

49

د. ق. 12

بسم الله الرحمن الرحيم و بسم الله الرحمن الرحيم

حمدی حد و شای لایعد اول منشی دواوین الکان و مبدع صنایع امکان جل شانہ و عم نوالہ حضرت نلری نیک درگاه احدیت و بارگاه صمد بنہ حقیق و شایاندر که صحف جلد چخ برین کتاب مسطور صنع ناخمو ری شرح طقوز ورقلی برد فتر و طباق سمیع ارضین کتب قیمہ اثر قدر تندہ بر فهرس هفت برک اکثر اولوب ایات بینات ملکوت و ترجمہ اسرار جہوتی اقلام اشجار ابلہ محایف اوراق والواح ازهار اوزن ثبت و تحریر اولمشدر و جواهر درود متعاقب الورد اولواقف رموز نسخہ وجود و شارح متون اسرار شہود حبیب خدا رسول کبریا اعنی بہ حضرت ابی القاسم محمد المصطفی علیہ افضل التلایا حضرت نلری نیک نگار روضہ پاک و حجرہ تابناک لری اولسون کہ کتاب کرم وحی و رسالت خاتم نبوت لری بلہ محتوم و لسان الغیب سر وحدت نطق شریف لری بلہ معلوم اصحاب فہومدر صلوات اللہ تعالی علیہ و علی الہ الاطہار واصحابہ الاخیار ماتعاقب اللیل والنہار اما بعد بو کتاب مشکین نقاب و خطاب مستطابک غریب و تسطیر نہ باعث و بادی اولدر کہ صفحہ طراز ان جرابد اخبار وقایع نویسان محایف نار تباشر صبح ظهور فایض النور شعاع شرع حمدی علیہ اکل التلایان الی یومنا ہذا منتظم سلاک سنین و شہور اولان ایام محدث آثار و ازمان سعادت شعاری شرفہا اللہ تعالی بالنفحات القدسیہ طور بعد طور عدد و شمار و فصول و ابواب کی طبقہ طبقہ اعتبارا بدوب ہر کل صد برک ماہ کاملہ بی برقرن صحیح اولمق اوزن پیرایہ دست امتہار ابشدر در وقتاکہ صفحات ادوار و محایف روزگار اوزن کلک حکمت و خامہ قدرت ابلہ سطور عبرت مسطور مات سنین رسم و تسطیر اولنہرق نوبت غریک قلم سطر دلکش ارقرن ثانی عشرہ رسیدہ اولوب بو کنگنقش دلمذیر پیرایہ جریدہ ظهور اولدی جناب نسق ساز کارگاہ جهان و شیرازہ بندہ کتب اسمان جل شانہ و عم نوالہ حضرت نلری اقتضای حکمت علیہ و سبق عنایت ازلیہ ابلہ تجدید قواعد دین مبین و احیای سنن فخر المسلمین ایچون علی وفق العادہ اسباب خیر و صلاحی مادہ ابدوب بوسجہ صد دانہ قرن سعیدک امامہ عنوان و فائجہ غرہ غراسن بروسطہ العقد سلاک اللال عز و اقبال و شمس القلادہ و شاخ الصدر جاہ و جلال شہریار جلالت مدار و پادشاہ بلند اقتدارک مطلع خلافت لری بلہ مشرف قلم مراد ابلدی طلوع بدرقہ مہر توفیق و ظهور نجم ہدایت رفیق ابلہ او آخر قرن حادی عشر دہ اول شہنشاہ فلک دستکاک کوبک سعید وجود مسعودی اوج شہود دہ جلوہ کر و او ابل قرن ثانی عشر دہ ذات ہمایون لری پیرایہ بخش سریر و افسر اولوب اسم سامیل بلہ روی دینار و درم پر زب و فر و جواہر ثمنہ القاب ہمایون لری بلہ رؤس منابر دہ السنہ خطبا درج الدرر اولدی یعنی چون نوبت خلافت روز افزون عثمانی و عطیہ کبرای وراثت تحت سلیمانی اول خلاصہ دودمان خلافت و نقاوہ خاندان سلطنت صاحبقران دور زمان طلسم دخمہ امن و امان مظہر تائیدات حی و قیوم مولی ملوک العرب والجم والروم الاوہو السلطان الاعظم ابن السلطان المعظم ابو الفتح والمغازی السلطان الغازی احمد خان ابدہ اللہ الملک المنان حضرت نلری نیک شرفند باب دولتری اولمق مہسر و مقدر اولدی ابتدای جلوس ہمایون مہمت ما نوسلرندن برو پیرایہ کتابہ روزگار اولمغہ شایان نیچہ معالی امور و مصباح جہور جلوہ کر مجلای طہور اولمشدر کہ عشر معشاری محاط نطق بیان و کنایش پذیر حوصلہ امکان دکلدر چون ادوار سنین

ہجرت نمویہ نیک بیک روز قرق بر حد نہ رسیدہ اولوب عہد خلافت علیہ لری یکر می الی سنہ بیہ بالغ اولدی این دیرین حکمای متقدمین اوزن محایف کتب و اوراق زبرہ رسم و طبع اولن ان نقش عجیب و رسم غریک ممالک و سبغہ عثمانیہ دہ پیرایہ صفحہ ظہور اولمغہ سی محاسن ایامدن معدود اولدی پس بوصنعت جلیلہ نگیر کتب و رسائل و احیاء علوم و فضائل و وسیلہ اولوب علی الخصوص صحت و استقامت اوزن رسم و املا سی و بہای رخصت ابلہ بیع و شراسی و سایر محاسن و منافی عد و احصا و حصولنہ ہمت بیہمتار جاسیلہ حالا دولت علیہ ابد پیوند عثمانیہ تشریف ساز مقام صدارت عظمی و زیت بخش مسند ولای و کالت کبار اولان وزیر برچس فطنت و مشیر عالی ہمت صدر اعظم و اختم داماد شہنشاہ معظم دولتلو عنایتلو ابراہیم پاشا یسر اللہ مایروم و مایشاہ حضرت نلری نیک سدہ سنینہ و عتبہ علیہ لری نینہ عر فحال اولند قہ دا یا افکار صائبہ و اراء ناقبہ لری منہج خیر و صلاح اہل عالم و متضمن نظام احوال ام اولمغہ بوصنعت مطبوعہ نیک حصولنہ میل و رغبت و طلبہ علومہ تحصیل و کالہ امداد و اعانت مقتضای علو ہمت و مہمہ اساطین دوات ابدوی صورت نمای مرآت خیر الہام سمیر لری اولوب در حال بویادہ عقلای اولوالابصار و فضیلا ذوی الاستبصار ابلہ فتح باب محاورہ و اجالہ اقتداج مشاؤون بیور و بابتد ابوامر بدیعک اساس و مبناسی قواعد و اسخہ البیان شرع مبین ابلہ تاسیس و تشدید قلمق شرفقرین رأی رزین صوابد بدعالی لری اولمغہ حالا متعہد امانت کبرا و مسند نشین صدر فتوا اولان حلال مشکلات انام شیخ مشایخ اسلام سلمہ السلام کرامتلو دیانتلو عبداللہ افندی حضرت نلرندن استفتا اولنوب اول ذات کروی سمات حضرت نلری دخی رسم مرسوم منافع جلیلہ و محاسن جمیلہ بی محتوی برقی مفید اولدیغین اعلان و ابد او قلم مجز ر قلم بلہ صحت و جواز فی فتاوی و ملر بلہ موجب فتوای شریفہ بلہ عمل اولمق بابتد اصدار خطہ ایون شو کتقرون ابلہ عنوان منشور فخر و انتہای توشیح و تر بین بیورد بلر بناء علی ذلک بو طبع مطبوع و رسم مرغوبک اغوزج و جودی و غونہ ظہوری اولمق ایچون اقدام مبادی فنون عربیت و عنوان علوم شریعت اولان فن لغت ابلہ ابتدا مناسب کور بلوب و کتب لغات میانہ صحاح جوہری ترجمہ سی اولان وان قولی نام کتاب مستطابک جودت و ندرتی و طلاب علومک و رغبتی و تحصیلک عسرتی مقرر اولمغہ کتاب مرقومک طبع و رسمنہ مبادرت و مباشرت اولمشدی حالادستیاری عون ربانی و لطف صمد فی ایلہ اکال و اتالی مہسر اولوب رسیدہ حسن ختام اولمغہ مزایا شناسان اسرار بیان و رمز اشیا یان فہم و ازعان اولان از باب البایدن رجاء و نیاز اولنور کدر رسم و املا و طبع و ادادہ واقع اولان ہفوات و عشر اتخزی صفحہ جمیل ابلہ عفو بیور و ب مبادی صنعت طبعہ ظہور ابدن قصور و کسوری کمال فضل و کرم لری بلہ ستر بیور لری زربو فن عجیبک شہرت و رواجی نظر اسخسان از باب کالہ موقوف اولوب و عمل اعتدال دہ بسط معاذیر کرام ناس قطنہ مقبول اولمغہ بو نسخہ معمولہ نظر رغبتہ شایان بیور بلوب بالطول والعرض بحیفہ معیون

باز شد اعتبار و انتشارینہ

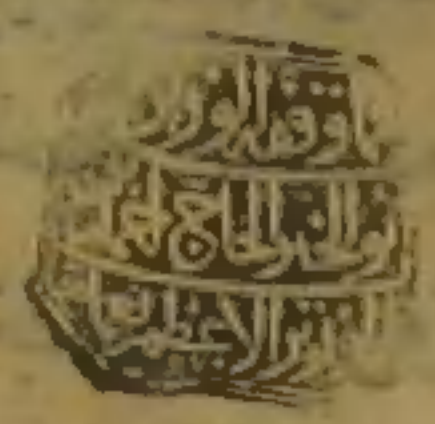
وسیلہ اولہ لری

موسم بنی برکت اولنه

صورت خط همایون
صورت امر شریف

قدوة الامجاد والاعیان مکتوبی صدر اعظمی خلفا سندن سعید و درگاه معلوم متفرقه لرندن ابراهیم زید
 محمد همتاوقع رفیع همایون واصل اولیحق معلوم اولاکه چون روابط دوام قیام قوانین دینی و دوات و ضوابط
 قوام نظام ملک و ملت و ضبط و ربط توارنج و اخبار و حفظ و حراست معارف و آثار ثبت و تحریر کتب و صحایف
 و قید و تحریر و اوین لطایف ابله میسر و اشاعت انواع علوم و اطارت آثار فنون تکثیر کتب ابله مقدر ابد و کی
 مسلم و مقرر اولمغه طلوع شمس دین محمدی و ظهور نباشیر صبح ملت احمدی صلی الله تعالی علیه و ساندن پرو
 علماء دین مبین و فضلاء محققین کثرهم الله تعالی الی یوم الدین ضبط و حمایت ایت قرآنیه و حفظ و صیانت
 احادیث نبوی و سایر معارف بقینیه همچون ندوین صحایف و تفسیر کتب علوم و معارف ایلویب و کذلک لغات
 عربیه و فارسیه و معارف آلیه و حکمییه و سایر فنون جزئییه و قواعد کلیه ضبط و فاده و تعلم و استفاده سی دخی
 کتب و تحریر و ندوین و تفسیر ابله حصول پذیرا اولمغه نیل اجورد نیویه و اخرویه و احراز سعادت ابدیه همچون
 تألیف کتب علمییه و ندوین صحف معارف جزئییه دخی خالی اولیویب لکن مرور ایام و اختلافات ادوار و اعوام
 ابله جنکیز فتنه انگیز و هلاکوری بی تمیز و جلا نده و مملکت اندلسه فخره افرنج استیلا سندن و سایر مواقع اولان
 حروب و قتال و حریق ائصال نده اکثر مصنفات عرضه ضیاع و تلف اولمغه الیوم ممالک اسلامیه ده قاموس
 و جوهری و لسان العرب و وان قوی و کتب توارنج و نسخ علوم آلیه دن جلد و حجمی کبیر اولان نسخ لازمه
 نادر و زمره کتاب و مستنسخینک دخی قصور همت و رخواست لرندن ناشی یاز مغر غبت ایلویب و یاز دقلری
 نسخ دخی خبط و خطادن خالی اولمغه ندرت کتب و سقامت نسخ طلبه علوم و رغبه معارف و فنونک
 عسرت و مشقتلر بنه باعث و یادی اولوب و اعمال صناعیه دن بسمه صنعتی و جوده دنایره سکه حسنه ضربی
 و روی صحیفه ینکین بین طبعی کی بر نوع کتابتدن عبارت و فن بسمه ده حصوله کلان کتب عبارت عیان
 و بر جلد کتاب یاز لایق زحمته بسمه فتنه بچه بیک جلد کتب صححه حصوله کله جکی نمایان اولوب قلیل المشقه
 و کثیر المنفعه بر صنعت مرغ و اولد یغی مفهومی حاوی بر رساله بلیغه تألیف و انشا و منافع کثیره سن تعدید
 و احصا و فن مذکورده سزک مهارت نکر اولمغه لوازم و مصارف اشتراک کورب ندارک ایلک ابله ایام سعادت
 اقترانده بوسه غریبه ناک و رای اخفادن منصفه ظهورده جلوه کرا و مسیله عامه اهل اسلامک الی یوم القیام
 استیجاب دعوات خیریه لربنه باعث اولمغه چون فقه و تفسیر و حدیث شریف و کلام کتاب لرندن ماعدل لغات
 و توارنج و طب و فنون حکمییه و هیئت و اکا تابع جغرافیا و ممالک و مسالک کتابلری باصلق بایند اذن و رخصت
 پادشاهامی التماس ایلک ابله رساله مذکور اعلم العالم المتبحرین افضل الفضلاء المتورعین بحر زار علوم شئی
 و بنوع انهار مسابیل و فتوی و لباس و روع و تقوی حالا شیخ الاسلام و مفتی الانام مولانا عبد الله ادام الله
 تعالی فضایل یه ارسال و بسمه صنعتند مهارت ادعا ابدن زید لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک
 امثال علوم آلیه ده تألیف اولنار کتابلرک حروف و کلماتک صورلر بی بر قالبه نقش ابدوب اوراق اوزر بنه

باصفله

باصفله اول کتابلرک مثالی بنی تحصیل ابدین دیسه زیدک بوجوهله عل کتابته مباشرت شرعاً رخصت
 وارمیدر دیو استقامت اولند قد بسمه صنعتند مهارتی اولان کسینه بر صحیح کتابک حروف و کلماتی بر قالبه صحیحا
 نقش ابدوب اوراقه بصفله زمان قلیلک بلا مشقه نسخ کثیره حاصله اولوب کثرت کتب رخیص بهایله ابله تملکه
 باعث اولور بوجوهله فایده عظیمه یی مشتمل اولمغه اول کسینه یه مساعد اولنوب بر قاج عالم کسینه لر صورتی نقش
 اولاجق کتابی صحیح همچون تعیین بیور بلور ایسه غایت مستحسنه اولان اموردن اولور دیو افتا ایلد و کندن
 ماعدل اطهر رساله قلم حکمت توأمی ابله هده مجله بل دروهو فی بحر مستفرد فی سلک مفرد دروض زخاری
 النبات و بحر و لکنه عذب فرات فاض و نهر فتیح من عیون الارحری بان بکون مسقط الانواء راعه القبول
 و موقعا لانواع تقاریض الفحول فاله در منشیه حیث بین مابین و احسن الیمان و هل جزاء الاحسان الا احسان
 کلمات دری الله عاتیه تقریض ابتکله مولانای مشار الیهک فتوای شریفه لر یی و حینه مساعد همایون ارزانی
 قلمنوب و صورتی نقش اوله حق لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک امثال علوم آلیه ده تألیف
 اولنار کتابلرک صورتی نقش اوله حق کتب صحیح همچون علماء محققین و فضلاء مدققیندن
 علوم شرعیه و فنون آلیه ده مهارت کامله لر اولان قضی قضایه المسلمین سابقا استنبول قاضی
 مولانا اسحق و سابقا سلا نیک قاضی مولانا صاحب و سابقا غلطه قاضی مولانا اسعد زیدت
 فصایلهم و مشایخ کرامدن قدوة العلماء المحققین قاسم پاشا مولانای شیخی مولانا موسی
 زید علمه مأمورو تعیین اولنشاردر ایدی ذکر اولنار کتب لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک
 امثال علوم آلیه ده تألیف اولنار کتابلرک صورتی نقش اولنه حق کتب مولانای موسی الیهمه صحیح
 ایتدر کدن صکره وجه مشروح اوزن صنعت مرقومه یی معیت ابله عمل و اجرا و بوجوهله کتب مذکور نک
 تکثیر بنه جدا و فی ایلویب و لکن صنعت مرقومه ابله حصوله کلان کتب صححه اولمق اوزن
 زیاده اهتمام و خبط و خطا بونمندن بغایت انقا ایلیمه سز شوبله بله سز علامت
 شریفه اعتماد قله سز تحریراتی اواسط ذی القعدة سنه تسع
 و ثلثین و مائه و الف بمقام المحروسه
 قسطنطنیه

صورت فتوای شریفه

بسمه صنعتند مهارت ادعا ابدن زید لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک امثال علوم آلیه ده تألیف
 اولنار کتابلرک حروف و کلماتک صورلر بی بر قالبه نقش ابدوب اوراق اوزر بنه بسمه ابله اول کتابلرک
 مثالی بنی تحصیل ابدین دیسه زیدک بوجوهله عل کتابته مباشرت شرعاً رخصت وارمیدر بیان بیور بله
 الجواب
 بسمه صنعتند مهارتی اولان کسینه بر صحیح کتابک حروف و کلماتی بر قالبه صحیحا نقش ابدوب اوراقه بصفله زمان
 قلیلک بلا مشقه نسخ کثیره حاصله اولوب کثرت کتب رخیص بهایله تملکه باعث اولور بوجوهله فایده عظیمه یی
 مشتمل اولمغه اول کسینه یه مساعد اولنوب بر قاج عالم کسینه لر صورتی نقش اولاجق کتابی صحیح همچون تعیین
 بیور بلور ایسه غایت مستحسنه اولان اموردن اولور
 کتب عبد الله الفقیر عفی عنه

التقاريض على الرسالة السماة بوسيلة الطباعة

تقريض حضرت شيخ الاسلام سلمه السلام

هذه مجله بل دروه وفي بحر مستفرد في سلكه مفرد ووض زخارى النبات وبحر ولكنه عذب فرات فاض ونهر
فتجسس منه عيون الاثر حري بان يكون مسقطا لنوائى راحة القبول وموقع الانواع تقاريض الفحول فالله در
منشئه حيث بين ما بين واحسن البيان وهل جزاء الاحسان الا الاحسان حرره الفقير اليه
سبحانه وتعالى عبد الله مقتيا بالدولة العلية العثمانية ابقاها الله تعالى بالعناية الربانية

تقريض داماد زاده افندى صدر روم سابق

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فان هذا الشئ عجيب وامر يستعظمه اولو الاباب فبالهامن
صناعة يستقيم اكل ناظر ويستحسنها ذو البصائر ولقد حق بان يحازى صانعها بالاكرام حيث عمت فوايدها
وعظمت منافعها لانها وسيلة الى تكثير الكتب من غير حاجة الى مشقة الكتاب وكلفة الكتابة ولعمري انها
لحقيق بان يحمد اثرها الامم وتعد من حسنات ايام سلطتنا الاعظم مالك ملوك العرب والروم والجم الا وهو
السلطان بن السلطان ابو الفتوح والمغازى السلطان احمد خان الغازى خلد الله دولته ولا زال الخير بنوامى
خيله معقودا والنصر في بحر عرايس ايامه قلايد وعقودا حرره الفقير الى كرم مولاه ابو الخير احمد القاضى
بعسكر روم ابلى في السابق والشهير بين اترابه داماد زاده غفر الله له ولا سلافه ولا خلافة وجميع المؤمنين
والمؤمنات امين يارب العالمين

تقريض ميرزا زاده افندى صدر روم سابق

الحمد لله حمد ابلق مجلاله والصلوة والسلام على نبيه محمد واله وصحبه الفارزين بروية جماله اما بعد فان الفطن
المتق لهذه المقالة والماهر المتقن المنتم لفص هذه الرسالة قد ابدع صناعة ابدى فيها البراعة تستغنى جليلة
حاله من ان تحرر بالبراعة وانها الطبع لطيف يستجيد الطباع ويستجدي به اهل الجداى جدوى وانتفاع اثبت
لله تعالى في صحايف اماله رقوم المنه الاحسان واجرى في نسخة اعماله اقلام العفو والغفران حررته داعيا للمولانا
وسيدنا السلطان الاعظم والخاقان المعظم حفظه الله رحمة على العباد وابقاه وحرس وجوده الشريف ووقاه
وازاح بسطوته اهل الكفر والفساد وراح رياح معدته كافة العباد بمنه تعالى وكرمه وانا العبد الفقير
ميرزا زاده شيخ مجد القاضى سابقا بعسكر روم ابلى غفر له ولوالديه وجميع المؤمنين والمؤمنات

تقريض عبد الله افندى صدر روم سابق

استمد من كرم المتعال في جميع الاحوال لما تشرفت هذه المجلة بانظار العظماء وتزينت باثار راحة هؤلاء العلماء
امضيتها مقتفيا على اثار الكبراء وداعيا الى حضرت امامنا الاختم وسلطتنا الاعظم دامت دولته العلية مادام
العالم وشملت الطافة الجليلة على الامم وانا اقر عباد الله عبد الله بن السيد على القاضى بعسكر روم ابلى
سابقا عفي عنهما

تقريض فيض الله افندى صدر روم سابق

حسبى الله ولا اله سواه لما عطف عنان النظر الى هذه المقالة اطلعت على ما يحويه من عجائب الصناعة فله
درجتها حيث اخترع بافكار العميقة ما يستحسنه اولو الانظار الانيقة وابدع بكمال الفراسة ونهاية الكياسة
ما يستغنى به عن مشاق الكتابة بعناية سلطتنا الاعظم وامامنا الاختم مالك رقاب الامم باسطا يادى اللطف والكرم
لا زالت شمس دولته العلية من افاق العزة طالعة وما برحت اثار سلطنته السنية بمنازل السعادة نازلة
نقه الفقير الى فيوضات ربه الخفية فيض الله بن يحيى القاضى بعسكر روم ابلى سابقا عفي عنهما

تقريض السيد محمد افندى صدر روم حالا

لما جلست الطرف في مطارح هذه المجلة واسرحت النظر في مسارحها الجميلة للجليلة الفيتة احاطية لغرائب النوادر
وشاملة لما يستعظمه اصحاب النظائر والبصائر حيث انتظمت درر فوايدها في سمط دقيق ورتبت غرر فوايدها
على ترتيب انيق يميان سلطتنا الاسعد البارع في العدالة والكرم الجامع بين ذلافة السيف وحذاقة القلم
وشع الله سرى رخللافة بوجوده وافاض على العالمين سجال افضاله وجوده حرره الداعي السيد محمد
زين العابدين الحسينى القاضى بعساكر روم ابلى عفى عنه

تقريض صالح افندى صدر اناطولى سابق

نعم الاثر هذه المجلة من حذاقة الطبع وغرابة الصنعة ولقد ابدع فيه جامع مجتهدا ببذل وسعه جزاه الله تعالى
بما يليق بصنعه والحمد لمن جعل العلم واهله عزرا في زمان سلطتنا الاعظم ملك ملوك العرب والجم ابد الله دولته
وزاد شوكرته ولا زالت شمس معدته مشرقة على مفارق الانام مادامت لليالى والايام حرره الفقير صالح
القاضى فى الماضى بعسكر اناطولى غفر له

تقريض درى افندى صدر اناطولى سابق

لما الفيتها مشتملة على فوايد الطبع مشنفة بحسن القبول عند العلماء الاعلام عطف القلم الى اقصى المرام هو الدعاء
لامامنا وسلطاننا الاعظم والخاقان الاختم خادم الحرمين الشريفين سلطان البرين والبحرين اسعد الله تعالى
في الدارين لا زال اتمام شرايط التخصيل المشتغلين بيمين دولته ان يصير على طرف التمام يتال بادنى المام
وظل حمايته ممدودا على مفارق جميع الانام بعناية الله الملك العلام على الدوام نقه الفقير درى مجد القاضى
بعسكر اناطولى سابقا غفر له

تقريض مصطفى افندى صدر اناطولى حالا

ما نطق به هذا الرق المرغوب من الصنائع وبدائع الاسلوب المشبوك في قالب جميل اليه القلوب فله در صانعه
حيث اخترع ببذل وسعه ما يستحسنه هؤلاء العلماء والعظماء الذين اجر واعليه راحة القبول والامضاء فاقتفيت
اثرهم حامدا لله تعالى ومصليا رسوله المجنبى وداعيا لطلبة الظليل وخليفته الجليل سيدنا الاعظم وولى نعمتنا
الاختم مولى ملوك العرب والجم حفظه الله سبحانه من كل سوء وكدر والم بانسالة واصهان الاجاد انكرام مادامت
اليالى والايام نقه الفقير الى برره الغنى القدير مصطفى بن احمد ابو سعيد زاده القاضى بالعساكر
المنصورة فى ولاية اناطولى المعون غفر الله له ما عفى عنهما

تقرير رض سالم افندي قاضي استانبول سابقا

باسم سبجانه وتعالى شانہ سبحان من تفرّد في ابداع صنایع ملكه بديعة واطهر فيها نقومنا بحار العقلاء في عجائب صنایعه واصلى على النبي الامي الاكرم محمد صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلم وبعد فان من توفيق الصانع طهر هذا الامر الذي هو من اعجب الصنایع في عصر السلطان الجليل العارف المحي بعرفانه جميع العوارف والمعارف الا وهو السلطان الاعظم وولي نعمتنا الاجل الاختم ظل الله تعالى في العالم سلطان البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي احمد خان لا زال الدهر مفتخر بوجوده وما برحت العباد متنعين بلطفه وجوده جعل الله وجوده الشريف دائما في وقته وحفظ آثاره الاجداد مستمرين في عونه وعنايته ووفق صهره الاختم ووزيره الاعظم في تنظيم امور ملكه وتوفير اطاعته بجاه من ارسل رحمة الانام عليه وعلى اله التحية والسلام ثقه العبد المستمع من نعم الدولة العلية محمد سالم ابن شيخ الاسلام ميرزا مصطفى القاضي في الماضي بدار السلطنة قسطنطينية المحمية حيث عن الافاة والبليّة في عنهما وغفرهما

تقرير رض اسحق افندي قاضي استانبول سابقا

ان صنعة الطبع من ابداع الصنایع بليق ان يتفاخر بها الطابع المطبوع له البديع فمن جلال ما ترسلطنا الا اعظم ادام الله دولته مادام العالم يروى هذا الصنيع المرغوب فلا زال بانسابه الفخام ووكلائه انكرام جالبا للقلوب حزن العبد المفقر الى لطف ربه الخلاق اسحق القاضي في الماضي بدار السلطنة العلية قسطنطينية المحمية حامد الله على الاله ومصليا على نبيه واله

تقرير رض عبد الرحمن افندي امام شوري ياري حالا وقاضي استانبول سابقا

باسم سبجانه حمد لمن اسعدنا بتعليم البيان واكرم وصلوة على من تشرف بنعته اللوح والقلم وبعد فان راسم هذه الرسالة العجيبة الزاهرة ومروج تلك المصنعة الغريبة الباهرة لقد ابدى واغرب وابدع طبعها عاريا عن معرفة وطبع فهذا من آثار محاسن ظل الله في العالم خليفة فخر بن ادم ابني المغازي السلطان احمد لا زال متنعما باولاده في عيش رغد نام الانام براحة زمانه ادامه الله في جماعته وامانه قاله اقل الوري عبد الرحمن الخارتر شرف امامته وتعليم نبيه الذين هم زينة حياتنا القاض في ايامه بدار الخلافة صانها الله من كل نائبة وافقة في عنه وعن كافة المؤمنين بالنبي الامين

تقرير رض شيخ زاده محمد افندي قاضي استانبول سابقا

حسبي الله لا اله سواه وصلى الله على حبيبته ومصطفاه نعمت الصنعة المطبوعة غير مريّة في ديارنا ومعه فوايدها مجزومة مقطوعة فيها فاكهة كثيرة لامقطوعة ولا ممنوعة شكر الله سعي صانها ووفق فيما بعد بامثالها كان الزمان يخل بها وخباها في جملة الاخفاء وكشف عن وجهها حجاب الاستغناء عيما من ساطاتنا السلطان الاعظم مالك ملوك العرب والعجم باسط الامن والامان ناسر العدل والاحسان ولذا الواء النصر في الجوانب مد يد وغاب كل جبار عنيد مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين خليفة الله في العالم ماجاء بن ادم سلطان ابن السلطان السلطان الغازي احمد خان خلد الله خلافة وابد ظلال وجوده ورافته وحفظه من الالام والامقام مع قرة عيوننا واولاده الكرام وبهت وزيره الاعظم ووكيله الاختم ودسقون الاكرم وكيل نام في ايامه الانام والتف بقد بره بين الذباب والاغنام ملجأ الفقراء وناصر الضعفاء مد الله طناب وجوده بفيض فضله وجوده وانا العبد الفقير من جملة دعاة الدولة العلية دامت مؤبدة بالتأييد الالهية محمد الشهير حسب العادة وشيخ زاده القاضي في الماضي بدار الخلافة العلية صينت من كل افاة وبليّة غفر له ولو اليه وكافة المسلمين والمسلمات

تقرير رض السيد زين العابدين افندي نقيب الاشراف حالا

الحمد لمن اسمع علينا النعم وعلما ما لم نعلم والصلوة على النبي الامي الذي ختمت به الرسالة وعلى اله وصحبه اولى النجدة والهداية وبعد فان مامن الله على منشي هذه المجلة الجاهمة لهذه الفوائد ومطرز هذه المحلة المحلاة بها تيك الفرائدان وفق للاسداد وانتصب لنفع العباد فابدى صنعة نفاعه وقفت دون احصاء فوايدها اليراعة وقضى له كل ذي لب بجودة الطبع والبراعة ولقد كفي الاقلام حفا الاقدام واشكي اليراع من يرى السقام اناله الله مناه وبلغه ما يثناه حررته داعيا السلطان الاعظم وولي نعمتنا الاكرم وظل الله تعالى في العالم مولى ملوك العرب والعجم الا وهو السلطان بن السلطان ابو الفتوحات والمغازي السلطان احمد خان خلد الله خلافة وابد سلطنته ولا زال ممة ما بطول البقاء مع نبيه الاكرمين الامجاد وصهره ذي الجند الثالذ والثناء الخالد وانا العبد المفقر بعبوديته السيد زين العابدين بن السيد علي بن السيد محمد الحسيني النقيب على اشراف الممالك العثمانية غفر الله له ولا سلافه ولا خلافة وجميع المؤمنين والمؤمنات

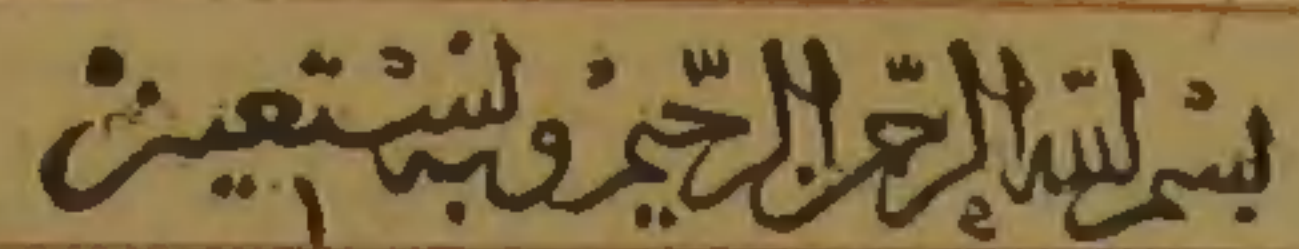
تقرير رض زلالى افندي قاضي استانبول حالا

الحمد لله وحده والصلوة على من لاني بعد وبعد فهذه مجلة جليّة جديدة ظهر في زمن سلطاننا الاعظم والحاقان المعظم مولى ملوك العرب والعجم خادم الحرمين الشريفين السلطان بن السلطان السلطان الغازي احمد خان خلد الله خلافة وابد سلطنته حزن الفقير اليه سبجانه زلالى حسن القاض بقسطنطينية المحمية غفر له

تقرير رض اسحق زاده افندي قاضي استانبول سابقا

حسبي الله ونعم النصير اشكر الله الفياض المتعال في جميع الاحوال على بروز هذا الصنيع البديع في زمن امامنا الاختم سلطان البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين خليفة الله في العالم حشيد الله دولته مادام العالم اللهم متعنا بطول حياته وانفعنا بدمه وثباته بالقرآن الكريم واياته والنبي وساداته حزن الفقير اسحق زاده نور محمد القاض بقسطنطينية سابقا غفر له

و قنا که اقتضای مشیت ربانی و مقتضای ارادت صمدانی بر امت و جماعتی و یارب قووم و یارب شخصی بر مراد ایلله کامیاب و برخیز ایلله ممتاز و سرفراز قلعه تعلق ایلسه اول مراد کیم عدمدن خروجنه و اول خیرک منصفه وجودده ظهورینه باعث و بادی اولان اسمانی کمال عنایتندن خلق ابدوب قوللارینک منافی ایچون حاضر و مهیا قانع عادت سبحانی جاری اولمشدر بولکیل اللسان قلیل البضاعه عبد عاجز بنده ناچیز المحتاج الی رحمة ربه العزیز بعض السنه و لغاته فی الجمله و قوف تحصیل ایتک حسبیلله سرگذشت بنی ادمه و احوال امه سالقه میمکت عاجزان مرتبه سی تحصیل اطلاعه و اغب و ساعی و کتب و توارخ دول سالقه و اصحاب ادیان مختلفه فی بر مقدار استقر و ثبته اشتغال بیه خاطر فاتر مور مقداره لایح و فکر و اندیشه پرتقصیده شو بله سانح اولاد بیکه دول مختلفه سابقه و لاحقده موجود اصحاب رشد و زکاوار باب عقل و دها سالک اولد قلری مذاهیک حفظ و اشتها رینه و بولند قلری دولت و سلطنتک غلبه ناموس و تعظیم شأنه و نظام مهمانسه باعث و بادی الات و اسباب ندرکنه تشبیه و دوام و قیام اتفاق و احاطه علم رینه و سیله اولان منهای قوجه سعی و سلوکیلله ماثر خوده و آثار جمیلله ابداع و اختراع و محصلینده دقیقه فوت ایتکه جواز و بر مشلدر فلاجرم متأخرین دخی متقدمینک اثر سالک اولوب فی زمانه وجود دول و ملل مختلفه عالم کمالری قوانین نظام مصالح امت و وسیله انتظام دوام دولت و رابطه حفظ و وقایت ملک و ملت اولان اسمانی تبدل و تغیردن حمایت و صیانت و مجتمع اولد قلری دین و این منسوخ و عاقل و باطل دخی اولور سه حق اولق اوزن ظن و اعتقاد ایلله قوانین و قواعد ملل و دولی مرور اعوام و کور و رایام ایلله سهو و نسیان خطر اتدن امین و تبدل و تغیر و فنا طریقی مهلکه سمندن سالم اولق ملاحظه سیله کاه سنک و حجر و کاه نحاس و خد بددن معمول صحیفه لوده قازوب ثبت و قید ایلله کلد کلرندن ماعد انشرو شیوعیله علم و معرفتنه مدار اولق ایچون نکثیر کتبه طریقی اهلون ابداع و اختراع ایلشاردور بو خصوص تحدیق بصرو امعان نظر ایلله فکر و مطالعه اولنسه خیر ادیان جمیع امه و افضل مجموع دول عالم اولان دین و دولت اسلامه و وسیله قیام و دوام شان دولت و موجب نظام مهمان امت و سبب تفسیح ملک و ملت و باعث غلبه شوکت سلطنت اولان قواعد و قوانین ضبط و ربط و اسباب انتظام امور امت تبدل و تغیردن حر است و بواجماع امت تفرقه و اختلالدن وقایت و علوم و فنون مرغوب سهو و نسیانندن الی یوم القیام حفظ و صیانت اولنق قصد و عزیمتیه قلم زمر دین ایلله لعل و باقوت و ذهب و سیمدن مصنوع لوحه لوده یاز بلوب و قاز بلوب ثبت و قید اولنغه من کل الوجوه شایان و نکثیر کتب بیه علوم شریفه و فنون مرغوبه نکه عالمده نشرینه همت و بو طریقی ایلله عامه اهل ایمانه امداد و اعانت شایسته ایلدی بایلد اهل غایان و مستغنی عن البیان اولد قده اشرف مساعی و احسن صنایع اولان بسمه کتب حرفت و صنعتی اشبو مقصوده موصل بر طریق جاده و برواسطه مستقیمه ایلد و گنه بناء بوا مر ذی شانک متضمن اولدوخی منافع لاتیخصی دن منظور خاص و عام اولق ایچون بر بنده لینه امر و اشارت اولنسه لایقدر بسمه کتب اوزرینه ترتیب ایدن منافع و فوائد بیاتده در توارخ مجامع سالقه ایلله استنوالان اولی الابصار خفی و پوشیده دکلد و که بنی اسرائیل قومی کتب منزله دن امتثالیه ما مور اولد قلری تورات شریفی حفظ و از بر ایدک التزام ایتیموب حفظ و اتقانی عهد ذمته رینه لازم ایکن ضبطنه تقصیر و اهمال ایتد کلرندن غیری کرک تورات شریف و کرک سائر کتب معاملات استنساخیه ایلادی ناسه وصوله و بو طریقی ایلله اطراف و اکنافه نشر و شیوعه اهتمام ایتیموب مجربیت مقدمه حفظ ایتار بیه فتنه بخت النصر ظهور ایلد کله اول ظالم بر کشته بخت بنی اسرائیلله استیلاء کلی بیه بیت مقدسی تخریب و درون تابوت سکینه ده مجتمع و محفوظ کتبی و تورات شریفی ناز ایلله

احراق ایدوب بالجملة کتباری نابود و ناپیدا اولمغه اسماط بنی اسرائیل احکام شرعیہ لری علم و معرفتہ
وسیلہ اولور نسخہ لری و اعتمادہ سراسند لری نایاب اولدی کذلک ملت مسیحیہ اقتدا و انقیاد یله امر اولند قاری
انجیل شریفک یاتی جمع و تدوینده تهاون و نکاسل و حفظ و اتقانی او زینہ ترتیب ایدجک منافعدن
غافل ایدوب میان انامہ علم و معرفتی نشر و اشاعہ یصرف ذہن ایتیموب حضرت عیسی صلوات الله علی
نبینا و علیہ حضرت ناری سرادقات سہایرفع اولند قریہ قوم نصاری اعتقاد لری اختلافہ دوشوب فرقه فرقه
اولوب کفر و ضلالت طریقہ یقارینہ ذاہب اولد بلر اوایل اسلام بوور طہ ہولناکدن غافل و ذہل و بومہلکہ یہ
وقوعدن تحاشی و اجتناب لری مقدار ی نکاسلہ قابل اولموب طلوع افتاب دولت اسلامیہ و ظہور شریعت
نبویہ بلہ اعزہا لله الی ہوم القیامہ ضبط آیات باہرہ قرآن مجیدہ دقت تام و اہتمام مالا کلام ایلہ قانون شرع
مینبی اوراق و صحیفہ جمع و ثبت ایدوب خصوصاً احادیث نبویہ و سنن سنینہ فی متون و اسانیدی ایلہ علی
وجہ الاحکام کتب و دواینہ درج و جمع ایدوب بوجہ اوزن بلاخلل و خطر استنساخ و استکتاب ایلہ اطراف
واکفاف عامہ اہل اسلامک ایدیلرینہ اہمال و نشر و اشاعہ ایلہ ضبط علوم و معارف اہالی اسلامہ
تخصیص و بوجہ حفظ و ازرا و تلقی نعمتی خاصہ امت خیر البشر اولدی ولکن بودولت دائم الظفر شرقہ
و غربہ جہاد یلہ ما مور اولوب معجزات خف کائنات علیہ افضل الصلوٰت برکاتیلہ اذنی مدنیہ و فرت لا یعد ولا یحصى
ایلہ اہالی دین اسلام کثرت بواوب میان ناسدہ طریقان جہل خطرینی دفع و رفع ایچون عاقل و کامل ائمہ
دین و مجتہدین کلین ظہور و مساییل شرعیہ فی کتاب و سنت و اجماع امتدن طریق قیاس ایلہ استنباط ایدوب
طریق اجتہادہ نیل مقصود ایچون بذل مجہود ایلدی کذلک علمای دین مہیندن اصحاب تخریج و ترجیح دخی
قرن بعد قرن نظام احوال امت ایچون کتب علوم و فنون شئی تالیفندن خالی اولموب آثار جمیلہ ابداع
قلد بلر و بواوردی شانی امتہ نعمت و کندولرینہ نسبت ایلہ زخر آخرت بلد بلر ایچون چونکہ امر جہاد بواامتہ
الی الان جاری والی ہوم القیامہ باقی اولدی متقدمین و متاخرینک جمع ایلدکری کتب و تصانیف کثیرہ اثنای
حروب و قتالہ نابود و ناپید اولدی باخصوص کادارانہم وارفلاک ابقاط فتنہ دن خالی اولوب جنہکیز
فتنہ انکیز کتب ماوراء النہری حیچون عدمہ القا ایلدی و خروج ہلاکوی خطاکوی دولت عباسیہ علماسنک
کتب و مؤلفاتی نہر دجلہ یہ القا ایلہ رسوم جلیلہ لری شست و شوی ایدوب بالکلیہ آثار جلیلہ و ما ترجمہ لری
فی نام و نشان ایلدی بعدہ تعالیم دہر بوقلمون ایلہ مالک اندلس دخی ایدادی اسلامدن زرع اولتوب افتاب علم
مغار برآک ظلام ظلم افراخ ایلہ مغرب ابدان اقول ایلدی منوال محرراوزن حوادث تاهموار و زکار تبدلات امور
ادوار وقوع حرب و نازقلت کتبہ علت اولوب طلبہ علومہ مضایقہ و یردی بوجہ دن قطع نظر انسانی زمانہ
تحصیل مال و ثروتہ بالطبع طریق اسر و اہونہ مایل و ارتکاب ثعب و زحمت ایلہ اثر جمیل ابداع و ایداعہ راغب
اولموب جملہ کتاب و زمزمہ مستسخن ہمتارینہ بر مرتبہ دہ فتور و قصور طاری و یردرجہ دہ رخاوت و تهاون
جاری اولمشدر کہ حالاً اشبو استانہ سعادت اشیانہ اولان بلدی عظیمہ و خطہ واسعہ دہ صانہا لله عن الافات
والبلیہ بلکہ تمام مالک محروسہ دہ قاموس و جوہری و لسان العرب و وان قولی و کتب تاریخین نسخ لازمہ
و سایر بونلرک امثالی جلد و حجمی کبیر کتب نفیسہ فی یازار عالی ہمت نادریلکہ عدیدر و یازد قلمری نسخ دخی
خط و خطا ایلہ مالا مال ایدوبکی بیاندن مستغنیدر و بوندن قدم طابفہ افراخ باصد رنج دیارند لسیہ دوات
امویہ یہ علیہ ایدوب کتب اسلامہ طغریاب و قوت مالیہ و سائرچہ طریقہ ایلہ کتب اسلام دست رساری
اولوب بلاد اسلامہ عہدیم الجسم نیچہ نیچہ نسخہ نادن قبضہ تصیر فلرندہ بولمغه مجموع اسلام بلاد لری کتبہ

مضایقہ طاری اولمشدر بسمہ نیک اجمالاً تعریفی بیاندن در صنعت بسمہ صنایع و حرفدن بر رسم مفید و اعمال
صناعیہ دن بر صنعت کثیرہ المنافع اولوب حرفت رسم و کتب و وجوہ دنا نیرہ سکہ حسنہ ضربی کبی اشکال
و صور حروف مرسوم اولوب سطر بسطر مساطیر صحیفہ وضع و ترتیب کلمات و تنظیم سطور و نکین عین کبی
اوراق اوزن ختم و طبعدن کتابت و کتابت انواعدن بر نوع کتابدن عبارتدر فواہد بسمہ بیاندن در فائدہ اولی
بوفن بدیع و صنعت وجود المنافع ایلہ کتب اسلامیہ دن عامہ نیک محتاج الیہاسی و جملہ علوم و فنونک مأخذی
و منبعی افصح البیان اولان لسان عربک علم و معرفتہ مدار اولمق ایچون کتب لغتک نکثیر و صحیفہ ہمت و کتب
قوارخ و ہیئت و حکمت و مسالک مالک و بلاد و جغرافیہ کتب لری کثرتہ عزیمت و لنسہ تحصیل منافع عظیمہ
عامہ خواص و عوامہ مباشرت و انشأ اولوردی فائدہ ثانیہ ابتدای طہور دین و دوات اسلامیہ دن بوانہ کالجہ
تقویہ دین و دولت و نظام و انتظام مہام امت خیر البشر ایچون بر نیچہ مجتہدین و مصنفین کرامک کمال سعی
واجتہاد ایلہ جمع و تالیف و تدوین قلد قلمری کتب نفیسہ فی نکثیر و صحیفہ سبیلہ ہمان مجددات تالیف ایتک کبی
مجدد و احیاء و تماروی زمینہ موجود اہالی اسلامہ شیوع و انتشار یلہ تمامہ عالمی علم ایلہ زندہ و آثار مجتہدین
و مصنفین کرامی مجددا و احیاء یہ بر واسطہ اولور فائدہ ثالثہ فن بسمہ دہ حصولہ کل کتبک ترکیب و عبارتی
عیان و غایبان و حسن خط اولمغه امکان در کار اولد و غندن غیری بالکلیہ ضبط و خطادن عاری و سقط
و سقامتدن بری صحیح عبارات جید الکلمات حسن الترتیب مستقیم الترتیب اووب طلبہ علوم اولنر نظر
و مطالعہ دہ خطادن امین و خبط و غلطہ شغل ایلہ تصبیح اوقاتدن سالم و معلم و متعلمہ صحت عبارتہ اعتماد
حاصل اولوب تحصیل صحت ایچون تعب مقابله و تعدد نسخہ محتاج اولموب کسب علومہ و جوہلہ باعث
سہولت اولور خصوصاً اقلام ایلہ تحریر اولنان کتبک مداد و مرکب کی بلہ و رطوبت صابنیلہ ضایع اولوب
محرور سوم ایدر اما بسمہ طریقہ استعمال اولنان مداد و مرکب کمال مرتبہ ثابت و پایدار اولوب رطوبت مائیمہ ایلہ
قطر عار سوم و نقوشی مختل اولمغه طریقان فنادن امین و سالم اولور فائدہ رابعہ فن بسمہ بر کار پر رواج و کثیر
النفع و النتاج اولوب بر جلد کتاب یازلق زحمیلہ فن بسمہ دہ نیچہ یلک جلد صحیح عبارت کتب حصولہ کلوب
اشخاص کتب کثیر و قیمت و بہاسی قلیل اولمق سبیلہ طلبہ علومدن غنی و فقیر تھاک کتبہ طغریاب و وضعفا
و عجزہ یہ اکتساب علوم شریفہ و تحصیل فنون مرغوبہ یہ اقتدار تام حاصل اولور و نیچہ مستعد ذات شریف
کتب پاکیزہ یہ مالک اولمق سبیلہ مدت قلیلہ دہ کالاتر سید اولور فائدہ خامسہ بسمہ طریقہ فہرست
کتب مجملہ و مفصل ایکی وجہلہ اعتبار اولنوب مجملی عنوان کتبہ مفصلی خاتمہ کتاب تحریر اولنور ابتدا ترتیب روابط
سطور و ارقام ہند یہ ایلہ اعداد اوراق کاھ و حقہ یلوریندہ وضع اولند قدن صکرہ عنوان کتاب تحریر اولنان
فہرست اجمالی و ساطمیلہ درون کتبہ درج اولنان فصول و ابواب سہولت برلہ وصول مہسر اولور کہ مراجعت
اقتضای بدن فصول و ابواب نظر ایچون فہرست اجمالی یہ باقیلوب عدد و رقمہ فصل مطلوبہ نظر اولنور ثانیہ
کتابہ مندرج کلمات مشککہ و فواہد ہمہ طلب اولند قلد علی الفور بولمق ایچون حروف ہجا اوزن فہرست
مفصل ترتیب اولنوب کتبک اخرندہ وضع اولنور بوفہرست و ساطمیلہ معرفتی مراد اولنان مفرداتک محلنہ
دخی فی الحال وصول مہسر اولور فائدہ سادسہ بہای کتب رخیص اولوب ہر فردہ تملکی اسان اولمغه طشرہ دہ
واقع بلاد و قری خلقنہ دخی نشر و شیوع برلہ جھاک ازالہ سنہ و سیلہ اولور فائدہ سابعہ بسمہ طریقہ
نکثیر اولنان کتب سبیلہ استانہ سعادت اشیانہ یہ مضایف اولان سائر مالک محروسہ دہ

مناقب امام جوهری

حق اولیه که کتب معتبره ده مسطور اولدوغی اوزن فن لغته تحقیق وائقان وفضل وابقان یله معروف اولوب
زمان قدیمه فن مزبورده ندوین و تالیف یله اخر از فضل السبق و تقدم ایدن مشاهیر متقدمیندن جمله نیک
اقدام و افضل مشایخ قراء سبعه دن ابو عمرو بن العلاء حضرت تکریدر که سکسن الی عددنا لیغری اولوب یوز
طقسان طقوز تاریخنده عزم خطیره قدس ایلدی رحه الله علیه اول کواکب اسمان فضیلت بری دخی ابو زید
حضرت تکریدر که یکری سکز عددنا لیف خطیره موفق اولوب ابکی یوزاون بشده عازم فضای اس ایلدی
وری دخی ابو عبیده عمر بن المثنی الشیبی در که ابکیوز ابکی عددنا لیف و تصنیفه فائز اولوب ابکیوز طقوزده
وفات ایلدی وری دخی اسمعیدر که فن ادبده مصنفات جلیله سی سکسن الی عدد کتبه بالغ اولوب ابکیوز
اون بشده ترک عالم ناسوت و عزم فضای لاهوت ایلدی بری دخی محمد بن زیاد العزلی در که قرق بش عدد
تالیفه موفق اولوب ابکیوز او توز بر سنه سنه وفات ایلدی بری دخی اصلاح منطبق صاحبی یعقوب بن اسحق
بن سکیت در که ابکیوز قرق دورت تاریخنده محله خاموشانده پیغوله نشین از اولدی افضل مذکور بنک
بدنجیسی جهره صاحبی محمد بن حسن بن درید در که مصنفات کثیره ابله مشهور و مسلم جمهور اولوب ابکیوز یکری
الی تاریخنده جوار حقه واصل اولدی کبار ایه لغت عربیه و مشاهیر اعلام فنون ادبیه نیک سکرخی اشبو ترجمه نیک
اصل اصیل اولان کتاب مستطاب محاکم مولی در که فاضل مرقوم ذکر اولنان ایه سبعه نیک نقل و روایت
ایتمدکاری لغات عربیه یی کندی بسط ابتدایی قواعد مطابق اولدوغی صورنده کتابنه درج ایدوب اولدیغی
صورنده بلاد مصر و ربیعده عرب عربیه مراجعت و ظفر بولده غی صورنده اخذ و ضبط ایدوب و شواهد
شعر به شعر ای سابقینی دخی ملاحظه و مطالعه و بولدوغی جواهر کانی کتابنه درج ابله درج الدرر ایلدی امام
سیوطینک طبقات النحاة و اللغویین نام کتابنه تحریر اولندیغی اوزن فاضل مذکور اسمعیل بن حماد الجوهری
صاحب الفحاح الامام ابو نصر فارابی یا قوت روایی اوزن زکا و علم جهتیه احاجیب دهر دن اولوب بلاد ترکدن
فارابه منسوبلر در لغت عرب و علم ادبده امام اولد یغندن ماعدا حسن خطی ضرب مثل اولمشدی شوبله که
ابن مقله خطندن فرق اولمیب وادی کتابنه ممتاز و علم کلام و اصوله سر فر ایلدی سفری حضره ترجیح ابله
دشت و افاقی کردان و جانب عراقه سوق عنان ایدوب علی ابی علی الفارسیدن و سیرافیدن نیک ایلدی اندن
اقطار حجاز به به روان اولوب لغات عربیه یی مشافهه طریقه عرب العربیه دن اخذ ایدوب اندن بلاد ربیعده
و مصره دخی روان اولوب خراسانه عودت و دامغانه نهضت ایدوب افراد کتاب واعیان فضیلا دن ابو الحسن
بن علیدن فن ادب و صنعت خطی تحصیل ابله نپسابون عزیت ایدوب انده اقامت و تدربس و تالیف و تعلیم
خط ابله اظهار شغل ایدوب تالیفات عدیده و تصنیفات حمیده موفق اولمشدر جمله مصنفاتندن علم عروضه بر
کتاب و نحو ده بر مقدمه و لغاتده محاج که الیوم یادی ناسله متداول اولوب علمای محققینک معتمد

علیه و مرقومک احسن تصنیف و اجدد تالیف در فاضل مرقومک تاریخ ولادت

و وفاتی اختلاف اوزن روایت اولنوب بعض کتبه اوجیوز

طقسان و بعضنک اوجیوز طقسان الی و بعضنک

در نیموز حد و ندنه وفات ایلدی دیو تحریر

اولنش العلم عند الله

مناقب وان قوی

ذیل شقایقه کشیده سلاک سطور اولدوغی اوزن کتاب مستطاب جواهر نصاب معارف انساب محاکم
مترجمی دولت علیه عثمانیه علماسندن مولی الوانی الوان معارف و کمال یله مشهور نام اولوب وان قوی دیگله بنام
اولان واسطه العقد کرامدر کردن دل و جانی قلا بد العقیان علم و عرفانه مقلد و بنای استعداد و استیضای مبانی
فنون ابله مشید اولوب هنک طریق سعادت رفیق و دور بحالس درس و تحقیق ایتمد که حامد افند بدن ملازم
و بعض مدارس علیه ده افاده یمد اوم اولغله قرق اچمه مدرسه دن معزول ابکیوز طقوز یوز بنش ذی الحجه سنه
خواجگی زاده یر بنه محمود پاشا مدرسی اولمشدی بنش ابکی جمادی الاولی سنه فوری افندی یر بنه
خانقاه مدرسه سنه تحریرک اولندی بنش دورت ربیع الاخر نه عزل اولنوب مدرسه سی بستان زاده
مصطفی افندی یه ویرلدی بنش الی ربیع الاخر نه محمود بیگ یر بنه علی پاشای عتیق مدرسه سی توجیه
اولندی بنش طقوز ربیع الاول نه قره محمود علولندن ردوس فتواسنه کوندلدی سکسن بر عمر منده معلم
سلطانی سعد الدین ثانی یر بنه عین ثانی جلوه کاه ایتشدی سکسن ابکی ذی القعدة سنه یزن زاده یر بنه
مغنی سافقواسی توجیه اولندی سکسن سکر شعباننه راعی حسن افندی یر بنه سلاتیک قضاسی احسان
اولندی سکسن طقوز جمادی الاولی سنه امامیه یه نقل اولنوب قبول ایتمکله کو تاهیه قضاسی کدوس
الحاقیه مولویت اولوب بونلره ویرلدی طقسان یر ذی الحجه سنه عزل اولنوب منصبی بلا نحق افندی یه عنایت
اولندی سکسن اچمه و طیفه ابله متقاعد ابکی طقسان بدی محرمنه عرب زاده افندی یر بنه یکشهر قضاسی
ویرلده استعفا ایدوب طقسان سکر رمضاننه سعودی افندی یر بنه مدینه منور قضاسی ابله تشریف
اولندی الف کامل رجینه خاک وجود زاهت الود بنی اراضی مقدسیه لقا ایتدو کی قرع مسامع افاق ایدوب منصب
جلیل ابله صالحی امیر افندی ثانی ایتیل اولندی مولانی مرقوم علم و صلاحه موسوم علم فقه و اصوله قوی
الانتساب کچور جواهر نوادر بحساب مشغول اکتساب دهنیه مفتون اقتناء ثمرات یقینیه استقامتده علم زاهتده
مسلم عالم ایدی نقل اولنور که سلاتیک قضاسنک یومیه محمولی سکر یوز اچمه و کو تاهیه نیک الی یوز اچمه اولوب
نصاری و بهود ایتامنک مولندن مسلمینک حقوقی اولی درد یو کو تاهیه یی ترجیح ایدر مش اار علیه سندن درر
غرن حاشیه سی و ترجیح بینات و ترتیب سیاسات مسابله متعلق رساله لری وارد فرایض سپد بنه حاشیه سی
مشهور در محاج جوهری یی ترجمه ایدوب جامع سلطان محمد بدیه نسخه وضع ایتشدو

محتاج اولنلر منتفع اولور امام غزالی نیک کیمای سعادت نام کتابی ترجمه

ایتشدو ما مولدر که بوقطعه سی سبب مغفری

و باعث جائزه شفاعتی اوله

قطعه

از اولور کم قبری اوزن بنده ازاد اولیه

حاش الله قبر که یوز سورن ازاد اولیه

بود رایمن عرب مرقومک اولسه سیدی

سن که شاه مرسلین و سید کونین سن

مفتاح مافي الكتاب

عني اوليه كه اشبو كتاب مستطاب جمع وتاليف لغت فننه احسن نظام واجمل انتظام اوزن بسط وتهييد اولنوب
اولا جواهر كلمات اولان حروف اصليه دن لام الفعله واقع حروف اخيره ينظر اولنوب كتاب مزبور حروف
هجا وفتح به يكرمي سكر باب اوزن تا سبب اولنوب راجح غفلت اولنوب كه او اخر نه همزات والفت باب الواو والياء ده
كلمات باب همزه ده ايراد اولنوب او اخر كلماته واودن ويادن مبدله اولان همزات والفت باب الواو والياء ده
ايراد اولنوب و برشي دن منقلبه ايميان الفتا لينه دخی افراد بالبيان قلنوب بر يابده درج ويكرمي سكر باب
بونكله تمام اولنوب ثانيا حروف اصليه نك فاء الفعلن دن عبارت اولان حروف اولنه نظرايله فصول ترتيب
اولنوب وفق حروف هجايمر اعاة برله فصول ابواب دخی لغت عربي بولند و غنه كورن كاه يكرمي سكر فصل
وكاه نقصان كلشدر ثالثا كلماته واقع حروف اصليه نك حروف ثابته سنه نظر اولنوب بولند دخی لغت عربي ده
بولند و غنه كورن ترتيب حروف هجايمر عابت و مترجم فاضلك تنبيه و اشارتي اوزن مشتق منها اولان كلمات كنار
حمايقه خارج سطوره مشتقات حدسند غير و اشارت و مطلوب اولان ابواب و فصوله وصول سهل الحصول
اولق ايچون فهرست ترتيب اولنوب ترتيب اولنوب

قهرست جلد الاول

صفحه	محتوى	صفحه	محتوى	صفحه	محتوى	صفحه	محتوى
۱۳۱	باب التاء	۵۸	فصل الدال	۲۳	فصل الغين	۷	باب الهمزة
۱۳۱	فصل الالف	۵۹	فصل الذال	۲۳	فصل الفاء	۷	فصل الالف
۱۳۲	فصل الباء	۶۳	فصل الراء	۲۴	فصل القاف	۸	فصل الباء
۱۳۲	فصل التاء	۶۸	فصل الزاء	۲۹	فصل الكاف	۱۰	فصل التاء
۱۳۳	فصل الشاء	۷۰	فصل السين	۲۸	فصل اللام	۱۰	فصل الشاء
۱۳۳	فصل الخاء	۷۳	فصل الشين	۲۹	فصل الميم	۱۰	فصل الخاء
۱۳۴	فصل الجيم	۷۹	فصل الصاد	۳۰	فصل النون	۱۲	فصل الجيم
۱۳۴	فصل الحاء	۸۲	فصل الضاد	۳۳	فصل الواو	۱۳	فصل الحاء
۱۳۵	فصل الخاء	۸۵	فصل الطاء	۳۵	فصل الهاء	۱۴	فصل الخاء
۱۳۶	فصل الدال	۸۷	فصل الظاء	۳۷	فصل الياء	۱۶	فصل الدال
۱۳۶	فصل الذال	۸۸	فصل العين	۳۷	باب الباء	۱۶	فصل الذال
۱۳۶	فصل الراء	۹۹	فصل الغين	۳۷	باب الباء	۱۶	فصل الراء
۱۳۶	فصل الزاء	۱۰۳	فصل القاف	۳۷	فصل الالف	۱۷	فصل الزاء
۱۳۷	فصل السين	۱۱۱	فصل الكاف	۳۹	فصل الباء	۱۸	فصل السين
۱۳۹	فصل الشين	۱۱۶	فصل اللام	۳۹	فصل التاء	۱۹	فصل الشين
۱۴۰	فصل الصاد	۱۲۰	فصل النون	۴۰	فصل الشاء	۲۰	فصل الصاد
۱۴۱	فصل الطاء	۱۲۶	فصل الواو	۴۲	فصل الجيم	۲۱	فصل الطاء
۱۴۲	فصل العين	۱۲۹	فصل الهاء	۴۷	فصل الخاء	۲۲	فصل العين
۱۴۲	فصل الغين	۱۳۱	فصل الياء	۵۴	فصل الخاء	۲۳	فصل الغين

فصل الفاء	١٤٢	فصل الجيم	٢٠٢	فصل الضاد	٢٤٣	حكيه
فصل القاف	١٤٣	فصل الحاء	٢٠٣	فصل الطاء	٢٤٣	حكيه
فصل الكاف	١٤٣	فصل الدال	٢٠٣	فصل الظاء	٢٤٥	حكيه
فصل اللام	١٤٥	فصل الذال	٢٠٥	فصل الفاء	٢٥٥	حكيه
فصل الميم	١٤٦	فصل الزاء	٢٠٦	فصل القاف	٢٤٦	حكيه
فصل النون	١٤٨	فصل الزاء	٢١٠	فصل الكاف	٢٤٦	حكيه
فصل الواو	١٤٩	فصل السين	٢١٠	فصل اللام	٢٤٧	حكيه
فصل الهاء	١٤٩	فصل الشين	٢١٣	فصل الميم	٢٤٧	حكيه
فصل الياء	١٥٠	فصل الخاء	٢١٣	فصل النون	٢٤٨	حكيه
		فصل الخاء	٢١٥	فصل الواو	٢٤٩	حكيه
		فصل الدال	٢١٩	فصل الهاء	٢٤٩	حكيه
		فصل الذال	٢٢١			حكيه
فصل الالف	١٥٠	فصل الزاء	٢٢١	باب الدال	٢٥٠	حكيه
فصل الباء	١٥١	فصل القاف	٢٢٣			حكيه
فصل التاء	١٥٢	فصل الكاف	٢٢٧	فصل الالف	٢٥٠	حكيه
فصل الشاء	١٥٢	فصل السين	٢٢٨	فصل الباء	٢٥٢	حكيه
فصل الجيم	١٥٣	فصل الشين	٢٣٠	فصل التاء	٢٥٥	حكيه
فصل الخاء	١٥٣	فصل الضاد	٢٣٣	فصل الشاء	٢٥٦	حكيه
فصل الحاء	١٥٥	فصل الطاء	٢٣٧	فصل الجيم	٢٥٧	حكيه
فصل الدال	١٥٦	فصل العين	٢٣٩	فصل الخاء	٢٥٣	حكيه
فصل الزاء	١٥٧	فصل الغين	٢٣٩	باب الخاء	٢٥٧	حكيه
فصل الشين	١٥٨	فصل الفاء	٢٣٩	فصل الدال	٢٥٨	حكيه
فصل الضاد	١٥٩	فصل الباء	٢٣٩	فصل الذال	٢٥٩	حكيه
فصل الطاء	١٥٩	فصل التاء	٢٤٠	فصل الزاء	٢٥٩	حكيه
فصل العين	١٥٩	فصل الشاء	٢٤٠	فصل السين	٢٧٥	حكيه
فصل الغين	١٦٠	فصل الجيم	٢٤٠	فصل الشين	٢٧٧	حكيه
فصل الفاء	١٦١	فصل الخاء	٢٤١	فصل السين	٢٨٣	حكيه
فصل القاف	١٦٢	فصل الدال	٢٤١	فصل الضاد	٢٨٥	حكيه
فصل الكاف	١٦٢	فصل الذال	٢٤١	فصل الضاد	٢٨٨	حكيه
فصل اللام	١٦٢	فصل الزاء	٢٤١	فصل الطاء	٢٨٨	حكيه
فصل الميم	١٦٣	فصل الزاء	٢٤١	فصل العين	٢٨٩	حكيه
فصل النون	١٦٥	فصل السين	٢٤٢	فصل الغين	٢٩٧	حكيه
فصل الواو	١٦٥	فصل الشين	٢٤٣	فصل الفاء	٢٩٨	حكيه
فصل الهاء	١٦٦	فصل الضاد	٢٤٣	فصل القاف	٣٠١	حكيه

فصل الكاف	٣٠٦	فصل الشاء	٣٠٦	فصل الكاف	٣٠٦	حكيه
فصل اللام	٣٠٨	فصل الجيم	٣٠٨	فصل اللام	٣٠٨	حكيه
فصل الميم	٣١٠	فصل الخاء	٣١٠	فصل الميم	٣١٠	حكيه
فصل النون	٣١٣	فصل الحاء	٣١٣	فصل النون	٣١٣	حكيه
فصل الواو	٣١٦	فصل الدال	٣١٦	فصل الواو	٣١٦	حكيه
فصل الهاء	٣٢١	فصل الذال	٣٢١	فصل الهاء	٣٢١	حكيه
باب الذال	٣٢٣	فصل الزاء	٣٢٣	باب الذال	٣٢٣	حكيه
فصل الالف	٣٢٣	فصل السين	٣٢٣	فصل الالف	٣٢٣	حكيه
فصل الباء	٣٢٣	فصل الشين	٣٢٣	فصل الباء	٣٢٣	حكيه
فصل الجيم	٣٢٥	فصل الضاد	٣٢٥	فصل الجيم	٣٢٥	حكيه
فصل الخاء	٣٢٥	فصل الضاد	٣٢٥	فصل الخاء	٣٢٥	حكيه
فصل الحاء	٣٢٦	فصل الطاء	٣٢٦	فصل الحاء	٣٢٦	حكيه
فصل الدال	٣٢٦	فصل الطاء	٣٢٦	فصل الدال	٣٢٦	حكيه
فصل الزاء	٣٢٦	فصل العين	٣٢٦	فصل الزاء	٣٢٦	حكيه
فصل الشين	٣٢٧	فصل الغين	٣٢٧	فصل الشين	٣٢٧	حكيه
فصل الطاء	٣٢٧	فصل الفاء	٣٢٧	فصل الطاء	٣٢٧	حكيه
فصل العين	٣٢٨	فصل القاف	٣٢٧	فصل العين	٣٢٨	حكيه
فصل الغين	٣٢٨	فصل الكاف	٣٢٨	فصل الغين	٣٢٨	حكيه
فصل الفاء	٣٢٩	فصل الميم	٣٢٨	فصل الفاء	٣٢٩	حكيه
فصل القاف	٣٢٩	فصل النون	٣٢٩	فصل القاف	٣٢٩	حكيه
فصل الكاف	٣٣٠	فصل الواو	٣٢٩	فصل الكاف	٣٣٠	حكيه
فصل اللام	٣٣٠	فصل الهاء	٣٣٠	فصل اللام	٣٣٠	حكيه
فصل الميم	٣٣٠	فصل الياء	٣٣٠	فصل الميم	٣٣٠	حكيه
فصل النون	٣٣٠	باب الزاء	٣٣٠	فصل النون	٣٣٠	حكيه
فصل الواو	٣٣١	فصل الالف	٣٣١	فصل الواو	٣٣١	حكيه
فصل الهاء	٣٣٢	فصل الباء	٣٣٢	فصل الهاء	٣٣٢	حكيه
باب الزاء	٣٣٢	فصل التاء	٣٣٢	باب الزاء	٣٣٢	حكيه
فصل الالف	٣٣٢	فصل الجيم	٣٣٢	فصل الالف	٣٣٢	حكيه
فصل الباء	٣٣٢	فصل الخاء	٣٣٢	فصل الباء	٣٣٢	حكيه
فصل التاء	٣٣٨	فصل الحاء	٣٣٨	فصل التاء	٣٣٨	حكيه
فصل الشين	٣٣٧	فصل الدال	٣٣٧	فصل الشين	٣٣٧	حكيه
فصل الضاد	٣٣٧			فصل الضاد	٣٣٧	حكيه

ترجمہ صحاح الجوهر محمد بن مصطفیٰ الوانی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد وآله وصحبه اجمعين اما بعد اشيو عبد حقير كثير التقصير المحتاج الى اللطف الرباني محمد بن مصطفى الواني غفر الله له ولوالديه واحسن اليها واليه وقتناكه مدار تحصيل علوم دينيه واساس تكميل احكام شريعت نبويه معرفت اوضاع الفاظ عربييه اولوب بيان لغته احتياج تام مشاهد قلديسه وكتب لغتدن صحاح جوهرى قول علما وجمهور فضلا قنده مقبول ومسلم اولدوغى متفق عليه اولديسه نه كم بيورلشدر شعر ليس صحاح الجوهرى لاصحاح الجوهر بل هو بحر ذهب مواجه من درر ولكن عبارت لطيفه سى اسلوب بلغا وطرز عربى اوزن اولمغين نقلنه متصدى اولان بعض شراح اكر اخترى واكر صاحب صراح اخذوا اسنده خط وخطادن خالى ولديسه ديلدمكه بعناية الله تعالى وحسن توفيقه ذكر اولنان كتاب مستطابى لسان تركيه تبديل بدوب ترجمه قيلم تا كه سهل التعاطى اولوب مبتدى ولنلرك سرعت ذعائنه باعث ومستعد اولنلره نم بلا تعجبى مورت اوله واسال الله ان يعصم قديمى من الزيف والزلل ويحفظ قلى عن الخطاء والخلل انه ولى العصمة والسداد وعليه التوكل والاعتماد مقدمه الكتابى طالب تحصيل علوم عربييه وراغب تكميل معانى لغويه شوبله معلوم اولاكه اشيو مقدمه فصلين اوزره ترتيب اولشدر فصل اول افعال وافعاله متعلق اولن احوال بيانده در وفصل ثانى اسماء وصفانك جمعى نه وجهله كلورانك بيانده در الفصل الاول فى بحث الافعال معلوم اولاكه كلام عربى قن بركله نك فعل ماضى مفتوح العين اولسه غالب بودر كه مضارعى مضموم العين اولور يا خود مكسور العين اولور را كرم مضموم العين اولور سه خالى دكلدر كه يا متعدى ويا خود لازم اوله متعدى اولور سه مصدرى غالبا فعل وزنى اوزن كلور نصر بنصر نصر اكي واكر لازم اولور سه فعل وزنى اوزره كلور دخل بدخل دخولا كى واكر مضارعى مكسور العين اولور سه اكر متعدى سه مصدرى كير وفعل وزنى اوزره كلور ضرب بضرب ضرب با كى واكر لازم ايسه فعول وزنى اوزره كلور جلس يجلس جلوسا كى واكر ايكسند دخی مفتوح العين اولور سه متعدى سنده كذلك فعل وزنى اوزن كلور قطع بقطع قطعاً كى لازمند فعول وزنى اوزن كلور خضع يخضع خضوعاً كى واكر كله نك ماضى مكسور العين اولور سه مضارعى مفتوح العين اولوب متعدى اولور سه مصدرى كير وفعل وزنى اوزن كلور فهم يفهم فهما كى واكر لازم اولور سه فعل وزنى اوزن كلور فحتمنله طرب طرباً كى وكاه اولور كه سلم سلامة وصدى صدى وزنى اوزن دخی كلور واكر ماضى مضموم ايسه مضارعى دخی مضموم العين اولوب مصدرى يا فعاله وزنى اوزره كلور فتح فائله طرف طرافة كى يا خود فعولة وزنى اوزن كلور ضم فائله سهل سهولة كى وماضى ومضارع مكسور العين اولمسى نادر اولمغين نك غالبه بناء كلن مصدر بنه تعرض اولمىوب محلى دوشد كچه اشارت اولشدر الفصل الثانى فى بحث الاسماء معلوم اوله كه صاحب

الصحاح عليه رحمة الملك الفتاح هر تفسير ابتدا كى اسمك وصفتك جمعى نه وجهله كلكن بيا نه ملتزم اولمايوب عالم بالقواعد ولنلرك متعور بنه بناء اكثر باترك ايشدر پس هر صيغه نك جمعى اكر صفت واكر اسما واكر مجرد واكر مز يد فيهاد ر على سبيل الاجمال اشيو مقدمه ده اشارت ولنسون تا كه مبتدى ولنلر ورطه استبها هندن برى اوله لرا اسم الثلاثى المجر د وفيه ابواب باب الفعل بفتح الفا وسكون العين خفى اوليه كه بناء مز بورك جمع قلنى غالبا فعل وزنى اوزن كلور همزه نك فتح وعينك ضيمه فلسفه افلس كى مكر كه اجوف اوله كه بودم جمع قلنى غالبا افعال وزنى اوزن كلور ثوبله اثواب پتله ايات كى وكاه اولور كه اجوف دن غير نك دخی جمع قلتنده افعال كلور فرخله افراخ فردله افراد كى لكن بوقليلدرو فرخ فائله وحاء معجمه ابله ياورد بدر مرغ مجه معنا سنده جمع كثرى فعولله فعال وزنى اوزن كلور اولده فانك ضى ثابده كسر بله كعبه كى كعبك جمعند وكاه اولور كه بعض اسماده هين برى كلور بطنك بطون وبغلك بغال كلكو كى ومضاعفده دخی حال بوبله در صككه صكاك كى وناقصده دخی بوا سلوب اوزن در دلوه دلى ودلاء كى وثابله ثدى وطى بله طبيا كى اما اجوف اولوب واوى اولور سه اكثر بودر كه فعال وزنى اوزن كلور حوضله حياض كى واكر يانى اولور سه غالب بودر كه فعول وزنى اوزن كلور پتله بيوت كى سببو به ايتدى بوذكر اولنان قياسدر بوندن ماعداسى بلنر الاسماء وكاه اولور كه فعول ابله فعال وزنى اوزن تاز ياده اولنور معنى جمعى تا كيد ايجون عمومه كى وفحالة كى وفحل بالغ اولان رك د يكدر كشن معناسنده ومعلوم اوله كه جمع قلت مجر دافاده قلت ايجوند رافاده جمعيتده اصل دكلدر بناء على ذلك فلان حسن الثياب ديرلر حسن الاثواب ديزلر جمع محلى مجعده فحتمنله كلور ثمرات كى واجوفده سكون عينله كلور جوزه جوزات كى وهذيل فيله سى مجعده واجوفده مفتوح قيلوب ماينلر ين فرق ايتلر الصيغة معلوم اوله كه صفتده اصل جمع مجعده جمعهمند رفعه مشابهى او اوب تحتند ضمير مستتر اولدغندن او ر و بناء على ذلك صفت مشبهه ده جمع مكسر كثر اولدى اسم فاعله نسبتله صفت مشبهه نك مشابهى از اولد غيچون پس فعل وزنى اوزن اولان صفتده غالب فعال وزنى اوزن جمع اولنمدر صعبه صعب كى واجوف يائيدن افعال وزنى اوزن جمع اولنمدر شيخله اشياخ كى وكاه اولور فعالان وزنى اوزن ده كلور فانك كسرى وعينك سكونى وضميله وفعلاء وزنى اوزن دخی كلور فانك ضى وعينك فتحى والفك مدله باب الفعل بكسر الفا وسكون العين معلوم اوله كه بناء مز بورك جمع قلنى افعال وزنى اوزن كلور رك مجعده اولسون رك اجوفده اولسون حربه احزاب كى ودخی حينهله احيان كى وحزب حاء مهمله وزاى معجمه ابله بولك معناسنده در جمع كثرى فعولله فعال وزنى اوزن كلور فانك اولده ضى وثابده كسرى ابله ولكن فعول وزنى اوزن كلسى اغلبدر فعاله نسبت اما اجوف يائى ولسه فعول وزنى لازم اولور غياله غيول كى مبشه معناسنده واكر اجوف واوى اولسه فعال وزنى لازم اولور ريحله رباح كى باب الفعل بضم الفا وسكون العين معلوم اوله كه بونانك دخی جمع قلنى مجعده واجوفده افعال وزنى اوزن كلور وكله اركان وسوقله اسواق كى جمع كثرى كذلك فعاله فعول وزنى اوزن كلور اولده فانك كسرى وثابده ضى ابله ولكن فعول مضاعفك غير نه اكثر در برجه بروج كى ومضاعفده فعال اكثر در خفله خفاف كى واجوفك جمع كثرى فعالان وزنى اوزن كلور فقط فانك كسر بله عودله عيدان كى الصيغة اما صفتده فعل هين افعال وزنى اوزن جمع اولنور حر مثلاً احرار وزنى اوزن جمع اولند وخی كى باب الفعل بالفتحين معلوم اوله كه غالب بودر كه بونانك دخی مجعده واجوفنده جمع قلنى افعال وزنى اوزن كلور جماله اجمال وتاج ابله اتواج كى ويونسدن مرويدر كه

فعل مؤنث بغير تالولسه قیاس بود که جمعی افعال وزنی اوزن کله اما سبب به ابتدای فعل صیغه سنک جمعی
افعل کلک شاذ در مؤنث دخی ولورسه بوقند قالد بکه قیاس مطرد اوله واکر قیاس اولیدی ری واره
وقدم و اقدام دهنزدی و جمع کثرتی فعاله فعول کلوراجوفک غیرند وفعالا کثرت در وگاه اولور که معنای
جمعی تأکید ایچون تادخی زباده قلو رلر حجرله حجارة کی و ذکرله ذکره کی اما جوفک جمع کثرتند قیاس بود
که فعالان وزنی اوزن کله تاجله پنجان کی وگاه اولور که فعل وزنی اوزن دخی کلور ضمتبندله دارله دور کی بعضی
فعل وزننک اصلی فعولدر حرف عله ایچون فعل اولمشدر دیشدر در و مضاعفک جمع قلتند و کثرتند
افعال وزنندن غیر کلمشدر فتنله افنان کی اغاج بد اخی معنا سنه الصفة اما صفتند افعال وزنی اوزن جمع
اولور بطلاله ابطال کی وفعال وزنی اوزن جمع اولنور فانک کسر به حسنه حسان کی وفعالان وزنی اوزن ده
جمع اولنور فانک کسر به اخله اخوان کی وفعالان وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک ضمه ذکرله ذکران کی
وفعل وزنی اوزن ده جمع اولنور ضمتبندله نصفه نصف کی اورته یاشلو معنا سنه باب الفعل بفتح الفا وکسر
العين خفی اولیه که بوبنانک دخی جمع قلتند وجمع کثرتند اصل افعال وزنی اوزن کلکدر نخذه اتحاد کی الصفة
اما صفتند افعال وزنی وزنه جمع اولنور نکله انکاد کی تا کس معنا سنه وفعال وزنی اوزن دخی جمع اولنور فانک
کسر به وجهله وجاه کی وفعل وزنی اوزن ده جمع اولنور ضمتبندله وفعلی وزنی اوزن جمع اولنور فانک ففتح
سکونی والفتک فصر به زمنله زمی کی بو ذکر اولنان صاحب مذهب کلکدر فهم اولناند اما ظاهر بود که
زمنی زمینک جمعی اوله مر یضله مرضی کی وفعالی وزنی اوزن دخی جمع اولنور فانک ففتح والفتک فصر به و جمع
ابه و جاعی کی باب الفعل بفتح الفا وضم العين بوبنده دخی اصل افعال وزنی اوزن کلکدر حجرله اتجاز کی وگاه
اولور که فعال وزنی اوزن دخی کلور فانک کسر به رجلاه رجال کی الصفة اما صفتند افعال وزنی اوزن جمع
اولنور بقطله ابقاط کی او باذق معنا سنه و مجده اتحاد کی شجاع معنا سنه و بوابی کله دن غیری بوبنده جمع
مکسر کلمشدر باب الفعل بکسر الفا وفتح العين بوبنده دخی اصل قلتند و کثرتند افعال وزنی اوزن کلکدر غنبله
اعتاب کی وگاه اولور قلتند افعال و کثرتند فعول وزنی اوزن کلور اضلعه ضلوع کی ضلعک جمعند ابکو معنا
سنه که ضلع دخی اغتدر لامک سکونیه باب الفعل بکسر الفا والعین بونک دخی جمع قلتند و کثرتند اصل افعال
وزنی اوزن کلکدر ایل ابله ابال کی باب الفعل بضم الفا وفتح العين بوبنده دخی اصل فعالان وزنی اوزن کلکدر
فانک کسری و عینک سکونیه صردله صردان کی برجنس قوش معنا سنه که اکا کثرت کن دپار وگاه اولور افعال
وفعال وزنی اوزن دخی کلور اطابله رباع کی رطبک وربعک جمعند که ربع ستول دوه یاور سنه دپار که وقت
ربیع طوغه باب الفعل بضم الفا والعین بونک دخی جمع قلی و کثرتی افعال وزنی اوزن کلور عنقله اعتاق کی
الصفة اما صفتند ذکر اولنان وزنک جمعی کذلک افعال وزنی اوزن کلور جنبه اجنب کی بو ذکر اولنار صیغه
ثلاثی مجرد مذکر اولدی تقدیر جه در اما مؤنث اولسه بود دخی بر نیجه باب اوزن در باب الفعل بفتح الفا و سکون
العين معلوم اوله که فعله وزنک جمع مکسری غالب افعال وزنی اوزن کلور فانک کسر به صحیح و صحیحک غیرند
قصعه ابله قصاع کی کسه معنا سنه وگاه اولور فعل وزنی اوزن دخی کلور فانک کسری و عینک فتحیه حلقه
ابه حلق کی وگاه اولور اجوفند و ناقصند فعل وزنی اوزن کلور فانک ضمی و عینک فتحیه نوبته نوب کی
ودخی قریب ابله قری کی الصفة اما صفتند معج اوزن کلور مذکرند واونون ابله و مؤنثند الفله و تابله بعض
کله ده فعال وزنی اوزن دخی کلک واقع اولمشدر فانک کسر به عبله ابله عبال کی فرموده معنا سنه و کشه ابله
کاش کی کوچک نه لونا قه معنا سنه باب الفعل بکسر الفا و سکون العين معلوم اوله که بوبنانک دخی جمع مکسری

کرك صحیحند کرك غیر صحیحند فعل وزنی اوزن کلور فانک کسری و عینک فتحیه کسره ابله کسری و سبب به
ابتدی الف و تابله جمع اولنقی بوبنده نادر در کرك صحیحند کرك غیر صحیحند زبایو مقوله جمع عینک فابه تبعی
الازم و لمعین ابل صیغه سنه مراجعت لازم اولور حاله که ابل صیغه سی عز بزد باب الفعه بضم الفا و سکون العين
بونک دخی جمعی صحیحند غالب افعال وزنی اوزن کلور فانک ضمی و عینک فتحیه غره ابله غرف کی و مضاعفند
اکثر افعال وزنی اوزن کلور فانک کسر به قبه ابله قباب کی واجوفند فعل وزنه مقصور اولور فانک ضمی و عینک
فتحیه سور ابله سور کی باب الفعل بفتح الفا والعین بونک دخی جمعی فعال وزنی اوزن کلور فانک کسر به رقه ابله
رقاب کی قیاس مطرد بود وگاه اولور که فعل وزنی اوزن دخی کلور فانک و عینک ضمه ابله کمه ابله کم کی
پشته معنا سنه و فعل وزنی اوزن ده کلور فانک کسری و عینک فتحیه قامتله قیم کی وفعل وزنی اوزن ده
کلور فانک ضمی و عینک سکونیه خشبه ابله خشب و ناقه ابله نوق کی و صحیحند عینک ضمی دخی جائز در یا سکونک
فرعی املق اوزن یا خود اصلی املق اوزن نه کم قفلند ذکر اولمشدر باب الفعه بفتح الفاء و کسر العين بوبنانک
دخی جمعی فعل وزنی اوزن کلور فانک کسری و عینک فتحیه معده ابله معد کی و سیراقی ابتدای بومطرد دکلدر
زیر اکمه نك کم و خلفه نك خلف کلمز حامله اولان دوه معنا سنه باب الفعه بضم الفا و فتح العين بونک دخی جمعی
فعل وزنی اوزن کلور کذلک فانک ضمی و عینک فتحیه تخمه ابله تخم کی و بواحد ابله جمعی تابله فرق اولنان قبیلدن
دکلدر رطبه ابله رطب کی ز بر رطب مذکر در و تخم مؤنث در واکر جمع اولسه مذکر اولدی الاسم المر بد فیه
باب ماز یاده مده ثالثه معلوم اوله که فعال وزنی اوزن اولان اسم فانک ففتح و کسر به جمع قلی افعله وزنی اوزن
کلور همزه نك ففتح و عینک کسر به زمان ابله ازمنه کی جمع کثرتی فعل وزنی اوزن کلور ضمتبندله قذال ابله قذل
کی قفا معنا سنه و آخری حرف علت اولانک جمع قلتند و کثرتند افعله وزنی اوزن کلور سما ابله اسمیه و دوا ابله
ادویه کی و آخری حرف صحیح اولنده افعله کلدی کی فعل دخی کلور فانک ضمی و عینک سکونیه حمار ابله احمره و
حمر کی و مضاعفک جمعی افعله وزنه مخصوص صدر جلال ابله اجله کی وگاه اولور فعالان وزنی اوزن دخی کلور فانک
کسر به غزاله غزلان کی وفعال فانک ضمه اولد قد جمعی افعله وزنی اوزن کلور غراب ابله غربه کی الصفة اما
صفتند فعال وزنی فانک فتحیه فعلا وزنی اوزن جمع اولنور فانک ضمی و عینک فتحیه جباله جباله کی قور قق
معنا سنه وفعال وزنی اوزن ده کلور فانک کسر به جوادله جواد کی بو کرك آت معنا سنه و فعل وزنی اوزن ده
کلور ضمتبندله جما دابله جمعی وفعال ورتنک دخی جمعی فانک کسر به فعل کلور ضمتبندله کنار ابله کنز کی کثیر اللحم
معنا سنه وفعال وزنی اوزن ده کلور فانک کسر به هجان ابله هجان کی کرم و خالص معنا سنه که لفظ طری اگر چه
مقدردر و لکن ثانی جمع در تقدیر افعال وزنی فانک ضمه فعلا وزنی اوزن جمع اولنور فانک ضمی و عینک فتحیه
والفتک مدبله شجاع ابله شجاع کی وفعالان وزنی اوزن دخی کلور فانک اولد ففتح و عینک سکونیه و ثانی
فانک ضمه شجاع ابله شجاع کی وفعیل وزنی اوزن اولنک جمع قلی افعله وزنی اوزن ده کلور همزه نك
ففتح و عینک کسر به رغبه ابله رغبه کی نان کرده معنا سنه جمع کثرتی فعل وزنی اوزن کلور ضمتبندله سر ابله سرر
کی الصفة اما صفتند فعلا وزنی اوزن جمع اولور فانک ضمی و عینک فتحیه کریمه کرما کی وفعال وزنی اوزن
دخی جمع اولنور فانک کسر به کریمه کرما کی وفعال وزنی اوزن ده جمع اولنور شر بفله اشراف کی و مضاعفند
وزن مزبور دن غیر افعال وزنی اوزن دخی جمع اولنور همزه نك ففتح و عینک کسر به شدد ابله شدد و اشتد
کی و ناقص و او بده و یا بده دخی وزن مزبور اوزن جمع اولنور شقیله اشتقا و غنی ابله اغنیای کی واجوف و او بده
و یا بده فعال وزنی اوزن جمع اولنور فانک کسر به طویل ابله طوال کی وفعیل که بمعنی مفعول اوله جمعی فعل

کلور فانک فتحی وعینک سکونیه والفک قصر بله جرحه جرحی کی وفعلا وزنی اوزن ده کدی اسیرله اساری
 کی وفعیل یعنی مفعول جمع سالله جمع اولناز جرحی چون و جرحیات دینز وفعول وزنک فانک فتحی وعینک ضمیمه
 جمع قلن کذلک افعله وزنی اوزن کلور جمع کثر فی فعل وزنی اوزن کلور ضمیمه کذلک عمودا بله اعمده و عمده کی اما
 ناقص و اوپه جمع افعال وزنی اوزن کلور عدوله اعدا کی اگر چه بونک حتی واوله نونه جمع اولنق ابدی و لکن
 کثرت استعمال بله اسما حکمنده اولغین افعال وزنی اوزن جمع اولندی الصفة اما صفتده غالب بودر کد فعل وزنی
 اوزن جمع اولنور ضمیمه صبور له صبر کی وگاه اولور مؤنثه فعائل وزنی اوزن اولور عجز له عجز کی
 وودودک وودا و عدونک اعدا اوزن کلمسی اعراض اولمشدر اصلی دکدر وفعول جمع سالله جمع اولناز فاعل
 صیغه سنک جمع کرک کسر عینله کرک فتح عینله اولسون فواعل وزنی اوزن کلور قیا سا وگاه اولور فواعیل دخی
 دیرار اشباعله دانقله دواتیق کی وگاه اولور فعلان وزنی اوزن دخی کاور فانک ضمیمه وکسر بله و لکن ضم اکثر در
 فارسله فرسان کی الصفة اما صفتده فعل وزنی اوزن جمع اولنور فانک ضمی وعینک فتحی و تشدید بله جاهل
 ابله جهل کی وفعال وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک ضمی وعینک تشدید بله کافر له کفار و جاهل ابله جهال کی
 وفعله اوزن دخی جمع اولنور فانک وعینک فتحیه فاسقله فسقه کی وقضاه وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک
 ضمی وصادک تخفیفیه قاضینک جمعند و بومقوله جمع معتل اللامه مخصوص صدر و فعل وزنی اوزن ده جمع
 اولنور ضمیمه بارل بله بزل کی ازوسن یارمش دوه معنا سنه وفعلا وزنی اوزن ده کلور فانک ضمی وعینک
 فتحیه شاعر ابله شاعر کی وفعلا وزنی اوزن ده کلور فانک ضمی وعینک سکونیه ثابله شیان کی وفعال وزنی
 اوزن ده کلور فانک کسر بله نایله نیام کی وصاحبله صحاب کی وفعول وزنی اوزن دخی کلور شاهدله شهود کی
 و بوشول یرده اولور که مصدری فعول وزنی اوزن کله وفوا عل وزنی اوزن ده جمع اولنور فاعل صیغه سنه
 تالولسه یا لفظا یا خود نقد برافایه ابله قوائم کی و جابض ابله حوائض کی باب الافعل بفتح الهمزة والعین معلوم
 اوله که افعول وزنده اولان اسمده قیاس افعول وزنی اوزن جمع اولنور راجدل بله اجادل کی و همزه مکسور
 اولد غی وقت دخی حال بو بله در اصبعله اصابع کی الصفة اما صفتده فعل وزنی اوزن جمع اولنور فانک ضمی
 وعینک سکونیه احمر له حمر کی و حمر اکلمه سنک دخی جمع بومنون اولوزن کلور وفعلا وزنی اوزن ده جمع
 اولنور فانک ضمی وعینک سکونیه احمر له حمران کی و بومقوله نک واوله نونه والفله تابه جمع جائز دکدر
 افعول تفضیلله فرقند او ترو و افعول که تفضیلچون اوله افعول و افعولون وزنی اوزن جمع اولنور فاضل ابله
 افضلون کی المؤنث بالالف کده و در نی اوله قجن فعلی افعول وفعلاء افعول اولما سه قیاس مطرد بورد که
 الفله تابه جمع اولنه و جمع مکسر دخی جایزدر و لکن غیر مطرد در و جمع مکسری دخی ابکی نوع در بری منتهای
 جموع صیغه سی الفی اصل کلمه دن اعتبار انگله د عوابله دعاوی کی و بری دخی فعال وزنی در فانک کسر بله
 عطشی ابله عطاش کی الذی فی اخره الالف والنون المربد تان ذکر اولنان بنانک جمع منتهای جموع
 صیغه سی اوزن کلور شیطان ابله شیاطین و سلطان ابله سلاطین و سرحان ابله سراحین کی سرحان قوردر
 دد بکری جانوردر د ثب معنا سنه مکرکه علم مرتجل اوله عثمان و سلمان کی کد بودم جمع مکسر له جمع اولناز اخرند
 اولان الف و نه تغییر کلمسون دیو الصفة اما صفتده فعال وزنی اوزن جمع اولنور فانک کسر بله غضبا ابله غضاب کی
 وفعالی وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک فتحی والفک قصر بله سکران ابله سکاری کی و درت کله ده حرف اولک
 مضموم اولسی جائز کور لمشد بری کسالی و بری سکاری و بری عجالی و بری غیاری در غیرینلو معنا سنه الرباعی
 فاعل وزنی اوزنیه اولنارده قیاس مطرد بودر که فعال وزنی اوزن جمع اولنه لکرکه مفتوح الفا واللام اولسون
 کرک مضموم الفا واللام اولسون کرک مختلفین اولسون جعفر له جعافر و در همله دراهم کی و مزبور کرک جمع قلننده

دخی صیغه مرقومه اختیار اولمشدر حروف اصولک حذفی لازم کلمسون دیو الصفة اما صفتده فاعیل مثالوده
 فانک فتحی و یانک سکونی وعینک کسر بله افعال وزنی اوزن جمع اولنور میتله اموات کی وفعال وزنی اوزن ده جمع
 اولنور جیدله جیاد کی و افعلا وزنی اوزن ده جمع اولنور همزه نک فتحی و فانک سکونی وعینک کسر بله نیده انبیا
 کی و افعال وزنی اوزن اولان صفتله فانک فتحی وعینک تشدید بله وفعیل وزنی اوزن اولان صفتله واوله
 نونه والفله تابه جمع اولنور لر جمع مکسر اولناز لر و اما عوارده عواو بر کلدو کی مجرای اسمایه جاری اولد و غیچوندر
 و عوار جبان معنا سنه در اما شول رباعی که انده حرف مد زاید وارد در فعالیل وزنی اوزن جمع اولنور قرطاسله
 قرطابس مصباحله مصابیح کی و شول رباعی که تعریب اولمشدر یا خود انده حرف نسبت وارد رانک جمعنده
 تالاق اولنور جور بله جواربه کی و اشعثی ابله اشاعته کی لکن تانک الحاقی معربده غالبادر و منسوبده لزومادر
 الخماسی معلوم اوله کد خمسینک جمع مکسر کلک مستکره در نصفیری مستکره اولدو غی کی حروف اصولدن
 برینک حذفی لازم اولسون دیو الذی بفرق بینو بین واحده بالتاء لبس بجمع یعنی شول کله که انک واحد بله
 جمع بیننده تائه فرق اولنور اول حقیقتده جمع دکدر مذهب اصح اوزن اگر چه ظاهر اختار جوهری جمع اولق
 اوزن در نمره نمره و خنطلله خنطله کی اسم الجمع هر لفظ مفرد که کثیره متناول و لوب قلیله متناول و لمیه
 اکا اسم جمع دیرلر قوم کی و رهط کی و اگر کثیره متناول اولدو غی کی قلیله دخی متناول اولور سه اکاسم
 جنس دیرلر ماکبی ذهب کی الجموع التي جاءت علی خلاف القیاس معلوم اوله که بعض جمع وارد که کندی
 لفظندن مفردی وارد و لکن علی خلاف القیاس واقع اولمشدر اراط کی رهطک جمعنده حالاکه اراطک
 جمع اولق کرکید و یا با طیل کی باطلک جمعنده حال بو که باطلک جمع بواطل کلک کرکدی و احادیث و اراضی
 ولیالی و اهالی دخی بو بله در جمع معلوم اوله که جمع قیاس مطرد دکدر کرک مخننه اولسون کرک
 مکسر نه بلکه سماعه موقوفدر مثلاً بیوتات جائز اولدو غی کی افلسات جائز دکدر اسم جنسه و مصدرده
 سماعه موقوف اولدو غی کی که ضربک جمعنده ضروب جائز در ضربک جمعنده تصور جائز دکدر ترتیب معلوم
 اوله که صاحب الصحاح علیه رحمة الملک الفتاح اشای تحریرده اجناسه نظر اتکین بعض کلماتی مکرر ذکر
 اند کچون مباحث مفصله ده مراد اولنان کلمه نک بولنا سنده عسرت اولمشدر بناء علی ذلک بو عید فقیر
 الفاظه نظر قلوب هر اصل مشتق منه اولنی حاشیه کتابه قید ایدوب فروع مشتقه یه علی حده انتای
 سطورده سرخله اشارت ائمشدن تا که بادی نظرده مراد اولنان کلمه یه وصول سهل الحصول اوله و شوبله
 معلوم اوله که هر فرع مشتقک تفسیری فرع اخر قتنده نهایت بولور مکرکه فرع لاحق فرع سابقک
 متعلقانندن اوله مثلاً لاحق سابقک مؤنثی یا خود جمعی و یا مراد فی اوله که بودم فرع سابقک تفسیری گاه
 اولور مذکور لر دن صکره دخی ایراد اولنور غفلت و نسیه و معلوم اوله که اسمانک اوزانی اکثر اوقات حرکات
 و سکنا تنه تعرضله اولمشدر و احیاناً اوزان مشهوره ایراد بله دخی تعرض اولمشدر و مطمح نظر صیغه بی بیان
 اولغین حروف اصولله حروف زوایدک وزنه موزون بیننده مطابقتنه چندان التفات اولنا مشدر و امور
 ظاهره یه تعرض اولندو غی امیذدر که معذور بیور بله که طبایع متعلمین مختلفه و طبقات
 مبتدین غیر محصور در والله الموفق للصواب والیه المرجع والمآب

بسم الله الرحمن الرحيم و بسم تعین باب الهمزة من کتاب ترجمه صحاح الجوهری فصل الالف
 الاء همزه نک فتحیه قامش قصب معنا سنه بعضار قوغه دبد کیری اونک مېشه سنه اطلاق

البراء
اتاء
اتاء
احاء
الا
بابا
باتا
باتا
بدا

اولنو و ديد بار اجه الخلع معنائه الاباء واحدى اتاة على وزن حمزة برعورنك اسيدن الاتاء همزة نك كسر به
كتابت وزن ووزن اتحق روى معنائه يقال اتاه بسم اى رمية به الا جاب لفحيتين على وزن فعل ابكى طاعك برينك
علم راول برينه سلمى ديرلر ونسبته اجنيون دينور على وزن اجنيون الاء همزة نك مدبله على وزن عاع بزوع
اغاجدر الاء واحدى وصوت معنائه دخى كور فضل الباء الباءة على وزن فعله بايام انام سكافدا اولسون
ديك يقال يا بات الصبي اذا قلت له باني وامى المؤبوء اولى وثانية نك ضمي وهمزة نك سكونية اصل معنائه
بعضيلر عالم معنائه ديد بار سوسور كى يقال فلان فى بؤ بؤ الكرم وبعضيلر سيد معنائه وكون
بىكى معنائه كلور ديد بلر التوء على وزن الدخول طور من قامت معنائه يقال بتا بالمكان اى قام به اما فصيحى
بتودر علو وزن ووزن شته كم معتل اللام يانده كلسه كركدر ان شاء الله تعالى كذا فى بعض نسخ الصحاح البشائر نك فحى
وتاء مثله نك سكونية دوز يرو بعضيلر بر موضعك اسيد ديد بار كذا فى بعض نسخ الصحاح ايضا الباء نك فحى
ودال موهله نك سكونية برنسنيه ابتدا التلك يقال بدأت بالشىء بدأ ورنسنيه ي مقدم استلحه دخى ديرلر نقول
بدأتة اذا فعلته ابتدا ونقول فعل ذلك عودا وبدأ فى عوده وبدته وفى عودته وبدأتة وبارتق معنائه ده
كلور خلق كى يقال بدأ الله الخلق اذا خلقه وبدأ ابتداء سيد اولان كمسنة يهده ديرلر نك كم ابكى سيندا اولانه
تنيان ديرلر نك ضميلة وبدأ برنسنيه نك اولنه دخى ديرلر يقال رجوع عوده على بدته اذا رجع فى الطريق الذى جاء
منه وچچك وحصبه جقر مغد دخى ديرلر المبدؤ ميم فحى وذلك ضميلة جچك وحصبه جقر مش كمسنة يقال بدى
الرجل يبدأ على سالم بسم فاعله الباءة يانك فحى وذلك سكونية فارده دوشن پاى الابداء جمعى وبدأ برنسنيه نك
استلسته غير بلردن او كوردى بشاق يقال لك الباءة فى الرمى اى ان ترمى قبل غيرك ادى بدء الكاو كوردى معنائه
يقال فاعله يادى اى اول ككل شىء وباديك ياسى موضع نصبه ساكن اولو ره زمان استعمال غرب
بونك اوزن به جارى اولشدر كه اولو كه كثر استعماله چون همزة سنى ترك ايد رله شته كم باب معنائه كلور
ابن شاء الله تعالى ويقال فاعله بقاءة ذى بدء وبقاءة ذى بدء الى غير ذلك اى اول اول الباءة يانك ضميلة برابشه
غير بدن اول بشاق الباءة يانك ضمي والفلك مدبله بعناها يقال لك الباءة والباءة اى لك ان تبدأ قبل غيرك فى الرمى
وغيره البدى على وزن العجيب امر بدع معنائه يقال جاء فلان بامر بدى اى بدع واهل سلام فار دوغى قيو به
دخى ديرلر فى الحديث حريم البئر البدى خمس وعشرون ذراعا ويدى برنسنيه نك بئس اسنه دخى ديرلر يقال فاعله
يادى بدى كى يقال يادى بدء على مامر الابداء همزة نك كسر به سوزة بشلق يقال فلان ما بدى ولا بعيداى ما
يتكلم ببادنة ولا عائدة يعنى نه فتح كلام ابندرونه رد جواب ابندروا بلاء امر عجيب كتوزمكه ده ديرلر يقال بدأ فلان
اى اى بامر بدع الباءة يانك فحى وذلك معجمك سكونية برنسنيه كى يكو رمك يقال بدأت لى حل نذا وعدم قبول
معنائه سنده ده كلور يقال نذا تعنى نذا اذ لم يقبله ولم يعجبك مرآته والكل من الباب الثالث الباءة يانك فحى
وذلك كسر به محمول به درلر كه انك مرعاسى مقبول وليمه البراءة على وزن السلامة برى اولمق يقال برئت منك
ومن البون والعيوب من الباب الرابع البراءة يانك ضمي ورائك سكونية خسته ابو اولمق يقال برئت من المرض برأ
البراء بفتح الباء وسكون الراء كذلك ابو اولمق اهل حجار لغى اوزن بقولون برأ من المرض برأ مثل قطع قطعاً و
يرتقى معنائه ده كلور يقال برأ الله الخلق برأ البرية يانك فحى ورائك كسرى ويا نك تشدد بدبله خلق معنائه
عر بلر بونى همزة به استعماله مشدرا كه اصله همزة به در الباءة اى اراد بى مرضه من سالم اولان كمسنة
يقال اصبح فلان بارئاً من مرضه اى سالم الا براء همزة نك كسر به خسته بى بوفى يقال برأ الله من المرض ويدر بى
ديندن برى قلىق يقال برأته على عليه التبرئة نك فحى ورائك كسر به كذلك برى قلىق معنائه يقال برأته تبرئة

البراء

بدا
برا

البراءة يانك ضمي ورائك سكونية صيادك ساكن اولدوغى اوصيد حينئذ البراءة يانك ضمي ورائك فحيلة برأ نك جمى
صياد اولرى معنائه مثل صبرة وصبر وصبرة مثول حيث دركه انك ايچنده خرماسا نرسنه قورلر التبرى فحيتنه
ورائك كسرى وتشدد بدبله برى اولمق يقال برأت من كذا البراءة يانك ورائك فحيلة برى اولان كمسنة يقال نابرا منه
وخلاء منه لا يثنى ولا يجمع لانه مصدر مثل سمع سمعوا وراء ايك اول كچه سنده دخى ديرلر سميت بذلك لتبر والشمس
من القمر البرى يانك فحى ورائك كسر به بعناه فاذا قلت انابرى منه ولى منه ثبيت وجمعت البراء كالفقه برئك
جمعى البراءة يانك كسرى والفلك مدبله كذلك برئك جمعى ككر بى وكرام البراء كذلك برئك جمعى كسر بى
واشراف الابرأء مثل ذلك برئك جمعى در كنه صيب وانصباء البرية برئك مؤنثى البريات والبرايا جمعى كلور
البراءة يانك ضميلة برى اولان كمسنة كحبيب وعجاب المباراة ميمك ضمي ورائك همزة نك فحيلة ابكى شربك
برى برندن ايرلىق يقال بارأت شربكى اى فارقتهم وارعور تندن ايرلغه دخى ديرلر الاستبراء همزة نك كسر به
جارينك رجمى ارى اولدوغى بلك ومطلقاً بلك معنائه ده كلور يقال استبرأت لخرارية واستبرأت ما عندك
والظاهر انه فرع الاول البساء والبسوء يانك وسينك اولده فحى وثانية ضمي ابلاء انس طوتق يقال بسأت بالرجل
بساء وبسئت بساء وسوء من الباب الثالث والرابع البسوء يانك فحيلة شول ناقة دركه صاغله دن منع ابز الابساء
همزة نك كسر به بر كسنة يى برنسنيه رام ابلك يقال بسأتى فلان فبستت به البطوء يانك ضميلة اكلمك سرعتك
نقىض يقال بطوء مجيئك من الباب الخامس الابطاء همزة نك كسر به كيم كلك نقول لبطأت فانت بطى ولا نقل
ابطيت ونقول ما لبطأتك وما لبطأتك معنى ندى كيم كلك ديك محلند بوبله درلر الاستبطاء كيم عدا بلك بطن
يانك ضميلة بر كله دركه بطوءه فحجب ايجون استعماله ونور يقال بطن ذاخر وجايعى نك خروجه نه عجب كيم اولدى
البكاء يانك فحى وكافك سكونية ناقة نك سودى زاولمق يقال بكأت الناقه بكأ من الباب الثالث فاذا ضمت الفعل
قلت بكؤت بكوء من الباب الخامس البكىة يانك فحى وكافك كسر به سودى زاولان ناقة البكاء يانك كسر به جمعى
البكى كذلك يانك فحى وكافك كسر به بكية معنائه يقال هى بكية وبكى البوا يانك فحى وواوك سكونية
رجوع ابلك قال الله تعالى وبأى غضب من الله اى رجوعا بى صار عليهم وكذا باء بائه بوء بوا من الباب الاول واقرلر
معنائه كلور يقال باء بحقه اى افر و بوء داء عليه ده ذكر اولنور له ده اولناز وذهب معنائه ده كلور يقال
فى رضى كذا فلاة نئى الى فلاة اى نذهب وفلاة فانك فحيلة اسر محرايه ديرلر وجوه ريك نئى الى فلاة قولندن
فهم اولنان بودر كه باء باب ثايندن دخى كلك جائز اوله وفيه تامل لانه واوى وفى محى الواوى من الباب الثانى
تامل لا يحنى المباءة ميمك ويا نك فحى والفلك مدبله منزل قومه ديرلر وبقرو حشى منزلنه ودوه يتدوغى به دخى
ديرلر التبوؤ نك فحى وواوك ضمي وتشدد بدبله يورت طوتق يقال بوات منزل التبوؤ نك فحى وواوك
كسر به يورت حاضر لىق يقال بوات للرجل منزل لاوبوا ته منزل لاى هيا ته ومكنت له فيه وركسنة نك اوزن به
كوند رطوغر لئغه دخى ديرلر يقال بوات الرمح نحوه اى سددته نحوه ونسدد سين مهملة به برنسنيه
طوغر لئغه ديرلر الاستباء همزة نك كسر به منزل طوتق يقال استباء اى اتخذ مباءة ومباءة منزل معنائه در
نك الان مروايتدى البية يانك كسر به على وزن البيعة حال معنائه در يقال هو بيعة شواء اى بحالة سوء وانه
لحسن البيعة الالباءة همزة نك كسرى والفلك مدبله منزل كوند ريك يقال بوات الابل اى رددتها الى منزلها وابات
على فلان ماله اذا ارحت به او غنمه واراحت يتاغه كتورمك در وقصاص التلك معنائه ده كلور يقال بوات
القاتل بالقتيل اذا قتلت به الباءة على وزن الباعة منزل در مباءة كى بوسيدن نكاه باء وباءت ديرلر زرارجل
اهليه سكون بولور نته كم منزليه سكون بولور وكاه اولور كه باهده ديرلر هابه نكاح معنائه البواء فحيتنه
والفلك مدبله سواء كى در لفظاومعنى يقال دم فلان بواء لدم فلان اذا كانت كفواله وفى الحديث امرهم ان ينبأوا

بسا

بطا

بكا

بوا

فی الطعام والشراب بعضی را بیدی بواسطه برک جا جات بالایل دهات بها قولندن ما خود را داد عوتها
 فی الاول للشراب وفي الثاني للعلف فصل الحاء بالفتحین یاد شاهک همنشین ومصاحی اولان کسنه الاحباء جمعی
 مثل سبب و سبب الحاء کلیمک میچاغن بوکمک نقول حنات الکساء حنات من الباب الثالث بهمز ولا بهمز اذ افتات
 هدیه و کففت منزله یعنی میچاغن بوکوب یا پیشمش برلرین اصلاح انسک بو به دیرسن و هدیه ها نک ضمیمه
 میچاغه دیرلر الاحتاء همز نک کسر به یعنی الحاء نقول احتات الثوب اذا قتلته قتل الاکسیه قتل بوکمکه دیرلر
 واکسیه کسانک جمیع در و کساد بو کلیمه دیرلر الحاء و شاد اولق بقال حجیات بالامر من الباب الثالث اذ فرحت به و اذا
 کان من الباب الرابع بکون یعنی الولوع یعنی حرص معنایه بقال حجیات حنات حنات اذا کت مولعاه حننایم مزولا بهمز
 الحاء و فتحینله و حیک ضمی و تشدید به معناه بقال حجیات به الحاء و الدال شول و زمه کدابی اغزی اوله
 جمعی حاء کور مثل قصبه و قصب الحاء و بکسر الحاء و فتح الدال حیلوق دبد کاری قوش موش کیر معنایه جمعی
 حاء کور مثل عنبه و عنب و منه قولهم حاء حاء و راک بندقه ابن السکیت ایندی حاء بو مقامه حاء اذن رخیم
 اولشدر یعنی حرف ند اخذوف اولوب یا حاء حذابت دیک و لور و عامه حاء حاء دیرلر حانک فتحیه و شرفی
 ایندی حاء برقیله نک و بندقه برقیله نک اسمیدر الحاء یعنی برقیله نک اسمی الحاء حانک فتحی و دالک سکونیه
 صرف اینک نقول حاءات الشیء حاء من الباب الثالث اذ صرفته الحاء بالفتحین یا یشمق نقول حاءات بالماکن
 من الباب الرابع اذ الذقت به و صغیق معنایه و شفت و نصرت معنایه ده کور و تعدیه الاول بالی و الثاني بعلی
 اولی بقال حاءات الیه ای الحات الیه و حاءت علیه و الیه رحمت علیه و نصرت له الحاء بالفتحین سراب برنسنه و رفع
 اینک یعنی مرتفع کو سترمک که محراده صوکی کورنن سنه ده ظاهر اولور بقال حاء حاء السراب لشخص یحراه من
 الباب الثالث اذ رفعه و هو لغه فی حراء یحزوه بلا همز الحاء بسکون الزای دوه فی جمع ابدوب سورمک نقول حراءت الابل
 ای جمعها و سقمتها الحاء برکسنه نک قارنه او قله اورمق بقال حاءات الرجل بالسهم حاء من الباب الثالث اذ اصبت
 به جوفه و جماعت معنایه ده کور نقول حاءات المرأة اذ باضعتها و کل منهن من الباب الثالث الحاء بکسر المیم
 قال کلیم جمعی الحاشی کور الحاء صویه فالحق نقول حصات من الماء اذ روت و او غلنک قارنی یا خود قورسفی
 سودله طولق بقال حصا الصبی من اللبن اذ امتلا بطنه و هما من الباب الثالث و بالنمک معنایه ده کور و خروج
 الریح من الدبر بکی بقال حصا بها اذ حبق الاحشاء همز نک کسر به صویه قاندرمق بقال حصات غیرای ای روت
 الحاض اودی الکلندر مق بقال حصات النار ای سحرها بهمز ولا بهمز الحاء بکسر المیم علی وزن مفعول شول انقدر
 که انکله او داو لجه در لر قن همزه کتور لمسه محضاء دینور مد له مفعول وزنی و ور الحاء دو شرمک اسقاط معنایه
 بقال حطأت به الارض ای صرعه و قوش صاغیق بقال حطأ بسلحه ای رمیه و سلح سین مهمله نک فتحیه و حاء
 مهمله ابله نجاست و حطأ بالنمک خروج الریح من الدبر معنایه بقال حطأ اذ حبق و جماع اینک بقال حطأها ای
 باضمها و الیه سیدله برکسنه نک رقه سنه اورمق قال ابن عباس رض اخذ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بقفائی
 حطائی حطأ و قال اذهب فادع لی فلانا و حوملک کفی اتق بقال حطأت القدر بزبد های رمتها و الکمل من الباب
 الثالث الحطی علی وزن فعیل نکبکی اولان کسنه بقال حطی بطنی و الباع له ای ردیل الخطه بضم الحاء و فتح الطاء
 قصه بو بلو و قبیح کسنه و برکسنک ادی الخطه بضم الحاء و فتح النون و کسر الطاء مثل عابطه بقال عنزة حنطه
 ای عربیه ضخیه و عنز عینک فتحی و نونک سکونیه و زای معجمه ابله کی معنایه در الحنطه حانک و بانک فتحیه
 و اخر ند همزه ابله الحنطه مثله و الحنطه کذلک حانک و بانک فتحیه بلا همز قصه بو بلو و سمر و قارنی بیوک
 کسه الحنطی میمک ضمی و حانک سکونیه معناه بهمز ولا بهمز بعضی را بیدی محبیطی کین ابله طلو اولان کسنه در

حبا
حنا
حجا
حدا
حزا
حشا
حصا
حضا
حطا
حنا

الاحیطة همزه نک و بانک کسر به قارن شمشک بقال احیطة الرجل اذا تنفخ جوفه الحفاء فتحینله بردی دد کاری
 دکلک کو کیدر که نازه و میاض اولور و بهمز دیارده ای برلر الاحکاء همزه نک کسر به حکم اینک بقال حکات العقده
 و احکیمهای شده نه الحاء حانک فتحی و لاملک ضمیمه علی ه زن فعول برطاشی برطاشه سور د مابندن حاصل
 اولان توز به آینه نک یاسن اچیق نقول حلات له حلو اذ اکت له حجر اعلی حجر ثم جعلت الحاکه علی کفک
 و صدرات به المرأه و حکا که حاء مهمله نک ضمیمه حاصل اولان تور و نصیده یاس کیدرمک معنایه در الحلاء
 بضم الحاء و المده یعنی الحلو علی مامر انفا و شول د باغلر در بدن صو بد قلری ات یار سنه دخی حلاء ده دیرلر
 و فی المثل حلات حائنه عن کوعها لان المرأة الصانع و الاستعجلت فقشرت کوعها ای ساقها یعنی باز دست و لوب
 چایک اولان عورت کاه اولور ابتدا کنده ای اغن مجروح ابد و صناع صادق فتحی و نونک تخفیفه باز دست اولان
 عورت الحلی نانک کسری و حانک سکونی و لاملک کسری و مد به شول دری که صویار کن کا حیا ضرر ابد و منه
 بقال الحی الادیم مثل علم الحلاء فتحینله دری یحیاق ضرر اینک و حلاء شول و یحی یار به دیرلر که هجوم اولان کسنه نک
 طوطا غننه طاهر اولور بقال حلت شقی اذا بثر الحاء حانک فتحی و لاملک سکونیه قاجی ابله یا غدی به اورمق
 نقول حلاته السوط و حلاته بالسیف اذ صرته به و اعطاه معنایه ده کور نقول حلاته مائه درهم اذا اعطيته
 الحلیه الحلی علی وزن التکمله و التکمیل دوه فی صودن منع اینک نقول حلات الابل عن الماء اذ اطردنها و منعها
 ان دمه اما لانت السو بق دبد کاری اصلند مهموز دکلدر ز را حلو اذ ساهه ددر پس همزه سی عارضی در الحاء
 فتحینله قارن یا یخف قال الله تعالی من حاء مسنون و قیونک یا یخفی و غلق بقال حات المثر یا کسر اذا کثرت حاتها
 و غصب اینک قال حاتت علیه ای غضبت علیه من الباب الرابع الحاء بالنسکین معناه الحاء بالنسکین اضا قیو نک
 یا یخس یا ک اینک نقول حاتت لیر اذا زعت حاتها من الباب الثالث الحاء الحاء شول کسنه در کدوه ج حانندن خصم اوله
 زه حاک یا سی و زوجک فرنداشی کی بوند درت اعت ار در حاء بالهمز و حاء مثل فقا و حوم مثل دوه و حاء مثل اب جمعی
 الاحماء کاه و الحاء بکسر الحاء و المده التشدید فقهه سی استفعال بدر اکثیا الحاء و الحاء علی وزن
 التکمله و التکمیل حنا به بویق بقال حات حیات حیه و تحته و تحنیا اذ اخضبت به فصل الحاء الحاء حانک فتحی و بانک
 سکونیه کز لاک ستر معنایه بقال حیات الشیء ای سترها من الباب الثالث الحاء کوب حاء معنایه الان العرب
 ترک همزها الحاء شول سنه در که کزله امله الحی علی فعیل معناه و حاء السموات القطر و حاء الارض النبات لا حناء
 الاستتار بقال حیات ای استتارت الحاء کز لاکش بقال حابه نجباء ای مستترة الحباء مثل الهمزة شول عورندر
 که کاه کور زه کاه کز لانه قبل ان یقع من کنایه الحباء الطلعة الکلمات فتح الکاف جمع الکنه بفتح الدق و تشدید النون
 زوجه الابن و الاخ الاختاء همزه نک و نک کسر به کز لاک بقال اختات من فلان ای اختات منه و استتارت
 حاء فالو حباء اذ و عره ایندی اختاء الدم معنایه کاه و نقول اختات له اختاء اذا حلت الحاء حانک فتحی و جیمک
 سکونیه نکاح اینک نقول حیات المرأة اذا نکحت الحاء علی وزن الهمزة کثیر النکاح و بقال حیل نجاء یعنی کثیر الضارب
 و ضرب غمادک کسر به جماع معنایه دره حواء شول کسنه دخی اطلاق او لنور که کثیر اللحم اولوب ثقیل اوله
 الحاء و یوریکه بطی املق الحاء و الحاء و الحاء حانک فتحی و دالک سکونیه اوله و فتحیه تانیده و حانک و دالک
 ضمیمه ثالثه خضوع اینک بقال حذت له حذات بالنکسر و الفتح ای من الباب الثالث و الرابع خذا و خذا و خذا
 الاسخاء بمعناه ایضا بقال استخات له الاخذ ذلیل اینک بقال اخذ فلان ای ذلله الخرب یا ضم سکون الراء
 نجاست عنده معنایه جمعی الخرب و کله و ختمتله مثل جند و جنود الخربه مثل لکراهه غایط کتورمک
 بقال خرب خرباءه نحو کره کراهه الخرب بفتح الحاء و سکون الراء نحو کره کراهه و الکمل من الباب

حفا
حنا
حلا
حجا
حدا
حزا
حشا
حصا
حضا
حطا
حنا
حنا
حنا
حنا
حنا

الباب الرابع المخرقة ميمك ضمي وخانك سكوفى ورائك غيمه المخرقة ميمك ورائك فتحيله مخرج ادب خانك معناسنه
وصاحب ترجمه مختار واخترى مخرج خمره در معناسنه در ديشلر در غلط درته كم صاحب كشاف وصاحب
مذهب اشارت بمشتمل در الحس منع ايمك بقال خسأت لكب من الباب الثالثى طرته ومنع اولنغه دخی دیرلر
یتعدی ولا یتعدی الانحساء ممنوع اولنق انحسوء ضمتنه كوز قششق معناسنه بقال خسأ بصرو خسأ وخسوء
ای سدره منه قوله تعالى ينقلب اليك البصر خاسئا انحسأ تانك فخي وسينك ضميلة انشقق بقال انحسأ القوم
بالجارة ای راموا بها انحسأة ميمك ضمي وسينك فتحيله بمعناه بقال كانت بينهم انحسأة اخطأ فتحتهنله صوابك
نقيضی در وگاه اولور مدله دخی لفظ اولنور وقرئ به ما قوله تعالى ومن يقتل مؤمنا خطا الا خطاء همزه نك
كسر بله خطا ايمك ولا نقل اخطيت الياء وبعضهم بقوله الخطء خانك كسرى وطانك سكونيله كناه ومنه قوله تعالى
ان قتلهم كان خطا كبيرا ای اثمنا وكناه ايمك بقال خطي يخطأ خطا وخطاة على وزن فعلة الخطيئة على وزن
فعيلة اسم بمعنى الخطء ولك ان تشدد الياء لان كل ياء ساكنة قبلها بكسرة او واو ساكنة قبلها ضمة وهما زایدتان للبد
لا لاخلاقه لاهما من نفس الكلمة فانك نقب الهمزة بعد الواو او بعد الياء وندغم فتقول في مقروءة مقروء في ضمي
نحي بشد بدل الواو والياء وقولهم ما لخطاه فعل فجب من خطي لامن اخطأ ابو عبيد ايتدى خطي و اخطأ بمعنى
واحد وفي المثل مع الخواطي سهم صائب يضرب للذي يكثر اخطاءه ويا في الاحيان بالصواب قال الاموى المخطي من
اراد الصواب فصار الى غيره المخطي من لا تعمد لما لا ينبغي الخطئة والخطي مثل التفعلة والتفعيل يركسنيه
خطا ايتدك ديكدر نقول خطا تخطئة وتخطيا اذا قلت له اخطأت و بقال ان اخطأت فخطئي الخطأ فتحتهنله وطانك
ضمي وتشدد بدله خطا اطهارا ايمك حاله كذا اوليه بقال تخطأت له في المسئلة ای اخطأت وخطا ايمك معناسنه
متعدى دخی كلور كما قال تخطأت النبل احشاء ونبل حرن واحشا بوش بوكر التخطؤ تانك فخي وطانك ضميلة بمعنى
الخطؤ ويجي ايضا متعديا بقال تخطأه ای اخطأه يعني اخطا اطهارا ايتدى اخطا يجمع الخطيئة وكان الاصل خطا في
على وزن فعيل فلما اجتمعت الهمزتان قلبت الثانية ياء لان قبلها بكسرة ثم استعقت والجمع ثقيل وهو معتل مع ذلك
فقلبت الياء الفاقم قلبت الهمزة الاولى ياء خفاء بين الالفين الخفاء برفق صرع معناسنه بقال خفا الرجل خفا أي
صرعه ونفوه بض معناسنه ده كلور بقال خفا فلان بته ای فوضه من الباب الثالث كذا في بعض نسخ الصحاح الخلاء بفتح
الخاء والسكون والخلاء بالكسرو والمد حرون اولنق وعناد ايمك بقال خلأت الناقة ای حرت و بركت من غير علة كما
بقال في الجمل الح وفي الفرس حرن وفي الحديث ما خلأت ولا حرت ولكن حبسها حابس الفيل فصل الدال الدباء
دالك كسر بله والفك مدبله دوه نك غابت سكر تسمى الداء داء على وزن الزلزلة بمعناه بقال داء داء داء ودعاء
الداء دى على وزن المساجد شول وج كچه در كه ايمك اخر نه اولور حقا كچه لرندن اول وحقا كچه ارى شول ايمك
كچه در كه شهر ك اخر نه انده ای كور غز بعضيلر الدباء دالك كسر بله كذلك والداء دالك فتحيله ايمك اخر بدر
دهدى الدرء دفع ايمك وفي الحديث ادرو الخدود ما استطعتم بقال درأ بدرأ من الباب الثالث ودرا اكر بلك
معناسنه ده كلور على ماسجي الدرء وضمتهنله اكسرن حقيق بقال درأ فلان درؤا ای طاع مفاجاة ودوه
بز چقار مق بقال درأ البعير درؤا ای غدو وكان مع الغدة ورم في ظهره ودروء بليدر بليدر مغه ده دیرلر على ماسجي
الداري بز چقارن دوه بقال ناقه دارى ايضا الادراء من باب الافعال دوه نك طوغور مى قرب اولدقه
سود ايمك بقال ادرا ت الناقة بضرعها فهى درى الدرئ على فعيل زياده بليدر ينسنه ومنه كوكب درى وقد
در الكواكب درو ای فلا لا والكل من الباب الثالث بعضيلر ايتدى دال مضوم اولدقه دن منسوب ولوب درى
دينور على وزن فعلي بونقدير ده هموز اولما زيرا كلام عربى بفعيل بوقدر قرارن شول كمسنه كه همزه ايله قرأت

خسأ

خطأ

خفا

خلا

دأ

درا

ايتدى

ايتدى فعول وزن ديلدى سبوح كى ولكن ضمه ثقيل اولمغين كسره يرد اولندى وحكى عن بعضهم درى من درأته
مهموزة على فعيل ومفتوحة الاول لانه من الدروء بمعنى التلاؤ على مامر الدرارى شول اولو بليدر لر در كه عرب
قتنه اسملى معلوم اوليه التدرء وفتحتهنله ورائك ضمي وتشدد بدله سر كشاك ايمك بقال ندرأ علينا فلان
اي بطاول التدرء بعض التاء وسكون الدال ومد الالف قدرة وقوة بقال السلطان ذوندرأى ذوقوة على دفع اعدائه
عن نفسه اصلى درء دندر دفع معناسنه اولنه اولان تاز ياده در تربنه وتنضبد ز ياده اولدغى كى وترتب ثابت
ديكدر تنكم تنضب براغا جك اسميدر التدرأ تانك فخي ورائك ضميلة اختلاف بقال ندرأ تم ای اختلعتم وندافعتم
الادراء بمعناه بقال دارا ثم اصله ندرأ ثم فاد غمت التاء فى الدال واجتلبت الالف يصح الكلام بالابتداء بها المداراة مخالفت
ومدافعت معناسنه بقال فلان لا يدارى ولا يمارى يعنى نه مخالفت ونه خود منازعت ايد رامامدارات كه حسن
خلقه استعمال اولنور اند ايمك روايت واردر برى مهموز اولمقدر دارا ته دن مأخوذ اولمغله دافعت معناسنه معنى
ادفع بالى هي احسن معناسنه برى ده غير مهموز اولمقدر داريته دن مأخوذ اولمغله انقيته ولا بته معناسنه الدرء
بضم الدال وسكون الراء اراق معناسنه كذا في الترجمان بقال جاء السيل دره ای من بعيد الدرء بالفتح كرك بلاك معناسنه
دخی كلور اعوجاج كى بقال اقم درء فلان ای اعوجاجه وسغبه ای جداله ومنه قولهم بتر ذات درء رهو الحيداي
الميل والاعوجاج الانتقاض بمعنى يقلعه ميل ايسه وقولهم طربق ذو دروء على وزن فعول ای ذو كسور واعوجاج
الدرء بته شول طوار در كه انى پرده ايدوب صيد او تار لر در دن مأخوذ در صيد جانينه حجاب واقع اولد وغيجون
وشول حلقة يه دیرلر كه چند لر انى كوند رله قيرلر الادراء من باب الافتعال صيد جانينه در بته اخذ اولنق بمعنى صيد
اور كمسرون ديور پرده ادغك الدفء دالك كسرى وفانك سكونيله دوه دن حاصل اولان منافع كرك اولادى وكرك
الباني كرك سار فوا بدى اولسون قال الله تعالى فيهادف وفي الحديث لنامن دفنهم ماسلموا بالميثاق وايسيلك
معناسنه ده كلور حرارت كى ومنه بقال دفى الرجل دفاءة مثل كره كراهة كذلك دفى دفاء مثل طمى طماء من الباب
الرابع وابلى بدن نسنه يد دخی دف دیرلر جمى الادفاء كلور نقول ما عليه دف لانه اسم ولا نقول ما عليه دفاء لانه
مصدر بقال قد دفى دف هن الحائط ای فى كنه معنى ديار قو بئسنده قعود ايله الدفى دالك فخي وفانك كسر بله على
وزن فعل شول كمسنه در كد دفى كيه الدفان على وزن عطشان بمعناه للمذكر الدفای على وزن عطشى للثوئث
الادفاء همزه نك كسر بله ايسمى بقال ادفاء الثوب التدفو فتحتهنله وفانك ضمي وتشدد بدله ايسمى بقال ندفاء
بالثوب الاستدفاء بمعناه ايضا بقال استدفاء به الادفاء كسر بئنه ودالك تشدد بدله كذلك بقال ادفاء به من افعل
ای لبس ما بد فئه الدفاءة دالك فتحيله ايسمى بقال دفوت ليلتنا الدفى على وزن فعيل ايسمى بقال اولان نسنه
بقال يوم دفى ليلة دفيته وكذلك الثوب والبيت المدفاءة ميمك ضميلة وفانك فتحيله شول دوه لر كه يوكى وياغى
چوق اوله المد فئه ميمك ضمي وفانك كسر بله چوق دوه لان بعضها بدفى بعضا بانفاسها الدفى مثل الجمى شول
بغور در كه بهار فصلندن صكره وياى فصلندن اولوله ومنتر قسمندن بر يوزنه نسنه قايوب كندوكى حينه
يغه بعضيلر ايتدى دفى ودق بالشاء المثلثة تبا نندن شول نيور نسنه لر در كه قبل الصيف انى دبروب
يرلر ودفيتهك اولى وقوع جبهه واخرى وقوع صرفه در كه منازل قمر دن ايمك منزلك اسيد ر
المداءة ميمك ضميلة مزاجه و برك نقول داكات القوم مداكاة اذا زاجتهم وبورج جمع اولنغه ديم ار
بقال داكات عليه الدبون التداكك وفتحتهنله وكافك ضميلة از دحام ايمك بقال ندا كاك القوم ار دحموا الدنى
على وزن فعيل شول كمسنه در كه خسبس ور ذبل اوله بقال دنا الرجل بدنا من الباب الثالث اذ صار دنيا لا خير فيه
الدنى خبيث كمسنه الدنوءة دالك ضميلة والدناءة دالك فتحيله رذالت بقال دنا الرجل من الباب الاول ودنو من

دفا

دكا

دنا

دوا

درا

دما

درا

دبا

دبا

دبا

دبا

الباب الخامس اى سفل في فعله ومجن الديئة عيب ونقيصه الدنا فختبئله بوكري اولمق جذب معنائه الاداء
 بوكري كمنه احبب معنائه الداء مرض جمى الاداء كلور يقال داء الرجل يداء اذا مرض من الباب الرابع كخاف
 بخاف الداءى مرض يقال داء فلان فهو داء وقد يقال دئت اى مرضت الاداءة مرض صاحبى اولمق يقال دأت
 فانت مدئى المدئى ميمك ضمى وذلك كسر به مرض اولان كمنه ويقال دأته انا اى اصبته بداء يتعدى ولا يتعدى
 الادواء والاداءة نهمت بئلك يقال دأت داءة وادوات دواء اذا نهمته وقولهم به داء طمى معناه لبس له داء كالأداء
 بالطمى فصل الدال للذرء ذلك فحقى ورائك سكوبله خلق بئلك يقال ذرا الله الخلق اى خلقهم من الباب الثالث وبرى
 ذراعتا بئلك معنائه ده كلور نقول ذرات الارض اذ بذرتها الذرية ذالك ضمى وبائك تشديد به نسل معنائه
 انس وجنك نسلته اطلاق اولنور وعرب ذريتك همزه سن ترك البئسل در بعنى همزه ابله استعمال تمسار در
 الذرارى جمى الذرء ذالك كسرى ورائك سكوبله المخلوق فى الحديث ذرة النار اى انهم خلقوا الهاوم قال ذر والنار
 بغير همزة اراد انهم بذروناى بتركون فى النار الذرء فختبئله قوجيوب مقدر رسد اولان صاح اغار مق وغضب
 معنائه ده كلور على ماسيى الادراء صاحى غارن كشى يقال رجل اذرا الذراء على وزن الجرء موثث اذراء يقال
 ذرى شمره وذرا لعتان من الباب الرابع والثالث كذا بفهم من المصادر الذرء ذالك ضمى ورائك سكوبله الاسم
 فيه الادراء همزه نك فحقى ذالك سكوبله شول وغلا قدر كد فولا قلى الاجه وكندى سياه اوله الذراني ذالك
 فحقى ورائك سكوبلى وفحقى كلفتنر شول توز در كه غابت ايض اوله وذراء غضب معنائه ده كلور يقال ذرى
 الرجل اى غضب الادراء همزه نك كسر به غضبه كتور مك يقال اذرا ته انا اى اغضبته وبرقق معنائه
 دنى كلور حكى بعضهم طعنه فاذرا عن السرج اى القاه الذرء على وزن فعيل ككش بر يقال ذرع ذرى على وزن
 فعيل الذماء مشتق يقال ذما عليه اى شق عليه كذا فى بعض نسخ الصحاح التدئية على وزن الجربة اتى زياده
 بسمرك التذبذب زياده بئلك يقال ذيات الحنم فتذبذبا اذا انضجته حتى بسقط من عظمه ويان ازوب ضايغ اولمق
 يقال نديات القرحة اذا فسدت بة طغت فصل الراء الرأى على وزن الزلزلة بلدرمق يقال راء السحاب اى لمع
 ورأى المرأه عينها برقت وكوز دورا بئلك معنائه ده كلور يقال رأت عينها اذا كان يديرها الرأى راء الررك
 فحقيله ومدبيله وقصر به كوزى ده رابدين كمنه يقال هور راء العين على فعله افعلال المرأه ميمك فحقيله
 كوزه دجك يرمقه معنائه المرأه ميمك فحقيله بمعناه المرباء ميمك ضميه وتائك فحقيله كذلك ومنه قيل المكان
 الباذى الذى يقف عليه مرباء الرباء رائك فحقى وبائك سكوبله كوزنك قال ربأت القوم اى رقتهم الارتباء
 بمعناه يقال ارتبأتهم ونظر بئلك معنائه ده كلور يقال ربأ لنا فلان واربأ اذا اعتان والرباء والارتباء بوقرو
 جقمق معنائه ده كلور يقال ربأت المرباة وارتبأتها اذا علونها واعتبار معنائه ده كلور يقال ربأت رباء
 فلان اى ما علمت به ولم اكثرت له اى لم ابال به الربى على وزن فعيل والربية قرول كه عسكر ده دشمن جانبته قورلر
 جمى الربايا كلور وقولهم اى لاربائك عن هذا الامر اى رفاعك عنه المرباة على وزن المفاعلة صقمق حذر بئلك
 معنائه تقول ربأت الشئ مرأبا اذا حذرته وانقيته الرأى رائك فحقى وتائك سكوبله بغلقم يقال ربأت لعقد قرأ
 اى شددتها الرأى رائك فحقى وتائك سكوبله اكشى سودا وزن تازم سود صاغق قو يى واسون ايجون يقال ربأت
 اللبن اذا حلبته على حامض خثر الرثية رائك فحقى وتائك كسرى ومدبيله اسم منه يقال الرثية نفثا الغضب اى
 تسكبه ورأى فارشمق معنائه ده كلور يقال هم يرثون رأبهم اى يخلطون ومريثه سوبلك معنائه ده كلور فأت
 امرأة من العرب ربأت زوجهى بايات وهزمت واصله غير موز لانه من الرثية الارثاء سود قو يى اولمق يقال ربأت اللبن
 اى خثر وقارشمق معنائه ده كلور يقال ارثاء عليهم امرهم اى اختلط الارجاء همزه نك كسر به نأخير انمك نقول

ارجأت الامر

الامر اذا اخرته وفقرى واخرون لا امر الله اى مؤخرون حتى ينزل الله فيهم ما يريد وناقته نك طوخور موى
 قريب اولمق معنائه ده كلور يقال رجأت الناقه اذا دنا نأجها المرجئة بضم الميم وكسر الجيم شول طاقته دركه
 ايمانله معصيت ضرر بئلك كفر له طاعت فائدا بئلك وكى كى درلر يقال مرجى مثل مرجع والنسبه اليه مرجى مثل مرجى
 هذا اذا همزت واذا لم نهمز قلت رجل مرج على مثال معط وهم المرجية بالنشد بدلان بعض العرب نقول ارجيت
 واخطيت وتوضيت فلانهم الرداة على وزن القباحة فاسد اولمق يقال ردوا الشئ يردو رداة فهو ردئ
 من الباب الخامس الاراء همزه نك كسر به فاسد قلمق يقال ردا ته اى افسدته ومعانوت ائلك معنائه ده
 كلور يقال ردا ته بعنى اعنته الردء بكسر الراء وسكون الدال بار ومعين اولان كمنه قال الله تعالى فارسله معى
 ردا بصدقنى الرزء بضم الرء وسكون الراء مصببت جمى الارزاء كلور وخيره بئلك معنائه ده كلور يقال
 رزأت الرجل رزؤه رز اذا اصبته منه خيرا ما ونقص معنائه ده كلور يقال مارز الله ماله ومارزته ماله
 اى ما نقصته من الباب الثالث والرابع المربة بفتح الميم مصدر بعنى الرزء ومصببت معنائه ده كلور الرزبة
 على وزن العيفة كذلك مصببت معنائه جمى الرزايا كلور يقال رزأته رزبته اى اصابته مصببة الارزاء
 الانة قاص يقال رزأته الشئ اى انتقص المرأه ميمك ضمى وزائك فحقى وتشديد به كريم اولان كمنه يقال فلان
 مرزأى كريم بصيب الناس خيره الرشا فختبئله على وزن حسن شول كيك ياوربسى در كه هنوز يوربكه
 بشليه الرطا فختبئله حماقت الرطى على وزن فعيل احق كمنه الرفاء رائك فحقى وفائك سكوبله قففتاك
 يان لئش برين دكوب اصلاح بئلك ثقل رفات الثوب رفؤه رفا اذا صلت ما وهى منه ورجا ام بهمز يقال من
 اغتاب حرق ومن استغفر رفا من الباب الثالث الرفاء بكسر والمد موافقت واليتام يقال للئش وج بالرفاء
 والبنين الترفقة على وزن التجربة بر كمنه به نثبت ايجون بالرفاء والبنين ديك الرفى على وزن التكرم بعنى
 الترفقة بعضيلر ابتدى رفاءك معناسى سكون وطماننت در بوئقد برجه اصلى غيرهم موزا ولور تقول رفوت
 الرجل اذا سكنته الارفاء كسبي كنار بقين كورمك تقول رفات المسفينة اذا قربتها من الشط وصغفق معنائه ده
 كلور يقال رفات اليه اى لحأت الرفاء ميمك ضمى ورائك سكوبله شول يرد كه كسى يى انده كنار قريب
 ايدرلر الرفاءة يبعده حرمت بئلك محايات معنائه يقال رفا ته فى البيع اى حايته الترافو على وزن التعاظم
 ياردم لشمق يقال رفاو اى توافقوا وظاهروا لرفاء رائك فحقى وفائك سكوبله كوزباشى دو كملك يقال رفا الدمع
 رقاء ورقاء اذا سكن من الباب الثالث وقان دو كملك دنى ديرلر ورقاء رفوق ومرحت ائلكه دنى ديرلر يقال رفا
 على طلعلك لغه فى قولك ارق على طلعلك اى ارقق بنفسك بعنى مرحت ايدوب بنفسك قدر نندن زياده نسنه
 تخميل ائله وطلع طاء معجمه وعين ممله ابله نفس معنائه در الارفاء ساكن قلمق يقال رفا الله دمعته اى سكنه
 الرقوء بفتح الراء على وزن فعول شول نسنه كفاى قن او وزن قود قنلر نك فاقى ساكن ايدر وفى الحديث لا تسبوا الابل
 فان فيها رقوء الدم اى انها تعطى فى الديات فحقصن بها الدماء المرأى رائك فحقى وميمك سكوبله يريده طور مق
 يقال رمأت الابل بالمكان رما اذا قامت فيه من الباب الثالث الرموء ضميتله بمعناه يقال رمأت رموء الرهيا بفتح الراء
 وسكون الهاء رأى ضعيف قولنق يقال رهيأت رأى رهياة اذا لم تحكم رهياة والترهيو على وزن الد حرجة
 والتد حرج بلوت بغمون متهى اولمق وعورت يور ركن صالمنق خرما فدى صالندى كى بعضيلر ايتدى ترهيو
 بر كمنه برايشه مباشرت تشكن الچكمك در حاله كى وياشلكه مبل اوله الراء برايجدر واحد راءة در الترويه
 والتروى على وزن التجربة والتجربة بر نسنه فكر ايدوب فكرده استعمال ائلك الروية رائك فحقى وواوك كسرى
 وبائك تشديد به فكر كلام عربى بلاء همزة استعمال اولمق وفصل الزاى الترازو على وزن الزلزلة خوف

ردا

ردا

رشا

رطا

رفا

رقا

رما

رها

روا

رزا

ابنك تقول تزأت من الرجل تزأوا شديدا اذا فرقت منه اي خفت الزكاة مثل همة غنى وكثير الدراهم اولان
كمنه كه درهمي نقد اوله يقال هو ملي زكاة الزكاة زانك فتي وكافك سكوني له تعجيل نقد ورمك يقال ركاه
زكاة من الباب الثالث اذا عجلته نقده ونافه يا ورسم اي اياغي قتنه برقي يقال زكأت النافه بولدها تركا زكاة
رمت به عند رجلها من الباب المزبور ايضا الزنا زانك فتي ونونك سكوني له والزنا زانك فتي ونونك سكوني له
زنا في الجبل من الباب الثالث وقرب اولمق معانسه يقال زناأت الخمسين زنا أي دنوت منها وقصير اولمق
معانسه يقال زنا الظل اي قصر وصغمت معانسه يقال زناأت اليه زنا أي لحأت اليه وركمنه بوان
حبس ابنك يقال زنا بزنا اذا احتقن والكل من الباب المذكور الزنا بالفتح والمذ حبس بوليدن كمنه في
الحديث نهى ان يصلي الرجل وهو زنا وقصير اولان نسبه يقال رجل زنا وظل زنا وطار به دبحي دبرل الترنة
على وزن الفجر به تضيق ابنك يقال زنا عليه ترنة اي ضيق فصل السين السأسا على وزن الزلزلة اشكى
صويه دعوت بملك تقول سأساأت بالجار اذا دعته ليشرب وقلت له سأسا في المثل قرب الجار من الردهة ولا تقل
له سأوردهه قوي يانده قودقلى مصلقدر السبا سبنك فتي وبانك سكوني له والمسبا ميمك فتي وسبنك
سكوني له حمري ايمك ايجون صتون الموق وبرشهر دن برشهره التلك ايجون السه لرحمى سببت ديرل بلاهر
وبلان يره اندا يمدن پروا بيمك يقال سبأ فلان على عين كاذبة اذا مر عليها غير مكرت بها ودو كك معانسه
يقال سبأت الرجل جلده واوده بقمق معانسه تقول سبأته بالنار اذا حرقتة والكل من الباب الثالث السبأ
بالكسر والمد اسم منه صتون النش نمر معانسه السبئة على وزن الفعيلة تخر السبأ سبنك فتي وبانك تشد بده
نجر سبأ بركمنه نك اسيد ركه عامة قبائل من تلك نسليردك سبأ بن بشعب بن يعرب بن قحطان دبرل بصرف
ولا بصرف يد ولا يد الانسباء دري يوزلوب حقمق يقال نسبا الجلد اذا نسلح المسبا ميمك فتيه طاغ يولى
والسبائة سبنك فتي وبانك تخفيقي وبانك تشد بده غلاة خوار جدن برطافه دركه عبدالله بن سبأه
منسوب بدر السرا سبنك فتي ورائك سكوني له جكر كه يومر دلمسى يقال سرأت الجردة نسرأ سرا باضت
الاسراء همة نك كسر به يومر دلمغه قرب اولان يقال سرأت اذا حان ذلك منها السراة بالكسر وسكون الراء
جكر كه يومر طه سى السروة بعناها واصلا المهور المسروة ميمك فتي ورائك صميلة جكر كه سى جوق بالسلا
بفتح السين وسكون اللام يا غى بشور وباصلاح ابنك يقال سلا السن وخرماتك دكن كيدر وباصلاح
ابنك يقال سلاات النخل اي زعت شوكتها ونقد ورمك معانسه ده كلور يقال سلااه مائة سوط وسلااه
مائة درهم اي نقده كله من الباب الثالث السلاء بالكسر والمد اصلاح اولمش يا غى الاستلاء بعنى السلاء يقال
استلاءه اي صاحته السلاء بالضم وتشد يد اللام على وزن القراء اخر ما دكني شوك النخله معانسه واحدى
سلااة در السوا والمساءة والمسائية بفتح الفاء في كل ما غصه لندرمق السوا بالضم غصه معانسه وقرئ
قوله تعالى دائرة السوا بالضم يعنى الهزيمة والشرو من فتح فهو من المساءة ونقول هذا رجل سوء بالاضافة ثم
ندخل الالف واللام فتقول هذا رجل السوء قال الاخفش لا يقال الرجل السوء ويقال الحق اليقين وحق اليقين
جميعا لان السوء ليس بالرجل واليقين هو الحق وسوء برص معانسه وفجور معانسه ده كلور السوا اي
سبنك ضمي والفك قصر به حسناتك نقيض در وفي القرآن ثم كان عاقبة الذين اساءوا السوا اي يعنى النار
السبئة سبنك فتي وبانك كسرى وتشد بده يرمق اصلها سوبئة فقلت الواو باء وادغت ويقال فلان
سبى الاختيار وقد تخفف مثل عين وهين السوا سينك فتيه والفك مد به صحر اوزنى وزن قبيحه
عورت ويقال له عندي ماساه وناه و ماسوه و بنوه ويقال سوبت به ظنا واسأت به الظن وقولهم ما انكر

من سوء اي لم يكن انكارى بانك من سوء رايته بانك انما هو لقله المعرفة بك وقيل في قوله تعالى تخرج بيضا من غير سوء
من غير برص والسوا سبنك فتي وواوك سكوني له بمر نسبه وسواي معانسه وبقيته سى حرام اولان عضو السوا
بالمد والفتح بمر غوى النسوية على وزن التكمله والنسوى على وزن التكميل فنه مق تعيب معانسه يقال سوات
عليه ماصنع نسوة وتسوبا اذا عبت عليه وقلت له اسأت ويقال ان اسأت فسوى على السوائية على وزن
الكرامية والمسائية ميمك فتي وهمة نك كسر به يحضو رائمك ننه كم مروا يندى يقال سوت الرجل سوائية
ومسائية اي ساء ما رآه منى قال سبويه سالة يعنى الخليل عن سوبه سوائية قال هي فعالية بجزلة علانية والذين
قالوا سوبه حذفوا الهمة واصله الهمة قال وسالة عن مسائية فقال هي مقلوبة واصلا مساوئة فكرهوا الواو
مع الهمة والذين قالوا مساية حذفوا الهمة تخفيفا وقولهم الخيل تجرى على مساوئها اي نهاون كانت بها واصاب
وعيوب فان كرمها وجودها يحملها على الجرى الاستياء همة نك كسر به يرمق اولمق يقال استأ الرجل وهو من السوا
كاغتم من الغم السوا بالفتح وسكون الياء شول سودر كه ممة نك وجنه كله بعضيل رايتى سودك زولى در صغيق
محلته النسوة فتيه نله وبانك ضمي وتشد بده ناهه سودنى صالوي ريمك يقال نسيات النافه اذا رسلت لبنها
من غير حلب الانسباء همة نك وسينك كسر به سودا بانك يقال نسيا اللبن فصل السين الشأسا على وزن
الزلزلة اشكى دعوت بدر كن تشو تشو ديك بعضيل رايتى تشأ تشأ ديك در فتح شين بده الشط شينك
فتي وطانك سكوني له انك ونبا نانك اول جفن بيراغى وشط في صره يور بيمكه دبحي دبرل جمى الاستطاء كلور
ونافه نك ارقه سنه هاوت اورمق يقال شطأت النافه شطا اي شددت عليها الرجل من الباب الثالث الاستطاء
همة نك وتانك كسر به انك بيراغى ظهورا بيمك استطاء الزرع اي خرج شطوه قال الاخفش في قوله تعالى اخرج
شطاه اي طرفه الشاطى جانب يقال شاطى الوادى وشاطى الاودية ولا يجمع المشاطاة در صره يور يشمك
نقول شاطأت الرجل اذا سميت على شاطى ومشى هو على شاطى اخر الشطوة فتيه نله في صره يور بيمك شط
معانسه يقال شطأت في شاطى الوادى اي مشيت الشقا شينك فتي وكافك سكوني له والشقوة فتيه نله
دوه نك ازوسى ظاهر اولمق يقال شقا ناب لبعيرا فاطلع وصاچى طره مق يقال شقا شعره بالمشط شقا اي
فرقه وركمنك ديه سنه عصا بده اورمق يقال شقا ته بالعصا شقا اي اصب شقا اي مفرقه المشقا بفتح
الميم باشك ديه سى مفرق معانسه المشقا بالكسر طرق الشكا شينك فتي بده وكافك سكوني له والياق بارلق
تسقق معانسه يقال شكأت الاطفا ر تشكا اذا تسققت كذا في بعض نسخ الصحاح الشناعة على وزن الشناعة
بعض وعداوت الشناء بالكسر والشناء بالضم والمشأ بفتح الميم والقصر والشأن بالفتح والمد وسكون النون
وتحر بكة وقرئ بهما قوله تعالى شأن قوم وهما شأنان فالتحر بكة شاذ في المعنى لان فعلا انما هو من بناء ما كان
معناه الحركة والاضطراب كالضربان والحققان ولا حركة في الشأن الذى يعنى البغض والتسكين شاذ في اللفظ
لانه لم يحى شى من المصادر عليه واقرار معانسه ده كلور يقال شى به اي اقربه المشو بفتح الميم وضم النون بغض
اولنان كمنه همة نك كسر به يقال شنى الرجل فهو مشنوء اي مبغض المشأ بفتح الميم على وزن
مفعول قبيح منظر اولان كمنه المشناء بكسر الميم على وزن مفعول بعناه الشانوا تانك فتي ونونك صميلة بغض
ابد شمك يقال شانوا اي تباعضوا الشانى بغض ابدن كمنه ومنه قولهم لا اب لشانئك اي لمبغضك قال
ابن السكيت هو كناية عن قولهم لا ابالك الشنوءة بفتح السين وضم النون على وزن فعولة ثلوث دن اجتباب يشمك يقال
رجل فيه شنوءة وبوندن مأخوذ درازدشنوءة كه يندى بقميله نك اسيد ركه بونك نسبته شنائى در لكاه
اولور كه ازدشنوءة ديرل تشد بده الواو بلاهر ونسبته شنى ديرل الشنوائى شول ما لدر كه كاجل او يندى

الشيء موجود اولان نسبه تصغيري شئ وشيئ كور ايضاً بكسر الشين ولا تقل شوي جمعي الاشياء كاور
غير منصرف قال الخليل انما ترك صرفه لان اصله فعلا جمع على غير واحد كان الشعر اجمع على غير واحد لان
الفاعل لا يجمع على فعلاء ثم استقلوا الهمز في اخره فنقلوا الاولى الى اول الكلمة فقالوا الاشياء كما قالوا في نظائرها
فصار تقديره لفعلاء بدل على صحة ذلك انه لا يصرف وانه يصغر على اشياء وانه يجمع على اشواى واصاله اشائي
قلت الهمزة فاجتمة ثلث يات خذفت الوسطى وقلت الاخيرة الفا وايدت الاولى واوا كما قالوا البته اتوة
وحكى الاصمعي انه سمع رجلاً من اقصى فصحاء العرب يقول اشواى ويجمع ايضاً على اشيا واشياوات وقال الاخفش
هو افعلاء فلهم لم يصرف لان اصله اشياء حذفت الهمزة التي بين الياء والالف للتخفيف قال له المازني كيف
تصغر العرب اشياء فقال اشياء فقال ترك قولك لان كل جمع كسر على غير واحد وهو من بنية الجمع فانه يرد في التصغير
الى واحد كما قالوا شوي يعرون في تصغير الشعر اء وفيما لا يعقل بالالف والتاء وكان يجب ان يقولوا شئيات وهذا القول
لا يلزم الخليل لان فعلاء ليست من ابنية الجمع وقال الكسائي اشياء افعال مثل فرخ وافرأخ ولما تركوا صرفها لكثرة
استعمالهم لها لانها شبهت بفعلاء وهذا القول يدخل عليه ان لا يصرف اباء واسماء وقال الفراء اصل شئ شئ
مثل شئ شئ فجمع على افعلاء مثل هين واهيناء صوابه اهوناء لانه من الهون ولين والبناء ثم خفف فقل شئ كما قالوا
هين ولين فقالوا الاشياء فخذفوا الهمزة الاولى وهذا القول يدخل عليه ان لا يجمع على اشواى المشبهة بميمك فحكي
وشئ بكسر الشين ويانك تشديد يله دليلك ارادت معنائه يقال شئت الشئ اشواؤه من الباب الثالث الشبهة
بكسر الشين مثل السبعة بمعنى المشية قولهم كل شئ بشئته الله اى بمشيته الله المشيئة على وزن التجربة بر
كسبه في رايه حمل ايتك يقال شئت ارجل على الامحالة عليه الاشياء همزة بكسر يله مضطر فلق يقال شئ
ما يشئك الى مخه عرقوب بمعنى يحبك ومخه عرقوب او يحكه سكرينك ايدك يله دبر او يحكه سكرينك خود ايدك
يوقدر يس محال ومعد ومدن كات ولور فصل الصاد الصاء صاء على وزن الزلزلة ايت اني كوزي اجلما دن اول
بقه ديلك يقال صاءاً الجرواذا التمس النظر قبل ان يفتح عينه وان فتحه وفي الحديث ففحننا وصا صائم اى
ابصرنا امرنا ولم نبره ونفقيح برنسنة في اتدادن كوزا جوب كورمك وبركسنة دن خوف ايتك يقال
صا صا من الرجل اى خفت ودش خرم اغاجي ركك خرما اغاجدن اصلن نسنة في قبول تخيوب خرمانك
چكر دكي اولماق يقال صا صا من الخلة اذا لم تقبل اللقاح ولم يكن للسر نوى التصابوء صا صاء كى خوف
معنائه تقول تصا صا من الرجل اذا فرقت منه الصبا والصبوء صا صا فحيلة وبانك سكونيله اوله
وختينيله ثانيه طلوع ايتك تقول صبا صا على القوم اصبا صباء وصبوء اذا طلعت عليهم وصبا ناب لبعير
صبوء اطلع حده يعنى دوه ازوسنك طرفي بلوردي وصبا صا ثنية الغلام طلعت يعنى صيدك وك ديشي
بلوردي وشيه ثاه مثلثه نك فحكي ويانك تشديد يله او ك ديشه ديرلر وصبوء بردين دن بردينه چقياق
معنائه دخي كور يقال صبا الرجل صبوء اذا خرج من دين الى دين كما نصبوا النجوم اى خرج من مطامعها كله
من الباب الثالث الصبا صبا ونك مفرد بدير الصبايون اهل كتابدن برطائفه نك ادى در يقال صبا اذا صار
صايباً وفي القاموس الصبا والاصبا طعامه الصوغق يقال قدم طعامه فاصبا ولا اصبا يعنى طعامه يرمق وضع
ايتدي الصبا صادك فحكي وبانك سكونيله مرمم نسنة يتوجه ايتك يقال صبا للشئ صبا اذا صمد له الصدا فحكيته
باس كدمور قسمه اولور يقال صدى يصدا صد فحكي الدال من الباب الرابع الصدى صادك فحكي وذلك
كسر يله متغير اولمق يقال بدي من الحديد صدئة اى متغيرة كرهية الصدى خور وحقير اولان كسنة يديرار
يقال فلان صا غر صدى اذ الزمه العار واللوم وصا غر صا دمهله وغين محمله يله حقير وذليل اولنه دبرار

الاصدا همزه نك فحيلة سياه وقرمى مشبه اولان نسبه يقال جدى اصدا اذا كان اسود مشر باجرة
وفعله صدى ديرسن وجدى ركك او غلق معنائه در الصدا صادك فحكي ودالك سكوى والفك مد يله
معناه يقال عناق صدء وعناق دشى او غلق معنائه در الصدا صادك فحكي ودالك سكوى والفك مد يله
ككچينك وانك عمو بدن عد اولور يقال كيت اصدا اذا علمته كدرة صدا بضم الصاد والمديندن بر قبيله نك
ايدرو في القاموس الصدا كير كيدر مك الصدا فحكيته لطيف الحسم اولان كسنة الصدا صادك فحكي
طتلو صولوقيو و بوكار الصدا بتشد يد الدال ومد الالف بمعناه التصد وتعرض ايتك يقال تصدا له اى تعرض
الصدا قاني چاغرمق يقال صر اى صوت تشديد الصما حمل ايتك يقال صا صا على الانصاء لازمى يقال صماء فاصما
وصما طلوع معنائه ده كور يقال صما عليهم اذا طلع الصاءة مثل الصاءة شول نسنة دركه قيون رحمن دن
چقار ولا دن دن صكره يقال القت الشاة صاءتها التصيى باشى يوب كير دن ياك ايتك مك تقول صيات راسى
نصيباً اذا غسلته وثورت وسخه ولم ينقه وفي القاموس الصبيئة صادك كسر يله اسم در معنى مزبور اوزن
وغور ما قور وغنك الاجه سى ظهور ايتك ده ديرلر فصل الضاد الضيئة بكسر الضاد بن برنسنة نك اصلى
وفي القاموس ضيئة معدن وكثرت نسله دخي ديرلر الضوء ضو وختينيله بمعناه فى الامر من المزبور بن الضا ضاة
على وزن الزلزلة خلا بقت حالت حربه اولان اوازى الضبا صادك فحكي وبانك سكونيله والصبوء وختينيله
ينهان اولمق تقول ضبا صا فى الارض ضبا وضبوء اذا خبت اى قن كيز لنسك بعضيل ايتدي ضبا يره يايشق
معنائه در يقال ضبا اذا الصق بالارض بوسيدن ضبا بن حارثه ضبا يدر بارو يقال ضبا صا فى الارض فهو
مضبوء اذا الرقته بها وصغنى معنائه ده كور نقه ل ضبا صا اليه اذا لحقت اليه المضبا ميمك فحكي وضادك
سكونيله ينهان ولا جوق پرواكل من الباب الثالث الاضياء ساءت اولوب برنسنة يكرمك يقال اضبا الرجل على
الشئ اذا سكت عليه وكثمه فهو مضبى عليه ويقال اضبا على داهية مثل اضب بلا يصبر ايدوب كتم ايتك معنائه
وفي القاموس الضبا كلك يقال ضبا اذا اتى وصغنى معنائه ده كور ره حيا ايتك معنائه ده كور يقال ضبا
منه اذا استحي الضبا بن كور ماد معنائه وضبا يدر دن نك ادبر الضبا صادك فحكي وبانك تشدد يله بر
موضعك اسمى در المضابئة ميمك ضمى وبانك كسر يله اغر جوال كه كور بن يان ابق اولور كور مسمند اهنام ايجون
الضد ا فحكيته غضب معنائه يقال ضدى من الباب الرابع الصر صادك فحكي وبانك سكونيله كز لنك يقال
ضراً من الباب الثالث اذا خفي الانصاء اولمك موت معنائه واغاج قورومغه دخي ديرلر الضبا صادك فحكي ونونك
سكونيله والضبوء وختينيله عورنك اولادى جوق اولمق يقال ضبا صا المرءة نضبا وضبوء اذا كثر ولدها
الضبا والضباة شول عورت كه ولدى جوق اوله ومال جوق اولمق معنائه ده كور يقال ضبا المال اذا كثر
الاضياء همزه نك كسر يله طوار جوق اولمق يقال اضبا القوم اذا كثروا شئهم الضن بالكسر وسكون النون اصل
ومعدن يقال فلان فى ضن صدق اى فى اصل صدق ومعدن الضن بالفتح ولد معنائه بعضيل ايتدي فتح وكسر له
ولد معنائه لغتدرو في القاموس الضن كلك معنائه ده كور يقال ضبا فيه اذا ذهب وكز لنك معنائه ده
كلوز الضباءة ضادك ضبيله ضرورت معنائه كور يقال قعد مقعد ضباءة اى ضرورة الاضطناء او تنق استحي
معنائه واضطناء منقبض اولمغه ده ديرلر الضدى بفتح الضاد ضيا ويرمك الضوء بالضم بمعناه يقال ضاءت النار
نضوء وضوء الاضياء ضيا ويرمك وضيا لغتدرو من يقال اضبا واضبا بتعدى ولا بتعدى وفي القاموس
الاضاءة قبول الثغرة دخي ديرلر يقال اضبا بوله اذا حذفت الثغرة ميل ايتك معنائه يقال ضوا عنه نضوءه واضاءت
معنائه ده كور يقال ضوا نضوءه اذا اضاءت الاضياء ضيا نك يقال استضاءت به ومشاوره معنائه ده

کاور ولا تستصیبوا بنا را اهل الشرک انرا بانه استشاره دن منع در وضوء ایکی شاعر که اسمیدر که بری ابن سبانه او
 بری ابن جلا جدر المستصیی بامر الله حسن بن یوسف در المصاهاة مشکاکه بقال ضاهات وضاهیت بهر زولا بهمز
 وقری بهما قوله تعالى بضاهون قول الذين کفر و اوفی القاموس ضهاء علی وزن غراب بر موصعک اسمیدر که
 ساعده بن خوی او علی انده دفن او انشدر الضمیه علی وزن عسجد بر نوع انجد و حیض کورمین عورت و سودی
 اولمین عورت و همه سی اولمین عورت الضمیه ضهیا معنایه و بیان بری صوسر بر معنایه و طریق معنایه
 ده کور و وضهیا بر نسنه ی قوی قلما معه دخی دیر لر بقال ضهیا امره اذ امرضه ولم یحکمه التضمین علی وزن
 التجربه عورتک و لمدی جوق و لمق کن معروف اولان ضنات در نونله و تخفیفه فصل الطاء الطاءة علی وزن
 الزلزلة باشا کلک بقال طاطا راسه اذ اطامنه یعنی قجن باشا اکسه التطاء طو علی وزن التزلزل تسلیم بقال
 نطاطا اذ انطا من و قولهم نطاطات هم نطاطوا الدلالة یعنی انلره نفسی الحق ایتدم قیودن صو چکنار الحق
 اولدخی کی که دلات دالتک جمعی در دالی قیودن صو چکنه دیر لر الطاطا علی وزن العرعر الحق یرو فی القاموس
 الطاطا علی وزن الدحرجه قی یور یسون دیودیمک و تحریک تیمک و ارسال تیمک و اتفاق مالد سر عت تیمک
 و مبالغه تیمک الطاطا علی وزن السلسال شول الحق بر در که اکانازل اولان کیرلنه و بونی قصه اولان دوه الطباء
 علی وزن الهیات خلیفه کرک کریم اولسون کرک لثیم اولسون الطاطا فخی و ثنک سکونیه اچروده اولی طشره
 بر قق بقال ططای القی مافی جوفه الطر طانک فخی و رانک سکونیه و الطره ختمینله چقه کلک نقول طرات علی
 القوم طرأ طرأ و طروة اذ طلعت علیهم من بلد اخر من الباب الثالث الطسا سبک سکونیه و فخیله تخمه و لمق
 نقول طست طسا طسا و طساء اذ اتخمت عن الدم و دسم دال مهمله و سین مهمله نک فخیله جرب معنایه
 دره بقال طست نفسی من الباب الرابع انقسم طو بدی و امتلا اولدی معنایه الطاسه طوین نفس بقال
 طست فخی طاسه و فی القاموس الطسا او نطق معنایه ده کور الطسا طانک ضمه دماغی مرخی و یور غون
 و ثقیل کسنه الاطسا دماغی و لمق بقال اطسا اذ اصاب الطساء و جماع تیمک معنایه ده بقال طشا ها اذا
 جامعها الطفو طانک و فانک ضمه اود سو نیمک بقال طفت النار طفا طفو و الانطفاء همزه نک کسر به
 سو یوزک الانطفاء همزه نک کسر به سو یوندر مک بقال نطفات النار و اطفا نفا مطفی الحمر میمک ضمی و فانک
 کسر به یوم من ایام العجوز و فی القاموس مطفی الحمر بر دجوز نک بشخی کونیدر بعضیارد دخی کونیدر دیش
 و مطفی الرصف بلا و اوقت معنایه در و مطفئة الرصف شول یا غدر که اسی طاش اوزن قوسه لر ازیوب
 حرارتن الور و شول ییلانه دیار که اسی طاش اوزن یور و مکله زهری زائل اولور اطفنشا علی وزن منندل
 ضعیف اولان کسنه و ضعیف البصر اولان ده دیر لر الاطفنشا علی وزن الاسلقاء یه یا یشق و لمق نقول
 اطفنشا اطفنشا اذ الرقت الارض و حمل مطلنی الشرف ای لازق السنام یعنی اورکی یا یشق اولان دوه یعنی
 یه یا قل اولان دوه الطما بالکسر شک تیمک و بقیه روح معنایه ده کور بقال ترکته بطنه ای بحشاشه
 نفسه ای بقیه روحه و منه قولهم هذه حیه لا نطقی ای لا یعیش بلد و غها صا حیهان قتل من ساعتها بهر زولا بهمز
 و اصله همز الطاء علی وزن الطاعة مرعی بعید و لمق محله استعمال اولور بقال فرس بعید الطاء و بونزان
 ما خوذ طری علی مثال سید که یندن بر قبیله نک ادیدر و کانست اولند قده طائی دیر لر علی خلاف القیاس که
 اصلی طیی ابدی مثل طیی یای اولائی الفه قلب ابد و یای ثانیه حذف اولندی الطاءه ایضا الحماء و حماء
 فخیته قره یا حق معنایه در فصل الطاء الطما فخیته صومق بقال طمی طما من الباب الرابع ای عطش
 قال الله تعالى لا یصیبهم ظما و استیق معنایه ده کور بقال طمت الی لقائک ای استیقظ الطم بالکسر و سکون

ضها
طاطا
طبا
طشا
طرا
طسا
طشا
طفا
طنا
طوا
طما

المیم اسم در صوصین کسنه معنایه بقال قوم ظم ای عطاش و بقال للفرس ان فصوصه اطما یعنی انوک
 بند کاهری صوسر در یعنی انلود کلد و دوهی صور دقدن صکره نکرار صور مه زمانی کانه صودن منع ایتکه
 دیر لر جمی اطما کور و ظم الحیوة حین و لادندن موة و ارنجه اولان زماندره قولهم مابق منه الا قدر ظم الحمار
 ای لم یبق من عمره الا البسیر بقال انه لبس شی من الدواب اقصر ظما من الحمار الاطما همزه نک کسر به صوصنق
 بقال اطما ای اعطشته التظمه علی وزن التجربه بمعناه الطمان طانک فخی و میمک سکونی و الفک مد به صوصین
 کسنه الطما طانک فخی و الفک قصر به مؤثی فصل العین العینک فخی و یانک سکونیه طیی ترکیب
 ابد و ب حاضر لمق بقال عبات الطیب عبا اذ هیئته و صنعته و خلطه و مطلقا حاضر لمق معنایه ده کور
 نقول عبات المتاع عبا اذ هیئته التعمیه و التعمیه بمعناه بقال عباته تعمیه و تعبیا ای هیئته العب بالکسر و السکون یوک
 حمل معنایه جمی الاعباء کور و یوک نکنه دخی دیر لر عدل معنایه بقال هما عبان و ظمیر معنایه ده کور
 کسر به و فخیله اغت در کالعدل و العدل و قایم معنایه ده استعمال اولور بقال ماعبات بفلان ای مابالیت به
 و کاه اولور تعبیه الجیش دیر لر بلا همز العبداء شمر معنایه در بقال فی مثل ان تحت طر بقلک لعدا و هذه
 اللغة لم توجد فی الاصل و کانها من المالحقات فصل العین العرق غینک و وفاق کسر به و رنک سکونیه یور طه
 قانک لندره اولان یوفقه قانی بعضیاریندی بونک همزه سی زائده در زراصلند غرقدن مشتق در کرفته نک
 و طهائمه نک همزه سی زائده اولدخی کی و کرفته کافک کسری و رای مهمله نک سکونیه یوکسک بلوده دیر لر
 و طهائمه طاهمه نک کسر به کذلک بلوده دیر لر فصل الفاء الفاء علی وزن فعلال بفتح الفاء شول کسنه در
 که نکلمنده فانی جوق کتون بقال رجل فافا ای یتردد فی الفاء اذ نکلم الفاء فخیته فراغت ایتک و ساکن
 اولمق بقال فشت القدر اذ اسکت غلیظا من الباب الرابع و بر کسنه یی کندکندن قطع ایتکه دخی دیر لر نقول
 فشا ته عتی بقول او غیره اذ اسکت غضبه من الباب الثالث الافاء عاجز اولمق بقال عدا حنی افشا ای عی و سکون
 معنایه دخی ککور بقال افشا اخر ای سکن و فتر و من امثالهم فی البسیر من البر قولهم ان الرئیة
 نفشا الغضب و مثاک اصلی بودر که بر کسنه نک بر قومه غضبی و ارا بدی قری اج ابکن اجلغه اول قومک اوزر بنه
 و ارد قده اکبر مقدار سو دو بر دیر لر فی الحال غضبی ساکن اولدی و رثیه شول فوی سو ده دیر لر که میخوش اوله
 المفاجأة بضم المیم و الفجاء بکسر الفاء و المد بر نسنه علی الفعیله ایر شیمک بقال فاجاه الامر مفاجأة و فجاء
 الفجاء بالضم و المد بمعناها بقال فجئه الامر و فجاء بالکسر و الفتح من الباب الرابع و الثالث و منه سنی قطری بن
 فجاءه المازنی الفراء فخیته بله بلایان اشکی حمار و حشی معنایه و بقال فی المثل کل الصید فی جوف الفراء
 جمعی الفراء کور مثل جبل و جبال و کاه اولور همزه یی الفه قلب ابد و ب انکنا الفراء قستری دیر لر و غا لیا
 بو مثل دوستده و فابو لمق احتمالنده استعمال اولور و التفسو فخیته و سینک ضمی و تشدد به بر اسکیوب
 یان نطق بقال نفسا الثوب ای نطق التفسه و التفسه علی وزن التکملة و التکمیل بری چکوب یان لمق بقال
 فسا ان التفسه و نفسیا اذ مدته حنی نفرز الافسا علی وزن الاکرم شول کسنه در که حنی او تور سه قیامه قادر
 اولیه الازحمت و مشقته کذا فی بعض نسخ الصحاح التفسو فخیته و سینک ضمی و تشدد به بر نسنه منتشر
 اولمق بقال نفسا الشی نفسو اذا انتشر و مرض منتشر اولوب سرات ایتکه دخی دیر لر بقال نفسا بالقوم
 المرض اذا انتشر فیهم الفطا فانک فخی و طانک سکونیه بر کسنه نک ارقه سنه اورمق بقال فطا
 اذ اضربه علی ظهره و جماع معنایه ده کور و یه بر افقه دخی دیر لر بقال فطابه الارض ای صرعه و لثق
 معنایه ده کور بقال فطا یسلحه ای رمی به و سلح فتح سینله قوش نجاسته دیر لر و فشا دخی لغتدر تا بانه

عبا
عبد
غرقا
فافا
فشا
فجاء
فرا
فسا
فشا
فطا

وبالنسبة معنائه ده كلور خر وج الرخ من الدر كى يقال فطأ بها اذا جبق وايجى بوش نسبه في فتمعه
دخى ديرلر تقول فطأت الشئ اذا سدت ختمه اى كسرت الفطاة فأنك وطأنك فتمعه بورون كى ايق اولق
الافطاة على وزن الاكسر مافطس يعنى شول كسبه كه بورى كى ايق اوله وارقه كى ايق اولغه دخى ديرلر
يقال فطى البعير بالكسر اذا نط من ظهره خلقة التفقوء فتمتدله وقافك ضمى وتشديد بله يارملق يقال
نفقات السحابة عن مائها اى تشقت ونفقات البهي اذا تشقت لغائها عن ثرها و بهى برنوع دبكنلو
انجدر ولغائف طرف جرد رنفقا الدمى والفرح دخى ديرلر چيان دشتلدى معنائه الفقا فانك فتمعه قافك
سكونيله كوز چقرمق تقول نفقات عينه فقا اذا بختتها يعنى قن كور ايسك وبخق باه موحد و خاء معجمه
ابله وقافله كور ايسك معنائه در التفقوء على وزن القربة بمعناه يقال فقاها نفقوء و فقا فتمعه فاقه
مهدبده نصر ح اولندخى وزن وضف فاقه قاموسدن فهم اولنان اوزن والاول اقرب على ما شهد به
النسخ المصححة من الصحاح شول درى به ديرلر كه طوغن اوغلانله بيله چقر سايبا معنائه و يقال نفقات شها
نصبه على التميز الف فاقك فتمعه و يانك سكونيله رجوع يقال فاه بقى فقا اذا رجع و يقال فلان سريع الف
من غضبه وخراج وغنيت معنائه ده كلور وما بعد زواله اولان طله دخى في ديرلر طل مزبون فقا
دبد كرى بر جاسدن بر جابه رجوع ايتد كدن او ترى بعضيار ايتدى نل ولدركه شمس اى نسخ ابدى اولدركه
اول شمس نسخ ابدى و بعضيار ايتدى هر نسبه كه انك مكانده شمس اولوب زائل اوله اكفى ديرلر و طل ديرلر
وهر نسبه كه انوك مكانده شمس اوليه كا نل ديرلر في ديرلر وفيك جمع الاقواء والقيوء كلور همزه نك
فتمعه اوله وفانك ضميلة ثانية الفية بالكسر والمد على مثال الفية رجوع معنائه كلور يقال فلان سريع
الف من غضبه وانه حسن الفية اى حسن الرجوع يعنى غضب دن رجوعى مثلاً حسن در و فية فانك كسرى
ومدله وعين مهمله ابله اول معنائه در يقال فية الامر اى اوله الفية بكسر الفاء بلامد طائفه معنائه
واخرنه اولان هاشول يادن عوضدر كه وسط كله دن نقص او تشدركه اصلى في ابدى على وزن فيع و جمع
الفون والفئات كلور على وزن شيات ولدات وشيات شين مثله نك كسر بله نشاندر ديك اولور
ولدات لامك كسر بله يشداش ديك اولور همزاد معنائه الافاء همزه نك كسر بله اجازت وزنى اوزن
راجع قلمق يقال افاه غيره اذا رجعه وغنيت قلمغه دخى ديرلر يقال افاه الله على المسلمين مال الكفار يعنى
افاء الاستفاء مالى في طريقه الملق يقال استفات المال اى اخذته فقا التفية على وزن القربة
كولكه صالمق يقال فيات الشجرة نفية التفيو فتمتدله و يانك ضمى وتشديد بله كولكه نك يقال نفيات
انافى فيئها ومنقلب اولق معنائه ده كلور يقال نفيات الطلال اى تقلبت المقيوءة والمقنوءة بالقاف
والنمون اسمدر شول موضع ايجون كه انوك اوزر يه كون طوغيه فصل القاف القبايك وايچمك قاب
معنائه قاب لغت در يقال قبا قبا اذا اكل وشرب كذا فى بعض نسخ الصحاح القاء بكسر القاف وتشديد اللاء
وبضم القاف ايضا خيار واحدى قاءة كلور المقناة ميك وثانك فتمعه والمقنوءة ميك فتمعه وثانك ضميلة
خيار بتن يراققاء همزه نك كسر بله خيار جوق اولق يقال اقنا القوم اذا كثرت عند هم القاء بعضيار
ايتدى اقنات الارض ديرلر قن بريرك خيارى جوق اولسه القاء بالفتح وسكون الراء حيض جمع
الاقراء والقرو كلور على وزن افعال فى الاول وفعول فى الثانى والاقرو دخى كلور جمع قلتند همزه نك
فتمعه و رانك ضميلة وفى الحديث دعى صلونك ايام اقراءك وقره طهر معنائه ده كلور اضداد دن در وقره
حيضك منقضى اولسبه دخى ديرلر واى كى حيضك ماينسبه دخى ديرلر بعضيار ايتدى قره مطلقا وقت در

قفا

فيا

قبا

قنا

قرا

حيضك

حيضك وقتنه وطهر ك وقتنه صالح در وقره اثر يافر طنه به ديرلر الاقراء بكسر الهمزة حيض وطهر صاجى
اولق يقال اقراء المرأةى حاضت ويقال ايضا اقراءت اى طهرت بعضيار ايتدى اقراءت المرأة ديرلر قن حيض
صاجى اولسه يعنى مرتبة حيضه ايرسدى معنائه و قن حيض كورسه قراءت ديرلر بلا الف واستبرادن و قرو
حيض كور ميكچون جارية امساك ايتكه دخى ديرلر يقال دفع فلان الى فلانة جارية تفرهاى تمسكها عندها
حتى تحيض للاستبراء وحاجت قرب اولغه دخى ديرلر يقال اقراءت حاجتك وبل اسمك قرب اولغه دخى ديرلر
يقال قراءت الرخ اذا دخلت فى وقتها واقومعه دخى ديرلر يقال فلان اقراءك السلام واقوم معنائه ده كلور يقال
اقراء القرآن فهو المقرئ ميك ضميلة او قد يجى ونجومك فرطنه سنده اولان يعمور اكله دخى ديرلر يقال
اقراءت النجوم اذا تات آخر مطرها القارى رانك كسر بله او قى معنائه در جمع القراء كلور قافك و رانك وهمزه نك
فتمعه بله كافر له كفره كى الاستقراء اركك دوه ديشيسن ركا ايتك تاكه يوكلى اولدغن اولدغن بله القرآن فانك
ضمى و رانك سكونيله فعلا ن وزنى اوزن جمع ايتك يقال قراءت الشئ قرا اذا جمعه وضمت بعضه الى بعض ومنه
قولهم ما قراءت هذه الناقة سلاقط وما قراءت جنينا اى ام نضم رجها على واحد وسلا بفتح السين شولدر بدر
كه رجمن ولد ابله بله چقر پس ما قراءت هذه الناقة سلاقط دبد كرى قوللرندن مراد ما حلت ولد اقط ديمكد
القراءة بمعناه يقال قراءت الكتاب قراءة وقرانا ومنه سبى القرآن قال بعضهم لانه يجمع السور فيضها وقوله تعالى
ان علينا جمعه وقرآنه اى جمعه وقرآنه فاذا قرآنه فابع قرا نه اى قرآنه قال ابن عباس فاذا بيناه لك بالقراءة فاعمل
بما بيناه لك القراء بضم القاف وتشديد الراء عابد اولان كسبه القراءون جمع قرا كاه اولور قارئك دخى جمعى كلور
التقرو و فتمتدله و رانك ضمى وتشديد بله عابد اولق يقال نقرأ اى ننسك القراءة بالكسر على وزن القرعة
طاعون دبد كرى مرض قال الاصمعى اذا قدمت بلادا فاقت خمس عشرة فقد ذهبت عنك قرعة البلا دواهل
الجان بقولون قرعة بغير همز ومعناه انه اذا مرض بعد ذلك فليس من وباء البلد اى البلد الذى خرج منه
القضاء قافك فتمعه وضادك سكونيله ياك اكل معنائه يقال قضات الشئ اقضوه قضاء اى اكلته الاقضاء
يدور مك طعام معنائه يقال قضات الرجل طعمته القضاء بالفتحتين والقصر متعفن اولوب بدر اجمه اولق
يقال هي قرعة قضيه وز قسمك دخى جوق زمان ياش اولوب دورلى طور مغله فاسدا ولمسبه ده ديرلر القضاء
بضم القاف وسكون الضاد على وزن قضعة عيب وعار معنائه يقال ما عليك فى هذا الامر قضية ونك
فلان فى قضية وفى عينيه قضية اى فساد فى حسيه قضية اى عيب وقضعه قافله وضاد معجمه ابله وعين
مهمله ابله و جمع بطن معنائه القموءة والقموءة قافك وميك ضميلة طوار سز اولق يقال قنات الماشية نقما قنوا
وقموءة من الباب الثالث اذا سمنت لقما فتمتدله والقماءة على وزن القباحة خور حقيرولق يقال قنوا الرجل
بالضم قنوا قماءة من الباب الخامس اذا صار ذليلا القمى على وزن الخفير ذليل اولان كسبه الاقاء همزه نك
كسر بله ذليل ايتك تقول اقامه اذا صغرته وذللته وطوار صاحبلى نك طوارى سز اولق يقال قنوا القوم اى
سمنت بلهم وعجمه كترمك معنائه ده كلور يقال قباى الشئ اى اجبى التقموءة فتمتدله وميك ضمى وتشديد بله
برنسبه از اندر بجله جمع ايتك يقال نقبات الشئ اذا جمعه شيئا بعد شئ القمئية على وزن فعياله برر جلك
اسمدر القنوءة قافك ونونك ضميلة ز ياده قرمزى اولق يقال قنات الحية نقنا قنوا اذا اشتدت حرها بالخصاب
التقنية على وزن القربة قرمزى بويامق يقال قنا الرجل حية بالخصاب تقننه القانى ز ياده قرمزى اولان نسبه
محل تاكيد ده كتور لور يقال شئ احرقانى المقناة والمقنوءة ميك فتمعه وقافك سكونيله ونونك اولد فتمعه وثانيد
ضمى ابله شول مكاندر كه انك اوزر يه كون طوغيه وهمزه سرده استعمال ونور القى قافك فتمعه و يانك سكونيله

قضا

قبا

قنا

قيا

قوصق

يقال قاه يقي قيا وفي الحديث الرجوع في هبته كالرجوع في قيئه الاستقاء همز نك كسر به والتقيو ففتحته و يانك
 ضمي وتشديد به كوجه قوصمق د بلك التقيئة على وزن الجريرة والاقاءة على وزن الاقامة قوصمق يقال قيا ته
 واقا تغي وبقال هذا ثوب يقي الصبح اذا كان مشبعاً يعني فحينئذ ياتي طويسه القيء بالفتح وضم الياء على فاعول
 شول دوادر كد قوصمق رسون ديوا بحر القيء بالضم والتخفيف والمدحوق قوصمق يحجاب بدن حالات يقال بقياء
 اذا جعل بكتري في فصل الكاف التكا كؤ على وزن التزلزل والتكعكع خوف ابدوب كير ودونك يقال نكا كأي حين
 ونكص ونكوص نونله وصاد مهمله ابله رجوع معنائه درته كم تكعكع مهملته احتباس معنائه در واجتماع
 معنائه دخي كلور حكايت اول نور ك عيسى بن عمر حمارندن دوست كده خلق كندونك اوز رينه جمع اولدغن
 كور يچك ايتدي مالكم نكا كأم على نكا كؤم على ذي جنة افر نفعوا عني وافر نفاع نفع معنائه در المتكأي ميمك
 ضيميله وكاف ثانيه نك كسر به قصه بولوا لان كسنة النكا كافك فخي وثانك سكونيله سود صو بلك يوز بته
 كلوب صو سودك التند صافي اولم يقال كذا اللين بكنا كمن الباب الثالث اذا ارتفع فوق الماء وصفا الماء تحت
 اللين وچولمك كف كتورمك يقال كأت القدر كأت اذا زدت للغلي يقال خذ كاة قدرك وهو مار نفع منها بعد
 مانغلي ورنسنة ينكه ده دير لر يقال كأت اوبار ابل كأت اذا بنتت يعني دوه نك توي بتسه التكنئة بمعناه يقال
 كأت اللين والورنكنئة اذا زبد الاول ونبت الثاني الكشاء بيان معدنوسى جرجيرى معنائه كذا في بعض نسخ
 الصحاح الكشاء سقلى جوق اولان كسنة وافر الحية معنائه كذا في بعض نسخ الصحاح الكدو نباتا في صوغوق اورمق
 بر حيشته كير بر ابليله يقال كد اللين بكنا كمن الباب الثالث اذا اصاب البرد فلبس في الارض ياخو دنبا تات
 صوسر اولمق كيج نيك در ونليد يره ياتورمغه دير لر التكنئة على وزن البحر بقصوغوق كيني اوروب كيج بتورمك
 الكاذبة دالك كسر به كيج شورجى يقال ارض كاذبة اى بطيئة الايمات الكرفى كافك كسرى ورنك سكونيله برى برى
 اوز رينه اولان يوكسك بلونلر الكرفيه كافك وفانك كسر به اول بلونلر كيان سى وكر فى يوم طه نك اوست
 قابنه دخي دير لر وفتحان برى رايجه كاغذ نظر ايتدي دخي ايتدي غرقى تحت كرفى يعني بوشول يوم طه نك ايفه
 قابى در كه اوست قابنك التند در و بولكه نك همزه مى رايد مدر الكرفاة على وزن الد حرجه چوملك قاينوب
 كف كتورمك الكشا كافك فخي وسيلك سكونيله تابع اولمق يقال كسا ته اى تبعته و يقال فلان بكسور هم
 وبكسهم اى يتبعهم الا كساء همزه نك كسر به كير و دن كلك ديار معنائه النكا كافك فخي وشينك سكونيله
 زياده بشورمك يقال كشا اللحم كشا حتى ينس من الباب الثالث وخيار يك يقال كشا اللحم ونحوه
 وكشا الطعام اذا كته كاتاكل القشاء الا كساء بمعناه نقول اكشا ته اذا شويته الكشى كافك فخي وشينك كسرى
 ومد به نشتات كه بشمكه قوريش اوله التكنشو ففتحته و شينك ضمي وتشديد به ذكر اولنان وجه اوزن
 بشن اى اكل ايمك وفتحتيان صوبلق معنائه ده كلور يقال نكشا الاديم اذا انقشر الكفا كير و دوندركم نقول
 كفا ت القوم كفا اذا ارادوا وجهافهم فتهم الى غيره وچناغى باشى اشغه قومق يقال كفا ت لانا اى كينه وقلبتنه
 المكفوء باشى اشاغه قون چناق الا كفاء بكسر الهمزة لغة فيه على قول بعض يقال كفا ته اى كفا ت الانكفاء رجوع
 ايمك يقال كفا ت القوم فانكفوا اى رجعوا وكفاء كباقي قلان معنالى بونوك عقينده ذكر اولنوز التكنفو يور ركن
 صالنوب نازوشيوه كه سترمك يقال نكفا ت المرأة فى مشيهاى تحركت كما تحرك النحلة العبدان وعبدانه خرمافدنه
 دير لر كه اوزامش اوله الكفاء بالكسر والمذبح قاج ياره بزد كيرى برينه دبكر لر دخي خيمه نك اردينه چكر لر الا كفاء
 خيمه نك اردينه كفا دبكرى بى چمك يقال كفا ت البت كفاء وكفا شترك حرينه اولان قافيه لرى كاه ميم وكاه
 نون وكاه قاف وكاه طاملك درو بعضيلر حرف رو بنك حركتى مختلف اولمقدرد بيلر كسالى ايتدي كفا ت دير لر

كتا

كنا

كدأ

كرفا

كسا

كشا

كفا

چناغى

چناغى باشى اشاغه قيا سه لروا كفا ت دير لر بر جانه اكوب ميل ايتدر سه لرو سببدن اوتورى در كه اكفا ت
 القوس دير لر چن اوقا تار كن يانك باشن بر جانه اكوب ميل ايتدر سه لرو دوه نك تايچن ومنافغن الحق يقال
 اكفا ت ايلي كفا تين چنكه ييلك برسند دوه سوريسنك نصفن دوله قويوب اولر بل نصف اخرن قوسلر
 نته كم يرزاعت ايمده بوبله ايدر لر بر ميل تخمى اكر لر بر ميل اكر لر ودوه نك بر كسنة يه منافغن ويرمكه دخي
 اكفا دير لر الكفى كافك فخي وفانك كسرى ومد به نظير مثل معنائه الكفا فتح كافله وفتح قابله اسيدر
 كير ونظير معنائه در كذا في بعض نسخ الصحاح الكفا كسر كافله دن وادى معنائه الكف بضم الكاف
 وسكون الفاء نظير الكفو بالضمين على وزن فعل وفعل مثله الكفاءة بالفتح والمد مصدر در ميا تلت
 معنائه الكفا بالكسر نظير معنائه يقال لا كفا له بالكسراى لانظيره معنائه اصلنده مصدر در
 وكفا مجازاة معنائه ده كلور على ما سيجي المكافى ميمك ضمي وفانك كسرى به مائل وفي حديث
 الحقيقة شاتان مكافيتان اى منسا ويتان والحد ثون يقولون مكافا تان وكل شى تشابه شيئا حتى ساواه
 يعنى ايكى شى برابر اولسه مائتده هو مكافى له دير لر بعضلر حديث شريفك تفسير نده شاتلر برى برينه مقابل
 ذبح ايمكه تعبير ايتديلر المكافاة والكفاء مجازاة معنائه يقال كافا ته على ما كن مكافاة وكفاء اى
 جاز تته و يقال مالى به قيل ولا كفاء يعنى بنم اكافا ت ايمكه طاقتم يوقدر كذا في بعض نسخ الصحاح
 انتصار تانك فخي وكافك ضيميله برابر اولمق استوامعنا سنده يقال المسلمون تنكافا دماؤهم الاكتفاء
 چناغى فيامق يقال كفا ت لانا مثل كفا ته اى قلبته الاستكفاء دوه صاحبندن بر بل دوه نك منافغن
 وتايچن طلب ايمك يقال استكفا ت فلانا ابله اى سالتنه نتاج ابله سنده كافا تها اى اعطاني لبنها وورها
 واولدها سنده الكفاءة والكفا اسم يضم وفتح نقول اعطى كفاءة ناقتك وكفاءة ناقتك الكلاء
 كافك فخي ولا مك فمير به جبل وزنى وزن كلور اوت عشب معنائه وكلا اولنوا اولمق معنائه
 ده كلور يقال كلت الارض من الباب الرابع ففى ارض كلثة اى ذات كلا الاكلاء همزه نك كسر به بمعناه يقال
 اكلا ت الارض اذا كانت ذات كلا وكلاء سلف ويرمكه دخي دير لر نقول اكلا ت فى الطعام اكلا اذا اسلفت
 فيه وكلاء كير ويغمغه دخي دير لر نقول اكلا ت بصري فى الشى اذا ردت فيه المكلة اولنوا اولان يركرك
 رطب اولسون اولر كرك اوقى كرك يابس اولسون وكلاء اوت اولمق معنائه ده كلور يقال اكلا ت الناقة
 اى اكلت الكلا الكلاء كافك فخي ولا مك سكونيله اوت اولمق يقال اكلا ت الناقة اى اكلت الكلا ودين
 اكلمكه دخي دير لر يقال كلا الدين اى تاخر الكلاء كافك كسر به ولا مك فخي له والفك مد به حفظ
 ايمك يقال كلا لله كلاء اى حفظه وحرسه ويقال اذهب فى كلاء الله الاكلاء همزه نك وتانك كسر به
 صافق نقول اكلا ت عيني اذالم ثم وسهرت وحذرت يعنى برنسند دن حذر ايمكين كوزه اويجو كلمسه
 بوبله دير لر المكلا ميمك ضمي ولا مك تشديد به دره كنارى وكيلر چكجك يركه اسكله لرده اولور مرفاء
 السفن معنائه يقال كلاء القوم سفينتهم نكليا اى حبسوها اكلا مشددة مدودة بصره ده برى كاديدر
 كاندده كيمارى حبس ابدوب صقلا لر مذكروم ثوث استعمال اولنور وقال سيبويه هو فعال مثل جبار
 بالتشديد والمعنى ان الموضع يدفع الريح عن السفن ويحفظها وهو على هذا مذكروم صرف وقال الاصمعي
 الكلاء والمكلاء موضع رفا فيه السفن وهو ساحل كل نهر الكلاء روز كردن بريره قوبونلق يقال
 كلا ت نكلاء اذا اثبت مكانا مستقرا من الريح المكلا ميمك ضمي وكافك فخي وتشديد به والكلاء كافك
 فخي ولا مك تشديد به اسم مكان منه الاكلاء همزه نك فخي له اخر معنائه سنده يقال بلغ الله بك اكلا العمر

كلا

كسنة المشاء شول زنبيلدر كد انكله طيراق چقرو رار الملا بفتح الميم وسكون اللام مصدر در طو اور مق معناسنه
يقال ملات الاناء الملا ففتح تنله جماعت معناسنه دخی كملو رقال الله تعالى لا يسمعون الى الملا الاعلى وخلق
معناسنه ده كلور بقال ما احسن ملا بنى فلان اى عشرتهم واخلقهم الاملاء جمعى كلوره فى الحديث انه صلى الله
عليه وسلم قال لا صحابه حين ضربوا العرا لاني احسنوا الملا كم واملاء مل كله سنك جمعى دخی كاور على ما سيجي
الملاى ميمك ففتح والفتك قصر بله ملا ن كله سنك موئنى بقال دلوملاى على وزن فعلى الملا ن ميمك ففتح
ولامك سكوفى وهمز نهك ففتح ومد بله طول معناسنه بقال كوز ملا ن ماء والعامة تقول ملا ماء المل بالكسر شول
مقدار در كه جنق انوكله طولر بقال اعطى ملا هوملا به وثلاثة املاء له الاملاء همزه نهك وتاك كسر بله والتمنى
فتح تنله ولامك كسرى ونشد ببله طولر بقال املاء الشئ وتلا ت من الطعام والشراب وتلا فلان غيظا
قن خشمله طولسه واملا برنسنه حدن بيرون ايمكه دخی ديرار تقول املاء النزغ فى القوس اذا امتدت
النزع فيها الملا فبالضم والسكون على وزن المتعة دماغى اولمق زكام معناسنه المملوء زكام اولمش كسنة وطلو
معناسنه ده كلور بقال ملئ الرجل واملاء الله اى ازكه فهو مملوء على غير قياس زيرا قياس ملا ديك ابدى
لكن ملئ اوزن بنا ايدوب مملوء ديد ببلر الملى ميمك ففتح ولامك كسرى ومد بله ناي كسنة غنى معناسنه بقال
ملئ الرجل اذا صار مليئا اى ثقة فهو غنى ملئ بين الملا من الباب الخامس الملا والملاء بالماء بعد فتح الميم فيهما
مصدران الملا فبالضم والمد چار كه اكثر يانس طائفة سى اورنور ربطه معناسنه جمعى ملاء كلور بالملاء على
وزن المفاعلة معاونت ومساعدته ايمك بقال مالا ته على امر الملاء اى ساعده عليه وشايعته التالو نهك ففتح
ولامك ضميه جمع اولمق بقال تالو و اعلى الامر اذا اجتمعوا عليه المنية شول در بدر كه ابتدا باغت اولنه اندن
صكره افيق اندن صكره اديم ديرار تقول منات لاهاب منات اذا انقعت فى الدباغ يعنى دباغت ايجون اصلتسك
بعضل ابتدا منه دباغت اولمق يره ديرار مد بغه معناسنه واما المنية التى بمعنى الموت من باب المعتل فصل النون
الثانية على وزن الزلزلة فارشد رمق تقول نأت فى الراى اذا خلطت فيه ولم يرمه اى لم تحكه وضعف معناسنه
ده كلور وفى الحديث طوبى لمن مات فى النأى اى فى اول الاسلام قبل ان يقوى ويقال نأى فى الامر اى ضعف ومنع
ايمك معناسنه دخی كلور بقال نأى اى كففته النأى نونك ففتح وهمز نهك سكوفيله ضعيف اولان كسنة
بقال رجل نأى اى ضعيف التنا نوى على وزن التزلزل نرم او لوب ضعيف اولمق بقال نأى اى ضعف واسترخى
النبأ نونك ففتح وبانك سكوفيله صوت دخی الانباء همزه نهك كسر بله اهسته طو توب صاقتى بقال روى
فانبا اى لم يشر به لم يحدش يعنى ضرر بته ورمى النأى آخر بدن كل بقال سيل نأى اى جاء من بلد اخر ورجل
نأى النبأ والنبوء اولمق نونك ففتح وبانك سكوفيله وثانيه نونك وبانك ضميه حقه كلكم بقال نبات على
القوم انبا نبا ونبوء اذا طلعت عليهم وانتقال معناسنه ده كلور بقال نبات من ارض الى ارض اذا خرجت
منها الى اخرى ويومعناى ديلدى شول اعراى كه يانبى الله ديدى وهمز به ايله كتمرد كه انكار اولند بكه مرادى
مكه دن مد بنيه خروج ايدن ديك اوره جوهر بنك نأى نصيحه فصاحت عرب غير مهموزى كاه اور مهموز
انمكى اقتضا ايدرد دوى قاعده اوزن مراد اعراى يانبى الله اولمق احتمالى ده وارد و كورمك معناسنه ده كلور بقال
نبات به الاض اى جاءت به النبأ بفتح النون والباء خبر التنبئة والتنبى والانباء على وزن التكملة والتكميل والاكمال
خبر و يرمك بقال نأى وانبا اى خبر ونبى بوندن مشتق در زيرا دى تعالى دن خبر و يرر يس نبى فعيل در
فاعل معناسنه سيبو يانبى عرب بدن براحد يوقدر الانبا مسبلة ديرهمزه ايله الا بوقدر واركه طائفة عرب نبى
لفظنه همزه فى ترك ايتد بارتبه كدر بته و بر بته وخايسه ده ترك ايتد ببلر الا اهل مكه هذه الالفاظى همزه ايله

استعمال ايدوب بو خصوصه عرب طائفه سنه فخالفت ابتدا ببلر النبى نونك ضمى وبانك ففتح نهك
نصغير بيدر على وزن يبيع النبيته نبوءك نصغير بيدر على وزن يبيعه عرب طائفة سى ايدرد كه كانت نبيته مسبلة
نبيته سوء ونينك جمعى النبأ كاور على وزن العلماء الانباء دخی كاور وزن يراهمزه وقتا كابدال اولوب ابدالى لازم
قلند يسه اصلنه اخرى حرف علت اولان كى جمع اولندى عيدك جمعك اعياد ديد كارى كى اصلنه واوى
ايكن نهك كى باب معتك اخر نهك ذكر اولونسه كر كدر ان شاء الله تعالى التنا نونك ففتح وتاك سكوفيله والتمنى
ضم تنله مرئع اولمق بقال تنان الباب الثالث فى المثل تحقره وينتا اى يرتفع وتنان برنسنه نهك موضعندن خروجه
دخی ديرار اول موضعندن ايرلقسرن وششمك معناسنه ده كلور بقال تنان القرحة اذا ورت و برنسنه اوز ريته
حقه كلكمكه دخی ديرار نبا معناسنه بقال تنان على القوم اى طعت عليهم وبالغ اولوب مرئع اولمغه ديرار بقال
تنان الجارية اذا بلغت وارفعت النأى هر شى در كه مرئع اوله بنا نادن وغير دن الجا نونك ففتح وحيك سكوفيله بر
نسنه يه كوزد كورمه طر بقيه نظر ايمك تقول نجاة نجاة اذا صبته بعين النجوة بعناه يقال نجاة اى تعينته وتعين
كوزد كورمك معناسنه در النجوة نونك ففتح وحيك ضمى ومد بله كوزى دكن كسنة بقال رجل نجوة العين اى
خبيث العين النجى بفتح النون وكسر الجيم والمد بعناه على وزن فعول فعيل النجوة بفتح النون وضم الجيم وقصره
والجى بفتح النون وكسر الجيم وقصره على وزن فعل وفعل بعناه كذلك النجاة نونك ففتح وحيك سكوفيله
برنسنه يه كوزد كورمك بفتح و فى الحديث ردوا نجاة السائل بالقمة اى ردوا شدة نظره الى طعامكم بالقمة
ندفعونها اليه النداء چوركى يشسون ديوكوله كوكمك بقال ندأت اقرص فى النار اذا دفتته فى الملة لبضج وكذلك
اللم اذا مالته فى الجمر الندى نونك ففتح ودالك كسرى ومد بله اسم در نصيحه كى و كرى كورمك معناسنه ده كلور
بقال ندأت الشئ اى كرهته النداء والنداء نونك ففتح ودالك سكوفيله اولمق ونونك ضمى ودالك
سكوفيله ثانيه مال ككثير اولمق مثل الندهه والند هه وقوس قرح كه انكم صغيه ديرار الندوء كذا
فى بعض نسخ الصحاح ثقل معناسنه دخی كلور النزاع نونك ففتح وزانك سكوفيله النزوء ضم تنله افساد ايمك
تقول زأت بن القوم نأ وزووا اذا افسدت بينهم وزا الشيطان بينهم اى النى الشر والاعراء وحله ايمك
معناسنه دخی كلور بقال زأت عليه نزا اى حملت عليه ويقال ما زأك على هذا اى ما حملك عليه
المنزوء ميمك ففتح وزانك ضمى ومد بله حرص بقال رجل منزوء بكذا اى مولع ويقال نك لا ندرى علام ينزء هرمك
ولا ندرى بم يولع هرمك اى نفسك وعقلك النساء نونك ففتح وسينك سكوفيله سورمك تقول نسأت البعير نسا
اذا زجرته وسقته من الباب الثالث ودوه نهك صوسر لى زياده قلق بقال نسأت فى ظم الابل اذا زدن فى ظمها
يوم او يومين او اكثر و صودن فى منع ايمك وتاخير ايمك تقول نسأت الابل نسا عن الماء اذا اخرتها عنه
وعورنك يوكلى والمسى رجالتى حيسى تا خيرا ونمغه بقال نسأت المرأة نسا على ما لم يسم فاعله اذا كان عند اول
حبها وذلك حين يتأخر حيضها عن وقته فرجى لها حبل ونسا تا خير معناسنه كاور على ما سيجي ونسا سودله
صوى قارشدر مغه دخی ديرار بقال نسأت اللبن اى خلطه بالماء وقارشمش سوده دخی اطلاق اولنور النسئ
نونك ففتح وسينك كسرى ومد بله طوار سروب توبى بيمك بقال جرى النسئ فى الدواب ونسئ محرم اينده اولان
حرمة شهرى تاخير ايمكه دخی ديرار منه قوله تعالى اما النسئ زيادة فى الكفر هو فعيل يعنى مفعول من قولك نسأت
الشئ فهو منسوء اذا اخرته النسئ نسئ ايدن كسنة يعنى حرمة شهرى تاخير ايدن كسنة النساء ففتح تنله جمعى
بقال رجل ناسئ وقوم نساة مثل فاسق وفسقة ونونك وجهى بودر كه زمان سابقه قنكه متى دن دونسه لر
كلنه دن بر كسنة اياغ اوزن طورى بالذى لاردلى قضاء ديد كه حاخر اولان قوم نسئ شاهر ايدردى كه زدن

نتا

نجا

ندا

نزا

محرم حرم تن تاخير ابله صفر ابله ديک و لوره نوکلامی اوج ای غارت ایتک متوالیا نلر ندره کره اولوب معاشاری
 خیمه عاغلرله اولدوغچون سو بیلر لر دی النسبة علی وزن التجربة تاخير معناسنه بقال نسبه النسبة النسبة النسبة علی وزن
 المکسبة دکنک عصا معناسنه همز ولا همز النسب والنساء تاخير ایتک بقال نسأت الشئ النسبة ای آخره فعلت
 وافعلت بمعنی وانسأ بعید ایتک معناسنه دخی کاور نقول نسأت سر بی ای بعدت مذهبی الاستنسأ تاخير طلب
 ایتک بقال استنسأ الدین فانسأ بعضیاریتدی انسأ عن ابله ونسأ فی ابله دیرلر ایتک بر معنایه النسبة بالضم
 وسکون السین تاخير ایتک مثل الکلاء النسبة علی وزن فعيلة بمعناه ايضا بقال نسأة البيع وانسأتو بعته
 بنسأة وبعته بکلاء وبعته بنسبة ای تاخير قال لا خفش بقال نسأة الدین اذا جعلته له مؤخر اکنک جعلته
 لیدی وخره النساء بفخ النون والمد تاخير ایتک بقال نسأت عنه دینه اذا اخرته نسأ بالمد وکنک النسأ فی العمر
 مدود ومنه قولهم من سره النساء ولا نسأ فليخفف الرءاء وليلباكر الغداء وليؤخر العشاء وایقل غشیان النساء یعنی
 طول عمر و تاخير اجل طلب بدن کسسه لباسک خفیفن کسبون وصباح طعاميله اخشام طعامک بنسأ تاخير
 انسون وجماعدن یرهنر انسون کذا فی بعض النسخ الانسأ متأخر املق بقال انسأت عنه ای تاخرته کذلک
 الابل اذا لماعدت فی المرعى المنسأ ميم ابله وسعت معناسنه کاور بقال ان لی عنک لمنسأ ای متنا وسعة
 الانسأ خلق ایتک بقال انسأ الله خلقه ومرتفع قلمق معناسنه ده کاور بقال انسأ ها الله ای جعل السحابة مرتفعة
 وابتداء معناسنه کاور بقال انسأ بفعل کذا ای ابتداء وفلان بنسأ الا حادیت ای بصنعها یعنی کند و دن پیدا
 ایدر الناشئ شول ازه کسسه در که حد صغری یکش اوله مؤثند دخی ناشی دیرلر الناش فحیتندله والنسأ ففتح نون
 وسکون سینله جمعی کاور طابله طلب صاحبله محب ونسأ اول پیدا اولان نسبه یی دیرلر بلوندن وغیر بدن
 و بر برده ییوب کاله ابرمکه دخی دیرلر نقول نسأت فی بنی فلان نسأ ونسواء اذا ثبتت فیهم وارثفاع معناسنه ده
 کاور بقال نسأت السحابة ای ارثعت النسبة ابتداء ليله دیرلر بعضیاریتدی کجه ایچنده اولان طاعته دیرلر
 النسبة نونک ففتح سینک کسری ومدبله اول یشلنن حوضه دیرلر بقال هو بادی النسبة اذا جف عنه الماء
 وظهرت ارضه بعضیاریتدی نسبة شول طاسه دیرلر که حوضک دینه قورلر المنشآت ميمک ضمی وشینک
 فحیله مکر مات وزنی اوزن شول کیلر در که بلکن اچمش قجن بلکن اچمیه منشآت دینر الاستنسأ همزه نک
 و تانک کسریله قورلر اسنم معناسنه بقال الذب یستنشئ الریح الهمز والها هو من نشیت الریح غیر هموز
 ای شمتها النصا نونک ففتح وصادک سکونیه بر نسبه قالد ر مق بقال نصا الشئ بالهمزة ای رفته یس بو
 نصبت معناسنه ده لغت اولور و زجر و منع معناسنه ده کاور بقال نصا التاف ای زجرها التاف وضم النون
 وفتح الفاء القصر شول اوت قطعه لردر که متفرق اولور بتن اونک کثرندن النفاء واحدی علی زن صبرة
 وصبر النک نونک ففتح وکافک سکونیه بر نسبه نک قان صودق بقال نکات القرحة انک ها نکا اذا قشرتها
 و بقال فی الدعاء هنت ولا نکا یعنی واصل اولدغک نسبه یی خدای تعالی سک منوهضم قلوب وجع و زجندن
 بری قلسون و کاه اولور که هنت ولا نکه دخی دیرلر همزه یی های قلب ایتکله اراق و هراق ده قلب اولند دخی کی
 النها نونک ففتح هه ایتک سکونیه والنهائة فحیتندله والنهوءه ضمتندله ات بشمتک بقال نهی اللهم نهائة ونهوءه
 من الباب الرابع اذالم ينضج و بقال فی المنل مالالی نهی من ضبک یعنی سنک ضبک بشده کندن غم چکرم که
 ضب کلر معناسنه در و بقال نهو اللحم من الباب الخامس النهی علی فعل بشین ات الانهؤ همزه نک کسریله
 یشورمک بقال نهأت اللحم انهاء اذالم ننضجه المنهاء ميمک ضمی وهانک فحیل یشمش ات بقال نهأتان انهاء
 النوع حمت و مشقة له طور مق و دوشمک معناسنه ده کاور راضد دن در بقال نهاء الجمل اذ نبض به مثقال یعنی

نسأ

نشأ

نصأ
نفأ

نکأ

نهأ

نوا

یوکی

یوکی اغرقله قالد رسه و بقال بضائا به الجمل اذا انقله یعنی یوکی اغرقله و بقال المرأة تنوء بها عجزتها ای ثقلاها
 وهي تنوء بعجزتها ای تنهض بها مثقله الاناء همزه نک کسری والفک مدبله اغرقلمک بقال ناءه الجمل مثل ناعه
 ای انقله واماله کبقال ذهب به واذهبه بمعنی وقوله تعالی ما ان مقاحته لتنوء قال الفراء ای لتتی العصبه ای انقلها
 وعصبه عینک ضمه لرجال طائفه سیدراون دن قرقه وارنجبه وانه اتی بشور همزه دخی دیرلر علی ماسیحی النوا
 نونک ففتح و واولک سکونیه ايضا سقوط نجم من المنازل فی المغرب مع الفجر وطلوع رقیبه من المشرق بقاله
 من ساعته فی کل ليله الى ثلاثة عشر یوما و هکذا کل نجم منها ای انقضاء السنة ما خلا الجبهة فان لها اربعة عشر
 یوما بعضیاریتدی نو سقوط معناسنه اسنماع اولنا مشدر الا بو حله و عرب طائفه سی یغوری و بیل و اسی
 وصغری بودوشن بلد زه اضافت ایدر لر اصبعی ایتدی طوغن بلد زه اضافت اولنور که حکم انو کدر بقال مطرنا
 تنوء کذا جمعی الانواء کاور همزه نک فحیله والنو ان دخی کاور مثل عبد و عبدان و بطن و بطنان المناواة والنواء
 علی وزن المقاتله والقنال عداوت ایتک بقال ناوات الرجل مناواة ونواء اذا عادت به و بقال اذا ناوات الرجل
 فاصبر وریالم بهمز واصله الهمز لانه من ناء الیک ونوت الیه ای نهض الیک ونهضت الیه ابن السکیت ایتدی له عندی
 ماساءه و ناءه دیرلر انقله معناسنه و ماسووه و بنووه دخی دیرلر بعضیاریتدی ابن سکیتک مرادی ساءه و ناءه
 دیکدر ناءه کلمه سی متعدی دککن متعدی استعمال اولند دخی ساءه کله سنه از دواج ایچوند رتبه کم کافی لایه
 بالغیا والعشایا دیرلر حالاکه غدا غدا یاوزن جمع اولنار و غدا یا صباح بنسأ طعامه دیرلر نته کم عشایا اخشام
 بنسأ طعامه دیرلر الاناء همزه نک کسری والفک مدبله ايضا اتی بشورمک بقال ناء اللحم بنیه ناءه اذالم بنضجه والنهی
 نونک ففتح و یانک سکونیه ات چک اولق بقال ناء اللحم بنی نیا و بعید اولق معناسنه ده کاور علی ماسیحی النبی
 بالکسر والمد مثل النبیع زیاده بشمکات بین النیوة معناسنه النبی ايضا بعد معناسنه ده کاور بقال ناء الرجل
 مثل ناع لغه فی نای اذا بعد فصل الواو الواو بالمد والقصر شول مرضدر که عام در مقصور ک جمعی الا و باء کاور
 مدود ک جمعی الا و بنه کاور همزه نک ففتح و واولک سکونیه الواو واولک ففتح والفک مدبله رطاعونلی اولق بقال
 وبثت الارض توباء و بقاءة مثل ثمة ثاهه من الباب الرابع و قاهت طعام فاسد اولغه دیرلر اشارت معناسنه ده
 کاور نقول و بأت الیه بالفخ اذا اشربت الیه ففی لغه فی ومأت الیه الویئة واولک ففتح و بانک کسریله والویئة
 واولک ففتح و بانک کسری و یانک سکونیه علی فعله وفیله شول برکوبیا ایله متصف اوله ارض و بایه معناسنه
 و بوند لغه نالته و اردر که اول موینه در معنای مذکور اوزن علی ماسیحی الایباء والاستیباء بریری و بالوبولق
 بقال او بأت الارض ففی مویئة واستویات الارض ای وحدها و بیئة و اشارت ایتک معناسنه دخی کاور
 نقول او بأت الیه اذا اشرت الیه ففی لغه فی او مات الویئة واولک و تانک فحیله بدنه زخم اروب عییلو اولق مکن
 فنقسر ن بقال وثئت بد ففی موثوه و وثا نانا و اصباها و ث وعامه تحر بفایدوب و تی دیرلر الوجیه علی وزن
 فعيلة شول طعام در که چکر که یی سحق ایدوب یاغله قار شدر ب یرلر بعضیاریتدی خرماتک چکر دکن چقرب
 سود ابله یا خود یاغله اصلدر لر بر حیثیله که تمام اختلاط بولور اندن صکره یرلر الواو واولک ففتح و حیمک
 سکونیه یاغله اور مق بقال و جأت بالسکین اذا ضربته به و بقال و جی فهو موجود من الباب الثالث الواو واولک
 کسریله والفک مدبله یضمتنک طم لر دن دو کدر حنی صنوب انانمش کی اوله و حدیث شریفه ییو راشدر که
 علیکم بالباءة فمن لم يستطع فعلیه بالصوم فانه و جاء یعنی جهت حلالدن جماعه قادر اولین صائم اولسون که
 صوم کانا ناک معناسنه افاده ایدر و بوندن مأخوذ در شول قوللری که و جأت الکبش دیرلر و حدیث اخرده
 وارد اولمشدر که انه ضمی بکبشین موجودین یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم انی انانمش قیون قربان ایتدی الواو

نوا

نیا

ویا

ونا

وحا

واوك فخي وحيك سكونيله بيون او رمق يقال وجاءت عنقه اي ضربته من الباب الثالث التوجوه فختينله
 وحيك ضمي وتشديد به بمعناه يقال توجا تبيدي التوجه فختينله وذلك ضمي وتشديد به هلاك اي بك يقال
 تودا عليه اي هلكه التوجه على وزن التجربه بمعناه يقال ودان فلان بالقوم تودنه المودة اي ميمك ضمي وذلك فخي
 وتشديد به لفظ مفعول اوزن مهلكه ومفازه در والتودي على وزن التكريم النسوية تقول ودات عليه
 الارض تود بها اذا سوت عليه الارض الودء واوك فخي وذلك سكونيله تخفيف وتعييب اي بك تقول ودات
 الرجل ودان اذا عنته وحقرته وراواوك فخي والفك مد به خلف وقدام معنائه كولو راضد ادندر الوزء
 قور وقي يقال وزات اللحم وزا اذا ايسسته الوزا فختينله خلقي قوي اولان كسسه التوزنة يره دوشرمك
 يقال وزات الناقه راكها توزنه اذا صرعه وتوزنه كذلك وعانك اغزن جمع ابدوب بغلق معنائه ده كلور
 التوزي على وزن التكريم بمعناه تقول وزات الوعاء توزنه وتوز يا اذا شددت كثره وكثير نرسنه نك اي حنه
 حفظ اولننه در لر كرك مال ولسون ورك غير نرسنه اولسون وتوزي طولمي صوابه طولدر رمق معنائه ده كلور
 تقول وزات القرية توزيا اذا ملأها التوز وختينله وزانك ضمي وتشديد به طولمي امتلا معنائه يقال
 توزات اي امتلا تراي معنى صويي قندم الوضاء كوككلك ويا كلك تقول منه وضو الرجل من باب طرف
 اي صار وضيا وتقول توضع للصلوة ولا تفل توضع يعني يابله دبسون ته كم بعضه در لر الوضوء بالفتح
 شول صودره انكله ابدست الورلر والوضوء ايضا مصدر در من توضع للصلوة مثل الولوج والقبول قال الزبدي
 الوضوء بالضم المصدر وحكي عن ابي عمرو بن العلاء القبول بالفتح مصدر لم اسمع غيره وذكر الاخفش في قوله تعالى
 وقودها الناس والحجارة فقال الوقود بالفتح الخطب والوقود بالضم الايقاد وهو الفعل قال ومثل ذلك الوضوء
 وهو الماء والوضوء وهو الفعل ثم قال وزعوا انهما لغتان بمعنى واحد تقول الوقود والوقود يجوزان يعني بهما الخطب
 ويجوزان يعني بهما الفعل وقال غيره القبول والولوج مفتوحان وهما مصدران شاذان وماسواهما من المصادر
 فبني على الضم المواضع على وزن المفاعلة وضوءه غلبه اي بك يقال واضاءة فوضاءة اضواءه اذا فخر به بالوضاءة
 فعلته الوضوء بالضم والتشديد والمد شول كسسه در كه كوكك يوزلوي كيزه اوله الاضواء همزه نك كسر به
 بر كسسه نك كوكك صورنلواو على طوغق يقال وضاء الرجل اذا ولد له ولد وضى الوطاء واوك فخي وطانك سكونيله
 بصق يقال وطيت الشيء برجلي وطاء وجماع اي بك معنا سته ده كلور يقال وطى لرجل امرأته يطأ فيها يعني
 اي بك سيد باب رابع در واوساقت اولشدر مضارع در يسع دن ساقط اولدغي كي مته دي اولد قلرندن
 اوتري زير افعل بفعل بابي كه فاسي معتل اوله البته لازم كلور فعلان مز بوران وقتا كه متعدي كلد بلر ايسه سائر
 اخوانه مخالفت اولندي حذف واو له التوطوء فختينله وطانك ضمي وتشديد به بصق يقال توطأت برجلي
 ولا تفل توطيته الواطئة سئوال ابدن كسسه لركه حديثه واقع اولشدر واطئة ديونسيه اولند قلري يول
 بصوب كلد كرى اي چوندر الوطاء بصلمق يقال ووطو الموضع ويوطو وطاءة من باب طرف اذا صار وطيئا
 التوطئة على وزن التجربه بر يري بصوب ده زمك يقال وطاءة توطئة ولا تفل وطيته الاستيطاء ملايم بولق
 يقال استوطأ المركب اي وحه وطيئا الوطى واوك فخي وطانك كسرى ومد به ملايم اولمش نسيند يقال هذا شي
 وطي اي بن الوطاءة والطاءة مثل الطعة بالكسر والطعة بالفتح فالهاء عوض من الواو وهما بمعنى يعني طئة
 وطاءة بر معنائه در كه اول ملايت معنائه در الوطاءة ايز موضع قدم معنائه وهي ايضا كالضغطة مع الفاء لفظا و
 معنى يعني ضم فابله دخي كلور ضغطة كي طارلق معنائه في الحديث اللهم اسدد وطاءك على مضر الوطاءة كسر الواو
 والمد ضد الغطاء يعني دوستك كه اور نبتك مقابلي در الوطية على وزن فعيلة بر نرسنه در غرايه بكر كه اي حنه نرسنه

ودا

ودا
ورا
وزا

وضا

وطا

قورلر في الحديث اخرج ثلث اكل من وطيئه اي ثلث قرص من غرارة والوطيئة ايضا ضرب من الطعام الايطاء
 همزه نك كسر به بصدر رمق يقال اوطأته الشيء قوطئه ويقال من اوطأ كعشوة يعني سني اتشه كم بصدر دي
 وشمره قاقبه اعاده اي بكه دخي ابطادر لر المواطاة على وزن المفاعلة موافقت اي بك يقال واطأته على الامر مواطاة
 اي وافقته وفلان يواطى اسمه سمي اي يوافق التواطؤ على وزن التفاعل موافق بولق يقال تواطؤوا عليه اي توافقوا
 اخفش ابتد يباري تعالى نك قولي ليواطؤا عدة ما حرم الله مشتق در واطأت دن نته كباري تعالى نك قولي
 هي اسند وطاء مدله مشتق در مواطاة دن كه مواطأت مواتاة معنائه در ومواتاة اتى يا نيدن موافقت
 معنائه در سمع وبصر ك موافقتي معنائه بعضه اسند وطاء قرات ابتدا بر سكونيله قيام معنائه الموطى
 على وزن المسجد ياق بصدغي بر يقال هذا موطى قدمك لكاة على وزن الهزجة جوق طيانن كسسه كثر الانكاه
 معنائه الانكاه كسرينله وتانك تشديد به طابنق يقال نكاه على الشيء فهو متكى المتكى ميمك ضمي وتانك
 تشديد به موضع انكاه وقرى واعتدت لهن متكا قال الاخفش هو في معنى مجلس الانكاه على وزن الافعال بر
 كسسه يي سو بكنو وكي دوشورمك يقال طعنه حى انكاه اي القاء على هيئة المتكى التوكو فختينله وكافك ضمي
 وتشديد به سو بكنمك يقال توكأت على العصا واصل تابو ذكر اولنلرك جميعنند واو در الايكاه بكسر الهزجة
 وسكون الياء التختانية بر كسسه اي چون بصديق قومق يقال وكأت فلانا ايكاه اذا نصبت له متكا الايام همزه نك
 كسر به اشارت اي بك يقال ومأت اليه اي شرت ولا تفل وميت الزومء واوك فخي وميمك سكونيله لغة فيه يقال
 ومأت اليه اما وما الوامئة بر نرسنه الان كسسه يقال ذهب ثوبى فاادرى ما كانت وامته اي لا ادرى من اخذه
 وبلا معنائه ده كلور يقال وقع في وامئة اي في غوية وداهية واغوية ضم همزه وسكون غين مجمه وتشديد
 يابله بلا معنائه در نته كبايند كلوران شاء الله تعالى فصل الهاء الهاءة على وزن الزلزلة دوهي علفه دعوت
 ايندوب هي هي ديك نته كم صويي دعوت اي بكه جا جا دير لر الهي والهي اسم منها وقد ذكر التهتو فختينله وتانك
 ضمي وتشديد به اسكيوب بيرغق يقال نهما الثوب اي تقطع وبلي بو ذكر اولنن نقطينله ولان تاه فواينله در وگاه
 اولور كه نهما الثوب ده دير لر ميمله بومعنايه الهجا هانك فخي وحيك سكونيله والهجو ضمتينله طويجي يقال هجا
 غرقى من الباب الثالث اي سكن وغرت غين مجمه وياه مثلثه ابله ايلغه دير لر الاهجا همزه نك كسر به طوييور رمق
 يقال اهجا طعامكم غرقى اي قطعه الهدا والهدو والهداء بفتح الهاء في الاولى وضم الهاء والدال في الثانية وفتح الهاء
 والمسبق الثالث رام قلق يقال هدا هدا وهدو واهداة من الباب الثالث اي سكن وسكون معنائه ما خود در
 اتانا فلان وقد هدا ت الرجل ديد كرى يعني كيم وقتا ولدى يا قلر ساكن اولد غندن واتانا وقد هدا ت العيون
 واتانا فلان هدا واد ير لر چنكه براو يخودن صكره كسسه وبعد هدا من الليل وبعد هداة من الليل ديد كرى
 كيجه دن بر قطعه كج كدن صكره وبعد ما هدا الناس دير لر خلق اخويي وارد قدن صكره معنائه الاهداء
 همزه نك كسر به ساكن قلق يقال هدا ه اي سكنه وهدا متعدي دخي كلور اهدا معنائه يقال هدا ت الصبي
 اذا جعلت تضرب عليه بكفك وتسكنه لينام واهدا تاهدا دخي دير لر المهيضة ميمك ضمي وهانك فخي ويانك
 سكونيله حالت معنائه يقال تركت فلانا على مهيدته اي على حاله الي كان عليهم امهدا نك نصغير در الاهداء
 على وزن الاحمر بوكرى اولان كسسه كوزيشت معنائه يقال هدا الرجل اهدا اي احب بين الهداء الهده
 هانك فخي وذلك سكونيله كميمك قطع معنائه يقال هدا ت الشيء هدا من الباب الثالث اي قطعه التهذوء
 فختينله وذلك ضمي وتشديد به كسملك يقال نهذا ت القرحة اي فسدت ونقطعت الهزيمة على وزن فعيلة
 اضرواقت يقال هده قره لها هزيمة يعني بر صوغو قدر كه اندن ماله وخلقه ضرر وموت بر سوراها هانك فخي

وكا

وما

هاها
هنا

هجا

هدا

توب

بوند بر قلع و اردو تراب و توراب بالفتح و تورب و نیرب بالفتح فیهما ایضا و ترب و تره بالضم فیهما و تراب بالفتح
 و المد و ترابك جمی الا تره در هر هره نك فتح و رانك كسر به و تراب دخی كلور تانك كسر به التراب تانك فتح و الفلك
 مد به نفس ارض التراب تانك فتح و رانك سكويه بر نسنه بی طیراغه دكك و فقیرا و لمق معناسی بوندن ما خود در
 بقال ترب الرجل ای افتقر كانه لصق بالتراب و بد دعا محله توبت بدك دیر لر ای لا اصابك خیر ساكخیر
 ایر شمسون معناسنه الترتیب علی وزن التكریم بر نسنه طیرا قلمق و الترتیب فتحینله و رانك ضمی و تشدد بد به
 طیرا قلمق بقال ترب الشی فترب ای نلطخ بالتراب یعنی طیراغه بواشدی الا تراب هر هره نك كسر به بر نسنه نك
 اوز ربه طیرا ق دو كك بقال ترب الشی ای جعلت علیه التراب و فی الحدیث اتر بوالكتاب فانه الحج الحاحه و استقنا
 معناسنه ده كلور بقال ترب الرجل اذا استغنی كانه صار له من المال بقدر التراب المتربه میك و رانك فتحینله مسكت
 و فافه و مسكن ذو متربه دبد كری طیراغه بر ابر اولمش فقیر دیکدر التربه تانك فتح و رانك كسر به بر مق اوجی غله
 معناسنه جمی التراب كلور و تره طیرا قلو نسنه بی دخی دیر لر بقال ربخ تره اذا جاءت بالتراب و رانك دخی
 اسیدر تر به تانك ضمی و رانك فتحینله مثل الهیره بر دوه نك اسیدر التربوت تانك و رانك فتحینله و بانك ضمیله
 شول دوه میدیر كز یاده فولمش اوله ذلول معناسنه و بونك اصلی ترابن ما خود در و بوندن مذ كرموئث
 بر ابر اولور التراب تانك كسری و رانك سكويه یاش داش هم زاد معناسنه بقال هذه رب هذه ای لدیها جمی
 اتراب كلور التربه تانك فتح و رانك كسر به كو كس كکی استخوان سیننه معناسنه جمی التراب كلور بر ترب یانك
 و رانك فتحینله بر موضك اسمی در عایمه قرب الثعب زحمت حكیمك بقال ثعب تعبان الباب الرابع الا ثعب هر هره نك
 كسر به بر كسسه مز حمت و رب عاجز قلمق بقال ثعبه غیره الثعب عینك كسر به و المتعب میك ضمی و عینك فتحینله
 زحمت چكن كسسه و لا بقال متعوب الثعب فتحینله هلاك بقال ثعب تعبان الباب الرابع التوب تانك فتح
 و و او ك سكونی و لا میك فتحینله مركب صیه سی خر كره معناسنه بقال هذه ام التوب الا الثعب هر هره نك و لا میك
 كسر به برایش طوغر و لمق بقال انلاب الامر انلاب ای استقام و یول اوز انوب طوغر لغه دخی دیر لر بقال
 انلاب الطریق اذا امتد و استوی و مركب كو كسن و باشت اور و طوغر لغه دخی دیر لر بقال انلاب الخمار اذا اقام
 صدر و رأسه التلاویه تانك ضمی و لا میك فتح و بانك كسر به طوغر لمق ایش التوبه تانك فتح و و او ك سكونیله
 كاهدن رجوع ایشك و فی الحدیث الندم توبه یعنی یشیمانلق عین توبه در التوب بعتها بعضا رایتدی توب
 توبه نك جمیدر مثل عومه و عوم و عومه سیر ایله دیر لر عین مهمله ایله الكتاب میك فتح ایله یعنی التوبه بقال تاب
 الی الله توبه و متابا و علی كلمه سی ایله استعمال و لند قه توقیق و هدایت معناسنه در بقال تاب الله علیه فی و فقه
 لها التوبه علی وزن الجر به یعنی التوبه الاستتابه علی وزن الاستعانه توبه طلب ایشك بقال استتابه ای ساه
 ان یتوب علیه التابوت شول تحته دن ایشلین نسنه كه اكامیت قور لر اصله تاء یوه ایدی بانك ضمی و و او ك
 فتحینله مثل ترقومه كه فعلوه و زنی اوزن اولور و و قنا كه و او ساكن اولد یسه هاء تاء تاء قلب اولندی بعضیلر
 ایتدی قرآن عظیمه قریش و انصارك لغی مختلفا و لا مشد الا تابونه كه لغت قریش تابه و لغت انصارها
 ایله در فصل الشاء الا تاب فتح هر هره میسكون تابه بر نوع اغاچ در واخذی تابه در التوبه بانك ضمیله و هر هره نك
 فتح و الفلك مد به مثل رقبه اسمك كه نوم غلبه ایتدی كه انسانه عارض اولوره ملا و فی المثل عدی من التوبه
 التوبه تانك فتح و هر هره نك ضمیله اسمك نقول ثعابت علی وزن ثعابت و لا نقل ثعابت التوب شول رقیق
 ای یاغیدر كه متكلمی و بر سقاری احاطه ایتدی الترتیب تانك كی درو زنا و معنی ملامت ایشكه اطلاق
 اولور بقال لا ترب علیك و ترب تریدن ما خود در كه رب شول شم امعادر كه رقیق اوله یعنی بر سقاری

تعب

تعب

تعب

توب

تاب

ترب

اولان

اولان یوفقه یاغیدر شه كم شغف كه شدت محبت در ستغافدن ما خود در كه شغاف خلاف قلبه دیر لر یعنی لوم
 ردیل اعضایه نسبت اولنور محبت ربس اعضایه نسبت اولندی کی ترب و نقیب فعله دخی استعمال
 اولنور بد بیلر بقال ترب علیه و عربت اذا فحبت علیه فعله برب یا نك فتح و رانك كسر به مدینه
 رسول اللهك اسمی در الیثربی فتح رابله و الاثری برب به منسوب اولان نسنه بقال نصل برب و اثری ای
 منسوب الی برب رای مفتوح ایتد بیلر توالی كسراتی كریه كور و بن الثرقیه تانك ضمی و رانك
 سكويه و قافك دخی كذلك ضمیله و یانك تشدد بد به بیاض كتان بزی ثوب رقی دیر لر بر نوع بیاض بر در
 كه مصرده اولور الشعب تانك فتح و عینك سكويه صوی اقمق بقال ثعبت الماء ثعبان الباب الثالث ای فربه
 الشعب عینك فتحینله صوا قدوغی یر مسیل الماء معناسنه جمی ثعبان كلور تانك ضمی و عینك سكويه
 و ثعبان كذلك یلان دن بر نوع در كه غایت اوزون اولور جمی ثعابین كلور الشعبه ضم تانك بر نوع كرنكله در
 المتعب فتح میله و فتح عینله حوضك اولوغی جمی المتعاب كلور علی وزن المساجد الا ثعب هر هره نك و تانك
 كسر به صوا اولو قدن اقمق بقال انثعب الماء ای جرى فی المتعب و قان اقمه دخی دیر لر بقال انثعب الدم ای جرى
 من الانف و غیره الثعلب علی وزن جعفر لكو بعضه لر ایتدی مؤنثنه ثعلب و مذ كره ثعلبان دیر لر تانك
 و لا میك ضمیله و سكونك سكودموری كیر دکی طرفنه دخی ثعلب دیر لر داء الثعلب بر علت در كه صاچی
 و صقالی دو كر المتعلبه بضم المیم و كسر اللام شول یر در كه انك دكوسی چوق اوله بقال ارض متعلبه ای
 ذات ثعالب اما ارض متعله دبد كاری ثعاله دن ما خود در كه ثعاله دخی ضم تانك كذلك دلكو معناسنه در
 و جائز در كه ثعلب دن اولوب ترخیم اولمش اوله و ثعلب خر ما اغاچی دینه اولان رقه دخی دیر لر كه اندن جمع
 اولان ماء مطر جقر و ثعلبه رجالدن کی معروف كسسه نك اسمی در یری ثعلبه بن جد عابری دخی ثعلبه بن رومان
 كه مز بور لر ه ثعلبان دیر لر الثعلبیه بر موضك اسیدر كه مكه مشرفه یولنده در الثعب تانك و عینك
 فتحینله شول كوله دیر لر كه طاع كوكه سنه اولمغین اكاشمس و اصل اولمبوب صوی صفوق اوله جمی الثعبان
 كلور تانك كسر به كاه اولور كه مفر دنده غنی ساكن قلوب جمعینه الثعبان تانك كسر به و الا ثعب دیر لر
 هر هره نك فتحینله الشعب تانك فتحینله و قافك سكويه دلك جمی الثقب كلور ضمینله و دلك معناسنه
 دخی كلور بقال ثعبت الشی ثعبان الباب الاول و بر نسنه بی جهد له بلكه دخی دیر لر بقال ثعب عن الامرای
 تعرفه الثقب تانك ضمیله ثعبه نك جمی در و ثقب و زنی اوزن دخی جمع اولنور تانك ضمی و قافك فتحینله
 المتقب كسر میله و فتح قافله شول نسنه در كه انكله بر نسنه دلر لر المتقب ضم میله و كسر قافله و تشدد بد به
 بر شاعر كلقبیدر التثقیب علی وزن التكریم زیاده دلك بقال ثقبه شدد لكثرة واتشی او یجر مك و یغمر
 یعوب جقر دكنی دبد كاری اوت ملایم اولمق بقال ثقب عود العرج و ذلك اذا مطره لان عوده فاذا السودشی
 منه قیل قد قیل ای بد اورقه صغار فاذا زاد قلیلا قیل قد اربی ای ازداد و صلح ان یوكل فاذا تمت خوصته
 ای ورقه قیل قد اخص ای كمل المتقب میك ضمی و تانك فتح و قافك تشدد بدی و فتحینله دلنش نسنه
 بقال در مثقب ای مثقوب التثقب فتحینله و قافك ضمی و تشدد بد به دلك بقال تثقب الجلد اذا ثقبه الحلم
 یعنی انی حلم دبد كاری جانور دلسه كه حلم فتح حایله كویه دیر لر الثقب ضمینله و الثقبه فتح تابه او دیالكنلنق
 یقال ثعبت النار تثقب ثقبوا و ثقباه من الباب الاول اذا ثقت الا ثقب هر هره نك كسر به او دیالكنلندر مق
 بقال ثقبته انا الثاقب ضیا و یرن نسنه و منه شهاب ثاقب و شول ناقه یه دیر لر كه سودی چوق اوله بقال
 ثعبت الناقه ای غزلینها الثقب فتح تابه شول خرده لچلر در كه انكله ایش بقار لر كه بعض دیارده اكثو ترق

ترب

تعب

تعب

تعب

تعب

ثلب

ثوب

ثیب

جآب

جیب

دیرلر الثلب عین اشکار سو بلك بقال ثلبه ثلبا اذا صرح بالعيب وثنقصه المثلية ميمك ولا ملك فحقيله عيب
 جمعی المثالب کلور الا ثلب همزه نك ولا ملك فحقيله او فاجق طاشلرله اولان طیراق بقال بقیه الا ثلب یعنی شتم
 محله بوبله دیرلر فی دن مراد اغر در فم معناسنه الثلب کسر ثابله وسکون لاملا شول دوه در کز یاده یاشلو
 اولد غندن دیشلری قلوب قویرو غنک فالری دوه کوله مؤتندن الثلبه وجمعته الثلبه دیرلر ثانک
 کسری ولا ملک فحقيله مثل قرد و قردة التثلیب علی وزن التکریم دوه مصفت موبون اوزن قلمق بقال
 ثلب البعیر ثلبیا الثلب ثانک فحقی ولا ملک کسر بله شول سکوک که انوک صمیش یری اوله بقال رخ ثلب ای
 متثلیم ثالبه السوی لامک کسری و صمیش فحقی والفک قصر بله شول عور و ندر که ایافلری یارلش اوله
 الثلبوت فحقینه و بانک ضمیمه بر دن نک اسمی در طیمله ذبیان بیننده الثلب ثانک فحقی ولا ملک کسری
 ومد بله اولوق ککلا معناسنه الثوب ثانک فحقی و واوک سکونیه قفتان جمعی الاثواب والشیاب
 کلور همزه نك اوله فحقيله و ثانک ثانیته کسری بله و جمع قانی الاثوب کلور همزه نك فحقی و واوک
 ضمیمه و صر بدن بعضی اثوب دیرلر همزه ابله تحمل ضمیمه همزه اول اولد غیچون دار وادور و ساق و اسوق دوه دخی
 حال بوبله در و ثوب کید وب کیر و کلکه دخی دیرلر و الثوبان فحقینه ایضا بمعناه و بقال ثاب الرجل یثوب
 ثوبا و ثوبانای رجع بعد ذهاب واجتماع معناسنه ده کلور بقال ثاب الناس ای اجتماع و کذلک الماء اذا
 اجتمع فی الخوض المثاب ميمک فحقيله حوضک وسطی که انده صومع اولور و ثوبه صومع اولور و ثوبه صومع اولور
 و قیودن صومع کن کسنتک دور دخی ره دخی مثاب دیرلر الثوبه ضم ثابله صومع اولور دخی ردر مثاب معناسنه
 تاواو دن عوضدر اقامه ده عوض اولد و غی کبی که اصلنده اقواما بیدی المثابة فتح ميمله شول مکانه
 دیرلر که اکامرا جعت اولته مرة بعد اخرى ومنه قوله تعالى واذ جعلنا لبنت مثابة للناس وهر منزله
 مثابة دبد کلر بنگ و جعی بودر که اول منزلک اهلی خارج مصالحن کوردکن صکره اکمر اجعتدن
 خالی دکلر در مثابة نك جمعی المثاب کلور کذلک ميمک فحقيله و مثاب صیاد طوزاق قور دوغی ره دخی
 دیرلر الثواب ثانک فحقيله طاعتک عوضیدرو بر کسنته نك اسمیدر که اطاعتله معرفد بقال فی المثل
 اطوع من ثواب المثوبة ميمک فحقی و ثانک ضمیمه بمعناه قال الله تعالى لمثوبة من عند الله خیر الا ثابة
 همزه نك کسر باه عوض ورمکدره کسنته نك اتی و جانی کند و یکلک بقال اثاب الرجل ای رجع الیه جسمه
 و صلح بدنه الاستمابة همزه نك کسر بله ثواب ویرلمسن طلب ایتک التثوب علی وزن التکریم ثواب ورمک قال
 الله تعالى هل ثوب الثمار ما كانوا يفعلون ای جوزه اواره اذ اتتده الصلوة خیر من الذود دیک و یوجد اواز بله
 مرة بعد اخرى چاغرمق الثاب کسر ثابله شول محکم بل در که یغور ابتداسنده اولور و الثیب ثانک فحقی
 و یانک کسری و تشدد ببله اری کش عورت و عورتی کش ار مذکر و مؤنث بوند برادر بقال رجل ثیب وامرأة
 ثیب التثیب علی وزن التکریم عورت ثیب اولوق بقال ثیب المرأة بفتح الیاء ای صارت ثیبافصل الجیم الحآب
 بیان حمارلرندن غلیظ اولانه دیرلر همزه ابله و همزه سز لغت درو بوبنوزی بلور مش ککه دخی جآبه المذری
 درلر که مذری کسر میم و فتح رابله بوبنوزه دیرلر ز یابو بنوز اول بلور دکه غلیظ اولوب صکره ایشلو و
 و بونکله مراد صغرسنی درو بقال فلان تحت لال جآب الصبر یعنی شخصی ضعیف و صبری قوی دره بر کسنته نك
 کسنته دخی جآب دیرلر بقال جآب جآب من الباب الثالث ای کسنته الجیم فحقيله کسنته قطع معناسنه
 و غلبه ایتک بقال فلان جیب القوم من الباب الاول اذا غلبهم المحبوب غایه سی کسنته اری بقال خصی محبوب
 ای بین الجباب الا جیب فحقینه شول دوه که اور کبی کسنته اوله بقال بعیرا جیب ای بین الجیب ای مقطوع السنام

السنام الجبة بضم الجیم کیاسی لباس معناسنه و کوندرد مور بنگ قواننه دخی دیرلر کفت سنان معناسنه
 و بلمکه اولان اک ربنه دخی جبه دیرلر مفصل الزند معناسنه جمعی الجباب کلور و جیمک کسر بله و جباب
 خرما اغاجنه ارکک خرما و یرمک میوه و یرسون دیو نلقیح الخمل معناسنه بقال جاء من الجباب و قد جیب
 الناس الخمل العجیب علی وزن التکریم ایتک وک ایا غنک سکلی دیرلر ندرن کجوب قح ایا غنک سکلی سکیم لرن کچکدر
 و اورکک معناسنه دخی کلور بقال جیب فلان فذهب الجیب ميمک ضمیمه و بانک فحقی و تشدد ببله شول ات که
 انوک تحبیبی اوله بقال فرس مجیب و فرس فیه تجیب الجیب فحقینه اسمیدرات سئل اولوق معناسنه الجبة
 ميمک و جیمک فحقيله طوغری یول جادة الطریق معناسنه الجباب ضم ميمله شول نسنه در کد قیق کبی دوه
 سود بنگ یوز ونه ظاهرا ولور حلالا که دوه سود بنگ قایقی اولماز الجبیه جیملرک ضمیمه شول شکنبه که اتی
 قاوروب الجبیه قویوب سفره کونور لری یا خود یا غی زیدوب الجبیه قورلر و شول زنبیل دخی دیرلر که در بدن
 دوزوب انکله طیراق داشلر جمعی الجباب کلور الجیب علی وزن التزلزل اتی قد بد ایتک بقال تجیب
 الرجل اذا اتشق یعنی وشيقه اخذ ابسه که وشيقه اتی فی الجملة قایندوب اندن قوره تخه دیرلر کز یاده چوق
 دورن ات بومعقوله قور بدبلن اندر الجب ضمیمه شول قوی کدایچی یا یلماش اوله جمعی الجباب کلور جیمک
 کسر بله و الجبیه جیمک کسری و بالرک فحقيله دخی کلور الجبیه فتح ميمله بک یرارض غلیظ معناسنه
 بعضلر یریوزی در دبد بلر جمعی کلر الجبیه علی وزن السحابة شول احق کسنته که انده خیرا و لما یه بقال
 انه الجبیه هلباجه و هلباجه کسرها ابله و باه موحد و جیمله بنه احق معناسنه در تا کید اولور و الجذب علی زن
 جعفر چکر که دن برنوعدر که یشل اولوب ابقلری اوزون اولور و الجذب ضم ميمله بمعناه و ابو جحادب ذکر اولنان
 چکر که نك اسمیدر معرفه در نه کم ارسلان ایچون ابو الخارث دیرلر و فرموده دوه دخی جحذب و جحاذب دیرلر
 بضم الجیم فیهما جمعی جحاذب کلور جیمک فحقيله الجذب جیمک فحقی و دالک سکونیه قتلوق نك سال معناسنه
 و مکان جذب دخی دیرلر و عیب معناسنه دخی کلور و فی الحديث انه جذب السم بعد العشاء یعنی عشان صکره
 حکایت مثل ایتکی عیملو کوردی الجذب جیمک فحقی و دالک کسری و مد بله قتلوق زیاده اولان یر بین الجذوبة
 معناسنه بقال ارض جذبة و ارضون جذوب و فلان جذیب الجذاب دیرلر اطرافی قتلوق معناسنه الا جذاب
 همزه نك کسر بله قتلوقه داخل اولوق بقال جذب القوم ای اصابهم الجذب و قتلوق اوزن بوبولمعه دخی دیرلر بقال
 اجذب ارض کدای وجدتها جذبة المجاذبه ميمک ضمی و دالک فحقيله بلی قتلوق ابله کچورمک بقال جادبت الابل العام
 اذا کان العام محلا ای قحطافصارت لا تاكل الا الدرن الاسود درین تمام یعنی جادبت الابل دیرلر قن بلی قتلوق اولوب
 قور دیش چور دیش اوندن غیری اوت بولمسه اولدخی شول ضعیفا و ندن اولسه که اکتامد دیرلر الجذب جیمک
 و دالک ضمیمه و جیمک ضمی و دالک فحقی ابله چکر که دن برنوعدر و بر کسنته نك اسمیدر رجالدن نونی زائده دره ظلم
 معناسنه دخی کلور بقال وقع القوم فی ام جذب اذا ظلموا کویا کدام جذب داهیه اسلمرندن یری در الجذب
 جیمک فحقی و ذالک سکونیه چکمک یقال جذب و جذبه علی القلب بین الباء و الذال و منه بقال للرجل اذا کراه فی الانا
 جذب منه نفسا و نفسین یعنی چکنکه قایله اولان نسنه برنفسه یا خود اپکی نفسده چکسه بوبله دیرلر و ای اخر
 اولوق بقال جذب الشهرا ای مضی عامته و قوائی اناسندن ابرمق بقال جذبت المهر عن امه ای فطمته و اغر یاری
 کسنتک انقطاع ریق معناسنه و ناقه نك سودی از اولوق بقال جذبت الناقة من الباب الثاني اذا قل لمنها الجاذب
 سودی کسلس باقه جمعی الجواذب و الجذاب کلور مثل نایم و نیام الجذبه جیمک فحقيله و ذالک سکونیه انقطاع
 و بعد معناسنه بقال بنی و بین المنزل جذبه ای قطعه و بعد و برنل ابرشم معناسنه دخی کلور بقال جذبه

حب
جحذب

جذب

جندب

جذب

من غزل المعجذوب منه مرة يعني ان من ركركن له جذبه دیرلر المجاذبه ميمك ضمی وذللك فتخيله برکسنه ابله
 برسنه في كشدر ملك نقول جاذبه الشئ اذا نازعته اياه التجاذب تانك فتحي وذللك ضميلة حكشيك تنازع
 معناسنه الانجذاب همزه نك وحيك كسر بله سرعته سير ايمك الجذب فتختينه خرما اغا جنك كوبيكي
 نعم نخل معناسنه واحدی الخدبة كلور الحرب فتختينه اويوز ديدك كرى مرض كه انسانه وودايه عارض اولور
 يقال حرب الرجل من الباب الرابع الاجرب همزه نك ورائك فتخيله صفة منه يقال رجل اجرب الحرب
 ضم حمله وسكون رائه جمع الاجرب يقال هم قوم جرب الجراب كسر حمله جمع الحرب الاجراب همزه نك كسر بله
 برکسنه نك دوه سي اويوز اولق يقال اجرب الرجل اذا جرب ابله الجرباء حيمك فتحي ورائك سكوني له والفلک
 مدبله كوك سما معناسنه وكوكه جريا ديدك كرينك وجهي بودر كه بلد زلری جربه تشبيه اولنشدرد
 وقط اولان يره دخی ارض جرباء درلر الجراب حيمك كسر بله دغر جق ديدك كرى سنه در كه در بدن دوزوب
 ايجه سنه قورلر وقيونك ايجه دخی اعلا سندن اسفلنه وارجه جراب دیرلر داخل بئر معناسنه
 الحرب حيمك فتحي ورائك كسر بله تركه دن ويردن مقدار معينه دیرلر كنه الشمس ارشون اني والشمس ارشون
 اوزونى اوله كه اكا دوزم دیرلر جمی اجربه وجر بان كلور همزه نك فتحي وحيك سكوني ورائك كسر بله اوله
 وحيك غمی ورائك سكوني له ثابته الحرب ميمك ضمی ورائك فتحي وتشدد بله مجرس ومضرس وزنى اوزن
 شول سنه در كه في امور تجر به ابدوب محكم قش اوله واكر اني مكسور قيلور سك اسم فاعل اولور لكن عرب
 رائك فتحي ابله استعمال ايتشددر الحرب كسر حمله زراعت اولان ير الجرباء كسر حمله ومد القله فعليا وزنى
 اوزن نكب ابد كرى روز كار كه شماله دبور مينده اسر واسد كنه بلودى طاغيدر جراب ضم حمله
 برصوبك ادبدر مكه ده در شرفها الله تعالى الحرب حيمك ورائك فتحي ويا نك تشدد بله بيان اشكى
 سوروسى وناسدن قوی اولان كسنه لره دخی اطلاق اولنور قنن برار اولسه لرقونده بعضی صغير و بعض
 كبر اولسه الحربان حيمك ضمی ورائك ضمی وتشدد بله قلیحك قنى نيام شمشير معناسنه وكوكلك بكاسى
 جيب القميص معناسنه وكوكلكك حشكته دخی دیرلر لفظ فارسيدر معر بدر الا جربان همزه نك ورائك
 فتخيله بنوعيس وذيان كه ابكى معروف قبيله دن عبارتدر الجورب على وزن جعفر جورب ديدك كرى
 سنه كه قلدن اوروب اياغه كيرلر جمی الخوابة در فلاسغه وزنى اوزن ها عجمه ايجوند رلفظ جورب معرب
 اولد غيجون وجوارب دخی دیرلر ته كم كپلجك جمعته كياخ دیرلر و كپلج كيله معناسنه در الجوربة على وزن
 الدحرجة جورب كيدر ملك الجورب فتختينه ورائك ضميلة جورب كيمك قال جوربه فتجورب اى البسته
 الجورب فلبسه الحراجب على وزن المساجد ابرى وجته لاولان دوه الحردبان حيمك فتحي ورائك سكوني
 ودال غير معجمه ابله فارسيدر معر بدر اصلى كرده نان در تخيل واتك صفتي معناسنه وكرده نان شول كسنه
 در كه صول ان صوفره دوه اولان طعام اوزينه قويه كسنه تناول ايمسون ديوار الجردية على وزن الدحرجة والحردم
 مصدران منه يعنى طعامده بجل ايمك معناسنه يقال جردب وجر دم في الطعام الجر شمة والجر شمة
 على وزن الدحرجة خسته لكدن ايو اولق اندمال معناسنه يقال جردب الرجل وجر شتم اذا تامل بعد الم رض
 والهزال الجسرب حيمك ورائك فتخيله اوزن طويل معناسنه الجشيب حيمك فتحي وشينك كسر بله والجشوب
 ميمك فتحي وشينك ضميلة طعام غليظ يقال هذا طعام جشيب وجشوب اى غليظ خشن بعضا ايتدى شول
 طعامدر كه انوك قاتنى اوليه قال صاحب الصحاح لو قالوا الجشوشوا كما قالوا الخشوشوا با خاء لم يعد الا في لم
 اسمعه بالجيم وجشيب قالن كاسى معناسنه دوه كلور ثياب غليظه معناسنه الجشباب كسر ميمله غليظ معناسنه

جرب

جورب

جرجب

جردب

جربش

جسرب

جشب

الجصرب

الجرب حيمك فتخيله وعينك سكوني له برحق يقال جعبته من الباب الثالث اى صرعه مثل جعفته العين المهمة
 والفاء الجعباء حيمك كسر بله والفلک مدبله بمعناه زيرا كا اولور كه ياز ياده قلوب جعبته جعباء فتجعبى دیرلر
 نته كم سلقينه دیرلر سلقه اوزر بنه ياز ياده ابدوب الحمة حيمك فتخيله وعينك سكوني له اوق قويه جق
 نسنه قبوركى مثلا جمی الجعاب كلور كسر حمله الجعوب حيمك ورائك ضميلة فصير القامة اولوب مذموم
 اولان كسنه الجلب والجلب بسكون اللام وفتحها حيمك يقال جلب الشئ يحلبه جلبا وجلبا وجلبت الشئ الى
 نفسى من الباب الثاني وات ياده سكر تسون ديوار دجه حيقرمغه دخی جلب دیرلر يقال جلب على فرس ديجلب
 جلبا من الباب الاول اذا صاح من خلفه واستخفه للسبق الاجلاب بمعناه وات ياده سكر نيكچون حيقرمغه
 دخی دیرلر يقال جلب عليه ودوه بالانه درى قابلمغه دخی دیرلر يقال جلب قنبه غشاه بالابه وركسنه نك
 دوه سي اركك طوغورمغه دخی دیرلر زيرا اركك ولدى جلب ابدوب صمغه ابلدرلر نته كديشى طوغور دقد
 احلب الرجل دیرلر بالحاء المهمة واعانت ايمكه دخی دیرلر يقال احلبه اى اعانه واجتماعه ده دیرلر يقال
 احلبوا عليه اذا اجتمعوا وتالبا مثل احلبوا بالحاء المهمة واجلاب يان اوزر بنه درى بيمكه دخی دیرلر
 اوكلق زمانندى يقال احلب الحرح الخلوبه حيمك فتحي ولا ملك ضميلة شول سنه در كه صاقي ايجون
 ايلروكتورر الحليب حيمك فتحي ولا ملك كسر بله شول سنه كه برشدرن برشدر ككتورر الحليب ضم
 حمله وسكون لامه شول در بدر كه يان اوزر بنه بترا وقلق زمانندى نقول منه جلب الحرح يحلب
 من الباب الاول والثاني وزمانك شدتى يقال اصابتنا جلبه الزمان وكلمة الزمان وشول درى كه دوه
 حطبته چكرلر كاده جلبه دیرلر الجلب والجلب حيمك كسرى وضميله ولا ملك سكه نيله شول بفقعه بلوده
 دیرلر كه اندى بغمور اوليه ودوه هاودنك انجلر ننه دخی جلب دیرلر كسر بله وضميله الجلباب حيمك كسر بله
 ولا ملك سكوني له چارشب ملحفه معناسنه الخلب حيمك فتخيله مصدر جلباب معناسنه بادغام اولندى
 زيراد حرجه صيغه منه ملحق در الجلب والجلب فتختينه اواز لر اصوات معناسنه نقول منه جلبوا بالتشديد
 وشول جلب كداندن نهى اولنشدرد اول بودر كه زكات جمع ابدن كسنه سور بنك اوزر بنه وارميوب كندو
 طور دخی مكانه كوردب زكات له بعضا ايتدى نهى ابلان جلب اولدر كه برکسنه اوكدل ميدانده ائه برکسنه
 بندروب ميدان باسنه كلكدك اردنجه ات براغوب حيقره تا كدجه سن كچى باب حيله دن بوزنوع اولد و غيجون
 نهى اولندى الجلب والجلاب شول كسنه لره دركه دوه وقيونى بيع ايمك ايجون چكوب ككتورر الحلبان
 حيمك ضميلة ولا ملك سكوني له حبوبات قسمندن برنسنه در ماشه بكررا الجلباء حيمك ضمی وكسه بله شول
 ناقه در كه سفر ايمكه قوی اوله بعضا ايتدى اناك سز نه وعورنك سز نه جلباء دیرلر كذا في بعض النسخ من
 الصحاح الجلباب حيمك كسرى ولا ملك سكه نيله ياز ياده پير اولان كسنه يقال شيخ جلباب وجلبابه اى كيرهم
 وهم كسر هابله زيا پير اولنه دیرلر الا جلباب همزه نك ولا ملك كسر بله اواز نوب يتحق وسيرده جد وجهد
 ايمك يقال جلب في السير اذ مضى وجد الجلب ميمك ضمی وعينك كسر بله كير معناسنه يقال سيل مجلب
 اى كير الجلبى فتختينه وعينك سكوني له والفاء مقصود ابله على وزن القرني نیز كوزن يقال رجل
 جالعبي العين اى شديدا البصر الجلباء فتختينه شول ديشى دوه كه قوی اوله جلب على وزن جعفر
 بر موضعك اسيددر الجنب حيمك فتحي ونونك سكوني له يان نقول فعدت الى جنب فلان والى جانبه يعنى
 وركسنه نك پهلو سن يعنى يان فتمغه دخی دیرلر يقال ضرب فجنبه اى كسر جنبه وطوارى كندى جانبكه
 چكه كه ده دیرلر نقول جنب الدابة اذا قذفتها الى جنبك كله من الباب الاول وكذللك جنب الاسير جنبنا القرى بك

جعب

جلب

جلبب

جلبب

جنب

و برنسنه ایراغ ایتک بقال جنبته الشی ای حیمة قال الله تعالی واجنبتی وبنی ان نعبد الاصلنام ویمندن برقبیلته نك
 اسیدر وناحیه معناسنه دخی کلور کافیل الناس جنب والا میرجنب الصاحب بالجنب سفر یولد اشی الجانب
 طرف ناحیه معناسنه الجنبه فتحنبته بمعناه بقال فلان لا بطور مجنبتنا ای لا یقرب مجنبتنا الجنبه میمک ضمی
 ونونک فتحیل و الجنب فتحنبته ونونک ضمی وتشدد بدله والاحتجاب همزه نك وتانک کسر بدله والاحتجاب تانک فتحی
 ونونک ضمیله جمله برمعنا یدر فچمنق دیمک اولور الا جنبی والجنب فتح همزه ابله والجنب ضمتبته والجنب
 جمله سی برمعنا یدر اراق کسنه دیمک اولور بقال رجل اجنبتی واجنب وجنب و جانب و غرب اوان کسنه یدخی
 جانب دیر لر جمعی جنب کلور بقال نع القوم هم بخار الجنبه ای بخار الغربیه یعنی غربی نواز لغه مدح درالجار الجنب
 ضمتبته اخر طائفه دن اولان قو کسیر الجنب علی وزن التکریم ایراغ ایتک بقال جنبته الشی یعنی جنبته
 بالتحقیف علی مامر و دوه نك سودی از اولق بقال جنب القوم اذ اقبلت البان ابلهم وائک ایا غنده اولان شول
 اگر بملک درکه کرش کی هموار اولد قده مستحسن عد اولنور الجانب فتح جمله او او کنده اولان مکان فناء دار
 معناسنه و محله یه قریب اولان یره دخی دیر لر جمعی الاجنبه کلور همزه نك فتحی ونونک کسر بدله بقال اخصب
 جنب القوم و فلان خصیب الجانب و جذب الجانب یعنی فلان قومک طرفی او جوزاق فلانک قتلوق دیر لر که
 حصیب خاء معجمه وصاد مهمله ابله او جوز لغه و جذب حمله و دال مهمله ابله قتلغه دالات ایدر الجانب کسر حمله
 بدکه کلک بقال فرس طوع الجانب ای سلبس القیاد یعنی بدله سی اسان و بقال ابضاح فلان فی جنب قبیح
 اذ اخی فی محابه اهل الجنبه حیمک فتحی ونونک کسری و مدله شول طوار درکه مطیع اولوب بدکه کاه و هر مطیع
 و منقاد اولنه جنب دیر لر و شول ناقه درکه انی بولد اشلر که قوشه سن سکافی الجمله از کوز مکچون الاجنب
 همزه نك ونونک فتحیله مطیع اولیان الجانب غرب اولان کسنه بقال جنب فلان فی نی فلان یجنب من الباب
 الخامس اذ ازل فیهم غربا الجنبه حیمک فتحی ونونک سکونیه دوه نك ابکوسنده اولان درسی بقال اعطى جنبه
 اتخذ علیه یعنی دوه نك بهلوسی در یسندن ویرتا که سود قویا جوق التایدنم وناحیه معناسنه دخی کلور بقال
 زل فلان جنبه ای ناحیه واعتزل الناس یعنی برحابی اختیار ایدوب خلقدن غرات ابتدی الجنبه فتحنبته شول
 اولرک اسمی درکه صیف زمانده تازه لنوب پیر قلنور بقال مطرنا مطرا کثرت منه الجنبه الجانب فتحنبته شول
 کسنه درکه جنبته متصف اوله واحدی و جمعی و موثنی برار اولور که اولور که بونک جعنده الاجنب همزه نك
 فتحیل و الجنبون دیر لر بقال جنب الرجل من الباب الخامس الاجنب همزه نك کسر بدله جنب اولق بقال
 اجنب الرجل الجنوب حیمک فتحی ابله ونونک ضمیله شول بلدر که شماله مقابل اوله بقال جنبت الریح اذا
 تحولت جنوبا و جنوب بلنه داخل اولمغه ده اجنب دیر لر بقال اجنب القوم اذا دخلوا ریح الجنوب الجنوبه
 میمک فتحی ونونک ضمیله شول بلوت درکه جنوب یلی ابله ظاهر اولور الجنوب شول کسنه که ذات الجانب
 مرضنه مبتلا اوله وذات الجانب برقرحه درکه انسانک داخل جنبند و اقاع اولور و جنوب شول کسنه درکه
 جنوب بلنه ملاقی اوله بقال جنب القوم اذا اصابهم الجنوب فهم مجنوبون و كذلك القول فی الصبا والدمیور
 والشمال الجنوب یکسر المیم وفتح النون قلقان جنبه معناسنه وارضی عجم اقصاصی در ارضی عربیه وارضی
 عربک ارضی عجمه اقرب اولانی درالجنب میمک ونونک فتحی ابله چوق نسنه کثیر معناسنه بقال ان عندنا
 خیرا یجنبنا وشر اجنبنا ای کثیرا الجانب حیمک ونونک فتحیله او کدل مید اننده برکسنه یارش ائلرندن
 بر بنه بنامشوب سبقت ایتنه دن الیقوم مقدر و بوندن نهی او تشدر و مصدر د راقسمی معناسنه بقال جنب
 البعیر من الباب الرابع و بعضیله ابتدی دوه نك او بکنی بوکر یا یشمقدر زیاده صوسر لقدن بعضیله ابتدی

ایاقلری طولش مقدر زیاده صوسر لقدن الجواب حیمک فتحیله برکسنه یه سوزد و ندرمک الاجابه همزه نك
 کسر بدله جواب و یرمک بقال اجاب و اجاب عن سؤاله الاجابه اسم در بمنزله الطاعة والطاقة وبقال اساء سمعا
 فاساء جابه یعنی سوزی یرمز اشتدی و یره مز جواب و یردی الاستجابة یعنی الاجابه بقال استجاب الله دعاءه
 الجاوبه میمک ضمی و و اوک فتحیل و الجاوب تانک فتحی و و اوک ضمیله سو بلشمک محاور معناسنه الجنبه
 کسر حمله جواب معناسنه بقال انه احسن الجنبه ای الجواب الجنب حیمک فتحی و یانک سکونیه بقیه کر بیان
 معناسنه نقول جبت القمیص اجوب و واجبیه من الباب الاول والثانی اذ اقورت جیبیه یعنی بقیه سن او یسک
 الجوب کسر میله و فتح و اوله شول الت درکه دمور دن اتحاد ایدر لر برنسنه کسملک ایچون الجوب
 حیمک فتحی و و اوک سکونیه یرتمق خرق معناسنه و کسمک قال الله تعالی و ثمود الذین جابوا الصخر بالواد و قطع
 مسافه معناسنه ده کلور بقال جبت البلاد اجوب بها واجیبها و قلغان جنبه معناسنه و یکسر ککو کلک
 جواب حیمک فتحی و و اوک تشدد بدله بنی کلاب قبیله سندن برکسنه نك اسیدر که هیچ برقیوی قاز مردی
 و هیچ برقیانی کسزدی الا انوک صوین یحقر ردی الاجتباب همزه نك وتانک کسر بدله قطع مسافه نقول اجبت
 البلاد اذ اقطعته واجتباب ککو کلک کیمکه دخی دیر لر بقال اجبت القمیص اذ البسته الحائیه شول خبر که
 برولایتدن برولایت کور بقال هل جاءكم جائبه خبرای خبری جوب الارض من بلدالی بلد التجیب علی وزن
 التکریم ککو کلک بقاسن او ذق نقول جبت القمیص اذ اجعلت له جیب الجوبه حیمک فتحی و و اوک سکونیه
 بلونلر ده و طاعلمده اولان اراق فرجه معناسنه و زیاده اسیدن یاران بر جمعی الجوب کلور حیمک ضمی ابله
 الانجیاب اچلمق بقال انجابت السحابه ای انکشفست تجوب تانک فتحی و حیمک ضمیله برقبیلته نك ایدر که ابن
 ملجم ائلردن در تجیب تانک فتحی و حیمک کسر بدله بر جماعتدر کنده قبیله سندن که تجیب ثور او غلی در و ثور
 کنده او غلی در فصل الحاء الجنبه حانک فتحیله بغدادی و بغدادی بکر نسنه لک دانسی جمعی حبوب کلور
 حبه القلب یورک اورتسی میان دل و بعضیله حبه القلبی ثمره الفوائد نفسیرا یبشدر بودخی اول معنایدر
 الجنبه السوداء چورک اوقی الجنبه الخضراء شول یاشل دانلردن بطنی تلین ایلر و برنسنه نك قطعده سنه دخی حبه
 دیر لر ننه کم طولویه حب الغمام و حب المزن و حب قد دیر لر که غمام و مزن میمک ضمیله و زانک سکونیه بلود
 معناسنه و قر قافک ضمیله صفوق معناسنه در جابر بن حبه ایتک خبر معناسنه و بو معرفه در الجنبه
 حانک کسر بدله محراده بتن تخمدر درکه قوت اولور قسمی دکلر درو فی الحدیث فینبتون کما نبتت الجنبه فی حیل
 السیل یعنی سیل کتوردکی طیر اقله بتن دانکی درو حیل خاء مهمله ابله کورلمش معناسنه در جمعی الجنب
 کلور حانک کسری و یانک فتحیله الجنبه حانک ضمیله محبت معناسنه بقال نع و حبه و کرامه الحب
 حانک ضمیله کوب خاییه معناسنه فارسیدر معربدر جمعی الجباب والحبیه کلور حانک کسری و یانک فتحیله
 و محبت معناسنه ده کلور الحب کسر حائله کذلک محبت معناسنه و حبیب معناسنه دخی کلور مثل خدن
 و خدن که خدن و خدن دخی حبیب معناسنه در الاحباب همزه نك کسر بدله محبت ایتک بقال احبه فهو
 محب و حبه یحبه یا لکسر من الباب الثانی و بوشاذ در زراعتدی اولان مضاعفه یفعل کلر کسر له الا یفعل
 اکسیر بک اولور ضمیله و احباب دوه چوکوب یورمکن امتناع ایتکه دخی دیر لر بعضیله ابتدی دوه ده احباب
 فرسد خرنبت کی در بعضیله ابتدی بعبیر محب دیر لر واجب البعیر احبابا دیر لر فچمنکه اکابر مرض ایرشوب
 یاخو دیرری صنوب یرندن طور یسمه تا صاغ او نجیه دک یاخود اولونجیه دک واکین دانطو قق معناسنه ده
 کلور بقال احب الزرع و الب اذا دخل فیه الا کل و ینشأ فیه الحب واللب واکل ضم همزه ابله پتور نسنه و نقول

حبیب

ما كنت حبيبا ولقد حبت بالكسراى صرت حبيبا وقولهم حب بفلان اى ماله الى يعنى اصله التجب بعضا
 ايندى بونك اصلى حب ابدى بانك خيميله بعد التخفيف ادغام اولمشدرو بقال امرأه حبة لزوجها وحب
 لزوجها ومنه قولهم حبا از بدكه بوند حب فعل ماضى در تصرف اولنز واصلنده حب ابدى وذا فاعلى در
 ذاليسه اسم مبهم در اسماء اشار ندين بونك مجموعسى شى واحد كى قلنوب اسم واحد منزله سنه نوز بل اولنغين
 مابعدى مرفوع اولدى پس حبا نك محلى ابتداء استاوزن رفع اولوب ديدانك خبرى اولدى وز بد دادن
 بدل اولمى جائز دكلر زير ابدل اولسه حبت المرأة ديك لازم اولور دى التجب فتحينيله و بانك ضمى
 وتشديد بيله دوستلق كوسترمك بقال تجب اليه اى تودومر كمك قرقى صوبله طولق معنا سنه ده
 كلور بقال تجب الحماز اذا امتلا من الماء وشربت الابل حتى تحبت اى تملأ ت ر يا يعنى صويه قندى الاستحباب
 مستحب اولق استحسن اولق معنا سنه اولدغى كى التجب ميمك خيميله سوشمك بقال تحابوا
 اى احب كل واحد منهم صاحبه الحباب كسر حابله والحابة ضم ميمله ايكسى بر معنياه در مودت معنا سنه
 الحباب ضم حابله محبت معنا سنه و بلان معنا سنه دى كلور حيه كى و حباب اسم شيطان در ديد كلر نك
 وجهى بودر زير حية شيطاندر ديرلر ورجالدين بعضنه اسم قلد قارى نك دى وجهى بودر الحباب حانك
 فتحيله اولو صويه ديرلر و بعضلر ايندى حباب شول قبر جقلر در كه صوبك اوزر نك ظاهر اولور يعاليل
 معنا سنه كه يعلوك جمعى در صوبق جنى ديك اولور و غابت معنا سنه ده كلور بقال حبابك ان تفعل كذا
 اى غايتك الحب فتحينيله اغزده اولان ديشلر صافى و روشن اولق و بودر اولنان حبت تضر اسنانله نفسير
 اولند و تحى نقد يرجه در بعض نسخه ده تضد اسنانله نفسير اولمشدرو بونقد يرجه انظام اسنان مراد اولور
 اهلى سى اسفل اوزن قونق قند و قاموسه ايكسنه دى اشارت اينمشدو الحباب بر تخيل كسنه نك اسمى در
 كه قونق قور قوستدن افشى از بقاوى پس انكله ضرب مثل ايتد بلر حى نار الحباب ديد بار شول اتشه كه
 لك نعلندن ظاهر اولور و نار اى حباب ديد بلر شول اتش مثالنده اولان نسنه يكه كچه ايله بر قور دجقرده
 ظاهر اولور كه اكلدن بوجى ديرلر حبان فتح حابله برر حاك اسيدر كه حبدن ما خود در الحباب كچيلر صغار
 معنا سنه حبابك جمعدر حى حانك ضمى و بانك فتحى وتشديد بيله فعلى وزى اوزن بر عور نك اسمى در
 الحباب پرده و قلنده اولان پرده دى اطلاق اولنور ككه قيله سائر اشيا بيتند ما نغ اولور الحباب
 منع اينك بقال حجه من الباب الاول وميرانده اولان حجب دى بوندن ما خود در بقال الاخوة يعجبون لام
 عن الثالث الى السدس المحبوب كور اولان كسنه اعنى معنا سنه الحجاب قاش ابرو معنا سنه جمعى
 حواجب در وقى حى معنا سنه ده كلور جمعى حجاب كلور حانك ضمى و حيمك تشديد بيله الاستحباب
 بر كسنه وقى حى قلق حواجب الشمس كوشك اطرافى قوس حاجب حاجبين حاجبن زران التيمى مراد در
 وقوس حاجب شول يابنر كه حاجب اى كسرى يابنده رهن قومشدر و حاجب وفات ايتد كدن صكره اوغلى
 ذكر اولنان يابى رسوله هدى قلد قده رسول اى بر بهوديه دورت بلك در هنيه سيع اينمشدرو صاحب صراح
 بو معنيدن غافل اولغين قوس حاجبى خم ابرو بيله نفسير ابدوب غلط اينمشدرو جوهرى حاجبين مراد
 ابن زران دزد يابنر غفلت اينمشدرو لا حجاب كيز نيك بقال حجب الملك عن الناس التجيب على وزن التكرم
 جعناه بقال ملك حجب الحجة بالفتحين سكر دن باشى بقال هما حجة تان تشرافان على الخاصرين يعنى بوكرلره
 قريب اولور لر الحذب بالفتحين مرتفع اولان ير جمعى الحذاب كلور كسر حابله ومنه قوله تعالى من كل حذب
 ينسلون وينسلون يسر عون معنا سنه در و حذب ميل اينك معنا سنه ده كلور على ماسيحى الحذبة

حجب

حذب

شول

فتحينيله شول ارتفاع در ككه ارقه ده ظاهر اولور بقال حذب ظهره من الباب الابع اذا صار ذا حذبه
 يعنى بو كرى اولسه الحذب حانك فتحى و دالك كسر بيله بو كرى اولان كسنه الاحد باب همز نك و دالك
 كسر بيله بو كرى اولق بقال احد و دى اى صار حذبا الاحد باب همز نك كسر بيله بو كرى قلىق بقال احذبه الله
 الاحد باب همز نك و دالك فتحيله شول كسنه در كه بو كرى اوله بين الحذب معنا سنه الحذب اى حانك فتحى
 و دالك سكونى و الفك مد بيله شول ناكه در ككه انوك اوجسنده اولان ككلى ظاهر اوله ارقلغندن
 بقال هن حذب حذاير و حذاير حد بارك جمعى در حد بار حاء مهمله نك كسرى ايله و باء موحد و راء
 مهمله ايله ز ياده ارق اولان ناكه يه ديرلر الحذب والحذب ميل ايتك تعطف معنا سنه بقال حذب عليه
 من الباب الرابع و تحذب عليه اى تعطف الحرب جنك مؤنثدر بقال وقعت بينهم حرب بعضيلر ايندى
 نصغيرى حربى كلور بلا تاء زيرا اصلنده مصدر درو بعضيلر ايندى حربى بك مذكركله سى دى
 واردر و عدو معنا سنه دى كلور بقال انا حرب لمن حاربنى اى عدو الاحتراب همزه نك كسرى بيله و الحارِب
 تانك فتحى و رانك خيميله و الحاربة ميمك ضمى و رانك فتحيله بر معنياه در الحرب ميمك كسرى و رانك فتحيله
 حرب كثر صاحبى ديك بقال جل حرب اى صاحب حروب و قوم محاربة شول سكودر كه قصه جق
 اوله جمعى الحراب كلور حانك كسر بيله الحرب حانك و رانك فتحيله ز ياده غضبناك اولق بقال حرب ال جل
 من الباب الرابع اذا اشتد غضبه و بر كسنه نك الندى مالى الوب صفر ايد قومق بقال حربى بحر با مثل
 طلبه بطلبه طالبا اذا اخذ ماله وتركه بلا شى الحرب حانك فتحى و رانك كسر بيله و الحراب ميمك كسرى و حانك
 سكونيله غضبه كلى كسنه بقال جل حرب و محراب و بوندن ما خود در ما احسن الحراب فى محراب ديد كلى
 قوللرى يعنى نه عجب واقع اولدى بونك غضبى انك غضبى مقابله سنه و محراب فوقانى اولان او ده ديرلر غره
 معنا سنه الحرب تحرب بوض بلك معنا سنه و غضبه كتورمك بقال حربته اى غضبته و سكونى كسكين ايتك
 بقال حربت اسنان اى حدة الحربة حانك فتحى و رانك كسرى و مود بيله شول مال كه كشينك معيشنى انوكله در
 الحروب و الحرب حانك فتحى و رانك كسر بيله مالى النان كسنه الاحراب همزه نك كسر بيله مال غنيت المسنة
 دلات ايتك الحارِب صدر مجالس و بوندن او ترو مسجدك محرابه محراب اينمشدرو محارب غمدان كه ديرلر
 ولايت چنده بوندن ما خود در و غمدان عثمان وزى اوزن بر قصر ك اسيدر كه يشرح نام كسنه اى الوان مختلفه
 ايله بنا اينمشدرو انك داخلنده يدى سقفله بر قصر بنا اينمشدرو كه هرايكى سقفلك مابنى قرق ارشوندرو بارى
 تعالينك فخر ج على قومه من الحراب ديدوى قولنده محرابدن مراد مسجددر ديد بار محارب ميمك ضمى و رانك
 كسر بيله بر قبيله در فهدن الحرا باء حانك كسر بيله و الفك مد بيله بزوع كرنكله در كه يوز طوب كوش نه جانبه
 دور ايدرسه اول دى اول جانبه توجه ايدرو كوشك حرا تى حسيبجه الوان مختلفه ايله متلون اولور ام حبيبك
 مذكرى در كه ام حبين دى كرنكله اسيدرو مؤنثى الحرا باء در بقال حرا باء تنضب كما بقال ذئب غضا و تنضب
 غضا كى اسم شجر در كوا كه مز بورلر ذكر اولنن انجارده يورت طوقاغض اضافت اولنور و كذلك حرا باز ده
 اولان سماراره دى ديرلر الحربة ميمك ضمى و رانك سكونى و بانك كسر بيله شول يردر كه اند حرا باء حوق اوله
 بقال ارض محربة اى ذات حرا باء الحرا اى فتح حابله و بانك كسرى و مود بيله ارقه ده اولن انلر بقال حرا بى المتن
 للجماعة و حرا بى حرا بانك جمعى ده كلور كرنكله معنا سنه ته كم مروا ايندى الاحر باء قل بلك واوت بلك
 بقال احرنى اى از با ر و از با ر زاه معجمه و باء موحد و ر ثين مهملة تين ايله قل بلك واوت بلك معنا سنه در
 و كلمه احرنى اخر نك اولان ياء افعللال بابنه الحاق ايجوندرو الحرب حانك كسرى و رانك

حرب

حرب

وزانك سكونيله احساب وطائفه وورد معنا سنه ده كلور الخرب على وزن التكرم قرأتى حزب ايتك يقال
حزب القرآن لحزب فختينله وزانك ضمي وتشديد بله جمع اولق يقال تحزبوا اذا اجتمعوا الاحزاب همزه نك فختيله
ستول طابقه دركه انبائه محاربيه جمع اولار الخرابي حانك فختي و بانك كسرى ومد بله فالن وقصه اولان كسنه
يقال رجل حزب وحزايه اذا كان غليظا الى القصر وحزبانك جمعى ده كلور على ماسيحي الخراباء حانك كسرى بله
وزاء معجمه نك سكونيله نك يراض غليظه معناسنه الخرباءه اخص منه جمع الخرابي كلور اصلنده يا مشدد
ابدى صكره تخفيف اولندى الخراب حانك كسرى ونونك سكونيله يرهاوحي دركرز دسني معناسنه ته كم قسط
در ياهاوحي در وحزبانك كذا لك غليظ وقصير اولان نسنه حزابي كي حزب حانك فختيله وزانك سكونيله
بر عظيم ايشه دوش اولق يقال حزب من الباب الاولى اي اصايه الخيزبون حانك وزانك فختيله وماينده يانك
سكونيله قارى اولان عورت احسب حانك فختيله وسپنك سكونيله واحساب حانك كسرى بله واحسبان حانك
ضمي و كسرى بله واحسابه حانك كسرى بله صايق يقال حسبه احسبه من الباب الاول حسابا اذا عددته
وحسب كفایت ابدى و حساب دخی كفایت ابدى معناسنه ده كلور على ماسيحي الحسوب والحسب
فختينله معدود معناسنه فهو فعل بمعنى مفعول مثل نفرض بمعنى منقوض ونفرض سلكه مك معناسنه درومنه
قولهم ليكن علمك بحسب ذلك اي على قدره وعدده و يقال ما ادري ما حسب حدبك اي ما قدره وكاه اولور كه
ضرورة شعرا چون سين تسكين اولنور و حسب ستول نسنه دركه انسان انكله نفاخر ابدى او اجدادك
هفات حسنه سي جهنمدن بعضلر ايتدي انسانك حسني ديني در بعضلر مالي در ديد بار الحسب حانك فختي
وسپنك كسرى بله ذى حسب اولان كسنه الحسابة حانك كسرى بله ذى حسب اولق حسب حسابيه من الباب
الخامس مثل خطبة بعضلر ايتدي حسب و كم انسانه موجود اولور اكر جهانك باواجدادى ذى شرف
دكاسه ده اما شرف و مجد اولماز الا بايله اولور الحاسبة ميمك خميله بر نسنه نك حسابي المق يقال حاسبته
محاسبة الاحساب همزه نك كسرى بله نهى منكر ايتك نقول احسبت عليه اذا انكرته و خدادن عوض اسمك
يقال احسبت بكذا اجر اعند الله الحسب ميمك ضمي وسپنك كسرى بله احساب ايدن كسنه يقال فلان محسب
بله ولا يقال محسب بله وركسنه نك سيولا و غلى يا خود قيزى فوت اولسه احسب فلان بله او بنتاله ديرلر
اما قن كوچو جك قيزى يا او غلى فوت اولسه افترطه ديرلر و افترط منزله ايلر و از قن كوچو مكر الحسبة
بالكسرو السكون اسم بمعنى الاجر جمعى احسب كلور حانك كسرى وسپنك فختيله و حسن نديره دخی ديرلر
يقال انه حسن الحسبة في الامرا اذا كان حسن التدبير له وحسبه حساب بدن برنوع معناسنه دخی كلور مثل
القعدة والركة قعوددن وركوبدن برنوع معناسنه الاحساب همزه نك كسرى بله كفایت ايتك يقال احسبني
الشيء اي كفائي واعطاه معناسنه ده كلور و انكار معناسنه ده كلور يقال اعطى فاحسب اي اكر واحساب دوه استقر
اولغه ده ديرلر على ماسيحي الحسب على وزن التكرم بمعنا الاعطاء ايضا يقال احسبته وحسبته اي اعطيته
و تحسب بصدغه بصدندر مق معناسنه دخی كلور على ماسيحي الحسب كفایت ابدى يقال حسبك درهم
اي كفاك و بحسب اسمدر يقال هذا رجل حسبك من رجل و معرفه بيمضاف لكن نكره بيمصفت واقع اولور
زيرامعناى فعله در محسب لك معناسنه بقى كافك من غيره و بونه واحد و جمع و بنيه يراو اولور زيراكه
مصدر در اصلنده وانتقام معناسنه ده كلور يقال حسبك الله اي انتقم الله منك الحسب كذلك كفایت ابدى
معناسنه يقال شيء حسب اي كاف ومنه قوله تعالى عطاء حسبنا احسبان حانك خميله عذاب وحساب
معناسنه ده كلور قال الله تعالى الشمس والقمر بحسبان بعضلر ايتدي حسبان حسابك جمعى در شهبان

حسب

شهابك

شهابك جمعى اولدغى كى وقصه حق اولق در دخی حسبان ديرلر واحدى حسبانه درو حسبانه كوچك بصدغه
دخی ديرلر الحسب بركسنه بصدغه يا بصدندر مق يقال حسبته اذا وسدت وفي الحديث ما حسبوا ضيفهم
الحسب فختينله وسپنك ضمي وتشديد بله خبر الملق يقال تحسبت الخبر اي استخبرته الاحسب همزه نك فختيله
ستول دوه دركه انك تويند يياضلق وقرمز يلق اوله وستول ادمدر كه استقر اوله الاحساب همزه نك كسرى بله
دوه نك توي سرخ وسفيد اولق يقال احسب البعير احسبا بالحسبة ميمك فختيله وسپنك كسرى بله طن ايتك
الحسبان حانك كسرى بله بمعناه و يقال حسبته صالحا احسبه بالفتح محسبة ميمك وسپنك فختيله
ومحسبة ميمك فختي وسپنك كسرى بله و حسبنا حانك كسرى وسپنك سكونيله اي طنننه واحسبه
دخی ديرلر كسرى سبنله شاذ اولق اوزن زيرا هر فعل ماضى كه مكسور العين اوله انك مستقبل مفتوح
العين اولور علم يعلم كى الادورت كلمه كه انلر نوادر دن در حسب يحسب و بيش بيش ونم بيش و بيش بيش
ومعتلن ماضى و مستقبل كسرى بله كن ومق يق در عاش اولق معناسنه ووفق بفق در مناسبت معناسنه
و وثق بثق در اعتماد معناسنه و ورج برع در زاهد اولق معناسنه و ورم يرم در ششمك معناسنه
و ورت يرت در وراث اولق معناسنه و وري الزندري در حقيق جالمق معناسنه و ولى بلى در عقبلى معناسنه
الحوسب حانك فختي و وواوك سكونيله وسپنك فختيله طوارك بالكنه اولان اك موصل رسع معناسنه
و بعضلر ايتدي طواو بالكنه اولان كوچك ككه ديرلر و ستول طوارك يانلري ششمش اوله متفخ الحنين
معناسنه احسبا حانك فختيله و اواجق طاشر حصا معناسنه الحسب ميمك ضمي وصادك فختيله وتشديد بله
مناده بر موضع در كه انه جره اتارلر الحسب حانك فختي وصادك سكونيله طاش اتق نقول حصبت
الرجل احسبه من الباب الثاني اذا رمت به بالحسب الحسب على وزن التكرم مسجده فرش دوشمك كرك
چاغلله اولسون كرك غيرى نسنه ايله اولسون نقول حصبت المسجد تحسبها اذا فرشته و يروزنده يوريكه
دخی تحسب ديرلر يقال حصبت في الارض اي ذهبت فيها الحاصب ستول بلدر كه اسد كجه اواجق طاشر صاون
الحصبة بفتح الحاء وكسر الصاد بمعناه و حصبة اواجق طاشي جوق اولان يره ده ديرلر يقال ارض حصبة
الا حصاب همزه نك كسرى بله سكر در كن اواجق طاشلري طاعنق يقال احصب الفرس اذا اثار الحصباء في
عدوه الحصبة حانك فختي وصادك سكونيله ستول اواجق نسنه لدر كه خسته نك بدنده ظاهر اولور وكاه
اولور صادي مفتوح ابدوب حصبة ديرلر والحصبة ميمك وصادك فختيله ستول يدر كه انك اواجق
طاشلري جوق اوله يقال ارض محصبة الحصب فختينله ستول نسنه در كه اتسه براغلو راتشي مشتعل قلسون
ديو قال الله تعالى انكم وما تبعدون من دون الله حصب جهنم و حصب حصبة حصار مغه دخی ديرلر نقول
حصب جلد من الباب الرابع اذا ظهر فيه حصبة يحسب يانك فختي وصادك كسرى بله بر قبيله در ينده الحصب
حانك كسرى بله وضاد معجمه نك سكونيله ياي اوازي صوت قوس معناسنه جمعى الاحصاب كلور واركك
يلانه دخی ديرلر بعضلر ايتدي حصب حانك كسرى بله وضاد معجمه نك سكونيله و حصب حانك وضادك
فخته لربله لغت در حصب ده صا دمه له نك فختيله و بوسيدن ابن عباس رضى الله عنه حصب جهنم
قرأت ايتد ككه فر ايتدي ابن عباسك مرادى حصب در شه كمرو رايتدي وفر ايتدي حصب ضاد معجمه
اوله حطب معناسنه در اهل بن لغتند و هر نسنه كه انكله ايش طو تو شدر لراول حصب در الحطب
ميمك كسرى وضادك فختيله اود او پلرد كرى اغاج مسعر معناسنه الحطب حانك و طانك فختيله اودن
الحطب طانك سكونيله اودون جمع ايتك و اودون كپور مك نقول حطبت من الباب الثاني اذا جمعت الحطب

حشب

حصب

حضب

حطب

وخطبتی فلان اذا تراك بالخطب الاحتطاب كذا لك خطب جمع ايتك نقول احتطبت اذا جعت الخطب حاطب
 لیل شول کسنه درکد رطب و یابس سو بلیه کیجه اودون جمع ایدن کی کنه جمع ایتدو کن باز الخطابه حانک
 فخی و طانک تشدید به شول کسنه لر درکه اودون جمع ایدلر الاحتطاب همز نك کسر به اودن کسمکه قریب
 اولق بقال احتطاب اکرم اذا حان ان تقطع منه الخطب و کرم کافک فخی و ر نك سکونیه باغ چبوغی المحاطب
 میم ضمی و طانک کسر به شول دوه درکه قوری دبکن ا نلیه الخطیب حانک فخی و طانک کسر به شول بر در
 کد اوده فی جوق اوله الخطب حانک فخی و طانک کسر به شول کسنه که قاتی ارق اوله سخت لاغر معناسنه الاحتطاب
 مثله الخطوب حانک و طانک ضمیله سمر مک بقال خطب خطوب یامن الباب الثانی ای سمن بقال اعلل تحطب یعنی شرب
 ایت مرة بعد مرة تا که سمر اولاسن الخطب حانک ضمی و طانک ضمی و فخیله چکر که نك ارکنه دیرلر بعضلر
 ایتدی حنطب و حنطه ا طکوز لن قور دیرلر جمعی الحنطاب کاور و خنفسر کی که خنفس دخی ذکر اولنان
 معنایه در الحنطوبه بالغنم شول عورت که عظیمه الجسم قلیله الخیر اوله کذا فی بعض النسخ الخطبه حانک
 فخیله و طانک سکونیه یا بک کریشن محکم قلق بقال حنطب الرجل قوسه اذا شد تویرها الحنطب میم
 ضمی و حانک و رانک فخیله قاتی بوکان ایتدو الفتل معناسنه و قوی الخلق معناسنه ده کلور بقال رجل
 حنطب اذا کان شدیدا خلق یعنی فرموده اولسه الخطب حانک و قافک ضمیله سکسان میله دیرلر بعضلر ایتدی
 سکسان ییلدن زیاده در جمعی احقاب کاه و دهر معناسنه ده کلور و منه قوله تعالی اوامضی حقیبا
 الحقیبه کسر حایله بلار دیمکدر جمعی الحقب کلور الحقب فختنه شول ایتدو درکه دوه نك پالاته بغلنور دوه نك
 قرندن طولانی دوه نك یلنه قریب یرده تا که دوه نك سینه بندی پالان ایلر و چکیه و شیل ثاء مثلثه نك
 کسر به دوه ذکر نيك غلافه دیرلر و مصدر دخی کلور ذکر اولنان ایتدو دوه نك ذکرن بصوب بول ایتسنه
 مانع اولق معناسنه بقال حقب البعیم من الباب الرابع اذا اصاب حقبه شيله فاحتبس بوله و بل یغمر سر
 اولمه دخی دیرلر بقال حقب العام اذا احتبس مطره الاحتطاب همز نك کسر به دوه نك حقیبن بغلق
 و حقیب نفسیری مر و ایتدی الاحتطاب همز نك و قافک فخیله حمار و حشی مز نور بونکله نسیمه اولندی
 بوکرلری یاض ایدغندن اوتری کویا که قرنی التنه حقب چکله شد الاحتطاب حانک فخی و الفک مد به مؤث
 احتقب و بقال للقارة الطویله فی السماء حقیما یعنی کوک یوزنه چکن خط سیاهه دخی حقباء دیرلر الاحتطاب
 حانک کسر به مر یمن نسنه در که نسا طائفه سیانی بلارینه بغلر و بر معروف طاعک دخی اسیدر الحقیبه
 حانک فخی و قافک کسر به جامه دان که اکه بکه دیرلر جمعی الحقائب کلور علی و زن الحرام الاحتطاب و
 الاحتطاب بکسر الهیزه و التاء فیهما هبکه کتور مک بقال احتقبه و استحقبه ای احتله و منه قیل احتقب فلان
 الا ثم یعنی فلان کسنه کنایه احتقب ایتدی دیرلر جمع ایدوب هبکه کی بو بننه الدغندن اوتری الحقب میم
 ضمی و قافک فخیله طوانه نك اردنه اردلشن کسنه مردق معناسنه الحلب حانک و لامک فخیله سود
 معناسنه کلور ته کم سودی صغیق معناسنه ده کلور بقال حلب الناقه یحلبها حلبان من الباب الاول و بقال
 ایضا حلبت الرجل ای حلبت له و منه قولهم ایلنی ای اسکفی الحلب و اجتماع معناسنه ده کلور بقال هم
 یحلبون علیک ای یجتمعون و یتألبون من کل اوب و اوب جانب معناسنه در الاحتطاب همز نك و طانک
 کسر به بمعناه الحلب لامک کسر به سود صغیق کسنه جمعی الحلبه کلور فختنه و فی المثل سنی تووب الحلبه
 و لا تنقل الحلبه ذرا یحکمها ناهلرن صغیقچون جمع اولسلر هر بری کندی رقه سن صغیق مشغول اولدقده
 اولسر و عایدن اول فارغ اولور دی ترتیب اوزن پس سنی تووب الحلبه منک معنی سی سود صغیق متفرق

حنطب

حنطرب

حنقب

حلب

عودت ایدر دیک اولور الحلوب و الحلوبه حانک فخیله صاغلن دوه ها کله سی نکثیر فعل ایچون دکدر
 یعنی هامیا لغه ایچون اولوب برنا قه نك جوق صاغلسن استعار ایچون دکدر بلکه مراد لا علی التعین صاغلن
 ایچون طونلان طواردلر الاستحلاب سودی چکوب صاعق بقال استحلب اللبن ای استندن الحلب حانک
 فخیله و لامک کسر به صاغلش سود الاحتطاب سود صاغنه یاردم ایتک بقال ایلنی ای غنی علی الحلب و صاغلن
 طوارن برکسنه به تعیین ایتکه دخی دیرلر نقول حلبت الرجل اذا جعلت له ما یحلبه و برکسنه نك ناهلری دشی
 طوغر مغه دخی دیرلر و حلب دیرلر حیلله فخنکه ارکک طوغر و سه لرز یرکد انلرک ارکک اولان اولادی بیع اولنغه
 ایلدولر اکبناء حلب دینور الاحتطاب همز نك کسری و حانک سکونیه برکسنه مر عاده سود صاغوب اهلنه
 کوندر مکده دیرلر بقال حلبت اهل الحلب میم ضمی و لامک کسر به یاردم ایدن کسنه ناصر معناسنه الحالبه
 میم ضمی و لامک کسر به یاردم ایدن کسنه ناصر معناسنه الحالبه یاردم ایتک نقول حلبت الرجل اذا نصرت
 و عاوتنه الحلب میم کسر به شول چنا قدر که اکا سود صغار لر حب الحلب میم فخیله شول دوا درکه افایه دن
 عد اولنور و افایه فایله افوا هک جمعی و افوا فوهک جمعی در مثل سوق و اسواق و فوه کوزل تخولره قائلن
 نسنه در الحلبیه میم فخی ایله حلب بتدی ر الحلبانه حانک فخیله سود لودوه بقال ناقه حلبانه ای ذات لبن
 الحالبان ایکی طمر درکه کوبکک ایکی طرفنده در الحلب و الاحتطاب ایتدو سیلان معناسنه بقال حلب العرق
 و احتلب ای سال عنزه الحلبه شول چیدر که نکه به مقارن اولما دن اول سود کتون بقال هی عنز الحلبه و عنز
 عین مهمله ایله کجیه اطلاق اولنور بعضلر ایتدی عناق تحلبه و تحلبه و تحلبه تا و لامده حرکات مختلفه ایله
 شول چیه دیرلر که یوکلوا و لامازدن اول سود و بر الحلبه حانک فخی و لامک سکونیه شول انلر در که هر طرفدن
 قوشی ایچون جمع اولنوب اعطبل واحد دن اولیه ته کم قوم نصرت ایچون هر جانیدن کلسلر قدا حلبوا دیرلر
 حلب و لابت شامده بر شهرک ایدر که معروف در و حبابت قسمندن حلب دیواکا دیرلر کم وظیفه
 معلومه سی اولیه حلب لامک تشدید به بر فرسک اسیدر الحلبه ضم حایله بر معروف دانه نك اسیدر که اکابوی
 تخمی دیرلر الحلب حانک ضمی و لامک فخی و تشدید به بر اوت در که انی اکثر یا اهلر اولر بقال تیس
 حلب و تیس ذو حلب که تیسدن مراد اهلونک ارکی در بعضلر ایتدی حلب بر صق پیرقل و اوت در که پیرخی
 غایت قوی یشل اولوب یروزینه دوسنه و و یخنکه بریرین قوریرسک سودی چقر الحلبی کذلک حانک ضمی
 و لامک فخی و تشدید به شول مشک در که اول حلب ایله دباغت اولنشد الاحتطاب حانک و لامک کسر به
 بر اوت در که اکعامه تحریر یابدوب لبلا ب دیرلر صر مشق اوتی دیک اولور بعضلر حلب دبد کگری اوت در
 که اکثر یا اهلر اولر ددی الحلبوب حانک و یانک ضمیله زیاده سیاه اولان نسنه بقال اسود حلبوب
 ای حالک و حالک حاه مهمله ایله زیاده سیاه اولان نسنه به دیرلر الحنطب علی وزن التکریم انک ارقه سنده
 واللرنه فی الحمله اگر یلک و هموارلق اولق بوذکر اولنان صفت ادمه اولسه تحنطب دیرلر حیلله الحنطب
 شول ات در که ادمینک ارسی کک اوله بروجله که اسلو بدن غارج اولیه بو انک اوصاف حمیه سندن در
 الحنطب اکوب یای کی اولق بقال تحنطب فلان ای نقوس و انحنی الحوب ضم حایله کنایه اثم معناسنه
 الحاب بمعناه الحوب فتح حائله مصدر در ککنایه ایتک معناسنه الحوبه بفتح الحاء و الحیایه بکسر
 الحاء مصدر ان کذلک بقال حبت بکذا من الباب الاول ای ائت تحوب حوبا و حوبه و حیا به و حوبه
 کذلک اهل و عیال معناسنه ده کلور بقال ان لی حوبه اهلها ای ضعفه و عیالا و عول زجت چکمه که ده
 دیرلر بعضلر ایتدی حوبه هر حرمت در که انی سن ضایع قیلر سن والده یا همشیره یا خود غیر ذات

حنب

حوب

رحم محرم قیلمندن و حوت حاجت معنا سنه ده کلور دندی بقال الحق الله به الحوبة ای المسكنة والحاجة
 وخیر مشره قادر اولمق معنا سنه ده کلور بقال لغافلان حوبة ای ایس عند خیر ولاشرورجل ضعیف
 معنا سنه ده کلور که جمعی الحوب در خانک ضمی وواوک فخیله الاحوب همزه نک وواوک فخیله کنه کاراولان
 کسنه بقال فلان اعق و احوب یعنی فلان اتاسن وانا سن انجیدی کنه هکاردر الحوباء خانک فخی وواوک
 سکونیه والفتک مدبله نفس معنا سنه در جمعی الحوباء کلور حوب برکله در که بونکله دوه زجر
 اولمور بونده اوج لغت وارد ری حوب وبری حوب وبری حوب در بانک فخی وضمی وکسر بله الحوب
 علی وزن التکریم دوه یی زجر اتمک بقال حوبت بالابل الحوب فختینله وواوک ضمی و تشدد بد بله
 کنه کاراولمق بقال فلان بخوب من کذا ای یتائم واجیوب محزون اولغه دخی دیرلر وحقال اولودقه
 هو بخوب دیرلر زیر احقالک اوزی بلایه گرفتار اولمش کسنه اوزی کی در الحوب خانک و همزه نک
 فخیله جعفر و زنی اوزن و لایب عریه اولان صولردن برینک ادی در که بصره بولی اوزن در فصل الخاء
 الخب بالکسر شول کسنه در که حیلله و خدعه صاحبی اوله وخب کذلک حیلله و خدعه قلیق بقال خبیت
 یارجل تخب خبامثل علت نعلم علما الخبیب الدمق بقال قد خبب غلامی فلان ای خدعه الخبة خانک فخی
 وکسری وضمی ابله شول یولیول نسنه در که قومده وبلونده وباشه بغلنان نسنه ده ظاهر اولور الخبیه
 خانک فخی و بانک کسر بله بمعناها بقال ثوب خبائب ای متقطع نته کم ثوب هبائب دخی دیرلر وخبیه اوج
 یاشنده اولن طوارک یوکی در بقال الخبیه افضل من العقیقه و عقیقه ایکی یاشنده اوان طوارک یوکی در
 زیر خبیه چوق اولور و هم چوق طور و مشرجه وشمس ته دخی خبیه دیرلر الاختیاب ثوبه بوم کو سترمک
 بقال اختب من ثوبه خبه ای اخرج الخب فختینله وخب خانک فخیله وخبیب خانک فخی و بانک کسری
 و مدبله برنوع بک در بقال خب الفرس یخب من الباب الاول خبا وخبیا وخبیبا اذ اروح بین بدیه ورجلیه یعنی
 کاهالن وکاه یاغن یره قوسه که نقلمق معناسی در ووات اوزانق ودر یا توج اتمک معنا سنه ده کلور بقال
 اصابعهم خب اذ اخب بهم البحر یعنی قن فرطنه چکسه لر الاختیاب نقلتمق بقال اخب الفرس صاحبه و بقال
 جا وخبین یعنی اثلرن نقلدرق کلد بلر اخاب علی وزن الدال قرابت و مصاهرت جمعی الخواب
 کلور بقال لی من فلان خواب ای قرابات و مصاهرات الخبیه خانک فخی ابله صوغنق اراد
 معنا سنه بقال خبجوا عنکم من الظهیرة یعنی حرارت طهری باردیدک و بواصلنده خببوا ایدی علی وزن فعلاوا
 وسطه اولان بانی خایه تبدیل ایتدیلر تا که تفعلیل یابندن فعلا بانی امتیاز بوله و سائر حروف پینندن خایی اختیار
 ایتدیلر کله ده خا اولد غیچون و بونقر یدن بو وزن اوزن اولان سائر کلمات دخی حالی معلوم اولور وخبیه
 برنسنه نک و مشیوب در برنسنه دخی دیرلر خبیب خانک ضمیله نصغیر و زنی اوزن برکسنه نک ادبدر الخبیبان
 عبد الله بن زبیر ابله اوغلی در بعضی ایتدی عبد الله بن زبیر ابله قرداشی مصعب در الخبیه خانک کسری
 و ثا نک سکونی و عینک فخیله شول ناقه در که سودی چوق اوله الخدب خانک فخی و دالک سکونیه اورمق
 بقال خدبه بالسيف ای ضربه واتی و در یی یارمغه و یلان صوغنه دخی دیرلر واکل من الباب الثاني الخدب
 فختینله دل اوزن اولمق و یلان سو بک و بهادرلق ابلک بقال فی لسانه خدب ای طول و قد خدب ای کذب
 و خدب خور یاد لغه ده دیرلر بقال کان نعامه خدب و هو اسم رجل الا خدب همزه نک و دالک فخیله المتخدب
 میمک ضمی و دالک کسری و تشدد بد بله خور یاد اولان کسنه الخدباء اخبیک مؤثی بقال طعنه خدباء اذ اجمت
 علی الخوف یعنی یان که ایچر و تائیر ائیس طعنه خدباء دیرلر و ملاج اولان زرهه دخی خدباء دیرلر الخدیه خانک

خبیب

ختعب

خدب

فخی

فخی و بانک سکونی و دالک فخیله امر سابق بقال اقبل علی خید بک ای علی امرک الاول الخدب خانک و دالک
 فخیله طریق واضح الخدب خانک کسری و دالک فخی و بانک تشدد بد بله قوی و فرموده اولان کسنه بقال
 رجل خدب مثل هجف و جاریه خدبه و هجف دخی غلیظ اولنه دیرلر الخدب خانک فخی و دالک سکونیه
 کسمک بقال ضربه یا لسيف فخدعه ای قطعه الخدیه خانک فخی و دالک سکونیه شول یورومکدر که
 انه ضعف اوله الخرب خانک ضمی و رانک سکونیه قوم یغننک طرقي و نهایی و اوجا سکونک دلیکی ثقب
 الورك معنا سنه الخربه کذلک خانک ضمی و رانک سکونیه بمعناه و آرق قویه جق طرفک قلینه دخی خربه
 دیرلر و یا لعله هر دالک که مدور اوله خربه دیرلر الخربه کذلک خانک ضمیله بمعناه و کاه اولور که رای مشدد
 قیلور لر الخرب یارلمش نسنه الا خرب همزه نک فخیله قولاغی یارلمش کسنه و قولاغی دلتمشه دخی دیرلر
 و خنکه دلند کدن صکره یلسه اخرم دیرلر الخرب خانک فخیله عمارنک ضد بدر بقال خرب الموضع خرابا
 من الباب الرابع الخرب والخربة بفتح الراء و کسر الخاء فیها خراب اولان نسنه بقال موضع خرب و دار خربه
 الا خراب همزه نک کسر بله خراب قلیق بقال اخر بها صا حبها الخرب علی وزن التکریم کذلک خراب قلیق
 بقال خربوایونهم تشدد اولندی یا فعلاک شیوعندن اوترو یا خودمبالغه دن اوترو الخراب اوغری لص
 معنا سنه بعضی ایتدی خارب دوه اوغیر یسنه مخصوص در جمعی الخراب کلور خانک ضمی و رانک تشدد بد بله
 الخربه خانک کسر بله دوه اوغرمق بقال منه خرب فلان ابل فلان من الباب الاول خربه مثل کتب کتابه
 الخرب خانک و رانک فحه سیله طوی دبد کمری قوشک ارکی جمعی الخربان کلور خانک کسری و رانک
 سکونیه و اخر بک مصدری دخی کلور و خرب اول نسنه در که انک یاشقی یا خودم دور دلیکی اوله علی مامر
 الخرب خانک فخی و رانک ضمی و تشدد بد بله کی بوینوزی دبد کمری معروف نسنه که ما کولاندن در الخربوب
 بضم الخاء والنون لغة فیه و لا نقل خربوب بفتح الخاء الخربیه کذلک خانک ضمیله و رانک سکونیه شول
 جاریه در که ککری ایجه اوله دقیقه العظام معنا سنه بقال جاریه خربیه الخربیه خانک فخی و رانک
 سکونیه بمعناها و خربوب شول اغاج بوداغنه دخی دیرلر که هر جانبته ائکه و ستمک کور کجک انداملودوه یه
 دخی اطلاق اولنور بقال جل خربوب ای طویل فی حسن خلق الخرب خانک و رانک فخیله دیشی دوه نک
 مسمی مشروب دیکری کوچوک اولمق قیونده دخی حال بو بله در بقال خرب الناقه تخرب من الباب الرابع
 خرب اذ اورم ضرعها الخرب خانک فخی و رانک کسر بله شول ات که مز و تراوله بقال لم خرب اذ کان رخصا الخربه
 مؤنثی الخرب میمک کسر بله و خانک سکونیه شول دوه در که سیر نکندن شمش کی کورونه الخربه قطع
 سر یعه دیرلر کدی بعض نسخ الصحاح الخشبه اغاج جمعی خشب کلور خانک و شینک فخیله و خشب خانک ضمی
 و شینک سکونیه و خشب صفتیله و خشبان خانک ضمی و شینک سکونیه الخشب خانک فخی و شینک سکونیه
 برنسنه یی برنسنه یی قرشدرمق بقال خشبت الشی بالشی ای خلطته یی و قلیجی اجمعه دخی خشب دیرلر بر حیثیتله که
 قلیجک اوزرینه سکودمرت قیوب سور سن تا که ایری رلرن اوب املس و مجلا اوله و شعر ی کلدوکی اوزن
 دبوب تا مل ایتمکه دخی دیرلر نقول خشبت الشعر اذ اقلته کایمئ ولم تنوق فیه ای تتامل واکل من الباب الثاني
 الخشب خانک فخی و شینک کسر بله شول قلیج در که انوک طبعی ظاهر اوله یعنی پاسی ظاهر اوله و جلاو یرلمش
 قلیجه دخی خشب دیرلر پس اضداد دن اولور و شول او قدر که کالیله پرداخت اولمیه و فرموده دوه یی دخی خشب
 دیرلر الا خشب همزه نک فخیله ایری و عظیم طاغ و هر ایری و غلیظ نسنه یی دخی دیرلر الخشب خانک فخی
 و شینک کسر بله هر نسنه که غلیظ اوله الا خشبان ابکی طاغه دیرلر مکء مشرفه ده و فی الحدیث

خدع

خدب

خرب

خرب

خرب

خشب

لا تزول مكة حتى يزول اخشابها الشبها خالك فتي وشبك سكونيله كسر به و يابس اولان نسنه
 يقال جهه خشب اي كسره يا بسه واكته خشب اي خشن و يابس اولان ديه الاخشب شاب
 غليظ وخشن اولمق يقال خشوب الشئ اي صار خشبا وهو الخشن وفي حديث عمر رضي الله عنه اخشوشوا
 قال وهو الغلط وابتدال النفس في العمل والاحتفاء في المشي ليعلط الحسد يعني تحصيل اعماله نفسى
 مبتذل طوبى لاني اياق بور ومكله بد نكر ابري قبلك ديك اولور الخشب تا نك خالك فتي وشبك
 ضمي وتشدد بد به قوري اوت اولمق يقال تحشبت الابل اذا اكلت اليبس من المعى انشبت الخشب قافك
 فتي وشبك كسر به وكذلك الخشب منفعة رامين كسره رجل قسب خشب اذا كان لا خير فيه ولفظ خشب
 قسمه اتباع ايجون كلشد ر الخشب خالك كسر به ر زامين مالك بن خطاه ادخل يلك اسمي در كه انلره
 خشاب دير لر الخصب كسر خابله جدك تقضي در كه جدب قتلعه دير الار خصب همزه نك فحيله جعي يقال
 بلد خصب و بلد اخصب كما قالوا لد سبب و بلد سباسب سباسب سباسب سباسب نذر كه اولان يره دير لر
 الار خصب همزه نك كسر به يراوجوز لى اولوب بوللق املق و خلق بوللعه داخل اولمق يقال الخصب الارض
 واخصب القوم اذا صاروا الى الخصب واخصب جناب القوم يعني قومك اطرافى او جوز لى اولدى الخصب
 ميمك ضمي وصادك كسر ي واخصب خالك فتي وصادك كسر به او جوز لى ر يقال مكان فخصب
 وخصب الخصب خالك كسر به واد مهمله ابله شول خر ما اغا چلرى در كه عيشى چوقا وله
 الخصبة خالك فحيله واحد ها الخصب خالك كسر به شول نسنه در كه انوكله بر شى بو يانور
 الخصب خالك فتي وصادك سكونيله بويامق يقال خصب الشئ اخصبه خصباء خر ما اذا جى يشر مك
 يقال خصب المل اي اخصه الكل من الباب الثاني الاختصاب همزه نك و ت نك كسر به بو يافق
 يقال اختصب الحياء ونحوه الخصب خالك فحيله وصادك كسر ي ومديله بو يالونسنه يقال
 كف خصب الف الخصب بر بلد زك اسيدر اخصبه خالك ضمي وصادك فحيله على وزن الهمة
 شول عور ندر كه كثيرة الخصب اوله الخصب ميمك ضمي وصادك فتي وتشدد به بو يالونسنه يقال بنان
 فخصب تشدد بدى بمالعه ايجو ندر و بنان ا مو حله نك فحيله بر منى ا جى در الخصب ميمك كسر به شول
 تغار كه ايجنه رنك فور را الخصب شول دوه قوشى در كه وقت ر يبعده او تلامقن انجكلى قيه ر ياخود
 صره الخطب بر نسنه نك سببي نقول ما خطبك الخالبة والخطاب ميمك ضميله وطانك فحيله اوله و خالك
 كسر به تانيد بمعنى واحد ينى بر حاضر كسره ي سوز سو يلك الخطابة والخطاب والخطبة خالك كسر به
 اوله رده ضميله ثالثه منبر اوزن چقوب خطبه او قومق يقال خطبت على المنبر خطبة بالضم من الباب الاول
 الخطبة كسر خالك عورتى تره جه دعوت ايمكه دير لر الا خطاب خطيبك ايمكه وتره جه دعوت ايمكه دير لر
 ويرارى تره ايمكه دعوت دخی دير لر يقال اختطب القوم فلانا اذا دعوه الى تره مح صاحبتم الخطيب خاطب
 يعني عورته خطبه نك كسره الخطابة فتح خابله خطيب اولمق يقال خطب خطابه من الباب الخامس اي صار
 خطيبا الخطيب خالك كسر ي وطانك كسر ي وتشدد به دليلى و زنى اوزن عورتى تره جه دعوت ايمك خطب
 خالك كسر به وطانك سكونيله شول ار در كه عورتى تره جه دعوت ايدرو عورته دخی اطلاق اولنوره زمان
 جاهليت بر عورته نكاح ايتلو اولسه لر ا جابندن خطب دير لر دى وعورت جابندن نك و خطب دير لر دى
 وقناكار جابندن نك ديسل نك حارى منعقد اولور دى خطبة خالك كسر به شول عور ندر كه نكاحه دعوت
 اولنه الا خطب مشرق ديدكلى قوش كه اكاخيل دخی دير لر بعضا ريتدى صرد ديدكلى قوش در كه لسان

مخصب

خطب

ترکيه کر تکی دير لر برقر مزی قوشندر بيلدن بيو جک وشول حمار دخی دير لر که لونی خضر ته مائل اوله
 بعضا ريتدى شول حمار در كه صر تنه قره الفى اوله الخطباء خالك فتيله وطانك سكونيله مؤنثى و يقال ناقه خطباء
 الا خطاب صيد قر ب اولوب وانسى ممکن اولمق يقال خطبك الصيد اي امکنک ودنا منک و حنظل که اکالوب
 جهل قاونى دير لر نك خطارى ظاهر اولمغه دخی دير لر يقال خطب الخنظل اي صار خطيبا الخطبان بضم الخاء
 وسكون الطاء هون يصفر و بصير فيه خطوط خضر الخطابية خالك فحيله وطانك ويانك تشدد به
 رافضى لر دن بر طافعه در كه ابو خطابه نسبت اولنور لر و ابو خطابك شافى بوايدى که اصحابه امر ايدردى
 هر کم کند ولره مخالفت ايدر سه اوزر ينه ز ولره شهادت ايدر الخلابه خالك كسر به ولامك تخفيفيله دباله
 بر كسنيه فى الدمق يقال خلبه يخلبه من الباب الاول الاختلاب بمعناه وفى المثل اذا لم تغلب فاخلب اي فاخذع
 الخلبة خالك فتي ولامك كسر به تساطا بفه سندن حيله و خدعه اهلى اولان كسره الخلاب خالك فتي
 ولامك تشدد به خداع و كذاب اولان كسره الخلبوت على وزن الجبروت بمعناه البرق الخلب خالك ضمي
 ولامك فتي وتشدد به شول برق در كه يغمر و يغدر مسنه كويا که خدعه ايدر بوسيدن وعده سنه وفا
 ابين كسره الخانات كبرق خلب دير لر وشول بلوده دخی خلب دير لر که يغمر و يا غدر ميه برق خلب دخی دير لر
 اضافته الخلب ميمك ضمي ولامك فتي وتشدد به شول لباسه دير لر که رنكى چوقا وله الخلب خالك كسر ي ولامك
 سكونيله شول يره در كه قلبه سواد بطن پينده اولور يره دله دل معناسنه خلب ديوشول كسنيه يره دير لر که
 نسا طافه سى اکاحت ايدر اوله يقال انه خلب نساء الاختلاب صوب الحقل اولمق يقال ماء غلب واغلب الماء
 الخلب خالك ولامك ضميله شول تان يا لحد در كه صوبك ديه اولور و ليف ديدكلى نسنه کاندن ايدر بو کر لر
 ويجوز الخلب بالنسكين و يقال ليفة خلبة وخلبة بالتحريك والنسكين الخلب ميمك كسر ي و خالك
 سكونيله شول نسنه در كه قوشلرده و سار ي رنجى جانور لر ده انسانك طرفى مثابه سنه در وشول اوراق که
 ديشى اوليه دلس نى دندانه معناسنه الخلب خالك فتي ولامك سكونيله اوت بچمك يقال خلبت النبات خلبه
 خلبا من الباب الاول اذا قطعت الاستحلاب همزه نك و تانك كسر به بمعناه وفى الحديث تستحلب الخبير اي تقطع
 النبات وتلكه فان الخبير بالخاء المعجمة والباء الموحدة يجمع معنى النبات الخلب بفتح الخاء والباء وسكون اللام
 بينهما شول عورت که ابله اوله نون الحاق ايجون كلشد ابن السكيت ايتدى خلبن خلا به دن ما خود دکلدر
 الخلب فحيله ايق ضعيف اولمق يقال خلبت رجله من الباب الرابع اي وهنت لا خلب همزه نك كسر به يا غي
 ضعيف ايلك يقال اخلبتها انا الخلب شول كشى در كه طوبل القامه اوله و خلب شاذ اولان كله لر دندر
 زير افعال وزنى اوزن اولمق اسماده اصل بودر که ابكى حرف تضعيفك برى يا به منقلب اوله دينار و قيراط كى
 مصدرة ملتبس اولسون ديومر كه اخر نه هاء تانث لاحق اوله که بودم قلب اولماز التباس مندفع
 اولد غچون دنابه و صنان كى که دنابه قصير معناسنه و صنان مهملتنه قلقاتك يا يشجق برى الخلبان
 خالك كسر ي ونونك تشدد به برونك ابكى جابنده اولن قنالىرى که اور ته سنه اولنه دير لر و خنابة
 دخی دير لر همزه ابله الخوبة خالك فتي وواو سكونيله شول يردر که ابكى يغمر يا غن ير لر ك پينده اوله
 يغمر ديكه يقال نزلنا بخوبة من الارض اي بوضع سوء الارعى بها بعضا ريتدى فحن اصابتنا خوبة
 ديسك خاء معجمه به اخلق معنا سى مراد اولور مجاعت كى فحن که خوبة ديسك خاء مهمله ابله حاجت
 معناسى مراد اولور الخيبة خالك فتي و يانك سكونيله نوميد اولمق يقال خاب الرجل خيبة من الباب الثاني
 اذالم نيل ما طلب الخيب على وزن التكريم نوميد قلمق يقال خيبته لانا تخيبنا وفى المثل الهيمة خيبة

خلب

خنب

خوب

خيب

داب

دیب

دحب

ونقول خیمه از بد و خیمه از بد منصوبك نصبی اخبار فعله بناء در مرفوعك رفعی ابتدا ثبت اوزن
اولدوغی کی تخیب علی وزن فعل بضم التاء الفاء وكسر العین مع تشدید هاء غیر مصروف باطل معناسنه در
بقال وقعوافی وادی تخیب ای فی امر باطل فصل الدال الداب والدوب دالك اولدوغی وثانیه ضمی ابله
زجت كورمك بقال داب فلان فی عمله دا اودو بامن الباب الثالث ای جد و تعب الداب زجت چكچی كسنه
الاداب زجت ویرمك بقال ادا بته انا الدابان كچه وكوندز الداب دالك فقی و همزه نك سكونیله عادت
و شان معناسنه در وقد یحرك العین بعضا یرتدی بونك اصلی داب ت دن درتعت معناسنه الاكه عرب
طائفه سی عادت و شان معناسی چون استعمال اینسار در كویاكد عادت اكثر یا معاوده و مزاوله ابله اولوب
زجتی متضمن اولدوغی چون استعمال اینسار در الدیب دالك فقی و بانك كسر بله یورجك بقال دب علی
الارض بدب دیب بامن الباب الثانی ای مشی الدایه هر نسنه در كه یرده یور و لكن استعمالی بنیلن نسنيه یه
مخصوص اولمله شهرت بولمش در دابة الارض حیوانان دن بر نسنه در كه اشراط ساء تدنر بعضا دابة
الارض اغاچ بین قورده دیرلر دبدی بعضا قرقچه یه دیرلر دبدی دب دالك فقیله كذا فی الترجمان
یور لفظ در كه بوندن ذی روح مراد اولور بقال اكذب من دب درج ای اكذب الاحیاء والاموات واهسته
یورچكه دخی دیرلر بقال دب الشیخ ای مشی مشیار و بدا و درج دال مهمله اناه و حمله انقراض معناسنه در
الادباب همزه نك كسر بله یورچكه حمل اینك نقول اذبت الصبی ای حمله علی الدیب الدبی دالك ضمی و نك كسری
و یازك تشدید بله كسنه دیکدر بقال ما بالدار دبی ای احد كسانی یرتدی و دبت دن مأخوذ رای لیسر فیها
من بدب بوسبیدن در ما بها دعوی و دوری و طور ی دیرلر و بونكله نكلم اولماز الامقام انكارده و وجهی
بودر كه دعوی دعوتدن و طور ی طور دن اولور یعنی دعوت له لبحق كسنه یوقدره طوع منسوب اولان
و حشیاردن بر احد یوقدر بوقند قلدی كه بنی امدن اوله الدب فقیله یوزده اولان صاری خر ده توی
الدبة بمعناه جمعی الدب كور و دبه و شول ظرفه دیرلر كه اچنه یاغ قور و موم یاغده دخی دیرلر و قوم یغنه دخی
دیرلر كیب رمل معناسنه الدب دالك ضمیله ای دبد كری جانور كه سباعندندر الدبة مؤنثی در و طر بقه
دخی دبة دیرلر ضمیله بقال دعی و دبی یعنی بنی قوكند و طریقه و كند و حالمه الدبة مك فقی و دالك
تشدید بله ایوسی چوق یر بقال ارض مدبه ای ذات دیمه یعنی ایوری چوق یر الدبیه و الدباب دالك اوله
وثانیه كسر بله و نك فقیله دبك جمعی در المذب میك و دالك فقیله یاخود دالك كسر بله سیل اقدوغی
یرجری معناسنه بقال نخ عن مدب السیل و مدبه و مدب التل و مدبه اسم مكان مراد اولور رایسه عین الفعل
مكسه راولور مصدر مراد اولور رایسه مفتوح اولور جمیع فعال ده حال یو بله اولور اكر باب ثابیدن اولور سه
الدبة كسر دالله یاب یاب یورچك بقال دبت دبة خفیه الدوب دالك فقی و بانك ضمی ابله شول ناقه
در كه كثر لحمندن صالترق یه و به دب صیغه فعل مجهولدر لكن معنای مصدر مراد اولور بقال فعلت
كذا من شب الی دب یعنی بكتاك زماندن عصا بله یور یوب قوجا قو حالنه ورنجه و اكر دلسك منون
او قیوب اسم قیلور سن الدبیه دالك فقی و بانك سكونیله و دال ثابینك فقیله بر نوع صوت در بعضا دبدیه
طبل در دبدی و بعضا دبك در دبدی و بعضا رانك طر نفی بك یره طوفو غنقدن حاصل اولان اوازدر
دبدی الدحب دالك فقی و حانك سكونیله دفع اینك بقال دحب الرجل ای دفعته و نكاح اینك معناسنه ده
كلور بقال دحب المرأة نكحها و قرب اولمق معناسنه دخی استعمال اولنور بقال دحب الیه ای دزامنه
الدحبه فقیله و بانك تشدید بله قریب اولان نسنه بقال غنم دحبه و اغنام دحبات اذ اندانت و كثر

درب

دعب

دلب

دنب

دذب

اكذا فی بعض النسخ من الصحاح الدحبة دالك فقی و حانك سكونیله علی وزن الدحر جه عنقله دفع
اینك بقال دحبه اذ دفعه بعنف الدربة دالك ضمیله و رانك سكونیله عادت و جرات اینك كرك حر به كرك
حر بدن غیری امون بقال مازلت اعفوعنی فلان حتی اتخذها در به الدرب و الدربة فقیله بر نسنه عادت
ابدك بقال درب بالشی من الباب الرابع اذا اعتاده الدربة علی وزن الزلزله بمعناه بقال درب به اذا اعتاده
وفی المثل در دب لما عضة الشقاق یعنی اول كسنه خضوع و مذلتا یرتدی جندرن به كیردی حینه و حص
عین مهمله و ضا دمجمله ابله ایصمرق و صقمق معناسنه در و ثقاف ثاء مثلثه و قافله شول انجدر كه ابوكاه
سكوط و غرلدر لر یس بوفعلل و زنی اوزن اولور المذب میك ضمی و رانك كسری و تشدید بله و المذب
میك ضمی و رانك فقی و تشدید بله صناغش كسنه مثل مجرب و مجرب التدریب علی وزن التكر بر نسنه به
معتاد قلق بقال در بته انشدا بدخی قوی و مرت علیها و بقال دربت البازی علی الصید یعنی طوغالی صیده
معتاد ایتدم معناسنه الدرب صوق و درب اصلند طاعنره اولان طاریوللر در كه اكادر بند دیرلر الادرب
همزه نك كسر بله در بند داخل اولمق بقال درب القوم اذا دخلوا فی الجبال الی ارض العدو من بلاد الروم
الدعابة دالك ضمیله لطیفه قلق بقال دعبدعبدع دعبا و دعابة من الباب الثالث الدعاب دالك فقی و عینك
تشدید بله لطیفه جی كسنه بقال هودعاب اعاب الدعب دالك فقی و عینك كسر بله بمعناه بقال دعبدعابة
فهو دعبد كذا فی بعض النسخ من الصحاح المداعبة میك ضمیله لطیفه استك مازحه معناسنه الدعبوب دالك
ضمی و عینك سكونیله ایشاك یول طریق موطو معناسنه و ضعیف معناسنه دخی كاور الداب دالك ضمی
ولامك سكونیله چنار اغاچی و احدی الدابة كاور المدایمة میك و لامك فقیله شول بدر كه چنار انجاری چوق اله
الدولاب دولاب دبد كری چرخ كه صواوزن دور فارسیدن تعریب اولمشدر الدابة دالك كسر بله و نونك
تشدید بله قصه دیکدر قصیر معناسنه الدبیه دالك كسری و نونك فقی و تشدید بله بمعناه مقصور
منه فصل الدال الذب دالك كسر بله قوردر كه یرتجی جانور لر دن در و كاه همزه ابله و كاه همزه سز استعمال
اولنور الذبیه مؤنثی و كرك او ك قاسیله ارد قاسینك اراینه دخی ذبیه دیرلر مابین الخنوبن معناسنه كه حنوحاه
مهمله و نونله كرقاشی در و ذببك جمع قلی الاذوب همزه اولانك فقی و ثابینك ضمیله و جمع كثر فی الذباب
و الذویان كلور دالك اوله كسری ثابینه ضمیله و ذویان شول اوغر بله دیرلر كه بهادر اقی طهار اشكیچون
او غور یلق ایدرلر المذابة علی وزن الحكه میك فقیله شول یرده دیرلر كه انده قوردر چوق اوله الذبان دالك
كسر بله و همزه نك سكونیله دوه نك بوینده و دواغنده اولان قل در فر ایتدی ذبان دوه نك كوده سنه
باقی فلان قارلری در و بولفظ مفرد در دبدی الذب دالك فقی و همزه نك سكونیله منع اینك و تحقیر اینك
ودوه سورمك بقال ذاب ت الابل ذابای سقتها یعنی دوه بی ایلر و سوردم و الكل من الباب الثاني الاذاب
همزه نك كسر بله قوررق بقال اذاب الرجل اذا فرغ الذابة علی وزن الطرافه قوردر کی اولمق نهب و غارنه
و خباشته بقال ذوب الرجل بذوب ذابة من الباب الخامس اذا عار كاذب خبث المذوب میك فقی و دالك
سكونیله شول كسنه كه قیونته قوردر كیرمش اوله بقال ذب الرجل علی صیغه الجهول و قوردر دن قوررقش
معناسنه دخی كلور بقال ذب اذا فرغ من الذب التذوب فقیله و همزه نك ضمی و تشدید بله و الذاب
علی وزن التعاطم روزكار لك دورلودر و رواسمه سی بقال ذاب ت الرجل اذا اختلف وجاءت مرة كذا مرة
كذا و بعضا یرتدی بوفعل ذب دن ماخوذدر زیراكه ذب كاه اول جابیدن و كاه بوجابیدن كلور و نذوب
حیله ابله ناقه یه ولدن امدرمك در و حمله بودر كه قورده بكر رباس کیوب ناقه قوررقو قوررقو قوررقو و لدنه

وام اوله الذوابه ذالك ضمي وهمزه نك فخياله اوموزنه ابنن صاح كبسو معنا سنه جعي ذواب كاور واوله
 اصلي ذائب ابدى همزه ايله رساله ايله رسائل كئي لكن الف جمع همز نين بيننده واقع اولمسي كيه كوروب
 همزه اولي يواوه قلب ايندبلر وذواب شول دريه دير لركه دوه پالانك اردقاشنه اصالر التذيب على وزن
 التكريم ذوابه اصمق يقال غيبط مذاب كه غيبط غين مجهمه وباه موصله ايله على وزن فعيل دوه پالانيدر ويقال
 ايضا غلام مذاب كبسولمش معنا سنه الذب ذالك فخي ايله منع ودفع ايمك يقال ذبت عنه ذبا وييان
 صغره دخي ذب دير لرو ذب الرياد دخي دير لرحوق كدوب كدو كندن اوتري كه ريار ووددن دري كدوب كلك
 معنا سنه وودوق تبسرمك يقال ذبت شفته اي ذبتك من العطش وار قلمق يقال ذب جمعه اي هرل واوت
 صولمق يقال ذب التبت اي ذوي وانكل من الباب الاول التذيب على وزن التكر يم جوق منع ايمك يقال ذب
 اي اكثر الذب يقال طعان غير تذيب فحنكه منع مبالغه اولونسه بوبله دير لرو تعب چكمك معنا سنه ده
 كلور يقال ذينا ليلتنا اي اتعينا في السير وسرعت معنا سنه دخي استعمال اولنور ورو طول وامتداد معنا سنه
 دخي استعمال اولنور يقال ظم مذيب اي طويل يسار الى الماء من بعد فبعجل بالسير وكوندن جزئي نسنه
 باقي قالمق معنا سنه دخي استعمال اولنور يقال ذب النهار اذا لم يبق منه الا بقية الذباب ذالك ضميله قره
 سنك الواحدة الذبابه بالضم ولا نقل ذبابه اي بكسر الذال واما ما وقع في مختار الصحاح من ان الذبابه بالضم
 وتشديد الباء ونون قبل الهاء واحدة الذباب ولا نقل ذبابه بكسر الذال وبالباء نين وفي بعضها ولا نقل ذبانه بكسر الذال
 نعم نسخ الصحاح ههنا مختلفه في بعضها ولا نقل ذبابه بكسر الذال وبالباء نين وفي بعضها ولا نقل ذبانه بكسر الذال
 والنون بعد الباء كذا بالنظر الى محي جمعه ذبان وهذا على تقدير صحة النسخه لا يستلزم صحة محي واحده ذبان بالضم
 فتدبرو ذبابه ديندن وغير دن باقي قلنه دخي دير لرو جمع القلة الا ذبه بفتح الهيمه وكسر الذال والتثنيه الذبان
 بكسر الذال مثل غريب وغريبان واغريه المذبه ميمك وذالك فخياله ذبابي جوق اولان ير يقال ارض مذبه اي
 ذات ذباب المذوب شول دوه در كه اني سنك اصرمش اوله يقال بعير مذبوب اذا صابه الذباب وبوامر ارض ابله
 ذكر اول تشدرو يقال ايضا ارض مذبوبة كما يقال موحوشه من الوحش واحق كشيده دخي مذبوب دير لرمذبه
 ميمك كسر بيله سنك سورجك الت مكسر ان معنا سنه الذباب ذالك ضميله ديندن باقي قالن نسنه وديندن
 غير بدن باقي قالنه دخي دير لرو دوه دستينك كسكين يرينه ذباب اسنان ابل دير لرو قلعك كسكين يرينه ذباب
 السيف دير لرو كوز بابا كنه ذباب العين دير لرمذوب حركت ايمك الذب ذه ذالك فخي وبانك سكونييله
 هواده اصلو نسنه نك حركتي الذب ذب فتح ذاليله ذكر معنا سنه وفي الحديث من وفي شر ذبذبه يعني اول
 كسنه كه هواي نفسدن حفظ اولنسه الذباب ذبذبك جعي وشول نسنه لركه محفه ده اصرار المذذب
 ميمك ضميله وذال اولك واثبتك فخياله ابي امرك بيننده متر داولان كشي قال الله مذذب بين ذبذك الذرب
 فتح ذال وكسر رايه هر نسنه نك كممكنه دير لرمذوب لسان ذرب وفيه ذرابه اي حدة وسيف ذرب وامرأة
 ذربه اي مخابه يعني بلند اواز لوعورت كه مخابه صادمهله وخاء مشدده معجمه ايله اوازي يوكسك اولان
 عورته دير لرمذوب ذالك واثبتك فخياله معده نك فاسد اولمسي يقال ذرت معدته نذرب ذربا من الباب الرابع
 اي فسدت وفخش سوبلك يقال في لسانه ذرب اي فخش جعي الا ذراب كلور ويار اروب دوا قبول ايتامكه
 دخي دير لرمذوب ذرب الجرح اذا لم يقبل الدواء الذي يفتح ايتله ويا مثلك تشدد بيله والفك قصر بيله قاتيلق
 بلا وحنث معنا سنه التذرب كسكين ايمك يقال سنان مذرب المذروب ميمك فخياله وراثك ضميله والمذرب
 ميمك ضميله وراه مشدد نك فخياله يعني الذعلب والذعلبه كسر ذاله وفتح لامله شول ناقه در كه سريع اوله

ذيب

ذرب

ذعلب

التذعلب

التذعلب تا نك فخي ولا ملك ضميله كيزاو كتمك الا ذعلباب همزه نك ولا ملك كسر بيله سرعتله
 كتمك الذعلاب ذالك فخي ولا ملك كسري ومد بيله ذعلوبك جعي در بزيان لري قطع ثوب معنا سنه
 الذنب ذالك فخي ونونك سكونييله كناه اثم معنا سنه جعي الذنوب كلور ضمتينه وصو ج ايشلمك
 معنا سنه ده كلور جرم كي الا ذناب همزه نك كسر بيله كذلك كناه اشمك يقال اذنب الرجل الذنب
 فختينه قويرق جعي الا ذناب كلور همزه نك فخياله الذنابي ضم ذاله وفتح بيله وقصرا ليله قويرق ذنب
 معنا سنه لكن ذنابي ذنبدن اكثر استعمال اولنور طائر ده نته كم ذنب ائله ووده ده اكثر استعمال اولنور
 وطائر كقنادنه دورت ذنابي واردر خوافي دن صكره واتباع معنا سنه ده كلور اراذل كي بعضلرا ايندي
 ذنابي سموك كي بر نسنه در كه دوه نك بورندن دوشر الذناب ذالك كسر بيله هر نسنه نك عقي در ذالك
 فخي وكسر بيله صويولنه دخي اطلاق اولنور مجري الماء معنا سنه كذا في بعض النسخ ذنابه الوادي ذالك كذا
 كسر بيله شول يره دير لركه دن نك سبلي ائله نهايت بولور واكا ذالك ذنب الوادي دخي دير لركن ذنابه الوادي
 اكثر در ذنب الوادي دن المذنب ميمك كسر بيله حجه كه انكله اش قوت رلر مفرغه معنا سنه وحقور رده اولان
 صواقند يسنه دخي دير لركه نك فخي ولا ملك سكوي وعين مهمله ايله يوكسك رده اولان صو
 يولونه دير لرمذاب تابع معنا سنه در يقال جاء ذنبه اي يتبعه المستذنب ميمك ضمي ونونك كسر بيله
 شول كسنه در كه دوه نك قويرغي يانه يور ريعي دوه نك ارددن ا كسك اولماز الذناب ذالك فخياله
 بر موضعك اسيدر التذنب تا نك فخي وذالك سكوي ونونك ضميله شول خرما قور وغي در كسا شغه
 جانبندن اولمغه بشليه التذنب على وزن التكم خرما فور غنك اولمغه باشليه سي يقال ذنب البسمه
 المذنبه ميمك ضمي ونونك كسري وتشدد بيله اولمغه باشش خرما قور وغي التذنب تا نك فخي ونونك
 ضمي وتشدد بيله دولمند صاحبي دولمند بيله طيلسان قومق دولمندندن بر مقدار فضله قويرق ذنب
 صار قنمغه يقال نذنب المعتم اي ذنب عامته الذنوب ذالك فخياله شول ات در كه اوزون قويرق اوله وذنوب
 نصيبه دخي دير لرو ارقه نك اشغه سنه اولان ات كوشتن زير پشت معنا سنه وشول قوغه كه صوييله طلواوله
 بعضلرا ايندي طولمغه قويرق اولان قوغه در مذكر ومؤنث اولور وقوغه يما دامكه بوش اوله ذنوب دخي
 جمع قلتي الا ذنبه وجمع كثر في الذناب كلور الذنبان ذالك ونونك فخي ايله براونك اسيدر الذنوب
 ذالك فخي وواوك سكونييله والذوبان فختينه اريك يقال ذاب الشئ يذوب ذوبا وذوبانا وكشك
 حرارتي مشدد اولمغه دخي دير لرمذوب ذاب الشمس اذا اشتد حرها وابل كوه جند اري اولرنه باقي
 قالن ياله دخي ذوب دير لرمذوبه همزه نك كسر بيله ارتك يقال اذاب غيره التذوب بمعناه واذاب
 لفظي غارت ايمك معنا سنه ده كلور يقال اذاب علينا بنو فلان اي اغاروا واهلاك معنا سنه دخي
 استعمال اولنور الا ذواب والاذوابه همزه نك كسر بيله شول قيمدر كه چولمكه قويرل اربدوب باغ انكيچون
 وبوكله لر اصل اوزر بيه كلمه شدر بناء على ذالك واولري اعلال اولنما شدر الذاب عيب مثل الذام
 والذيم والذان كه بونلرك اوچي دخي عيب معنا سنه در الذهب فختينه التون وكاه اولور كه
 تانبش جائر كوررلر واهل عني ايجون بر معروف كيله نك اسمي در التون معنا سنه اولنك جعي الا ذهاب
 والذهوب كلور ومكيال معنا سنه اولنك جعي كذلك اذهاب وجمعك جعي الا ذهاب كلور
 وذهب كانه زياده التون كوروب كوز مختير اولمغه دخي دير لرمذوب ذهاب الرجل من الباب الرابع اذا راي
 ذهبا في المعدن فبرق بصره من عظمه في عينه الذهبه فختينه التون يارسى المذاهب فختينه شول

ذنب

ذوب

ذهب

قایشلم در که التون صوی سور لمشدر المذهب میمک ضمی وهانک فخی و تخفیغ ابله هر نسنه در که التون
صوی سور لمش اوله وشول اندخی دیرلر که انک قمری رنکنه صار ولق غالب اوله واکر غایت قمری
اولوب صار ولق غالب اولمه سا کامدی دیرلر میمک ضمی وانیه نک فخیله المذهب میمک ضمی
وهانک کسر بله التون صوی سورن کمسنه الاذهب التذهب بر معنایه در بر نسینه التون سورنکه دیرلر
وکیدرمک معناسنه دخی کلور بقال اذهب غیره الذهاب فخیله کنک والذهب صمیتله کنک بقال ذهب
فلان ذهابا ودهو بامن الباب الثالث المذهب میمک وهانک فخیله طریقت بقال ذهب فلان مذها حسنا
ومذهب وسوسه یه دخی دیرلر ومنه قولهم مذهب یعنون الوسوسة فی الماء کثرة استعماله فی الوضوء یعنی
یچنکه مذهبی مطلق ذکر ایدوب مذهب دیسلر وسوسه مراد اولور الذهبة ذالک کسری ابله یغور جمعی
الذهاب کلور ذالک کسر بله فصل الراء الرب رانک فخی وهمزه نک سکونیه بر ایشلر نسنه قوم مشرب
اصلاح ایشلر بقال رایت الاناء ای شعبته واصلحته ومنه قولهم اللهم ارب بنهم ای اصلح الرؤیة رانک ضمی
وهمزه نک سکونیه براغ پان سیدر که انکله صمیش چناغی اصلاح ایدرلر جمعی الرئاب کلور رانک کسر بله
بوسیدن رؤی بن عجاجه رؤی دیرلر رانک کسر بله رجالدن بر کسنه نک علی در الرب رانک فخیله
هر شیک مالکنه رب دیرلر ورب باری تعالی نک اسماء شریفه سندن بر اسمیدر غیره الملاق اولماز الاضافته
وزمان جاهلیت ملکر بنه رب دیرلر دی ورب اولونمغه دخی دیرلر بقال ربیت القوم ای کنت سیدهم ومنه
قول صفوان لان یرنی رجل من قریش احب الی من ان یرنی رجل من هوازن وهوازن برقیه نک اسمیدر
واصلاح ایشلر معناسنه دخی کلور بقال رب الضیعة ای اصلحها و بسلک معناسنه ده اطلاق اولنه بقال
رب فلان ولده من الباب الاول ای رباه الترتیب والترتیب معنی وهما بمعنی الترتیب ایضا والترتیب معنی الاجتماع
ایضا الرائی رانک فخی ویا نک ویا نک تشدید بله عابد عارف بالله اولان کمسنه قال الله سبحانه و تعالی
کونوا ربانی المربوب میمک فخی ابله بسلکش مربی معناسنه واصلاح اولونمش معناسنه دخی کلور
بقال سقاء مر بوب اذاریتته ای جعلت فیه الرب واصلحته یعنی قریب رب قریب اولوب بر بله فی اصلاح انسه لر
بو بله دیرلر و ربک نفسبری عن قریب کلور ان شاء الله تعالی الربی علی وزن فعلی رانک ضمی وباء موحد نک
فخی وتشدید بله شول قیوند که یکی طوغور مش اوله جمعی الرب کلور رانک ضمی ابله الرب رانک کسر بله
مصدر در ولادت زمانی قریب اولق معناسنه بقال شاة ربی ای بیته الرب واعر واعر واعر عنک
جمعی در فتح عین سکون نوله یچی معناسنه بعضلر ایتدی ربی کچیه مخصوصدر بعضلر ایتدی قیونو کچیه
متناول در وکاه اولور که دوه ده دخی استعمال اولنور و رباب بش قبیله در که بریه جمع اولوب بر قبیله کبی
اولد بلر که انلر ضمه وثور وکل دیم وعدی در و بونکله نسیمه اولوغلر بنه وجه بودر که انلر اللرن رباه رب
رب او زرنه انداچشد بلر و نسبتارند ربی دیرلر زربونارک واحدی ربه در و نسبتند جمع واحد در اولنور
مکر که علم اوله انصاری کبی و رباب ربک دخی جمعی کلور رطلال معناسنه علی ماسیحی الی باب رانک کسر بله
بر نسنه در اوق قود فلری ظفه بکر اکا قماره قلی قوی قورلر وکاه اولور که جماعت سهامه رباب دیرلر
وعهد ویمانه دخی دیرلر الاربه اهل میثاق الرب رانک فخیله اق بلوده دیرلر بعضلر ایتدی ربیه بلو ده
دیرلر که بر بلودک التند اوله کرک اق کرک سیاه اولسون بوسیدن عورت رباب دیرلر الرب اوکی بابا
الرايه اوکی الی الرب رانک فخی ویا نک کسر بله اوکی اوغل فعیل یعنی مفعول در الی بیته مؤنث و ربیه
شول قیوند که سودن صامق ایچون اوده بسلرلر و ربیه دای اولان عورت دخی دیرلر الربان رانک

واب

رب

ضمی ابله

ضمی ابله بکیک و تازمه لك بقال افعل ذلک الامر ربانه یعنی طرأت اوزن ایشله بعضلر ایتدی شاة ربی
دید کلری بوندن مأخوذ در و جمله معناسنه ده کلور بقال اخذت الشی ربانه ای کله ولم اترك منه شیئا
الرب قوی طایله دیرلر و طایله شول نسنه در که سوزوله کرک صوقسی اولسون کرک شربت قسمی
اولسون جمعی الربوب والرباب کلور المربیات شول نسنه لر در که ربیه ایشلنور انجات معناسنه که انجات
کسر همزه ابله و کسر باء موحد ابله و ما یبند سکون نوله پرورده معناسنه در نه کمسل دیرلر عسلله اولنه
ومربیات دخی بو بله در الی بوقدر وارکه مربیات تربیه دن در بقال زحیمیل مربی و مرب رب حرف جر در
نکره دن غیریه داخل اولماز کاه مشدد و کاه مخفف کلور و کاه اولور اخریه تا داخل اولور بقال رب رب رجل
وکاه اولور ما داخل اولور تا که فعله دخولنه وسیله اوله کقوله تعالی ربما یودا لدین کفروا وکاه اولور که
اکاه داخل اولور لفظ واحد اولق اوزن عقبه کن کرک مؤنث اولسون کرک ثنیه کرک جمع اولسون اما که
کوفیون ربه رجلا رب و ربهم رجلا و ربهن نساء کلشدر دیو حکایت ایتدی و اول کسنه لم که
ضمیر ربیه بی لفظ واحد ابله استعمال ایتدی مجهول دن کنایت در لفظ واحد جمله کفایت ایدر دیدی الربیه
کسر رابله بر نوع اوت در جمعی الرب کلور رانک کسر بله ویا نک فخیله الرب رانک ویا نک فخیله چوق
صومعنا سنه بعضلر لذ بذ صومعنا سنه در دیرلر الرب فتح میله مجمع معناسنه در بقال فلان مرب
ای جمع رب الناس ای یجمعهم و مرب الابل شول مکاندر که ابل انده طور و باندن منفک اولماز الارباب
همزه نک کسر بله بر مکانده طور و باندن منفک اولماق بقال ارب الابل بکان کذا الذالرمته واقامت به
وناقه ارکک دوه دن ایرلامغه دخی ارباب دیرلر بقال ارب الناقة ای لزمت الفعل واحبته ودوام معناسنه
دخی کلور بقال ارب الجنوب ارب السحابه ای دامت و بر شیمه قریب اولمغه دخی ارباب دیرلر الرب میمک
ضمیله ویا نک تشدید بد بله شول دوه لر در که مکاندن زائل اولیه الربی رانک کسری ویا نک کسری
وتشدید بله نچمه بیک کسنه لر قال الله تعالی وکاین من نبی قائل معدر بیون کثیر الرب رانک فخیله بیان
صغیر نک بر سور و سی الرتبة رانک ضمیله ویا نک سکونیه قدر و منزله المرتبة میمک فخی ویا نک
سکونیه بمعناها بعضلر ایتدی مرتبه مرقبه معناسنه در و مرقبه طاغث ذروه سنه دیرلر بعضلر ایتدی
جبله و صحرا ده مراتب شول بو کسک لر در که کوزجی اولانلر اکاچقوب اطرافه نظر ایدرلر الترتیب هر نسنه
یرلورینه قومق بقال ربت الشی ترتیبا الترتوب رانک ویا نک ضمیله ثابت اولق بقال رب الشی یرب
رتوب بامن الباب الاول ای ثبت وانتصاب معناسنه ده کلور یقال رب رتوب الکعب ای انتصب انتصابه و کعبله
مراد طبوق کبی در واکا بکر مر تفع اولان نسنه لر در الرب تانک کسر بله دایم و ثابت اولن نسنه الترتیب
تاء اولینک ضمی و ثانیه نک فخی ابله نفع وزنی اوزن ثابت دیک اولور بقال هذا امر ترتب ای ثابت
الرب فختیله شدت معناسنه در بقال مافی هذا الامر رب ولا عتب ای شدة واورته پرما غله
شهادت پرما غنک ان یرنه دخی دیرلر ویرک مر تفع اولان یرینه دخی رب دیرلر برزخ کبی که برزخ
بو مقامه یو کسک دیوار معناسنه در الرتبة كذلك فختیله بمعناه مثل درج ودرجه الرب فختیله
هیبت وعظمت معناسنه بقال رجیته ای هیبت و عظمته المرجوب مها بتلو معناسنه در ورجب اینه
رجب دیرلر کلرینک وجهی بودر که زمان جاهلیت ذکر اولنان ایه تعظیم ایدوب باندن محاربه و مقاتله
ایمز لر دی ورجب مضرب دیرلر کلرینک وجهی بودر که مضرب قبیله سی مز بورایه زیاده تعظیم ایدر لر دی ورجب
جمعی الارجاب کلور وچنکه اکا شعباتی ضم اینسه لر جبان دیرلر الترتیب تعظیم معناسنه در بقال فلان لرجب

رئب

رجب

ای معظم و بوندن ما خود در ترجیب العتیره فتنه که رجبان ایشه لر ترجیب العتیره دیرلر و عتیره عین
 مهمله و تاء فوقانیله قریانه دیرلر و بقال هذه ايام ترجیب و تفتار و تفتار عتیره دندر قریان ایتک معناسنه
 و ترجیب میوه سی جوق اولان بداغنه اغاج طیامغه دیرلر فتنه سون دیرلر لاجاب بن المنذر انا عید بقها المرجب
 و عذیق عذقک تصغیری در یعنی بن انک میوه دار اولان خر ما طالم و کاه اولور کد میوه دار اولان بداغنه التنه
 دیوار بیارلر کاطیانسون دیو میوه سی جوق اولوب کندی ضعیف اولد و غندن او تروالر جیبه رانک ضعی
 و جیمک سکونیله و یای مثنا نک تشدید بله شول خرمادر که کثر تدن بوداغنه طیباق اورولش اوله
 الرجبه رانک ضعی و جیمک سکونیله طیباق که برنسنه دو شمسون دیو طیار لر الرجب رانک ضعی و جیمک
 فتنه لر رجبه نک جمعی طیباق لر معناسنه و رجبه دیو شول بنایه دیرلر که انکله قور و دوقور ددن غیری جانور
 اولر لر ط یقی بودر که بر یانی ایبه بغلیوب اول بناده قور لر فتن اولاتی جانور چکد که اول بنا بقلوب التنه
 قالو الراجبه یرمق او جلر نه قریب اولان اک در جمعی الرواجب کلور اندن صکره اولنه بر اجم دیرلر راء
 مهمله ابله و جیم ابله اندن صکره اولوب ایه قریب اولنه اشاجع دیرلر شین معجمه ابله و جیم ابله
 الارجاب همزه نک فتنه لر بغر سقلر امع معناسنه اصمعی ایتدی بو بر جمع در که واحدی کله مشدر لر رجب رانک
 ضعی و حانک سکونیله و سعت معناسنه و بوندن در فلان رجب الصدر دیرلر رجب رانک فتنی ایله واسع
 دیکد رتقول بلد رجب و ارض رجبه الرجبه رانک ضعی و حانک سکونیله و الرحابه رانک و حانک
 فتنه لر طرافت وزنی اوزن واسع اولق بقالر حبت رجب و رجا و رحابه من الباب الخامس و قولهم مرحبا
 و اهلا ای انبت سعة هانبت اهلا فاستانس و لاتستوحش الترحیب مرحبا دیکد در بقال رجب به ترحیبا
 اذا قال له مرحبا الرحاب رانک ضعی ایله واسع معناسنه در بقال قدر رحاب ای واسعه الرحی کذلک رانک
 ضعی و یانک فتنی ایله ایلکونک غایت بصری اولان نه دیرلر اعرض الاضلاع معناسنه بقال انما یكون الناحز فی الرحیبین
 یعنی ناحز دیرلر مرضی که نونله و حاء مهمله ابله و زاء معجمه ابله در رجبیان ده اولور یعنی دوه در سکری
 دکد و کی یرده اولور که ایلکونک بصری انده اولور کذلک رجبی دوه نک یانده اولان علامت داغنه
 دیرلر الرجیب رانک فتنی و حانک کسر بله زیاده بهی اکول معناسنه و واسع معناسنه ده کلور بقال فلان
 رجب الصدر ای واسع الصدر و رحاب الفجوم اقطار ارض واسع اولق الارحاب همزه نک کسر بله یعنی
 الرحابه بقال رحبت الدار ای اتسعت بعضلر ایتدی رجبکم الدخول فی طاعة الکرمانی قولی شاذ در یعنی رجب
 متعدی استعمال اولنق قیاسه محال قدر زیر افعال محبسه دن فعل ضم عین ابله متعدی کلامشدر الامز بور
 و ارحاب واسع قلق بقال ار حبت الشی ای وسعته قال الحجاج حین قتل ابن القرية ار حب یا غلام جر حه و زجر
 معناسنه دخی استعمال اولنور نته کماتی زجر ایتد کندن ار حب و ار حبی دیرلر ای توسعی و تبعادی الرحبه
 بالفختین ساعه و فضا معناسنه در بقال هذه رجبه المسجد ای ساحته یعنی مسجدک او کی جمعی الرحب
 و الرحبات و الرحاب کلور اولینده فتنیله و ثالثه رانک کسر بله بنو رجب بالفختین بر جماعتدر همدانده
 ار حب فتنه همزه ابله رقبیله در همداندر الار دب کسر همزه و فتح داله و تشدید بابله بر یوک کله در که اهل
 مصر استعمال ایدر لر الار دب کسر همزه ابله کذلک بر جنس بیوک کر مددر المزاب کسر میله لغتدر
 میزاب معناسنه که میزاب اولوغه دیرلر و لکن مزاب لغت فمیحده کلدو بعضلر ایتدی مزاب اوزون
 کیلره دیرلر که جمعی المزاب کلور الار دب همزه نک کسری و زانک فتنی و یانک تشدید بله قصه دیکدر
 قصیر معناسنه و بو جرحله ملحقدر صیغه جهندن که جرحل بیوک دوه یی دیرلر و رجب ار دب دیرلر

رجب

ردب

رذب

رانک و کافک فتنه لر فرموده قاسق معناسنه الارزبه همزه نک کسری بله و یانک تشدید بله شول نسنه در که
 انکله کر بیچ اوفادرلر و اگر المرزبه دیرسک میله یای مخفف قیاسن ارارزبه مرزبانک جمعی در زانک ضمه سیله
 فار سیندن معربدر و مرزبان نک دیکدر مرز صنون دیرلر سرحد بکلیجی دیک اولور و منه قولهم للاسد
 مرزبان الزارة و زان زاء معجمه نک فتنی و همزه نک سکونیله بوک دیکدر اجمه معناسنه المرزبه علی وزن
 الیمینه مرزبانلق معناسنه در دهقنه دهقانلق معناسنه اولدغی کی که دهقان کوی صاحبی دیک اولور
 ده خان معناسنه بقال فلان علی مرزبه کذا اوله مرزبه کما بقال له دهقنه کذا الرسوب ضم رانله صویه
 یبقی بقال رسب الشی فی الماء رسب رسوبان من الباب الاول سفلی فیه و رسبت عیناه غار ثا یعنی کوزلری
 حقون بتدی الرسوب فتنه رانله کسیمی معناسنه بقال سیف رسوب ای ماض فی الضریبه و ضریبه رولش
 کسنه دن عبارتدر تا داخل اولمشدر عداد اسمادن اولد غیچون نطیحه کی بنو رسب عربدن رقبیله نک اسمی در
 الرضاب رانک ضمه لر اغزیاری الرضب سد و اغاجندن برنوعدر و دفعه دو کولن یغمور و اخترینک
 راضب مطر ضعیفدر دبدی سهودر الرطب فتنه رانله یاسک مقابلیدر که یاش دیک او اور بقال
 رطب الشی رطوبه من الباب الخامس فهو رطب رانک فتنی و طانک سکونیله و رطب ته یونجه و یرمکه دخی دیرلر
 بقال رطبت الفرس رطب من الباب الاول الرطب رانک فتنی و طانک کسری و مدبله بمعناه و زه معناسنه
 دخی کلور بقال غصن رطب و ریش رطب یعنی تازه بک که هنوز زبش اوله الترطب یاش قلیق بقال رطبتنه
 ترطیبا و خر ما یدر ملک معناسنه ده کلور بقال رطبت القوم ترطیبا ای اطعمتم الرطب المرطوب یاش
 اولمش کسنه الرطب رانک ضعی و طانک سکونیله تازه اوت کلا معناسنه الرطب بالضمیتین بمعناه فیکون
 مثل عسر و عسر الرطبه رانک فتنی و طانک سکونیله یونجه قضب معناسنه مادامکه تازه اوله رطبه
 دیرلر الرطوب ضمتیله مصدر در دخول کی ته یونجه و یرمک معناسنه بقال رطبت الفرس رطوب یا
 من الباب الاول علی ما مر الرطب رانک ضعی و طانک فتنه لر تازه خر ما واحدی الرطبه و رطبک جمعی الارطاب
 و الرطاب کلور رانک کسر بله و رطبه نک جمعی الرطبات و الرطب کلور الارطاب همزه نک کسر بله خرما رطب
 اولوب لذیذ اولق بقال رطب البسرای صار رطبا و خر ما اغاجنک یشی کالن بولوب لذیذ اولمشی بقال رطب
 النخل ای صار ما علیه رطبا المرطبه مملک ضعی و طانک کسر بله شول یردر کد اوقی چوق اوله کثیره الکلام معناسنه
 الرعب رانک ضعی و عینک سکونیله قور خورق معناسنه بقال رعبتد فهو مرعوب من الباب الثالث اذا فرغته
 و لا بقال ارعبته و طولدر مق معناسنه ده کلور نقول رعبت الخوض من الباب الثالث ايضا اذا ملاه الترعاية
 تانک کسر بله قور خوجی کسنه فیه ق معناسنه السنام المرعب کسلش دوه اور کی که سنام سینک فتنه
 دوه اور کچینه دیرلر کوهان اشتر معناسنه السنام الرعب یاغی طملین دوه اور کی الترعبیه تانک و عینک
 کسر بله اور کچ یارسای الرعب عینک کسر بله طولدر چی بقال هذا سیل راعب ای یلاء الوادی الرعب رانک
 فتنی و عینک کسری و مدبله طولش ملو معناسنه بقال هذا سنام رعب ای متلی سمین الرعبوب ضم رانله
 علی وزن الزر زور و ضعیف و قور خوق کسنه الرعبوبه زعوبک مؤثی و اوزن بولوب بیاض اولان عورته دخی
 رعبوبه دیرلر الشطبة البیضا معناسنه شطبه شین معجمه ابله و طاء مهمله و باء و حاء ابله لابلد اولان
 عورته دیرلر الراعی عین مهمله نک کسر بله و یانک تشدید بله بر جنس کو کر جین در الراعیه مؤثی الرعبه
 رانک فتنی و عینک سکونیله و الرغب فتنه لر برنسنه یرغب ایتک نقول رغب فی الشی رغب من الباب الرابع
 اذا ردت الارغب بمعناه بقال ارغب فیه و عن کله سی ابله استعمال اولونسه عدم رغب معناسی مراد اولور

رسب

رضب

رطب

رعب

رغب

تقول رغبت عن الشيء اذا لم ترده وزهدت فيه الارغاب والترغيب بمعنى يقال ارغبني في الشيء و رغبني فيه
 الرغبت رانك وغينك فتي وبانك خميلة كثير الرغبة معناسنه در بقال رجل رغبت الر غيبة رانك فتي
 وغينك كسر بله ومدبله عطاء كثير جمى الرغاب كلور الرغيب كذلك رانك فتي وغينك كسر بله ايجروسي
 واسع نسنه بقال حوض رغب وسقاء رغب وفرس رغب الشحوة اى واسع الخوف فى الاولين وواسع
 الخطوة فى الاخيرة قال الشحوة بفتح الشين المعجمة والحاء المهملة الخطوة للفارس يعنى انك ادمى اختر ينك الرغب بالضم
 شوم ودخى يك واسع كى دبدكى سهود الرغب رانك فتي وغينك سكوبيله حرص معناسنه در بقال الرغب
 شوم يعنى حرص عين شامندر بقال رغب وغبام لباب الخامس اى حرص الرغب فتح رانك ملايم يردىك ارض
 لينه معناسنه الرقب حافظ معناسنه ومنظر معناسنه ده كلور ه سهام مبسر مامين اولن كسندیده دیرلر
 ومبسر او حنى سهمنه ده رقب دیرلر الرقب رانك خميلة والرقبة الرقبان بالکسر فیهما وسكون القاف کو زنگ
 معناسنه بقال رقب الشى ارقبه رقبو باور رقبه ورقبان اذ ارد صد شرقب النجم شول بلد زد کرد بر لمدرك طلوعيله
 طلنور ثريا كى كى ثريانك رقبى اكليل در قن ثريا عشا وقتنه طوغسه اكليل غاب اولور من كنه دش
 وقتنه اكليل طوغسه ثريا غاب اولور المرقب والم فقه ميمك وقافك فتييله ايكسند دخی شول بوجهر در که
 کوزجی لان کسند انک اه زربنه حقوب کوزدر المرقبة ميمك فتييله خدای تعاليدن خوف بيمك
 بقال راقب الله فى امرى خافه الترقب على و زن التكرم انتظار حکمك الارقباب همزه نك وتانك كسر بله بمعناه
 الارقاب براوى ويا اخر ملكي برکسند يهيه ايمك در بو طر بقله كه واهيله موهوب له هر قنقى اول اولور رايسه
 اول هبه اولن مالک قى قلنك ملكي اوله نقول رقبته داراى قلت له ان مت قدامك فتي لك وان مت قبلى فتي لى
 الرقبى رانك فتي وبانك فتي الفلك فسر بله اسمدر ارقب دن ومراقبه دن مأخوذ در زير اعاديسك هر برى
 اخر ك موته منتظر اولور الرقبه ميمك مؤخر نه نهايت بولدغى يرد در جمى الرقب والرفات والرقاب كلور
 بالفختين فى الاولى والثانية وكسر الراء فى الثالثة وملوك معناسنه ده كلور الارقب همزه نك فتي
 ورانك سكوبيله شول كسند در كه غليظ الرقبه اوله بوبى يوغون معناسنه رقبانى رانك وقافك فتييله
 بمعناه ايضا على غير قياس رقاب المزاد عجم بکله يه عرب طائفه سى رقاب المزاد دیرلر بوسيدنن که مزاد
 قر بله دیرلر وعاد قر بقبونى سختياندن اولوب قر مری اولماغين حرمت معناسن قصد ابدوب رقاب المزاد
 دبدبلر ده الرقبه رانك فتي وقافك فتييله ملك قشیر بنك لقبى در زيراکمز بوبراوفض ابدى يعنى کوتاه کردن
 ابدى الرقبه فختينله ملوک اولان کسند الرقب رانك فتي وقافك خميلة شول عورندر که ولدى
 طور ميه رجه دخی رقب دیرلر ولدى طور مندو غيچون ورقب شول عورند دیرلر که زوجنك موته
 منتظر اولور ميراثن يك ايچون ورقب شول دوهيد دخی دیرلر که مزاحمه وقتنه حوضه قريبا وليه بو حلات
 دوه نك اصالتنه وابلو كنه دلالت ابدى المرقب ميمك فتي وقافك فتي وتشد بد بله شول دريه دیرلر که
 باشى و بوبنى طرفندن سلخ اولنمش اوله الرقبه فتح رانك شول کوزجی در که کاربان يوکارين قوب بوبره
 کند کارند يوکارين کوزدر الرقب خمينله بيمك بقال رقب ركب وکوبان لباب الرابع الرقبه كسر رانك
 برنوع اوتور مق الركب خاصه ده ميمك كسند اما قن انه ياخود همان بنسه راكب دیرلر بلکه مر بنا
 فارس على حمار دیرلر بعضلر ابتداى حمار بن كسند يه فارس دیرلر بلکه حمار ديتور وشول خر ما اغاچى
 دبدنن چقان فدان كه استقه كو كى يوقدر اكا دخی راكب دیرلر الركب على وزن الصابون بمعناه
 لعه فيه الركب رانك فتي وكافك سكوبيله شول كسند در که سفر ده دوه ميمك بنوب طوان بنيله لکه

رغب

ركب

انلر

انلر اون نفرو ياخود دخی زياده اولور جمى الاركب كلور همزه نك فتي وكافك خميلة وركب ديزيله برنسند
 اورمغه وديزى اورمغه دخی دیرلر بقال ركب يركه من الباب الاول اذا ضربه بركته وكذلك اذا ضرب
 ركبته الركب فختينله عدد جهتنن ريدن اقل اولنه دیرلر الاركب كسند همزه بله ريدن اكثر در
 الركب رانك فتي وكافك سكوبيله راكبلى جماعنى در الركب رانك فتي وكافك تشد بد بله راكبلى جمى در
 بقال هم ركب السفينه المركب ميمك وكافك فتي ورانك سكوبيله مركب بروجره متناول در يعنى طوان
 وكيله اطلاق اولور المراكب ميمك فتييله وكافك كسر بله مركبلى جمى در ركب بالکسر اولونكى كذا كره طقارلر
 اوزر بنه بصوب بيمك ايچون وشول دوه لره دخی ركب دیرلر که اوزر بنه بنوب سيرايدر لر مفردى راحله
 كلور كدى لفظندن مفردى يوقدر جمى الركب كلور رختينله كذا بله كتب كى الركبلى رانك كسرى وبانك
 تشد بد بله شول زنت ياغيد ركه شامدن دوه بله كوزر لر بقال زنت ركبلى الركب والركوبه رانك فتي
 وكافك خميلة شول طواردر که اكليلور بقال مالز كويه ولاخولة ولاخولة يعنى انك نه بيمك و نه يوكلد جك
 و نه صاعلجق طوارى وار در وعاشه رضى الله عنها فتمها ركوبهم قرأت ايمشدر فتح رانك وركوبه برتبه در
 يعنى بر يوقشدر مكة مشرقه ايله مدينه منور ار اسند عرج يانك كه عرج بمنزلك اسمى در مكة
 مشرقه يولند وركوب شول يوله دیرلر که ابقلمش ودوزلمش اوله بقال طريق ركوب اى مركوب الركبانه
 رانك فتي وكافك سكوبيله شول ناقة در که بنلمكه صاح اوله بقال ناقة ركبانه اى يصلح للركوب الاركاب
 همزه نك كسر بله بنلمكه صاح اولغه قريبا اولق بقال ركب المهر اى حان ان ركب ومهر ضم ميمله طماى اولان
 انه دیرلر وار كاب بر كسند يه بيمكه طوارو يركه دخی دیرلر الاركاب كسر همزه وكسر تايله برنسند ايشلك
 ومنه انكاب الذنوب لايتانها الركب رانك فتي وكافك سكوبيله ديز که ابقده اولور جمع قلنى الركبات در
 رانك فتي وكافك سكوبيله والركبات كلور رانك فتي وكافك فتييله وجمع كثر الركب رانك فتي وكافك فتييله
 كرو بوجه وزن در هر كلمه كه فعله وزنى اوزن در الاناء يائده كه موضع عين ضم اولما زمضا علقه دخی حال
 بوبله در الاركب همزه نك فتي ورانك سكوبيله ديزى يوك اولان كسند وبعير راكب دیرلر چنكه برديزى
 اول برندن يوك اولسه الركب فختينله قاسق قبلى بتدوى بر بعضلر ابتداى ركب استعمالى عورنه فصوصدر
 وبعضلر ابتداى رجاله ونساده استعمال اولنور والتركيب بوزو كه قاش قومغه واوقه تمرن طقمغه دیرلر بقال
 ركبته فتركب المركب ميمك فتي وكافك فتي وتشد بد بله والركب رانك فتي وكافك كسر بله قاش قومش
 بوزو تمرن طاقلمش اوق ومركب اصله دخی دیرلر بقال فلان كريم المركب اى كريم اصل منصبه فى قومه الارنب
 همزه نك فتي ورانك سكوبيله طوشن دبدكلى جانور جمى ارانب كلور المأورنب ميمك فتي وهمزه نك ونونك
 فتييله شول كلمه دیرلر که ايچنه طوشن يوكندن اولن اب قرشمش اوله بقال كساء مؤرنب يعنى خلط غزله بوبر
 الارنب المؤرنبه نونك كسر بله شول ركه انوك طوشنى جوق اوله الارنبه همزه نك ونونك فتييله بورن اوچى
 الرهبه رانك فتي وهانك سكوبيله خوف ايمك بقال رهب يره من الباب الرابع اى خاف وراهبلى
 معناسنه ده كلور على ما سيجى الرهب ضم رايله والرهب فختينله بمعناه الرهبوت رانك وهانك
 فتييله وبانك خميلة قورحق وكاه اولور كه مبالغة صفة واقع اولور بقال رجل زهبوت قورحق كسند
 معناسنه بقال زهبوت خير من رجوت يعنى مظهر مهابت اولق خير لودر محل رجوت ولمقدن زير اتخو بف اولنان
 كسند يراملق ايمكه جرأت ايمز اما رجوت اولن احتمالدر که ابد الارهاب همزه نك كسر بله والاسترهاب
 كذا لك همزه نك وتانك كسر بله قورحق اخافت معناسنه يقال ارهبه واسترهبه اذا خافه الراهب زاهد

رغب

رهب

نصاری اولان کسسه الرهبان رانک ضمیمه جمعی در الرهبانیه بفتح الراء وسكون الهاء فیهما
 مصدر لر در راه بخلق معنا سنه الترهیب تانک فخی و هانک ضمی و تشدید بده تعید معنا سنه در الرهب
 رانک فخی و هانک سکونیه یوقه تترن که اوقه ایدر لر الرهبانیه علی وزن السحابه کوسه برکندر که دل کبی
 قارن اوزر بنه مشرف اولور الروبه رانک ضمیمه شول مایدر که انی سوده براغور لر او بنسون دیووفی المثل
 شب شوبالک روبه یعنی سودی قار شدر مایه سی سنک اولسون تنه کم احلب حلبالک سطره دیر لر یعنی سودی
 صاع بر مقداری سنوک اولسون و کجه نک بر مقدار ندخی روبه اللیل دیر لر و انک اخورنده اولان صوبنده ده
 اطلاق اولنور بقال اعرفی روبه فرسک ای ماهه و روبه حاجته دخی دیر لر بقول فلان لا تقوم ربوبه اهله
 ای بما اسندوا الیه من حوائجهم و بعضی ایتدی روبه الرجل رجلاک عقلنه دیر لر بقال و اناذاک غلام
 لیست لی روبه الرووب رانک و همزه نک ضمیمه یوغرت او یومق بقال راب اللبن ربوب و بامن الباب
 الاول ای خنرو و روب دیو اختلاط عقله دخی دیر لر بقال راب الرجل رو با اذا اختلط عقله و رای و رایت
 فلا نارایا ای مختلطاً خاثر الروبی رانک فخی و و اوک سکونیه و الفک قصر بده شول قومدر که نفسلری
 طوکش و عقللری مختلط اولمش اوله و انلر شول کسسه لر در که کثرت سیرانلری زیون اینش اوله و بعضی ایتدی
 انلر شول کسسه لر در که رائب ایجه دن مست اولمش اوله لر پس رویی و بانک جمعی در عطشان ابله عطشی
 کبی بضر ایتدی رائبک جمعی در هالک ابله هلیکی کبی الرائب او یون یوغرت یوغورده رائب دیر لر کرک اکشی
 اولسون کرک اولسون ابو عبید ایتدی فچنکه یوغرت او یوسه اولر ایتدی رانک اسمی زائل اولماز خنی یاغی
 و قیغی النسبه دخی رائبک اسمی اندن زائل اولماز عشار کبی که حامله دوه یا اطلاق اولنور و وضع حمل ایتدکن
 صکره بنه اول اسم اوزن باقی قلو و الترویب علی وزن التکریم یوغرت او بئک و فی المثل اهن مظلوم سقاء مروب
 بونک اصلی بودر که سقانی عن مشک برزله صر لر ایچنده سودا کسسون ایچون المروب میم کسری و رانک
 سکونیه شول قاید که انده یوغرت او یودر لر الریب فخله شک و شول نسبه که سنی شک بر قش اوله و حاجت
 معنا سنه ده کلور و شک بر قعه دخی ریب دیر لر بقول رانی فلان من الباب الثاني اذا رایت منه ما یریک و نکره
 و عر بدن بعضی لر اربی فلان دیر لر راب محله الریبه بالکسر اسم منه وهی التهمه و الشک الذی هو الحاصل
 بالتشکیک یعنی حاصل بالمصدر مراد اولور الارابه همزه نک کسر بده شک صاحبی اولمق بقال راب الرجل ای صار
 ذاربه المرب میم ضمی و رانک کسر بده مشک اولان کسسه الارنیاب شک ایتک بقال ارتاب فیله ای
 شک الاسترابه برکسسه ده برکسسه کور و بکانه دوشمک ریب المنون رانک فخیله حوادث دهر فصل
 الزای الزاب کوچه بر نسبه کو تروپ سر عتله یوریک بقال زاب زاب من الباب الثالث الا زیاب بمعناه
 بقال از داب القریه ای حملها و اسرع فهو افتعال من الزاب قلب تاؤه و الا و جوق ایچمک معنا سنه ده کلور بقال
 از داب الرجل اذا ضرب سربا عظیم الریب بالضم ذکر معنا سنه و زب سقله دخی اطلاق اولنور حلیه معنا سنه
 اهل عن لغتند الریب فختینله طول شعره و کثرت شعره دخی دیر لر و شعر شینک فخی و عینک سکونیه قیله دیر لر
 الازب همزه نک و زانک فخیله قیلاری چوق اولان و قیلاری چوق اولوب و رکک اولان دوه ییدخی اطلاق اولنور
 بقال بعید ازب که قیلاری چوق اولان دوه و اور کوب یقه دن خالی اولماز یراقا شلری اوزن بتن قیلری روز کار
 دیرند کجه اور کور و زب دیو اوقی چوق اولان طاغه دیر لر الزاب زانک فخی و بانک تشدید بده و الفک مد بده
 جزیره پادشاهی اولان عورت که ملوک طواغیتدن عد اولنور الرابیه زانک فخیله و بانک تخفیفیه صاع اولان
 یجن موش کر معنا سنه که عر بده انوکله مثل ضرب ابدوب سرق من زبیه دیر لر و جاهل کسسه اگاشبیه ایدر لر

روب

ربب

زآب

الرباب

الرباب فتح زابله جمعی الازباب کون غروب و قرب اولمق بقال زب الشمس ای دنت للغروب الریب زانک فخی و بانک
 کسر بده قوری و زم الریبه واحدی و زبیه دیو بر نوع چبانده لر که الله حقر الریبستان کذلک زانک فخی و بانک
 کسر بده اغزک ایتی جاننده ظاهر اولان کوپوک بقال نکلم فلان حی زب شد قاه ای خرج الریب علیهما ذوالریبیتین
 بر نوع بلانک اسمیدر و ذوالریبیتین دینسنه باعث زهر بنک کثرت اشعار اولور که زبیتان اغز یارنده دیر لر تنه کم
 الان مرو رایتدی بعضی ایتدی شول بلان در که ایتی کوزی اوزرند ایتی سیاه نقطه سی اوله التزیب
 اوزم قورتمق بقال فلان زب عنیه تزیبای جعله زبیا الریب زانک فخی و بانک سکونیه بر جنس کبی در
 سفینه معنا سنه الریب زانک ضمی و بانک تشدید بده و هاء مهمله ابله غلیظ اولان نسبه بقال ولد الناقه
 زحرب اذا غلط جسمه و اشتد لجه و بقال بالتخفیف الریب زانک فخی و رانک سکونیه و الریبیه زانک فخی
 و رانک کسر بده صیادک صید ایچون کزلند کی او و شول اغل معنا سنه ده کلور که ایچدن ایدر لر و بعضی
 کسر زابله دخی استعمال ایتدی لر و زب اغل بیمغه دخی دیر لر بقال زرب لغنم از رب زربا من الباب الاول
 بعضی ایتدی زرب مطلقا داخل او لحق مکان در و زب غنم دخی بوندن ماخود در یعنی قیون اغلنه دخی
 مدخل اولد و غیچون زرب دبدی لر الریبیه علی وزن الکریحه شول مکانه دیر لر که سبع انده یورت طور
 الازرب صیادک صید او بنه کیر می بقال از رب الصیاد اذا دخل فیله الرابی فختینله و بانک کسری
 و بانک تشدید بده اولو کلر که اولر یوز بنه دوشلر بعضی کونک دبدی کسری نسبه در دبدی لر ساپیان
 معنا سنه الریبیه زانک فخیله و بانک کسری و بانک تشدید بده واحدی الریب جعفر و زنی اوزن بر کوزل
 رایحه لی اوت در الریبیه زانک فخی و ضمیمه بر مقدار مال دفع ایتک بقال زعبت له من المال زعبه بالفتح و زعبه
 بالضم ای دفعت له قطعه منه و زعب مطلقا دفع معنا سنه ده کلور بقال زعبه عنی زعبای دفعته و ندافع
 معنا سنه ده کلور بقال جاء ناسیل یزعب زعبای بتدافع فی الوادی و اذا قلت یزعب بالراء المهمله یكون
 یعنی یلأ الوادی الازدعاب همزه نک و دالک کسر بده کو بر مک بقال از دعبت الشی اذا حملته و یقال مره
 فاز دعبه ای جمله الزاعیه عینک کسری و یای مثانک تشدید بده کوندرا غلری و بعضی کوندرد مره
 سنان زاعی دیر لر دبدی و یوزنده سیاحت ایتدن کسسه ییده زاعب دیر لر الازعاب همزه نک
 کسری و زانک سکونیه احیار و زنی اوزن چوغلق و بر بده ندافع ایتک بقال از لعب السیل ای کثرت و ندافع
 بقال سیل مزعب ای کثیر زیاده اللام فان اضله الریب الریب فختینله صر و توپلر در که یاورینک
 یلکری اوزن اولور الریب زانک ضمی و غینک سکونیه صار و توپلو اولان یاور بلر التزیب
 علی وزن التکریم یاور ی صاری توپلو اولمق بقال زغب الفرخ ترغیبا الازغاب همزه نک کسر بده
 ییر قلتمق بقال ازغب الکرم و ذلک بعد جری الماء فیله یعنی باغ و غنه صو یور یوب یشر د کده بو بده دیر لر
 الازغاب همزه نک و لامک کسر بده قل یتک بقال ازغب الشعر اذا بیت بعد الخلق و ازغب الفرخ طلع ریشه
 زیاده اللام لان اصله الازغاب الرغب علی وزن جعفر اسکک اوزی بقال زغب الفعل و زغب السائل
 فی المسئله للناس کذا فی بعض نسخ الصحاح الرغب کذلک علی وزن جعفر جوق صوما کثیر معنا سنه بعضی
 ایتدی زغب بول کثیره دیر لر الریب زانک فخی و قافلک سکونیه ادخال معنا سنه الازغاب همزه نک و زانک
 کسر بده دخول بقال رقت الحرفی حجره فارقی دخله و جرد ضم حمله و زاء مهمله و ذال معجمه ابله بیان
 فان سی در الریب فختینله طار نسبه بقال طریق زغب ای عینک الریب فختینله عورت و لادت زمانه و اغلن
 اتق بقال زکبت المرأة و لدها رمت عند الولادة و چناغی طولد رمق بقال زکبت الاناء ملأها

زحرب

زرب

زربیه

زعبه

زغب

زغذب

زغرب

زغب

زکب

وعورتي نكاحنمق بقال زكت المرأة نكحتها كذا في بعض نسخ الصحاح الزلب فختينله او ذلان انه سنه
 ملازم اولوب ايرلماق بقال زلب الصبي بامه يزل زلبا لزمها ولم يفارقها كذا في بعض نسخ الصحاح
 الازيب افعل وزني اوزن سرور وشادي معناسنه كلور ووكاه اولور كه موث استعمال اولور بقال
 مرفلان وله ازيب منكره اذ امر اسر يعامن النشاط واوغول قلنن كسنه يه دخی دیر لر دخی معناسنه
 ودشمنك ایتك عدوت معناسنه وازیب نكباد بدكری روزكاره اطلاق اولور كه صبا ابله جنوب بیننده اسر
 وماء كثیر معناسنه وخوف معناسنه ده كلور بقال اخذنی من فلان الازیب ای الخوف فصل السین
 الساب سبنك فخی وهمزه نك سكو نیله بوغومق بقال سابت الرجل سابا اذا خنقته حتی یوت وساب ثلومه
 دخی دیر لر زق معناسنه جمعی السوب كلور خمتینله ونلومی كبكككه دخی دیر لر توسیع معناسنه بقال
 سابت السقاء ای وسعته المساب ميمك كسر بله بال ثلومه دیر لر السب سبنك فخیه سو كك شتم معناسنه
 بقال سبه سبه من الباب الاول وقطع معناسنه ده كلور بقال سبه اذا قطعه السبه سبنك فخی وبانك
 تشد بدبله زماندن برقطعه وقولهم مارا بته مذسبه ای مذمن من الدهر كقولك منذسبه ومضت سبه
 من الدهر وسبه او تورق برینه دخی دیر لر وسب او تورق برینه دورتكه دیر لر التساب سو كك شتمك وكشتمك
 نقاط معناسنه المسب ميمك كسر بله چوق سو كك كسنه كثیر السباب معناسنه السبه سبنك خمیله
 عار چككك نسنه بقال ضار هذا الامر سبه علیه ای عاراله یسب به وسبه سوكان كسنه دخی دیر لر بقال
 رجل سبه ای بسبه الناس السبه سبنك خمیله همزه وزنی اوزن شول كسنه دركه خلقه سو كك عادت بدنور
 السب سبنك كسر بله چوق سو كك كسنه وشول كسنه كه بر كسنه نك افراندن اولوب انكله سو كك شسه
 وعورنلر مفرمه سنه ودهلینده دخی سب دیر لر دشب ایبه دخی دیر لر جبل کی بعض لغته وانجه كتان برنه دخی
 سب دیر لر السبیه سبنك فخی وبانك كسر بله مثله جمعی السبوب والسباب كلور وسبوب سبك جمعی دخی
 كلور ایلر معناسنه المسبیه ميمك صمی وبانك فخی وتشد بدبله او كور نلوش دوه لری رامسبه شتم اولوش
 دیکدرمز بورلری كورنلر تعجب حله قائلها الله دبد كلیچون مسبه دینلدی الاسبویه همزه نك وبانك
 ضمی وسبنك سكونیله شول نسنه دركه انكله سب اولور بقال بینهم اسبویه بنسایون بها السب فختینله
 ایل جبل معناسنه وهرشی كه انوكله برنسنه یا اولشلوراكاسب دیر لر وقرات علاقه سنند دخی دیر لر الاسباب
 كوكك اطرافی بقال اسباب السماء لنوا حياها مسبب الاسباب یاری تعالی در التسیب بوندن مأخوذ در كه تسبیب
 سبب سوق ایتكدر السبیب سبنك فخی وبانك كسر بله النده اولان قل شعر ناصیه معناسنه وات یا لیسى
 وقورق قبلی السبیب علی وزن العرعر بعید اولان صحر اقبال بلد مسبب وبلد سباسب اذا كان بعید ایوم
 السباسب نصلر انك بیرامی كونی السبابه سبنك فخی وبانك تشدید بله شول برمقدر كه باش برمقل یاننده در
 حالت سبه انوكله اشارت اولدو غیچون سبابه دیر لر لسان تركیده شهادت یرمانی دبد كلی کی السحابیه
 سبنك فخیله بلوت السحاب بالفتح ایضا والسحب بالضمین والسحاب جمعی السحب سبنك فخیله چككك
 بقال سحبت ذلی من الباب الثالث فانسب وزیاده یسبوب زیاده ایچمكه دخی سبب دیر لر الاسحوب همزه نك
 وحانك خمیله مبالغه ابله بیجی وایچجی كسنه الاسحاب همزه نك وسبنك كسر بله چككك التمسح
 فختینله وحانك ضمی وتشدید بله ناز ایتك ادلال معناسنه السحبان سبنك فخیله وحانك سكونیله
 وائل دن بر كسنه نك اسیدر كه فصاحتله معروف در وائل همزه ابله الفدن صكره برقییلنك اسمی در
 كذا فی الترحمان السحاب سبنك كسر بله رقلاده در كه سكدن وغیر بدن اتخاذا اولنور وانه جواهر قسمندن

زلب

زيب

ساب

سحب

سحب

نسنه اولماز وسك ضم سبنله برنسنه در كه طیب الريحه در اكثر یاعرب طائفه سی استعمال ایدر لر
 السحب سبنك وخانك خمیله جمعی در السارب كندی قولاینه كیدن كسنه السربوب خمتینله اركك
 طوار مرعایه توجه ایتك بقال سرب الفحل یسرب سرو بامن الباب الاول ومنه قوله تعالی ومن هو مستخف
 باللیل وسارب بالنهار ای ظاهرو السرب سبنك ورا نك فخیله دوه وسائر ری اولنان طوار لر در
 وبوندن مأخوذ در عر بلرك قولی اذهب فلانك سربك ای لارد اباك وسائر مواشيك نذهب حیث
 شئت ای لا حاجة لی فیک وزمان جاهلیتده عورنلرینه طلاق ویرد كلی حینه اذهبی فلانك سربك
 دیر لر دی وسرب طریقه دخی دیر لر بقال خل له سر به ویرالتنه اولان اوه سرب دیر لر بقال انسرب الوحشی
 فی سر به وسربنده اولان دلکویه ده سرب دیر لر وقر به دن اقان صویه دخی سرب دیر لر بقال سربت المرادة
 یسرب من الباب الرابع اذا سالت السربة سبنك فخی ورا نك كسر بله اقیجی قر به السرب بكسر السین
 وسكون الراء نفس معناسنه بقال فلان واسع السرب ای رخی البال وبلو كه دخی سرب دیر لر بقال مربی
 سرب من قطا وظباء ووحش ونساء ای قطع وقطا بغور دلوق دبد كلی قوش كه فارسیجه اسفرو دیر لر
 وظباء طاء معجمه نك كسر بله طبك جمعی در اهو معنا سنه السربة سبنك ضمی ابله قطعه معناسنه در
 بقال مربی سربة ای قطعه من قطا وخیل وجر وظباء وسربه مذهبه دخی دیر لر بقال فلان بعید السربة
 ای بعید المذهب الانسراب همزه نك كسر بله والنسرب فختینله ورا نك ضمی وتشد بدبله سر به داخل اولمق
 یعنی ایز به كیرمك التسر ب علی وزن التكریم بلوك بلوك ارسال ایتك بقال سرب علیه الخیل
 وهوان یبعث علیه الخیل سربة بعد سربة ویرقران كسنه صاغنه یا خود صولنه زیاده قمرمقدر بقال سرب
 الحافر ای اخذ فی الحفر خینه اویسره وقر به نك دكش برلری اتسون دیوا یچنه صوقو یچنه دخی تسرب دیر لر
 المسربة ميمك فخی ورا نك ضمی ابله شول قیلر ده دیر لر كه كوكسیدن كوكه دك بتر المسربة ميمك ورا نك فخیله
 مرعی معناسنه در جمعی المسارب كلور السراب سبنك فخیله شول نسنه در كه نصف نهاده اوزاق صحر الرده
 صوكی كورینور السرحوب سبنك وحانك خمیله یره یقین اولوب اوزن اولان ات یعنی كریلوا اولان ات
 وبونكله اثاث توصیف اولنور ذك كور توصیف اولنماز السعاییب سبنك فخیله شول صافی صولار در كه
 اغردن اقلر بلشك اولدو غیچون اوزانر كه اكاسلیان دیر لر السغب فختینله اخلق بقال سغب یسغب سغب
 من الباب الرابع ای جاع الساغب والسغبان سبنك وعینك فخیله اچ اولان كسنه السغبی كذ لك سبنك فخیله
 وعینك سكونی والف مقصود ابله موثنی بقال امرأه سغبی المسغبه ميمك وعینك فخیله اخلق بقال ینیم ذو
 مسغبه ای ذو جماعة السقب فختینله قریب اولمق ومنه الحديث الجار احق بسقبه ای بقر به بقال قد سقت داره
 بالكسر من الباب الرابع ای قریب الاستقاب قریب اولمق الاستقاب همزه نك كسر بله قریب ایتك بقال
 اسقبتها انا ای قریب بها السقب سبنك فخی وقافك سكونیله ناقه نك مذككر اولان ولدی ولدانی ایچون
 سقبه دینر بلكه حائل دینور وسقبه مریب صیاسنك دیشسنه دیر لر وهر نسنه كه طویل وسمین اوله یعنی
 اوزون وسمن اوله اكاسقب دیر لر وسقب سبنله وصقب صناد مهمله ابله خیمه در كنده دیر لر السقیبیه
 سبنك فخیله وقافك كسری ومدیله بمعناه المسقاب ميمك كسر بله شول ناقه یه دیر لر كه اركك طوغریجی
 اوله السكب سبنك فخیله دو كك یقال سكبت من الباب الاول اذا صبت وسكب مسكوب معناسنه مایه
 صفت اولور بقال ماء سكب ای مسكوب كقولهم ماء صب وماء غور وسكب برنوع زده دیر لر وسكب شول
 یوركن اته دیر لر كه ادی سیرك اوله بقال فرس سكب ای ذریع المسكوب شول صودر كه یر یوزند

سرب

سرحب

سعب

سغب

سقب

سكب

جاری اوله ری فاز مقسرن السکوب خمتینله صوکندی دوگمک بقال سکب الماء بنفسه سکو بالسکب تانک
 فخی و سبک سکونله بمعناه بقال سکب الماء سکبا و تسکبا ای نصب السکب فختینله برنوع انجدر که رایحه
 طیبه سی وارد السکبة واحدة منها سکب سبک فخی و بانک کسری اوزن بناسیله مثل قطام برانک اسیدر
 الاسکوب و الاسکاب بضم الهمزة فی الاولى و کسر هاء فی الثانية راغر شق مثالنه نسنه درنومه چکر لر یرنلوب
 یاخود دلند کنندن اوترو کذا فی بعض نسخ الصحاح السلب سبک فخی و لام سکونیه قایم بقال سلبت
 الشیء سلبا من الباب الاول الاستلاب همز مک و تانک کسر بله کذلک قایم اختلاس کی السلب سبک
 کسر بله ماتم لباسیدر السلب فختینله و لام مک ضمی و تشدید بله عورت زوجندن ایرلد و غندن اوترو ترک
 زینت ایلک بعضلر ایتدی زوجندن ایرلد و غندن اوترو ترک زینت ایلک اجداد دیرلر و تسلب اعم درگاه
 اولور که غبردن اوتروده اولور الانسلا ب غایت سرعتله سکر تکه دیرلر بقال انسلبت الناقه اذا سرعت فی
 سیرها حتی کانتا تخرج من جلد ها السلب بفتح سین و کسر اللام اوزن طویل معنانه السلب خمتینله
 شول انجدر که عشی اولیه و شول انجدر که پیرخی اولیه و سلب جمع دخی کلور مفردی السلب در سبک فخیله
 و سلب ارقه دن صوبلن اسبابه دخی دیرلر الاسلوب ضم همزه ابله فن معنانه در بقال اخذ فلان فی اسالیب
 من القول ای فنون منه السلب فختینله ارقه دن صوبلن اسباب مسلوب معنانه و سلب دیرلر شول اغاج
 قابنه که معروف درین و لاینه نندن ایلر ایلر که مقل لیفندن اولان ایلر دن حکم اولور و مقل ضم میله
 و سکون قافله خرماء هندویه دیرلر و مدینه منوره بر بازار وارد که سوق السلا ب دیرلر و بوندن
 مأخوذ در عربلرک اسلبت الثام دیرلر قوی و تام ناء مثلثه نک غمیله برضعیف اغاجه دیرلر که پیرا غین
 دو شروب بعض مهماته صرف ایلرلر الاسلا ب سلب اولغه صالح اولق یعنی اغاجک مثلاً قافی صوبلغه
 صالح اولق و ناقه مدتی تمام اولدن و لدن برقی بقال اسلبت الناقه اذا کانت ذاک حالها السلوب فخی سبک شول
 ناقه در که تمام اولدق و لدن راغر و السلب سبک فخی و لام مک کسر بله پیتی و سریع دیکدر بقال فرس سلب القوام
 ای الخفیف نقلها و بقال رجل سلب الیدین بالطعن و ثور سلب الطعن بالقرن ای سریع الطعن المسلب میله
 ضمی و حانک کسر بله و بانک تشدید بله مستقیم بقال طریق مسلح ای ممد و بقال اسلح اسلحاً بابا
 السلب شولات در که یصی و کر جلو اولوب ریوزونه بقین او لماعین سکر دخی اولور و کاه اولور که صادله دخی
 کلور السلب سبک فخی و نونک سکونیه بر مقدار زمان بقال مضی سلب من الدهر و سنبه ای برهه
 و سنبه ابصار زیاده التاء و الحاقها رابعة و بوالحاق اولئان تا تصغیرده ثابت اولوب بقال سنبه لقولهم
 فی الجمع سنبات السلب سبک فخی و نونک کسری ابله چوق سکر دن ات بقال فرس سلبای کثیر الحری السلوب
 خمتینله جمع و سنبه الدهر ای ارفیه الکبر کذا فی بعض نسخ من الصحاح السلب سکر اوسکر کنن ات واسع
 الحری معنانه السبهه درین قیو بر عبیده القعر معنانه المسبهه بفتح الهاء بمعناها الاسهاب قیوی
 قزوب قومه ایرش صوبلما مق بقال حفر و افسهوا ای بلغوا الرمل ولم یخرج الماء و ات زیاده سکر تکه دخی
 اسهاب دیرلر بقال اسهب الفرس اذا اتسع فی الحری و سبق و کثیر الکلام اولغه دخی دیرلر بقال اسهب الرجل اذا
 اکثر من الکلام المسهب بفتح الهاء کثیر الکلام اولان کسنه و لای بقال بکسر الهاء و هو نادرو بلان صوته دن عقل
 کنکه دخی دیرلر بقال اسهب الرجل علی مالهم فاعله اذا ذهب عقله من لدغ الحیة السیب سبک فخی و یانک
 سکونیه عطا و سبب مصدر دخی کلور افاق معنانه قال ساب الماء من الباب الثاني اذا جرى السیوب خمتینله
 ز بر زمیندن بولنوب چقارل مال السیب سبک کسر بله صواق دخی برجرى الماء معنانه الانسیاب رجوع

سلب

سلب

سلب
سلب

سلب

سلب

بقال انسب فلان نحو کم ای رجوع و بلان افعه دخی دیرلر بقال انسب الحیة ای جرت السیب علی وزن
 التکریم صالیو یرمک بقال سبت الدیابة ای ترکها تسبب حیث شاءت السیاسة شول ناقه در که زمان جاهلیته
 نذر دن و نذر مقوله سی نسنه دن اوترو بیان صالیو رلوردی بعضلر ایتدی سایه ام البیره در و ام بحیره
 بودر که چن ناقه اون بطن طوغور سه و هر طوغور دخی انشی اولسه اول تسبب اولنوردی کسه اکابر دخی
 و ولدندن غیر کسنه سرون ایچمزدی مکر که مهمان اولان کسنه لر ایچمزدی اولنجیدک بوحال اوزن اولوردی
 چنکه اولسه فی رجال و نسایر لر دی و انوک صکره طوغان قرینک قولان غن برلر دخی بوسبیدن کاجیره دیرلر دخی
 بودخی انه سی کی سایه اولوردی و شول قوله دخی سایه دیرلر که ازاد اوله و ولای مولاسنک اولیه و مالی
 دبلد و کی بره وضع اولیه و بونک حقنه نفی وارد اولشدر السیب سبک ضمی و بانک فخی و تشدید بله سائبه نک
 جمع ناعجه ابله نوح کی السیاب سحاب و زفر اوزن خرما قور و غنی بلحه معنانه سنبه ماء موحده نک و لام مک
 فخیله و حاء مهمله ابله السیابة و اجدی و سیابه بر جلاک اسمی در و چن یایی مشددا یسک سین مضموم
 ابدوب السیاب و السیابة دیرسن السوبان سبک غمیله بدره نک اسمی در فصل الشین الشوبوب
 سبک و یانک غمیله دفعه اولان نسنه یغمر اولسون غیر نسنه اولسون الشایب شوبوب بک جمع در
 الشباب سبک فخیله سباب جمع در بکتک معنانه ده کلور الشاب بکت دیکدر الشیبة سبک فخی
 و یانک کسر بله بکتک معنانه در سباب کی بقال سبب الغلام یشب من الباب الثاني سبابا و شیبیه الاستیاب
 بکت قلق بقال استبه الله و استب الله قرنه معنی و القرن زیاده فی الکلام یعنی قرن لفظی زاید در کلام کویا
 که عربلرک سباب قرناه دیرلر کوری قولر نیه مقابله ذکر اولنه در و برکسنه بکت اوغولر یشتدر مک دخی
 استیاب دیرلر بقال استب الرجل نین اذا استب اولاده و استیاب تقدیر ایلکه دخی دیرلر بقال استب لی کذا ای
 قدر واتی او یندوب نشاطه و سرون کتور مک و بیان صفرینک دیشلری نهایت بولوب کالن بولغه
 دخی دیرلر بقال استب الثور المشب میله ضمی و سبک کسر بله دشاری کالن بولان صغر و کاه اولور که مشب
 دیرلر کسر میله الشبة و الشایبة ابکتی بر معنانه در تازمه عورت دیکدر بقال امرأة شبة و شایبة بنوشایبه
 طائفه بر قومک اسیدر سبب فعل ماضی مجهولن تقدیر اولنق معنانه و معنای مصدری دخی مراد اولور
 یقال اعیتتی من سبب الی دب ای من لدن سببت الی ان دبیت علی العصا یعنی بکتک حینده یر اولوب عصایه
 دو شجیدک و اعیا عا جر قلغه دیرلر و بوانک کی در که نفی النبی عن قیل و قال دیرلر و من سبب دب دخی
 دیرلر تنوینله صیغه فعلی منزله اسم قلوب اوزرینه حرف جر داخل قلغه اگر چه اصلنده فعل ایسه ده
 الشیب شاعر شعر نه محبوبه مدح ایلک بقال هویشیب بفلانه ای ینسب بهایغنی شعر نه مدحی اکا
 نسبت ایلر السیاب کسر سبک ایلک الی دفعه قالدروب دفعه یه قومغه نشاط ایلکی در الشیب
 سبک فخی و بانک کسر بله بمعناه بقال سبب الفرس یشب و یشب من الباب الاول والثانی سبابا و شیبیه اذا قص
 ولعب و حزن و لمق معنانه دخی کلور بقال برت الیک من سبابه و شیبیه و غضا ضه و غضیضه یعنی
 فرسک حرونلغی و اصهر می عیندن برانله بیع ایتدم الشب کسر سبک بیان صفرینک مسنی در که دشاری
 کالن بولمش اوله الشوبوب سبک فخی و بانک ضمی ابله بمعناه الشیبة فختینله سباب جمع در الشیاب سبک
 ضمی ابله بمعناه کراک و ریکان الشب و الشوب سبک فخیله اوله و ضمه ثانیه اودی یا لکلندر مق بقال
 سببت النار و الحرب استهما شبا و شوبا اذا اوقدتهما و شب برنسنه در که زاجه بکر عامه تحریف ابدوب سباب
 دیرلر الشوبوب سبک فخیله شول نسنه در که انکله اود طو تشدر لر بقال هذا شوبوب لکذا ای یزید فیه

سباب

سباب

شجوب

شجوب

شجوب

شذب

شرب

و بقويه و يقال شعرها يشب لونها اي يظهره و يحسنه المشبوب كوكبك نسبه يقال له المشبوب اي جميل
 الشجب فتحته له مخزون اولمق ياخود هلاك اولمق يقال شجب بشجبا من الباب الرابع اي حزن و هلاك
 الشجب جميل كسر بله هلاك او ليحي الشجوب بالضمين الهلاك يقال شجب بشجبا من الباب الاول
 الشجب هلاك انك يقال شجبه الله بشجبه شجبا من الباب الاول يتعدى ولا يتعدى يقال ماله شجبه الله و مخزون
 انك معنا سنه ده كلور يقال شجبه اي حزنه و مشغول انك معنا سنه دخی استعمال اولنور يقال شجبه
 اي شغله الشاجب هلاك او ليحي و زياده خزن قرغه يقال غراب شاجب اي شديد الذعيق الشجاب
 شبنك كسر بله شبنه اغزى بك دجك و بعليق نسبه يقال شجبه شجبا اي سده بسداد المشجب ميمك
 كسر بله شول انجدر كد اوزر ينه كيسي راغورلر الشجوب اولك در كرى در اعمدة البيت معنا سنه بشجب
 بن يعرب بن قحطان بر جالك اسيدر الشجوب ضمته له جسم متغير اولمق يقال شجب جسمه بشجب شجوبا من الباب
 الثالث الشجوبه بمعناه يقال شجب شجوبه من الباب الخامس فهو ايصاله فيه الشجب شبنك خيله شول
 سود در كه صاغلور كن ايك كى اوزون كورنور وفي المثل شجب في الاناء و شجب في الارض يعني كاه اصابت اولور
 و كاه خطا اولور الشجب شبنك فتحته له مصدر در سود صاغلور كن اوزن و اطلق معنا سنه يقال شجب اللبن
 بشجب و شجب من الباب الاول والثالث الاشجوب همزه نك و خاء معجمه نك خيله سود صاغلور كن پيدا
 اولان اواز و يقال انها لا شجوب لا حاليلا حاليلا ك جعيدر همزه نك كسر بله و خاء مهمله بله مده دلكرى
 ديك اولور لا شجوب همزه نك و شبنك كسر بله اچلوب اقق يقال عروقه شجوب دماى تنفجر دما الشجوبه
 والشجوب شبنك خيله ايك سنه دخی طاع باشى راس جبل معنا سنه الشناخيب جمع الشذبه فتحته له
 شول پراكنده بتن بد اقل در كد انجدر قطع اولنور محلند بنديك چون الشذب فتحته له جمع و صوبندى كد
 بستاندرده ايدرلر مستاة معنا سنه و بقيه مرعايه و بقيه غير دخی اطلاق اولنور الشذب على وزن
 التكريم اغاجك ناخجل بتن بد اقلنر كسوب اصلاح انك يقال شذبت الشجرة تشذبا و جذع شذب اي
 مقشريعنى بد اخی كسلوب قابى صوبولش اغاج بدنى المشذب ميمك ضمي و ذالك فتحته له شول ات در كه
 يره يقين اولوب طوبل اوله يعني كرجلوا وله الشوذب شبنك فتحى و و او ك سكونيله اوزون طوبل معنا سنه
 الشذب شبنك فتحى و ذالك سكونيله دفع انك يقال شذب عنه شذباى دفع الشاذب و طمن ترك ايدن
 شذب العروق شبنك فتحى و ذالك كسر بله طمرلر اشكان اولان كسنه الاشذاب بقايا معنا سنه در
 كرك كلانك يعني اولغلك بقايا سى اولسون كرك غيرك اولسون واحد شذبدر على مامر الشرب والشرب
 والشرب شبنك ضمي و فتحى و كسر بله اچمك يقال شرب الماء وغيره شربا و شربا و شربا من الباب الرابع و قرى
 فشاربون شرب الهيم بالوجه الثلاثة بعضلر ايندى شرب فتح شبنه مصدر در و خفضله و رفع ايله اسملر در
 شربت دن و شرب فتح شبنه شاربك جمع اولور ركب ركبك جمع اولدوغى كى تنه كم شربك ده جمع شرب
 كلور ضمته له الشرب تانك فتحى و شبنك سكونيله اچمك شرب معنا سنه الشربه شبنك فتحى و رانك
 سكونيله من الماء رايچم صوبور كره اچمكه دخی ديرلر الشرب شبنك كسر بله صودن اولان حصه و فى المثل
 اخرها اقلها شربا بومثلك اصلى بودر كه دوم سور بسنك اخرى كاه اولور كه حوضك صوبى قالماد قدن صكره
 كلور المشربه كسر ميم ايله شول قابدر كه انوكه اچلور المشربه ميمك و رانك فتحته له يوجه كوشك فوقانى
 معنا سنه و صواد كد صوالا جق و طوار صوار جق و در و فى الحديث ملعون من احاط على مشربه اي مشرعة
 المشربه ميمك فتحى و رانك ضمي ايله ينه كوشك معنا سنه لغت در جمع المشارب كلور علالى معنا سنه كه

يوجه كوشك ديك اولور بومقامه صاحب صراح مشربه يى مشى ايله يعنى براوح صوابه نفسير ايدوب
 سهوا يتشدر غالبا جوهر ينك و المشارب العللى ديد كندن متنبه اولما مشدر غره ديد كن اغترافدن خان
 اينشدر قال فى بعض كتب اللغة و فى الحديث انه كان فى مشربه كه فى غرة الشرب شبنك كسرى و رانك
 كسرى و تشدد بيله اچمكه حر يص اولان كسنه خيمر كى خمره حر يص اولان اچون المشرب ميمك و رانك
 فتحته له شول مكاندر كدندن اچلور و مصدر ميم معنا سنه ده كلور المشروب و الشرب شبنك فتحى و رانك
 كسر بله شول صودر كدنه طملونه طوزلور و شرب شول كسنه در كه طوارلر اخر ك طوارلر بله بله
 صوارله الشرب ييه شبنك فتحته له و رانك كسر بله شول قيوندر كه سوروى صوبيه فاند قدن صكره نقديم
 اولنور تا كه كلى كور و ب سارلر اكا تابع اوله ل الشرب على وزن التكريم بى قى قربه يه صوبو اچق قومقدر
 طعمى ايو اولسون ديوش به فتحته له شول كچرك حوض در كه خرمالاجنك ديدن فرارلر تا كه خرمالوك
 صوبنى كندويه چكه الشرب فتحته له و الشربا شربه نك جمعى در الشوارب دو غزده صواقان رلر مجارى الماء
 فى الخلق معنا سنه و بوندن در حمار صخب الشوارب ديد كرى قاتى اوازلو معنا سنه الشارب ميمك و رانك
 طوداغند بتر يقال طر شارب الغلام يعنى تاز و غلنك سقى بلور دى و ايكى جانبند اولنه شاربان در رلر جمعى
 الشوارب كلور الاشرب همزه نك كسر بله اچمكه رملك يقال شربت الابل حتى شربت و دعوى انك معنا سنه ده
 كلور نقول اشرب باني مالم اشرب اي دعيت على مالم افعل و بلونه بلونى اچور مكد دخی اشرب ديرلر يقال
 اشرب الايض حمرة اي علاه ذلك و اشرب محاطه معنا سنه ده كلور يقال اشرب فى قلبى حبه اي خالطه
 ومنه قوله تعالى و اشربوا فى قلوبهم العجل اي حب العجل مجذوف المصاف الشربه شبنك فتحى و رانك
 سكونيله بلونك بلونه تائيدا يمسى يقال فيه شربه من حمرة اشربا رايچم صوب معنا سنه ده كلور يقال
 عنده شربه من ماءى مقدار الرى يعنى قايح مقدارى و بونك كى در الحسوة الغرقة واللقة ديد كرى كه
 حسوه رايچم شور بياه و غره براوج صوبيه ديرلر الشارب شول قومدر كدنه كارنده اولور راول نهر انلرك
 اولور الاكله والشربه على وزن الهمة جوق يچى و جوق اچمكى كسنه كثر الاكل والشرب معنا سنه الشرب
 تانك فتحى و رانك ضمي و تشدد بيله صوبى اچمكك يقال تشرب الثوب العرق اي شفه الا شربا ياب بر سنه يه
 ميون اوزادوب بقمق يقال اشربا لشي اشربا اذ لمذ عنقه لينظر فيه الشرا يبه شبنك خيله طمانينه
 كى اسيدر اشربدن مأخوذ در باش قاندر و ب بقمق معنا سنه شربه فتحته له و بانك تشدد بيله بوموضعك
 اسيدر و حاله دخی ديرلر يقال مازال فلان على شربه و اجدد اي على امر واحد شرب شبنك و بانك خيله
 بومكانك اسيدر بعض اشعار ده هابله دخی كلشدر اشرب حب شبنك فتحى و رانك سكونيله جعفر و زنى وزن
 اوزون طوبل معنا سنه الشرب حبان راغاجدر الشرب كذللك على وزن جعفر شبنك فتحى و رانك سكونيله
 كذللك طوبل معنا سنه الشربة على وزن الدخرجه بر سنه اوزاديه كسمك يقال شربت لادم اي قطعته
 طوبلا الشرع شبنك فتحى و رانك سكونيله برد ديد كرى فاشك رنوعى در الشارب اچمه بالوات ضامر
 معنا سنه و شارب ايرى اولن يره دخی ديرلر مكان خشن معنا سنه الشرب فتحته له اچمه بالوات يقال شرب
 الفرس شربا من الباب الاول الشرب شبنك ضمي و رانك فتحى و تشدد بيله اچمه بالوات انلر يقال هي خيل
 شرب اي ضمير و ضمير و ضمير كى جمعى و ضمير ارغه ديرلر لاغر معنا سنه الشارب ارق اولان انلرك يابسى يعنى
 زياده ارق اولانى شارب كى شارب كى دكل كه اكرجه شارب دخی ارق اولنه ديرلر اما شارب مرتبه سنه
 دكلدر الشرب على وزن التكريم باى فوس معنا سنه كذا فى بعض نسخ الصحاح الشرب بكسر الشين و سكون

شرب

شرب

شرب

شرب

شرب

الصناد شدت الشصائب شينك فتي وهمز نك كسر به شد اند بقال شصيب الامر من الباب الرابع اي استند
الشصائب شديدي بقال عبش شصيب اي شديدي الشصوب فتمتيله كذلك قائلق معناسنه يعني بواب
اولد دخی لغت در بقال شصيب شصوب بالاصحاب همزه نك كسر به قائلق كوسترمك بقال شصيب
الله عبشه الشيصبان شينك وصادك فتي و يانك سكونيله جن طائفه سندن بر قبيله نك اسميدر بوجله
صاحب صراحت الشيصبان دوقيله است از پريان ديدكي مخالف اولور زيرا صاحبان فهم اولنان افراد در
تثنيه دكلو الشطبة شينك فتي وطانك سكونيله تازه خرمابداغي واوزون بويلو عورت به دخی اطلاق
اولور بقال جاريه شطبة اي طوبله الشطب جمعي وشطب خرمابداغن يارب قابيله حصيرا ورمك بقال
شطبت المرأة الجر بد شطبا من الباب الثاني الشاطبة خرمابداغن يارن عورت بقال ثم نلقيه الشاطبة الى
المنقية الشطبية شينك فتي وطانك كسر به دوه اور كجنندن ياره يه ديرلر كه طولاق قطع ابدلر وسختيانندن
دخی بوا سلوب اوزن قطع اولنانه ديرلر واوزونلغنه يار بطن اغاچ كه اندن ياي اسلر لال الانشطاب اتق
سيلان معناسنه الشاطب كرى بول طريق مائل معناسنه شطب السيف شينك ضمی وطانك فتيه فليخك
شول بولر بدر كراقة سده اولور الشطبة شينك ضمی وطانك سكونيله شطبك واحدی مثل صبرة وصبر
الشطب شينك وطانك ضمیله شطب معناسنه در المشطب ميمك ضمی وطانك فتي وتشديد به شول
قلجدر كه بولر يوله بقال سيف مشطب الشطب بالفتح بطاغك اسمي در الشعب فتح شينك وعينك سكونيله
شول نسنه در كه متفرق اوله قبائل عربدن وقبائل عجمدن وشطب قبيله لردن عبارت اولان راسك قبائل جمع
ابنسی در وراسدن مراد بر نچه قبيله در كه بر يره ركش اوله راسك قبائل دورت در الشعوب فتمتيله جمعي
وكوندرك معناسنه بقال شطب الامير رسولاي اسله وشطب نقر بقه وجمعه اطلاق اولنو راضداد ندر
بقال شطب الشئ من الباب الثالث اي فرقته وشطبته اي جمته ونقول التأم شطبهم اذا اجتمعوا بعد التفرق
وتفرق شطبهم اذا تفرقوا بعد الاجتماع وفي الحديث ما هذه الفتيا التي شطب بها الناس اي فرقتم وشطب
بر طاغك ادى در ينده كه ابكي قله سى وار در كه حسان بن عمر والحمرى كازول ايتدى وانك اولادى كا نسبت
اولند بار كوفه ده اولاناره شطبون وشمامه اولاناره شطبانيون وينده اولاناره ال ذى شطبين ومصرده
ومغرب اولاناره مشعوب ديد بار وشطب بر نسنه يار غنه ديرلر واصلاحنه ده شطب ديرلر الشعاب شينك
فتي وعينك تشديد به اصلاح ابد جي كسسه المشعب ميمك كسرى وعينك فتيه اله اصلاح الشعوبية شول
فرقه در كه بي عجم اوزن تفضيل ايترو شول شعوب كه حديث شريفه واقع اولمشدر كه ان جلا من الشعوب
اسلم بيورلشدر مراد من العجم ديكدر الشعب فتمتيله قبيله عظيمه وبوشول بوالقبائل در كه جملة قبائل كا
نسبت اولنور يعني قبائلك جملة سن اول جمع ابدوب بر كدرر شوبله ر وایت اولمشدر كه شطب قبيله دن
وقبيله فصيه دن فصيه له عمان دن و عمان بطن دن و بطن نخندن اكبر اولور وراسك قبائل دورندر الشعبان
شينك فتي وعينك سكونيله مثلال معناسنه كور بقال هما شعبان اي مثلال الشعب فتمتيله وعينك
ضمی وتشديد به تفرق معناسنه كور الاشعاب بالكسر بر كسسه ابدی ايرلقد بقال اشعب الرجل اذ مات
او فارق فراقالاير جم الشعب شينك فتي وعينك كسر به قريه قال ابو عبيد الشعيب والمزادة والراوية
والسطيحة واحد الاشعب همزه نك فتي وشينك سكونيله ابكي بونو زينك ان يري غابت بعيد اولان بقال
شعب اشعب الشعب شينك ضمی وعينك سكونيله اشعبك جمعي الشعب شينك كسر به طاعده اولان بول
الشعب كذلک شينك كسر به جمعي وفي المثل شعلت شعلی جدواي يعني بنم طرق شتابله انواع مؤننه استعالم

شطب

شعب

عطا بایه مانع اولدی وشعب بنی منقرک علامتنه ديرلر المشعب ميمك كسرى وشينك سكونيله بول طريق
معناسنه الاشعاب طاغلق بقال انشعب الطريق واغصان الشجرای تفرقت الشعبة شينك ضمی وعينك
فتي ابله بداق غصن معناسنه الشعب جمعي وشعب الفرس فرس دن مرتفع اولان يرلر بدر بونو كى واموزى
كى وشعبة كچرك صواقند يسنه ديرلر مسيل صغیر معناسنه بقال شعبة حافل اي مثلية سيلو حافل جاء
مهمله ابله و فابله طللو ديكدر وشعبة ايرلق معناسنه ده كور بقال شعبة حافل اي مثلية سيلو حافل جاء
مراد موت در وبوسيدن در كه موته شعوب ديرلر شينك فتي وعينك ضمیله ايرجي ولد غيچون وشعوب لفظی
معرفه در كا الف ولام داخل اولماز وشعبة طائفه يه دخی ديرلر وشعبة شول قطعه يه ديرلر كه انكله چناغك
صنغين اصلاح ابدلر المشعبة ميمك ضمی وعينك فتي وتشديد به شول چناقدر كه ير اصلاح اولنش اوله
تشديد نكيترايچوندر شعبان شهر ور ييه دن برينك اسمي در جمعي شعبانات كور اشعب بالفتح بر كسسه نك
اسميدر ر جالدين كه طبعه معروفدر وفي المثل اطبع من اشعب شعی شينك ضمی وعينك فتيه ير موضعا
اسميدر شطب دخی شينك ضمی وعينك فتيه ير موضعا اسميدر الشطب شينك فتي وعينك سكونيله
شرى اوچر مك نهيج مشر معناسنه وشطب الخند بومعنايه در كه فتنه عسكر ديك اولور وشطب بنم فتح
غينه بقال شطب عليهم وشطب بهم وشطبهم كله بمعنى وبقال الخوص اذا حمت واستصعبت على الخاب
يعنى فتن خرماده حزنلق ابدوب عمل اوزن صعوبت ومخالفت كوسترسه انهادت شطب وضعن ديرلر يعني
عناد ومخالفت صاحبي در ديرلر ونحو ص نونك فتي وحاء مهمله نك ضمی ابله وصاء مهمله ابله شول ديشي
مر كبه ديرلر كه حامله اولميه ووخم حاء مهمله ابله طوار يو كدر ضا ويرمكدر وجاب حيمك فتي وهمزه نك سكونيله
كسب معناسنه در وشطب عليهم ده ديرلر باب رابعدن ولكن بولفت ضعيفه در شطب غينك فتيه
بر عورنك اسميدر لا ينصرف در وشطب بر موضعا اسميدر على ماسي المشاعبة نهيج شراب شكم بقال
شاعبه فهو شعاب الشعاب شينك فتي وعينك تشديد به والمشعب ميمك ضمی وعينك كسرى وتشديد به
والشعب شينك فتي وعينك كسر به والمشعب ميمك كسرى وعينك فتيه اله مشعب ميمك كسرى وتشديد به
اهل فتنه ديك اولور شطب بر موضعا اسميدر مدينه منور ابله شام شريف بيننده كذا في بعض نسخ الصحاح
الشغربية شينك فتي وعينك سكونيله وزاء معجمه نك سكونيله وعينك فتيه وعينك تشديد به كورش
طوتار بيننده بر حيله در كه اول ياغنى سنوك ياغكه طولشدر كه بعض ديارده اكابغمه ديرلر نقول
شغربة شغربة واخذت به بالشغربية يعني بغد مه اوردم الشقب شينك كسر به معان ده وطاغده اولان
يارق يرلر در جمعي الشقب والشقاب والشقوب كور الشقب والشقب بكسر الشين وفتحها شول دوز پر
ديرلر كه چخان اوزر يينه چقسه لر چوكر الشقاب شينك كسر به ابكي طاغك ان يري الشوقب شينك فتي
وواوك سكونيله اوزون بويلو كسسه الشقب شينك فتيه ير اغاچك اسميدر قاف كاه تحر بك وكاه تسكين
اولنور الشقحطب فتمتيله وحاء مهمله نك سكونيله شول قوجه اطلاق اولنور كه عظيم بونو زلر يوله كواكه
شق حطب دن ماخوذ در اودون يارمه سى ديك اولور والشنب فتمتيله دشده اولان كسكنك در حدت
سن معناسنه اصمعي ايتدى اغزده اولان طلولق وصغولق در عذوبت وبرودت فم معناسنه بعضيلر
ايتدى شنب سن ديشك حدتي در وحدت سن تازه لكدن كنايتدر زير اياش زياده اولد قجه دش
اشنوب كسمر اولور واصمعي ايتدى شنب سن ديشك برودتي در غيري دكلدر وشاعرك وفي اللثا وفي انباها
شنب ديدكي اصمعيك كلالا من موبد دوزير اللثا كسر لامله لثه نك جمعي در لاملك كسرى وثناء مثله نك

شطب

شعب

شنب

تشدیدی ابله و لثه دیش دینه اولان اته دیرلر و دیش اتک کسکنک ابله متصف اولماسنک وجهی یوقدر
 امار و دنله متصف اولور الشوب شبنک فحی و واک سکونیه قرشدر مق خلط معناسنه بقال شبت
 الشی استوبه من الباب الاول ای خلطت بقال ما عندهم شوب و لاروب ای لامرق و لالین و مرق فحشینه
 وراء مهله ابله شور بایه دیرلر ته کم لهن سوده دیرلر المشوب میک فحی و شبنک ضمیله قارشمش نسنه
 وفی المثل هو یشوب و یروب بو مثلدر شول کسنه نک حقنه که قولند خلط کلام یا فعلند عدم انتظام
 اوله الشابه شول لفظ شابه که بعض اشعارده واقع اولمشدر اول برطاعک اسیدر که نجد و لایند واقع در
 الشابه تکریر و لکه دنس معنا سنه در الشواب جمعی در الشبهه شبنک ضمی و هانک سکونیه شول اقلقدر
 که قره لغه غالب اوله بقال شوب الشی شهبان من الباب الرابع الاستهاب قیر اولمق بقال استهب الرأس الاستهب
 قیر بقال فرس استهب یعنی قیر آت و استهب دیرلر شول کونه که انده قیر اغی یغه و صغوق بلار اسه و استهب کذلک
 شول دمور دیرلر که اکلب سیاهی کیده و بیاض اوله بقال نصل استهب یعنی بیاض تمر و بیاض ناملی
 الاستهب والاستهبای قیر اولمق استهاب معنا سنه بقال استهب استهبایا و استهاب استهبایا و استهبایا کن
 قور و یوب ارا سنه یریر یا شتری قالمقدر بقال استهاب الرزع ای هاج و بی فی خلله شی الأخضر الشهباء
 انک الننده اولان بیاض قالدر که اکغیری رنگدن قالر قارشمش اوله صافی بیاض اولیه بقال فی جبهته غرة
 شهباء ای بیاض یخالطه شی اخر من الالوان و شول کچه به دخی شهباء دیرلر که انده صغوق بلار اسوب و قرأغو
 یا غوب چقرایان اوله و شول لشکره دخی شهباء دیرلر که بیاض دمور دن اق کور و نه لر الشهاب شبنک
 کسر بله بلدر بن نش منله سی درو بقال ان فلان الشهاب حرب اذا کان ماضیا فیها یعنی حر به کسکن و جری
 اولسه بو بله دیرلر الشهب ضمتنه و الشهبان شبنک ضمی و هانک سکونیه شهابک جمعی کور مثل حساب
 و حسابان الشهاب شبنک فحیله شول سوده دیرلر که اکچوق صوقا نش اوله الشوب شبنک فحیله
 علی وزن جعفر کیری دبد کیری جانور قنفذ معناسنه الشهرة شبنک فحی و هانک سکونیه غایت یا شلی
 اولان قاری شهره کی الشیب و المشیب شبنک فحیله اوله و میک فحی و شبنک کسر بله ثانیه ایکسی دخی
 بر معنایه در قوجه مق معناسنه بعضیا را یتدی شیب قالر اغار مقدر و مشیب قوجه مق حندنه داخل اولمق در
 و بقال شابه المشیب ای بیضه المشیب یعنی انی قوجه لق اغرنی دیکدر اکبیاض قارشدی دیکد دکلدر
 و باری تعالینک و استعل الرأس شیبایور دینی قول شریفند شیبایور در بعضی مفعول مطلق در دبد بلر
 زیرا استعل الرأس شیب الرأس منزله سنه در الاشیب همزه نک فحیله باشی اغرن کسنه مبیض الرأس
 معناسنه الشیبه قوجه مق بقال شاب رأسه شیب و شیبه فهو اشیب علی غیر قیاس لان هذا النعت انما
 یجئ من باب فعل یفعل الشیاء مؤنث اشیب بقال بابت فلانه بلیله شیباء اذا اقتضت و بابت بلیله حرة
 اذالم تقتض یعنی یغن یا کره نک بکاری النسبه شیبایکجه سنه اخشاملدی دیرلر که شیبان مراد قارش
 عور ندر و قنکه بکاری النسبه حره کچه سنه اخشاملدی دیرلر یعنی قولنلمدی دیکد اولور و اقتضاض
 قاف ابله و ضاد معجمه ابله بکارت ازاله اولغه دیرلر الشایب بر صیغه در که قوجه مق معناسن تا کید اچون کاور
 بقال شیب شایب کلیل لائل و موت مائت الشیب بکسر الشین جمع الاشیب و شیب شول طاعله دیرلر
 که اوزرینه قارد و شمش اغار مش اوله و شیب شول صونک اسیدر که دوه طوطاغندن ظاهر اولور
 صو اچر کن الشیب علی وزن التکریم اغرق بقال شیب الحزن رأسه و برأسه و شیبه الحزن الاشابه
 همزه نک کسر بله بمعناه بقال اشاب الحزن رأسه و برأسه و برکسنه نک اولادی قوجه مق معناسنه

شوب

شوب

شوب

شوب

دخی کاور بقال اشاب الرجل ای شاب اولاده شیبان شبنک فحیله بر قیله در و شیبان دخی ایکی در یری
 شیبان بن ثعلبه و یری شیبان بن ذهل در شیبه رجالدن برکسنه نک اسمی در که مفتاح کعبه شرفها
 الله انک ولدند ابدی که اول شیبه بن طلحه بن عبدالدار بن قسی در شیبان و ملحن ایکی ابلک اسمی در
 که شدت شتا ندرده در انکچون شیبان دیرلر که قاردن و قیراغیدن یریوزی اغاروب قوجه شکر
 بقل فصل الصا والصوایه ضم صا صامه و فتح همزه ابله بت جور طه سی که سر که دیرلر الصوا
 والصیبان جمعی در انصاب صا صا و همزه نک فحیله سرکه چوق اولمق بقال صیب رأسه
 صا من الباب الرابع ای کثر صیبانه و صا صوی چوق اچکه دخی دیرلر بقال صیب الرجل اذا کثر
 من شرب الماء المصاب میک کسری و همزه نک فحیله علی وزن مفعول صوی چوق اچک کسنه الاصاب
 صا کبی در سر که چوق اولمق معناسنه بقال اصا صا رأسه اذا کثرت صیبانه الصب دو کک بقال
 صببت الماء صبا من الباب الاول الانصباب دو کک بقال صببت الماء فانصب ای سبکته فانسک
 واستغفایمک معناسنه دخی کاور بقال الماء ینصب من الجبل ای ینحدر الصب دو ککش صو بقال ماء صب هو
 کقولک ماء سبک و ماء غور و سبک دو کک و غور بره یمق معناسنه در الصبایه صا صا فحیله شوقک
 شدتی و حرارتی بقال صببت یارجل من الباب الرابع الصب زیاده عاشق اولان کسنه بقال رجل صب
 ای عاشق مشتاق الصبایه صا صا ضمیله قاید باقی فلان صوالتصاب تانک و صا صا فحی و باء اولک ضمیله فی
 قلان صوی اچمک بقال تصابیت الماء اذا شربت صبا بته الصبة صا صا ضمیله ات سور و سندن یادوه
 سور و سندن برقطعه و صبه باقی فلان صوی به دخی دیرلر صبا به کبی و کچه دن برمقدان دخی دیرلر بقال
 مضت صبة من الليل ای طائفة و فی الحدیث اتعودن فیها اسود صبا یضرب بعضکم رقاب بعض زهری
 رحمة الله علیه یتدی حدیث شرب بقله اولان صب صیدن ماخوذر و وجهی بودر که قره بلان برکسنه قن
 صوقق دلسه مرتفع اوله ردخی زهرن ده که پس صا صا جمعی اولور اسود اسودک جمعی اولدخی کبی
 قره بلان معناسنه الصیب صا صا فحی و بانک کسر بله صوصم بیراغشک صوی در بعضی یتدی صوصم
 بیراغشک و غیر بناتانک صوینه دخی صیب درلر و بعضی یتدی حنا بیراغشک صقندی سی در صیب
 قله و خالص عصفره دخی دیرلر الصیب فحشینه صوافند سندن حاصل اولان دن الاصاب همزه نک فحیله
 جمعی کاور التصبب فحشینه محو اولوب کک بقال تصبب الشی ای انحقه ذهب الصب صا صا
 فحی و بانک سکونیه قری و مجد اولان بقال خمس صب صا و خمس خاء معجندک کسر بله و میک سکونیه
 شول دوه به دیرلر که اوج کون صو اچمیب در دخی کون صوارله کبقال خمس بصباص علی القلب
 الحجة صا صا ضمیله و حانک سکونیه مصاحبت اتمک بقال حجه بحجه و حجة و حجة صاحبک جمعی دخی
 کاور فارها فره کبی الحجة صا صا فحیله بمعناها و حجه اصحاب معناسنه کاور اصحاب هم
 صحت الان کسنه الصب جمعی مثل راکب و رکب و الحجاب بکسر الصا جمع کذلک مثل جاع و جیاع
 و الحجاب بضم الصا و سکون الحاء جمع ایضا کشاب و شبان لا حجاب جمع صب کفرخ و افراخ
 الاصاب جمع الاصحاب یا صا صا که ندا حالنده دیرلر اصلنده یا صا صا یتدی ترخیم اولنوب یا صا
 دینلدی عربدن بو وجه اوزر مرخما اسماع اولمشدر اکچه مضافک ترخیم جائز کادر الاصاب
 بالکسر مصاحب قلن بقال الحجة الشی ای جعلت له صاحبا و سرکشلکدن صکره مطیع اولغه دخی اصحاب
 دیرلر بقال صحب البعیر اذا انقاد بعد صعوبتها و اصحاب برکسنه نک او علی بالغ اولمق معناسنه ده کاور بقال

صاب

صب

صب

الحب الرجل اذا بلغ ابنه واصحاب نلومك او زرنند قلن كيدر ميوب اليقومغه ديرلر واوزرنه قلى اولماينه
 حيت ديرلر حاء مهمله نك فتي وميك كسرى وتاء مثانله متين وزنى اوزن وصويك يوزن يوسن
 طونغه دخى اصحاب ديرلر بقال احب الماء اذا علاه الطحلب وطحلب طاء مهمله نك ضى ولا مك فتي وضميله
 صواوزرنه اولان ياشل نسنه كه يوسن ديرلر الاستحباب همزه نك وتانك كسر بله طلب نجت بقال
 استعجبه الكتاب وغيره اى جعلته مصباحه وكل شئ لا م شيا فقد استعجبه يعنى هر نسنه كه
 برضنه به ملايم اوله استعجبه ديرلر الاصطحاب همزه نك وطانك كسر بله برى برله محبت ابلك
 بقال اصطحاب القوم اى محب بعضهم بعضا اصلى اصحاب ابدى تاء افتعال طايه قلب اولندى زيراتا نك
 طيعنى ملايم اولد غندن اوترو صا ده وضاده وطايه وذا له وذا له وزيه مقارن اولسه متغير
 اولورتا كه لسانه ثفيل كليه بواجلدن در كه اصحاب ده اصطحاب ديرلر واضرب ده اضطرب
 ديرلر واطلب ده اطلب ديرلر واطلم ده اطلم ديرلر وادعى ده ادعى ديرلر واذخر ده اذخر ديرلر واذخر ده
 از جدرلر المصحب ميك ضى وحانك فتيه اوزرنند قلن كيدر مد كلى تولوم الا صحب
 بالفتح على وزن الاحمر شول حمار در كه رنكى قرمز به ماثل اوله الصحب صادق فتي وخا نك سكونيله
 چاغرمق وحيق رفق بقال صحب مخبان الباب الرابع الصخاب صادق فتي وخانك تشديد بله والصخبان
 صادق فتي وخانك سكونيله چاغرمق معناسنه الاصطحاب چاغرمق معناسنه در باب افتعالدن صحب
 الاذى اواز لوصوديك اولور بقال هذا ماء صحب الاذى اى له صوت واذى همزه نك مدبله وذا له معجده دن
 صكره يانك تشديد بله در يانك ثلاثى موج بحر معناسنه الصرب صادق فتي ورا نك سكونيله شول سود در
 كه زياده اكشى اوله يقال جاعنا صبر به زوى الوجه يعنى بوزى منقبض قيل الصرب فتيه نيله معنای
 مزبور اوزن در وشول قمرى صمغه ديرلر كه اول مغيلان اغاجنك صمغى در الصبر به صريك واحدى در
 وكاه اولور كه صبر به كدى باشى قدر اولور ايچنده طوقال كى وبزكى نسنه اولور كه اول صمغك ايچندن
 اول صور لوب كل ولنور المصرب ميك كسرى ورا نك فتيه شول فادركه انده سودا كشد لورا كندرمغله
 نقول صربت اللبن من الباب الثانى فى الوطب اذا جمعت فيه شيا فشيا وتركته ليحمض ووطب واوك
 فتي ابله وطاء مهمله نك سكونيله شول مشكه ديرلر كه انك ايچنه سود قورلر وصر ب بولى حيس ابلكه دخى
 ديرلر الصرب صادق فتي ورا نك سكونيله والفك قصر بله على وزن فعلى بحيره در و بحيره نك شرحى سائبه
 نفسير نك مروا بيشدر وانكچون بحيره صبرى ديرلر كه بحيره نك سودى قوتندن غيرى ايچون صاغلد وغي
 جهندن ميه سندن سودا زكور واغلان سمرمك ايچون حبس حدث ابلكه دخى صرب ديرلر يقال صرب
 الصبي لبسمن وهو الاحتبس ذو بطنه فيمكث يوما لا يحدث وذلك اذا اراد ان يسمن الصعب صادق فتيه
 وعينك سكونيله ذلولك مقابلى در كه ذلول ذال معجبه نك فتيه قولنشه ديرلر بقال امرأة صعبة
 ونساء صعب لانه صفة المصعب ميك ضى وعينك فتيه ابقر فخل معناسنه بوسيدن رجالدن
 بعضنه مصعب ريو نسيمه ابتدا بلر الصعوبة خمتينله برنسنه مشكل اولمق بقال صعب الامر صعوبة
 من الباب الخامس اذا صار صعبا الاصعاب همزه نك كسر بله برنسنه مشكل بولمق يقال اصعبت الامر
 اى وجدت صعبا وطرورى اجمال ابلكه سر كش قلغه دخى ديرلر بقال اصعبت الحمل فهو مصعب اذا
 تركته فلم تركبه ولم يمسسه جبل حتى صار صعبا الاستصعاب همزه نك وتانك كسر بله مشكل كلك
 يقال استصعب عليه الامر اى صعب الصعيب صادق ونونك فتي وعينك سكونيله باشى كوچوك اولان

صحب

صرب

صعب

الصعينة صادق فتي وعينك سكونى ونونك فتيه در حجه وزنى اوزن ثبدك اهر رته برن قالدروب
 با شلرن مد ورق قطع ابلك بقال صعب الشربة اذار فع وسطها وقورر اسها الصقب صادق وقافك
 فتيه قرب اولمق بقال صعبت دان من الباب الرابع اى قربت وفى الحديث الحار حق بصقبه الا صقاب
 همزه نك كسر بله قرب قلمق بقال اصقبه فصقب اى قرب فقر ب الصقب قافك سكونيله
 مشول عمو در كه اوك اورتسنه اولوب زياده اوزن اولور الصقبوب خمتينله صقبك جمى كلور
 وصقب قورى اولوب ايچى طلو اولان نسنه اور مغه ديرلر بقال صقب من الباب الثانى وصقب ديو
 هر نسنه نك اوزننه ديرلر كه طلو وفرموده اوله الصقاب برطاغك اسيدر الصقبوب على وزن جعفر
 طوبل اولان نسنه الصلب صادق ضى ولا مك سكونيله قاقى نسنه وارقه ده اولان او كورغه ككى
 وشول مكانه ديرلر كه دوز اوله ومحكم اوله الصلبة جمى كلور مثل قلب وقلبة وصلب بريرك
 ادى در صمانه و صمان صادق فتي وميك تشديد بله رمل عاج ياننه بريرك ادى در وحسبه دخى
 صلب ديرلر نته كم عفا فة يعنى صلاح وثقوا به زار ديرلر والصلب صادق فتي ولا مك كسر بله
 كذلك قاقى تشديد معناسنه الصلب صادق ضى ولا مك تشديد بله كير وشديد معناسنه در
 الصلايه صادق فتيه يكلك بقال صلب الشئ صلايه التصليب بك ابلك بقال صلبته انا وخرما
 قوريق معناسنه ده كلور بقال صلب الرطب اذا بلغ اليبس المصلب بضم الميم وكسر اللام قورى
 خرما وچنكه انوك اوزرنه بيزدوكسه ملايم اولسون ديو اول وقت مصفر ديرلر ميك ضى وقاف
 مفتوحه نك تشديد بله الصلبة صادق ضى ولا مك فتي وتشديد بله بلا كى طاشى المصلب ميك
 ضى ولا مك فتيه شول كو ندر كه بلنش اوله الصلب كذلك بلا كمنش اولان كوندن بقال سنان
 مصلب وصلب اى مسنون الصلب صادق ولا مك فتيه ارقه ده اولان ككه لغت در صلب معناسنه
 وصلب ديرلر يك اولان يره دخى الصاب صادق فتي ولا مك سكونيله اصمق بقال صلبه من الباب
 الثانى التصليب بمعناه بقال صلبه نصليا تشدد للكثرة قال الله تعالى ولا صلبنكم فى جذوع النخل
 الصليب صادق فتي ولا مك كسر بله خاچ كه نصارى اكا طيرلر الصلب صادق ولا مك ضى ابله
 والصلبان جمى كلور وصلب ككه اولان ابلاك والاصطلاب همزه نك وطانك كسر بله ككه
 اولان ابلكى چقارمق برنسنه يا غلق ايچون المصلب ميك ضى ولا مك فتيه شول بزرده ككه انده
 صليب نقشى اولور الصالب لامك كسر بله اسمنه نك اسبى نته كم بونك مقابلنه نافض ديرلر بقال
 صلبت عليه حماء من الباب الثانى اى دامت واشتدت المصلوب عليه شول كسنه در كه اوزرنه حرارت
 حى غلبه ابله الصلبي صادق ولا مك فتي وهانك سكونيله والف مقصوره بله شول دوهيد ديرلر كه
 قوى وشديد اوله يا الخاق ايچوند رصلهيات مؤنثى در الصناب صادق كسر بله برقاتق در كه خردلدن
 وقورواوزن اتخا اولور صاحب صراح صناى رنكله نفسير ابدوب غلط ابشدر غالبا جوهرينك
 صباغ يتخذ ديد كندن صباغى رنك معناسنه طن ابشدر رجالا كه صبع انك قانغه دخى ديرلر نته كم بارى
 تعالى وصبع للاكين بيور مشدر الصنابى كذلك كسر صا ده طورى رنكلو اولان ت بعضلر ايندى شول
 آل رنكلو اولان ات در كه برى ريباض قلارى اوله صباغ منسوب ديك اولور غالبا صباغك دخى رنكى بوبله در
 الصوب صادق فتيه يغور ك كو كدن نازل اولمى و صوب اصابت معناسنه ده كلور بقال دعنى وعلى
 خطاى و صوبى يعنى صواب وخطا كد ومكدر و صوب مصدر در زول معناسنه بقال صاب يصوب من الباب

صعب

صقب

صقعب

صلب

صلهب

صنب

صوب

الاول اذ انزل وصاب المطر دخی دیرلر قین یغمور اصلنسه التصوب بمعناه الصبب صادق فخی و یانک کسری
و تشدید له شول بلوندر که یغمور لو اوله ذو صوب معناسنه التصوب اتی یار شه قومق سکر نیکچون
وصواب سو بلدک دیکدر بقال صوب ای قال له اصبت و تصوب باش امکه دخی دیرلر بقال صوب راسه
ای خغه صبه الصببه صادق فخی و یانک سکونیه و یانک خمیله اوق و اروب طوقنوب یکماتک بقال صاب السهم
یصوب صوبه ای قصود و ام یجز الصبب صادق فخی و یانک سکونیه اوق نشان ایرمک بقال صاب السهم
القرطاس بصببه صیبا لعة فی اصابه و فی المثل سهم الحوا علی صائب یعنی چوق خطا ابدن از اولور که
اصبت دخی ابدن الاصابه همزه نک کسری به بولمق بقال اصابه ای وجه و مصیبت زده اولمه دخی دیرلر بقال
اصابه مصیبه و صواب سو بلکه ده دیرلر بقال اصاب فی قوله واه فی نشانه ایرمکه دخی دیرلر بقال اصاب
القرطاس یعنی اوق نشان کاغذنه ایرشدردی المصاب میمک خمیله مصیبت زده اولان کسنه و قصب سکره
یعنی شکر قشنه دخی مصاب دیرلر و مصاب اصابت معناسنه دخی کاور و مصاب شول کسنه یید دخی
دیرلر که عقلنه نوع فتور اوله الصابه علی و زن الطاقه جنون بقال فی عقله صابه ای طرف من الجنون
الصواب صادق فخیله خطانک مقابلی الاستصابه همزه نک و تانک کسری به صواب اوزن بولمق بقال
استصوب فعله و استصاب فعله یعنی الصوبه صادق خمیله خرمایع اولاجی بر ج معناسنه و غیری نسنه نک
دخی جمینده استعمال اولنور بقال دخلت علی فلان فاذا الدنانیر صوبه بین بدیه ای مهمله یعنی
حسابی دو کلشدی المصبیه میمک خمیله شول غم و اندوهدر که انسانه ایرشور المصائب مصیبتک جمعی کلور
وطائفه عرب مصائبک همزه سی اوزن متفق اولدیلر و بونک اصلی و اوایدی کویا که حرف اصلی حرف
زائده تشبیه ابدوب قلب ایشلر در و مصاب و زنی اوزن دخی جمع اولمشدر اصل اوزر بنه المصبوبه میمک
فخی و صادق خمیله مصیبت که یدر الصیاب صادق ضمی و یانک تشدید به کر پده و مختار اولان کسنه ل بقال
قوم صیاب ای خیار الصیابه و الصوبه صادق ضمی و یانک اولد و و اوک تانیده تشدید به صیم معناسنه در
بقال هو فی صیابه فومه و صوانتم ای صیمهم و صیاب هر نسنه نک خیارنه دخی اطلاق اولنور الصاب بر اچی
اغا جک عصان سنه دیرلر الصبب صادق فخی و یانک سکونیه ایرشک بقال صابت الشده فی قرارها الصبهه
باش قلری استقر اولمق الصوبه صادق و هانک خمیله بمعناها الاصب همزه نک فخیله استقر اولان ر جل
الصهباء صادق فخیله و الفک مدبله خمر و خمره صهباء دبد کلمی لونده صهوبت اولد و غچون در دوه
جنسندن اصهب شول دوه در که انوک بیاضنه حرمت قار بشه یعنی قلر پنک اوجلری قرمز اولوب اچلری
بیاض اوله الصهبای صادق خمیله شول دوه در که استقر اللون اوله بعضلر ایتدی صهبای شول دوه در که
صهباء منسوب اوله و صهباء برار کک دوه نک اسمیدر یا خود بر موضعک اسمیدر صهب السبال صادق
ضمی و هانک سکونیه اعدا معناسنه در قانهم بقولون للاعداء صهب السبال و سود الاکبادوان لم
یکونوا صهب السبال یعنی هر نه دکو سبالری یعنی بیقلری استقر دخی اولمازسه ده اعدایه صهب السبال
دیرلر و اصلی بودر که عرب طائفه سنک غالباً اعداوتی رومله در و رومک صهبو بی غالب در صهب السبال
رومک استعمال اولنوک کش اچکن شایع اولوب هر عده ده استعمال اولندی صهبی صادق خمیله برانک
اسمیدر که غرام کسنه نک اتی در و غر بر قبیله نک بابا سنک ادبدر فصل الضاد الضب صادق فخیله
اصلیه یه یا بشمق معناسنه در و حشرات ارضدن برنک اسمی در که اکا کله دیرلر غالباً اکا دخی یه یقین
اولد غچون ضب دیشلر در الصباب و الاصب جمعی کلور مثل کف و اکف و فی المثل اعق من ضب یعنی ضبدن موزدق

صهب

ضب

دیک محلله بوبله دیرلر یاضب اکثر یا کندی و یاور بلرن بروقولهم لا فغله حتی یجن الضب فی اثر
الابل الصبارة یعنی حتی کار صودن کن دوه یصودن کلد کچون منشوق اولنجه دیرلر یاکر اصلا صواب یجن
وضب ناقه صاغق معناسنه ده کلور بقال فلان یضب ناقتنه من الباب الاول ای محلبها نجس اصابع
یعنی ناقه نک همسه سی اوزر بنه باش بر ماغنی قویوب صکره همزه نک اوزر بنه باقی بر مقلرن کتور مک در وضب
حق و حسه دخی دیرلر وضب بر مرصدر که دوه نک طبائنه عارض اولور وضب بر مرصدر که طوداغه عارض
اولوب قان اقدیر و حرص معناسنه ده کلور بقال جاء فلان یضب لثانته من الباب الثاني اذا استدر حصه
علی الشی و لثات دیش دینه اولان اثره دیرلر واغز قانلو اولمق حرص معناسندن ککنایت اولور وضب
خرمانک اول چقان یخشنه دیرلر طلع معناسنه وضب اوغلانک سمر نکندن قولتو غی یار لمغه دخی دیرلر وضب
بر طاعک اسمیدر که مسجد خیف انوک دینه در و حیله کمر معناسنه ده کلور بقال رجل خب ضب یعنی
رجلا خداعا الضبب صادق فخی و بانک کسری و مدبله راوز رنده صونک و صوامثالک انقیسی در بقال
ضب الماء و الدم یضب صیبا من الباب الثاني ای سال الاضباب همزه نک کسری به اقمق بقال اضبته انا
واضباب کلر چوق اولمق معناسنه ده کلور بقال ضب البلد و اضب ای کثر ضباب و قلبه اولان کینی کیزلمکه
دخی اضباب دیرلر بقال اضب فلان علی غل فی قلبه ای اخره و بعضلر ایتدی سکوت معناسنه ده کلور بقال
اضب علی مافی نفسه اذا سکت مثل اضباء و بعضلر ایتدی اضباب نکلم معناسنه کلور بقال اضب اذا نکلم زیرا
اضباب اخراج معناسنه در بقال ضببت لثته دما اذا سالت و اضبته انا فکان اضب یعنی اخراج الکلام ولثته
دیش دینه اولان ایتدی رلر و اضباب جمع اولوب چوق اولمغه دخی دیرلر بقال اضبوا علیه اذا کثروا علیه و کون
طمانلو اولمق معناسنه ده کلور بقال اضب یومنا الضبیه صادق فخی و بانک کسری به چوق کلر لو بر بقال
ارض ضبیه ای کثیره الضباب و اصل اوزر نکن کله لک بری بودر که ادا غام اولما مشدر المضبیه
میمک و صادق فخیله کلری چوق بر المضاب میمک فخیله مضبه نک جمعی کلور بقال وقعنا فی مضاب
منکره یعنی کلری چوق برلر واقع اولدق المضب میمک ضمی و بانک کسری و تشدید به شول کسنه در که
کارک یواسنه صودو کر تا که ضروری طشره چخمغه اولیه حارش معناسنه حاء مهمله و شین مجحه ابله
الضب فختینله دوه ضب مرضنه مبتلا اولمق بقال ضب البعیر یضب من الباب الرابع الضب فختینله شول
دوه در که ضب مرضنه مبتلا اولمش اوله الضباء صادق فخیله و الفک مدبله مونشی التضب فختینله و بانک
ضمی و تشدید به اغلان زیاده سمر مک بقال نضب الضبی ای سمن و انفتقت باطه و قصر عنقه یعنی سمر نکندن
قولتو قلری یارلوب بو بی قصلسه الضبابض ضاد اولینک خمیله شول کسنه در که قصه بویلو اولوب
سمر اوله الضبیه صادق فخی و بانک کسری به یاغله و ربله اولور بر نسنه در که بر قاب قورلر دخی احیانا
صیبیه بد و رلر التضبیب علی وزن التکریم صبییه ضیبیه بد و رمک بقال ضبوا الصبیکم ضبه صادق
فخیله بر کسنه نک اسمی در وضبه بر انلود موردر که قیولر قورلر الضبابه صادق فخیله بر بلوت در که
یر یوزینه اینوب یری توتون کی قیلر که اکا طومان دیرلر الضباب کذلک صادق فخیله ضباب نک جمعی
الضرب صادق فخی و رانک سکونیه اورمق بقال ضرب بر ضرب بر ضرب من الباب الثاني و یر یوزنه سفر
ایمکه دخی دیرلر بقال ضرب فی الارض ضرب باذا سار فی ابتقاء الرزق و منع لیمک معناسنه دخی کلور بقال ضرب
علی ید فلان اذا حجر علیه و اور کوب قاچمق معناسنه ده کلور بقال ضرب البعیر فی جهازه ای نفری یعنی فخنکه
وده بالایله قجوب بالانی اصلو قالوب زیاده اور کسه ضرب فی جهازه دیرلر و ضرب نسبت معناسنه ده کلور

ضرب

يقال ضربت فيه فلانة بعرق ذي اسب واسب فحتمله وسين معجه ابله التباس معنائه در يعنى فلانه
 او غلاني مشبه طمر نسبيله طوغور مشد و ضرب خفيف يعنون دخی دیرلر و ضرب اتیه بینی ادمه ده دیرلر
 خفيف اللحم معنائه واکنیرینه دخی دیرلر ضیععه معنا سنه ونوع معنائه ده کلو روسکه معنائه ده
 استعمال اولنور بقال درهم ضرب مصدرله صفتلنی قیلند ندرته کماء غور و سبک دیرلر و بعضلر ایتدی
 ضرب سیرده سرعت ایتکه دخی دیرلر المضرب بفتح المیم هالراء سفر ایتک ضرب معنائه بقال ان فی الف
 درهم لمضرب باای سفر او تجارة و وصف ایتک معنائه دخی کلو بقال ضرب الله مثلاً ای وصف و بین و قولهم
 ف ضرب الدهر ضرب بانه کقولهم ففضی من القضاء یعنی حوادث دهر تا نیر ایتدی الضراب ضادک کسر بله ارکک
 دیشیه وارمق بقال ضرب الفعل الناقه ضرب ایا الضرب بان ضادک و رانک فحتمله اثلنی بقال ضرب الجرح
 ضرب بانا یعنی نازک جراحتی ایلدی الطیر الضوارب شول قوشلر در که رزقن طلب ایدر کویا که ضرب
 فی الارض دن مأخوذ در الاضراب همزه نک کسر بله اقامت ایتک بقال اضرب الرجل فی بینه ای اقامه فيه
 و سکون معنائه ده کلو ر بقال اضرب ای اطرق و اطراق طاء مهمله و راء مهمله ابله سکونه دیرلر
 و تقول رأیت حية مضربة ای ساکنه لا تحرك و اعراض معنائه دخی کلور بقال اضرب عنه ای اعرض
 و دوه نکرار ککه کن دیشیه چککه دخی دیرلر بقال اضرب الرجل الفعل الناقه فضر بها التضر ب
 تانک فحتمله و ضادک سکونیه حدث ابدوب قندر مق و نهالی دیکوب اصلاح ایتکه دخی دیرلر بقال ضرب النجاد
 المضربة اذا خاطها و مضرب شول نهالی ییدرلر که اوزرنه غاز قلنور و نجاد نوله و حمله و دال مهمله ابله نهالی
 اسلینه دیرلر المضاربة میمک ضمی و رانک فحتمله او شقی بقال ضارب اذا جالده یعنی قلیله او روشسلر و بر
 کسنه مائی رکسنه ییه رهب فایده سنه اوزرتی و لغه دخی دیرلر التضارب تانک فحتمله و رانک ضمه و الاضطراب
 یعنی واحد بقال اضطرب الموح ای ضرب بعضهم بعضاً و اضطراب حرکت معنائه ده کلو و اختلال
 معنائه دخی استعمال اولنور بقال هذا حدث مضطرب السندای مختل السند الضرب ضادک و رانک
 فحتمله بیاض باله دیرلر که قوی اوله نذکیر و تائیدی جائز در الاستضراب بالبیاض و قوی اولمق بقال استضرب
 العسل ای صار ضرب با و هذا کقولهم استنوق الحبل واستنيس العنز یعنی ارکک دوه نذکیر و یکی ارکک
 دبلدی دیک اولور بر حالدن بر حاله انتقال معنائه المضرب میمک فحتمله و ضادک سکونیه و رانک کسر بله
 شول وقت در که دیشی ارکک اسنیه بقال انت الناقه علی مضرب بهای یعنی رقه ارکک اسنک زمانه کد بکه زمانی
 مکان کی قلیشلر در و تحقیر محله ماله مضرب عسله دیرلر یعنی نسب و مال جهندن اصلا قدر و اعتباری
 یوقدر بال پان سنه اولان اعتبار دکلور و ما عرف له مضرب عسله دخی دیرلر یعنی انوک اصله و عر و قنده
 قطع قدر و اعتبار بیلندی و مضرب السیف قلیجک او جندن بر قارش نهایت بولد و دخی ییدرلر که چالم یر بدر
 و مضربه السیف دخی دیرلر و مضرب شول کیکه دیرلر که اندک ابلک اولور و تقول للشاة اذا كانت مهزولة ما
 یرم منها مضرب یعنی قنکه انوک ککی فادلسه اندن ابلک یقصر از مام راء مهمله و میمن ابله ایلکلو اولمق
 معنائه در بقال ارم العظم ای جرى فيه الرم و هو الخ المضرب میمک کسری و ضادک سکونیه شول سنه
 در ککه انکه ساز چلارلر و شد بد الضرب اولان کسنه الضارب شول مکاندر که انوک اشجاری چوق اوله
 و ضارب شول قهید دیرلر که سودن صاغ کسنه ها و و شول کپیجه دیرلر که ظلمنی صاغنه و صولونه
 یا بلوب عالمی ظلمت طوغش اوله و ضارب شول کسنه ییدرلر که قاراه قلی اوزرنه مؤکدر الضرب
 ضادک فحتمله و رانک کسری و مدبله کذلک قاراه قلیر بیه موکل اولنه دیرلر الضرب باء ضادک ضمی و رانک فحتمله

جمعی کلور

جمعی کلور و ضرب بقر اغو معنائه ده کلو و تقول منه ضربت الارض ک تقول طلت من الطل و طل جدید دیرلر
 و ضرب مثل و شکل معنائه ده کلو و الضراب جمعی کلور ضرب ب الشول شول سوده دیرلر که بعضی بعضی
 اوزن صاعله و شول فتح شین معجه ابله دن ده باقی قلاتن صوید دیرلر اصل معنائه بعضیلر ایتدی ضرب
 الشول اولماز الارجحه دوه نک سودندن اولور که بعضی قوی و بعضی سوق و له الضربیه ضادک فحتمله و رانک
 کسر بله طبیعت معنائه در بقال فلان کریم الضربیه و لیثم الضربیه کیر و بونجلین طبیعت معنائه در نجیه
 که فتح نون و کسر حاء مهمله ابله و سلیقه که فتح سین و کسر لامه و خیز که فتح نون و کسر حاء مهمله
 و زاء معجه ابله در و توس که تانک ضمی ابله و سین مهمله ابله در و سوس که سین ولینک ضمی ابله در و غر یزه که غین
 معجه نک فحتمله و راء مهمله نک کسر ابله و زاء معجه ابله در و نحاس که کسر نوله و حاء مهمله و سین مهمله ابله در
 ضم نون دخی لغتدر و خیم که خاء معجه نک کسر بله در بونارک هر بری ضربیه کی طبیعت معنائه در و ضربیه
 دیرلر شول مقدان که کسمه کسینان دیرلر ده اعتبار اولنور که ضربیه عید دخی بوندن در چن کبی و غله سنی شول
 عبدک اوزرنه نقدیر اولنسه و جزید دخی ضربیه قیلندن در و قلیله او روانه دخی ضربیه دیرلر و ضربیه شول
 یوکد و قلیله دیرلر که ایلد قدن صکره دوشر لوب بر ایدله بفلانور دخی اندن صکره اکر اور الضراب ضادک کسر بله
 ضربیه نک جمعی کلور الضراب ضادک ضمه و الضغیب ضادک فحتمله و غینک کسر بله طوشن و ازی صوت ارب
 معنائه بقال ضغبت ضغبت من الباب الثالث الضغبه ضادک فحتمله و غینک سکونیه شول عورندر که ضغاب سیک
 یعنی شخیراک خرده لرینه حریص در و ضغبه اصله ضغبه ایدی سین اسقاط اولندی ز بر اسمک آخر
 حرفن کاه اولور اسقاط ایدر لرته کم فرزدقک نصغیرند آخر حرفن اسقاط ابدوب فر یزد دیرلر الضوبان
 قوی و فرموده اولان دوه ییدرلر و جمعی برادر المضرب میمک ضمی و هانک فحتمله و تشدید بده شول ات در
 کد قتی بشماش اوله لحم مشوی فی الجمه معنائه التضهیب علی وزن التکریم یایی و کوند ری طوغر لثقی
 ایچون اتشه کوستر مکدر فصل الطاء الطیب طانک فحتمله و بانک کسر بله علم طبه عالم اولان
 کسنه و هر استاده طیب دیرلر نفعده اولور سه اولسون الاطبة همزه نک فحتمله و طانک کسری و بانک
 تشدید بله طیبیک جمع قلی الاطباء همزه نک فحتمله و طانک کسری و بانک تشدید بله جمع کثر تی تقول
 ما کنت طیبیا و لقد طیبیت من الباب الرابع یعنی طیبی بلزدک او کوندک المتطیب علی وزن المتعلم شول کسنه
 در که علم طبه دور شر الطب یا لکسر و الطب بالفتح و الطب بالضم لغتدر و وفی المثل ان کنت ذا طب فطب
 لعینیک یعنی طب اهلی ایسک کوزلر که نیار ابله و ذا طب و ذا طب دخی دیرلر حرکات ثلاثه و طب سحره
 دخی دیرلر بقال طب الرجل و طب عاده دخی دیرلر بقال ماذاک بطی ای بدهری و عادی المطبوب سحر
 اولنش کسنه الا ستطباب همزه نک کسری و سینک سکونیه در دایچون دوانک فنقسی صالح درانی صور مق
 بقال فلان یستطب او جعه ای یستوصف ایا یصلح لدائه الطب فحتمله عالم معنائه در بقال رجل طب
 ای عالم و فحل طب ای ماهر فی الضراب یعنی جماعه ماهر و طب مصدر دخی کلو و صوی صیز مسون ایچون
 مشکک در زنه دری پارس قومی معنائه بقال طیبیت السقاء اطبه المتطیب تانک فحتمله و طانک سکونیه
 بمعناه شدد لکثرة بقال طیبیه و مشککی اوک اوزرنه اولان عموده اصوب ایرنلق در الطبیه طانک کسر بله
 شول یرمق مقداری دری در که مشکک در زنه ارقری قورلر صوی صیز مسون دیو الطباب طانک کسر بله
 جمعی کلور و طبابه قومده و بولتده یول یول اولان سنه ییدرلر الطبه طانک کسر بله کذلک قومده
 و بولتده یول یول اولان سنه ییدرلر و طبه اوزون بزبان سنه ده دیرلر جمعی الطیب کلور طانک

صغیر

ضوب

طیب

کسری و بانك فخیله طب شمع شمس دخی بوندن در و بوشول یوللر در که کون طوغر کن کونک شمعاندن
 ظاهر اولور الطیبة طانك فخی و بانك سکونیه صونك و صویه بکر نسنه لرك اوازی الة تطیب علی وزن
 التدرج صونك اوازی کلمك بقال تطیب الماء الطحری به طانك و رانك ضمی و فخی و کسری و حانك سکونیه
 لغت در زیاده سی خرقة معناسنه بقال ماعلی فلان طحریه و طحریه طحریه ای خرقة خرقة و بلوت پارسنه
 دخی اطلاق اولنور بقال مافی السماء طحریه ای شئی من العیم الطحلب و الطحلب طانك ضمی و حانك سکونی
 و لامك ضمی و یاخورد فخیله شولیشل نسنه در که صورلك یوزنده اولور که اکابعض و لا یتلر ده یوسن دیرلر
 الطحلبه طانك فخیله در حرجه وزن اوزن صویوسون طوتمق بقال طحلب الماء العین المطحلبة میمك
 ضمی و طانك و لامك فخیله یوسن طوتمش بکار الطرب فخیله بر خفت در انسانه حاصل اولور یا شدت
 خوفدن و یاخورد شدت سروردن بقال طرب طرب من الباب الرابع الاطراب همزه نك کسری و طانك
 سکونیه طریه کتور مک بقال طریه غیره النطرب علی وزن التکم بمعناه بقال تطریه الطراب طانك کسری به
 شول دوه در که وطنه چکه المطارب میمك فخیله متفرق یوللر واحدی المطریه و المطرب کاور کذلک
 میمك فخیله الة الطرب فخیله که اوزده استعمال اولنسه اوازی چکوب کوجک ایتمک تحسین صوت معناسنه
 الطریبه طارک فخی و رانك سکونیه سود صغن کسنه کچی سود صغفه دعوت ایتمک بقال طرب طراب
 بالمعری اذا دعاها یوز بدایتدی طریبه شفتینله اولور یعنی شفتینی تصویت ایتمکه اولان دعوت طریبه
 دیرلر و معری میمك کسری و الف مقصوره ابله کچی معناسنه در الطرب طارک ضمی و رانك سکونیه و بانك
 تشدید به اوزن مه ثدی طویل معناسنه الطریبه کذلک طارک ضمی و بانك تشدید به اوزن
 ممالو عورت ده در ین طریبین بونلر ابله لفظ در که بولر له سخریه قلنور فخی بر کسنه سخریه و انق دبلنسه
 الطرب فخیله دبلک بقال طلبت الشئی طلبان الباب الاول و طلب طلبک جمعی دخی کلور الاطلاب همزه نك
 کسری و طانك کسری و تشدید به بمعناه من باب الافتعال بقال اطلبته و منه عبد المطلب بن هاشم و اسمع عامر
 المطالبة علی وزن المعاملة طلب ایتمک بقال طالبه بکذا مطالبة التطلب علی وزن التکلم مره بعداخری طلب
 ایتمک الطلیبه طانك فخی و لامك کسری ابله شول نسنه در که فی طلب بدر من الاطلاب همزه نك کسری
 و طانك سکونیه بر کسنه نك مطلب بن یزید و بر مک بقال طلبه ای اسعفه با طلب و اسعاف سین مهمله و عین
 مهمله ابله حاجی نیز بتور مک و اطلاب طلبه محتاج ایتمک معناسنه ده کلور اضداددن در و منه قولهم
 اطلب الماء اذا بعد ولم یئل الا بطلب المطلب میمك ضمی و لامك کسری به شول صور که بعید اوله
 و بعید اولان کلا ده یعنی مرعاده و کلانک غیر نه دخی استعمال اولنور مطلوب بر موضعک اسمی در
 الطنب ضمتینله جادر ابله و اغاج کوکنه دخی دیرلر عرق شجر معناسنه و بدنده اولان سکره دخی طنب دیرلر
 الاطناب همزه نك فخی و طانك سکونیه طنبک جمعی امامهذب الاسماءه طنب کسری طابله جادر ابله طنب
 ضمتینله جمعی اطناب جمع در دیش المطنب میمك ضمی و طانك فخی و ونونک فخی و تشدید به قور و لمش
 جادر بقال خباء مطنب و رواق مطنب ای مشدود بالاطناب و رواق کسری به بر در کوسر اپردیه
 دیرلر المطنب میمك و ونونک فخیله اوموز منک معناسنه و اوموزله بیونک اورتیری عاتق معناسنه
 الطنب فخیله سکوده اولان اگر بلك در التطنب تانك فخی و طانك سکونیه و ونونک کسری به
 برده اقامت ایتمک بقال طنب بالمكان اذا اقام به و آنک ارقه سی اوزن اولق بقال طنب الفرس ای طال
 متنه الاطناب همزه نك کسری به سوزی اوزن اوزن اوزن بقال اطنب فی الکلام ای بالغ فیه و دوه بری رینه

طرب

طرب

طنب

تابع اولغه دخی دیرلر بقال اطنب الابل اذا اتبع بعضها بعضا و بل توزقو یرمغه دخی دیرلر بقال اطنبت
 الریح اذا اشتدت فی غبار ابن الاطنابه همزه نك کسری به بر شاعرک ادی در و اطنابه سایه بانه ده دیرلر
 و شول نصیبیه دخی دیرلر که کریشک باشنه بغلرلر یا بک کرشی کسلسون دیو و صاحب صراحک طنبه
 سایه بان و دوالی که بر قبضهای کن بندند دبدکی یعنی یای قبضه سنده اولان قاپشه دیرلر دبدوکی سهودر
 الطیب طانك فخی و بانك کسری به و تشدید به خبثک مقابلیدر کوجک دیک اولور الطیبة طانك کسری
 و مدبله و التطیب تانك فخی و طانك سکونیه مصدر در کوجک اولق معناسنه بقال طاب الشئی یطیب
 طیبه و تطیبان من الباب الثاني و طیبیه رضامعناسنه دخی کلور نقول فعلت ذاک بطیبه نفسی اذا لم یکرهک علیه
 احد و نقول مایه من الطیب و لا نقول من الطیبه یعنی صورت ثباته اولان استعمالی صورت نفیته اولان استعماله
 محال قدر الاطابه همزه نك کسری به کوجک ایتمک معناسنه بقال اطابه غیره التطیب تانك فخی و طانك سکونیه
 بمعناه بقال طیبه و طیبیا و فخبند ما طیبه دیرلر و ما یطیه دبد کوری مقلو بدر الاستطابه همزه نك کسری به
 کوجک بولق بقال استطابه ای و جده طیبیا و استطابه استجابه دخی دیرلر الطیبه طانك کسری و بانك فخیله
 صحیح و بلا حیل معناسنه استعمال اولنور بقال سبی طیبه ای صحیح السباء یعنی اسیر لکی صحیح در حیل و خدعه
 ابله و نقض عهدله اسیر اولمه دکل در الاطاب طیبک جمعیدر بقال اطعمنا فلان من طاب الخزور یعنی دوه ایتمک
 اعلا سیله اطعام ایتدی و لا نقل من مطاب الخزور الطیب طانك کسری به شول نسنه در که فی استعمال ابله
 کوجک رایحه لوا ولد و غیچون الاطیان همزه نك فخیله و طانك سکونیه اکل و جماعه المطایبه میمك ضمی
 و بانك فخیله لطیفه ایتمک نمازحه معناسنه الطاب و الطیب طانك فخی و بانك سکونیه و الطیب جمله سی
 لغتدر بر معنایه عمر بن عبد العزیز که مدحنه ایتدی لمقابل الاعراق بالطاب یعنی عمر بن عبد العزیز که اصل هر
 جهندن کوجک کدر یعنی اتا جهندن عمر بن عبد العزیز بن مروان بن الحکم بن ابی العاص در و انه جهندن بن ام
 عاصم بنت عاصم بن عمر بن الخطاب در و مقابل الاعراق میمك ضمی و بانك فخی حسن الوجه کبی در و اعراق
 عرقک جمعیدر و بالطاب مقابل کله سینه منی در الطایبه خمر معناسنه و مدینه خمر ماسی معناسنه در که
 اول خرمایه عذق بن طاب و طاب بن طاب دیرلر و عذق بن طاب و عذق بن زید خرمادن لکی نوعدر و عذق
 عین مهمله نك کسری و ذال معجه نك سکونیه خرماسلقمه دیرلر الطیاب طانك فخیله و بانك تشدید به
 ز یاده کوجک بقال شئی طیب ای طیب جدا المطیبه میمك فخی و طانك سکونیه راحت بولاجق نسنه
 بقال هذا شراب مطیبه للنفس ای تطیب النفس اذا شربته طوی طانك ضمیمه و الفک قصر به فعلی و زنی
 اوزن طیب دن ماخوذ در یخت و دولت معناسنه یاسی و اوه قلب او نمش در ما قبل مضوم اولد و غندن
 او ترو بقال طوی لك و طویاك بالاضافه قال یعقوب و لا نقل طویيك بالباء و جثنده برافاجک اسمی در
 طیبه طانك فخیله و بانك سکونیه شیبیه و زنی اوزن مدینه رسولک صلی الله علیه و سلم اسیدر الطوب طانك
 ضمیمه که مد معناسنه در اهل مصر لغتی اوزن عرب لرك طبت به نفسا دبد کوری طابت نفسی به معناسنه در
 فصل الطاء الطاب طانك فخی و همزه نك سکونیه سلف معناسنه در بقال هو طاب به ای سلف
 و طامه دخی دیرلر میله و طاب چاغرمق معناسنه دخی کلور المطا به میمك ضمی و طانك فخی و همزه نك
 فخیله الفدن صکره ابله کسنه ابله قزقنداشی زوج ابدوب بری بر به بجانق اولق و طامنی دخی میله
 و کذلک طانك مابعدند ه الف مدوده ابله بومعاده لغتدر الطیبات طانك فخی و بانك سکونیه
 مرض داء معناسنه بقال مایه طیبات کا بقال مایه قلبه ای شئی من وجع که قلبه فخیله و جمع معناسنه در

طیب

طاب

طرب

طربا طرب الغم طاء اولينك فتي وطاء ثانيه نك كسر بله قيونك اوزى صوت غم معناسنه الطرب
 طانك فتي ورائك كسر بله طرابك مفردى در الطراب طانك كسر بله كوچوك طابا غلر ديك اولور ورائى
 معناسنه راء مهمله وباء موحداه ابله بوسيدن عامر بن الطربه ابن الطرب ديدلر طانك فتي ورائك
 كسر بله كه مزبور عرب بكري نك برى در الاطراب همزه نك فتيه ديش ديملرى اصول اسنان معناسنه
 الطربان طانك فتي ورائك كسر بله قطران وزنى اوزن بر جانور در كه كدى مثالنده بدر ايجه در و عرب
 طائعه سى طربانى صيد ايسلر قن برنك ثوبه بالنسه اعتقادلى بودر كه اول ثوب اسكيه وانوك
 رايحه قبيحه سى كنيه وفي المثل فسا بيننا الطربان ديرلر يعنى بزم ما بينهم طربان بالندى بونى اول وقت
 ديرلر كه برى برندن انقطاع كلى ابله منقطع اوله لى الطربى طانك كسرى ورائك سكوفى والفك قصر بله
 طربانلر ديك اولور بو جمعدر حجلي حجلاك جمع اولدغى كى و حجل فتح حاء مهمله ابله و حمله برنوع ككلك در
 وكاه اولور كه جمعى الطربانى كلور كوى ياكه بو طربا نك جمعيدر الطرب طانك ورائك ضمى وبانك تشديد بله
 عتل كى قصه بولور و اولور اولان كسنه و عتل عين مهمله نك و تاء مثنا نك ضميه عليه ط و جافى اولان كسنه در
 الطربوب طانك ضمى ونونك سكوفى وبانك ضميه ايجكه اولان قورى كيك فصل العين العى عينك فتي
 وبانك تشديد بله صويى كوكر جين كى اكوب اغزله ايجك بقال ع الماء يعى من الباب الاول وفي
 الحدب الكباد من العى جكر اغرسى صويى وجه مزبور اوزن ايجه دن در كوكر جين صويى عى طرب يقيله
 ايجد كى كى چار يار ايجد كنه دى عى ديرلر العباب فتح عينله مصدر در معنى مذكور اوزن وقولهم
 لا عباب اى لا تعب فى الماء يعنى صويى دفعة ايجه عباب زال وزنى اوزن امر اولغله واوت او زامغه دى عى
 ديرلر بقال عى النبات اى طال العباب عينك ضميه صوعظيم جوق اولق و ثلق العيب ضمتينله
 سول صورلر در كه يردن اولور و جقار العيب عينك فتي وبانك سكوفى يوكدن اولان كلم
 واهونك اركى نسي الظلامعنا سنه و بكتاك يعنى العيب عينك فتي وبانك سكوفى اوزون كسنه
 العيبة عينك ضمى وكسر بله وبانك وبانك تشديد بله كسر و تجبر بقال رجل فيه عيبة و عيبة اى كبر
 وتجبر و عيبة الجاهلية نخونها اى كبرها و عظمتها العيبة عينك فتي وبانك كسرى و مدبله شول نسنه در
 كه مغا فبر عر فط دن طملر يعنى ديكولو اغاجك صمغدن طملر مغا فبر مغفر ك جمعى در ميمك كسر بله و غين
 معجه ابله صمغ معناسنه و عر فط عين مهمله نك ضمى و راء مهمله نك سكوفى وفانك ضمى ابله و طاء مهمله ابله بر
 ديكولو اغاچدر عيبة اللثا نك يونسى اولان نسنه يه ديرلر و لثا بر نسنه در كه تمام اولور اغاچدن حاصل
 اولور صمغ مثالنده لثا اولور شول نسنه كه اندن يريوزنه و شسه برزه قورلر اوزر نيه صودو كرلر اول
 يردن اقان صولدين اولغين لى ايجرلر وكاه اولور كه انى بشوروب غليظ ايدرلر اليعبوب يانك فتي
 وعينك سكوفى وبانك ضميه شول ته ديرلر كه ز ياده استكين اوله و شول نهره ديرلر كه ز ياده اقديسى
 اوله العتب عينك فتي وتانك سكوفى خشم ايمك بقال عتب عليه يعتب ويعتب عتب من الباب الاول
 والثانى ايضا اى غضب عليه المعتب بفتح الميم والتاء بمعناه التعتب فحتينله وتانك ضمى وتشديد بله مثله
 المعتبة بفتح الميم والتاء ايضا اسم در عتبدين خشم معناسنه العتاب عينك كسر بله خشم ايمك
 بعضلر ايتدى نازلنى ابله مكمله ايدوب غضب حالتى سو بلسمكدر بقال اذا تعاتبوا اصلح ما بينهم
 العتاب الاغوية همزه نك ضمى وعينك سكوفى وبانك ضميه شول نسنه در كه عتابه سبب اولور
 اخوكه و اعجوبه فخكه و عجب سبب اولنه اطلاق اولندغى كى بقال بينهم عتوبه يتعاتبون بها

طرب
عيب

عتب

الاعتاب

الاعتاب همزه نك كسر بله وعينك سكوفى له اساءت ايتدن رجوع ايدوب احسان ايتكه بشلق در
 يقال اعتبني فلان اذا عادالى مسرتى راجعا عن الاساءة واكر اعتابك همزه سلب ايجوندر ديسه لر بعيد
 دكلدر عتبى يعنى غضبى زائل قلق معناسنه مكر كه جوهر كله بوند رضا ايجون موضوع در دينه اسمى عتبى
 كلك فر بنه سييله و بعضلر ايتدى اعتاب برامردن برامره رجوع ايتك معناسنه دى كلور بقال اعتب فلان
 اذا رجع عن امر كان فيه الى غيره العتبى عينك ضميه وتانك سكوفى والفك قصر بله رضامعناسنه در فى المثل
 لك العتبى بان لارضيت يعنى بولكلى حقيقت ارضامر ادا اولدق در ديرلر اعتبك يالا نهوى معناسنه الاستعتاب
 همزه نك كسرى وسينك سكوفى له يعنى الاعتاب واستعتاب طلب اعتابه دى اطلاق اولور بقول استعتبته
 فاعتبني اى استرضيته فارضاني عتب يند برقيه نك باياسنك اسيدر كه اول عتب بن اسلم در كه
 بعض ملوك عرب انك قبيله سن غارت ايدوب رجالت اسير ايدك ادا كبر صبياسانم بكونا حتى بقت ونا
 ديرلر ايتدى يعنى اوغلر يكت اولدق بزي خلاص ايدرلر ديرلر دى بوارز و يواصل اوليوب هلاك
 اولدق لرنده اودى عتب قولى مثل اولدى يعنى عتب هلاك اولدى مراده ايرمدى الاعتاب همزه نك
 كسر بله افتعال وزنى اه زن بر نسنه دن رجوع ايتك ويولك اسان قويوب صار يه كئلك يقال اعتب الطريق
 اذا ترك سهله واخذ فى وعره و وعر واوك فتي عين مهمله نك سكه ناه صرب اولان يرزمن درست
 معناسنه وقصد ايتك معناسنه ده كلور بقال اعتب اى قصد العتب فحتينله زردبانك ايلرى واحدى
 العتبه كلور العتبات كذا لك عتبه نك جمعى كلور و عتبه قيونك استكنه دى ديرلر بونك دى جمعى عتب كلور
 و عتبه امر كه بهه دى ديرلر بقال فلان حل على عتبه اى امر كيه من البلاء و يقال مافى هذا الامر رب ولا
 عتب اى شدة ورب دى رانك وتانك فتيه شدت معناسنه در و عتب او رته پرماغله صرحه پرمق
 ار اسنه اولان پرماغه ده ديرلر العتبان فحتينله دوه اوج اياغ اوزن بور يك بقال عتب البعير يعتب
 ويعتب عتب من الباب الاول والثانى اى مشى على ثلث قوائم كذا لك ادم پرايغاه زن يور نكه دى
 عتبان ديرلر عتبان عينك كسر بله وتانك سكوفى له بر جاك اسيدر المعتب ميمك ضمى وعينك فتيه
 يقلمش نسنه بقال نوى معتب اى مهدوم ونوى نونك ضميه شول خرقيه ديرلر كه چادرك اطافنه
 قز لر يغمور صويى ايجر وكير مسون ديوم ام معتب ديرلر قن كه بر نسنه محكم اولسه العتبية عينك فتي
 وتانك سكوفى له در حرجه وزنى اوزن بلدى ايجدن چقمق ايدك كه ديار عربده ايكى ياش اداچى برى
 بر بنه سورمكله اود چقار لر بقال عتب الرجل زنده اذا اخذه من شجر لابد رى ايورى ام لا و اير اتش
 اظهار ايتكدر و افساد معناسنه ده كلور بقال عتب عمله اذا افسده العتب عينك ورائك ضمى وتانك سكوفى له
 براغاچدر كه انا راغاچى كى در اما پيراغى قزمى در كذا فى بعض نسخ الصحاح العجب عينك فتي و حيمك
 كسر بله شول امر در كه اندن عجب اولور العجب عينك ضميه عجب معناسنه در العجب حيمك تشديد بله
 تخفيفندن ابلغ و اكثر در ز ياده عجب اولجق نسنه معناسنه الا عجب به همزه نك و حيمك ضميه
 وعينك سكوفى له كذا لك عجب اولجق نسنه معناسنه در العاجب فى قولهم عجب عاجب للتاكيد
 كبا بقال ليل لائل اى مظلم جدا التعاجيب تانك فتيه بر جمعدر كه واحدى يوا فدر عجب نسنه در يندر
 العجب فحتينله والتعجب تانك فتيه حيمك ضمى وتشديد بله والاستعجاب بر معنايدر يقال عجت من
 كذا و عجت منه واستعجت يعنى وعجب وعجب جمع اولمازلر بعضلر ايتدى عجبك جمعى عجاب كلور
 و اما العجب ديدكلى كوى ياكه اعجوب نك جمعى در احادث احدوشك جمعى اولدوغى كى التعجب تانك فتي

عتل

عشب

عجب

وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ عَجَبُهُ كَتُورْمَكَ بِقَالَ عَجَبْتُ غَيْرِي نَحْيِيهَا الْاَعْجَابُ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرُ بِلَهُ رَنْسَنَهُ خَوْشُ كَلَكْ
 بِقَالَ عَجَبْتُ هَذَا الشَّيْءَ بِحَسَنِهِ وَبِقَالَ عَجَبُ فَلَانَ بِنَفْسِهِ بَعْنَى نَفْسِي كَنْدُويِي كَوْجَكْ كَلُوبُ مَتَكْبَرُ اَوْلَدِي
 وَبِقَالَ عَجَبُ بِرَأْيِي كَنْدُويِي رَأْيِي خَوْشُ كَلَدِي الْعَجَبُ عَيْنُكَ ضَمِي وَحِيْلُكَ سَكُونِيْلَهُ اسْمُهُ كَنْدُويِي كُورْمَكَ
 مَعْنَا سَنَهُ وَقَوْلُهُمْ مَا عَجَبُهُ بِرَأْيِهِ شَاذَ لَا بِقَاسٍ عَلَيْهِ لَانَ فَعَلَ الْعَجَبُ لَا يَبْنِي الْاَبَايُنِي مِنْهُ اسْمُ التَّفْضِيلِ
 وَاسْمُ التَّفْضِيلِ لَا يَبْنِي مِنَ الرَّبَاعِي وَلَا مَافِيهِ مَعْنَى الْعَيْبِ عَلَى مَا فَصَّلَ فِي مَوْضِعِهِ الْعَجَبُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَحِيْلُكَ
 سَكُونِيْلَهُ قُورِي قُورِي دِي اَصْلُ ذَنْبٍ مَعْنَا سَنَهُ وَجَوْبُكَ مَفْرُودِي كَلُورُ الْعَجُوبُ ضَمْتُهُ قَوْمُكَ نَهَائِيْلَرِيْنَهُ
 دِيرَلَرِ اَوَاخِرُ رَمَلٍ مَعْنَا سَنَهُ الْعَدَابُ عَيْنُكَ فَتَحِيْلَهُ يُوْفِقُهُ قَوْمُ الْعَدَابَةِ عَوْرَتُ قَاسِيْنِي رَكْبُ مَعْنَا سَنَهُ
 كَافَكَ فَتَحِيْلَهُ اخْتَرِي بِوَمَقَامِهِ رَكْبِي رَكُوبُ مَعْنَا سَنَهُ طَانَ اَبْدُوبُ الْعَدَابَةِ نَمَكْ رَكُوبُ مَعْنَا سَنَهُ دِيْمَشْدَرُ
 غُلَطُ اَيْتَشْدَرُ الْعَذَابُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَذَلِكَ سَكُونِيْلَهُ طُتْلُو صَوَالِغُ وَبِهِ ضَمْتُهُ طُتْلُو اَوْلَقُ بِقَالَ عَذَابُ عَذُوبَةٍ
 مِنَ الْبَابِ الْخَامِسِ الْاَعْدِيَانِ هَمْزُهُ نَكْ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ اَغْزِيَارِي وَحَجَرُ الْاَسْتَعْدَابِ طُتْلُو صَوَالِغُ
 بِقَالَ اسْتَعْدَبَ الْقَوْمُ مَاءَهُمْ اِذَا اسْتَقْوَهُ عَذَابُ وَطُتْلُو صَفْغُهُ دَخِي دِيرَلَرِ بِقَالَ اسْتَعْدَبَ اِيْ عَدَا عَذَابًا
 وَمُطْلَقًا صَوَالِغُ حَكْمُكَ مَعْنَا سَنَهُ دَهْ كَلُورُ بِقَالَ يَسْتَعْدِبُ لَفْلَانُ مِنْ بَثْرُكَ اِيْ يَسْتَقِي لَهْ عَذَابُهُ الْاَسْمَانُ
 فَتَحْتَنِيْلَهُ دَبْلَا اِنْجَهْ طَرَفِيْ دُرُوعُ قَبِيْجِي اَوْ جَنْدُ اَوْلَانِ اِيْ دُوْكَ بَرِي كَرَهْ تَارِيَانِ مَعْنَا سَنَهُ كَذَافِي الْمَهْذَبِ
 وَبَعْضِيْلَرِ اَيْتَدِي قَبِيْجِيْلَرُ قُورُغِي اَوْلَانِ قَاشِيْشَهُ دِيرَلَرِ اَصْحُ بُوْدُرُ دِي شَلَرُوعُ عَذَابُهُ الْمِيزَانُ شَوْلُ اَبْدِرُكَ اَنْكَلَهْ
 تَرَزُ وَيِي قَالِدِرُ لَرُوعُ عَذَابُهُ الشَّجَرُ اَغَا جَكْ بُوْدَاغِي وَرَنْسَنَهُ نَكْ چَرَكِي بِقَالَ مَاءُ ذُوْعَذَابِ اِيْ كَثِيْرُ الْقَذِيْ
 وَقَذِيْ قَافَكَ وَذَلِكَ فَتَحِيْلَهُ چَرَكْ مَعْنَا سَنَهُ دُرُ الْاَعْدَابِ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرُ بِلَهُ حَوْضُكَ چَرَكِي چَقَارُ مَغْهْ
 دِيرَلَرِ بِقَالَ اَعَذَبَ حَوْضُكَ اِيْ اَرَمَ مَافِيْهِ مِنْ قَذِيْ پَسْ هَمْزُهُ سَلْبُ اِيْچُونُ اَوْلُورُ وَنَمَحْ اَيْتَمُكَ مَعْنَا سَنَهُ
 دَخِي كَلُورُ تَقُولُ اَعَذَبْتَهُ عَنْ اَلَا مَرَا اِذَا مَنَعْتَهُ عَنْهُ وَبِقَالَ اَعَذَبَ نَفْسُكَ عَنْ كَذَا اِيْ اَمْنَعَهَا عَنْهُ
 الْعَدُوبُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَذَلِكَ ضَمِي اَبْلَهُ طَوَارُ لَرْدَنُ وَغَيْرُ بَدَنُ شَوْلُ بُوْرُغُونُ وَضَعِيْفُ اَوْلَانَهُ دِيرَلَرِ كَهْ
 ضَعْفَنُ اَكَلَهْ وَشَرَبَهْ قَادِرُ اَوْلِيْهِ الْعَاذِبُ ذَا لَكْ كَسْرِيْ اَبْلَهُ مَعْنَاهُ وَعَاذِبُ بَرِيْرُكَ اَدْبَرُ
 الْعَذَابِ بِالْفَتْحِ عَقُوبَتُ الْعَذَابِ تَانَكْ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ عَقُوبَتُ اَيْتَمُكَ بِقَالَ عَذَبْتَهُ تَعَذَّبَا
 الْعَذَابُ عَيْنُكَ ضَمِيْلَهُ وَذَلِكَ فَتَحِيْلَهُ بِرُصُودِرُ كَهْ تَمِيْمُ قَبِيْلَهُ سَنَهُ مَنَسُوبُ دُرُ الْعَذَابِيْ عَيْنُكَ
 وَذَالِ مَعْجَمُهُ نَكْ فَتَحِيْلَهُ وَيَانَكْ تَشْدِيْدُ بِلَهُ كَرِيْمُ الْاَخْلَاقِ اَوْلَانُ كَسَنَهُ الْعَرَبُ فَتَحْتَنِيْلَهُ نَاسِدُنُ بِرُطَائِفُهُ دُرُ
 اَكَا نَسَبَتُ اَوْلَنْدُ قَدَرِيْ دِيرَسَنُ وَفَاسِدُ اَوْلَغُهُ دِيرَلَرِ بِقَالَ عَرَبَتُ مَعْدَتَهُ مِنَ الْبَابِ الرَّابِعِ اِيْ فَسَدَتُ
 وَعَرَبُ الْخَرْجِ اَيْضَا اِيْ نَكْسُ الْعَرَبِيْ فَتَحْتَنِيْلَهُ وَيَانَكْ تَشْدِيْدُ بِلَهُ عَرَبِيْ طَاهِرُ اَوْلَانُ كَسَنَهُ بَيْنَ الْعَرُوبَةِ
 مَعْنَا سَنَهُ كَهْ اَنْلَرُ شَهْرُهُ سَاكِنُ اَوْلَانِلَرُ دُرُ الْاَعْرَابِ بَادِيَهُ دَهْ سَاكِنُ اَوْلَانِلَرُ دُرُ بَعْضِ اسْتِعَارُ فَصِيْحُهُ دَهْ
 الْاَعْرَابُ بِبُ كَلْمَشْدَرُ الْاَعْرَابِيْ اَعْرَابُهُ مَنَسُوبُ اَوْلَانِلَرُ نَسَبَتُهُ صِيْغُهُ جَمْعُ بَاقِيْ قُلُوبُ مَفْرُودَهُ رَدُ
 اَوْلَانِيْ زِيْرَا اَعْرَابُكَ مَفْرُودِيْ يُوْقَدِرُ وَاَعْرَابُ عَرَبُكَ جَمْعِيْ دَكَلْدُ رَاسَاطُ بَطْلُكَ جَمْعِيْ اَوْلَدُغِيْ كِيْ بِلَكُهُ عَرَبُ
 اسْمُ جَنْسَدَرُ اَعْرَابُ وَاَعْرَابُنُ مَاعْدَايَهُ شَامِلُ دُرُ زِيْرَا اَعْرَابُ بَادِيَهُ دَهْ سَاكِنُ اَوْلَانَهُ مَخْصُوصُ دُرُ تَهْ كَمْ
 اَلَا تَمُرُّوْرُ اَبْلَدِيْ وَبَطْ فَتَحْتَنِيْلَهُ بِرُطَائِفُهُ دُرُكَ عَرَاقِيْنُ يَنْبَنَدُ قُورُوبُ سَاكِنُ اَوْلُورُ لَرُ الْعَارِبَةِ فِيْ قَوْلِهِمْ
 الْعَرَبُ الْعَارِبَةُ خَلُوصُ مَعْنَا سَنَهُ اِيْچُونُ دُرُ عَرَبُ لَفْظَتُنُ مَأْخُودُ دُرُ تَاكِيْدَا اِيْچُونُ تَهْ كَمْ لِيْلُ لَانَلُ دِيرَلَرِ
 الْعَرَبِيْ عَيْنُكَ فَتَحِيْلَهُ وَرَانَكْ سَكُونِيْلَهُ بُوْدُغِيْ عَارِبَةٍ كِيْ مَعْنَايُ خَلُوصِيْ اَفَادَهُ اِيْچُونُ دُرُ بِقَالَ الْعَرَبُ الْعَرَبَاءُ
 لَخْلَاصُ بِنَهْمُ التَّعَرُّبِ تَانَكْ وَعَيْنُكَ فَتَحِيْلَهُ وَرَانَكْ ضَمِي وَتَشْدِيْدُ بِلَهُ عَرَبُهُ اَوْ بَكْمُكَ بِقَالَ تَعَرَّبَ اِيْ تَشْبَهُ بِالْعَرَبِ

عَذَاب

عَذَاب

عَرَب

وتعرب

وَتَعَرَّبَ بَعْدَ هَجْرَتِهِ دِيرَلَرِ بَادِيَهُ وَارُوبُ اَعْرَابِيْ اَوْلَدِيْ مَعْنَا سَنَهُ الْمُسْتَعَرَّبَةُ مِيْمُكَ ضَمِي وَرَانَكْ كَسْرُ بِلَهُ عَدَمُ
 خَلُوصِيْ اَفَادَهُ اِيْچُونُ دُرُ بِقَالَ هُمُ الْعَرَبُ الْمُسْتَعَرَّبَةُ اِيْ اَبَسُوا اِنْخَلَصُ الْمُتَعَرَّبَةُ مِيْمُكَ ضَمِي وَتَانَكْ فَتَحِي وَرَانَكْ
 كَسْرُ بِلَهُ مَعْنَاهُ كَذَلِكَ الْعَرَبِيَّةُ كَذَلِكَ فَتَحْتَنِيْلَهُ وَيَانَكْ كَسْرِيْ وَيَانَكْ تَشْدِيْدُ بِلَهُ شَوْلُ لَغْمَتُ دُرُكَ حَالَا نَكْلُمُ
 عَرَبُ اَنُوكْ اَوْ زِيْنَهُ دُرُ عَرَبُ بِنُ قُطَانُ شَوْلُ كَسَنَهُ دُرُكَ عَرَبُ دَبْلَانُ اَبْدَانُ اَنْكَلُمُ اَيْدُنُ اَوْلُ دُرُ وَاَوْلُ اَبُو اَيْمَنْدَرُ
 يَعْنِيْ يَنْدُ اَوْلَانُ قَبَائِلُ عَرَبُكَ جَمْلَهُ سَنَكْ بِاَسْمَايُ اَوْلَدُرُ الْعَرَبِ عَيْنُكَ ضَمِي وَرَانَكْ سَكُونِيْلَهُ وَالْعَرَبُ وَاحِدُكَ اَلْعَجْ
 وَالْعَجْمُ الْعَرَبِيْ عَيْنُكَ ضَمِي وَرَانَكْ فَتَحِيْلَهُ عَرَبُكَ نَصْفِيْغِيْ دُرُ وَكَاهُ اَوْلُورُكَ تَعْظِيْمُ دَخِي مَرَادُ اَوْلُورُ الْعَرُوبَةِ
 ضَمْتُهُ عَرَبِيْ دَلُ اَوْ كَرَفَكَ بِقَالَ عَرَبُ لِسَانُهُ عَرُوبَةٍ مِنَ الْبَابِ الْخَامِسِ اِيْ صَارَ عَرَبِيًّا اَلْعَرَابُ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرُ بِلَهُ
 وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ كَلَا مَنَكْ اَعْرَابُهُ خَطَا قَلَمًا بِقَالَ اَعْرَابُ كَلَامُهُ اِذَا لَمْ يَلْحَنُ فِيْ الْاَعْرَابِ وَاطَاهَارُ اَيْتَمُكَ
 مَعْنَا سَنَهُ دَهْ كَلُورُ بِقَالَ اَعْرَابُ بِحِجَّتِهِ اِيْ اَفْصَحَ بِهَا وَلَمْ يَتَّقِ اِحْدَايُنِيْ كَسَنَهُ دُنُ حَذَرُ قَلِيُوبُ بِحِجَّتِنُ اِظْهَارُ
 اَيْتَدِيْ وَفِيْ الْاَحْدِيْثِ الثَّابِتُ تَعَرَّبَ عَنْ نَفْسِهَا اِيْ نَفْصَحُ وَكَلَمُهُ عَجِيْهِ يِي لِسَانُ عَرَبُ طَرَبَقِيْ اَوْ زَنْ اِسْتِعْمَالُهُ دَخِي
 دِيرَلَرِ بِقَالَ اَعْرَبْتَهُ الْعَرَبُ وَفُخْشُ سَوُ بِلَكُهُ دَخِي اَعْرَابُ دِيرَلَرِ بِقَالَ اَعْرَابُ الرَّجُلُ اِذَا نَكَلُمُ بِالْفُخْشِ الْعَرَابَةُ عَيْنُكَ
 كَسْرُ بِلَهُ اسْمُ مَنْهُ وَاَعْرَابُ بِرُكْسَنَدُكَ عَرَبُ اَوْ نِيْ اَوْ زَنْ اَوْ غَلِيْ طُوْغُغِيْ بِقَالَ اَعْرَابُ الرَّجُلُ اِذَا اَوْلَدَهُ عَرَبِيْ اَللُّوْنُ
 وَقَوْمُكَ صَوَادِيْ كَاهُ كُونُ اسْتَرِيْ وَكَاهُ بَشُ كُونَدُ اَوْ لُوبُ اَنْدُنُ صَكْرُهُ بِرُقَرَارُ اَوْ زَنْ اَوْلَقُ بِقَالَ اَعْرَابُ سَقِي الْقَوْمُ
 اِذَا كَانُ مَرَّةً غِيَا وَمَرَّةً حَسِيًّا ثُمَّ قَامَ عَلَى وَجْهِهِ وَاحِدُ الْعَرَابِ عَيْنُكَ كَسْرُ بِلَهُ عَرَبِيْ اَوْلَانُ طَوَارُ بِقَالَ خِيْلُ عَرَابُ
 وَابِلُ عَرَابِ اِيْ اَبَسَ بَثْرُكَ الْمَعْرَبِ مِيْمُكَ ضَمِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْ وَرَانَكْ كَسْرُ بِلَهُ كَذَلِكَ شَوْلُ كَسَنَهُ دُرُكَ عَرَبِيْ
 اَتِيْ اَوْلَهُ كَسَانِيْ اَيْتَدِيْ مَعْرَبُ شَوْلُ اَتُ دُرُكَ اَنُوكْ عَرَقْنَهُ عَرَقُ نَاجِسُ دَاخِلُ اَوْلِيْهِ الْمَعْرَبَةِ كَذَلِكَ مِيْمُكَ
 ضَمِيْلَهُ وَرَانَكْ كَسْرُ بِلَهُ مَعْرَبُكَ مَوْشِيْ دُرُ التَّعَرُّبِ تَانَكْ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ يَرَهْ مَزَايِشَلَرِيْ دِيْكَ بِقَالَ عَرَبُ
 عَلَيْهِ فَعْلُهُ اِذَا قَبِجَ وَانْكَارَلَهُ رَدَايْتَمُكَ فِيْ الْاَحْدِيْثِ عَرَبُ اَوْ عَلَيْهِ اِيْ رَدَا عَلَيْهِ اَلَا نَكَارُ وَكَلَامِيْ خَطَا دُنُ پَاكْ اَيْتَمُكَ
 دَخِي دِيرَلَرِ بِقَالَ عَرَبُ مِنْطَقُهُ اِيْ هَذِيْهِ مِنَ الْحَنُ وَبِرُكْسَنَهُ جَانِبُنُ سَوُ بِلَكُهُ دَخِي دِيرَلَرِ بِقَالَ عَرَبَتُ عَنْ الْقَوْمِ
 اِيْ نَكَلَمْتُ عَنْهُمْ وَاَغَا جَكْ بَدَاغْنُ كَسُوبُ پَاكْ اَيْتَمُكَ دَخِي دِيرَلَرِ تَشْدِيْبُ مَعْنَا سَنَهُ وَتَعَرَّبَ كَلَمُهُ جَمْعِيْ لَغْتُ عَرَبُ
 اَتْنَا سَنَدُهُ اِسْتِعْمَالُ اَبْدُوبُ اَنْدُهُ كَلَامُ عَرَبُ طَرَبَقِيْ رَعَابَتُ اَيْتَمُكَ دَخِي دِيرَلَرِ بِقَالَ عَرَبْتَهُ الْعَرَبُ الْعَرَبِيَّةُ فَتَحْتَنِيْلَهُ
 شَوْلُ نَهْرُ دُرُكَ جَرِيَانِيْ شَدِيدُ اَوْلَهُ وَنَفْسُ مَعْنَا سَنَهُ دَخِي كَلُورُ ذَاتُ كِيْ الْعَرَبِيْ عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانَكْ كَسْرُ بِلَهُ
 اَحَدُ مَعْنَا سَنَهُ كَلُورُ بِقَالَ مَا بِالْاَدَارِ عَرَبِيْ اِيْ مَا بِهَا اَحَدُ كُوْ يَا كَهْ ذَاتُ مَعْنَا سَنَهُ اَوْلُورُ عَرَبِيْ كِيْ الْعَرُوبُ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَرَانَكْ ضَمِيْلَهُ نَسَاطُ اَنْفُهُ سَنَدُنُ شَوْلُ كَسَنَهُ يَهْ دِيرَلَرُ كَزُ وَجَنَكْ اَسْتَفْتَهُ سِيْ اَوْلَهُ الْعَرَبُ ضَمْتُهُ عَرُوبُكَ
 جَمْعِيْدُرُ وَمَنْهُ قَوْلُهُ تَعَالَى عَرَبًا اَوَا تَرَابُ تَرَبُكَ جَمْعِيْ دُرُ كَسْرُ تَابِلَهُ يَاسْتَدَاشُ مَعْنَا سَنَهُ بِوَمُ الْعَرُوبَةِ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَرَانَكْ ضَمِيْلَهُ جَمْعُهُ كُونِيْ بُوْعَرُ طَائِفُهُ سَنَكْ اَسْمَاءُ قَدِيْمَةٍ سَنَدُنُ دُرَابِنُ اِيْ الْعَرُوبَةِ عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانَكْ
 ضَمِيْلَهُ اَلْفُ لَامَلَهُ اِسْتِعْمَالُ اَوْلُورُ عَرَابَةٍ فَتَحْلَهُ اَنْصَارُ دُنُ بِرُكْسَنَدُكَ اَسْمِيْدُرُ الْعَرَبِ عَيْنُكَ كَسْرُ بِلَهُ وَرَانَكْ
 سَكُونِيْلَهُ بَهْمِيْ دَبْدُ كَرِيْ دَبْكُنُ قُورُوبِيْ دُرُ الْعَرَبِيَّةِ عَيْنُكَ وَتَانَكْ فَتَحِي وَرَانَكْ سَكُونِيْلَهُ عَرَقْنَهُ دَخِي لَغْتُ دُرُ مِيْلَهُ
 جَوْهَرِيْ رَحْمَتُهُ اَللَّهُ عَلَيْهِ اَيْتَدِيْ عَرَبِيْ رَا عَرَابِيْهِ سَوَالُ اَيْتَدُمُ يَرَاغِيْلَهُ بُوْرُنُكَ وَتَرَنَهُ يَعْنِيْ بُوْرُنِيْ دَلُكَلَرِيْ
 بِبَنَدُهُ اَوْلَانُ نَسَنَهُ يَهْ اَشَارَتُ اَيْتَدِيْ عَرَبِيْهِ عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانَكْ سَكُونِيْلَهُ شَوْلُ عَرَبِيْهِ كَهْ حَدِيْثُ شَرَبَفُهُ
 وَاَقَعُ اَوْلَشْدَرُ عُوْدُ دَبْدُ كَرِيْ اَلْتَّاهُوْدُ وَبَعْضِيَارُ طَبِلُ دُرُ دَبْدِيْ الْعَرُوبُ عَيْنُكَ وَقَافَكَ ضَمِي وَرَانَكْ
 سَكُونِيْلَهُ شَوْلُ قَالَنُ سَبْكِيْرُ دُرُكَ اَنْسَانُكَ اَوْ كَهْ سِيْ اَوْ زَنْدُهُ چَكَلْمَشْدَرُ وَطَوَارُكَ عَرَقُونِيْ شَوْلُ سَبْكِيْرُ دُرُكَ
 اَبْقَلَرْنَدُهُ دُرُ اَللَرْنَدُ اَوْلَانُ دِيْزَلَرِيْ نَهْمُ مَقَابِلُ كَهْ اَكَا كَرِيْجَهُ دِيرَلَرِ اَصْحِيْ اَيْتَدِيْ هَرُ دُوْرَتُ اَبْقَلُ وَحِيْدُ اَنْكْ عَرَقُونِيْ

عَرَبِيَّة

عَرَبِيَّة

عَرَبِيَّة

بقابل نه در نه کم دیزلی اوک ابقل نه در نه قطا بد کری قوش که اکبغور نلق دیر لر انوک عرقوبی بحقاری در
 العرافیب عرقوبک جمعی وعراقیب امه رک مشکله دیر لر بقال هذامن عراقیب الامور وعراقیلها ای صعاها
 وعرقوب بر جاک ادبدر عالق طائفه سندن که انوکا خلف وعده مثل ضرب اولنور بقال مواعید
 عرقوب شو بله حکایت اولنور کدبر کینه عرقوبدن بر نسنه طلب ایند که عرقوب ادا طلع نخلی دیش
 یعنی خرما اغای چچکلند که دیش و خرما چچکلند کدن صکره ادا طلع دیش حاء مهمله بله یعنی قورق اولد قد
 دیش وقورق اولد قدن صکره ادا از هی دیش زاء معجمه بله یعنی خرما قور دقدن صکره ادا اوط
 دیش یعنی خرما طتلوا اولد قدن و خرما طتلوا اولد قدن صکره ادا صارت دیش یعنی قورقوب کالن بولد قد
 قور دقدن صکره خرما بی در انبار ابدوب بر نسنه ویرما مش العرقبة عینک فقیه رانک سکونیه سیمکری
 کیم بقال عرقبت الدابة ای قطعت عرقوبها و دن نك عرقوبی زیاده اکر ای اولان یری در وطاغه دخی
 استعمال اولنور بقال ما کثر عاقیب هذ الجبل وعراقیب جبلدن مراد شول طاریو لدر که طاع با سندن
 واقع در التعرقب فختینله و رانک سکونی وقافک ضمیمه طاغه اولان انچه یولره کیمک تقول تعرقبت اذا
 اخذت فی ذلک الطرق العزاب عینک کسر بله شول کسنه لدر که عورناری یا خودار لی اولمیه جاله ونسایه
 اطلاق اولنور کسائی اشدی عزب شول اردر که اهله لمیه وعز به شول عورناری لدر که اری اولمیه العربیه عینک ضمیمه
 والعزوبه فختینله اسمادر عزب بلک معنا سنه التعزب فختینله و زانک ضمیمه تشدید بله عزب اه لوق بقال
 تعزب فلان زمانا ثم تاهل العزوب فختینله اراغ اولوق بقال عزب عنی فلان من الباب الاول والثانی اذا بعد
 وغاب وبقال عزب عن فلان حمله ودوه مرعاده اراغه کیمکه دخی دیر لر بقال عزب بت الابل ای بعدت فی الماعی
 لا تروح ای لا تعود فی اللیل وعورنک طهری تمتد اولمغه دخی دیر لر بقال عزب بت طهر المراه ادا غاب زوها
 عنها ویر خالی اولمغه دخی دیر لر بقال عزب بت الارض اذالم نكن بها احد مخصبة کانت او محذیه یعنی کرک اول یر
 اوک اولسون کرک قورق لوق ایلسون الاعزاب بعید قلی بقال عزب به الله ای بعده یر کسنه نك دوه سی اراغ
 اولوق معنا سنه ده کلور بقال عزب القوم ای عزبت ابلهم فهم معز بون المعزابه میمک کسر بله وعینک سکونیه
 شول کسنه در که طور لر یله مرعاده خلقدن اراغ اوله کذلک شول کسنه ده دیر لر که انوک ارکنلکی یعنی
 تجردی او زامش اوله العازب زانک کسر بله شول مرعاده اراغ اوله الاعزاب همزه نك کسر بله بعید اولان
 مرعایه واصل اولوق بقال عزب بناه ای اصنناه العزب عینک فقیه و زانک کسر بله شول ده لره صفت اولو رک
 اخشام قبیلله یه کلیه بقال ابل عزب ای لا تروح علی الخی وعزب عازبک جمعی غری غازی نك جمعی اولدخی کی
 هراوة الاعزاب شول کسنه لدر که دوه لر بله مرعاده اراغ یر لر ده اولو لر وکاه اولو رک فرسده دخی استعمال
 اولنور دوه به تشبیه ابدوبن وهر اوه هانک کسر بله وراء مهمله بله بیوک عصایه دیر لر کسوری سورمه دن
 عبارت اولو المعزب میمک ضمیمه و زانک فخیله تشدید بله شول طوار لر در که اودن اراغ اوله بقال سوام معزب
 اذا عزب به عن الداره سوام سینک فخیله وواوک تحفیفیه سوری که بیانده اولتلا رسائم معنا سنه و فی الخدیث
 من قرأ القرآن فی اربعین لیله فقد عزب ای بعد عهده بما ابتداء منه العسب عینک فخیله و سینک کسر بله
 خرما بد اغنک دندن بو قورقو بیراق تین یرینه دیر لر بیراق تین یرینه سعف دیر لر و عسب الذنب قورقو بد وکی
 یر کرک در بدن کرک سکون کدن عسب بر طاغک ادبدر عسب ارکک دیشبله جمع اولمغک کراسنه دخی دیر لر
 وعسب فخلدن نهی اولنشد العسب عینک فقیه و سینک سکونیه ارکی مجامعت ایچون کرایه و یر مک
 بقال عسب فخله یعسبه من الباب الثانی ای کرام وعسب الفحل ارکک دیشبله جمع اولمسنه دخی دیر لر بعضی ایتدی

عرب

عسب

عسب ارکک

عسب ارکک صوینه دیر لر ماء الفحل معنا سنه الاستعساب همزه نك کسری وسینک سکونیه طوار ارکک
 طلب ایتک بقال استعسب الفرس اذا استودقت والاستیداق بالدال المهمله والقاف طلب الفحل یعسوب
 یانک فقیه وعینک سکونی وسینک ضمیمه ابله اری بکی ملک الفحل معنا سنه بوسیدن قومک اولوسنه یعسوب
 قوم دیر لر و یعسوب بر قوشدر چکر که دن بیوچک که قوندوغی حینده قنادلرین دیوشتر مزوآ تار قلدوغی
 وقت ذکر اولنان قوشه تشبیه اولنور العشب عینک ضمیمه وسینک سکونیه تازه اوت واکحشیش
 دیز لر حنی قوریا نچه بقال بلد عا شب لکن ماضیسنه اعشبت الارض دیر لر غیری دیز لر قن ارض اوت
 بتورسه العا شب سینک کسر بله عشب او تلاینه دیر لر بقال بعیر عا شب ای یری العا شب الا عشاب
 همزه نك کسر بله اوت بتورمک ته کم مرور ایتدی وقوم اوت بولمغه دخی اعشاب دیر لر بقال اعشب القوم
 ای اصابو اعشبا و یا شلی اقه و یر مکه دخی دیر لر بقال سا لته فاعشبتی ای اعطانی ناقة مسنة المعشبة میمک
 ضمیمه وعینک سکونی وسینک کسر بله اولنور بقال ارض معشبة العشبية بمعناه العشب عینک فقیه
 وسینک کسر بله اوت بتورمسی ظاهر اولان یر بقال مکان عشب ای بین العشابة الاعشاب همزه نك
 کسری وعینک سکونی وسینک کسر بله یرک اوتی چوق اولوق بقال اعشوشبت الارض ای کثر عشبها یا خود
 قوی اوت بتوردی دیک اوله صیغه مزبور بمبالغه ایچون اولمغه ته کم خشن واخشوشن دیر لر زیاده
 ایری اولدی دیک معنا سنه التعاسب تانک فخیله وسینک کسر بله یر جزوی اوت بک بقال ارض فیها
 تعاسب اذا کان فیها عشب تیز متفرق و بندنونه و باء موحه ابله شی یسیره دیر لر جمعدر واحدی بو قدر
 العشب فختینله یشلو ذقه عشمه کی که عشمه دخی ممله بومعنا یه در بقال شیخ عشبیه و عجز عشبیه ای هم
 وهمة والهم بکسر الهاء وتشدید المیم المسن جد العشب فختینله بیومش کمان بولمش کسنه لر بقال عیال
 عشب ای بلس فیهم صغیر العصبه فختینله سکر که اعضاده اولور مفاصل اعضانک طبائی مثابه سندن در
 العصب فختینله والاعصاب همزه نك فخیله ابکیسی دخی عصبه نك جمعیدر سکر لر معنا سنه و اشراق قومه
 دخی عصب اطلاق اولنور بقال هو من عصب القوم ای خیار هم وعصب دیو علم عروضا مفاعلتنک لای
 اسکان اولنوب مفاعیلنه نقل اولنقد و عصبات سکیر او اولمغه دخی دیر لر بقال عصب اللحم من الباب الرابع
 ای کثر عصبه العصب عینک فقیه وصادک سکونیه بر نسنه فی محکم دورمک و بر نوع بر دینیه دخی عصب دیر لر
 وعصب قومک اشرفنده دیر لر بقال ذاک من عصب القوم صادک حر کتبله دبد کری کی ته کم مرور ایتدی
 ودوه سودو یر مکچون بودون بلغغه دخی دیر لر بقال عصب فخذ الناقة لتدر واغاجک بودقلرین بریره
 جمع ابدوب اورمق بیراغی دوشسون دیو بقال عصب السجرة اذا ضمت اغصانها الیهام ضم بها السقط
 ورقها قال الجاح لالعصبکم عصب السلم یعنی سلم اغاجک بد اقلری کی سزی بریره بغارم وسلم اغاجنک
 دکنی اولمغن بوداقرن بریره جمع ابدوب بغار لر تا که اصان کسمکه قابلیت اوله وقوم بر کسنه فی اورتیه المغه
 دخی دیر لر بقال عصب القوم فلانا ودوه اطرافنی دور ایتکه دخی دیر لر بقال عصب الابل فلانا اذا داوت به
 فر ایتدی عصب الابل دیر لر وعصب دخی دیر لر کسر بله قن دوه لر جمع اولسه لر فا کان ماضیه مفتوح العین
 فکله من الباب الثانی واغزیاری اغزده قور یغه دخی دیر لر بقال عصب الربق بغیه بالغنخ اذا جف علیه
 وعصب الریق فاه دخی دیر لر ترع خافض اوزن و افق قزرمغه ده دیر لر بقال عصب الافق ای اجر وقوچک
 خایه لر ن بلغغه دخی دیر لر تا که اخراج ایتدین سا قطا اوله الانعصاب مشدد و محکم اولوق بقال انعصب
 اذا شتد المعصوب میمک فخیله اته طولی اولان کسنه بقال رجل معصوب الخلق جاریه معصوبه حسنة

عشب

عصب

الخلق ای محو له الخلق یعنی فرموده و اعضایی قوی اولسه بو بله دیر لر ولغت هذ بله معصوب اج اولان
 کسنه یه دیر لر جایع معنا سنه المعصب میم ضمی وصادک تشدید و فحیه شول کسنه در کد بیان
 اجلندن بغلش اوله بعضار ایندی معصب اول کسنه در که انوک مال زمانه ضایع قلش اوله بقال عصبتیه
 السنون ای اکت ماله التعصیب تانک فحی و عینک سکونیه وصادک کسری و مد بله باشی باغلق بقال
 عصب راسه بالعصابه تعصبا العصبة فحینه ذکور جانندن اولان اقر یا ذکور اوغلی اوغلی کی و بابا باسی
 صبی که بونلره و بونلره منسوب اولان ار لره عصبه دیر لر زیر بونلر احاطه قلو رلر بابا بر طرفدن
 اوغلی بر طرفدن عم بر جانندن اخ بر جانندن العصبات فحینه عصبه نك جمعی کلور التعصب تانک و عینک
 فحی وصادک ضمی و تشدید بله عصبیتدن مأخوذ دیر یار دم ایتمک معنا سنه و تعصب عصبه بغلغه دخی
 دیر لر العصبیه عینک وصادک فحیه یار دم العصبه عینک ضمیله رجالدن اون ابله قرق بینده اولان اشخاصه
 دیر لر العصاب عینک فحی وصادک تشدید بله ایلمک صتان کسنه غزال معنا سنه و مذهب الاسما ده
 عصابی کلاه فروش ابله نفسیر اینشدن و صراحه عصاب بردا بیلکن اگر بی ابله نفسیر اولمش العصبیه
 عینک کسر بله دولیند عامه معنا سنه و هر نسنه که انوکله باش بغلر لر و باشی انوکله احاطه ایدر لر
 اکا عصبیه دیر لر و عصبیه ناسدن و دوایدن و طیور دن بر جماعته دیر لر الاعتصاب هم نك کسر بله و عینک
 سکونیه باشه دولیند صارتق و تاج کیم بقال اعتصب بالتاج و العمامة الاعتصاب هم نك کسری
 و عینک سکونیه جم اولوب بلوک بلوک اولق بقال عصب و صلب القوم ای اجتماع و صار و اعصابه کوز قانی اولق
 بقال عصب و صلب ایوم ای استند العصب عینک فحی وصادک کسر بله تشدید و سخت معنا سنه بقال یوم
 عصبی ای تشدید و عصب شول چکره دیر لر که پنج و شله صاروب بشو زرلر العصب عینک وصادک
 فحیه کذلک قانی تشدید معنا سنه بقال یوم عصب ای تشدید و العصب عینک فحی وصادک ضمیله
 شول ناقه که بو طی بغلنم پنجه سودو و یرمیه العصاب عینک کسر بله شول پیله دیر لر کد سودو یرمین ناقه نك
 بو طنه بغلر لر سودو و یرسون دبو العصبی عینک فحی وصادک سکونیه ولامک فحی و اخر نك عینک
 تشدید بله رجالدن تشدید اولان کسنه یه دیر لر لامک زیاده سیله العصب عینک فحی وصادک سکونیه کسمک
 بقال عصبه عضبان من الباب الثاني و سولک معنا سنه ده کلور نقول عضبت الرجل بلسانی اداشته و ضعیف
 قلق بقال عضبه و کسکین قلجه دخی عضب دیر لر سیف قاطع معنا سنه العصاب عینک فحی وصادک
 تشدید بله زیاده سوکچی کسنه شتام معنا سنه العضوبه فحینه دل کسکین اولق حدت لسان
 معنا سنه بقال عضب لسانه عضوبه من الباب الخامس اذا صار عضبا ای حدیثی افی الکلام العضباء عینک
 فحی وصادک سکونیه و الف مدوده ابله شول قیوند که انوک ایچر وده اولان بونیوزی فافش اوله بعضار ایندی
 شول قیوند که انوک بونیوزی فافش اوله بقال عضبت من الباب الرابع و عضباء شول ناقه یه دیر لر که
 قولاغی یار لمش اوله مشقوه الاذن معنا سنه و قولاغی یار لمش قیونه دخی دیر لر امار سول اکرم صلی الله
 علیه و سلمک ناقه سنه عضبا دید کیری لقب اولدو غنه بناء در قولاغی یار لمش اولدو غنه بناء دکلر
 الا عضبا کسر همزه ابله قیونک بونیوزن فافش بقال اعضبتھا انا الا عضب همزه نك فحی وصادک فحیه
 شول قیوند که بونیوزی شکان فافش اوله و رجالدن اعصب شول کسنه یه دیر لر کد انوک یار د مجبوری و لیه
 بی معین معنا سنه و اعصب اصطلاح عروضا مفاعلتش مجزوم اولوب مفتغان اولق قدر بحر و افرده المعصوب
 میم فحیه ضعیف اولان کسنه العطب فحینه هلاک معنا سنه بقال عطب یعطب من الباب الرابع الاعطاب

عصب

عطب

کسر همزه ابله

کسر همزه ابله هلاک ایتمک بقال اعطبه ای اهلکه المعاطب میم فحی و طانک کسر بله هلاک اولق یولر
 المعطب بالفتح معاطبک مفردی العطب و المعطب طانک ضمی و سکونیه مثل عسر و عسر پند قطن معنا سنه
 العطبة عینک ضمی و طانک سکونیه بر یار پنبه بقال اجد ریح عطبة ای ریح قطنه اوخرقه محترقه یعنی
 یاغش پنبه یا خود یاغش اسکی رایحه سن طو باره العنطب عینک طانک ضمه لر بله ارکاک چکر که
 جراد مذکر معنا سنه طانک فحی دخی لغت در العنطاب عینک ضمیله و العنطوب کذلک عینک و طانک
 ضمیله بعضیلر ایندی بونلر دخی عنطب کی ارکاک چکر که نك اسملر بدر العنطوبه عینک ضمیله مؤتی در
 العنطاب عینک فحیه جمعی در العنطباء بالضم و المندیشی چکر که عنطبه عینک ضمیله بر موضعک اسیدر العاقبة
 هر شتک آخری عاقبتی در و ولد معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال لیست لفلان عاقبة ای ولد و عاقبة
 اسم در عقبک معنا سنه بقال عقب فلان مکان اییه عاقبة بو مصدر معنا سنه کذلک اسملر دن در شته کم باری تعالی
 لبس لوقتها کاذبه سور مشدر کذب معنا سنه و بقال عقت الرجل فی اهله ای بغیته بشریع یرمز لن
 طلب اینسک العاقب خلف معنا سنه کلور و فی الحدیث هو السید و العاقب ای من یخلف السید و قول
 النبی صلی الله علیه و سلم ان العاقب یعنی اخر الانبیاء و هر شی کد بر شیدن خلف اوله کاعاقب دیر لر العقب عینک
 فحی و قافک کسر بله ایاغک مؤخری کد اوکجه دیک اولور و استعمال عربده بو مؤنث اولور و عقب و لیه
 و ولد و لیه دخی اطلاق اولنور و بونله قافک کسری و سکونی ده لغت در بودخی مؤنث کلور و بر نسنه نك
 اردنجه دیک معنا سنه دخی کاه را کر چه اندن فی الجملة باقی قالمش ایسه ده نقول جئت فی عقب شهر رمضان
 اذا جئت و قد بقی منه بقیه العقبه عینک ضمیله و قافک سکونیه اخر قرار اولق یرته کم حقیق طاشلری دوه
 فوشینک اخر مرعاسی اولدو و غیرن حجارة المر و عقبه النعامة دیر لر و مرو و حقیق طاشلری دیر لر میم فحی
 و رانک سکونیه و عقبه نوبته دخی دیر لر بقال تمت عقبک ای نوبتک و بدل معنا سنه ده کلور بقال
 اخذت من اسیری عقبه ای بدلا و عقبه الطائر قوشک اوچر کن اینوب چقد و غنک بینده اولان مسافه یه
 دیر لر و عقبه شول چولک دیند باقی قلان طعامه دیر لر که عاریتی النن چولک صاجنه چولمکیله بیه
 و یر بلور العقب عینک فحی و قافک سکونیه بر کسنه نك اوکجه سنه اور مق نقول عقبته اذا ضربت عقبه
 و دفعه ثانیه ده یوریکه دخی دیر لر بقال لهذا الفرس عقب حسن و عقب شول کرش اشک کیری سیکیری
 مثلا و قه یا خود یا یه صار مغه دیر لر نقول عقب السهم و القدر و القوس عقبا اذا لوبت شیئانه علیه
 و قدح قافک کسری و داله مهله نك سکونیه بلکسرو و در نسر اوقه دیر لر العقب و العقب مثل عسر و عسر
 عاقبت معنا سنه کلور و منه قوله تعالی هو خیر ثوبا و خیر عقبا و بر نسنه تمام نهایت بولغه دخی دیر لر
 العقبان بضم العين و سکون القاف بمعناه نقول جئت فی عقب شهر رمضان و فی عقبانه اذا جئت بعد ما مضی
 کله بخلاف ما اذا قلت فی عقب شهر رمضان و قد مر التعاقب تانک فحی و قافک ضمیله نوبتک
 و بر یرنک اردنجه کلک بقال هما یتعاقبان کاللیل و النهار المعقبان میم کسری و عینک سکونیه شول
 عورندر که بر کره اوغلان و بر کره قز طوغر مق عاد قی اوله العقبه عینک کسری و قافک سکونیه اثر و هیئت
 معنا سنه بقال علیه عقبه السرو و الجمال ای اثر ذلک و هیئته یعنی انه مروت و جمال اثری و اردر که سرو فتح
 سین مهله ابله و سکون راء مهله ابله مروت معنا سنه در و عقبه القمر دیر لر ابله بر کره دیک مجلنده بقال
 ما بفعل ذلک الا عقبه القمر اذا کان بفعله فی کل شهر مرة العقب فحینه شول سکیرمه دیر لر که اندن کیرش
 اشملر العقبه فحینه طاعده اولان یوقو شلو و اینسلو صرب یول یعقوب یانک فحی و عینک سکونیه

عنطب

عقب

رجالدن برکسنه نك اسمی در و ککلك دبد ککری قوشك ارککنه دخی دیرلر ایعاقیب یانك فخی وقافك
 کسر بله یعقوبك جمعی المعاقبة میك ضمی وقافك کسر بله شول دوه لره دیرلر که برکون شور اوت اولیله
 و برکون لذیذ اوت اولیله العواقب شول دوه لره دیرلر که صوری ایچوب یتاغنه کلوب کیر و صوریه عودت
 ایلیمه الاعقاب نوبت قوللایق نقول اعقب ال رجل اذار کت عقبه ورکب هو عقبه یعنی قن طوان برنوبت
 اول بنسه و برنوبت سن بنسك بوبله دیو سن مثل المعاقبة و اهل عربك العرب یعقب بین الفاء و الثاء
 و یعاقب مثل جندف و جدت دبد ککری کلامارنده اعقاب و معاقبه بو معنا یه در و جدت و جندف قیر
 معناسنه در و اعقاب مجازاته دخی دیرلر بقال اعقبه بطا عته ای جازاه و اعقاب برکسنه و قات ابدوب
 ولدن خلف قورمغه ده دیرلر و اوقات معینه ده بری بری اردنجه کلمکه دخی دیرلر بقال اعقبه الطائف یعنی
 اکاجنون اوقات معینه سنه کلدی و طائف شول خیاله دیرلر که و سوسه دن و جنوندن حاصل اولور
 و اعقاب ایکی بلدن بری بری اردنجه طوغغه دخی دیرلر بقال هذا النجم یعقب ذاك النجم ای بطلع بعده و اعقاب
 مورت اولمغه دخی دیرلر بقال اكل اكله اعقبه سقما یعنی برطعام بدیکه اکمرضی مورت اولدی و خلیفه
 اولمغه دخی دیرلر بقال ذهب فلان فاعقبه اینه اذا خلفه و هو مثل عقبه و اعقاب چولمکی عاریتی الان چولمک
 صاحبنه طعام ایقومغه دخی دیرلر بقال اعقب مستعیر القدر ای رد هافیه العقبه و عقبه عینك ضمله
 باقی قلان طعامدر علی مامر العقاب کسرله و المعاقبة میك ضمی وقافك فخیله عقوبت ایتك بقال عاقبه
 بدنه و غنیمت بولمغه دخی دیرلر قال الله تعالی فعاقبتم ای فغنتم و معاقبه منا و به معناسنه ده کور علی مامر
 و معاقبه عقبنجه کلمکه دخی دیرلر بقال عاقبه ای جاء بعقبه و عقاب عقبه نك جمعی دخی کور المعاقب میك
 ضمی وقافك کسر بله عقبنجه کلن کسنه العقیب عینك فخی وقافك کسر بله بمعناه التعقیب تانك فخی
 و عینك سکونیه و قافك کسر بله ککلك عقبنجه ککک معناسنه و تعقیب عر ف دبد ککری اونك فخی
 صرار و ب قور یغنه قرب اولسنه ده دیرلر بقال عقب العرج اذا اصفرت ثمرته و حان یبسه و عر ف جعفر
 دکنی دبد ککری دکن در و تعقیب برکسنه غزالدوب اول سنه ایچند نکر اغرایه و ارمق و برمرادک طلبنه
 وار و ب جد و سعی ایتکدر بقال عقب فی الامر اذا تردد فی طلبه مجد و انتظار معناسنه ده کور کقوله تعالی
 ولی مدبر اولم یعقب ای لم یعطف ولم ینظر و تعقیب نماز دن صکره دعا ایچون یارنسنه طلیحون اوتور مغه
 دیرلر و فی الحدیث من عقب فی صلوة فهو فی الصلوة و استثناء معناسنه ده کور بقال تصدق فلان بصدقة
 پس فیها تعقیب ای استثناء المعقبات میك ضمی وقافك کسر بله و تشدد بدله کچمه ده و کوندز ده مؤکل
 اولان ملکلر زیرا انلر بری برین عقبار و کثرت مراد اولد غیچون صیغه ء تانث اوزن کلدی شه کم نسابة
 و علامه دیرلر و معقبات شول دوه لره دیرلر که بری برینک عقبنه حوض اوزرنده طور مش اوله تاکه
 اوکونده اولان دوه صوا ایچوب کندویه نوبت دکه کدبونلر ناظر ات العقب در یعنی بری برن عقبلکه منتظر لدر
 التعقب تانك فخی وقافك ضمی و تشدد بدله برکسنه یی ککناه ایچون مواخذة ایتك نقول تعقبت ال رجل
 اذا اخذته بذنب کان منه و تعقب بر خبر ده شك ابدوب کر و صور مق ایچون عودت ایتك یقال تعقبت عن
 الخبر اذا شکت فیهِ و عدت للسؤال عنه و برنسنه نك عاقبة نك خیر بولمغه دخی دیرلر بقال تعقب فلان رایه
 اذا وجد عاقبته الی خیر الاعقاب همزه نك کسر بله افتعالدن بابع متاعی حبس ایتك فخی قبض ایتك ایچون
 و فی الحدیث المعتقب ضامن یعنی قن یا یعلک کندی قبضنه ضایع اولسه و حبس ایتك معناسنه ده کور
 بقال اعتقبت ال رجل ای حبسته و برنسنه نك صوکنده ندامت بولمغه دخی دیرلر نقول فعلت کذا و اعقبت

منه ندامه ای و جدت فی عاقبته ندامه العقیب عینك ضمی وقافك سکونیه و الفك قصر بله برنسنه نك
 جزاسنه دیرلر العقاب عینك ضمیله بری قوشلردن طوشلج دبد ککری قوش الاعقب همزه نك فخی
 وقافك ضمیله جمع قلئی در عقاب مؤث سماعی اولمغین جمع قلئی بو وزن اوزن ککشدن ز برافعل صغه سی
 مؤثنه مختص در العقبانه و العینقاة و البعنقاة عینك وقافك فخیله جمله سی بو وزن اوزن قلب حروف
 اوزن کسکن طرقلو دیکدر بقال عقاب عقبانه و عینقات و بعنقاة و سنجاعك علمنه دخی عقاب دیرلر
 و عقاب قوی دبد اولان شول طاسنه ده دیرلر که قیو دبنه اینن قوغه یی یارلر و طاع کنارند اولان یو جه
 قیایه دخی دیرلر که نردبان کی اوله العقب معروف جانورک اسمی در و کوکله اولان بر و جک برینك دخی
 اسمیدر جمعی العقارب کلور عینك فخی و رانك کسر بله و عقرب مؤث سماعی در و انوك انثاسنه عقربه
 و عقرباء دیرلر مدودا غیر منصرفدر و مذکره العقبان دیرلر عینك ضمیله و عقربان بر جانور اطلاق
 اولنور که انوك اوزن ابقلری وارد و قویروغی عقرب قویروغی کی دکلدر المعقرب میك ضمی و عینك
 فخی و رانك کسر بله عقرب بلویر دیکدر بقال مکان معقرب ای ذو عقارب و ارض معقربه المعقربة میك فخی
 و عینك سکونی وقافك فخیله کیر و عقرب بلویر دیک اولور کویا که عقرب لفظی ثلاثیه رد و انوب اندن
 اسم مکان صیغه سی بنا و نشدر المعقرب میك ضمی و رانك فخیله اکمش دیک اولور بقال صدغ معقرب
 ای معطوف عکابه عینك ضمی ابله بر قبیله نك باباسی ادبدر العکاب ککلك عینك ضمیله توتن دخان
 معناسنه العکوب از دام بقال للابل عکوب علی الحوض ای مزاحمة العاکب جماعت کثیره العکوب عینك
 فخیله توز غبار معناسنه العنکبوت عینك فخی و نونك سکونی و بانك ضمیله اور و جک ناسجه معناسنه
 و غالب بودر که مؤث استعمال اولنور العناکب عینك فخی و کافك کسر بله جمعی کلور العنکبات عینك
 فخیله ککلك عنکبوت معناسنه در العکب عینك کسری و کافك فخی و بانك تشدد بله فر موده و قصه
 بو بلو اولان کسنه و برکسنه نك ادبدر که نعمان بن منذرک زندا نجسی ابدی العلب عینك فخی و لامك
 سکونیه برنسنه نك نشانی که بر یرده باقی قلور مثلادوه نك جسمنده قولن بری و اوب بری کی و علب
 قلچک قبضه سنه دوه سیکری صار مق بقال علبت السیف اعلبه علمان الباب الاول اذا خرمت قائمه
 بعلباء البعیر و حزم حاء مهمله و زای معجه ایله بغلغه و صرمغه دیرلر و علبات یکوب قوی اولمغه دیرلر
 بقال علب اللحم و نبات غلیظ اولمغه دخی دیرلر بقال علبت النبات ای جسمانی بکیوب قور یغنه بشلسه
 یا خود قانلنسه بو بله دیرلر و کل منهما من الباب الاول و الرابع العلوب ضمتنه جمعی و علب علامت ایتکده
 دیرلر بقال علبته اعلبه من الباب الاول اذا و ستمه او خد شته یعنی قن برنسنه یه علامت ایتسك
 یا خود طر ملیوب نشان ایتسك التعلیب بمعناه بقال علبته اذا اثرت فیهِ العلب فخیله مکان غلیظ
 و دوه نك بوینی سکیر نوك ایکی جانبده مرض حاصل اولمغه دخی علب دیرلر بقال علب البعیر من الباب
 الرابع العلوب میك فخی و لامك ضمیله و اسع بول که بقلنش محکم اولمش اوله و معلوب حارث بن ظالمک قلچنك
 اسمیدر العلواء عینك کسر بله و الفك مدبله ادمک و غیرنک بیوتنک اولان سکیر که ات پلسی انوك ایکیسی
 پیننده بتر بقال هماعلباوان و اگر دبلر سک علواء آن دیرسن ز بر اعلبانک همزه سی همزه ملحقه در دیرلر
 دبلر سک انی حمراء نك همزه سنه تشبیه ابدوب نشینه سنه و اوه قلب ابدر سن دبلر سک کساء نك
 همزه سنه تشبیه ابدوب حالی اوزن قورسون و علبار بر جالک اسمی در و بقال تشبیه علواء ال رجل اذا سن
 یعنی برکسنه ایدر اولوب باشی و بوینی ترسه بو بله دیرلر که علبار بوین سکیرنه دیرلر عصب العنق معناسنه

عقرب

عکب

علب

العلابی عینک فچی و یانک کسر به علبنانک جمعی و قلاهی دبد کاری نسنه که انو که قاب قلا بیلر لری یا خود
 قلابک بر جنسی در العلب عینک فچی و لامک کسر به یا شلو مسن معنا سنه بقال پس علب ای مسن
 و پس تانک فچی ابله کچینک ارکنه دیر لری و بقال صب علب کذلک و صب کاره دیر لری ته کم مرو را تشدر
 العلاب عینک کسر به شول داغدر که طوارک بوینده اوز و نلغنه بقالر و علبه نک جمعی کور علی ماسیعی
 العلبة میمک ضمی و لامک فچی و تشدد به شول ناقه در که داغ یا قاش اوله العلبة عینک ضمیله و لامک
 سکونیه سود قود قاری قابه دیر لری که در بدن اوله العلب عینک ضمی و لامک فحیله علبه نک جمعی علاب
 کی ته کم مرو را تشدر العلب میمک ضمی و لامک کسری و تشدد به علبه ایشلین کشی الا علبناء همزه نک
 و لامک کسر به و نو نک سکونیه بر کسینه خصومت ایدر کن یا خود بر کسینه یه سو کر کن ششوب
 قیروب بوین اوز تقی اعلنی الی الی و الکل و غیر هما اذا تنفس شغره یعنی تو بلی قیر سه بونک اصلی علما
 عنقندن در یعنی بوین سکرندن ما خود در و بو افعلل یه ملحقدر یانک زیاده سیله علب عینک ضمی
 و لامک سکونیه و یانک فحیله بر دره نک اسمی در فعلیل و زنی اوزن بر اسم کلا مشدر بوندن غیر العلب
 عینک کسر به و نو نک فحیله اوزم دبد کاری میوه در العنبه عینک کسری و نو نک فچی ابله اوزم دانسی
 بو یا مفردانه نادر در زری ابو غالب جمع صیغه سیدر فحور قد و قد و فیل و فیه و ثور و ثوره الانادر مفرد
 ایچون دخی کور نحو العنبه و التولة والخبرة والطیبة والخیرة والطیرة صاحب الاصل شیخ جوهری ایدر
 بونلردن غیر بوسیغه اوزن مفرد کلدو کی معلوم اولما مشدر و توله تاء مثانک کسری و و اوک فحیله
 شیر نک نسخه سنه دیر لری که عورنلر لری ایچون کو تور لری و جبره جاء مهمله نک کسری و باء مو حده نک
 فچی و راء مهمله ابله ردخانه دیر لری که بزوغندن در و طیه طاء مهمله نک کسری و یاء مثانک فحیله شول
 اسیره دیر لری که بلانقض عهد و بلا حیلله اخذ اولتش اوله علی مامر و خیره جاء معجه نک کسری و یاء مثانک
 فچی و راء مهمله ابله کز به اولان کسینه یه دیر لری و طیره طاء مهمله نک کسری و یاء مثانک فچی ابله بر امر فال
 عد اولنان نسنه یه دیر لری اگر سن عنبه یی عد قلیله ابله جمع ایتیمک دیار سگ عنبات دیر سن و اگر عدد کثیره
 ابله جمع ایتیمک در سگ عنب و اعناب دیر سن اگر چه صیغه افعال جمع قلت صیغه لرندن در و لکن گاه اولور
 کثرت ایچون دخی کور و عنبه بثرانندن بر نسنه در که بدن انسا نک چقر العنباء عینک کسری و بونک
 سکونیه و الف مدوده ابله عنب معنا سنه لغت در عنب عینک فچی و نو نک تشدد به علب عینک بنی حارثه
 بر رجل در بی طی قبیلله سندن العناب عینک ضمی و نو نک تشدد به علبه معروف میوه نک اسیدر العنابة
 کذلک عینک ضمی و نو نک تشدد به علبه عنب و احدی در العناب عینک ضمی و نو نک تحفه فیه بورنی
 یوک اولانه دیر لری و قره طاغه دخی دیر لری جبل اسود معنا سنه و بر دن نک دخی ایدر و عورنلر کفر جنده
 دبه لک مرضی کی حادث اولان ششه دخی عنب دیر لری العناب فحیله اهور دن ارکک اولوب ائل اولنه
 دیر لری و بو معنادن فعل مشتق اولما مشدر العندلیب عینک فچی و نو نک سکونی و دالک فحیله بر قوشدر که
 اکابلبل دیر لری هزار معنا سنه العنادل فحیله عندلیب جمعی زیار باعیه رد اولند قدن صکره جمع و تصغیر
 اولنور العندله عینک فچی و نو نک سکونیه بلبل اوتک بقال الببل یعندلی ای بصوت سیمونه ایتدی
 نون چن کله ده انجی واقع اولسه سن اکازا نه دیمه مکر که زاید اولد و غنه دلالت ایدر دلیل اوله العیبه
 علی وزن حیدر جال دن ثقیل و ناساز اولان کسینه و شول کلیمه دخی دیر لری که یو کی چوق اوله العهی عینک
 وهانک کسری و یانک تشدد به و الفک قضر به و العهباء کذلک عینک وهانک کسری و یانک تشدد به

عنب

عندلب

عهب

والفک مدیله بکتک اولی بقال عهی الشباب و عیباوه ای اوله العیب عینک فچی و یانک سکونیه و العاب
 والعیبه بالفتح ایضا یعنی واحد و بوندن مشتق اولان فعل متعدی و لازم کور یعنی عاب عیبلو اولمق
 معنا سنه کور بقال عاب المتاع ای صار ذاعیب و عیبلو قاق معنا سنه ده کور بقال عبتنه انا المعیب میمک
 فچی و عینک کسر به عیبا و اولان نسنه المعیوب میمک فچی و یانک ضمیله جعناه علی الاصل المعایه میمک
 فحیله و المعاب کذلک میمک فحیله عیب معنا سنه در نقول دافیه معایه و معاب ای عیب و اسم مکان
 معنا سنه دخی کور موضع عیب معنا سنه در اثنالشی اولان فعله کال بکیل کی اگر اسم مکان مراد اولسه
 مکسور العین کور و اگر مصدر مراد اولسه مفتوح العین کور و اگر عین الفعل یعنی مفتوح یا خود مکسور
 قیلست اسم و مصدر ده جمعا جز اولور ز. راء عرب المسار و المسیر و المعاش و المعیش و المعاب و المعیب
 دیر لری المعاب میمک فچی ابله عیبلر عیوب کی التعیب تانک فچی و عینک سکونی و یاء اولینک کسر به عیبه
 نسبت قلاق و عیبلو قلاق معنا سنه ده کور نقول عیبه ای نسبتته الی العیب و عیبه اذا جعلته ذاعیب
 التعیب فحیله و یانک ضمی و تشدد به مثله بقال تعیبه ای جعله ذاعیب العیبه عینک فچی و یانک
 سکونیه شول نسنه در که اکا سباب قور لری فی الحدیث الانصار کوشی و عیبه انصار نیم جماعت و همسر در
 همتی حفظ ایدر لری هکبه اسبابی حفظ ایتدی کی و کرش کافک فچی و راء مهمله نک کسر به و شین
 معجه ابله جماعت معنا سنه در العیب عینک کسری و یانک فحیله عیبه نک جمعی در مثل بدره و بدر
 العیاب عینک کسر به و العیبات عینک فحیله و یانک سکونیه دخی عیبه نک جمعی در فصل العین الغب
 غبتک کسر به دوه بر کون صویه کلوب بر کون ترک ایتیمک نقول غبت الابل تغب غبامن الباب الثانی و نقول
 غبت عن القوم اذا جئت یوما و ترک یوما بر کون اسم طو توب بر کون ترک ایتیمک غب دبد کاری بوندن در
 وز یار نه اولان غب بعض ایتدی هفته ده بر کره اولاندر بقال زرغباتر دد حبا و هر شتیک عاقبتنه
 غب دیر لری بقال غبت الامور ای صارت الی و اخرها و ات رایحه بغاق معنا سنه ده کور بقال غب اللحم
 ای اتن و اخشاملق معنا سنه ده کور و منه قولهم ربه بد الشعر یغب یعنی شعری تانی ابله دی اخشامدن
 صباحه و صباحدن اخشا مه تأخیر ایتیمک الغایه و الغواب کون اشری صوا یجن بقال ابل بنی فلان غایه
 و غواب الاغیاب همزه نک کسر به بر کون کلوب بر کون ترک ایتیمک بقال غبت عنهم اذا جئت یوما و ترک
 یوما بقال اغیبا فلان ای اتانا غیبا و فی الحدیث اغیبا فی عیاده المرض واربعا یعنی بر کون زیارت قلوب
 بر کون ترک ابله یا خود ابل کی کون ترک ایدوب او چخی کون زیارت قل و اغیبت الابل دیر لری دوه یی کون اشری
 صور مغه و اغبت الحمی و غبت دیر لری بر معنایه و فلان لا یغیبا عطاء و دیر لری یعنی بر کون عطا ایدوب بر کون
 ایتیمک اولما بلکه هر کون عطا ایدر التعیب تانک فچی و یاء اولینک کسر به دفع ایتیمک بقال غبت عنهم
 بالتشدد بد اذا دفعت عنهم و تعیب بر حاجت ابر ام ایتیمک بقال غیب فلان فی الحاجة ای لم یبالغ فیها
 المعیبه شول قیوندر که بر کون سودی صاغله و بر کون ترک اولنه العبه عینک ضمیله طوشجل دبد کاری
 قوشک یاوریسی که بنی یشکر قبیلله سنک ایدی و بونک ایچون حدیثه وارد اولمشدر الغیبه عینک فحیله
 و یانک کسر به شول قیون سودی در که صباح و قتنه صاغلور اخشام اوزرینه سود صاغلوب
 صباحه دك اکشد بیلور العیب فحیله شول دری در که صغری و خر و سگ اکا کی التنده رار قمر الغیب جعناه
 و غیب مناده بر موضعک اسمی در که حجاج انه قربان بوغزلر لری و او بر کچرک طاغدر الغریبه عینک ضمی
 برانک سکونیه که کنی کنی و لایتندن یرو دوشمک و شام شرفقه غرب دلور طاعک ایتدی بر چشمه نک ایدر

عیب

عرب

التعرب والاعتراب معناها و اغتراب اقرار بدن عیری تزوج ایتمکه دخی دیرل الغریب غینک فخی و رانک کسر بله و لایندن ایرودوشن کسسه الغریب غینک و رانک فیه لربله غریب معنا سینه در الغریب غریب کسری و غریب اقرار بدن اراغ اولان کسسه لره دخی دیرل الاغتراب همزه نك و تانك کسر بله بقال اغتراب فلان اذا تزوج الى غير اقاربه وفي الحديث اغتربوا ولا تضؤوا یعنی اراغ اولان کسسه لردن تزوج ابدك که قریادن تزوج اولادك ضعف ایجاب ابدرا کرچه اصلی کی طبیعی خوب اولور و اضواء معجه ابله ولد ضعیف حاصل قلق معنا سینه المغرب میك فخی و و انك کسری و تشدید بله شول نسبه در که جانب مغربه حرکت ابله و بقال هل جاءكم مغربه خبر یعنی شول خبر که اخر و لایندن کلور و بقال شتا و مغرب و مغرب رانك کسری و فخیله یعنی اراغ و شتا و شینك فخی و همزه نك سکونیه بر نسبه نك غایتی التعرب شهر دن سورمك نفی بلد معنا سینه غرب غینك فخی و رانك فخی و تشدید بله بر طاعك ادی در شام شربقدن اوته بنی کلب و لایندن الاغراب همزه نك کسر بله بر غریب نسبه کتورمك بقال اغراب الر جل اذا جاء بشئ غریب و قریبه بی طولدر مغه دخی دیرل و نقول اغربت السقاء اذا ملأته و غریب اولغه دخی دیرل بقال اغراب الر جل اذا صار غریبا و بر کسسه نك و جمعی زیاده اولغه دخی دیرل بقال اغراب الر جل علی مالم یسم فاعله ای استند و جمعه الاستغراب بر نسبه غرابت اوزن اولق بقال استغراب فی الضحك ای استند ضحکه و کثر المغرب میك فخی و رانك فخی ابله اق اولان نسبه ایض معنا سینه و هر حیوانه که کر پکی دییی یعنی کوزینك قباغی اق اوله مغرب دیرل نقول اغراب الفرس علی مالم یسم فاعله اذا فشت غرته حتی یاخذ العینین فتبیض الاستفار یعنی قجن انك النند اولان اق یا بلوب کر پکی دیپلری دخی غار سه بو بله دیرل کیرو و بولمیلین کوز زیاده کوك اولد غندن کر پك دیپلری غار سه مغرب دیرل صاحب صراحت مغرب نفسینده خطبی وارد نظر اولنه که بو بله دیشدر مغرب بفتح الراء سید و سیدی لب و کرانه ازهر جز الغراب غینك خمیله قرقه که طیور قسمندن در الغریبان غینك کسری و رانك سکونیه غرابك جمعی الاغربه همزه نك فخی و رانك کسر بله جمع قلنی و غراب الفاس بالته نك کسکنی و انك و دوه نك غرابی اوجه سنه اولان کسکنی دیرل بدر که اول قوی و قوی و قرو صاغ اوجه ابله صول اوجه نك بولشدغی یر در بو نك دخی جمعی غریبان کلور و ر جل الغراب بر نوع صار غیدر که دوه نك فیه سنه بغلرل یا ورسی امه سون دیو الغریب غینك کسری و رانك سکونی و یانك کسری و مدبله زیاده قره محل تا کیدده استعمال اولنور بقال هذا اسود غریب ای شد بد السواد و فخی که غرابیب سود دیسك سودی غرابیدن بدل قیلور سن زیرا الوانك تا کیدی تقدیم اولنماز الغریب غینك فخی و رانك سکونیه و المغرب میك فخی و رانك کسر بله یعنی واحد و غریب دیو کوز یاشی حقیق یره دخی دیرل جمعی غروب کلور و هر کوز ایچون غریبان وارد در یری کوز بیکار نه و یری کوز قوی رغنه اصبعی ایتدی غریب بر مر ضرر که کوز یاشنك علی الدوام اقمه سن ایجاب ابدرا بقال بعینه غریب و دیشك کسکنی اولماسی و ابدار اولماسی و غریب بیوک قوغه یه ده دیرل دلو عظیم معنا سینه و قلیجك کسکنه دخی غریب دیرل و هر نسبه نك کسکنه غریب دیرل بقال فی لسانه غریب ای حده و فرسك غریب اولیور یه سنه اولان حدقی در نقول کففت من غریبه و فرس غریب ای کثیر الجری یعنی زیاده یورکن و غریب شول طمره دیرل که کوز یاشی اقدغی یرده اولور و ناسور کی دائما صولندن خالی اولماز مغریبان الشمس دیرل کری بر نصغیر در که مکبر نه مخالف دوشمشدر که مغربك نصغیری در کویا که مغربانه نصغیر قلمشدر در بقال لقیمته مغریبان الشمس جمعی مغریبان کور مقارق الر اس دیرل کری کی کویا که موضع غریبی اجزا

موضع غریبی اجزا اعتبار ایتمشدر کون هر بار تصوب ایتدکجه یعنی نزل ایتدکجه صانکه جزلک یری کیدر بو اعتبار بناء جمع ایتمشدر در الغروب ضمتینله اراق اولق بقال غریب من الباب الاول ای بعد و بقال غریب عتی ای تباعد و بقال غریب الشمس غریب ای غابت و غروب کوز یاشی اقاچق یرل علی مام و غروب کوز یاشلرینه دخی دیرل دموع معنا سینه و فی بعض النسخ الغروب الوهاد المنخفضة یعنی انش یرل و غروب دیشك کسکنی اولماسی حده الاسنان معنا سینه و دیشك ابدار اولماسینه ده دیرل الغراب رانك کسر بله اور کج ابله بیونك ان یری و حبلک علی غار بك دیرل کری بوندن در استدیك یره کیت دیک محله و بیونك اصلی بودر که ناقه قجن یاشنده یولار و اراکین اولنلاسه یولاری غاری اوزن یراغورلر ز یرا یولاری کور دیکجه اولاد بی نسبه دن خط الماز غواب الماء فتحینله و رانك کسر بله صونك موجینك اعلالرینه دیرل غواب ابلدن مأخوذدر یعنی دوه نك اوموزینه تشبیه ایدوب دیشدر در الغریب غینك و رانك فخیله کومش فضیه معنا سینه بعضلر ایتدی کومشدن اولان جامدر و غریب خبره دخی دیرل و غریب قوی بوندن بر مرض در که ناقه ده اولان سعف کی در و سعف سین مهمله نك و عین مهمله نك فخیله بر مر ضرر که انك ابله ناقه نك بورینك تویی یولنور و کوزلرینك قالری دو کلور و غریب اول مرض ابله متصف اولغه دخی دیرل بقال غریب النساء من الباب الرابع و غریب شول صویه دیرل که قیو ابله طوارص و ایچدی و کور اراسنه قوغه طملیوب از زمان ایچنده رایحه سی متغیر اولور و غریب قواق اغابی سیدار معنا سینه و غریب شول اوقه دیرل که کیم آندوغی معلوم اولمیه بقال اصابه سهم غریب یضاف و لایضاف یسکنه بحرک و اختر ی بومقامه الغریب شول اوقدر که ائلد قدن صکره بولوغیه دیشدر غلط ایتمشدر الغصب غینك فخی و صادك سکونیه برشی ظالمقدر نقول غصبته منه و غصبته علیه یعنی و مغصوبه دخی غصب دیرل الاغتصاب همزه نك و تانك کسر بله مثل الغصب المغصوب میك فخیله و غینك سکونیه غصب اولنان نسبه الغصب فتحینله خشم ایتمك بقال غصب علیه غضبا من الباب الرابع بعضلر ایتدی غصب لفلان دیرل قچان دیری اولسه و غصبته به دیرل اولی اولسه غضب صادك سکونیه غینك فتحندن صکره ابن السکیت ایتدی شد بد الحمره اولان نسبه یه دیرل بقال احمر غضب المغضبة میك فخیله و صادك فخیله بمعناه الاعصاب همزه نك کسر بله غصبه کتورمك بقال اغصبته انا فتغضب التغضب فتحینله و صادك خمیله و تشدید بله غصبه کلک الغضبان غینك فخی و صادك سکونیه غصبناک اولان کسسه الغضبی غینك فخیله و صادك سکونیه و الفک فصر بله مؤثی در بقال رجل غضبان وامرأة غضبی و غضبی دوه سور و سندن یوز عدده دخی اطلاق اولنور و بو معرفه در بوککه الفلام داخل اولماز الغضبانة غضبانك مؤثی در بنی اسد لغتی اوزن ملأته ده و سائر نظائرنده دخی حال بو بله در الغضابی غینك فخیله جمع بقال قوم غضبی و بقال قوم غضابی و فی النسخ المصححة من الاصل قوم غضابی بضم الغین مثل سکری و سکاری و فیه نظر فان ضم الاول فی اربعة الفاظ فقط کسالی و سکاری و عجالی و غیاری علی ماصرح به فی الشافیه الا ان بقال فی السکاری وجهان الفتح والضم والتثیل مبنی علی الفتح والضبط الوقع فی النسخ من الناسخین الغضبة غینك و صادك خمیله و بانك تشدید بله سریع الغضب اولان کسسه بقال رجل غضبة ای یغضب سریع الغضبة میك فخی و صادك فخیله کورلك ایتمك

غصب

غصبه

مرامه معناسته بقال غاضبه ای زانجه و قوله تعالى واذ النون اذ ذهب مغاضبا اى مراما لقومه الغضوب
 غنك فتي وضادك ضميلة دورك يوزلو بقال امرأة غضوب اى عبوس الغلب والغلبة غنك
 ولامك فتحيله والغلب لامك سكونيله غالب اولمق بقال غلبه غلبا وغلبة وغلبا من الباب الثاني
 ايضا قال الله تعالى وهم من بعد عليهم وهو من المصادر المفتوح العين مثل الطلب فرا ايتدى
 حملدر كه آت كرى ده غلب اصلنده غلبه اوله ونا ضميره اضيا فتهل دوشمش اوله المغالبة ميمك ضى
 ولامك فتحيله غلبه ايد شيمك بقال غالبه مغالبة وغلبا غلب غنك فتي وبانك كسرى اوزن
 بناسيله مثل قعام برعورنك اسميدر التغلب تانك فتي ولامك تشدد بيله قهر ايله حكومت ايمك
 بقال غلب على بلد كذا اى استولى عليه قهرا التغلب تانك فتي وغنك سكونيله غالب قلمق
 بقال غلبته انا عليه تغلبا الغلاب غنك فتي ولامك تشدد بيله كسرى الغلبه اولان المغلب ميمك
 ضى ولامك فتي وتشدد بيله مرارا مغلوب اولان ومغلب شعردن شول كسسته در كه نظمه
 افراسدن ابلو كنه حكم اولمش اوله كو يا ككه اقرانى اوزرينه غالب قلمش اولور پس لفظ
 مغلب اضداددن اولور وصاحب صراح مغلب نام شاعرى ديشندر خطا ايشندر زيرا مغلب
 جوهرى تفسيرى اوزن اسم جنس اولور علم اولماز تغلب تانك فتي ولامك كسرى بيله برقييله نك
 باباسى اسميدر كه اول تغلب بن وائل در وعربلرك مؤث اعتبار ابدوب تغلب بنت وائل ديدوكى قبيله
 اولمق تا و بلى ايله در نه كم تخيم بنت مرديرلر قبيله تا و بلييله وتغلب قبيله سى سابقا غلبا ايله نسيمه
 اولمشيدى التغلبى تغلبه منسوب كسسته لامى مكسور ايكى نسبتده مفتوح ايدرلر توالى كسرى بنندن
 حذر ايدوبن ياي نسبتده مقارنتله وكاه اولور كه تغلبى دخی ديرلر لامك كسرى بيله لامدن غيرى
 حرفين غير مكسورين اولدوغى اجلدن غربونك خلا فجه كه انوك نسبتده ميمك كسرى جائز
 اولماشدر الاغلب همزه نك ولامك فتحيله غلبه سى اسكان اولان كسسته انقول رجل اغلب اذا كان بين
 الغلب غليظ الرقبة والاغلب العجلى احدال جاز الغلباء غنك فتحيله والفلك مدبيله سرکش وممرد
 اولان نسبه بقال هضبة غلباء يعنى صرب طافع وعزة غلباء يعنى قوى دولت وحديقه غلباء قوله تعالى وحدايق
 غلبا يعنى كوخ باغچه كه اشجارى برى برينه اولشمش اوله الغلب غنك ضى ولامك سكونيله جمع بقال حدائق
 غلب الاغلب همزه نك كسرى وغنك سكونيله باغچه نك اشجارى ونباتاتى كالن بولوب برينه
 صار مشق بقال اغلوب العشب اذا بلغ والتف الغلبة غنك ضى ولامك فتي وبانك تشدد بيله غلبه
 ايمك وصفت دخی استعمال اولنور بقال رجل غلبه اى يغلب سريعا الغيب غنك فتي وبانك سكونى
 وهانك فتي ايله ظلمت الغياهب غنك فتي وهانك كسرى بيله غيبك جمعى بقال فرس ادهم غيب اذا
 استند سواده الغوب بالفتح غنك فتي وهانك كسرى بيله غيبك جمعى بقال فرس ادهم غيب اذا
 صيد اغيبا قال عليه الجزاء ابو عبيد ايتدى بونك معناسى برحرم احرامى حالند برصيد ضررايسته غفلتله
 ديمكدر الغيب بالفتح والغيبة كذلك بالفتح والغياب والغيوب بفتح الغين فى الاول وضما فى الثانى
 والمعيب بفتح الميم وكسرى الغين غائب اولمق تقول غاب عنه غيبا وغيبة وغيابا وغيوبا ومعيبا
 وكون لمولمق معناسته استعمال اولنور بقال غابت الشمس اى غربت وغيب دوز يرده دخی ديرلر ارض
 مطمئنه معناسته الغيب غنك ضى وبانك فتي وتشدد بيله والغياب غنك ضى وبانك تشدد بيله والغياب
 فتحته نله غايبك جمعى ويا الفه قلب اولمق اى متحرك اولوب ماقبل مفتوح ايكى زير اعيب صيد نه تشبيه

غلب

غيب

غيب

غيب

اولمشدر كه صيد مصدر در بعير اصيد دن مأخوذ در ومصدر ده قلب اولمق دخی اصله دلالات ايشون
 ايجوندر واكر چه غيب جمع وصيد مصدر در ولكن جائز در كه غيبه دخی مصدر نبت اولنه واصيد
 شول دوه ديرلر كه باشن صاغنه وصولنه تحريك ايله ميه لرض و بوسيدن اصيد ملكه دخی اطلاق
 اولنور كسرى نندن او ترو صاغنه وصوله التفات ايمد كيجون التغيب على وزن التكريم غائب قلمق بقال
 عييته انا العيابة فتحته نله برنسسه نك ديبى قعر معنا سنه بقال غيابة الحب وغيابه الوادى لقهرهما وجب
 جيمك ضى وبانك تشدد بيله قيوم معنا سنه در نقول وقعنا فى غيبة وغيابة اى هبطه من الارض يعنى
 الحق يره واقع اولدق كه هبطه ها نك فتي وبانك سكونيله الحق يره ديرلر الغياب فتحته نله كذلك
 قعر معنا سنه در ومنه قولهم غيبه غيابه اى دفن فى قبره التغيب تانك فتي وبانك ضميلة غائب اولمق
 بنو فلان يشهدون احيانا وبتغايون احيانا المغيبة ميمك ضميلة وبانك فتحيله برى نندن غائب اولمق
 وبرى برينك غيبنه سوز سو بلك فعي خلاف الخاطبة الا غايه همزه نك كسرى بيله عورنك
 زوجى غائب اولمق بقال اغابت المرأة اذا غاب عنها زوجها المغيبة ميمك ضى وغنك كسرى بيله
 زوجى غائب اولان عورت والمشهد بلا هاء زوجى حاضر اولان عورت الاغتياب همزه نك وتانك
 كسرى بيله غيبت ايمك بقال اعتاب اغتيا با الغيبة غنك كسرى بيله اسم دراغتيا بدن وعييت برمستور
 كسسته نك ارد بجه بعض كلمات ايمكدرانى استنسه غمناك اوله بومقوله كلات اكر كرك اكر كرك اولور سه غيبت
 اولور واكر بلان اولور سه بهتان اولور الغايه بوك كه انده جانورلر ياتور ساز لقلركى مثلا بقال ليث غايه
 الغاب عام نك جمعى بويي در واوى دكلدر وغايه بر موضعك اسمى در حجازده التغيب فتحته نله وبانك
 ضى وتشدد بيله غائب اولمق بقال تغيب عنى وكاه اولور كه ضرورت شعرايجون تغيبى دخی ديرلر فصل
 القاف القاب قافك فتي وهمزه نك سكونيله طعاميك بقال قابت الطعام من الباب الثالث اى اكا ته
 وصوقا نله اولان صويي جملة ايمكه دخی ديرلر بقال قابت الماء اى شربت كل ماء فى الاناء القاب
 قافك وهمزه نك فتحيله صويي جوق ايمك بقال قتب الرجل من الباب الرابع اذا اكثر من شرب الماء
 مثل صبب كه صاب دخی صويي جوق ايمكه ديرلر على مامر المقاب على وزن مفعول صفة منه
 بقال هو مقاب القيوب فتحته نله ات قوريق ودرى قوريقه وخرما قوريقه وياره قوريقه
 دخی ديرلر بقال قب اللحم بقب قبوبا من الباب الثانى اذا ذهبت ندر و ته يعنى ياستلغى كسسه
 وكذلك بقال قب الجلد والتمر والجرح اذا يبس وذهب ماؤه وجف القيب قافك وباء اولينك
 فتحيله بيل ابه اولمق ياربك ميان معنا سنه الاقب فتحته نله اور تالغى ابجه اولان حيوان وكر
 انسان بقال امرأة قباء اى بينة القيب يعنى اور تالغى ابجه ياربك ميان معنا سنه على مامر القيب
 قافك ضميلة اقبك جمعى يقال اخيل القيب قارى چكيلوب ارقلين انلر معنا سنه القبقبة قافينك
 فتي وباء اولينك سكونيله ديشلرى برى برينه اور مقدن حاصل اولان اواز بقال قب الاسد بقب
 من الباب الثانى اذا سمع قبقبة انيا بوقبقبه انك قارندن ايشيد بلان اوزه دخی ديرلر وقبقبه مصدر
 دخی كلور ارسلان چاغرمق معنا سنه بقال قب الاسد اذا هدر القيب قافك فتي وبانك كسرى بيله
 قارى اواز ويرمچى ات القبقاب قافك فتي وبانك سكونيله قارن بطن معنا سنه القابة بانك تشدد بيله قطره معنا سنه در
 القبقب قافينك فتي وبانك سكونيله قارن بطن معنا سنه القابة بانك تشدد بيله قطره معنا سنه در
 بقال ما اصابتنا العام قطرة وما اصابتنا قابة يعنى واحد قال ابوز بده اريانا العام قابة اى قطرة وورعد

قاب

قب

معناسنه ده کاور قال الاصمعي ما سمعنا العام قابله اي صوت رعد کوي يا که اصمعي قام قبيب دن مشتق
اعتبار ايشدر اين السکيت ايتدي بور و ابني اصميدن غيري کسنه اينما مشدر الق قافک فتحيله
شول انچدر که بکره نک اور تاسنده در اوزرينه انچدن ديشلر قوغشدر وقب باش معناسنه ده کاور
بقال عليك بالق الا کبراي بالراس الا کبر وقب کو کاک بقاسنه د بکيلن پان لره دخی ديرلر و بعضيلر
ايتدي قب قطع معناسنه ده کاور بقال قبه اذا قطعه الق قافک کسر بله شول يوجه ککدر که
ارقه جانبدن ايکي سکر دنک ان يرنه اولور که ادم اوتور دقده انوک اوزرينه اوتورر نقول الزق
قبک بالارض و بر قومدن بير اولوب اسکي اولان کسنه يه دخی قب ديرلر بقال هو قب القوم اي شيخهم
القبه قافک ککذلک کسر باه قبونک قفت اولان استکبه سي که اکالسيان فارسيد هزرتو ديرلر
و که اولور که تخفيف اولو رالقبه قافک خميله بنادن مدور اولان سقندر القباب قافک کسر بله
والقب قافک خمي و بانک فتحيله قبه نک جميد رالمقب ميک خمي وقافک فتح و بانک فتح و تشدد بله
قبه لو اولان او بقال بت مقب اذا جعل فوقه قبه و محفه قسمنه دخی مقبه ديرلر انده دخی قبه هيئي
اولدو غيچون القباب قاف اولينک خمي وقاف ثانيه نک کسر بله کلجک بلک عقبنده اولان بل
نقول لا اتک العام ولا قابل ولا قباب و مذهب الاسما ده القباب چهارم سال ديدو کي جوهری
نقلنه محالفدر لا قباب کسمک بقال اقتب فلان بد فلان بشدد بد الباء اذا قطعها وهو افتعل حار قبان
برنوع بوجک در که چکر که شکلنده در قنادي يوقدر واکادوه جک ديرلر و بعضيلر ايتدي شول
بوجکدر که ابقلری چوقدر ريره ياپشور لسان فرسه خرکش معناسنه وهو الاصح و قبان
فعالن وزني اوزن در زير اعراب طائفه سي وني غير منصرف استعمال ايدرلر واکر فعال وزني
اوزن اوليدي منصرف اولور دي نقول رأيت فطيعا من حرقبان يعني بن بر سوري کوردم حمار
قبان ديد کلي بوجکدر دن القتب فتحينه ککوچوک دوه پالاني در که اور کج مقدار بدر القتب
قافک کسريله قيودن صو چکن دوه نک الات واسپاي کرک بکره لری اولسون کرک ايلری اولسون کرک
سائر آلي اولسون و قتب بغارسق معناسنه ده کاور الا قتاب همزه نک فتحيله قتبک جمعي دره قتب مونث در
بعضيلر ايتدي افتابک مفردی قتب در بالهاء و بعضيلر ايتدي قتب قارنده اولان يا غلي باغرسغه ديرلر
حويا معناسنه که يا غلي اولين باغرسغه افساب ديرلر حويا ديزلر القتب قافک خمي و تانک فتح و بانک
سکونيله قتب نه نک نصغير بدر و قتب لفظي ايله ر جالدين بعض کسنه شميه اولشدر القتب قافک خمي و تانک
فتحيله قتب نه يه منسوب اولان نه کم جهی ديرلر جهينه يه منسوب اولنده و جهينه بر قبيله نک اسمدر الا قتاب
همزه نک کسري وقافک سکوني و نه اولينک کسر بله دوه اوزرينه پالاني اورمق نقول افتتبت البعير
افتتابا اذا شدت عليه القتب و قتب فتحينه دوه پالانه ديرلر نه کم هرايتدي القتب قافک فتحيله
و تانک خميله شول دوه در که اوزرينه پالاني او رملش ايله تا داخل اولدو غنه باعث بودر که پالاني
اولان دوه نک ذاتي مراد اولشدر نکثير فعل م ادد کدر حالا که صيغه فعول وضعي نکثير ايجوندر نه کم
حلو مده و رکوبده حال بوبله در القباب قافک خميله اذن دوه نک او کسر کنده بر سعال الخيل معناسنه
و که اولور که ادم او کسر کنده دخی اطلاق اولور بقال قب بقحب من الباب الامل المعجمه قافک فتحيله و حانک
سکونيله يرامز عورت کله موله در القحطيه قافک فتح و حانک سکوني و طانک فتحيله يره اورمق بقال
قحطيه اي صرعه و رکسنه اوزرينه قحطيه صرعه بقال قحطيه السيفاي علاه يعني اوزرينه حواله اولدي قحطيه

قبت

قعب

قطب

قرب

قافک فتح و حانک سکوني و طانک فتحيله ر جالدين بر کسنه نک اسمدر القرب قافک خمي و رانک سکونيله
بقين اولمق بقال قرب الشی بقرب قربا من الباب الخامس اذا نادا و قوله تعالى ان رحمة الله قرب من الحسنين
ولم يقل قريبه لانه اراد بالرحمة الاحسان لان ما لا يكون تأنيده حقيقيا جازن کبريه فيه تأمل فان ذلك الجواز
في الاسناد الى الطاهر دون الضمير وقال الفراء اذا كان القرب في معنى المسافة بذكر ويونث واذا كان بمعنى
النسب يونث بلا اختلاف بينهم نقول هذه المرأة قر بيني اي ذات قر بيني وقرب بعدک ضدنه دخی اطلاق اولور
وقرب رانک خميله و قرب رانک سکونيله عسر و عسر کي شاکله دن مراق بطنه وارنجه دروشا کله شين معجه
ايه بوکر در خاصره معناسنه و مراق ميک فتح و قافک تشدد بله قارنک يومشقي يرنه ديرلر وقرب رحمة
اولان قرارته ده ديرلر علي مامر القربان قافک کسري و رانک سکونيله ککذلک بقين اولمق بقال قربته
اقر به قربا من الباب الرابع اي دنوت منه القرابة قافک کسر بله صويي کتک صوبله سنک بينکد بر کجه لک
مسافه ورا بکن بقال قربت اقرب قرابة مثل کتبت کتابه اذا سرت الى الماء و بينک و بينه ليله القرب فتحينه
اسم منه اصمعي ايتدي راعرايدين سوال ايتدم ما القرب ديدم ايتدي کجه بور يکدر صباح صويي اير مکچون
واکسوال ايدوب ما الطلق ديدم ايتدي کجه يور يکدر کون آشري صويي وارمق ايجون بقال قرب بصم باص
اي لا فتور فيه وذلك ان القوم يسمون الابل وهم في ذلك يسرون نحو الماء فاذا بقيت بينهم وبين الماء عشية
عجلوا نحوه فتلك الليلة ليله القرب يعني قرب عجله ايتکدر قجن دوه يي اوتار ورق صويي ايلدر کن بقين
وارلسه شو بله که ماينده بر کجه قالسه الاقرب همزه نک کسري وقافک سکونيله قومک دوه لری صويي
قرب اولمق بر کجه لک مسافه قالمغه بقال اقرب القوم اذا كانت ابلهم قوارب القاربون رانک کسري ايله
دوه لری صويي قرب اولان کسر ولا بقال مقربون قال ابو عبيدة هذا الحرف شاذ القارب رانک کسر بله
کوچوک کي سفينة صغيرة معناسنه که کيچلر بعض حوايجلری ايجون قولنغه قابل اولسون ديور
خفيف ايدرلر بعضيلر ايتدي قارب شول کسنه در که کجه ايله صوطلمينه چمه کوند زن صوطلمينه
چقنه قارب ديزلر القرب قافک فتح و رانک کسر بله قلمجي قنند قومق بقال قربت السيف اذا جعلته
في القرب و قارب قلع قننه ديرلر نه کم عن قرب کاور القربان قافک خميله و رانک سکونيله شول نسنه
در که انوکله حق تعالى ينعرب حاصل اولور نقول منه قربت لله تعالى قربانا و قربان ياد شاهک مقربي اولان
کسنه يه دخی ديرلر القربان جمعي در جلساي ملک معناسنه بقال فلان من قربان الامير ومن
بعدانه و تعبير دن فهم اولنان بودر که قربان قريبيک جمعي دخی اوله بعدان بعيدک جمعي اولدو غي
کي نه کم باب الدالده بعدک نفسير نه نصريح اولشدر القرب فتحينه و رانک خمي و تشدد بله
خدای تعالى يبرسيثله قرب طلب ايتک بقال تقرب الى الله بشي اي طلب به القرية عنده التقرب على
وز التکریم برنسنه يي بقين قاق بقال قربته تقر يبا اي ادبته و تقرب ايتک بر جنس سکر تسنه ديرلر
ايکي الن معا قالدروب معايره قومغله که معتاد اولان سکرته نک مادوني در و معتاد اولان سکرته يه
حضر ديرلر ضم حاء مهمله و سکون ضاد معجه ايله و انک ايکي دور لو تقر يي واردر يي اعلي و يي ادني در
الاقترب همزه نک کسري وقافک سکوني و تانک کسر بله بقلمش بقال اقرب الوجدان تقارب
المقاربة ميک خمي و رانک فتحيله بقنلق ايتک و بقينلق ککوستر م و بيعه بکرر بهايه قائل اولمق
بقال قاربته في البيع مقاربة المقارب ميک خمي و رانک کسر بله ايوايله يتلونک بيننده متوسط
الحال اولان ولا تقل مقارب بفتح الراء کروبو نجلين اوجوز اولان نسنه يه ده مقارب ديرلر التقارب

رانك فتي رانك ضيمه تباعدك مقابلی در الافراب قلجه قين ايتك بقال اقر بت السيف ای جعلت له
 فربا و قدحی طه لدرمغه دخی دیرلر نقول اقر بت القدح اذاملا ته و عورتك ولادتی قرب اولق بقال
 اقر بت المرأة ذافرت ولادها آتده و قیونده دخی حال بو بله در امدقه ایچون اقر بت الناقة دینر المقرب
 ميمك ضمی و رانك كسر بله ولادتی قرب اولان المقرب رانك فتحيله مكرم اولان ات كه صاحبی انی یانندن
 ایمیة مؤنثی مقربة كلور القربان والقربی قافك فتحيله و رانك سكونیله ايكسنده دخی طولمغه
 قرب اولان نسنه بقال قدح قربان و حممة قربی و قدحان قربان و حممة جملرك ضميلة
 اغاجدن اولان جناق و باش قفاسی كاسه سر معناسنه القربا قربنك جمعی مثل عجلان و جلال
 و عجلان عجله ابدیچی دینكدر و قربا قلمك شول قانده دیرلر كه قینله و باغیله ایچنه قورلر و فی المثل
 انفرار بقربا اكسس و مقدمه جارالله ده قنك كندویه اطلاق اولنور دیش و مثلك معناسی
 بودر كه محلنده قایع قنده اكن قحق عاقل ایشی در و قربا بقین اولمغه دخی دیرلر القربة صوچكین
 مشك القربا و القربا رانك سكونی و فتي و كسری ابله قربة نك جمعی قنك القرب جمع كثرتی در
 كیره بو جملین هراسم كه فعلة و زنی و زیندر در مثل سدره و فقرة انوك جمعنده عینك سكونی و فتي
 و كسری جائز در القرابة قافك فتحيله اسمدر رجمه بقینلق معناسنه و بواصلنده مصدر ابدی نقول
 بقی و بینه قرابة القربی قافك ضمی و رانك سكونی والفك قصیر بله والمقربة والمقربة ميمك فتي و رانك
 ضمی و فتحيله و القربة و القربة كذلك رانك سكونی و ضميلة بمعنى القرابة القرب قافك فتي و رانك
 كسر بله خصم بقال هو قربی و ذوقرانی الافراء همزه نك فتي و رانك كسری والفك مدبله
 ق ميمك جمعی الاقارب همزه نك فتحيله و رانك كسر بله والقربا قافك فتحيله كذلك جمعی بقال هم
 اقر بائی و اقرانی و العامة نقول هو قرانی و هم قراباتی القرابة قافك ضميلة قرب معناسنه و منه قولهم
 ما هو بشبهك ولا بقرابة من ذلك یعنی اول كسینه سكا بكر ردكل در و سكا بكرینه قرب اولور دخی
 دكلدر القربی قافك و رانك فتحيله و نونك سكونیله والف مقصود ابله ابقری اوزون بوجك در كه
 حنفسا یه یعنی طكوزان قور دینه بكرز یا ابدن دخی بوجك اولور و فی المثل القربی فی عین امها حسنة
 القربی قافك كسر بله و شبنك فتحيله و یانك تشدید بله یا شلو كسینه منسن معناسنه القرصبة علی
 وزن الدحر جه كسمك بقال قرصبة ای قلعه و بریاس نسنه یمكه دخی دیرلر بقال قرصب الزجل
 اذا اكل شیئا یا بسا القرصا قافك كسر بله شول كسكین قلجدركه ككلی كسری و اوعری معناسنه ده كلور
 القرصوب قافك و ضادك ضیمه كذلك اوغری معناسنه و كاه اولور كه فقیر دخی قرصوب دیرلر القرصبة
 قافك فتي و ضادك كسر بله قرصا بك و قرصوبك جمعی قرصبة قافك ضمی و ضادك كسر بله بوضعك سیدر
 اقرطبة بر كسینه ایدی او زرینه برقی بقال قرطبة ای صرعه علی قفاه القربی قافك و طانك كسری و یانك
 فتي و تشدید بله والفك قصیر بله برنوع او یوندر القربطبة قافك كسری و رانك سكونی و طانك فتي و عینك
 سكونیله برشی دیکلور بقال ما عند قرطبة ولا قد علمه ولا سعة ولا معنة ای شی ابو عبید ایتدی بر احد
 نولدك كه بولكرك اصل معناسن بلور اوله بعضلر ایتدی قرطبة زیان سی در خرقة معناسنه و قد علمه قیچ
 چه ه قصه بو بلو عورت در و سعة و معنه جربش و نان معناسنه در و بعضلر ایتدی سعة و معنه
 قلیل و كیتر معناسنه در القرب قافك فتي و رانك سكونی و هانك فتحيله یا شلو او كوز القرب
 قافك فتي و شبنك سكونیله نك نسنه صلب معناسنه و قسب شول چكر دكی بك قوری خرما یه دخی

قرب
قرصب

قرب
قرب

دیرلر كه اغزده طانله القسب قافك فتي و شبنك كسر بله طویل و شدد معناسنه در بعضیلر جریان
 معناسنه ده كلور دیدی بقال مررت بالنور وله قسب ای جریة و نقول قسب بقسب من الباب
 الثاني القسب قافك فتي و شبنك سكونیله قارشد رفق و زهر معناسنه ده كلور الاقصاب همزه نك
 فتي و قافك سكونیله قشبك جمعی و قسب زهر ایچور مكه ده دیرلر بقال قشبه قشبا من الباب الثاني
 و طعامه زهر قاتمغه دخی دیرلر بقال قسب طعامه ای سمه و یرمزلغه اكعه ده دیرلر بقال قشبه اذ ذكره
 بسوء و بواشدر مق معناسنه ده كلور بقال قشبه بقیچ ای لطحه بیعی قبیچله انی ملوث قلدی
 و كسب ایتك معناسنه ده كلور بقال قسب الرجل و اقشبا اذا اكتسب حرا او ذما القشيب
 قافك فتي و شبنك كسر بله طعامه زهر قتل كسینه بقال نسر قشيب اذ اخلط له فی لحم یا كله سم فاذا اكله قتل
 فیو خذ ریشه یعنی كركسك بلكن المتی ایچون زهر بد ررلر و قشيب جدید معناسنه دخی كلور بقال سيف
 قسب ای حدیث عهد بالجلای یعنی بكی اچلمش قلیچ قشيب خشب دیرلر قافك كسری و شبنك سكونیله بی
 منفعت مقامند یقال رجل قشيب خشب ای لا خیر فیة الا قشيب همزه نك و تانك كسر بله یعنی القشيب یعنی
 اكتساب معناسنه علی ما مر انفا القشيب تانك فتي و قافك سكونیله اذ ایتك بقال قشيبی ریحی ای اذانی
 كانه قال سنی ریحی مقشيب الحسب ميمك ضمی و شبنك فتي و تشدید بله حسبی قارشق اولان كسینه القصب
 قافك و صادك فتحيله قاش و هرمد و ركك كه ایچی بوش اوله اكقصب دیرلر و هرمد و رنسنه كه كشدن
 دوزلر اكادخی قصب دیرلر و قصب بیكارلر دن صوافدخی یرلر دیرلر بعضیلر ایتدی قصب البطحاء
 شول صولدر كه دندن قیولر افار و قصب نفس مجراسی اولان طمرلر ده دیرلر كه اكاه
 عروق الزنه دیرلر و قصب ایچنه كتان بزینه دیرلر و قصب اوزون جوهرلر دیرلر كه قاش کی
 اوله و فی الحدیث بشر خدیجة بیبت فی الجنة من قصب القصباء قافك فتي و صادك سكونیله والفك
 مدبله مثله القصبه فتحیلله قصبك مفردی و قصبه الانف دیرلر برون ككنه و قصبه القربة دیرلر
 وسط قربة یه و قصبه السواد دیرلر شهره و قصب كه برون كکی در و كومشدن دوزبان
 مدور نسنه در واحدند قصبه دیرلر القصب قافك ضميلة و صادك سكونیله بغرسق كه قارنده اولور
 معاء معناسنه ميمك كسری و عینك فتحيله بقال هو یجر قصبه یعنی بغرسقی چكر الاقصاب همزه نك
 فتي و صادك سكونیله قصبك جمعی بوسیدن ساز التنه طاقد قلی ككشله اقصا دیرلر
 المقصب ميمك ضمی و صادك فتي و تشدید بله قورجق صاج بقال شعر مقصب ای جعد التقصیب
 علی وزن التكریم اكنك بو بلمغه بشلمی یقال قصب الزرع تقصیبا و ذلك بعد التفریح و تفریح فائله
 و خاء معجه ابله اكنك دانسی یارلمغه باشلمق ر القصائب قافك فتحيله شول اكسه دن اینن
 صاچلردر كه انی قورجق اولما ایچون بورارلر و انی اورمرلر تا كه طراغنه قابل اوله القصبية قافك
 فتي و صادك كسر بله قصابك مفردی المقصبه ميمك ضمی و صادك فتي و تشدید بله بورلش صاج
 القصابه قافك ضمی و صادك تشدید ابله امرك لوله معناسنه و دودك دخی استعمال اولنور
 القصاب قافك ضميلة قصاب نك جمعی القصاب قافك فتي و صادك تشدید بله دودك چالن كسینه
 نای زن معناسنه وات صتن كسینه دخی دیرلر القصاب كذلك دودك چالن كسینه و صودن
 امتناع ابدن دومی دخی قاصب دیرلر بقال بعیر قاصب و ناقه قاصب القصابه قافك كسر بله
 دودك چالمق صنغی القصب كسمك قطع معناسنه بقال قصب القصاب الشاة قصابا من الباب

قشب

قصب

الباب الثاني اذا قطعها عضوا وعضوا وتعييب اهلك معناه سنه ده كلور يقال قضيه اذا عام وصودن منع
 اهلك معناه سنه ده كلور يقال قضيت البعير وغيره اذا قطعت عليه شرب قبل ان يروى يعني صوي
 قانزدن اول صودن قطع اول سنه ده كلور و صودن امتناع اهلك معناه سنه ده كلور يقال قضيت
 البعير شربه اذا امتنع منه قبل ان يروى الاقصاب همزه نك كسر به وقافك سكونييه بر كسنه نك
 دوه سي صودن امتناع اهلك يقال اقصاب الرجل اذا فعلت اياه ذلك وفي المثل رعى فاقصب و بومثلي
 چوبانك يره مرلن اعلام ايچون استعمال ايدرل زيراده اوت طويلا بجه صوي راغب اولما لقضب
 قافك فتي وضادك سكونييه كسك يقال قضيه من الباب الثاني اذا قطع وقضب يوحده دخی ديرل
 وقضب قضيبا يعني اغاج بداغيله اورمغه ده ديرل يقال قضيه بالقضب من الباب الثاني اي ضرر
 الاقتصاب همزه نك كسري وقافك سكونييه كذ لك كسك معناه سنه ده يقال افقضيه اي قطع
 من الشئ واقتصاب كلام كلامي بدبته سويلك در يقال هذا شعر مقتضب وكتاب مقتضب يعني
 بدبته دينلمش شعر درو بدبته دينلمش كتاب در واقتصاب باش بلين زقه يه بلك يقال اقتصبت
 الناقة اي ركبته قبل ان تراض ورياض رانك كسر به وضاد معجه ايله طوار باش بلكر الانقضاب
 همزه نك وقافك كسر به كسلك انقطاع معناه سنه ده يقال انقضبت الشئ اي انقطع ويقال انقضبت
 النوكب من مكانه اي صار منقطعا القضيه قافك فتي وضادك سكونييه كذ لك يوحده معناه سنه
 المقضيه ميمك فتي وقافك سكوني وضادك فتيه شول مكاندركه اند يوحده بتر القاض والقضب
 قافك فتي وضادك كسر به زياده كسبي قليج واغاج بداغنه دخی قضيب ديرل غصن معناه سنه
 وباش بلين ناقيه دخی ديرل يقال قضيت الناقة اذار كبتها قبل ان تراض يعني باش بلين اول بنلمسه
 بو به ديرل وقضيب الجارحارك ذكر نه ديرل و حاردين غيره دخی اضافت اول نور القواضب غابت كسبي
 قليجل قاضيك جمعي در القضابه قافك فتي وضادك تشدد به زياده فصل خصوصته قادر
 كسنه القضبان قافك ضيله بدا قلر قضيبك جمعي در التقضب تانك فتي وقافك سكونييه
 اغاجك بداغن كسك تقول قضيته تقضيبا اذا قطعت اغصانه ايام ال بيع القضابه قافك
 ضيله وضادك تخفيفيله اغاج كسلور كن اطرافنه دوكن پارل المقضب ميمك ضي وضادك
 فتيه شول كسنه دركه اكارايش تكليف ايله سن اني اول ايو ايشلار دن اول القطب چرخ اغاجي كه
 دكر من انوك اوزرنه دوز قافك ضي وفتيه وكسر به لغت در و قطب قافك ضيله شول بلد زدركه
 جد به فرقدا ن بينده اولور و فاك انوك اوزرنه دوز و قطب بر قومك اولوسنه ديرل كه انرك
 اموري انك اوزرنه دور ايدر يقال صاحب الجبل قطب رعي الحرب يعني سردار عسكر دكر من
 قطبي كي دركه امور عسكر انك اوزرنه دور ايدر القطبه قافك ضي وطانك سكونييه شول اوق ترمي دركه
 انوك له نشان اتارلر وصاحب صراح قطبه ستونكه نشان بروي نهند ديشدر غلط ايشدر قطبه
 كذلك قافك ضي وطانك سكونييه بر كسنه نك اسمي دركه اوغلنه هرم بن قطبه ديرل قاطبه
 طانك كسر به براسدر كه عمومه دلالت ايدر يقال جاء لقوم قاطبة اي جميعا القاطبة قافك
 فتي وطانك كسري ومده به دوه نك وقيونل بري برينه قائلن سودي القطب قافك فتي وطانك سكونييه
 والاقطاب همزه نك كسر به شراي قارشدرمق يقال قطب الشراب من الباب الثاني واطليه اي مزجه و قطب
 چوالك قلابن بري برينه كچورمكه ده ديرل اكر ابي جانيندن اولور سه قطب واكم بر جانيندن اولور سه سلق

قضب

قطب

ديرل و قطب الي ديوشترمك كد خشم زمانده ايدرلر يقال قطب بين عييله اي جمع القلوب ضمته نله بمعناه
 والكل من الباب الثاني القطاب قافك كسر به اسم در مزج معناه سنه وقطب كسك معناه سنه دخی كلور
 ومنه قطاب الخيب بقا او پندسي معناه سنه التقطيب تانك فتي وقافك سكونييه يوز ديوشترمك
 يعصو رلق محله ده يقال قطب وجهه تقطيبا اي عيس القطرب قافك ضي وطانك سكوني و رانك
 كذلك ضيله برجنس قوشك ادي در و قطرب مجدين المستبر الفونك لقي در القعب قافك فتي
 وعينك سكونييه شول اچدن قدح كد ايحي زياده چقور اولوب قارنلو اوله المقعب ميمك ضي وعينك
 فتي وتشدد به شول ات طرفنه ديرل كه ايحي چقور اوله القعبه قافك كسري وعينك فتيه
 قعبك جمعي در مثل جنبا وجبأ وجبأ ديوشتره ديرل ته كم كيشدر التققيب في الكلام سوزي
 سويلر كن اظهار فصاحت ايچون طوطقرن ديوشترمك قعب قافك فتي وعينك سكونييه
 ونونك فتيه بر كسنه نك اسمي در رجالدن ونون زياده اولنشدن القعبه قافك فتي وعينك
 سكونييه دخرجه وزني اوزره برنسنه يي كوكندن كسك يقال قعبه اي استأ صله قعب على وزن
 جعفر رجالدن بر كسنه نك اسمي دركه سكول ايشملكه مشهور در القيقب قافك فتي ويا مشنانك سكونييه
 وقاف تانينك دخی فتيه والققيب باغادر كه اكر لري اندن ايشلر لك عيشي كي القبه عيشي اولور ولسان
 فارسيد اكا زاددرخت ديرل القلب قافك فتي ولاملك سكونييه يورك وكاه اولور كه عقله دخی ديرل فرا
 ايندي باري تغالينك ان في ذلك لذكر لي لمن كان له قلب يدوي قولند قلب عقل معناه سنه در و قلب برنسنه يي
 دوندركه دخی ديرل يقال قلبت الشئ من الباب الثاني وقلب توسكرمكه دخی ديرل يقال قلبت القوم
 كما تقول صرفت الصبيان ويور كه اورمغه دخی ديرل يقال قلبته اي اصبت قلبه ويور كي قو برمغه ده ديرل
 يقال قلبت الخلة اي زعت قلبها وخرما قررمغه دخی ديرل يقال قلبت البسرة اذا خمرت وقلب العقرب
 برمنزلك اسمي در منازل قردن كد اول بر بلندركه زياده براق درايكي جانينده ابيك بله دخی واردر وقلب
 خالص معناه سنه ده كلور يقال هو عربي قلب اي االص يستوي فيه المذكر والمؤنث والجمع وان شئت قلت
 امراة عربية قلبه وثبت وقلب الخلة ليهاي يعني خرما اغاجنك قلبي كه ايچنده اولان اوزر بدر و بوند
 اوچ لغت واردر قلب وقلب قافك فتي وضي وكسر به القلبه قافك كسري ولاملك فتيه جمعي در
 الانقلاب همزه نك وقافك كسر به دونه يقال قلبت الشئ فانقلب اي انك المنقلب ميمك ضي
 ولاملك فتيه اسم مكاندر ومصدر اولق دخی جائدر منصرف لفظي جائز اولدوغي كي التقليل
 تانك فتي وقافك سكونييه دوندركه يقال قلبته يدي نقليبا القلب برنسنه نك اني اوسننه دونه
 كما تنقلب الحية على الرضاء يعني ته كم بلان اسي قوم اوزرنه دوز ورمضاراء مهمله نك فتي
 وميمك سكوني وضاد معجه ايله اسي قوم ديكدر القلب قافك ولاملك فتيه طوداق دورك اولق الاقلب
 دورك طودقلو كسنه يقال رجل اقلب القلباء قافك فتي ولاملك سكوني والفاك مدبه اقلبك
 مؤنثي در طوطاغك كندونه ده اطلاق اولنور يقال شفة قلباء دورك طودق معناه سنه
 الاقلاب همزه نك كسر به برنسنه نك دوقسي قريب اولق يقال اقلبت الخيرة يعني اتمك دوقسي
 زمانى قريب اولدى و بر كسنه نك دوه سنه قلاب مرضي عارض اولق يقال اقلب الرجل اذا اصاب ايله
 القلاب القلاب قافك ضيله برمضدر كه دوه يه عارض اولوب يورر كن اغردوب اول كون
 قتل ايلر المقلوب ميمك فتي وقافك سكونييه قلاب مرضنه مبتلا اولان دوه يقال قلب قلابا

قطرب

قعب

قعب

قعب

قيقب

قلب

بالکسر القلبیة ففتحته علة معنا سنه وقولهم مابه قلبه ای لیست به علة قال الفراء هو ما خوذ من
القلب كما انما وقال ابن الاعرابی معناه لیست فيه علة بقلب لها فینظر الیه القلب قافک ضیله ولامک
سکونیه برك بلازك که چغنی اولیه وقلب یلانه دخی دیرلر بلازك که تشبیه ایدوبن المقلب میمک
کسر بله وقافک سکونی ولامک فخیله شول دموره دیرلر که انوکله زراعت ایچون ردوند رلر
القلب قافک ضمی ولامک فخی و تشدید بله امور دبدنه اولان کسنه ومنه قولهم هو حول وقلب
یعنی اهل حیل واهل بصیرتد امورک هرجا بنه مطلع اولور القلب علی وزن السکین قورد
دبد کازی یرتجی جانور در ذب معناسنه القلوب قافک کسری ولامک تشدید و فخیله مثل الخوص
کذلک ذب معناسنه در وخنوص خاء مکسور وصاد مهمله ابله خنزیر یا ورسنه دیرلر القلب
لامک فخیله ایچ اداک قابله دیرلر مثلا القلب لامک کسر بله قرمزی خرماقورغی بسر اجر معناسنه
القلب قافک فخی ولامک کسر بله شول قوی درکه هنوز طاش ابله یا بلما مش اوله مذکر
ومؤنث استعمال اولنور بعضیلر ایتدی غایت قدیمی اولان قویه دیرلر الاقلبة همزه نک فخی وقافک
سکونی ولامک کسر بله جمع قلنی در القلب ضمتنه جمع کثرتیدر وکاه اولور که جراحتری یعنی یارلری
قیولره تشبیه ایدوب قلب دیرلر ابو قلابه قافک کسر بله اصحاب حدیثدن بر جاک اسیدر القنب
قافک ضیله ونونک سکونیه انک وات کبی دکرمی طرناغی اولانلرک ذکر نک قانی اولن دریه دیرلر وعاء
القضب معناسنه القنب قافک فخی ونونک کسر بله ناسدن بر نیجه جماعتک ایدبر المقنب میمک
کسری ونونک فخیله اوتوزدن قرقه وارجه اولان ات بلوکی و مقنب شول نسنه یه دیرلر که
صیادانی کوتور تاکه صید ایتدوکن انک ایچنه قویه القنب قافک کسری ونونک فخی
و تشدید بله کنور دبد کازی نسنه کنب معناسنه وانک قانیدن اولان ایه دخی دیرلر بولفظ صحیح
عربی در اخر لساندن دوغه دکدر التقنب تانک فخی وقافک سکونیه اکین بیر اقلنق بقال قنب الزرع
نقنب ادا اعصف یعنی بیر اقلنسه القنابه قافک ضیله شول بیر اقلدر که انده اکینک سنبله سی
جمع اولور عصیفه معناسنه القوب قافک فخی وواوک سکونیه یری مدور قازمق بقال قبت الارض
اقوبها اذا حفرت فیها حفرة مقورة ای مدورة وقوب قوش جورطه سن یارمغه دخی دیرلر بقال
قاب الطائر یضه ای فلقه الانقیاب همزه نک کسری ونونک سکونیه قازلق بقال قبت الارض
فانقابت هی وانقیاب قوشک جورطه سی یاوری جقر رکن یارلمغه دخی دیرلر التقوب علی وزن التکریم
کذلک قازمق معناسنه قوب کبی بقال قوبت الارض تقویما التقوب ففتحته وواوک ضمی و تشدید بله
بر نسنه ککندن قوبه قوشک جورطه سی یاوری جقر رکن یارلق ودری صوبلمغه دخی دیرلر
تقوب من رأسه مواضع ای تقشر یعنی باشتک جاجاد رسی صوبلدی المتقوب میمک ضمی وتانک
فخی وواوک کسری و تشدید بله شول قره بلان در که در یسنی جقر مش اوله وفی المثل برئت
قائبة من قوب یعنی جورطه پاور بدن ایرلدی که قائبه جورطایه وقوب قافک ضیله یاوریه دیرلر
بنی اسد قومندن راعراکی کندوی اجر نله خدمتنه طوتن تاجر ایتدی اذ بلغت بک مکال کذا فبرئت
قائبة من قوب ای اناری من خفارتک یعنی بن سنک خدمتکن بری اولانین وخفارت خاء معجمه نک
ضیله وفالبه وراء مهمله ابله بنشمغه دیرلر القوباء قافک ضمی وواوک فخی ابله بر معروف مرصدر
که قاولیوب یا بلور واکا اغز یاربیه علاج ایدرلر که اول ترمه کی دبد کازی مرض در وقوبا

قنب

لفظی مؤنث در غیر منصرفدر القوب قافک ضمی وواوک فخیله قوبانک جمعی در وکاه اولور که قوبانک
واون ساکن قلورلر وواوزر بنه حرکئی ثقیل کوروبن وواوساکن قلندقه مذکر اولوب منصرف اولور
وبونده یا حر فی قرطاسه الخاق ایچون کلسدر و همزه یادن منقلب در وان سکیت ایتدی کلام عربی فعلا
وزنی اوزن که مضمومه الفاء ساکنه العین اولوب الف مدوده ابله اوله ابله کله دن عیری کله مشدر بری خشاء
در وخشاء خانک ضمی و شینک تشدید بله قولی اردن اولان یومریجه ککندر وبری دخی قوباء در
این سکیت ایتدی بونلرک ابلکسنده دخی اصل عینک تحر یکی در که خشاده اصل خشادر وقوباده
اصل قوبادر صاحب الاصل جوهری ایتدی بنم قنده مزاء دخی میمک ضیله وزانک تشدید بله خشاء
کی در که بودخی اصلنده مرزا ابدی عینک فخیله و مرالشر به دن برنوعدر پس اول کسنه که قوبا
دبدی وواوک حرکتیه نصغیر نه قوبیاء دی واول کسنه که قوبیاء دبدی وواوک سکونیه نصغیر نه قوبی
دبدی القاب والقیب قافک فخی وکسر بله یا ی خانه سی که یا بک قبضه سیله تو نجک
اکر یسی مابنی در هر یا بک ابلکی قانی وار در نقول بنهما قاب قوس وقیب قوس وقاد قوس وقید
قوس ای قدر قوس و بعضیلر ایتدی باری تعالینک فکان قاب قوسین او ادنی بیوردیغی قولنده مراد
قانی قوس در قلب اولنشدرا القوبه قافک ضمی وواوک فخیله علی وزن الهمزة مقیم معناسنه ومنه
قولهم هو ملئ قوبه ای ثابت الدار مقیم وبوکلام شول کسنه حقنه دینور که اصلا منزلندن
زائل اولیه القهب قافک فخی وهانک سکونیه شول اق نسنه در که قرمتق اوله بوزرنکلو معناسنه
القهبه والقهباء قافک فخی وهانک سکونیه ابلکسنده دخی مؤنثی وقهب اولو طاغه دخی دیرلر
القهبه قافک ضیله وهانک سکونیه بوز اولان رنک بعضیلر ایتدی الاقهب شول لو ندر که
انده حمرت اوله غبرت ابله الاقهبان فیله جاموسه اطلاق اولنور فصل الکاف التاء به قافک
فخی و همزه نک سکونیه والتاء به الفک مد باه حال یتلو اولمق وجزون ومنکسر اولمق بقال کتب
الرجل بکاب کاه کاهه مثل رافه ورافة التکیب کافک فخی و همزه نک کسر بله جزون اولان
کسنه التکیبه والتاء کافک فخی و همزه نک سکونی والف مدوده ابله کثیبک مؤنثی الا کتاب همزه نک
کسری وکافک سکونیه جزون اولمق بقال کتاب الرجل ای کتب المكتب میمک ضمی وکافک
سکونی و همزه نک کسر بله قرمتق اولان نسنه بقال رماد مکتب اللون اذا ضرب الی السواد کایکون
وجه الکتاب یعنی جزون اولان کسنه نک یوزی قرمتق اولد غیچون سائر قرمتق اولان نسنه یده
کتب دیرلر الکب کافک فخیله یوزی بر تقی بقال کبه الله لو جهه ای صرعه الا کباب همزه نک کسری
وکافک سکونیه یوزی ووزن دوشمک بقال کبه لو جهه فاکب علی وجهه وبونادر دندر که افعلت انا وفعلت
غیری دیرلر بقال کب الله عدو المسلمین ولا بقال اکب واکتب توجه ایتکه دخی دیرلر بقال اکب فلان علی الامر
بفعله التکیبه کافینک فخی وباء اولینک سکونیه یوزی اوزن بر تقی بقال کبه ای کبه منه قوله تعالی فکبکبوا
فیها الا نکباب همزه نک کسری ونونک سکونیه یوزی ووزن دوشمک ومتوجه اولمق التکیب میمک ضمی وتانک
فخی وکافک کسر بله قفانته بورنن کسنه بقال جاء متکبکافی ثیاب ای مترملا التکیب ففتحته و بانک ضمی
و تشدید بله دوشمک بقال نکبت الابل اذا صرعت من داء اوهرال یعنی دوه مرضندن یار قلمه دن دوشسه
بویله دیرلر التکبه کافک ضیله بر بلوک ات سور یسی و بر بلوک ابلک نقول منه کبت الغل ای جعلته کبیا
التکب کافک کسری و بانک فخیله کبه نک جمعی ابلک بلو کای معناسنه التکیبه کافک ضمی وباء

قهب

کاب

کب

اولئك سكونيله كذلك بريلوك آت سوريسي معنائه الكبة كافك فخياله بردفعه به ديرل قتاله
 اولسون سكرته ده اولسون رهو وديك اولور وقد يقال هو افلات الخيل على المقوس للجري والجملة يعني
 يارش ميدانده انلري مقوس اوزن احضار ايدوب براو غوردن سكرتك ومقوس ميمك كسر به شول
 ابه ديرل كه يارش انلري ايجون ميدان باشنه چكرل بري رندن ايلرو وكيرو طور مسون دبو وكبة الشتا
 قيشك شدته وبر او غوردن كله سته دخي ديرل وكبه مزاحمه به ده ديرل الكباب كافك فخياله شول
 طعانه ديرل كه انله جورطه ايله بشورلر طباهج معنائه الكبابه كذلك كافك فخياله بردوا در كه اطبا
 قتنه معروفه دير الكباب كافك فخياله شول قومدر كه بريره بغلش اوله كبك كافك فخياله و تانك سكونيله
 برطاغك اسيدير فصحا شرنه منصرف وغير منصرف استعمال اولمشدر الكباب كافك فخياله دكنلو اغيار دن
 براغچدر الكباب كافك كسر به معروفه قدر و فرضه وحكمه وقدن دخي كتاب ديرل الكتب ضمتيله والكتب
 كافك ضمي وتانك سكونيله كتابك جمعي در الكتب كافك فخياله وتانك سكونيله والكتابه كافك كسر به يازمق
 يقال كتب كتابا وكتابه من الباب الاول وقربه نك اغزني بعلمه دخي كتب ديرل يقال كتبها كتابا وكتب جمع
 معنائه ده كور ثقول كتب البغلة اذا جمعت بين شفر بها حلقه اوسير يعني ديشي قار ك فر جنك بكي طرفن
 جمع اينسك حلقه ايله يا خود صرمه له ويقال كتب القرية اذا خرو زنها يعني قن قرب بي دكسك بو به در سن
 وخرز خاء معجه ايله وراء مهمله ايله بعد زاء معجه ايله سختيان دكمه ديرل الكاب يازمجي بعضا ايتدي
 كانب عر بلر قتنه عالم معنائه ده كور قال الله تعالى ام عندهم الغيب فهم يكتبون الكتبه كافك ضمي
 مشكك ديكشي ري كه اكار ز ديرل خرزه معنائه ضم خائله الكتب كافك ضمي وتانك فخياله والكتبه
 فخياله تخفيفيله والكتاب كافك ضمي وتانك تشديد به كتابك جمعي در وكتاب كافك ضمي وتانك تشديد به
 كذلك مكتب معنائه ده كور وكتاب شول باشي مدور كوچك اوقه ديرل كه او غلجقلر انله اوق
 اتقي اه كر نورل و ثاء مثلثه ايله دخي لغت در اماءه مشات اعلى وافصح در الكتاتب كافك فخياله كتابك
 جمعي در معلم خانه معنائه المكاتب ميمك فخياله وتانك كسر به مكتبك جمعي در الكتبه كافك فخياله وتانك كسر به
 بريلوك عسكر ثقول كتب فلان لكتائب نكتيبا اي جعلها كتبه كتبه الكتب فخياله وكافك ضميله وتشديد به
 جمع اولمق يقال كتب الخيل اي جمعت التكتيب بلوك بلوك عسكر حاضر لمق ته كم كيدي وناقه نك ميه سن
 صار مق ولدي امه سون ديون ثقول كتب الناقه نكتيبا اذا صر رنها الا كتاب همزه نك كسري وكافك سكونيله
 بر كسسه املاكو ستر مكله يازي يازمق يقال كتبني هذه القصيدة اي املاها على و يازي او كرتك و قرب به نك
 اغزن بعلق يقال كتب القرية اذا شدد ثها بالوكاء وكاء واوك كسر به قرب به نك اغزن بعلق ايب المكتب
 ميمك ضمي وتانك فخياله اغزي بعلو قرب به الكتب كافك فخياله وتانك كسر به بمعناه الا كتاب همزه نك كسري
 وكافك سكونيله يازمق يقال كتب الكتبه اي كتبه ومنه قوله تعالى اكتبها فعي نعلي عليه و بر كسسه
 كند و بي ديوان سلطان يازمغه دخي اكتاب ديرل يقال كتب الرجل اذا كتب نفسه في ديوان السلطان المكتب
 ميمك ضمي وكافك سكوني وتانك كسر به شول كسسه در كه كتابت تعليم ابلر قال الحسن كان الحاج مكتبا
 بالطائف يعني معاللا استكتاب همزه نك كسري وسبك سكونيله يازمق طلب ايمك استكتبه الشئ اي سأل
 ان يكتب المكتبة ميمك ضمي ايله ابي جانبدن مكتوب كوند رشك التكا تاء اولينك فخياله وتانك ضميله بمعناها
 المكاتب ميمك ضمي وتانك فخياله شول قولدر كه كندی نفسى اوزن بهاسن يازدر تا كادا ايتد كه ازاد اوله
 الكتب جمع ايمك يقال كتب الشئ اكتبه كتابا من الباب الثاني اي جمعه الانكتاب اجتماع معنائه يقال انكتب الرمل

كتب

كتب

اي اجمع وهرشي كه بريره دو كله اول انده منكتب او لور يعني مجمع اولور بوسيدن قوم بعينه كتب درل
 زير ايره دو كواب اند جمع اولمشدر الكتيان كافك ضميله وتانك سكونيله كتيبك جمعي در قوم بعيناري وقومدن
 ديه جكلر ديك اولور الكتبه كافك ضمي وتانك سكونيله برصاعم سود بعضا ايتدي بر قدح طلوسي
 سوده كته ديرل الكتب كافك ضمي وتانك فخياله كته نك جمعي در وهر نسته كه از جمع اولنه اكا كته
 ديرل الكتب فخياله يقين اولمق قرب معنائه يقال رماه من كتب يعني اتي يقين رذن اندي الا كتاب همزه نك
 كسر به وكافك سكونيله يقين كلك يقال كتيب الصيدا امك الكتب تانك كسر به برطاغك اسمي در
 الكتبه تانك يالسي نهايت بوايدغي ركه اكر كاشي واو بن طوتن ال انك اوزر نه طور الكتب كافك
 فخياله و حانك سكونيله بر كسسه نك عورتن اجمع يقال كته اي كشف عورته واود يالكي يوحلمكه دخي ديرل
 يقال كبت النار اي ارفع كجها كذا في بعض نسخ الصحاح الكتب كافك فخياله وذلك كسر به تازه طري
 معنائه ومنه قري بدم كذب اي طري وكذب شول بياضه ديرل كه طر نقه ظاهر اولور الكتبه واحدي در
 كذا في بعض نسخ الصحاح ايضا الكذب كافك كسري وذلك سكونيله والكذب كافك فخياله وذلك كسر به
 يلان سو بلك يقال كذب كذا وكذا من الباب الثاني وكذب وجوب معنائه ده كور وفي الحديث ثلاثة
 اسفار كذب بن عليكم ابن السكيت ايتدي كوي كه كذب بن بومقامه كله اغرادر يعني عليكم م پس بوشول كله
 نادن در كه على خلاف القياس كمشدر وعمر دن رضى الله عنه روايت اولمشدر كه كذب عليكم الحج بومر مشدر
 اي وجب اخفش ايتدي الحج صور تامر فو عذر اما حقيقته منصوب در زير امراء حجه امر دن نه كم امكك
 الصيد ديرل اكر چه مراداره ديكر وكذب اكلمك معنائه ده كور يقال ما كذب فلان فعل كذا
 وكذا اي مالبث الكاذب والكذاب وانكذب كافك فخياله وذلك ضمي ايله وانكذب بان بضم الال والمكذبان
 بفتح الال والمكذبان والكذبة على وزن الهمة وانكذب بضم الكاف والذالين مخففا وقد تشدد الال
 الاولى جملة سي يلان سو يلجي كسسه كاذب معنائه الكذب كافك ضمي وذلك تشديد به كاذبك جمعي
 مثل راع وركع التكاذب طرفيندن بري برينه يلان سن ديك تضادك مقابلي در الكذب ضمتيله
 كذوبك جمعي در صبور ايله صبر كي ومنه قرا بعضهم ولا تقولوا المانصف السنتم الكذب فجعله نعتا لالسنه
 الا كذوبه همزه نك ضمي وكافك سكونيله وذلك ضمي ايله كذب معنائه در الا كذاب همزه نك كسر به
 كاذب بولمق يقال كذبت اي القيت كاذبا يعني وجدة التكاذب تانك فخياله وكافك سكونيله يلان سن ديك
 كسائي ايتدي كذاب يلان خبر سو بلدي ديوبلدر مك ونكذب يلاخي در ديك وتعلب ايتدي كذب وكذب
 ابكسي بمعناه كور وكاه اولور كه كاذبه بين كذبه معنائه كور وكاه اولور كه حله على الكذب معنائه
 كور وكاه وجه كاذبا معنائه كور انكذاب كافك كسر به وذلك تشديد به تكذيب معنائه در
 ياري تعالينك وكذبوا يا كذا يا بوردغي قول كر ينده كذاب مشدد كني مصدر لك بر بدر زير باب
 فعلنك مصدري كاه اولور نفعيل وزني اوزن كور تكليم كي وكاه فعال وزني اوزن كور كذاب كي وكاه
 نفعله وزني اوزن كور توصية كي وكاه مفعول وزني اوزن كور و مز قناهم كل مرق كي ونكذب خوف
 معنائه ده كور يقال حمل فلان كاذب بالشد بداي ماجين وحمل كذب اي لم يصدق الجملة يعني خوف
 ايمكين قلدي حمله يي كر چكه چقرمدي ونكذب كتمك معنائه ده كور يقال كذب لبن الناقه اي ذهب
 الكاذبه شول اسم فاعل صيغه لرندن در كه مصدر معنائه كمشدر كالعاقبة والعافيه والباقيه قال الله تعالى
 فهل ترى لهم من باقيه اي بقاء المكذوبة ميمك فخياله وكافك سكونيله كذب معنائه كور ومنه قولهم

كتب

كذب

كذب

ان بنی فلان پس جدهم مکذوبه ای کذب التکذب فتحینه و ذالک ضمی و تشدید به نکلغه یلان سو بلك
 بقال تکذب فلان اذا نکلف التکذب الکربة کافک ضمیله و رانک سکونیه شول غم در کد نفسی طویق قدر
 الکرب علی وزن الضرب یعنی الکربة تقول منه کربه الغم اذا اشتد علیه و کرب بر نسبه یی طارایمکه دخی
 دیرل بقال کرب بت القید من الباب الاول اذا ضیقته علی المقید و دوه یو کلیمکه دخی دیرل بقال کرب بت الناقه
 ای او قر نه یعنی حمله انکرا تب شداید الکریه کافک فخی و رانک کسر به مفردی الکروب ضمتنه بر کسسه
 برایشه قریب اولم بقال کرب ان بفعل کذا ای کاد بفعل و کروب کون غروب به قریب اولمغه ده دیرل بقال
 کرب بت الشمس ای دنت للغروب و کروب زراعت ای چون یری قلب ایتمکه دخی دیرل بقول کرب بت الارض
 اذا قلبتها للحرث الکربان کافک فخی و رانک سکونیه طویلغه قریب اولان قاب بقال انا کربان اذا قرب
 ان یمتلی و بقال کرب حیاة النار ای قریب انطفاء و حیاة موجود اولان نسخه ده جاء مهمله و یاء مثناله
 واقع اولمشدر و لکن خاء معجمه و یاء موحد ابله اولمق انطفاء تفسیر نه انسب در الکرب کافک کسر به زراعت
 ای چون یری دو ندر ملک کروب معنا سنه و فی المثل انکرا علی البقر و بقال الکلاب علی البقر یعنی کابی بقر
 وحشی اوزن صال و معنای مثل هر کسی کند و صنعتیه قودیک اولور کرب الخ کافک و رانک فتحیه شول
 بودق دیپلری در که خرما اغا جند بو دقلری کسلد کدن صکره ادم او موزی کی قلوب و فی المثل منی
 کان حکم الله فی کرب الخ اقول ولم املک بوا در معنی منی کان حکم الله فی کرب الخ قیل هذا بضرب فین بضع
 نفسه حیث لا یستأهل قاله ابو عبیده و کرب شول ایبه دیرل که قیو رده قوغه انجلرینک اورتله رینه
 بغلر لایکی قات او ج قات ایدوب تا که صویه ایر شن بواب اولوب بیوک اب صویه ایر میوب چور جدن
 یری اوله لا کراب همزه نک کسری و کافک سکونیه قوغه به اب طقمق بقال اگر بت الدلو المکر به تمیم ضمی
 و رانک فتحیه اب طاقش قوغه الکربة کافک فخی و رانک سکونیه صوا قاجق یر الکرب کافک کسر به
 کربه نک جمعی ابوکرب الیانی رانک کسر به تبایعه دن در اسمی اسعد بن ملک الحمیری در معدی کرب اسم رجندر
 بونه او ج لغت وار در معدی کرب بانک رفیعله و عدم انصرافله و معدی کرب اضافتله انصرافله و معدی کرب
 اضافتله و کرب عدم انصرافیه ای مؤنث و معرفه قما غله اما معدیه یا ساکنه در جمیع حالتها و چنکه اکا
 نسبت ایتلوا و لسک معدی دی رسن و هر ابکی اسم که اسم واحد قننش اوله انک نسبتنه حال بو به در یعنی
 انوک نسبتی اسم اوله اولور بعلبک و خمسة عشر و تا بط شراکی که اوله بعلی و ثانیة خمسی و ثالثه تا بطی دیرل
 و چنکه نصفیر اولنوا و لسه کذلک اسم اولی نصفیر اولنور المکریم میم ضمی و رانک فتحیه شول طوار در که
 قوی الخلق اوله الکرب کافک فخی و رانک تشدید به مقام نفی عامه استعمال اولنور بقال ما بالدار
 کرب ای احد الا کرب همزه نک کسری و کافک سکونیه سرعت ایتیم نقول خذر جلیک با کرب اذا امرت
 ان یسرع السعی الکربة کافک ضمیله شول خرما در که خرما بودا قلیرینک دیپلرندن دیو شربلور خرما
 اغاجنک خرما سی دیو شول کدن صکره انکسب کافک فخی و سبنک سکونیه رزق طلب ایتیم کسبک
 اصل معنای جمع در نقول منه کسبت شیئا من الباب الثانی و کسب کسب اندر مک معنای سنه ده کلو و نقول
 کسبت اهلی خیرا و کسبت الرجل مالا فکسبه یعنی اهله خیر و رجله مال کسب اندر دم و بوفعلته ففعل طری
 اوزن کلن فعلر دن در الا کنساب همزه نک کسری و کافک سکونیه یعنی انکسب المکسبه میم
 فخی و کافک سکونی و سبنک کسر به مثل المغفرة یعنی انکسب بقال فلان طیب انکسب و طیب
 المکسبه الکسبه کافک کسر به جلسته و زنی اوزن بناء نوعدر بقال فلان طیب انکسبه انکواسب

کرب

کسب

کافک فخی و سبنک کسر به جوارح در و جوارح یرتی جانور لر در و شول عضاد که انکله کسب اولنور
 التکسب تانک فخی و سبنک ضمی و تشدید به نکلغه کسب ایتیم بقال نکسب فلان ای نکلف انکسب
 انکسب کافک ضمی و سبنک سکونیه یا غک صقلد قدن صکره قالن کیکی که اکا کسبه دیرل کساب کافک
 فتحیه و بانک کسر اوزن بنا سیه قطام و زنی اوزن برکیمک ادبدر انکشب اتی شدله یک بقال کشب اللحم
 کشبای اکل به شده کذا فی بعض نسخ الصحاح الکعب کافک فخی و عینک سکونیه طیوق که انجک ککنه یا غک
 اولشدغی رده اولان یومری مکندر اصمعی خلقت کعب ظهر قدمه اولان مکندر دبد کنه انکار ایتدی
 و کعب صای یا غندن بر قطعه به دخی دیرل کعب الرح کافک عینک ضمیله شول بغوملر در که قامشدن اولان
 جداده اولور الکعب کافک فتحیه و الکعب عینک کسر به شول قزدر که هتوز مه سی قالقغه با شلیه
 الکعب ضمتنه قزک مه سی قالقغه بشلق بقال کعبت نکعب من الباب الاول التکعب تانک فخی و کافک
 سکونیه یعنی الکعب بقال کعبت بالتشدید یعنی کعبت المکعب میم ضمی و عینک فخی و تشدید به شول
 بر در که انک مربع نقشلری اوله و مکعب شول بزه دیرل که زیاده محکم دورلمش اوله الکعبان کافک فخی
 و عینک سکونیه کعبن کلاب و کعب بن ر بیعه بن عقیل بن کعب بن ر بیعه بن عامر بن
 صعصعه به اطلاق اولنور الکعبه بت الحرام در که معرف و مشهور در شرفها لله تعالی روایت اولنور
 که مربع اولد و غنه بناء کعبه دیو نسیمه اولمشدر جوهر ینک توصیفی بودر امام رفیع اولد و غنه
 بناء نسیمه اولمشدر دینسه بعید د کلدن بلکه معینک یکپسی دخی معاوجه ضمیله اولمق محمندر
 الکعبات فتحینه لر بیعه به منسوب براوک اسمیدر که زمان جاهلیتیه ای طواق ایدر لر دی المکعب میم کسری
 و عینک فتحیه لایح ادک خف معنا سنه المکعب میم فخی و عینک کسر به مکعب جمعی الکعب علی وزن
 جعفر عورت فرجی بقال کرب کعب یعنی فرموده قاسق که کرب و انک فتحیه قاسغه دیرل لسان فارسیده
 زهار دبد کیری کنی الکوک کافک فتحیه کذلک جعفر و زنی اوزن بلند نجم معنای سنه بقال کوک و کوبه
 کابقال بیاض و بیاضه و عجوز و عجوزة و کوک بر نسبه نک اولو سنه دخی دیرل کوک الروضة یا غنه نک
 چیمکی کوک الحدید دمورک بلدر مسی بقال کوک الحدید و مقام تفرقه دخی استعمال اولنور بقال ذهب
 القوم تحت کل کوک ای تفرقوا و ظاهر بودر که دو مقامه دخی کوک بلدن معنای سنه در الکلب کافک فخی
 و لام سکونیه ایت که بین الناس معروفدر و کاه اولور که صفت دخی واقع اولور بقال امرأة کلبیه و کلب
 شعیره دبد کازی دموردر که اول قلیجک یا خود بجایغک صابنه کیرن سوری دمور بیدر و شول مسیان ده
 دیرل که قلیج قبضه سنه اورور لر قبضه ده اولان علاقه دن او توری و شول اگری دمور ده دیرل که مسافر
 اکازدن اصرو رأس کلب بر طاغک ادبدر و کلب بر بلدن کادبدر و رقا شفه دخی دیرل که ابکی دن ینک ان برینه
 قیوب دیکر لر نقول منه کلب المرادة و کلب الفرس شول خط در که انک ارقه سنه اولور بقال استوی
 علی کلب فرسه و کلب قضاعه طائفه سندن بر جماعتک اسمیدر الکلب همزه نک فخی و لام سکونیه و الکلاب
 کافک کسر به و الکلب کافک فخی و لام سکونیه کسر به کلب جمعی و لکن کلب و زنی جمع عزیزدر مثل عبد عین
 الاکلب فتحینه لکلب جمعی در فی المثل الکلاب علی البقر کلابک رفی و نصبی جائز در ارسلها علی بق
 الوحش و بونک معنای بودر که کشی کندی صنعتیه قویب نظرات کور که نه ایشلر الکلاب کافک فخی
 و لام تشدید به کلاب صاحبی اولان المکلب میم ضمی و لام سکونیه و تشدید به شول کسبه در
 کدکلی صیده تعلیم ایدر المکلب لامک فخی و تشدید به شول اسیردر که بغلنش اوله بقال اسیر مکلب ای

کشب

کعب

کعب

ککب

کلب

مکمل و مکمل مکتب منقول و کبل قید عظیمه دیر لر انکال کلاب صاحبی اولان کسینه لابن و تامل کبی
 انکلیه کافک ضمیمه و لامک سکونیه شدت ترک صغوق شدتی اولسون کرک غیر شتی اولسون انکلب
 فختینله کیم و شدت معناسنه بقال کلب السناء من الباب الرابع ای استند و ستر معناسنه ده کاور بقال
 دفعت عنک کلب فلان ای شتره و اذاه و کلب کذلک جنونه شبیه بر حالت در الاکلاب همزه نک کسر بله
 بر کسینه نک طواری کلب مرضنه مبتلا اولق نقول انکلب الرجل اذ کلبت ابله انکلب انکلب کافک فخی و لامک
 سکونیه اولده و لامک کسر بله ثانیه قدوزابت که دیوانه کبی اولوب خلقه یا بشور قچیکه بر کسینه بی
 یان لسه اول دخی انوک کبی قدوزر بقال رجل کلب انکلی کافک فخی و لفک فصر بله کلبک جمعی بقال رجال
 کلبی الکلمه شول یردر که اوقی بتورد که بسلیو میوب قورده بقال ارض کلبه اذالمی مجد بنا نهار یا فیس
 انکلبتان شول نسنه در که دمور جی انکله قرمش دموری دوتر انکلب کافک فخی و لامک ضمی و تشدید بله
 شول اگری دمور که انکله بهنی چقرر لر که اکا بهنی کش دیر لر انکلاب کافک ضمی و لامک تشدید بله کلوب
 معناسنه و صاحب صراح بو مقامه کلوب کلاب ان یعنی جی در دیشدر غلط ایشدر غالباً منشالی لامه
 مفشار ظن ایشدر انکلاب کافک فخیله انوک جمعی در و کلاب اته بن کسینه نک جز مه سنه اولان
 دمور دخی دیر لمهماز معناسنه بقال کلبه ای ضربه بالکلاب انکلاب کافک ضمی و لامک تخفیفه بر صوبک
 اسمی در انکلاب الاول و الثاني ابکی کونک اسمی در که عرب فتنه معروف در المکالبه میمک ضمی و لامک فخیله
 چکشوب بری رینه ضرر قصد اید شیمک انکال ت نک فخی و لامک ضمیمه بمعناه نقول هم یشکلبون علی کذا
 ای توشون علیه و و ثبه صخره مغه دیر لر کلاب قبیله قریشدن بطائفه نک اسمی در که انکر کلاب بن مره
 اولادی در کلاب هوازنندن دخی بطائفه نک اسمی در که انکر کلاب بن ربیع اولادی در کلب کافک ضمی
 و لامک فخیله اسم رجلدر و عمر بلرک اعز من کلب و ائل دبد کبری قولرندن کلیدن مراد کلب بن ربیع
 در که بنی تعلب بن و ائل دن در اما شول کلب که جریر دیکله معروف اولان شاعر ک قو میدر اول کلب
 بن ربیع بن حنظله اولادی در انکلاب کافک کسر بله خرما سلقی شمر اخ معناسنه انکلب فختینله ال ناسور
 بغلق کثرت عمله و بر معروف اونک اسمی در که اکثوره دیر لر الاکتاب همزه نک کسر بله ال کثرت عملدن
 ناسور بغلق بقال اکثرت بداه و لا بقال کثرت بداه و بو مقامه صاحب صراح کتب شوخین شدت دست
 دیشدر یعنی ال کبر و اوله در دیشدر غلط یشدر کتب صیغه نصغیر اوزن بر موضعک اسمی در انکلب
 کافک ضمیمه کوپ دبد کبری نسنه که اچینه سر که وسائر ما کولات قولر کد بوندن کوز لاعروه ابله تعبیر
 ایشدر در یعنی قولی المین دسئ الاکواب همزه نک فخی و کافک سکونیه کوبک جمعی الکوبه شول کوچک
 داول در که یوفقه در بدن اوله طبل بار بک معناسنه الکبه کافک ضمیمه و هانک سکونیه بر لون در که
 اق اولوب قره بیه مائل اوله تو زرنکی کی کرد نک معناسنه بعضی ایتدی که به شول لون در که خالص قرمز
 اولیه فصل للام الالباب همزه نک کسر بله بر مکانده مقیم اولق بقال الب بالکن اذا قامیه و لزمه بعضی
 ایتدی لب دخی الب معناسنه لغت در و بوندن در عر بلرک لبیک دبد کبری قولر که طاعه ک مقیم
 دیک اولور انتصابی مصدر بت اوزن در کقولک حمد الله و شکر او بونک حق لبالك دیک ایدی و لکن
 تا کیددن و تره ثنیه اولندی بابا لک بعد الباب معناسنه ای قامه بعدا قامه خلیل ایتدی عر بلرک بوقولی
 دار فلان ثلب داری دن ما خود در یعنی فلان او بنم اویچه محازی در بو نقد برجه لبیک معناسنه بن سنک
 راضی اند و غک نسیمیه توجه ایدرم سنوک امر که اطاعت ایدرم دیک اولور پس حرف یا حقیقت تشنیه ایچون

کلب

کوب

کوب

لب

کلب

کلبش اولور بو بابده خلیلک یونس اوزرینه ایراد ایتدی کی دلیل باب معتدل ده ذکر اولور انشاء الله تعالی
 اللب لامک ضمیمه عقل معناسنه در و انجاریک اوزینه و جوز مثالنک قلبنه دخی لب دیر لر بقال لب النخل
 و لب الجوز و لب اللوز اللب فختینله لبک جمعی الالباب کسر بله اکینک دانه سی ایچ بغلغه بشلق بقال
 لب الزرع مثل احب اذ اذخل فیه الاکل و طوان سیننه بند طمق نقول البیت الدایه الباب التلبیب دانه کالیه
 ایچ طومتق بقال لب لب الحب ثلبیب صا رله لب و بر کسینه نک کسینه سن کو کسی و بو غزی اوزن جمع ایدوب
 حین خصومته کند بکه چکمک نقول لبیت الرجل اذ اجعت شبیه عند صدر و نجره ث جر رة عند اخصومه
 الالباب همزه نک فخیله عقل معناسنه اولان لبک جمعی و لب دخی کاور الفک فخی و لامک ضمیمه تنه کم
 دوسک جمعی ابوس کلور و نعمک انم کلور و کاه اولور که ضروره شعر ایچون الب دخی دیر لر ادغامی
 اظهار ایتیکله و لبیک جمعی دخی کاور قلاده یرلری معناسنه علی ماسیحی و نبات الب همزه نک فخی و لامک
 سکونی و یانک ضمیمه یور کدر قاج طمر لر در که شفتق و رافت اند اولور تنه کم بر اعرابیه او غلنه عتاب
 ایدر کن نه عجب اکبد عا یشرسن دبد کلر نده تائیله ذاک نبات البی دیش یعنی شفتق طمری بدد عایه مانع
 اولور الالباب لبیک جمعی در عقل معناسنه الالباب همزه نک ضمی و لامک فخیله نصغیری در ادغام
 اید نک قولندن بو اولی در اللبب عاقل معناسنه در و بر امره ملازم و مجد اولان کسینه بی ده لبیب دیر لر
 الالباب همزه نک فخی و لامک کسری و یانک تشدید بله لبیبک جمعی در اللبالبه لامک فخیله اهل عقل اولق
 بقال لبیت یار جل ثلب من الباب الرابع بعضی لبیت دخی و ابیت ایشدر در ضمیمه لکن بونادر در بونک نظیری
 یوقدر مضاعفه اللبیه لامک فخی و یانک کسر بله شول کو کلدر که یکی و بقاسی اولیه بقیه کبی اللباب
 لامک ضمیمه خالص معناسنه بقال حسب لباب ای خاص اللبابه بر عور نک اسمی در اللبه لامک فخیله
 کوکس من معناسنه و ادمه یا قشوب حسن خلق اوزن اولان عورته دخی لبه دینلور بقال هذه امرأة
 لبه اللبات جمعی اللب فختینله حیوانندن هر شیک کو کسینه موضع قلاده ییدر لر و لب کذلک شول
 شیه دیر لر که طوارک یا خود ناقه نک کو کسینه بغلر لر اگری یا خود پالانی کیر و قچسون دیو الملب میمک
 ضمی و لامک سکونی و یانک فخیله شول طوار که سینه بند اور لمش اوله بو کله یی ابن السکیت فک ادغامه
 روابت قلدی ابن کپسان ایتدی تخفیفه اولق غلط در قیاس بو در که ملب دینله تنه کم محب دینلور
 احبته دن و لب حالت معناسنه ده کلور بقال هو فی لب رخ ای فی حال واسعه و لب قومک یوفقه سنه ده
 دیر لر ز بر اعظینه عقنقل اندن ادنا سنه کتب اندن ادنا سنه عوکل دیر لر اندن ادنا سنه سقط
 دیر لر سبک کسری و قافک سکونیه اندن ادنا سنه عذاب دیر لر عین مهمله نک و دال مهمله نک فخیله اندن
 ادنا سنه لب دیر لر اللباب فتح لام و سکون بابله صر مشق دید کبری اوت که انجلره صر مشور اللبیه لامک
 فخی و یانک سکونیه و لام ثانیه نک فخیله و لد اوزرینه رقت ایتک بقال لبیت الشاة علی ولد ها اذا حسنه
 و اشلبت علیه حین نصعه یعنی طوغور دخی حیند بلا یوب شفتق انسه اللباب لام اولینک فخی و ثانیه نک
 کسر بله قیونک چاغر شوب صوت ایشی لب اللب لامک فخیله بر نسنه بی ملازم اولان کسینه بقال رجل لب
 طب و بر کسینه نک کو کسینه اور مق بقال لبیت لبای ضربت لبته التلبیب تانک و لامک فخیله و یانک ضمی
 و تشدید بله برایشه قوشق قوشق و شوب انک بله صوقوب حاضر اولق اللب تانک کسر بله ثابت معناسنه
 و لائب یا شجی معناسنه ده کلور لایب کبی اللب لامک فخی و تانک سکونیه و اللتب فختینله ثابت اولق
 بقال لب یلب لب لب اولو تانک و اولد اثبت و دور نک معناسنه ده کلور بقال لبیت فی منخر الناقه ای طعنت

لب

مثل لبت اللجب ففتحته صوت ابدوب حيقمق نقول لجب بلجب لجامن الباب الرابع ويقال جرش لجب
 عرمم یعنی صوت وکثرت صاحبی وبقال بحر ولب اذا سمع اضطراب امواجه اللجبة لامت ففتحها وجمک
 سکونیه شول قیوندر که طوغور دقدن صکره دورت ای چمکین سودی از المش اوله و بوند او ج لغت
 وار در لامک ففتحی وضمی وکسری اللجاب لامک کسریله لجه نک جمی واللجات ایضا ففتحته علی خلاف
 القیاس زیرا قیاس تسکین در و محملدر که بواصلند اسم اولوب صکره دن صفت استعمال اولنش اوله
 کلمه کبی که صفت قلنوب امرأة کلمه دیرلر بوتقد رجه معنای اصلبی اوزن جمع اولنش اولور یا خود
 مفردند لجه تحریکه لغت اوله ابن السکیت ابتدی اللجبة شول قیوندر که سودی از اوله کجیه لجه دینر
 اللجوبه لامک وجمک ضمیمه قیونک سودی از اولمق نقول منه لبت الشاة من الباب الخامس التلجب
 تانک ففتحی ولامک سکونیه بمعناه بقال لبت الشاة تلجیبا اللجب لامک ففتحی وحاء مهمله نک سکونیه
 طریق واضح و بصری وطر بقده کثمتک معنا سنه ده کلور و طوغری بوریک و ککدن اتی صویق وایچ قانی
 صویق معنا سنه ده کلور بقال لجه بلجبه من الباب الثالث اللاحب طریق در لجب کبی پس بوقاعل اولور
 مفعول معنا سنه ای ملحوب الماحب میمک کسریله ولامک سکونی وحاتک ففتحیه صویا جق وکسجک الت
 و ملحب شول کشیه اطلاق اولور که دیلی برامز اوله بد زبان معنا سنه بقال ر جل ملحب ای سباب بذی
 اللسان الملحب میمک ضمی ولامک ففتحیه وحاتک ففتحی و تشدید بله کساش مقطع معنا سنه اللحب لامک
 ففتحی وحاتک کسریله شول ناقه یه دیرلر که ارقه سنک اتی از اوله اللحب ففتحته زیاده پیرلکدن ار قلق بقال
 لجب الرجل من الباب الرابع اذا انحلله الکبر و انحال نونله وحاء مهمله ابله ارقلمق معنا سنه در و ملحوب میمک ففتحیه
 ولامک سکونیه بریک اسمیدر اللحب لامک وحاء معجمه نک ففتحیه برنوع انجدر که نجر مقل دیرلر خرماء
 هندی معنا سنه کذا فی بعض نسخ الصحاح اللارب زانک کسریله یا بشی لازق معنا سنه ولا رب ثابت معنا سنه ده
 کلور نقول صار الشی ضر به لازب وهو افصح من لازم اللرب و فتحته یا بشی بقال لرب الشی لرب من الباب
 الاول اللرب لامت ففتحی وزانک سکونیه شدت وقط اللربات سکون زانله جمی زیر ابو صفت در المزاب
 میمک کسری ابله قتی بخیل اولان کسینه اللسب لامک ففتحی و سبنک سکونیه یلامق نقول لسبت العسل
 لسبامن الباب الرابع اذا لعقته و یا بشی معنا سنه ده کلور بقال لسب بالشی مثل لسب به اذا الصق به
 ولسب عقرب صوقغه و قحی ابله اورمغه دخی دیرلر بقال لسبته العقرب ای لدغته ولسبه اسواطای
 ضربه وهما من الباب الاول للصب ففتحته قلیح قننه یا بشی بقال لصب سیفه یلصب لصبا من الباب
 الرابع اذا نشب فی الغد فلا یخرج ودر ای ات یا بشیغه دخی دیرلر زیاده ارقله دن او ترو بقال لصب جلد
 فلان اذا الصق باللحم من الهزال و یوزک یرمغه طار و لمغه دخی دیرلر بقال لصب الخاتم فی الاصبع و هو ضد قلق
 که قلق برنسنه بول اولد و غندن دیرلر که دیرلر للصب لامک کسری وصادک سکونیه طاعده اولان ابجه
 یول شعب صغیر معنا سنه و طاعده اولان هر طار یرم لصب دیرلر للصاب لامک کسریله و للصبوب ضمتنه
 لصبک جمی در و بخیل معنا سنه ده کلور بقال فلان لرب لصب ای لا یکاد یعطی شیئا و لرب لرب و زاء
 معجمه ابله بخیل معنا سنه در الواصب طار و درین قبوله دیرلر ته کم بعض اشعار ده واقع اولمشدر اللجب
 لامک کسری و عینک سکونیه او بنق اللجب لامک ففتحی و عینک کسریله و ففتحیه کز لک او بنق بقال لجب
 بلعب لجا و لعبامن الباب الرابع التلعب تانک ولامک ففتحی و عینک ضمی و تشدید بله لعی مکر را بیک بقال تلعب
 اذا لعب مرة بعد اخرى التلعب تانک کسریله ولامک سکونیه کثیر اللعب اولن کسینه در التلعب تانک

لجب

لجب

لجب

لرب

لسب

لصب

لعب

فتحیه

فتحیه ولامک سکونیه مصدر در لعب معنا سنه اللعوب لامک ففتحی و عینک ضمیمه او بنقی عورت بقال
 جاریه لعوب الالعوبه همزه نک ضمی ولامک سکونی و عینک ضمیمه او بنق لعب معنا سنه الملعب میمک
 ففتحی ولامک سکونی و عینک فتحیه او بون او نیه جق محل اللعبة لامک ضمیمه شطرنج و زدا و یونی و هر ملعوب
 به اولان سنه یه لعبت دیرلر زیر العبت اسم در و عر بلرک اقعده حنی افرغ من هذه اللعبة دبد کلری بوندن
 مأخوذ در تلعب ابتدی من هذه اللعبة دیک اولی در فتح لامله زیر امراد اولان لعبن مره واحد در
 اللعبة لامک کسریله لعب دن برنوع در رکیه و جلسته کبی نقول فلان حسن اللعبة کما نقول حسن الجلسته
 الملاعبة میمک ضمی و عینک فتحیه او یناشق بقال لا لعبت الرجل ملاعبة ملاعب الاسنة میمک ضمی و عینک
 کسریله ابو براء عامر بن مالک لقی در مالید دیکله معروف اولان شاعر ملاعب الرماح دیشدر ضروره
 قافیه دن او ترو واسنه همزه نک ففتحی و سبنک کسریله سنانک جمی در کوندر معنا سنه نکر رماح و انک
 کسریله رخک جمیدر ککدن کوندر معنا سنه ملاعب ظله برنوع قو شدر که صوده کولک سن کور دکه ای
 قایمغه توجه ایدر و کاه اولور که کاخاطف ظله دخی دیرلر اللعاب لامک ضمیمه شول سلیار در که اغر دن
 اقرار و لعب النحل عسله اطلاق اولور لعاب الشمس شول سنه در که حرارت شمسده اور و محک اغی کبی
 کور نور بعضی اول سر ایدر دبد بلر اللعاب لامک ففتحی و عینک سکونیه اغر دن سلیار افاق بقال لعب
 الصبی بلعب لعبامن الباب الرابع اذا سال لعبه الالعاب همز نک کسری ولامک سکونیه صبی لعب صاحبی
 اولمق بقال لعب الصبی اذا صار له لعب یسیل من فيه و ثمر ملعوب یعنی لعاب لودیش اللعاب لامک ففتحی و عینک
 سکونیه و الف مدوده ابله بر موضعک اسمیدر اللعوب لامک و عینک ضمیمه زحمت تعب معنا سنه نقول
 منه لعب بلعب لغو یامن الباب الاول ولعب بلعب لغو یامن الباب الرابع لغت ضعیفه در الالعاب زحمت و بر مک
 بقال الغبته انا ای انصيته اللغب لامک ففتحیه و عینک سکونیه ضعیف معنا سنه بقال ر جل لغب بالنسکین ای
 ضعیف بین اللعابه و لعب فاسد اولان بلکه دیرلر که اول بلکک اچر و ده قالن جانبلی در که اکا بطنان دیرلر
 طشره ده قالن جانبلی نه طهران دبد کلری کبی و یا لمله قناد بلکلری که بر جانبی اوزون و بر جانبی
 قصه او لور قصه جانبلی نه طهران دیرلر مقبول اولان بودر و بو مقامه صاحب صراح لعب
 پرهاء زرد رزه مرغ لغاب مثله دیشدر غلط ایشدر زیر لغب یلکک مقبول اولمین جانبی در
 و بو معنای جوهر ینک و اللغب ایضا الرش الفاسد مثل البطنان دبد و کی مشعر در ولعب فاسد
 قلق معنا سنه ده کلور بقال لغبت علی القوم الغب بالفتح فیهما ای افسدت علیهم اللغوب لامک
 فتحیه و عینک ضمیمه احمق معنا سنه ابو عمرو بن العلاء ابتدی بر اعرا بی استندم که دیر ابدی فلان
 لغوب جاءته کتابی فاحتقرها بن اکا ایتدم بیچون جاءت دیر سن حالا که کتاب مذکر در ابتدی
 کتاب صحیفه دکلی و بن ایتدم لغوبک معنا می نه در ایتدی احمق دیک در اللغاب لامک ضمیمه
 فاسد اولن بلک لغب کبی ته کم لغبه نفسلی مرور ایتدی اللغب لامک ففتحی و عینک کسریله فاسد
 بلک بقال ریش لغب التلعب تانک ولامک ففتحی و عینک ضمی و تشدید بله رد ابدوب سور مک
 بقال تلغبی الدهر ای طردنی اللغب ففتحته معروف قدر الالعاب جمی در انباز معنا سنه که
 انباز دخی زاء معجمه ابله نیرک جمی در ففتحته لقب معنا سنه التلقب تانک ففتحی ولامک سکونیه
 لقب قومق التلقب ففتحته و قافک ضمی و تشدید بله لقبکم نقول لقبته کذا فتلقب به
 اللوبه لامک ضمیمه و و اوک سکونیه و اللابة طشلویر اللوب لامک ضمیمه و اللاب و اللابات

لعب

لقب

لوب

لوبيك ولايك جملی درو فی الحدیث انه حرم ما بین لانی المدینه یعنی مدینه نك ایکی جائیده اولان طاشلو
 یرلک بینین تحریم ایتدی بکه مدینه نك ایکی جائین طاشلو یرل احاطه ایشیدر ابو عبید ایتدی لوب
 ونوب نوله شول طاشلو یرک اسمیدر کهانی سیاه طاشلر قایلش اوله بوسیدن سیاهلره لوبی ونوبی
 دیرلر اللوب بالفخ واللوب بالضم واللوب بالضمین واللوب بالفختین واللوبان بفخ اللام وسكون الواو
 صومق بقال لاب بلوب لوبالی اخره من الباب الاول ای عطش اللاب العطشان اللوب خمتینله لایک
 جمی مثل شاهد وشهو واللواب لامک وواوک فخی وهمزه نك کسر بله شول دوه لدرکه حوضی طولشوب
 مزاجه دن صوایمکه قادراولیه ل بقال ترکته اللواب علی الحوض الملب میمک فخیله طیبیدن برنوعدر
 خلوق کی وخلق خانک فخیله برنوع طیبدر الملب طیب سور ولن نسنه ملطح بالطیب معنا سنه واما
 مروده یعنی سرمه میلنه ملوب دیرلر ملوب دیرلر اللوب فختینله اودیا لکی درلسان النار معنا سنه
 ابولهب بر جالک کنینی در جمالی اولدو غیچون ابولهب دیرلر اللوب همزه نك کسری ولا مک
 سکونیه والتلهب فختینله وهانک ضمی وتشد بد بله اودیا لکنیق بقال التلهب النار وتلهبت ای اتقدت
 الالهاب همزه نك کسر بله یا لکنندر مق ابقاد معنا سنه بقال التلهبت ای اوقدتها والهاب ات
 سکر درکن زیاده شوقه کلوب سرعت ایشی بقال الهب الفرس اذا اضطرر جر یه ای اشتد الالهوب
 همزه نك وهانک ضمیله اسم در زیاده سکرتمک معنا سنه اللهبه لامک فخی وهانک سکونیه صومق
 عطش معنا سنه بقال لهب بلهب لهبا من الباب الرابع اللهبان لامک فخیله وهانک سکونیه صومق
 کسسه عطنشان معنا سنه اللهبی لامک فخی وهانک سکونی والغب قصیر بله مؤنثی بقال رجل
 لهبان وامرأة لهبی اللهبان لامک وهانک فخیله اودیا لکنیق اللهبی لامک فخی وهانک کسر بله بمعناه
 والهاب لامک ضمیله مثله اللهب لامک کسر بله وهانک سکونیه اراق فرجه معنا سنه وشول
 هواکه ایکی طاع اراسنه اولور الالهوب خمتینله والهاب لامک کسر بله والالهاب همزه نك فخیله
 جمی در بنولهب از قبیله سندن برجامتدر فصل النون النبیب نونک فخی ویا نك کسر بله نکه نك چغرمسی
 صوت التیس معنا سنه بقال نب التیس نب نبیما من الباب الثاني اذا صاح الانبویه همزه نك ضمی ونونک
 سکونی ویا نك ضمی ابله قامشک ایکی بوغومنک ارسى افعوله وزنی اوزن الانبوب والانایب همزه نك
 فخیله انبوب نك جمی در النوب مہ قبروب قالقمی بقال نوب الشیئ تنوبان من الباب الاول اذا نهذ النجب
 نونک وجمیک فخیله اغاج قابی لاء الشجر معنا سنه النجب نونک فخی وجمیک سکونیه مصدر در اغاج
 قابوغن صومق معنا سنه نقول نجبت الشجرة انجبها وانجبها من الباب الاول والثانی اذا اخذت قشر ساقها
 النجب میمک فخی ونونک سکونیه والنجبی فختینله ویا نك تشدید بله شول بدرکه مغلان
 اغاجنک اوزدکنک قابیله دیا غت اولمش اوله بقال سقاء منجب نجیبی یعنی دباغت اولمش قریه
 ومنجب واسع اولان قدحه دخی دیرلر ذی نجب فختینله عرب کونلرندن برکونک اد بدرکه
 مشهور در النجب نونک فخی وجمیک کسر بله کریم اولان کسسه بقال رجل نجیب ای بین النجابه ودوه نك
 دخی یارنجیب دیرلر النجب خمتینله والنجائب نجیبک جمی یراردوه معنا سنه النجبه نونک ضمیله وجمیک
 فخیله همزه وزنی اوزن نجیب معنا سنه در بقال هو نجبه القوم اذا کان النجب منهم الانجاب همزه نك کسر بله
 ولد نجیب صاحب اولق بقال انجب الرجل ای ولد ولد انجیبا النجبه میمک ضمی وجمیک کسر بله
 والنجاب میمک کسر بله شول عورت درکه نجبا طوغون یعنی یرارا اولاد طوغون المناجیب میمک

لہب

نہب

نہب

نہب

فخیله

افخیله منجایک جمی درو منجاب شول اوقه دخی دیرلر کدائک بلکی وترنی اولیمه منجاب رجل ضعیفه دخی دیرلر
 الاتجاب همزه نك کسر بله اوروند وملت بقال انجبه اذا اختار واصطفاه النجب نونک فخی وچانک سکونیه نذر
 ایتک نقول منه نجب من الباب الاول وجد وجهه لہ سیر ایتک بقال یسار فلان علی نجب اذا سار فاجهد
 السیر کانه خاطر علی شیئ فجد ونجب برنسنه نك وختینه وختینه دخی دیرلر بقال قضی فلان نجبه اذا مات وابوعمر
 ایتدی نجب سیرسر یعهده دیرلر نجب کی عین مهمله ویا موحده ابله النجب نونک فخی وچانک کسر بله رفع
 صوندر بکا حالنده بقال نجب نجب نجیبا من الباب الثاني الاتجاب همزه نك وچانک کسر بله بمعناه النجاب نونک
 فخیله دوه اوکسورک اولق بقال النجب البعیر نجب نجیبا من الباب الثاني ايضا اذا اخذ السعال النجیب نك فخی ونونک
 سکونیه علمه جلیتک بقال النجب القوم نجیبا اذا جدوا فی علمهم وشدت قرب در یعنی برکجه سرعتله صباحدک
 یوریکدر صویب ایرمکچون که قرب بوکه دیرلر فختینله المناجبه میمک ضمی وچانک فخیله حاکمه ارفع اولق
 محاکمه معنا سنه قال طلحه لابن عباس رضی الله عنهما هل لك فی ان احبک وترفع النبی صلی الله علیه وسلم یعنی
 سنکچون جائیدر که برنسونه حضورت بد شوب نیه طور شاسن النجب نونک فخی وچانک سکونیه حکمک
 نزع معنا سنه بقال نخبه انجبه من الباب الثالث ونجب جماع ایتک معنا سنه ده کور بقال استنخت المرأة اذا
 ارادت الجماع الاتجاب کذلک حکمک انزع معنا سنه واتجاب اختیار معنا سنه ده کور النخبه نجبه کی در لفظا
 ومعنی یعنی اوروند نش دیکدر النجب نونک ضمی وخاء معجمه نك فخیله جمیدر مثل رطبه ورطب بقال جاء
 فی نجب اصحاب ای فی خیابهم النجب نونک فخی وچانک کسر بله قورق کسسه جبان معنا سنه بقال رجل نجب ای
 جبان لا فؤادله النخب نونک فخی وچانک کسری ویا بله کذلک قورق معنا سنه المخوب میمک فخی ونونک
 سکونیه والنخب میمک ضمی ونونک سکونیه وچانک فخیله یعنی النخب کانه منزع الفؤاد الخروب نونک
 ضمی وچانک سکونیه طاش یاریغی الخارب خروبک جمی درکه طاش یارقلری دیک اولور شقوق الحجر
 معنا سنه النذب نونک فخی ودالک سکونیه میت اوزرینه اغلیوب محاسن ذکر ایتک بقال نذب المیت ای
 بکی اولیمه وعدد محاسنه نذب من الباب الاول ونذب برایشی ایشلمکه دعوت ایتک بقال نذب الامر ونذب
 خفیف وچاپک کسسه ییدخی دیرلر بقال رجل نذب ای خفیف فی الحاجة وچاپک نذب دخی دیرلر بقال فرس نذب
 ای ماض النذب نونک ضمی ودالک سکونیه اسم مصدر در میت اوزر اغلق معنا سنه نذب نونک ودالک فخیله
 ام خفاف دیکله معروفه عورنک اسمی درکه سیاه حبشی ایدی الاتداب همزه نك کسر بله برایشی ایشلمکه
 دعوت اولند قیامته ایتک بقال نذب الامر فانتدب له ای دعاه له فاجاب مندوب میمک فخی ونونک سکونیه
 ابو طلحه نك فرس نك اسمیدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اول فرسک حقنده سور مشدران
 وجدناه لجر النذب نونک ودالک فخیله خطر معنا سنه درکه خطر موته قریب اولغه دیرلر وقار رهننه دخی
 نذب اطلاق اولنور و برسمته اوقائق معنا سنه نذب دیرلر بقال رمینان دیا ای رشتا ورشتی کسر بله
 اسلوب واحد اوزن دیکدر ونذب شول رجر اخته دخی دیرلر که در بدن زائل اولیوب باقی قله التیرب نونک
 فخی ابله جعفر وزنی اوزن غارلق وشر ایشلمک النرب نونک فخی ویا نك کسر بله ارکک کیک اوازی درکه حفتلنک
 زمانه ظاهر اولور بقال نرب الطی نرب نرب من الباب الثاني النسب فختینله صویب الانساب همزه نك فخیله
 نسبک جمی النسبه نونک ضمیله والنسبه نونک کسر بله کذلک نسب معنا سنه در ونسبه نسب ذکر ایتک
 معنا سنه ده کور الانساب همزه نك کسر بله منسوب اولق بقال نسب لی ایه ای عترتی النسب دعوی
 ایدوب سنک صوبکدن ایم دیک و فی المثل القریب من تقرب لامن نسب یعنی قریب اول کسسه خرقیق خلق

نہب

نہب

نہب

نہب

نہب

نسب

ایله مجر دنسب دعواسن ایینه النسابة نونك فتي وسينك تشديد بله انساب عالم اولان كسسه وحرف ها
 نسابه مدح مبالغه ايجوندركو يامعرت نسب غايت ونهات مراد اولور وتعداد اولند قده عندي ثلاثة
 نسابات وعلامات ديرسن لامك تشديد بله حاله ظاهر بوايدى كه ثلاث نسابات دينليدى كويكه ثلاثة
 رجال نسابه ديش اولور سن المناسبة ميمك ضمي وسينك فتي ايله قريبا لوق يقال يناسب فلانا ومماثلت
 معناسنه دخي كلور يقال ينهما مناسبة اي مشاكلة النسب نونك فتي وسينك كسر بله قريبا اولان كسسه
 وشاعر شعرند مدح ايمكه دخي ديرلر يقال نسب الشاعر بالمرأة ينسب نسبنا من الباب الثاني اذا ستب بها
 وتشبيب على وجه المدح نظمه ذكر ايمكه ديرلر النسب نونك فتي وسينك سكوييله والنسبة نونك كسرى
 وسينك سكوييله نسب ذكر ايمك يقال نسبت الرجل نسبة نسبنا ونسبة من الباب الاول اذا ذكرت نسبة النسب
 نونك فتي ويانك سكوييله وسينك فتييله قم نجه قطارى كه حمراده يول كى كور نور فيعل وزنى وزن النسب
 فتييله مال ويريرورت عقار معناسنه التشوب ضمييله اصلق معناسنه يقال نسب الشئ فى الشئ نشو با
 من الباب الرابع اى علق ومشتد لوق معناسنه ده كلور يقال نسب الحرب بينهم اى ظهور واستدلال نساب همزه نك
 كسرى ونونك سكوييله احمق يقال نسبته انا فيه اى اعلقتة ونساب صياد دوزاغنى صيده طولسدر مغه دخي
 ديرلر يقال نسب الصياد اى علق لا تشاب همزه نك وتانك كسر بله وينلرند نونك سكوييله اصلق يقال نسبته
 فان نسب المناسبة ميمك ضمي وسينك فتييله بر كسسه جنكى روبرو قلوب اشكار ايمكه ديرلر يقال ناسبه الحرب
 اى نازبه النسابة نونك ضمي وسينك تشديد بله اوق النساب كذا نونك ضمي وسينك تشديد بله نساب نك
 جمى الناسب ستنك كسر بله اوق صاحي يقال رجل ناسب وقوم ناسبة وناسب بر كسبنك اسمى در اوق صاحي
 اولد غنه بئ نسيه ايشلر در النسبة نونك ضمي وسينك سكوييله بر كسبنك اسميدر كذا نونك النسب نونك
 فتي وصادك سكوييله دور تمق يقال نصبت الشئ من الباب الثاني اذا فته وعداوت ايمك معناسنه ده كا ور تقول
 نصبت لفلان نصبا اذا عديته واهسته سيرايمك يقال نصب القوم اذ اساروا ويومهم وهوسير لى النصب ميمك
 ضمي وصادك فتي وتشديد بله برى اوز رينه قومق يقال صفيغ منصب اى نصب بعضه على بعض و صفيغ
 ديويامى طاشه ديرلر التنصب تانك فتي ونونك سكوييله ات قول اغن دكمك يقال نصب الخيل اذ انها شد دلالة
 اولمبالغة المناسبة ميمك ضمي وصادك فتي ايله جنك پيدا ايمك يقال ناصبته الحرب يعنى بن انكله جنكى پيدا
 ايدوب غوغا قوپار دم المنصب ميمك فتي ونونك سكوييله وصادك كسر بله اصل معناسنه النصاب نونك
 كسرى وصادك تخفيفيله معناه ونصاب مالدن شول مقدان ديرلر كه مال كا ايرشد كذا زكات لازم اولور كومش
 ايكوز در همه ايرشد كده وده بش دده ايرشد كده لازم اولدغى كى ونصاب برانك اسميدر ونصاب بجا
 صاينه دخي ديرلر الانصاب همزه نك كسر بله بجه صا ايمك والنصاب تعب ويرمكه دخي ديرلر نقول نصبت
 السكن اى جعلت له مقبضا ونصبت الرجل اذا تعبت النصب نونك وصادك فتييله تعب معناسنه در يقال نصب
 الرجل نصبا من الباب الرابع اذا تعبت الناصب صا كسر بله زجت ويرمجي يقال هم ناصب اى ذونصبت يعنى
 تعبته منسوب اولان مثل رجل تامر ولا بن ويقال هو فاعل يعنى مفعول فيه لانه ينصب فيه ويتعب كقولهم ايل
 نائم اى ينام فيه ويوم عاصف اى تعصف فيه الريح يعنى روزگار مشدد اولور الانصب همزه نك فتي
 ونونك سكوييله شول ارضك كچيدركه بونوزى طوغرى اوله النصب نونك فتي وصادك سكوييله
 والفك مدبله مؤتى يقال تيس انصب وعنز نصبا ونصبا شول ناقه يه ديرلر كه كسى بوجه اوله التنصب
 د بكلو طور مق يقال نصبت الاتن حول الحمار النصب نونك فتي وصادك سكوييله الحان دن برنوعدر
 فوق الحدب لو نصبت لنصبت العرب اى لو غنيتنا غناه العرب يعنى عرب اسلوبى اوز ره تغنى قلنسسه كه

نسب

نصب

اول دوه سور مكه اولن تغنى مثالودر لكن بواندن دخي نازكدر ونصب اعرابه فتح كى در بناده وبواصطلاحات
 هو يفتدن در نقول منه نصبت الحرف فان نصب ونصب شول نونك فتي وصادك سكوييله ايله اكره كى دكوب اكعبات ايدرلر
 خداى تعالى دن غبرى هر نكم وارايسه النصب نونك ضمي وصادك سكوييله ايله معناه وكاه اولور صادده مضموم
 قلنور الانصاب همزه نك فتييله نصبت جمعى بتار معناسنه ونصب شرو بلامعناسنه ده كلور ومنه قوله تعالى
 انى مسنى الشيطان بنصب وعذاب الانصاب همزه نك كسرى ونونك سكوييله وتانك كسر بله منصوب
 اولق المنصب القوب يوجلن دوزغبار مر نفع معناسنه النصبة نونك فتي وصادك كسر بله شول طاشلر در كه
 حوضك كنارند ديكيلوب ارارى بايله سد اولور النصب بر شيدن دكن حصه و حوضه دخي نصيب ديرلر
 وقورولمش دوزاغه دخي ديرلر شرك منصوب معناسنه نصيب نونك ضمي وصادك فتييله تصغير وزنى
 اوزن بر شاعر ك اسميدر نصيبين نونك فتي وصادك و باء موحد نك كسرى بله بر شيرك ادبدر وعرب ايجون
 بونك ايكى مذهب واردر برى بودركه اسم واحد قلوب اسماء مفردة غير منصرفه اعرابى كى اعراب ويرلر
 يقال هذه نصيبين ورايت نصيبين ومررت نصيبين و بواك نسب اولند قده نصيبى ديرلر صادك كسرى ومدبله
 ويرد دخي بودر كه بونى مجراى جمعه اجر ايدرلر هذه نصيبون ورايت نصيبين ومررت نصيبين ديرلر
 وكذا القول فى بيرين وفلسطين وسيلحين وياسمين وقنسرين وبونك نسبند نصيبين وبيرينى ديرلر
 بيرين برمر وف قومك اسميدر ريك مخصوص معناسنه وفلسطين فانك كسر بله بر شيرك ادبدر شام
 ولا يند وسيلحين سينك فتييله برمعين كوكبك اسميدر وقنسرين قافك ونونك فتي وتشديد بله وكسر بله
 شام لا يند كذا بر شيرك ادبدر النصوب ضمييله صوره يلقى يقال نصب الماء نصب نصوب بامن الباب الاول
 اى غار فى الارض وسفل ونصوب القوم بعد هم الناصب صا كسر بله بعيد اولان نسيه وبوسيدن نصب
 الماء ديد بلر قن صوارق ايله و يقال خرق ناصب اى بعيد وخرق خاء معجمه وراء مهمله ايله حرايدرلر الانصاب
 همزه نك كسرى بله يان كرسن چكوب دفعة صالويو ريك اوازي حقسون ديويو يقال انصبت وتر القوس مثل
 انصبتة مقلوب منه التتصب تانك فتي ونونك سكوييله وصادك ضمييله براغاچدر كه اوقى اندن ايدرلر اولنده
 اولان تازانده در زيرا كلام عرب فعل بوقدر امانفعل چوقدر مثل تفعل وتخرج التنصبة كذا نونك
 فتي ونونك سكوييله وصادك ضمييله تنصبك مفردى النطب پر مغله قول اغه اور مق يقال نطبه نطبا اى ضرب
 اذنه باصبعه النعب نونك فتي وعينك سكوييله والنعب نونك فتي وعينك كسر بله والنعبان نونك وعينك فتييله
 والتتعب تانك فتي ونونك سكوييله قرغه چاغرمق يقال تعب الغراب تعب اى اخره من الباب الثالث وكاه اولور كه
 تعب الدبك دخي ديرلر استعان اوزن وديك دالك كسر بله ويانك سكوييله خروس معناسنه در ونعب
 سر عاله سيرايمكه دخي ديرلر المنعب ميمك كسرى ونونك سكوييله وعينك فتييله جواد اولان ايه ديرلر يعنى
 يورمى خوب اوله النعابة نونك فتي وعينك تشديد بله والنعب نونك فتي وعينك ضمييله سريغ اولان ناقه
 يقال ناقة نعابة ونعوب اى سريغ النعب ضمييله نعوبك جمعى بعضيلر ايندى تعب فتييله ناقه نك يورر كن
 باشن اوكونصا ايسى در النعابة نونك ضمييله وعينك سكوييله جرعه معناسنه در وكاه اولور كدون مفتوح اولور
 النعب نونك ضمي وعينك فتييله نعابه نك جمعى قال ابن السكيت نعبت من الاناء نعبا من الباب الرابع اى جرعت
 منه جرعا ونعبه فعل قبيح معناسنه ده كلور ومنه قولهم ما جرت عليه نغمة قط اى فعله قبيحة النعب طاعه
 اولان بولدر المنقب ميمك وقافك فتييله مثله ونقب دلك معناسنه ده كلور يقال نقب الحدار نقبا من الباب الاول
 ديوارده دلك دخي نقب ديرلر و بطار طوارك كويكن دلوب صروصو چقار مغه دخي نقب ديرلر المنقبه ميمك

كسر بله وفاقك

نصب

نطب

نعب

نقب

نقب

میک فخی وواوک سکونی وظانک ضمیمه شول پردر که د انا و تور مغله اند اوت قالمیه الموطوب میک فخی وواوک
 سکونیه شول کسنه یدر که مانی نواب دهر متعاقب اولغله هلاک ایتش اوله موطب میک وظانک فخیله
 بریک ادی در الایعاب همزه نک کسر بله بریره جمع اولق بقال اوعب القوم اذخشد واولخشد بالخاء والدال المهملتین
 والشین المعجمة الاجتماع وایعاب شمول معناسنه ده کلوز بقال اوعب بنو فلان جلاء فلم یبق ببلدهم منهم احد وبقال
 جدعه فاعوب انه یعنی جمله کس دی الموعب جمع ابدی بقال جاؤ امو عین یعنی کلی جمعیتم کله کد بلز الوعب
 وواوک فخی وعبنک کسر بله برنسنه نک تمی و نهایی بقال جاء الفرس برکض وعب یعنی قادر اولدی
 قدر سکرته ابله الموعب میک ضمی وعبنک فخیله تمامه دیک اولور بقال جدعه الله جد عامو عین یعنی خدای
 تعالی بورنی بتمامه کسسون الاستیعاب همزه نک کسری وعبنک سکونیه یعنی الایعاب و فی الحدیث فی
 الانفاذ الاستوعب جدعه الدیه یعنی بورنی بتمامه کسمه ده تمام دبت واردر واستیعاب برنسنه
 اصلندن قطع ایتکه دیرلر الوعب وواوک فخی وعبنک سکونیه احمق معناسنه در ووعب متاعک سقطنه
 دخی دیرلر ووعب فرموده دوه یه دخی دیرلر جل ضخم معناسنه بقال وعب الحمل وغوبه من الباب خامس
 الاوغاب همزه نک فخیله وواوک سکونیه بحر دوات دیک اولور اوغاب البیت دیرلر اوک حقیر اولان
 متاعنه چناق وواوک و انلره بکرزه که واریسه الوقب وواوک فخی وقافک سکونیه طاعده شول قیاد ککرینه
 دیرلر که انده صو جمع اوله الوقبه وواوک فخی وقافک سکونیه بر دوزنده یاغ اراکک ایچون اند ککری دلکه دیرلر
 ووقب العین کوز دلکنه دیرلر خانه چشم معناسنه ووقب کوز باتوب چقور اولغله دیرلر تقول وقت عیناه
 من الباب الثانی ای غارتا ووقب احمقه دیرلر وعب دبد ککری کی عین معجه ابله تنه کم ورا ایتشدر ووقب دخول
 معناسنه ده کلوز بقال وقب الشی یقب وقبا ای دخل وکون تمغه دخی دیرلر بقال وقت الشمس اذا غابت
 ودخلت موضعها وبقال وقب الظلام ای دخل علی الناس ومنه قوله تعالی ومن شر غاسق اذا وقب قال الحسن ای
 اذا دخل علی الناس الاقباب همزه نک کسر بله وقبه یه داخل قلیق بقال وقت الشی اذا دخلته فی الوقبه ووقبه
 چقور یه دیرلر تنه اشارت اولمشدر وایقاب احمقه دخی دیرلر بقال وقب القوم ای جاعوا الوقب وواوک فخی
 وقافک کسر بله انک خایه سندن ظاهر اولان صوت در الوقب وواوک فخی وقافک سکونی والفک قصر بله
 برصوبک دبدر که بنی مازنه منسوب در الموب میک فخی وکافک کسر بله برنوع سیره ویرلر کسنه یه دیرلر که
 دوه یه یاخوداته زینته برلر الاقباب کسر همزه ابله دوه ذکر اولنان جماعته ملازم ابدوب موکدن ایرلماق
 بقال اوک البعیر اذالم الموب ویرایش اوز رینه مداومت ایتکه دخی دیرلر بقال اوک ارجل علی الامر اذا وطب
 علیه وقوش او جمعه حاضر بقال اوک الطائر اذا تهاى للطیر ان المواکبه میک ضمی وکافک فخیله عسکرله
 موکبه یله بک تقول واکت القوم اذ اکتب معهم وقومدن سبقت ایتکه دخی دیرلر الوکب وواوک فخی وکافک
 سکونیه برایشه مواطبت ایتک بقال وکب ارجل علی الامر اذا وطب علیه ووکب دیکیلوب طور مق معناسنه ده
 کلوز الواکبه طور یچی قائمه معناسنه الوکبان وواوک وکافک فخیله برنوع یو ریچکدر سیر حاله الوکوب وواوک
 فخی وکافک ضمیمه کوکچک یو ریچی بقال طیمیه وکوب یعنی کوکچک یو ریچی کیلک المواکبه میک ضمی وکافک کسر بله
 کوکچک یو ریچی ناقه الوالبه لامک کسر بله شول اکتین در که اولکه کنک کوکندن حاصل اولور ووالبه الابل
 دوه نک اولادنه ونسلنه دیرلر الوالب کذلک لامک کسر بله برنسنه یه کیروب کیدن نسنه الولوب ضمیمه
 وصول معناسنه بقال ولبلب ولوبا اذ وصل الیک کاسما کان بونی بو عید نوادر الفلده ذکر ایلدی والبه بر
 رجالک اسیدر الوهب والوهب بالنسکین والتحرک والهیه هانک کسر بله باغشلق الموهب والموهبة ایتکسنه
 دخی میک فخی وهانک کسر بله اسم در بخشش معناسنه الاتهاب همزه نک کسر بله ووانک کسری وتشدد ببله

وَعَب

وَعَب

وَعَب

وَعَب

وَعَب

وَعَب

هَبْنِي قبول ایتک الاستیهاب همزه نک ووانک کسر بله هبه طلب ایتک التواهب فختینله وهانک ضمیمه بری
 برینه بخشش ایتک بقال تواهب القوم اذ اوهب بعضهم لبعض هب هانک فخی ووانک سکونیه احسب
 معناسنه در بقال هب زبدا منطلقا ای احسب ایتکی مفعوله تعدیه ایلر و بوندن ماضی ومستقبل کلز
 الموهبة میک فخی وواوک سکونی وهانک فخیله طاعده اولان شول دلکاره دیرلر که انده صوایر کلوز المواهب
 فختینله وهانک کسر بله جمعی موهب میک فخی وواوک سکونیه وهانک فخیله بررچاک اسمی در وهامف توح
 کلک شاذ در زرا شول معتل الفاسکه انوک مضارعند وای دو شمشدر انک اسمی ومصدری مکسور
 العین کلوز الابر ق کله که انلر نادر در نته کم موعده بیان اولمشدر الوهاب والوهابه وواوک فخیله کثیر الوهبه
 معناسنه هامبالغه ایچوندر الابهاب دائم اولق بقال اوهب له الشی ای دام له الموهب میک ضمی وهانک فخیله
 شول نسنه در که طعام ایچون حاضر ایتش اوله بر کسنه نک قتنن الموهب میک ضمی وهانک کسر بله حاضر لین
 کسنه بقال اصبح فلان موهبا ای معدا فادر اوهب ابن منبه کد اسم رجل در هانک تسکینی افصح در ومنه ده میم
 مضموم ونون مفتوح و با دخی مفتوح ومشددر وهین وواوک فخی وهانک سکونی ووانک کسر بله بر
 موضعک اسمی در ووب برکله در وبل معنا سنه تقول ووبک ووب زبد کا تقول وبلک و بونک معنا سی
 الزمک الموب بلا دیکدر من موصو بدر مصدر بت اوزنه واکر لامله استعمال ایتسک ووب از بد یرسن بونقدیر چه
 ابتداء بت اوزن رفع نصبدن اولی اولور واکر اضافته استعمال ایتسک نصب رفعدن اولی اولور فصل الهاء
 الهب هانک فخیله او یخودن او یخوق بقال هب من نومه هب من الباب الاول ای استیقط وکلک معنا سنه ده
 استعمال ونور بقال من این هیبت افلان ای من این جنت و برنسنه یه شروع قلغه دخی دیرلر هب فلان بفعل
 کذا بقال طفق بفعل کذا الالهباب همزه نک کسر بله اویندر مق بقال هبته انا الهوب ضمیمه والهیب هانک
 فخیله ووانک کسر بله بل اسمک بقال هبت ارجع هبوا وهیبای حاجت وارکک حیوانک مجامعتیچون شوقه
 کله سنه دخی هیب دیرلر وهیب طیراق صاورن یله دخی دیرلر الهوبه هانک فخی ووانک ضمیمه شول بلدر که
 اسد کجه توز صاورن الهوب کذلک هانک فخی ووانک ضمیمه بعناها الهباب هانک کسر بله دوه یو رکن اوینامق
 بقال هب البعیر فی السیر هبایای نشط وارکک مجامعتیچون شوقه کله سنه دخی هباب دیرلر الهبه هانک فخیله
 قلیجک وکوندر کد تره میس بقال هزرت السیف والرج فهب هبه وهبه سیف سیفک اورر کن تره میس
 وکسمی در وبقال سیف ذو هبه وهبه زمان مدیده دخی دیرلر بقال عشنا بذاک هبه من الدهر ای حقبة
 وحقبه نیچه یل دیک اولور وهبه بر ساعته دخی دیرلر که سهر وقتند باقی قلمش اوله الهبه هانک کسر بله وارکک
 مجامعته حریص اولوب شوقه کله بقال هب التیس هب من الباب الثانی الالهباب همزه نک کسر بله وهانک
 سکونیه بعناها الهباب میک کسر بله وهانک سکونیه والمهتب میک ضمی وهانک سکونی ووانک کسر بله ووانک
 تشدد ببله مجامعته شوقه کان اراکک الهیه هانک ووانک سکونیه ارکی مجامعته دعوت ایتک بقال هبهیهته
 اذا دعوته لیزو التههب تانک وهانک فخی ووانک سکونی وهانک ضمیمه ارکک دیشی اوزر یه چچرمق
 بقال هبهیهته تههب ای تززع الهیه هانک فخی ووانک سکونی وهانک فخیله چوبان راعی معناسنه الهباب
 هانک فخی وهمزه نک کسر بله اسمی کهنه معناسنه بقال ثوب هباب اذا کان متقطعاً التهيب علی وزن التعجب
 اسمیک بقال تهيب الثوب ایل الهب عنب وزنی اوزر یه پاره لری الهدیه هانک ضمی ودالک سکونیه چچاق جمله
 معناسنه خاء معجه نک فخیله وهديه نک دالی مضموم اولق دخی لغت در هب العین کر یلک که کوز اطر افند بته
 الاهدب علی وزن الاقرب کر یکی حوق ادم الهدب فختینله هراغاج بیراغی در که اینلر اولمیه بیان بلغنی بیراغی کی کد

وَب

هَب

هَب

هَب

اکا نل دیرل همزه نك فتحی و ثاء مثلثه نك سکونیه و سر و پیراغی کبی وارطی دبدکاری اعاج پیراغی کبی که
 انوکله دری دباغت ایدرلر و بسته نی اولان ایلغون پیراغی کبی که اکا طرفا دیرلر الهداب هانك خميله و دالك
 تشدید به بمعناه یعنی هدب معناسنه درکه انی اولمیان اعاج پیراغی معناسنه درو خرمابد اغنه دخی دیرلر
 الهدب هانك فتحی و دالك سکونیه دوه سودن صاغق بقال هدب الناقه یهد بهاهدیا من الباب الثاني
 ای احتلیها و میش و یومکه دخی دیرلر بقال هدب الثرة ای اجتنها الهدب هانك فتحی و یانك
 سکونیه جعفر و زنی اوزن اغرجانی اولوب ثقیل اولان کسنه و هیدب السحاب شول بلوت یغمعه
 باشلدقه اوزون اوزن اب کبی کورونن نسنه لدر الهدب والهندباء والهندباء هانك کسری
 و دلك فتحیه بر معروف و نك اسمی درکه انك برنوعه کاسنی دیرلر و برنوعی دخی بیانده بترکوکجه چچکی
 اولور و ابوزید ایتدی همدیا دالك کسر به در و مدبله و قصر به استعمالی جائزدر التهذیب علی وزن
 التکریم یاک ایتک تقیه معناسنه و سرعت معناسنه ده کور علی ماسجی المذهب ذالك فتحیه شول کسنه یه
 الطلاق اولنور که اخلاق یاک اوله بقال هذا رجل مذهب ای مطهر الاخلاق الاهذاب همزه نك کسر به
 وهانك سکونیه و التهذیب علی وزن التکریم اوجبقده و سکرتمده و سو بله ده سعت ایتک الهدبیا هانك
 فتحی و یانك سکونی و ذالك فتحیه نك برنوع یورعی در که سرعتله اوله الهرب فتحینه فتحی فرار
 معناسنه بقال هرب بهرب من الباب الاول التهذیب علی وزن التکریم قحرمق بقال هرب به نیره تهر بیالاهراب
 علی وزن الاکرام قورقوب زیاده سیله قحرمق هارب قارب رانك کسر به صویه و ارب کلن نسنه
 بقال ماله هارب و لا قارب یعنی انوکچون صویه و ارب و سودن کور نسنه یوقدر یعنی نسنه یه مالک دکادر
 الهرب هانك کسری و رانك سکونیه اوزن و فرموده اولان رقه در و هر جاب بر موصعک دخی اسمیدر
 التهذیه هانك کسری و رانك سکونی و دالك فتحیه قاری عورت و هردیه شول ره دیرلر که قاری
 ششک و قورقوب اوله الهرب علی وزن جعفر شول دوه در که غات بله یورچی اوله قوی الجری معناسنه
 الهضبه علی وزن القطرة ایری فطره لی یغمور و یصدم اولان طاع الهضب یغمور یغمق و سوزی قئی قئی
 سو یلشیم بقال هضب القوم فی الخدب من الباب الثاني ایضای ارتفعت اصواتهم بقال هضبتهم السماء
 من الباب الثاني ای مطر تهم الهضب هانك کسر به و ضادک فتحیه هضبه نك جمعی الهضب هانك و ضادک
 فتحیه هاضبک جمعی در تابعک جمعی تبع و باعدک بعدکدوکی کبی هاضب یغمور معناسنددر الهضب
 هانك فتحی و ضادک سکونیه صاعلن سودده فطره نك فطره اردنجه اینسنه دیرلر الهضاب هانك کسر به
 هضبک جمعی و جبل معناسنه اولان هضبه نك دخی جمعی هضاب کور الهازیب علی وزن الاقالیم
 هضابک جمعی در الاهضاب قئی قئی سو یلشیم بقال اهضب القوم ای افاضوا فیه و ارتفعت اصواتهم
 الاهضاب علی وزن الاکرام التکلم بقال اهضبوا یقوم ای تکلموا الهضب هانك کسری و ضادک فتحیه
 هانك تشدید به هضف کبی شول ته دیرلر که زیاده درلک اوله و هضف احق اولان کسنه به ده دیرلر
 الهابة علی وزن الجرعة شول خنزیر قلنه دیرلر که انکله دبکش دبکرلر الهلب هانك ضمی و لامک
 سکونیه هلبه نك جمعی در کذلک قورقوب قیلله و غیریه دخی هلب دیرلر و هلبه الزمان زمانک
 شدته دیرلر مثل الکلمة و الخلبة الاهلب علی وزن الاکرام شول ته دیرلر که قیللری چوق اوله
 و اهلب اجوزلق اولان به دخی دیرلر بقال عام اهلب ای خصیب اکین قوی و لماغیس ایری قیللحو حیوانه
 تشبیه و لنوب اهلب دیشدر الهلب هانك فتحی و لامک سکونیه ات قورغنک قان قیلل بنی بولق بقال هلبت

هندب

هذب

هرب

هرجب

هردب

هوزب

هضب

هلب

الفرس اذ تشفت هلبه المهلوب علی وزن المطلوب قالن قیللری قوریلر ات و مهلب بن ای صفره بوسیدن
 ابوالمهالبه دبد بلر الهلابه علی وزن العلامة یغمور قطره سیله اولان صوغور و زکله دیرلر بقال یوم
 هلاب ای ذو ریح و مطر الهلب فتحینه حماقت معناسنه الهنباء علی وزن الصحراء احق اولان عورت
 بلههه معناسنه الهنبی بالقصر لغت فیه ایضا هذب هانك کسری و نونک سکونیه اسم رجل در الهوب
 هانك فتحی و خميله اراقلق بعد معناسنه در نقول تر کته فی هوب دابر و هوب دابر ای محیث لاید ری این
 هو و هوب هانك فتحی ابله شول رجله دیرلر که احق و کثیر الکلام اولسه و اتش کرم اولق معناسنه ده کور
 الهیبة مهات معناسنه در که مهات عظمت و خوفدن ناشی اولور نسنه در بقال هلبه بهاء من الباب الرابع
 هب بفتح الهاء امر منه لان اصله هاب سقطت الالف لاجتماع الساکنین هبت نفس متکلم و حده در و یو
 اصلند هبت ایدی یانك کسر به و قنکه یاتسکین اولندی اجتماع ساکنیندن او تروحذف اولنوب
 کسره سی ما قبلنه و یرلدی ساژا جوف یا یلرک دخی حالی بو در المهیبة علی وزن المعركة محل هبت
 اولان نسنه بقال هذا الشئ مهیبة لک التهیب علی وزن التکریم هبت المق بقال نهیت الشئ و هبت و یرمک
 معناسنه ده کور بقال نهیت الشئ ای خوفی بو نقد یرجه لازم و متعبدی کلش اولور التهیب علی وزن
 التکریم بر نسنه بی مهاتلو قلیق بقال هبت الیه الشئ اذا جعلته مهیبا عنده المهیبة میمک فتحی و هانك کسر به
 شول کسنه در که اندن هبت الهرب بقال ر جل مهیب ای بهاء الناس المهوب میمک فتحی و هانك خميله مهیب
 کیدر کویا که مهوب هوب الرجل دن مأخوذ در بناء مجهول اولوب یاسی و اوه قلب اولند قد نصکره الهیوب
 هانك فتحی و یانك خميله شول قورقوب کسنه که خلقدن هبت اله و فی الحدیث الا بیان هیوب یعنی ایمان
 صاحبی اولانلر معاصیدن خوف ایدرلر الهیوب به هانك فتحی و یانك خميله و الهیاب هانك فتحی و یانك
 تشدید به و الهیابة علی وزن العلامة و الهیاب هانك فتحی و یانك کسری و تشدید به قورقوب کسنه در
 جبان و متهب کبی المتهب علی وزن المتعجب هبت ایچی کسنه الالهابة علی وزن الاقامة چوبان قیون
 یاخود دوه یه حیقروب طور تق یاخود دوندر مک بقال اهاب الرای بغنه ای صاح بهالتقف اولتر جمع
 و اهاب بالبعیر المهاب میمک فتحیه هیبتلو مکان بقال مکان مهاب ای مهوب هاب برلفظدر که انکله مخالف یره
 کنه دن منع ایدرلر هی هانك فتحی و یانك کسر به هاب کبی اقی مخالف یره کنه دن منع ایچون استعمال اولنور
 اقدمی و اقبلی کبی الهیاب هانك فتحی و یانك فتحی و تشدید به اورکک و خفیف معناسنه کور کذا فی بعض
 نسخ الصحاح فصل الیاء الیباب یانك فتحیه خراب معناسنه بقال خراب بیاب پس بیابک معناسی مستقل
 مراد در تأکید ایچون کلشدر اتباع قیللندن دکادر تا که لفظ بی معنی اوله الیلب فتحینه شول زرهه
 دیرلر که در بدن ایدرلر برینی برینه دککله که بومقوله زرهلری اکثر اهل یمن استعمال ایدرلر الیلبة یلبک
 مفردی در بعضی ایتدی یلب شول قلقلان در که در بدن ایدرلر بوسیدن در قه دخی یلب دیرلر و درق
 مهمله یانك فتحیه بله کوندن اولان قلقلاندر که اغاجی و صرمی اولماز و یلب اصل معناسنه قلقلان ایتدکاری
 درینک اسمیدر باب التاء من ترجمة صحاح الجوهری فصل الالف الالب همزه نك فتحی و یانك سکونیه
 کون اسی اولق بقال اب یومنا یأت من الباب الرابع اذا اشتد حرها و ات کذلک یانك سکونیه اسی کون
 معناسنه ده کور و الالب همزه نك فتحی و یانك کسر به و الالب همزه نك مدی و یانك کسری اسی کون
 بقال یوم اب الالب غلبه قلیق بقال ته یوته من الباب الاول المئنة میمک فتحی و همزه نك کسری و تانك تشدید به بله
 مفعله و زنی اوزن در غلبه معناسندن مستقدر الاست همزه نك کسری و سبک سکونیه اصل معناسنه

هذب

هوب

هیب

یب

یلب

ابت

ات

است

کوک بقال مازال علی استالدهر مجنونا ای ام یزل يعرف بالجنون واستالدهر عر بلرک اس الدهر دبدکاری کی در
 احد سینین تالی قلب اولمشدر نته کم طس ده طست دیرلرالات همزه نک فحی ولامک سکونیه لکسمک بقال
 الته حقه یا لته التامن الباب الثاني وحس ومنع ایتک معناسنه دخی کلور بقال الته عن وجهه ای صرفه لاته
 بلیته کی که بونلر لغتدر در بر معنایه واندو یرمک معناسنه ده کلور بقال الته عینای احلفه الامت همزه نک
 فحی و میمک سکونیه مکان مر نفع معناسنه وامت اوفاجق دپه جکره دخی دیرلر قال الله تعالی لا تری فیها عوجا
 ولا امتناعی انه انیش یوقوش یوقدرو بقال امتلاء السقاء فامه امت یعنی قر به طولیدر انوک بوش یری
 وناهموار یری یوقدر وامت قصد و نقد یرمعناسنه ده کلور بقال امت الشی امتای قصیده و قدرته الماموت
 علی وزن المقصود موقوف معناسنه در بقال هوالی اجل ماموت ای موقوفه الانیت ایکیلک این معناسنه
 نقول انت یا ت انت انتنم الباب الثاني وحسد ایتک معناسنه ده کلور بقال انته اذا حسده المانوت حسد
 اولنش کسنه بقال جل مانوت ای محسود فصل الباء البت خردن ایشلمش کیاسیه دیرلر وخرخاء معجمه نک
 فحیه و زای معجمه ابله برجنس یوکه دیرلر که اندن انچه فاشلر ایدر لر بعضلر دکز قیونی یوکیدر دیشلر در
 البتوت ضمتنه بته نک جمعی هیت کسمک معناسنه ده کلور نقول منه بته بته و بته من الباب الاول والثانی وهذا
 شاذ لان باب المتباع اذا کان بفعل منه مکسور الایحی متعدیا الاحرف معدودة وهی بته وعلیه و غه و شیه
 وجهه و هذه الاخیره و حد ها علی لغة واحدة و انما سهل تعدی هذه الاحرف الی المفعول شترک الضم و انکسر
 فیهن وعل ایتک و غم قو غلق معناسنه در البی بانک فحی و تانک کسر بله شول کسنه در کت ایشلیه یاخود
 بت صایحی اوله البتات بانک فحی و تانک تشدید بله مثله التبیث علی وزن التکریم کسمک بقال بته تبتتاشدد
 للمبالغة الانبات کسلمک انقطاع معناسنه المنبت میمک ضمی ونونک سکونی و بانک فحی و تانک تشدید بله
 شول رجل در که انک رجولینی کسلس اوله بقال رجل منبت ای منقطع ب البته در که کلامی تا کید ایچون
 کلور بقال لا فاعله بته ولا فاعله البته نکل امر لار جعة فییه و بونک انتصابی مصدر بت او زرر در نقد یرکلام
 بته بته قطعته قطع عام معناسنه یعنی فلان سنه او زوکس ایشلمک یوقدر و سکران لایت دیرلر اصمعی ایتدی
 بونک معناسی لا یقطع امراد یکدر و اصمعی ایتدی لایت دیرلر باب افعالدر و فر ایتدی ایکسیده لغت در
 بقال انت علیه القضاء و بته ای قطعته و دکر منی صول جانبه چورمکه دخی بت دیرلر بقال طخت بالرحا اذا
 ابتدأت الادارة عن یسارک البتات بانک فحیه قطع معناسنه در و منه قولهم نصدق فلان صدقة بتا و صدقة
 بته تبلة ای انقطعت من صاحبها و بانه و كذلك قولهم طلقها ثلثا بته و بعضیلر بوحدیث شریفک
 مفهومنه لا صیام لمن لا یت الصیام من اللیل بت بته عزم و قطع معناسنه در دبدی و بتات جهازه وزاده
 دخی دیرلر لایته جمعی مثل قذال و اقله و قذال با شکر اردینه دیرلر و بتات متاع بته دخی دیرلر و فی الحدیث
 لا یخطر علیکم النبات ولا یؤخذ منکم عشر النبات یعنی نباتاندر منع و متاع بیتدن عشر یوقدر و برسنه نک
 او زرر بته اولامه دخی بتات دیرلر بقال فلان علی بتات امر اذا اشرف علیه البات احق و ارق اولان کسنه یدیرلر
 بقال هو بات ای احق و مهزول البت بانک فحی و حاء مهمله نک سکونیه خالص معناسنه در بقال شراب بحت
 ای غیر مزوج و خمر بحت ای افس معه غیره و عربی بحت ای محض و کیرو بونجلین در سن موتی و ثنیه سی
 و جمعی دخی مراد اولدقه و اگر دلسک تا نبشند عریه بته تحت دیرسن و محله کون ثنیه و جمعی دخی بدرسن و بر
 سنمه خالص اولمق معناسنه ده کلور بقال بحت الشی من الباب الخامس ای صابر بحتا المباحته میمک ضمی
 و حانک فحیه خالص قلمشه یقال با حته الودای خالصه البحت بانک فحی و حاء معجمه نک سکونیه

الت

امت

انت

بت

بحت

بحت

غناو بو فار سیدن معر بدر المجنوت میمک فحی و بانک سکونیه غنا ضاحی اولان کسنه البحت بانک ضمیمه
 برجنس دوه در بعضیلر ایتدی شول دوه که عربی اولان دوه ابله عجمیدن طوغش اوله اکاخنی دیرلر بحت
 النصیر دبد کمری ملکه منسوب اولدو غیچون البحتی مفردی البختیه مؤنثی در البختی جمیدر غیر منصرف در
 زیر اجمع جمع معناسنه در و بانک تخفیفی ده جائز در بختی دیرسن اتانی دبد کمری کی که انقیه نک جمیدر
 و انقیه همزنک ضمی و آخرنک یانک تشدید بله صاج ایاغی معناسنه و فی بعض النسخ و اما مساجدی
 و مدائی فنصرفان لان الیاء فیها غیر باقیه فی الواحد کا نصرف المبالغة و المسامحة اذا دخل علیها
 هاء النسب التبجیت علی وزن التکریم خصمی الزام ابدوب اسکات ایتک تبیکت معناسنه کذا فی بعض النسخ
 الصحاح البت بانک ضمیمه و رانک سکونیه قولانغز اولان کسنه و برت قازمه دبد کمری الته دخی دیرلر المبرت
 میمک ضمی و راء مشدد نک فحیه طبرزد دبد کمری شکر در که شکر کز یاده محکمه طبرزد دیرلر زدن
 نفخیم اولمشدر بالته ابله فاند غندن او ترو بیروت بانک فحی و بانک سکونیه بر موضعک اسیدر الابرئاء
 همزه نک و رانک کسر بله و نونک سکونیه برسنه یرسنه مستعد اولمق بقال ابرئیت للامر ابرئاء اذا استعددت له
 باب افعالیه ملحق در یاز یاده اولمقله البغت بانک فحی و غینک سکونیه برسنه اکسرن کلمک بقال بغته
 بغته من الباب الثالث ای فاجاه و بقال لقیته بغته ای فحاه المبالغة میمک ضمی و غینک فحیه مفاجاه
 معناسنه در التبیکت علی وزن التکریم بر کسنه بی اسکات ایتک یا اور مغله یاخود قاتی سو بلمکه بقال
 بکنه بالجه ای غلبه و بکنه بالعصای اسکنه بضربه البت بانک فحی و لامک سکونیه کسمک قطع معناسنه
 نقول بکنه بکنه من الباب الثاني البت فحیه کسمک انقطاع معناسنه بقال بکنه بکنه من الباب الرابع
 و منه بکنه یعنی سکن المهر المبت حمیر لغی او زرر ضمان ابله اولان مهر مهر مضمون معناسنه البت بانک فحی
 و هانک سکونیه اکسرن طوطقدیر بقال بکنه بکنه ای اخذه بغته قال الله تعالی بل تأتیهم بغته فتمتهم
 و بکنه بر کسنه یا فتر ایتک معناسنه ده کلور و بکنه تحیر معناسنه ده کلور بقال بکنه بکنه من الباب الرابع
 و بکنه من الباب الخامس و بکنه علی البناء للمفعول افصح منهما قال الله تعالی فبکنه الذی کفر لانه بقال رجل
 مبهور و لا یقال باهت و لا بهیت البت بانک و هانک فحیه و البهتان بانک ضمی و هانک سکونیه کذلک
 افتر ایتک معناسنه در بقال بهته بهتا و بهتا و لا یقال بهت علیه و انما الکلام بهته بلاکله علی البهات بانک
 فحی و هانک تشدید بله افتر ایدن کسنه المبهوت افتر اولن البهته بانک فحی و هانک کسر بله بهتان
 معناسنه در بقال یاللبهته بکسر اللام للاستعانة البت او خانه معناسنه و بکنه عیال معناسنه و شعر
 منظومه معناسنه ده کلور و بو معناده دیشلدر و بکنه علی ظهر المطی بکنه با سمر مشقوق الحیاشم
 یرعف قلی وصف ایلر و اسمر قان یاغزه دیرلر و مشقوق الحیاشم بورنی یارلمش و رعاف بورون قائمه
 دیرلر که قلده بوصفتلر واردر البیوت و الایات جمعی الا یا بته همزه نک فحیه جمع جمعی مثل اقوال و اقوال بل
 البیت ضم باو فتح یا بله نصغیری البیت بانک کسر بله دخی لغتدر البیوت بیتک نصغیر بدر عامه قاتنه
 کیرو حال بو بله در شیخک و شبکک و بونلره بکرنیلرک نصغیرنه بیت بیت بر مرکب کله در که دیواری
 یری رینه اولاشقدر دیکر اشعار ایدر اخرلری فتح او زرر میندر اسم واحد منزله سنه قلند قلر یچون بقال
 فلان جاری بیت بیت ای ملاصقا البات بیات قالن سنه غاب معناسنه بقال خبر بائ البیوت بانک فحی
 و یانک ضمی و تشدید بله بائ معناسنه و بیوت شول ایشه دخی دیرلر که صاحبی انک او زرر نه اهنام ابدوب
 کیمه لایتموته تانک فحی و یانک سکونی و تانک ضمیمه کیمه ملک بقال بات بیت من الباب الثاني و بات بیت

بخت

برت

بکت

بکت

بکت

بیت

من الباب الرابع وبتوته كيجه اشلمكه دخی دیرلر بقال بات بفعل كذا اذا فعله لیلایا بقال ظل بفعل كذا
 اذا فعله نهارا الاباثة احشاملق بقال بانك الله بخير التبييت مثل التكریم شجون ایتك بقال بیت العدو
 ای اوقع بهم لیلایا ورنسنة بی كيجه ابله ندیر ایتكه دخی دیرلر بقال بیت امرای دیره لیلایا ومنه قوله تعالى
 اذینةون مالا یرضی من القوم ونقدیر بمعنایه ده کلور بقال بیت الشی ای قدر البیات بانك فخیله اسیدر
 شجون ایتك معنایه البیت بانك كسر به قوت معنایه کلور بقال ماله بیت لیلایا ای قوت لیلایا البیت بانك
 كسر به كذلک یعنی البیت یعنی قوت معنایه فصل الثاء التوت تانك خمیله معروف میوه در فرصاد معنایه
 ولا نقل القوت بالشاء المثلثة التوتیا تاء اولینك خمیله و تانك كسر به بر طاسدر كه انی سحق ایدوب كوزه
 جكر لمعرب در فصل الثاء الثبات بالفتح والثبوت بالضمین حاصل اولق بقال ثبت الشی ثبما تاو ثبوتان من الباب
 الاول الاثبات همزه نك كسر به ثابت قلمق بقال اثبته غیره ورنسنة دن ایرماق معنایه ده کلور بقال
 اثبته السقم اذالم بفارقه ومنه قوله تعالى لیثبتوك او یقتلوك ای یجر حوك جراحة لا تقوم معها التبییت
 علی وزن التكریم بمعناه بقال ثبتته ای اثبته التثبت فخیله و بانك ضمی وتشدید به ثابت اولق بقال ثبت الرجل
 فی الامر ثبیتا الاستثبات بمعناه الثبوت ثابت القلب اولن كسنة وثابت العقل اولنه ده دیرلر و بقال فلان ثبت
 الغدر یعنی خصومتیه ثابت در دلی خصمه مکالمه دن عاجز اولور و غدر غین معجه ابله و دال مهمله نك فخیله
 اصلنه شول یره دیرلر كه انوك كسین طاسلری اولوب تمام خشوتی اوله الثبوت تانك و بانك فخیله ثابت
 قدم اولق بقال رجل له ثبت عند الجملة ای له ثبات وثبت حخته دخی دیرلر بقال لاحکم بكذا الاثبت ای حجة
 الثبوت تانك فخی و بانك كسر به ثابت العقل اولن كسنة الثبوت تانك فخیله ثابت العقل اولق بقال ثبت
 یثبت من الباب الخامس اذا صار ثبیتا الثبوت تانك فخیله جماع ایدر كن افشان ایتك بقال ثبت من الباب الثاني
 ای احدث عند الجماع وثبت یرده اولان یارغه ده دیرلر شكاف معنایه الثبوت خمینله جمعی كذا فی بعض
 نسخ الصحاح الثبوت فخیله ورنسنة بدر ایحه اولق بقال ثبت الشی والجم ای انش وثبت دخی نونك تاووزرینه
 نقدیله بو معنایه در فصل الجیم الجیت جیمك كسری و بانك سكونیله بر لفظدر كه صنه اطلاق اولنوز
 و معینانن خبر و یریه وساحره دخی اطلاق اولنوز و فی الحديث الطیرة والعیافة والطرق من الجیت طیرت
 ورنسنة ابله یره مز یوم ایتك و عیافت عین مهمله ابله و فایله غاییدن خبر و یرمكه وطرق وفاق طاسلر له فال ایتكه
 دیرلر و جیت لفظی خالص عربی دكلدر زیرا كه جمیله تاجع اولمشدر كله واحد ده حرف ذولقیسر و ذولق
 ذال معجه نك فخیله دل اوچنه دیرلر و هر حرف كه دل اوچندن کلور راکی و لام کی اكا حرف ذولقی دیرلر
 جوت جوت بر لفظدر كه بونكه دوه بی صویه دعوت ایدر لر نقول للابل جوت جوت اذا دعوتها لی الماء
 فصل الحاء الحاء حانك فخیله اغاییدن پیراغی و زدن منی قازیق و بونلره بکزر نه که وارایسه و تعجیلا ورمغه
 دخی دیرلر بقال حته مائة سوط ای عجلها له وحت نیز و چایك اولان ته دخی دیرلر بقال فرس حت ای سریع
 و ذریع الاحتات همزه نك فخیله حتك جمعی کلور الاحتات تانك فخیله طاعلق بقال تحت الشی اذا تاتر
 الاحتات حانك خمیله و تانك تخفیفیه هر نسنه نك طاعندیسی حتات كذلک حانك خمیله بر جاك اسیدر
 حتی فعلی و زنی و زنه حرف جر در انتهاد و غایتیه الی مثابه سنده در وگاه اولور كه عطفه اولور و او منزه سنده
 وگاه اولور كه حرف ابتد اولوب انكله مابعدنه اولان كلامه باشلنور ته كم شاعر ك بوشعنده واقع
 اولمشدر فإزالت القتلی تمج دماءها بدجلة حتی ماء دجله اشكل و نج صوبی اغزه الوب عنقله اخرج ایتكه
 ذیرلر واشكل قرمزی كوزلویه دیرلر و بومقامه مراد دجله صوبینك قانه بو بنمائی در اكرسن حتاتی فعل

قوت

ثبت

ثبت

ثبت

جیت

جوت

جوت

مستقبل

مستقبل اوزنه داخل قیلوزسك منصوب قیلرسن ان ناصبه نقدیر ایتكه نقول سرت الی الكوفة حتی
 ادخلها یعنی الی ان ادخلها اكرسن بو كلامی كوفه یه دخول حالنه سو بلسك مرفوع ایدر سك و بو
 سیدن حتی نقول الرسول او قمشدر رفعه و شول كسنة لکه نصبیه او قومشدر حتی بی غایچون قلمشدر در
 و شول كسنة لکه رفعه او قومشدر در حتی بی حال ایچون قلمشدر یعنی رسول بو حالته ایدی و عر بلك
 حتام دبد كلری قوللری اصلنه حتام ایدی ماء استفهامك الفی حذف اولندی کیرو بوخلین در هر حرف
 جر كه ماء استفهامیه یه داخل اوله كه بودم مانك الفی حذف اولنور كقوله تعالى فیم نبشرون وفیم كنتم
 وعم یساء لون المحرور میك فخی و رانك خمیله انجدان كوكی وانجدان بر اوت در كه اطباقتنه معروف در
 معربدر انكدان دن تعرب اولمشدر الحرت حانك فخی و رانك سكونیله قانی او مق ذلك شدید معنایه
 بقال حرتیه محرتیه من الباب الاول الحرتیه همزه وزنی اوزنه كثیرا لکل معنایه در الحقیته حانك و فانك فخیله
 واخرنه همزه ابله مدسرسشول رجل قصیره دیرلر كه ملحم اوله الحقت حانك فخی و فانك سكونیله قافق دق
 معنایه الحلیت حانك كسر به و لا ملك سكونی و تانك كسر به انجدان دبد كلری و نك صغی در و لا نقل حلیت
 بالشاء المثلثة اما كاه اولو رحلیت دیرلر لا ملك تشدید به و تاء واحد ابله الحلت حانك فخی و لا ملك سكونیله
 باش تراش ایتك بقال حلت راسی من الباب الثاني ای حلقته و بوج او دمكه دخی دیرلر نقول حلت دینی ای
 قضیته و یوك یولغه دخی دیرلر نقول حلت الصوف ای مزقته و یرنسه و یرمكه دخی دیرلر بقال حلت فلانا
 ای اعطیته اصبعی ایتدی او رمق معنایه ده کلور بقال حلتیه مائة سوط ای جلدته والكل من باب واحد
 الحوتیه خمینله اسی محكم اولق بقال حمت یومنا من الباب الخامس اذا استند حره الحمت حانك فخی و میك
 سكونیله اسی كون بقال یوم حمت بالنسكین و قور منالو فاسد اولق بقال حمت الجوز ونحوه حمتا اذا فسد
 الحیت حانك فخی و میك كسر به شدید معنایه بقال غضب حمت ای شدید و حمت شول یاغ نلومنه
 دیرلر كه اوزرند قلی اولیه ابن السكیت ایتدی یاغ تولومنه رب دخی قوسلر کیرو حمت دیرلر و انو کیچون حمت
 دیرلر كه رب قوغله شدید اولور الحوت حانك خمیله بالقی سمك معنایه الحیتان حانك كسریله خونك جمیدر
 والحوت كوكه بر جاك اسیدر الحوت حانك فخی و و او ك سكونیله یرنسنه نك اطرافن قوش اوچر كن طولشلق
 بقال حات الطائر علی الشی بحوت یعنی قش قوش یرنسنه نك اطرافن دولشسه الحوتیه میك ضمی و و او ك فخیله
 بری بر به دستان سو بلسك مراوغه معنایه بقال حاونك فلان و حاونتی اذار اوغك فصل الحاء الحبت حانك
 فخی و بانك سكونیله شول دوز یره دیرلر كه قوملوا و له و حبت كذلک بر صوبك اسمی در كه كب قبیلله سنه
 منسوبدر الاختات همزه نك كسر به تواضع ایتك بقال اخت الله تعالی الحبت حانك فخی و بانك سكونیله
 تواضع ایتك بقال فیه خبته ای تواضع الاختات یرنسنه نك نصیبین از و یرمك بقال اخت الله حظه ای
 اخسه واختات اوفق معنایه ده کلور بقال اخت فلان ای استی الحبت قلیل و بی اعتبار نسنه خسپس
 معنایه اخرت حانك فخی و رانك سكونیله اكنه دلیکی وقازمه دلیکی قولق دلیکی و بونلره بکزر نه که وارایسه
 و خرت یولی بلكه ده دیرلر قال لكسائی نقول خرتنا الارض اذا عرفناها ولم تخف علینا طر قها الخرت خمینله
 والاخرات همزه نك فخیله خرنك جمعی و شول حلقه لکه قولنا نرك باسنه دكر لائلره اخرات دیرلر الخرت حانك
 كسری و رانك كسری و تشدید به شول قولنا غوز كه قولنا غوز لقه ماهر اوله الخرات حانك فخی و رانك
 كسر به بلا یاء خرتك جمیدر الخفوت خمینله اواز چقمز اولق بقال خفت الصوت خفوتا اذا سكن
 و بوسیدن خفت المیت دیرلر چنكه نكلمی منقطع اولوب ساكت اولسه الخافت شول میت كه كلامی منقطع

حرت

حقت

حلت

حمت

حوت

حبت

خرت

خفت

اولش اوله اخفات خانك خيميله كسرن اولك وفات فتي معنا سنه بقال خفت خفاتا من الباب الثاني
 اي مات اخافته ميمك خيميله وفانك فتيه و الخافت تانك فتي وفانك خيميله كلامي كير او سو بلك اخفت خانك
 فتي وفانك سكونيله معنا هاو هو ايضا من الباب الثاني الخوت والخوتان طوغن صيداو وزيته دوشيك صيدي
 طوغن عيجون ووعده به مخالفت ايمكه دخی دیر لر بقال خات الرجل اذا الخلف وعده وياشلو اولغه دخی دیر لر
 بقال خات لرجل اذا السن الحائنه طوشخيل دبدكری قوسندركه قوندوغی وقتد قنادینك وازی ایشلد كچون
 خائنه دبدلر الخوات خانك فتي ابله طوشخلك قنادینك اواز بدر بقال خات العقاب تخوت خواتل من الباب
 الاول الخوات خانك فتي وواوك تشد بدبله جری اولان كسنه به دیر لر بقال خات كذاك خانك
 فتي وواوك تشد بدبله انصار دن ركسنه نك دبدلر الخوت فختینله وواوك فمی وتشد بدبله اكسك معنا سنه در
 بقال تخوت ماله مثل تخوفه ای تقصیه وركسنه نك خبرن الوب حفظ ايمكه دخی دیر لر بقال فلان بخوت
 حديث القوم اذا تحفظه الاختيات همزه نك كسری و خانك سكونيله او غورليوب اكسك بقال ما زال الذئب
 يختات الشاة بعد الشاة ای يختلبها فیسرقها وخبر المغه دخی دیر لر بقال فلان يختات حديث القوم
 ای یاخذ منه واختيات كچه ابله كزوت قطع طریق ايمكه دخی دیر لر بقال انهم يختاتون الليل ای یسرون
 ويقطعون الطريق فصل الدال الدست دالك فتي وسینك سكونيله صحر ابو اصلند فار سیدر یاخود لغتین
 بینده اتفاق واقع او لمشدو فصل الدال الذات دالك فتي وهمزه نك سكونيله بوغق بقال ذات تیداته
 ذاتا من الباب الثالث ای خنقه ابوز بدایتدی ذات زیاده شدله بوغقه دیر لر بر حیشته كه بوغلن دبلن
 چقره الذعت دالك فتي وعینك سكونيله زیاده بوغق ذات كبی بقال ذعته ذعتا من الباب الثالث مثل ذات
 وذاطه وذعظه اذا خنقه استد الخنق وذعت دفع ايمكه دخی دیر لر بقال ذعتیه ذعتای دفعه دفعاذت وذبت
 شوبله وستوبله دیکدر كیت وكیت معنا سنه بقولون كل من الامر ذبت وذبت فصل الرء التریب تانك
 فتي ورائك سكونی ورائك كسری ورائك سكونيله بسلك بقال رت الصبی رسته ریتای رباة الرت رانك فخیله
 رئیس معنا سنه الرتوت فختینله دخی دیر لر بقال هولاء رتوت البلد ورتوت بیان خنزیر لرینه دخی دیر لر واحدی
 رت در كذاك رانك فخیله الرته رانك خیميله كلامه فصیح اللسان اولما مق عجمه معنا سنه بقال فی لسانه رته
 ای عجمه الارت فختینله دخی بلی نكلمه طونقن اولان كسنه بقال رت ای بین الرت الارتات همزه نك كسری
 ورائك سكونيله دخی طونقن ايمك بقال رته الله فرت الارت رانك خیميله چورمش دو كاش نسنه حطام
 معنا سنه قال الله تعالى اذا متنا وكنا ترابا وعظا ماورقاتا المرقوت چورمش بقال رت الشی فهو مرقوب
 فصل الرء الرت رانك فخیله زین ايمك بقال زنت ارتها زانها من الباب الاول اذا زینتها فتریت الرت زانك
 كسر بله قره صاقر قیر معنا سنه المرفت ميمك خیميله وفانك تشد بدبله وفخیله ز فتلنش نسنه بقال جرة مرفته
 یعنی زفتلنش دسئی مطلبیه بالرقت معنا سنه المزكوتة طولاش نسنه بقال قربة مزكوتة ای مملوءة التزكیت
 تانك فتي وزانك سكونيله طولدرمق بقال زكت القرية تركیتای ملائها الا زكات همزه نك كسری بله طوغرمق
 بقال زكت المرأة بعلام ای ولدته الریت زانك فتي وميمك كسر بله اهل وقار اولان كسنه الریت زانك كسری
 وميمك كسری وتشد بدبله فسیق كبی زیاده اهل وقار اولان كسنه الا زمت همزه نك فخیله او قمر معنا سنه
 اسم تفصیل در بقال فلان لزمت الناس ای او قهرم ونعجبند ما شد ترمته دیر سن الترمت فختینله وميمك
 فمی وتشد بدبله صاحب وقار اولمق الزیتون زانك فخیله ترمه معروفه در الریتونه واحدی در الریت زانك
 فتي ورائك سكونيله زیتونك یاغی دروزت بر نسنه به زیت یاغی قومغه دخی دیر لر بقال زت الطعام

خوت
سبت
ذات
ذعت
ذیت
رت
رفت
زنت
زكت
زمت
زیت

ازینهن زیتا اذا جعلت فيه الزيت زيت باغن بدرمكه دخی دیر لر بقال زت القوم ای جعلت ادمهم الزيت یعنی
 انك قاتعین زیت قلد م الزيت والمزیت ميمینك فخیله معیله معیوب كبی اعلاله واعلاله زیتلنش
 دیکدر التریب تانك فتي وزانك سكونيله زانك لندر مق تقول زیتهم اذ زهدهم الزيت الاستزاة زیت
 طلب ايمك بقال جاوا ایستزیتون ای یستوهبون الزيت فصل السین السات بوغق حتی اولجه بقال ساته
 یساته ساتا اذا خنقه حتی یوت مثل سابه بالباء الختایة وابوز بدسائی بووجه اوزنه نفسیر ایتشدر
 الا حتی یوت دیما شدلر السبت راحت اولمق وسبت دیودهره دخی دیر لر وسبت دیوباش تراش ايمكه
 دخی دیر لر وسبت دولاشق صاچ ایچندن صاچ صار قنقه دخی دیر لر وسبت دیودوه یور یچسندن بر نوع
 یور یكه دخی دیر لر كه اندن عنق دیو تعبیر اولنور وسبت بوین اورمغه ده دیر لر بقال سبت علاوته سبتا
 اذا ضرب عنقه و یوم سبتیه یوم سبت دبدكریك معنا سارایام هفته یوم سبتیه منقطع اولدوغیچون در
 الاسبت همزه نك فتي ورائك خیميله والسبتوت فختینله سبتك جمعی در وسبت بهودینك سبت كونی رعایت
 ایئسی قال الله تعالى هم لا یسبتون الاسبات همزه نك كسری بله سبت كونه داخل اولمق بقال اسبتت
 اليهود ای دخلت فی السبت المسبت ميمك صمی ورائك كسری بله سبتیه داخل اولوب خركت ایئین بقال اسبت
 ای دخل فی السبت ولم یقر ك فی السبات سبتك خیميله او یخو و بونك اصلی راحتدن ماخوذ درومنه قوله
 تعالى وجعلنا نومكم سباتا بقال سبت یسبت هذا من الباب الاول وما قبله من المعانی المتعددة من الباب الثاني
 المسبتوت میت معنا سنه واوصی كمش معنا سنه ده كور و شول خسته كه یا توب اكثر او قنده كوزن یومه
 اكادخی مسبتوت دیر لر السبت كسری سین ابله وسكون ابله شول صغر در یسدر كدقر طله دباغت اولوب اندن
 نعل سینی كسری وقرط سلم دبدكری اغاچك بیراخی در كه انكه دزی دباغت دیر لر السبتیه رنوع ایق قابی در كه
 انی عر بلر كیره فی الحدیث یا صاحب السبتین اخلع سبتینك وخرج الحاج یتودف فی سبتین له وتودف
 ذال معجمه ابله وفایله اهسته یور یكدر صالتمغه المنسبت شول خرمادر كه هریری او ماش اوله بقال رطب
 منسبت اذا عمه الارطاب السبئی والسبندی سبتك ورائك فخیله واخرنده الفك قصر بله هر شیندن جری
 ومقدم اولنه دیر لر اخرنده اولان یا الحاق ایچوندر تاپت ایچون دكلدر زیرا كاهاء تاپت دخی الحاق اولوب
 سبتتاه وسبنداه دیر لر وسبتی وسبندی پارس دبدكری جانور دخی دیر لر كویا كه جهرای قی اولدوغیچون
 اطلاق اولنور السبوت سبتك خیميله ورائك سكونی ورائك خیميله عجرای خالی قفر معنا سنه كه قفر قافله
 وفایله اسد دیکدر مسبوت شئ قلیله دخی دیر لر وسبوت فقیره ده دیر لر بقال رجل سبوت وامرأة سبوتة
 السبوت سبتك ورائك كسری بله ومامنده بونك سكونيله فقیر معنا سنه لغتدر سبوت بقال رجل سبوت
 وامرأة سبوتة السبوت سبتك فتي ورائك كسری ومامنده سبوتك جمعی وشول رجالی ایچون
 ونسایچون اطلاق اولنور كه مساكین ومحتاجین اوله لر السبت سبتك كسری بله التي عدد بقال ستة رجال وست
 نسوة بونك اصلی سدس ایدی سبتك تاپسی تایه تبدیل اولنوب دال تاده ادغام اولندی زیرا كه بونك
 نصفینده سدیمسه وجمعنده اسداس دیر لر این السكیت ایندی عندی ستة من رجال ونسوة دیوب نسوة بی
 ستة نك عقبنجه كتور رسن ومجور وابدوب معطوف ایدرسن كویا كه عندی ثلاثة من هولاء وثلاث من هولاء
 دیش اولوسن واكر دبلر سك عندی ست رجال ونسوة دیوب نسوة ستة نك عقبنجه كتور رسن ومرفوع
 ایدوب ستة یه معطوف ایدرسن مرادك عندی ست من رجال ونسوة سوی هذه الستة اولمق اوزنه كذاك
 حال بویله در هر عددده كه اندن جمعلر افران اولمق قابل اولور ست كبی وسبع كبی و بونلردن زیاده عددلرده

سات
سبت

سبوت
ستت

بوذکر اولن ان ابي وجهه يعني نسوه نك مجرور اولسي و مرفوع اولسي جائز اولور اما چنگنه ابي جمع اعتبارنه بحال اولسه خمس كي هاربع كي نسوه ده رفع جائز اولور انحق جرائز اولان نقول عندي خمسة رجال ونسوه بالرفع لا غير السادس دالك كسر بلة والسات تانك تشديد بلة والسادى دالك كسرى و يانك سكوبيله التيجي ديكر شول كسنة كه سادس ديسد سدن بناقيلور وشول كسنة كه سات دير تانك تشديد بلة ست دن وستة دن بناقيلور وشول كسنة كه سادى ديسين اخيره يي يايه قلب ابلر كه بعض حروف يي يايه قلب ايتيك جائز اولور اما ده اياوتسندن تسنى ونقص ده نقضى ونلع ده نلعي وتسرد ده تسرى ديد كارى كي ونقصى هوادن قوش ايتيك ونلع لعاع ديو شرمكه ديرلر ولعاع ضم لامله وهينين مهملتين ابله يردن يكي حقن اوت دره تسرى جاريه طوقه درلر صاحب الكتاب جوهرى رحمة الله ابدرا اما است ان شاء الله تعالى باب هاده ذكر اولنور زيرا بواصله سته ابدى هائله السحت والسحت سبنك خميله وحانك سكوبى وخميله حرام معنا سته در الاسحات حرام كسب ايتيك بقال اسحت الرجل في تجارته اذا كتسب السحت وكو كندن كسمة دخی ديرلر بقال اسحتنه اى استأصله وقرى فسحتكم بعذاب السحت سبنك فخميله كو كندن كسمة درلر بقال سحتنه من الباب الثالث اى استأصله وسحت برنسنه يي برنسنه دن صويوب جعفر مغه دخی ديرلر نقول سحت الشعم عن اللحم اذا فشرته عنه مثل سحفته بالقاء المسحوت ميمك فخي وسبنك سكوبيله والمسحت ميمك ضمي وحانك فخميله كمش مال مال مسحوت ومسحت ديرلر مذهب معنا سته ومسحوت الخوف ديرلر شول كسنة يكه اصلا قرنى طوخيه السحت سبنك فخي وحانك سكوبيله شدد بد معنا سته ابو الحسن اللخاني ايتى هذا حر سحت ديرلر و بولام عربيه معروف در وعرب طائفة سى كاه اولور كه بعض كلام عجمي استعمال ابدرا شنه كم سحه كسر ميميله بلاس ديرلر السحت سبنك كسر بلة وحانك سكوبى وتانك كسر بلة شدد بد معنا سته در وسحت سبت كذللك شول سو يقه ديرلر كاه كاتاق قارلمش اوله وز ياده قالقان توزه دخی سحت سبت ديرلر الاسحتيات همزه نك كسرى وسبنك سكوبى وحانك كسر بلة يانك سبت سى ساكن اولمق بقال اسحات الجرح اسحتيات اى سكتن ورمه السفت سبنك فخي وفانك سكوبيله برنسنه يي ايجوب قائمق بقال سفت الشرب يسفته سفتان من الباب الرابع اذا اكثر منه فلم يروا السكت سبنك فخي وكافك سكوبيله والسكوت خميتنه والسكات سبنك خميله ايسم اولمق بقال سكت سكتنا الح وسكوت غضب ساكن اولمغه دخی ديرلر بقال سكت الغضب اى سكتن ومنه قوله تعالى ولما سكت عن موسى الغضب المساكنة ميمك ضمي وكافك فخميله ايسم ايتيك بقال ساكتنى فسكت يعنى بكا ايسم اول ديدى بند دخی ايسم اولدم الاسكات همزه نك كسرى وسبنك سكوبيله والتسكيت على وزن التكرم ساكت قلمق بقال اسكتنه الله وسكتنه يعنى واسكات بر كسنة نك اصلا سوزى قلم مغه دخی ديرلر بقال اكلم الرجل ثم سكت بغير الف فى اوله فاذا انقطع كلامه فلم يتكلم قات اسكتنه السكتنه سبنك ضمي وكافك سكوبيله برنسنه در كه انوكله صبى اسكات اولنور السكتنه سبنك فخي وكافك سكوبيله بر مضر كدمعروف در السكيت سبنك كسرى وكافك كسرى وتشديد بلة والسكوت كافك خميله دائما ساكت اولان كسنة يه ديرلر السكات سبنك ضمي وكافك تخفيفي ابله شول يلان در كه ابصر ميمجه بلنيمه وسكات بر مصلحته ايرشكه قريب اولمغه دخی ديرلر بقال كنت على سكات هذه الحاء اى على شرف من ادراكها وبوز بد ايتدى سكات باعث سكوت اولان نسنة يه ديرلر بقال ريمته بسكاته اى بساكتنه السكيت على وزن الكمية يار بشيچون قوش اون انك صكره كلانه ديرلر وكاه اولور كه كافك تشديد بلة ديرلر واسم او فخي كلن اته قاشور وفسكل دخی ديرلر و بوندن صكره كان اته اعتبار اولن ان السلت سبنك فخميله ولا ملك سكوبيله شول نسنه در كه چناغى ياك انكه چون بر ماغله اطرافندن

سحت

سحت

سفت

سكت

سات

اولور السلت سبنك فخميله ولا ملك سكوبيله بر ماغله چناغلك اطرافندن برنسنه يي المغه ديرلر بقال سلت القصعة اسلتها سلتان من الباب الاول اى نظفتها بالاصبع وسلت برون كسمة دخی ديرلر بقال سلت بالسيف انفه اى جدعه وسلت قمچيله اوز مغه دخی ديرلر بقال سلت مائة سوط اى جلدته مثل حلتته وسلت باش تراش ايتيكه دخی ديرلر بقال سلت رأسه اى حلقه من الباب الاول ايضا السلوت ميمك فخي وسبنك سكوبيله والحلوت والمسبوت والحلوق جملة سى تراش اولمش معنا سته در الاسلت على وزن الاكرم بورنى هب كسلن كسنة ابن الاسلت بر شاعر ك ادى در كه كنبى ابو قيس ديكله مشهور در التسلية على وزن التكرم الدن حنا باغن كيدر ملك بقال سلت المرأة خضابها عن يد هاذ القت عنها العصم وعصم عينك وصادك خميله عصامك جمى در باغ معنا سته السلطاء سبنك فخي ولا ملك سكوبى والفك مد بلة شول عور ندر كه حنا اوز فيه السلحوت سبنك خميله ولا ملك سكوبيله شول عور ندر كه لا بالى اوله بقال امرأة سلحوتة اى ماجنة كذا فى بعض نسخ الصحاح السميت سبنك فخي وميمك سكوبيله طريق معنا سته وقصد ايتيك معنا سته ده كلور بقال سميت سميت من الباب الاول اى قصد وسميت اهل خير هيئته دخی ديرلر بقال ما احسن سمته اى هديه وهدي هانك كسر بلة وفخميله سيرت معنا سته در وسمت طن وكما ذله كرمكه دخی ديرلر التسميت فخميله وميمك ضمي وتشديد بلة قصد ايتيك بقال سمته اى قصد التسميت حق تعالى نك اسم شربقن بر شى اوز رينه ذكر ايتيك ونسميت العاطس اخسرن كسنة يه بر حرك الله ديك در نسميت سبنك ونسميت سبنك معجمه ابله لغت در ثعلب ايتدى مختار سبنك اولاندر كه سبنك اولان قصد معنا سته در و ابو عبيد ايتدى سبنك استعمال اولمق عربى لكلامه اعلى واكثر در الاسنات قوم قيتلغه داخل اولمق بقال اسنت القوم اى اجد بوايونك اصلي سته دن ماخوذ در واوى تايه قلب ايتيك در تانك اسنت القوم ابله اسنى القوم قولنك ببنى ميمز اوله واسنى القوم قوم بر سته قائم اولدى ديكر در فرارحه الله ايتدى سته نك اخر ندى ها او خنجى حرف اولماغين اصلية طن ابدوب تايه قلب ايتيك بقال اسنت منه اصابعهم السنت بالتاء السنت سبنك فخي ونونك كسر بلة قليل الحير اولان كسنة السنوت سبنك فخي ونونك خميله وتشديد بلة كنون ديد كارى تخم ز يره معنا سته وسنوت باله دخی ديرلر غسل معنا سته السنيت كنون صايحق بقال سنن القدر يعنى چولمكه كنون صايحدى السنوت سبنك كسرى ونونك فخي وتشديد بلة سنور وزنى اوزن سنوت معنا سته لغت در عند بعض العرب كه الان مروا ايتدى السنن بر ايلق كسنة بر حسيب ونسب عورت الموق بقال تسننها اذا تزوج رجل لثم امرأة كريمة لقله ماله او كثرة ماله فصل الشين الشنت سبنك فخي وهمزه نك كسر بلة طايحى اولان ات عثور معنا سته و بوندن فعل نصرف اولنما مشدر اصمى ايتدى شنت شول آته ديرلر كه ابقلرينك طر نغى المرينك طر نغندن كير وبصه الشنت سبنك فخميله طاغلق وطاغلق نسنة يه ده ديرلر الشنت كذللك سبنك فخميله طاغلق معنا سته در بقال شنت الامر شنتاوشنتا من الباب الثانى اى تفرق الاسنتات همزه نك كسرى وسبنك سكوبيله والنشنت فخميله وتانك ضمي وتشديد بلة طاغلق معنا سته در كذللك النشنت تانك فخي وسبنك سكوبيله طاغلق بقال شنته تشنتا اى فرقه الاسنتات على وزن الاحترام طاغلق ولكن باعديده ابله اسنتت بى قويم ديرلر فرقوا امرى معنا سته الشنت سبنك فخي وتانك كسر بلة طاغلق نسنة متفرق معنا سته و ثغر شنتت ديرلر سيرك ديش معنا سته الشنى فخميله وتانك تشديد بلة والفك قصر بلة طاغلق نسنة شنتيتك جمى در بقال قوم شنى واشياء شنى الاسنتات همزه نك فخي وسبنك سكوبيله شنتك جمى در متفرق معنا سته نقول جاءوا اسنتاتا اى متفرقين وابوعرو بعض اعرابن الحمد لله الذى جمعنا من شتى قولى روايت قلدى

ساحت

سميت

سنت

سئات

شنته

شت مشتبت معناسنه اولمق اوزر يا خود نفرق معناسنه اولمق اوزر شتان فختبنله ورتك تشدبد بله بعيد
اولدى ديكدر بقال شتان ماهما وشتان ماعرو وواخوه اى بعد ماينهما قال الاصمى لا بقال شتان ماينهما
وشتان شت دن مصروفدر پس شول فخته كه شتان نك نونده واردر شت نك تاسنه اولان فخته در و ذكر
اولان فخته نك بقاسندن مراد فعلدن مصروف اولدوغن اعلام در و سرعان ووشكان كله لر نك اولان
فخته دخی در يله در نقول ووشكان داخرو وواو سرعان داخرو ووا الشوتو شتنبك و تانك خميله جمع در متفرق
اولان نسنه لر معناسنه بقال ان المجلس لجمع شته تامن الناس اى ناسا لپسوا من قبيله واحدة الشخت شتنبك
فختي و خانك سكوبيله ا بجه باز يك معناسنه الشخت شتنبك كسرى ايله شختك جمع الشخت شتنبك فختي و خانك
كسرى بله ا بجه نسنه الشخوة خميتيله ا بجه يك بقال شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك
بلايه مبتلا اولدغنه سوزك بقال شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك
بلايه اوغره دغنه سوزك بقال شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك شتنبك
ا بقلرينه دخی در يرل بقال لا ترك الله له شامته اى قائمه يعنى حق تعالى انى طوارسز قلسون الاشامت همزه نك
كسرى بله دشمن شاد فلق التشيت للعاطس اخسرن كسسه يه دعا بدوب ير حك الله ديك المشت والمشت
بالشين والسين وكسرى الميم فيهما مع التشدبد هر كسسه در كه خيرله دعا بليته الشامت شتنبك كسرى بله نو ميد
اولان لر بقال رجع القوم شامتا من متوجههم اى خائبين فصل الصاد الصت صادق فخته ايله يا خود داخرو
عضوله اورمق الصت صادق فخته و تانك كسرى بله صوت معناسنه المصا به تيمك خميله والصتات صادق
كسرى بله نخاصمه بقال مازلت اصابت فلانا صتا نا اى اعاصمه الصت صادق فخته و تانك كسرى بله ناسدن
بر طائفه وفي الحديث قاموا صتبتين اى جماعتين الصتبت صادق كسرى بله ونونك سكوبيله و تانك كسرى
ومد بله قه ملك اولوسى و كرى اولان كسسه صندبد معناسنه الصتبت صادق كسرى و تانك سكوبيله
والصتبتات كذلك صادق كسرى و تانك سكوبيله فرموده وقوى اولان كسسه بقال رجل صتبت وصفات
اى قوى جسيم الصلت صادق فختي ولامك سكوبيله شول ان در كه احق وروشن اوله جبين واخبر معناسنه
وصلت اقداملو كسسه يه دخی در يرل وصلت سودك و شور بانك چرويشى از اولغه دخی در يرل بقال جاء بلبن
وصلت من الباب الثانى ومرق وصلت اذا كان قليل الدسم كثير الماء ومرق فختبنله شور بابه و دسم كذلك
فختبنله ياغه در يرل وصلت بر رجلك اسمى در وصلت قد حك اولان نسنه دو كك بقال صلت مافى القدح
اذا صبتته وات او بختغه دخی در يرل نقول صلت الفرس اذا ركضته وصلات يالك قنجله اوزمغه دخی در يرل بقال
ضربه بالسيف صلتا اذا ضربه وهو مصلت الصلوة صادق ولامك خميله ا حوق النلو اولمق بقال صلت
صلوته من الباب الخامس الاصلية همزه نك كسرى وصادك سكوبيله ولامك كسرى بله مصتقل اولان نسنه
بقال سيف اصلية اى صقيل وقنندن حقمش قلع معناسنه ده كلور الاصلات همزه نك كسرى بله قلع
قنندن چقار مق بقال اصلية سيفه اى جرده من غم وغدغين معجه نك كسرى بله قلع قنيدر المصا تيمك
ضمي ولامك فخته قنندن حقمش قلع الصلت صادق فختي ولامك سكوبيله بعناه بقال ضربه بالسيف صلتا
اذا ضربه به وهو مصلت الصلت صادق خميله ولامك سكوبيله برك بحاق سكين عظيم معناسنه الاصلات
همزه نك فختي وصادك سكوبيله صلتك جمع المصا تيمك كسرى ولامك فخته كسكين واقداملو اولان
كسسه الاصلية همزه نك فختي واخر نك تشدبد بله المي وزنى اوزر ووا المنصا تيمك ضمي ولامك كسرى بله
والاصلا تيمك كسرى بله بونلر ك او چى دخی كذلك اقداملو معناسنه در الاصلات همزه نك وصادك كسرى بله

شت

صت

صت

صفت

صلت

ات سكر دوب

ات سكر دوب يكك الصلتان صادق ولامك فخته شول حمادر كيك اولوب جفاكش اوله و شول
ات در كه چاك اولوب مقدم اوله الصت صادق فختي و تيمك سكوبيله والصوت خميتبنله والصا ت
صادك خميله ساكت اولمق بقال صت بصت صتا الخ من الباب الاول وصا ت ما بصت به معناسنه ده
كلور بقال رमितه بصا تيه وسكا تيه اى بصا تيه بصت به وسكت يعنى اكا بعض كلات ايتدم جوانيه قادر اولدى
الا صا ت بكسر الهمزة بعناه بقال اصت اى سكت و بر نسنه نك ايجن طلو قلق بقال اصت انا التصيت
تانك فختي وصادك سكوبيله ساكت قلق تسكيت معناسنه و نصبت سكوبيله دخی در يرل الصيت صادق
كسرى بله و تيمك كسرى بله و تشدبد بله دائما ساكت اولان كسسه سكيت معناسنه الصت صادق خميله و تيمك
سكوبيله شول نسنه در كه انكله بر كسسه اسكات اولنو رسكته معناسنه الصا ت صادق كسرى بله ريشك
انماى اوزر يله اولمق بقال فلان على صا ت الامر بالكسر اذا شرف على قضائه ومكان قريبه اولمغه دخی در يرل
بقال با ت من القوم على صا ت اى برء وسمع فى القرب الصا ت تيمك كسرى بله سو بله مين الناطق سوبلن بقال
ماله صا ت ولا ناطق يعنى انوك التوفى وكومشى يوقدر كه صامتدن مراد التونه كومشدر و دوه سى وقوى
يوقدر كه ناطقدن مراد دوه وقوى در وصا ت قوى يو غورده دخی در يرل اصوت صادق فخته و تيمك خميله
شول زنه در كه المن برا غلسه اوا زى ايشد لميز ياده خرده اولدوغندن وصوت برانك ادبدر المصا ت تيمك
ضمي وصادك سكوبيله و تيمك خميله شول نسنه يه در يرل كه انوك ايجي طلو اوله مجوف اوليه
ومصا ت شول قيو يه در يرل كه نه طر بقاء بعلند يعنى دخی اوله وات جنسندن مصا ت كاديرلر كه يك رنك اولوب
لوند اخلون قارشيمه اصت همزه نك كسرى وصادك سكوبيله و تيمك كسرى بله اسسز ديكدر تقول لقيته
بوحش اصت ولقيته بيلده اصت اذا تة بكان قفرا لابس فيه و بولا ينصرفند و وحش حيوان تة اطلاق
اولندغى كى خالى يه دخی اطلاق اولنور الصوت اوازه كه اولور كه سوت دخی استعمال اولنور جلبه يا خود
استعانه تا و يله وصوت چاغرمق معناسنه ده كلور بقال صا ت الشى بصوت صوتا و كه اولور كه شول ذكر
جمله كه بين الناس شهت دولور اكا صوت در يرل صيت معناسنه الصا ت همزه نك كسرى بله چاغرن كسسه
صايح معناسنه التصويت تانك فختي وصادك سكوبيله اواز و تيمك بقال صوت الانسان تصويتا
الصيت صادق فختي و يانك كسرى و تشدبد بله يك اوارلو بقال رجل صيت اى تشدبد الصوت الصا ت
بعناه بقال رجل صا ت و حارصا ت و بورجل مال ديد كارى كى در كيشر المال معناسنه و رجل نال ديد كارى كيدر
كه كيشر النوال معناسنه وكيش صاف ويوم طان و بتر ماهه و رجل هاع لاع و رجل خاف ديد كارى
كى در و بوضفرك جمله سنك اصلي كسرى عنبله در واولر الفه قلبه و تشدبد صاف صوفدن در يوك
معناسنه طان طين دن در با لحق معناسنه ماه موهندن صومعناسنه هاع لاع هو عدن او عدندر قورقق
معناسنه الصيت صادق كسرى و يانك سكوبيله شول ذكر جميل معناسنه در كه بين الناس مشهور اوله
ذكر قبيحه صيت ديزلر بقال ذهب صيته فى الناس واصله من الراو وانما انقلب ياء لانكسار ما قبلها كما قالوا
ريح من الروح كانهم بنوه على فعل بكسر الفاء للفرق بين الصوت المسموع وبين الذكر المعلوم الانصيا ت
همزه نك كسرى بله ونونك سكوبيله اجا ت ايتك بقال دعى فانصا ت اى اجاب واقبل وهو انفعلى من
الصوت الانصيا ت قامت طوغرى اولمق بقال انصا ت لرجل اذا استوت قامت به الا نحاء كانه اقبل شتابه
المنصا ت تيمك ضمي ونونك سكوبيله قامى طوغرى اولان كسسه قويم القامة معناسنه فصل الطاء
الطست تشت ديد كارى نسنه در اوائى قبيانه نلى لعتى اوزر در كه لغت مشهور طش در

صيت

صوت

صيت

احدی السنین تايه قلب اولمشدر ثقلدن اوتری چنکه جمع اولنوب ياخورد تصغير اولنسه سبن رده
 اولنور زيرا که بودم ايکي سنک مايني الفله ياخورد يا ايله فصل اولنور که جمعده طساس وتصغير نه
 لمسدس ديرلر فصل العين العبت عبتک فحی و بانک سکونيله بورمق معنا سنه بقال عبت بده عبتا
 ای اوها العابت بانک کسر بله بورچی المعبوت میمک فحیله و عبتک سکونيله و بانک ضمیله بورلمش بقال لید
 معبوتة العت عبتک فحیله سوز دوندر مک بقال عته یعته عتا اذ اردد علیه القول مرة بدمه بقال عته
 بالمسألة اذا الخ علیه العتات عبتک کسر بله خطاب وزن اوزن خصوصت ابدک بقال مازات اعات فلانا
 عتاتا واصابه صتاتا ای احاصمه محاصمة که صتات دخی محاصمت معنا سنه در العتعة علی وزن الزلزلة و غلافی
 دعوت ایتک بقال عتعت الجدی اذا دعاه و قال عتعت العتعت فحیله و تانک ضمی و تشدید بله کلام
 طولاشق سو بلک بقال عتعت فی کلامه اذ الم یسمر العرت عبتک فحی و رانک سکونيله دترمه ک بقال عرت راج
 یعرت عرتا من الباب الثاني اذا اضطرب و شمشک بلدر مغه دخی ديرلر العرت عبتک فحی و رانک تشدید بله غابت
 دتره یچی و زیاده بلدر یچی بقال راج عرتا برق عرت العفت عبتک فحی و فانک سکونيله الی فانه یحون بورمق
 بقال عفت بله یعفها عفتا من الباب الثاني اذا الوها لیکسر ها و سوزی سو بلکه دخی ديرلر بقال عفت کلامه
 یعفته ای یکسره من الکننة و لکنک لا مک ضمیله دل طوتعون و لمعد ديرلر الا عفت همزه مک فحی و عبتک سکونيله
 نی تم یعنی اوزن صولق و لان کسنه یه ديرلر یعنی ایشی صول الیله ایشیلینه ديرلر و غیر بلر لعته احقه ديرلر
 العت عبتک فحی و میمک سکونيله یوکی دوروب اگر مکچون مد و رانک العیتة عبتک فحی و میمک کسر بله
 دکر می دورلمش بک بقال عبتة من و براوصوف که و براووک و بانک فحیله دوه یوکنه و صوف قیون یوکنه
 ديرلر کا بقال سبیخه من قطن و سليلة من شعر که سبیخه نیمه دن شول قطع یه ديرلر که اگر مکچون قیلرلر
 و سليلة دخی کذلک قیلدن بریار یه ديرلر که اگر مکچون ایدرلر العیت عبتک کسری و میمک تشدید بله
 شول کسنه یه ديرلر که محیل طریف اوله و بعضلر ایتدی جاهل ضعیفه ديرلر العت فحیله کنه اثم
 معنا سنه و کنه ایتک معنا سنه کاور بقال عت الرجل من الباب الرابع و قال الله تعالی عزیز علیه ما
 عنتم و قوله ذلك لمن خشى العنت منکم یعنی الفجور و الزنا و عنت بر مشقنلو نسنه یه دوشمکه دخی ديرلر
 بقال عت الرجل الاعنات همزه مک کسر بله مشقته دوستور مک بقال اعنته غیره واعنات فانش ککمی
 اوکولقدن صکره و نسنه ایر شوب کیره فاتغه ديرلر بقال عنت الشی العظم اذا صابه فهاضه العت عبتک
 فحی و نونک کسر بله و المعنت میمک ضمی و نونک فحیله زحمته دوشن کسنه المتعنت میمک ضمی و نونک
 کسر بله و تشدید بله بر کسنه مک دوشمن طلب ابدن کسنه نقول چانی فلان متعنتا اذا جاء طلب زلتک
 فصل الغین العت عبتک فحی و تانک تشدید بله صویه با رmq بقال عته فی الماء اذا غطه و بر کسنه یی
 زحمته برmq بقال عته من الباب الاول ای کنه و غت اخفا معنا سنه ده کاور العت فحیله غلط
 ایتک بقال غلظت من الباب الرابع ابو عمرو ایتدی غلت حسابده و غلط قوله استعمال اولنور یعنی
 بر کلامی سو بلر کن یا کلوب بر غبری کلام سو بلسه غلط ایتدی ديرلر و حسابی یکش ایلسه غلت ایتدی
 ديرلر الا غلنتاء همزه مک کسری و غبتک سکونی و لا مک کسر بله بر کسنه نک اوزرینه دو کله و سو کله
 شر کیر اولمق بقال اغلنتی القوم علی فلان اغلنتاء ای علوه بالشم و الضرب و القهر مثل الا غلنتاء و اغرند او یجو
 غلبه ایتکه ديرلر الغت عبتک فحی و میمک سکونيله طعام قلبه ثقیل کله کله ديرلر بقال عته الطعام یغمته غتمان
 الباب الثاني اذا ثقل علی قلبه فصل الفاء الافتات همزه مک کسر بله بر کسنه حقه باطلی سو بلک

عت

عت

عت

عت

عت

عت

عت

عت

عت

عت

بقال

يقال افتات فلان علی اذا قال عليك الباطل و افتات رأیده مستقل اولمغه دخی ديرلر بقال افتات
 بر آیه ای انفر دوا سنبده بوکله اگر چه مهوزیت اوزره ایشد لمشد رنته کم ابوز بددن و غیردن
 بو بله روايت اولمشدر لکن مهوز اولمیان میهموز قلق استعمال عریده واقع اولمشدر رنته کم حلات السویق
 ديرلر بن سو بقیه حلو قائدم حله و لبأت بالج ديرلر نلیسه اندم حله و ربأت المیت ديرلر مرثیه دیدم حله
 و بودخی محملدر که افتات و افتات دن مشتق اولان کله لک اصلي فوت دن اولیوب مهوز الاصل اوله الف
 فانک فحی ايله فاتق بقال فت الشی من الباب الاول ای کسره المفتوت میمک فحی و فانک سکونيله و الفت فانک
 فحیله و تانک کسر بله فانش نسنه بقال فت عضدی و هدر کنی یعنی قولی فاندی و بر جانبی بقدی و فتبت
 اتمک اوافغنه دخی ديرلر التفت فحیله و تانک ضمی و تشدید بله فاتق نکسر معنا سنه الافتات همزه مک کسری
 و نونک سکونيله انکسار معنا سنه در الفتات بالضم بر نسنه نک فانفی و قریبی یعنی یان لری الفته فانک ضمیله و تانک
 تشدید بله شول نسنه در که یان لیوب چقما غک التمه قورلر که انشی نیز اله الفتوت ضمیله اتمک اوافغنی الفخت
 فانک فحی و خانک سکونيله ای ایدینی بقال جلسنا فی الفخت الفاخته او ککبک دیدکری قوش که
 طوق صاحبی در یعنی بو بنده سیاه طوقی وارد الفواخت فاخته نک جمعی در الفرات فانک ضمیله طتلو صویب
 ديرلر ماء عذب معنا سنه بقال ماء فرات و میاه فرات و الفرات نهر کوفه نک دخی اسمیدر الفراتان فرائله دجیلک
 اسمیدر و دجیل دالک ضمیله و جمیک فحیله بر نهر صغیر در که دجله دن ایر لمشدر الفلته فانک فحی و لا مک سکونيله
 بر نسنه کسرن و لمق بقال کن ذلک الامر فلته ای فحاة اذالم یکن عن ند بر ولا ترد و فلتیه برانک اخر کجه سنه
 ديرلر بعضلر ایتدی فلتیه شول پک اخر کوننه ديرلر که اندن صکره ککن ای شهر حرام اولور الا فلات
 همزه مک کسر بله و فانک سکونيله قورنلق و قوررمق بقال فلت الشی و افلته غیره بتعدی و یلزم التفتل فحیله
 و لا مک تشدید بله و الانفلات همزه مک کسری و نونک سکونيله قورنلق الا فلات همزه مک کسری و فانک
 سکونيله بر نسنه علی الفور سو بلک بقال افلت الکلام ای از نجله وینا مجهولدن فحاة اولماک معنا سنه ده
 کاور بقال فلت فلان علی الم یسم فاعله ای مات فحاة و بقال فلتت نفسه ایضار و حی فحاة چقدی معنا سنه
 الفلتان فانک فحیله و لا مک سکونيله چاپک اولوب بهادر اولان ات صلتان ککی وزنا و معنی الفلوت فانک
 فحی و لا مک غمیله شول احرامه ديرلر که غایت صغیر اولد و غندن کین کسنه نک اوزرنده اوچلری بری برینه
 قاور شیمیه الفوت فانک فحیله و وواوک سکونيله و الفوات فحیله بر کسنه دن بر ننه کچمک بقال فاته الشی و بر نسنه یه
 ایر شما مکده ديرلر بقال فی محل الشتم جعل الله رزقه فوت فمه ای حیث یراه و لا یصل الیه و نقول هو منی فوت الرمح
 ای حیث لا یبلعه و ایکی برmq ارا سنه اولان فرجه ده ديرلر وفوات مفاجأة معنا سنه ده کاور بقال مات فلان
 موت فوات ای فحاة الا فانت همزه مک کسر بله بر کسنه دن بر نسنه یی چکور مک بقال فاته ایاه غیره الافوات
 فونک جمعی در برmq اراسی معنا سنه الافتیات بر شئی سبقت اتمکدر امره مخالفت اتمکله پس بو افتعال اولور
 فوت دن بقال افتات علیه بامر کذا ای سبقه و فاته به یعنی فلان نسنه یی ایتدی امره مخالفت اتمکله و بقال
 فلان لا بقتات علیه ای لا بعمل شیء دون امره و فی الحدیث امثلی بقتات علیه فی امر بناته التفوت فحیله و وواوک
 ضمی و تشدید بله فوت ایتک بقال نفوت علیه فی ماله ای فاته به یعنی انی ترک ایتدی م الی سبیلله التفاوت فحیله
 و وواوک ضمیله ایرلشmq بقال تفاوت الشیان ای ثباعد ما بینهما تفا و تاواین السکیت ایتدی کلا بیون
 مصدر نده و او ی مفتوح استعمال ایتدیلر و عبری وواوک کسر بله استعمال ایتدی و ابوزید ایتدی
 وواوک فحی و کسری جائز در ابوزید ک بو کلامی قیاسه مخالف در رزیرا نفاعلنک مصدری تفاعل

فخت

فرت

فلت

فوت

لغت

لوت

لوت

مت

اللفت لامك فتي وفانك سكونيله بور مق لي معناسنه وفي حديث خذ بقية ان من اقرء الناس للقران
 منافقا لا بدع من القران الفاو لا واوا بلفت بلسانه كلفت البقرة الخلا بلسا نها وخلاء ماء مجعه نك فتي ابله بلا
 مد تازة اوت معناسنه در و صرف معناسنه دخی کلور بقال لفت وجهه عني اي صرفه و بقال لفته عن رايه
 اي صرفه وانكل من الباب الثاني الالف همزه نك فتي ولا مك سكوني وفانك فتي ابله شول نكه در كبو بنزي
 بري برينه طول شمش اوله والفت لغت نميده صولق ديكدر و قيس لغتند احق ديكدر اعفت ديدكري كبي
 احق معناسنه اللغات لامك فتييله شول احق در كه خلق عسیر اولوب بدر نه كانه اوله اللغوت كذلك لامك
 فتييله وفانك ضمييله شول عورندر كه اري اوله واخر اردن ولدي اوله كه ولدنه نلفت دن يعني التفادن خالي
 اولد غيچون لغوت ديرلر اللغية شول بئر در كه قوامه كلش اولوب ايك كي اوزنه عصيده غليظه معناسنه
 وعصيده بر نسنه يصار لغه قابل اولد غيچون عصيده ديرلر الالتفات همزه نك وفانك كسر بله والتلفت فتييله
 وفانك ضمي وتشديد بله بر نسنه يدونوب بقمق اما استعمال عر بله نلفت اكثر در اللفت لامك كسر بله
 وفانك سكونيله شلغ و لفت شق معناسنه ده كلور بقال لفته معك اي صغوه معك يعني برستی سنوكه در كه
 صغور صاد مهمله وغين مجحه ابله ميل معناسنه در و بر كسنة نك بر نسنه يميل بر شقينك اكاتو جهيله
 اولور اللغتان تشبيه در شقان معناسنه وجانب معناسنه ده كلور وقولهم لالتفت فلان اي لا نظري
 جانبه اللوت لامك فتي وواوك سكونيله كيزلك كتمان معناسنه كذا في بعض نسخ الصحاح ليت كلد فتي در
 لامك فتييله اسمي نصب ابدوب خبرن رفع ابدركان كبي وساثر اخواني كبي زير ابو نلر افعاله مشابه در
 لفظاري قوی اولوب اكثر مضمرات بونلره لاحق اولد غيچون ومعنار نه دخی افعاله مناسبی اولد غيچون
 نقول ليت زبدا اذهب اما شاعر كقولی ياليت ايام الصبار واجعا ياليت ايام الصباننا نقد رنده در و رواجع
 لفظك تشبیه حالت اوزن در و نحو يون بعض عر بدن حكایت ابدوب ايند بليت وجدت منزله سنده
 استعمال اولنوب مفعولينه تعدي ابلر و مجرای افعاله جاری اولور و نحو ليت زبدا شأ خصا بون نقد يرجه
 ذكر اولنان بيت بولفت اوزنه اولمق محمل اولور و معلوم اوله كه ليثي وليتي جائز دراني واثي
 وعلی وعلی جائز اولد وغي كبي الليت لامك كسر بله بونك بر جاني در صفحه عنق معناسنه الليتان
 تشبيه سيدر بقال هما ليتان اللوت لامك فتي وواوك سكونيله واليت لامك فتي ويانك سكونيله منع
 ايتك معناسنه بقال لاتعن وجهه بلوتو بليته لو تا وليتا من الباب الاول والثاني اي حبسه و صرفه
 عن وجهه الا لاتة همزه نك كسر بله و ندرمك لوت معناسنه بقال لاتعن وجهه پس فعل وافعل
 بر معنای اولور والاته نقص معناسنه ده كلور بقال ما لاتمن عمله شيا اي مانقص مثل التلات كلمه فتي در
 اخفش ايتدی بوليس كلمه سنه تشبيه اولنغين اسم فاعل بونده مضمر قلنشد و ايتدی لات حين
 كلمه سنذن جدا استعمال اولنماز و كاه اولور كه ضرورة كلمه حين بعض اشعار ده حذف اولنور و بعضيلر
 ولات حين مناص او قشدر در رفعه لاتك خبرن مضمر قيلو بن وابوعبيد ايتدی لات اصلنده لا ابدی
 كلمه تازيد در زياده اولماز الاحين كلمه سنه و نلان و اوان كلمه سنه زياده اولور و نلان تانك فتييله الان
 معناسنه در حد ائنده تابوكله اوزر ينه زياده اولنور اكه چه صورتا بونلردن منفرد ياز بلور دبدی
 تنه كم بعض شعر ده متصل دخی ياز لشدر العاطفون تحين مامن عاطف والمطعمون زمان مامن مطعم
 بعضيلر ايتدی تالا كلمه سنه زياده اولنه در ثمت و ربت كلمه لنده زياده اولند غي كبي فصل الميم المت
 ميمك فتي وتانك تشديد بله چكك مد معناسنه ابي بكره اوزر ينه صرمادن چكك ده ديرلر الماته ناء

اولينك

محت

مرت

مقت

ملت

موت

موت

اولينك تشديد بله ماده و زني اوزر ينه حرمتيه وسيله يه ديرلر تقول فلان عت اليك بقراية يعني فلان كسنة
 اوزن سكانسبت ابلر قرابت سبيله الموات ميمك فتييله وسيله لراحت ميمك فتي وحانك سكونيله هر نسنه نك
 محكمي بقال يوم محت اي شديدا الحرم مثل المحت كه حمت دخی شديدا الحرم ديك اولور بقال محت يومنا من الباب
 الخامس المرت ميمك فتي و نونك سكونيله شول صحرادر كه اوقتيه المروية فتييله اوتسراق بقال مكن مرت اي
 بين المروية يعني اوتسرمكان وقاشي قاسم كسنديد دخی ديرلر بقال رجل مرت اذا لم يكن على حاجيه شعر المروت
 ميمك فتي و رانك تشديد بله بر دره نك اسميدرو بوندن مأخوذ در يوم المروت ديدكري كه بني قشير له تميم
 بننده واقع در المقت ميمك فتي وقاغك سكونيله بغض ايتك بقال مقتيه مقتاذا بغضيه و كاح المقت زمان
 جاهليت اولوردي كه اول بر كسنة ياسينك عورتن المقدر المقت ميمك فتي وقاغك كسر بله والمقتوت بغض
 اوامش كسنة وفي بعض نسخ الجوهرى الاستكاث سوبلجي اغرمق بقال استكاث البشر استكاثاذا ابيض الاملوت
 شول صحرايه ديرلر كه نباتات اوليه بقال مفاضة املوت اي ملساء لانات فيمها كذا في نسخ الصحاح الموات اولوم كه
 حيانك ضدی در بقال مات يوت ويات ايضا من الباب الاول والرابع الميت والميت تشديد و تخفيفيله
 اولمش كسنة الموتى والاموات والميتون والميتون يانك سكونيله مزبور لك جمعي بقال قوم موتى الخ وميتك اصلي
 موت ابدی فعيمل و زني اوزن اندن صكره ادا غام اولندي و بعدة تخفيف اولندي و بونده مذكر وموت برابر اولور
 قال الله تعالى انجيى ببلدة ميتا ولم يقل ميتة فرايتدى هنوز اولمان كسنديه هذامات دن قليل ديرلر وميت
 عن قليل ديرلر اولد كدن صكره هذامات ديزلر الميتة ميمك فتييله ويانك سكونيله جيفه مبر دار اولمش
 معناسنه الميتة ميمك كسر بله جلسته كبي بر نوع اولمك يقال مات فلان ميتة حسنة مالموت فاعل تعجب در اما
 مراد ما موت قلبه ديكدر نه تعجب مرده دل در معناسنه زير شول فعلك معناسنه كه زياده يه ونقصه
 قابليت اوليه اندن فعل تعجب كلر الموات ميمك ضمييله موت معناسنه در الموات ميمك فتييله شول نسنه در كه
 انده روح اوليه وموات شول يره دخی ديرلر كه انك مالكي اوليه واندن كسنة منتفع اوليه الموتان ميمك
 فتييله وواوك سكونيله قلبى اولمش كسنة والموتنة مؤثي بقال رجل موتان الفؤاد او امرأة موتانة الفؤاد
 الموتان ميمك وواوك فتييله حيوانك ضدی در بقال اشتر الموتان ولا تشتر الحيوان اي اشتر الارضين
 والدور ولا تشتر الرقيق والدواب فرايتدى موتان بر قسمينه احيا اولين يره ديرلر وفي الحديث موتان الارض
 لله ولرسوله فن احبب منها شيئا فهو له الموتان بالضم شول موت در كه چار پارله واقع اوله بقال
 وقع في المال موتان الاماته همزه نك كسر بله اولدرك بقال اماته الله وولدي اولمك معناسنه ده كلور
 بقال امات الناقة اذ امات ولدها الميت ميم اولك ضمي وثانية نك كسري والميتة ولدي اولن ناقة بقال امات
 الناقة فهي ميت وميتة ابو عبيد ايتدی بومعنى عورنده دخی استعمال اولور المماويت على وزن المصابيح جمعي در
 ابن السكيت ايتدی امات فلان ديرلر نك ابني يا خود ابناسي وفات اينسه الثوبت على وزن التكرم
 اولدرك بقال موته تويتا شدد للمبالغة المماوت ميمك ضمي وتانك فتي وواوك كسري ابله شول زاهد در
 كه مرابي اوله الموت الماتت زياده مبالغه ابله اولن اولوم ليل لائل كبي يوخذ من لفظه مايؤكد
 المستثيت ميمك ضمي وسينك سكونيله بر نسنه يه متحص ومنبسط اولمق بقال هو مستثيت للامراي
 مسترسل له ومستثيت شول كسنة يه ديرلر كه قتال جيننده اولومدن باك چكويه الموتة ميمك ضمييله
 جنون دن وصرعدن بر نوع در كه انسانه عارض اولور فتن افاقت بولسه عقلي تمام يرينه كلور

نات

نبت

نحت

نصبت

نعت

نعت

نکت

اه بخویه وارمش یاخود مست اولمش کی مؤته میمک ضمیمه وسکون همزه ابله شول برک اسمیدر که
 جعفر بن ابی طالب انده قتل اولندی فصل النون الثنت نونک فتحی و همزه نونک کسر بله ابلکمک نالیدن
 معناسنه بقال نات الرجل یبئت ثمان من الباب الثاني اذا ان مثل نهت النات نونک فتحی و همزه نونک فتحی
 وتشدد بدبله مثل النهات زیاده ابلکدین کسنه النبت نونک فتحی و بانک سکونیه والنبت نونک فتحیه
 یردن بتن نسنه و نبتک معناسنه ده کاور الانبات تبتک و بتورمک و انبات قاسق قلی تمکه دخی دیرلر
 بقال انبت الغلام ای نبتت عاتنه وعانه عین مهمله ابله ونون ابله قاسغه دیرلر بقال نبتت الارض و انبتت یعنی
 ونبت البقل و انبت البقل دخی دیرلر بر معنایه و بقال انبتت الله نباتا حسنا المنبوت میمک فتحی و نونک سکونیه
 ثمن نسبه انبت صیغه سنک اسم مفعول یدر علی خلاف القیاس بقال انبتت فهو منبوت التنبیت علی وزن
 التکریم اغاج دیکمک بقال نبت الشجر تنبیتا غرسه و بقال نبت اجاک بین عینیک یعنی اجلکی دیکمک فدان
 کی کوزک اوکنده حاضر کورو تنبیت تربت معناسنه ده کاور بقال نبتت الصبی تنبیتا اذا انبتت المنبت میمک فتحی
 و نونک سکونیه و بانک کسر بله اوت بجک بر موضع النبت معناسنه النابتة بانک کسر بله برقیله ده حاصل
 اولوب ظهور ابدن نسنه بقال ما احسن نابتة بنی فلان ای ما نبتت علیه اموالهم و اولادهم و نبتت لهم نابتة اذا
 نسألهم نش صغار یعنی انلرک تازه اولادی یشسه و بقال ان بنی فلان لنابتة شرچن اول قبیله ابلک اوزن
 اولسلر النوبات نابتک جمیدره تازه رده نابتة اولن انلرک عمرلر بدر النبت نونک فتحی و بانک کسر بله
 برقیله نکت ادبدر یمندن الینبوت یانک فتحی و نونک سکونی و بانک ضمیمه برجنس اغاجدر که بعض روایتده
 اول یکی بو بنی اغاجدر الحت نونک فتحی و حانک سکونیه یوغق تراشیدن معناسنه بقال نحتة نحتة نحتا
 من الباب الثاني النحتة نونک ضمیمه یوقته که اغاجی بو نارکن دو کولور الحت میمک کسر بله و نونک سکونیه
 یونجق الت که اکار نه دیرلر النحتة نونک فتحی و حانک کسر بله طبیعت معناسنه النحت نونک فتحی و حانک
 کسر بله برقیله محب اولوب مصلحتلر کورن کسنه دخیل معناسنه و نحت طوارک شول طر نغنه دیرلر کاطرافی
 کش اوله الانصبات همزه نونک کسر بله ساکت اولوب بر سوزی دکلک تقول نصتوه و انصتوا له النعت نونک فتحی
 و عینک سکونیه بر نسنه نکت صفی و بر نسنه بی وصف ایتک بقال نعت الشیء من الباب الثالث الانصبات همزه نونک
 کسری و نونک سکونیه کذلک وصف ایتک تقول نعت الشیء اذا وصفته نعتون بر موضعک اسمیدر النعت
 نونک فتحی و فانک کسر بله چوماک زیاده قینوب کفن اوق کی اتسی بقال نعتت القدر نعتت نعتیما من الباب
 الثاني اذا کانت تری بمثل السهم و غضبه کوب اغزکو پورمکه دخی دیرلر بقال فلان لیت غصبا و یفقط ای
 بغلی المناقاة میمک ضمی و فانک فتحیه زیاده قینق بقال القدر تنافت و تنافط النفوت نونک فتحیه و فانک
 ضمیمه زیاده قینق چوماک النقیته نونک فتحیه و فانک کسر بله اونی صواوزرینه یاخود سود اوزرینه دو ککدر
 حتی قانینجه یعنی بولماچ ایتکدرو بواغلط در سخینه دن و سخینه اوماچ دبدکاری سدر کد بولماچدن طور یجه
 اولورو بونی اهل عیال و لانلر ایدر یقن زمانلره قهر ایدوب فقیر اولسلر النکت نونک فتحی و کافک سکونیه
 قامشی یاخود قامش مثلاً و بر نسنه بی ره اوروب بری نوکله متاثر قلدرو بر کسنه بی دور توب باشی اوزرینه
 پرا فقه دخی دیرلر الانصبات همزه نونک کسری و نونک سکونیه باشی اوزن دوشمک بقال نکت من الباب الاول
 فانکت هو و یردن یوقرو صحر مغه دخی دیرلر بقال مر الفرس ینکت ای نبوعن الارض النکتة نونک ضمیمه نقطه
 کی دروزنا و معنی یعنی بریره بر نسنه ابله نقطه قویوب نشان ایتکدر المنکتة میمک غمی و کافک فتحی و تشدد بدبله
 کسر بله دخی روایت اولنور و ثانی اظهر در نته کم توکیت نفس یردن کاور انشاء الله تعالی و نکت نفس یرنده دخی

مرور ایتکدر شول خرمادر که اولغه با شلیوب اکلک دوسته بقال رطبة منکتة الناکت کافک کسر بله ده نونک
 دیرسکی مخرف اولوب یاتی یار مق حائی در النواقی فتحینله در یاده اولن کی یحیلر در النواقی نونک ضمیمه و یانک
 تشدد بدبله نواکینک مفردی و بواهل شام کلامندن در النبات الناس دیکدر بعض لغت اوزر سنین تابه
 قلب اولمشدر یکاسده اکیات دبدکاری کی النهیت نونک فتحی و هانک کسر بله ارسلان اوزی ز نیر معناسنه
 لکن نهیت ز نیر دن ادنا اولندر نقول نهیت نهیت من الباب الثاني و حمار اوزن و نفس الوب و یرمکه دخی دیرلر
 النهات نونک فتحی و هانک تشدد بدیلز یاده چاغر نرسلان بقال اسدنهات و حماره دخی دیرلر بقال حمار نهات
 ای نهاق و نفس ابدی معناسنه ده کاور بقال رجل نهات ای زحار و زحار زاء معجمه و حاء مهمله ابله شدله
 نفس الوب و یرن دیر فصل الواو الوقت چاغ معناسنه چاغ معروف المیقات میمک کسر بله بر فعل ایچون تعیین
 اولنان وقت و تعیین اولنان مکان معناسنه ده کاور بقال هذا میقات اهل الشام احرام کیدکاری موضع ایچون
 الموقوت علی وزن المقصود وقت تعیین اولنان فعل بقال وقته فهو موقوف اذین للفعل و قتا بفعل فیه
 و منه قوله تعالى ان الصلوة كانت علی المؤمنین کما باموقوتا ای مفروضا فی الاوقات التوفیت علی وزن التکریم
 و قتلری تعیین ایتک بقال وقته لیوم کذا یعنی بن اتی تعیین ایتدم فلان کون ایچون اجلته دبدکاری کی
 و قری واذا الرسل اقتت و وقتت مخففة و اقتت دخی لغتدر مثل وجوه واجوه الموقت مفعول در مجلس کی
 و قتن مأخوذ در بقال الله جامع الناس لیوم الموقت الوکته سول نسنه در که بر نسنه اوزر نه نقطه کی
 اولور بقال فی عینه و کتة التوکیة علی وزن التکریم خرمانک اولغه بشلیوب نقطه لریطاهر اولق
 بقال وکت البسرة توکیتا لایهات همزه نونک کسر بله اوت قوقق بقال وکت اللهم یوهت اذا اتن و ابهت یوهت دخی
 لغت در یوهت کلمه سنه یا ووه قلب اولمشدر ما قبل مضوم اولد غندن او تر و فصل الهاء الهبت هانک
 فتحی و بانک کسر بله فعیل و زنی اوزن قور خوسندن عقلی زائل اولان کسنه بقال هبت الرجل ای تخب یعنی
 خوفندن عقلی کندی مهبوت الفراء دشول کسنه در که خوفندن عقلی کش اوله الهبت هانک فتحی و بانک
 سکونیه ضعف معناسنه بقال فی عقله هبتة ای ضعف و اوزر معناسنه ده کاور بقال هبتة بهتة من الباب
 الثاني ای غر بالهت هانک فتحی و تانک تشدد بدبله کلامی انتظام اوزر سو بلمک بقال هو یسر د الحدیث سردا
 و بهتة هتامن الباب الاول و سرد سوزی بریره درمکه دیرلر الهبت میمک کسر بله شول رجله دیرلر که خفیف
 اولوب کثیر الکلام اوله الهتان هانک فتحی و تانک تشدد بدبله بمعناه الهت هانک فتحی و رانک سکونیه ات قنی
 یشمک بقال هرت اللحم ای طجحه حتی نهراً و لیسای یار ملغه دخی دیرلر هرت الثوب ای مرقه و بر کسنه نکت عرض
 بقمغه دخی دیرلر بقال هرت عرضه اذا طعن فیه الهرت هانک فتحی و رانک کسر بله شول کسنه در که اغزنک
 کوشه لری بیوک اوله واسع الشدقین معناسنه و کاه اولور اردی و اوکی و اولمش عورت دخی دیرلر مفضاة معناسنه
 انهرت طرب و زنی اوزر مصدر در بقال هرت بهرت من الباب الرابع الا هرت همزه نونک و رانک فتحیه اوردی
 زیاده بیوک لان بقال اسدا هرت ای بین الهرت مهر و الفم دخی دیرلر و کلاب مهر و ته الاستدق دخی دیرلر
 الهفت و الهفات هانک فتحیه اوله و ضمیمه تابه بر نسنه خفتدن طاغلوب او چقی بقال هفت الشیء هفتا
 و هفتا من الباب الثاني ای نظار و هرشیء که اچق اولسه هفت ذلك الشیء دیرلر الانهفات همزه نونک کسر بله
 و نونک سکونیه و التهافت تانک فتحی و فانک ضمیمه بر نسنه یار یار اولوب دوشمک و پروانه اتشه
 دوشمکه دخی دیرلر بقال نهافت الفرش ای تساقط و فراش فانک فتحیه و رانک تخفیفه یروانه
 دبدکاری نسنه در که کچه ابله کندن اوده اورر الزهفیتة هانک فتحی و فانک کسر بله شول

نوت

نهت

وقت

وکت

وهت

هبت

هتت

هرت

هفت

کسسه لر در که انلری قتل ز بون ایش اوله بقال وردت هفیتة من الناس للذين اقتهم السنة وسنه دن مراد
 قط در الهفات هانك فتي وفانك تشدد بد به احمق ديكدر لفات معناسنه الهاني هانك فتي ولا ملك سكوني
 والف مقصوره بله راوت در كه قور بد قور قزوره فتي بنسه كير و تير ديشلر كذا في بعض نسخ الصحاح التهيت
 على وزن التكريم چاغر مق بقال هيت به هوت به اذ اصاح به دعه هيت هانك فتييله و يانك سكوني به كل ديك
 اولور هلم معناسنه بقال هيت لك اي هلم و بعضيلر ايندى بونه واحد و جمع و مذكر و مؤنث برابر اولور لكن عدد
 هيت كله سنك عقبه ذكر اولور بقال هيت لكما و هيت لكن الهوة هانك فتييله الحق اولان به دير لر الهوة
 هانك ضمي و رانك تشدد بد به بمعنا هيت هانك كسر به بر شتر ك اسميدر فرات كنارنده اصمعي ايندى هيتك
 اصلي هوندن در الحق به معناسنه نه كم مرور ايندى هات تانك كسر به بر كله در كه وير بكاد ديكدر اعطى
 معناسنه بقال هات يار جل هاتيا ثنيه مذكري هاتوا جمع مذكري هات يانله مؤنث هات ثنيه مؤنث هاتين
 جمع مؤنث عاطين كى و تقول هات لاهانث يعنى وركو وركو قادر و مليه سن الهاتة ميمك ضمييله و ير شكم تقول
 هات ان كان بك مها تاقه و بقال ما هانك اي ما اعطيك ولا بقال منه هانث ولا يعنى بهايغى بوندى صيغه نهى
 كلز و خليل ايندى هانك اصلي اتى يؤنى دن در الف ياي قلب و لنسدر فصل ليا اليا قوت جواهر دن معروف
 طاشدر فارسى معر بدر فاعول و زنى اولان در اليا قوت و واحد ياي قوت ياي قونك جمعي الياهات همزه نك كسر به
 ات قوتق بقال ابهت الخرج اي انتن باب الشاء فصل الالف لاث همزه نك فتي و يانك كسر به شاذ اولان كسسه
 نشيط معناسنه الاث همزه نك و يانك فتييله سودا يوجب قارن ششمه دن مست كى اولمق بقال ابث الرجل
 يابث من الياي الرابع و ابو عمرو بو حالي دوه سودينه مخصوص صدر ديدى الاناثه همزه نك فتييله اوت چوق
 اولمق ويرى برينه دولشوق بقال الثبات بئث اثاثة اذ كثر و التف لاث همزه نك فتي و يانك كسر به كورو بول
 ديكدر بقال نبات اثث و شعر اثث و ملحم معناسنه ده كور الاثث همزه نك فتييله جمعي بقال نسوة اثاث
 اي كثرات اللحم الاثث كذلك همزه نك فتييله و اسبابي متاع البيت معناسنه فرا ايندى اثاث جعفر واحد
 يوقدر و ابو زبدي ايندى اثاث كوترو ماله اطلاق اولنور يعنى دوه يوقيون و قوله و سائر متاعه اطلاق اولنور
 الاناثه انا نك واحد در التائث فتييله و يانك ضمييله متاع صاحبي اولمق بقال تائث فلان اذا اصاب رياشا
 و ريش رانك كسر به و ريشك جمعي در قاش ديك اولور انا نه همزه نك ضمييله بر جلك اسميدر الارث
 همزه نك كسر به تركميراث معناسنه همزه نك اصلي و او ابدى و اصل معناسنه ده كور بقال هو في ارب صدق
 اي في اصل صدق و ارب متاخرين متقدم اولنور دن متوارث اولدى حالته دخی ديرل بقال هو على ارب من كذا
 اي على امر قد يم توارث الاخر عن الاول التارث قومك ما بينن اعرابك دیرل و ارب او ديقماغه دخی ديرل ابقاد
 نار معناسنه الارثه همزه نك ضمييله شول طوارث سنه ديرل كه او چاغك كلي يانده احضار ابدلر وقت حاجته اوده
 بقمغه بولنسون ديرو و صحاحك بعض نسخه لر نه شول واقع اولمش كاره شول ثمن در كه تعيين اولنه برنسنه سبع
 ايمكه تقول ارب لي في دابته شيئا لا انقص منه و ما لا يانقص من اربته شيئا و اربته شول علامت در كه
 ابكي بر كيننه اولن حده وضع اولنور و ارب قيون رنكلر نندن بعثه رقطه كى اقلو و قره لو اولن رنكلر بقال
 كيش ارب و نجه ارباء بعثه يانك ضمي و غين معجه نك سكوني به رقت اولمغه ديرل و رقطه رانك ضمييله
 و قافك سكوني به لاجه اولمغه ديرل الارث همزه نك ضمييله شول اوت در كه دوه اني يكله سم دكدر نصكره
 او بو زاولور انتهي مافي بعض النسخ التارث فتييله و رانك ضمي و تشدد بد به اوده يالكنمق بقال تارث
 النار اذا انقدت في الارثه انت الانثي ديشي مذكر مقابلي الاناث اثانك جمعي الانث همزه نك ضمي و نونك

هات

هوب

هيت

يقت

ابث

اثث

ارث

انث

سكونيله

سكونيله انا نك كويا كه جمعيدر دينلدى الاينات همزه نك كسر به افعال و زنى اوزن مؤنث طوغرمق بقال
 انت المرأة اذا اولدت اشي المؤنث مؤنث طوغرن عورت المينات ميمك كسر به مؤنث طوغرمق عادتي ان عورت
 و مؤنث طوغرمق عادتي اولان ارح دخی مينات ديرلر زير افعال صيغه سنه مذكر مؤنث برابر اولور و التائث
 على وزن التكريم كله يي مؤنث قلق نذكيرك مقابلي در التائث فتييله و نونك ضمي و تشدد بد به كله مؤنث
 اولمق بقال انتنه فتانث الانيث همزه نك فتي و نونك كسر به شول دمور دیرلر كه ديشي اولوب ملايم اوله
 الانثيان همزه نك ضمي و نونك سكوني و يانك فتييله ابكي و ابكي قولاغه دخی ديرلر الانثيه همزه نك
 فتي و نونك كسر به شول يردر كه اوت بتون و دوز يراوله فصل الباء البث يانك فتييله خبري شايح ايتك
 بقال بئث الخبر اذا نشره و بئث شول خرما يديرلر كه اي اود يوشوميله بقال بئث اذا لم يجد كنزه و بوعر بلرك
 ماء غورد بد كاري كى در اصمعي ايندى بئث ديرلر فتن متفرق اولوب برى بندن اير و اولسه و بئث حاله و حزنه
 دخی ديرلر الانثا همزه نك كسر به بمعناه و اظهار معناسنه ده كور بقال ابثتلك سري اي اطهرت لك
 و اثاث اظهار حال و اظهار حزنه دخی ديرلر بقال ابثتلك اي اطهرت لك بئث التثنيث على وزن التكريم خبري
 كذلك شايح قلق بقال بئث الخبر شدد للمبالغة الانثا خبر منشئ اولمق البئثه على وزن الاربعة طاعنق
 بقال بئثت الخبر بئثه اذا نشرته و بقال ايضا بئثت الغبار اذا هيخته البث يانك فتي و حانك سكوني به صوروب
 ارشدر مق بقال بحث عن الشيء من الباب الثالث اذا فشت عنه وفي المثل كالباحث عن الشفرة الابحاث
 همزه نك كسر به بحث ابثك بقال ابثت عنه اي فشت عنه المباحث ميمك فتي و حانك كسر به ارايحق يرلر
 ومنه قولهم تركته بمباحث البقر اي بالمكان القفر يعنى بر حيثيله ترك ايتدم كه قنده ابد و كى بلغز البرث يانك فتي
 و رانك سكوني به دوز و يومشق اولان ير البراث يانك كسر به و الا براث همزه نك فتييله و البروث ضمييله
 جمعيدر و بعض شاعرك شعرند كه برثك جمعنه برارث واقع اولمشدر خطادر ديشلر البرغوث يانك ضمي
 و رانك سكوني به يره ديد كاري جانور كه موز يانندن در البراغيث يانك فتي و غينك كسرى و مد به برغوثك
 جمعيدر البعث يانك فتي و غينك سكوني به كوندرك بقال بعثه من الباب الثالث اي ارسله و بعث ناقه يداغ
 اورمغه دخی ديرلر بقال بعث الناقة اذا اثرتها و او يخودن او ياندرمغه ده ديرلر بقال بعثه من منامه اي اهبه
 واولي ديرلر كه دخی ديرلر بقال بعث الموتى اي نشرهم ليوم البعث و بعث به قوشلن عسكره ده ديرلر ومنه
 قولهم كنت في بعث فلان اي في جيشه الذي بعث معه البعوث صمييله بعثك جمعي در جيوش معناسنه الانبعث
 بمعناه الانبعث همزه نك كسرى و نونك سكوني به كوندرك ملك بقال بعثه فابعث و سرت ايتك بقال ابعث
 في السير اي اسرع التبعث فتييله و غينك ضمي و تشدد بد به انبعث معناسنه تبعث مني الشعراي ابعث كنه
 سأل البعيث يانك فتي و غينك كسر به بر شاعرك اسميدر بعث ديونسيه اولندي زير اشعر نه تبعث مني
 ماتبعث ديشدر يوم بعث يانك ضمييله اوس قبيله سيله خزر قبيله سنك بر كونيدير البعث يانك فتي و ضمي
 و كسر به او چي ده لغت در بر قوشندر كه كرسدن كچرك دراو چمسي بطي در مردار خوار ديرلر حيفه يكيين
 ورنكي قر متقدر غبار رنكي كى وفي المثل ان البعث با رضنا تستنسر يعنى نرم ولا بئمه كلن مردار خوركي ادا
 ايكن كركس كى معز اولور كه نسرك كسه ديرلر يونس ايندى اول كسسه كه بعثي واحد قلدى البعثان يانك
 كسرى و غينك سكوني به بغاثك جمعي در ديدى غزاله غزالان كى و شول كسسه كه مذكر ده و مؤنث ده بغاثه
 ديدى تاء و حذله جمعي البعث در ديدى نعامه ايله نعام كى الابعث همزه نك فتي و يانك سكوني به دوزنك و
 اولن سننه اغبر معناسنه قريب كه اغبر دخی توز رنكله اولن سننه يديرلر و بعث قوملوا اولان به ده دیرلر

بئث

بحث

برث

برعث

بعث

بعث

البغضاء انك فخي وغينك سكونيله ولف مدوده ابله قوينك لاجه سنه دیر لر قطا بی و بغضا جناس مختلفه دن قار شق اولن خلق بقال دخلنا فی البغضاء ای فی عامه الناس و جماعتهم البوت بانك فخیله بحث ایتك بقال باث عن اشی بیوت بوئ البهته بانك فخی وهانك سكونيله برقبيله نك باباسی در سلیم دن کدا کابهته بن سلیم بن منصور دیر لر و بهته نینته دخی دیر لر بقال فلان لبهته ای لر یسه فصل التاء التفث فخیله مناسبه کجمن اولن سنه لر در طرف کسمک و سق قرقق و باش تراش ایتك و قاسق قان کدر مک و حجره اتق و قربان بوغرلق بی و بونلر ک امثالی نه که وار سه و دیر لر که نفت لفظی اشعار عربده واقع اولمشدر اصطلاحات شرعیه دن اولدوغنه بناء فصل التاء الثلاثه اوج دیکدر عدد مذکر ده الثلاث اوج دیکدر عدد مؤنثه الثلاثه تانك فخی و لامك مدی ابله و اخر نه الف مدود بيله سه ستمه کونی در الثلاثاوات ثلاث تانك جمعی در الثلاث تانك ضمیمه و لامك سكونيله اوچه دیکدر الثلاث تانك فخی و لامك کسر بيله كذلك اوچه دیکدر ثلث معناسنه ثلثک ناسی مفتوح اولحق باز یاده اولنور سائر اعداد ده دخی حال بو بيله در ثین و سبع و سیدیس و خمس و نصیف دیر لر و ابوز بد خمس و ثلث کلرد بدی الثلاث تانك کسر بيله و لامك سكونيله اوج کونده بر صوار مق من قولهم هو یسقی نخله الثلاث یعنی اغای اوج کونده بر صوار رو بو صواره اشجار قسمنه مخصوصدر طور صواره ده ثلث و قد برز برادوه یا هر کون یا کون اشری یادور دخی کونی ابشخی کون صوار لور عشره وار نجه یعنی اونجی کونه وار نجه پس طور صواره ده رفت غب خمس دیر لر ثلث دیز لر و رفت رانك کسر بيله هر کون صواره و غب غینك کسر بيله کون اشری صواره ده دیر لر ثلاث تانك ضمیمه و مثلث میك فخیله غیر منصرفدر عدلن و صفندن اوتروز را ثلاثه دن ثلاث به و مثلث به عدول اولمشدر و بونلر ده صفت معناسی وارد در نقول مررت بقوم متی و ثلاث یعنی قومه ایکیشرو اوچر مروایتیم پس بونلر قومك صفی اولور و قال الله تعالی اولى احنة متی و ثلاث و رباع پیش بونلر له اولی احنة و صف اولمشدر و بوذ کراولنان سیمویه قولیدر و غیر بلر ایتدی غیر منصرف اولماری عدلك نکر نندن اوترو در لفظه و معناده زیر اثنین لفظندن مثنایه و ثنایه عدول اولمشدر و اثنین معناسندن اثنین معناسنه عدول اولمشدر و قن کدجاءات الخیل متی دینسه معنی اثنین اثنین دیک اولور و چفت چفت معناسنه و جمیع اعداد ده اولان عدلرده حال بوموال اوزن در و قن بونلری نصفه ایتك منصرف قیلوب ایدرسن اید و ثنی ثلث و ربع دیر سن زیر ابو حمیر کی اولوب متصرف صیغه کی اولور اما احسن واحمد بيله کادر زیر ابونلر نصفه لوزن فعلدن یحکمزلر زیر اطافه عرب تعجبه ما ایلیم رید اوما احسنه دیر لر الثلاث تانك فخیله بر کسنه نك مالنك اوچه برین الملق نقول ثلث القوم اقلتهم من الباب الاول اذا اخذت ثلث اموالهم و اذا قلت اثلثهم بالكسر من الباب الثاني بكون المعنى كنت اثلثهم او کلتهم ثلاثة بنفسی الا انک نفخ اربعهم و اسبعهم فیهما جمیعاً ما کن العین و نقول كانوا تسعة وعشرين فثلثتهم ای صرت بهم تمام ثلاثین و كانوا تسعة وثلاثین فربعتهم مثل لفظ الثلاثه والاربعة كذلك الى المائة یعنی ثلاثین لفظنه واربعین لفظنه ثلثه واربعه ده بد ک کی دیر سن یوزه واربعه الثلاث همزه نك کسر بيله اوج اولمق بقال اثلث القوم صاروا ثلاثه و كانوا ثلاثه فاربعوا كذلك الى العشرة ابن السکیت ایتدی هو ثلاث ثلاثه دیر لر اضافته عشره به واربعه تنوین ابله استعمال اولماز و اگر مضاف مضاف الیه جنسندن اولماز ایسه دبلسک اضافت ایدرسن دبلسک منوز قیلور سن نقول رابع ثلثه و رابع ثلثه کما نقول ضارب عمرو وضارب عمرو ای بونك معناسی ثلاثه بی تمام دورت قایچی دیک اولور اما قن جنسلی متفق اولمق اضافندن غیر ی جائز اولدوغنک وجهی بودر که معنای فعل مراد اولماز

د لکه

بلکه اوچک بری و اوچک بعضی مراد اولور و بومعنی خوداضافتن غیر بله اولماز و هذا ثالث اثنتین دیر سن
اضافته و ثالث اثنتین دیر سن تنوینله یعنی هذا ثلث اثنتین دیک اولور ایکی نی اوچ قلدی معنا سنه و ثاث
عشرة ده دخی حال بوبله در رفع و نصب جائز در تسعة عشریه و ارنجه شول کسنه که رفع ایتدی مرادی هو
ثالث ثلثة عشر دیک اوزن در نهات ثلاث حذف اولنوب ثالث کندی اعرانی اوزن باقی قلدی و شول
کسنه که نصب ایتدی مرادی ثالث ثلثة عشر در وقتا که ثلاثه حذف اولندی اعرانی ثالثه رعایت اولندی
مخذوفه دلالت ایسون ایچون و نقول هذا الخادی عشر والثانی عشر الی العشرین مفتوح کله لما ذکر فی الموائت
هذه الحادیة عشرة وكذلك الی العشرین ندخل الهاء فیهمما جمیعا و اهل الحجاز بقواون اتونی ثلاثینم و اربعمتهم
الی العشرة فینصبون علی کل حال و كذلك الموائت اثنتی ثلاثینم و اربعمتهم و غیرهم یعر ببالحرکات الثلاث یجعل
مثل کاهم فاذا جاوزت العشرة لم یکن الا النصب نقول اتونی احد عشرهم و تسعة عشرهم و للنساء اثنتی احدی
عشرتهن و ثمانی عشرتهن الثلاث ثانیة فخیله و لامک ضمیله شول ناقه در که صاغلد قد سودی اوچ چنخی
طولدن و شول ناقه یه دخی دیر لر که اوچ مہسی قوریش اوله المثلوثه میمک فخی و ثنک سکونیلہ
شول ازق قویا حق طغار جقدر که اوچ در بدن اوله المثلوث میمک فخی و ثنک سکونیلہ و لامک ضمیله شول
ایپر که اوچ قاندن بولکشل اوله المثلث میمک ضمی و ثنک فخیله و لامک فخی و تشدد ببله شول نسنه در که
اوچ کوشه سی اوله و شول شراب دیر لر که قیند لوب اوچ بخشدن ایکی بخشی کش اوله التثلیث علی وزن
التکریم اوچر ملک و منه قولهم ثلث بناقته اذا صر منها ثلاثة اخلاف یعنی مہسنک باشلرندن اوچ باش بغلسه لر
و چنکه ایکی باش بغلسه لر شطر بهادر لر و چنکه بر باش بغلسه لر خلاف بهادر لر و چنکه جمیع باشلرن
بغلسه لر اجم بها و اکش بهادر لر فصل الجیم الحاث دومنک اگر یو کله یوریمی بقال جائت البعیر یحاث
من الباب الثالث اذا مشی موقرا حملا و قورقو معنا سنه ده کور بقال جئت الرجل اذا فرغ المجوئ قورخمش
کسنه مذکور معنا سنه الجئة جیمک ضمیله و ثنک تشدد ببله انسانک جسدی کرک قاعد و کرک قائم اولسون
و بعض نسخه ده ناما واقع اولسند رقائما برینه و لکن ظاهر اولکی درو علی کلا التقدرین اساس صاحب رد
اولور که اول جئة الانسان شخصیة قاعد ایشدر لخت جیمک فخیله قویرمق بقال جئة یجئة من الباب الاول
اذا قلعه الاجتثاث همزه نیک کسری و جیمک سکونیلہ قویرمق اقتلاع معنا سنه الاجتثاث جیمک فخی و ثنک
کسری بله خرمافدان الجئة واحدة خرمافدانه جئته در لریش ورنجیه دکیش ویردکنن صکره مخلة
دیر لر الجئة و الاجتثاث میمک کسری بله و جیمک فخیله شول دموردر که انکله خرمافدانی بدندن فدان قویر لر
الجتثاث جیمک ضمیله شول اوتدر که بری برینه صار لمش اوله و شول قلدر که بری برینه طولش مش اوله بقال
نبت جثا جث و شمر جثا جث ای ملتف و فرموده اولن دومیه دخی دیر لر بقال بعیر جثا جث جیمک فخیله
موم که بالدن حاصل اولور و بعضی ایتدی جث هم چرک در که باله واقع اولور ارنیک قنادندن و کوده سندن
الجث جیمک ضمه سیله یرک یو کسنه دیر لر الاجتثاث جیمک فخیله و ثنک سکونیلہ و روات در که ایچ در بعضی
بیان فسل کانی ببله نفسیر ایشدر لخت فختنبله قبر معنا سنه الاجداث همزه نیک فخی و جیمک سکونیلہ
والاجداث همزه نیک فخی و جیمک سکونی و دالک ضمیله جد نیک جمعی در قبر لر معنا سنه الاجتثاث همزه نیک
و ثنک کسری بله قبر اتحاد ایتک بقال اجتداث اذا اتخذ جدنا الجربث جیمک کسری و رانک کسری و تشدد ببله
برنوع بالق درو مہذب ما و ما می در دیش و ترجمه مختارده قلقان بالیغیدر دیش لخت جیمک کسری بله و نونک
سکونیلہ اصل بقال فلان من جنسک و جنسک ای اصلک در بویالغت مستقله در یا خود سینی یا کی تلفظ

جہاں

بحث

جدت

جبریت

جنت

همزه نك كسرى و خانك سكويه خبث تعليم ايتك بقال اخبثه غيره اذا علمه الخبث و افسده و اخبات خبث
 مصاحبلر ابدنكه دخي ديرلر بقال خبث ال جل اذا اتخذ اصحابا خبثاء الخبث ميمك ضمي و يانك كسر بله و الخبثان
 ميمك فخييله بقال يا خبثان الخبثه ميمك و يانك فخييله مفسده معناسنه بقل لكفر فخبثه اي مفسده
 الخبثه خانك كسر بله و يانك سكويه قبيح اولق بقال فلان خبثه كاي بقال لزيه خبث خانك ضمي و يانك فخييله
 لكع و زني اوزن خبث ديكدر محل نداده استعمال اولنور بقال يا خبث كاي نقول يالكع و لكع لامت ضمه سييله
 و عين مهمله ايله ليم معناسنه در خبات خانك فخييله و يانك كسرى اوزن بناسيله عورت ايجون نداده
 استعمال اولنور بقال يا خبات كسراوزن مبني اولشدر يالكع كبي الخبث فخبثنه شول پاس معناسنه در كه
 اتشله ازاله اولنور الخبثه خانك ضمي و يانك فخي و تشدد بله مبهور اولن كسسه بقال رجل خبثه اي
 مبهور كذا في بعض نسخ الصحاح الخبث خانك فخي و يانك سكوي و يانك تشدد بله و اسبابي و خردوات كه
 اوده اولور الانحناص على وزن انفعال بر نسنه ابكي قات اولق و منكسر اولق الخبث خانك ضميله اسمدر
 انحناص معناسنه و خبث كذا بر عورنك اسمي در لا يصر ف در الخبث على وزن التكريم ابكي قات ايتك و قربيني
 طشره بوكوب ايجكه دخي خبث ديرلر بقال خبث السقاء اذا ثبته الى خارج فشر بت منه الاختناص على وزن
 الافتعال بمعناه و اكر قربه ايجر و بوكسه قبعته ديرلر الخبث فخبثنه و نونك ضمي و تشدد بله ابكي قات اولق
 بقال خبث الشئ فخبث اي عطفته فتعطف و تعطف اكلك معناسنه در و خبث كلامه ملايت ايتكه دخي ديرلر
 بقال خبث في كلامه الخبث ميمك ضمي و نونك فخي و تشدد بله شول كسسه در كه سست اندام اوله خبثندن
 ماخوذ در انكساري اولدو و عيجون خبث ديشدر الخبث خانك فخييله و نونك كسر بله سوليك و يومشوق
 اولان نسنه و في المثل اخبث من دلال و دلال دالك فخييله نازه ديرلر كه ناز مخالفت شكله اولوب مطاوعت
 ايتكدر الخبثي خانك ضمي و نونك سكويه شول كسسه در كه اندر رجل و امرأه التي اوله الخبثي خانك و يانك
 فخييله خبثي نك جمعي در حبالى كبي كه حبالى نك جمعي در و حبالى بوكو عورته ديرلر الاخوت شول كسسه در كه
 قارني يومشوق اولوب سوليك اوله بقال رجل اخوت اي مسترخى البطن بين اخوت اخوت خانك فخييله و و او ك
 سكويه و الفلك مدبله اخوتك مؤنثي فصل الدال الدات دالك فخي و همزه نك سكويه بر نسنه يك بقال
 دات الطعام اذا اكلته الدات دالك فخي و همزه نك سكويه و الف مدوده ايله قراوش امه معناسنه و كاه اولور كه
 همزه في مفتوح قبلور لر حرف حلق اولدو و عيجون و بونادر در زير اصيغه فعلا عينك فخييله صفائده ككاز
 واسمه دخي ابكي كله كلشدر برى قرا و برى جنفا در بونلر كايكسي دخي بر موضعك اسملر بدر الدت دالك
 فخييله و الدات دالك كسر بله شول يغمون ديرلر كه ضعيف اوله الدت دالك فخي و عينك سكويه مرضك
 اولي در بقال دت الرجل على البناء للمفعول من الباب الثالث اذا اصابه اقشعرار و فتور يعنى قيللري اور يروب
 بدنه سستاك كله بوبله ديرلر الدات دالك كسر بله سر عتله يورينه ديرلر بقال ناقة دلات اي سر يعة
 الدت دالك ضميله و لامك سكويه دلاتك جمعي بقال نوق دلت الاندلات همزه نك كسرى و نونك سكويه
 غضبه حدن تجاوز ايتك بقال اندك فلان علينا يشتم اي انحرق و انصب المنداث ميمك ضميله و نونك
 سكويه و لامك كسر بله شول كسسه در كه يور ركن باشن يوقرو طوتوب كيه و اصلا باشن استغه اكيه
 الدالت ميمك فخي و لامك كسر بله دن نك سيلن صوه جق يرلر الدلهاث دالك كسر بله و لامك سكويه
 ارسلان اسد معناسنه بقال رجل دلهاث اي جرى مقدم الدلاهاث دالك ضميله بعناه الدلهاث دالك ضميله
 براوت در كه كوكي و بپراغي زعفرانه بكر رسود ايله بشورب يرلر كذا في بعض نسخ الصحاح الدت دالك فخييله

خبث
 محرت
 خبث
 خبث
 دات
 دت
 دت
 دت
 دت
 دت

شول يردر كه

شول يردر كه يومشوق و قوملوا له الدت دالك كسر بله دمتك جمعي و دمت يريومشوق اولغه دخي ديرلر بقال
 دمت يدمت دمتا من الباب الرابع الدت دالك كسر بله خلق ايلوكي بقال ما كان دمت فلانا و اليه الاموت
 همزه نك و ميمك ضميله او جاقده ايتك كومه جك يرلر دمت تانك فخي و دالك سكويه يتاق يريي يومشوق ايتك
 التدبث على وزن التكريم دليل ايتك المدبث ميمك ضمي و دالك فخي ايله و يانك فخي ايله و تشدد بله بقال
 طريق مدبث اي مدلل يعنى بصلش يول الديوث دالك فخي و يانك ضميله و تشدد بله غيرتي اوليان كسسه قنذع
 معناسنه و قنذع قافك و ذال معجمه نك ضمي ايله و عين مهمله ايله بي غيت ديك اولور فصل الرابع الرث بر كسسه بي
 حاجتندن اليه قومق بقال رثته عن حاجته ار بشدر بئامن الباب الاول اذا حبسته عنها الرثته رانك فخي و يانك
 كسر بله شول نسنه يه ديرلر كه سني حاجتندن منع ايلر الرثتي رانك كسر بله و يانك كسرى و تشدد بله
 خضيض و زني اوزن ريشه معناسنه در كه الان ذكر اولندي الرثات رانك فخييله و همزه نك كسر بله ريشه نك
 جمعي در مانعلر معناسنه و في الحديث اذا كان يوم الجمعة بعث ابليس جنوده الى الناس فاخذوا عليهم بالرثات
 يعنى شول حاجتلى انلره اكر درلر كه اول حاجتلى انلري جمعه نماز ندن منع ايلر الرثتي فخبثنه و يانك ضمي
 و تشدد بله اكلنك بقال رثت في سيره اي ثلث الارثات همزه نك و يانك كسر بله ضعيف اولق و اكلنك
 بقال رثت امرهم اي ضعف و ابطا حتى نفرقوا الرثات رانك فخييله و ريش نسنه و برز نسنه بقال فلان رث
 الهيئه اذا كان سبي الهيئه الرثات رانك كسر بله رثت جمعي يره مرز نسنه ل معناسنه الرثات رانك فخييله و ريش
 بقال رث الجبل وغيره رث رثاثة من الباب الثاني اذا بلى و حبل حاء مهمله و باء موحله ايله ايل رسن معناسنه
 و رثات يرمز لغه دخي ديرلر بقال في هيئته رثاثة اي بذاذة و بذاذت باء موحله نك فخييله و ذالين معجمته
 يرمز لق ديك اولور الارثات همزه نك كسر بله اسكي اولق بقال ارث الثوب اذا اخلق يعنى اسكسه الرثه رانك
 كسر بله و يانك تشدد بله متاع بندن اسكي و خردوات اولان نسنه ل و رثه خلقك ضعفا سته وار اذله
 دخي ديرلر و احمق اولان عورته دخي رثه ديرلر الرث رانك كسرى و يانك فخييله رثه نك جمعي در كه ايله قرب كبي
 الرثات رانك كسر بله كذا رثه نك جمعي در كه ايله رهمه ايله رهمه كبي و رهمه يومشوق يغمون ديرلر الارثات همزه نك
 كسرى و رانك سكويه او ك ايجنه اولان اسكيلري و خردواتي جمع ايتك بقال ارثثاثة القوم اي جمعناها
 وارثاثة بر كسسه بي او غرش برندن و الوكوتور مكه دخي ديرلر بقال ارث فلان باب افتدالدين بناء مجهول اوزن
 اذا حمل من المعركة رثاثة رثت شول يالو كسسه در كه اولمكه قرب اولوب اندن بر رفق قالمش اوله الرعات رانك
 كسر بله كوپه لر الرعته رانك فخي و عينك سكويه لر عاتك مفردى و عينك فخييله دخي استعمال اولنوب رعته
 ديرلر و رعته الدبك خروسك بوني التند صارقن ابكي غيبغ خروس معناسنه و خروسك تاجنه دخي
 اطلاق اولنور ديشلر بقال دبك مرعت بفتح العين مع التشدد الترعت فخبثنه و عينك ضمي و تشدد بله
 كوپه طاقمق بقال ترعت المرأة اذا قرطت المرعت ميمك ضمي و رانك فخييله و عينك تشدد ي و فخييله بشار بن
 بردك لقبى در كه عرب شاعر لرندن در صغري حالده كوپه سى اولدو و عيجون مرعت ديشلر در الرعته رانك فخي
 و عينك سكويه و الفلك مدبله شول قيوندر كه قولاي التند خدائي كوپه لري اوله يقال شاعر رعته اذا كان
 لها تحت الاذنين زختان و زخه زاء معجمه ايله و فتح نونله خدائي كوپه يه ديرلر الرعته فخبثنه شول رنكلو يو كدر كه
 مخفدن طشره اصار لر الرعته رانك فخييله و عينك ضميله هر امز كا و اولان حيوان مرضعه معناسنه و منه قولهم
 اكل من بردونه رغوث يعنى حامله اولان بار كيردن زياده اكل ابدجي در پس رغوث فعول بمعنى مفعول در زيرا
 بردونه مرغوشدر يعنى سودى المشدر الارغات همزه نك كسر بله امز ميمك بقال رغوث المعجمه ولد هارضعته

دمت
 ديت
 رث
 رث
 رعث
 رعث
 رعث

الرجل سودا منكم يقال رعت الجدى امه اذا رضعها الرغاء فانك ضمي وغبنك فتي والفك مدى ابله عشر اكي
 مشول طهر در همه ده که سودا من اقرار ابن السکیت ابتد رغت مشول سکیر در که ممه نك التند در المر غوث
 نمیک فتي و رانك سکونیه مشول کسنه در که اندن جر و سوال حقوق اولما غله انوک قنتنه نسنه قالمیه بقال
 رعت الرجل فهو مر غوث الرفت ففتحته بانه جماع ایتک و غشبات سو بلك ونسا طائفة سنه جماعه متعلق
 سو زسو بلك نقول رعت الرجل يرفث من الباب الاول الارفت همزه نك كسر بله بمعناه الرمت رانك كسر بله
 دوه مر عارندن بر نوع مر عاید بر که اوقی شور اوله الرمت ففتحته مشول انجلره دیر لکه بری برینه بغلنوب
 در یاده اوزر بنه بلور و رمت دوه شور اوت اولما مین مزاجی متغیر اولق معناسنه بقال رمت من الباب
 الرابع و رمت اضمی و ابی اوزر همه ده قالن سود بقیه سنه دیر لک الت میت والارمات علی وزن التکریم
 والا کرام همه ده سود الیقوم بقال رمت فی الضرع تمیثا و رمت ابضا اذا ابقیت بها شیئا والارمات
 همزه نك فخیله رمتك جمی در بری برینه بغلن اغاجله معناسنه الرمت رانك فتي ومیمك كسر بله والرماتی
 و انك فخیله والف مقصور ابله مشول دوه لکه شور اوت اولنیوب خسته اولمش اوله الرمت رانك فتي
 ومیمك سکونیه بر نسنه فی الله صغایوب اصلاح ایتک بقال رمت الشئ اذا اصلحته و مسخته بیدک الارمات
 همزه نك فخیله طور بوبننه باغلد قاری ابی که اصلنه چورک ابی معناسنه در ارمات کبی که ارمات رمتك
 جمی در بقال حبل ارمات الروثة رانك فتي و واولك سکونیه انك و ات مثل لونك نجاسی و ادملك بورنی اوجنه
 دخی اطلاق اولنور انیه الانف معناسنه بقال فلان بضرب بلسانه روثه انفه کذا فی بعض نسخ الصحاح الروث
 رانك فتي و واولك سکونیه روثه نك جمی الار و ات همزه نك فخیله روثك جمی و روثات نجاست القا ایتکه
 دخی دیر بقال راث الفرس من الباب الاول و فی المثل احشك و روثی واحشك حشدن در اولنق و یرمك
 معناسنه و سین مهمله ابله اولق دخی محملدر قشاعلق معناسنه و معنای مثل بن سكا بلك ایدرم سن یرمزلق
 ایدرسن دیک اولور الرث رانك فتي و یانك سکونیه ا کناك بقال راث علی خبرك یرث رثا من الباب
 الثاني ای ابطا و فی المثل رب عجله و هبت رثا و یروی نهبر رثا و بقال ما ارا نك علینا ای ما ابطا بلك عنا
 رث قبسدن برقیله نك باباسی ایدر که اول رث بن عطفان در الاستراثة برکسنه فی فعلنه بطی عد
 ایتک استبطا معناسنه الرث رانك فتي و یانك تشدید بله و کسر بله او بیکسنه بطی معناسنه فر ایتدی
 مر بث العینین میمك ضمی و رانك فتي و یانك فتي و تشدید بله بطی النظر اولان کسنه یدیر فصل الشین
 الشبت شبتك فتي و یانك سکونیه بر شبتك تعلق ایتک و بقال رجل شبت اذا کان طبعه ذلك یعنی طبعی
 بر نسنه یمیل و تعلق اوزر اه لسه الشبت ففتحته حشرات ارضدن قرق ابق دبدکاری بوجک در و شبت
 دبنلمز شبتك كسر بله الشبتان شبتك كسر بله شبتك جمی در خر بله خبر بان کبی و خر ب توی دبدکاری
 قومشك ارکبی در الشبتة در حجة و زنی اوزر نون زیاده ایتکه علاقه معناسنه بقال شبت الهوی قلبه
 ای علق به الشث براوت در که رایحه سی خوب و طعمی اچی در و انوکله دری دباغت اولنور الشربث ففتحته
 ونونك سکونیه اللری و ابقلری ایری اولان و کاه اولور که بونکه ارسلان دخی صفتلنور بقال اسد
 شربث الشربث شبتك ضمیمه و یانك كسر بله بمعناه سیبوی ایتدی نونله الف بری برینه بدل اولنور اسم
 بر معناید لالت ایتکه شربث و شراب کبی و جر نقش و جر افش کبی جر نقش جیمك فخیله پهلوسی بیوک
 ادمه دیر لک الشعت ففتحته بر نسنه نك یرا کندن اولمشی بقال لم الله شعتك ای جمع امرك المنشر و شعت
 استعتك مصدري دخی کلور الاستعت باشی توزلو اولان کسنه معبر الرأس معناسنه الشعت
 شبتك ضمی ابله مشول ائر در که ارقه لری قاشنه مش اوله بقال خیل شعت اذا کانت غیر مفر حنة یعنی

قشقی اور و لما مش اولسه التشعبت علی وزن التکریم طاغلق نفریق معناسنه الشعت ففتحته و عینك ضمی
 و تشدید بله طاغلق نفریق معناسنه اشعت همزه نك فتي و شبتك سکونیه بر ر جالك اسمی در الاستاعة
 اشعت منسوب اولان کسنه لهانست ایچون اولور الشبت ففتحته شبتك مقلوبی در و شتن ایری اولغه
 دیر بقال شنتت مسافر البعیر اذا غلظت من کل الشوک یعنی دوه دبکن چمدن طوداخی ایری اولسه فصل
 الضاد الضبت ضادك فتي و یانك سکونیه الاضطبات همزه نك كسر بله بر نسنه فی اوجله مق ضبت بالشئ
 ضبتا واضطبت به اذا قبضت علیه بکفك الضبوت ضادك فخیله حسود و زنی اوزر مشول ناقه یدیر لکه
 سیر لکندن شك اولمغین الله یوقلنه المضابت ميمك فخیله ارسلانك طر نقلری الاضبات همزه نك فتي و ضادك
 سکونیه قبضات معناسنه در و فی الحدیث الخطا باین اضباتهم ای فی قبضاتهم الضفت ضادك كسر بله براوج
 اوت در که قور بسی و یاشی قار شق اوله الاضعات ضعتك جمی اولر معناسنه و اضعات احلام الر و یاشول
 و افعه لدر که انوک تعبیری ممکن اولماز قار شق اولدغندن اوترو ضعت الحدیث ضادك كسر بله خبرك قار شق
 اولمشی و ضعت السنام دوه نك اورکن صقمی در سمر لکن بلك ایچون الضغوث ضبوت کبی مشول زقه در که
 سمر لکندن شك اولنوب الله صفاش اوله سمر میدر دکلی در بلسون دیو الاضعات مشول کسنه در که بر نسنه
 ابله اورتوب اوغلا نجقاری قور قوده بونازندن سه بلكه فصل الطاء الطث طانك فتي ابله براو بون
 او بنق در که دکر می اغاجی اغاجله اوغلا نجقار اوینار المطه ميمك كسر بله و طانك فخیله اول او یونی و ینا یحق
 الت الطرث طانك و نك ضمیمه براوت در که نیوراک طیبیلر قاشنه استر غاز دیر لک التطرث علی وزن التدرج
 اول اوقی دیرمك بقال خر جو ایتطرثون ای یجتنون الطرث طانك فتي و ميمك كسر بله قیزك
 یکار تن لقی بقال طمها بطمها و بطمها من الباب الاول والثانی ايضا اذا اقتضها ابو عمر و ایتدی طمط مطلقا بر نسنه
 دککه دیر لکس طمط هر دکن یرده استعمال اولنور یقال ما طمط ذلك المرتع احد و ما طمطت هذه الناقة
 حبل دیر لک مامسها عقال و مرتع اولناغه و عقال دوه دیزی باغنه دیر لک طمط عورت حیض کورمکه دخی
 دیر بقال طمطت المرأة طمطت من الباب الاول و طمطت دخی باب رابعدن لغت در الطامث حیض کورن عورت
 بقال هی طامث فصل العین العبت ففتحته او بنق لعب معناسنه یقال عبت عبت من الباب الرابع العبت عینك
 فتي و یانك سکونیه بر کره او بنق العبت یانك کذلک سکونیه قرشدر مق خلط معناسنه بقال عبت عبت
 عبت من الباب الثاني و عبت عبت اتحاد ایتکه دخی دیر لک العبت مشول طعامدر که کش دبدکاری نسنه دن
 حاصل اولور کشک تازه سن بشور رکن قورسی اوزرینه دو کوب قارشدر لر بقال عبت المرأة اذا فرغته
 علی المشر لحمل بابسه رطبه و مشر رانك تشدید بله کش قودقاری ره دیر بقال ابکلی واعبنی یعنی بکیله
 و عبت قل و بکیله سودله خرما بی قارشدر مغه دیر لک و بعضی ایتدی عبت مشول طعامه دیر لکه بشور ب
 اوزرینه چکه که قور لرو عبت نسبی مختلط اولان کسنه یدخی دیر بقال فلان عبت ای مو تشب یعنی
 نسنه قرشلق معناسی و طعن بری وارد و عبت الناس خلقك انواع مختلفه دن جمع اولننه دیر لک و عبت
 اریه و یعد ای بری برینه قارشمسنه دخی دیر بقال جاء فلان بعبت فی وعائه ای پروشعیر قد خلطا و عبت
 و بکیله استعاره قیون سور سندنه دخی استعمال اولنور بقال طلت الغنم عبت واحدة و بکیله واحدة و بو
 کلامی برقیون سور سی اخر قیون سور سندنه قارشدغی وقت دیر لک و بو بر مثل در که اصلی کشله سو بقدن
 مأخوذ در که یا غله خلط اولنوب کل اولنور العت عینك ضمیمه کوه دبدکاری بوجک در که یوکی و کو رکی طلار
 العت عتک جمی العت جعدر کذلک بقال عت الصوف تعته عثمان الباب الاول و فی المثل عت عتة نقرم

شنت

ضبت

ضعت

طث

طرت

طث

عبت

انی دیری بکن اور سگ دخی کبدی طاغله پس فرث باب اولدن ه باب ثانیدن کاور امش التفه بث رنک
 فخی ه فانی سکونیه اشکنیه بی اوروب طاغلق یقال فرثهاقر بیا الانفرا همزه نك کسری ونونك سکونیه
 طاغلق الافرا همزه نك کسری به اشکنیه بی یاروب ایجنده اولانی دوکک افرا عرض تمکه دخی دیرلر
 یقال افرا ت اصحابی اذ عرضتم للائمة الناس یعنی سن انلری لوم ابدن کسنه ره کوستر سگ فصل القاف
 القث قافک فخی ابله جکک یقال جاء فلان یقت مالا من الباب الاول ای بحره القریثاء قافک فخی والفک
 مدله برنوع خرما یقال نخل قریثاء وبسر قریثاء بلا ننوین لضرب من الثمر وهو اطیب الثمر یسر ایغنی قورق
 اولدغی حاله ایو اولان خرما یه قریثا دیرلر ابو الجراح ایتدی غرقریثا دیرلر بلا مد القریث قافک کسری
 ورنک تشدید یله جریثه لغت دره جریث برنوع لغه دیرلر که مهذب جریث مارماغی در دیش و مغربه
 مارماهینک غیریدر دیش الافعات همزه نك کسری و قافک سکونیه اسراف اتمک یقال افعت الرجل فی ماله
 اذا اسرف و جوق بخشیش اتمک معناسنه ده کلور یقال افعت له العطیه اذا اجرها بعضیاریتدی از ویرمک
 معناسنه ده کلور یقال فعت له قعته ای حفت له حفته اذا عطیته قلیلا یجعل من الاضداد وحفته
 جاء مهمله نك فخی ابله وفا ابله ایکی اوج دیک ولور القعیت قافک فخی و عینک کسری یله مطر کثیره وسیل کثیره
 دخی دیرلر الانقعات همزه نك کسری ونونك سکونیه اصلندن قویق یقال ضربه فانقعت اذا انقلع من اصله
 وانقعت الحائط اذا سقط من اصله انقعت کی که انقاع دخی اصلندن قویق در القعات قافک ضمیمه بر مرصد در
 که فیونک بورنه عارض او اور فصل الکاف الکاث کافک فخیله مسواک اغاجنک یخسک اولمشنه
 دیرلر اولمشنه بر دیرلر الکبث فخیینه ات متغیر اولوب رایحه بغلق یقال کبث اللیم من الباب الرابع اذا روح
 الکثائه برنسنه قالن املق کثافت معناسنه یقال کث الشی کثاته من الباب الرابع ای کف الکثه کافک فخیله
 والكثاء کافک فخیله والفک مدیه قالن سقل یقال الحیه کثه وکثاء الکث بفتح الکاف بمعناها الکث بضم
 الکاف یعنی الجمع یقال رجل کث الاحیه وقوم کث مثل قولک رجل صدق اللقاء وقوم صدق الکثکث کافلرک
 فخیله والکثکث کافلرک کسری یله طاش یار لری وطیراق مثل الا ثلب والاثلب یقال بغیه الکثکث والکثکث
 واثلب دخی اوفق طشاره وطیراغه دیرلر الکرات کافک ضمی و رانک تشدید یله کند نادید کبری اوت در الکرت
 کافک فخیله و رانک سکونیه غصه زیاده اولق یقال کرته الغم بکرته من اباب الاول اذا اشتد علیه وبلغ منه
 المشقة الا کرات همزه نك کسری به بمعناه یقال کرته الغم ایضا اصبعی ایتدی کرته دیرلر بلکه اگر ته دیرلر
 حالا که روبه نام شاعر بو شعر نه نلا نیدن کلد وکن اشعار ایتشدر وقد تجلی الکرب الکة ارث الا کثرات همزه نك
 کسری و کافک سکونیه باک چکمه مک یقال ما کثرت له یعنی قایم مالبی معناسنه انکشوت ضمیمه بر اوت در که
 اغاجه صار لور یرده کوک بغلادن که عواما کاکلج دیرلر وطیبیلر اکشوت دیرلر اولندن همزه یله فصل اللام اللبث
 واللبث لامک فخیله اکتک مکث معناسنه یقال لبث یلبث لبثا من الباب الرابع علی غیر القیاس زیر قیاس
 فخیینه کلکدر قن فعل متعدی اولمشه تعب تکب و شعر ده اصل وزرینه دخی کلک واقع اولمشدر
 قال جریر وقد اكون علی الحاجات ذالبت واللابث واللبث ایصالا مک فخی و یانک کسری یله کائن کسنه
 وقری لبثین فیها احقابا الالبث همزه نك کسری و لامک سکونیه والتلیث علی وزن التکریم کلندر مک
 یقال البثه الاولیثه ثلثا الالبث همزه نك کسری به ابرام ایلک الحاح معناسنه یقال البث علیه الثاا اذا ا
 علیه اصمعی ایتدی لبثا بر رده مقیم اولمشه دخی دیرلر یقال البث بالمكان اذا قام به وفي الحديث لا تلنوا بدار معجزة
 و یغمور بغوب دکه مک معناسنه ده کلور یقال البث المطر اذا دام ایامالا یقلع الثلثه علی وزن الرزله کذاک

قث

قث

قث

کث

کث

کث

کث

کث

لث

یقال لثته عن حاجته اذا حبسته التلث علی وزن التزلزل رددا یتک یقال تلثت فی الامر ولثت اذا ترد
 وتلثت یوم مشق طیراق اوزره یوالثق یقال تلثت فی الدعاء اذا تمغ ودقعا دک فخیله یوم مشق بر و تمغ
 اغنا مق معناسنه در اللوثة لامک ضمیمه سولیک اولق استرخا معناسنه و برنسنه بی کج طو ثق ولو ته
 کذاک شحم ولحم صاحبی اولان ناقه در ولو ته کذاک دیوانه لک طو ثق در و حماقته و سرعتی دخی دیرلر یقال
 ناقه ذات لوته ای هوج اللوثة لامک فخیله قوت معناسنه و صار مق معناسنه ده کلور یقال لاث العمامه
 علی رأسه یلو ثها لو ثا اذا عصمها و دیرلر یتمکه دخی دیرلر یقال لاث الرجل یلو ث ای دار و صغغه دخی دیرلر
 النجا معناسنه یقال فلان یلو ث بی ای یلو ث بی و امتناع معناسنه ده کلور یقال مالا فلان ان غلب فلانا ای
 ما احتبس الا لثیات همزه نك کسری و لامک سکونیه قارشق و طو لشمق یقال لثیات الخطوب یعنی امور
 بر برنیه قارشق و التا ث برأس القلم شعرة یعنی قلمک باسنه قل صر مشدی و التیاث اکتک معناسنه ده
 کلور یقال لثا ث فی عمله اذا ابطاء التلو ث علی وزن التکریم بولا شدر مق یقال لو ث ثیابه بالطین اذا طخها
 و بولندر مق معناسنه ده کلور یقال لو ث الماء اذا کدن اللو یثه لامک فخی و واولک کسری به فخیله وزنی اوزن قبائل
 فخیله دن جمع اولان جماعت الملیث میمک ضمی و لامک فخی و یانک تشدید و فخیله رجالدن شول
 کسنه یه دیرلر که سمن لکندن بطی الحریکه اوله اللو ث شول رجل در که صلیق اوله یقال هور جل الوث ای فیه
 اسر خاء بین اللو ث اللو ثاء لامک فخیله و واولک سکونیه شول یغمور در که ملایم یقال دیه لو ثاء و دیه
 دلاک کسری به کچیه و کوندر یغان یغمور دیرلر اللیث لامک کسری به شول نبات در که بری برینه صار لمش اوله
 وایا به قلب اولمشدر ما قبل مکسور اولد و غندن اوترو الملاو ث میمک فخیله و واولک کسری به جمع در صغغه حق
 برلر دیکدر الملاو ث میمک فخیله ملاو ث مکفردی در بوسیدن قومک اشرافنه ملاو ث دیرلر الملاو یث جمع در
 کذاک و الملاو ثه جمع در ایضا الله ثان لامک وهانک فخیله صوسر لق در عطش معناسنه الله ثان
 هانک سکونیه صوسر اولان کسنه اللهی لامک فخی وهانک سکونی والفک قصر به موثنی یقال امرأه للهی
 اللهات لامک فخیله وهانک تخفیه یله صوسر اولق یقال للهت یله ثا من الباب الرابع مثل سبع سماعا اللهات
 لامک ضمیمه صوسر لغک حرارنی ولهات کاب حرارندن یا خور دعبندن دن جقار مسنه دخی دیرلر اللهت لامک
 فخی وهانک سکونیه کذاک کاب دن جقار میس یقال للهت الکب یله ثا و لها ثا من الباب الثالث و بوانسانه
 دخی استعمال اولنور قنکه تعب و افغ اولسه و منه قوله تعالی ان تحمل علیه یله ثا وان تکره یله ثا یعنی اگر سن
 کب اوزر بنه حمله قلمسک اورر و اور دکن صکره و دنوب قجر واکر حمله قلمسک شرکیا اولوب ینه اورر
 پس نفسنه تعب و یرمدن خالی الماز قجر کن و شرکیا اولور کن پس بو حالتها کاصوسر لق عارض اولوب
 دیلن چقرور اللیث لامک فخی و یانک سکونیه ارسلان اسد معناسنه و لیث شول اور جککه دیرلر که سنکی
 صجره مغله اولر الملا یثه میمک ضمی و یانک فخیله ارسلان معامله سی کی معامله اتمک یقال لایثه ملا یثه اذا
 عامله معامله اللیث و ارسلان نفاخر یله نفاخر اتمکه دخی ملا یثه دیرلر لیث عفر بن عربلر که لا شجع من لیث
 عفر بن دید کلری قولر لرنه ابو عمرو و وائی اوزر اسد معناسنه در اصمعی ایتدی بو بر جانور در که کر ثن کله
 اندامنه انلور له حمله ایدر عفرینه نسبت اولنور و عفرین بر شهر کادی در عینک کسری به و رانک تشدید یله
 فصل المیم المث میمک فخیله ال سلمک یقال مث ید یثها من الباب الاول اذا مسحها بیدیل و وحشیش و ولغت در
 مشه که مش دخی مسحه دیرلر و یغلونسنه یدردی دیک محلنه دخی استعمال اولنور یقال مث شاربه اذا
 اطعمه شیاد سماو تلم صردی و طلمدی دیک محلنه دخی کلور یقال مث النخی اذا تمغ و رشع و نخی نونک کسری

لث

لث

مث

و نوح نونله و تاء مثاله و رشح راء مهمله و شين معجه ابله صرمق و طلمق درو بومعنا ده مٹ النحی دیر لر نضع النحی
 دیر لر نونله و صاد معجه ابله المٹه مینک فتحی و تاء اولینک سکونیه قار شد ر م ق تخلیط معناسنه بقال مٹ
 امر هم اذا خلطه و دیر لک معناسنه ده کلور بقال اخذه فتمثله و مزمره اذا حرکه و قبل بر و ادیر یعنی ابلر و جکوب
 کیر و لئی و یرسه المٹات مینک کسر بله مصدر در قار شد ر م ق معناسنه و مینک فتحیله اسم در و فی بعض
 نسخ الصحاح مٹ شار ب مٹ مثا اذا صار علیه یض الدسم یعنی یق اوزرنده یاغ اثری قالسه و روایتدن ظاهر
 اولان بودر که مٹ لازم و متعدی کله المٹ مینک فتحی و رانک سکونیه برنسنه بی ا بصلنسون و تازله نسون
 دیو صوی بر تق بقال مرث الثربیده مرث مرثامن الباب الاول اذا مائه و دافه یعنی تازله نسون دیو صویه
 صالسه و مو ثله و دوق ا بکسی بر معنایه و مرث لغت در مر سده سین مهمله ابله و کاه اولور که مرثه مخلنده مرده
 دخی دیر لر دال مهمله ابله و مرث او غلا فحق بر ماغن اغرنه الوب چینه کدر بقال مرث الصبی اصبعه اذا الاکها
 یعنی بر ماغن اغرنه الوب چینه و امسه المړت مینک کسری ابله شول کسنه در که خصوص مٹه ثابت
 قدیم اوله الممارت مینک فتحیله مٹرک جمعی در المٹ مینک فتحیله و غینک سکونیه بر دوا ی صویه اصلحق
 تقول مغت الدوا فی الماء اذا مر ثته و خفته او رمغه دخی دیر لر بقال معثو افلا ناذا ضر بواضر بالیس بشد بد
 کانهم ثلثوه یعنی کویا که سلکوب صر صید بلر و مٹ بر کسنه نک عرضنه دیکه دخی دیر لر بقال معثو
 عرض فلان ای شانوه و مغمضه یعنی عرضنه شین و یرسلر بوبله دیر لر المٹ مینک فتحی و غینک کسریله
 زیاده کورش طو تن کسنه بقال رجل مٹ اذا کان مر سام صار عا شد بد المٹ مینک فتحی و غینک کسریله
 و المغموت مینک فتحیله و غینک ضمیه شول اوتدیر لر که اکیغمور شد ثله یغوب یا تور مش اوله بقال کلاء مغموت
 و مغموت اذا اصابه المطر فصرعه المٹ مینک فتحی و کافک سکونیه الکلمک و انتظار چکک بقال مکث و مکث
 من الباب الاول والخامس المٹ مینک ضمیه و المٹ مینک کسریله اسم در المٹ فتحیله و کافک ضمی و تشدید ببله
 الکلمک تقول تخکث اذا نلبثت المکیثی مینک کسری و کافک کسری و تشدید ببله و الف مقصوره ابله علی
 وزن الحضيضی کذلک الکلمک و حضيضی قندر م ق معناسنه در و بعض نسخه ده خصیصی بومقامده
 خاء معجه و صاد مهمله ابله دخی واقع اولشدر مخصوص ابلک معناسنه المٹ مینک ضمی و کافک کسری
 و تشدید ببله الکنی بقال سار لر جل مٹکنا ای متلوم او تلوم الکلمکه دیر لر المکیث مینک فتحی و کافک کسریله
 اهل و قار اولان کسنه بقال رجل مکیث ای رزین و رزانت واء مهمله و زاء معجه ابله و قاره دیر لر المٹ
 مینک فتحی و لامک سکونیه بر کسنه نک ایو سوز ابله ککوکن اله المق بقال ملثه بکلام اذا طیب نفسه
 یلثه ملثا من الباب الاول و وفانیت ا بنیوب مجرد دفع مجلس ایچون و عده ا بنکه دخی دیر لر المٹ فتحیله
 کوندن قرانلق قار شغه دخی دیر لر بر حیثه که هنوز قرانلق مشد اولیه مثلاً کورنن قوردمی
 قردن استکمی در مٹیز اولیه اصمعی ایتدی ذکر اولنان قرانلق اخشام غازی وقتنده اولور و اخشام غازندن
 صکره جه اولور الموث برنسنه صوی بر تق اصلنسون دیو بقال مٹ الشی فی الماء اموشه مو تا و مو تا اذا
 دفته و دوق کذلک برنسنه صوی بر تقغه دیر لر الاغیات صوی اصلحق بقال مٹ الشی فانثا هوفیه
 انیا تا المیثاء مینک فتحیله و الفک مدبله دوزیر المیث مینک کسریله مینانک جمعی هیفا ابله هیف کبی
 و هیفا اور تا ل ایبعه اولن عورته دیر لر میثاء بر جاریه نک اسمیدر المیث فتحیله و یانک ضمی و تشدید ببله
 یر یغمور یغما غله یخشق اولق بقال تمیث الارض اذا مطرت فلات و بردت المیث مینک فتحی و یانک سکونیه
 برنسنه بی صوی اصلغه دیر لر موت ده لغت در بقال مٹ الشی فی الماء امیثه من الباب الثانی اذا دفته و دوق

مرث

مغث

مکث

ملث

موت

صوی اصلغه دیر لر ننه کمرو و رابشدر فصل النون النبت یری الله قزمق بقال نبت نبت نبتا مثل نبتش نبتش
 نبتش من الباب الاول اذا حفر بالید النبیثه نونک فتحی و یانک کسر بله قیودن و خر قدن یحقان طیراق خبیث
 نبت اثباع در نبتشک مستقل معناسی بوقدر انث نونک فتحیله خبری شایع قلق بقال نث الحدیث بنثه
 من الباب الاول اذا افشاه و نث قولک صر مسنه دخی دیر لر بقال نث الرق بنث من الباب الثانی اذا رشح النبت
 نونک فتحی و یانک کسر بله مصدر در کذلک خبر شایع اولق معناسنه بقال نث الحدیث بنث نبتش من الباب
 الثانی ایضا النبیثه نونک فتحی و جیمک کسر بله شول طیرا قدر که قیودن یحقر لور نبتشه کبی و نبتشه الخبر
 شول یرمز خبر در که شایع اولدی بقال بدی نجت القوم اذا ظهر سرهم الذی کانوا یخفونه یجن کز و سر لری
 اشکار اولسه فر ایتدی خرج فلان بنجت بنی فلان دیر لر یستغو بهم و یستهبت بهم معناسنه یعنی ابلر و چغروب
 مدد طلب ابد و بن ابو عبید ایتدی بعضلر یستغو بهم غین معجه ابله در دبدی النجت نونک فتحی و جیمک
 کسر بله شول نشاندر که اوق اتاغیچون طیراخی یریه جمع ایدر لر النجت ضمینه یورک اور زن اولان ایچه در ی
 غلاف القلب معناسنه الانجان همزه نک فتحیله بنجت جمعی در وطنیه لطیف کبی الاستنجات همزه نک کسری
 و سبنک سکونیه برنسنه یه تضرض ا بکک النفث نونک فتحی و فانک سکونیه او فور مک کبی در و بونقلدن
 اقلدر و نفل برنسنه یه او فور مکدر بر مقدار اغز یار بله بقال نفث الرقی نفث و ینفث من الباب الاول والثانی
 یعنی افسون اوقیان کسنه او فور دی دیک اولور النفثات نونک فتحی و فانک تشدید ببله فی العقد شول
 سحر ابدن کسنه لر در که اپی دو کوملر لر دخی اکا او فور لر و الحیه تنفث السم اذا نکر ت یعنی بلان زهرن او فور
 یجن نکز ا بنسنه و نکز بلان بور نیله صوغه دیر لر واضبسیله اصرمغه نشط دیر لر فی المثل لا بد للبصد و ران
 ینفث یعنی کوکسی طو نلن کسنه یه صولومق لازم اولور النفثه نونک ضمیه شول غدر که او فور مه دن
 حاصل اولور و نفثه بقی قلان نسنه یده دیر لر بقال لوسا لنتی نفثه سوا ک ما اعطیتک و هو ما بقی منه فی
 فیک فنفتته یعنی نفثه مسوا کک اغز ده قالب او فور ولن خرده یار لر بنه دیر لر بنو نفثه عر بدن بر طاقدر
 النفث نونک فتحی و فانک کسر بله یار دن انلن قان دم نفث اذا نفثه لرح النفث نونک فتحی و قافک سکونیه
 سرعت ا بکک تقول خرجت نفث اذا سرعت التنقیث و الانتفات بمعناه النکت نونک کسر بله قر اولر ک و کلیرک
 اسکیلر بنی بوز مقدر نکرا ا کیر و بایب ا بککچون و نکث بر جاک اسمی در که بشیر بن النکت دیر لر النکت نونک
 فتحیله بوز مق الانتکات همزه نک و تانک کسر بله بوز ولق بقال نکث الحبل والعهد فانکث ای نقضه فانقض
 و انتکات دوغک معنا سنه ده کلور انصراف کبی بقال طلب فلان حاجه فانکث لاخری ای انصرف الیهما
 النکیثه نونک فتحی و کافک کسر بله اولوایش امر عظیم معناسنه بقال هذه نکیثه ای خطه صعبه ینکث فیها
 القوم ای یقض العهد و خطه خائک ضمیه و طانک تشدید ببله امر عظیم دیک اولور و نکیثه بر کسنه نک نفسنه
 دخی دیر لر بقال فلان شد بد النکیثه ای النفس و نکیثه برنسنه ده اولان مقدر و نک نهائنه دیر لر بقال بلع فلان
 نکیثه بعیره ای قصی مجهوده فی السیر و نکیثه کذ بر و خلف و عده دخی دیر لر بقال قال فلان قولاً لا نکیثه فیها ای
 لا خلف فیها فصل الواو المیراث مینک کسر بله ترکه اصلنده موراث ابدی و او پای قلب اولندی ساکن اولوب
 ما قبلی مکسور اولد غیچون الترات تانک ضمیه تا و اودن منقلب در نقول و رثت بی و و رثت الشی من ا بی رثش
 الباب الثانی الوز و الوراثه بکسر الواو فیها و الارث بکسر الهمزة فیها و یچی دخی مصدر لر در و انک همزه سی
 و اودن منقلب در و بونلرک مستقبلمند و او بین یاء و کسره و افع اولد غیچون ساقط اولدی ز یا یا بله کسره
 متجانسان در پس و او پندلرند ضد واقع اولمغن خذف اولندی ضد بنی کند و یی احاطه ایتدی و کی سبیدن اندن
 مکره و او مز یون نک حکمی همزه ابله یعنی اعدده و یا بله یعنی تعدده و نونله نعدده ا بقال اولندی ز بر احروف مذکور

نبت

نث

نجت

نفث

نفث

نکت

ورت

حصار ك بر جابنده اولان يا پويدير لر ركن معناسنه البروج فختينله والاراج همزه نك فختيله برجك جمعى در
وكاه اولو ركه حصار ك كندند دى دير لر قال الله تعالى ولو كنتم فى بروج مشيدة و بروج كو كند اولان برجله دى
دير لر بر جان بر معروف او غريمتك اسيد بر قال اسرق من بر جان البرج فختينله كوزك بياضى سوادنى احاطه
انكدر بر حثيثه كه سوادندن بر نسنه غايب اولميه البر جاء بانك فختي و رانك سكوى والفك مدله شول
عور ندر كه كوز بنك بر جى ظاهر اوله و برج كوزك وجه مذكور او زن اولمى در البرج شول فاشدر كه نقشى
كوزكى اوله بقال ثوب مبرج اذا كان معين او بر جدين ماخوذ در نته كم ذكر اولندى اساسدن مفهوم اولان
بودر كه نقشى حصار بر جى كى اوله ضم يا وسكون رايه اولان بر جدين ماخوذه لمغله التبرج فختينله و رانك ضمى
وتشديد بله عورت زينتن و محاسن ر جاله اطهارا افكدر الابر ج همزه نك كسرى و بانك سكويه ياغ
چقار مغبون سود تخر بك ابد جك فاه دير لر مخصصه معناسنه البر دج بانك فختي و رانك سكويه حعفر
وزنى او زن قول و قراوش سب معناسنه معربدر برده دن و لسان فارسيد برده قوله و قراوشه دير لر البرج
بانك فختي و عينك سكويه يارمق شق معناسنه بقال بر ج بنه بهج بهج اذا شقه المبعوج نيك فختي و بانك
سكوى و عينك ضميه و البعيج بانك فختي و عينك كسرى بله قارى يارمق كسسه البعيج بانك فختي و عينك كسرى بله
ضعيف كسسه بقال ر جل بهج كانه مبعوج البطن من ضعف المشى الانعاج همزه نك كسرى و نونك سكويه
يارمق انشقاق كى التبعج فختينله و عينك ضمى وتشديد بله بلودك يياي يعمورى يا غدر و ب ايرمى انفراج
سحاب معناسنه التبعج على وزن التكريم يعمورى يارمق بقال بهج المطر الارض تبعج يعنى يعمورى
ياردى دير لر طاشلى زياده اجد غندن او ترابا عجة عينك كسرى بله دنك ككش اولان برى منسع الوادى
معناسنه البلوج فختينله اغارمق اسراق معناسنه نقول بلج الصبح يبلج من الباب الاول اذا ضاء الانبلاج همزه نك
كسرى بله و نونك سكويه والتبليج على وزن التكرم بلوج معناسنه در و نيلج كوكلك معناسنه دى كلور بقال
نيلج فلان اذا خلك وهش يعنى كشاده روى اولسه كه هساست بشاست معناسنه در الابلج همزه نك فختي
و بانك سكويه ز ياده واضح اولان نسنه بقال صبح يبلج يعنى مشرق و مصى اولان صبح و كذلك حقه دى بلج
دير لر واضح اولد غچون بقال الحق الباطل بلج الابلجاج همزه نك كسرى و بانك سكوى بعد لامك كسرى بله
واضح و لمق بقال ابلاج ابلجاجا البلجة والبلجة بانك ضمى و فختيله كجه نك اخبرند اولان ابدنلق بقال ر ابت
بلجة الصبح اذا ر ابت ضوءه و بلجه ابكى قاشك ان سى اچوق اولمغه دير لر بقال ر جل ابلج اى بين البليج اذا لم يكن
مقروبا يعنى قاشلى چنه اولماسه و ام معبد حد بنه نينك وصفند رسول اكرم صلى الله عليه وسلم كان بليج
الوجه ديد و كندن مراد يوزى نور لودى كدر مشرق الوجه معناسنه ننه كم البليج وجهه اضافى قريند واضحدر
اچوق قاشل و ديك دكلدور رانى صلى الله عليه وسلم چنه قاشل و ابدى ديور و ايت اولمشدر البهجة بانك فختي
وهانك سكويه حسن بقال ر جل ذو بهجة البهجة بانك فختيله كوزل و لمق بقال بهج بهجة من الباب الخامس
البهج بانك فختي و هانك كسرى بله كوزل اولان نسنه قال الله تعالى من كل زوج بهيج و بهيج فرحناك اولمغه
دى دير لر بقال بهج من الباب الرابع اى فرح بهوسر البهيج فرحناك اولان كسسه البهيج سوندرمك نقول بهجنى
هذا الامر بالفتح اذا سرك الابلجاج همزه نك كسرى و بانك سكويه بمعناه بقال بهجنى هذا الامر اى سرى
وابهاج كذلك ريك اوتى كوزل و لمق بقال بهجت الارض اذا بهجت بانبهاج الابلجاج على وزن الاحترام فرحناك
اولمق البهيج على وزن جعفر باطل و يرمز نسنه و بومعرب در بقال درهم بهج البهجة بلا داهيه معناسنه
بقال باجتهم البهجة بوجههم اذا اصابتهم الابلجاج بلا اصابت ابدوب احاطدا بانك بقال ابتاجت عليهم بوائج
منكرة اذا انفتقت عليهم دواه التبعج فختينله و واوك ضمى وتشديد بله بلدرمق بقال تبوج البرق

برج

بهج

بلج

بهج

بهج

بوج

اذالمع

اذالمع و نكشاف البوج بلا احاطه ايتك نقول بجهتم بشر اذا غمتهم به فصل التاء الا ترجة والا ترج همزه نك
ورانك بكسسه دى ضمى و حيك تشديد بله ترج ديد كرى ميوه الترجة و الترخ تانك ضميه و حيك تخفيفيله
دى حكايه اولمشدر و كلام مرده بونك نظيرى عرند لفظى در كه سيمويه روايت قلشدر و غرند غليظ
معناسنه در بقال و ترند قان كرش معناسنه و ترج تانك فختيله و رانك سكويه بر موضعك اسمى در و فى المثل
هو اجرا من الماشى بترج لانها مسدة يعنى ترج ارسلان يتاغى اولمغين ترجه اولان حيواناندر بهادر در دير لر
بر نسنه نك بهادر لغز وصف ايتسار التاج باسه كيلن نسنه اكليل معناسنه التتوج على وزن التكرم تاج
كيدر مك التتوج فختينله و واوك ضمى وتشديد بله تاج كيك بقال توجه فتمتوج اذا البسه التاج فلبس التيجان
تانك كسرى و مدله تاجك جمعى در بقال العمام بجان العرب فصل التاء التواج تانك ضميه قيون اوازي
الاثايج همزه اولينك فختي و ثابته نك كسرى بله قيون اوازي جمعدر واحد يوقدر الثايجه چا غرى قيون التواج
تانك فختي و همزه نك كسرى بله والثايجات ثايجه نك جمعى در چا غرى قيون معناسنه التبعج فختينله او موزله
ارقه نك ماينى در و بعضياري تدى هر نسنه نك اورت سنه تبعج دير لر و تبعج قومك بونك يغمغه دى دير لر التثبيج
على وزن التكرم چويان عصاسنى ارقه سنه الوب اللرن عصانك اوزينه اردمغه دير لر و تثبيج كتاني يا خود
كلامى مجمل قلق بقال تبعج الكتاب و انكلام تثبيجا ذالم بينه و تثبيج ابقارى او جى او زن چوملوب او تورمق بقال
تبعج الرجل اذا قى على اطراف قدميه الا تبعج همزه نك و بانك فختيله يا غرى بى اولان كسسه بعضياري تدى
اتبج يا غرى بى يومرى اولان كسسه در و حدبث شرفه نصغير صيغه سى اوزن كلن ان تبعج بومعنايه در كه
ان جات به ان تبعج يومر لمشدر التبعج تانك فختيله اقمق بقال تحت الماء والدم انجحه اذا سبيلته و تخ قران قانى اقنغه
دى دير لر و فى الحديث افضل الخ العج الشج يعنى حجك افضل لبك اوازن قالدروب قربان قان اقنغه اولو
التبعج تانك فختي و حيك كسرى بله سيل بقال اتانى الوادى شجحه اذا التى بسيله الشجاج تانك فختي و حيك تشديد بله
شول يغمور در كه ز ياده شدنله يغه التبعج تانك فختيله قار كه كوكدن يغرو قار يغمورمق معناسنه دى كلور
بقال تلجتنا السماء يعنى قار يغمور دى كوكسته كم مطرنا السماء دير لر المثلوجه ميمك فختيله شول بره دير لر كه قار يغمش
اوله الا تلاج همزه نك كسرى بله قار لولمق بقال التبعج بومنا و اتلاج برى قازر كن بلجغه ايرمكه دى دير لر بقال
حفر حنى اتبعج اذ ابلغ الطين الثلوج فختينله مطمئن اولوب ارام بولمق بقال تلجت نفمى بتلج تلوجا من الباب
الاول اذا طمأنت و بعضياري تدى بوند كذلك تلجت نفسى بتلج تلجاجة خى لغت در من الباب الرابع مثلوج القواد
شول كسسه يه دير لر كه بليد اوله احمق معناسنه فصل الجيم الجرج حيك فختي و رانك كسرى بله دونن و قلندرين
نسنه الجرج فختينله دونك و قلندمق بقال جرج الخاتم فى اصبعى يجرج جرجا من الباب الرابع اذا اضطرب
من سعة و جرج كلام صحيحه دى دير لر و اين جرج نصغير صيغه سى اوزن بوندن ماخوذ در كذا فى بعض
النسخ و جرج شول يه دير لر كه يك اوله ابن در بد ايتدى جرج شول يه دير لر كه طاشل و اوله الجرجه كذلك
فختينله طوغرى بول جادة الطريق معناسنه و جرجه بولك دو كولش و ايشلمش برى الجرجاء على وزن الصغراء
شول دوه قوشيدر كذا فى و قره سى اوله الجرجه حيك ضميه و رانك سكويه شول قابه دير لر كه هكويه شبيهه اوله
الجرج كذلك حيك ضميه جرجه نك جمعى در بسرة و بسرى كى و بوندن ماخوذ در جرج كه نصغير صيغه سى
اوزن بر ر جاك اسيدر الجرجه فختينله باش قفا سى كسسه سب معناسنه و باشه دى دير لر بقال على كل حاجة
كذ الجرج كذلك فختينله جرجه نك جمعدر الجرجه شول بوجحق در كه هيج بر نسنه دكميه يعنى ذى قيمت اوليه
فصل الحاء الحجج فختينله قمر ديكى ديد كرى اوتى و قوشى پيراغى اوله دن دوه نك قارى شول افرغى قوشى

ترج

توج

توج

تبعج

تبعج

تلج

جرج

جرج

فلنخصم ای یقصد من الغیظ ویشق یعنی غضب اودبله طولوب پارلق استین طولسون پار پاره اواسون
الحلق فتحته بله ولامك تسد بدبله شول كسنبه در كه بوطاری بری برندن اراق اوله الحلق حانك فتحي ولامك
سكونيله بنبه نك تخمن بنبه دن چقاروب پاك ایتك بقال حلق القطن يحلجه ويحلجه من الباب الاول والثاني
وكنه دخی دیرلر بقال حلق القوم لبثهم اذاساروها الحلاج بنبه نك تخمن چقاروب بنبه بی پاك ایدن كسنبه در
وبنیه بی اتن كسنبه نه نداف دیرلر الحلیج حانك فتحي ولامك كسر بله والمحلوج ميمك فتحي ولامك ضميلة تخمي
چقمش بنبه المحلج ميمك كسر بله شول محتبه در كه انوك اوزرنه بنبه نك تخمن چقارلر الحلاج كذلک ميمك
كسر بله شول دمور در كه انوكله بنبه نك تخمن چقارلر الحلیجة حانك فتحيله ولامك سكونيله مسيره معناسنه
بقال بنينا وبنهم حلیجة بعيدة الحلیجة حانك فتحي ولامك كسر بله یاغ نلو منك صوك صقند سی و شول
سود كه انوك ایچنه خرما اصلنش اوله بعضیاریتدی حلیجه شول یاغدر كه ایران اوزرنه اوله التحميج على وزن
التكری كوزی كوپ حانك دقت نظر دن اوترو بقال حج الرجل عینه یستشف النظر اذ اصغرها واستشفاف نظر
دقت نظره دیرلر التحميج كوز چوقور اولمغه دخی دیرلر وابوعیبه ایتدی تحميج شدت نظره دیرلر الحلیجة
على وزن الد حرجه ایی قاتی بوك بقال حلاج الحبل اذقله فتلا شول الحلاج حانك كسر بله ویمك سكونيله
قو بمجینك كوزی منفاخ معناسنه الحنج حانك فتحي ونونك سكونيله میل ایتدر مك بقال حنج واحتجه اذا
اماله الاحتاج همزه نك كسر بله سو بلر كن كلامی بور مق مختار بور دخی كبی الحنج حانك كسر بله ونونك
سكونيله اصل معناسنه بقال عادالی حنج وبنجه وبنج دخی بانك كسری ونونك سكونيله اصل معناسنه در
الحاجة كرك الحاج والحاجات حاجتك جمعی و حاج بر نوع دکنه دخی دیرلر الحوج حانك كسری وواوك فتحيله
والحواج بونلر ایكسی دخی حاجتك جمعی در اما حواج كویا كه حاجه نك جمعی در واصمی حواج حاجتك جمعی
اولد و غنه انكار ایدوب بومولن كلامی دریدی و اصمیعنك مرادی بونك قیاسه مخالف اولد و غن اشعار در والا
كلام عربی حواجك استعمالی غایت چوقدر الحوجاء حاجت معناسنه در بقال مافی صدری حوجاء ولا لوجاء
ولا شك ولا مریه كه بونلر جملة بر معنایه در و حوجاء ولوجا یو ویا نلو معناسنه در كلور قال ابن السكيت
بقال كلة فارد علی حوجاء ولا لوجاء وهذا كقولهم كلة فارد علی سوداء ولا بیضاء ای كلة قبیحة
ولا حسنة الحویجاء واللویجاء حانك ضمی وواوك فتحيله اولد ولامك ضميلة ثانیة حوجانك ولو جانك
تصغیر لیدر بر معنایه در بقال لبس فی امرك حویجاء ولا لویجاء الحوج حانك فتحي وواوك سكونيله احتیاج
معناسنه بقال حاج یحوج حوجا اذا احتاج الاحوج همزه نك كسر بله محتاج قلق بقال حوجه الیه غیره و احوج
محتاج اولمغه دخی دیرلر بقال احوج یعنی احتاج فصل الحاء الحیج دكنك ابله اوزمق ضرب بالعصا معناسنه
بقال حیجه بالعصا اذا ضرب به او بالتمك معناسنه دخی كلور ضراط كبی بقال حیج بها اذا حیق الخبر حانك فتحي
وبانك سكونيله غدا كو حكك اولمق وخبر نك معناسنه در كلور بقال جسم خبر شی ای ناعم الحوج
حانك فتحي و حیمك ضميلة شول بیلدر كه اسر كن طوغری اسمیوب بور بلبو بور بلبواس بقال حوج حوج
اذا كانت ثلثوی فی هبویه الصمی ایتدی حوج شول بله دیرلر كه غایت محكم اسه الحجة علی وزن الزلزلة قاتی
بل اسمك بقال حجت ای هبت هبوا با شدد او حجتبه انقباضه دخی دیرلر حیمك معناسنه و كیرلر كنه دخی
دیرلر استخفاف معناسنه الاحتجاج همزه نك كسری و حانك سكونيله دوه یورور كن بر جابه اكری كنهك بقال
احتج الحجل فی سیره وذلک سیره مع التواء والتواء بور لمغه دیرلر الحجاج حانك كسر بله ناقة كونی تمام اولدن ولدن
برقق بقال حجت الناقة تحجج حجاج من الباب الثاني اذا القت ولدها قبل تمام الايام وحجاج كاه اولور كه

تحجج

حج

حج

تحجج

حج

حج

حج

حج

حج

حج

نصفان معناسنه در كلورو فی الحديث كل صلاة لا يقرأ فيها ام الكتاب فهي خداج ای نقصان الخداج شول
نصفه در كه ولدن بر قش اوله الخدج حانك فتحي و دالك كسر بله براغلن ولدا كره اعضاسی تمام ایسد دخی خدج
دیرلر الخداج همزه نك كسر بله و حانك سكونيله ناقص الاعضا ولد طوغرمق بقال خدجت الناقة اذا جاءت
به لد هاناقص الخلق وان كانت ايامه تامه وابن الاعرابی ایتدی خداج قش یعمو رسز اولمغه دخی دیرلر بقال
خدجت الشئوة اذا قل مطرها وشتوه شئانك واحدی در قمره قمره كبی الخدج ميمك ضمی و حانك سكونيله
و دالك كسر بله ناقص الاعضا طوغرمق ناقص الخدج ميمك ضمی و دالك فتحيله ناقص الاعضا طوغرمق ولدومنه
حدث علی رضى الله عنه فی ذی الشیة مخدج الیدای ناقص الید الخرج حیمك ضمی و حانك سكونيله حیمك و رانك
فتحيله خرج معناسنه مصدر می در بقال خرج خرو جاور حاص من الباب الاول وكاه اولور كه خرج اسم مكان
دخی كلور بقال خرج خرج حاص من هذا الخرج ميمك ضمی و رانك فتحيله كاه اولور كه خرجه در مصدر
كلور كه اولور كه مفعول واسم مكان واسم زمان كلور نقول اخر جتی خرج صدق وهذا خرج جهز یرافعل فن
اوج جرفدن نجاه زانیسه ميم انده مضمومه اولور دخر ج كبی كاه اسم مكانی مدخر ج كلور بقال هذا مدخر جنا
پس خرج مات اربعة به تشبیه اولنوب مین مضموم قلد بلر لاستخرج خرجه ح طلب ایتك استنباط كبی الخرج
فتحيله له الخراج حانك فتحيله بر خرجی و جزیه كه كفره دن النور الاخراج والا خراج همزه رك فتحيله والا خرجه
هموزنك فتحي و رانك كسری له جمعی الخرج بریرك ایددر چامه ده و خرج بلوده دخی دیرلر ایتد اظهور ایتدو كی
حینه بقال خرج له خرج حسن یعنی بلود ابلك وزن ظهور ایتدی و خرج صرف اولن انك سنه كه دخلك یعنی
حاصلك مقابلی در الخرج استاد شاكردینی او كدوب بشقه حقمق بقال خرجه فی الادب و تخرج ميمك مرعانك
بر مقدارن بدرب بر مقدارن ترك ایتكه ده دیرلر خرج بر بانه اوجوزلق و قتلوق اولمغه دخی دیرلر بقال عام فیه
تخرج ای خصب وجدب خصب خاء معجمه نك كسر بله اوجوزلق وجدب حیمك فتحيله قتلوق معناسنه
الخرج فتحيله و رانك ضمی و تسد بدبله شاكرد صغنی او كدوب بشقه حقمق اخترینك الخرج كناه دن
اجتناب ایتك دبدو كی غلط در كویا كه تخرجدن غلط ایتددر حاء مهمله ابله كه تخرج حرجدن
اجتناب ایتك معناسنه در تا تم كبی الخرج حانك كسری و رانك كسری و تسد بدبله باستشفه حقمش
شاكردیقال هو خرج فلان علی فعل مثل عنین یعنی مفعول الخرجه شول ناقصه در كه اركك دوه خلقتنه
اوله بقال ناقصه تخرج حجت علی خلقه الحجل الخرج هكبه خرجینه معناسنه در بیدر عجمدن منقول
دكلدر الخرج حانك كسری و رانك فتحيله خرجك جمعی مثل حجر و حجره و حجر حشرات ارض ساكن ابلد و غی
دلكه دیرلر الخراج حانك ضميلة شول سنه در كه بدنه حقر چمان قسمندن الخرجه حانك ضمی و رانك فتحيله
همزه وزنی اوزن كثیر الخرج اولان كسنبه بقال رجل خرجه و حه ای كثیر الخرج و اللولج الخرجی شول كسنبه در
كه اولولق كوستره اصلندن اولولق یوغی كن نوالخارجیه عربدن بر قومدر كه انلره نسبت اولند قد خارجی
دیرلر ام خارجة بر عوندر یحیله دن كه قبائلدن چوق قبیله اندن تولد ایتددر انكناح سرعتله اولدو غیچون
عقد نكاح محله خطب دیرلر دی اولدخی نكج دیردی بس زمان جاهلیتده عقد نكاح بونكله رسم
اولنشدی خارجه مزبور عورنك او غلیدر و خارجه نك باباسی كیم ایلو كی مروی دكلدر بعضیاری
ایتدی اول بكر بن یشكر بن عدوان بن عمرو بن قیس عیلان درومنه قولهم اسرع من نكاح ام خارجه والخرج
فتحيله سواده بیاض جمع اولمسی الاخرج اول لون ابله ملون اولان سنه بقال كبش الخرج و ظلم
الخرج ای بین الخرجه كبش قیونك اركنه و ظلم دوه قو شینك اركنه دیرلر الاخراج والا خراج
قیونك و غیرینك ابقاری و بونكور لری اق اولمق نقول اخرجت النعامه اخر جاجا و اخر جاجا اذا صارت

خرج

اخر جاء يعني ذكر اولان وجهه اوزن الاجه اولسه اخر جاء اخر جك مؤنثي الخرج خاتك فتيه ورائك كسري
ومدله بر اوينك اسمي در خراج خاتك فتي وحيك كسري اوزن بناسي ايله مقام كي ذكر اولنان اوينه اطلاق
اولمور الخارجه پرماغله قرعه ابد يشوب بر نسبه بي بولشك مناهده بالا صابع معنا سنه بومقاسد صاحب
صراحتك خارجه انكشتمان در روی کسی زدن بوقت جنك تخارج دو كرو و روی بر می جنك كردن ديد و كي
سم و در غالبه اجوهر ينك خارجه بي مناهده ايله تفسير ايمه سندن ناشي اولمشدر كه مناهده مخاصمه يه دخی
ديرلر مساهمه يه ديد كاری كي و مراد جوهری معنای ناسيد اول دكلدر تخارج يولد اسلرينك نفقه سنه برابر
نفقه چقرمق تهاد معنای سنه الخرج ميک ضمی وفاتك فتيه بر نسبه وسعت اوزن اولمق بقال عيش خرج
ای واسع وفي الحديث انه كره السر او بل الخرجه و ايتد بخر فخر شول ايق طونی در كه پاچه سی ايق ارقه سنه
دو شه الخرج علي ورن جمفر براك اسميد رفر ايتدی خرج بر بلدر كه كاجنوب ديرلر لاينصرف در و انصارك
قبيله لر ينك اسميد رك اناره اوس و خرج در و اوس و خرج قبيله نام عورنك او غلر بدر كه مز بورلر انه لر ينه
نسبت اولمشدر و انار حارثه بن ثعلبه نك او غلر بدر يميند الخرج خاتك وفاتك فتيه بخر بله دوه مرضلر نندن بر نوع
مرضدر الا خفج همزه نك فتي وفاتك سكويه اصمعي ايتدی اخفج شول دوه در كه بقارن يردن قالدر مردن
اول بقاری در تريب حركت ابد بقال خفج خفجانم الباب الرابع خفاجة خاتك فتيه بنی عامردن بر قبيله در
الخفج خاتك وفاتك ضمیله كثير الخ اولان كسبه خناج كذاك خاتك ضمی وفاتك كسري بله بمعناه بقال غلام خفج
و خناج اذا كان كثير الخ الخ خاتك فتي و لامك سكويه چكوب قو برمق بقال خلیجه خلیجه خلیجانم الباب الثاني
ودوه نك ولدن ممدن كسمكه دخی ديرلر بقال خلیجه های فطمت ولد هاو خلیج كوزله اشارت یتكه دخی ديرلر بقال
خلیجه بعینه ای غمزه و مشغول قلمق معنا سنه ده كلور بقال خلیجی كذا ای شغلنی و بقال خلیجه امور الدنیا
الا خلاج همزه نك كسري و خاتك سكويه كذاك چكوب قو برمق لا خلاج كذاك بمعناه بقال خلیجه و اختلیجه
اذا جذبته و انتزعه و اختلاج كوز سكر يكه دخی ديرلر بقال اختلیج عینه الخلوج فتمتله كوز سكر يك بقال
خلیج عینه تخلیج و تخلیج خلوجا من الباب الاول و الثاني اذا طارت الخلیج فتمتله كشی ايكليوب ككلرينك
وجعندن شكایت ایتك یا طول مشیدن یا كشرت عملدن نقول منه خلیج من الباب الرابع الخلیج فتمتله و لامك
ضمی و تشد بدله طاغلوب اول جانبه بوجانبه اكلك بقال منه تخلیج المقلوج فی مشبته ای تعكك و تقابل یعنی ان
و یاغن طاغلوب بوجانبه اول جانبه كادی الخلاج فتح خاوضم لامه خاطر بر نسبه خطور ایتك بقال
تخاج فی صدری منه شی و ذلك اذا شككت و الخلوج خاتك فتي و لامك ضمیله شول رقه در كه اندن ولدی فراغت
ايتد و كندن او تری سودی از اوله الخلیج خاتك فتي و لامك كسري و مدله در یانك بر پارسى شرم معناسنه كه
شرم شین معجه نك فتيه در یا پارسنه ديرلر و خلیج نهره دخی ديرلر و بعضی ایتدی خلیج نورك اپكي جانبه
ديرلر و خلیج ابيه دخی ديرلر جبل معناسنه ابن السكيت ایتدی ابيه خلیج ديد بلر زير ابيه هره بی بغلر ايسه
ايب اني چكرو خلیج سوك چناغه دخی ديرلر جفنه معناسنه و جفنه حیمك فتي وفاتك سكويه كذاك چناغه ديرلر
الخلاج خاتك و لامك ضمیله خلیجك جمعی و خلیج كوجك كیلره دخی ديرلر سفن صفار معناسنه زير اخلیج عدولی دن
دون اولان كیه ديرلر و عدولی فتمتله و و او ك سكويه بر كیدر كه عدوله منسوب و عدول بحر ينه بر قریه نك
اسمیدر و خلیج كذاك عربدن بر طائفه نك اسمیدر كه عدوان دن ابد بلر بن الخطاب رضی الله عنه انلری حارث
بن مالك بن نصر بن كنهانیه الخاق ایتدی و انلره خلیج ديد بلر زير كه انلر عدوان دن محتلیج اولد بلر یعنی عدواندن
ايرلد بلر المخلوچه ميک فتي و خاتك سكويه و لامك ضمیله صاغه وصوله كوندلره دورتمك بقال خلیجه
اذا طعنه طعنه ذات عين وذات شمال و مخلوچه اصابت ایدن را به دخی ديرلر الخلیج خاتك و لامك فتيه

خرفج

خرزج

خفج

خلیج

خج
دج

دج

دج

دج

براعاجك اسميد فارسی معر بدر كویا كه خند نكدن تعریب اولمشدر و خندك بشول اغاجه ديرلر كاندن اوف
دو زرر الخلاج خاتك فتيه خلیجك جمعی در اوق اغاچلری معناسنه الخلیج فتمتله سست اولمق فتور معناسنه
الخلیج خاتك فتيه و ميک كسري بله سست اولان كسبه بقال اصبح فلان خلیج ای فترا فصل الدال الديباج
دالك كسري بله اطلس دیبا معناسنه فارسی معرب در الدیابیج دالك فتيه و باء موحد نك كسري و مدله
دیباجك جمعی الدیابیج دخی ديرلر جمعه باین موحد پنبله اك اصلنی مشد دقيلر سك شه كم دنايرده بان اولنور
انشاء الله تعالى و تصغيرند دخی حال بو بله در الدیبا جتان اپكي يوز خدان معناسنه الدیابیج دالك كسري
و بانك تشدید بله احد و فرد معنا سنه بقال ما بالدار دبیج ای ما بها احد و ابو عید دبیج حمله یا خود حائله
اولمشدر سك ایتدی و جوهری ابد ربا دیه ده اعر ابدن بر جماعته سوا ایتد كه مافی الداردی دد بار بوندن
غیری سنه ديد بلر و ابی موسی الخاضك خطیله ما بالدار دبیج یازلمش ده لد مكه حمله ضبط اولمشدی ثعلبدن
رفايت ایدو بن و ابی موسی محمد بن سلیماندر كه ثعلبك اصحابدن ایدی الدجته دالك ضمیله ز ياده قلمغه ديرلر
طلعت معناسنه الدیابیج دالك فتيه قرا كوا اولان نسبه بقال ليله دبیج ای مظلمة الدجوجی كذاك دالك
فتيه و حیمك ضمیله قره كوديك اولور بقال لیل دجوجی اذا كان مظلم و دجوجی ز ياده قره اولان نسبه به دخی
ديرلر بقال بعید دجوجی و زقه دجوجیه ای شديدة السواد الدجوجا دالك و حیمك فتيه شول رقه به
ديرلر كه يردن بيمه اوله المدحج والمدحج ميک ضمی و حیم مشدده نك فتي و كسري بله سلاح كین كسبه سناك
السلاح معناسنه كافك تشدید بله التدحج فتمتله و حیمك ضمی و تشدید بله سلاح كیمك نقول ندحج فی
شكته فی دخل فی سلاحه كانه تغطي بها یعنی كویا كه اسلحه انی ستر ایتمشدر و شكته شینك كسري بله و كافك
تشدید بله سلاح معناسنه در التدحج علی وزن التكریم كوك بلونلو اولمق بقال دججت السماء ندحجا
اذا نغمت الدجج دالك فتي و حیمك كسري بله و الدججان فتمتله بر اوزن اهسته يوريك بقال مر القوم بدجون
على الارض دجج و دججانم الباب الثاني اذا كانوا بدون في السیر ابن السكيت ایتدی بدجون دبیج حتی جماعت
مرتبه سنه وار مېجه یعنی واحده استعمال اولنار الداجه شول جماعت در كه اهسته يورور الداج حجاجه
معین اولان كسبه لر و عر بلر ك بوقولر نند كه ديرلر هم الحاج و الداج یعنی بونلر حجاج و حجاجه معین اولان كسبه لر
در كرا جیاردن و غیر بلردن حدیث شریفه دخی بیورلمشدر هو لاء الداج و لیسوا بالحاج و اما شول حدیث
شریفه كه ما تركت من حاجة ولا داجة بیورلمشدر حیمك تخفیفه داجه حاجه نك ابا عندن در ذكر اولنان
معنایه دكل در الدجاج دالك فتي و حیمك تخفیفه تاوق ديد كاری معروف قوشدر و بوند دالك فتي اقصی در
كسرندن الدجاجة دججك واحدی در مذكرة و مؤنثه متناولدر زير اناك دخولی مجرد و حدیث ايجوندو
حمامه كی بطه كی و دجاجة بر كولته ایتكه دخی ديرلر الدجاجة دالینك فتي و حیمك سكويه تاوغی حاجه مق
نقول دجج دجج بال دجاجة اذا صحت بها و كچه قرا كوا و لمغه دخی ديرلر بقال دجج اللیل اذا اظلم الدجج
دالك فتي و خاتك سكويه و الدجراج دالك كسري و خاتك سكويه بولمق دجج حجت الشی دجج
و دجراجا التدحج فتمتله و خاتك سكويه بولمق بقال دجج حجت الشی فتدحج المدحج مدور معناسنه
الدجج حجت دالك ضمی و خاتك سكویی و رانك ضمیله شول یو القدر كه انی جعل ديد كاری بولمق و الوفندق
اسلویند الدجج حجت فتمتله یوريك بقال درج الرجل والضرب بدرج در و جامن الباب الاول ادا مشی و كندی
یولنه كیمكه دخی ديرلر بقال درج ای مضی لسیله و انقراض معناسنه ده كلور بقال درج القوم ای انقراضو
اولمك معناسنه ده كلور بقال كذب من دب و درج ای كذب الاحياء والاموات و كندو دن صكره نسلی

قالماق معناسنه ده كلور بقال درج الرجل اذالم يخلف نسلا وبل تمام اولوب ناقه طوغور مامغه دخی دیرل
 بقال درجت النافه اذا جاءت السنة ولم تنجب الادراج همزه نك كسر بله كذلك ناقه بل چكوب طوغور مامق
 و برسنه ی دورمك نقول درجت الكتاب اذ اطوبه الادراج میك كسری و دالك سكونیله تمام سنه ده
 طه غور مامق عادی اولان ناقه الاندر اراج همزه نك كسر بله ونونك سكونیله انقراض معناسنه مثل الدروج
 التدرج علی وزن التكریم والاستدرج همزه نك وتاك كسر بله برسنه ی برسنه ی درجه درجه درجه درجه
 ایتك بقال درجه الى كذا واستدرجه یعنی ادناه منه علی التدرج فتدرج التدرج علی وزن التكلف درجه
 درجه برسنه ی بقین وارمق الدروج دالك فتخی و رانك ضمیمه شول بلدركه غایت سرعتله چكه بقال درج
 دروج و قدح دروج و قدح قافك كسر بله اوق معناسنه در المدرجه میك فتخی و دالك سكونیله مذهب
 و مسلك معناسنه الدرج فختنه طریق بقال خل درج الضب ای طریقه لئلا یسلك بین قدیمك فتننخ
 یعنی تاكه قدیمك مایینه كیرمكه منتفع اولیمه سن غالبا او بله زعم ایدرل ایش و درج درجه نك جمعی دخی
 كلور و درج شول نسندیدیرل كه انه یازی یازله بقال انقدته فی درج الكتاب ای فی طیه الادراج همزه نك
 فخیله درجك جمعی درو منه قولهم رجعت دراجی ای رجعت فی الطریق الذی جئت منه و ادراج القلم معناسنه
 ده كلور بقال ذهب دمه فی ادراج الیاح ای هدر الدرجه فختنه نردبان مرقاة معناسنه و درجه طبقه
 و مرتبه ی دخی دیرل الدرجات فختنه جمعی الدرجه دالك ضمی و رانك فخیله همزه و زنی و وزن درجه ده لغت در
 كه درجه مرقاة معناسنه درته كم الان مرور ایتدی و درجه كذلك شول قوشه دیرل كه كندی سیاه و قنادل بلك
 ایچی و طاشی بوز اوله بوغر تلک دبدكری قوش قنادی كی الادراج نك لونی دخی اطفی كندر الدراج دالك
 فتخی و رانك سكونیله شول شی دركه انه یازی یازله ته كم درجه ذك كراولندی الدرج دالك ضمیمه عورنك
 خردوات قودغی قوئی خفش النسا معناسنه الدرجه كذلك دالك ضمیمه شول نسندیدر كه دورل دخی انی
 ناقه نك فرجه صو قارل اندن صكره اخر اراج ایدوب ناقه یقو خولدرل تاكه ناقه انی ولدی طن ایدوب كاولدی
 كی میل ایدوب و بونی كثر یا ناقه نك ولدی ضایع اولدق ایدرل و بوز یا دایتدی قن برناقه یه اخر ناقه نك ولدن
 امرتك دبله سلر ناقه نك بوزن و كوزلن بغلرل اندن صكره فرجه بزان سنی دورلر صو قارل و براق كوزانی
 اول حال اوزن ترك ایدرل پس انی طوغور ملی ناقه بوزوسی كی بوری طو تراندن صكره بوزندن اول باخی
 چوزلر و فرجندن اول خرقة یی چقرلر دخی اول انی شمدی طوغوش ولدی طن ایدرل اندن صكره كوزنده اولان
 باخی دخی چوزلر و اول حاله انو كچون بولد احضار ایدرل و اول انی ولدی طن ایدوب كامیل ایدرل پس اول
 نسندیدر كه كوزنه بغلشسلر ایدی كا غامه دیرل غین معجه نك كسر بله و شول نسندیدر كه بوزنه بغلشسلر ایدی
 اكاصقاع دیرل صادمه نك كسر بله و قافله و شول نسندیدر كه فرجه صو قشسلر ایدی كادرجه دیرل الدرج
 دالك و رانك فخیله جمعی كلور الدراج والدراجة دالك ضمی و رانك تشد ببله تراچ دبدكری قوشدر مذكره
 و مؤنثه اطلاق اولتور چكنه ذكر اولنان قوشه حیقطان دیسلر حاء مهمه نك فتخی و یانك سكونی و قافك دخی
 فخیله مذكره مخصوص اسم اولور كه ذكر اولنان قوشك مذكر حیقطان دیرل المدرجه میك فتخی و دالك سكونی
 و رانك فخیله شول ره دیرل كه انه تراچ دبدكری قوش چوق اوله الدراجة دالك فخیله و رانك تشد ببله
 طورا جق دبدكری نسندیدر كه صبیانی اولك ایچنه قورلر دخی بوزمك و كدرل دراج كذلك دالك فخیله بزموضعك
 اسمی در الدج فختنه سكوزكز یاده قان اولوب واسع اولسی در الدجاء دالك فتخی و عینك سكونی
 والفتك مدبله یاده قره اولوب واسع اولان كوز بقال عین دجاء و محاق كیجه ل بلك اولنده دجاء دیرل كه بكرمی

دج

سكونی

دلج

سكونی كیجه در و ایچكیسنه سراردیرل سبكك كسر بله او چكیسنه قلته دیرل قافك فخیله و تاء مشنات ابله
 كه اوتوزخی كیجه در الادج همزه نك فتخی و دالك سكونیله رجال طائفه سندن قره اولان كسنه الدعجة
 دالك فتخی و عینك سكونیله كیدوب كله ده تردد ایتك و دعلج عامر بن طفیلك فرسك اسیدر الدج فختنه
 اسیدر كیجه نك اولنده سیر ایتك معناسنه الدجة والدجة اولد دالك ضمی و لامك سكونیله و ثانیه فختنه
 برهه من الدهر كی در و برهه من الدهر مدت طو بله معناسنه در الادج همزه نك كسری و دالك
 سكونیله كیجه نك اولنده سیر ایتك بقال ادج القوم اذ اسار وامن اول اللیل الادلاج دالك تشد ببله كیجه نك
 اخر ند سیر ایتك الدجة دالك فتخی و لامك سكونیله والدجة دالك ضمی و لامك سكونیله اسمی الدراج لامك
 كسر بله شول كسنه دركه قوئی یا شنه قوغه یی حوضه ایدوب دوكر الدلوج ضمتنه مصدر در بقال دج
 بدج دلوجامن الباب الاول المدج میك فتخی و دالك سكونی و لامك فخیله قوغه یی ایدوب دو كجك ی
 المدج كه كذلك میك و لامك فتخی و دالك سكونیله بمعناه المدج میك ضمی و لامك فخیله كنانه دن برقیله دركه
 قیافت بلك كسنه لاندن در الدلوج اهو یی تاخی اولان یروا هویه بكرز جانور لك یی تاخی اولان كناس الوحش
 معناسنه تلج كی و تلج اغاچلر دن و بیر اقلر دن یا بلن اوه دیرلر و دوج یی رالتنه اولان اوه دخی دیرلر ی
 زمین معناسنه الدموج ضمتنه برسنه یی كیروب انه یر شملك بقال دج الشی بدج من الباب الاول اذ ادخل
 فی الشی واستخكم فیه الاندماج همزه نك كسر بله ونونك سكونیله و الادماج همزه نك كسری و دالك تشد ببله
 و الادراج بئسندیدر المیم بعد الرء المكسورة بونلر جمعه سی برسنه یی داخل اولوب انه مستترا و لحد المندج
 میك ضمی و نونك سكونیله و میم ثابتنك كسر بله مدو را اولان نسندیدر المدج فختنه و میك ضمیمه براق كسنه
 بری برینه معاونت ایتك بقال نداجو اعلیه ای تعاونا الدراج قرا كو مظم معناسنه المداجه میك ضمی و میم ثابتنك
 فخیله بر كسنه ابله مدار ایتك و ابكی یوزلوك ایتك الدماج دالك ضمیمه اشكان اولین صلح بقال الصلح الدماج
 اذ اكل فی خفاء بعضیلا ایتدی صلح دماج شول صلح دركه تام اولوب محكم اوله الادماج همزه نك كسری و دالك
 سكونیله برسنه یی برسنه نك ایچنه دورمك نقول اذ جت الشی اذ الفقت فی ثوب المدج میم اولینك ضمی
 و ثانیه نك فخیله درج اولنان نسندیدر كه دوز اولوب هموار اوله مدج اوقه دخی دیرلر قدح معناسنه الدملوج
 دالك ضمی و میك سكونیله باز و بند معصد معناسنه الدملج دالك و لامك ضمیمه بمعناه الدمالج دملوجك
 جمعی المدملج میك ضمی و لامك فخیله صیرنچ اولوب هموار اولان یول الدهمجة یا شلو كسنه نك
 یورجسی شول یاخی بو قاعلو كسنه نك یورجسی كی اصعی ایتدی دوه نك و فاجق ادملیوب سرعتله یورجسنه دخی
 دیرلر بقال دهج بد دهج الدهاج دالك ضمیمه ونونك كسر بله شول دوه در كه ابكی هر كی اوله بعیر فاج معناسنه
 بو اصلند فارسی در معر بدر الدهج جعفر وزنی اوزن بر جوهر دركه زمر دكی در فصل الذال الذاج ذالك
 فتخی و همزه نك سكونیله برسنه یی برسنه یی برسنه یی برسنه یی برسنه یی برسنه یی برسنه یی برسنه یی
 اصعی ایتدی ذاج قر بر یی برحق معناسنه ده كلور نقول ذاجت السقاء من الباب الثالث اذ اخر قته كذلك
 ذاج دیرلر قر بر نك ایچنه اوفورمكه یر نلش میدر بلك ایچون لانداج همزه نك كسری و نونك سكونی و همزه
 ثانیه نك مدبله انفعال وزنی اوزن قر بر یی برلق بقال انداجت القر به اذ اخرجت فصل الرء الراجة رانك وباء
 موحد نك فخیله حماقت معناسنه و منه قول الشاعر لم اترج ای لم اقبل الراجی رانك فتخی و جیمك كسری و یانك
 تشد ببله شول كسنه دركه لاندن كندن زیاده او كونه بقال رجل و باجی بفخر باكشمن فوله لار تاج
 همزه نك كسری و رانك سكونیله و تاء مشناتله قاپو قیامق نقول ار تجت الباب وار تاج ناقه

دهج

دهج

ذاج

رج

رج

زوجی اری وارکن و بی عورتی در قال الله تعالی اسکن انت و زوجک الجنة و کاه اولور که هی زوجته دخی دیرل
 و زوج عددده فردک مقابلی در بقال زوج اوفر دیکال خساو زکا فردا و زوج مناسنه بقال شفع او و تر
 و ابی مناسب نسنه نک هر برینه زوج دیرل بقال همان و جان شنه کم مجموعنه دخی زوج دیرل بقال همان و زوج
 شنه کم همان میان و هما سواء دیرل و نقول شتر بت زوجی حمام وانت برید ذکر اوانی و نقول عندی زوج جانعل و قال الله
 تعالی من کل زوجین اثین و زوج محفه اوزرینه اوزرین اورتیه دخی دیرل التزویح علی وزن التکریم چفته لندرمک
 التزویح فختنه و و اوک ضمی و تشدد بدله چفته لندرمک یونس ایتدی زوجته امرا و تزوجت امرا و دیرل و زوجت
 بامرا و کلام عربدن د کادره باری تعالی نک و زوجنا هم بحور عین دبدکی مؤلدر قرنا هم بهن معناسنه در
 خدای تعالی نک احشر و الذین ظلموا و از و اجهم دبدوی قولنه نظر اکاره اچ بوند قرنا معناسنه در دبدی و فرا
 ایتدی تزوجت بامرا و از دستنوه لغی در و از دستنوه چندن بر قبیله نک اسمی در شنه کم و روایتدی المزاوج میک
 کسری و زانک سکونیه تزویح جوق عورت در التزواج فتح تاه ضم و اوله و المزاوجه میک ضمی و و اوک فختیه
 و الازواج همزه نک و دالک کسر به تزه معناسنه در الراج فره بویه فارسیدن معرب در اصلی زاک در الراج
 زانک کسر به بنالر قوللند دخی اسپک بناد و غری یا یلسون دیو چکر مطهر معناسنه اصمعی ایتدی بولفظ اصل
 عربی میدر یا خود معرب میدر معلوم د کادر فصل السین السیحه سبنک ضمیله و زانک سکونیه سیاه کیم
 التسمیح تانک فخی و سبنک فخی و یانک ضمی و تشدد بدله سیاه کیم کیم بقال تسبیح الرجل اذ البسه السبع فختنه
 قره بوجق فارسی معرب در السبع و السیحه بقاسرو یکسر کوکک بقیر معناسنه و بود دخی سیم کی معربدر
 و بونک اصلی لسان فارسیه شنی در و شنی شول کوککه دیرل که کچه انکله به یاتور لربا بجه سبنک فخی و باء
 ثانیه نک کسر به سند و لا یتندن بر قوم در که بصره ده زندان ضبط ایدر لدی و اخرند اولان ها عجمه ایچون
 و نسبت ایچون کلندر السبع سبنک فخی و حیمک تشدد بدله لیت اولمق بقال سیم من الباب الاول اذ ارق
 ما یحی منه من الغائط و دیه ارضو امغه دخی دیرل بقال سیم الحائط ای طینه المنجیه میک کسر به دیوار صوایح
 الت که اغا جدن اولور السیحه و الحجه حرف اولک فختیه ابکی بیک دیرل السحاج سبنک فختیه و حیمک تخفیفیه
 شول سود در که صوی جوق اولوب سو یق اولمه ده نهابت مرتبه اوله السحیح علی وزن جعفر شول یردر که
 نه قنی بک نه قنی بومشق اوله سحیح شول کونه دیرل کنه اسی و نه صوغ اوله و فی الحدیث الحنه سحیح السبع
 سبنک فخی و حانک سکونیه و الاسحاج در یی و یق و دری صوی بولمق بقال تحت جلد من الباب الثالث فانسح
 ای قشره فانسح و بقال اصابع شنی فانسح وجهه یعنی اگر نسنه دو قنوب یوزینک در یسن صوبدی السبع
 فختنه صمیرق و بر مر صدر که اطبا فتنه معروفدر و بقال به سحیح یعنی انکله صمیرق را خود مرض مذکور و ار در
 التسمیح و التسمیح علی وزن التکریم و التکریم صویق و صویق بقی کثره دلالت ایسون ایچون تشدد اولندی السحیح
 میک ضمی و سبنک فخی و حانک تشدد بدی و فختیه ابصر لمش بقال حمار مسحیح ای معضض مکدح و نکدح
 طر امغه دیرل السحاج سبنک فخی و دالک تشدد بدله بلاخی کسنه بقال رجل سدا ج ای کذاب التمدح بیلان
 سو بلی عادت ابدنک بقال فلان تسدج ای نکذب و تخلق السرج سبنک فخی و زانک سکونیه ایر الاسراج
 همزه نک کسری و سبنک سکونیه ات اکرمک بقال اسرجت الدابة السرجیات سبنک ضمی و و زانک فختیه
 همزه و زنی اوزر و اخرند یاء مشدده ابلی اصمعی ایتدی شول قلیجار در که سر سحیح ادلو فحیحیه نسبت
 ادله و کاه اولور که اکجوبنک بورنی تشبیه اولور هموار لکده و انجه لکن السراج سبنک کسر به جرق که

معروفدر

معروف در و کاه اولور که کوشه دخی سراج دیرل المسرجه میک و و زانک فختیه لبله و سبنک سکونیه شول
 نسنه در که اکافیل و باغ قورل السرجو حه سبنک و حیمک ضمیله طبیعت و طربقت معناسنه اصمعی
 ایتدی فختیه قومک اخلاقی برار اولسه هم علی سرجو حه واحده دیرل السفح سبنک و فانک فخی و و زانک
 تشدد بدله شول دوه قوشنک ایر ککنه دیرل که خفیف اولوب نیز یوزر اوله و بوجماسیه ملحق در
 حرف ثالث تشدد بدله السبع سبنک فخی و و لامک سکونیه و السلجان سبنک و لامک فختیه بر نسنه ی
 یوتق بقال سلج اللقمه بسلجها من الباب الرابع اذا بلعها و قولهم الاکل سلجان والقضاء لیان یعنی قن
 بر کسنه بر کسنه دن بر نسنه ی دین ابدینوب اکل ایثسه و صاحبی طلب اندکده یوزر دوندورب اکلندر سه
 بو بله دیرل و دوه سلج دیکله معروف اوقی اولمغه سهال اولمغه دخی دیرل علی ماسیحی السبع سبنک ضمی
 و لامک فختیه و تشدد بدله بر اوند که انی دوه اولر السبع سبنک فخی و و لامک سکونیه و السلوج فختیه
 دوه نک سلج اوقی اولمغه ایچی بر اولوب سهال اولمق بقال سلجت الابل نسلیج من الباب الاول اذا استطلقت
 بطونها عن اکل السبع السماجه سبنک فختیه قبح معناسنه بقال سمج الشیء بالضم سماجه السبع سبنک فخی
 و میک سکونیه مثل ضم قبح معناسنه بقال سمج فهو سمج کا بقال ضم فهو ضم و سمج یاغلی و قبح الطعم اولان
 سوده دخی دیرل السبع میک کسر به سمج ده لغت در یقال سمج فهو سمج کا بقال خشن فهو خشن السبع علی وزن
 فعیل لغت فیه ایضا بقال سمج فهو سمج بقال قبح فهو قبح و سمج زیاده یاغلو اولوب قبح الطعم اولان سوده دخی
 دیرل السماج سبنک کسر به سمجک جمعی بقال قوم سماج مثل حمام الا شمساج علی وزن الاستفعال قبح عدا یتک
 السهمج علی وزن جعفر و السملج علی وزن المزبور هانک و لامک زیاده سیله یاغلو اولمغین خبیث الطعم اولان
 سود السملج شول دیشی مرکب در که ارقسی اوزر اوله طویل الظهر معناسنه و اند دخی حال بو بله در
 مز بورلک مذکور لی ایچون اطلاق و لئما السمرج فختنه و و زانک تشدد بدله و السمرجه اوج کره خراج
 چقرمق فارسیدن تعرب اولمشر السملج فختنه و و لامک تشدد بدله خفیف معناسنه و بو حرف ثالث
 تشدد اولمغه خماسیه الحاق اولمشر سماهیج مجرد بر جزیره نک اسیدر که کاماش ماهی دیرل فی تعرب
 ابدوب سماهیج دیشلر در الساج بر نوع اغا جدر که هنددن کلور و یشل برده یی دخی دیرل السبجان جمعی در
 سواج سبنک ضمیله بر موضعک اسیدر السیمج علی وزن جعفر سندی معناسنه بقال ریح سیمج ای شددیده
 السیمج سبنک فخی و یانک سکونی و هانک ضمیله بمعناه السبع سبنک فخی و هانک سکونیه بل قنی اسمک
 بقال سوبت الریح من الباب الثالث و کچه ابلیه سیرانکه دخی دیرل بقال سهج القوم لیلتم ای ساروا و سهج
 طیب از مکده دخی دیرل بقال سهجت الطیب ای محفته و و زکا و حکم اسوب یری صویغه دخی دیرل بقال
 سهجت الریح الارض اذا قشرتها المسحج میک و هانک فخی و سبنک سکونیه بل اسد و کی یرمر الریح
 معناسنه فصل الشین الشجه فتح شین ابلیه باش یاریغی الشحاج سبنک کسر به جمعی در الشج سبنک فختیه
 باش یارمق بقال شجه بشجه و یشج شجا من الباب و لال و الثاني و شج کی در یای یارمغه دخی دیرل بقال شجت
 السفینه البحر اذا شقته و حرا یی قطع انکه دخی دیرل بقال شجت المفازة ای قطعها المشجوج میک فخی
 و سبنک سکونی و حیمک ضمیله و الشجیح سبنک فخی و حیمک کسری و مد بله باشی یارلمش کسنه المشجیح
 ضمی و سبنک فخی و حیمک فخی و تشدد بدله بونلرک اوجی دخی شول قازغه دیرل که باشی انجانش اوله بقال
 و ند مشجوج و شجیح و مشج شد دل اکثره الاشج فختنه با شنک جراحی ظاهر اولان کسنه و بو شول
 کسنه در که با شنک جراحی النده اوله الشجیح شینک فخی و حانک کسری و مد بله قاترا وازی و قرغه اوزی

الشحاج سبنک ضمیله بمعناه

سفنج

سلج

سمج

سمج

سمج

سمج

سمج

سرج

سمج

شج

شج

سمج

سمج

سمج

سرج

سرج

و تانك سكوتى و رانك دخی ضمیمه قرجمه غل معناسنه و الطسوج سېنك تشد بېله طانك فتحندن صكره
طرف معناسنه و طسوج كذلك ابكى حبه يده رلر و بردانق دورت طسوج در الطساييچ طسوجك جمى در
فصل العين العثوخ على وزن السفر حل فرموده دوه بعير تخم معناسنه العج اواز قالدر مق و بىل زياده محكم
اسوب طيراغى صاور مق بقال عجت الريح اى استندت و اثار الغبار العجيج على وزن الكرم بمعناه بقال عج بعير
عججا و فى الحديث افضل الحج العج و الشج يعنى حجت افضل رفع صوته لبيك دنيلوب قربان قافى اقد بلان در
الجمعة زياده اواز جقار مق بونك مضاعف كلسى فعلك نكرانه دليل در الجمعة عينك ضميمه شول طعام در
كهيه رطه دن بشور رلر كوز كوز ناوه ايچنده شوبله ظن اولنور كه بومولد اوله يعنى عربى صحى اوليه
العجاج عينك فخياله و حيك تخفيفه توز غبار معناسنه و تتون معناسنه دخی كلور العجاجة كذلك غبار
معناسنه در لكن عجاجة اخص در عجاجدن و عجاجة كذلك عظيم جوق دوه لره ديرلر و عجاجه غارت
توزنه دخی ديرلر بقال فلان بلف عجاجته على بنى فلان اى يغير عليهم يعنى غارت توز بله انلرى اورتر
الا عجاج همز نك كسر بله بل قفى اسوب طيراغى داغلق بقال عجت الريح اذا استندت و اثار الغبار المعج
ميك ضمى و عينك كسر بله و فى بعض النسخ العجاج عينك فخياله و حيك تشد بېله شول كوندر كه اند بىل مشند
اوله بقال يوم معج و عجاج المعاجيج ميك فخياله شول بلر در كه زياده محكم اسه بقال رباح معاجيج و هى ضد مهاوین
و مهاين كذلك ميك فخياله ملايم اسن بلر در التعجيج على وزن التكرم تونله دولدر مق التعج على وزن التكرم تونله
طولق بقال عجبت البيت دخانا فتعج العجاج بن روبه بر شاعر ك او غلنك اسميدر كه اول را جر سعدى در عجاج
دېد بلر بعض شعر نك حثى يعنى تخنامن عججا دېد و كندن او تر و بقال اشعر الناس العجاجان يعنى افسح شعرا
عجاجان در كه انلرك برى روبه و برى باباسى در نسخ صحاحه بوبله واقع اولمشدر اما سوق كلام برى
رو. و برى اوغلى در ديك استر تا مل اولنه و بعض نسخه العجاج ابو روبه واقع اولمشدر ابن روبه يرينه
بو تقدیرجه اشكال فلان و عجاج زياده چاغر جميه دخی ديرلر بقال نهر عجاج اى لمانه صوت و فحل عجاج
فى هديره اى صياح و فحل ار كه وهد يركو كرجين او تسنه و دوه چاغر مسنه ديرلر و صياح زياده چاغر جمى
ديكدر و هر ذى صوت اولنده عجاج استعمال اولنور كرك بل اولسون كرك ياي اولسون بقال ریح عجاج و قوس
عجاج الجمعه شول طائفه در قضا عدركه عين يابله جمع اولسد ياي حيمه دوندر رلر مثلا هذا راجع خرج معج ديرلر
هذا راجع خرج معج ديك محلند و عجمه ناقدى منع ابدوب عاج عاج ديكه دخی ديرلر بقال عججت بها العجاج
عينك فخي و حيك سكوتيه زياده چاغر جمى بقال رجل عجاج اى صياح العجاج طولو معناسنه بقال طربق
عاج اى تملى عاج حيك كسر بله و تخفیه غله ناغه نك منعنه استعمال اولنور لفظ در العذلة على وزن الد حرجه
غداي كوكبك ايمك بقال عدلج فلان ولده اى حسن غداه المعذج ايمك ضمى و لامك فخياله طولو تملى معناسنه
العروج ضميمه يوقروا چقمق عرج فى الدرجة و السلم يعرج عروجا من الباب الاول اذا ارتقى يعنى يوقرو
چقمقه و درجه فختينله مطلقا پابه و سلم سېنك ضمى و لامك فخي و تشد بېله زردبان ديك اولورو بقال
عرج ايضا اذا اصابه شىء فى رجله فجمع و مشى مشية العرجان و لبس مخلقة يعنى قن ياغنه بر نسنه
ار شوب اقسق اولسه عرج فلان ديرلر فخته و ذاتى اولسه عرج فلان ديرلر كسر يله كه باب رابع دن اولوره جمع
خاء معجمه و عين مهمله به اقسق ديك اولور الا عرج همز نك فخياله اقسق فى اشكان اولان كسنه العرج
و العرجان عينك ضميمه ابكى دخی اعرجك جمى در الاعراج همز نك كسر يله اقسق ايمك بقال اعرجه
الله و فعل تعجبند ما استدرجه ديرسن ما اعرجه ديرسن زير اشول نسنه كه الوان قسمندن اوله

ط
ن
ن

عذلیج

7. 5

یا خود بدند یان دلمش نسنه اوله اندن ما افعله کزللاشد لفظی ابله واعر ارج بر سوری دوه باغشلمق
بقال امر جتک ای وهبتک عرجامن الابل وعر ج عین مهله نک فخی ورائک سکونیه بر سوری دوه علی
ماسینی العرجان فحات ثلاثه ابله اعر ج کی یوریک العرج مج علی وزن الکرم محکم اولین نسنه بقال امر عرج
اذالم بیرم التعرج علی وزن التکریم بنای اکر ی قلیق و تعرج بر نسنه نک اوزر پنه اقامت ابنتک بقال
عر ج فلان علی المنزل اذا حبس مطیئته علیه و اقام التعرج علی وز التکریم بنا الکری اولق بقال عرج
لبناء تعرجای میله فتر ج و تعرج بر نسنه نک اوزر پنه مقیم اولغه ده دیرلر العرجه عینک ضمیمه ورائک
سکونیه و العرجه عینک فخیله تعرج معنا سنه بقال مالی علیه عرجه و لا عرجه و لا تعرج و لا تعرج کله
بمعنی ای اقامه الانعراج الکمل بقال انعراج الشی اذا انعطف المنعراج کلن یر بقال هذا منعراج الوادی ای
منعطفه خینه و یسره یعنی صاعه و صوله دن نک اکان یرلری المعراج میمک کسری و عینک سکونیه زربان سلم
معنا سنه و منه لیله المعراج المعارج و المعارج مج معراجک جمی مفاح و مفاتیح کی اخفش ایتدی دپلرسک مفردنی
معراج و معراج قیلرسن میمک کسری و فخیله مرقات و مرقات کی و معراج مطلقا حقیق یره دخی دیرلر
مصاعد کی العرج فختینله داندن اقسق اولق و کونشک دولونسی و بعضیلر ایتدی مغرب جانبنه اگله سیدر
العرجاء عینک فخی ورائک سکونیه صرنلان دبد کزلی جانور که اکیا بللی قورد دخی دیرلر الاعرج همزه نک
ضمی و عینک ورائک کسر بله صاغر بلان الحیه الصما معنا سنه بعضیلر ایتدی اعرج اخبث حیات در که انلو
اوزر پنه سحره دخی و قنده اکره برابر سحر و کذا فی بعض نسخ الصحاح العرجاء عینک ضمی ورائک فخیله طوار
صوار مد بر کون اوبله و قنده و بر کون صباح و قنده صوار معده دیرلر العرج عینک فخی ورائک سکونیه کعبه
یولنده بر یرک ادبدر العرجی بر شاعر کاسمی در که ذکر اولنن یره منسوبدر که اول عبدالله بن عمرو بن عثمان
بن عفان در و عرج دوه سور یسندن سکسان مقداری دوه یدیرلر ابو عبیده ایتدی یوزالی مقدار و دخی
ارتو جغه دخی دیرلر اصعبی ایتدی بشیور دوه یدیرلر بیکه وار مجه العرج عینک کسر بله بر بلوک دوه
دیکدر عرج کی که فخی عینله در الاعراج جمی در العرج فختینله و نونک سکونیه حرن سبانک اسمی در
العرج برات در که الحق یرلر ده و دوز یرلر ده بتر العرجه علی وزن الدحرجه واحدی و بو معنیدن بعض
رجال دخی عرج دیو نسیمه اولنشد العسج فختینله یورر کن بو بن اوزدی اوزدی یورر یکم المعساج
میمک کسری و عینک سکونیه یورر کن بو بن اوزدن دوه بقال بعیر معساج العوسج علی وزن جعفر
بر نو ع دکندر العوسجه واحدی و بو معنیدن رجالدن بعضنه عوسج دپد بلر العسلج عینک و لامک ضمیمه
و العسلوج کذلک عینک و لامک ضمی و لامدن صکره حرف مد بله اغاج بوداقلرنده و باغ چمن و غنمه
ابتدا شروب چقن فلیس العسالج جمی العساجه علی وزن الدحرجه اغاج فلسلنوب یشرمک بقال
عساجت الشجر اذا اخرجت عسائجها الا عجاج انساندن و بتون طرنقلو طوار لردن و یر تحیلردن شول
نسنه در که طعام معده صکره کاوارر بود ذکر اولنن دوه مثالوده و چتال طرنقلو حیوانات مثالوده اولان
مصارین کی در و مصارین مصرائک جمی در و مصران میمک ضمیمه مصیرک جمی در و مصیر شول نسنه در که
حیوانک بدو کی غذا شکنبه سنه تریمه اولنوب اکوارر العفج فختینله و العفج عینک فخی و فائک سکونیه
و العفج فائک کسر بله مثل کبد و کبد بوند و چ لغت اولور و عفج عینک فخی و فائک سکونیه عصا ابله و رمق
معنا سنه ده کلور بقال عفجه بالعصا اذا ضرب بها و بونکه جماعدن دخی کنا بت اولنور المعفاج میمک
کسر بله شول الت در که انو که ضرب اولنور التعفج فختینله و فائک ضمیمه و تشدد ببله دوه یورر کن الکمل بقال
تعفج البعیر فی مشیتة ای تعوج العفج فختینله و نونک سکونیه جنه سی یوک اولوب احمق اولان الافضاج

عرف

عوض

ج

٤٠

عینک کسر به فرموده و سیمز اولوب کوشك اولان كسنه العفاض عینك ضمیله بمعناه بقالان فلانا
 لمصوب ما عصبیح یعنی فلان كسنه نك اتی محكم در كوشك دكلدر العی عینك كسر به حمارك
 وحشیسی واهلیسی ایكسی دخی برابر در ارادت اولنده و ككفار عجمدن اولان رجله دخی اطلاق
 اولنور العلوج ضمتنه والا علاج همزه نك فخیله والمعلوجاء میك فخیله ولامك ضمی والفك مدبه
 والعلمة عینك كسر به ولامك فخیله علمك جمعی وماله مابل معناسنه ده كلور بقال فلان علی
 مال كما بقال اراء مال المعالجة میك ضمیله والعلاج عینك كسر به برنسنه یه دور شوب چالشق مزاوله
 معناسنه بقال عاجل الشیء معالجة وعلاجا اذا زاولته ومغالبه ایچون دخی كلور بقال عاجل الرجل
 فعلجته علجا غلبته الاستعلاج همزه نك وتلك كسر به غلیظ اولمق بقال استعجل جلد فلان اذا غلط
 المستعجل میك ضمی ولامك كسر به غلیظ اولان نسنه بقال هو مستعجل الخلق العی عینك فخی ولامك
 كسر به محكم معناسنه در بقال رجل علی ای شددید عاج لامك كسر به بریده بریرك ادی در كه قوی
 زیاده جوقدر وعالج دخی شول دوه یه دیرلر كه علجان اولتیه العلجان فختنه برجنس اغاچدر كه اندن
 مسواك ایدرلر العی فختنه خرمای عینك فدائلرینه دیرلر اشاء العی معناسنه و اشاء همزه نك فخی والفك
 مدبه صغار نخله دیرلر واحدی اشاء در الاعتلاج رك اوئی اوزمق بقال اعتلجت الارض اذا طال بناها واعتلاج
 موجلر بری برینه طوقنمغه دخی دیرلر بقال اعتلجت الامواج اذا التطمت العین علی وزن جعفر نونك
 زیاده سیه شول ناقه در كه اتی سق اولوب مجمع اوله مكتنز الخ معناسنه الملهج میك ضمی وهانك
 فخیله هین معناسنه كه ادمه واندبداصل اولنه هین دیرلر العی عینك فخی ومیمك سكوبله سیرده
 سرعت ایتك محك قلبی در كه معی دخی سرعت سیر معناسنه در بقال معی من الباب الثالث اذا سرعت
 فی السیر التمع فختنه ومیمك ضمی وتشددیدله سیرده طوغری یوریا ملك اعوجاج فی السیر معناسنه
 بقال نعمت الحیة اذا تلوت فی مرها العوج علی وزن جعفر ایلان معناسنه در العی عینك ضمیله ومیمك
 فخی وتشددیدله كذا لك ایلان معناسنه در وقطرب ایتدی اول عیج در سبب وزن اوزن العوج عینك فخی
 ومیمك ضمیله شول او قدر كه اندلقد طوغری كیمیه العیاج شول سوده دیرلر كندلومه قویلر حالا كه طعمی
 متغیر اولیه كذا فی بعض نسخ العیاج عینك فخی ونونك سكوبله دوه یه باش اوكرتمكدن برنوعدر یولار بنی
 چكوب كیر وخی اوزرینه ردایمكله بقال غت البغیر اعجمه من الباب الاول وعینق قوغه ییاردم ایچون اپ
 بعلغه دخی دیرلر بقال غت الدلو عجاومنه قولهم هذا قول لاعناخ له اذا رسل علی غیر رویه العیج فختنه اسم در
 دوه باش اوكرتك معناسنه وفی المثل عود یعلم العیج وعود عینك فخیله قوجه دوه یه دیرلر العناخ عینك كسر به
 شول اب در یاخود دوه قولانی در كه یتوك قوغه نك استغه سنه باغلد قدن صكره براوجن دخی قوغه اغاچنه
 بغلرلر قوغه یه وقوغه نك كنارنه یاردم اولسون دیوچنكه قوغه نك كناری قو یشه اول اب فی طوتر وچنكه
 قوغه خفیف اولسنه انوك عیاجی شول سیم در كه قوغه نك برقولاغی انكله عرقوته بغلنو روعرقوت عینك فخی
 وقافك ضمیله قوغه اغاچی در كه جمعی عیج كور العیج عینك ضمیله اتوك ایوسی جواد الخیل معناسنه العیج
 علی وزن القنادیل جمعی كور العیج غصنفروزی اوزن عظیم معناسنه در العیج فختنه اكری اولمق بقال
 عوج الشیء من الباب الرابع الاعوج همزه نك فخیله اكری اولان نسنه واعوج یره مزخوبلو اولان كسنه
 بقال رجل اعوج ای مسیء الخلق العوج عینك كسری وواوك فخیله اكر بلك معناسنه اسم در ابن
 الشكیت ایتدی هر نسنه كه یزاورنده دكلودوره انده اكر بلك وار ديك مراد اولنسه فیه عوج دیرلر عینك

فخیله

فخیله وهر نسنه كه برده اوله و دین مقوله سی اوله ومعاش مقوله سی اوله یعنی امر معنوی اوله فیه
 عوج دیرلر عینك كسر به اعوج برانك اسمی در كدنی هلال قبیله سنه ایدی الاعوجیات و بنات الاعوج
 كه ایوانلردن عبارتند ذكر اولنان یه منصوب در ابو عیمید ایتدی اعوج كنده دیمكله معروف
 قبیله ده ایدی انلردن بنی سلیم الوب صكره بنی هلاله وار مشدر عرب ایچنده اعوجدن اشهر واعوجدن كثیر
 النسل یقر بوقدره كتاب الفرس ده اصمعی ایتدی ابتدا اعوج بنی اكل المزارك ایدی بنی هلال بن عامره صكره
 وار مشدر العوجاء عینك فخی والفك مدبه دوه نك ارق اولننه دیرلر وعوجایله دخی دیرلر قوس معناسنه
 العوج عینك فخی وواوك سكوبله بریده اقامت اتمك بقال عجت بالمكن اعوج ای اقامت یه وعجت غیر
 بالمكن اعوجه یتعدی ولا یتعدی وعوج دوه یه یولاریله دوندر كه دخی دیرلر بقال عجت البعیر اعوجه
 عوجاذا اعطفت رأسه بالزمام وعوج دوفك معناسنه یقال فلان مایعوج علی شیء ای مایرجع عنه المعاج
 میك فخی ایله مصدر در كذا لك دوه نك باشن دوندر مك معناسنه الانعیاج اكلمك بقال انعاج علیه ای
 انعطف العیاج طوریجی واقف معناسنه التعویج علی وزن التكریم عوج معناسنه كه اقامت معناسناسی در
 وتعویج اكلمك معناسنه دخی كلور التعویج فختنه وواوك ضمی وتشددیدله اكلمك یقال عوجت الشیء
 فتعویج الاعوجاج همزه نك وواوك كسر به اكلمك بقال اعوج اعوجاجا المعوجه میك ضمیله اكری بقال عصا
 معوجه ولا تغل معوجه میك كسر به العیج فیل كی عظم الفیل معناسنه العاجه واحدی العوج سیمویه ایتدی
 عوج صاحب عاچه اطلاق اولنور عاج برلفظدر كه بونكله ناقه زجر اولنور منعی وزجر مراد اولدقد العوهج
 علی وزن جعفر بونی اوزن معناسنه كرك اهو قسمندن وكر ك دوه قوشی قسمندن كرك ناقه قسمندن اولسون
 العیج عینك فخی ویانك سكوبله برنسنه یه التفات ایتك ابن السكیت فردن بویله نقل التمشدر بقال
 ما عیج من كلامه بشیء ای ما لعباءه به وبواسد ما عوج بكلامه دیرلر ای ما التفات الیه كویا كدونی عجت الناقه دن
 اخذ ایتمشدر در عطف ورجوع معناسنه ابن السكیت ایتدی ما عجت بالشیء دیرلر عینك كسر به لم ارض به
 معناسنه وصویه قانماق ومنتمق اولماق معناسنه ده كلور یقال شربت ماء ملحفا عجت به ای لم ارض به
 وتناولت دواء فاعجت به ای لم انتفع به فصل الفین المعالج میك كسر به دوز سكردن ات بقال فرس معالج اذا
 جرى جریا لا یختمل فیله العیج عینك فخی ولامك سكوبله ات هموار سكرتمك بقال غلیظ غلیظ من
 الباب الثاني التولج فختنه ولامك ضمی وتشددیدله ظلم وتعدی ایتك بغی معناسنه العیج عینك فخی ومیمك
 سكوبله ازان ایتك بقال غم الماء بغیمه غیجان من الباب الثاني والرابع ایضا العیج عینك فخیله وضیله
 جرحه معناسنه الغیج والغیج عینك ضمیله ایكسنه دخی ونونك سكوبله اوله وضیله نایه باز شكل معناسنه
 یقال غیجت الحاریه غیج التنعیج فختنه ونونك ضمی وتشددیدله ناز اتمك العیج عینك فخی ونونك كسر به
 ناز ایدمی عورت الغیج فختنه پیر اولان كسنه در لغت هذیلده شیخ معناسنه العوج عینك فخیله وواوك
 سكوبله طوارك كوكسی واسع اولمق بقال فرس عوج اللبان ای واسع جلد الصدر ولا یكون كذا لك
 الا وهو سهل المعطف یعنی بونی یومشق اولور وعوج اكلوب ابکی قات اولغه دخی دیرلر بقال عیج
 ای ثقی وتعطف فصل الثفاء الفایح ثانك كسر به یوكلو ناقه فاسج معناسنه فاسج دخی حامله اولان
 ناقه یه دیرلر ابو عیمید ایتدی فایح شول ناقه یه دیرلر كه حامله اوله وحامله اولمغه حسن زیاده اوله
 واصمعی ایتدی فایح شول ناقه در كه بکیت اولوب حامله اوله الافتاح همزه نك كسر به یورلوب
 عاجرا اولمق یقال عدا حنی افش ای اعی وابتهر وعدو سكرتمكه واعیا یورلمغه وابتهار صولمغه دیرلر وافتاح
 دوكنمك وقالمماق معناسنه ده كلور عربلر ك بئر لا یفشج وفلان بحر لا یفشج دید كلری دوكنمك

عیج

عیج

عیج

عیج

عیج

عوج

عیج

فوقی و دو کبر مجرديك اولور الفج فانك فتي و حيمك تشديد بله ابكي طاعنك اراسنده اولان واسع يول
 و فتي يابك كرسن چكوب باغرنن اراق ايمكه دخی ديرلر تقول فحت القوس الفجها من الباب الاول اذا
 رفعت و ترها عن كبدها يعني يابك باغرنن كرسن چكوب ايراع ايسك الفجاج فانك كسر بله فحك جمعي
 و فتي ابكي ياغي برى برندن ايرمغه دخی ديرلر يقال فحت مابين رحلى الفجها من الباب الاول ايضا اذا فحت
 الفجاج ميمك خميله ادين ايرجي كسسه يقال فلان عشي مفاجا التفاج ادين اير و قومق الفجاء فانك
 فتي و الفك مدبله شول يابدر كه كرسن باغرنن اراق اوله يقال قوس فجاء و فجاء اذا بان و ترها عن
 كبدها يعني كرسن باغرنن اراق اولسه الفج فحتنبله يابك كرسن باغرنن اراق اولمق و ياق برى برندن
 اراق اولمق فحتنبله اقبدر فحتن و فتي حاء مهمله نك تقديله اباقر ينك او جن برى برندن
 بصوب او كحل برى برندن ايرمغه ديرلر ته كم عن قرب كلوران شاء الله تعالى الا فحتنبله ايقلن
 برى برندن اراق بصن كسسه يقال رجل اى بين الفج الاجاج همزه نك كسر بله دوه قوشى صاغنى
 يقال اجت النعامة اذا رمت بصومها و صوم صادق فختيله دوه قوشنك نجاسنى ابن الاعرابى ايندى
 الفجاج سرعت ايمك معناسنه دخی كلور يقال اى الرجل اذا اسرع الفج ميمك خميله و حيمك تشديد بله شول
 طوار طرعى دركه مدور اولوب ايجي بوش اوله و ديشلر دركه مقبول طرعى بور سمه اولن در الفج فانك
 كسرى بله هندی قون بطيخ شامى معناسنه كد اول شول قاون در كه اكافرس دبلند خربزه هندی ديرلر
 و قاوندن و سائر فواكه دن خام اولوب اولينه فح ديرلر فانك كسر بله الفجاج فانك فختيله و حيمك سكويه
 سوزى قون اولان كسسه كثيرا الكلام معناسنه الفج همزه نك فختيله فتي ظاهر اولان كسسه و فح اياقلى باشى
 برى برينه قوب اولوب ايجلرى اراق اولمغه ديرلر لفج فختنبله و حانك خمي تشديد بله اياقلى برى برندن
 اراق اولمق فح كى يقال بتفج ساقه ايجلرى برى برندن اراق اولمق معناسنه و تفجيه ريسنه فتي اولمق ابو عمرو
 ايندى تفج تفج كى درو تفج اتور دقه ابكي ياغي ارمق الفجاء فانك فتي و الفك مدبله الفجك مؤننى يقال
 دابة فجاء الفج فانك فتي و حانك سكويه الفج اولان كسسه نك يورومسى يقال فح فح من الباب الرابع كذا وجد
 فى النسخ المحضة مضبوطا التفج تفج كى درك تفج اتور دقه ابكي ياغي ان سن ايجقدر الا فح همزه نك
 كسر بله صاغلن طوارك ايكى ياغي ان سنى ايجقدر صاعق ايجون يقال الفج الرجل جلوته اذا فح مابين رجليه
 و حلو و حانك فختيله صاغلن طوان ديرلر الفج فختنبله عدن خلاص بولمق معناسنه يقال فح الرجل فرجامن
 الباب الرابع الفج فانك فتي و رانك كسر بله داف فح بوان كسسه التفج فح فرج بولدرمق تقول فرج الله
 نك تفريخ و فرج الله نك فح من الباب الثانى بمعناه الفج فانك فتي و رانك سكويه اودى اولن عضو
 عورت معناسنه و فرج كدكه و خوف محله دخی ديرلر و فرج تفريج انكشاف معناسنه ده كلور و رانك ايكى ياغي
 رسته ده فرج ديرلر الفج ان كدك فانك فتي و رانك سكويه ابو عبيد رايئنه سندن ديد كرى و لايت بله
 خراسان ديد كرى و لايت درامعى ايندى سبستان ابله خراساندر الفرجه فانك فختيله عدن خلاص
 بولمق الفرجه فانك خميله ديواره و ديوار مثلوده اولان دلكار واره اقلر و كاه اولور كه فرجه مطلقا اراق
 معناسنه دخی كلور يقال بينهما فرجه اى انفراج الفرج فانك كسر بله شول كسسه در كه سرى صقايه يقال
 رجل فرج اى لا بكنم السر الفرج فانك و رانك خميله كذلك سرى صقايه كسسه ديرلر و فرج
 كذلك شول يابدر كه كرسن اراق اوله الفراج رانك كسر بله و الفراج فانك فتي و رانك
 كسر بله بمعناه الافراج همزه نك فتي و فانك سكويه شول كسسه در كه اوتورق رلى برى برينه
 قاون شيمه زياده بيوك اولد و غندن اوتور و بوحالت اكثر يا حبش بلر ده اولور الفرجاء فانك فتي و رانك

فج

فرج

سكويه مؤننى الافراج همزه نك كسرى و فانك سكويه اخلق انكشاف معناسنه يقال افراج الناس عن
 طريقه اى انكشافوا يعنى خلق بولندن ايرلد بلر و فى الحديث لا يترك فى الاسلام مفرج و مفرجك معناسى
 عن قرب كلور اجمعى ايندى مفرج ميمك خمي و رانك فختيله و حاء مهمله ابله در جيم ابله اولمى صحيح دكلور
 كه حاء مهمله ابله اولمى مديون مستغرق معناسنه اولور و ابو عبيد ايندى محمد بن حصنى ايشندم كه
 مفرج حائله و حيله روايت اولور ديدى شول كسسه كه حيله روايت قلدى شول مقتول معناسنى
 ديدى كه شول كدن اراع اوله كه بومقوله مقتولك دبنى بنت المالدن و بولور و ابو عبيد ايندى مفرج
 حيله شول كسسه يه ديرلر كه اسلامه كلور و كسسه يى مولى المولات ايدن كه اول مقوله كسسه برجنات
 ايلسه دبنى بنت المال اوز رينه اولور زيرا انوك عاقله سى اولماز الفروجه فانك فتي و رانك تشديدى
 و خمي ابله تاوق يا ورسى بلج معناسنه الفراج فح فح جمعي در المفرج ميمك خمي و رانك كسر بله
 يا ورسى تاوق يقال دجاجة مفرج اى ذات فرار فح الفروج فانك فختيله و رانك خمي و تشديد بله تاوق
 يا ورسى و او كى اچق قفتان قبامعناسنه كذا فى بعض نسخ الصحاح الافراج بشر كن قوزينك دريسى
 قورومغه ديرلر يقال افريج جلد اهل اذا شوى فيس اعاليه يعنى اتش اوزن بريان اولور كن قورومغه با شلسه
 بوبله ديرلر الفراج فانك كسر بله دوه نشانلرندن بر نشانك اسمى درو برى كدخی ادبدر الفشج فانك فتي
 و شينك سكويه طوار تبول ايدركن اياقلى ايرمق يقال فشج فبال يفشج من الباب الثانى اى فرج بين رجليه
 التفشج على وزن التكرم بمعناه يقال فشج تفشج اى فرج بين رجليه فبال على مامر التفشج على وزن التكرم
 مثل التفج و زنا و معنى يعنى اهنور دقه ابكي ياغي ارمق و طوق التفشج على وزن التكرم درلكن برنوع يقال
 فلان يتفج عرقا اذا عرق اصول شعره ولم يسلم يعنى قلل رينك ديبى درلسه و لكن درى اتسه فح فانك
 فتي و لامك سكويه بروضك اسيدر بصره ابله ضرر بپندن مذكر و منصرف درو فح كوچك ارمغك ده
 اسمى درو فح طفر بولمغه دخی ديرلر يقال فح الرجل على خصمه فح فلجامن الباب الاول و فى المثل من يأت الحكم
 و حله فح يعنى قاضيه يالكز كن كند و يى غالب ظن ايلر و فح بولمك معناسنه ده كلور يقال فحجت الشئ بينهم
 افلجه فلجامن الباب الثانى اذا قسمته و برنسته يى ابكي ياغي معناسنه ده كلور يقال فحجت الشئ فليجين اذا
 شققته نصفين الفلوج فختنبله فلجك جمعي در پار معناسنه و فلجك دخی جمعي كلور فانك كسر بله
 فلجك معناسى عن قرب كلوران شاء الله تعالى و فح فرض معناسنه ده كلور يقال فحجت الجزية على
 القوم اى فرضتها عليهم ابو عبيد ايندى بوقفي و فلجك ماخوذ در و قفي فح عن قرب كلوران شاء الله تعالى
 الفلج يى سورمكه دخی ديرلر انك ايجون يقال فلجت الارض للزراعة و كل شئ شققته فقد فلجته
 الفلوج فانك فتي و لامك خمي و تشديد بله شول درك زراعت ايجون اصلاح اولمش اوله الفلاج جمعي كلور
 و بوسيدن فلوجه ديد بلر فرات قريه برى كد اى الفلاج مظفر قلن يقال افلجه الله عليه و يقال افلج الله حجتته
 اى قومها و اطهرها الفلج فانك خميله اسيدر ظفر معناسنه الفلج فانك كسر بله بمرعوف او فلجك اسيدر الفلج
 فختنبله فلجك اغت دركه نهر صغير معناسنه در الافلاج همزه نك فختيله فلجك جمعي درو فح ديشلر دن شيا ابله
 رباعياتك مابين اراع اولمق دره شول دورت ديش دركه اغرك اوكونه ابكسى اشاغينه و ايكسى
 يوقاروده و رباعيات رانك فتي و ياء مثانك تخفيفيله شول دورت ديشدر كه اضى ديشلر بله شيا بپندنه
 اولور الافلاج ديشلرى سيرك اولان كسسه و مملر نك مابين اراع اولمق دخی افلاج ديرلر الفلجاء مؤننى يقال رجل افلاج
 الاسنان و امرأة فلجاء الاسنان ابن در بديتدى بومقوله يرد اسنانك ذكرى لازمدر الفلج ميمك خمي و لامك فتي

فشج

فضج

فلج

و تشدد بدله اوک دیشی سیرک اولن کسنه بقال رجل منقل الثنايا ای منفر جها یعنی دیشلری سیرک معناسنه
که متراصک مقابلی در که متراص الاسنان ضادمهله نك تشدد بدله دیشلری ضیق دیک اولور الفالج
لامک کسر بله السهم الفالج دیسه لر سهم فائز مراد اولور یعنی مقصوده ایریشن اوق القفیر الفالج دیسلر
بر معروف اولچک مراد اولور فلج معناسنه وفالج بر بلك دخی اسمیدر وفالج بر موضعک اسمیدر که ال ایاق یا خود
سائر عضو عملدن قالمقدر بقال فلج الرجل علی البناء المجهول وفالج بر رجلک اسمیدر که فالج بن خلاوة
الاشجی در ومنه قولهم انا من هذا الامر فالج بن خلاوة ای بری و بعزل منه یعنی لندن بری و بعیدم و بونک بانی
بودر که انیس نام کسنه اسیرلری قتل ایدرکن فالجه ایشملر انیسه معاونت ایتیمبسن اول دخی انابری
من ذلك دیش المفلوج میك فحیه وفانك سکونیه فالج مرضنه مبتلا اولن کسنه وفالج شول دوه یه
دیرلر که فرموده اولوب ابکی هر یکی اوله که فی سند ولا یتندد دول ایچون کتوررلر نه کم روم ولا یتندد دخی
دول ایچون حفظ اولنق معتاد در الفلیحه فانك فحی ولامک کسر بله چادر شقه لرندن بر شقه التفلیج علی
وزن التکریم ایاق یارلق بقال ثفلت قدومه ای تشقت الفترج علی وزن جعفر عجم طائفه منک
الاله الوب رقص انیسنه دیرلر لسان فارسیده بوککه پنجه دیرلر که خوراز دینه دیک اولور الفوج
فانك فحی وواوک سکونیه انسان طائفه سندن بر جماعته دیرلر الفوه ج ضمتنه والافواج همزه نك
فحیه فوجک جمی الافواج فحمتنه والافواج جمی الفایحه ابکی مرتفع یرک پیننده اولن واسع
یوه دیرلر کرک پلک اولسون کرک قوم اولسون الافاجیه همزه نك کسر بله سرعت ایتیمک و سکرتمک الفیج
فانك فحی ویا نك سکونیه کندی ایامیه سکرذن یعنی پیاده اولوب سکرذن کسنه فارسیدن معرب در
پیک دیک اولور الفیوج ضمتنه فیجک جمی در پیکر معناسنه الفیج علی وزن جعفر شول نسنه در که
انوکله مشرب او لخرلر فارسیدن معرب در وکاه اولور که خمره دخی فیج دیرلر فصل القاف القیج قافک فحی ویا نك
سکونیه ککاک دبدکاری قوش حمل معناسنه فارسیدن تعرب اولنشدن زیا کلام عرب قافله جیم
برکمه ده جمع اولن الفیجه قافک فحی ویا نك سکونیه برککک دیک اولور مذکره و مونثه شاملدر واکر
مذکر دبلنور سه یعقوب دینور زیا فیجه نك اخرنه تاوحدت ایچون داخل اولنشدن کذلک نعامه دخی دوه
قوشینک ارکنه و دیشنه متناول اولور واکر ظلم دیرلر سه ارکنه مخصوص اولور و فحله قوغن اریننک
ارککنه و دیشنه یرار واکر یعسوب دیرلر سه ارکی مراد اولور و دراجه راج دبدکاری قوشک ارکنه
و دیشنه اطلاق اولنور واکر حیقطن دیسلر ارکنه مخصوص اولور و بومه یی قوش دبدکاری قوشک
ارکنه و دیشنه یرار صدی دیسلر یا خود فیاد دیسه لر ارکنه مخصوص اولور و جباری طوی دبدکاری
قوشک ارکنه و دیشنه مستعمل اولور و خرب دیسه لر خاء مجمه وراه مهله ابله ارکنه مختصر اولور و بونک
امثالی چوقدر بو تقدیرجه صاحب مهذبک لجاری حوز ماده دبدکی مخالفه اولور فصل الکف الکف ج کافک ضمی
وزانک فحی و تشدد بدله قولن کره معناسنه فارسیدن تعرب اولنشدن التکریم علی وزن التکریم و التکریم علی
وزن التکریم نك کوف طو توب فاسد اولق بقال کرج الخبز و تکر ج ای فسد و علاه خضره یعنی یشاک عارض
اولری الکوسج کافک فحی ابله جعفر و زنی اه زن کوسه صقلو اولان کسنه انط معناسنه و کوسه بر جنس بالقدر
دریاده که دستره کی خور طوی وارد انکلیجه کافک کسر بله اولچک الیکال کافک فحیه ولامک کسر بله
کلیجه نك جمی الیکلیجه کذلک جمع در هاجمه ایچون کلشدر فصل اللام اللج دوشمک بقال لیجت به الارض مثل
لطت اذ اجلرت به الارض یعنی یرن دوشورسک بو بله دیرسن پس با تعدی ایچون اولور بله لیلج بالرجل و لبط به

فترج

فوج

قیج

کرج

کوج

کیج

لیج

دیرسن بناء مجهول اوزن یجن بره اور لسه و طور رکن دوشسه اللج لامک فحی ویا نك کسر بله دوشمش
نسسه بقال رک لیج یعنی ککو و قبیله نك دوه سی اولری طرافنده چوکسه طور سه بره اور لسه شیه
اولد غیچون رک لیج دیرلر الحاج و الحاجه ابکسنه دخی لامک فحیه عناد انک بقال لیجت نیلج حاج و حاجه
من الباب الرابع اللج لامک فحیه و حیمک ضیه معاند اللجوه بمعناه والهاء للمبالغه و بقال لیجت نیلج من الباب
الثانی لفقه فيه ايضا الملاحة میك ضمی و حیمک تشدد بدله خصوص منک جکشوب عناد ایدشک اللجه همزه نك
وزنی اوزن لجوج معناسنه در فرار و ابی اوزن بقال رجل لجة اذا كان لجوجا اللجاجة علی وزن الزلزله برنسسه یی
اعزده کزدمک بقال بلجلج المضغعة فی فیه ای ردها لله ضح یعنی لقمه فی اغزند چیمک چون کزدره لجاجه کلامه
ترده دخی دیرلر التاجلی علی وزن التدرج کذلک کلامه تردد معناسنه اللجج لامک فحی و حیمک سکونیه
جعفر وزنی اوزن تردد اولننک نسسه بقال الحق ایلج و الباطل بلجلج ای یرد من غیران ینفذ اللجه لامک فحیه
خلقک اوازی و کورلدیسی اللجاج همزه نك کسری ولامک سکونیه اختلاط معناسنه بقال لیجت الاصوات
ای اختلطت و بقال التاج البحر لجاجای اختلطت مواجده اللجه لامک ضیه بویوک صوالج بمعناها و منه بحر لجلج و ج
کذلک لامک ضیه قلیج سیف معناسنه التاجج علی وزن التکریم در بک صویو طالمق بقال لیجت السفینه ای
خاضت اللجه یعنی در بک صویو طالدی الیاجج یانک ولامک فحیه براغادر که انکله بخور لنورلر الیاجج
والانجج علی وزن السفرجل فیهما لاجوج لغندر در که باخوج بخور ایچون یا قلن اغادر نته کم لان مره رایتدی
پانجج بفنعل والنجج افعل وزنی اوزن در اللجج لامک فحی و حانک سکونیه قلیج قمنه یا شوق بقال لجلج السیف
و غیره باحج لجا اذا نشب فی الغمد یعنی قلیج کندی قمنه یا شوق لجلج لامک فحی و حانک
کسر بله طاریر بقال مکان لجلج ضیق الملاحجج میك فحیه طاریر مضایق معناسنه الملاحجج میك ضمی ویا نك
فحیه صغیج یرد یکدر اصمعی ویا نك ملحد کی اللجاج همزه نك کسر بله ولامک سکونیه برنسسه یی
برکسنه فی مضطر قلمق بقال النججه الی ذالک الامر ای الجاء والتخصه والتخاص حائله وصادله که مهملتین در الجاء
کی مضطر قلمق معناسنه در التاجج علی وزن التکریم قار شدر مق تخلیط معناسنه نقول لیجت علیه الخبر تلحیجا
اذا خلطته و اظهرت غیر ما فی نفسک اللجوجه علی وزن الدحرجه کذلک قار شدر مق بقال لوجت علیه الخبر
اذا خلطته علیه اللزج لامک فحیه وزانک سکونیه واللزوج ضمتنه برنسسه بلسک اولوب اوزنق بقال لزج
الشیء من الباب الرابع اذا تخطط وتمد یعنی اوزنسه و تخطط طابین مهملتین ابله تمد معناسنه و حریص اولق
معناسنه ده کاور بقال لزج باذاغری ب اللزج لامک فحی ویا نك کسر بله بلسک اولن نسسه التلر ج علی وزن
التکریم لزج اولق بقال للطعام اوللطیب اذا صار کا خطمی قد نلر ج یعنی طعام یا خود طیب خطمی کی حالت
بعلسه نلر ج دیرلر و باشتی یو یوب کیری تمام پاک ایشامکه دخی دیرلر یعقوبدن بولر وایت اولنشدن و نلر ج
بیا نك قور یغفه یوزن طو تمسنه دخی دیرلر بقال نلر ج النبات یعنی اوت قور یغفه یوزن و توحق صویو بلسک
اولور خطمی صویو کی اللجج لامک فحی و عینک سکونیه ضربک الم و یرمسی و در یی یقمنی بقال لعلجه الضرب
ای الم و احرق جلد اللجج الم و یرمی بقال هوی لاج یعنی قن محبت قلبی بقسه بو بله دیرلر اللفاج همزه نك
کسر بله و فالبه مفلس اولق بقال الفج الرجل ای افلس المفلج میك ضمی ویا نك فحیه مفلس اولان کسنه
بقال الفج فهو ملفج کا بقال احصن فهو محصن واسهب فهو مسهب و بواو ج کله فحله کله سی قیاسه
مخالف در و اسهاب کثیر الکلام اولمغه و احصان اولنکه دیرلر عقدنکاح معناسنه اللجج لامک فحی و میك سکونیه
اغزک اطرافیه بیک بقال لجلج الطعام من الباب الاول ای کله باطراف الفم الملاحجج میم اولینک فحی و مم ثانیینک

لجج

لجج

لر ج

لجج

لجج

لجج

میک فخی و واک سکونیه اضطراب ایتیک بقال ماج البحر یوج موجا من الباب الاول اذا اضطربت امواجه
 وناسک کثرتند واضطرابند دخی استعمال اولور بقال الناس یوجون المہجۃ میک ضمیلہ قان دم معناسنه
 براہیدن دفنت مہجۃ روایت اولش قانی دفن ایتدم دیک محلند بعضیلر ایتدی مہجۃ قلبہ اولان قان در
 خاصۃ وروح معناسنه ده کلور بقال خرجت مہجۃ ای روحہ الامہج ہمزہ نک وہانک ضمیلہ یوفقہ
 معناسنه کلور بقال شحم امہج ای رقیق الامہجان کذلک میک ضمیلہ یوفقہ سودہ دیرلر اماہج بمعناہ بقال لین
 ماہج ای رقیق فصل النون النونج نونک ضمیلہ و ہمزہ نک ضمی ومدبلہ کثک ذہاب معناسنه بقال ناچ
 فی الارض ناچ نونج ما من الباب الثالث اذہب النونج نونک فخی و ہمزہ نک کسر بلہ حرکت ایتیک بقال
 ناچت الیخ ناچ اذا تخرکت ونونج شول سرعتلہ کجکہ دخی دیرلر کہ صوتی ظا ہراولہ بقال لہا نونج ای مر
 سریع مع صوت وبقال نونج القوم علی البناء لمفعول اذ اصابتہم ریح ذات نونج النونج نونک فخی و ہمزہ نک ضمیلہ
 حرکت ایتیک بقال ناچت فہی نونج الناءج نونک فخی و ہمزہ نک سکونیلہ دعادہ تضرع ایتیک بقال ناچ الی اللہ
 تعالی من الباب الثالث ایضا یضرع الناءجات ناچات الہام کجہ قوشلرینک اوتوجیلری صاچات الہام
 معناسنه و ہام کجہ ایچندہ اوتن قومندہ دیرلر یقوش کی مثلا النباچ نونک فخی وبانک تشدد بدبلہ قانی اواز او
 تشدد الصوت معناسنه وقالن اواز لوکامہانہ لنباج دیرلر ونباج کذلک اوتورق یریندہ دیرلر دیر معناسنه
 یقال کذبت بناجتک اذا حبق یعنی فخی بللنسہ بولہ دیرلر النباچ نونک ضمی وبانک تخفیفیلہ اوتورق یرندن
 یل چقمق قوان معناسنه کہ اکودام دخی دیرلر راء مہملہ نک ضمیلہ ونباج الکلب ونبیج الکلب لغتدربناچ الکلب دہ
 ونبیج الکلب دہ حاء مہملہ ابلہ کدکلب اوزی دیک اولور النباچی نونک ضمیلہ اوزی قان کلب النباچ نونک کسر بلہ
 بریدہ برکوبک ادبدرکہ انی عبداللہ بن عامر احیا تشدد الانباچت ہمزہ نک وبانک کسر بلہ مر فی اولان ادو بیہ
 دیرلر جوہری ایدر بن ظن ایدرم کہ دو معرب اولہ منبج میک فخی وبانک کسر بلہ بر موضعک اسمی در چنکہ
 برنسہ اول موضعہ نسبت اولنسہ بائی مفتوح ایدوب منبجانی دیرلر منظرانی وغیرانی دہد کبری کی الانباچان
 ہمزہ نک فخیلہ ونونک سکونی وبانک فخیلہ شول خیر درکہ کیش وششمش اولہ وکلام عربہ بونا اوزن
 ہمین ابکی کلشدر یوم ارویان و عین انباچان جوہری ایدر بعض کتابلردہ انباچان خاء معجمہ ابلہ ضبط
 اولمشدر اما بنیم ابوسعیدن وابوالغوثدن و بونلردن غیر بدسماع جمیلہ در دہوار و نان صعوبتلو اولان کون بوم
 ارویان ولیلہ ارویانہ ای صعبۃ النماچ نونک کسر بلہ دول النونج بقال تحت الناقۃ علی مام یسم فاعلہ نتج ناچا
 النتج نونک فخیلہ دول الملق بقال تبھا اهلہا انما من البات الثانی الاتناچ ہمزہ نک کسر بلہ انک یاخود غیری
 طوارک طوغور مسی قریب اولمق بقال انتجت الفرس اذا حان نتاجہا یعقوب ایتدی اتناچ طوارک حاملہ اولمسی
 ظاہرا ولغہ دیرلر فرسندہ وناقہدہ استعمالی برابر النونج نونک فخیلہ وتانک ضمیلہ طوغور مسی قریب
 اولان طوارک بقال ہی توج ولا بقال منتج بضم المیم المنتج میک فخی وتانک کسر بلہ مفعول وزنی ووزن اسم
 زماندر طوغور جوق وقت معناسنه بقال انت الناقۃ علی منبھا ای الوقت الذی نتج فیہ نتیجۃ بر زماندر طوغور
 طوارک بقال للشائین اذا کانتا سنا واحده ہما نتیجۃ وبقال غنم فلان نتاج ای فی سن واحده نتیجۃ نونک فخی
 وجمیک کسر بلہ چبان جراحتن اقمق بقال تحت القرۃ نتج نتیجۃ من الباب الثانی اذ اسالت بما فیہا نتیجۃ تخریک
 ایتیک بقال نتیجت الرجل اذا حرکتہ ودوہ فی حوض اوزرینہ دوندر مکہ دخی نتیجہ دیرلر بقال نتیجۃ ابلہ اذا
 رددہا علی الحوض وفکری دوندر مکہ دخی نتیجہ دیرلر بقال نتیجۃ امرہ اذا ہم بولم یعزم علیہ وخوف قتندہ
 دخی تردد ایتیکہ نتیجہ دیرلر نتیجۃ ات چو غلوب سولیومک بقال نتیجۃ جمہ ای کثروا سترخی نتیجۃ نونک

موج

مہج

ناچ

نبج

نتج

نچ

نچ

فخی

فخی وخاء معجمہ نک سکونیلہ قوی ایچندہ قوغہ فی طولسون دیو تخریک ایتیک بقال نتیجت الدلو من الباب
 الثالث وھولغہ فی نتیجتھا اذا خضضتھا یعنی فخی سن قوغہ فی تخریک ایتیک بولہ دیسن ونچ جماع ایتیک
 معناسنه ده کلور بقال نتیج الرجل المرأة اذا باضعھا ومباضعت مجامعت معناسنه در نتیجۃ بر یوفقہ قیقدر کہ
 نلومدن چقر فخی نلوم دوہ اوزرینہ یوکدلسہ یعنی سودک ایتد اقمق النذقدن صکرہ دوہ یوکدلسہ
 دوہ اوزرینہ تخریک اولغہ لکرار یوفقہ قیمی النور وکامہ اولور نتیجہ دخی دیرلر جمیک تقدیلہ ما بونک
 وجہ صحتی معلوم دکدر النسیج نونک فخی وسینک سکونیلہ بز دو قومق بقال نسیج الثوب بنسیجہ نسجامن الباب
 الاول والثانی ونسیج ابکی بلری برینہ مقابل کلمکہ دخی دیرلر بقال نسجت الیخ اذا تعاورت ریحان طولاً
 وعرضاً یعنی فخی کدراوک اوزرینہ ابکی دورلوروزکار سسہ بولہ دیرلر زربازک ارجی ایشنہ ارقری کلکین
 روزکارک دخی طولاً وعرضاً مقابل کلمہ سی اکتشبہ اولمشدر النساجۃ نونک کسر بلہ جلاہلق صنعی المنسیج
 میک فخی وسینک فخی وکسر بلہ بز دو قوی عقی التکہ اکطراق دیرلر کتب لغتک اکثرندن فہم اولنان دخی بودر
 وصحاخدہ الاداء اللتی یجد علیہا الثوب لینسیج دبدوکی بومعناہ حمل ولتق ممکندرو منسیج الفرس انک کورکی انی
 اولان یربدرز یرشاندہ اسب معناسنه الانساج دو قوغق ومنہ قولہم ضربت الیخ الماء فانسجت لہ ناک
 الطرائق یعنی صویوزنہ امواج نسیج اولندی دیرلر تشبیم النسیج ایش فعل یعنی مفعول اولمق اوزن شہ کم
 کامہ اولور ارقہ راسج دیرلر بقال فلان نسیج وحدہ یعنی علمدہ وسائر ہنردہ نظیری یوقدر و بونک اصلی
 بودر کہ ثوب چنکہ در کاهہ چکدکد زیادہ ابجہ غایت علولسہ انوک منوالنہ برزدخی یناشمر اما چنکہ در کاهہ
 چکدکد زیادہ ابجہ اولمسہ انوک منوالنہ فچہ بزاچون فچہ ایش قوغق ممکن اولور النسیج فختبیلہ صواقدخی
 یرجرای مامعناسنه الانساج نتیجۃ جمعی صواقق یرلر معناسنه النسیج نونک فخی وسینک سکونیلہ والنسیج
 نونک فخی وسینک کسر بلہ بوغلورکی اغلق رفع صوب ایتیکسرن بقال نسیج الباک یشیج نشجا ونشیجا اذا غص
 بالہکاء فی خلقہ من غیر انتحاب وانتخاب حاء مہملہ ابلہ اغلرکن اوازن قالدہ مغہ دیرلر و حارکو کوسندہ اوازن
 دوندر مکہ دخی دیرلر بقال نسیج الحمار بصوتہ نشجا اذ اردہ فی صدرن کذلک نلومدہ اولان یاخود کو بہ اولان
 یاچولمکدہ اولان نسنہ قانیوب اوزی اسدلسہ نسیج الرق والحب والقدر دیرلر النسیج نونک فخی وضادک
 سکونیلہ والنسیج نونک ضمیلہ وضادک سکونیلہ یش ایشوب کمالن بولمق وات بشوب یومشوق بقال نسیج
 النروالیم نسیجاً ونسیجاً من الباب الرابع اذ ادرک النسیج نونک فخیلہ والناسج یشمش واولمش نسنہ ونختہ اولن
 فکرہ دخی دیرلر بقال رجل نسیج الی ای حکم الی الانساج بشورمک بقال نتیجتہ انا التنبیج علی وزن التکریم
 ناقہ بل کچوب ولد طوغور مامق بقال نتیجت الناقۃ بولہ اذا جازت السنۃ ولم تتج المنسیج میک ضمیلہ
 وضادک کسری وتشدد بدبلہ شول ناقہ کہ بل کچہ ولد کتور مہ المنسیجات منسیجۃ جمعی بقال ناقۃ منسیج ونونق
 منسیجات النچ فختبیلہ بیاض خالص اولمق بقال نعی اللون نعی نعیج من الباب الاول مثل طلب یطاب طلباً
 ونعیج سمرمک معناسنه دخی کلوز بقال نعت الابل نعیج نعیج من الباب الرابع اذ اسمنت وقیون تن ییوب قلبہ
 ثقیل کلمکہ دخی دیرلر بقال نعی الرجل اذا اکل لحم الضأن فثقل علی قلبہ الناعجۃ عینک کسر بلہ اناقہ بعضیلر
 ایتدی ناعجہ شول ناقہ درکہ اوزرینہ نعاچ وحش صید اولنور و نعاچ وحش دیو بقرو حشیہ دیرلر و ناعجہ
 شول یرہ دیرلر کہ دوزاولہ ارض سہلہ معناسنه النواعج شول دوہ لردر کہ سرعتلہ یورلر بقال نعت
 الناقۃ فی سیرھا بالفتح اذا اسرعت لغۃ فی معیت النعجۃ نونک فخی وعینک سکونیلہ دیشی قیون ودیشی
 صغرائیک معناسنه النعاچ نونک کسر بلہ والنعیجات فختبیلہ نعیجۃ نک جمعی ونعاچ الرمل صغرل معناسنه دخی

نسیج

نسیج

نسیج

نعیج

كلور كذاك نفعه نك جمى اولق اوز ولا يقال لغير البقر من الوحش نفاع الاناج همزه نك كسر بله قومك
 دوه لى سمرمك يقال نفع القوم اذا سمعت ابلهم منعج ميمك وعينك فحقيله برىك ادبدر النفعان فحقيله طوشن
 سحره مق يقال نفع الاوب اذا نار الاناج همزه نك كسر بله سحره اتق يقال انفعته انا النفع نونك فحقى وفانك
 سكونيله يوم رده دن ياورى چقمق يقال نفع الفروحة من يعضتها اذا خرجت ونفع قالدر مغه دخی دیرلر
 يقال نفع ندى المرأة قيصها بنفعه نفعها اذا رفعه النفع نونك فحقى وفانك تشد بله كبروفخر صاحی اولوب
 بيوكلن كسنة يقال رجل نفاع اذا كان صاحب غر وكبر الناجحة هر نسنة نك كه ابتداسى قوله كله اكانا بخره دیرلر
 تقول نفع الربح اذا اجاءت بقوة وكاه اولور كه بعمورى چوق بلوده دخی ناخچه دیرلر يل سبييله اولد غچون
 نه كم بر نسنة غيرك اسمن اطلاق ایدرلر انوك سبييله اولد غی ایچون وناخچه كوك مسكینه دخی دیرلر
 فارسیدن تعرب اولنشد رنواخ ناخچه نك جمی ونواخ ایاكولرك اوچلری دربونك دخی مفردی ناخچه كلور
 وناخچه مالی زیاده ایدن نسنة دخی دیرلر عرب طائفه سندن برینك قرى طوغسه هنیالك الناجحة دیرلر
 یعنی مالك زیاده ایدن كسنة مبارك اولسون دیرلر زیرا انوك مهن الوب مالكه ضم ایدرسن مالك زیاده
 اولور ديك قصد ایدرلر ونواخ المسك ناخچه نك یعنی كوك مسكینك جمی در الانتفاع زیاده اولق النفعیة
 نونك فحقى وفانك كسر بله یاى قوس معناسنه كه نفع دبدكاری اغاچ پاره سندن اولور وبعضیلر حائله
 دخی استعمال ایتیشلر وابوسعید نفعه حائله كلدی معلوم كلدر دبدی الانتفاع ارتفاع معناسنه در يقال
 انتفع جنب البعیر اذا ارتفع یعنی دوه نك یا نلری سمروب مرتفع اولسه النهج نونك فحقى وهانك سكونيله اشكاره
 یول طریق وناخ معناسنه ونهج یولی اشكاره قلیق يقال عمل على ما نهجت لك ویوله كنهك دخی نهج دیرلر يقال
 نهجت الطريق اذا سلكته ونهج صولیوب نفسی نیز الوب ورمكه دخی دیرلر يقال نهج نهج من الباب الرابع
 وفى الحديث ان رأى رجلا نهج اى ربومن السمن وبلهت ويقال فلان نهج فى النفس فادری ما نهجه الانهاج
 صولوتق يقال نهجت الدابة اى سرت علمها حتى انهرت وانهار راء مهله ابله على وزن الانفعال صولق معناسنه
 وراسمك معناسنه ده كلور يقال نهج الثوب اذا اخذ فى البلى وبلى بانك كسرى ولا ملك فحقيله اسكیمك
 معناسنه در وابوعید ایتدی نهج الثوب دیرلر نهج الثوب دیزلر وانهاج یول اشكان اولمغه ده دیرلر يقال نهج
 الطريق اى استبان وصار نهجا وانحاننه المنهج ميمك وهانك فحقيله نهج معناسنه در كه طریق ديك اولور المنهاج
 ميمك كسر بله كذلك نهج معناسنه در الانهاج همزه نك كسر بله یول اشكاره اولق يقال نهج الطريق اى استبان
 وصار نهجا وانحاننا وانهاج زاسمكه دخی دیرلر يقال نهج الثوب اذا اخذ فى البلى وابوعید ایتدی نهج الثوب
 دیزلر بلكه انهج دیرلر الاسنههاج همزه نك كسر بله ركسنة نك یولن طومغه دیرلر يقال فلان یسنة نهج سبیل
 فلان اى يسلك مسلكه فصل الواو الویج واوك فحقى وتانك كسر بله كشیف اولان نسنة وویج انلو اولمغه دخی
 دیرلر يقال فرس ویج اى مكتمن واكتمن بر نسنة مجتمع اولوب صق اولمغه دیرلر الواجحة واوك فحقيله كشاف
 معناسنه در يقال ویج الشیء وناجحة من الباب الخامس اذا اكتفا بوز ایتدی وناجحت كثرة لحم ووثارت كثیرت
 شم درواپكى كله ده دخی جسامت ونخامت مراد در الاستبناج همزه نك وتانك كسر بله بر نسنة نك تمام اولمى
 يقال استوخ الشیء اى تم وكمل و يقال استوخ نبت الارض اذا علق بعضها بعض وتم یعنی اوت تمام اوزیوب
 بری برینه طولشسته بوبله دیرلر واستبناج مال خوق اولمغه دخی دیرلر يقال استوخ المال اى كثر واصلی ایتدی
 استوخ الرجل من المال دیرلر چنكه مالی چوق ایتك دلسه المونجحه ميمك ضمی وتانك كسر بله اوقی چوق اولان بر
 فوج واوك فحقى ابله ولا بت طائفه برشهرك ادبدر وفى الحديث امر وطأت وطئها الله عز وجل بوج بونكه

نفع

نهج

ونج

طائف غراسی در الوج اكبره دكاری كوك كه ادویه قسمندن در فارسیدن معرب در الودج والوداج فحقيله
 اولد وواوك كسر بله تائید بر طمر در بیونن الودج واوك فحقى ودالك سكونيله وودج دبدكاری طمر دن قان الملق
 يقال دج دانتك اى اقطع ودجها كه طوارك وودج قطع ایتك انساندن فصدا ایتك كسیر وودج اصلاح ایتك
 معناسنه ده كلور يقال ودجت بین القوم وودجا من الباب الثاني اى اصلحت الودجان فحقيله ابكى قرنداش
 اخوان معناسنه يقال بشس ودجارب هماینى نلر نیرمز یولد اشارد در حر بله وودجان وودجك دخی تائیه سی
 كلور بیونن اولن طمر لر معناسنه الوسیج واوك فحقى وسینك كسر بله دوه نك بر نوع سیرا تیسیدر يقال وسیج
 المعبره سیحان الباب الثاني الايساج همزه نك كسر بله دوه یی سكر تدرمك يقال وسجته انا اذا حلتته على الوسیج
 الوسیجة واوك فحقى وسینك كسر بله اغاچ كوكی بنج درخت معناسنه الوسیج واوك فحقى وسینك سكونيله
 اورمك يقال وشجت العروق ولاغصان اذا شجت الواسجة شول قرابت رحیمه كه بری برینه اولشور يقال
 وشجت بك قرابة فلان اى استبكت الوسیج واوك فحقى وسینك كسر بله اسمدر اوركى معناسنه وكوند راغاجنه
 دخی دیرلر الوسیج على وزن التكریم اورمك يقال وشجها لله تو شجهاى قرنها جمعها الوسیجة شول نسنة در
 كه لیفدن اوروب ابكى اغاچك اراسنه قویوب انوكه بچلمش تركه طامشورلر الودج الوجة واوك ضمیله اولد
 ولا ملك كسر بله تائید كیرمك دخول معناسنه يقال ج لچ لوجا ووجه من الباب الثاني اذا دخل سببو یا ایتدی
 بونك مصدري ولوج كلسی حالاكه بوصیغه مصا در غیر متعدیه خصوص صدر ولخت فیه معناسن قصد ایتكه
 بناء در الابلج همزه نك كسر بله ادخال يقال اوجله اى ادخله بارى تعالى نك تو ج الليل فى النهار وتو ج
 النهار فى الليل دبدكى اطول ايامه كچه كوندزه قاتلوب اقصر ايامه كوندز كچه قاتلد غنه بناء در الابلج
 همزه نك كسرى وتانك تشد بده افتعال در دخول معناسنه المواج كیرجك یولمك فحقى ولا ملك كسر بله
 يقال المواج اى دخل مداخل الوجة فحقند مكنادر یاخود بر مغان در كه یو خیلر یغوردن یاغیری نسنة دن
 اندك یل نورلر الوج كذلك فحقيله والاولاج ووجه نك جمی كیزلجك بر معناسنه الوجة واوك ضمی ولا ملك
 فحقيله همزه وزنى اوزن كیرمسی چوق اولان ادم ومنه قولهم رجل خرجت ووجه اى كثیر الخرج والدخول
 الواجحة واوك فحقيله خالص دوست خاصه ومقرب معناسنه الواجحة براغر بدر كه انسانه عارض اولوب زیاده
 الم ویرر التوج تانك فحقيله شول یتا قدر كه وحشی اولان جانورلر اكیروب یتورلر دج كبی وزناومعنى
 سببو یا ایتدی توجك ناسی واودن منقلب در زربا بوفعل وزنى اوزن در كه تفعل وزنى اوزن اولن اسم كلام
 عرب بولنماز مافوعل وزنى اوزن اسم جوقدر الوج فحقيله اوداسسى در حر النار معناسنه الوج والوهجان
 واوك فحقى وهانك سكونيله اولد وفحقيله تائید آتش یاغق معناسنه يقال وھجت النار تهج وھجا ووهجان ادا
 انقدت لئو هج فحقيله وهانك ضمی وتشد بده آتش یاغق يقال توجت النار اذا توقدت وتو هج طیب راحه سنده
 دخی استعمال ولنو يقال توجت راحه الطیب اى توقدت یعنی راحه كرم اولدی وجواهر بلدن مسنده دخی
 توج دیرلر يقال توج الجوهر اذا نلأ الا بهاج اتشى یاغق يقال اوھجتھا انا اذا اوقدتھا الوهج واوك فحقيله
 وهانك كسرى ومد بله آتش یاغق يقال لها وهج اى توقدت فصل الهاء الهج یرم كبی دره زناومعنى یعنی بر نسنة در كه
 ناقه نك سنده اولور التهيج على وزم التكریم شیشورمك التهيج فحقيله وبانك ضمی وتشد بده شیشورك
 يقال هيج نهج فحقيله اى ورمه فتورم المهج اگر جانلو اولان كسنة ثقیل النفس معناسنه الهيج هانك فحقى
 وبانك سكونيله اورمق ضرب معناسنه يقال هجج بالعصاء هيجامثل خيجه خيجه الخاء المعجمة اى ضرب على مامر
 التهيج چوقور اولق يقال هجت عینه یعنی كوزی چوقور اولدی الهاجة شول كوز در كه چوقور اولمش اوله يقال

ودج

وسج

وشج

ولج

وهج

هيج

هيج

عين حاجة اي غائرة الهجيج زياده جوقردن وادي عميق معناسنه وهجيج النار اجم النار كي اتش يالكانمسنه
 ديرلهمزه هاي قلبا و تشدر هراق ايله اراق كي كه اراقت دوكمك معناسنه در هياج هانك فخي و حيك تخفيفيله
 باش معناسنه استعمال اولنو و راس كي عدم انصراف ايله بقال ركب فلان هياج و هياج دخی ديرل قطام
 كي كسر اوزينه مبنی اولمغله اذركب راسه يعني فلان كسنه باسه بندي ديك محله ده بوبله ديرل اصمعي ايتدي
 چن سن قومی برنسنه دن منع ايتك ديلسك هياجيك و هذا ذيك دير سن ائين تقد رايتمك اوزنه يعني
 ليك كي نكرير ومبالغه قصد ايتك الهياج هانك فخييله احق معناسنه بقال رجل هياج اي احق هياج
 علي وزن جعفر بركله در كه قيوني منع ايتك ايچون استعمال اولنو و رفع اوزنه مبنی در الهججه علي وزن
 الد حرجه برنسنه ي منع ايتك بقال هيجت بالسبع اي صحت بوز جرت ليكف يعني ريخي جانور چاغروب منع
 ايتدم تاكه ممنوع اوله و بقال هيج الفحل في هديره يعني لركك ديستبس قصقنوب چاغردی الهياج هانك
 فخييله نفور ايتك يعني اوركوب قاچق هيج تخفيفيله بركله در كه كلك منعنه استعمال اولنو و جيمي ساكن
 قلمق ومنون قلمق جائز دزنه كم مخ و مخ ديرل و مخ خاء معجه ايله بركله در كه برنسنه دن رضا و مدح محله ده استعمال
 اولنو و الهيد جان فختينله پير اولان كسنه نك يوريسي بقال هيج يهدج و هيج الطليم اذامشي في ارتعاش يعني
 دوه قوشی دتره يرك يوريسه بوبله ديرل الهياج هانك فخي و دالك فخي و تشد بوبله و الهيد جدي علي وزن
 السفرجل دتره يرك يورين كسنه و هياج برانك اسمي در كه باهله قيله سنه متعلق ايتدي الهيجه فختينله
 ناقه نك ولدن اولان حنپي يعني شفقني و شفقته بناء حيق رمسي بقال هيجت الناقه المهادج ميك كسر بله
 ولدن شفق ايتدي ناقه كيرو بونجلين در شول بل كه انك حنپي و صوتي و اردراكا دخی مهياج ديرل زير ايل
 بلودك يغدر ماسن طلب ايدوب اوكونه قارار كك ديشي بي اوكونه قاندي و كي پس بلود يغموري يا غدر مغله
 يغمور بلودك نسلي كي اولوب يلك صداسي اكل حنين ايتسي كي اولور الهودج هانك فخي و وواوك سكونيله
 سفرده عورنلر نيكچون ايتد كرى محفه كه مقبب اوله يعني اوزر نه اورتوسي اوله قبه مثلثه الهياج
 فختينله و دالك ضمي و تشد بوبله ناقه نك ولدن شفق ايتسي بقال تهديجت الناقه اذ اعطفت على وادها
 و تهديج الصوت اوزك دتره مكله چقمعين كاه حقوب كاه منقطع اولسي در الهياج هانك فخي و رانك سكونيله
 خلق ايجنده اولان فتنه و قار شقلق بقال هياج الناس يهر جون هرجا من الباب الثاني وفي الحديث اشراط
 الساعة يكون كذا وكذا و بكثر الهياج قيل وما الهياج يارسول الله قال القتل وهرجك اصلي كترتدن در ومنه قولهم
 في الجماعات يهرجه ايلته جمعاء يعني جمعه كچه لر نه جماعي جوق ايدرا وادي و بقال للفرس مريهرج المهرج
 ميك كسر بله و رانك فخييله جوق سكر دن ات الهياج هانك فخي و رانك تشديد بله بمعناه الهياج فختينله
 دوه نك باشي چكزنك بقال هياج البعير بهرج هرجا من الباب الرابع اذ اسدر من شدة الحر وكثرة الطل بالقطران
 وسدر باش چكزنكه ديرل التهرج علي وزن التكريم دوه يي اوبله اسي سنه زياده سير اندروب باسن
 چكزندنر ملك نقول هرجت البعير اذ اجملت عليه في السير في الحجرة حتى سدرها جره او بله اسي سنه وسدر
 باش چكزنكه ديرل و تهرج نيك بر كسنه يي زياده مست ايتكه دخی ديرل بقال هياج النيد فلانا اذ بلغ منه
 فانرج وانك و تهرج ريخي جانور حيقرمغه دخی ديرل بقال هرجت بالسبع اذ صحت بوز جرت الهياج كذا
 دوه يي اسي وقتنه زياده قوللنوب باش چكزندنر ملك بقال هرجت البعير اهرجا ايضا اذ اجملت عليه في السير
 في الهياج حتى سدر الهياج علي وزن الد حرجه قار شقق يوريك و قار شقق خبر و يرمكه دخی ديرل بقال
 هرجت عليه الخبر اذ اخلطته الهياج فختينله كوك كور ملك صوت رعد معناسنه و هرج تغنيدين برنوعدر كه

هيج

هوج

هوج

هوج

انده ترغ

انده ترغ و اردريغي ترانه وار در بقال هياج يهرج من الباب الرابع و هرج عروضدن برحرك اديد و التهرج هياج
 طر زنده ارمق و تهرج كذا ياي اوزو يرمك اوق اتان كسنه كريشي صاليو يرمك حينده بقال تهرجت
 القوس اذ صوت عند انباض الرمي عنها و انباض ضاد معجه ايله كريشي چكوب صاليو يرمك الهياج هانك
 ضمييله و ميك كسر بله بري ارنجه چاغرمق ميك زياده سييله وفي بعض النسخ و هو اذني من الرغاية يني هياج
 رغان دن اولن صوت در و رغانك ضمييله و غين معجه ايله دوه اوز بدر الهياج هانك كسر بله خفيف اولوب
 چايك اولن قورده ديرل الاهليلج والا هليلجة همزه نك ولامك كسر بله معر بلدر ان السكيت ايتدي اهايلج
 واهليلجة ديرل همزه نك كسر بله هليلج ديرل همزه سوز ان الاعرابي ايتدي بوا هليلج در لام اخيره نك فخييله
 زير اكلام عربيه افعيل يوقدر كسر بله و افعيل للامك فخييله جوقدر مثل اهليلج و ايريسم و اطريفل هكدا
 في عامة نسخ الصحاح ولاكن لا يخلو عن المصادرة فتا مل الهليلجة هانك كسر بله احق معناسنه خافا حرج
 ايتدي براعرييه هليلجه ندر ديو سوال ايتد كه ايتدي هليلجه شول احق اولان كسنه در كه ياغي بيوك
 و زياده بيجي اوله اكل معناسنه و شول صفتلو شول صفتلو كسنه اوله ديد و هر يار كه بكابول و شسه
 هليلجه نك نفسيرن ايدوب بر صفت زياده ايدردى بعد زمان كيدر اولد قده ايتدي و بالجه هليلجه اول
 كسنه در كه اوصاف قبيحه دن هر نسنه يي جمع ايتش اوله الهيج فختينله شول و فاجق سنكار در كه بعوض
 كي اولوب قيونك و حمارك يوزلرينه و كوزلرينه او شرو بعوض بانك فخييله اوزنه ديرل الهيجه همجك
 واحد و هيجه ارق قيون دخی ديرل و اداني ناسه دخی هيج ديرل بقال اغاهم هيج و هيج معاش امر نه سوء
 تدبيره دخی ديرل و هيج اجم اولق معناسنه ده كاور الهياج برلفط در كه تاكيد ايچون كتوروب هيج هياج ديرل
 ليل لائل ديد كرى كي كه هيج هياج زياده اچلق ديك اولور ليل لائل زياده قره كو كچه اولدغي كي الهيج
 هانك فخي و ميك سكونيله دوه صويي دفعه واحده ايجوب قانق بقال هيجت الابل تهيج هيجامن الباب
 الاول اذ اشربت دفعة واحدة حتى رويت الهياج همزه نك كسر بله ات زياده سكر دوب سكر تهده اقدام
 ايتك بقال هيج الفرس اي جد في جريه الهياج هانك كسر بله بار كير اولان ات الهياج هانك فخي ولامك
 كسر بله هلاج جكي بار كيرل معناسنه الهياج هانك فخييله دحرج و زني اوزن بار كير يوريشي فارسيدن
 معرب در بقال هيج الفرس اي مشي مشي الهياج الهوج اوزون و احمق اولق و سريع الحركة اولق الهوج
 اوزون و احمق اولان كسنه كه اندك سرعت و جله دخی اوله الهوجاء هانك فخييله و وواوك سكوني و الفلك مد بله
 شول ناقه در كه اندك سرعت و حماقت اوله و هو جاشول بله ديرل كه غابت شدد ايد اولمغين و لري برندن قوپره الهوج
 هانك ضمييله اهو جك جمعي الهيج و الهياج هانك فخييله اولد و كسر بله تانيد انهيحان فختينله چهره مق و تونمق
 بقال هياج الشئ بهيج هيج او هياج او هيج اذ اثار قن چهره سه و تونمق و هياج غير دخی ديرل اني اخر كسنه
 تونمق و چهره سه لازم و متعدي كور و هياج اونك قروسي معناسنه ده كور بقال هياج النبت هياج اذ
 يبس و قتال معناسنه ده كور بقال هياج ايام الهياج اي يوم القتال التهيج علي وزن التكريم و المهاججة
 ميك ضمي و بانك فخييله چهره مق شول اركدر كه كوكلي مجامعت طلب ايلميه و هياج غضبيه دخی ديرل بقال
 هياج هياج اي نار غضبه و هياج هياج اي سكنت فورة الهياج قورين نسنه يابسه معناسنه بقال ارض
 هياج اذ يبس بقلها و اصفر يعني يرك اوتي قور يوب صر رسه ارض هياج ديرل الهياج قور يتيق بقال
 اهاجت الرخ النبت اذ ايبسته و يري قوري بولمغه دخی ديرل بقال اهاجت الارض اي وجدناها هياج النبت
 اي يابسه النبت اهاجت هانك فخييله حرب جنك معناسنه مدله و قصر له جائز در التهاج تانك فخي و بانك

هوج

هيج

هيج

هوج

هيج

ضميله او غرش اچون طرفيندن چرخ اشمق بقال تهاج الفر بقال اذ اتوا بالقتال وتوائب صحر اشمغه دیرلر المویاج
 میك كسر بله شول ناقه در كه وطنه حكه بقال ناقه مهیاج ای تروغ الى وطنها الهاجة قور بغه ضفدع معناسنه
 كذا فی بعض نسخ الصحاح باب الحاء فصل الالف الاح او كسر مك بقال اح الرجل یؤج احامن الباب الاول اذا سعل
 الاحاح همزه مك ضميله صوسر لوق وخشم وغم حراری معناسنه ده كلور الاحیحة همزه مك فخی وحانك كسر بله
 كذلك خشم وحرارت غم معناسنه در احیحة صیغه تصغیر او وزن جالدن بر كسده مك اد بدر الازوج همزه مك
 وزاء معجمه مك ضميله دیوسر بلوب بریره كلك بقال ازح الرجل یا زح از حامن الباب الثاني انقبض ودنا بعضه
 من بعض وابو عمر وایتدی ازوح تخلف معناسنه در بقال ازح الرجل اذا تخلف یعنی كبر وچكاسه الازوج
 همزه مك فخی وزانك ضميله متخلف معناسنه وغنوی ایتدی رجالدن ازوح اول كسده یدیرلر كه مكارمدن یعنی
 اولو صفتلر ندن كبر و قاله انوح كبی كه انوح دخی نوله وحاء مهمله ابله مكارمدن كبر و قاله اندیرلر الاخ همزه مك فخی
 ونونك سكونيله والانهم همزه مك فخی ونونك كسر بله والانوح ضمتينله نفسن نیز نیز الوب صولمق بقال اخ
 الرجل یا فح من الباب الثاني اذ اخرج من ثقل مجده من مرصن او بهر كانه بنحج ولا یبین یعنی او كسر رکی اوله بین بین
 وز خزان معجمه وحاء مهمله ابله صولمق و بهر نفس طو لوق معناسنه كلور الاخ همزه مك فخی ومدی ابله تنفس
 ابدوب صولین كسده الاخ همزه مك ضمی ونونك فخی وتشدد ببله احمك جمعی راكك جمعی ركع كلكی كبی
 ابو عمر وایتدی اخ همزه مك مدبله شول كسده در كه فح اندن بر سنه طلب ولونسه تنج ابله كبرو مجلدن ناشی
 اولور برحالت در اخ دخی همزه مك ضمی ونونك فخی وتشدد ببله بومعنايه كلور مز بورك جمعی اولوق اوزن
 الانوح همزه مك فخی كذا كذا مجلدن حین طلبه تنج ابدن كسده فصل الباء البی فختینله فرح معناسنه در
 بقال بجم بالشی من الباب الرابع وبقال بجم ب ایضا بالفح لغة صیفة فيه التبعیج علی وزن التكریم شاد ایتك
 التبعیج علی وزن التكریم شاد اولوق بقال بجمته انا بجمیحا فجمی ای فرحته ففرح وام زرعك حدیثه وجمی فجمت
 واقع اولمشدر جیمك تحفیفیله البجة بانك ضميله وحانك تشدد ببله اواز بو غلق بقال فی صوت بجمه ای غطیط
 یعنی اواز نه خرا لا مق وارد بقال بجمت اجم حامن الباب الرابع الاخ اوازی زیاده بو غلش كسده ولا بقال باح
 الباء بانك فخی والفك مدبله اوازی زیاده بو غلش عورت ابو عبیده ایتدی بجمت اجم بجمی یعنی بونده باب
 ثالث لغتدر البجة بانك فخی كذا كذا اوازی بو غلش عورت بقال امرأة بجمه بانك فخی ای فی صونها بجمه البی
 بانك ضميله اجمك جمعی در اوازی بو غلش كسده لمعناسنه وكاه اولور كه بونی قسمت اچون استعمال
 ایتدكاری او قله صفت قلوب قرواضیا فهم بجم دیرلر الاباح همزه مك كسر بله بو غلق بقال مازات اصیج حتی
 اجمی ذلك التبعیج علی وزن التفعیل براوه كبر و یوب ساكن اولمغه قدرت بولمق البجوة بالرك ضمی وحانك ما یبند
 سكونيله او كرتیری بقال اسكنه الله فی مجبوحه الجنة ای فی وسطها البیدح اغاجله اورمق بقال بد حه بالعصا
 من الباب الثالث ای ضر بها ویدح برایشی اكسرن ایشمك بقال بدح بامر مثل بد هه ابو عمر وایتدی بدح استكان
 ایشمكه دیرلر بقال بدح بهذا الامر ای باح ب و بدح یوكدن عاجز اولمغه دخی دیرلر بقال بدح الرجل عن حالته
 والبعیر عن جملة اذا عجزا عنهما وجمالت حانك كسر بله قلی باغنه دیرلر و بدح اغر یوك اورمغه دخی دیرلر بقال
 بد حتی هذا الامر ای فد حتی كه فدح اغر یوك اورمغه دیرلر البدوح ضمتينله كوزل طرزه یور یك بقال بدحت
 المرأة بد وحاء امشت مشیة حسنة فیها انفكك ونفكك صالنی یور یك درو بدوح بدحك جمعی كلور قضا
 معناسنه ته كم كاسه كر كدر ان شاء الله تعالی التبدح بمعناه بقال تبدحت المرأة ای مشیت مشیة كذا كذا البدح
 بانك فخیله واسع یره دیرلر البدح ضمتينله بد احك جمعی مثل قذال وقذال وقذال باشك اردن دیرلر جملة

اح

ازح

اخ

بجم

بجم

بدح

البدحه بانك فخیله او اور ته سی ساحة دار معناسنه البدح بانك كسر بله فضای واسع معناسنه
 البدح بانك كسر بله بدحك جمعی البدح یارمق شق معناسنه تقول بدحت لسان الفصیل اذا شققته
 لثلا يرتضع یعنی دوه یاور پسی انه سن امه سن دیودیلن یارسلر البدوح ضمتينله بدحك جمعی شقوق
 معناسنه بقال فی رجل فلان بدوح ای شقوق البرح شدت بقال لقیتم منه نبات برح ونبی برح البرحین
 والبرحین بانك كسر بله وضميله بلال ديك اولور بقال لقیتم منه البرحین ای الشدايد والدواهی ودواهی
 داهیه مك جمعی در بلال معناسنه البرحه بانك ضميله ایونا قیه دیرلر البرح بانك ضمی وارانك فخیله جمعی بقال
 هذه برحه من البرح اذا كانت من خيار الابل البارحة كچن كچه لك اقر بنه دیرلر كه دون كچه دبدكاری در بقال
 لقیتمه البارحة ولقیتمه البارحة الاولى یعنی كچن كچه لك اولی سی كه برودن عد اولنسه دون كچه ديك اولور
 پس بارحه برحه دن مشتق اولور زال معناسنه البرحاء بانك ضمی وارانك سكونيله والفك مدبله شدت اذا یه
 دیرلر بقال برحاء الحی التبریح علی وزن التكریم زجت ویرمك تقول برح ب الامر نبریح ای جهه یعنی كاز حمت وپردی
 المبرح میك ضمی وارانك كسری وتشدد ببله زجتلو بقال ضربه ضربا مبرحا ای مؤلما التباریح بانك فخیله
 مشدد اولوق بقال تباریح الشوق ای توجهه و بوا كچه صحاحه صورتا مفردله نفسیا ولشدر ولكن نبریحك
 جمعی در زیاده روستلق معناسنه الابرح همزه مك فخیله او قوی معناسنه بقال هذا الامر ابرح من هذا ای
 اشد وقتلوهم ابرح قتل الابرح همزه مك كسر بله اكرام وتعظیم معناسنه كلور بقال ابرحه ای اكرمه وعظمه
 وعجمه كتورمك بقال ابرحه ای اعجمه وما ابرح هذا الامر ای اعجمه البراح بانك فخیله شول ارض واسعه در
 كه انوك اكنی واشحاری اولیه وبرا ح استكان معناسنه ده كلور بقال جاءنا بالامر برحا ای پنا یعنی استكان
 امر له كدی و برا ح مصدر دخی كلور برح مكانه دبدكاری قوللر نه فچنكه اول مكاندن زابل اولسه بقال برح مكانه
 ای زال عنه وصار فی البراح پس لا برا ح دبدكاری منصوب اولور ته كم لا رب منصوب اولمشدر ولا برحك
 رفعی دخی جائزدر لا لبس معناسنه اولوق اوزن و برا ح ایش استكان اولمغه دخی دیرلر بقال برح الامر من الباب
 الرابع اذا وضع كذا ذهب السرو زال وافعال ناقصه دن دخی اولوب اسمن رفع وخبرن نصب ایدر بقال لا برا ح
 افعل ذاك ای لا زال افعله برا ح قطام كبی كوشك اسمی در بقال دلكت برا ح ای غربت الشمس البروح ضمتينله
 صید صیادك صاغنه اكن صولنه یكك بقال برح الطبی من الباب الثالث برو ح اذا ولاك میاسره یعنی صید
 صولنی صیادك صاغنه قریب ایشه كه بو حینه صیادك صولنه دوشر البراح رانك كسر بله شول سی بلدركه
 یازن اسر البوارح بانك فخی وارانك كسر بله جمعی ابو زید ایتدی بوارح شول اسی بلردركه یازن اسر و برا ح
 شول صید در كه صیادك صولنه دوشه عرب طائفه سی بار حله نظیر ایدوب سائحه نفال ایدرلر و سائح سین
 مهمله وحاء مهمله ابله صیادك صاغنه كلن صیده دیرلر زید صید صیادك صولنه دوشه صیادك صولنه دوشه انلق
 ممكن اولماز وفی المثل انما هو كبراح الاروی واروی الف مقصوره ابله بیان كچیلرینه دیرلر و بیان كچیلری
 طاغك صرب یرلر نه اولمغین خلق اتی نه سانحة ونه خود بارحه كوكمه قادر اولمازلر الا یا مده
 بركره ام بریح غرابك اسمی در بریح بانك فخی وارانك سكونيله فعلی وزنی اوزن بر ككه بر سنه اثر كن
 خطا ایتك محلنده استعمال اولور نه كم اصابت محلنده مرجی دیرلر میله البطح بانك فخی وطانك سكونيله
 بر كسده بی یوزی اوزن بر قق الانطاح یوز اوزن دوشمك بقال بطحه اذا القاه علی وجهه فانبطح الا بطح
 همزه مك وطانك فخی وارانك سكونيله شول واسع صواقند یسی كه اوفاق طاشلری وله الا باطح همزه مك
 فخی وطانك كسری ابله ابطحك جمعی البطاح بانك كسر بله كذا كذا ابطحك جمعی در علی خلاف القیاس البطح

بدح

برح

بطح

بطح

بلح

بلدح

بوح

برج

تفح

تفح

حج

اعوام عوم واعوام بالرد یکدر سنین معناسنه ابو عبیدر وائی اوزن البطیحة والبطحاء بالرك فحکله بله شول
 واسع صواقند یسی در که اوفلق طاشلری اوله بطح کی که ذکر اولندی و بطحاء مکه بوندن مأ خود در شرفها الله
 تعالی البطائح ککذک با نك فحیه بطیحه نك جمعی در و بطائح النبط بر در عراقین بینند التبط فحینه
 و طانك ضمی و تشدد بدله سیکل بطحاده جوق و لمسی بقال تطح السیل اذا اتسع فی البطحاء البلح بانك و لامك فحیه
 خرمانك بسر اولما زن اول برحالی در ز بر اخر مانك اولی طلع در اندن صکره خلال در خاء معجه نك فحی و لامك
 تخفیفیه اندن صکره بلح اندن صکره بسر در اندن صکره رطب اندن تدر الباحة بالحك واحدی الابلاح
 همزه نك كسر بله حرمانك اولمق بقال بلح الخل ای صار ما علیه بالحا البلوح ضمتنه برنسنه قو ربق بقال بلح
 الثری من الباب الثالث اذا بدس وعاجز اولمق معناسنه ده کلور بقال بلح بلو حای ای عیا التبیاح علی وزن
 التکریم کذلک عاجز اولمق معناسنه بقال بلح تبایح البلد حة علی وزن الد حرة برکسنه کندونی یره او رمق
 و کاه اولو و کاه طابله دخی تلفظ ایدوب بلطح دیرل بلدح بر موضعك اسمی در و عر بلرك اقر بابله تحزن حلدن
 استعمال ایلد کری مثلاً ندر ندر کن علی بلدح قوم عجمی دبد کری یعنی بلدح اولو یرده بر قوم ضعیف واردر
 و بو مثلی نعامه دیکله ملقب اولان بیس نام کسنه دیشدر بر قوم ذوق و صفاده کور و ب کندونك
 قومی ربح و عناده اولد غیچون لا بلند اح همزه نك کسری و بانك سکونی و لامك کسر بله مکان واسع اولمق بقال
 ابلندح المکان اذا اتسع و حوض بقلق معناسنه ده کلور بقال ابلندح الحوض ای انهدم ابلندح فحینه
 و نونك سکونی بله سمر اولوب قصیر القامه اولان کسنه یرلر الباحة اولك و راتسی ساحه دار معناسنه الاباحة
 همزه نك كسر بله برنسنه فی حلال بانك بقال بحتك الشی ای حالته لك المباح میك ضمیمه محظورك مقابلی
 و محظور حاء مهمله و طاء معجه ابله حرام اولان نسنه در الاستباحة همزه نك و تانك کسر بله برنسنه فی و کندن
 کسبك بقال استباحوهم ای استأصلوهم البوح بانك فحی و و اوک سکونی له سری شانك بانك بقال باح سره اذا
 اظهره البوح بانك ضمیمه ذکر الت رجل معناسنه بعضل نفس معناسنه در بعضیلر وط معناسنه در دبد بلر
 و منه قولهم انك ابن بوحك یشرب من صبوحتك یعنی او غلک صلبی اولان او غلک در و صبوحتك فحیه
 صباح ایچلن شراب و بوح کونشك اسلم ندر و بعضیلر یوح دبد بلر نقطتین تحتانین ابله البیاح بانك
 کسر بله و بانك تخفیفیه بر نوع بالقدر و کاه اولور که بانی مفتوح و یایی مشدد قیلور فصل التاء الترح
 فحینه فرحك ضدیدر که غصه دیک اولور الترح علی وزن التکریم غصه لو قلق بقال ترحه
 ترحی الخ الحزن المترح میك کسر بله شول ناقه در که سودی نیز کسبه التفاح تانك ضمی و فانك تشدد بدله الما
 دبد کری میوه در التفاحه تفاحك واحدی الترح تانك فحی و بانك سکونی نقدیر ایتك بقال تاح له
 الشی من الباب الثاني اکابر نسنه مقدر اولدی معناسنه و نفع یور رکن او یا که بویا که اکلك بقال
 تاح فی مشبته اذا تمایل الاتاحة همزه نك كسر بله نقدیر ایتك بقال انك له الشی اذا قدر و اتاح الله
 له الشی ای قدر له المتبحر میك کسر بله و تانك سکونیله و یا تحتانینك فحیه شول کسنه در که مهم اولین
 شیشه قاریشه فضولی معناسنه و متبحر شول اندیرلر که یور رکن شوقه کلوب ایکی جانبیه کیلر یور رکیه
 تانك فحی و بانك کسری و تشدد بدله صاحب صراح و ابی اوزن اگر چه ضبط کتب معده فحینه در متبحر
 معناسنه که فضولی دیک اولور و یحان شول اندیرلر که یور رکن ایکی جانبیه میل ایلر یور رکیه التیاح بفتح التاء
 و تشدد الیاء کذلک شولات که شوقه کلوب یور رکن ایکی جانبیه میل ایلر یور رکیه التیاح بفتح التاء
 کسر بله غورت حامله و لمق بقال اجحت المرأة اذا حلت واجحاك اصل وضعی برچی جانور کدیشی حامله و لمغه

دلالت اچون در

ایچون در هر برچی جانور ک که دیشی حامله اولوب طوغر مغه یقلشد قد قاری پیوسه اجحت السبعة
 دیرلر الخ میك ضمی و حیمك کسر بله حامله اولوب قاری بیو بن معناسنه الحماح حیمك فحیه اولو سید معناسنه
 الحماح حماحك جمعی الحماحة حماحك جمعی الحماح كذلک حماحك جمعی در دبلر سلك یا بله کتور رسن
 دبلر سلك یا خذف ایدوب یادن بدل تا کتور رسن برندن برندن لابدد و ابکی جمع اولمق جائز کلدن
 الحدح حیمك فحی و دالك سکونیله سویقی ترا بلك الاجتداح بمعناه بقال جدحت السو بوق واجتدحت
 ای لتنه و لت برنسنه فی اصلدوب ترا بلك دیرلر المجدح میك ضمی و حیمك و دالك فحی و تشدد بدله قارشمش
 نسنه بقال شراب مجدح ای محوض و تحویض خاء معجه و ضاد معجه ایله قارشمش معناسنه در المجدح میك
 کسر بله و دالك فحیه شولات در که سویقی انکله قارشمش در ل و اول شول انجدر که اوچنك بر قاج کوشه سی
 واردر و مجدح شول بلد زدر که اکابران دیرلر یر اول سا بیلد زلک صوکنده طوغر و اکاحادی نجوم دخی
 دیرلر زیراحادی دوه سورن کسنه یرلر دوه سورن موخر اولد غیچون موخر اولان بلد زه دخی حادی
 النجوم دبد بلر المجدح میك ضمی و دالك فحیه لغت در مجد حده ابو عبیدر و ابی اوزن المجادح میك فحی
 و دالك كسر بله کوکله ساقط اولان بلد زلر که عربلر یغوری انلرك تاثیر بله بغر دیرلر بقال مجدح السماء
 لانواها وانواء نوك جمعی در نو ساقط اولان بلد زه دیرلر المجدح میك فحی و دالك ضمیمه قان الدر مش
 کسنه نك قانی در که زمان جاهلیت فحی بلر ندر ای استعمال ایلر دی الجرح حیمك فحی و رانك سکونیله
 یان لمق بقال جرحت جرحان الباب الثالث و کسب ایتك معناسنه ده کلور بقال جرحه ای کسبه الجرح حیمك
 ضمیمه و رانك سکونیله اسمدر یان معناسنه الجرح فحینه جرحك جمیدر الاجراح دبد بلر الاستعده
 ندر ل الجراح حیمك کسر بله جرحك جمعی در الجراحه حیمك كسر بله کذلک یان الجرح حیمك فحیه
 یان لو مذکری و مؤنثی برابر اولور بقال جرح رجل جرح وامرأة جرح الخ جرحك جمیدر کذلک مذکر له
 مؤنثی برابر بقال جرح رجل جرحی ونسوة جرحی الترح علی وزن التکریم یان لمق تشدد بدی نکثیر ایچون در
 الاجتراح همزه نك كسر بله و حیمك سکونیله کسب ایتك بقال جرح اذا کسب الجوارح حیمك فحیه
 و برچی جانور لر دن و برچی قوشلر دن او اولینه دیرلر ذوات الصید معناسنه و جوارح انسان انسانك شول
 عضاسنه دیرلر که انوکه کسب ایدر الاستجراح عیبه و فساد اوزن اولمغه دیرلر بقال فد و عظمتکم فلم نردادوا
 الاستجراح ای یعنی نیم سزه نصیحتهم فساددن غیری نسنه منتج اولدی و جروح بولمق معناسنه ده کلور قال
 ابن عون استجرحت هذه الاحادیث یعنی بوحد بثلری مجروح بولدم الجرح حیمك فحی و رانك سکونیله
 احسان اولنان نسنه عطیه معناسنه تقول جرحت له من المال جرحه اذا قطعت له قطعة الخ حیمك فحی و لامك
 سکونیله طوارغا جك بود اقلرن و ثلیوب قاین صویغه دیرلر الجوارح حیمك فحی و لامك كسر بله شول
 نسنه لر در که قشك و سازك باشلرندن ینبه کی او جرح المجاحه میك ضمی و لامك فحیه یرلر شک و قانبلشك
 مکاحه معناسنه المجاح میك ضمی و لامك کسر بله شول ناقه در که قش ایا منده سود و یره صوغقنه خود
 قور قلقانی سوددن منع ایتیه المجاح مجاحك جمعی و مجالیم کذلک شول باره دیرلر که انده قتلق
 و افت اولمغین مالی هلاک ایتش اوله المجاح میك كسر بله شول ناقه در که قتلق بالارند جفایه
 طینوب سودن کمیمه الخ فحینه باشد برحالت در که اول زعدن زیاده در که زرع باش
 قبلی با شک ایکی جانبیه اچوق بیکدر بونك اول مرتبسی زرع اندن صکره جالچ اندن صکره صلح در
 بقال جالچ الرجل من الباب الرابع الاجلح همزه نك فحی و حیمك سکونیله شول کسنه در که با سنك

جدح

جرح

جرح

جلح

برجانی در ال کوح خمتینله والارکاح همزه نك فتحيله رکحک جمی و رک و رکحه اوک اورتیرینه دخی
 دیرلر ورکجه بریان تریله دیرلر که چنقاده باقی قالمش اوله الم رکحه میمک ضمی و کافک کسر بله شول چنقادرکه
 تریله طومش اوله الارکاح استناد معناسنه بقال ارکت الیه ای استندت الیه ال کوح رانک و کافک ضمیله
 برنسنه میمل ایتک الم رکاح میمک کسر بله شول اگر درکه انک ارقه سنه کیر و قچه و دوه پالانه دخی دیرلر چن
 اول دخی دوه نك ارقه سنه کیر و قچه ال رخ رانک ضمیله کوندنیزه معناسنه الم رکاح جمی و رماح پک اولان
 دکنلره دخی دیرلر چنکه دکن پک اولوب طوارانی اولنسه اخذت رماحهاد دیرلر و طوار سودلو یا خود سیر
 اولماسنه دخی اخذت رماحهاد دیرلر زیر صاحبی انی بوغزلدن امتناع ایدر الارماح همزه نك فتحيله کذلک
 جمع در ال رخ رانک فتحيله کوندنله اور مق بقال رخ ره رحمان الباب الثالث اذا طعنه بالرخ وطوار برنسنه یایاغیله
 اورمغه دخی دیرلر بقال رخه الفرس والمار والبغل اذا ضرب برجله و چکرکه طاش اوفاغی ایاغیله اورمغه ده
 دیرلر بقال رخ الخندب اذا ضرب الحصى و جندب جیمک ضمی و دالک فتحيله اوفق چکرکه دیرلر ال رخ میمک
 کسر بله کوندن صاحبی و بو معنایه فعل یوقدر لابن کبی تامر کبی که لبن صاحبی و تر صاحبی دیک اولور و ثور راح
 دیرلر شول اوک و زه که انوک اکی بونیوزی اوله و سماک راح دیرلر شول بلد زه که مکه مکرمه اول بلد زک
 اوکونده درو بوشما کین دبد ککری بلد زک بری درو بوشما ککری راح دبد ککری بونک اوکونده بلد ز اولد غیچوندر
 که اول بلد ز سماک دید ککری بلد زک رخی در دیرلر و بومنازل قردن دکلدر الم رکاح رانک فتحی و میمک
 تشدد بله شول کسنه درکه کوندن رایشلر و رماح ابن میاده دیکله معروف شاعر ک اسمیدر و ابو براء عامر بن
 مالک ملاعب الاسنه دیرلر ایدی لید مزبورک مرثیه سنه ملاعب الماحله تعبیر ایتدی قافیله اجل چون
 ملاعب الاسنه محله الماحله رانک کسر بله کوندن ایشلمک صنعی الترغ فتحینه و نونک ضمی و تشدد بله
 مست اولمه دن یا خود غیری حالت دن او یا که بویا که کلک یقال ترخ ای قابل من السكر وغیره الترغ علی
 وزن التکریم لایعقل اولم وضعف غلبه ایتکه دخی دیرلر بقال رخ علیه ترغ علی مالم یسم فاعله اذا غشی علیه
 او اعترامه و هن فی عظامه یعنی انوک ککله بنه ضعف عارض اولسه الم رخ میمک ضمی و نونک فتحی و تشدد بله
 ضعیف و لایعقل اولان کسنه الروح رانک ضمیله مذکر و مؤنث استعمال اولنور و روح دیوقره انه و جبر بله
 و عیسایه علیهم السلام دخی دیرلر روحانی رانک ضمیله روحه منسوب اولن ابو الخطاب ایتدی عربدن بعض
 کسنه لری ایشتم که ملائکه یوجنه نسبت محله دره حانی دیرلر دی الروحانیون روحانی نونک جمی و ابو عبیده
 ایتدی هر نسنه که اندر روح اوله کار روحانی دیرلر الارواح و حک جمی و رک جمی کلور میل معناسنه زرا
 رکح اصلی روح در و او یاید و ندر دیرلر ماقبل مکسور اولد و غیچون جمعده چنکه فتحه عدول و ندر یسه
 و او عدوت ایتدی نه که ارواح الماء و تروحت الماء و قولة عودت ایشلر زرار و ح الماء صورایحه بغلدی
 دیکندر و تروحت الماء و تروحت بن پلیرزه ابله هوا کسب ایتدم دیکندر الروحانی رانک فتحيله کوجک مکان مقام
 طیب معناسنه الم رخ رانک کسر بله بل روزگار معناسنه و کاه اولور که رخ غلبه و قوت معناسنه ده کلور
 و منه قوله تعالی و نذهب ریحکم الی ایاح رانک کسر بله والاریاح همزه نك فتحيله رکحک جمی در و ریاح
 رواح معناسنه ده کلور الیحه کذلک رخ معناسنه در بقال رخ و ریحه کما بقال دار و داره ریاح رانک
 کسر بله یربوع طابقه سندن برقبیله نك ایدر الارواح والریاح رانک فتحيله ایتکه دخی شراب خمر
 معناسنه و راح راحه نك جمی دخی کلور ایه معناسنه و راح شاد اولمغه دخی دیرلر اریاح کبی و بل
 فنی المک معناسنه ده کلور بقال یوم راح ای تشدد الم رخ والروح والارواح رانک فتحيله و واولک سکونیه دیکلنک
 استراحت معناسنه و روح نسیم معناسنه ده کلور و کوجک معناسنه ده کلور بقال نوم روح ای طیب و روح

روح

روح

روح

روح معناسنه ده کلور و بل پک اسمک معناسنه ده استعمال اولنور بقال راح الیوم راح اذا اشتد ریح
 و حوضه بل طوقنق معناسنه ده کلور بقال رخ الغدی علی مالم یسم فاعله اذا ضربته الیوم و روح اغاجک
 بیراغی ظاهر اولمغه دخی دیرلر بقال راح الشجر راح من الباب الرابع تنه که راحت احسان حیفنده شاد اولوب
 خفت بولمغه دیرلر بقال راح فلان للمعروف راح راحه اذا اخذته خفه و برنسنه یایشلمکه ال سوار اولمغه
 دخی دیرلر بقال راحت بده بکذا ای خفتله و راحت ات ابقرنمغه دخی دیرلر بقال راح الفرس راح راحه اذا
 تحمین ای صار فحلا و برنسنه نك قوقوسن المغه دخی دیرلر بقال راح الشی راحه و یریحه اذا وجد ریح و منه
 الحدیث من قتل نفسا معاهدة لم یرح رایحه الجنة جعله ابو عبیده من رحت الشی راحه و کان ابو عمر و بقول
 لم یرح بکسر الیحه جعله من راح الشی یریحه و الکسائی بقول لم یرح جعله من رحت الشی فانار یحه و المعنی واحد
 و قال الامعی لا ادری هو من رحت او من رحت و دوه یتاغنه دونه که دخی دیرلر بقال راحت لابل الی الم رکاح و مراح
 میمک ضمیله دوه یتاغی در ال رخ رانک کسر بله و الیحه قوخی بوی معناسنه بقال و جدت رخ الشی و رایحه معنی
 و رایحه شی معناسنه ده دخی استعمال اولنور بقال ماله سارحه و لاریحه ای شی اگرچه اصل معناسی اولمغه
 وارر کلور طواری یوق دیک در الم رخ میمک ضمی و واولک فتحی و تشدد بله کوجک قوخلونسنه بقال دهن
 مروح ای مطیب و فی الحدیث انما بالرائحة المروح و ائند کسر همزه و سکون ثاء مثله و کسر میمک ابله سر مه کل
 معناسنه الراحه یرمز رایحه بغلق بقال راح الیوم ای اتن و موت معناسنه ده کلور بقال راح الی مات
 و دوه یتاغنه در ایتکه دخی دیرلر بقال راح ابله ای رده الی الم رکاح و برکسنه یحقن و یرمکه دخی دیرلر بقال
 رحت علی الیحل حقه اذا ردت علیه و راح قلمق معناسنه ده کلور بقال راحه الله فاستراح و دکلنک معناسنه ده
 استعمال اولنور بقال راح الیحل ای رجع الیه نفسه بعد الایاء یعنی یورلد قن مکره دکلندی و نفس الوب
 و یرمک معناسنه ده کلور بقال راح ای تنفس و روزگار و یرم و لمغه دخی دیرلر بقال راح القوم ای دخلوا
 فی الیوم و راحه قوقو المغه دخی دیرلر بقال راح الشی اذا وجد ریح و صید صیادک قوقوسن المغه دخی دیرلر
 بقال راحنی الصید اذا وجد رخ الانسی و کذلک ار و ح واستر و ح واستر ای ر و حنی الصید دیرلر اما
 از و ح واستر و ح کلله لریصل اوزن استعمال اولنور بلا علل الترویح راح کبی دوه یتاغنه دوندن مک در
 و ترویح و راحتی یعنی دوه یتاغنه کتور مک اکثر بعد الزوال اولد و غیچون ترویح و راحتی دیشلر در الم رکاح
 میمک ضمیله دوه نك و قیونک کجیله یتاغی اولان یرک رک اغلی چورلمش اولسون کک اولسون الرواح رانک فتحيله
 صباح مقابلی در پس رواح زوال شمشدن کجیه ایرنجه اولان و قته دیرلر و کاه اولور که راح یروح دن مصدر دخی
 کلور که راح یروح و و احاغدا یغدغدا صیغه سنک نقیضی اولور یعنی دخول فی الرواح معناسنه اولور نته که
 غدا یغد و دخول فی الصباح معناسنه اولور و رواح رجوع معناسنه ده کلور بقال سرح الماشیه بالغدا
 و راحت بالعی ای رجعت و سهولت معناسنه ده کلور نقول افعل ذاک فی سراح و رواح ای سهوله الم رکاح
 میمک فتحيله شول موضعدر که قوم اکار و قته کلور لر یا خود رواح و قته اندن کیدر لر مغدی کبی که
 مغدی غد و قته کیدن یا خود کلن یره دیرلر و کاه اولور که مغدی و مراح اخلاق و اطوار دن کتابت اولور
 بقال ماترک فلان من ایه مغدی و لامر اذا الشبهه فی احواله کلها المروحة میمک کسر بله شول الت در که
 اسی هو الرده انوک کله تروح اولنور و پلیرزه معناسنه الم رکاح میمک فتحيله مروه نك جمی در المروحة میمک
 فتحيله مغازه یدیرلر کچد معناسنه الم رکاح مروه نك جمی در و مراح شول یرلر در که اندن بلر دوز
 اسم الزار و اح صو یا خود غیری نسنه رایحه بغلق بقال ارواح الماء و غیره اذا تغیرت رایخته و صید صیادک
 قوقوسن المغه دیرلر بقال راحنی الصید ای وجد ریحی و بقال راحتی من فلان طیار الی رخ رانک فتحی و پانک کسری

روح

و تشدید بدیهه کوچک قو قو لودیک اولو ر بقال یوم ریح و مکان ریح المروح میمک فخی و رانک ضمیمه شول
 خوضدر که کابل دو قنوب منوج اوله المرح میمک فخی و رانک کسر به کذلک بل دو قن حوض فالمرح
 والمرح مأخوذ من ریح الغدیر علی مالیم فاعله مثل مشبب و مشبوب اخذ من شیب التروح فختبئه و و اوک
 ضمی و تشدید بدیهه اغاجک پیراغی نکر از طاهر اولق بقال تروح الشجر ای نفطر بورق و نفطر فائله و طاء مهمله
 ابله برنسنه یار لمعه دیرلر و اوت اوزمغه دخی دیرلر بقال تروح التبت ای طال و صوقر بپ اولدغی نسنه دن
 رایحه بغلفه دخی دیرلر بقال تروح الماء اذا اخذ ریح غیره لقر به مننه و تره ح یلیزه ابله هوا کسب انیمکه ده دیرلر
 بقال تروح بالمر و حه و تروح کتیک معناسنه ده کلور المرواحه میمک ضمیمه و و اوک فخیله کاه برایشی ایشلیوب
 کاه برایشی ایشلیک که برایشدن برایشه انتقال استراحت کی اولو ر بقال رواج بین ر جلیه اذ اقام علی احدهما
 مرقه و علی الاخری مرة التروح علی وزن التعامل کذلک مناو به ابله عمل اینک بقال ان بدیهه لتترواحان بالمعروف
 یعنی اللری احساندن خالی دکلدر الروح فختبئه له و سعت معناسنه و و کذلک ابکی ایاغک ان سنه اولان
 و سعت در و بو فچیدن ادنی در که فچ دخی ایاغک ان سی و اسع اولمقد رالار و ح ایاقلرک اوکجه لری برینه
 بقین اولوب بورنلری اراغ اولمغه دیرلر و و روح پراکنده اولنه دخی دیرلر بقال طیر و ح ای متفرقه بعضیلر
 ایندی طیر و ح اخشامه قریب ذو نکه کیدن قوشلر دز رایحک جمعی در خدم خادمک جمعی ولدغی کی الاروح
 همزه نک فخی و رانک سکونیه ایاقلری بری برندن اراغ اولن کسنه الاروحاء مؤنیه و دوه قوشی ره حادر دیشلر
 و دبی بقین چناغه دخی دیرلر بقال قصعه ر و حاء اذا کانت قریبه العرق الارواح شاد اولق نشاط معناسنه
 و رحت اینک معناسنه ده کلور بقال ارتاح الله لفلان ای رحه الاستراحة راح بولق المستراح اب خانمخرج
 معناسنه الاستراحة برنسنه یانس دو توب بقیقی بقال استروح الیه ای استنام و سکن الیه الارحی همزه نک
 فخی و رانک کسر به خلقی و اسع اولن کسنه الارحیه احسان و فتند شاد اولق بقال اخذت الارحیه اذا
 ارتاح للندی یعنی احسان ایچون شاد اولسه الاریحان فسلکان دبدکاری اوت کرایحه طیبه سی و اردوروزق
 معناسنه ده کلور نقول خرجت ابتغی ریحان الله ای رزقه و فی الحدیث الولد من ریحان الله و قولهم سبحان الله
 و ریحان نصبوهما علی المصدر یریدون نزههاله و استرزاقا یعنی بن حق تعالی بی نزهه ایدوب اندن رزق
 طلب ایدرم و اما قوله تعالی و الحب ذو العصف و الریحان فالعصف ساق الزرع و الریحان ورقه یعنی عصفدن
 مراد اینک اینجکی و ریحاندن مراد پیراغی در کذا نقل من الفراء و حار انک فخیله و الف مدوده ابله برشته رک
 اسمی در الروح و حاشی برنسنه منسوب الی کسنه در فصل الزرع برنسنه فی یخلندن ارمق بقال رحه رحه
 من الباب الاول اذا حاه عن موضعه الزرع حه علی وزن الزلزله برنسنه فی برنسنه دن ارمق بقال رحه رحه عن
 کذا ای باعدت عنه الترحح علی وزن التزلزل ارمق بقال رحه رحه فتر حرح ای نخی الزرع حرح رالک فخی و حانک
 سکونیه اراغ اولق نقول هو رحه رحه عن ذاک ای بعد منه الزرع و رانک فخی و رانک ضمیمه شول دپه در که اوزری
 بصی الیه الزراع و رانک فخی و و اوک کسر بلذر و و حک جمعی ابو عمر و ایندی زراع و کجک دپه چکر در که کا و بک
 دیرلر الرطاحة یا یوان و صفا جی اولن نسنه بقال قصعه رطاحة ای منبسطة قریبه القعر الزرع و رانک ضمی
 و میمک فخی و تشدید بدیهه دخی اولن کسنه و یعضیلر ایندی قصیر القامه اولوب مذموم اولن کسنه
 الزرع اراغ اولق بقال زاح الشی ریح ای بعد و ذهب الازاحة کیدر مک ازاله معناسنه بقال
 ازحت علتفه فاحت فصل السین السباحه سبک کسر بله صوده بوزمک عوم معناسنه السبح سبک فخی
 و بانک سکونیه قارغ اولق و امر معاشه نصرف ایتیک فتاده ایندی باری تعالی نک ان لک فی النهار سبحا طوبلا

زح
زح
زح
زح
زح
سبح

دبد وکی قول شریفه سبوح طویل فراغ طویل معناسنه در و ابو عبیده ایندی منقلب طویل معناسنه در
 و موزج ایندی فراغ و جی و ذهاب معناسنه در و سبوح ات سکر تسنه دخی دیرلر السباح سکر دخی ات السبحه
 سبک ضمیمه و بانک سکر نیله شول بو یخلندر که انوکله تسبح چورلر و سبحه تطوعه دخی دیرلر کرک ذکرده
 اولن تطوع اولسون کرک صلاته اولن تطوع اولسون نقول قضیت سبخی و روایت اولندی که عمر رض الله عنه
 جلد رملین سبح بعد العصر ای صلیا یعنی ابکی کسنه بی تعزیر ایندی ابکندی غازندن صکره تطوع غازن
 قلدر قلی یچون التسبح علی وزن التکریم باری تعالی بی عیب و نقص و برنسنه لردن بر بدر دیک سبحان الله
 تسبح معناسنه در منصوب بدر مصدر بت اوزن کویا که ابری الله من السوراة دیشلر و عرب طائفه سی سبحان
 من کذا دیرلر اول نسنه دن نجب محله و سبحان منون اولدی زیر اسبحان معرفه در تسبیحک علی در السبحات
 سبک و بانک ضمیمه اولو ق جلات معناسنه و منه قولهم سبحات وجه ربنا ای جلالته السبوح سبک ضمی
 و بانک ضمی و تشدید بدیهه خدای تعالی حضرت تلمینک شول اسم شریفلرندن در که عیوب نقایصدن بری اولمغه
 دلالت ایدر ثعلب ایندی هر اسم که فعول و زنی اوزن در عینک تشدید بدیهه لولی مفتوح در مکرکه سبوح
 و قدوس کلله لری اوله که بونلرده ضمیمه استعمال اوکتر در و ذروح ده دخی ضم اکثر در دیشلر و سبویا ایندی
 کلام عربی فعول و زنی اوزن مفرد یوقدر و زروح بر جنس قرمز یوچکه دیرلر که اوزن نه سیاه نطق لری
 و اردر السبوحه سبک فخی و بانک ضمی و تخفیفیه مکه مشرفه نک اسمی در شرفها الله تعالی بعضیلر ایندی
 عرفانه بردن نک اسمی در السبحه فختبئه حسن اعتدال اوزن اولق الاسباح وجه حسن اوزن عفو ایتیک بقال
 ملک فاسبح یعنی چونکه خصمیکه قادر اولدک الفاظکی ملایم قلوب و رفق اوزن اول السبح سبک و حیک ضمیمه
 سهل معناسنه کلور بقال مشیه سبوح ای سهله و سبوح وسط معناسنه دخی کلور بقال خل له عن سبوح الطريق
 ای عن وسطه و قدر معناسنه ده کلور بقال بنی القوم بیوتهم علی سبوح واحد ای قدره احد السبحه سبک
 فخی و حیک کسر به طبیعت و طبیعت مقدار معناسنه ده کلور بقال بنی القوم بیوتهم علی سبوحه واحده ای
 علی قدر واحد الاسبح معتدل و احسن معناسنه بقال وجه اسبح یعنی حسن و اعتدالی ظاهر اولن یوز
 سبح سینک فخیله بر بوع قبیلله سندن بر عورتک اسمی در که دعوی نبوت ایشلدر السبح دوک صب معناسنه
 بقال سمحت الماء و غیره اسبحه سخامن الباب الاول اذا صببته و صویو قرو دن استغه افغه دخی دیرلر بقال سم الماء
 یسبح سمحای سال من فوق و کذلک المطر و الدمع یعنی یغمرده و کوز یاستنده دخی استعمال اولنور
 سم المطر و سم الدمع دیرلر و سم ل و رغه دخی دیرلر بقال سمح مائه سوط ای جلد السحوح سبک فخی و حانک
 ضمیمه یغمرور و کچی بلوت السحیح علی وزن التزلزل اتق سیلان معناسنه بقال سمح سمح الماء ای سال
 الاسحاح سبک فخی و حانک سکونیه زیاده دو کچی یغمرور بقال مطر سحاح ای یسبح سمحاشدیدا
 المسححه میمک ضمیمه و سین اه لانک فخیله و ثانیه نک کسر بله شدله اوچی نسنه بقال طعنه مسححه
 ای شدیده السحوح ضمیمه و السحوحه ضمیمه کذلک قیون سمرمک بقال سخت الشاة نسح من الباب
 الثاني اذا سمت السحاح سبک ضمیمه و حانک تشدید بدیهه سمر قیونلر سمان معنا سنه السحاح سمرات بقال لم ساح
 اصمعی ایندی سکویا که ات غایت سمر نکندن چروشتی دو کر المسح میمک کسر بله شول ات در که غایت
 سکرده کویا که سکرتمکی دو کر حالت جریانه صود و کلدکی کی السحیح علی وزن جعفر و السححه او و رت سی
 ساحة دار معناسنه السدح سبک فخیله یوز اوزرینه برقی یا خود ارقه اوزرینه برقی بر حیشه له که اوتورر
 اولیه و یانی اوزرینه دوشمش اولیه نقول سدحه من الباب الثالث الانساح همزه نک کسر بله یوز اوزرینه

سبح
سبح

سرح

یا ارقه از رینه دوشمک المسدوح والسدح سبک فخی و دالك کسر بله یوزا وز رینه یا ارقه اوزر رینه دوشمک
 کسینه السادح شول کسینه در که اوجوز لغه ایرمش اوله خصب معناسنه السرح سبک فخی و رانک سکونیه
 شول طوار در که بیانه اولیه سائم معناسنه و سرح اوتور مغه دخی دیرل بقال ارحت الماسحه وانفشتها واستمها
 واهلنها و سرحتها سرحا بوجه افعال بر معنای درو بونلرک ایچند بلالاف استعمال اولنان سرحت در و منه
 قوله تعالی و حین تسرحون السروح فتمتینله اولامق معناسنه در بقال سرحت هی بنفسها سروحا پس
 سرحت لازم و متعدی کاور تقول سرحت بالقد اوزر ارحت بالعشی السارحة شی معناسنه دخی کاور بحسب
 الاستعمال بقال ماله سارحة ولا راحة ای شی التسریح علی وزن التکریم ارسال ایتک بقال سرحت فلانالی
 موضع کذا اذا ارسلته و طلاق و یرمک معناسنه ده کاور و تسرح طرمزدن اول صایحی چوزوب صالیو یرمکه
 دخی دیرل و برنسنه بی اسان ایتکه دخی دیرل السراح سبک فخیله اسم در تسرح معناسنه تبلیغله بلاغ کبی
 وفی المثل السراح من التجاح یعنی تجن بر کسینه نک مرادن و یرمکه قادر اولماسک اکایا س خبرن و یرمک لی
 مراده ایرکورمک کبی در السرحیح اگر سزآت بقال فرس سریح اذاکان عری و عری عینک فخیله اگر سز دیک اولور
 السرح سبک و رانک فخیله سرحیح جمعی بقال خیل سرح و سرح سریع معناسنه ده کاور بقال ناقه سرح
 ای سریع و سرح یاب یاب یوریکه دخی دیرل بقال مشبه سرح ای سهله مثل سمح و سمح سین مهمله نک و جمک
 فخیله کذلک یاب یاب یوریکه دیرل نه کم مرور ایتدی اصمعی ایتدی ملاط سرح دیرل من سرح الجنب اولنه
 یعنی ککیدب کله سی سریع اولنه و ملاط میمک کسر بله و طاء مهمله ابله پهلومعناسنه المنسرح میمک فخی
 و رانک کسر بله چایک معناسنه و المنسرحه کذلک نیز و چایک معناسنه بقال ناقه منسرحه ای سریع
 و منسرح شول کسینه یی دیرل که لباسندن چقمش اوله و منسرح عروضدن برجنس محرک ادبدر الانسراح
 همزه نک و سبک کسر بله برکسینه ارقه سی اوزر یتوب یقطن بری برندن ایرمق السرح سبک فخی و رانک
 سکونیه اوزون بیوک اغاچلر در السرحه سرحک واحدی بعضیلر ایتدی اوله دبدکاری انچدر عاع و زنی
 اوزر نه کم اول کتابه مرور ایتشد سرحه بر موضعک اسمی در السریاح سبک کسری و رانک سکونیه
 طویل معناسنه در و سریاح چکر که یی دخی دیرل ام سریاح بر عور نک ادی در السریحه سبک فخی و رانک
 کسر بله شول صرم در که انوکله نعل دیکرلر السریح علی وزن الطریق و السریاح علی وزن الطریق سرحیه نک
 جمعی در السرحان سبک کسر بله قور دذئب معناسنه اما فخیله هذبل ارسلان دخی سرحان دیرل وفی المثل
 سقط العشاء علی سرحان یعنی کجه قرکوسی انی ارسلان اوزر نه دوشردی سبمویا ایتدی سرحان ده
 نون زابله در فعلان وزنی اوزر در السرحان سرحانک جمعی در السرحه حانه مؤنثی در قاله الکسانی السرحاح
 سبک کسر بله شول ملائم در که اوت بتور روضی بتور روضی نونک فخیله و صاده مهمله ابله براوت در که
 اغردقه اکا طریفه دیرل و سرحاح شول ناقه در که کثیره اللحم اوله فر ایتدی سرحاح بیوک اوان ناقه یی دیرل السطح
 سبک فخی و طانک سکونیه طام اوزری و هر نسنه نک یوقر و سنه سطح دیرل وسطی دوشمکه دخی دیرل
 بسط معناسنه بقال الله الارض سطحان من الباب الثالث ای بسطه السطح دوز ایتک تسنیمک مقابیلدر
 که تسنیم برنسنه یی دوه هور کبی مرتفع ایتکه دیرل المسطح میمک فخی و طانک فخی و تشدید بله غایت دوز
 اولان نسنه یقال انف مسطح ای منبسط جدا السطحیه و السطح ازق قویب جوق نسنه توشه دان معناسنه
 و سطح اول کسینه یی دیرل که ارقه اوزر یا تمش اوله و سطح نبی دویب قبیله سبندن بر فالجینک اسمی در که رایت
 اولور یا شندن غیری برنده سوکی یوغیدی الانسطاح علی وزن الانفعال برکسینه ارقه سی اوزر اوزوب

سرح

سطح

حرکت ایتکه مک السطح سبک فخی و طانک تشدید بله براوت در السطاحه سطا حک واحدی المسطح میمک
 کسر بله و طانک فخیله شول یک قیاد که اوزر ن طاش ابله چورر صوار کلسون دیو و مسطح خیمه دبرکنه دخی
 دیرل عمود خیمه معناسنه و مسطح شول یرده دیرل که اوزر رینه خر ماسر و ب قور بدلر المسطح میمک فخیله کذلک
 خر مافورید جوق یرپس میمک کسری و فخی ابله لغت اولور الاسلطاح همزه نک و لامک کسر بله برنسنه
 اوزون و انلو اولمق بقال اسلطح الشی اذا طال و عرض السفح سبک فخی و فانک سکونیه برنسنه نک ماد فی
 بقال سفح الجبل لاسفله لانی سفح فیہ الماء و هو مضطجع یعنی اسفل جبالک صوتی غی اول یری و بر موضعک
 اسیدر و صود و کمه و قان دو کمه دخی دیرل تقول سفحت الماء اذا هر قته و سفحت دمه اذا سفکته السفاح
 سوزه قادر کسینه بقال رجل سفاح ای قادر علی انکلام و سفاح عبدالله بن محمد لقبی در که نبی عباسدن
 ابتدا خلیفه اولان اولدر السفاح و المسافحه سبک کسر بله اوله و میمک فخیله ثانیه زنا معناسنه در بقال
 مسافحه و سفاح السفحان سبک فخیله ابکی چوالدر که بری برینه چاتوب هکبه کبی ایدرلر السفح
 کذلک سبک فخیله قار او قلدن بر او قدر که انوک یا بی یو قدر السلاح سبک کسر بله الت محار بلفظ مذکر در
 اسلحه جمعی کاد چون زیر اجمع صغله رندن بو صغفه مذکره مخصوص صغفه در خمار ابله اخره رد ابله اردی کبی
 و سلاحک تا بنی دخی جائز در و خمار خامجه نک کسر بله عورنلر با سته اورتوندی زده دیرل و دارانک کسر بله
 طشره یکیلن لباس در چادر معناسنه التسلیح فختینله و لامک فخی و تشدید بله سلاح کیلک بقال تسلیح الرجل
 ای لبس السلاح سلاح لامک کسر بله شول کشی در که انوکله سلاح اوله و سلاح شول ناقه یی دیرل که تازه اوت
 یسوب اسهال اوله المسلحه میمک فخیله شول قوم در که سلاح صاحبلی در و مسلحه اهل اسلامه کفره پهنده
 اولان در بند و کوز جیلر طور دخی یرده دخی دیرل و فی الحدیث کان فی مسالح فارس الی العرب العذیب و عذیب
 عین مهمله نک فخیله و ذالك فخیله بر صودر که نبی تیمه منسوب در السلاح سبک فخیله ترس غایط معناسنه
 السطح سبک فخیله غایط ایتک بقال سطح یسلیح سلاح من الباب الثالث السلاح همزه نک کسر بله غایط اندر مک
 بقال اسلحه غیره الاسلیح همزه نک و لامک کسر بله شول اوت در که فی یکله دوه نک سودی چوق اولور قاتل مرأة
 من الاعراب الاسلیح رغوة و صرح و سمام طرح یعنی اسلیح دیکله معروف اولان اوت سودک از دیادنو سنامک
 ارتفاعنه سبب در رغوه رانک فخیله سود کیکی و صرح صافسی و سنام فتح سین ابله دوه اور کبی و طرح
 اوزون اولان نسنه طویل معناسنه السلیح یچندن بر قبیله نک ادبدر سبلحون بر قریب نک اسمی در سالحون
 سبلحون دیدکاری قریب در که عامه تحریف ایدوب سالحون دیرل و بونک اعرا بی نوجهله اولدی باب باده
 نصب تفسیر اولند و غی رده تفصیل اولمشدر السطح سبک فخی و لامک فخیله ککاک یاوریسی سلیک و سلف
 کبی که بونلر دخی ککاک یاوریسی معناسنه در السطحان سبک کسر بله سلیح جمعی در السماح و السماحه
 سبک فخیله جو مر دلك بقال سمح من الباب الثالث یعنی انی اعطا ایتدی و عطاسی سخاوت بناء در و سمح لی ای
 اعطانی یعنی اعطا ایتدی و عطاسی سخاوت بناء دکاندر السطح سبک فخی و میمک سکونیه جو مر دکسینه بقال
 سمح من الباب الخامس السماح سبک فخی و میمک فخی و الفک مدبله سمحک جمعی کویا که سمحک جمعی در
 المسامح علی وزن المصایح کذلک سمحک جمعی در بودخی کویا که مسماحک جمعی در السمحه سبک فخی
 و میمک سکونیه سمحک مؤنثی بقال امرأة سمحه السماح سبک کسر بله سمحه نک جمعی در بقال نسوة سماح
 لا غیر المسامحه میم اولک فخی و میمک ثانیه برنسنه بی اسان کورمک مساهله معناسنه السماح نک
 فخی و میمک فخیله تساهل معناسنه در بقال تسامح القوم ای تساهلوا الاسماح همزه نک کسر بله ذلیل اولمق

سبح

سطح

سمح

منع

سوح

منع

منع

منع

ومنه قولهم اسمحت قرونته ای ذلت نفسه وتابعت وقرونت قافك فحق وراه مهمله نك ضميلة نفس معنائه در
 التسميع على وزن التكریم كوندري طوغر لثوق تثقیف الریح معنائه وتسميع سیری سهوات اوزن ایتك
 معنائه ده كاور السنج سبئك فحق ونونك كسر بله والساح نونك كسر بله شول صید در كه انوك صاغی
 صیادك صاغ جانبك اوله كرك اوچار قسمی وكرك قچار قسمی اولسون تقول سنج لی الطی بسنج سنو حاذامر من
 میاسرك الى میامنك عرب طائفه سی ساحله او غور طوتوب بار حله تشوم ابد رر ابو عبیده ایتدی یونس رویه
 دیمكلمه معروف شاعر بن حاضر اكن ساحله بارح دن سئوال ایتدك رویه ایتدی ساخ اول صید در كه قروشون
 كور كن صاغی سكا قریب اوله یعنی صاغ جانبك قریب اوله وبارح اولدر كه صولی سكا قریب اوله یعنی صول
 جانبك قریب اوله السنج سبئك فحق ونونك سكونيله والسنج ضمتيله طاهر اولمق بقال سنج لی رأی فی كذا ای
 ظاهر وعرض معنائه دخی كاور بقال سخت بكذا ای عرضت الساحة او اورتی سی یا حه معنائه الساح
 والساحات والسوح سبئك ضمی ومدبله ساحه نك جمعی مثل بدنه و بدن وخشبة وخشب السج سبئك
 فحق و یانك سكونيله صویر یوزینه اتفق بقال ساح الماء یسبح میا اذا جرى على وجه الارض یعنی یفحن صو
 یر یوزینه جاری اولسه السج اتقار صوماء جاری معنائه وسبح برده لردن برنودر وسبح كذلک مثول عبایه
 دیرلر كه مخطط اوله یعنی یول یول لاجه سی اوله وسبح كتمك ومیل ایتك معنائه ده كاور ورسویك دخی اسمی در
 علی ماسیحی المسیح میك ضمی و یانك فحق وتشدد بدله مخطط اولان نسنه بقال بر دمسبح وعباده مسیحه یعنی یول
 یول لاجه سی اولان بر دوعبا السیاحة سبئك كسر بله والسیوح ضمتيله والسج والسیحان سبئك فحق و یانك
 سكونيله كتمك ذهاب معنائه بقال ساح فی الارض یسبح سیاحة الى اخره وفی الحدیث لا سیاحة فی الاسلام
 وكولكه اكلك معنائه ده كاور بقال السح الطل ای فاء وفی میل معنائه در وسبح بر صویك ادی در كه بنی
 حسان بن عوف قبیله سنه مخصوص صدر المسیاح میك كسر بله شول كسنه در كه یوزنه كروب غازلق بلیوب
 ستر استلیه وفی الحدیث لبسوا بالمسایح ولا بالمذاایع البذر مذاایع مذیاعك جمعی در میك كسر بله و ذال معجه ابله
 وعین مهمله ابله سرفاش ابد می معنائه و بذر یانك ضمی و ذال معجه نك سكونيله بذر وك جمعی در كذلک
 سرفاس ایتك معنائه وحديث ستر بقدر بذر ما قبلتی تفسیرا كلسدر الانسیاح همزه نك كسر بله واسع
 اولمق بقال انساح باله ای اتسع قلبه سیحان سبئك فحقيله شام ستر بقدر بر نهر ك اسمی در ساحین علی وزن
 قاضین بر نهر ك اسمی در بصره ده سیحون كذلک سبئك فحقيله و یانك سكونيله بر نهر ك اسمی در هند ده فصل
 الشین السج سبئك و یانك فحقلر بله شخص معنائه در كه اولور یائی ساكن قیلور ر الشیخان سبئك فحق و یانك
 سكونيله اوزن معنائه در المشبوح میك فحق و یانك ضميلة انلو دیمكدر عریض معنائه بقال رجل
 مشبوح الذراعین ای عریضهما السج سبئك فحق و یانك سكونيله كذلک انلو دیمكدر بقال رجل مشج
 الذراعین ومنه بقول مشج بشج من الباب الخامس وكذلک اوزانق معنائه ده كاور بقال الحر باء مشج علی
 العود ای یبتدو حر باء حاء مهمله نك كسر بله وراه مهمله ابله بر جنس كدر در كه كوش نه جانبه دوزسه اول جانبك
 دوز السجم علی وزن التكریم بر نسنه فی انلو قلمق بقال شجته ای جعلته عریضا السج سبئك ضميلة شول
 بخلدركه حرصه مقارن اوله تقول شجت تشع من الباب الرابع وتقول بضما شجت تشع وتشع من الباب الاول والثانی
 السج سبئك فحق و یانك كسر بله بخیل وحر یص اولان كسنه بقال رجل مشج السج سبئك كسر بله
 شجك جمعی بقال قوم شحاح الاشعة همزه نك فحق وسبئك كسر بله كذلک شجك جمعی الشحاح تانك فحقيله
 بر نسنه نك اوزرینه نخل وحرص كوستر شك بقال شحاح الرجلان علی الامر ای لا یر بدان ان بفوتهما المشاحه

میك

شرح

شرح

شغل

متع

شخ

شخ

صح

میك ضميلة نخل ابد شك بقال فلان یشاح علی فلان ای یضن م وضنت ضام معجه نك كسر بله نخله دیرلر
 الشحاح سبئك فحقيله بخیل در شجم معنائه وشحاح شول برده رر كه انه صوافیه الاز یاده یغور یا غدی
 حینه وشحاح شول حقمغه دیرلر كه اودی حقیقه بقال زند شحاح اذالم یور الشجیح علی وزن جعفر بر نسنه یه
 مجد ومولطب اولان كسنه وسوزی كسكین وسریع اولنه دخی دیرلر حتی بقال للماضی فی خطبته شجیح
 وشجیح سرعتله او چن قوشه ده دیرلر بقال قطاة شجیح ای سر یعه وشجیح غیرنلو اولنه ده دیرلر و یهادر ده
 دیرلر شجاع معنائه الشجیحة او چه ده سرعت اوزن اولغه دیرلر بقال شجیح الطیر فی طیرانه ای اسرع
 واوزن خالص اولماغه دخی دیرلر بقال شجیح البعیر فی هدیره اذالم یكی خالصا الشرح سبئك فحق و رانك
 سكونيله بر نسنه یی كشف ایتك تقول شرح الغامض اذ افسرته وغامض غین معجه وضاد معجه ابله مشكل
 دیمك اولور و شرح قلبی اچوب یاك ایتكه ده دیرلر بقال شرح الله صدره للاسلام التشریح علی وزن التكریم
 بر نسنه یی یارب اچق ومنه تشریح الخلق ای شرحه ملك معنائه الشریح یحیه سبئك فحقيله ه ات یار سی كه سحر
 اولوب اوزن نلو غنه كسكیش اوله اكاشریحه دیرلر الشریح سبئك فحق و رانك كسر بله بمعناها الانشراح همزه نك
 وسبئك كسر بله قلب اخلق بقال شرح صدره فانشرح مراحیل بر رجلك اسمی در كو یاكه اصلنده ستر ایل
 اولوب ایل كلسنه مضاف در و ایل لغت سر یانیه اوزن الله معنائه در جبریل ومیكائیل ده الله معنائه
 اولدغی كی كه عبد الله دیمك اولور رته كم باب لامه كاور ان مثاله تعالی وكاه اولور كه ستر احین دخی دیرلر لامی نونه
 تبدل ایتكلمه یعقوب بدن بو یلر وابت اولنشدلر الشریح سبئك فحقيله اوزن طویل معنائه الشغل سبئك
 فحقيله ولا مك تشدد بدله بورنك دلكلری برك وطود قلری قان اولان كسنه وشغل شول عورتی دیرلر كه
 فرجك ایلر جابی قان وفرجی واسع اوله الاشحاح همزه نك كسر بله خرما قورغی قورمغه بشلق بقال استقع
 النخل اذا اذهی الشقیح علی وزن التكریم بمعناه ونهی عن بیعه قبل ان یشقیح وقولهم فحاله وشقیحا اتباع له وقیل
 معناه با واحد الشقاعة قباحة بقال قبح الرجل یشقیح قباحة وشقاعة الشقیح سبئك فحق و قافك كسر بله
 القبح هذال الم یكن الثاني اتباع الاول الشقاح سبئك ضميلة براونك اسمی در الشناحی سبئك فحق و اخر نه یانك
 تحقیقيله اوزن دیمك در طویل معنائه بقال رجل شناح یا حذف اولندی ساكنین اولد عندن و ترو
 تنو یله یادن و یقال بكر شناح وهو الفی من الابل وفقی فانك فحق و تانك كسری و یانك تشدد بدله كنج دوهیه
 دیرلر و یقال بكر شناحیه للمئوت تازه وطویل فقه معنائه الشج سبئك كسر بله براونك ایدر كه یاوستن
 دیرلر وهذبل لغتیه شج امور ك اقواسنه واحسنه دیرلر الشیاح سبئك كسر بله شجك جمیدر المشاحه
 میك ضمی و یانك فحقيله بر امرده جدوسی ایتكه دیرلر بقال شناح الرجل ادا جد فی الامر الاشاحه همزه نك
 كسر بله بمعناها و غیر یلر لغتیه مشاحه واشاحه خذر معنائه در بقال شناح ای حذر و اشاحت اعراض
 معنائه دخی كوار بقال اشاح بوجهه ای اعراض واشاحتات قور یغن صالیو یرمكه دخی دیرلر بقال اشاح
 الفرس بذنبه اذ ارعاه الشیخان سبئك فحقيله غیرنلو كسنه اهل و عیالی اوزن حذر دن خالی اولد و غیچون
 شیخان دبد بلر الشیخانه كذلک سبئك فحقيله شول ناقد در كه سرعت اوزن در المشیوحاء میك فحق و یانك
 ضمی والفك مدبله شول یردر كه شچی یعنی یاوشن دبد كلری اونی چوق بتورر ومشیوحاء بر قوم برامده
 اشتجال اوزن اولمق بقال هم فی مشیوحاء من امرهم فصل الصباح الصبح طك یری غار مق یجر معنائه الصباح
 صادق فحقيله كوند ز مسانك یعنی كینه نك ضدی و صباح غارتی دخی دیرلر بقال یوم الصباح الصبح صادق
 فحقيله صباح معنائه در الا صباح همزه نك كسر بله والصبح علی وزن التكریم صباحه داخل اولمق و داخل

قلق بقال صبح الرجل وصبحة الله وتصبيح صباحك خير ولسون معنسانه ده كور بقال صبحته ای قات له عم صباحا
یعنی صباح وقتند سودا به متذوق ومنتعم اول یا خود خیار مالله مئول اول وتصبیح صباح وقتند دخی کله
دیرل بقال صبحته اذ اتته صباحا ولا یرادهنا بالتشديد التکثیر واصباح برنسنه اولق معنسانه دخی کور
بقال اصبح فلان عالما ی صار وبقال اتته لصبح خامسة کما تقول لمسی خامسة الصبح صادق کسر بله لغت در
صبح معنسانه الا صبوحه همزه نك وبانك ضمیه صباح معنسانه بقال اتته اصبوحه کل يوم وامسبته کل يوم
یعنی هر کونک صبحا خنده وهر کونک اخشامند ذاصباح صباح معنسانه در ظرف غیر ممکن در اما بعض
شعرده کاهت علی اقامه ذی صباح واقع اولشدر ظرفیت مراد کدر اکباء ممکن اولشدر اما سیدو یبایدی
بو خشم دیکله معروف قبیلته نك لغی در الصبحه والصبحه صادق فخیله وضمیه صباحه داخل اولق بقال فلان
ینام الصبحه والصبحه ای ینام حتی یصبح التصبیح فخیته وبنانک ضمی وتشدد بله صباحه داخل اولق بقال
نصبح الرجل المصبح میمک وبانک فخیله شول موضعدر افقه که طک یری اندن اغار و طک یری اغار دینی
زمانه دخی مصبح دیرل و بودکر اولنان حروف زواید زیاده اولنزدن اول اصل فعل اوزرینه بنا اولند غنه
نظر ادراما اگر زیاده اولند غنه بنا اولسه اصبح کله سنک اسم زمانه واسم مکانه مصبح دینک لازم اولدی
میمک ضمیه الصبح صادق فخیله صباح وقتند ایچن در و بوغبوق مقابلی در صحاح نسخدر ینک
ظاهرندن فهم اولنان بودر زیا الصبح الشرب بالفداء دیشدر مکر که ظاهرندن صرف اولنوب شرب
مشروب معنسانه حمل اولنه یرامشهور اولان بودر که صبح صباح وقتند ایچن شراک اسمی اوله غبوق
اخشام وقتند ایچنک اسمی اولدی غی کی الصبح صادق فخیله و بانک سکونیه صبحی ایچنک الاصطلاح صبح
ایچنک بقال اصطح الرجل اذا شرب صبحو اصطح صبح ایچن کشی الصبحان صادق فخیله و بانک سکونیه
بعناه الصبحی صادق فخی و الفک قصر بله مؤنثی مثل سکران و سکری و فی المثل لا کذب من الاخذ الصبحان
واخذ همزه نك فخیله و خاء معجه نك کسر بله و ذال معجه ابله اسیر اولان کسنه در المصباح میمک کسر بله جراق
سراج معنسانه و مصباح شول ناقه یه دیرل که یتاغنه صبا حلیوب تمام قوشلق اولما بجه اولناغه کتیه اسمی
ایندی دوه دوه بمقبول حالت در المصباح میمک فخی و بانک کسر بله مصباحک جمعی و مصباح شول قدره
دیرل که نلر ابله صبح ایچلور الاستصباح همزه نك وتانک کسر بله جراق او یارمق بقال استصبحت باذا
اسرحت والشمع مما یصطبح ای یسرح ب الصباحه صادق فخیله اسمدر جمال معنسانه و صباحه صاحب جمال
اولق معنسانه ده کور بقال صبح الرجل صباحه من الباب الخامس الصبح والصباح صادق اولدی فخی وثانیه
ضمی ابله ادم صاحب جمال اولق بقال صبح فهو صبح وصباح کذلک صادق ضمیه جمال صاحبی اولان کسنه
کسائیدن بوبله نقل اولشدر الا صبح اصهبه قریب اولن در واصهب خمر نکنده اولنه دیرل میگون معنسانه
نقول رجل اصبح بین الصبح الصبح فخیته اقل ابله قزل قارشق اولوب صهوبت معنسانه قریب اولق الا صبحی
همزه نك فخی و بانک تشدد بله فحیه یه دیرل سوط معنسانه ابو عبیده ایندی ذوا صبح ملوک ینندن برینک
ادبدر سیاط اصبحیه یعنی اصبحی دبد کدی فخیلر اکنسبت اولنور الحکة صاغلق که سقمک مقابلی در بقال
صبح فلان من علمته من الباب الثاني الاستحاح بعناه بقال استصح من علمته ایضا التصحیح علی وزن التکریم صاغ
ایتمک بقال صحه الله الصبح صادق فخی و حانک کسر بله والصحاح صادق فخیله کذلک صاغ اولان نسنه و صحیح
وصحاح بتون معنسانه ده کورل بقال صحیح الادمی وصحاح الادمی غیر مقطوع الحکة والسقمه صادق وسببک
ضمه بله ابو عبیده روایی اوزر کذلک صاغلق وصیر ولق معنسانه در بقال کان ذلک فی صحه وسقمه کذا فی

بعض نسخ الصحاح الاصحاح صحته داخل اولق بقال اصبح القوم اذا کانت قد اصابت موالهم عاهه ثم ارتفعت وعاهت
عن مهمله ابله افت معنسانه در وفی الحدیث لا یوردن ذو عاهه علی مصح المحکون شول قوم در که صحت اوزر
اولنر الحکة میمک ضمیه وصادک فخیله محل صحت نقول السفر صحه الصصح والصصحان صادق
فخیله بواوچ کله نك هر یسی دوزیره اطلاق اولنور مکان مستوی معنسانه الترهات الصحاح باطل دیک
اولور و ترهات تانک ضمی و رانک فخی وتشدد بله یهوده ولغو اولان کلامه دیرل و بوابو عبیده روایی در
الترهات الباس دبد کدی دخی بومعنا یدر جوهری ایندی بونلر اضافه اولق بنم قنده احسن در الصصح
صادک فخی ودالک سکونیه اوتمک بقال صصح الدیک والغراب صصحامن الباب الثالث اذا صاح ودیک دالک
کسر بله خروس معنسانه در الصید صادق و دالک فخیله بله و بانک سکونیه قاتی اوزلوات فرس تشدد
الصوت معنسانه و صید ح ذی الرمه دیکله معروف شاعر کناقه سببک اسمی در الصده صادق فخیله
ودالک سکونیه شول بونجقدر که انوکله رجاله افسون ایدرل الصرح صادق فخی و رانک سکونیه قصره دیرل
وهر بناکه عالی اوله اکصر ح دیرل الصروح ضمیه صرحک جمعی الصرحه صادق فخی و رانک سکونیه یرک حکم
اولان محلی متن الارض معنسانه و اوک اورتسی عرصه الدار معنسانه الصروح صادق کسری و و اوک فخیله
ینده بر حصارک اسمی در الصرح فخیته هر نسنه نك خالصنه دیرل الصرح شول سوددر که کفی کشش اوله
وهر صافی اولان نسنه یه دخی صرح دیرل بقال جاء بنو تميم صریحه اذالم یحاطهم غیرهم وصریح دیوخالص النسب
اولان کسنه یه دخی دیرل الصرحاء جمعی الصرحه والصرحه صادق اولدی فخی وثانیه ضمیه خلوص معنسانه در
بقال صرح صرحه و صرحه من الباب الخامس صرح صادق فخی و رانک کسر بله عربیه بر ابرک اسمی در که
نجا بته معروف در الانصرح همزه نك وصادک کسر بله ظاهر اولق بقال انصرح الحق ای بان المصارحه میمک
ضمیه و رانک فخیله والصرح صادق کسر بله اشکان سوکک شتم صرح معنسانه بقال شمت فلانامصارحه
وصرحا ای کفا حوا وواجهه وکفاح ره وروسو بلکه دیرل الصرح صادق ضمیه اسم در اشکاره سوکک معنسانه
وصرح کذلک خالص معنسانه ده کور بقال کاس صرح اذالم یشب بمزاج یعنی کاسه اولان شرا بر نسنه
خلط اولنمسه التصرح صرح تعربضک ضد یدر که تعریض بر نسنه یه حق سو بلما مکر المصرح میمک ضمی وصادک
فخی وتشدد بله شول کوندر که انده بولوت اولمید بقال یوم مصرح ای لبس فیه سحاب ونصریح حمرک کوپکی
کنکدر نقول قدر صرح من بعد تهاد واز باد یعنی خمر صافی اولدی کوکر یوب کوپکن صاچد قدن صکره
واظهار معنسانه ده کور بقال قدر صرح بانی نفسه ای اظهر وظهور معنسانه ده کور وفی المثل صرح الحق عن
محضه ای انکشف وزیاده تشدد اولق معنسانه ده کور بقال صرحت کل اذا اجذبت وصارت صریحه
یعنی کل که کافک فخیله و خاء مهمله نك سکونیه قتلقی یلی در یغن جدی یعنی قتلغی صرح اولسه بوبله دیرل
الصمرح صادق ضمیه و رانک کسر بله هر نسنه نك خالصنه دیرل می زابه در و ابو عمرو و نمداد ح دخی روایت
اولشدر د الله جوهری ایندی ابو عمروک بوروایتی روایت محفوظه اکلان الصرح جفروزی اوزر دوزیره
دیرل مکان مستوی معنسانه الصرح صادق کسر بله بعناه الصبح صادق فخیله و فانک سکونیه بر شپشک
جانبی در وانسانک صفحی یانیدر جنبی معنسانه و طاعک صفحی بصتام اولن یر بدر مصطحج معنسانه
وصفح اعراض اتمکه دخی دیرل نقول صفحت عن فلان اذا عرضت عن ذنبه ونقول ضربت عنه صفحا اذا عرضت
عنه وترکته وصفح بر نسنه یه بر شپشک اوزرینه کتور مکده دخی دیرل بقال ضفت الابل علی الخوض اذا امرتها
علیه وصفح سائلی رد اتمکه دخی دیرل نقول صفحت فلانا اذا سألك فرددت وقلجک یضی سبله اورمغه دخی

صصح

صصح

صصح

صفح

دیرل تقول صفحه اذا ضربته بالسيف مصفحای بعرضه الصفاح صادق کسر بله صفحک جمی در وصفه
 برکشیدنک اسیدر بنی کلب قبیلہ سندن صفحه كذلك هر نسنه نك جانبته دیرل الصفاح صادق ضمیلہ وفانك
 سکونیلہ یوزك جانبته دیرل صفح کبی بقال نظرالی بصفح وجهه کابقال بصفح وجهه ای بعرضه الصفحه
 صادق فتحی وفانك کسر بله صفحه وجهه یوزك قل یمن یرل بدر الصفاح صادق فتحی وهمزہ نك کسر بله جمی
 و صفاح یاب قیونك قنادل بدر و صفحه اینلو قلیجه دیرل و اینلو طاشه دخی صفحه دیرل و هرا اینلو نسنه نك
 یوزینه صفحه دیرل الا صفاح همزه نك کسر بله سائل یردایمك تقول اصفحه اذا سألک فرددت و اصفاح
 قلیجک بی سیله اور مغه دیرل صفح کبی نته کمرو رایتشدر انتصفیح بر نسنه نك صفحه لئه نظر ایتمك تقول
 نصفحت الشی اذا نظرت فی صفحاته المصاحفه الله کورو شمک التصاحف بمعناها المصفح یمک ضمی و صادق
 سکونیلہ وفانك فتحیه اینلو عرض بعض معناسنه بقال وجهه هذا السیف مصفح ای عرض من اصفحته و مصفح
 كذلك مائل اولش نسنه یدیرل و فی الحدیث قلب المؤمن مصفح علی الحق و مصفح مفسر او قلرندن یعنی قار
 او قلرندن التبی اوقه دیرل و اکامسبل دخی دیرل التصفیح علی وزن التکریم الی بری برینه اور مقوازی چقسون
 دیو تصفیق کبی و فی الحدیث التسییح للرجال و لتصفیح للنساء و یروی ابصباللقاف و تصفیح بر نسنه یی اینلو
 قلمق و منه قولهم رجل مصفح الرأس اذا كان عرض الرأس الصفاح صادق ضمی و فانك تشدیدیلہ اینلو طاش
 حجر عرض معناسنه الصلاح صادق فتحیه فسادک مقابلی در تقول صلح الشی یصلح صلوحا من الباب الاول
 فرا یتدی بزم اصحاب بزدن بعض صلح دخی حکایت ایتدیلم لامک ضمیلہ بوثقد برجه باب خامس دز اولوره لیه قت
 معناسنه دخی کلور بقال هذا الشی یصلح لك ای من بابك الصلاح صادق کسر بله مصاحف معناسنه مصدر در
 الصلح صادق ضمیلہ اسم در مذکر و مؤنث استعمال اولنور الاصطلاح همزه نك کسری و صادق سکونیلہ
 و التصالح و الاصلاح بانك فتحی و لامک ضمائله اولکسند همزه نك کسری و صادق تشدید بله اخر کبسنده جمله سی
 بر معنای در صلاح صادق فتحی و حانك کسر بله قطام کبی مکء مشرفه نك اسمی در و کاه اولو رکه منصرف دخی
 استعمال اولنور الاصلاح همزه نك کسری و صادق سکونیلہ صالح قلنی افسادک ضد بدر المصلح یمک و لامک
 فتحیه بر نسنه نك حصونه باعث اولان نسنه المصالح یمک فتحیه مصلحتک جمی الاستصلاح همزه نك کسری
 و سبندک سکونیلہ استفسادک مقابلی در الصمیح علی وزن سفرجل شدد اولان نسنه جرمی ایتدی
 صمیح قصه و یوغون اولان نسنه ثعلب ایتدی رأس صمیح دیرل شول باشه که اصلح اوله یعنی او کونك
 قالری و لمیه و بیوک اولوب محکم اوله بوفعلعل و زنی و وزن در یو نده عینله لام نکر او اولشدر الصمیح صادق
 کسر بله و یمک سکونیلہ حربا و زنی و وزن یرل یرل المصحاء و المصحاء كذلك صادق کسر بله و الفک مد بله
 شول یرل یرل در شت اوله یعنی ایری یاری وله الصماد صادق ضمی و دالک کسر بله شدد معناسنه کد فی
 بعض نسخ الصمیح التصوح فتحینله و واک ضمی و تشدید بله قل یار لمق و قلدن غیر نسنه یار لمق تشق
 معناسنه واد مک باشی قوریوب فی الجمله رطوبتی فالغه دیرل التصویح علی وزن التکریم قور تق بقال صوحته
 الریح اذا یتسته الصوح صادق ضمیلہ دره نك حوالیسی در حایط الوادی معناسنه وله صوحان یعنی هر دره نك
 ابکی حایطی وارد که ابکی یا نده ابکی طاعرا کا ابکی دیوار منزله سندن اولو رو فی الحدیث القوه بین الصوحین
 حتی اکتله السباع ای بین الجبلین بنو صوحان عبد القیس دن بر جماعتک ادمر الصواح صادق ضمیلہ کرج
 دبد کری نسنه در که انکه او صوارل حص معناسنه و ات درینه دخی دیرل عرق الفرس معناسنه صاحبه طاغک
 اسیدر الصوح یار مق بقال صحت الشی فانصاح الانصیاح یار لمق ابو عبیدہ ایتدی قح یرکند و دن یاراسه

المصباح

[illegible]

طرح

بقال طحطحت الشئ ای کسرت و فرقه الطرح طانك فتحی و رانك سكونيله برنسنه بی اتق رمی معناسنه بقال
 طرحت الشئ و بالشئ طر حان من الباب الثالث و بقال طرح النوى بقلان كل مطرح اذ انات برعنى فرقت انى هر
 موضعه اندى التطرح على وزن التكریم جوق طرح ايمك بقال طرحه تطرح اذا اكثر من طرحه و نظرح بنای
 زیاد و وزن ايمكه دخی دیرلر بقال طرح بناء نظرح اذا طوله جدا الطرحه بمعناه بقال طرح بناء زیاد الميم
 ای طوله الاطراح همزه نك كسرى و طانك كسرى و تسد بدله بعيد ايمك افتعال یا بندن در الطرح طانك
 و رانك فتحلر بله اراق مكان الطرح طانك فتحی و رانك ضميله طرح معناسنه و طرح فخته بنكه مكان بعيد دیرلر
 على مامر انفا و طروح شول یا بدخی دیرلر كذا و فى شدله دفع ايليه بقال قوس طروح مثل ضر و طروح شول
 جرما اغاجنه دیرلر كه انوك صالقمى صایلری اوزون اوله الطرح طانك ضميله شول سیره دیرلر كه مكان بعيد
 اوله بقال سیر طراحى ای بعيد المطارحه ميمك ضمى و رانك فتحيله ابكى كسنة طرفیندن مناظره سو بلشمكه
 دیرلر الاطرح همزه نك كسرى بله دوه نك هور كى اوزن اولمق سنام اطرح دیرلر طویل معناسنه و بوسیدن
 طرمح بن حكيم طرمح دبد بلر طانك كسرى بله ملحم اولدغى ايجون الطفوح ضمتيله چناق طولمق دوكلك
 مرتبه سنه وارنجه الاطفاح والتطفیح على وزن الاكرام والتكریم دوكلك بقال اطفحت الاناء و طفحتة نطفعا
 الطفاحة طانك ضمه سيله بر شيمك اوزر نيه كنن سنه مثلا چولمق قیزكن اوزر نيه كنن كوك كى الاطفاح
 چولمق كوك یوكن المق نقول اطفحت القدر اطفعت وزنى اوزن اذا اخذت طفاحتها الطفح و الطفوح طانك
 فتحيله اوله و ضميله ثانیه برنسنه طولمق بقال طفح السكران من الباب الثالث اذا ملأه الشراب الطافح طولمق
 سنه و بیل برنسنه بی یوقرويه الوب كئمه دخی دیرلر یقال طفحت الریح القطنة ونحوها اذا سطعت بها و كئمه
 معناسنه ده كاور بقال اطفح عنى ای اذهب الطمخ ديكلمو بیوك اغاچله دیرلر الطمخ واحدی و طمخ طانك فتحی
 و لامك سكونيله دوه طمخ اغاجندن بیوب زحمت چكمك بقال طمخت الابل من الباب الرابع اذا استنكت من اكل
 الطمخ و طمخ طلع لغت در و طمع دیو چچكه و خرمانك اول یشنه دیرلر و دوه یور و لمغه دخی طمخ دیرلر بقال طمخ
 البعیر اذا اعى الاطلاح همزه نك كسرى بله دوه بی یورمق بقال اطلخته ان التطاح بمعناه تقول طمخته اذا حسرت
 و حسر حاله و سبنله كه مهملتین در یورمق معناسنه الطمخ طانك فتحی و لامك كسرى بله یورلمش دوه
 بقال ناقة طمخ اسفار یعنی سفر لركوب یورلمش وارقاش دوه الطمخ و الطلاح اوله ضميله ثانیه فتحيله طمخك
 جمی در و طمخ كئمه دخی دیرلر الاطلاح طانك كسرى بله طمخ معناسنه ديكلمو اغاجندن عبارت اولمق الطلاحیه
 طانك كسرى و یانك تشدید بله شول دوه در كه طلاح اولمق الطلاحیه بضم الطاء بمعناها على غیر القاس الطمخ
 طانك كسرى و لامك سكونيله شول دوه در كه یورلمش اوله و دوه دن غیری دخی اطلاق اولنور بونده
 مذكروم و نث برابر اولور الاطلاح همزه نك فتحيله جمی در و طمخ كئمه دخی دیرلر الطمخ طانك فتحی و لامك كسرى بله
 طمخ اولنلیوب زحمت چكن دوه الطلاحی طانك فتحيله و اخرنده الفك قصیر بله طمخ اولنلیوب زحمت چكن دوه ل
 حجاجی كى كه حجاجی دخی چقر دكنی اولنلیوب زحمت چكن دوه لره دیرلر طمخ الطمحات طمخ بن عبدالله بن خلف
 الخراجی و اما طمخ بن عبدالله بن عثمان كه حجاجدن در اول نیمی در ذو طلوح طانك ضميله بر موضعك اسمی در
 الطمخ فخته بنكه نعمت معناسنه در و بعضلر ایتدی طمخ بر موضعك اسمی در الطلاح طانك فتحيله صلاحك
 ضد بدر و منه قبیل اول الصاخون لهلك الطاخون الطمختان صیغه، نصغیر اوزن طمخ بن خويلد الاسدی در
 و برادری در الطمخ طانك و لامك فتحيله ايجی بوش سنه نحالى الجوف معناسنه بعضلر ایتدی طمخ
 تعب چكمش كسنة در الطمخ برنسنه بی كوزی ديكلمو بقال طمخ بصره الى الشئ ای ارفع و طمخ بعضلر

طفح

طمخ

طمح

ایتدی

طوح

فتح

فتح

ایتدی برنسنه بی زیاده طلب ايمكه دخی دیرلر بقال طمح فلان ای بعد فی الطلب و افشان ایدر كن بولن هوايه
 و یرمكه دخی دیرلر بقال طمح بوله اذار ماه فی الهواء الطامح هر مرتفع اولن سنه به طامح دیرلر وان حر بص اولان
 عورت دخی طامح دیرلر الطماح شول كسنة در كه زیاده حر بص اوله و بنی اسد دن بر جاك اسیدر كه قیصره
 ارسال اولنشدی الطماح طانك كسرى بله جماع كى در و زنا و معنی یزیدی و ابی اوزن بقال فرس فيه طماح
 یعنی شول فرس كه اندر سر كشاك و حریت وارد الطموح طانك فتحی و ميمك ضمى ايله عورت سر كشاك ابدوب
 ان حر بص اولمق بقال طمحت المرأة من الباب الثالث مثل حمت كه جموح دخی سر كشلكه دیرلر الاطماح برنسنه به
 كوزنى دكه بقدرمق بقال طمح فلان بصره ای رفعه الطمحات فتحاله شداید معناسنه بقال صابه طمحات
 الدهرای شداید ابو الطمحات القینى بر شاعر ك اسیدر الطوح والطمح هلاك اولمق و دوشمك بقال طماح يطوح
 و بطمح ای هلاك و سقط و یر یوزنه آ زوب سر كردان و لمغه دخی دیرلر التطوح على وزن التكریم از دورمق بقال
 طوحه اذا توهه و ذهب بهاهنا و هاهنا التطوح فخته بنكه و و او ك ضميله از مق بقال طوحه فتطوح فى البلاد اذا
 رمى بنفسه هاهنا و هاهنا التطوح فخته بنكه و و او ك ضميله انشقق بقال تطا و حت بهم النوى ای ترامت یعنی فراق
 انلری پرا كنده قلدى المطاوح ميمك فتحيله نا حق یرلر مقاذف معناسنه الطوايح ايجی لرقواذف معناسنه بقال
 طوحته الطوايح ای قذفته القواذف و لا بقال لمطوحات و هو من النوادر كقوله تعالى و ارسلنا الريح لواء على
 احد التا و بلین و تا و بلی آخر بودر كد ریاك كندی خیر له لاخ اولما بجمه ملقم اولماز بوتقدیر جه لواء معنای
 اصلبسی اوزن اولور و لاخ یوكا و ديكدر حامله معناسنه فصل انفاء الفتح فانك فتحی و تانك سكونيله ايجق بقال
 ففتح الباب من الباب الثالث و فتح ولا بت اجمعه و منصور و مظفر و لمغه دخی دیرلر و فتح قارصو یید دخی دیرلر كرك
 بكاردن اقسون كرك غیری ردن اقسون و فتح فاقه نك مسمی دلیكى بیوك و لمغه دخی دیرلر بقال ففتح الناقه
 الانفتاح همزه نك كسرى بله اچلمق بقال ففتح ففتح الفتح فتح فتح جوق ايجق بقال ففتح الابواب شد دللكثرة التفتح
 اچلمق بقال ففتحها ففتح الفتح فانك ضمى و تانك سكونيله واسع و مفتوح قیو و قال قاره ففتح ای واسع الرأس
 یعنی اغری بیوك شیشه كسائی یتدی قاروره ففتح ديك قفسر و اغری یا عسر شیشه ديك و اور پس فتح فعل رزنى
 اولور مفعول معناسنه الاستفتاح و الاستفتاح یعنی بقال استفتح الشئ و افتخته و استفتاح نصرت طلب ايمكه
 دخی دیرلر استصار معناسنه المفتاح ميمك كسرى بله كلید اچاچق الت كلید كرك قیوده اولسون كرك غیر یرده
 اولسون المفاتيح و المفاتيح مفتاحك جمی ثانیه یانك حذ فیه اخفش ایتدی بوع برك امان و امانی دبد كرى
 كى در كه یاكاه تخفیف اولنور و كاه تشدید اولنور و الفاتحه برنسنه نك اولی الفتح فانك فتحيله و یانك تشدید بله
 حاكم معناسنه در نقول افتح بینناى احكم الفتح فانك ضمى و تانك تخفیفه حكم معناسنه در الفتح فانك فتحيله
 مسمك دلیكى بیوك اولان ناقة واسعة الاحلیل معناسنه الافتاح همزه نك كسرى بله ناقة نك مسمی دلیكى
 بیوك اولمق بقال ففتح الناقه الفتح افعینك اغرندن فسلامسى در و كشیش كافك فتحی و شیمك كسرى بله افعینك
 در یسی و تسمى صوت جلد معناسنه بقال ففتح لافعى نفح ففتح من الباب الاول والثانى و بالجملة هر فعل كه مضاعف
 اولوب لازم اوله انوك مستقبلى یفعل وزنى اوزن كلور عینك كسرى بله لا یتدی كلمه كه انلر هم ضمله كمشدر و هم
 كسرى بله كد انلر كرى یعل در خسته اولمق معناسنه و یری دخی یشع در حمله باش یارلمق معناسنه و یری دخی یجم در
 حمله طوار راحت اولمق معناسنه و یری دخی نفح الافعى در بلان قشقرمق معناسنه و یری دخی یشب الفر سدر
 ت و یشاق معناسنه و شول فعل كه مضاعف و متعبدی اوله انك مستقبلى یفعل وزنى اوزن كلور عینك ضميله
 الابس كلمه كه انلر ضمله و كسرى له كمشدر در كه انلر كرى یشع در و یری یعل در دفعه، ثانیه ده ايجو رملك معناسنه

و بری دخی بیت الشی در قطع اینک معناسنه و بری دخی بنم الحدیث در سو ز اینک معناسنه که قو غیماق
 معناسید و بری دخی رم الشی یرمه در اصلاح اینک معناسنه الفصاح فانک فخیله جنته بر نه ک اسمی دو
 الفدح فانک فخی و دالک سکونیه ثقلت و یرمک و فی حدیث ابن جریر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم و علی
 المسلمین ان لا یترکوا مفدا و حافی فداء و عقل یعنی خطابله اوزر بنه دیت متوجه اولنه عاقله سی نصرت بدوب
 یوک النده قومیه را ما غیر بلر و اینده مفدا و اوقع اولمشدر الفادح بقال امر فادح اذا عاله و بهظه یعنی برایش عظیم
 اولوب اغر یوک اولسه بو بله دیرلر عولایش عظیم اولمغه و بهظ طاه معجه ابله یوک اغر اولمغه دیرلر اما فادحه
 ایشد لما مشدر عر یقته اعتماد اولنان کسنه دن الفرح فختینله سرور و فرح حرورن اولوب کون اولمغه دخی دیرلر
 و منه قوله تعالی ان الله لا یحب الفرحین لا فرح مسرور قلن بقال مایسر فی بهذا الامر فرح و مغروح و لا نقل
 مغروح و افراح دین غر کلکه دخی دیرلر بقال افرحه الدین ای نقله و فی الحدیث لا یترک فی الاسلام مفرح زهری
 ابتدی سؤل کتاب که فی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مهاجرین ابله انصار یبینه یازمشدی انده سور مشدر
 ان لا یترکوا مفرح حتی یعینوه علی ما کان من عقل و فداء زهری ابتدی مفرح دن مراد مفدوح در که اغر یوک
 التند اولنه دیرلر ته کم عن قرب مرور اینشدر و اسمی کذلک ابتدی مفرح سؤل کسنه در که کادینی ثقات
 و یرمش اوله یعنی بیورر که بومقوله مدیون اولانلر ک دینی بیت المالدن ادا اولنوب و مدیون اترک اولنیه امام فرح
 دبد کلر بنی حیمه انکار ایدوب جائز کور مسرور التفریح علی وزن التکریم افراح معناسنه در الفرحه فانک فخیله
 مر دکانه معناسنه بقال عندی لک فرحه ان بشرتی الفرحة فانک فخیله بمعناها الفراح میمک کسر بله سؤل
 کسنه در که هر بار که دهرانی مسرور اند کجه اول فرحناک اوله المفرح میمک ضمی و رانک کسری و تشدید بله
 قلبه فرح و یریحی معجون که معروفدر الفرشاح فانک کسری و رانک سکونیه طوار طر بنقلرندن سؤل بصی اولان
 طرنغه دیرلر الفرشحه ناقه سودی صاعلور کن ایاقلر بن اچوق طوئق بقال فرشت اذ انفتحت للحب و نفج فائله
 و بعد الحاء المهمله حیمه ابقلری بری برندن ارمق و بقال بضافر شمع الرجل اذا جلس و فتح بین رجلیه و بوحالته
 فرشحه و فرشته دیرلر و فرشته غار اچیند طور رکن ابقلر بن برندن راق طوبی زیاد اچقدر کسائی ابتدی
 بقال فرشع الرجل فی صلوته اذا فتح بین رجلیه و هو قائم و کان ابن عمر لا یفرشع رجلیه فی الصلوة و لا یصلحها و لکن
 بین ذلك یعنی ابن عمر رضی الله عنهما غار اچیند طور رکن ابقلر بن قتی اچاردی و نه قتی بری برینه یقین دو تردی
 بلکه میان دو تردی المفرح میمک ضمی و طانک سکونیه بصی اولان باش بقال رأس مفرح ای عربض الفسحة
 فانک فخیله وسعت معناسنه الفسح کک واسع معناسنه بقال مکان فسح ای واسع الفسح فختینله کذلک واسع
 دیکر الفسح فانک فخی و سببک سکونیه بری مجلسه واسع اینک بقال فسح له فی المجلس ای وسع له فیه
 الانفساح قلبی واسع اولمق بقال انفسح صدره ای انشرح النفس فختینله و سببک ضمی و تشدید بله مجلس ده
 کک او نورمق توسع معناسنه التفاسح تانک فخی و سببک ضمیله واسع الضدر اولان کسنه میم ز یاده اولمشدر الفصح فانک
 توسعوا الفصح فانک فخیله و حانک کذلک ضمیله واسع الضدر اولان کسنه میم ز یاده اولمشدر الفصح فانک
 فخی و صادک کسر بله سؤل کسنه در که سوزند بلاغت اوله یا خود سؤل کلام در که اند بلاغت اوله رجل
 فصیح و کلام فصیح و لسان فصیح دیرلر چنکه دلك نکلیم جر یانی اوله بعضیملر ابتدی هر نکلیم قادر اولان فصیح در
 اول که نکلیم قادر اولیه اکا اعجم دیرلر الفصاحه فانک فخیله فصیح اولمق بقال فصیح العجمی من الباب
 الخامس فصاحه اذا جادت لقمته حتی لا یلحن یعنی نکلمی قواعد عربیه موافق اولوب خطا اینو اولسه
 و سودک کو یوک النده دخی دیرلر بقال فصیح اللبن اذا اخذت منه الرغوة و رغوه راء مهله و عین معجه ابله سود
 کو یوکنه دیرلر التفصح فختینله و صادک ضمی و تشدید بله و التفاسح تانک فخی و صادک ضمیله نکلیم

فرح

فرح

فرسخ

فرح

فسح

فسح

فصحی دکلکن فصیحانق بقال تفصح فی کلامه و تفاسح اذ انکلف الفصاحه الافصاح همزه نک کسر بله فصیح
 اولمغه دیرلر بقال افصح العجمی اذ انکلم بالعربیه و سودک اغوزی کسلوب خالص اولمغه دخی دیرلر بقال افصحت
 الشاة اذا انقطع لبأ و ها و خالص لبها و لبلا ملک کسر بله اغوزه دیرلر و افصح اللبن دخی دیرلر چنکه سودک
 اغوزی کیدوب خالص قالسه و تمام طک بری اغارمغه دخی دیرلر بقال افصح الصبح اذ ابدضوه و افصاح
 برنسنه دن چقوب بری اولمغه دخی دیرلر و نصاری فصحه داخل اولمغه دخی دیرلر و فصیح عید نصاری در بقال
 افصح النصاری اذ اخلوا فی فصحهم المصحح میمک ضمی و صادک کسر بله واضح اولان نسنه هر نه او و رسه اولسون
 الفصح فانک کسر بله و صادک سکونیه نصاری اچون اولان عیدلر دن بری در الفصح فانک فخیله و صادک
 سکونیه رسوای اینک بقال فصحه من الباب الثالث و طک بری ظاهر اولمغه دخی دیرلر بقال فصح الصبح اذا
 بدی الافتضاح همزه نک و تانک کسر بله رسوای اولمق بقال افتضح اذ انکشف مساویه الفصحیه و الفصوح
 فانک فخیله اوله و فختینله ثانیه اسملر در رسوایک معناسنه الافضاح کذلک صبح بلو و مک بقال افصح
 الصبح اذ بدی و خر ما قرارمغه باشلق اچون دخی دیرلر یقال افصح البسر اذ بدت فیه حره الافصح سؤل اچ
 نسنه در که تشدید المیاض اولیه و افصح ارسلانه ده دیرلر و کذلک دوهید دخی دیرلر که بونلر فصح لونندن
 مأخوذ در فصحک نفسیرنه بعضیملر ابتدی الفصح فختینله سؤل بوزرنک در که اچوق اولیوب یعنی شکررنک
 اولیوب غبرقی و کدرقی غالب اوله الفطح فانک فخی و طانک سکونیه برنسنه بی اینلو قلق بقال فطحه فطحاً
 من الباب الثالث اذ اجعله عربضاً التفتح علی وزن التکریم بمعناه المفتح میمک ضمی و طانک تشدید بله و فخیله
 اینلو نسنه بقال رأس مفتح ای عربض الافطح سؤل کشیه دیرلر که باشی اینلو اوله عربض الرأس معناسنه
 التفصح فختینله و قافک ضمی و تشدید بله کل اچلمق بقال نفقت الوردة اذ انفتحت الفحاحیه فانک ضمی
 و یانک تشدید بله سؤل لون دیرلر که کل اچلمغه بشلد قده ظاهر اولو ر بقال علی فلان حله فقاحیه ای لون
 ورد حین هم ان یفتح الفحاح فانک ضمی و قافک تشدید بله اذخر یچمکی در و اذخر ابرق دبد کلری اوت در که
 ایوسی مک مشرفه ده بقر الفحه فانک فخیله و قافک سکونیه حلقه دبره دیرلر الفحاح فانک کسر بله
 فحه نک جمعی در التفاح تانک فخی و قافک ضمیله ارقه ارقه یو یرمک بقال هم یتفاحون اذ اجعلوا ظهورهم
 الی ظهورهم کما بقال یتفاحون و یتظاهرون التفصح علی وزن التکریم کو یک یاوریسی ابتدا کوزن اچمق بقال
 فصح الجرو تفصح اذ افتح عینه اول ما یفتح و فی الحدیث فصحنا و صاماً و صاماً کوزی اچلمزدن اول کو یک
 یاوریسی برنسنه بی کورمک اسمک الفلاح فانک فخی و لامک تحفیفیه برنسنه یا یرشمک و باقی اولمق و نجات بولمق
 و فلاح سحر و قنده بن طعمه دخی دیرلر ز راصومک بقاسی سحر اوله در و فی الحدیث حتی خفنا ان یفوتنا السحور
 و بقال ای علی الفلاح ای لجة الاستفلاح همزه نک و تانک کسر بله فوز و فلاح بولمق بقول الرجل الامر استفاحی
 بامرک ای فوزی الفلح بالفختین لغة فی الفلاح و فلح استغه طودق یارق اولمغه دخی دیرلر الفلح فانک فخی و لامک
 سکونیه بری یارمق بقال فاحت الارض ای شققتها للحرث الفلاح فانک فخی و لامک تشدید بله اکنجی حرث
 معناسنه و اکنجی اولان کسنه اکنجی اچون بری شق ایتد و کنه بناء فلاح دبد بلر الفلاحه فانک کسر بله اکنجی
 اینک و قولهم الحدید بالحدید بفتح ای یشق و یقطع الفلوح فانک و لامک ضمیله شقوق معناسنه بقال فی رجل
 فلان فلوح ای شقوق و حیمه دخی جارد در الافلح همزه نک فخیله استاغی طوداغی یارق اولان بقال رجل افلح ای بین
 الفلح الفاحه فختینله ذلک الشق اچون اسم در قطعه کی فختینله و عترة العسبیه فاحاء دیو لقب قوم مشلر ایدی
 طوداغی یارق ولد و غی اجلدن و فاحا دبد کلری شقه موئث اود غنه بناء در الفلوح فانک فخیله صوی اچوب
 قافن بقال فح الفرس من الماء ای شرب دون الری و ری رانک فخی و کسر بله قافح معناسنه در الفلوح و الفح فانک
 فخیله و واولک

فصح

فطح

فصح

فلح

فح

فوح

و يانك سكونيله كوزل رايحه قوقق يقال فاحت ربح المسك نفوح ونفج فو حاو في حان الباب الاول والثاني
 وفج حو لك قينغه دخی دیرل بقال فاحت القدر نفج غلت وفج یان قان اقمنغه دخی دیرل بقال فاحت الشجة
 اذا انفتحت بالدم ونفج حاء مهمله ابله دفع معناسنه در الافاحه همزه نك كسر بله چولكي قينتنغه دیرل بقال
 افحتها ناوقان اقمنغه دیرل بقال فاح دمه ای هراقه وهراق دو كك معناسنه در وفج واسع اولمو معناسنه ده
 كلور بقال فاحت الغارة نفج اتسعت يعني غارب عدو اوزر بنه جوق اولدى فياح فانك فخي ويانك تخفي
 وحانك كسر بله غارنك اسميدر واهل جاهليت فيحي فياح دیرل دی یعنی یا غارت جوق اول دیرل دی مجازا
 الفوح فانك وهمزه نك ضميله والفوحان فانك وواوك فخي بله يعني الفوح يقال فاح الطيب فو حاو فو حانا
 اذا انضوع يعني كوزل قوقسه ولا يقال فاحت ربح خبيثة يعني فوح رايحه خبيثة ده استعمال اولماز الافح
 همزه نك ويانك فخي له وسعني اشكال اولان بقال بحر افح بين الفج معناسنه الفياح فانك فخي ويانك
 تشد بدبله بمعناه اصمعي ايتدى انجواد فياح وفياض دیرل ابكسيدي بر معنای در الفياح فانك فخي له والفك
 مدبله واسعه معناسنه در بقال دار فيحاء اذا كانت واسعة وفيحاء كذلك شور با اسنه دیرل که توالي بيله اوله
 يعني نحو دی ومعدنوسی وساير لوازمي بيله اوله فصل القاف القح قافك ضميله چر كنك كه نفیض حسن در
 القباحة قافك فخي له چر كن اولمو بقال قح قباحة من الباب الخامس القح چر كن اولان نسنه وقبح دیو
 دیرسك كنك دخی دیرل القح قافك فخي و يانك سكونيله ايو كنك اراق ابك بقال قحه الله ای نجاه عن الخير
 من الباب الثالث المقبوح خير دن اراغ اولان كسنه فهو من المقبوحين بقال قبحاله وقبحاله قافك فخي وضميله
 خدا انی خير دن اراغ ابسون محله الاقباح همزه نك كسر بله قح ايش ايشليك بقال اقح فلان اذا انی بقبح
 الاستقباح بر نسنه في قح كورمك كه استخسانك ضدی در التقبح على وزن التكریم رة مزه نسبت ابك بقال
 قح عليه فله تقبيل يعني انوك ايشن قحه نسبت ابلدی القح اصمعي ايتدى ق قافك ضميله وحانك تشد بدبله
 خالص ديكدر كرك خبائث اولسون كرك كرمه اولسون بقال رجل قح كافي كوي كاه جفاده خالص ديك
 اولور الاقحاح همزه نك فخي له قحك جمعی در بقال اعراب اقحاح القحاحه القحوة قافك فخي له اوله وضميله
 ثانیة خلوص معناسنه بقال عربی قح ای محض خالص بين القحاحه القحوة قافك فخي له اوله وضميله
 دیری احاطه تشد رقب ديد كری سكو كدن بر مقدار يوقر وجه در وقب قافك كسر بله شول سكو كدر ك
 اوتر ليحق انوك اوزر بنه اوتور بلور القح قافك كسر بله شول او قدر كه هنوز بلكا تماش اوله ودمر نتماش
 اوله وقار او قورن دخی قدح دیرل القحاح قدحك جمعی دره الاقداح والاقداح والاقدح كذلك قدحك جمعی در
 القح فختينله شول ظرف در كه انوكه بر نسنه اچرل القحاح قافك كسر بله قدحك جمعی در المقدحة ميمك
 كسر بله شول الت در كه اشچيلر كا كفيجه دیرل وكفكيد دیرل ومقدحه شول ذمون دخی دیرل كه طاشه اوروب
 انوكه اود چقار لر القحاح قافك فخي و ذلك تشد بدبله والقحاحه كذلك شول طاشدر كه انوكه اود
 چقار لر القح قافك فخي و ذلك سكونيله شور باي كفيجه ابله المقي بقال قدحت المرق اذا غرقت و چقماق ايله
 اود چقماق بقال قدحت النار و طعن ابك بقال قدحت في نسبه اذا طعنت و ديشي قور ديك بقال قدح
 الدود في الاسنان والشجر قد حاو هو تاكل يقع فيه يعني شجرى و ديشي قور ديه دن مراد مز بورل بنمكد
 اكرجه حقيقته قور ديك لازم دكل ايسه ده والكل من الباب الثالث وقدح كوز دن يرامر
 صوي كيدر مكه دخی دیرل بقال قدحت العين اذا اخر جته منها الماء الفاسد وقدح كوز ايجرو بنغه دخی
 دیرل بقال قدحت عينه اذا غارت القادحة شول قور ده دیرل كه ديش مثلو يوا غاج مثلو يوا عارض اولور
 القادح دالك كسر بله شول چتلقدر كه بعض اغچه ظاهر اولور وشول قدر كه ديشه اولور القديم قافك
 فخي و دالك كسر بله شول نسنه در كه چولك دنبه قالبوب كفيجه ابله المسر ز حمتلو اولور القديم قافك فخي له

قح

قح

قدح

ودالك ضميله شول قيودر كه صوي ال ابله النق قابل اوله التقديح على وزن التكریم كوز ايجرو بنغه دیرل بقال
 قدحت عينه ونقدح اتى ر قلقنق ضمير معناسنه الاقتداح همزه نك وتانك كسر بله چقماق جالمق واقتداح
 كفيجه ابله شور باي قور زمغه ده دیرل بقال اقتدحت الرنديني اود چقرم فجون چقماق جالدم وبقال اقتدحت
 المرق يعني كفيجه ابله شور بي الدم القرحة قافك فخي ورنك سكونيله چبان القرح والقروح قافك فخي له اوله
 وضمينه ثانیة جمع در وقح قافك فخي له يان لمغه دخی دیرل بقال قرحة قر حا اذا جر حه جر حاو قرح بر نسنه ي
 حقه قار شول مقدر بقال قر حه قر حا اذا اسقيله بوقر و ح بتون طر نقلو طوارك ديشي تمام تمك و بوش سنه ده
 تمام اولور بقال قرح الحافر قرو حان الباب الثالث وقروح نافه نك حملي طاهر اولمغه دخی دیرل بقال قرحت الناقه
 قر حان الباب الثالث اذا استبان حملها ذوالقروح امرء القيس ديد كری شاعر لكعي در و ذوالقروح ديتكم باعث
 بودر كه روم پادشاهی امرء القيسه رزهر ناك كو كك كوندري انی كيمكه بدننه چبانلر بيد اولوب هلاك اولدى
 انكيجون ذوالقروح ديد بلر القرح قافك ضميله قر حه لغت در مثل ضعف وضعف واما القرح الواقع في بعض
 الاشعار وهو قوله حين في قرح وفي دارها فهو اسم وادى القرى القرح قافك فخي ورنك كسر بله يالوجر ح
 معناسنه القرحي قافك فخي ورنك سكوني والفك قصر بله جمعی القرح فختينله چبانلر چقماق بقال قر ح جلد
 بقرح قر حان الباب الرابع اذا خرجت القروح وقر ح انك التي اق ولمغه دخی دیرل قال بن الاعرلى ما كان الفرس قرح
 واقد قرح بقرح قر حاو قرح چيكن وكيچيكن بدن خالص اولوب اصلا مز بورل دن بر نسنه چقار مغه دخی دیرل
 كه لفظ قرح معنای مز بورده اسمدر القرح قافك فخي ورنك كسر بله چبانلر چقرن كسنه الاقرا ح همزه نك
 كسر بله چبان چقرنق يقال قر حه الله القرحة قافك فخي ورنك سكونيله شول بياض در كه انك الننده كه غره دن
 ازاوله وغره غبنك فخي ورنك تشد بدبله در هم مقدار دن زياده اولان بياضه دیرل الاقرا ح همزه نك ورنك
 فخي له شول ت در كه الننده قر حه اوله يعني يكر ك بياضى اوله القرحاء قافك فخي له والفك مدبله مؤنث وشول
 باغچه در كه انداق چيچك اوله القرحان قافك ضميله ورنك سكونيله منتدن بر نوع در القرحانه واحدى در بر منتر
 معناسنه وقر حان شول دوه يديدر كه اصلا كچيچك اولماش اوله وقر حان شول او غلا نجه دیرل كه چيچك چقار مش
 اوله واحدى وثننيه سى وجمعی برابر در وفي الحديث ان احباب النبي صلى الله عليه وسلم قدموا المدينة وهم قرحان اي
 لم يكن اصابعهم قبل ذلك داء يعني مدينه منور ييا صاحب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين كاد كرنده دخی بر مرض
 كور مشلردى واما شول لفظ كه حديث عرده رضى الله عنه واقع اولوب ان من معك من احباب النبي صلى الله عليه
 وسلم قرحانون فلان دخلها يور لمشدر لغت متروكه در زير اقرحان لفظنك مفردى وجمعی برابر دته كم الان مروو
 ايتدى الافرا ح همزه نك كسر بله قومك طوارينه كچيك وچبان اولاشمق بقال قرح القوم اذا اصاب ما شينهم
 القرح المقارحة ميمك فخي ورنك فخي له مواجعه معناسنه بقال لقيته مقارحة اي مواجعه القارح بتون طر نقلو
 طوارك ديشلري تمام بنى واذا يكون ذلك في خمس سنين لان في السنة الاولى حولى ثم جدى ثم ثنى ثم رباى
 ثم قارح بقال اجدع المهر واثى وارب وقر ح هذه وحدها بلا نف يعني ذكر اولنان افعالك بنينه الفسر اولوب
 ثلاثي مجرد اولوب استعمال اولن قرح در ابحق وقارح ديوشول ناقيه دیرل كه حملي طاهر اولمش اوله
 القرح قافك فخي ورنك تشد بدبله قارحك جمعی ديشلري تمام تمش لمر معناسنه المقارح ميمك فخي له
 كذلك قارحك جمعی در القوارح قار حه نك جمعی در ديشي تمام تمش يوندلر وقوارح شول ديشلره دیرل كه
 شاياديد كرى ديشلرك ورباعيات ديد كرى ديشلرك وراسنه در وهر بتون طر نقلونك اضيبي
 بتد ككه يقرح دیرل صيغه مضارع اوزر وهردى خف اولنده يعني بتون طر ناغى و چتال طر ناغى
 اولم يانده دوه ككى مثلا بزل دیرل ياء مو حده وزاء معجه ابله وهر چتال طر ناغى اولنده يصلح دیرل صاد

قح

مهمله وغبین معجه ابله القراح قافك فتحيله شول مزرعه درك اشجاری وبناسی اولیه الاقرحه همزه نك فخی
 ورائك كسر بله قراحك جمعی در مزارع خالیه عن البناء والاشجار معنسانه وقرح شول صوبیدر لر كه اكغیری
 نسنه خلط اولماش اوله القریحه قافك فخی ورائك كسر بله قیودن ابتدا چكن صومنه قولهم لفلان قریحه
 جیده كه بودند مراد جودت طبعه اولان استخراج عام در الاقترح همزه نك ورائك كسر بله بی تأمل برسنه
 سؤال ابله تقول اقترحت علیه شیء اذا سألته ایاه من غیر روية وارتجال وارتجال كلامه دخی اقترح دیر لر یعنی
 سوزی بی توقف و شعری بی تأمل سو بلك واقترح دوه یه بنزدن اول بلك تقول اقترحت الجمل اذا كتبه قبل ان یرك
 القرواح قافك كسری ورائك سكونیله شول كون طوقور یردر كه اك كواكه صلا نسنه تحتاط اولیه وقرواح
 شول ناقیه دخی دیر لر كه ابقاری وزن اوله اصمعی ایتدی براعریه قرواح ندر دبدم ایتدی الی كانهائشی علی ارماع
 واه زون خرما اغا جنه دخی دیر لر بقال نخله قرواح القرواح قرواحك جمعی در القرح قافك وراه معجه نك
 ضمیله براغا جك اسمی در القرح قافك كسر بله شته قود قلی حواجج برکی وزعفران کی مثلاً بیل معنسانه
 المقرحه میك كسر بله ورائك فتحيله برنوع المسحه در یعنی طوزلق دیدك لری الت در كه ایچنه طوز قورلر التقارح
 تانك فخی ورائك كسر بله طعامه قون حواجج در التقریح علی وزن التكریم حوملكه طعام حواجج برقی تقول
 قرح قدر تقریحا اذا طرحت فیها الارز وازار همزه نك فخی وباء موحدك سكونی وراه معجه ابله طعامه
 قون حواجج دیر لر دبك افزار معنسانه القرح قافك فخی ورائك سكونیله كلب بوانی بول بدركن اثق وصاحب
 قوس قرح قافك ضمی ورائك فتحيله ابلکم صاعده دبدك لری عظیم دائره در كه اكثر بها وایامنه بلوئو هو ارده كوك
 یوزنه اولن مختلفه ابله ظاهر اولو رو بواعراب جهتنه غیر منصرف در القرح كذا لك قافك ضمی ورائك فتحيله
 بر طاعك اسیدر مزدلفه ده القساحه والقسوحه قافك فتحيله اوله وضمیمه نك ابله برسنه یك اولغه دیر لر
 بقال قسح الشئ قساحه وقسوحه اذا صلب كذا فی بعض نسخ الصحاح القلم فتحینه دیشده اولان صار ولوق در
 بقال قلم الرجل قلمه من الباب الرابع الاقلاع همزه نك فخی وقافك سكونیله دیشلری صار اولان كسنه التقلیع
 علی وزن التكریم دیشك صار و سنی كیدرمك فی المثل عود بقلع ای بنقی اسنانه وعود عینك فتحيله زیاده پیر
 اولان دوه وپیر اولان دوه نك دیشلری زیاده صار و اولق ایله سعی فائده استعمال اولنور پس تقلیع بو
 معناده مرضت الرجل کی در قرح مرضنه علاج ایدوب اوزرینه بولنسك وقردت البعیر کی در قرح قرادن یعنی
 كنه سنی پاك ابتسك و طیت البعیر کی در قرح طنی مرضندن اكعلاج اتسك و طنی طاء همبله نك فخی والفك
 قصر بله طوارك لظاخی یا نه یا بشمقدر غایت صوسر لغندن القاحم قافك كسری ابله و میك تشدید یله هر سه نك
 زیاده مسنی ویشلوسی و بومیم زیاده اولماغه جردله الحاق اولمشدر و جردل دیو جیمك كسری و دالك فتحيله
 كذا لك زیاده یشامش دوه یه دیر لر القمح قافك فخی و میك سكونیله بغدای حنطه معنسانه و قح مصدر
 دخی كلور اوان مثاله اولان نسنه بی یاش ابلن اكل ابلنك معنسانه یقال قحت السوبق و غیره من الباب الرابع اذا
 استفقت الاقحاح همزه نك و تانك كسر بله بمعناه القمیحه فعیله وزن ورنه قافك فخی و میك كسر بله استفاف
 طر بقیه اكل اولنان نسنه نك اسمی در جوار شدن و غیر بدن و جوارش جیمك ضمیله معدی قوت و برن دوا در
 كوارش لفظندن تعریب اولمشدر كوار بدن لفظندن مأخوذ در كویا كه فیه لفظی قحدن مأخوذ در بر معنسانه
 كه بغدای دیمك اولور الصمحه قافك ضمیله اغز طولسی اولان نسنه در بغد ابلن القمحان قافك ضمی و میك فخی
 وتشدید بله براوت در كه زعفران کی صاری بویارچندن كلور روس معنسانه و قحان كذا لك برسنه در
 كه توزكی خمر ك اوزرینه كلور ذر بره مثاله و ذر بره ذال معجه ابله كوزه قون دوا یه دیر لر القموح
 قافك و میك ضمیله دوه حوض یا نه باشن بوقر و طوتوب صواچما كدر بقال قح البعیر قوحا من الباب

قرح

قح

قح

قح

قح

الثالث اذا رفع رأسه عند الخوض وامتنع من الشرب القاح باشن یوقر و طوب صواچمین دوه القمح
 قافك ضمی و میك فخی وتشدید بله قاحك جمعی التقمع والانقحاص صوبی قانوب باشن یوقر و طوتوق بقال تقمح
 البعیر و انقمع اذا رفع رأسه وترك الشرب یا المقاحه میم اولك ضمی و تانك فتحيله بمعناه بقال قاحت ابلك
 اذا وردت ولم يشرب و رفعت رأسها و داء بها و برد المقاحه میم اولینك ضمی و تانیه نك كسر بله باشن یوقر و
 قالدروب صواچمین دوه بقال ابل مقاحه وبعیر مقاح و ناخه مقاح ایضا القماح قافك كسر بله مقاحك
 جمعی در علی خلاف القیاس الاقحاح همزه نك كسر بله باشی یوقر و قالدروب اشاغه بقمق بقال اقمح الغل
 اذا ترك رأسه مرفوعا من ضيقه یعنی باشن یوقر و قالدروب طوتسه غلك طار لغندن وغل غین معجه نك
 ضمیله شول دمود دیر لر كه اسیر لك بوینه اور لر و اقح كذا لك شدت برده دیر لر بقال شتر اقح اذا كان من
 البرد اشد ما يكون القاحك بواچی معنسانی دخی دوه نك صواوزرینه كلوب شدت برده دك متاذی اولد غندن
 باشن یوقر و طوتسندن اخذا بئشدر القمح قافك فتحيله ونونك سكونیله برسنه بی چوكان کی اكری ابلنك
 بقال قحت الشئ قح اذا عطفته كالحجن و حجن میك كسری و حاء مهمله نك تقدیم یله چوكان دبدك لری اوجی اكری
 اغا جدر القماحه قافك ضمی ونونك تشدید یله شول اكری اوزون مفتاح در كه قیونك اردنه اولان مندالن
 انكله اچارلر التقمع علی وزن التكریم قناحه دبدك لری مفتاحی قیو یراست ابلنك بقال قحت الباب اذا اصاحت
 ذلك علیه القمح قافك فخی و تانك سكونیله ایربك مد معنسانه كذا كان قار شامش اوله وقح یار ایربك
 اقناغه دخی دیر لر بقال قاح الجرح بقح من الباب الثاني اذا رمی القمح التقيح علی وزن التكریم والتقيح فتحینه
 و تانك ضمی وتشدید بله بمعناه بقال قح الجرح و قح القماحه قاحه الدار ساختها یعنی ارك اور تسی فصل انكاف
 الكبح كافك فخی و تانك سكونیله طوارك خامن طوتوب کیرو چكمك تا كه یوزومه دن فراغت قله بقال كحت
 الدایه من الباب الثالث اذا جذبتھا الیك لتقف یعنی طوارك اوزرینه اولان كسنه خامن كند و یچكه طور سون دیو
 اكمتها و اكفتها و كفتها بوجله بر معنای در ولكن بلا همزة استعمال اولنان همس كفتها در اصمیدن بو بله
 روایت اولمشدر الكبح كافك فخی و تانك سكونیله حسمه تا ثیر ایدر برسنه ابله اثق و طعانی طوبجیه بك بقال
 كتحه كتحه اذا رمی جسمه باثر فیه والطعام اذا كل منه حتى يشبع الكبح كافك ضمیله خالص معنسانه در قلفظنك
 معنسانه لغت در بقال عربی كح وعربیه كحه كبا بقال قح و قحه ام كحه شول عورت در كذا بت فراض انوك حقتد
 نازل اولمشدر الكبح كافك ضمیله قاریش عورت و پیرامش ناقه الكبح كافك فخی و دالك سكونیله
 ایش ایشلك و سرعت ابله یوربك و طر ملاق و كسب ابلنك بقال هو بكح فی كذا ای بكك وقوله تعالی
 انك كادح الی ربك ای تسعی و بقال ایضا صابش فكدح وجهه و بقال هو بكح لعیاله ای بكسب وكدح
 طرمق معنسانه ده كلور بقال بكح الا كدح همزه و تانك كسر بله كسب ابلنك كدح و ضمینه كدحك جمعی در
 بقال بكدح ای خدوش یعنی انوك جسمه طرمق و ادر التكدح علی وزن التكریم طرمق ملاق بقال كدحه
 كدح كدح المكدح میك ضمی و دالك فخی وتشدید بله طرمق ملاقش بقال حمار كدح اذا عضضته الحمر یعنی حمار لر
 انی اصرسه بو بله دیر لر التكدح فتحینه و دالك ضمی وتشدید بله طرمق مقلی و ملق بقال كدح الجلد اذا تخدش
 الكردحه علی وزن الدحرجه قصه كسنه نك بلسی كدادمن اوفو اتا سرعت ابله كرتحه و كرتحه دخی تاء مثله
 فوقانیه ابله اوله و میله تانیله بو معنای در التكدح فتحینه و دالك ضمیله یوانق اصمعی روانی اوزن
 یقال سقط من السطح فتكدح ای ند حرج الكسح كافك فخی و سبنك سكونیله سو پرمك نقول كسحت
 البيت من الباب الثالث اذا كنتمه المكسحه سیور كه كه انوكه اوسیمور لر یا خود قار سیور لر یا آخر نسنه
 و كسح بل طویراخی یردن قویروب صاور مغه دخی دیر لر بقال كسحت الارض اذا قشرت عنها التراب

قح

قح

كح

كح

كح

كردح

كسح

الا كساح همزه نك وتانك كسر به كوترى مالى المق بقال اغاروا عليهم فاكسحوهم اى اخذوا مالهم
كله الا كسح همزه نك فتحيله افسق اعرج معناسنه وكوترم اولان كسسه يده ديرل مقعد معناسنه ميمك ضيله
الكسحان ككافك ضمى وسبكك سكويه كسحك جعى درو فى الحديث الصدقة مال الكسحان والعوران
وعوران دخی اعورك جعى دركوز سر كسسه ديكدر يعنى مال صدقه يه مستحق اولانلر بونلر در الكسح كافك
فتي وشبكك سكويه له بوكور له قصه ايا كنك ما بيني وبعضيلر مطلقا بوكور له نفسيرا بشلر در بقال طوى
فلان عنى كشحه اذ قطعك وطوبت كشي على الامر اذا اضرته وستره وكشع بوكور له دوكون بقماغه دخی ديرل
بقال كشع الرجل كشحا اذا كوى منه وكشع عداوتى صقلغه دخی ديرل بقال كشع له بالعداوة اى اضره وكشع طاعغه
دخی ديرل ثرق معناسنه فجن عن كله سيله استعمال اولنسه بقال كشع القوم عن الماء اى نفرقوا وكشع طاعغه
دخی ديرل بقال مرفلان بكشعهم اى بفرقهم ويطردهم الكشع فتحينه شول مرصدر كه انسانك بوكور له عارض
اولور واكادوكون اورماغه علاج ابدلر المكشوح ميمك فتى وشبكك ضيله بوكور له دوكون اورولن كسسه
المكشوح المرادى برجل ك اسميدر الكشاح كافك كسر به بوكور له اولان دوكون علامتيدر الكشاح شبكك
كسر به شول كسسه در كه سكا عدلوتى اطهار ائيمه المكاشحه ميمك ضمى وشبكك فتحيله عداوتى صقلق بقال
كاشحه بالعداوة الانكشاح همزه نك وكافك كسر به طاعلق بقال انكشع القوم عن الماء اى نفرقوا عنه الكشع
برسنه يرو برو توجه ايمك نقول كفحه كفحا من الباب الثالث اذا استقبلته كفة وكفه كفه كافك فتى
وفانك تشدد ببله لفظين در كه كلمه واحده حكمنه اولغين خمسة عشر كى فتح اوزن مبنى اولمشلر در يوز يوز
ديك اولور وفى الحديث انى لا كفها وانما صائم اى واجهها بالقبلة المكافحه ميمك ضمى وفانك فتحيله روبرو
اولمق قال الاصمعى بقال كاخوهم اى استقبلوهم فى الحرب بوجوههم ليس دونها ترس ولا غيره يعنى حربله
مواجهه بوجهه اولد بكة قلقان وغير بدن ما بينه حائل اولور نسنه يوغدى وبالذات مباشرة دخی ديرل
بقال فلان بكافح الامور اذا باشرها بنفسه الا كفاح همزه نك كسر به طوراك اغزى لجامه اور مقدر تا كه لجامى
اغزى له وعبر بلك لقيته كفاحا ديد كارى قوللر ندن مأخوذ در الكفاح كافك كسر به روبرو واولمق الكفح كافك
فتى وفانك كسر به بر كسسه نك كفونه برابر بنه ديرل الكواح ضمه ينله ترش رولق ار اسنه اولان صرقتدر
نيس معناسنه الكلاح كافك ضيله معناه بقال كح الرجل كلوا واكلوا حان من الباب الثالث انكاحه كافك ولا مك
فتحيله اغزى واغزى اطرافى بقال ما اقم كاحته يعنى نه عجب قبح در انوك اغزى واغزى بك اطرافى الكاح تشدد
معناسنه بقال ده كاح اى تشدد الكلاح كافك ضيله قتلوق بلى سنه مجده معناسنه المكاحه ميمك ضمى
ولامك فتحيله قاتل شوق مشاده معناسنه التكلم فتحينه ولا مك ضمى وتشدد ببله يلد ربرى برى اردنجه شائق
بقال تكلم البرق اى تتابع الا كاح همزه نك كسر به وكافك سكويه طوراك اويانن چمك باشن
يوقرو قالد رسون ديو نقول اكمت الدابة اذا جذبت عناء حتى ينتصب رأسه وباع چموى بپراغه
يوريمكه دخی ديرل بقال اكح الكرم اذا تحرك للاراق وايراق پيراقا فتح معناسنه در الكوح كافك
فتى وواوك سكويه جعفر ورنى اوزن صاغر سى بوك اولان كسسه الكاح والكج كافك ثانيده
كسر به طاعلق برجاننه وطاعلق ارقه سنه ديرل الكوح على وزن التكرم غلبه قلق بقال كوح
الرجل اى غلبته المكاحه ميمك ضمى وواوك فتحيله سكوشمك وسكوشمكى اسكان ايمك نقول
كاوحته اذا ماتته وجاهته التكاوح تانك فتى وواوك ضيله شره دور شمك بقال كواح الرجلان اذا تمارسا
وتعالجا الشريئيهما فصل اللام فتحينه اچلق جوع معناسنه بقال فتح من البال الرابع اللعان لامك فتى

كشع

كفح

كفح

كسح

كوح

كح

وتانك سكويه له اج اولان كسسه اللجى لامك فتى وتانك سكويه له والفك قصر بله مؤننى بقال رجل لحن وامرأة
لحنى اللجى لامك ضيله وچمك سكويه له شول حوضدر كه قيونك دنده اولور ودره نك دنده اغزى طار
ودپى بول اولور والاحاح ابرام ايمك بقال الح عليه بالمسئلة يعنى اكابر ام ايتدى سؤالده والاحاح بلودك يغمورى
دائما يغمغه دخی ديرل بقال الح السحاب اذا دام مطر اصبى ايتدى الح السحاب بالمكان ديرل اقام معناسنه
الث كسبى الملحاح ميمك كسرى ولا مك سكويه له شول دوه بالانيدر كه دوه نك ارقه سنى ياغرا بده و بقال
رحى ملحاح على ما نلحنه يعنى دكر منه ملحاح ديد كرى اوكتدى نسنه به نظرادر والاحاح دوه حارون
اولغه دخی ديرل بقال الح الجمل اذا حرن كاقول فى الناقه خلاصت يعنى حررت اللحنه على وزن اللققة والتلحاح
على وزن التزلزل بریده ثابت اولمق بقال الح القوم وتلحاحوا اذا لم يبرحوا مكانهم اللجى فتحينه كوز قياغى
برى برينه چماغه يا شيق بقال لحن عينه اذ الصقت بالرمص ورمص راء مهمله نك فتحيله كوزده اولان چماغه
ديرل و لحن اصل اوزينه كلى افعال كبرى در صيب البلد كى تضعيفى اطهارا تيمكه اللجى لامك فتحيله نسى متصل
اولنه ديرل ييشمق معناسنه كلن لحن مأخوذ در بقال هوانى عى لحاى لاصق النسب وحابر محله حاليت اوزيته
منصوب در زير ما قبل معرفه دره ما قبل نكره اولدوغى وقته هوانى عم لحن در سن كسر به لحن اكه بوتقد يرحه
عمك عفتى اولور واكر اول كسسه ز ياده قربا وليوب عشرين دن اولسه هوانى عم الكلاله و ابن عم كلاله در سن
اللاح طار يره ديرل مكان ضيق معنا سنه بقال مكان لاح اى ضيق اللطم لامك فتى وطانك سكويه له لياسيله
ملايحه ارقيه اور مقدر بقال لطمه من الباب الثالث اذا ضرب باللين على الظهر بياطن الكف ويراء اورمغه دخی
ديرل بقال لطمه من الثالث ايضا اذا ضرب به الارض اللطم لامك فتى وفانك سكويه له ياتق احراق معناسنه
بقال لفحه النار والسموم محر هاى احرقته اصمى ايتدى هر قنقسن كد لفحه صفتيله اول خردره هر قنقسن
كدن فحه صفتيله اول در درولفح قبحله اورمغه ديرل فجن خفته اور لسه نقول لفحه بالسيف لفحه اذا ضربته
ضربه خفيفه اللقاح لامك ضيله شول نسنه در كه فى تخوللر واول صرردقه بادجانه شيد اولور واللقاح
همزه نك كسر به حامله ايمك بقال القح الفحل الناقه والرجح السحاب اللواخ بقال الرياح اللواخ ولا بقال الملاخ
وهو من النوادر يعنى لواح يوكوا اولان ناقه له ديرل حوامل معناسنه ورجح سخاى يوكو قايچى در يوكوا و لحي
دكلدر بوسپيدن لواح ملقحك جعى در نوادر دندر ديد بيلر بعضيلر ايتدى لواح اصلى اه زنه يوكو معناسنه در
بواعبار ايله كدر ياح كندى خير له يوكوا ولما ينجح سخاى يوكو قلان چنكه سحاب خير يوكى ايله ظهورا يئسه انك
خير له اولان يوكى رياهه اولان خير دن ناشى اولمشلر يس براعتبار له رياه لواح و براعتبار له ملقحات اولور
لللقح واللقاح لامك فتحيله وقافك سكويه له اولد وفتحينه دخی روايت اولمشلر رياهه يوكوا اولمق حامله اولمق
معناسنه بقال لقحت الناقه لقحا ولقحا من الباب الرابع ولقاح خرما غا جنه يش و يرسون ديواصلن نسنه در
كه اركك خرما اغا جندن الوب ديشى خرمايه اصارلر ولقاح شول قبيله يه ديرل كه بلكرينه مطيع اولميه ل
ياخودن مان جاهليت ايلرى اسير ايمك واقع اولميه اللاخ يوكوا اولان ناقه اللقاح لامك كسر به صاغان
دوه لدر اللقوح لامك فتحيله لقاحك مفرد بدير مثل قلو ص و قلاص و قلاص قافله وصاد مهمله ايله شول
ناقه در كه كنج اوله ياستلوا اولميه ابو و ايتدى دوه طوغور دقه ايكى اوج ايدك لقوح دبرلر اندن صكره لبون
ديرلر وعر بلك لقاحان سودان ديد كرى قطيعان ديد كرى كى در كه قطع قيون سور بسنه ديرلر زير اعر بلك
لقاح واحدة ديرلر نته كم قطع واحد وابل واحد ديرلر اللقه لامك كسرى وقافك سكويه له كد الك صاغلور
دوه اللقح لامك كسرى وقافك فتحيله لقحه نك جعى در صاغلور دوه ل معناسنه قرب به ايله قرب كى وقربه

لحن

لحن

لطح

لفح

لقح

مشك معنائه در التلقیح علی وزن التكریم خرما اغاجنه از ككن و یرمك الالقاح همزه نك كسر به
 بمعناه بقال لقحوا نخلهم والقحوا نخلهم و بقال لقحت الخیل بالتشدید للتكثیر كی بقال لقحت الخیلة بالتحقیف
 فی الواحدة التلقیح ففتحته ولا مك ضمی وتشدید به فرار وائی اوزن ناقه كند و بی حامله كوستر مك حالا كه
 حامله دكل در الملاح میك ففتحیه حامله قلیجیلر خول معنائه و قارنده یا و رسی اولن ناقه لالملقح میك ضمی
 و قافك كسر به ملاقحك مفردی معنای اول وزن یعنی بوكلو قلیجی دوه ل معنائه الملقح میك ضمی و قافك
 ففتحیه كذلک ملاقحك مفردی معنای ثانی اوزن یعنی بوكلی او اش دوه ل معنائه الملاح میك ففتحیه
 ناقه لك قارنده اولن یا و ر جلی در الملقوحة ملاقحك مفردی لقحت قولندن ماخوذ در صیغه مجهول
 اوزن محوم كی كه حم دن و مجنون كی كه جندن ماخوذ در اللامك ففتحیه و میك سكونیله و الملاح همزه نك
 كسر به و الا لئما همزه نك و تانك كسر به نظر خفیه نظر ابئك بقال المحه و المحه و التمه اذا البصره بنظر
 خفیف و لم بیدر معه دخی دیرل بقال لم البرق و النجم لئما لامك ففتحیه اسد رجز وی نظر ابئك
 معنائه و بیدر مق معنائه ده كلور بقال رابت لمح البرق و مشابته معنائه ده كلور بقال فی فلان لمح
 من اییه الملاح میك اولینك ففتحیه و ثانیه نك كسر به لمح نك جمع در مشابته معنائه بقال فییه ملا من اییه
 ای مشابه فمعوه علی غیر لفظه و هو من النوادر اللام الباصر لامك ففتحیه و میك سكونیله استكان نسبه بقال لاربئك
 لئما باصرا ای امر و اخلا اللوح لامك ففتحیه و و او ك سكونیله استكان اولق بقال لاح الشی بلوح لوحای لم و سفر
 تغییر ابئك دخی دیرل بقال لاحه الفسرای غیره و صوسر اولغه دخی دیرل بقال لاح او حاد اذ طش و لوح
 شمشك بیدر مق معنائه دخی كلور بقال لاح البرق اذا اومض و بیدر ظاهر اولق معنائه ده كلور بقال
 لاح النجم اذا بد اولوح كور كد بد كری ككدر كنف معنائه و هر یصی ككه لوح دیرل و لوح شول بصی تحتیه
 دیرل كه اوزر بنه یازو یازر اللوح لامك ضمیه صوسر لوح كی بقال لاح او حاد الا لئما همزه نك و تانك
 كسر به كذلک صوسر مق معنائه در الا لاحه همزه نك كذلک كسر به شمشك بیدر مق بقال الاح البرق
 اذا اومض و بیدر ظاهر اولغه دخی دیرل بقال لاح النجم اذا بدا و ابن السكیت ابتد الاحه بیدر بیدر مق
 معنائه در بقال لاح سهیل اذا بدا الاح اذ انلا و ابن السكیت ابتد الاحه الوب كتمكه دخی دیرل بقال
 الاح بحق اذا ذهب بواو و عمر و ابتد الاحه برنسه دن خدر ابئك دیرل بقال لاح الرجل من الشی اذا شفق
 و حاد و الاح لمد رتق معنائه ده كلور بقال لاح بسیفه اذ المبع به و اهلاك معنائه ده كلور بقال الاحه
 اذا هلكه اللوح میك كسر به زیاده صوسر اولان طوارل اللوحی لامك ففتحیه و الف مقصون ابله صوسر
 اولان جماعت دواب قسمندن بقال ابل لوحی ای عطشی التلویح علی وزن التكریم كوشر یا قوب تغییر ابئك بقال
 لوحه الشمس اذا غیرت و سفعت وجهه و تلویح كیاسی بیدر رتق بقال لوح بثوب المبع به و برنسه فی تشه
 قز در معه دخی دیرل بقال لوح الشی النار اذا اجمته اللوح همزه نك ففتحیه لوحك جمع و اللوح السلاح شول
 سلاح در كه بیدر یقلیج كی و كوندركی اللوح لامك ضمیه بیدر كه كك سننه اولان هوادر بقال لا فعل ذلك و لو زوت
 فی اللوح ای و لو زوت فی السكك وز واء معجه ابله عجمه مق و سكك سین مهله نك ضمی و كافك تخفیه
 یرله كوك ار اسنده اولان هوادر اللیاح لامك كسر به اق ابیض معنائه فرایندی و او یایه منقلب لیدی ما قبل
 مكسور اولد غیج ن لیاخ بیان صغر بنه دخی دیرل و اكلیاح دبد كری بیاض اولد غیج و ندر فصل الیم الملاح
 صوچكن كسنه المتوح میك ففتحیه و تانك ضمیه كذلک صوچكن كسنه یقال متح الماء بمعجه متحاف و ماخ اذا
 زعه متوح میك ففتحیه شول قیویه دیرل كه بكره ابله چكله بقال بئر متوح لئی مید منها ماء بالیدین علی البكرة
 بو تفسیر دن فهم اولنور كه صاحب

لمح

لوح

صاحب صراحك متوح چاه كه از وی بدست اب توان كشیدن بی دلود بدوی سهوا و لور و جوهر بنك علی
 البكرة دبدوی عبارت صریحه دن غفلت اولور و متوح اراع اولان نسبه بدخی دیرل بقال سرنا عقبة
 متوح ای مسافه بعیده و عقبه عینك ضمیه مسافه ديك اولور المتح میك ففتحیه و تانك سكونیله صوچكنك
 و كوند زوزمق بقال متح النهار فهو لغة فی متع اذا الرنفع و طال و متح بلامكه و حقمق معه دخی دیرل بقال متح بها
 ای حبق و حبق حاء مهمله ابله دیردن بل حقمقه دیرل و یقال ابضا متح بساحه اذاری بی و سطح سین مهمله نك
 ففتحیه لامك سكونیله قوش نجاسنه دیرل المتاح میك ففتحیه و تانك تشدید به شول كچه در كه طوب بل اوله بقال
 لیل متاح ای طوب بل المبح میك ففتحیه و حیم سكونیله متكبر لك ابئك و قوغای قیو ایچنه طولسون دیوار غلمق
 بقال مح محك كذا فی بعض نسخ الصحاح المبح میك ففتحیه و حانك تشدید به چوریش زوزن چور یكه دخی
 دیرل بقال مح الثوب محامن الباب الثاني اذا بل المتاح همزه نك كسر به كذلک بز چورمك بقال مح الثوب
 اذا بل المبح میك ضمیه یور طره صار و سی المحاح شول كسنه در كه سنی كلامیه ارضا ابله حالا كه كلامی
 و جوده كتور میوب كذاب اوله المبح میك ففتحیه و دالك سكونیله خیر له یا ایدوب او كك شای حسن
 معنائه بقال مدحه من الباب الثالث الامتداح همزه نك كسر به كذلک مدح معنائه در یقال مدحه
 و امتدح یعنی المدحه میك كسر به و دالك سكونیله و المبح میك ففتحیه و دالك كسر به و الا مدوحه همزه نك
 و دالك ضمیه كذلک مدح معنائه در التمدح ففتحیه و دالك تشدید به و ضمیه نكف چكوب مدح اولنق
 طلب ابئك بقال تمدح الرجل اذا نكف ان یدح و تمدح چوق اكل ابئه دن طوارك بوكور لری واسع اولغه
 دخی دیرل و بو تند حله لغت در الممدح زیاده مدح اولنق نسبه بقال رجل مدح ای مدوح جدا الامدحاح
 همزه نك و دالك كسر به قارن واسع اولق و واند حاحه لغت در بقال امده بطنه اذا اتسع الامدح
 همزه نك ففتحیه و میك سكونیله شول كسنه در كه یور ركن او بلوقلری بری بر بنه طوقه بقال مدح
 الرجل من الباب الرابع اذا اصطك فخذاه اذ امشی واصطاك ابكی نسبه بری بر بنه طوقه دیرل المرح ففتحیه
 زیاده فرحناك اولغه دیرل بقال مرح من الباب الرابع و مرح كو زاغار معه و كور بولغه دیرل بقال مرحت
 عینه مرحاذا فسدت و هاجت المرح رانك كسر به زیاده فرحناك اولان كسنه المرح میك كسری
 و رانك كسری و تشدید به صیغه مبالغه در مثل سكیرو سكیرو سین مهمله ابله دائماست لا یعقل اولان
 كسنه الامراح همزه نك كسر به زیاده سوندرك بقال امرحه غیره المراح میك كسر به مفتاح و زنی
 اوزن شولات در كه شین اوله بقال فرس مراح ای نشیط و مراح شول كوزه دیرل كه یاشی چوق اوله بقال
 عین مراح ای غزیر الدمع و غزیر غین معجه و زاء معجه دن صكره راه مهمله ابله كثیر معنائه در المروح
 میك ففتحیه و رانك ضمیه كذلک شولات در كه زیاده شین اوله و مروح شول یایه دخی دیرل كه اوقی كوزل
 چقه كویا كه اوقی كوزل چقمغه یای فرحناك اولور و مروح شول شراب دیرل كه ایچنی مسرور ابدا المراح همزه نك
 كسر به شین و شادمان قلیق بقال امرحه انكلاء التمرح علی وزن التكریم قر بنك ایچنه صود و لدر مق دبكش
 یرلری طونلسون دیو بقال مرحت القربة ای سربتها و هو ان تلاء هاء لئسد عیون الخرز و خرزاء معجه نك
 ففتحیه و راء مهمله و زاء معجه ابله قر بنك دبكشی مری میك ففتحیه و الفك قصر به بركله در كه اوقان كسنه نشانی
 اوره مری دیرل و اكر خطا بنسه مری دیرل باء مفتوحه و الف مقصون ابله المرح میك ففتحیه و رانك سكونیله
 خه رت ابئك بقال مزح مزح من الباب الثالث المراح میك ضمیه اسم در لطیفه قلیق معنائه
 المزاحه بضم الیم بمعناه ابضا المزاح میك كسر به مصدر در خور نشلق معنائه بقال مازحه التمازح تانك

مدح

مدح

مرح

مزح

مسح

فخيله وزانك خميله كذلك خورته ابد شريك يقال هيا تبارخان المسح ميمك فخي وسينك سكويه برنسنه يه
الى سورمكه ديرل يقال مسح براسه ومسح جماع ايتك معناسته بقال مسح المرأة جامعها وكسمك معناسته ده
كلور بقال مسح بالسيف اذا قطعه وسير ايتك معناسته ده كلور بقال مسحت الابل يومهاى سارت المسح
فختينله وسينك ضمي وتشديد بله برنسنه يي برنسنه يي سوروب پاكا ايتك المساحة ميمك فخيله وكسر بله
يرى اويلك بقال مسح الارض مساحة اى ذرها المساح مسح ابدى قن ككه دوه نك درسكنه دوه نك
كوكسنه اولان كركره نك برطرفي طوقنوب درسكني قناتسه به حاز ديرل وركر قناتسه مسح ديرل وركر كره كافينك
كسر بله وراهمه نك سكويه شول دوه نك سينه سنده اولان دكرمى نسنه دركه چوكدي حنيد انوك
اوزرينه چوكه المسحاء ميمك فخي وسينك سكوي والفك مدبله شول اوتسردوز ردر كه انوك اوافاق
طاشلرى وارد و مسحاء شول عورته ديرل كه صاغرسى اوق اوله الامسح مذكري بقال مكان امسح المسحاوين
مسحاك ثنيه سى بقال مررت محريق من الارض بين مسحاوين يعنى ابكي اوتسردو شول يرك پندنه ياخش
بره مرور ايتنم المسحه ميمك فخيله اثر وطريق بقال على فلان مسحه من جمال اى اثر منه المسحه ميمك
كسر بله وسينك دخی سكويه شول صاچلر دركه اكسه دن استاغ صاچلر دركه كرسو معناسته المساح ميمك
فخيله مسحه نك جمعي اكسه صاچلرى معناسته المساح صاچلر طريقين و كان زهين عورت ماسطه معناسته
المسحه ميمك فخيله وسينك كسر بله ياي قوس معناسته المسح كوش يارسى وسورلش اجه وعيسى
صلوات الله عليه وسلامه نك سى المسح الكذاب دجال ديد كرى كسنه دركه انك خروجى اشراط ساعت ندر
ومسح در عرق معناسته المسح ميمك كسر بله وسينك سكويه يلاس الامساح والمسوح مسحك جمعي
يلاسر معناسته الامسح شول كسنه دركه يورر كن او بقلر بن برى برينه سور المسح فختينله يورر كن او بقلر
برى برينه دك بقال مسح الرجل مسحا من الباب الرابع المساح تانك كسر بله وميمك سكويه رجانور ك ادبر كه
در ياده اولور معروف در و كاه اولور كه محل ذمه انسانه دخی اطلاق اولنور بقال مسح كذاب المصوح
كتمك وكسلك بقال مسح الشئ مصوح اذا ذهب وانقطع واسكمت معناسته ده كلور بقال مسح الثوب اخلق
ودرسى وناقه نك سودى از لوب كسلكه دخی ديرل بقال مسح لمن الناقه اى ولى وذهب ونولى ويوز در ندرمكه
ديرل واونك چيكي متغير اولغه دخی ديرل بقال مسح النبات اذ اولون زهره وكوكه قصه اولغه دخی ديرل
بقال مسح الظل اى قصر وكاه اولور كه بابه معناى تعديدي دخی مراد اولنور بقال مسح بالشئ اى ذهبت به وانكل
من الباب الثالث المسح ميمك فخي وضاد سكويه عرضة عيب و برمك بقال مسح فلان عرضة الامضاح همزه نك
كسر بله بمعناه بقال امضح عرضة اى شانه يعنى عرضة خلل ويردى الملح ميمك كسر بله طوزو ملح كذلك كسر
ميله رضاع معناسته دخی كلور وطوزو لوصو معناسته بقال ملح الماء فهو ملح ولا بقال ملح الافى لغه رديه و ملح
شور او تديرل بقال نبت ملح الملح ميمك فخيله مصدر در امز مكم معناسته بقال ملحنا فلان ملح اى ارضعناه
و ملح چولمكه مقدار نجه طوزو قومه دخی ديرل بقال ملح القدر الملح اذا طرحت فيها ملح الملح بقدر و ملح
طوان طوزو بدورمكه دخی ديرل بقال ملح الماشية ملح اذا اطعمتها مسحة الملح يعنى شور طيراق يدورسك
بو بله ديرسن و بواول وقت اولور كه شور او تونغي قدرت اولوب اندن بدل شول طيراق بدورسك وانكل
من الباب الثالث الاملاح همزه نك كسر بله طوزو مقدار ندين ز ياده قومته ديرل نقول الملح القدر اذا
اكثر فيها الملح حتى فسدت و املاح طوزو لوصو به كلك معناسته ده كلور بقال ملح القدر اذا اوردت ماء ملح
التملح على وزن التكرم بمعناه بقال ملح القدر اذا اكثر فيها الملح و تملح دوه سمرمكه دخی ديرل بقال ملح

مسح

مضح

ملح

الجزور اذ اسمنت و جزور حيمك فخيله بوغاز نجق دوه و تملح شاعر شعر ندر بر ملح نسنه ايراد ايتك بقال ملح
الشاعر اذ انى بشي ملح الملح ميمك ولا مك خميله صوطوزو اولوق بقال ملح الماء ملح ملح ملو خامن الباب الاول الملوحة
ميمك ولا مك كذلك خميله بمعناه بقال ملح الماء ملوحة من الباب الخامس وكوكچك اولوق معناسته ده كلور بقال
ملح ملوحة الملاحه ميمك كسر بله طوزو قويه جقات طوزو لوق معناسته الملاح شور اولن اوت بقال نبت ملح للحض
وحض ديو طعمي طوزو لوان اوت ديرل الملاحه ميمك فخيله كوكچك اولوق بقال ملح ملاحه اى حسن الملح ميمك
فخي ولا مك كسر بله كوكچك اولن كسنه وطوزو لوصو معناسته ده كلور بقال قليب ملح اى ماؤه ملح و قليب
قافك فخيله قيو معناسته درو بقال سمك ملح ولا بقال ملح الملاح ميمك ضمي ولا مك تخفيفه ملح معناسته
الاستملاح همزه نك وتانك كسر بله برنسنه يي ملح عدا ايتك بقال استملاحه اى عده ملح الملاح ميمك كسر بله
ملحك جمعي كوزلر معناسته الاملاح همزه نك فخيله كذلك ملحك جمعي كشر بف واستراق واملاح بر موضعك
اسميدر الملح طوزو لوان بالوق بقال سمك ملح ما ملح فعل نجحك تصغيرى در نه كوزلج نسنه ديك مخلنه
بقال ما اميلج بدا افعال دن بر فعل تصغير اولنما مشدرا لاند كوزو ردى ما الحسنة الملاحه ميمك اولينك خميله
ولا مك فخيله بر كسنه ابله طوزو ايتك يك مؤا ككه معناسته وسود ايتك معناسته ده كلور الملح فختينله طوارك
اكر بحه سنده بر شيد در كز ياده مشد اولد قدر جر ديرل فختينله وراهمه و ذامجه ابله الملح ميمك ضمي
ولا مك سكويه حد بندين بر نوعدر الملح ميمك ضمي ولا مك فخيله ملح نك جمعي و ملح كك شول
بياض دركه اكسياه قارشه الامح همزه نك فخي وميمك سكويه ذكر اولنان لونه متلون اولان نسنه بقال ككش الملح
وتيس الملح اذا كان شعره خلبسا و خلبس خاء معجه نك فخي ولا مك كسرى وسين همزه ابله شول قله دركه اغي و
قره سى قارشق اوله قال بوذيان بعض الشيوخ الى الاقح الامح الحسوا لفسو اقح همزه نك فخي وقافك سكويه
ديشى صار اولن كسنه وحسوا همزه نك فخي وسين همزه نك خميله شور بايى چوق ايجوب اكل اولان
كسنه وفسوفانك فخي وسين همزه نك خميله چوق بالين كسنه الامحاح اقله قره قارشق اواق يعنى قير اولوق
بقال الملح الكبس الملح اذا صار الملح الملحان ميمك فخي ولا مك سكويه قيس ابله ندين بعضنه اطلاق اولنور تده
قار يغوب غار دغندن اوتوزو رايچنكه كوك نك غابت اچوق اولوب بياضه مائل اولسه الملح ديرل بقال هو الملح
العينين چنكه كوزلرى ز ياده كوك اولوب اقه مائل اولسه و كيننه ملحاء ديرل شول عسكه كه براق دمورلر
كيوب اقه مائل اوله و ملح الملح مؤنثي در الملاح ميمك خميله ولا مك تخفيفه شول اوزومه ديرل كه انوك
دانه سنده اوزونلق اولوب كوك اوله و ملاخى ملحان ما خودرو بعض اشعار ده لامك تشديد بله دخی كلسدر
الملحاء ميمك فخي ولا مك سكويه والف مدوده ابله ارقه نك اوتري در وسط الظهر معناسته كاهل دن عجزه
وارنجه كاهل ابكي كورك اوتري سيدر وعجز قوي رقدر و ملح شول عسكه دركه اق كى كورينه سلاحك برق
اورمه سندن الملاح ميمك فخي ولا مك تشديد بله كى صاحي اولان كسنه صاحب السفينه معناسته الملاحه
ميمك فخي ولا مك تشديد بله كذلك طوزو بتن يره ديرل ملح معناسته الملاح ميمك خميله ولا مك تشديد بله
شور اولنردن بعضنه ديرل ملح ميمك خميله ولا مك فخيله صيغه تصغير اوزن بر خميله نك اسميدر الملح ميمك
فخي ونونك سكويه عطا معناسته در بقال منح منح و منح من الباب الثاني والثالث اذا اعطاه المنحة ميمك
كسر بله ونونك سكويه اسم در عطيه معناسته المنحة ميمك فخي ونونك كسر بله شول دوه يي يا خود شول
فيون ديرل كه بر كسنه يي سود بله و بياغسيه متفع اولسون ديو عار يه و يره ابو عييه ايندى عربك دورت
اسمى وارد كه انى عاربت معناسته استعمال ابدلر كه انلرك برى منجه برى عريه و برى افكار كسر همزه ابله

ملح

وسكون فابله برى دخی اخیال در همزه نك كسرى وخاء معجه نك سكونيله الاستباح عطا طلب ایتك بقال
استمخه اذا طلب منحه المنع میك فخی ونونك كسر بله قار او قل نون راو قك ادبر كك انوك نصیبی یوقدر مكره
صاحبه تبرع ابر نسته اعطا اولنه المنوح میك فخی ونونك ضمیه شول ناچه دركه قیش كونه جمله دومرك
سودی چكدر كدن صكره انوك سودی صاغله مجال كبی میك ضمی و حیمك فخی ولا مك كسر بله وحاء مهمله ابله
المباح میك ضمی ونونك كسر بله قبش سود و یرن دوه منوح معناسنه الامباح همزه نك كسر بله ناچه
طوغور مغه قریب اولمق بقال امحت التاقه اذا دنا نتاجها المنع میك ضمی ونونك كسر بله طوغور مغه
قریب اولان ناچه المباح شول كسسه دركه قیونك صوی زلد قلد قیو بیایوب قوغه یی طولدن الماحه باعه
وزنی وزن ما یحك جمعی بقال ماح جمعی من الباب الثاني وفي الحديث زلنا ستمائة مائة يعني التي نفر كسسه قیو یاندك
المح میك فخی و یانك سكونيله صالتي بور یك بقال ماح فی مشبهه فخر وهو ماضی كشی البطه یعنی یختر بانك
فخی وخانك سكونيله ماح خرج وزنی وزن قاز كبی صالرق یور یك درومج اعطا ایتك دخی دیرلر بقال تحت
الرجل ای اعطيته ومج شفاعته دخی دیرلر بقال تحته عند السلطان ای شفعت له الاستباح همزه نك وتانك
كسر بله عطا طلب ایتك بقال استمخه ای سألته العطاء و شفاعت طلب ایتك دخی دیرلر بقال استمخه ای
سألته ان يشفع لی عنده الامتباح مع معناسنه در التباح هر جانه میل ایدرك یور یك بقال تباح السكران
والغصن ای قایل فصل النون النج نونك فخی و یانك سكونيله والنیم نونك فخی و یانك كسر بله والنباح نونك
ضمیه والنباح نونك كسر بله كلب اور مك بقال نج الكلب ینج و ینج نوحا میحان الباب الثاني والثالث وكاه اولوركه
كیک اواز و یر مسنده دخی استعمال اولنور بقال نج الطبی الانباح همزه نك كسر بله والاستباح كذلك
همزه نك وتانك كسر بله اور در مك بقال انجت الكلب واستمخته معی النوح نونك و یانك ضمیه قیيله نك
كورلد یسی و شمانه سی و كلب یك اوازی اندن صكره هر كثره وعزیه نوح دید بلر النج نونك فخی و یانك سكونيله
والنوح ضمینه صوصیز مق رشح معناسنه بقال تحت المرادة نغ نحاوتو حاور جقق معناسنه ده كاور
وتنوح اعجلرده اولن صمغر دركه در كبی ظهور ایدر ولا نقل تنوع المناح میك فخیله صوصیزه جق یرلر الانباح نغ
معناسنه در یعنی صوصیز مق و در لك النج نونك ضمی و حیمك سكونيله والنجاح نونك فخی ابله ظفر معناسنه در
بقال تحت حاجته ونج امر فلان اذا تیسر المنع میك ضمی و حیمك كسر بله ظفر صاحی اولن كسسه المناح میك
فخیله منجك جمیدر المناح یانك حد فیه كلك جمعی در الانجاح همزه نك كسر بله حاجته ظفر بولمق بقال
ما افلح فلان ولا نغ والنجاح حاجت بتور مكه دخی دیرلر نقول انجت حاجته اذا قضيتها النج فختینله و میك
ضمی وتشدد بدبله والاستباح همزه نك وتانك كسر بله كذلك حاجت بتور مك بقال تحت الحاجة واستمختها
اذا نجرها ونجر نونك فخی و حیمك ضمی وتشدد بدبله و زاء معجه ابله بر نسته یی بتور مكه دیرلر الناح حیمك كسر بله
میسر اولان امر النج نونك فخی و حیمك كسر بله سرب معناسنه بقال سار فلان سیر النج ای سربا ونج
صواب معناسنه ده كاور بقال رای نج ای صواب التباح تانك فخی و حیمك ضمیه و یاء صاخره بری بری اردنجه
واقع اولمق بقال تباح احلامه ای تتابع احلامه بصدق النج نونك فخی و حانك كسر بله قارن كورلد مك
بقال نغ نجح من الباب الثاني ونج كاه اولوركه شحیحه تباعله استعمال اولنوب مستقل معنی مراد اولنم بقال
فلان شحج نجح وشحج نجیل اولان كسسه یی دیرلر النج علی وزن الزلزله كذلك قارن كورلد مك در النج
نونك ضمی و ذلك سكونيله شول یره دیرلر كه واسع اوله الانداح همزه نك فخیله ندك جمیدر المنادح میك
فخیله یكد یرلر المندوحة المنتدح بفتح الیم فی الاول و ضمها فی الثاني و هم الدال فی الاول و فتحها فی الثاني

وسعت معناسنه بقال لی عن هذا الامر مندوحة ومنتدح ای سعة يقال ان في المعارض لمندوحة عن الكذب
یعنی ای ابله سوبله ده كذب بدن خلاص واردر ولا نقل مدبوحه بالمین ومنتدح مكان واسعه دخی دیرلر التندح
فختینله و ذلك ضمی وتشدد بدبله قیون اغلندن قارنی طوق اولمقین حقوب یا بلق الانداح واسع اولمق
بقال اندح بطنه اندح احای اتسع من البطنه و بطنه بانك كسر بله قارن طوق اولمق الانداح قارن شیمك
بقال اندح اندح اذا اتفح وندلی من سمن كان ذلك او عله وندلی بر نسته اوزنوب صار قمغه دیرلر وفی حدیث
ام سلمة انها قالت لعائشة رضي الله عنها قد جمع القران ذاك فلا تندح به بالخروج الى البصرة و یروی لا تندح به
بالباء ای لا تفتحه من البدح وهو العلانية النج نونك فخی و یانك سكونيله قیونك صوبنی جمله چكمك بقال
زحت البئر زح اذا استقيت ما ها كله النروح نونك فخی و یانك ضمیه شول قیو دركه صوبنی از اوله النج
ضمینه نروحك جمعی در بقال ركیا زح و ركیا ركیه نك جمیدر و ركیه قیو یی دیرلر النج فختینله شول قیو در
كه انوك صوبنك اكثری چكلمش اوله النروح نونك و یانك ضمیه شول قیو دركه صوبنی از اوله النج
النازح زانك كسر بله اراغ اولان نسته بقال بلدنا زح ای بعید المنازح میك فخیله بعید اولان نسته بقال
قوم منازح و بقال زح فلان اذا بعد عن دیار غیبه بعیده المنزح میك ضمیه و یانك فخیله شول مكندر كه
بعید اوله نقول انت بمنزح من كذا ای یعد منه وشاعر ك بعض شعره كه منتزح واقع اولمشر زانك فختنه سن
استباعله متولد اوله القدر النشع نونك فخی و یانك سكونيله والنشوح ضمینه شول مقدار ای چكدر كد قانق
مرتبه سنه وار میه بقال نشع نشع ونشوحا اذا شرب دون الری النشوح نونك فخی و یانك ضمیه از صوبی
دیرلر النصح نونك ضمیه والنصاحه نونك فخیله اوكت و یرمك بقال نصحتك نصحا ونصاحه من الباب الثالث
و بونك لامله استعمالی افصحدر قال الله تعالى وانصح لكم النصيحة نونك فخی وصادك كسر بله استمدر الناصح
نصیحت ای كسسه النصیح نونك فخی وصادك كسر بله بعناه النصحاء نونك ضمی وصادك فخیله جمعی در بقال قوم
نصحاء ناصح الجیب قلبی یاك اولان كسسه بقال رجل ناصح الجیب ای نقی القلب و ناصح خالص اولان بالده دیرلر
ناصح كبی وكل شیء خلص فقد نصح الانتصاح نصیحتی قبول ایتك بقال انتصح فلان اذا قبل النصیحه و بقال
انصحنی انی لك ناصح النصیح فختینله وصادك ضمی وتشدد بدبله نصیحت قلبك شكلن كوسترمك بقال تصح
ای شبه بالنصحاء والاستنصاح همزه نك وتانك كسر بله ركسسه یی ناصح عدا ایتك بقال استنصحه ای عدا
نصیحه النصوح نونك ضمیه ده ونك شربی صادق اولمق بقال نصحت الابل الشرب نصح نصوحای صدقته
الانصاح همزه نك كسر بله صوبی قاندر مق بقال نصحتها ای اروتها التوبه النصوح نونك فخی وصادك ضمیه
ما خوذت من النصوح بالضم وهی التوبه الصادقة النصح نونك فخی وصادك سكونيله دبكك معناسنه در
بقال نصحت الثوب ای خطته ومنه التوبه النصوح اعتبار بقوله صلى الله عليه وسلم من اغتاب خرق ومن
استغفر رفا یعنی غبت ایدن خلعت دینی یانر استغفار ایدن دبكوب اصلاح ایدر المتصح میك ضمی وصادك
فخی وتشدد بدبله محكم دبكلمش نسته فحیط معناسنه یانك فخی وتشدد بدبله الناصح دبكبی خیاط معناسنه
النصاح نونك كسر بله شول ایلك دركه انكله بر نسته دبكی النصاحات كلك نونك كسر بله در یرلر جلود
معناسنه و شیمه بن نصاح قرادن ركسسه نك استمدر النصح نونك فخی وصادك سكونيله صوصا جق بقال
نصحت البیت نصحه من الباب الثاني فختنه اوی صولسك ونصح صوبی بر مقدار ایچوب قانما مغه دخی دیرلر نقول
نصح عطشه بنصح ونصح خرما غا جن صوار مغه دخی دیرلر بقال هذه نخل نصح ای تسقى و بقال مال فلان یسقى
بالنصح وهو مصدر ونصح اوق انعه دخی دیرلر بقال نصحوهم بالنیل ای رموهم و نیل نونك فخی و یانك سكونيله

نح

نشح

نصح

نصح

میح

نح

نح

نح

نح

ندح

اوق نیر معناسنه و بقال انضج عن الخليل يعني زم جاتن بزدن عسكروه اوق آت ونضج دفع ايتكه ده ديرلر بقال نضج
 الرجل عن نفسه اذا دفع عنها الحجمة ونضج بر كسنة دن دفع شرايتكه دخی ديرلر بقال هو نضج عن فلان يذب
 عنه ويدفع ونضج اغاجك بيراني حقيسي چون يارلسنه دخی ديرلر بقال نضج الشجر اذا نضج ليجر ورقه ابن
 السمكيت ايتدي نضج قمر نك و كوكب صيروب درلسنه دخی ديرلر التناضح تانك فتي ونونك سكوبيله بمعناه
 بقال نضجت القرية والخالية نضحا وتناضحا من الباب الثالث دار شحت والنضج حوض ونضج در دخی ديرلر عرق
 معناسنه النضج فمتنبله جعي النضج فمتنبله كذلك حوض معناسنه الانضاح همزه نك فتيه جعي ابن الاعرابي
 ايتدي حوضه نضج بدي كرى دوه في صوار دغيجو ندر الناضح ضادك كسر بله شول دوه در كد انكله صوچكرل
 قيودن الناضحة مؤنث سايه معناسنه النضاح نونك فتي وضادك تشديد بله شول كسنة در كد قيودن صو
 چكن دوه في سور وبخر ما انجلرن صوان الانضاح صوصا حلق بقال انتضج عليهم الماء اي ترشش التناضح
 فمتنبله وضادك ضمي وتشديد بله برنسته دن صيرلوب جقمق بقال رايته ينضج بمقرف اي يتقي وينصل منه
 يعني نهت اولنان نسته دن خلاص بولوب تهمتدن ناملي قنندن چقار كي صيرلوب چقدي كه تنصل ناملي
 قنندن چقمغه ديرلر النضوح نونك فتي وضادك ضميله طيبدن برنوعدر النضاح نونك فتيه وضادك
 تخفيفيله مصدر در صوصير مق معناسنه بقال نضحت القرية نضاحا اذا شحت النطخ نونك فتي وطانك
 سكوبيله قوج بوبنر بله اور مق بقال نطحه الكباش بنطحه من الباب الثاني اذا ضرب بقرنه قوج بوبنر بله
 اور سه ونطخ مناذل قردن برمنزلك اسميدركه انلره قرا الحبل ديرلر يعني حمل رجلك ايكي بوبنر نه تشبيه ايدرلر
 الانطاح همزه نك وتانك كسر يله قوچلر بر يربني بوبنر بله اور مق التناطح تانك فتي وطانك ضميله بمعناه بقال
 انتطحت الكباش وتناطحت النطاح نونك فتي وطانك تشديد بله زياده بوبنر اور مي قوج بقال كباش نطاح
 النطجة والمنطوحة نونك فتيه اوله وميمك فتيه تانك شول طوار در كه بوبنر بله اور وله دن هلاك اوله
 ونطجة نك تاسي اسميت عليه ايتدي كندن او ترو در فريسة واكيلة ورمية كي فريسة يرثي جانور پاره ماش
 نسته به واكيلة بنفشه ورمية اثلثه ديرلر بوبكه اسميت غلبه ايتدي وكنك معناسي بودر كد الان حد ثله متصف
 اولمسي مراد دكلدر بلكه همان حد ثه مقارن اولمش ذات مراد در النطج والنطاح منازل قردن برمنزلك اسميدركه
 نطحه مرور ايتدي ودخی شول اوچن قوشدر ويا خود شول صيد وحشيدركه او كد كدن كله و بوقعيدك
 خلافي در كه قعيد ديوصيادك اردندن كن صيده ديرلر ونطاح ديوم مطلقا بوبنر اوله ديرلر قيودن وكچيدن نكه
 وارايسه بقال ماله ناطح ولا خايط يعني انوك نقيوني ونه كچيسي واردر ونه خود دوسي واردر كه خايط دن مراد
 دوه در ونطخ شول ايتدي لركه النده انوك كندى قلندن ايكي دائره سي اوله بوبكر بعد اولنور واكردا نره بر
 اولور سه اكدا نره لطات ديرلر كرى بعد اولنور الناطح امر شد بديرلر بقال صاب ناطح اي امر شد بديرلر النواطح حوادث
 مسكله بقال هذه نواطح الدهر اي شد ابد النفع نونك فتي وفانك سكوبيله طيبك رايحه سي يابلق بقال نفع
 الطيب نفع من الباب الثالث اذا فاح يعني رايحه ويرسه ونفع ايا غله ديمكه دخی ديرلر بقال نضجت الناقاة اي
 ضربت برجلها وارقدن قلبه اور مغه دخی ديرلر بقال نفعه بالسيف اذا تناول من بعيد ورنسته ويرمكه دخی
 ديرلر بقال نفعه بشي اي اعطاه و بقال لا يزال فلان نفعات من المعروف ويل اسمكه دخی ديرلر بقال نضجت الناقاة
 اذا هبت اصمعي ايتدي نفع صغوق بل اسمكه ديرلر ته كم كلف لام ايله سحاق بل اسمكه ديرلر ونفع فان سحر مغه دخی
 ديرلر بقال نفع العرق نفع نفع اذا زامنه الدم النفعه رايحه يقال له نفعه طيبة ونفعه قطعة معناسنه ده
 كور بقال نفعه من العذاب اي قطعة منها انفوح نونك فتي وفانك ضميله شول نفعه در كه صاغدن

نطح

نفع

سودی چقه ونفوح شول يايده ديرلر كه اوق اراره سون النفاخ نونك فتيه يابلر النفعه كذلك نونك فتي
 وفانك كسر بله مفردي ونفعه ياي اسند كرى اغاجك شول ياي سنه ده ديرلر كه ياي اولمغه صالح اوله المناخه
 ميمك ضميله وفانك فتيه خصومت ايتك بقال ناخث عن فلاي خاصمت عنه ورو بروچنك ايتكه دخی ديرلر
 بقال ناخوهم الانفعه همزه نك كسرى وفانك فتي وحانك تخفيفيله قوز نيك يا خود او غلا غك قور صغنه
 ديرلر نضجه يد كجه ويد كدن صكره كرش ديرلر المنفعه ميمك كسرى ونونك سكوبيله وفانك فتيه بمعناها
 الانفع همزه نك فتي وفانك كسر بله انفعه نك جعي در قوزي قور صقلرى معناسنه التناضح على وزن التكرم
 تنقيج الجذع يعني اغاجي بونوب ياك ايتك وتنقيج الشعر شعرى تزيين ايدوب الفاظ بارده دن ياك ايتك بقال
 خير الشعر الحولى المنقيج يعني شعر ك خير لوسي بلنده حقوب الفاظ ثقيله دن ياك اولاندر وتنقيج العظم
 سكوك ايلك اين جقر مقدر الانقاج تنقيج معناسنه در بقال نضجت العظم وانقحته يعني التناضح فمتنبله وقافك
 ضمي وتشديد بله از اولق بقال تنقيج شحم الناقاة اذا قلل النكاح نونك كسر بله جماع وط معناسنه وكاه اولو رك
 عقد معناسنه ده كور نقول نكته ها ونكته هي تزوجت النكاح جفته لمن كسنة بقال هي نا كخ في فلان اي ذات
 زوج منهم الا سئنا كاح همزه نك وتانك كسر بله نكاح ايتك بقال اسئنا كها يعني نكها الا نكاح همزه نك كسر بله
 چفتلندر مكر تروچ معناسنه النكحة نونك ضمي وكافك فتيه نكاحي چوق اولان كسنة كثير النكاح معناسنه
 النكح نونك كسرى وكافك ضميله والنكح نونك ضمي وكافك سكوبيله لغتدر بر معنایه وزن مان جاهليتته عربك
 نكاحي بونكاه ابدى وام خارجه كه چوق قبيله اناسي ابدى خطب ديسه لري توقف نكخ ديرلر ابدى حتى ضرب
 مثل اولوب اسرع من نكاح ام خارجه ديد بديرلر التناوح تانك فتي وواوك ضميله ايكي نسته بر يرينه مقابل
 اولق بقال الجبلان ينناوحان النواح نونك فتيه نايحه نك جعيدر صاغو صاغيلر معناسنه ومزبور لري
 برينه مقابل اولد غيجون نواح ديشلدر كذلك رايحه دخی يعني اسن بلره دخی نواح ديرلر چن مهي بر يرينه
 مقابل اولسه النحه نونك فتي ويانك كسرى وتشديد بله شول بلدر كه اسه طورن بلك مقابلندن كاه
 والنسيحة سين ايله شول بلدر كه اسه طورن بلك ارقري سندن كاه النوح نونك فتي وواوك سكوبيله صاغو
 صاغق بقال ناحات المرأة تنوح نوحا النياحة نونك كسر بله اسم در صاغو جلق معناسنه النوح نونك فتي
 وواوك سكوبيله الانواح والنوح نونك ضمي وواوك فتي وتشديد بله والنوايح والنياحات نايحه نك جعيدر بقال
 نساء نوح وانواح ونوح ونوايح ونياحات المناحة ميمك فتيه جمع اولوب صاغو صاغق قلىر يير بقال كنافي
 مناخه فلان تننوح برنسته حركت ايدوب كند وي صاليو يرك بقال تنوح الشئ اذا تحرك وهو متدل وندي
 برنسته صار نفعه ديرلر نوح نونك ضميله نوح نينك سيمد ز صلوات الله عليه وسلامه منصرف در ججه وتعريف
 انصرفه مانع اولما سندر كذلك هراسم كه اوچ حرف اوزن اولوب وسطى ساكن اوله منصرف اولور لوط
 كي مثلا زير او سطنك خفي سيبينك برينك ثقلته مانع اولمش در فصل الوالو نوح واوك فتي وتانك سكوبيله
 قليل وحقير معناسنه النوح فمتنبله بمعناه بقال شئ نوح ونوح اي تافه وتافه تافله وقافله نايجه ديكر اولور
 ونوح نوح دن صفت دخی كلور الوتاحة واوك فتيه برنسته حقير اولق بقال ونوح الشئ يوتخ من الباب الخامس
 وتاحة اذا كان قليلا وحقيرا ونوح واوك فتي وتانك كسر بله خسبس ودنى معناسنه بقال رجل ونوح اي خسبس
 الايتاح همزه نك كسرى ومد بله برنسته يي ز ايتك بقال ونوح فلان عطية اي اقلها التوتخ على وزن التكرم بمعناه
 التوتخ فمتنبله وتانك ضمي وتشديد بله ازيحه كدخی ديرلر بقال توتخت من الشراب اي شربت شيا قليلا
 الواح واوك فتيه الواح واوك ضميله الواح واوك كسر ايله سندر معناسنه در وكاه اولور كدواي الفه قلب

نقح

نكح

نوح

نوح

نوح

ایندوب اجاج دیرل کذلک الفک فخی وضمی وکسر به وحوضک دینده قالن صویدخی وجاج دیرل فتح واوله
 یقن دین اورجک مقداری اولسه وادنی وجاج دیرل برنسنه نک فی اجله کورنهنه سنه بقال لقیته ادنی جاج
 لا اول شئی ری الموح میک ضمی وحمیک فخی وتشدد بد به شول زکدر که صق اولوب محکم اوله الوجج واول فخی
 وحمیک کسر به بمعناه الموح میک فخیله قیامشرا قیو بقال باب موح ای مردود یعنی ابی ویرمش قیو
 الایجاج همزه نک کسر به تضييق ایتک بقال اووجه البول ای ضیق علیه وایجاج ظهور ایتکه دخی دیرل بقال
 اوحت النار ای وخت ویدت ووجح لنا الطریق ای ظهر وایجاج برنسنه نک نهائیه ایرشکه دخی دیرل بقال
 حفر حنی ووجح اذ ابلغ الصفاء یعنی قیایه ایرشقه قازسه الوحوه علی وزن الدحر جه شول وازدر که طوتقون
 اوله ووصفوقدن ششکه دخی دیرل بقال ووح الرجل اذ انفتح فی بد من شدة البرد الوحوه واول فخی وحنک
 سکونیه خفیف اولان کسنه یه دیرل اصمعی روایته بقال رجل وحواح ای خفیف الوحوه واول فخیله بمعناه
 الابداح همزه نک کسر به دوه سمرب عالی او اولق بقال اودحت الابل اذ استمت وحسنت حالها وایداح
 انقیاده وخصومه دخی دیرل وابداح قوی توقف ابدوب محرمه قوی قیونته قائم الوذح فختنبه شول سنه در
 که قیونک قوی ووغنه وقسق یرلینه یاشوب قورور قالور که بواکثریا قویونک بول وچاسندن حاصل
 اولور الوذحه واحدی الوذح واول فخیله جمعیرو بوندن فعل مشق ایدوب ووذحت الشاة توذح ویتذح
 ووذح دیرل باب رابعدن الوشاح واول کسر به برنسنه در که سختیاندن وروب او زینه جواهر قویوب عورنلر
 جمابل کی ووبی به بوکری راسنه اصارل الاستاح همزه نک کسر به بمعناه وبقال وشاح واستاح بالضم ایضا
 الوشح واول فخیله وشتینک سکونیه جمعی الاوشحه الفک فخی وشتینک کسر به کذلک جمعیرو التوشح علی وزن
 التکریم وشاحه وشاحی طاق بقال وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها وشحتها
 بقال وشحت المرأة ای لست الوشاح وکاه اولور که توشح سبفه وثوبه دخی استعمال اولور بقال توشح
 الرجل بسیفه وثوب الوشاح واول فخی الفک مد به شول کچی در که بیاضدن جمابل اوله الوشح واول فخی ونوک
 کسری وتشدد بد به وشاح معنانه در آخر نه اولان نون مشدده ضرورت ایچون کلشدر که بمقوله نون
 مشدده زیاده سن سعرا عرب جائر کور مشلدر در اجزک قولی کی احب منک موضع الوشح وموضع اللب
 والقرط وللب فختنبه سینه بده وقرط قافک فخیله وراک سکونیه کو به یه دیرل واشح یخندن برقیله نک دیرل
 الوضوح فختنبه اشکان اولق بقال وضع الامر یضع وضوحا من الباب الثاني اذ بان الاتضاح همزه نک کسری
 وتانک تشدد بد به وکسر به بمعناه بقال انضح الامر ای وضع الایضاح همزه نک کسر به اشکان قاق بقال
 اوضحته انا وایضاح برکسنه نک بیاض اوغلری طوغغه دخی دیرل بقال اوضع الرجل اذا ولد له اولاد بعض
 وایضاح اطلاع معنانه دخی کور کقولهم من این اوضحت ای من این اطلعت ومن این بد وضحک یعنی سکا اطلاع
 قانندن اولدی ونور هدایت نردن ظهور رایتدی ووضع فختنبه ضیایه دیرل ته کم عن قرب کورالاستیضاح
 همزه نک کسری وشتینک سکونیه الی کوزا وزینه قویوب کورور مین دیونظر ایتک بقال استنوخ یافلان یعنی
 اوکات کوروا استیضاح برنسنه نک وضوح اوزن بله سن طلب ایتک نقول استوضحته الامر والکلام اذا
 سألته ان یوضحه التوضیح فختنبه وضادک ضمی وتشدد بد به یولک اورته سی کور وغلک بقال توضح ملک الطريق
 اذ اظهر وملك طریق دیو طر بقک اورته سنه دیرل المتوضح میک غمی ضادک کسری وتشدد بد به شول کسنه در
 که یولک اورته سنه یوریوب کندونی اشکان قله ویرره قویونیه الوضح فختنبه یولک طوغریسی
 حجه الطريق معنانه ووضه درهم صححه دخی دیرل وضوءه وبیاضه دخی دیرل بقال بالفرس وضع فختنبه نک

وح

ودح

وذح

وشح

وضح

بیاضی اولسه وکاه اولور که فخله برصدن کتابت ایدرل بوسیدن جذیة الارشه الوضاح دبدیلر ووضاح شو
 کسنه یه دیرل که بیاض اللون اولوب کوزلرنکلا اوله الاوضاح همزه نک فخیله شول زکدر که انی دراهم صححه دن
 دیرل الموحه میک ضمیله شول باش یار یغی در که باشک مکنتک بیاضن کوستره الواضحه ضادک کسر به شول
 ایشلر در که فخلک حالنه ظاهر اولور الوح فختنبه و بعض نسخه ده سکون طابله قید اولمش شول سنه در که
 طوارک ایاغنه وقوشک طرفلر سینه اصلور یالقدن وچاسندن التواطح علی وزن التعاطم برجماعت شری
 بری برینه اولشدر مق بقال تواطح القوم اذ اند اولو الشر فیما بینهم الوقاح واول فخی وقافک تخفیفله محکم اولان
 سنه بقال حافرق وواح برک طرفنق معنانه لوق واول وقافک ضمیله وقافک جمعیرو برک طرفنق معنانه مثل قذال
 وقذال وقذال قافک فخیله وذل معجه ابله باشک کوسکتری رد جانبی الوقاه واول فخیله والوقوه واول فخیله
 والوق واول فخیله وقافک ضمیله والقحه قافک کسری وحنک فخیله تاواودن عوض اولق اوزن جمله سی مصدر لر در
 طرفنق محکم اولق معنانه بقال وق فقیه قاحه الی آخره من الباب الخامس ووقاهه قلت حیا معنانه ده
 کلورالایقاج والاسنیقاج بمعناهما بقال ووق الحافر وستوق اذ استند الوح والوقاح بفتح الواو کسر القاف فی الاول
 وفتح الواو فی الثاني بین القحه والوقاهه یعنی بی حیالی ظاهر اولن کسنه وقاح الوجه واول فخیله او تنغ
 یوزل اولن کسنه یقال امرأة وقاح الوجه التوقیح علی وزن التکریم طرفنی محکم ایتک اریش حیانی یاغ سورمکله
 حیانی شول یاغ دیرل که غایت صافی وایو اولغین صاحب ریش اولانلر انکله صقلرینه یتار ایدرل الموح میک
 ضمی وواوک فخی وقافک فخی وتشدد بد به موقع وزنی اوزن شول کسنه در که اکابللر ایرشکه مجرب اوله
 الاستیکاح همزه نک ویاک کسر به باو بیلر فرموده اولق بقال استوکت الفراخ اذا غلظت وفراخ فاک کسر به
 فرخک جمعیرو یاور بیلر معنانه الولیحه واول فخی ولامک کسر به غرا که قلدن ولان چواله اطلاق اولنور الولیج
 والولایج جمعی غرایر معنانه وچواللر معنانه دخی کلور الویج واول فخی ویاک سکونیه کله رحمت در ته کم
 وبل کله عذابدر ویزیدی یتدی وچو وبل اکیسید برمعنایدرو وچ لز بدو وبل لز بدیرل ابتدائت اوزن
 رفع ایتکه وویجا لز بدو وبلاد دخی دیرل فعل اضار ایتکه کویا که تقدیر کلام الرمه الله ویمحو وبلادیک اولور
 وویحک وویج زید وویک وویل زید دخی جائز در اضافته صورت سابقه کی اضمار فعله منصوب ایتک
 اوزن واما فاعسالهم وبعدا لئودد کیری وونلر بکزر هر نه که واریسه منصوب در دائما مصدر بت اوزن فعل
 مقدر له بونلرک لامسز اضافتی جائز دکلدر برافعتسهم دیسک یاخود بعدهم دیسک صحیح اولماز پس بیلر نه
 فرق ظاهر اولدی باب الخاء فصل الالف التاریخ برنسنه نک وفتن بلدر مک التورین بمعناه بقال ارخت لکتاب
 یوم کذا وورخته یعنی الاراخ همزه نک کسر به بقرو حشی الارخه همزه نک فخیله وراک سکونیه مفردی
 الاضاح همزه نک فخیله بر موضعک اسمیدر تکزیری ونا بئی جائز در یافوخ شول یوم مشق بر در طفاک باشته
 که یاشد قلری زمانه حرکت ایدر که کان بعض دیار ده ایک دیرلر وویفعل ووزنی اوزن در ویا فوخ اللیل معطیه
 یعنی کجه اوزنه دخی یافوخ دیرلر الیافوخ یانک فخی وهمزه دن صکره الفک مد به مصابیح وزنی اوزن یافوخک
 جمعی در الافح همزه نک فخی وفانک سکونیه ایکه اورمق بقال افحه من الباب الثاني ای ضربت یافوخه الایتلاخ
 اختلاط معنانه در بقال ایتلخ علیهم امرهم ای اختلطه وبقال وقعوا فی یتلاخ ای اختلاط واختلاط فصل
 الباء برکله در که مدح فتنه ورضا وفتنه سو بیلر وکله اولور که مبالغا ایچون نکر ایدوب یخج دیرلر واکر یخج
 کلهر ینک مابین فصل البیوب وصل البسک یخج دیرسن سونیه و تخفیفله وکاه اولور که اسم منصرف کی
 مشدداستعمال ایدرسن الخجه علی وزن الزلزه یخج دیک بقال یخجت الرجل اذا قلت له ذلك و یخجه ایسی هوای

وطح

وقح

وکح
ولح
ویح

ارخ

اضح

افح

الخ

خ

رخ الجرم من الباب الثاني الخ زانك فتي ولا ملك سكونيله شول يرد ركه ياش اولوب صير مح اولد غيچون
 انه ايقلم طاي نوروز بدو به روايت يندى مقام رخ ديرل منه كم مقام رخ ديرل سكون لامله وخيله صير مح
 بمعنائه الخ شول قيوي ديرل كدانك يوقر وسى طابجق اولغين هر كم انه طور رسه طاي نوروز رخ كذلك
 براوق اتنه ديرل غلوة السهم بمعنائه الرحلة زانك ضمي ولا ملك تشدد بد به قبره وزنى اورز رينه شول طابجق
 ردر كه انوك اوز رنه اوغلا نجقلم صير نورل وقبره قافك ضمي وبانك فتي تشدد بد به برنوع قوشدر ككلك
 جنسندن الزامك كسر به يوكسك نسبه شاخ بمعنائه ونكبر بمعنائه ده كلوز بقال رخ من الباب الثالث
 اى تكبر الزامك زانك ضمي وميمك فتي تشدد بد به زانك جمعيدر بقال الانوف الزامك بوكسك بورنلر نكبردن
 كابت در الزامك فتي فتيه باغ متغير اولق بقال زانك الدهن رخ من الباب الرابع الزامك زانك فتيه ونونك كسر به
 متغير اولان ياغ فصل السين السخنة سبنك وبانك فتيه شول اولان طيق چورق بمعنائه السباح سبنك
 كسرى وبانك تخفيفه سخنة نك جمعيدر شول اولان طور اقلر بمعنائه السخنة سبنك فتي وبانك كسر به
 چورق بتورنر بقال راض سخنة اى ذات سباح بقال حفر و فاسخو اذا بلغوا السباح السبخ سبنك فتي وبانك
 كسر به قوشك دوكان بلكي وسبخ شول بنبيه ديرل كه انك قد نصمكه قطعه قطعه ايدوب درلر تاكه عورنلر
 اكبر ب ايلك ايلر السبخة انوك واحد ي بغي كرميچون اخضار اولنان بنيه نك رقطعه سى قيون ويكي بوكند
 ودوه بوكند دى حال بو به در التسيخ على وزن التكرم بلاي تخفيفا تيمكه ديرل بقال سبخ الله عنك الحمى
 ديرلر اى خففها وفي الحديث انه عليه السلام قال لعائشة رضى الله عنها حين دعت على سارق سرقها لا تسبخي
 عنه بد عاتك عليه اى لا تخففى عنه انه وتسيخ ايسبنك شدى ساكن اولغه دى ديرلر فتور حر بمعنائه
 بقال سبخ الخ اذا فتر وخف وقوى اولان نومه دى دير ابو عمر وايتدى سبخ نومه ونومدن اويانوب فارغ اولغه
 دى ديرلر نومه كم بعضيلر ان لك في النهار سبخا طوبلا قراءت ايتشلر فراغا طوبلا بمعنائه السخاخ سبنك
 فتيه حرارتى لايم اولان ره ديرلر وچكر كه قور رغن ره صوقوب يور طه سن كويمكه دى ديرلر بقال سخت
 الجراة اذا غرزت ذنهابا الارض السرخ سبنك فتي راء مهمله نك سكونيله وباءه موحد نك دى فتيه شول
 ره ديرلر كه واسع اوله السخ سبنك فتيه ولا ملك سكونيله درى صويغه ديرلر بقال ساخت جلد الشات اسخ
 واسخ ساختا من الباب الاول والثالث وساخ ايني خرا تيمكه ده ديرلر بقال ساخت الشهر اذا مضيت وصرت
 في اخره المسلوخ ميمك فتيه شول قيوند ديرلر كه دريسى حجار لمش اوله وساخ كياسى حجار مغه دى ديرلر بقال
 ساخت المرأة در غهاى زعته المسلاخ ميمك كسر به شول در بدر كه طواردن حجار لمشدر وبانك قونه
 دى مسلاخ ديرلر شول خرم ماغا جنه ديرلر كه قور رغن دوكة الانسلاخ همزه نك كسر به برسته برسته دن
 صير بلوب چقمق بقال اسخ الشهر من سنة والرجل من ثياب والحيمة من قشرها والنهار من الليل السالخ قره
 ابلان بقال اسود ساخت بلاضافة بغي بوصفت طر بقيه ذكر اولنور اضافة طر بقيه ذكر اولنار زر اهر بل دريسن
 سلخ ايتدن خالى اولماز مؤنثه اسودة ديرلر ساخت ابله صفات نماز السبخة سبنك فتي ولا ملك كسر به رمت
 وغرغ ديد كرى ونلر كه اكله قابل اولان لرلى كيدوب قورى اغاچي قالد قور السبخة ارمث وسليخة الغرغ في ديرلر السبخ
 سبنك كسرى ونونك سكونيله برسته نك اصلى ديشك كوكى الاسناخ جعي بقال اسناخ الاسنان اى اصولها
 السنوخ سبنك ونونك فتيه علمه ثابت قدم اولق يقال سبخ في العلم سنوخا من الباب الثالث اذا رسخ فيه
 وسلوخ ياغ ازوب فاسد اولغه دى ديرلر بقال سبخ الدهن من الباب الرابع وهولغة في رخ اذا فسد وتغير ريحه
 والسبخة السناخة سبنك فتيه اوله وكسر به تانيد رمر رايحه بقال بيت له سبخة وسناخة اى رايحه قبيحة السوخ

رخ

رخ

سبخ

سبخ

سرخ

سلخ

سوخ

سبنك فتي وواوك سكونيله اياق بره بمق بقال ساخت قوائمه في الارض تسوخ ونسبح من الباب الاول والثاني
 اذا دخلت فيها وغابت مثل ثاخذ بالشاء المثلثة السواخي سبنك وخانك فتيه والفق قصر به تعالى وزنى
 اوزن يرتاق اولق بقال مطرا حتى صارت الارض سواخي يعنى قن يغمور يغوب بالحق جوق اولسه فصل الشين
 الشدخ سبنك فتي وداك سكونيله ايجي بوش نسبه في فائق الانشد اخ همزه نك كسر به فائق بقال شدخت
 رأسه فانشدخ التشديد على وزن التكرم كذاك فائق بقال شدخت الروس شدد لكثرة الشادخه انك
 يوزنه اولان آق كه جملة يوزنى احاطه ايشس اوله وفعل قبيح من دى عبارت اولور مجازا بقال ركب الشادخه
 اى فعله قبيحة الشارخ بكيك بمعنائه الشرخ سبنك فتي ورايك سكونيله شارخك جعي بكتلر بمعنائه
 مثل صاحب وصحب وفي الحديث اقتلوا شيوخ المشركين واسخيو اسرخهم وشرخ بكتلرك وسائر نسبه نك اولى
 وشرخ هر بله ظاهر اولان اولاد ايل وشرخ دوه نك اضبسى ياروب چقمقه ديرلر بقال شرخ ناب البعير شرخا
 اذا شق البضعة وبضعه بانك فتي وضاد معجمه نك سكونى وعين مهمله ايله ات يار سيدر كه بو مقامه ديش
 بتدى ات مقصود در وشرخ شول اوق دمرنه ديرلر كه هنوز صوار لما مش اوله واوقه يكمش اوله الشروخ
 سبنك ورايك ضميله شرخك جعي وامثال بمعنائه ده كلوز كه سرخانك جمعيدر مثلان بمعنائه بقال هم
 شروخ اى اتراب يعنى ياستد اشلدر وشروخ بكيك اولق بمعنائه ده كلوز بقال شرخ الصبي شروخا شرخا
 الفوق سبنك فتي ورايك سكونيله اوق كرينك ايكى جانبى وفوق فانك ضميله اوق كرينه ديرلر كه كرش كيدى
 بر در شرخا لرحل دوه پالانك اوك قاشيله ردقاشى وبومقامه صاحب مذهب الشرخان كشادكى ميان
 پالان استرديدشدر وجامع اللغة صاحب دى كذلك ولكن غلط ايشلدر وبونى مؤيد اولور صاحب
 اساسك بقال لا يزال فلان بين شرخى رحله ديدى اذا كان مسفرا عفى الله عنه زير اشرخان طرفيندر وسط
 دكلدر كوياكه جوهرينك شرخا لرحل آخرته واسطته ديدى قولندن غلط ايشلدر حالا كه بومقامه
 واسطه مقدم بمعنائه در ته كم واسطه الكور ديرلر مقدم الكور بمعنائه وكوردن مراد كذلك دوه پالانيدر
 الشرخان سبنك فتي ورايك سكونيله ايكى نسبه كبرى رينه بكمي مثلان بمعنائه الشرداخ سبنك كسرى
 ورايك سكونيله ياغى بوبك اولان كسه كه هم ايلو وهم اوزون وله بقال رحل شرداخ القدم اى عظيم القدم
 وعر بضها الشوامخ شافخك جمعيدر بوجه بمعنائه الشموخ فتمتيله بوجه اولق بقال شيم الجبل شموخا من
 الباب الثالث اذا شقق يعنى بوجه اولسه وشموخ نكبر بمعنائه ده كلوز بقال شيم الرجل بانفه اى تكبر الشيم
 سبنك ضمي وميمك فتي تشدد به زم وزنى اوزن شافخك جعي بقال انوف شيم وزم دى شيم بمعنائه در
 ته كم مرور ايتدى الشماخ بن ضرار سبنك فتي وميمك تشدد به بر شاعر كاسميدر الشماخ سبنك كسرى وميمك
 سكونيله والشموخ سبنك ضمي وميمك سكونيله خرماسلق مينك اغاچلى وزم سلق مينك چونى مثابه سنه در
 وشماخ طاع باشى رأس جبل بمعنائه وشماخ انك النندكى آق قلدر در غره فرس بمعنائه اما شماخ
 شول وقت اطلاق اولنور ككه ابجه اولوب برون دليل كرى اراسنه دك اينوب طوداغه دك ابنيه وشماخ
 بووجه اوزن الى اق اولان اتد دى ديرلر الشماخية سبنك كسر به خوار جدن بر طائفه نك اسميدر كه عبد الله
 بن شماخك اصحايدر الشيخ سبنك فتي وبانك سكونيله قوجه بيمر بمعنائه الاسياخ همزه نك فتيه
 والشيوخ سبنك وبانك ضميله والشيخة سبنك كسر به والشيخان سبنك كذلك كسر به والشيخة ميمك
 وبانك فتيه والمشاخ ميمك فتيه والمشيوخاء ميمك فتيه وسبنك سكونيله وبانك ضميله والفق
 مد به بونلر جملة شيخك جمعيدر الشيخة مؤنثى الشيخ سبنك وبانك فتيه اصل اوز رينه مصدر در

شدخ

سرخ

شردخ

شيمخ

شمرخ

شيمخ

قوجه مق معنائه بقال شاخ الرجل يشبع شيئا الشيوخه مصدر در كذا لك قوجه مق معنائه ويا نك اصل
متر كدر ز را كلام عرب فعلول يوقدر وشول كله لركه بو وزن اوزن كمشدر كينونه وقيدوده وديومه
وهي موعه كى بونرك اصلي تشد بد ايله ابدى صكره دن تخفيف اولندي مثلا كينوتك اصلي كينونه ابدى
واكر اصلي مشددا وليدي كوتونه وقودوده ديلردى وباعتبار ياي اولانلرده واجب دكلدر بلكه همين يا
اصلنده متر ك ابدى نسكين اولندي ديك كفات ابدى كينونه اولق وقيدوده يدلك وديومه دائي اولق
وهي موعه قوجه مق معنائه درق كى الشيوخ على وزن التكرم كذلك قوجه مق معنائه در بقال شيوخ تشيخا
اي شاخ وتشيع بر كسنيه يي ياشيخ ناميله دعوت ايمكه دخي ديرلر بقال شيوخته اي دعوت شيوخه للتجليل يعني اكا
نهظيم ايچون شيوخ ديدم الشيوخ شيوخه ضيله ويا اولينك فخييله شيخك نصغير بفر الشيوخ شيوخك كسر بيله
كذلك نصغير دروشوچ د بلك جائز دكلدر فصل الصاد الصاخه شول اوز در كه قولاي صاغرا بده سندن
الص صا دك فخييله جاغرمق غابت سندنله يقال مع الصوت الاذن بصحتها من الباب الاول وبوسيدن
قيامته صاخه دبدر الصخه كذلك صادك فخييله اواز بقال ضربت الصخرة بحجر فسمعت لها صخرة الصراخ
صادك ضيله اواز صوت معنائه ومصادره صراخ مصدر در بانك كدر دن معنائه ديش ماعبارت
جوهر بدن فهم اولنن بودر كه اسم اوله الصرخه صادك فخييله رانك سكوتيله جاغرمق بقال صرخ صرخه من
الباب الاول الا صطراخ همزه نك كسر بيله بمعناها التصرخ فختينله و رانك ضمي وتشد بد بيله تكاف ايله اواز
ويرمك بقال التصرخ بحق يعني اخسر مق حيننده تكاف ايله اوز چقار موجه اقتدر المصرخ ميمك ضمي وصادك
سكوتيله و رانك كسر بيله فرياده ايرش كسنيه المستصرخ ميمك ضمي وسينك سكوتى و رانك كسر بيله مدد
طلب ابدوب فرياد ابدن كسنيه بقال استصرخنى فاصرخته الصرخ ميمك صادك فخييله رانك كسر بيله مدد طلب
ابدن كسنيه نك اوزى وصرى ممدده ايرش كسنيه يديرلر ومدد طلب ابدن دخي اطلاق اولتغايين اضداد دن در
الاصل همزه نك فخييله وصادك سكوتيله شول صاغره ديرلر كه اصلانسنه اشيمه بقال رجل اصلح اى بين الصلح
قال الفراء كان الكميث اسم اصلح الصلح بالفتحين صاغرا لى الصماخ صادك كسر بيله قولق دليكي سوراخ كوش
معنائه وسينله دخي لغت در بعضيلر ايتدى صماخ قولايك كند بدر صدفه كوش معنائه الصمخ صادك
فخييله وميمك سكوتيله قولايك دلينه اوومق بقال صمخ الرجل اى اصبت صماخه الصلاخ والصلوخ صادك
اوله كسرى وثانيه ضيله قه لا قله اولان چرك وسخ الاذن معنائه الصماخ صادك ضمي ايله شول سودر كه
قولش يكشمش اوله الا صاخه همزه نك كسر بيله ايشمك معنائه بقال اصاخ له اى استمع فصل الصاد التضمين
فختينله وميمك ضمي وتشد بيله برسنه يي سه رنك بقال تضمم بالطيب اى نلطع به التضمين على وزن التكرم
برسنه يي سورمك بقال ضمخته ناضمخا فصل الطاء الطاخ طانك فخييله و رانك سكوتيله بشورمك وكاه اولور كه
طخله مطبوخيت معناسى مراد اولور تقول هذه خبزة جيدة الطبخ الانطباخ همزه نك كسر بيله بشمك بقال
طبخت القدر والحم فانطبخ المطبخ ميمك وبانك فخييله بشمك موضع الاطباخ همزه نك كسرى وطانك كسرى
وتشد بد بيله بشمك حاضر لى ابن السكيت ايتدى اطباخ كاه اولور كه اقتدان واستوايد دخي ديرلر بلى چولمكه
قوب قابضه وريان ايمكه ديرلر بقال اطبخوا لنا قرضا المطبخ ميمك ضمي وطانك فخييله وتشد بد بيله موضع طبخ
يقال هذا مطبخ القوم ومشتهواهم ومشتهوا كاه ب چورجك يره ديرلر انطبخ طانك ضمي وبانك فخييله وتشد بد بيله
بشور بجلد ديك اولور طباخك جمع دره كاه اولور كه طخله ملائكة عذاب مراد اولور الطباخه طانك ضمي وبانك
تخفيفه بيله شول كو بو كدر كه چوملك قاينار كن اغرندن دو كوله طباخه عامر بن الياس بن مضر ك لقبيدر

بولقى

بولقى مزبور باباسى وضع ايش ابدى ضمي يعنى كرتن كاه يي بشورمكه مباشرت ايتد كچون الطبخ طانك
فخييله وبانك كسر بيله شول شرابدر كه اى ياريسى قاجه بشور رلر المطبخ ميمك ضمي وبانك كسرى وتشد بد بيله
كلر ياوريسى در ولدا الضب معنائه كه حسل ديرلر حاء مهمله نك كسر بيله وسين مهمله نك سكوتيله اندن
صكره غيداق ديرلر غين معجه نك فخييله اندن صكره مطبخ ديرلر ميمك ضمي وبانك كسرى وتشد بد بيله اندن
صكره خضر م ديرلر حاء معجه نك ضمي وضادك فخييله و رانك كسر بيله اندن صكره صب ديرلر الطبخ على
وزن التكرم كلر ياوريسى بومك بقال طبخ الحسل اذا كبر الطباخه او بيله اسينسنه ديرلر ها جره معنائه
طباخ الحراسينك زهرلر بدر سجام حر معنائه الطباخ زياده تشد بد اولان اسينه در الطباخ طانك كسر بيله
قوت وسيرك بقال رجل لبس بطباخ اى قوة ولا سمن الطباخه طانك فخييله و رانك سكوتيله اولان يانك تخفيفيله
علايت وزنى اوزن شول عورت در ككه محكم ائلو اوله مكتنزه اللحم معنائه الطبخ طانك فخييله و رانك
تشد بد بيله سوء معامله يورسنه يي الدن برقه وعورتنكاح ايمكه ديرلر واكشى سوده طخ ديرلر كدافى بعض
نسخ الصحاح الطبخ فختينله تخمه اولق بقال طبخ الرجل من الباب الرابع يا غلو طعمى جوق سوب امتلا اولق
الطبخ طانك فخييله وبانك سكوتيله برقم نسنه يي بولا شوق در بقال طابخ بطبخ من الباب الثاني اذا نطخ بالقمح
وقبح نسنه يي بولا سندر مغه دخي ديرلر بقال طابخه غيره يتعدى ولا يتعدى وطبخ نكر معنائه ده كاه
بقال طابخ فلان اذا نكر التطبخ على وزن التكرم بولا سندر مق التطبخ فختينله وبانك ضمي وتشد بد بيله
بولا شوق بقال طبخه فطبخ فصل الطاء الطبخ طانك كسرى وميمك فخييله سباق اغاچيدر كدافى
بعض نسخ الصحاح فصل الفاء الفخ فانك فخييله وتانك سكوتيله اياق برمقرن حين جلدوسه بوكوب ملايم
طوبه قدر بقال فتح اصابع رجليه فى الجلوس فتحا من الباب الثالث اصمى ايتدى فتحك اصلي ليندن در
ملايمت معنائه الافخ همزه نك وتانك فخييله الى واياغى يصى اولان كسنيه بقال رجل افخ بين الفخ اذا
كان عريض الكف والقدم مع اللين الفخ فانك فخييله وتانك سكوتى والفك مد بيله مؤنى بقال عقاب فحاء
لانها اذا انحطت كسرت جناحيها وغرزه ما يعنى سباع طيور در قره قوش ديككه معروف قوش فوق
استد كاه قنادرن ملايم دوند كچون فتخاد بد بيلر الفخ فختينله كوشمشن بر حلقه در كه انك قاشى
يوقدر وچنكه انك قاشى اولسه اول وقت كا خاتم ديرلر الفخ والفحات فختينله جمع وكاه اولور كه اى عورنلر
اياغك بر ماغنه طقرلر الفخ فانك فخييله برسنه در ككه انوكه قوش طو ترلر مصيده معنائه الفخاخ
فانك كسر بيله والفخوخ فانك و خانك ضيله فخك جمع الفخخ فانك فخييله و خانك كسر بيله غطي طكي اويويان
كسنيه نك بوغاز بنك خرد سيدر بقال فخ النائم بفتح من الباب الثاني الفخه فانك فخييله شول او يخور در كه
اويويانك بوغازى خرايه الفخ فانك فخييله ودالك سكوتيله فانك فخت الشئ فد خاذا كسرت الفخ
فانك فخييله و رانك سكوتيله قوش ياوريسى وفرخ شول اكنه ديرلر كه يار بلوب چقمغه با شليه الفرخه
فرخك مؤنى ديشي ياورى معنائه الافرخ همزه نك فخييله و رانك ضيله والا فراخ همزه نك فخييله جمع قلنى
الفراخ فانك كسر بيله جمع كثرى الافراخ همزه نك كسر بيله والتفرنج على وزن التكرم ياورى چقارمق بقال
افرخ الطائر وفرخ بمعنى وافر اخ سرى طاهر ايمكه دخي ديرلر بقال افرخ القوم بضمهم اذا ابدوا سرهم وافر اخ قورقو
زائل اولمغه دخي ديرلر بقال افرخ الروع اى ذهب الفرع بقال ليفرخ روعك اى يخرج عنك فروعك كچمخج الفرخ
عن البيضة و بقال افرخ روعك يافلان اى سكن جاشك وجاش حيمك فخييله و همزه نك سكوتيله قورخو
معنائه وافر اخ طاهر اولمغه دخي ديرلر بقال افرخ الامر اذا استبان بغدا شتابه ونفرنج اكن چاليمكه دخي ديرلر

يعنى برده شاخ ويرب

طبخ

طبخ

طبخ

طبخ

فخ

فخ

فخ

فخ

تمكه باشلغه ده ديرل بقال فرخ الزرع نفريخا الاستفراخ همزه نك وتانك كسر بله يا وري جقارمق
ايحون قوش بسمك بقال استفرخت الحمام اذا اتخذت لفراخه الفريخ فانك ضمي ورتك فتحيله صغيغه نصغير
اوزن بررجاك اسيدركه زمان جاهليت او قيوغله معرفه وفريخ كاه اولوركه عظيم ايحون نصغير اولور
بقال فلان فريخ قريش الفريخ فانك فتحى ورتك سكويه اولون ايك ييك ادم اولان مسافه ديرل فريشك
معنا سنه فارسيدن تعريب اولمشدر الفريخ فارك فتحى ورتك سكويه بقاله حمقاد بدكلى اوت دركه صو
قند بلرند بتر اكا فريخ دخی ديرل وفريش سزاوت ديدكلى اوت در الفريخ فانك فتحى وسينك سكويه
بوزمق نقض ايتمك معنا سنه بقال فريخ الشئ اى نقضه والانتساخ بوزمق نقول فسخت البيع والعزم والنكاح
فانفسح اى انتقض وبدي ازاله ايتمك معنا سنه ده كلور بقال فسخت به اسفخها من الباب الثالث وفسخ
ارقه دن قفقه اى رقعده دخی ديرل بقال فسخت عني ثوبى اى طرحته التفسيح فسختيله وسينك ضمي وتشديد بله
برنسنه مششوب چانلق بقال فسخت الفان في الماء اى تقطعت ويوكه تحمل ايتمكه دخی ديرل بقال نفسح
الربع تحت الحمل الثقيل وذلك اذ لم يطقه وربع راء مهمله نك ضمي ويانك فتحى ايله جمع در الئ ياشنده اولان
دوه لمزاد در الفسيح فانك فتحى وسينك كسر بله شول كسنه دركه حاجته طفر بوليه الافساخ همزه نك
كسر بله اونو فوق بقال افسح الرجل القران اى نسيه كذا في رواية الفراء الفسيح فانك فتحى وسينك
سكويه او غلا بجل او يوند كذب ابدوب برى ربنه ظلم ايتمك كذا في بعض نسخ الصحاح الفسيح فانك
فتحى وضادك سكويه باشى يارمق بقال فسخت راسه اى شدخته وشدخ شين معجه ودال مهمله ايله باشى
يارمغه ديرل وخرما قورغن فاتغه دخی ديرل الافتضاخ همزه نك وتانك كسر بله بمعناه بقال افتضخته الفضيح
فانك فتحى وضادك كسر بله شول شراب كه يالكر خرمقور غندن بدرل اتشه كوستر مكسرن الانفضاخ همزه نك
وفانك كسر بله دوه نك اورجى يارمق بقال انفضح سنام البعير اى انشدخ الفخ فانك فتحى ونونك سكويه
قهر ايتمك وذليل ايتمك بقال فخره الامير اى قهره وذلكه التفخيح على وزن التكريم بمعناه المنفخ ميمك كسر بله
ونونك فتحيله شول كسنه دركه اعداسنه غالب اولوب ذليل ايليه واكثر احواله باسطنر ياره الفوخ والفخيح
رايحه طيبه قورحمق بقال فاخذ منه ریح طيبة نفوخ ونفخ من الباب الاول والثاني كما يقال فاخذ بالحاء المهملة
كذا في رواية الاصمعي وابي عبيد واوز بد ايتدى فاخذ الريح نفوخ ديرل چينكه انوك صوتى اولسه الافاخذ
همزه نك كسر بله انسان بالتمك بقال فاخ الانسان فاخذة وفي الحديث كحل بائله تفخيح يعنى هر تبول ابدن
لاجرم للنور ضمير شميل ايتدى چينكه انسان يا خود حيوان نبول بدركن بالنسبه فاخ ديرل فصل القاف القفح
والقفاخ فافك اوله فتحى وثانیه كسر بله اومق ولكن قفح اولماز الاباشه اورمقه استعمال اولنور يا خود
برايى بوش نسنه ي اورمقه استعمال اولنور القفح والقليخ قافك فتحى ولا مكم سكويه اوله وقافك فتحى ولا مكم
كسر بله ثانیه اركك اوتك بقال قفح الفحل قاخاوقا اهدرفر ايتدى اصوانك اكثرى فعيل وزنى اوزن
بنا ايلندى بقال هدرهد يراو سهل سهيلا ونج نبيخا وقف قاخا قلاخ قافك ضميله برشاعرك اسيد فصل
الكاف الكم كافك فتحى وميمك سكويه قوش صغنى كم نكبر معنا سنه ده كلور بقال كم بانفه اذ انكبر الكم
ميمك فتحيله شول نسنه دركه يمكه قاتق اولور فارسيدن تعريب اولمشدر وكاخ برنوع طعام دركه اكا ترخان ديرل
براعر ايتمك او كونه انكلكه كاخ كتورد بلر اولنى بلدى كايتد بله بوكاخ دراعر اى ايتدى قد علمت كاخ انكم كخ نه
يعنى اعرابى كم ايله سلج بمعنا سنن قصد ايتدى كاخى قوش صاغمه سنه تشبيه ابدوب الا كاخ همزه نك كسر بله
اهل نكبر اولنرك اوتورمه سى الكوخ كافك ضميله فشدن بر اورد كبا جه سى ودليكى بوقدر الا كوخ همزه نك

فريخ

فريخ

فسيح

فسيح

فسيح

فسيح

فوخ

قفح

قفح

كخ

فخيله

فخيله كو خك جميدز قامش اولر معنا سنه فصل اللام اللباخية لامك ضميله ويانك تخفيفيله ويانك
تشديد بله شول عورندركه اعضاسى تمام كالنك اوله كوپا كه لباخه منسوب درولباخ غالبالجنن مأخوذ در
شجر معنا سنه اللج لامك ضميله ويانك فتحيله برجنس اغاچدر چنار اغاچنه بكر اللج لامك فتحيله كوزياشى
چوق اولوق بقال نكت عينه كثر دمعا لالاخاخ قارشق اختلاط معنا سنه بقال الفع عليهم امرهم اى اختلاط
والاخاخ صار مشغبه ده ديرل بقال انخ العشب اذا التف بعنى اوت جوق اولوب برى ربنه صار مشسبه الملتح ميمك
ضمي ولا مكم سكوى وتانك فتحيله عقلى قارشق اولان بقال سكران ملتخ اى مختلط عقله الملتح ميمك ضمي
ولا مكم فتحى وطانك فتحى وخانك تشديد بله عقلى قارشق اولان كسنه اصلى ملتخ در عامه تحريف ابدوب
ملتخ ديرل الاخاخيه لامرك فتحى وخاء اولينك سكويه سور اكلنماق الاخاخان شول كسنه دركه سوزى اكلنمايه
يقال رجل الاخاخان اذا كان لا يفصح اللطخ لامك فتحى وطانك سكويه بولا سندر مرق بقال لطخه بكذا الطخا فلتطخ ولطخ
سوز اتغه دخی ديرل بقال لطخ فلان بشر اى رى سور يان يه دخی ديرل بقال فى السماء لطخ من سحاب اى قليل
اللطخ فسختيله وطانك ضمي وتشديد بله بولا شوق بقال لطخه بكذا الطخا فلتطخ اى اوتنه قتلوث فصل الميم
الميم ميمك ضميله سكوى كده اولان بلكدر الخة بر مقدار ايلك وفي المثل ميمك الى خة عرقوب وعرقوب
اوكه ده اولان سكير در الخة ميمك ضمي وخانك فتحيله ميمك جميدز الاخاخ همزه نك كسر بله ايلك ايلك بقال
انخ العظم جرى فيه الخ ودوه سمر مكمه دخی ديرل بقال انخ الابل اذا سمنت وفي المثل بين المعخه والجفاه والمعخه ميم
اولينك ضمي وميم ثانيه نك فتحيله سزديك اولور نته كم عجفاء عين مهمله نك فتحى وحيك سكويه ارق ديك اهور
الاخاخ همزه نك وتانك كسر بله ايلك جقارمق بقال انخ العظم اى اخر جت مخه التميخ تانك وميمك فتحى وخاء
اولينك ضمي وتشديد بله بمعناه بقال انخ اى اخر جته انخ فتحيله ودالك ضمي وتشديد بله بقال ادخت
الابل اى تقاعست في سيرها وتقا عس تراخيه ديرل ودال معجه ايله دخی لغت در كذا في بعض نسخ الصحاح المارخ
ميمك فتحى ورتك سكويه براغاچدر كه اندن اود چقيه سى سر بعدرو في المثل في كل شجرة ترو واستجد المارخ
والعفار وعفار عين مهمله نك فتحيله وفاليله يورقورده اولان اغاچ زند معنا سنه ومرخ استغه ده اولان اغاچدر
زند معنا سنه ومرخ برنسنه ي اورمغه ده ديرل بقال مرخت جسدى بالدهن مرخا من الباب الثالث الترخيخ على
وزن التكريم كذلك اومق بقال مرخت جسدى بالدهن الام اخ همزه نك كسرى ايله برنسنه ي صولويتمك
نقول امرخت البجين اذا كثرت ماء حتى رقت ذوالمروخ بريرك ادبدر المريح ميمك كسرى وتانك كسرى
وتشديد بله شول اوزون وقدر كه انوك دورت بلكى اولور واني اوزاغه انازلور مريح معروف بلد زه ديرل كه
بشني قات كوكه در خنسدندر يعنى سيان اولن بلد زندر المسخ ميمك فتحى وسينك سكويه برصورتى
اندن قيمه صورت دوندركه ديرل بقال مسخ الله قد ايعنى حق تعالى انك صورتى ميمون صورته دوندركه
المسخ رجالدن شول كسنه دركه انك ملا حنى اوليه وشول تديرل كه انك لذنى اوليه وبقال مسخ كذا طعمه
اى اذ بهه وفي المثل هو مسخ من لحوم الخوار وحوار حانك ضمي وواوك تخفيفيله دوه ياوريسنه ديرل كه هنوز
سردامر اوله الامساخ ارق اولوق بقال بكرة في الفرس امساخ حمله وحما حاء مهمله نك فتحيله انك بودند ديرل كه
انك بودى ارق اولوق ايجير ليرينند كربه عد اولنور الماسخ سينك كسرى ويانك تشديد بله يا بچي قواس معنا سنه
الماسخيات شول يابلره ديرل كه ماسخه نام يا بجه منسوب دركه از دقييله سندن معروف يا بچيدر الامضوخه
همزه نك ضمي وميمك سكوى وضاد معجه نك ضميله تمام ونصى ديد بلكى وانك پراغيدر تمام ناء مثله نك ضميله
برضيف اغاچدر ونصى نونك فتحى وضاد مهمله نك كسر بله برجنس اولنور الامضوخ همزه نك ضمي وميمك سكويه

الاماخ همزه نك فتحيله

لج

لج

لج

لج

لج

لج

مدخ

مرخ

مسخ

مسخ

امضوخه نك جمع در ذكر اولنان بناتانك بپراقلى معناسنه المصميك فتي وضادك سكونيله ذكر اولنان
 بپراقلى ديوشورمك بقال مضختها من الباب الثالث الامتصاخ بعناه بقال امتصختها اذا انتزعتهما منه واخذتها
 المصميك فتي ولاملك سكونيله قاتى يورميك بقال ملح القوم ماخه صالحه من الباب الثالث اذا بعد وفى الارض
 وملح باطله دور شكه دخی دیرل بقال فلان ملح فى الباطل ماخا برده فيه ویکتر منه الامتلاخ همزه نك
 وتانك كسر بله قور برق بقال امتلح فلان ضرسه اى نزعه وضرس ضاد معجه نك كسرى ورائك سكونيله
 اضى ديشه دیرل وبقال امتلح العقاب عينه اى انتزعها وقايح قنندن حصار مغه دخی دیرل بقال امتلحت السيف
 اى انتصبته وانتضا ضاد معجه بله قلیح صیر مغه دیرل مملح العقل مملح ضمى ولاملك فخیله منزع العقل معناسنه
 المالح مملح فتي ولاملك كسر بله لذی اولمین ات مسیح معناسنه الملاخه ات طاتسز اولمق بقال ملح ملاخه من
 الباب الخامس فصل النون النخ نونك فتي ویا نك سكونيله چيچك دبدكلى علت وهر بدنه چقان اوفاجق
 نسنه لدر كه صوبله طولواوله اكانج دیرل الناخه بلاد اهییه معناسنه بر كسنه مجبر اولسه یعنی سر كس اولسه
 الناخه من النواخ دیرل ویا نجه من البواخ دخی ر وایت اولنشد رباء موحده وخیله مایبند و او دن مقلوب
 همزه ابله ككذلك داهییه معناسنه النخا شول طاغدر كه دپه سی دوزاوله اكه معناسنه النخ نونك فتي
 وتانك سكونيله قور برق نزع وقلع معناسنه یقال نخ البازی اللحم بنسره ومنسر مملح كسر بله وسینك فخیله
 یرجی قوشلرك بورنه دیرل منقار معناسنه وبقال نخ ضرسه والشوكه من رجله دیشن چقر دی ویا غندن
 دبكس چقر دی معناسنه المختاخ مملح كسر بله جنیستره دبدكلى دمور كه عورنلر انوكه قل قور پر لر
 منقاش معناسنه النخ نونك فخیله قاتى یورميكه دیرل سیر عنیف معناسنه بقال نخ نخا من الباب الاول
 اذا ساو سیرا غنیفا و نونك ككذلك فخیله شول دوه لره دیرل كه صدقه ان كسنه نك یانده چوكر بلور
 تاكه زككایز یان الله الخه نونك فخیله قول اسیر معناسنه بعضیلر ایشلین صغر در دبدكلى بلیر ثعلب ایتدی
 ایشلین صغر معناسنه اولمق صوابدر زیرا خدن مأخوذ در كه نخ طواری قاتى سورمكه دیرل و فی الحدیث
 لبس فی الخه صدقه كسانی ایتدی حدیث شر بغه اولان نخه لفظی نونك خمیله در ایشلین صغر معناسنه در
 وفرا ایتدی حدیث شر بغه اولن نخه نونك فخیله زكات ان كسنه زكاتی الدقن صكره كندی نفسیچون
 برالتون الملق معناسنه در النخه نونك فتي و خانك سكونيله بعد فختینله دوه یی چوكرمك اتخخ علی
 وزن التزلزل دوه چوكرمك بقال نخ تحت الناقه فختخت اى ابركتها فبركت النسخ نونك فتي وسینك سكونيله زائل
 قلیق بقال نخ تحت الشمس الظل اى ازالته ونسخ تغییر معناسنه ده كلور بقال نخ تحت الريح اثار الدار اذا غیرنها
 ونسخ بر كتابك نسخه سن المغه دخی دیرل بقال نخ تحت الكتاب ونسخ بر نصك حكمتی انوكه مثلی اولن نص زائل
 قلیق الانساخ بعناه بقال انسخ تحت الشمس الظل كذلك وانساخ كتابك نسخه سن یاز مغه دخی دیرل بقال
 انسخ تحت الكتاب الاستنساخ كذلك كتاب نسخه سن یاز مغه دیرل بقال استنسخ تحت الكتاب نسخه نونك
 ضمى وسینك سكونيله منسخ منه اولان اصل نسخه نك اسیدر الناسخ شول نص در كه نص اخر ك
 حكمن ازاله قلمس اوله المنسوخ حكمتی زائل اولان نص التناسخ میرانده اولن تناسخ ورثه دن بر طائفه نك بیننده
 تركه قسمت اولندن انلر دخی وفات ابدوب مال اخر ورثیه انتقال ایتكدر النسخ نونك فتي وضادك سكونيله
 اثر معناسنه در بقال صابم نسخ من كذا ونسخ خاء معجه ابله اكثر در نسخ دن كه خاء مهمله ابله در ونسخ دخی
 اثر معناسنه در ونسخ دن فعل بنا اولما زنه فعل دینور ونه خود بفعل ابو عمرو بونلرك مایبندن فرق
 ابدوب ایتدی نسخ خاء معجه ابله شول اثر در كه نویده و ثوبك غیر نك باقی قالور ونسخ خاء غیر

ملح

نخ

نخ

نخ

نسخ

نسخ

معجه ابله نفس فعل در و ابوز بدا ایتدی نسخ ونسخ بر معنایه در كه نسخ خاء مهمله ابله صوصا جمعه دیرل نسخ
 خاء معجه ابله دبدكلى كبی تقول نضخت نسخ من الباب الثالث النضاح نونك كسر بله صوصا چشوق در مناخه
 كبی یزیدی ایتدی نسخناهم بالنبل نسخناهم ده لغت در اوق سیدك معناسنه الانتضاح همزه نك وتانك
 كسر بله صوصا حلق بقال انضخ الماء اذا ترشش النضاح نونك فتي وضادك تشدد بدله چوق كان یغمور
 بقال غیث نضاح اى غر یروغر یغین وزاء معجتین ابله كثیر معناسنه در النضاحه ضادك ككذلك تشدد بدله
 كثیر الماء اولن بیكار بقال عین نضاحه اى كثیره الماء ابو عید ایتدی یاری تعالینك فیها عینان نضاحتان
 دبدوكی قولنده نضاحتان فوارتان معناسنه در یعنی قینا میجر لدر النضحه نونك فتي وضادك سكونيله
 بر مقدار یغمور در النسخ اوفورمك بقال نسخ فيه ونسخه ايضا لغة فيه وبابله استعمال اولند قه بلانك
 معناسنه كلور بقال نسخ بها اى حبق وحق خاء مهمله نك فتي وباء موحده نك سكونيله اوتورق یرندن بل
 چقیغه دیرل ونسخ كبر معناسنه ده كلور بقال رجل ذونفخ اى ذو كبر خیله دخی استعمال اولنور بقال ذونفخ اى
 ذو غر وكبر المنفخ كوروك كه دمورجی التارند در النافخ اوفورجی ومنه قولهم ما بالدارناخ ضرمة اى افس فیها
 احد و ضرمة فختینله شول اودوند دیرل كه او جندك اتشی اوله اكسی معناسنه الانتفاخ اوفورلوب ششمك
 و بوجلمك معناسنه ده كلور بقال انتفخ النهار اى علا النفخه نونك فتي وفانك سكونی ابله والنفخه نونك
 كسر بله والنفخه نونك خمیله قارن ششمك بقال جد نفخه ونفخه ونفخه اذا انتفخ بطنه الانفخ شول كسنه در
 كه خایه سی ششمش اوله بقال رجل انفخ اى بین النفخ النفخ فختینله خایه ششمك مرضی النفخه نونك فخیله وفانك
 سكونيله شول طاغدر كه دپه سی دوزاوله بخاء كبی نونك فتي ویا نك سكونيله لفظا ومعنی النفاخ نونك خمیله
 لذیذ اولان صغوق صوبل شترین وسر دمعناسنه واناسمی لانه بنفخ الفؤاد بیده یعنی قابض و در صغوق قلیله
 النفخ نونك فتي و فافك سكونيله یاشی دماغه ایرنجه یار مقدر یقال نفخ رأسه من الباب الثالث الاناخه همزه نك
 كسر بله دوه چوكرمك بقال نخ تحت الجمل فاستنخ اى بر كنه فبرك و ابرك دوه چوكرمك التنوخ فختینله و و او ك
 ضمى وتشدد بدله اركك دوه ناچه یی جماع ایتكیچون چوكرمك بقال تنوخ الجمل الناقه اناخها ایتسفن هاو سفاده
 سین مهمله ابله وفابله طوار جماع ایتك معناسنه در ومنه قولهم نوح الله الارض طروقه للماء یعنی خدای تعالی
 یری صوبیه مخمل قلسون تنوخ تانك فتي ونونك خمیله بر قینله نك اسیدر خندن ولا تقبل تنوخ بشدد بد
 النون التویج یك سو پلیوب تهدد ایتك الوخواح و او ك فتي ویا نك سكونيله ضعیف الوریحه و او ك فتي
 و رانك كسر بله شول خمیر در كه صوبی چوق اولمغه صوبی اوله الورخ فختینله خمیر كوشك اولمق بقال وزح
 العجین یورخ من الباب الرابع اى استرخا الاراحة همزه نك كسر بله خمیری صولی وكوشك ایتك بقال ارخته
 انا التورخ علی زن التكریم كتاب تاریخ یازمق بقال ورخت الكتاب بیوم ككذلك ارخته الورخ فختینله
 كیره یاس بقال وسخ الثوب یوسخ وسخا من الباب الرابع التوسخ فختینله وسینك ضمى وتشدد بدله والاتساخ
 همزه نك وتانك كسری وتشدد بدله یعنی التوسخ فی المعنی المصدری بقال توسخ الثوب واتسح الا یساخ همزه نك
 كسر بله كیرلندر مك بقال وسخته انا المواضحه تمیمك خمیله یولد شكك سبركی سیراتك در شوبله ككذلك
 اولمایه واستقاده دخی حال بو بله در كه قیودن صوبی یولد اشكاله برابر چكمكه دیرل كسانی ایتدی
 مواضحه صلند صوچكمه ده ایتكی كسنه بری بر بله معارضه ایتكدر بعد هر ایتكی معارضك معارضه سنه استعار
 اولندی الا یساخ همزه نك كسر بله آرزو ایتورمك بقال اوضحت له اى اسقیت له قلیلا الوضوخ و او ك
 فخیله وضادك خمیله شول صودر كه قوغه نك یاروسنده اوله فصل الهاء الهیخه هانك ویا نك فتي ویا نك

نسخ

نسخ

نوخ

نوخ

نوخ

نوخ

نوخ

نوخ

نوخ

دخی فحی و تشدید به شول عورند که انلو اوله الهمج کذلک فحیات ثلاثه ابله و تشدید به شول اوغلاندر که
 کذلک انلو اوله پس هینج یانک تشدید به فعلیل و زنی و زنی در باب الدال فصل الالف الابد فحیتنه دهر
 معناسنه در که زمان طو بلندن عبارند و اید دایم معناسنه دخی کاور الابد همزه نیک مد به ایدک جمعیدر الابد
 همزه نیک و یانک ضمیمه کذلک ایدک جمعیدر و اید مصدر دخی کاور اقامت معناسنه یقال اید بالمكان
 یا اید من الباب الثاني اید ای اقامه و توحش معناسنه ده کاور یقال ایدت البهیمه تا اید و تا اید من الباب
 الاول والثانی ای توحشت التاید علی وزن التفعیل توحش معناسنه یقال تا اید المنزل ای اقفر والفتنه
 الوحوش یعنی قحج منزل خراب اولوب انده وحوش ساکن اولسه الاید همزه نیک فحیتنه و یانک کسر به
 برلفظدر که اید لفظنه تا کید ایچون ذکر اولنور یقال اید ایدک یقال دهر دهر الایدین همزه نیک
 مد به و یانک کسر به کذلک تا کید ایچون ذکر اولنور یقال لافعله اید الایدین و اید الایدک یقال دهر
 الایدین عوض العاضین عوض عین مهمله نیک فحیتنه و واک سکونیه بد معناسنه در التاید علی وزن التکریم
 برنسنه یی محلد ایدک الاید همزه نیک و واک فحیتنه وحشی اولان جانور لر و شول قافیه ره دخی او اید دیر که
 غرابندن او تر و اوزاق و لایتلرده سو بلندنور الاید همزه نیک مدی و یانک کسر به شول بلاکه اول نیچد زمان
 سو بلندن الاید ایل و زنی و وزن کسر بنده طو غریبی ولود معناسنه کرک جاریه قسمی اولسون کرک حر قسمی
 اولسون الابد ضمیمه قوی و فرموده اولان نقه یقال ناقه اید اذا کانت قویه موثقه الخلق و لا یقال للبعیر
 اید الابد قوی قلیق یقال ایدها الله یعنی حقی تعالی انی محکم ایشون و یقال ایدنی الله بعد ضعف ای قوای
 الموحدة القرى میمک ضمی و جیمک فحیتنه شول ناقه در که ارقه سی محکم اوله موثقه الظهور معناسنه و قری
 قافک و راء مهمله نیک فحی ابله ارقه معناسنه در الموجد میمک ضمی و جیمک فحیتنه محکم معناسنه یقال بناء وجد
 ای محکم اید کسر بنده برلفظدر که دوه یی منع ایچون استعمال اولنور الابد فحیتنه واحد معناسنه در که
 اول عدد در نقول احد و اثنان واحد عشر واحدی عشرة و اما قوله تعالی قل هو الله احد فهو بدل من الله لان
 النكرة قد تبدل من المعرفة كقوله بالناصية ناصية ظاهرا جوهر بنك بوكلامی لفظ هو ضمیر شان اولما دغنه
 بناء در که ضمیر شان اولد قه احد خبر اولورتا و به احتیاج اولما زو کسائی ایتدی چنکه عدده الف لام داخل
 اولسه جمیعسنه داخل اولور نقول ما فعلت الاحد عشر الف درهم و بصیر بون ایتدی الف لام جزء اوله داخل
 اولور فقه نقول ما فعلت الاحد عشر الف درهم پس احد اسم در مخاطب اولغه صالح اولان کسنه یی اطلاق
 اولنور بونک واحد و جمع و مذکر و مؤنث برابر اولور و منه قولهم ما فی الدار احد قال الله تعالی لستن کا حد من النساء
 وقال فامنکم من احد عنہ حاجزین هذا ما قاله الجوهری وفيه ان معنى الجمع في هذه الامثلة من وقوع النكرة
 في سياق النفي لامن وضع لفظ واحد والکلام فيه الاستبعاد همزه نیک و تانک کسر به یانک اولنور یقال
 استوحد الرجل ای نفر واحد ضمیمه برطاغک اسمیدر مدینه منوره التاید علی وزن التکریم ایدک بنسنه یی
 بر قلیق و بر زیاده ایدک فر بعض عربدن احد همزه سن حروف اصلیه کی استعمال اولناسن روایت ایدوب
 ایتدی یقال مع عشرة فاحد هن ای صیرهن احد عشر و فی الحدیث ان قال رجل اشار بسبابینیه فی الشهد احد احد
 یعنی بر ماغله اشارت قل که اول سبابه یینادر ایدک بر ماغله قلمه و سبابه سین مهمله نیک فحی و باء موحده نیک
 تشدید به شهادت بر ماغنه دیر الابد همزه نیک فحی و دالک تشدید به نقه نیک جوفنده صوی دور ایدوب
 یورکندن و اوزم بر مسی یقال الدات الناقه تؤد ادا ای رجعت الحنین فی جوفها حنین حاء مهمله اید شول صوته

اید

اجد

احد

ادد

دیر لفتدن ناشی

ناشی اوله و ایدک تشدید دخی دیر ل یقال دت فلانا داهیه تؤده ادا واد قوته دخی دیر ل الابد همزه نیک کسر به
 والاده کذلک بلاد داهیه معناسنه و منه قوله تعالی لقد جئتم شتاد الابد همزه نیک کسری و دالک فحیتنه اده نیک
 جمعی الابد همزه نیک مد به علی وزن فاعل یعناه الابد همزه نیک فحی و دالک کسر به فریاد و صوت تشدید
 ادد همزه نیک ضمی و دالک فحیتنه ییندن برقیله نیک باباسی ایدر که اول اددین زیدین کهلان بن سبابین جمیدر
 و اددی طائفة عرب منصرف قلمشدر در نقب کی عمر کی لای نصرف قلمشدر در ادد همزه نیک فحی و زانک
 سکونیه ییندن برقیله نیک باباسی ایدر که اول اددین الغوث بن نبت بن مالک بن کهلان بن سبادر و ادد قبیله سی
 اوج دور لودری ادد شتوه و وری ادد عمان و وری دخی ادد السراة در الابد فحیتنه ارسلا ن دبدکاری جانور
 که معروفدر و ادد کذلک ارسلا ندن خوف ایدمک و ارسلا ن کی اولمق یقال ادد یا سدم من الباب الرابع ای رأی
 اسدا و خاف منه و صار کالاسد فی اخلاقه و فی الحدیث اذا دخل فهد و اذا خرج اسد و فهد فانک فحی و هانک
 سکونیه یارس دبدکاری جانور در و اسد کاه اولور که سکونیه ادد غلنده استعمال اولنور بنی ادد ده لغت اولمق
 اوزن یقال هم الاسد اسد شتوه ای هم الازد ادد شتوه الاسدی فحیتنه و تشدید یانک یزدن برنوعدر
 الابد همزه نیک مد به و سبنک ضمیمه اسدک جمعی اجیل کسری که جبالک جمعی در الابد همزه نیک فحی و مدی
 و سبنک فحیتنه کذلک اسدک جمیدر جبل ابله اجبال کی الاسد مؤنثی کندی ریه ایه ایز بد و اسد مضمر دن بر
 قبیله نیک باباسی ایدر که اول اسدین خزیمه بن مدر که بن الیاس بن مضمر و اسد کذلک بیعه دن بر قبیله نیک
 ایدر که اول اسدین ربیع بن زرار در الماسد میمک فحی و همزه نیک سکونیه و سبنک فحیتنه ارسلا نی چوق بر
 الاستیساد همزه نیک کسری و سبنک سکونیه جرأت ایدمک یقال استیساد علیه ای اجترأ علیه و اوت قوی
 اولوب یی ریه صار لمغه دخی دیر ل یقال استیساد التی قوی و التف الابد همزه نیک کسری ابله برنسنه نیک
 اوزنه قدر و ب حر یص ایدمکه دیر ل یقال اسدت الکلب و اوسدت ای اغریته لصید و اوسدت کله سبنک
 و اوی الفدن دونه در و ایدساد افساد ایدمکه دخی دیر ل یقال اسدت بین القوم ای افسدت الاسادة همزه نیک
 کسر به یا صدق بالین معناسنه و سادده ده لغت در که و سادده دخی بصدق معناسنه در و واک کسر به
 الاصد همزه نیک ضمی و صادک سکونیه شول و چوک کوکله دیر ل که ققتانک التنه کیر ل وانی خرده قروا شلر
 دخی کیر التنا صید علی وزن التکریم کوکله کیدر مک یقال اصدت تا صید الاصید همزه نیک فحی و صادک
 کسر به او وکی فناء در معناسنه و یولفت در و صیدده الاصید همزه نیک کذلک فحی و صادک کسر به اغل
 حظیره معناسنه که حظیره حاء مهمله نیک فحی و طاء معجمه نیک کسر به در و اصید و صیدده لغت در که و صید
 دخی اغل معناسنه در الایصاد همزه نیک کسری و مد به قیو یغلق نقول اصدت الباب اذا غلقته و هو لغه فی
 او صدت و منه قرأ بوعمر و انها علیهم مؤصدة بالهمزة ذات الایصاد همزه نیک کسر به بر موضعک اسمیدر که داحس
 و غبر انام انلرک مجر اسمیدر یعنی میدانیدر که ذات الایصادده ذکر اولنور انلر یار شته قوه شلر در و یار شک یوزاوق
 انمی رحدی و ارایدی الایصاد همزه نیک کسر به شول چقور بر در که طاغرا راسنده انده صو ایرکور الابد
 فحیتنه له جله معناسنه در یقال افد الرجل یا فدن من الباب الرابع و کوچ قریب و لمغه دخی دیر ل یقال افد الرجل
 ای دنالافد همزه نیک فحی و فانک کسر به مسنجل اولان کسنه التاید علی وزن التکریم برنسنه یی محکم قلیق
 و بو تو کیده لغت در یقال اکت الشی و وکت الابد فحیتنه غایت معناسنه در مدی کی یقال ما مدک ای
 منتهی عمرک و امد غضب معناسنه ده کور یقال امد علیه من الباب الرابع مثل امد علیه ای غضب امد همزه نیک
 مدی و میمک کسر به سرحد بر بهر شهر ک ادد بر الابد فحیتنه اگری و لمق یقال اود الشی یا وداود امن الباب

ازد

اسد

اصد

افد

اکد

امد

ای غنیمت بالماء البارد و بور کی صفوتی ایچون صغوق صوابی که دخی بتراد دیر المبرده میم و رانک فخیله
 باعث پروت اولان نسنه اسمعی ایندی بر اعرابه سوال ایندم که سری قوشلق و قنینه او یخو یی جل ابدن نه در
 دبدم ایندی انها مبرده فی الضیف مسخنة فی الشتاء یعنی نومه فحایان صغوقلغه قیسن اسجاقلغه وسیله دو
 المبرده میم کسر به و رانک فخیله که که انوکله دور مقوله سنی که لر المبرده بانک فخیله که ددن دوشن خردوات
 البارد ثابت اولان نسنه بقال لی علیه الف بارد و بقال سهوم باردای ثابت لا یزول البردان عصرا ن معنایه که
 صباحه اخشامه دیرل البردان بهناهما البرده فختنه تخمه اولمق و فی الحدیث اصل کل داء البرده البرده
 همزه نك و رانک کسر به بر معروف علت در پروندن و رطوبتدن ناشی اولوب جماعه فتور و پرور البرد فختنه
 طلوه که کون یغار بقال برت الارض و برده و فلان علی البناء لله جهول البرد بانک فخی و رانک کسر به طلوه
 یقدران بلوت بقال سحاب بردا البرده همزه نك و رانک فخیله بجهناه بقال سحاب ابردا ی ذو برد و ابرد دیو شول
 صغره دیرل که لونی سیاهله ای اولوب لاجه اوله البرود بانک فخیله و رانک دخی فخیله صغوق معنایه و صغوقچی
 معنایه که کور بده الیمن معلوم اولان نسنه تقول هو لبرده یعنی اذ کان معلوما مالک و خالص معنایه که
 کور بقال هی لک برده نفسها ای خالصا البرد بانک فخی و رانک سکونیه بزلدن بر نوع در البرود فختنه
 والا براد فخی همزه ابله کذلک جمعی در و بر اسماء رجالاتدن در برد الخندب چکر که نك ایکی قنادی البرده شول
 چکر سیاه کلیدر که دورت کوشه لودرانی عر بلر کیرلر و فی حدیث ابن عمر برده فلوت و فلوت فانک فخیله شول
 برده دیرل که کوجوک اولماغین ایکی اوجی بریره قوشمه البردی بانک فخی و یانک تشدد بد به بر جنس او خ مادر
 البردی بانک فخیله و یانک تشدد بد به حصیر اوقی دبد کیری اوت در طاملره و دیوار له قورلر البرد بانک فخی
 و رانک کسر به مرئ معنایه در و بریدی ترجمه فختاده طویلله قی و طویلله قاری ابله نفسیر ایتشدر غالباً
 بومعنا ی جوهر نك البرد المرئ دبدکی قولندن اخذ ایتشدر و لکن ظاهر بودر که مرتب و لا یخون ترتیب و ترتیب
 اولنن ات معنایه در نه کم صاحب مغرب ایتشدر البرد البغل المرتبة فی الرابطة تعرب بر به دم ثم سمی
 الرسول المحول علیهم سمیت المسافة بقال حمل فلان علی البرد و اون ایکی میل برده دخی بر بدیرلر و بر بدیر سوله
 دخی دیرل پیک معنایه و بر بد فراتق معنایه که کور و فراتق اکادیرلر که ایلر و واروب قور قور خیرلر
 و بره فانک فخیله فارسیدن تعرب اولمشدر اصلی پروانندن در الاراد پیک کوندرمک بقال ابردا الی الامیر اذا
 رسل الیه الیه بد و ابراد برده داخل اولغه دخی دیرلر و صغوق صوابی و رانک کسر به بقال ابردا الی الامیر اذا
 سقیته ماء بارد المبرد میم فخی و یانک سکونیه و رانک کسر به شول کسنه در که برده داخل اوله بقال جئنک
 مبردین یعنی حرارت ساکن اولدخی حینه البردان فختنه بر موضع اسیدر البرجد بانک فخی و رانک سکونیه
 برسن و زنی اوزن شول کلیدر که غلیط اوله البعد بانک فخی و عینک سکونیه ارغ اولمق قر بک ضد بدر بقال بعد
 بعد من الباخماس البعید ارغ اولان نسنه بقال مانت منابعید و ما انتم منابعید یسنوی فیله الواحد و الجمع
 الابعاد همزه نك کسر به ارغ ایتمک بقال بعد غیره المباعده میم فخیله کذلک ارغ ایتمک بقال باعد و ار قاشق
 معنایه که کور دیش مصادره التباعد ارغ ایتمک بقال بعد تبعد البعد فختنه باعدک جمعید رخادمله
 خدم کی و بعد هلا که دخی دیرل بقال بعد یبعد من الباب الرابع و بعد ارغ اولمق معنایه که کور بقال مانت
 منابعید و ما انتم منابعید یسنوی فیله الواحد و الجمع و بونه مؤنث ایچون مخصوص لفظ یوقدر الباعد ارغ
 اولان کسنه و هلاک اولان معنایه که کور بقال نه غیر باعد و غیر بعد بالفختین ای غیر صاغر و صاغر ذلیلله
 دیرلر و بقال ایضاً نه غیر بعید ای کن قریباً البعد بانک فخی و عینک سکونیه ار قاشق کرک مسافه جهتندن

برجن
بعد

کرک قرات جهتندن بقال بینا بعد ای من جهة المسافة والقربة الابعاد ده ارغ اولان و خاش معنایه که
 کور بقال کب الله الابعاد لفیه یعنی خاش خدای تعالی اغزی و یوزی اوزن دوشورسون البعدان بانک فخی
 و عینک سکونیه بیدیک جمعیدر غیفله رفغان کی و رغیف راه مهمله و غین معجه ابله ایتمکدن بر نوعدر بقال
 فلان من قربان الامیر و من بعد ان الابعاد قرات جهتندن ارغ اولان کسنه را قاربک ضدی در بعد صکره
 دیکدر قبل کله سنک مقابلیدر بونلر ایکی اسمدر در مضاف اولد قاری حینه طرف اولور لر و بونلر ده
 اصل اضافتدر فختنه مضاف الیه مخاطبک معلومی اولد و یچون حذف اولنسه ضم اوزن مبنی اولور لر و بنالری
 ضم اوزن اولد غنک وجهی بودر که ایتد امر دن مبنی اولد قاری معلوم اولنر بر اعراب حالند اتم رفوع او اور
 دکالر در فاعل اولور لر و نه خود مبتدا و خبر اولور لر بعید بانک فخی و عینک فخیله بعدک تصغیری در بعیدات
 جمعی در بقال رأیته بعیدات بین ای بعید فراق و بونک اصلی بودر که بر کسنه بر مقدار زمان یه لدا شدن
 مفارقت اند کدن صکره ملاقات ایدوب ینه مفارقت ایدر بواسطوب اوزن نه کره مفارقت اند کدن صکره
 رأیته بعیدات بین دیرل پس بعد ممکن اولین ظروف زمان دن در و عر بک اما بعد دیکلری فصل
 خطاب در یعنی بر کلامدن فارغ اولوب کلام اخره با شلغه وسیله اولسون دیودر البلود فختنه مقیم املق بقال
 بلد یا مکان من الباب الاول ای اقام بالبلد مقیم اولان کسنه البلده بانک فخی و لامک و نایه البلد فختنه
 شهر و بلد اثره دخی دیرلر البلاد همزه نك فخیله جمعی و بلد دوه قوشی بواسطه دیرلر بقال هواذل من بضعة
 البلد یعنی شول یر مرده دن اذل در که دوه قوشی ای یواسنده ترک ایتشدر و بلد یرارض معنایه که بلد
 منازل قردن بر منرک اسیدر که قوس بر چندندر قصر ایامد شمس اکنازل اولور و بلد کوکسه دخی دیرلر
 صدر معنایه بقال فلان واسع البلده ای واسع الصدر و بلد ای قاشک ان سی پاک اولغه دخی دیرلر بقال
 رجل بلد ای لبس بمقرون الحاجین البلاد بانک کسری و البلدان بانک فخی و لامک سکونیه بر بورک
 جمعلی در البلاده بانک فخیله حماقت که زکاتک ضد بدر بقال بلد فلان من الباب الخامس البلید بانک فخی
 و لامک کسر به احمق اولان کسنه التبلد فختنه و لامک فخی و تشدد بد به تکلف ابله حماقت ایتمک بقال تبلد
 ای تکلف للبلاد و تبلد حیرنه متردد اولمه دخی دیرلر بقال تبلد ای تردد مخیر التبلید علی وزن التکریم کنبدی
 بره اورمق بقال بلد تبلد اذا ضرب بنفسه الارض البلاد همزه نك کسر به بره یا یشق و بر کسنه نك طواری
 کند اولمق بقال بلد الرجل اذا كانت دابة بلیده و صاحب مصادرك البلاد خداوند ستور کند شدن دبدکی
 مخالف اولور المبالدة ایکی کسنه قلجله بری برن اورمق مبالطه کی که مبالطه میم فخیله و باء موحده ابله و طاء
 مهمله ابله کذلک قلجله شق معنایه در البلاد همزه نك فخیله و یانک سکونیه شول کسنه در که عظیم الخلق
 اوله یعنی فرموده اوله البلیدی فختنه و نونک سکونیه و الف مقصوره ابله استلوع یرص معنایه که البلیدی
 میم فخی و یانک سکونی و دالک کسر به شول دوه در که بک اولوب دوچی اوله البلید بانک فخی و نونک سکونیه
 بک سنجاق علم کبیر معنایه فارسیدن تعرب اولمشدر البلید بانک فخی و یانک سکونیه حالی صحر البلید
 بانک کسر به بیدانک جمعی البید بانک فخی و یانک سکونیه و البیود فختنه هلاک اولمق بقال باد الشئ بیدیدا
 و سود ای هلاک الایادة هلاک ایتمک بقال اباد هم الله ای اهلکهم البیدیه بانک فخی و یانک سکونیه دیشی مرک
 بید بانک فخی و یانک سکونی و دالک فخی اوزن بناسیه غیر معنایه در بقال هو کثیر المال بیدانک بیدانک فصل
 الاءاتعدا فانک کسری و قافک سکونیه کر بره در که کشنیز دبدکی اوت در التاند لامک کسر به شول
 مالدر که سنوک یا نکهده حاصل اولوب قدیمی مالک اوله و بومال طارفک نقیضی در که طارف طامهله و فابله

بلد

شد
بید
تقد

دلد

حادث اولان مالدر التلاد تانك كسر بله والالاد همزه نك فتحيله كذلك مال قديم وتانك اصلي بونلرده
واويدى وفي الحديث هن من بلادى يعنى سور ل شول نسنه لدر كه انلرى قرا نندن اخذ ايتدم قديمى التلاد
ضمينه قديمى حاصل ولحق بقال تلاد المال يتلد ويتلد تلاد دامن الباب الاول والثاني وتلد مقيم اولغه دخی
ديرل بقال تلاد فلان فى بنى فلان اذا قام فيهم الالاد همزه نك كسر بله مال ابدنك بقال تلاد لرجل اذا تلاد مالا
المتلد ميمك ضمی ولا ملك فتحيله التلید تانك فتحی ولا ملك كسر بله شول كسبه در كه عجم ولا يند طوش اوله
وصغير لکی حاله ولايت اسلامه كتور بلوب اند بيومش اوله ومنه حديث شريح في رجل اشترى جارية
وشروط انها مولدة فوجدوها نليدة فردها المولدة بمنزلة التلاد وهو الذي ولد عندك الالاد همزه نك فتحيله
عبد القيس قبيله سندن برجه بطنك اسيدركه عمانك الالاد بدير وبونكه نسيه اولوغلر يته باعث قديمى
انك ساكن اولد قلر يحون در و عمان عينك ضمی وميمك تخفيفيله ريشه ك ادبدر فصل الشاء التلاد تانك فتحی
وهمزه نك سكويه ياش اولق ندى معناسنه وصوغوق اولق وكاه اولور كه تحريك اولوب فتحينه تعبير
اولور التلاد تانك فتحی وهمزه نك كسر بله ثنائك اولان يروئيد صغوقلش كسبه يده ديرل بقال وجل ثنداي
مقرو والتلاد تانك فتحی وهمزه نك سكوى والفك سد بله جاريه معناسنه دردا تاء كى قلب اوز زينه امافرا
تاء داء وسحناء ديردى فتحينه حرف حلقدن اوتروو ابو عبيد ايتدى فرادى غيرى بونى ديش كسبه يوقدر
وابن السكيت ايتدى كلام عربده فعلاء يوقدر وتحريكه والف مدوده ابله الا تاء واردر و بودخى كاه اولور
تسكين اولور جوهرى بدير ابن السكيتك بوكلامى صفاته كور در زير اسماء ايكى كله واردر كه تحريكه كلسدر
كه انلر قراءه وجنفاء در كه ايكى موضعك اسلم بدير التلاد تانك فتحی و رانك سكويه فاتحق كسر معناسنه بقال
ثردت الخبز ثردا اى كسرة التلاد تانك فتحی و رانك كسر بله فاتحق التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
سكويه ثربد معناسنه الا تاد همزه نك كسرى و تانك كسرى وتشد بدير بله التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
وبواصلند التلاد تانك فتحی و رانك كسرى و تانك كسرى وتشد بدير بله التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
اولوب ادغام واجب اولديسه و تاء مثله مهمو سه اولوب تاء مثنات مجهول اولغين ادغامه قابليت اولماد يسه
تائي تاء مثنات قلب يليب مثلى اچنده ادغام ايتد بدير و رانك تاء مثنات تاء مثله مهمو سه اولوب تاء مثنات
ايتمين اتردد بدير بوتقد يرجه ظاهر اولان حرف اصلي اولور التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
صوغو تانك كسر ابدوب ايمقدرو بومنهى در التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
سكويه اخر ماقور و غينك بومشامغياشله ياندر التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
وتعد تاء و تدي دخی ديرل بقال هذا بقل تعد معد اذا كان رخصا غضا پس معد تعدك تابعى اولور مستقل استعمال
اولما زاماعر بيلردن بعضى مستقل دخی استعمال ايتشد و رخص راء مهمله نك فتحی و خام معجمه نك سكويه
او ك اولان نبات ديرل و غرض غين معجمه نك فتحی وضاد معجمه نك تشدد بدير تازة معناسنه التلاد تانك فتحی وميمك
كسر بله وميمك سكويه دخی لغت در شول از اولان صودر كه ماده سى يعنى اصلي اولميه الالاد همزه نك كسرى
وتانك سكويه والالاد همزه نك كسرى وتانك تشدد بدير از صويه كلك بقال التلاد تانك فتحی و رانك سكويه
الماء القليل التلاد على وزن المفعول شول صودر كه اوز زينه جوق كسبه جمع اولوب لى تو كنه كى قريب ابدلر
ومثود شول كسبه يديرل كه انك سئوال جوق اولغه انوك ياندر اولان مال تو كنور و شول كسبه يديرل
كثرت جماع انوك منبسنى قطع ايتش اوله التلاد فتحينه شول موضعك اسيدركه روضة التلاد ديكله معروفدر
التلاد شول اوغلا قدر كه اوت يكه شروع ايتش اوله تلاد تانك فتحيله عربدن رقيه قديمه در كه انلر صالح نيينك

تاء

ثرد

تعد

تد

صلوات الله عليه قوميدر منصرف اولماسى واولماسى جائز در الالاد همزه نك كسر بله وتانك سكويه شول
طاسدر كه انوكه سورمه چكنور لر التلاد تانك فتحی و واولك سكويه والالاد همزه نك كسرى
اولوب خلقى قوى اولوب بلوغه قريب اوله مراهق معناسنه التلاد تانك فتحی و واولك سكويه
الجد حيمك فتحی و حانك سكويه والالاد همزه نك كسرى و حانك سكويه والالاد همزه نك كسرى
و حود دامن الباب الثالث و حود قلت خير ده ديرل و نبات قليل اولوب اوزمغه دخی ديرل بقال حود التلاد تانك فتحی
ولم يطل الجد حيمك ضيله و حانك سكويه بمعناه التلاد تانك فتحی و حانك سكويه بمعناه التلاد تانك فتحی
و حانك كسر بله شول كسبه در كه قلبى طار اولوب قليل الحير اوله بقال حود الرجل حود دامن الباب الرابع و حود
قور بلى اولان بله دخی ديرل بقال عام حوداى قليل المطر الا حودا همزه نك كسرى بله كذلك قليل الحير الملق بقال
احمد الرجل اى حود الحادة حيمك ضيله مراهق موضعك اسيدركه حيمك فتحی و دالك تشدد بدير بابا باسى وانا
باباسى و جد نصيبه ونصيبه لو كسبه يوتخته دخی ديرل و جد كسبك معناسنه ده كور بقال جد الخلل حوده من
الباب الاول اى صرمة و صرمة قطع معناسنه در و جد ناقه نك مة سى صرمة مقدر متضرر اولمقد بقال جد اخلاق
الناقعة اذا اضر بها الصر ارا الجد و ضمينه جمعى كور و فعلند جدت يافلان ديسن بناء مجهول اوز صرت
ذاجد معناسنه الجد بدير نصيبه لو كسبه خطيطة معناسنه و بكي معناسنه ده كور كه كنه نك نقضى در و در كه
كشش بزم معناسنه ده كور بقال ملحقة جد بدير بلاها لاناها يعنى مفعول و ملحقة ميمك كسرى و حاء مهمله نك
فتحيله جار سب معناسنه در الجد حيمك و دالك ضيله جد بدير جمعى مثل سر يروسر و جد بدير يوزينه
دخی ديرل و كچه ابله كوند زه دخی جديان ديرل بقال لافعله ما اختلاف الجد بدير و جد بدير السرج اكر تحت لريش
التلاد اولان جوشقلى كه اكرم ديرل الجد بدير تانك تانيه سى در بومولد در عرب جدية السرج ديرل و جدية السرج
دخی ديرل يانك تشدد بدير الجد و مخطوط معناسنه كه نصيبه لشم ديك اولور و جد غنام معناسنه ده كور
ته كم دعاده لا ينفع ذا الجد منك الجد ديرل لا تنفع ذا الغنى منك غناه معناسنه يعنى غنى اولانلره غناسى مفيد اولماز
بلكه مفيد اولان سنك طاعة كه استعلا در پس منك عندك معناسنه اولور و جد اولوق معناسنه ده كور
قال الله تعالى جدر بناى عظيمة و بناوقيل غناه وجد اولوق حاصل قابغه دخی ديرل و فى حديث انس كان الرجل
مناذا قرا البقرة وال عمران جدينا اى عظم فى اعيننا الجد حيمك فتحی و دالك و يانك تشدد بدير نصيبه
منسوب اولن كسبه حطى معناسنه ابن السكيت دن بوبله و ايت و تشدد بدير الجدد بدير ارض صلبه معناسنه
وفى المثل من سلك الجدد امن العثار الا جدد همزه نك كسرى بله يره وارمق بقال جد القوم اى صاروا الى الجدد
واجد ايريك ولحق معناسنه ده كور بقال اجد الطريق اى صار جدد اواجد بزنسنى قصد ايتك بقال
اجد فى الامر و بقال جد بها امرا اى جدامره بها نصب الامر على التمييز كقولك قررت عيناى قربت عيناى الجادة
اولو يول شاه راه معناسنه الجواد حيمك فتحی و دالك تشدد بدير جاده نك جمعى الجد حيمك كسر بله بزنسنى
كر چكدن ايتك هزل ك مقابلى كه هزل زاء معجمه ابله بزنسنى خور تابله ايتك تقول منه جد فى الامر مجد
من الباب الاول والثاني اذا فعله لا على طريق الهزل و بقال فلان محسن جدا ولا بقال جدا بفتح الجيم و جد عجله
معناسنه ده كور بقال هو على جد امر اى على عجله امر و بقال فى هذا خطر جد عظيم اى عظيم جدا و عر بلك
اجدك واجدك ديد كلى اوله حيمك كسر بله تانيه فتحيله ايكى دخی برمعنا يدر و بواستعمال و لغاز الا مضافا
اصمى ايتدى بونك معناسنه اجد منك ابدى انتصابى نزع خافض اوز در ابو عمر و ايتدى بونك معناسى مالك
اجد منك ابدى يس انتصابى مصدر بيت اوز در ثعلب ايتدى شول نسنه كه شعده كور اجدك در حيمك

توهد
جدد

جدد

جود

کسر به و شول نسنه که و جدک در واوله جیم مفتوح در الخاد والمجد میمک ضمی و حیمک کسر به جهد اید می
معناسنه جد فی الامر و اجدی الامر دیر لغتین اوزن الحجاده میمک ضمیله خصوصت اید شیمک محاقه معناسنه
بقال جاده فی الامر ای حاقه الجد حیمک ضمیله شول قیود که اونی چوق یرده اولو راجده حیمک ضمیله بر شهر در
در یا کنار نه در و جد مرکب ارقه سنه شول خطه دیر که مرکب کندی لونه مخالف در و جد یو له دخی
دیر ل طریق معناسنه الجد حیمک ضمی و دال اولینک فخیله جد نک جمعی طر بقلم معناسنه قال الله تعالی
ومن الجبال جد دیض و حجر یعنی شول یولر که کیمی اق و کیمی قر می اولوب واقع اولدی جبالک رکنه مخالف
اولو و جد رای معناسنه ده کلور بقال رکب فلان جد من الامر اذ رای فیه رای الجدد میمک ضمی و دالک
فخی و تشدید به شول کلیمه دیر که انوک مختلف یوللری و متنوع الاجه لری اوله الجدد حیمک ضمی ابله کهنه
اولان بزله دیر لر فار سیدن تعریب اولمشدر اصلنه کد اید و هر نسنه که بری بر پنه بغلنه کرک ایب قسمی
اولسون کرک تازه اغاج بدانی اولسون اکاجد دیر لر بعضیلر ایتدی جد ادد یو افاق اغا چله دخی دیر لر صغار
شجر معناسنه الجدد حیمک ضمی و دال اولینک سکونیه شول سیاه فورد جغاز که کجه ابله او تر چکر که یی
ستیه در الجدد حیمک ضمی ابله جد حیمک جمعی که کجه ابله او تن بو چکر در الجدد حیمک فخی و دال اولینک
سکونیه دوز و محکم اولان یرده دیر لر الجده حیمک کسر به بر نسنه یکی اولق بقال جد الشی مجدده من الباب
الثانی ای صار جد بدا المجد و میمک فخی و حیمک سکونیه کسلیش بزه جلاه در کاهدن کسلیش اوله الجدد
تاتک و حیمک فخی و دالک ضمی و تشدید به یکی اولق بقال تجد الشی ای صار جد بدا و تجد مده نک سودی
کسلیش بقال تجد الضرع ای ذهب لبنه الاجداد و الجدد و الاستجداد یکی قلم بقال بهی بیت فلان فاجد
بیتامنی شعر یعنی فلانک اوی کهنه اولما غن قلدن یکی او قلدی و بقال لمن لبس الجدد ابل و احد واحد الکاسی
یعنی صاعغه اسکت و یکیلر کی و کیدر نه جد ابله و احد اخر ما اغا جنک میوسنک قطعی زمانی قریب اولق
بقال جد النخل ای حان له ان مجد الا جد ان فختنه کجه ابله کوندز بقال لا فعله ما مختلف لاجدان ای اللیل والنهار
الجداد و الجدد حیمک کسر به و فخیله خرماسی مثل الصرام و الصرام و القطاق و القطاق و صرام مهملتن ابله
اغاج کسمی و قطاق طاء مهمله ابله اوزم کسمی پس فعاله فعال مطر در هر شید که اند بر فعالک و قتی مراد اوله پس
بونلر متعاقب و متوارد اوله ده اوان و اوان کله سنه مشاب اولمشدر در همزه نک مکسور اولمه سی و مفتوح
اولمه سی جائز اولمده و بومقوله یرده مصدر فعل و زنی اوزن کلور فانک فخیله مثل الجدد و الصرم و القطف
المجدده میمک ضمی و دالک فخی و تشدید به صرارد بد کیری یا غله مسمی کسلیش ناقه بقال هذه ناقه
مجدده الاخلاق الجدد حیمک فخیله و الف مده ده ابله مسمی کو چک اولن عورت صغیره الندی معناسنه
و جداء صومر حیرای دخی دیر لر بقال هذه فلاة جداء ای لاماء بها الجده حیمک فخی و دالک ضمیله شول قیوندر که
انوک سودی از اوله شدت چک کسزن و جد و بر موضعک اسمیدر که اند کلاب ادلو بر صو واردر و اول
صونک اوزنه ابلکی کره او غراش اولمشدر که اولکی او غراشه یوم جد و دیر لر که بو ثعلب ایچون واقع اولمشدر
بکر له کمز بور لر وائل نام کسنه نک او غلر بدر الجدد حیمک فخیله جد و دیک جمعیدر و یکی یی جدود دینر
جدود قیونده استعمال اولنور کجه مصورد یر لر میمک فخی و صدادک ضمیله الجدد حیمک فخیله و الفک مد به
شول قیوندر که اند سودی کنش اوله بر عیب عارض اولد ایچون الجدد فختنه شول فضا در که انک نباتی
اولیه و جد دبلاد تمید بر موضعک اسمیدر الجده حیمک فخیله و رانک کسر به شول بر در که انک اونی اولیه
الاجرد همزه نک و دالک فخیله جعناها بقال ارض جرده و فضاء اجرد الا جارد همزه نک فخی و رانک کسر به

جر د

اجردک جمعیدر و اجرد شول کسنه در که انک حسمنه تونی اولیه و اجرد شول ایدر که تونی قصه اوله و یو به
اولق انک صفات حمیده سندن در اجارد همزه نک ضمیله و رانک کسر به بر موضعک اسمیدر الجرد حیمک
فخیله و رانک کسر به شول خرماد اغیدر که انک یرانی ازاله اولمشدر ماد امکه یی قاز له اولیه اکاجر بد دیر لر
سعد دیر لر سبن مهمله و عین مهمله نک فختنه الجرد حیمک فخی و رانک کسر به واحدی بقال جردت عنه
ای قشرت عنه یعنی قاین صوبدم و شول بلو کدر که بر جماعتدن بر خصوص ایچون اولمشدر تمام به دخی جرد
دیر لر سنه نه معناسنه الجرد و میمک فخی و حیمک سکونیه قانی صوبلش نسنه الجرده حیمک ضمیله صوبلش
قالب یان لری الجارد علی وزن الصابون شوم کسنه بقال رجل جارد ای مشوم و قتلک بلنه دخی دیر لر
بقال سنه جاره دای سنده الحبل و محل میمک فخی و حیمک سکونیه فتلک معناسنه در الجارد و العبدی
صحابدن بر کسنه در که اسمی بشر بن عمرو بن عبد القیس دره جارد بد کار نک و حیمک یودر که بر زمانه
دوه سیه قاجوب دای لری اولان بنی شیبانوار دقه دوه سنک بر می رایدی سرایت ایدوب بنی شیبانک جمله
دوه لری هلاک اولدی الجارد دینه رانک ضمی و بانک تشدید به زیدین بر لاشنه نک دیر که انلر ای جارد دیر
بن ای زیاده نسبت اولنور الا جردان همزه نک فخی و حیمک سکونیه و الجردان یکی کون با خردا یکی ایدن عمارندر
قال الکسانی بقال مارا یت مذاجردان و مذاجردان یعنی بومن او شنه بن و عبارت جوهر بد اجردان الفله
واقع اولمشدر بونقدیر جده مذاسم اولوب مبتدا و خبر اولو ر الجرده حیمک ضمی و رانک سکونیه و الجرد میمک
ضمی و رانک فخی و تشدید به و الجرد میمک ضمی و رانک فخی و تشدید به اهی دخی صوبقون معناسنه در
بقال فلان حسن الجرده و حسن المحمد و حسن الجرد بقال حسن العربیة حسن الممیری و حده و تشدید به
دخی دیر لر سن مستوی معناسنه الجرده حیمک فخیله اسکی برده که خای کنش اوله المجرده میمک ضمی و رانک
کسر به نعمان من مذکر عورتک ایدر که هیله ملکی ایدی الجرد علی و زن التکریم بر کسنه بی کسی سندن
چقار مق و فیحی فنندن چقار مق و اغا جک بد اغ کسوب اصلاح انک الجرد تانک و حیمک فخی و رانک
ضمی و تشدید به صوبقون فخری معناسنه و برایشه سعی انک بقال جرد الامر ای جرد فیه الاجرد امتداد اولق
بقال الجردنا السیرای امتد و طال و راز لوب یو شیمغه دخی دیر لر بقال الجرد الثوب ای انسحق ولان الجردان
حیمک ضمی و رانک سکونیه انک و غیری حوارک ذکر قضیب الفرس معناسنه مثلاً الجرد حیمک و رانک فخیله
چکر که الجرده فختنه کذلک واحدی مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور و جردا چکر که مذکره مخصوص دکلدر
بلکه جرد اسم جنس در بقوله بقره و قمر له ثمره و حمامه کبی و بونلر بکر نه کوار ایه پس بونک مذکر نک
حی بودر که لفظ اخر دن اوله تک واحد مذکر جمع ملقب اولیه و جرداناس معناسنه ده کلور بقال ما دری
ای الجرد عاره ای ای الناس ذهب به و عار عین مهمله و راء مهمله ابله اذهب معناسنه در الجرد تان فختنه ابلکی
سازنه ایدی که زمان اوله مکة مشرفه ده اولو ر لرایدی المجرده میمک ضمی و حیمک سکونیه شول بر در
که نوک اوتن چکر که اولیوب ضایع انش اوله بقال جردت الارض علی البناء المجهول ادا کل الجرد نباتها و مجرود
شول کسنه یی دیر لر که چکر که یی دن قاری اغریه بقال جرد لا انسان علی المجهول ايضا ادا کل الجرد فاشته کی بطنه
الجرد حیمک فخی و رانک کسر به کذلک چکر که یی دن قاری اغریه کسنه الجرد حیمک فخی و رانک سکونیه
کوده ده اوفاجق قبار جقلمر حقیق چکر که یی دن بقال حردال رجل جردان من الباب الشانی ادا شیری من کل الجرد
و شراشین معجه و راء مهمله ابله بدنه سو جیلر حقیق المجرد میمک ضمی و حیمک سکونیه و رانک فخیله
و دالک تشدید به کهنه ده سرعت انک بقال اجرد فلان ای اسرع الجسد فختنه بدن نقول منه تجسد

جر د

جسد

کما تقول من الجسم تجسم وجسد زعفران مثلونسته به دخی دیرلکه انکله بویا بویارلر وجسد قاته دخی دیرلر
 وجسد کذلک مصدر دخی کلور جسد به الدم مجسد دن که باب رابعه ندر قان یا یشمق معناسنه الجاسد
 سینک کسر به والجسد جیمک فقی وسینک کذلک کسر به یا پشن قان الجسد میمک ضمی و جیمک سکونیه
 وسینک فقیله قرمز احر معناسنه کذلک مجسد شول بزه دیرلر که بویا به طویش اوله الجاسد میمک فقیله
 جمی الاجساد همزه نك کسر به بزبونق بقال اجسد ثوب فلان اجساد اذا شمع من الصبح الجساد جیمک
 کسر به زعفران الجسد میمک کسر به وسینک فقیله بدن دکن بز و فرا ابتد بواصلنه مجسد ابدی زرا
 بوا جسد دن مأ خود در بقال اجسد ای الصبق بالجسد وقال بعضهم فی قوله تعالى فاخرج لهم عجلا جسدا
 له ای احر من ذهب الجسد زیاده اللام وفتح الجیم والسنین برتک اسیدر الجعود جیمک وعینک ضمیله صاج
 قور جق اولق بقال جعد شعره جعوده الجعد جیمک فقی وعینک سکونیه قور جق اولان صاج وجعد
 شول کسنه یه دیرلر که قور جق صا چلی اوله بقال رجل جعد الجعد جیمک فقی وعینک سکونیه جعدک
 مؤثقی وکاه اولور که جعد کریم اولان کسنه یا اطلاق اولنور اما قینکه جعد الیدین وجعد الانامل دیسه لر نجیل
 مراد اولور و انامل یرمق و جعد بنه دیرلر وکاه اولور که بدسز دخی ذکر ایدر لر نجیل معناسنه وجعد بز نوع
 اوندر که دن کنار نه بتر وجعد ملاج معناسنه ده کلور بقال ثری جعد ملاج طو یراق معناسنه نتکم تعد دیرلر
 ملاج اولان خر ما معناسنه وجعد دوه نك تویی چوق اولانته دخی دیرلر بقال بعیر جعد الو برای کثیره قو و بر
 فقیته ده دوه نك توینه دیرلر التجمید علی وزن التکریم صاچی قور جق ابثک بقال جعد صاحبه تجمیدا
 ایا جعد جیمک فقی وعینک سکونیه و ایا جعاده کذلک جیمک ضمیله قور د ککنینی در ذب معناسنه حالا که
 قور د جعد وجعاده اسملوقیزی یوقدره فی المثل هی الخمر نکی الطلاء کالذئب بکنی ایا جعد یعنی کنی حسن
 و علی قبیح در و طلاء بر سنه حسن و برسون یا خود دوا اولسون دیوسور بلن نسنه یه دیرلر جعد جیمک
 فقی وعینک سکونیه بر قبیله نك با سمنک ادیدر که جعد بن کعب بن ریععه بن صعصعه در ابغه جعدی
 اندر دندر وکاه اولور که دوه نك اغزندن کلن کو پوکی جعد دله صفتلر لر قش بری بری اوزر بنه واقع اولسه بقال
 جعد اللغام یعنی کو پوکی چوق دوه ولغام لامک ضمیله وغین معجه ابله دوه اعزندن صاچیلان کو پوکه دیرلر
 الجعد جیمک کسری و لامک سکونیه دری الجلود ضمتنه جلدک جمی در در بلر معناسنه الجلده جیمک کسر به
 و کذلک لامک سکونیه جلدک واحد بدروا مابعض اشعار ده لام مکسو رقائشدر ضرورت شعرا یچون
 ز را شاعر اولانلر قافیه ده ساکن اولانی ما قلنک حرکتیه متحرک ایدر کلشدر در بعضیلر ایدی جلد و جلد
 سکونیه و فقیله لغت در سبه و سبه و مثل و مثل لغت اولدغی کی اما ابن السکیت بو معروف دکلدر بدی الجلید
 علی وزن التکریم دوه نك در یسن چقرمق بقال جلد جزون کما بقال سلخ شانه و قل مابقال سلخ جزون الجلد
 میمک ضمی و لامک فقی و تشدید به شول ات در که اورمه دن الم چکمه بقال فرس مجلد اذا کان لا یجزع
 من الضرب الجلد جیمک فقی و لامک سکونیه اورمق بر حیثیه ته که دری یه تأثیر ایدر بقال جلد احد جلد
 ای ضرب و اصاب جلد کما بقال رأسه و بطنه اذا ضرب رأسه و بطنه و جلد برك ادمه دخی دیرلر بهادر
 معناسنه جلد کبی وکاه اولور که جصد دخی دیرلر لامی جیدن صکره ضاد مجعید دوندر مکاه ساکن
 اولغین الجلد میمک کسر به و لامک فقیله شول دری پان سیدر که صاخی صغان عورت انکله صاخی
 صغر کن یوزینه اورا جلد فقیته شول در یدر که بر بوزاغنه ارقه سندن صویوب بر دیری بوزاغیه کیدر لر
 تا که اولن بوزاغنه سی انی قو قو لیوب دری بوزاغیه رام اوله و جلد شول ایری ناقدره دیرلر که انلرک

جلسد

جعد

جلد

اولادی و سودی اولیه الجلده فقیته جلدک واحدی بر ناقه معناسنه و جلد برك یره دخی دیرلر ارض صلبه
 معناسنه و جلد برك اولغه دخی دیرلر صلابت معناسنه الا جلد همزه نك فقی و جیمک سکونیه کذلک
 برك معناسنه در الاجلاد همزه نك فقی و جیمک سکونیه والا جلد فقیته جملدر برك لر معناسنه
 واجلاد بدن معناسنه ده کلور بقال اجلاد لر جل ای حیمه و بدن واجلاد جلیدک جمی دخی کلور بهادر لر
 معناسنه التجالید تانک فقی ایدر کذلک بدن معناسنه الجلده جیمک فقیله بركک صلابت معناسنه بقال جلد
 الرجل من الباب الخامس الجلید جیمک فقی و لامک کسر به بهادر الجلد جیمک ضمی و لامک سکونیه و الجلد جیمک
 ضمی و لامک فقیله الجلود ضمتنه و الجلود میمک فقی و جیمک سکونیه محلوف و معقول کبی مصدر اولی اوزن
 بهادر لق معناسنه درو محلوف حاه مهمله ابله اندا یچمک معناسنه در الجلد نك فقی و لامک ضمی و تشدید به
 کو جله بهادر لق ابثک ۱۰ اسنه و جلد ر شقی معناسنه ده کلور بقال تجلد القوم بالسیوف اذا ضربوا المجالده میمک
 ضمی و لامک فقیله اور شقی مبالطه معناسنه الاجلاد همزه نك کسری و جیمک سکونیه اور شقی بقال اجتلد
 القوم بالسیوف الجلده جیمک فقی و لامک سکونیه بر ناقه در که سودی زیاده یا غلو اوله و جلد شول قیون
 دیرلر که انوک سودی و قوزیسی اولیه الاجلاد جیمک کسر به جلد نك جمی سودی جرب اولان ناقدر معناسنه
 و جلد بیوک و محکم اولان خر ما اغاچلر بنه دخی دیرلر الجلودی جیمک فقی و لامک ضمی ایدر شول کسنه یه دیرلر که
 جلود دیکله معروف کو یه منسوب اوله که افر بقیه کو بلر ندن در وافر بقیه فابله و راه مهمله ابله و قاف ابله
 بر نیجه مخصوص شتر لک اسیدر ولا تقبل الجلودی بضم الجیم الجلید جیمک فقیله و لامک کسر به کیجه ابله یا غن
 قیراغی و اول شول رطو بتدر که کیجه ابله کو کدن یا غوب یراه زرینه ابند کی کی طو کر تقول جلدت الارض
 علی البناء للجهول یروزینه قراغی یا غدی معناسنه الجلوده میمک فقی و جیمک سکونیه شول بزه دیرلر که اوزر بنه
 قراغی یا غش اوله الجلدی جیمک ضمی و لامک فقی و الف مقصوره ابله عمان ملکک اسیدر الجاحد میمک ضمی
 و لامک فقی و غاء معجه نك کسری و دالک تشدید به شول ارقه سی اوزن یا تن کسنه در که کند و بی کو توب
 اتوب اوزنوب ایا جلد جیمک فقی و لامک سکونیه و عینک فقیله زیاده محکم اولان نسنه الجلاعد جیمک ضمی
 وعینک کسر به شول دوه در که قوی و شد بد اوله الجلاعد جیمک فقیله جعدر جلد جیمک فقیله بر موضعک
 اسیدر الجلد جیمک فقی و لامک سکونی و میمک فقیله قیاد صخر معناسنه و چه قده یه دخی دیرلر ایل کثیر
 معناسنه الجلود جیمک و میمک ضمی و لامک سکونیه کذلک قیاد ذات الجلامید جیمک فقیله و میمک کسر به
 بر موضعک اسیدر الجلد جیمک فقی و میمک سکونیه طوکوب بوز اولان صوکه ار بن صونک مقابلیدر و بواصلنه
 مصدر ایدی بو معنایه صکره دن نقل اولندی و مصدر معناسنه ده کلور الجلد فقیته جامدک جعیدر طوکوشلر
 معناسنه خدم خادمک جمی اولدغی کی بقال کثر الجلد الجود ضمتنه مصدر در طوکوق معناسنه بقال جلد الماء یجدر
 جلد وجود امن الباب الاول اذا قام یعنی قن ینک و لسه بو به دیرلر و کذلک قان و قانه شیمه اولان نسنه قور یوب
 برك اولغه با شلسه جلد ام دیرلر الجهادی الاولی و الجهادی الاخره جیمک ضمی و دالک فقیله و الف مقصوره
 ابله فعالی وزنی اوزن معروف ابیرک اسیدر جمد دن مأ خود در الحمد و الحمد صمتنه اولی ده و ضم حیم و سکون
 میم ابله ثانیه عسر ابله عسر کی شول یره دیرلر که برك اولوب یوکسک اوله الاجاد و الجهاد همزه نك فقیله و جیمک
 سکونیه اولی ده و جیمک کسر به ثانیه جمدک جعیدر ر محک جمی ارماح و رماح کلد کی کی الجهاد جیمک فقیله
 شول یردر که اکا یغمور یغماش اوله و شول ناقه در که انک سودی اولیه و شول بلد ر که اند یغمور یغیمه بقال
 ناقه جمد و سنه جمد و نجیل اولان کسنه یه دخی ایتسلر جمد له دیرلر یعنی جامد الحال اولدن زائل اولسون
 جمد فعال وزنی اوزرینه کسر اوزن مبنی اولدی زیر ابو مصدر دن معد و لدر ای الجمد له عربله ک جمد د کلدی

جلادی

جلعد

جلد

جمد

کبی الفجره معنایه و بوجاد بدکری قولک نقیضی در حاء مهمله ابله که دعاء مقامند استعمال اولنو رجم
معنایه الجود حیمک فخی و میمک ضمیمه شول کوزده استعمال اولنو رکه انوک یاشی قالمیه بقال عین جمود
ای لاد مع لها الحمد میمک ضمی و حیمک سکونیه غنا تحصیل اتمکچون قان داخل اولمین کسنه برم معنایه
و برم باه موحدنک و راء مهمله نک فتحه لری ابله ذکر اولنان معنایه در و اصمعی ابتدی جمد اول کسنه در که
جمادی اینه داخل اوله و جمادی ای اول زمانه صغوق وقتند اولماغین جمادی دیشلر ایدی الجند حیمک
ضمی و نونک سکونیه انصار و اعوان در الجنود ضمیمه جمعی الجنید تانک فخی و حیمک سکونیه عسکر جمع
ایمک بقال جند الجنود اذ جمع العسکر المجدد میمک ضمی و حیمک فخی و نونک تشدید بله جمع اولمش عسکر
وفی الحديث الارواح جنود مجنده الا جناد همزه نک فخی و حیمک سکونیه جندک جمعی عسکر معنایه بقال
الشام حیسة اجناد دمشق بکسر الدال و فتح المیم و حص بکسر الحاء المهمله و سکون المیم و الصاد المهمله
وقنسرین بکسر القاف و فتح النون مع التشدید و اردن بضم الهمزة و الدال و النون المشددة و فلسطین
بکسر الفاء و فتح اللام لكل مدینه منها جند یعنی بو ذکر اولنان شهر لک هر برده بر عسکر جمع اولماغین شام
شربلک عسکری بش بلوک اولمشدر جند فختبندلر شهرک ادبدرینده الجهد و الجهد حیمک فخی و ضمیمه
و هانک سکونیه طاقت معنایه هاری تغالی نک بوقولنده والذین لا یجدون الا جهدهم و جهدهم ضمه و فتحه
قراءت اولمشدر فرایندی جهدهم طاقت معنایه در و جهدهم فتحه اجهدهم جهدهم فی هذا الامر قولندن
ما خود در ای ابلغ غایتک و لا ثقل اجهدهم جهدهم بالضم و جهدهم مشقت معنایه ده کور بقال جهدهم دانه اذا
حمل علیها فی السیر فوق طاقتها و جهدهم جد ایمک و جدده مبالغه ایمک بقال جهدهم حل فی کذا من
الباب الرابع ای جدهم و بالغ و جهدهم سودک جمله قایغین الملق تقول جهدهم اللبن اذا اخرجت زبد کله
و جهدهم طعامه استنهاوزن اولمق بقال جهدهم الطعام ای استهینه و جهدهم الطعام علی البناء للمجول ای استهی
و جهدهم طعامی چوق یک تقول جهدهم الطعام من الباب الثالث اذا اکثرت من اكله و بقال جهدهم حل
علی البناء للمجول ای حمل علی ان یبلغ مجهوده من المشقة و بقال اصابهم قحوط من المطر فجهدهم واجهدهم
شدیدا یعنی یغمور یغنا مغله مشقت عظیمه چکد بکر و معبشت مکدر اولمغه دخی دیرل بقال جهدهم عیشهم من
الباب الرابع ای استند الاجهاد همزه نک کسری و حیمک سکونیه طواری سیرده طاقت کتور دکندن زیاده
مشقة برقیق و اجهد طعامه استنهاوزن و لقی مصدر مجهول و لقی بقال جهدهم الطعام ای استهی المجهود میمک فخی
و حیمک سکونیه قایغی النش سود و مشقتی نهاییه این کسنه و مجهود طاقت و وسعت معنایه ده کور الجاهد
هانک کسر بله طعامه استنهاوزن اولان کسنه الجهد حیمک فخی و هانک کسر بله بنش نسنه بقال مرعی جهدهم
ای جهدهم المال یعنی طوار کل اتسه الجهاد حیمک فتحه لری ابله رارض صلبه معنایه المجاهد میمک ضمیمه و الجهاد
حیمک کسر بله غز ایمک بقال جاهد فلان الاجتهاد همزه نک کسری و حیمک سکونیه و الجاهد تانک فخی و هانک
ضمی ابله بر نسنه یسعی ابدوب و سع و جهدهم بذل ایمک الجید حیمک فخی و یانک تشدید بله ایو حسن معنایه
بقال شی جید علی وزن فیلع و الجیاد حیمک کسر بله و الجیاد حیمک فتحه لری ابله علی غیر القیاس ابکسی دخی
جمعدر جیدلر معنایه و جیاد شیر مردانلره دخی دیر الجود حیمک فخی و و اوک سکونیه ایو یغمور یغفق تقول
جادلر جود او جود جائدک جمعی دخی کور ایولک اوزن یاغن یغمورلر معنایه صاحبک جمعی صحب کلدکی کی
الحائذ یولک اوزن یاغن یغمور بقال هاجت لاسماء جود و مطر نامطین جودین الجوده میمک فخی و حیمک ضمیمه
شول ردر ککه اکایو یغمور یا غش اوله بقال جیدت الارض فخی مجوده الجود حیمک ضمیمه جومر دلک بقال

جند

جهد

جادلر جل باله مجود جود او جود جوادک جمعی دخی کور جومر دلر معنایه مثل قزال و قزل و قزال با شک اردی
قفا معنایه جوده اولان و اوک ضمیمه سی تخفیف اولندی حرف علت اولد غنه بناء و جوادک جمع مؤنثی دخی
کور بقال نسوة جود مثل نوار و نور و نوار نونک فتحه لری و راء مهمله ابله نهمندن اراغ اولان عورت الجواد
حیمک و و اوک فتحه لری و تخفیفیه جومر اولان کسنه مؤنثه دخی اطلاق اولنو و بقال امرأه جواد و جواد بعید
معنایه دخی کور بقال سر ناعقه جواد و عقبین جوادین و عقبایجاد او جواد شیر مردانه دخی دیرلر مذکره
و مؤنثه اطلاق اولنو و الا جیاد جوادک جمعی در شیر مردانلر معنایه و اجیاد مکة مشرفه ده بر طاعنک ادبدر
نوع طائفه سنک انلری انده طور د غیچون ننه کم سلاحلری طور دخی به قعیقعان دیرلر قافک ضمی و عین مهمله نک
فخی و قاف ثانیه نک کسر بله و نفع تانک ضمی و یانک فخی و تشدید بله بن بکلرندن در جمعی ثابعه کور رالا جواد
والا جواد همزه نک فتحه لری و حیمک اولد سکونی و و اوک ثانیه نک کسر بله جملدر در جومر دلر معنایه الجوداء حیمک
ضمی و و اوک فخی و الفک مدبله کذلک جوادک جمعی در الجوده حیمک ضمیمه ات شر مرد اولمق حدید القلب
معنایه بقال جاد الفرس مجود جوده من الباب الاول اذ اصاب رايها جوده بر نسنه ابو اولمغه دخی دیرلر بقال
جاد الشی جوده ای صار جید او جوده جان و یرمکه دخی دیرلر بقال جاد بنفسه عند الموت مجود جود الجواد
حیمک ضمیمه صواسمق عطش معنایه نقول منه جید الر جل بجاد علی البناء للمجهول ای انصف بالعطش الجوده
حیمک فتحه لری بر نسنه ایو اولمق بقال جاد الشی جوده و جوده صوسر اولمغه دخی دیرلر بقال جید بجاد جوده
ای عطش الجودی حیمک ضمی و یانک تشدید بله جزیره طاعلرندن بر طاعنک اسمی در که حضرت نوحک
صلوات الله علیه کسی اکاتعلق ابدوب انده قرار طوتشدر و اعش واستوت علی الجودی قرأت ابتدی یانک
تخفیفیه و بو جائز در دفع ثقلت ایچون یا خود الجودی امر حاضر ک مفرد مؤنثندن منقول اولوب سفینه یی
جودی د بنش اوله خطی کی بعد اوزن رینه الف لام داخل اولمش اوله الاجاده همزه نک کسر بله برارات صاحبی
اولمق بقال اجاد الرجل اذ اکان معه فرس جواد و بر نسنه یی ایو ایمکه دخی دیرلر بقال اجدت الشی فجاد و کاه
اولور که اجودت دخی دیرلر ننه کم اطال و اطول و حال و احول و اطاب و اطیب و الان و الین دیرلر اعلال و عدم
اعلال و وزن و اجاده ایو اچیه و یرمکه دخی دیرلر بقال اجدة النقد ای اعطیته جیاد التجوید علی وزن التکریم کذلک
ایو ایمک معنایه المجواد میمک کسر بله شول شاعره دیرلر که شعری غالباً ایولک اوزن اوله الاستجاده
بر نسنه یی ایو عدا ایمک بقال استجدت الشی ای عدته جید المجاوده جومر دلک اید شیمک بقال جادوت الرجل
من الجود کما یقال ما جدت من المجید الجید حیمک کسر بله بیون عنق معنایه الاجیاد همزه نک فخی و حیمک
سکونیه جیدک جمعیدر بیونلر معنایه الجید فختبندلر بیون اوزن اولوب کوزل اولمق الاجید همزه نک فخی
و حیمک سکونیه بو بی کوزل کسنه بقال رجل اجید الجیداء حیمک فخی و یانک سکونی و الفک مدبله بو بی
کوزل اولان عورت الجود حیمک ضمیمه جمع در کوزل بو بیونلر معنایه الجادی دلک کسری و یانک تشدید بله
زعفران دبدکری معروف اوت در فصل الحاء الختود ضمیمه مقیم اولمق بقال حنن بالکافی تحتد حنن دامن الباب
الثانی اذا قام بیو ثبت الحنن میمک فخی و تانک کسر بله اصل معنایه بقال فلان من تحتد صدق یعنی صحیح
اصلندن در کما بقال محفد صدق و محفد میمک فخی و حاء مهمله نک سکونیه و فانک کسر بله کذلک اصل معنایه در
الختد ضمیمه شول بیکان دیرلر که صوی کسلیه الحد ابکی نسنه نک بیننده مانع اولان نسنه و مانع اولمغه دخی
دیرلر حد ی نسنه نک الاجه سنده دخی دیرلر شبه معنایه و حد قوت دخی دیرلر باس معنایه و شرابک حدی شدی
و حد لای در وحدت و غضب عارض اولمغه دخی دیرلر بقال حد یحد حد من الباب الاول و حد بر نسنه نک متتهاسی

حتن

حد

و منتهاسن بدمرکه دخی دیرل بقال حدت الدار احد هاجد من الباب الاول و حد حد شرعی اور مغه دخی
 دیرل و حد حد بدکاری برایشی نکرار اتمه دن مانع اولد غیچون در و حد عورت زینتدن و حنادن ال حکمک
 زهی وفات اند کدن صکره بقال حدت تحد حداد الحدید تانک فقی و حانک سکونیه کذلک حدی بیان
 اتمک و مجانی کسکین اتمک الحدید حانک فقی و دالک کسر یله دمور و هم صنور اولان نسنه بقال فلان
 حدید فلان اذا کال ارضه الی جانب ارضه الحداد حانک فقی و دال اولینک تشدید یله قیوچی بواب معناسنه
 وزند انجی بدخی حداد دیرل مجوسی طشره چقه دن منع ایتد و کندن اوتری و حد بد یله معالجه ایدوب قید
 و بنداند و کندن اوتری الحدود میمک فقی و حانک سکونیه محرماندن و غیر بدن منع اولن الحدود فختینله
 مانع اولان نسنه منع کی فختینله بقال مالی عن هذا الامر حدی بد و حد حرام معناسنه ده کلور کما بقال
 معاذ الله قد حد الله ذلك عنا الاحداد همزه نك کسری و حانک سکونیه عورت اری وفات اند کدن صکره
 زینتدن و حنادن ال حکمک و اصمعی ایتدی بومعنا ده مستعمل اولان باب افعالدر ثلاثین کلسی معروف
 دکلدر و مجانی کسکین اتمک دخی احداد دیرل و دقت نظر له بقمغه دخی دیرل بقال حدت النظر الی فلان الحد
 میمک ضمی و حانک کسر یله زوجی وفات اتمکین ترک زینت ایدن عورت الحادة میمک ضمیله و دالک تشدید یله
 مخالفت اتمک و اوزر که واجب اولن منع اتمک الحداد تانک فقی و دالک تشدید یله کذلک مخالفت اتمک الحدید
 دمور و دمور منیع اولد غیچون حد بد بدیرل و حد بد کسکین معناسنه ده کلور الحدیده دمور پارسی الحدید
 حانک فقی همزه نك کسر یله حدیده نك جمعی دمور پارسی معناسنه الحدیده حانک کسر یله و دالک تشدید یله
 کسکینک بقال حد السیف یحد حدة من الباب الاول ای صار حاد او انسانه عارض اولان غضب حالته
 دخی حدت دیرل تقول حدت علی الرجل احد حدة من الباب الاول کسائی دن بوله روایت و انشد الحداد
 حانک کسر یله حد بد ک جمعی کسکینلر معناسنه بقال سیوف حداد و السنه حداد و حداد کذلک سیاه مانع
 لیا سله یله دخی دیرل الحداد حانک ضمی و دال اولینک تشدید یله ابو عمرو و ابی اوزن کسکین معناسنه در بقال
 سیف حداد مثل امر کبار و کبار مبالغه ابله کبیر معناسنه در الاستحداد همزه نك و تانک کسر یله مجانی کسکین
 اتمک و استحداد قاسق قلن تراش اتمک دخی دیرل الاحتداد همزه نك و تانک کسر یله حدت کلک بقال احتد
 فلان من الغضب المحتدم میمک ضمی و تانک فقیله و دالک تشدید یله غضبه کل کسینه و محتد خالی ایاق معناسنه ده
 کلور بقال ما اجد منه محتد و لا ملته الی بدا حدان حانک ضمی و دالک تشدید یله عربدن برقیله نك ایدر حدرد
 حانک فقی و دالک سکونی و تانک فقیله جمع و رنی اوزن بر کسینه نك سمیدر و یوندن غیری فعلع و رنی اوزن بر که
 کلدی فقط بوکلدی و اگر فعل و رنی اوزن یله اولیدی مضاعف اولوردی زیراعین الفعلی و لام الفعلی جنس واحد دن
 اولوردی حالاکه مضاعفدن دکلدی الحداد حانک فقی و تانک سکونیه قصد اتمک بقال حدید حدرد من الباب
 الثاني اذا قصد و تقول حدت حدک ای قصدت قصدک قال الله تعالی و غدا علی حدقادرین ای علی قصد
 و قیل علی منع من قولهم حادرت لایل حرا اذا قلت لیلها و حد غضب معناسنه ده کلور بقال هو مملو من غضب
 و حد الحداد حانک کسر یله قلت لیل ته کم الان مر و ایتدی و بایک یغوری از اولغه دخی دیرل بقال حادرت
 السنه اذا قل مطر الحدود حانک فقی و تانک ضمیله سودی از اولان ناکه الحدود ضمتینله بر کسینه قومندن عزت ایدوب
 بشقه ره قونوب انلره فخالطه اتمک بقال حدید حدرد من الباب الثاني اذا نخی عن قوم و نزل منفرد اولم
 یخالطهم و حدرد حدک جمعی در و حدرد دوه در بنده دیرل ته کلور الحدید حانک فقی و تانک کسر یله عزت ایدن
 کسینه و هر قلیل نسنه که بر کسینله اعتبار اولنسه اکا حد بد دیرل بقال کوب حدی بدای معتزل من الکوا کب

حدرد

حدرد

و رجل حدی بدای فرید و وحید الحداد حدک جمیدر ابوز بدروا نندک یقال رجل حدید من قوم حد
 المنحد میمک ضمیله و نونک سکونی و تانک کسر یله منفرد معناسنه در بقال کوب منحد دای منفرد الحدود فختینله
 غضب معناسنه بقال حدید حدرد من الباب الرابع و سکون رادخی جائز در اما خرد البعیر حد دافختینله دیرل
 غیری جائز دکلدر و حدرد دوه نك باغ یزنه اولان سکیری کوشیوب صالنفرد و بواکه لعارض اولور و بواکه
 خلغی اولور الا حدرد همزه نك فقی و حانک سکونی و تانک فقیله صفت مز بون و زن اولان دوه الحداد حانک فقی
 و تانک سکونیه احر دک مؤثی الحداد رانک کسر یله و الحداد حانک فقی و تانک سکونیه غضبناک اولان
 نسنه و منه قیل اسد حاد الحداد حانک فقی و تانک کسر یله حادک جمعی در غضب ایدو یجیلر معناسنه بقال
 لیوث حواد التمرید تانک فقی و حانک سکونیه بر نسنه بی اکوب کر کی اتمک تعویج معناسنه المنحد میمک
 ضمی و تانک فقی و تشدید یله اکش کر کبی و لیس نسنه بقال بیت حدی مسنم یعنی دوه زاولین او بقال
 حبل محرد اذا صفر فصارت له حروف لا عو جاجه یعنی قن اب دبو شرب کوشه لری ظهور رایشه اصمعی
 ایتدی محرد شول و در که اکا کوخ در ل کافک ضمیله و کوخ بجره سز اولان و ده در ل و اصمعی ایتدی محرد نسنه نك
 اگر بسینده در ل الحدی حانک ضمی و تانک سکونی و تانک تشدید یله فامسدر بطی در تعریب له تشدید و لا بقال
 الهردی الحدادی فختینله حد بد ک جمعی المنحد میمک ضمی و تانک فقی و تشدید یله شول چارد قدر که اکا
 حدادی دید کبری قامش اور نش اوله الحداد حانک کسری و تانک سکونیه دوه در ی معنابل معناسنه
 الحرق حانک فقی و تانک سکونیه بوغازده اولان بومر محه یعقده الحبور معناسنه الحداد حانک فقی
 و تانک سکونیه فره با یلق طین اسود معناسنه الحسد فختینله محسود اولان کسینه نك یعنی زائل اولماسن
 اومق الحسود ضمتینله حسد اتمک بقال حسد حسد حسد من الباب الاول الحسد ایتدی حسد
 دیمک دخی جائز در باب ثانی دن بوتقدیر حه مصدری حسد کلور فختینله ته کم مره رایتدی الحساده
 حانک فقیله کذلک مصدر در حسد اتمک معناسنه بقال حسدنک علی الشئ و حسدنک الشئ یعنی
 الحسد تانک فقیله و سینک ضمیله حسد ایدو حسد الحاسد حسد ایدو الحسد فختینله حاسدک جمعی
 حسد ایدو یجیلر معناسنه حامل یله حمله کبی احشد حانک فقی و سینک سکونیه جماعت معناسنه بقال عندی
 حشد من الناس ای جماعة بواصله مصدر ایدی بقال حشد و احشد و احشدون حشد من الباب الثاني ای اجتمعوا
 الا حشاد همزه نك کسری و حانک سکونیه و الحشد تانک و حانک فقی و سینک ضمی و تشدید یله مجمع اولن
 یقال احشدوا و تحشدوا ای اجتمعوا کذلک الحشد سینک کسر یله بر نسنه یه حاضر لنوب متعی اولان
 کسینه بقال جاء فلان حافلا حاشدا ای حاضر امتیاً و حافل جاء مهمله و قابله محفلندر الحشد میمک ضمی
 و سینک کسر یله کذلک یراقلنوب حاضر اولن معناسنه در بقال جاء فلان محتفلا و تحشدا ای مستعدا
 متأهباً و تأهب یراقلنغه دیرل الحشود شول کسینه در که خلق انک خدمت اتمک حاضر اولر امره مطیع
 اولمعین الحشاد حانک فقیله شول در که انده بغموز جوق یا غیبه تده سیل اتمک الحصد حانک فقی و صادق
 سکونیه اکین و اکیندن غیر پسند دیرمک بقال حصدت الزرع احصده و احصده حصده من الباب اول و الثاني و ابی
 بوکوب حکم اولغه دخی دیرل بقال حصد الحبل من الباس اربع ای استحکم المحصود و الحصيد و الحصيد
 فختینله بچاش و دیرلش اکین بقال زرع محصود الحاصد اکینک یجنی ری حصیدک جمیدر و شول حصاید که
 حدبشتر بقده واقع در اول شول کلندر که دبلله خلا بق حصده سوب لنوب نوکله خلا بق قطع اولنشر اوله الحصد
 میمک کسر یله و صادق فقیله اوراق دبد کبری التدر که انونکه اکین بحر ل الا حصاد و الاستحصاد اکین یجیمک

حرق

حرد

حسد

حشد

حصد

سکونیه پنی اولان دوه قوشی الخلد خانک ضمیمه لامک سکونیه برنسنه نک بقاسی دایم اولمق و خلد کوز سر
 کو یک دبد کلری جانور موش کو رمعناسنه الخلدو ضمیمه دایم اولمق نقول خلد الر جل یخلد خلودامن
 الباب الاول لا خلد همزه نک کسر بله و الخلد تانک فخی و خانک سکونیه دایم قلمق بقال اخلد الله و خلد الله
 تخلید او خلد امیل اینکه دخی دیرل قال الله تعالی و لکنه اخلد الی الارض و معیم اولمق معناسنه ده کاور و ملازم
 اینکه دخی دیرل بقال اخلد الر جل بصاحبه اذ الزمه الخوالد فختنه شول قیادن اولان صاح ابقلری درکه
 اولر زائل اولوب بونلر یرنه باقی قالد غیچون خوالد دیرل الخلد میم ضمی و لامک فخی و تشدد بد بله یا شلو
 اولوب قوجان کسنه الخلد فختنه قلب کوکل معناسنه بقال وقع ذلك فی خلدی ای فی قلبی الخلدان بنی
 اسدن ایکی کسنه نک اسمیدر که بری خالد بن نصله و بری خالد بن قیس در الخلدو ضمیمه اودک یالکی ساکن
 اولمق بقال خدمت النار تمجد خودامن الباب الاول اذ اسکن له بها ولم یطفأ جرها و بقال همدت النار اذ اطفیء
 الجروح و حمامک حرارتی ساکن اولمق و مر بضمک عقلی کیدوب وفات اینک الاحاد همزه نک کسر بله اودی
 ساکن قلمق الخلدو خانک فخی و میم ضمی و تشدد بد بله تنور و زنی اوزن شول یرکه اتشی اند کومرل ساکن اولسون
 دیو الخلدو خانک فخی و وواوک سکونیه شول جارید درکه تازه و تراوله الخلدو خانک ضمیمه خودک جمعی تازه جاریلر
 معناسنه رماح لدن و رمح لدن کی لامک جمعه ضمی و مفردده فخیله ولدن ملائم اولان کوندن دیرل فصل
 الدال الدد دالک فخیله و دال ثانیه نک تشدد بد بله لعب و لهو و فی الحدیث ما لان دد و لا الدد منی یعنی لعب و لهو
 بندن دکل و بن لعب و لهو دن دکل و بوندن اوچ افت وارد بری ذکر اولنان و بری دخی الدد دال اولک
 فخی و الفک قصر بله القفا و زنی اوزن و بری دخی الدد دال اولینک و ثانیته فخی ایله جمله سی لعب و لهو
 معناسنه در و بعضیلر دد بر موضعک اسمیدر دد بلر الدد فختنه اغزده دیشی اولماق الادرد همزه نک
 فخی و دالک سکونیه اغزده دیشی اولمین کسنه الدرداء دالک فخی و رانک سکونی و الفک مد بله ادرک
 موئی اغزده دیشی اولمین عورت معناسنه و فی الحدیث امرت باسواک حتی خفت لا دردن حدیث شریفه
 خوفه ظن معناسی اراده اولمشدر و عرب طائفه سی ظنه بین حکمین و یرمکین بین جوان کتورب ظننت
 لعبد الله خیر دیرل اکباء خفت کله سندن صکره جواب قسم کی لا دردن بیورمشدر و درء قوم بغنه دخی
 دیرل یشترک معناسنه ته کم بعض استعارده کلشدر الدردم دالک کسری و رانک سکونی و دالک فخیله
 یا شلو ناهه در دردم اصلنده درء ایدی میز یاده اولندی ته کم دل قاده ذلقم و دقاده دقم دیرل فلم و زنی
 اوزن و دل قایر لکدن دیشی قرلنه دیرل ته کم دقعاتیر اغده دخی دیرل تراب معناسنه الدردی دال اولینک ضمی
 و ثانیته نک کسر بله و اخر نه یانک تشدد بد بله برنسنه نک دینه چوکن یرمزی بقال هذا دردی الزبت والدرد بد
 دالک ضمی و رانک فخی و یانک سکونیه ادر دکه سنک تصغیری درکه ترخم اولمشدر دد دالک فخی و عینک
 سکونیه بر عورت نک اسمیدر منصرف و غیر منصرف استعمال اولنور دعود ضمیمه و دعات فتح دال و سکون
 عینله کتب محجور و ابی اوزن جمعی الدوده دالک ضمی و وواوک سکونیه قورت که دانلرده و اغاچلرده حاصل
 اولور مثلا الدود جمعی الدبدان دالک کسر بله جمعه جمعی الدوبد دالک ضمی و وواوک فخیله تصغیری
 قورد جفر معناسنه اما قیاس دوده کلک ایدی الدود فختنه قورد و دوشمک بقال داد الطعام دودامن
 الباب الرابع الاداده همزه نک کسر بله و تشدد بد بله و یانک فخی و دالک سکونیه کذلک قورد دوشمک معناسنه
 بقال داد الطعام بد بد و دندوبد اذ وقع فيه السوس و سوس سین مهمله نک ضمیمه و سین اخر لدر قورد
 معناسنه در کذلک الدودان ضم دال ایله بر قیله نک باباسی اسمیدر اسد قیله سندن ابودواد دالک ضمیمه

خلد

حمد

خود

دد

درد

دعد

دود

برشاعرك اسمیدر اید قیله سندن داود و اوک ضمی و مد بله اسم جمعی در غیر منصرف در همزه ایله جائز دکلدر
 فصل الدال الذود ذالک فخیله و وواوک سکونیه اوج دوه دن اون دوه یوار مجه اولان ماینه دیرل موث در کندی
 لفظندن واحدی بوقدر الا ذواد همزه نک فخی و ذالک سکونیه جمع در و فی المثل الذود الی الذود ایل والی بوندن
 مع معناسنه دو یعنی قن آنسنه اونسنه ایله جمع اولسه چوق اولو و الذیاد ذالک کسر بله منع اینک
 نقول ذذ ته عن کذا و ذذت لا بل ای سفته او طر دتها یعنی بندن سوق اینک و منع اتمک واقع اولدی التذ و بد نانک
 فخی و ذالک سکونیه کذلک منع اینک الا ذاده همزه نک کسر بله منع اینکه یار دم اینک بقال اذ ذت الر جل اعنته
 علی ذیاد ایله الذائد و الذواد ذالک فخی و وواوک تشدد بد بله حقیقی حمایت ایدوب قورین کسنه بقال رجل
 ذائد ذواد ای حامی الحقیقه دفاع و ذائد برابو اینک ایدر حرورن سندن لذود مملک کسر بله دل لسان
 معناسنه ذرود ذالک فخی و رانک سکونی و وواوک فخیله بر طاعک اسمیدر فصل الر الراد و الرود رانک فخی
 و همزه نک سکونیه اولور رانک ضمی و همزه نک سکونیه ثانیه تازه و کوزل اولان عورت ابو زبایدی بونلرک
 ایکیسی دخی مهموز لر در و راد چکه دینه دخی دیرل و رود دخی دو معنای کور جمعی الاراد کور ره راد الضحی قوشلق
 ارتفاع بولمغه دیرل راد و الرودة کذلک تازه اولان عورت الترو د تانک و رانک فخی و همزه نک ضمی و تشدد بد بله
 بر کسنک اتی ناز کاکندن و سمیر لکندن درمک صاحب صراح بومقامه راد شادمانی خودن ز نعت دجشدر
 غلط اتمشدر کویا که فتح نون بله یعنی جوهر ینک کلامند کسر نونله اولان نعمت ظن اتمشدر الاراد
 همزه نک کسر بله باب افتعالدن کذلک سیر لکدن و ترکدن درمک یقال ترا دوار ناد ای اهتمن النعمه اهتزاز حرکت
 ونعت نونک فخیله سمر لک و ناز کاکلر بود ضمیمه بریده مقیم اولمق ابن الاعرابی ابتدی حبس ایتک
 معناسنه ده کور یقال رید من الباب الاول ای حبسه المرید میم کسر بله شول یره دیرل که دوه یی و دوه دن غیری
 هر نه که وار اید اند حبس ایدرل و مرید البصره که بصره ده بر معروف یرک ایدر بوندن مأ خود در و اهل
 مدینه استعمالی اوزن مرید شول موضعه دیرل که اند خرما قور بد رل مسطح و جرین دبد کلری کی اهل
 نجد لغی اوزن که مسطح میم کسر بله و جرین حیمک فخی و رانک کسر بله درالر بید رانک فخی و یانک کسر بله
 شول خرما در که کویه ترتب و لنوب اوزرینه بر مقدار صو سیرلر البد رانک ضمیمه شول لون در که بوزر نه که
 مائل درالر بد همزه نک فخی و رانک سکونیه و یانک فخیله بوزر نکلو اولان نسنه بقال طایم ارید یعنی بوزر نکلو
 اولان دوه قوشی اریدین ربیع لیبدک قند استدر که لیبد شعرا ی عرب دندر الارید ادبوزر نکلو اولمق
 بقال ارید ارید ادالر بد رانک فخی و یانک سکونی و الفک مد بله اریدک موئی که او بد بوزر نکلو اولان در ته کم
 الان مروایتی و ریداء منکر معناسنه ده کور بقال داهیه ریداء ای منکره و ریداء شول کی یه دیرل که سیاه
 اولوب قرمری نقطه لر ای اوله و بو یحی جنسنده مقبول اولمین رنکدر اگر چه سائر حیوانانده او یله دکلدرالر بد
 رانک ضمی و یانک سکونیه جمدر بوزر نکلو معناسنه التربد فختنه له و یانک ضمی و تشدد بد بله کوزی
 بولونلو اولمق بقال تربدت السماء ای نغیت و رید تغییر معناسنه ده کور بقال تربد وجه فلان ای تغییر من الغضب
 و تربد بوزر اکشمک بقال تربد الر جل ای نغیس الر بد رانک ضمی و یانک فخیله قلمچ دمورنه اولان جوهر که قلمچک
 یوزنده اولور یقال سیف دور بد اذ کنت تری فیه شبهه غبار و مدب ثل مدب ثل میم فخی و یانک تشدد بد بله
 قرجه بولی دیمک لورالر تدرانک فخی و یانک سکونیه دیزمک ترتب تک معناسنه بقال رثدت المتاع اریده رثدا
 من الباب الاول ای نضدت و وضعت بعضه علی بعض الی جنب بعض الرثد رانک فخی و یانک کسر بله المرثود میمک
 فخی و رانک سکونیه دیزلش متاع الرثد فختنه خلیفک ضعفاسنه دیرل که متاعلرن کونور مکه قادر اولمیه ل بقال ترکنا

ذود

ذرود

راد

رید

رید

ماضیستند الفه قلب اولندی و مستقبلند یا یقلب اولوب مصدرند ساقط اولدی الساکنه به مجاور
اولد غیچون و محذوفدن عوض اخرینه هاویرلدی المراد ميمك ضمیه وواوک فتحیه واولاد رانك كسر به د بلك
معناسنه بقال راوده علی كذا مراد ورو وادا ای اردتة الرود رانك فتحی وواوک سکونیه واولاد رانك كسر به
اوللاق طلب ایتیم بقال راد الكلاء پروده رود او ریادا ای طلبه ورو ووكلوب كتمكه دخی دیرلر بقال راد الشئ
پرو وداي جاء وذهب وود وونك اوللاق ایلر ویه وکویه وارب کله سنه دخی ریاد دیرلر و برقرار اولمغه دخی دیرلر
بقال راد و ساد ه اذالم يستقرو و ساد واولك كسر به یصدغه دیرلر الارنیاد همزه نك و تانك كسر به كذا لك طلب
ایتمك بقال ارتادار تیا اذا طلب وفي الحديث اذا بال احدكم فليشد لموله ای لیطلب مكانا لينا او مخدرا و مخدر
الحق یره دیرلر الرائد شول كسسه دركه ایلر وكوندر بیلر واولق طلبی ایچون بقال لا ینكذب الرائد اهلته یعنی از حق
اهلته یلان سو بیلر و رتد كرم من الی دبد كری اغاچ دركه ال دكر متی چه رن كسسه راكایا شوب دكر متی انكله
دوندر ورائد العین كوزده اولان چیقدر كه كوزده حرکت ایدر المراد ميمك ضمیه شول موضعدر كه طوارانده
حرکت ایدوب كیدوب كلور و مراد شول یره دیرلر كه انده و زكار كه اول جانبند به كه بوجانبند اسرار ادة
بلا همزة نساطفه سندن شول كسسه دركه قوكشیلره وارمه دن خالی اولیه الرودة و الرادة رانك اوله
ضمی و ثانیة فتحیه و سکون همزه ابله شول عورندر كه نازه و خوب اوله الرودان رانك ه واولك فتحیه قوكشیلره
جوق وارمق بقال رادت المرأة ترودر و دانان اذ اكثر الاختلاف الی بیوت جارائها الراد ایلر اوللاق طلبینه واران
كسسه رائد معناسنه بواصلند رود ایدی فتحینه فعل و زنی اوزن فاعل معناسنه فرط کی فارط معناسنه
المزود ميمك كسر به میل كه انكله سرمه چكر ل و شول دمور كه اویان لمانده حرکت ایدره بكره نك ایچنده
اولان دمور كه بكره انوك اوزرینه دوزال و درانك ضمیه مهل معناسنه و یره درانك ضمی وواوك فتحیه ره دك
تصغیر بدر الارواد همزه نك كسری و رانك سکونیه المراد ميمك ضمی و رانك سکونیه رفقه سیر ایتیم بقال
ارود فی السیرار وادا او مرو وادا اذ ارفق و كه اولور میمی مفتوح ایدرلر الارود همزه نك فتحی و رانك سکونیه
وواوك فتحیه مهل و ثانی اوزن اولان كسسه و منه قولهم الدهرار و دذو غیر یعنی دهر ایشلد كن سكوناه زن
ایشلر و كسسه اكا مطلع اولماز ته كم اهل غیرت اولمرك حالی بودر و یردك رانك ضمی وواوك فتحیه تقول
رو بدك عمرا عمروه مهل و یرمعناسنه و كاف علامت خطابدر اعرابدن محلی یوقدر اسم اولماد و غیچون ورو بد
كافه مضاف دكلدر و عمرا معقولیدر رو بد نك زیار و یداسم فعل اولماغن افعال عملی كی عمل ایدر رو بد نك
تفسیری مهلا و رو بد نك نفسری امهل درز یار و بدیه كاف افعال معناسنه اولد و غی وقت لاحق اولور
غیری زمانده اولماز و دال التقاء ساكنین اولد و غیچون بحر بك اولندی و بومأ مور به مصغری ایكن مصدر بت
اوزن منصوب اولدی زیار و اوار وادلفظندن ترخیم اولنش مصغر مرخم در و اوار واد رود رود دن مصدر در
و بونك دورت وجهی وارد یری اسم فعل اولق و یری صفت و یری حال و یری مصدر اولق در اسم فعل
اولد غنك مثالی رو بد عمر و اقولی در امهل معناسنه صفت اولد غنك مثالی ساره اسرار و بد اقولی در حال
اولد غنك مثالی سار القوم رو بد اقولی در معرفه دن صكره كلد و كیچون صفت اولغه صالح اولمغی سیدن
حال اولسدر و مصدر اولد و غنك مثالی رو بد عمر و اقولی در اضا فته باری تعالینك فضررب الرقاب دبدی كی
قولی كی ایدر رانك فتحی و یانك سکونیه طاغاك مرتفع اولان یری دركه بر جابنده و افغ اولور الریه ضمینه
ر بدك جمع طاعده اولان مرتفع یرمعناسنه الریدة رانك فتحی و یانك سکونیه و الرادة و الرادانه رانك فتحی
و یانك سکونیه و نونك زیاده سیله بونلرك اوچی دخی بر معنایه در ملایم اسن بل معناسنه بقال ریدرید الخ

رید

ای لینه الهوب فصل الراء الزانك فتحی و همزه نك سکونیه قور قنق نقول زانك اده زانك امان الباب الثالث اذا
افزعتة المزود ميمك فتحی و زانك سکونی و همزه نك ضمیه قور قش بقال زند و مزودای مذعور الرید فتحینه
صوبك كویكی و دوه نك اغرنده اولان كویك و كوشك كویكی و بونلردن غیری ووارسه الزبدة فتحینه
بر پان كویك معناسنه الزبد زانك فتحی و یانك سکونیه عظام معناسنه نقول زبدت الرجل از بدن زبدان الباب
الثانی ای رخت له من مال و رضح راء مهمله وضاد معجه وحاء مهمله ابله عطا ایتیم معناسنه درو فی الحديث ثالا نقیل
زید المشرکین ای رفدهم و رفدرانك كسر به و فانك سكونی و دال مهمله ابله عظام معناسنه درو زبدن لومد
اولان سودی اكشتمك دریاغی ظهور ایشون دیو بقال زبدت المرأة سقاها من الباب الثانی ای محضته حتی
تخرج زبد و یاغ بدرمكه دخی دیرلر بقال زبدت از بدن من الباب اولال ای اطعمته الزبد و زبدانك ضمی و یانك
سکونیه كه یاغیدر و زبد اغز كویك و رومكه دخی دیرلر بقال زبد شوق فلان و شوق شین معجه نك كسری و دال
مهمله نك سکونیه اغز كوشه سیدر التزید تانك فتحی و زانك سکونیه پنبه اتق التزید فتحینه و یانك ضمی
و تشدد ببله كویك معناسنه بقال تزد شوق فلان و تشدقك نفسی الی ان مرو رایتدی و تزد سرعت
معناسنه ده كلور بقال تزد الیمین ای اسرع الیهاندا ایچمكه سرعت ایتیم معناسنه الزباد زانك ضمیه و یانك
تشدد ببله سه دك كفارة یرمینی فی المثل اختلط الخاثر بالزبادیو یتلوی قرشمق معناسنه و زباد كذا لك
براونك ادبدر الزبادی زانك ضمی والفك قصر ببله كذا لك ذكر اولنان اوت معناسنه درمزید ميمك ضمی و یانك
كسری و تشدد ببله بر جاك اسیدر الزبد زانك ضمی و یانك فتحی و یانك سکونیه مدحج نام قبیلده دن رجاعتك
ادبدر كه عمرو بن معدی كریك قومی در زید زانك فتحی و یانك كسر به پنبه بر شمر ك ادبدر الزبد زانك
و یانك فتحی و رانك سکونیه و حیمك فتحیه بر معرف جوهر در الزبد زانك فتحی و رانك سکونیه یوتقی تقول زرد
اللقمة زرد هامن الباب الرابع ای بلعها و بوعق معناسنه ده كلور بقال زرده زرده زردان الباب الاول اذ احنقه
و زرد سر دكی زن حلقه لری یری برینه كرشك در الازداد همزه نك كسری و زانك سكونی و دالك كسر به
یوتقی ابتلاع معناسنه المزود ميمك فتحی و زانك سكونی و رانك فتحیه بوغز حلق معناسنه الزاد زانك كسری
و رانك تخفیفیه شول ایدر كه انوكله دوه نك بوغزین بوغز لركه كوشن دفع ایدب بن كسسه بی ملوث
ایتمیه المزود ميمك فتحی و زاء معجه نك سكونی و راء مهمله نك ضمیه بوغلن بوغاز الزرد فتحینه شول زن دركه
حلقه لری یری برینه كرمش اوله المزودة ميمك فتحیه و زانك سكونی و رانك ضمیه حلقه لری یری برینه كیرن زن
الزاد زانك فتحی و رانك تشدد ببله شول كسسه درك زن ایشلیه مزود ميمك ضمی و زاء معجه نك فتحی و راء مهمله نك
كسری و تشدد ببله مزود بن ضرارك اسمی در ككه شاعر لكه معروف اولان شماخك قرد اسیدر زرد زانك
فتحی و رانك ضمیه بر موضعك اسیدر الزغد زانك فتحی و غینك سكونی برك اوازله جاغمق تقول زغد البعیر
یزغد زغد امان الباب الثالث و زغد نلومی صقمقدر یاغ اغزینه جقسون دیو الزغد زانك فتحی و غینك كسر به
صقمقله طشره چقان یاغ و زغد بوغاز صقمغه دخی دیرلر الزند زانك فتحی و نونك سكونیله قولك ایا ییلوشدغی
یركه بلك ديك اولور و بودخی ایكی قسمدر برینه كوع دیرلر كافك ضمیه و برینه دخی كرسوع دیرلر كذا لك
كافك و سین مهمله نك ضمیه و كوع صرچه بر مقدن جانبه اولندر و كرسوع باش بر مقدن جانبه اولندر
و زند شول ایكی اغاچك برینه دیرلر كذا لك اود چقر كه زند یوقار وده اولان اغاچدر الزندة كذا لك زانك
فتحیه چقماغك اسغه ده اولان اغاچی كه بونك دلیكی اولماغن مؤث اعتبار ایدر لچنكه جمع اولوب ایكیسی
بریه كاسه لر زندن دیرلر زندان دیرلر الزناد زانك كسر به و الا زند همزه نك فتحی و زانك سكونیله و نونك ضمیه

زاد
زبد

زرجد

زرد

زغد

زند

ای

والا زاده همزه نك فتي و زانك سكونيله زندك جمعي در حقه قلمر معنا سنه شول كسنه كد بر خصوصه سكا
معاونت ابده و رت بك زنادي ديرلر و وري يا غغه ديرلر المزند ميمك ضمي و زانك فتي و نونك فتي و تشديد بله
طار اولوب بخيل اولان كسنه و مزند شول بزه ديرلر كه ابقيت اوله التزديد اصلنده ناهه نك فرجي ابكي جانبدن
كوچوك خلالر بله خلاللنوب اندن صكره قاله با غلنوب بره جمع اولنقد رويوني ناهه طوغر دقه اوغلان
يتنغي طشره چقد و غي وقت ابد رلر التزدد تانك و زانك فتي و نونك ضمي و تشديد بله بر نسنديه جواب
برمه ده طار بلوب غضبه كلك در اين در بدن بو بله روايت اولنشد رلر زهد زانك ضمي و هانك سكونيله برهيز
ايمك كه رغبتك ضد بدر الزهاده زانك فخيله بمعناه بقال زهد في الشيء وعن الشيء بزهد زهد اوز هاده من الباب
الرابع و باب ثالثن دخی لغت در التزهد تانك و زانك فتي و هانك تشديد و ضميه زاهدك ايمك تعبد
معناسنه بقال فلان بترهد اي يتعبد التزهد تانك فتي و زانك سكونيله فرغت قلمر قدر مق كد ترغيك
ضد بدر المزند ميمك ضمي و زانك سكوني و هانك كسر بله قليل المال اولان كسنه و في الحديث فضل الناس
مؤمن مزهد الزهد زانك فتي و هانك كسر بله از قليل معنا سنه بقال رجل زهد الاكل اي قليل و واد زهد
اي قليل الاخذ للماء يعني صوبي از النذر در الزهد زانك فتي و هانك سكونيله مقدار معنا سنه بقال خذ زهد ما
يكفيك اي قدر ما بكيك و زهد خر ما غاجنه اولان خر ماي نه كلود رتقدر ايمك بقال زهدت انخل زهدا
من الباب الثالث اذا حررت و خر صته و صاحب صراح بو مقامه زهد بر بدن درخت خر ماد يشدر سهو ايتشدر
كزركه حررت كلمه سن زانين بله در قطع معنا سنه ظن ايتشدر از زهدا همزه نك كسري و زانك سكونيله
و دالك كسر بله قليل عدايمك بقال فلان يردهد عطاء فلان اي يعده زهد اقليل الزهاده زانك كسري و هانك
تخفيفيله شول يره ديرلر كه انده سيل انيمه ياده يغمور بغمغه الزاد شول ار قدر كه سفر ايجون اتحاد اولنور
لتزويد تانك فتي و زانك سكونيله از قلمر مق التزود فختينيله و و او ك ضميه و تشديد بله از قلمق المزود ميمك
كسر بله و زانك سكونيله و و او ك فختيله شول نسنه در كي بوليمر انك ايجنه ازق قورلر و عر بلر عجم طايغه سنه
قاب المزود ديرلر قمرزي اولد قلمر ينه بناء الزيد زانك فتي و يانك سكونيله و الزيادة زانك كسر بله از قلمق
معناسنه الزوادة زانك فتي و و او ك كذلك فتي و تخفيفيله ارتق معنا سنه در يعقوب كسائي دن بو بله نقل
يتشدر بقال زداشي يزبد زبداوز ياده و بقال زاده الله خير او زاد فيما عنده و بقال فعل ذلك زيادة و العامة
شول زبده از زيدا همزه نك كسري ه زانك سكونيله كذلك ارتق معنا سنه در بقال زدا دالشي از زيدا
لمزيد ميمك فختيله ز ياده معنا سنه الاستزاد همزه نك كسر بله بر نسنه بي قصير عدايمك استقصار معنا سنه
قال استزاده اي استقصره التزيد فختينيله و يانك ضمي و تشديد بله بهالي اولق بقال تزيد السعر اي غلا
و تزيد سيرة بك كيمكه ديرلر و يزبد حد بئنه كذب ايمكه ده ديرلر الزبده جكر ك زانده سي و بو شول نسنه جكر
كه جكر يانده اولور جكر دن منفصله و مهذب لني جكر كوشه معنا سنه تفسير ايتشدر الزواید فختينيله
زبانك جمعي الزواید فختينيله و اخر نده ياه نسبتله سعد بن عثمانك لقبی ابدی زیر النوك اوج يورمده سي و ارا بدی
ديوز ع ايتشدر دي ذواله اندار سلانه اطلاق اولنور كه زوایدك بری طرفلری و بری دیشلری و بری اوازی
و بری حله ايمه سي در الزيد زانك كسر بله ز ياده لكدر تزيد تانك فختيله و زانك كسر بله بر قيله نك باباسی در
كه اول تزبدن حلوان بن عمران بن الحاف بن قضاعة در كه برود تزبدی اكانسبت اولنور تزبده منسوب قاشلر
معناسنه و انلر شول برلر در كه انوك اوزون قمرزي يوللری وارد در كه شعر اشعر نده اني قان اقدغی يوللره تشديه
ابدول المزادة ميمك فختيله شول مشك در كه ابكي در بدن ديكر لوان يرينه بر دري دخی ضم ابدلر واسع اولسون

زهد

زود

زید

[illegible]

مما د

مصدق

سجل

مجزر حیمک سکونی و زاء معجیه نک کسر به دوه بوغاز یحق یرومنسک عبادت ابله جک یرومفرق یول ابرحق یرو
 و مفرق یولد شلق یری و منفعت محلی دیک اولور و اما شول فعل که فعل بفعل دندر یاب نایدن جاس
 مجلس کی انده اسم زمان و اسم مکان کسر له و مصدر فتحه کلوز ایکسنتک بین فرقدن اورتونقول نزل منزلا
 بفتح الزای نزل نولا معناسنه و تقول هذا منزله و نکسر الزاء لانک تعنی الدار و یو برطر یقدر که باب ثانیه
 مخصوصه در زیر اسائر یا بلر ده اگر موضع و اگر مصدر جمله سی فتح عینه کلور بوفرقت انلره واقع اولما مشدر یعنی یو
 بابله مکسور اولن انلره اولما مشدر المسجدان مکة مشرفه و مدینه منور مسجد لری العنجد سبیک ضمی و خانک
 سکونیه شول غلیظ و صاری صودر که ولادت عقبینه ظاهر اولور و فی الحدیث فیصبح السجد علی وجهه
 المسجد میمک ضمی و خانک فتحی و تشدید به ثقیل و صاری بکر لولان کسینه بقال اصبع فلان مسجدا اذا اصبع
 مصفر اقیلا مورما و مورم ششمش معناسنه در السداد سبیک فتحیه صواب معناسنه در بقال سبیک
 من الباب الثانی ای صار سبیدا و استقامت معناسنه دخی کلور انسد بد علی وزن التکریم صوابه قول غلام
 و قوله و فعله مقصود اولان نسینه یه ارشاد ابلک المسجد میمک ضمی و دالک فتحی و تشدید به شول کسینه در
 که خیره و صوابه سوق و نش اوله و مسدد طوغر لیش کوندن دخی دیرلر بقال مسدد در محه اذا قوم و هو خلاف
 عرضه که عرض کوندن ارقری قومغه دیرلر السدد سبیک فتحی و دالک کسر به طوغری سوز قول صواب
 معناسنه و فعل صواب معناسنه ده کلور الاسداد همزه نک کسر به صواب سول بقال انه اسدد فی القول اذا
 کان یصبیب السداد ای المقصد و اسداد طلب صواب دخی دیرلر بقال اسددت ماسئت اذا طلب السداد
 و المقصد و اسداد استقامت معناسنه ده کلور کا قال الشاعر اعلمه الیه کل یوم فلما استد ساعده رمانی اسمی
 ایتدی استدر و ابنت و انتم مناسب دکلدر شین معجیه ابله السدد فتحینه سدادن قصر اولن شدر صواب
 و استقامت معناسنه السداد سبیک کسر به شیشه اغرن بلیحق نسینه و سر حدلر ده کدک طو تاجق نسینه که
 سر حد کدکاری مله و انله طونلور اما غر بلرک فیه سداد من عوز دبدکاری و اصبت ب سداد امن عیش دبدکاری
 قوللر نه فتح و کسر جایز در و لکن کسر افصح در و عوز فتحینه احتیاج معناسنه یعنی احتیاج کد کین سدادن
 نسینه السدد سبیک فتحیه اصلاح ایتک بقال سددت الثلثه و نحوها سدها سدا من الباب الاول اذا صاحبها
 و او تقته و ثلثه ثلثه ثلثه نک ضمیمه کدک معناسنه در و سد عیب معناسنه ده کلور عی کی و هم و بکم کی یعنی کورلک
 و صاغر لوق و دلسر لک کی الاسده همزه نک فتحی و سبیک کسر به جمعی در عیوب معناسنه علی خلاف القیاس در
 و قیاس سد و دکلک ابدی و منه قولهم لا تجعل بجانبک الاسده یعنی قلبک طار اوب جواب و یرمک اینه
 دلسر و صغر جواب و یرم و کی کی و سد شول نسینه یه دیرلر که چبوقلردن دوزرلر بر قاج طبقه اولور السدد
 سبیک ضمیمه طاع و هر مانع اولان نسینه حاجر معناسنه الاسداد همزه نک کسری و سبیک سکونی و تانک
 کسر به لکدک نسینه طونلوب اصلاح اولق بقال صبت فی القرية ماء فاستدت عیون الحرز و خرز خانک ضمی
 و رانک فتحی ابله دکش برلر بدر الانسداد بمعناه السدده سبیک کسری و دالک فتحیه شول در ده اولان
 طشلر و قیازه دیرلر که انده صوایر کلور بقال الارض بها سدده و هی اودیة فیها حجارة و صخور یقی الماء فیها
 زمانا السدد سبیک ضمیمه سده نک مفردی مثل حجر و حجره و حجر دلیکه دیرلر سور اخ معناسنه و سد بر نسینی
 طو تنه دیرلر بقال جاء جراد سدا یسد الافق من کثرة و سد قره بلوده دخی دیرلر السدد و فتحینه جمعی در
 قره بلودلر معناسنه السده سبیک ضمیمه بر مرصد که برونه عارض اولور نسیم ری منع ابدر سده اوک قیوسنه
 دخی دیرلر تقول رأیت قاعا سده باب فی الحدیث الشعب الرؤس الذین لا یفتح لهم السدد و شعث سبیک ضمیمه

باشلری توزلوا اولن فقرا قال ابو الدرداء من یغش سدد السلطان یقم و یقعد یعنی یاد شاهلر قیوسنه و اران
 المدن خالی اولما ز السداد سبیک ضمیمه بمعناها مثل الصداع و العطاس و صداع باش اغرمغه و عطاس
 اقسر مغه دیرلر احمیل السدی سبیک ضمیمه مزبون انکیچون سدی دبدلر زیر اگوفه مسجدی قیوسنده
 نقابلر و عورنلرک باش او رنلر نبع ابدردی که سده دیوقیوا و رنلر کدن صکره قیونک باقی فالان یرینه دیرلر
 المسد میمک و سبیک فتحیه ابن معمر بستانی در که ارسلانی جوق اولمغه مغر و قدر اضمی ایتدی ابن ابی طرفه
 مسنده در دیوسول ایتدی ابن معمر بستانی در که اکخلق بستان ابن عامر دیرلر جوهری بومر تبه نصری
 ایتد کدن صکره صاحب قاموسک المسد بستان ابن عامر لا معمر و وهم الجوهری دبدکی انصاف دکلدر السدد
 سبیک فتحی و رانک سکونیه سختیان دکلک و سر د شول ز ره دیرلر که حلقه لندن او رنلر اوله حلقه لینه
 دخی دیرلر و سوزی منتظم سولکه که دخی دیرلر بقال فلان یسر د الحدیث سر د اذا کان حید السیاق و بر نسینه ی
 یری برینه اولشدر مغه دخی دیرلر بقال سر د الصوم ای تابعته و برا عریبه تعرف الاشهر الح دبدلر ایتدی
 نعم ثلثه سر د و واحد فر د که سر د اولن ز و القعه و ز و الجح و محرم در و فرد و لان رجب در انلر سبیک فتحی
 و سبیک سکونیه کدک دکلک معناسنه المسدد میمک کسر به و سبیک سکونیه بیز در که انکله بر نسینه دیرلر
 المسدد میمک کسری و سبیک سکونیه کدک بیز معناسنه السدد و المسد میمک فتحی و سبیک سکونیه اوله
 و میمک ضمی و سبیک فتحیه ثانیده دکلش سختیان المسروده و المسروده ز ره دیرلر بعضیلر ایتدی ز رهک
 سر دی حلقه لری برینه کچمک در بعضیلر ایتدی سر د دکلک معناسنه در و درع مسروده دکلش اولان
 ز ره در حلقه لری دکلک معناسنه السدد سبیک و رانک فتحیه و الفک قصر به سدد معناسنه السدد
 مؤنثی شد بد معناسنه المسدد میمک ضمی و ونلک سکونی و دالک کسر به شول کسینه در که سکا عالی و غالب
 اوله الا سر نداء غالب و ملق و عالی و ملق اسرند او اغرند ایلکی بر در اخر لند که یا فغتلل یا الحاق ایچوندلر السدد
 سبیک فتحی و رانک سکونی و میمک دخی فتحیه دائم معناسنه السدد هده کدک سبیک فتحی و رانک سکونی
 و هانک فتحیه طفالک غدا سن خوب ایتک بقال سر هدت الصبی ای احسنت غدا و سر هدد و هانک اورچی
 یا غنه دخی دیرلر و سر هدد سمه دخی دیرلر بقال سنام سر هدی سمن السدد سبیک فتحی و عینک سکونیه مبارکک
 یمن معناسنه السدد و السعد سبیک و عینک ضلر به نحو سکت ضددنر بقال سعد یومنا یسعد سعودا
 و سعوده من الباب الثالث الاستسعاد همزه نک کسری و سبیک سکونی و تانک کسر به مبارک عدا ایتک بقال
 استسعد فلان برؤیه فلان ای عده سعدا السعادة شقاوونک ضدی در بقال سعدا لرجل یسعد من الباب
 الرابع السعید اهل سعادت اولان کسینه مثل سلیم من سلم المسعود سعادت نلش اولن کسینه بقال سعد فهو
 مسعود علی البناء للمجهول و قرأ الکسانی و اما الدین سعدا و الاسعاد همزه نک کسر به اهل سعادت قلبق
 بقال اسعد الله فهو مسعود و لا بقال مسعد کانهم استغنوا عنه یسعد و اسعاد معاونت ایتکه دخی دیرلر بقال
 اسعد اذا اعان المساعده میمک ضمی و عینک فتحیه معاونت ایتک سعد بک سبیک و دالک فتحی و یانک سکونیه
 فی قولهم لیمک یسعد بک اسعاد الک بعد اسعاد معناسنه در و اسعاد اعانت معناسنه اولور که خدمت دیمک اولور
 ز بر ادانک اعلایه اعانتی خدمته اولور مسعود ضمیمه سعدک جمعی در و نجومک سعدی اون در دور دی جدی
 بر جند و دلو بر جند در که قرانلر ده نازل اولور که انک برینه سعد الذاج دیرلر ذال معجیه و باء موخه و حاء مهمله
 اله و برینه سعد بلع دیرلر باء موخه نک ضمی و لامک فتحی و عین مهمله ابله و برینه دخی سعد لا خیه دیرلر همزه نک
 فتحی و خانک سکونی و یانک کسر به و باء مشانله و برینه دخی سعد السعد دیرلر سین مهمله و عین مهمله نک

سدد

سرمد

سرهد

قافله پدید می و از آن منع پدید می معناسنه در وائیه عربیت است بر عرب طائفه سی جیدی و سیدی جیاید
 و سیاید و زنی اوزن جمع ابتد کری همزه ابله علی خلاف القیاس در زیر افعیاء ک جمع فیاعل کاور و سود
 کلمه سنه اولن دال زائد در فعل بناسنه الحاق ایچون در فاعل ک فاعله جندب کی و برقع کی و جندب جملک ضمی
 و نونک سکونیه چکر که معناسنه در و برقع بانک ضمی و راه مهمله نک سکونی و قافک فخیله نقاب معناسنه در
 النسو بد اولو لامق بقال سوده قومه و برکسنه نک غلام سیدی طوغغه و غلام اسودی طوغغه دخی دیرلر
 بقال سیدالرجل علی البناء له جول اذ اولد غلاما سید او کذلک اذ اولد غلاما السود اللون و برنسنه سیاه ابیکه
 دخی دیرلر بقال سوده لانا تسو بد او قلدن اسکی پالاسی بومش و ب دوه نک یاغر بنه نیار ابیکه دخی دیرلر بقال
 سودت الابل تسو بد الاسود همزه نک فخی و سپنک سکونیه زیاده اولو معناسنه در بقال هوا سید من فلانای
 اجل منه فرائدی هذا سید قومه الیوم دیرلر امان قریده سید اولمق معناسی قصد اولنسه هذا سید قومه
 دیرلر یعنی زمان قریده سید اولور و اسود القلب قلبک ایچنده اولان فان در حبه القلب معناسنه و اسود
 بیوک بلان دخی دیرلر که انوک رنگند قرال دخی اوله الاسود همزه فخی و وواوک کسر بله اسودک جمع عظیم بلانلر
 معناسنه و اسود اسم اولد غیچون بوزن اوزن جمع اولور واکر و وصف اولسه فعل و زنی اوزن جمع اولور دی
 بقال اسود ساخ غیر مضاف لانه یسلج جلد کل عام یعنی هر بل قاولد غیچون بوبله دیرلر الاسود دیشی بلان
 و لا بقال سوده ساخته الاساده و الاسود من الافعال برکسنه لید سیدی طوغغه دیرلر بقال اسود اولر جل و اسود
 اذ اولد غلاما سید او کذلک اذ اولد غلاما السود اللون الاستیاد همزه نک کسری و سپنک سکونیه سیدی قتل
 ایتیمک یا السیرا بیک یا خطبه ایتیمک یعنی اقر با سندن برکسنه سی تزویج ایچون خطاب ایتیمک بقال استاد القوم بنی
 فلان اذ اقلول سید هم واسروه و اخطبوا الیه یعنی برکسنه سن تزویج ایچون خطاب ایتیمک السود سپنک فخیله
 قره نک و سواد شخصه دخی اطلاق اولنور الاسود همزه نک فخی و سپنک سکونیه و وواوک کسر بله سوادک
 جمعی الاسود همزه نک فخی و وواوک کسر بله جمعی جمعیدر و سواد امیر بیک اجمال و اطلاق دیرلر و سواد مال کثیره
 دخی دیرلر بقال فلان سواد ای مال کثیرا بوعیب و روائی اوزن و سواد بصره و سواد کوفه قریلرینه اطلاق اولنور
 و سواد القلب حبه القلب دبد کری نسنه در و سواد ناس عوام ناسه دخی دیرلر و هر عدد کثیره دخی اطلاق
 اولنور الاسود همزه نک و وواوک کسر بله و الاسود همزه نک و وواوک کسر بله قارمق بقال اسود الشی
 و اسود اسود ادا و اسو بداد او شعرده اسود دخی جائز در الفک حرکتیه اجتماع ساکنین لازم کلسون دیو
 و بوندن امر اسود کاور و اگر دلر سک ادغام ابد رسن الاسید همزه نک ضمی و سپنک فخی و یانک کسری
 و تشدید بله و الاسود همزه نک ضمی و سپنک فخی و یانک سکونیه لیکسی دخی اسودک تصغیر بدر که سیاهه
 بقین دیک اولور الاسیدی همزه نک ضمی و سپنک فخیله و اخرینه یانک تشدید بله تصغیرک نسبتی دریاء مخترکی
 حذف ایتیمکه السودی سپنک ضمی و وواوک فخیله تصغیر تخیم نسبتی درو بعض لغته سودالرجل دخی واقع
 اولمشدر باب رابعدن عورت عینه دبد کری کبی و بعضیلر سبت دیشدر قلات کبی و سویدا
 القلب قلبک ایچنده اولان فان حبه القلب معناسنه السود اسپنک فخیله و وواوک سکونی و الفک مد بله سیاه
 معناسنه در بر سوز معناسنه دخی کاور بقال کت فلانا فارد علی سودا و لا بیضاء ای کله قبیحه و لا احسنه
 و سودا اسکی معناسنه دخی کاور بقال الوطاة السودا لدراسه کما بقال الوطاة الحمراء الحیدیه و وطاة
 وواوک فخی و طانک سکونیه ابق بصدغی ریز معناسنه و سودا القلب قلبک ایچنده اولان فان ککه اکا
 حبه القلب دیرلر الاسودان خرمایله صودن عبارتند و بر جماعت مز بد مدینه مهمان اولد قمر نک مز بد
 ایتدی مالکم عندی الا الاسودان انلر ایتدی ان فی ذلک لمقنعا یعنی خرمایله صونی فهم ابتد بلر مز بد ایتدی

مرادم اولد کادر مرادم بلکه حره ابله لیل درو حره حاه مهمله و راه مهمله نک فخیله سیاه طاشلور به دیرلر
 المساودة میمک ضمی و وواوک فخیله قرالقه یا خود اولو لقه برکسنه بیغالب اولمق بقال ساودنی فلان فسدت
 من سواد اللون و الاسود جمعا یعنی ابکی معناده دخی استعمال اولنور و مساوده سرله سو بلشیمکه دخی دیرلر
 بقال ساوده مساوده ای ساررته واصله اذ اسوادک من سواده و هو الشخص سود البطون سپنک فخیله و یانک
 و طانک ضمه ل بله ارق اولان طوارلر دن عبارتند بقال جاء فلان بغمه سود البطون و جاء بها کمالی ای مهان بل
 و کلی کافک ضمی و لا مک فخیله بوکر کردیمک اولور و بوکر کرمز بلغی ارقلقدن کایت در السود سپنک فخی
 و وواوک سکونیه که بعض استعاره و واقع اولمشدر قبس طاغری درو سودر موضعک دخی اسمیدر السود اسپنک
 کسر بله سرله سو بلشیمک بقال ساوده مساوده و سواد ای ساررته ابه الحسمه ایتدی بلر سن قه مک اه لوسی سن
 نیچون زانیتدک ایتدی قرب الوساد و طول السواد یعنی زانیا باعث بونلر در و و ساد واه کسر بله بصدقه دیرلر
 و سود اشخص شخصه قرب اولوب کیزا و سو بلشیمکه دیرلر ته کم الان مروا ایتدی السید سپنک کسری و یانک
 سکونیه قورده که یرتجی جانور لردندر السیده مؤنثی و کاه اولور که سیدر سلانه دخی اطلاق اولنور السیدان سپنک
 کسر بله منتر دبد کری اوت که اکل اولنور که معناسنه السهاد سپنک فخیله و یا نعلق السهد فختینله بمعناه
 بقال سهدالرجل یسهد سهد من الباب الرابع السهد ضمتینله قلیل النوم اولان کسنه الشهد علی وزن
 التکریم او یندر مق بقال سهد تانا المسهد میمک ضمی و هانک فخی و تشدید بله و یا غش کسنه السهد سپنک
 فخی و هانک سکونیه اعتماد اولنر امره دیرلر بقال مارا بت من فلان سهد ای امر اعتمد علیه من کلام او خبر
 فصل الشین الشید سپنک فخی و دالک کسر بله برکسنه حکم معناسنه بقال شیء شید ای بین الشده
 الشده سپنک کسر بله قاتیلق الشده سپنک فخیله جمله ایتیمک بقال شد علیه فی الحرب یشد شد من الباب الاول
 ای حمل علیه الشد سپنک فخیله سکرتمک عد و معناسنه بقال شد ای عدا و شد ارتفاع معناسنه کاور بقال
 شد النهار ای ارتفع و شد قوی فلق معناسنه دخی کاور بقال شد عضده ای قواه و شد معتمد علیه معناسنه ده
 کاور بقال شد ای اوثقه یشد و یشد من الباب الاول والثانی و هو من النوادر فرائدی شول فعل که فعلت
 وزنی اوزن در مضاعفدن فعل لازم اولور سه مضارعی مکسور العین در عفت و اعف کی واکر متعدی
 اولور سه رددت و مددت کی مضارعی بفعل کاور مضوم العین الا و یج کله نادر واقع اولمشدر که بری شده یشد
 و یشد و بری دخی علیه یعله علل دن که علل بکخی مرئیه ده صواجمکه دیرلر و بری دخی غم بنم در بقال غم الحدیث
 بنم و بنم و فرائدی شول فعل که بود کز اولننه مخالف کورایشید لمین فغلاردن ال قلیل دراصلی ضمه در الاهین
 بر فعل کسرله کلشدر اما ضم شربک اولمقسن که اول حبه محبه در لاشدد قوی اولمق بقال اشتد الشیء ای قوی
 و اشتد اسکرتمک معناسنه کاور بقال اشتد ای عدا المشاده میمک ضمی و دالک تشدید بله قائلشقی المنشد
 میمک ضمی و دال اولینک کسری و تشدید بله بخیل معناسنه الشد بد برنسنه بی قوی ایتیمک قال لله تعالی شدد
 ای قواه لاشد همزه نک فخی و سپنک فخیله قوت معناسنه در و قوله تعالی حتی یبلغ اشد ای قوته و هو ما بین ثانی
 عشرة الى الثلاثین و اشد لفظی بر مفرد در که جمع بناسی اوزن کلشدر انک کی و انک الفک مدی و نونک فخیله
 قورشن معناسنه در اشد ابله انک نظیری یوقدر بعضلر ایتدی بونلر جمعلر در لفظلرندن مفرد لری یوقدر
 اسال ایابیل و عباد بد کی و مذاکیر کی و اسال الفک مد بله مشابته بقال هو علی اسال من امید ای شبه و ابایل
 طیر معروفدر و عباد بد بلو کز جماعات معناسنه و مذاکیر ذکر جمعی رالت رجل معناسنه و سپید و ی ایتدی
 اشد مفردی شدت در و معنی جهتندن بو حسن در زیر ایلغ الغلام شدت دیرلر و لکن فعله افعول و زنی اوزن جمع

سید

سهد

شدد

اولاً و اما انعمتكم جميعي در عر بلرك يوم بؤس ويوم نع ديد كرى قول لرندن مأخوذ در بعضيلر ايتدى انم جمع
 جعفر بقول نعمه ونم وانم وشول كسنة لركه ايتدى اسدك واحدى شدد در كلب واك بى ياخود شدد در ذئب
 واذب كى بولرك بوسوزى مجرد قياسد رتبه كم ابابيلك واحدى بول در ديد بلر محجوله قياسا لا كيه بولكلام
 مر بدن ايشد لمش دكادر الشدى شينك ضمى والفك قصر بلة فعلى وزنى وزن شددت معناسنه ابو زبد
 ره ايتى وزن الاسد اهزمه نك كسر بلة برك طوار صاحي اولق بقال اسدال جل اذا كانت معه دابة شديدة
 الشرو و ضمت بلة قايحق بقال شرد البعير يشرد شرو دامن الباب الاول اذا نفر وشرو دك فتح شينك جمع دنى
 كاور قنيلر معناسنه زبور له زركى الشرا شينك كسر بلة بمعناه الشاردر انك كسر بلة والشرو د شينك فتح
 و رانك ضميلة قن دوه وشرو شول قافيه در كه شعرده اطراف ولايتيه سو بلنور الشرد فخت بلة جمع مثل
 خادم و خدم و غائب و غيب النثر بد تانك فتح و شينك سكونيله سورمك طرد معناسنه ومنه قوله تعالى
 فشردهم من خلفهم اى فرق و بدر جمعهم الشرب شينك فتح و رانك كسر بلة سورمك طرد معناسنه بنو الشرب
 سليم قبيله سندن بر جماعتك اسميدر الشكد شينك ضميلة وكافك سكونيله عطا الشكد شينك فتح وكافك
 سكونيله عطا فلق معناسنه مصدر در بقال شكه يشكه شكدر امن الباب الاول اى اعطاء الشهادة شينك
 فتحيله خبر قطعي معناسنه بقال شهدال جل على كذا من الباب الرابع وكاه اولو ركه شهدال جل دنى ديرلر هانك
 سكونيله تخفيفدن اوزوا خفشدن بولر روايت اولمشد روعر بلرك اشهد بكداد بلكرى حلف معناسنه در
 درو شهادت شاهد لوق ايتكه دنى ديرلر بقال شهد بكد اشهادة اى ادا معانده من الشهادة وشهادت فى سبيل
 الله شهيد اولمغه دنى ديرلر الشاهد هانك كسر بلة شهادت ايدى محي وشاهد شول قوينى صويديرلر كه سموك كى
 او غلانه بلة كلور طوغدغى حينه وشاهد بلة دنى ديرلر لسان معناسنه وشاهد ملكه دنى اطلاق اولنور
 پادشاه معناسنه وصاحب صراح شاهد ملكدر ديش در فرشته معناسنه سهودر كويكه كلام جوهر بلة ملاك
 عبارتنى فتح لامله ظن ايتشدرو پادشاه معناسنه اولد غنه جوهر بلك ايراد ايتدى قول اعشى شاهد بتر ولا
 تحسبني كافر لك نعمة على شاهدى يا شاهد الله فاشهدى كه شاهد اولدن مراد اسان در اقرار معناسنه وشاهد
 ثابدين مراد پادشاه در خليفة الله معناسنه وشاهد بومعنايا اولد وغنه مذهب الاسما دنى نصر بچ ايتشدرو
 الشهد شينك فتح و هانك سكونيله شاهدك جمعى صاحبلة محب كى وسافرله سفر كى بعضيلر بو كه انكار ايتد بلر
 المشاهدة ميمك ضميلة و هانك فتحيله برنسنه فى اشكان كورمك معاينه معناسنه الشهود ضمت بلة حاضر اولق بقال
 شهد شهود اى حضر وشهود جمع معناسنه دنى كاور بقال شهود اى حضور و بواصلند صيدرايدى وشهود
 شهدك دنى جمعى كاور وشهد فتح شين وسكون هانك شاهدك جمعى در صاحبلة محب كى وشهدك جمعى الاشهاد
 دنى كلور همزه نك فتحيله وشهود الناقاة ناقه نك طوغر دغى رده اولان ولادت اربدر قاندين واغلان اولندن
 وغير بدن الشهد شينك ضمى و هانك فتحى وتشدد بلة كذلك شاهدك جمعى در راع ايله ركع كى الشهد شينك
 فتحى و هانك كسر بلة شهادت ايدى محي وشهد فى سبيل الله قتل اولنان كسنة بيدنى ديرلر الشهد شينك
 ضمى و هانك فتحى والفك مد بلة شهيدك جمعى الاشهاد همزه نك كسر بلة شاهد طومتق بقال اشهدت على كذا
 فشهد عليه اى صار شاهد اعليه وحاضر قلق معناسنه دنى كلور بقال اشهد فى ملاكه اى احضر فى وملاك
 ميمك كسر بلة مهم اولان سنه واشهاد مذى ظاهر اولمغه دنى ديرلر بقال اشهدال جل اذا امذى ومذى ميمك
 فتحى و ذالك سكونيله شول صوبه ديرلر كه ملاعبه حالنده ياخودند كى حالنده لذله كلور المشهد ميمك
 ضمى وشينك سكونى و هانك كسر بلة شول عورت در كه اري بياندن كله هاسر استعمال اولنور ومغيبه شول
 عورت ديرلر كه اري غائب اوله و بولك استعمالى هابله در الاستشهاد طاب شهادت ايتك بقال استشهدت فلاناى

شرد

شكد

شهب

سألتنه ان يشهد المشهد ميمك و هانك فتحيله خلقك حاضر اولاجق يرى حضر الناس معناسنه واستشهاد فى
 سبيل الله شهيد اولمغه دنى ديرلر بقال استشهد فلان على البناء المجول اى صار شهيدا الشهد تانك وشينك
 فتحيله و هانك ضمى وتشدد بلة غزده تحيية او تورو مق الشهد شينك فتحى و هانك سكونيله والشهد شينك
 ضميلة و هانك سكونيله موملى بال الشهد موملى بال يان مى الشهاد شينك كسر بلة شهدك جمعى الشيد
 شينك كسر بلة هر نسنه در كه انوكله ديوارى صوارلر كرك كرج اولسون كرك مر اوفى اولسون الشيد شينك
 فتحيله مصدر در صوامق معناسنه بقال شاده يشيد شيد اذا حصصه المشيد ميمك فتحى وشينك كسر بلة
 صوامقش نسنه المشيد ميمك ضمى وشينك فتحى ويانك فتحى وتشدد بلة اوزون اولان نسنه مطول معناسنه
 وكسائى ايتدى مشيد ميمك فتحى وشينك كسر بلة واحد ايجوندر ومنه قوله تعالى وقصر مشيد ومشيد جمع
 ايجوندر ومنه قوله تعالى فى روج مشيدة الاسادة همزه نك كسر بلة برنسنه يى اوزى رفع ايتكه يعنى صوت
 اعلا بلة چاغر مق در بقال اسداد بركه اى رفع من قدره وابوعمر وعبيد دن روايت ايدى اسادة
 تعريف معناسنه كلور بقال اسدت بالشى اى عرقه فصل الصاد الصخد صادق فتحى و خانك سكونيله كوز
 بقمق بقال مخدنة الشمس بصخده مخد الصابنه واحرقته وكركن او تسنه دنى ديرلر بقال مخد الصرادى صاح
 وكركن ديد كرى برقر مزيج قوشدر بلبلدن بيوجك ومخداسى اولمغه دنى ديرلر بقال مخد النهار
 بصخد مخدا اذا اسدت حره الصخدان صادق و خانك و ذالك فتحله بلة والصيخود صادق فتحى ويانك سكونى
 و خانك ضميلة اسى اولان كوز بقال يوم مخدان وصيخود اى شدد بلكر و برك قيايد دنى صيخود ديرلر بقال صخرة
 صيخود اى شديدة الاسداد الفك كسرى و صادق سكونيله برنسنه قزمق بقال مخد الحرباء اذا صلى بحر الشمس
 يعنى كرتن كله كوشك اسپسندن قز سه و حرا خانك كسر بلة و رانك سكونيله شول كرتن كله بيديرلر كه كوشش
 هر نه جانبه دونسه اول دنى اول جانبه دوز الصد و د ضمت بلة اعراض معناسنه بقال صد عنه بصدد و دا
 من الباب الاول اذا عرض ومنع معناسنه دنى كلوز بقال صده عن الامر صدمعه و صرفة الاصد كذا منع
 معناسنه بقال اصده يعنى منعه الصدد چاغر مق بقال صدد من الباب الاول و بصدد من الباب الثانى اى ضغ
 وضج دوه اغريوك التند چاغر مغه ديرلر و صدد بديان دن اولان ماء رقيقه ده ديرلر كه كافان دنى قارشمش اوله
 قوينى ولوبايرك اولمقسزن بقال اصد الجرح اى صار فيه المدة وميمك كسر بلة شول نسنه در كه يان ده جمع
 اولور ايرك كى مثلا الصدد صادق فتحيله و ضميلة طانغ جبل معناسنه ابو عمر وايتدى هر طاغه صدد ديرلر و صدد
 ديرلر فتحيله و ضميلة سد و سد ديد كرى كى الصدد صادق فتحيله و رانك سكونيله خالص معناسنه بقال احبه
 حبا صرد او نيز صرد وكذب صرد اى خالص و نيز ثوبله و بلاء موحد و ذال معجه بلة خرماسراينه ديرلر وكذب
 كافك فتحى و ذالك كسر بلة بلان اولان نسنه و صدد صادق كذلك فتحى و رانك سكونيله صغوق بر دمعناسنه
 فارسيدن تعرب اولمشد رسينى صاده دوندر ملكه الصدد فخت بلة بر كسنة نيز وشياك بقال صردال رجل بصرد
 صرد امن الباب الرابع اذا كان يجد المبرد سر يعال الصدد صادق فتحى و رانك كسر بلة والمصراد ميمك كسرى و صادق
 سكونيله نيز وشو بن كسنة و زچن اوقه دنى مصراد ديرلر بقال سهم مصراد اى نافذ و صرد قلب برنسنه دن
 غراعت ايتكه دنى ديرلر بقال صرد قلى عن الشى اذا انتهى عنه و اوق يكحك معناسنه دنى كلور بقال صرد السهم
 عن الرمية اذا نفذ حده و رميه راء مهمله نك فتحى وميمك كسرى ويانك تشدد بلة صيد معناسنه در الا صرد
 همزه نك كسرى و صادق سكونيله اوق كچورمك بقال صرد الرمى الصارد رانك كسر بلة كذلك كچي معناسنه
 بقال سهم صارد اى نافذ بنوا الصارد بن مره عربدن بر قوم در الصردان صادق ضمى و رانك فتحيله ايكى طمر در دل
 التند الصدد صادق ضمى و رانك فتحيله بر قوشدر كه اكبعض برلر ده كرتن ديرلر الصردان صادق كسرى و رانك

شيد

مخد

صرد

سکونیه صردک جعی در ذکر اولنان قو شلر معناسنه و صردک کذلک شول بیاضدر که انک ارقه سنده اولور
اوکلن باغیرینه الصردک صردک ضمی و رانک تشدد بدله سول بوقفه بلود در که انوک بغموزی اولمیه التصرد
تازک فحی وصادک سکونیه بر مرنبه صوارمقد در که قاذق مرنبه سنه واریه و تصرد بد عطاده استعمال اولنسه
نقلیل مراد او لور المصد میمک ضمی و رانک فحی و تشدد بدله از ایجیلن سنه یقال شراب مصردای مقلل
و مصرد کذلک از ایجر بلن و از عطا قلن کسنه بدخی دیرلر الصردک کسری و میمک سکونی و رانک کسر بدله
شول ناقه یه دیرلر که سودی از اوله جوهری بدین شو بدله طن ابدرین که میم زائد اوله الصردک فحی و رانک
سکونیه و خاء معجه نك فحیله شول موضع در که کاشراب صرخدی نسبت اولنور الصعود ضمتبته زردانه
چقمق یقال صعد فی السلم صعود امن الباب الرابع التصعید علی وزن التکریم طاعه چقمق یقال صعد فی الجبل
و علی الجبل تصعید ابوز بدایتدی بوباده صعد کلدوکی معلوم اولمدی و تصعید دن به انکه دخی دیرلر
یقال صعد فی الوادی تصعید ای انحر فیه الا صعد سیرایمک یقال صعد فی الارض ای مضی و سار و اصعد
دن به انکه دخی دیرلر یقال صعد فی الوادی ای انحر فیه التصعید فحیله و عینک ضمی و تشدد بدله ز حمتلو کذلک
یقال تصعد فی الشی ای شق علی الصعد فحیله شد بد معناسنه یقال عذاب صعد ای سد بد الصعود صدادک
فحی و عینک ضمیله بو کسک یرهبوطک مقابلی در الصعائد فتح صاده صعودک جمعد الصعد ضمتبته کذلک
صعودک جمعد بر بوجه برلر معناسنه جوز و عجائر و جز کبی و صعود صرب بوقوشه دخی دیرلر عقبه کو و د
معناسنه و صعود شول ناقه یه دیرلر که ناقص الخلقه طوغور مغین چکن بل طوغور دخی و له میل ایلیه تقول
منه اصعدت الناقه و اصعدتها انا کتاها بالالف فرادن بوبله روابث اولنشد بر بعی باب فعالدن لازم
و متعدی کلور و صعد کذلک صعدک دخی جعی کلور مثل طریق و طرق و صعود و ازامغه دخی دیرلر یقال هذا
النبات بنی صعد ای زداد طول الصعد صدادک فحی و عینک کسر بدله طیراق ثعلب ایتدی صعد بر بوزینه دیرلر
باری تعالی لینک بوقولندن اوتور فتصیح صعد از لقا الصعدات ضمتبته صعدک جعی اولان صعدک جمعد
طریق جعی اولان طرق جعی طرقات کلدوکی کبی صعد مصر بر ریک ایدر صعد صدادک ضمیله بر موضعک
اسمیدر الصعد صدادک فحی و عینک سکونیه شول کوندر اغاجی در که دوز بترطوغر ثغه و اصلاح ایتکه
احتیاجی اولان نبات صعد بیان حمارلی در الصاعدی عینک کسری و یانک تشدد بدله نبات صعد یه منسوب
اولان سنه و بونست علی خلاف القیاس در الصعد صدادک ضمی و عینک فحی و الفک مدله شول نفسدر که
اوزون چکلمش اوله تنفس مدود معناسنه الصعد صدادک فحی و فاک سکونیه بغلیوب حکم ایتک یقال صعد
یصعد صعد امن الباب الثانی ای شده و اوثقه التصعید تانک فحی و صدادک سکونی و فاک کسر بدله بعناه الصعد
فحیله عطا معناسنه و صعد باغه دخی دیرلر و ناق معناسنه الا صعد همزه نك سر یله عطا قلم کرک مال ورمکه
اولسون کرک قول باغشغله اولسون الصعد صدادک کسر بدله شول سنه در که انوکله اسیر بغلر کرک صرم
اولسون کرک دمر اولسون الا صعد همزه نك فحیله جعی بوقاغیلر و بندلر معناسنه الصعد صدادک کسری
و فاک سکونی و رانک کسر بدله شول قوشدر که اکا بوالملح دیرلر و فی المثل اجین من صفر دز یاده قورقق
کسنه حقه ضرب اولنور الصعد صدادک فحی و لامک سکونیه ز یاده نك سنه یقال حجر صلد ای صلب الملس
و ارض صلد و جبین صلد و جبین انه دیرلر پیشانی معناسنه الصلود ضمتبته چقماق طاشنک تش سزاواری
چقمق یقال صلد الزند بصلد من الباب الثانی صلود اذ اصوت ولم یجر ج ناز الا صلد همزه نك کسر یله چقمق
طاشن بر برینه اورب اوزن چقمق یقال صلد الرجل ای صلد رنه الا صلد همزه نك فحی و صدادک سکونی
و لامک فحیله یخیل معناسنه الصلود صدادک فحی و لامک ضمیله شول چومک در که کج قینر اوله و شول

صرد

صرخ

صعد

صعد

صعد

صعد

ات در که در لمیه و شول ناقه در که سودی از ویره المصلاد میمک کسری و صدادک سکونیه کذلک سودی از
اولان ناقه الصلخدی صدادک و لامک فحی و خانک سکونیه و الفک قصر بدله قوی و حکم اولان سنه یقال
جمل صلخدی و ناقه صلخدای قویه الصلخدم بعناه یا ویم زاید لر در الصلخد کذلک قوی معناسنه یقال
جمل صلخد و ساجم و ساجم سین مهمله نك فحی و لامک سکونی و جیمک فحیله طویل معناسنه در الصلخد
صاد ضمیله و خانک کسر بدله کذلک قوی معناسنه الصلخد صدادک فحیله و خانک کسر بدله جعی الا صلخد
همزه نك کسری و صدادک سکونی و لامک کسر بدله دیکلوب طور مق یقال الصلخد اصلخد اذ
انتصب قائما الصمد صدادک فحی و میمک سکونیه شول مکاندر که بوجه اوله و غلیظ اوله الصمد میمک
ضمی و صدادک سکونیه و میمک ثانیه نك فحیله ایچی نجوف اولمین سنه و بومصمت لغت در نته کم و رابتدی
الصمد صدادک کسر بدله شیشه نك اغزن بکیه جک سنه و قصد معناسنه دخی کلور یقال صمد
بصمد امن الباب الاول اذ اقصه الصمد فحیله سید معناسنه ز راهر کس اصک اعرض حاجته قصد ایلر
احتیاجی حالده الصمد میمک ضمی و صدادک فحی و میمک ثانیه نك فحی و تشدد بدله قصد اولنمش سنه یقال بت
صمد ای مقصود الا صمد صمد همزه نك کسری و صدادک سکونیه و میمک کسر یله سرعتله کیمک یقال
اصمد اذ انطلق و اسرع فی انطلاقه الصمد صدادک کسر بدله و نونک سکونی و دال و لینک کسر بدله شول ولو
کسنه یه دیرلر که بهادر اوله سید شجاع معناسنه الصمد صدادک فحی و دلك کسر بدله صمد بدک جعی اولور
و بهادر لر معناسنه و بلالر و افتر معناسنه ده کلور دواهی کبی و منه قول الحسن نعوذ بالله من صنادید القدر
الصمد صدادک فحی و یانک سکونی و هانک فحیله شول سنه در که صحرالده صوبکی کورینور سراب جاری
معناسنه و صمد اوزون سنه یه دخی دیرلر طویل معناسنه الصمد یاق یقال صمد الشمس من الباب الثالث
ای احرقته و هی لفة فی مخدته الشمس و قد مر الصمد صدادک فحی و یانک سکونیه آ و لاق یقال صاده یصید
و یصاده صید امن الباب الثانی ای الرابع اصطاده و صید اولنان سنه یه دخی دیرلر مصید معناسنه المصید
میمک فحی و صدادک کسر بدله اسم مفعولدر صید دن التصید فحیله و یانک ضمی و تشدد بدله اوله مق یقال
خرح فلان یتصید المصید میمک کسری و صدادک سکونی و یانک فحیله شول سنه در که انوکله صید اولنور
المصیده بعناها المصید صدادک فحی و یانک ضمیله و اولین کلب و اگر غیری یقال کلب صیدو المصید ضمتبته
صیدو ک جعی یقال کلب صید علی الاصل المصید صدادک کسر یله و یانک سکونیه کذلک صیدو ک جعی اصلی
صید ایدی یادن ضمه تخفیف اولدی رسله تخفیف اولندخی کبی و صدادک ضمه سی کسره یه تبدیل اولندی
یا سالم اولسون دیو المصید فحیله مصدر در کیدن یاشن بوقر و طوق معناسنه فعلندک صید دیرلر یانک
کسر یله باب رابعدن و یایی الفه قلب اتند یلر مصدر رنه قلب اولنما غنه دلالت ایتسون دیو الا صید همزه نك
فحی و صدادک سکونی و یانک فحیله شول کسنه در که نکیدن یاشن بوقر و طوتو و بوسیدن ملک اولنلره صید
دیرلر ز یاصاغه و صوله التفات اتمز یقال صید یعنی صید کما یقال اعور یعنی عور و عور و صید اصلندک عور
و صید ایدی حروف زوائد تخفیف اولنوب عور و صید دیدلر و اگر بونلرک اصلی ذکر اولنان اسلوب اوزن
اولسه عورده عاد و صیده صاد دیمک لازم اولور دی و اوی الفه قلب ایتکه خافه قلب اولندخی کبی و بونلرک
اصلی ذکر اولنان وجه اوزن اولد غنه دلیل سائر اخواتی بوجه اوزن اولمیدر الوائده و عیوبه اسود و احمر
و اعوج کبی و عی ده دخی قیاس بودر اگر چه سموع اولمیدر و بوسیدن در که بونلرک فعل تعجب کلر ز یاربونلرک
اصلی ثلاثی اوزرینه زائد در و ر باعینک و باعیدن بناسی ممکن دکل بلکه اکثری اقلدن بنایندر ل الصاد توج

صلخد

صمد

صمد

صمد

صمد

صمد

و نحا سدر الصادي يانك تشد بد به شول كسنة در كه توجه و نحاسه منسوب اوله الصيد ان صادق فتي و يانك
 سكونيله طاش چو ملك الصيده صادق فتي و يانك سكوني والفك مد به شول طاشل در كه نندن چو ملك
 ايسار لو صيداء بر كه دخی دیرل ارض غلیظه معناسنه و بر شتر ك ادبدر و صيداء بنی اسد قبيله سندن بر
 جماعتك ادبدر ابن السكيت ايتدی الصيدانة صادق فتي و يانك سكونيله غول در كه نندن كاه جنله و كاه
 بيان ادبسی ايله نفسبر اولنو رواين السكيت ايتدی صيدانه نسا طائفه سندن سى الخلق وكثير الكلام اولان
 كسنة در فصل الضاد الضوؤ والضوؤة بالضمين فيهما زكام ديد كرى علت كه بايستن نازل اولو والضوؤ
 ضادك ضمي وهمزه نك فتحيله زكام اولق يقال ضاد الر جل على البناء للمجهول ضوؤا المضوؤ و دمك فتي
 وضادك سكونيله زكام اولمش كسنة الاضاد همزه نك كسرى وضادك سكونيله زكام قلى يقال اضاد ده الله
 اى از كه الضاد خصومت معناسنه در ابو زيد رواين اوزن نقول ضادت الر جل ضا اذا خصمته الضد
 ضادك كسرى به بر نسنه نك مخالف الاضاد همزه نك فتحيله وضادك سكونيله ضدك جمعي وضد نظير
 معناسنه ده كور يقال لاضدله اى لا نظير له وكاه اولو ركض ايله جماعت مراد اولنو ر قال الله تعالى و يكونون
 عليهم ضد الضد بضادك فتي هـ ذلك كسرى به ضد معناسنه ونظير معناسنه ده كور يقال لاضد بده اى
 لا نظير له ولا كفوه المضادة ميمك ضميلة برى بر بنه ضد اولق التضاد تانك فتحيله كذلك برى بر بنه ضد اولق
 التضاد ان برى بر بنه ضد اولان نسنه ل الضد ضادك فتحيله طولدر مق يقال ضد القربة بضد ها اى ملاها
 الاضاد همزه نك كسرى به وضادك سكونيله غضبه كلك يقال اضد الر جل اذا غضب ضر غدر طاعك اسيد
 و بعضيل ايتدی بر مقبره نك اسيد راولكه معنایا و ليحق منصرف اولو ثانيا منصرف اولما الضيفند ففتحيله
 ونونك سكونيله فرموده و احق اولان كسنة پس بوحاسيه الحاق اولمشدر اخر نك نكر بر به الضد ضادك فتي
 و ميمك سكونيله بر نسنه يى با غله با غلق و عصا به باشه اوزمق معناسنه ده كور يقال ضمد بالعصا اى ضرب
 بها على رأسه و ابكى يوزلوك ايمك ومدار افاقى و رطب و يابسه دخی ضمد دیرل يقال شبت الابل من ضمد
 الارض و ضمد قيونك ايو سنه و يتلوسنه دخی دیرل يقال لغرم اقصيك من ضمد هذه الغنم و ضمد عورت ابكى
 كسنة يى دوست ابد نك دخی دیرل الضماد والضمادة ضادك كسرى به باغ صارق معناسنه و ضماده بر نسنه نك
 اوزر بنه اولمغه دخی دیرل يقال تا على ضمادة من هذا الامر اى سرفت عليه الضمد ففتحيله كين طو متق يقال ضمد
 عليه بضم ضمد من الباب الابع اى احن عليه و احنه حاء مهملة ايله كينه معناسنه دره يكش حقه دخی دیرل يقال
 لنا عند فلان ضمد اى غار حق من معقبة اودين و ثوب الاضاد همزه نك كسرى به باغ فچيد كرى ديكنتك پيراغى
 طومر حقه متق در هنوز اچلوب طهون كلكسرين التضييد على وزن التكريم باشى دلينددن غيرى نسنه ايله
 بعلمق در كرك بر يان سى ايسون كرك اخر نسنه و لسون الضمد ففتحيله و ميمك ضمي وتشد بد به باش با غلنق
 يقال ضمدت فتضمد الضهد ضادك فتي وهانك سكونيله مقهورا ايمك يقال ضهدت من الباب الثالث اى قهرت
 المضهود ميمك فتي وضادك سكونيله قهر اولمش كسنة مقهور معناسنه المضطهد ميمك ضمي وضادك سكونيله
 و لمانك وهانك دخی ففتحله به مقهور و مضطر اولان كسنة الضهدة ضادك ضمي وهانك سكونيله شول كسنة در
 كه هر كسه مقهور اوله يقال فلان ضهدة لكل احد اى كل من شاء ان يقهره فعل فصل الطاء الطرد طانك فتي و رانك
 سكونيله و الطرد ففتحيله بر نسنه يى راغ ايمك بعاد معناسنه ثقل طردة فذهب و لا نقول منه افعل وانفعل لا
 فى اخر دبه و يقال فلان بطرد هم اى يشلهم و يكسوهم يعنى انكر اركد نجه كيد و بئلى سور و طرد سكون ر ايله
 و طرد ففتحيله دوه يى سور و بر يره جمع ايمك و طرد بر كسنة يوار كيت ديكه دخی دیرل يقال طردة اذا نفيتها

ضاد

ضدد

ضر غد

ضغند

ضمد

ضهد

طرد

عنك

عنك و قلت اذهب عنا و بر قومك اوزر بنه كلكه دخی دیرل يقال طردت القوم اذا اتيت عليهم و جزئهم و طرد
 او اولمغه دور شيمك مزاوله الصيد معناسنه المطر و دواطر بد طانك فتي و رانك كسرى به در اولمش و سور لمش
 كسنة و طرد سكونيله و طرد كور دیرل كور صكره طو نمش اوله پس ثانی اولی طرد ايمش اولو الاطراد همزه نك
 كسرى و طانك سكونيله بر كسنة نك طردنه امر ايمك يقال طردتها اى امرت بطردها يعنى دوه يى سور مكه امر
 ايتدم و يقال فلان اطرده السلطان اذا امر باخراجه من بلد ابن السكيت ايتدی اطراد بر كسنة يى مردود
 ايمك يقال طردة اذا صيرت طریدا و طرد اخر ما سلقمك چوپنه دخی دیرل الطر بد طانك فتي و رانك كسرى به
 شول شكار در كه سور لو بـ و انمسنه سى اولنه و طرد به شول قصبه در كه انوك كسكين نسنه سى وارد رانوكه
 ايكرو او قلاش ايدر لر المطاردة ميمك ضمي و رانك فتحيله او غراش قو غشيق ومنه مطاردة الاقران فى الحرب
 اذا حمل بعضهم على بعض و قرن قافك كسرى به و رانك سكونيله او غراش كشيپك همتاسنه دیرل الطراد طانك
 كسرى به او غراش قو غشيق يقال هم فرسان الطراد و فرسان فانك ضمي و رانك سكونيله فارسك جمعي در انلور
 معناسنه الاستطراد او غراش حيله ايدوب قچر كى اولوب دشمنه طفر بولما سن قصد ايمك الاطراد همزه نك
 و طانك كسرى به وتشد بد به بر قاج نسنه برى بر بنه تابع اولق يقال اطرد الشىء اى تبع بعضه بعضا
 و جرى واستقامت معناسنه ده كور يقال اطرد الامر اذا استقام و جريان ايمك معناسنه ده كور يقال نظرد
 الانهار اى تجرى المطرد ميمك كسرى و طانك سكونيله مثول قصبه كوندردر كه انوكه و حوش دورلور الطود طانك
 فتي و و او ك سكونيله اولو طاغده دیرل جبل عظيم معناسنه التطو بد على وزن التكريم طاغله دره سيرا ايمك تطو بـ
 كى المطاود ميمك فتي و طانك تخفيفى و و او ك كسرى به سيرا به جك بر لمطواح معناسنه فصل العين العبد عينك
 فتي و يانك سكونيله قول كه حرك تقضى در العبد عينك فتي و يانك كسرى به كلب و كليب كى و بمقوله جمع
 كلام عرب قليل در الاعد همزه نك فتي و عيمك سكوني و يانك ضميلة كذلك عبدك جمعي العباد عينك كسرى به
 كذلك عبدك جمعي و عباد بارى تعالى نك فاد خلى فى عبادى ديدكى قولند بلوك معناسنه در حزب كى العبدان
 عينك ضمي و يانك سكونيله كذلك عبدك جمعي قرله تران كى العبدان عينك كسرى به و يانك سكونيله كذلك
 عبدك جمعي حشمله بحشان كى و حششان مركب صبه لرى معناسنه العبدان عينك و يانك كسرى به و ذلك
 تشد بد به و العبدان كذلك عينك كسرى و يانك كسرى به و الف و موده و الف مقصون ايله و المعبوداء ميمك
 فتي و عينك سكونيله و الف موده ايله بود ذكر اولمانلر جملة عبدك جمعي در العبد ضميلة اخفش رواينند كذلك
 عبدك جمعي در سقفلك جمعي سقفلك و كى و بوسيدن عبد الطاغوت قراءت ايتد بلر اضافتله و بعضيل
 عبد الطاغوت قراءت ايتدی عينك فتي و يانك ضميلة و اضافتله خرم طاغوت معناسنه و عبد عينك فتي
 و يانك ضميلة عبدك جمعي دكدر ديدلر يلكه فعل وزنى اوزر بنا اولمش اسمد ر حذر كى و ندس كى زير فعل
 ففتحيله فعل وزنى اوزر جمع اولمانلر ضم عينله و حذر كوزى اچوق كسنة متنبه معناسنه و ندس زكى طبع اولن
 كسنة العبودية ضميلة و ذلك كسرى و يانك تشد بد به و العبودية ضميلة ياسر قولق معناسنه يقال عبد بين
 العبودية و بين العبودية و عبوديتك صلى خضوع و نذل در التعبد تانك فتي و عينك سكونيله نكر يى وزنى اوزر
 دليل قلى و تعبيد قول ابد نك دخی دیرل الاستعباد و الاعتبار همزه نك كسرى به استفعال و افتعال وزنى اوزر
 كذلك قول ابد نك و فى الحديث رجل اعتبد محررا لالعباد اكرام وزنى اوزر كذلك قول ابد نك التعبد على وزن
 التكرم بمعناه يقال تعبدنى فلان و تعبد عبادت قلى تنسك معناسنه و اكلمك معناسنه ده كور يقال ما عبدان
 فعل ذلك اى مالت المعبود ميمك ضمي و عينك فتحيله و يانك فتي وتشد بد به دليل قلنن نسنه يقال طربق معبد

طود

عبد

ای مذل و معبد قطر آن سور مشد و به دخی دیر بر بقال بعیر معبد العبد شول کی در کد قلاتش وزفت سوراش
اوله العباد عینک کسر به طاعت معناسنه الاعداد همزه نك کسر به اکر ام وزنی اوزن بر کسینه طوار سز قلق
بقال عید بقلان علی البناء للمجهول اذا کلت راحلته او عطبت یعنی یو رلسه یا خود هلاک اولسه العبد فختینله
غضب معناسنه العبد کذلک فختینله اسم در انغه کی بقال عبد من الباب الرابع ای انف وانف غضب ایتمک
ابو عمرو ایندی باری تعالینک وانا اول العابدین قولند عابدین غضب بید بحیلار معناسنه در وعید سمرک و قوت
معناسنه ده کلور بقال ناقه ذات عبد ای ذات قوة وسمی والثوبک عبد ای قوة وعبد بن الطیب بانک
سکونیه وعلقه بن عبد بانک وعینک فختیه العباد بد عینک فختیه خلا بقدر شول جماعتلر در که هر بری
برجانبه کنشدر در العباد عینک فختی و باء ثانیه نك کسر به عباد بد معناسنه در بقال صار القوم عباد بد
وعباد العباد بدی عباد بد کسینی سیمو یایندی مفرد مرد اولنادی ز بر اعداد بد مفردی یوقدر قیاس
بودر که بونک مفردی یا فعلول نم فائله یا فعلیل یا خود فعلال اوله فالر ک کسر به العباد عینک فختی و بانک
تشدید به پراکنده قبیله لر در عرب طائفه لرندن که حیره نام رده نصرانی اولمشدری وانلره نسبت عبادی در
وقیل عبادی ای خوار بک شرفقال هذائم هذا کویا که بوکلام رئیس قبیله ابله خمار حقیقی بیننده تردید
اولمش اوله وصاحب قاموس عباد عینک کسر به در جوهری فخله در دبد وکی غلط در دیش در دعوی
بلا ذلیل اینشدر عیدان صیغه تصغیر اوزن رده نك اسمیدر که اندر بر بلان پیدا اولمش ایدی که اند طوار
اولمش وادم وار مسینی منع اینشیدی العبد صیغه تصغیر اوزن عباس بن مرد اسک اتک اسمیدر عید
رجالدن بر کسینه نك اسمیدر العبدی عینک فختیه و یای نسبتله عبد القیسه منسوب اولان کسینه در کاه
اولور عبسی دخی دیرلر العبدی عینک فختی و بانک فختیه بر جماعته منسوب بدر بن عبدی بن جناب بن قضاعه
قبیله سندن که انلره بنو العبد دیرلر نته کم بنو الهذیل نسبتله هذلی دیرلر العبدان عینک فختی و بانک سکونیه
بنی قشیر قبیله سندن عبد الله بن قشیر و عبد الله بن سلمه در العبدان عینک فختیه و بانک کسر به عبیده
بن معاوی بن قشیر و عید بن عمرو بن مایه در العبادله عینک فختی و بانک کسر به عبد الله بن العباس و عبد الله
بن عمرو عبد الله بن عمرو بن العاص در صاحب قاموس ابن مسعود عبادله دن دکلدر جوهری غلط اینشدر
دیشدر حالا که جوهری نسخه لرند ابن مسعوده تعرض اولنا مشدر العید عینک فختی و بانک کسر به حاضر
همهیا معناسنه التعتید تانک فختی وعینک سکونیه نکریم وزنی اوزن حاضر قلق بقال عتده تعتید الاعتاد
همزه نك کسر به وعینک سکونیه حاضر قلق معناسنه کذلک بقال اعتد اعتاد ای اعد لیوم ومنه قوله
تعالی واعتدت لهن مثکا العتد فختینله والعتده عینک فختی و تانک کسر به شول ات در که سکرتمک ایچون
احضار اولمشدر ابن السکیت ایندی عتد وعتد فخله وکسرله فرموده و تانک خلق اولان لته دیرلر العتاد عینک
فختیه راق والت معناسنه در بقال اخذللا مر عتده وعتاده وکاه اولور که بیوک چناغه عتاد دیرلر العتود
عینک فختی و تانک فختیه شول اوغلاغه دیرلر که کدوب قوی اولوب اوزر بنه بریل یکمش اوله الاعتده
همزه نك فختی وعینک سکونی و تانک کسر به والعدان عینک کسری و بانک تشدید به دتودک جمعی در
اوغلاقلر معناسنه و عدان اصلنده عتدان ایدی تانی دال ایچنده ادغام ایدوب عدان دبد بلر عتود عینک
کسری و تانک سکونی و واولک فختیه بردن نك اسمی در و کلام عرب به فعلول وزنی یوقدر ذکر اولناندن
وخر وعدن غیر وخر و عید اخیر دیرلر کویا که بنات فسمندن در العبد عینک فختی و تانک سکونی و حیمک
ضمیمه قور و اوزن در نوع در العبد جعفر وزنی اوزن خفیف معناسنه فرایندی معبد عینک فختی و عینک و انک

عجره
عجله
عده

فختیه عربیان معناسنه در کویا که عجره اسمی بوندن مأخوذ در زراع یان اولنه خفت لازم کور العجارد عینک
فختی و انک کسر به خوار جدن بر طائفه در که عبد الکریم بن العجره ک الحیایدر العجره دنساطا بنه سندن بد زمان
اولان عورندر العجالد عینک فختی و لامک کسر به والعجله عینک فختی و حیمک فختی و لامک کسر به او بنش
سود که قوی اولمغه بشلمش اوله لبس خاثر معناسنه العبد عینک فختیه صایق بقال عدت الشی عدا العدد
فختینله والعبد عینک فختی و بانک کسر به صایق نسنه نك مقدار یعنی معدودک مقداری بقال هم عبد
الحصی والتری ای فی اکثره وحصی لوفق طاسته وثری ثامثله ابله طیراغه دیرلر و بقال فلان عبد بن فلان
ای یعد فیهم الاعتداد صایق بقال عدا فاعتدای صار معدود او اعتداد حساب صایق بقال اعتد به العده
عینک فختی و بانک تشدید به بر نسنه نك ایشه بر یانی بقال هو من عده المال و عده حاضر لقی معناسنه ده
کلور بقال کونوا علی عده ای استعداد وعدیه اوز کونوا یون یات یراق حاضر لمعه دخی دیرلر بقال اعدت
لحوادث الدهر عده ای هیات لها شیاً من المال والسلاح العتاد عینک فختیه کذلک یات و یراق معناسنه
عده کی بقال اخذللا مر عتده وعتاده اخشش ایندی یای تعالینک جمع مالا و عده دبد وکی قوی بومعنا بد
بعضیلر ایندی جعله داعد معناسنه در الايام المعدودات یام تشدیق که عید الحجاز اول کونندن صکره کلن
اوج کونندر الاعداد همزه نك کسر به حاضر قلق بقال اعد لامرکذا اذا هیاه له الاستعداد حاضر لقی بقال
استعد لامرکذا اذا هیاه له التعداد فختینله و بانک تشدید به التعداد فختینله و دال اولینک ضمیمه و تشدید به
زیاده اولمق بقال انهم لیتعدادون ویتعدادون علی عشرة لاق ای زبدون علی ذلك فی العدد عدة المرأة عینک
کسر به حیضی کونلر بدرو عده بر نچه معناسنه دخی کلور بقال نفدت عدة کتای جماعه کتب و انفاذ فایله و دال
مجمعه ابله ارسال معناسنه در الاعتداد همزه نك و بانک کسر به عدت حکمک و عدتی منقضى اولمق بقال اعتدت
وانقضت عدتها المعدان میمک وعینک فختیه و بانک تشدید به ات ارقه سندن اکرک اکریمی دکلدر بر معد
میمک وعینک فختیه عرب طائفه سنک باباسی که اول معد بن عدناندره سیمو یایندی معد کله سندن میم
نفس کله دندر ز بر افعله تعدد دیرلر حالا که تفعل وزنی کلام عرب به قلت اوزره در التعداد تانک و میمک فختی
وعینک سکونیه معد تشبیه قصید ایدوب اره منسوب اولمق یا خود معد معبش کی معبشت اینک بقال
تعدد الرجل ای تر یا زبهم او تشبیه الیهم و عمر بن الخطاب رضی الله عنه ایندی اخشوشنو و تعدد وایعنی اباسک
ایر یسن کیوب قلت اوزن معبشت ایلک و ابو عید ایندی تعدد دخی غلط معناسنه در بقال تعدد العلام
اذ استب و غلط و بقال تعدد وای تشبیه و ابعیش معد یعنی نغمی وزی عی زک ایدوب عرب اولن معد معبش کی
معبشت ایدک که معد قبیله سی معبشت بانبه جزوی نسنه ابله کچورلردی و کذلک عمرک رضی الله عنه حدیث
اخر نه علیکم بالنسبة المعديه بعض نسخه ده علیکم بالنسبة دخی واقع اولمشدر لباسدن کسر لامله و تعدد
تباعد معناسنه ده کلور بقال تعدد اذ تباعد المعیدی میمک فختی وعینک فختیه معد منسوب اولنک تصغیر در
ومعد عرب طایفه سنک باباسی در نته کم مرو ایندی کسائی ایندی عربلرک مثلند ان نسمع بالمعیدی خیر من ان تراه
دیرلر قولا لرند معیدی معدی لفظنک تصغیر بدر که معدی معد منسوب بدر اصلنده تشدید دالله ایدی
یا نك تشدید به دالک تشدید بر رده جمع اولماسن یا تصغیر له ثقیل کور میکن دالک تشدید بر تحفیف
اولمشدر و بومثل شول کسینه حقتنه ضرب اولنور که خلق ایچنده صیت و صد ابله نامی سو بلنه و حین
ملا قانده حقیر کور به و ابن السکیت نسمع بالمعیدی لان تراه دیردی تا و بل امرده قلق اوزن یعنی اسمع بولا تراه
العد عینک کسر به شول صور که انوک ماده سی اولماغین منقطع اولمیه بکار صوینی و قوی صوینی کی

الاعداد ههزه نك فخياله وعينك سكوني له عددك جمعي در قيوصولي ويكارصولي معناسته وعدك ذلك كثره
 معناسته ده كاور بقال انهم لذ وعد وقبض وقبض قافك كسر بله وباء موحد نك سكوني له عددك كثير معناسته در
 العدد عينك كسر بله بلان صوفد غي رك بلي تمام اولد قده اجبسي دير شيك بقال عاده اللسغه اذ انته لعداد
 وفي الحديث ما ذا الت اكله خير تعادني فهذا وان قطعت ابهرى وابهر ههزه نك فخياله شول طبر در كه اول منقطع
 اولد قده صاحبي وفات ابد روعداد قمر ثرياه نازل اولد غي وقته دخي دير لر بقال لقيت فلانا عدد الشرياي مرة
 في الشهر وذلك ان القمر ينزل الشريافي كل شهر مرة ويوم العدد عطا كونيته دير لر وعدد جنون علامته دخي
 دير لر وعداد صافي معناسته ده كاور بقال في عدد اهل الخير اي بعد معهم وعدد القوس يابك كرش يوازي دير
 وعدد ديوانه دخي دير لر بقال فلان عداده في بني فلان اذ كان ديوانه معهم اي بعد منهم في الديوان العدد
 عينك كسري وذلك فخياله عددك مقصور بدر عدد اللسغه معناسته كه الان مروايتي وديونك مقصور
 كلشي ضرورة شعره مقصور عددان عينك كسري وذلك تشدد بد بله عهد معناسته در والعدان عينك
 فخياله بمعناه بقال كان ذلك في عدان فلان وعدان فلان اي على عهده وزمانه العرد عينك فخياله ورائك دخي
 سكوني له رك نسبه بقال شئ عرداي صلب العرود خمتين له جحقمق ويوحلمك بقال عردا التبت يعرود امن
 الباب الاول اذ اطلع وار تفع ويستعمل في الناب وغيره يعني اذ في ديشي وغيري دخي استعماله بو بله در العراد
 عينك فخياله براوت در العراده كذلك عينك فخياله ديشي چكر كه وا يو حاله دخي دير لر بقال فلان في عراده خير
 اي في حال خير وعراده برانك اسمي در العراده عينك فخياله ورائك تشدد بد بله برنسته در كيجر كنجينق مثاله
 التعر يد على وزن التكرم قاجق بقال عردا لرجل تعر بد اذ افر العرند فختين له ونونك سكوني وذلك فخياله
 قاني نسبه وسفر حله ملحوق در وسفر جل ايوايد كسري معروف ميوه در العرند عينك ورائك ضميه سيله
 ونونك سكوني له قاني كرشدر سبهيور واينده وديونك نظيري كلام عر بله ترنج در العر بده عينك فخياله
 ورائك سكوني ورائك فخياله رمز خوي سوا خلق معناسته المعربد ميمك ضمي وعينك فخياله ورائك كسر بله
 شول كسسته در كه مست اولد قده يولد اسنه ابد اليله العربد عينك كسري ورائك سكوني ورائك فخياله وذلك
 تشدد بد بله سلفد كي جرد حله ملحوق در بر بلاندر كه قر غرور وكن كسسته في انخنز وسلفد سبنك كسر بله
 وغين معجه نك فخياله وذلك تشدد بد بله احمق معناسته وجر دحل حيمك كسري وراهمه له نك سكوني ووال
 مهمه له نك فخياله وحاء مهمه له ابله فرموده دوه يدير لر العسجد عينك فخياله وسبنك سكوني وحيمك فخياله التون
 زهت معناسته وعسجد حرف ذ ولقبس كن رباعيل ك بري در و ذولق ذالك فخياله دل واجنه دير لر العسجدية
 كذلك عينك فخياله وسبنك سكوني له ورائك تشدد بد بله بر موضعك اسمي در وعسجدية كذلك شول دوه له
 دير لر كه تربين اولمشدر ياد شلر ايجون العسجد عينك فخياله وصادك سكوني له بور مق بقال عسجد عسجد امن
 الباب الثاني اذ الواء العاصد صادك كسر بله شول دوه در كه اولور كن باشتي اوموزندن جانبه بون العسجد
 خمتين له اولمك موت معناسته بقال عسجد عسجد اذ امات العسجدية عينك فخياله وصادك كسر بله بولماج
 ديدك كسري اسدر كه كفجه ابله اني دوند رل تا كه قاب قو بد قلدن چو ملكه برنسته باقي قليوب جمله قاب دوكلر
 العسجد عينك كسر بله وصادك سكوني له امر عظيم بقال وقعوافي عسجد اي امر عظيم العسجد عينك فخياله
 وواوك كسر بله عسجد بقال جاءت الابل عسجد اذ اركب بعضها بعضا العسجد عينك فخياله وصادك
 ضميه قول كد ير سكدن اوموز باشته وار حجه ساعد معناسته اكر حه ساعدك مشهور ي بودر كه بلك معناسته
 اولد شئ كم مذهب ارساله تعبير ايشدر لكن جوهر ينك تفسير نندن فهم اولنان بودر كه ديسكدن كتفه وار حجه

ساعد

ساعد اطلاق اولنه وار ش بلكه دير لسته حليمي لغتته تعرض ايشدر و بونده دورت لغت وارد بري عضد در
 ضادك ضميه ويري دخي ضادك كسر بله در حذر له حذر كي عضد در ضادك سكوني له وعضد در عينك ضمي
 وضادك سكوني له مثل ضعف وضعف العضد عينك فخياله وضادك سكوني له معاونه ايمك بقال عضد عضد
 من الباب الاول وركسسته نك قولنه دككه دخي دير لر واغاجي دخي كسسته دير لر بقال عضدت الشجر اعضا من
 الباب الثاني اي قطعه بالعضد المعضد ميمك كسري وضادك فخياله باز ويند ديدك ي نسبه كده بقلر المعضد
 ميمك كسر بله بمعناه المعضد ميمك كسري وضادك فخياله دهره ديدك كاري الت كه انوكه اغاج كسر لر اعضا د
 كسيلن اغاج العضد فختين له بمعناه المعاضد ميمك ضميه وضادك فخياله معاونه ايمك لا اعتضاد ههزه نك
 كسري وعينك سكوني وتانك كسر بله معاونه طلب ايمك بقال اعتضدت بفلان اي استعنت برو برنسته في قول
 اوزر ينه قومغه دخي دير لر بقال اعتضدت الشئ اي جعلته في عضدي العاضدان شول ابكي صف خرما
 فد انلري در كه بري برنسته مقابل ديكلمش اوله العاضد ضادك كسر بله شول دوه در كه نقه نك قولنه ياشوب
 ناقه في چوكد ور العصيد عينك فخياله وضادك كسر بله شول خرما اغاجي در كه انك دالنه ال نشه اصمعي رواي
 اوزن العضدان عينك كسر بله وضادك سكوني له عضيد كيجر كخرما لخرمعي رواي معناسته واصمعي لشدي
 قچكه خرما اغاجك دالنه ال بشمشه اكا جيان دير لر حيمك فخياله ورائك تشدد بد بله وراهمه له ابله العضد
 ههزه نك فخياله وعينك سكوني وضادك فخياله قولي انجه كسسته رقيق العضد معناسته العضاد ي عينك ضمي
 وذلك كسري ورائك تشدد بد بله قولي بيوك كسسته عظيم العضد معناسته العضد عينك فخياله وضادك كسري
 ابله قولي قصه اولان ال بقال بد عضد اذ اقصرت عضد هالين السكيتدن بوبله وابت اولمشدر لا عضاد
 ههزه نك فخياله وعينك سكوني له هر نسبه نك اطراف بغلين شئ بنادن وغير بدن اعضاد حوض دير لر شول
 طشله كه حوضك صوبي طاغلمسون ديو حوضك اطرافنه ديكر لر العضدان عينك كسر بله قيونك ابكي
 جانبند اولن اغاجله دير لر كه قيونك ابكي جانبين بعلسون ديوايدر لر العضد فختين له برمرضدر كه دوه نك
 قوللرينه عارض اولد قده قلدن رلر بقال عضد البعير من الباب الرابع المعضد ميمك ضميه وعينك وضادك
 فخياله وضادك تشدد بد بله شول قشنان در كه كين كسندنك قولي يزنه على وارد المعضد كذلك ميمك ضمي
 وعينك وضادك فخياله وضادك تشدد بد بله شول دوه در كه قوللر نه داغاري اوله العضاد عينك كسر بله
 شول داغه دير لر كه وه نك قولنه يقدر لر المعضد ميمك ضمي وضادك كسري وتشدد بد بله شول خرما قور غيدر كه
 بر جانندن اولمغه بشلر اليعضد يانك فخياله وعينك سكوني وضادك كسر بله براوت در كه كاطر حشقه قدير لر
 كه بعضيلر اني احي قضي ابله تفسير ايشدر بعضيلر احي مار واليه تفسير ايشدر كذا في لتر جان العسجد عينك
 وطانك فخياله ورائك تشدد بد بله اوزن طويل معناسته بقال يوم عطر دوشا وعطر دوشا وشين معجه نك
 فخياله ههزه نك سكوني له برنسته نك غاينه دير لر العطارد عينك ضمي ورائك كسر بله بر بلاندر كه ابد رخنسندن
 وخنس خاندك ضمي ونونك تشدد بد ي وفخياله كيزلن نسته لر در ذ كر اولن بلاندر كه غروب اند كيجون خنس
 ديد بلر وعطارد تخمدن بر جماعتك ابد ركه انلري رجا العطاردي ديكله معروف كسسته نك قوم در العطود
 فختين له وواوك فخياله تشدد بد بله سر عتله وان سيراو بوبك حه خاسيه ملحوق در ووي مشدد قلعله القعد عينك فخياله
 وقافك سكوني له بغلق بقال عقدت الحبل والعهد فانهقد من الباب الثاني ورب مثالونك غليظ اولماسته دخي عقد
 دير لر بقال عقد الرب غيره اذ اغلط بو نقد بر حه عقد بغلق معناسته اولو رالا عقد ههزه نك كسري ونونك
 سكوني له بغلق العقد عينك فخياله وقافك كسر بله قوي وغليظ اولن نسبه وعقد برنسته في مقرر قاجي

عضد

عطر

عطود

عقد

معنای سه ده کاور بقال فلان عقید اکرم و عقید اللوم یعنی احسانی و امیاتی جویی ثابت در الاعقاد همزه نك
 كسر به بر نسنه یی قوی قلمق بقال اعقدته انا التعقید بمعناه بقال عقدته تعقید كسائی یتدی قطران مثلاً و ده
 ورب مثلاً و ده اعقدته حتى تعقد دیرلر التعقد فختینله وقافك ضمی وتشدد بدله قوی قلمق وتعد قوم بریره
 جمع اولوب بغلغه دخی دیرلر بقال تعقد الرمل والخیط وغيرهما العقده عینك ضمی وقافك سکونیه دوكم
 یری یعنی شول یركه عقد انوك اوزینه اولور بقال جبرت بدله علی عقد ای علی عثم یعنی الده اولن صندق اوزینه
 صرق صار لدی وعثم صندق یره دیرلر وعقد شول یره دیرلر كه اغاجی جوق اوله یا خود خر مالت اولوب خرما
 انچلری جوق اوله وفی المثل الف من غراب عقده یعنی کثیر الاشجار اولان یرك غرابدن الفی زیاده دروا الفك
 مد به ما لوفرك معنای سه در زرا اشجاری جوق اولان یرك غرابی او حزم العقد عینك ضمی وقافك فختینله عقدك
 جمعی در غضب معنای سه استعمال اولور بقال للرجل اذا سكن غضبه قد تحالت عقد وعقد كذلك شول
 قومه دیرلر كه بریره بغلش اوله مفردی العقده عینك فختی وقافك كسر به العقده عینك كسر به قلا ده كه بیون
 باغنه دیرلر الاعقد همزه نك فختی وعینك سکونیه والعقد عینك فختی وقافك كسر به شول كسنه در كه دبلی
 روان اولیوب طوتقون سوبلیه العقد فختینله دل توتقون اولمق بقال عقد لسانه یعقد عقد او عقد قوم
 یغفلرینه دخی دیرلر كه واحدی عقد در ابو عمرو و ابی اوزن المعقده میك ضمی وقافك فختی وتشدد بدله شول
 ابیلره دیرلر كه بریره بغلش اوله تشدد بدله كثیر ایچوند المعقد كذلك میك ضمی وقافك فختی وتشدد بدله شول
 كلامه دیرلر كه معنای سه واضح اولیه الاعتقاد همزه نك كسری وعینك سکونی و ناك كسر به بر نسنه محكم اولمق
 بقال اعتقد الشئ ای استند وصلب واعتقاد بر نسنه یقیده قرار و یرمك بقال اعتقد كذا بقلبه المعقود رای
 ثابت بقال لبس له معقود ای عقد رای المعاقده میك ضمی وقافك فختینله عهد لشك التعاقد فختینله وقافك
 ضمیمه قول و قرار بد شكم بقال تعاقد القوم فیما بینهم وتعاقد كلابك یری بر به بغلغه سی كه ار كی دیشبسیله
 جمع اولدقه واقع اولور المعقد میك فختی وقافك كسر به دكوم یری المعاقد كذلك میك فختی وقافك كسر به
 دوكم یری وعربلرك هومنی معقد الا زار دبد كری قرب منزله دن كینایت در العقد عینك فختی وقافك
 سکونی والفك مد به شول قیونه دیرلر كه قوی یروخی یا غلو کبی اوله الاعقد همزه نك فختی وعینك سکونیه كلب
 معنای سه در قوی یروخی اکثر یا غلو کبی اولد و یچون عقد اسمی کلبه استنهار بولشدر العتقود عینك ضمی ونونك
 سکونی وقافك كذلك ضمیمه اوزوم سلفی العناقید فختینله وقافك كسر به عقده دك جمعی اوزم سلفی
 معنای سه العنقاد عینك كسری ونونك سکونیه كذلك سلفی معنای سه ده لغت در العاقد قافك كسر به شول
 ناقه در كه یوکی المسی مقرر اوله وعاقده دبد بلر زرا قوی یروخی یا غلو کبی قالور حامله اولدغن بلدر میچون وعاقده
 قیونك حریجه و اطرافنه دخی دیرلر معقوده القری دیرلر شول ناقه یكه ارقه سی یرك اوله و قری قافك فختی والفك
 قصر به در العقد عینك فختی وقافك كسر به شول دوهیه دیرلر كه قوی الخلق اوله عربلرك عقد مرد بد كاری
 قوللرندن مأخوذ در و میم اولینك ضمی و رانك تشدد بدله محكم معنای سه العكده فختینله دبك دینی اصل
 اللسان معنای سه العكده عینك فختی وكافك سکونیه سمر مك بقال عكده الضب من الباب الرابع اذا سمن العكده
 عینك فختی وكافك كسر به سمر اولن كبر وعكده سمر دوهیه دیرلر بقال ناقه عكده ای سیمینه العكده عینك ضمی
 ولامك كسر به قوی سود العكده عینك ولامك فختینله بمعناه زیاده اللام فیهما العكده عینك فختی ولامك
 سکونیه یرك معنای سه بقال شئ عكده ای صلد و بیون سكرینه دخی عكده دیرلر العكده فختینله ونونك سکونی
 والفك قصر به هر نسنه نك فالننه دیرلر العكده عینك فختی ونونك كسر به جمعی قان نسنه ل معنای سه العكده

عقود

عكده

عكده

عینك

عینك ضمیمه دخی و رایت در الاعلنداء همزه نك كسری وعینك سکونی ولامك كسری والفك مد به غلیظ
 وقوی اولمق بقال اعلندی الجمل واكلندی ای غلط واستند العلود عینك كسری ولامك سکونیه وواوك فختی
 ولامك تشدد بدله بیوك كسیر معنای سه قال ابو عبیده كان مجاشع بن دارم علود العنق ای كسیر العنق العلوده
 عینك فختی ولامك سکونیه او غلظك غدا سن خوب اتمك بقال علهدت الصبی اذا احسنت غداه العلود
 عینك فختی ومیمك ضمیمه اود یری سنون خانه معنای سه الاعده همزه نك فختی وعینك سکونی ومیمك كسر به
 جمع قلمی و عود الصمغ صباح وقتنده افك بیاضی بقال سطع عود الصمغ اذا ظهر وعمود البطن ارقه پست
 معنای سه بقال حمله علی عود بطنه ای علی ظهره وعمود القوم سید هم العمد فختینله جمع كثرتی العمد فختینله
 كذلك جمع و بواكسیه اقراءت اولندی یاری تعالینك فی عدم مدده دبدکی قوی وعمد یریغمو رذن غناك
 اولغه و دوه اور كی مجروح اولغه ده دیرلر علی ماسچی الخباء المعمد یرك او چادر خبا خانك كسری والفك مد به
 یوكن اولان چادر معمد میم اولك ضمی و میم ثانیك فختی وتشدد بدله در العمد عینك كسر به یوكنك بنالر مذكر
 ومؤث كاور العمد كذلك عینك كسر به عمادك واحدی وفلان طویل العمد دیرلر فختیكه زیارت وارنلره منزلی
 معلوم اولسه العمد عینك فختی ومیمك سکونیه قصد اتمك نقول عمدت للشيء عمد من الباب الثاني اذا قصدت
 له ای تعمدت بقال فعلت ذلك عمدا علی عین وعمد عین ای یجدو یقین ورنسنه یی دیرلر كه قالدرمغه دخی
 دیرلر بقال عمدت الشئ ای اتمته بعماد بعمد علیه ومرض یركسنه یی زبون اتمكه دخی دیرلر بقال عمد المرض ای
 فدحه واثقله و بقال عمد من كذا ای اعجب منه ومنه قول ابی جهل اعمد من سید قتلهم قومه ونقول العرب اعمد من
 كیل محق ای هل زاد علیه شئ التعمد فختینله و میك ضمی وتشدد بدله خطانك مقابلی الاعمد همزه نك كسر به
 بر نسنه یی دیرلر كه قالدرمق الانعماد كذلك همزه نك كسری ونونك سکونیه یركه التعمد بقال اعمد فاختی العمد
 میم اولك فختی و ثانیك ضمیمه شول كسنه در كه انی عشق زبون اتمش اوله العمد عینك فختی و میك كسر به كذلك
 عشقندن زبون اولان كسنه عید القوم یرقومك اولوسی سید القوم معنای سه العمد عینك ضمی و میك
 سکونیه شول نسنه در كه اكاغدا اولنه الاعمد همزه نك كسری به سو بكنك انكام معنای سه بقال عمدت علی الشئ
 ای تكیت واعتمد ضعفنه دخی دیرلر بقال عمدت علیه فی كذا ای اكملت علیه العمد فختینله یریغمو رذن غناك
 اولمق بر مرتبه ده كه طیراخی الهوب صقلسه مجتمع اوله بقال عمد الثری یعمد عمد من الباب الرابع اذا باله المطر وعمد
 دوه نك اور كی یخمدن یخلمكه دخی دیرلر حالا كه طسره سی صحیح كورینور العمد عینك فختی و میك كسر به غناك
 اولن بر واور كی یخمدن دوه بقال بعیر عمد ای منفخ السنام ونفضاخ فایله وضاد معجه ایله یخلمكه وسنام سبنك
 فختینله دوه اور كی یخمدن دیرلر العمد فختینله و رانك فختی وتشدد بدله اوزون طویل معنای سه بقال فرس عمد
 وطریق عمد و شاعر عمد و شین معجه وسكون همزه ایله بر نسنه نك غاینه دیرلر العنود فختینله عدول
 ورجوع معنای سه بقال عند عن الطریق یعند عنود من الباب الاول اذا عدل وعنود حق یلور كن خلاف
 بشلك بقال عند یعند عنود من الباب الثاني اذا خالف ورد الحق وهو یعرفه العنود عینك فختی ونونك ضمیمه
 عدول بدن كسنه وعنود شول ناقه یی دیرلر كه یركنار ده اولیه العند فختینله عنودك جمعی وعینك جمعی حقه
 فاخت بدن كسنه ل معنای سه مثل رغیف ورغف ورغیف راء مهله وغین معجه ایله برنوع انك در و عنود
 طمر ك قانی دبكیامك بقال عند العرق اذا سال ولم یرقا العائد قانی دبكیام طمر وعائد صاغلوصوللور ورتك
 معنای سه ده كاور عند كی نونك كسر به علی ماسچی و یولدن طسره كیدن دوه وشول كسنه كه حق یلور كن
 خلاف ایشلیه العند عینك ضمی ونونك فختی وتشدد بدله عانكك جمعی حقه فاخت بدن ل معنای سه الاعمد

عند

علود

عند

عند

عرد

عند

همزه نك كسر به بری بری اردنجه قوصق بقال عند في قيمه اي تتبع بعضه بعضا العند فختينله جانب بقال عشي
 عسطلالا عند العند عینك فختي ونونك كسر به حقتك خلافن اشكين كسسه العاند ان نون ولك كسر به ابكي
 دن نك ادبدر المعانده ميمك ضمی ونونك فختيله والعناد عینك كسر به حقه خالفت ايتك ومطلقا معا رضه
 ايتكه دخي ديرل بقال عانده معانده وعناد العند عینك فختي ونونك كسری ابله صاعلمو ووصولو دورتك بقال
 طعن عند اذ كان خينه ويسرة عند عینك كسری ونونك سكونيله برنسسه نك حضورينه ديرل بقال فيها
 ثلث لغات عند وعند عند عینك كسری وفختي وضيمه وجهه سنه نونك سكونيله وعند طرف مكان وطرف
 زمان ايجون كاور بقال عند الحايط وعند الليل الاكه بوظرف غير ممكن در مبتدا ولسي جائز كدر مثلا عندك
 واسع ديك جائز كدر وحر ورف جان دن عند يه مين كله من داخل اولور لدن داخل ولدغي كي قال الله تعالى
 رحمة من عندنا وقال من لدنا ولا بقال مضيت الى عندك ولا الى لدنك وكاه اولور كه عند ابله اغرا اولنور تقول
 عندك زبد اي خذه العند عینك ضيمه ونونك سكوني ودال اولك فختيله خلو معناسنه در بقال مالى منه
 عند المعلنند ميمك ضمی وعینك سكوني ولا مك فختي ونونك سكوني ودال اولك فختيله كذلك خلو معناسنه در
 بقال مالى منه معلنند اي بدوكاه اولور كه سبيل معناسنه ده كاور بقال ما وجدت الى كذا معلنند اي سبيل
 العود والعودة عینك فختي وواوك سكونيله رجوع معناسنه بقال عاد اليه يعود عودة وعود اذ ارجع وفي المثل
 العود احمد و بقال عادله بعد ما كان اي اعرض عنه وعود بشلوه وده يدخي ديرل شوبله كه باز لدن وخلق لدن يا شي
 زياده اوله و باز لباء موحه و زاء معجه ابله سكر يا شند اولان دوه ومخلف ميمك ضمی ولا مك كسر به وخاء
 معجه نك ما بيننده سكونيله طقوز يا شند اولن دوه كه اونه بصمش اوله العودة عینك كسری وواوك فختيله
 عودك جمعي ياشلوه وده معناسنه وفي المثل ان جر جر العود فزده وقرابعتي ياشلوه وده چاغرد فچه يوكون
 زياده ابله العودة عینك فختي وواوك سكونيله ياشلونا فقه و بقال زاجم بعود اودع يعني محاربده پيرل كند پير به
 استعانت ابله زير پيرل كند پيرل بكتلر حضور بدن خير لودر وعود اسكي يوله واسكي اولولو غه دخي ديرل
 طريق قديم وسودد قديم معناسنه المعاد ميمك فختيله كير ووارا حق بر مصير و مرجع معناسنه واخرت معاد
 خلق در خلا بقت وار اجق بری ولد غيچون العباد عینك كسر به خسته خاطر ن صور مق بقال عدت المريض
 اعوده عيادة العادة تون العاد والعادات جمع الاعتياد همزه نك كسر به والتعود فختينله وواوك ضمی
 وتشدد بد به عادت تقول عاده واعتاده وتعوده اي صار عادة له التعود بد على وزن التكرم عادت ايتك بقال
 عود كلبه الصيد فتعود وتعود ياشلوا ولغه دخي ديرل بقال عود البعير تعوبد الاستعادة همزه نك و تانك
 كسر به برنسسه بي نكر ايتكي طلب ايتك الاعادة همزه نك كسر به كير و ايتك بقال استعادة الشئ فاعاده
 سأل ان يفعل له ثانيا المعيد ميمك ضمی وعینك كسر به طاقت كتور جي كسسه بقال فلان معيد لهذا الامر اي
 مطيق له ومعيد شول ار كه ديرل كه فچه كره ديشي دوه سور يسنه وارمش اوله المعاودة ميمك ضمی وواوك فختيله
 برنسسه بي نكر ايتك ديرل بقال الشجاع معاود لانه لا يمل المراس يعني دور شه دن ملاك چكرو بقال عاودة
 الحی قن اسمه تكرر طو تسه و بقال ايضا عاوده بالمسألة اذا سأل مرة بعد اخرى التعاود هر كس كندی قومنه
 عودت ايتك بقال تعاود القوم في الحرب وغيرها اذا عاد كل فريق الى صاحبه العواودة عینك ضيله شول طعامدركه
 ركره بيد كدن صكره كيره كتور له عواد عینك فختي ودالك كسراو زنه ساسيله امر معناسنه در عدكي مثل زال
 يعني ازل وترك يعني اترك العواد عینك فختيله شول نسسه در كه كوكل دبلدو كي اوله بقال عد فان لك عندنا عودا
 حسناي ما تحب العائدة همزه نك كسر به فأنتم منفعت معناسنه بقال هذا الشئ اعود عليك من كذا انفع

عند
عند
عود

وعايله مرحمت وشفقت معناسنه ده كار بقال فلان ذو وصف وعابدة اي ذو عفو و مرجع العود عینك ضيله
 اغاج خشب معناسنه العيد ان عینك كسر به والا عواد همزه نك فختيله وعینك سكونيله عودك جمعلر بدر
 اعاجلر معناسنه وعود چالنان ساز التنه دخي ديرل روز محشری مقدمه سنه عودی بر بطله تعبیرا تشدد رقیوز
 معناسنه وعود شول اغاجه دخي ديرل كه طيب لردن در انوكه بخور ایدرلر عاد بر قبيله نك اسمي در كد انلر هودك
 عليه السلام قومی در العادی يانك تشدد بد به قدم اولن نسسه كويكه عاد قومنه منسو بدر وعاد كاه اولور
 خلق معناسنه ده كاور بقال مادر ای عاد غير مصروف ای ای خلق هو العيد عینك كسر به شول نسسه در
 كه سكا معناد اوله اكر غصه در واكر غير بدر وعید بیرامه دخي ديرلر الا عیاد همزه نك فختيله عیدك جمعی در یا به
 جمع اولندی حالا كه اصلي واوي در مفر دنه یا لازم اولد غيچون بعضيلر ايتدی عواد اوزن جمع اولنادی خشبك
 جعنه ملتبس اولما سون دیو التعييد عیده حاضر اولق بقال عیدوا ای شهدوا العيد عاد یا دالك كسری
 والفك مد به فاعلاء ووزنی اوزن بر جاك اسمي در اكر عاد يانك نقد بری فاعلاء اولور سه باب معتلن اولور
 باب معتلن ذكر اولنور ان شاء الله تعالى العيدان عینك فختيله ويانك سكونيله اوزن اولان خرما اغچلری
 العيد انه كذا لك عینك فختيله عيد انك واحدی اوزن خرما اغچي معناسنه بوذ كراولن ان نون زابد اولدغي
 تقدیر جه در واكر نون اصلي اولوب فعلا ن فعلال ووزن اوزن اولور سه محلی باب النون اولور العهد اما ن
 معناسنه ويحيي معناسنه ويحيي معناسنه و ذمت معناسنه و وصيت معناسنه وكو نك معناسنه بقال
 عهدت اليه اي وصيته ومنه استثنى العهد الذي نكتب للولاية يعني بوندن مشفق در بكر ايجون ياز بلن عهد نامه
 ده ونقول على عهد الله لا فعلن كذا وعهد شول منزله ديرل كه قوم هر جانبه كنسه ل كير وانه كدله وعهد ملاقة
 معناسنه دخي كاور بقال عهدی برقر بب وعهده بكان كذا اي لقيته وعهد مودت معناسنه ده كاور بقال
 ان كرم العهد من الايمان اي رعاية المودة وعهد شول يغمو ن ديرل كه بر يغمورك اردنجه اوله العهد عینك كسر به
 والعهد ضمتيله عهدك جمعي يغمورلر معناسنه بقال عهدت الارض اذا مطرت المعهودة ميمك فختيله وعینك
 سكونيله وهانك ضيمه يغمور يغمش بر المعهد والمعهود ميمك فختلر به شول منزله ديرل كه مراجعت اكاوله
 وشول يره دخي ديرل كه انه برنسسه بي عهد ايتش اوله سن العهد عینك ضمی وهانك سكونيله برنسسه هنوز وقوع
 بولما غه ديرل بقال في الامر عهدة اي لم يحكم بعد وضعف معناسنه دخي كاور بقال في عقله عهدة اي ضعف
 ود و غامك معناسنه ده كاور بقال لا عهدة اي لار جهة تقول ايعك المكسي لا عهدة اي تلمس وتتفلت فلا ترجع
 الى تلمس سرعتله يور يكه ونفلت برنسسه دن خلاص بولوب كنهك ديرلر پس بلا رجوع بيع ايتك معناسنه
 اولور وعهد شري كاغدينه دخي ديرلر وكفالت معناسنه ده كاور بقال عهدة علي فلان اي مادرك فيه من درك
 فاصلاحه عليه التعهد فختينله وهانك ضمی وتشدد بدی ابله برنسسه بي صقغه ديرلر وعهدی بر خصوصه
 بكمكه ديرلر بقال تعهدت فلانا وتعهدت ضيعني وضيعه ضاد معجه نك فختي ويانك سكونيله ناله معناسنه در
 وتعهدت بومثالو برده افصح در تعاھدته دن ز راتعاھد پينند مشرك اولور وتعهد مرضله اعتياد بولغه دخي
 ديرل بقال فلان يتعهده صرع اي يحدد فيه العهدان عینك كسری وهانك سكونيله عهد معناسنه در المعاهد
 ميمك ضمی وهانك كسر به خراج كذا اولان كسسه ذمی معناسنه وهر كسسه كه سنوكه عهد ايد بسنه العهد
 عینك فختي وهانك كسر به عهد ايدن كسسه العهد عینك فختي وهانك كسر به شول كو بدركه قديمي اوله
 بقال قرية عهيدة اي قديمه اتی عليها عهد طوبل العهد عینك فختي وهانك كسر به شول كسسه يديرلر كه جميع
 اموري ولا بت ضبطنه عهد سنه اله فصل العين الغد غينك ضمی ودالك فختيله بزبد كری يوم ريحه

عند

نسنه کهات ایچنده اولور الغده غینک ضمی و دالک تشدید به و الغده غینک ضمی و دال اولینک فحیله غددک
 واحدی و غده دوه طاعونه دخی دیرلر الاغداد همزه نك كسر به دوه طاعون چقرمق بقال اغد البعیر
 و غصبنك اولوق معناسنه ده کلور بقال اغد فلان ای غضب و قومك دوه سنه طاعون دو شمکه دخی دیرلر بقال
 اغد القوم اذ اصابت ابلهم الغده المغد ميمك ضمی و غینك كسر به طاعون چقرن دوه اصمعی ایتدی مغد غصبنك
 اولن كسنه به دخی دیرلر بقال رجل مغد ای كیثر الغضب الغرد فحینه صوت و تغنیه نغمه لایتمك بقال غرد
 الطائر من الباب الرابع الغرد غینك فحی و رانك كسر به نغمه قلن طائر التغربد و التغرد علی وزن التكریم
 و التكریم بمعناه الغرد غینك كسری و رانك سكونیله بر جنس منتر در الغرد غینك كسری و رانك فحیله غردك
 جمعی منتر لر معناسنه مثل قرد و قردة كسائی ایتدی غرده نك مفردی غرد در غینك كسر به
 فرایتدی غرده نك مفرد بن غرد ایستدم جب و جباة كبی و جب جیمك فحی و بانك سكونیله قمری
 منتره دیرلر الغرد و الغرد علی وزن الثمرة و الثمر و الغرد و الغرد علی وزن التبنه و التبنه فیه الغرد غینك
 كسر به ذكرا و ثانیك جمعی دركلك جمعی كلاب و زئبك جمعی زیاب كلكی كبی المغرد ميمك فحی
 و غینك سكونیله ككذلك منتر معناسنه در المغارب مغرودك جمعی منتر لر معناسنه الا غرنداء عالی و غالب
 اولوق بقال اغرنداء و اعلیه اغرنداء ای علوه بالنسم والضرب والقهر مثل اغلنتوا و اغلنتاء غین و عجمه به غلبه
 معناسنه در المغرندی ميمك ضمی و غینك سكونی و رانك فحی و دالک كسر به عالی و غالب اولان كسنه الغرقد
 علی وزن جعفر بر شجر ك اسمی در قیقع الغرقد بر مقبره نك اسمیدر مدینه منون ده الغمد غینك كسری و ميمك
 سكونیله قلیح قینی غلاف السیف معناسنه و قلیح قینه قویق بقال غمدت السیف اغمد و اغمد من الباب
 الاول والثانی اذا جعلته في اغمد الاغداد همزه نك كسر به كذا قلیح قینه قویق بقال اغمدت اذا جعلته في اغمد
 الغمد ميمك ضمی و غینك سكونیله و ميمك ثانیه نك فحیله قننه قون فلی المعمود ميمك فحی و غینك سكونیله كذا
 قننه قون قلیح ابو عبیده ایتدی مغمد و مغمود بونلر ایكسی دخی لغت فصیحه در التغمد فحینه و ميمك ضمی
 و تشدید به یا تمق بقال تغمد الله بغفرانه ای غره بها و ستر ايمك معناسنه ده کلور بقال تغمدت فلان اذا
 سترت علیه ما كان منه یعنی نندن صادر اولان نسنه یی ستر ايمك غامد ميمك كسر به چندن بر قبیله نك ادبدر
 الاغمد همزه نك كسری و غینك سكونیله داخل اولوق بقال اغمد فلان اللیل ای دخل فیه كانه صار فی الغمد له
 كما بقال ادع اللیل و ادراع دال مهمله نك تشدید به و راء مهمله و عین مهمله ابله لباس كیمك غمدان غینك ضمی
 و ميمك سكونیله چنده بر كوشكك ادبدر الغید غینك و بانك فحی ابله نازه و تراولوق نومت معناسنه الغید ا غینك
 فحی و بانك سكونی و الفك مد به بسی اولن عورت كه نازه و تراوله الغاده بمعناها بقال امرأة غید و غاده الاغید
 همزه نك فحی و غینك سكونیله شول كسنه در كه او بخویر و ارب او بخوده بو بی اكش اوله فصلی الغاء الفواء
 قلب كوكل معناسنه الا فیده فواءك جمعی كوكلر معناسنه الفاء ففانك فحی و همزه نك سكونیله بر كسنه نك
 كوكله طوق فحی بقال فاده من الباب الثالث اذا اصبحت فواءه و فاء داتی بریان ايمكه ده دیرلر بقال فادت اللحم من
 الباب الثالث و انك یا بغمه دخی دیرلر نقول فادت الخبز اذا املتها و انك بشور و مكیون كوله و انك دخی
 دیرلر الا فوده همزه نك فحی و بانك سكونی و همزه ثانیه نك ضمی و مد به افعوله و زنی و وزن انك بشور مكیون
 ترتیب اولان زلفا فميمك كسری و بانك سكونیله شور فاشدر جواخ المفائد ميمك فحی و همزه نك كسری به جمعی شور
 قارشدر جواخ اچلر معناسنه و مفاء كباب دمورینه دخی دیرلر و مفاء ده دخی بو معنایه در كذا ميمك
 كسر به المقوود ميمك فحی و بانك سكونیله كوكله دكیلن كسنه و كوكله مرض عارض اولنه دخی مقوود دیرلر

غرد

غرند

غرقد

غمد

غید

فاد

وموود وور كسری یعنی بی دل معناسنه كلور كسائی رواینده الفد فانك فحی و همزه نك كسر به كذا بی دل
 معناسنه بقال رجل مقوود و فیدای لافوادله و فید بریان و لمشراته دخی دیرلر بقال لحم فیدای مشوی الافتاد
 همزه نك كسری و فانك سكونیله اتی بشور بریان ايمك الفد بد صوت دیرلر اصمعی رواینده بقال فید الرجل
 یفد فیدبا من الباب الثاني الفد فانك فحی و دالک تشدید به حکم اواز لو كسنه بقال رجل فداد ای شدد
 الصوت و فی الحدیث ان الجفاء والقسوة فی الفد ان بتشدید الدال و فیدان دن مراد شول كسنه لدر كه اكنیلر نه
 و طوار لنه صوت شددید به چاغره لو جفادن مراد طلم و قسوة دن مراد كوكل قرار مقدر الفد ان فانك
 فحی و دال الینك تخفیفی و ثانیه نك كسر به شول او كوزلر در كه اكنیلر لكر الفد ان فانك فحی و دالک
 تشدید به فداد ینك مفردی اكنیون اولن او كوز معناسنه الفد فانك فحی و دالک سكونیله جعفر و زنی
 اوزن دوزیه دیرلر ارض مستوی معناسنه الفد فانك فحی و رانك سكونیله نك و تر معناسنه الافراد همزه نك
 فحیله جمعی الفرادی فانك ضمی و الفك قصر به كذا جمعی خلاف قیاس اوزن كویاكه بو فدانك جمعیدر
 الفرقد فانك فحی و رانك سكونیله و الفاردر رانك كسر به و الفرقد كذا فانك فحی و رانك كسر به و الفرقد فحینه
 و الفرقد فانك فحی و رانك كسری و مد به بونلر جملة یا كز معناسنه در منفردكی بقال ثور فرفر دوفد الى اخره
 و فار شول هو یه دیرلر كه سوریدن ایلش اوله و فرفر بد شول انجویه دیرلر كه ایلیمكه دزلكه ان یه غیری نسنه
 دیرلش اوله بعضیلر ایتدی فراید الدراجونك غایت ایلر یه دیرلر الفارده شول سدن اغاجیدر كه سائر سدن
 اغاچلر نندن ایلر اوله و سدن اغاچ شول اغاچدر كه خشنه كونا دیرلر افراد النجوم شول براق بلدنلر در كه افق سنده
 كور نیورلر فرادی فانك ضمی و الفك قصر به بلا تنوین و فرادی تنوینله بر دیک اولور واحد واحد معناسنه
 الافراد همزه نك كسر به بر نسنه یی ایلر می نقول افردت ای عزلته و ارسال ايمكه دخی دیرلر بقال افردت اليه
 رسولاً و افراد برر برر طوغر مغه دخی دیرلر بقال افردت لانی وضعت واحد واحد المفرد ميمك ضمیله و رانك كسر به
 بر طوغرن عورت موحد معناسنه و ناقضیه مفرد و موحد دیرلر زنیانقه برر طوغر زنیاده طوغر من الافراد
 همزه نك كسر به یا كز اولوق بقال فرد و انفر دیمعی فردین فانك فحی و رانك سكونیله ایكی كسنه بر رده یا كز
 اولوق بقال لقیتم زید افردین اذالم يكن معكما احد التفرد فحینه و رانك ضمی و تشدید به و الاسنفرد
 همزه نك كسری و سبنك سكونیله كذا یا كز اولوق بقال نفردت بكذا و استنفردت به اذا انفردت به الفرند
 فانك و رانك كسری و ونونك سكونیله قلیحك یوزن اولن جوهری و الایه سی الافرنده همزه نك كسری و فانك
 سكونیله بمعناه الفرند فانك و رانك كسر به بریرك ایدی در بعضیلر بر قومك ایدی در دبدی رمله معناسنه
 الفرصاد فانك كسری و رانك سكونیله شول توت در كه قمری اوله الفرقد فانك فحی و رانك سكونیله جعفر
 و زنی اوزن كوزیا و سبنه دیرلر الفرقدان كذا فانك فحی و رانك سكونیله شول ایكی بلدنلر در كه قطب
 فلكه قریلدر الفرهد فانك ضمی و رانك سكونی و هانك ضمیله قال و فرموده اولان كسنه الفرهود كذا
 فانك ضمیله جرموق و زنی اوزن یحمد طایفه سندن بر جماعت درو یحمد از قبیله سندن بر بلوك در كه انلره
 الفراهید دیرلر فحینه و هانك كسر به خلیل بن احمد العرومی انلر دن در بقال رجل فراهیدی الفرهودی
 بودخی ذكر اولن طایفایه نسبت قتنده استعمال اولنور یونس رواینده الفساد فانك فحیله بر نسنه از مق
 بقال فسد الشی یفسد فسادا من الباب الاول و باب خامس دن دخی كلور بقال فسد فساد الفاسد سبنك
 كسر به از وب برمز اولان نسنه الفسادی فانك فحی و سبنك سكونی و الفك قصر به فاسدك جمعی بقال قوم
 فسادی كما بقال سافط و سقطة الفسید فاسد معناسنه در بقال فسد فهو فسید اذا جاء من الباب الخامس

فد

فدقد

فرد

فرند

فرقد

فرهد

بقال نعم القعدة هذا القعود قافك فتي وعينك خميلة شول دوه درك بيلمكه قابل اوله وبنلمكه قابل اولمك
 ادني مرتبه سي ايكي بلدر قولن ديشن براغجيه دكن قعود ديرل برقد نصكره جل ديرل وديشي دوه نك
 تازه سنه قعود ديرل قلوصل ديرل قافك فتيه ابو عبید رواي اوزن قعود شول دوه دركه اتي چوبان
 هر حاجتي ايجون قولنه كه اكلسان فارسيد رخت ديرل و نور كيد پيشونك ديرل و بونك تصغير بله كاشدر
 شول مثل كه ديشلر در اتخذه قعيد الحاجات اذا امتهنوا الر جل في حوايجهم يعني بر كسنيه بي جوق استخدام
 اينسلي المقاعد ميمك فتيه خلقك اوتره حق براري صوق قلد رده و چار شول رده مقعد القابله قربدن عبارندر
 بقال هو مني مقعد القابله ميمك وعينك فتي و دالك نصيبه اذ الصبق بين بدي يعني قن اكاد كوب طور سه
 وقابله قافله و باء موحد ايله ابد كاري عورت كه ولادت حينده خدمت ابدلر القعيدات قافك خمي
 وعينك فتي و يانك سكويه اكر لروپالانلر القعيد قافك فتي وعينك كسر بله هدم مقاعد معناسنه وباري
 تعالينك عن اليمين وعن الشمال قعيدد بدوكي قولي قعيدان معناسنه در زير افعيل وفعول واحد و تنبيه
 و جمع برابر اولور كه قوله تعالى انار رسول رب العالمين وقوله تعالى والملائكة بعد ذلك ظهير وقعيد شول جكر كه در
 كه انوك فنادي هنوز برابر اولماشدر وقعيد شول صيد ديرل كه صيادك اردندن كله تطيحك مقابلي در ونطيج
 نونك فتيه و طاء مهمله نك كسر بله در وقعيدك لا اتيك وقعيدك الله لا اتيك ديرل بونلر عرب بينده بين
 اولد و غنه بناء بونلر كيكسي دخی مصدر لر در فعل مقدر ايله منصوب استعمال و نيشلر در ومعني بصاحبك
 الذي هو صاحب كل نجوى ديكدر يعني سنك هدمك حتى كه جميع اسرار واقف در كه مراد حق تعالى در
 نته كم نشد نك الله ديرل سالتك بالله معناسنه القعد قافك كسري وعينك سكويه قعيد معناسنه در قسم
 اولمقد بقال لا اتيك قعدك ولا اتيك قعدك الله مثل مامر القعيدة قافك فتي وعينك كسر يله غرار در ايجنه
 متاع قورلر وقعيد شول قومه ديرل كه اوزن اولميه وقعيد الرجل رجلك عورتی در كه هدم معناسندن
 مأخوذ در القعد قافك خميله كذلك رجلك عورثه ديرل كه زوجه معناسنه در وقعد كونو رملكه دخی
 ديرل بقال مئي اصابتك هذا القعد المقعد ميمك خمي وقافك سكوي وعينك فتيه اقسق لنك معناسنه
 نقول منه اقع الر جل على البناء للمجهول ومقعد شول ميه ديرل كه ديك دور اشاغه يا تمس اولميه وصاحب
 صراحك مقعد پستان فرو بسته ديدكي مطابق دكلدر فر ونشسته كركد رغا بالانصيف اولمشدر
 القعد قافك خمي وعينك سكوي ودال الينك فتيه والقعد قافك خميله وعينك سكوي ودالك خميله
 جد اكبر بنه قريب الا بالاولن كسنيه يعني بابا لري معمر اولمغه جدا اعلايه واسطه سي از اوله عبد الصمد بن علي بن عبدالله
 بن عباسه قعد دني هاشم ديرل برجهتدن مدح اعتبار ابدلر لان الولاء لكبر و برجهتدن ذم اعتبار اولنور
 قوجه كسنيه از او غلي اولمغه صعددن خالي اولد غچون زير افوجه او غلي اولنلر ضعفه نسبت اولن كلسدر
 الا قعد همزه نك فتي وقافك سكويه شول كسنيه در كه بر مقلرينك او حيله بورر او جكه لري يره بيشتر
 وطوار جنسندن شول حيوان ديرل كه بلكلري اكليموب طرفينك او جن بصبه بقال فرس اقد اي بين القعد
 يعني اشكان طرفني او جن بصبه و بو عيو بدن عد اولنور ابو عبید ايتدي قعد ايا قدن غيري رده اولماز ايهي
 ايتدي قعد دوه نك المربك خفي يا خود ابقلر ينك خفي انسي جانبته يعني ايج يوزمه مابل اولمقد بقال قعد فهو
 اقد و اكر جانب وخشيه يعني طشره مائل اولور سه اكك الصدف ديرلر وقعد برجنس دلبند صار غفه
 ديرل بقال اعظم القعد يعني او جن صالو يرمسه القعدان فختينله عطارك متاع قود غي نسبه خر بطه عطار
 معناسنه فارسي معر بذر القلادة قافك كسر بله شول نسبه در كه بيوت بغيرلر التقليد على وزن التكرير قلاده

قعد

قلد

نعمق القعد فختينله ولا مك خمي و تشديد بله قلاده تاقق بقال قلدت المرأة فتقلدت هي وتقليد دبنه
 تابع اولن و ولا بقلد ايش اصم لمق وتقليد بدنه حج قرباني معلوم اولسون دبو بو بننه برنسنه بخلق وتقلد
 السيف قلبي قلاده ايدنك المقلد ميمك خميله ولا مك فتي و تشديد بله اوموزده اولن قلي باغنك روي
 وشول بورك انديرلر كه جمله دن اول كلد و كچون اكك اعلايت اصارلر تا كه اول كلد و كي معلوم اوله القعد قافك
 فتي ولا مك سكويه ابي بوكك بقال قلدت الجبل اقلده قلدا من الباب الثاني اذا فتلتته وقلد شول بلا زكه
 كوموشدن بوكش اوله القليد قافك فتي ولا مك كسر بله والمقلود ميمك فتي ولا مك خميله بوكش ايب
 القعد قافك كسر يله ولا مك سكويه شول كوندركه حمای ربع اول كون كور بوسيدن جده قافله سنه قلد
 ديدلر مكه مشرفيه ايكي كون اشري كلد كاري ايجون و وقتيله بغان يغمون دخی ديرل بقال سقنا السماء
 قلدا في كل اسبوع اي مطرنا الوقت القلدة قافك كذلك كسر بله ولا مك سكوي يله برنسنه نك دبنه چوكن
 يرمزي درد معناسنه الاقليد همزه نك كسري وقافك سكوي ولا مك كسر بله مفتاح المقلد ميمك كسري
 وقافك سكوي ولا مك فتيه شول مفتاح در كه اوزن كي اكر كي در انوكه كاه اولور اوت بوكرلر قوري بونجه يي
 بوكد كاري كي المقاليد ميمك فتي ولا مك كسر بله مقلدك جمعي مفتاحلر معناسنه الا قلدا غرق اتيك بقال قلد
 البحر على خلق كثير اذا غرقهم كانه اغلق عليهم القعد قافك وميمك خمي و دالك تشديد بله قوي و محكم اولن نسبه
 القعدة كذلك خمينله و دالك تشديد بله قعدك موثي قوي معناسنه الا قهداد همزه نك كسر بله وقافك
 سكويه دوه باشن بوقر و قالدر مق بقال القهد البعير القهداد اذا رفع رأسه القعد قافك فتي ونونك سكويه
 شكر قشندن حاصل اولن بال المقنود على وزن المقصود والمقند ميمك خمي ونونك فتي و تشديد بله شكر لشم
 نسبه بقال سوبق مقنود ومقند وسوبق سبنك فتي و واوك كسر بله قاوت ديد كاري نسبه كه بغد ابدن
 ابدلر بست معناسنه القند ب قافك كسري ونونك سكوي ودالك كسر بله سوحي خمر معناسنه اصمعي ايتدي
 قند ب اسفقط كي در خمر دكلدر اسفقط همزه نك كسري وسبنك سكويه و فاك كسري ونونك سكويه
 برنوع شر ابدركه ايجنه خوب رايجنه لو نسبه لر قورلر القنداوة قافك كسري ونونك سكويه فعلاوه وزني
 اوزن شول كسنيه ديرلر كه خفيف اوله بقال رجل قنداوة اي خفيف بوكساني رواي در فر ايتدي قنداوه
 شول باقيه ديرلر كه سريع اوله ابو مالك ايتدي بقال ناقة قنداوة وجل قنداواي سريع وقنداوه كسكين
 كسره دخی ديرلر بقال قندوم قنداوة اي حاد و ابرو مال كك غيري قنداوه ديد ي فابله القهد قافك فتي وهانك
 سكويه قهب كي شول اق نسبه يه ديرلر كه زياده اق اولميه بوز اوله القهد قافك كسر يله بريك ابدلر القود
 قافك فتي و واوك سكويه والمقادة ميمك فتيه والقيدودة قافك فتي و يانك سكوي ودالك خميله بونلر ك
 اوجي دخی يدمك معناسنه در بقال قدت الفرس وغيره اقوده قودا ومقادة وقيدودة وقودا لره دخی
 ديرلر خيل معناسنه بقال مر بناقود وقود قصاص اتيكه دخی ديرلر بقال قاده السلطان من اخيه الا قاده
 همزه نك كسر بله انلر و يرمك تقول اقدنك خيلا اي اعطيتك خيلا تقود هاوا قاده قصاص اتيكه دخی ديرلر
 يقال اقدت القاتل بالقتيل اي قتلته به القود قافك فتي و همزه نك خميله شول ابدلر كه بدكه كلوب
 صاحبته مطيع اوله الا قتياد همزه نك كسر بله وقافك سكويه بدمك قود معناسنه بقال قاده واقتماده
 بمعنى التقويد چوق يدمك بقال قوده شدد للكثرة الانقياد همزه نك كسري ونونك سكويه خضوع
 وخشوع و بدمك تقول قذته فاقدا لي الاستقادة يولارن تسليم اتيك تقول استقاد لي اذا اعطاك
 مقادته واستقاده حاكمدن خصمك قود اولماسن طلب اتيك بقال استقدت الحاكم سألته ان يقيد
 القاتل بالقتيل القود فختينله قصاص المقود ميمك كسر يله شول ابدلر كه يولارن يا خود او يانه

قعد

قعد

قعد

قود

بغلیوب طواری انوکله بدیرلر القاند بدی القواد قافلک ضمی وواوک تشدید بله جمعی بدی جملر معناسنه والقاده
تخفیفله کذلک جمعی بدی جملر معناسنه الاقود همزه نکی فخی وقافلک سکونیهله زیاده بدی که کاجی ات بقال فرس
اقود ای بین القود واقود دیوشول اته دیرلر که بونی وارقه سی اوزن اوله واقود بوسک طاعه دخی دیرلر
ورجالدن شول کسنه یه دخی دیرلر که بونی وارقه سی اوزن اوله واقود بوسک طاعه دخی دیرلر
اولدوغیچوندر اطعامه بخیل اولان کسنه یه اقود دیرلر حین اکلر بر جانبه التفاتی اولدوغیچون تاکر کسنه یه
نظری طوش اولوب چاغرمق لازم کله القود قافلک فخی وواوک سکونی والفک مدیه اقود ک موئی یقال
ناقه قود واقود شول بوقشه دیرلر که زیاده بوسک اولوب ککه چکامش اوله القود قافلک ضمیله اقود ک
جمعی بقال خیل قب قود وقب قافلک ضمیله ارقش یرق اولمش اثره دیرلر القیاد بد قافلک فخی ودالک کسر بله
شول دیشی مرکبدر که اوزن اولاراتن طوال معناسنه القیدود قافلک فخیله واحدی بر مرکب معناسنه
القید قافلک فخی ویا نیک سکونیهله برنسنه یی بعلق ویاغک کند ویدخی اطلاق اولنور وقید بنی تعلیمه برانک
ادیدر وسمراچلرین ریره کتو میچون صار یلن صرمه یه ده قید دیرلر وقید مقدار معناسنه ده کاور یقال
بنهما قید رخ ای قدر رخ القیود ضمیمه قید ک جمعی باغیر معناسنه التقید تانک فخیله وقافلک سکونیهله
باغلق نقول قیدت الدایه وقیدت الکتاب اذا شکلتیه یعنی انوک اعجامن رلو رینه قویب ضبط ایلسک المقایید
میمک فخیله ویا نیک کسر بله بغلواولن نسنه ل بقال هولاء اجمال مقایید ای مقیدات یعنی بغلودوه لر در قید
الاولید قافلک فخی ویا نیک سکونیهله غایت بوزک اولان اته دیرلر زرا صید حیننده وخوشی قاجمه دن منع ایندز قید
الفرس دوه بوننده اولن رنوع طاعه دیرلر که بوقاخی شکلتیه دروبومهنده بوسکله در دپوتصویر اولمشدر
المقید میمک ضمی ویا نیک فخی وتشدید بله بوقاخی یری که انک یاغنده دروخحال یری که عورت یاغنده در
القاد مقدار معناسنه یقال بنهما قید رخ ای قدر رخ القید قافلک فخی ویا نیک کسری وتشدید بله شولت در
که پدمک دبلسک تابع اولوب مخالفت ایتمه القیاد قافلک کسر بله شول اب در که انوکله طور بدیلور قیاس
بواپدی که قید یا نیک کسری وتشدید بله وقیاد قافلک کسر بله قودک تصرف فائده ذکر اولنه اما جوهری
قیدک تصرف فائده کتور مشدر فصل الکاف الکود قافلک فخی وهمزه نیک ضمیله صرب اولان یوقش بقال عقبه
ککود ای شاقه المصعد التکاود فختینله وهمزه نیک ضمی وتشدید بله برنسنه مشکل اولق بقال نکا دنی
الشی اذا شق علیک التکاود فختینله وهمزه نیک کذلک ضمیله بمعناه بقال نکا دنی الشی تفعل وتفاعل ابیکسده
بر معنایه در الکبد کافلک فخی ویا نیک کسر بله جکر الکبد کافلک کسر بله ویا نیک سکونیهله کذلک جکر معناسنه مثل
کذب وکذب الکباد همزه نیک کسر بله برکسنه نیک جکر نه ارمق یقال اکبدت الرجل اذا صبت کبد الکباد
همزه نیک فخیله وقافلک سکونیهله کبد ک جمعی جکر لر معناسنه وانکبد کافلک فخی ویا نیک سکونیهله کذلک جکر
معناسنه در اصلی کبد رخذک اصلی رخذ الدخی کی وکبد برکسنه نیک جکر نه ارمق یقال اکبدت الرجل اذا
اصبت کبد کبد السماء کافلک فخی ویا نیک کسر بله یاخود سکونیهله وسط السماء معناسنه التکیدت نیک فخی وکافلک
سکونیهله لوزتلق یقال کبد النجم السماء یعنی بلد زسمانی ورتله دی التکید فختینله ویا نیک ضمی وتشدید بله رتیه کاک
بقال نکبدت الشمس اذ صارت فی کبد السماء وتکید برنسنه قونی وغلیظ اولق کیدت السماء کافلک فخی ویا نیک فخیله
کوک اورتی لری کویا کبد اکبده وزنی اوزن تصغیر النوب صکره جمع اولمشدر کبدالقوس کافلک فخی ویا نیک کسری
یاخود سکونیهله یا بک قبضه سنک لکی طرفنده اوق دکن یرلر نیک مابنی در المکبود میمک فخی وقافلک سکونیهله
اکبره اولمش کسنه الکبد همزه نیک فخیله اگر موزنی اوزن شول کسنه در که اورتی لری فرموده اوله و بومقوله

قید

کبد

اولان کاهل اولوب طی

بطی السیر اولو ر الکبد کافلک فخیله والفک مدیه شول عورت در که اورتی لری فرموده اوله وکبد شول یایم
دیرلر که قبضه سی ابله ال ایه سی طوله الکبد فختینله قائلق شدت معناسنه قال الله تعالی لقد خلقنا الانسان
فی کبد الکابده میمک ضمی ویا نیک فخیله برنسنه نیک قاتیلغن چکمک بقال کبدت الامر اذا قاسیت شدته
الکباد کافلک ضمیله جکر اغریسی وفی الحدیث الکباد من العبوب عین مهمله نیک فخی ویا نیک تشدید بله صوری
چوکوب اغزله اچمکدر نته کم عامه حیوانانک حالی بودر سود الا کباد اعدایدی رلر نته کم اعدایه صهب السبال
دخی دیرلر و صهب شول قله دیرلر که قومرل اوله اگر چه حد ذاته انلرک جکر ی قره و بیقلری قومرل دکلسه
دخی واعدا یه صهب السبال بد کسری اکثر یا عربک عداوتی رومله اولوب رومله صهب السبال چوق
الدوغنه بناه در نته کم مره رایشدر کباد الابل دوه نیک بوزکوری یقال فلان بضرب الیه کباد الابل ای رحل
الیه فی طلب العلم وغیره الکبد فختینله والکبد کافلک فخی ویا نیک کسر بله اوموزله ارقنه نیک مابنی وکشد فختینله
بر یلنرک ادیدر الکبد کافلک فخی ویا نیک تشدید بله رایشدر زحمت چکمک وکسیه دور شمک بقال کددت الشی
من الباب الاول اذا تعبت ویرمقلرله اشارت انیک ده دیرلر نته کم سائل اولانر وقت سؤالده اشارت ادیدر لروکد
شول نسنه یه دیرلر که اچمکدر بعض نسنه دوزکر لرهاون کی مثلاً الکبد کافلک فخی ودالک کسر بله شول بره دیرلر که
ات طرغیهله دکلش اوله لکدود کافلک فخی ویا نیک ضمیله شول قوییه دیرلر که انوک نضوینه حتمله اربشله الکواد
کافلک ضمیله برنسنه نیک دبنه چون بر مزی در دردمعناسنه وچولمکده قانل شور واصو کسنه دخی دیرلر
الکبد کده کافلک فخی ویا نیک سکونیهله بررک نسنه یه برنسنه یی ارمه دن حاصل اولن اوزی حکایت در وکد کده
یچ سکرتمکده دخی دیرلر عدو بطی معناسنه واصمی اتیدی الا کداده همزه نیک فخیله سرعت بدی جملر معناسنه ده
کلور بقال قوم اکد ادا یسراع وسراع سینک کسر یله سر یعلک جمعی در الکداد کافلک ضمیله شول ارکک مرکبه
دیرلر که اکسارمر کبلر نسبت واضافت اولنوب بنات کد ادا دیرلر لکرد کافلک فخی ویا نیک سکونیهله بیون عنق
معناسنه فارسی معرب در وکر برنسنه یی منع انیک ده دخی دیرلر بقال فلان بکرد القوم کده بد فقههم و بطردهم
المکارده میمک ضمی ویا نیک فخیله منع ابد شمک مطارد معناسنه الکبد کافلک ضمی ویا نیک سکونیهله طائفه
معروفه در الا کراد همزه نیک فخیله کردک جمعی در الکبد کافلک کسری ویا نیک سکونیهله ودالک دخی کسر بله
شول خرماد که چوانک بوجا فطر نه قالمش اهل الکرا بد کد یله نیک جمعی در حوالده یی قالمش خرمالر معناسنه
الکساد کافلک فخیله برنسنه یی اعتبار اولق بقال کسد الشی کساد من الباب الاول الکاسد کساده واران
نسنه یقال سلعة کاسده وسوق کاسد بلا هاء وسلعه سینک کسر بله متاع معناسنه در وسوق سینک ضمیله
بازار معناسنه الکسید کافلک فخی ویا نیک کسر بله کاسد معناسنه الا کساد همزه نیک کسر بله بازار کاسد اولق
بقال کسد از جل ای کسدت سوقه الکبد فختینله برک ره دیرلر که اوق طاشلری ولیمه الکلد فختینله کذلک برک
یردن بر قطعه الکندی فختینله ونونک سکونیهله والفک قصر بله لکلند میمک ضمی وقافلک سکونی ولامک فخیله
ودالک کسر یله برک رالکمد کافلک فخی ویا نیک سکونیهله کرلوزن بقال کبد الرجل کذا اذکم حزن الهمد کافلک
فخی ویا نیک کسر یله والکمد کافلک فخی ویا نیک کسر یله ومدی ابله حزن کیزلین کسنه الکمد کافلک ضمی ویا نیک
سکونیهله لون متغیر اولق الا کاد همزه نیک کسری وکافلک سکونیهله قصار یزی پاک انما الک التکید تانک
فخی وکافلک سکونیهله برنسنه صرمغه برعضوی استمق الکمد کافلک کسر بله بمعناه وفی الحدیث الکمد احب الی
من الکی یعنی برعضوی صرمغه استمق خیر اوردوکن اورمادن الکمد ضمیمه کفران نعمت اولق بقال ککند
کنود من الباب الاول الکمد کافلک فخی ونونک ضمیله کفران نعمت اولان کسنه بقال رجل کنود وامرأه کنود
بلا هاء وکنود شول بره دیرلر که اصلا برنسنه بتور میه الکمد ضمیمه کنود کی در کفران نعمت اولان کسنه

کشد

کدد

کره

کسد

کبد

کد

کند

معنائه انكيد كافك فتي ونونك سكونيله كسمك يقال كنده اذا قطعه كنده كافك كسرى ونونك سكونيله
 يمدن برقييله نك باسي در كه اول كنده بن ثور در الكعد جفروزي اوزن دكر بالقرندن برجنس بالقدر
 الكود كافك فتي وواوك سكونيله قريب اولمق يقال كادي فعل كذا بكاد كودا المكادة ميمك فتيه كذا
 قريب اولمق يقال كادي فعل كذا مكادة اي قارب ولم يفعل وسبويه بعض عربن كدت افعل كذا روات
 ايتدي كافك خميله وسبويه ايتدي ابو الخطاب خبر ويروب ايتدي عربن بر طائفه كيدز بد يفعل كذا
 وماز بل يفعل كذا ديرلر كادوزال ديكي مراد ايتدي بوب حرف كافه فعله يعني ماغي غايده كسرى نقل ايدوب
 ته كم فعلت ده يعني صيغة تكلمه سائر نقل ايدوب كدت ديرلر واصمعي ايتدي عربن بعض كسنيه اشيتدم كه
 ديردي لا فعل ذاك ولا كودا پس بوقل اوزن واوي اولور وكاه اولور كه عسي كلسنه تشبيه ايدوب ان
 داخل قيلورلر يقولون كاذب ان يفعل كذا وكاه اولور ديك معنا سنه دخي كلور ومنه قولهم عرف فلان
 ما بكاد منه اي ما يراد منه يقال لا مهمة لي ولا مكادة اي لا اهم ولا كاد وتقول لمن يطلب منك الشيء فلا تر بد اعطاء
 لا ولا مكادة وكاد بر شيمك قريب والمسيحون وضع اولمشدر كرك ايشلنسون كرك ايشناسون پس فعل مجرد عن
 النفي فعلك عدم وقوعه دلالت ايدر وفعل مقرون بالنفي فعلك وقوعه دلالت ايدر بعضلر ايتدي
 باري تعالينك اكاد اخفيها ديدكي قولنده اريد اخفيها مراد در ته كم اريد اكاد موضعنه وضع اولمق جا ردر
 قال الله تعالى جد اريد ان ينقض اي بكاد ان ينقض انكيد كافك فتي ويانك سكونيله مكر ايتك معنائه در
 يقال كاده بكيده كيدا والمكيدة ميمك فتي وكافك كسرى بله كذلك مكر ايتك معنائه در والمكيدة ميمك خمي
 ويانك فتيه بمعناها ايضا وكاه اولور كه حر بكيد ديرلر يقال غرافلان فلم يلق كيد اي حري ايرشدي ومكايده
 معالجه معنائه دخي كلور يقال هو بكيد بنفسه اي يوجد بها يعني نفسن بدل ايدر وغرايك چاغر مقده جد وجهه
 ايتسنه دخي كيد ديرلر وقوعه وعورت حمض كورمكه دخي كيد ديرلر انكهدان كافك فتي وهانك سكونيله
 مركب سكرتك يقال كهدلحمار كهدل نامن الباب الثالث اي عد الاكهاد همزه نك كسرى بله سكرندر مك يقال كهدلانا
 الاكوه داي اوري هم ورسون ديوانه سي اوزرينه در تمك يقال اكوه دالفرخ اكوه دالارتعد الى امه لترقه ووز
 زاء معجه ايله وقاف ايله قوشر يا ورسينه دانه ويرمك فصل اللام اللبد لكسرى بله ويانك سكونيله كچه
 خد معنائه اللبود خمينه جمع كچهلر معنائه ورسينه يره ياشمغه دخي ديرلر يقال لبد الشئ بالارض
 بلبد ابودا من الباب الاول اللبد كذا لا مك كسرى بله ويانك سكونيله كچه يارسى بوسيدن ارسلانك
 اكسه سنه اولان قيلالر لبد ديرلر وارسلانه ذولبد ديرلر وفي المثل هو امانع من لبد الاسد يعني ارسلان
 ففاسنده اولن قيلالردن منيعر كدر اللبد لكسرى بله ويانك فتيه لبد نك جمع در قريه ايله قرب كي اللباده
 لامك خميله كمينك كچه يغمور وقتنده كيرلر اللبد فختينه يوك صوف معنائه وقولهم
 ماله سبد ولا ابد السبد الشعر واللبد الصوف يعني انوك اصلا سبادن برسنه سي يوقدر ولبد دوه صليان
 ديدك لري ايتي يمدن خسنه اولمغه دخي ديرلر يقال لبدت الابل نلبد لبد من الباب الرابع اللبادي لامك فتي
 والفك قصر بله جمع در خسنه اولمش دوملر معنائه اللبد لامك فتي ويانك كسرى بله شول ناچه
 كه خسنه اولمش اوله الالباد همزه نك كسرى بله اترقه سنه نكلتي قومق يقال لبدت الفرس فهو
 ملبد والباد اكره كچه ايتكه دخي ديرلر يقال لبدت السرج اذا عملت له والباد قريبي چواله قومغه دخي
 ديرلر والباد دوه نك قورغي بولندن وغايطندن لبد بغلغه دخي ديرلر يقال اللبد البير اذا صار على عجز لبد
 ويربرده اقامت ايتكه دخي ديرلر والباد دوه نك بهار وقتنده توي ورنكي ظاهر اولوب سمرمكه باشلدغه دخي
 ديرلر يقال لبدت الابل اذا اخرج الربيع الوانها واربها وتهيات لليمن الملبد ميمك خمي ويانك فتيه نكلتي

كند

كود

كيد

كهد

لبد

اورلش ات اللبد لامك فتي ويانك كسرى بله كوچك چواله كچه قريه قورلر التلبد فختينه و يانك خمي
 وتشدر بد بله برسنه يره ياشمق يقال نلبد بها اي لصق ونلبد قوشر ياوزر بته كو كسن اوروب ياتمق يقال
 نلبد الطائر بالارض اي حتم عليها واصلنا غه دخي ديرلر يقال نلبدت الارض بالمطر الا لتباد همزه نك كسرى
 ولا مك سكونيله بيراقلر بري يره ولا شمع يقال التبد الورق اي نلبد بعضه على بعض والتبت الشجرة اي كثرت
 اوراقها التلبيد على وزن التكرير ياصالح يقال لبدت الندي الارض وندي فختينه والف مقصود ايله چيه
 ديرلر كه سحر وقتنده بغار ونلبد محرم اولن كسنيه باسنه صمغ سورمكه ديرلر احرام زامنده تاكه قلاري يره جمع
 اوله وپریشان اولوب طاغليه اللبد لامك خمي ويانك فتيه يره جمع اولمش سنه واهلكت مالا لبد ابو
 معنائه در يعني جماديكدر و يقال ايضا الناس لبد اي مجمعون وبوندن لازم كن بودر كه لبد جمع معنائه ده
 استعمال اولنه ولبد شول كسنيه دخي ديرلر كه مسافرت ايتوب بربرده قرار طوته ولبد شول كرسلك اخرى
 در كه لمانه منسوب ايدر بلر ولبد لفظي لا ينصرف دكلدر زيرامعدول دكلدر وعرب طافه سي شوبله روات
 ايدرلر كه لقمان شول كسنيه در كه عاد قومي اتي ايليلر بله حرمه كوندن مشلردي تاكه انده كندولر ايجون دعا
 ايدوب واستسقا ايدولر وقتكه عاد قومي هلاك اولدي لقمان مخير قلندي كند بله بددي صغر باق قالمسي پينده
 كه اول صغرلر صوسر واوتسر طاغله اولالز و بددي كرس باق قالمق پينده كه انلرك بري هلاك اولسه يره يره
 دخي كه لقمان كرسى اختيار ايتدي كه اول كرسلك اخرى لبد ايله نسيمه اولمشدر و بومعنين جوهرى بر كلام
 مسجع ايله نعيم ايدوب ايتدي خير لقمان بن لقاء سبع بقرات سمر من اطب عفر في جبل وعرايسها القطر وبقاء
 سبعة انسر كمالهك نسر خلف بعد نسر فاختر النسور فكان اخر نسور يسمي لبد او سمر اسمر ك جمعيدر قريه
 يا غر معنائه واظب طبيك جمعيدر اهورل معنائه مقصود بقراتي اهورل تشبيه در وعفر شول اهورل ديرلر كه
 بو بن قصه اولوب چندان سكرتيمه ووعرايى وخشين معنائه در ليد بر شاعر ك اسميدر بن عامر قبيله سندن
 الاتحاد همزه نك كسرى ولا مك سكونيله عدول ايتك يقال الحد في دين الله اي حاد عنه وعدل والحاد حرمة
 ظلم ايتك معنائه وبونك اصلي باري تعالينك قولندن مأخوذ در ومن يرد فيه الحاد بظلم و بظلم ده بازيد در
 والحاد قبرك بر جنانين يارمغه دخي ديرلر يقال الحد للقرم يعني الحد له الحد لامك فتي وحانك سكونيله قبرك
 بر جانيبي اويوب يارمقدر تقول الحد للقرم الحد من الباب الثالث الحد لامك خميله حد معنائه لغت در
 الحد ميمك خمي وحانك فتيه يارلش قبر الملحد ميمك خمي ولا مك سكوني وتانك وحانك فتيه صغينه
 كسنيه و ملحد ديدك رينه باعث صغن كسنيه كاميل ايتدي ايجوندن اللبدان لامك فتي ودالك كسرى بله
 دره نك ايكى جاني ولد بدن بيونك ايكى جاننده دخي ديرلر وعربلر لك اللدود ديدك لري لامك فتي ودالك خميله
 بوندن مأخوذ در ولد شول دو ايديرلر كه اغرك بر جانيبه دو كرلر وفي المثل جرى منه مجرى اللدود ولدود
 خصومت ايديجي كسنيه ده دخي ديرلر اللده همزه نك فتي ولا مك كسرى ودالك تشدر بد بله لدودك
 جمعي در اغرك بر طرفنه وكنن دوالر معنائه يقال لدرجل على البناء للفعول غزند وادوكدي معنائه والد
 بيون جانيبلر بته دخي ديرلر اللدود ميمك فتي ولا مك سكوني ودالك خميله دواولش كسنيه اللدود همزه نك
 كسرى ولا مك سكونيله دوايتك اللدود همزه نك كسرى ولا مك سكوني وتانك كسرى بله دوايتك يقال اللدود
 اناوالده هو اللدود لامك فتي ودالك كسرى بله كذلك اغرك بر جانيبه دو كنن دوالدود معنائه التلد فختينه
 ودالك خمي وتشدر بد بله صاغه وصوله وونك يقال فلان يتلد داي يتقلب جينا وشمالا اللدود همزه نك ولا مك
 فتيه ودالك تشدر بد بله سد بد لخصومت اولن كسنيه اللدود لامك خميله الدك جمعي شد بد لخصومت اولن كسنيه
 معنائه يقال قوم لدود شامدر يرك ايديرلر اللدود لامك فتيه چوال معنائه كه ايتنه متاع قورلر

حد

لد

وخصومت معنسانه ده کاور بقال له بله من الباب الاول اذا خصمه اللاد خصومت ابد جي كسسه الملادة ميمك
 ضمه له بر كسسه ايجون خصومت ايمك معنسانه بقال مازات الادعك اي ادفع عنك اليلند ديك ولا ملك
 فتي ونونك سكونيله والا لنند فختينيله ونونك سكونيله خصومت ابد جي كسسه الد معنسانه الا ليد همزه نك
 ضمي ولا ملك فتي ويانك كسري ودالك تشد ببله النددك تصغير بدر زير النددك اصلي الد ابد اي نون
 زياده اولنشدی تاكه سفر جل بناسنه الحاق اولنه وقتا كه تصغير ده نون كنديسه اصلنه عودت ايتدی
 الملتد ميمك ضمي ولا ملك سكونی وتانك فختيله ايرلق خلو معنسانه بقال مالي منه متحد ولا ملتد اي بد
 اللسد لامك فتي وسينك سكونيله ايمك رضاع معنسانه بقال لسد الطلاء امه بلسد هامن الباب الثاني اذا
 رضعها مثل كسر بكسر كسر او طلاء طاء مهمله نك فختيله كيك يا ورسى اهو بجه معنسانه ولسد بال بلامغه
 دخي ديرل بقال لسد العسل اذ عقه اللسد فختينيله كذلك ايمك معنسانه در ابو حاتم روايت بقال لسد الطلاء
 امه مثل لجد الكلب لانا لجد اللغد ولا ملك ضمي وغينك سكونی ودالك ضمه شول انلدر كه جكه ببله بيونك
 ان يرنه در اللغد ببله لامك فختيله لغد ودك جعي در جكه قريده اولان انلدر معنسانه اللغد لامك ضمه لغد ود
 معنسانه لغت در الاغاد همزه نك فختيله لغدك جعي جكه دبنه اولان انلدر معنسانه وتقول لغت الابل العواند
 اذا ردتها الى القصد والطريق يعني فحين معاند اولوب بولدن چقان دوه لري يوله كنو رسك بوبله ديرسن
 المتلغد ميمك ضمي وتانك فتي وغينك كسري وتشد ببله غصبه كلوب غصبين بوغلو بوغلو سوبلين
 كسسه بقال جاء فلان متلغد اي متغيطا وخنقا اللكد لامك وكافك فختيله برنسنه يكر يا بشمق بقال لك
 عليه الوسخ لك من الباب الرابع اي از مه ولسبق به التلك تانك ولا ملك فتي وكافك ضمي وتشد ببله برقاج
 نسنه بري برينه يا بشوب لازم اولق الملكد ميمك كسري ولا ملك سكونی وكافك فختيله هاون الي كي برنسنه
 دو كجك التمدق معنسانه للهد لامك فتي وهانك سكونيله يوك اغرا ولى بقال للهد الجمل اذا اثقله اصمعي ايتدی
 لهد القوم دواهم اذا جهدوها وحرثوها وحرث حاء مهمله وناه مثلثه ببله طواري قوللنوب ار قلنق ولهد
 طواري قوللنمجيون دورتوب سنخق بقال لهد لهد اي دفعه لذه الملهود ميمك فتي ولا ملك سكونيله دورنانش
 وقوللنمش طوار التلهيد تانك فتي ولا ملك سكونيله كذلك دورتوب اور مغله قوللنمق معنسانه الالهاده عيباق
 وقنامق تعيب معنسانه بقال الهدت به اذ ازر بت به والهاد بر كسسه في طوب بر كسسه في ترك ايمك بر بري ببله
 مقاتله ابد ركن و بر كسسه نك ضررينه ياردم ايمكه دخي ديرل مثلا بر كسسه في صاحبيه سوبلشوركن كورسك
 والله ما قلته لان نلهد على ديرسن ان تعين على معنسانه واعان على كله سييله استعمال ولنسب ضرر معنسانى مراد
 اولور الالهيدة لامك فتي وهانك كسر ببله شول عصيده در كه نه فتي سوق اولوب بلاغغه يرايه ونه خود برك
 اولوب يودلغه يرايه وبالجله عصيده لك مرتبه سنه واصل اوليه وعصيده قوامه كان طنلويه ديرل فصل الميم
 الماد ميمك فتي وهمزه نك سكونيله شول اوت در كه يومشوق وتازه اوله عر بلردن بعضينه بره يايو بر ساليق وير
 دبدر كرنه انلدر كرايتدی وجدت مكانا تاما داي يعني صغوق وتازه اولنلو مكان الامتاد همزه نك كسري
 وميمك سكونيله كسب ايمك بقال امتاد فلان خير اي كسبه الماء فختينيله تازهداق حركت ايمك برنسنه
 تازهداق حركت ابدوب صالسنه هويادما احسنادرلر اليمو ودانك فتي وميمك سونی وهمزه نك ضمه
 تازهداق معنسانه بقال غصن يور داي ناعم ورجل يور داي وده مؤننى بقال امرأة يور داي شابه ناعمة
 ويور داي ريك ابد ر المجد ميمك فتي وحيك سكونيله كرم المجد ميمك فتي وحيك كسر ببله كرم بقال مجد الرجل
 من الباب الخامس فهو مجيد الما جد كذلك كرم قال ابن السكيت الشرف والمجد يكونان بالاباء بقال رجل شريف

لند

لسد

لغد

لكد

لهد

ماد

مجد

ماجد له ابا متقدمون في الشرف وابن السكيت ايتدی حسب وكرم كسشك كند وذاتيله قائم اولور اكر چه
 انوك ابا سى ايجون شرف اولماز ايسه ده الناجد تانك فتي وحيك ضمه له برنجه كسسه لري برينه اولوق صائق
 بقال تاجد القوم فيما بينهم المجادة ميمك ضمه له بري برينه كذلك اولوق صائق بقال ماجدة فمجد به اجد اي غلبته
 بالمجد يعني باب مغالبه در الجود ضمتينيله دوه اوتيه طويق بقال مجدت الابل مجود اي نالت من الخلاقر ييامن
 الشمع وخلاخاء معجته نك فختيله تازهداق التمجيد على وزن التكرم دوه تازهداق اوت اولوق بقال مجد نهانا
 تمجيدو بعضيلر ايتدی تمجيد طواري ياري طو بر مقدر بقال مجد نهانا تمجيدا اي علمته انصف بطنها وتمجيد
 بر كسسه في اولوقه نسبت ايمك در وفي المثل في كل شجر نار واستمجد المرخ والعفار اي استكثر امنها كانهم اخذا
 من النار ما هو حسبها يعني عقاله مرخ اتش و برمد سر عت بدرلر بوجهن نلر شول كرم اولان كسسه ي تشبيه
 اولنشدركه عطاو برمد سر عت بدرلر مجد تحصيل ايتمكجيون بنو مجد ميمك فختيله برنسنه عامر بن صعبه نك
 اولاد بدرلر مجد والدلر ينك اسميدر كه انلر والدلر يينه نسبت اولنشدركه نلر بقال مددت الشى فامتد
 ومد مملت و برمكه دخي ديرلر بقال مد الله عمره ومد في غيه اي امه له وغي غين معجته ببله ضلالت معنسانه در
 ومد النهار كوندن تمام ابد نلغ اولوب كوشن بوسكسكه دخي ديرلر ونهايت معنسانه ده كاور بقال هنانك قطعه رض
 قدر مد البصر اي مدى البصر و غايته الامتداد چكلك الماده شول زياده در كه متصل اوله المد ببله ميمك فتي
 ودالك كسر ببله اوزون طوبيل معنسانه بقال رجل مد يد القامة اي طوبيل القامة ومد مد مددت الابل قولندن
 اسم دخي كاورنن اكاءم مخلوط بالديق ايجور رسك الممد ميمك اولك ضمي وميمك تانك ودالك فتي وتشد ببله
 ايلاري چكلكش خيمه بقال طراف ممد داي ممد و دبالا طناب ودال تشد ببله اولندى مبالغه دن اوتري و طراف
 طاء مهمله نك كسر ببله سختيانندن اولان خيمه در الندد فختينيله ودالك ضمي وتشد ببله كركك تظلي معنسانه
 المد ميمك ضمه له ودالك تشد ببله برنوع كيه در كه اول بر رطل وثلث رطل در اهل حجاز قننه وابكي رطل در اهل
 عراق قننه و برصاع دورت مددر المدة ميمك ضمي ابله زمانندن بر يان ومد شول مركبه دخي ديرلر كه فلم اوزر پنه
 النش اوله المدة ميمك فختيله بر كره چكلك نقول مددت الشى مدة المدة ميمك كسر ببله شول نسنه در كه يان ده جمع
 اولور ايرك مقوله سندن المداد ميمك كسر ببله مركب كه انوكه يازي ياز لور المد ميمك فختيله والامداد همزه نك
 كسر ببله دواته مركب قومق بقال مددت الدوات وامتدتها ايضا وامتد بر كسسه ي قلله مركب و برمكه دخي ديرلر
 بقال امتدت الرجل اذا عطيته مدة بلم وعسكرو ياردم و برمكه ده ديرلر بقال امتدت الجيش بدمد و مدياردم
 اولغه دخي ديرلر بقال مددنا القوم اي صرنا مدد لهم وامتدناهم بغير نايغي انلره غير بلرله مدد ويردك ومنه
 امتدناهم بفكاهة وامتد اديان ايرك بغلغه دخي ديرلر بقال امتد الجرح اذا صارت فيه مدة وامتد اعرج ديد كاري
 دكنك اغاجنه صويور ييكه دخي ديرلر بقال امتد العرج اذا جرى الماء في عوده ومد وامتداد صواو زرينه اون
 صاحبوب دوه ييا ايجور مكه ده ديرلر تقول مددت الابل وامتدتها اذا نثرت على الماء شيئا من الدقيق ونحوه
 فسقيتها الاستمداد مدد طلب ايمك الامدان همزه نك وميمك كسر ببله ودالك تشد ببله زياده طوز لولوان
 صوبقال ماء امدان اي شدد الملوحة وهو اعلان المرد ميمك فتي وراك سكونيله مسواك اغاجنك يمشي كه تازهداق
 اوله ومرد ايمكي صويبه اصلنق معنسانه ده كاور بقال مرد الخيزير ده مردا من الباب الاول اي ماش حتى بلين
 وموت تاه مثلثه ببله برنسنه في صويبه برنق در و مرد اوغلان انه سنك ميمك سن اموب بوشمغه دخي ديرلر بقال
 مرد الصبي ندى امه مرد المراء ميمك فتي وراك سكونی والفك مد ببله شول قوم در كه انوك اوتى اوليه بقال
 رمله مرداء المراء شول بندا در كه بغي اوليه بقال غصن امرد داي لا ورق عليه و فرس امرد لا شعر له على شته

مدد

مرد

و ثلث ثاء مثلثة نك ضميلة اتك الله وايا غنة اوان خردة لربك ايج يوزي وامرد صقلي اولين او غلان يقال غلام
 امرد ولا يقال جاية مرداء النرد تانك وميمك فتي و رانك ضمي وتشديد بله برنجه زمان امرد قالمق يقال ترد
 فلان زمانا ثم خرج وجهه و بونی شول وقت دیر لر که برنجه زمان امرد قاله النرد تانك فتي وميمك سکونيله برنسنه بی
 دوز ایتک بقال مرد البناء اذا ملسه ومرد الغصن اذا جرده من الورق یعنی بنای دوز ایدوب بدای بیراقدن
 ایرسه المرید ميمك فتي و رانك كسر بله شول خرمادركه بومشسون دیوسوده براغله المروود ضمتنيله برنسنه یه
 مارست ایدوب دور شمك المارد رانك كسر بله معاند معناسنه بقال مرد الرجل مرادة من الباب الخافس المرید
 ميمك كسر بله و رانك دخی كسری وتشديد بله زیاده معاند اوان كسنه مراد ميمك ضميلة برقیيله نك باباسی در
 یندن كه اول مراد بن مالك بن زید بن كهلان بن سبادر بعضلر ایتدی مزبور لك اسمی یحار ایددی مژد اولماغین
 مراد دیر بلر بر قول اوز رینه مراد فعال وزنی اوزن اولور ميم زاید اولماز المراد ميمك فتييله بیون معناسنه در عنق
 كبی مار دیر حصارك اسمیدر المسد فتييله لیف بقال حبل من مسد وشول ایدركه لیفدن ماخوذ خرما
 بیر اغندن بوكر لر و كاه اولور كه دوه در یسندن یاخود دوه بو كندن بوكر لر المسد ميمك فتي و سپنك سکونيله ای
 ایوبوكك نقول مسدت الحبل مسده ای اجید فتهله ومسد بر كسنك خلقی فرموده وقوی اولمق بقال هذه
 جاریه حسنة المسد وحسنة العصب وحسنة الجدل وحسنة الارم و بوجه نك معناری متقارب در حسنة
 الخلق معناسنه در الماسود ميم اولك فتي و ثانیك سکونيله قوی وفرموده اولن كسنه المسودة فرموده اوان
 عورت نقول هی مسودة ومعصوبه ومجدولة ومارومة المساد ميمك كسر بله فعال وزنی اوزن مسادة
 لغت در سپندن صكره همزه بله و مساد یاغ نلومنه و بال نلومنه دیر المصاد ميمك فتييله طاغاك یوقر و سی
 الامصد همزه نك فتي و ميمك سکونی و صادك ضمی ابله والمصدان ميمك ضمی و صادك سکونيله مصادك جمعیدر
 طاغاك یوقر و لری معناسنه المصد ميمك فتي و صادك سکونيله اغزیارن صور مق بقال مصد الر بقی حصدا اذا
 مصبه و مصد بر كونه امكه دخی دیر لر و جماع ایتك معناسنه ده كور بقال مصد هاذا جماعها المصدة كذلك
 صادك سکونيله صغوق برد معناسنه بقال وجدنا لهذا العام مصدة ای برد ابن السكيت ایتدی كاه اولور كه
 صادك ایه قلب اولنوب مزدة دیر لر المصد ميمك فتي و عینك سکونيله كتمك ذهاب معناسنه بقال معد فی الارض
 اذا ذهب و سر عتله چكك معناسنه ده كور بقال معدت الشی الامتعاد همزه نك و تانك كسر بله كذلك تیز
 چكك معناسنه بقال امتعده ای اجتنبته بسرعة المعد ميمك فتييله و عینك سکونيله سریع معناسنه بقال
 بعیر معدای سریع و تازه و تر معناسنه ده كور كرك اوتدن اولسون كرك خرمادن اولسون بقال بسر تعد
 معدای رخص غرض یعنی تازه و تر بعضیلر ایتدی معدتعه اتباعا اكشدر مستقل معناسی یوقدر المعدة
 ميمك فتي و عینك كسر بله قورسك كه انسانه اول شول شكنبه منزله سنه در كه كوش كتورن حیواناته واردر
 المعدة ميمك كسری و عینك سکونيله كذلك معد معناسنه لغت در ابن السكيت و ایتك المعد ميمك فتي
 و عینك سکونيله انك النمد بر شیش در كه قلی یولنوب بیاض بنسون دیو ایدر لر زیر اقل یولونسه بیاض
 بتر و معد تازه و تراولان نسنه یه دخی دیر لر و معد غدا الندر مغه دخی دیر لر بقال معد الرجل عیش ناعم یغده معدا
 من الباب الثالث اذا غدا عیش ناعم ابن الاعرابی دخی بو كذا هب اولدی وفر ایتدی مغد فی عیش ناعم یغده معدا
 دیر لر و معد امكه دخی دیر لر بقال مغدت السخلة اماهتغدها مغد ای رضعته بقال وجدت صر به فمغت
 جوفها ای مصصته و صر به صاد مهمله و راء مهمله نك فتييله و اخر نه بقاء موحه ابله قرمزى صفه دیر لر كه طبع
 اغاجنه حاصل اولور كو یاكه تیز كی اولور و كاه اولور صر بیه معد دیر لر و سدر اغاجنك صفغه دخی مغد دیر لر

الامغاد همزه نك كسر بله و ميمك سکونيله حوق ايجك بقال امغد الرجل اذا اكثر من الشرب وامغاد دوه كوشكن
 امر مكه دخی دیر لر و كاه اولور كه عورت امغدت هذا الصبي فغدتی دیر بنی امدی معناسنه المقدی فتييله
 و دالك تخفیفيله بر شر ایدركه عسلدن ایدر لر شام شر بقله بر قریه نسبت ولنور المكود فتييله قامت ایتك بقال
 مكك بالمكان مكود اذا اقام به المكود ميمك فتي و كافك ضميلة سودی برقرار اولوب اكسلین ناقه المكك ادميمك فتي
 و كافك سکونی والفك مدبله كذلك سودی برقرار اولان ناقه نك اكبى الماكدة كافك كسر بله شول قیودركه
 صوی برقرار اوله یعنی صوی بر بویه اولوب متغیر اولیه الاملود همزه نك ضمی و ميمك سکونی و لامك كذلك
 ضميلة تازه و تراولن نسنه ناعم معناسنه بقال رجل الملود الاملوده همزه نك كذلك ضميلة تازه و تراولان عورت
 یعقوبدن بوبله و ایتك اولنك الاملد همزه نك فتي و ميمك سکونيله اكرم وزنی اوزن تازه بكك معناسنه بقال
 شاب املد الملداء ميمك فتي و لامك سکونی والفك مدبله تازه جوان اولان عورت الملد فتييله تازه لك التلميد
 علی وزن التكریم ملاك بقال ملدت الادی اذا مرته یعنی سختیانی ملاك قلسك الاملید همزه نك كسری
 و ميمك سکونيله دوز اولان فیما ملبس كی المهد ميمك فتي و هانك سکونيله او غلان بشكی و مهد و شمك معناسنه
 دخی كور بقال مهدت الفراش مهد اذا بسطته و وطأه المهاد ميمك كسر بله و شغلن نسنه فراش معناسنه التمهيد
 علی وزن التكریم برنسنه یی دوز ایدوب هموار ایتك غدر ایتك و غدری قبول ایتك دخی دیر لر الامتهاد همزه نك
 كسر بله دوه نك اور كی دوشكلا اولوب یوجه اولمق التهد علی وزن التكرم تمك معناسنه مهدد علی وزن جعفر
 اسماء نسادن در بوسیدوب یقتند و فعل وزنی اوزن در ميم نفس كده دن دروا كز ایدوب اولیدنی دال ادغام اولور دی
 مفركی و مرد كی پس ثابت اولدی كه دال المحدث زیر المحدث اولان حرف ادغام اولماز المید ميمك فتييله و یانك
 سکونيله حرکت ایتك بقال ماد الشی یید مید اذا تحرك واغاج بود قلی صالغفه دخی دیر لر بقال ماد
 الاغصان اذا تحركت و تقابلت و بر كسنه صالنی صالنی یور یكه دخی دیر لر بقال ماد الرجل اذا تجتبر و بر كسنه یی
 بغدی برمكه دخی دیر لر بقال ماد هم یید هم و هو لعة فی مارهم ییر هم من الميرة و میره طعامه دیر لر بغدی
 معناسنه المتاد ميمك ضميلة شول كسنه در كه اندن بغدای و یرك رجاله المائدة همزه نك كسر بله شول
 خوان در كه انوك اوزن نه طعام اوله و اوزن نه طعام اولما یحق مائدة دیر لر خوان دیر لر و یو عبیده ایتدی مائدة
 فاعله در مفعول معناسنه عیسه راضیه كی مرضیه معناسنه میاده ميمك فتي و یانك تشدید بله بر عور نك
 اسمیدر المیدان ميمك فتييله واسع یالمیادین میدانك جمعی واسع یور معناسنه مائدة بر طاغاك ایدر مید
 ميمك فتي و یانك سکونيله یید معناسنه ده لغت در كه غیر ديك اولور فی الحدیث افصح العرب میدانی قریش
 ونشأت فی بنی سعد بن بكر و عضیلر بونی من اجل انی ابله تفسیر ابلدی یعنی بن افصح عرب دخی ییدن اولد و غم
 سیددن فصل النون الناد نونك فتي و همزه نك فتي والفك مدبله فعال وزنی اوزن و البادی اخر نه الف
 مقصوره ابله بلا و افت داهیه معناسنه التجد نونك فتي و حیمك سکونيله یوكسك اولان یو یوكسك یول و شول
 نسنه كه انوكله اوی زیت ایدر لر قیمتلو متاعلر دن و نجد مصلحتن تیز كورن كسنه یی دخی دیر لر بقال رجل نجد
 فی الحاجة اذا كان ناجيا فیها ای سریرعا و نجد بهادر معناسنه ده كور و غلبه معناسنه ده كور بقال نجدت
 الرجل انجد اذا غلبته النجد نونك كسر بله نجدك جمعی یوكسك رلر معناسنه التجود ضمتنيله نجدك جمعیدر
 یوكسك رلر و قیمتلو متاعلر معناسنه كه انوكله اوزیت ایدر لر و الانجد همزه نك فتي و حیمك ضميلة كذلك جمع
 و منه قولهم فلان طلاع انجد و طلاع الثیاء اذا كان سامیا لمعالی الامور عالی منصبلم و یوكسك رلر ایشسه
 الانجد همزه نك فتي و حیمك كسر بله نجدك جمعی در جمع اولمق اوزن التجید علی وزن التكریم زیت ایتك

مقد

مكد

مكد

مهد

مید

ناد

نجد

مید

مصد

معد

مغد

النجادونك فخياله وحيمك تشدد بدله بساط دوستين كسسه فراش معناسنه ويصد قلرد بكن كسسه النجد ميمك
 ممي ونونك فخي وحيمك تشدد بدلي وفخياله مجرب معناسنه بقال رجل منجد بالذال المهمة والذال المعجزة جميعا
 اي مجرب بقال النجد الدهر اذ اجره وعرف نجاد نونك فخي وحيمك سكونيله بلاد عريدين غورك خلافي دركه
 تهامه دروهر يركه مر نفع اوله تهامه دن ارض عراقه وارنجه اكانجد ديرلر ونجد مذكرد الانجاد همزه نك كسر بله
 بلاد نجاد حقيق وفي المثل انجد من رأى خضبا يعني نجاد حقر خضني كورن وحضن فختينيله برطاك اسمي در
 وانجاد رفع صوت بدوب دهوت ايمك بقال انجد فلان الدعوة واعانت ايمك بقال انجد اي اعنته الاستنجد
 اعانت طلبا ايمك بقال استنجد في فاخته اي استعان بي فاعنته واستنجد ضعفتن صكره قوي ولامعه دخي ديرلر
 وجرات بدوب حمله ايمكه دخي ديرلر عرض مهالندن صكره النجد نونك فخي وحيمك سكونيله شجاعت معناسنه در
 تقول منه نجاد الرجل من الباب الخامس ونجد قوت وقدرته دخي ديرلر بقال رجل ذو نجاد اي ذوباس وسدته
 دخي ديرلر بقال لاق فلان نجاد اي بشدة النجد نونك فخي وحيمك كسر بله بهادر شجاع معناسنه النجد نونك
 فخي وحيمك كسر بله بعناه ونجد رنج وبلايه دوشن كسسه بيدخي ديرلر الانجاد همزه نك فخياله مجدك جمعي بهادرلر
 معناسنه مثل يقط وايضا النجد نونك فخي وحيمك سكونيله نجادك جمعي در كذاك بهادرلر معناسنه
 ونجدك دخي جمعي كلور بيان حمارلر معناسنه النجد نونك فخي وحيمك فخي والفك مد بله نجادك جمعي در
 كذلك المناجدة ميمك فخي وحيمك فخياله اعانت ايمك بقال نجاد نجاد المناجدة بكسر الجيم قتال بدلي كسسه
 مقاتل كي النجد فختينيله درلك بقال نجاد الرجل من الباب الرابع نجاد اي عرق من عمل او كركب وكركب كافك فخي
 ورائك سكونيله غم ورنجه ديرلر النجد ميمك فخياله ونونك سكونيله رنج وبلايه دوشن كسسه بقال نجاد نجاد
 فهو منجد النجد نونك فخي وحيمك فخياله بيان حماري كه يوك كو ترميه وبغضيلر ايدي شول بيان حماري دركه
 اوزون اولوب يوكسك اوله عاصم بن ابى النجد نونك فخياله قرادن بر كسسه نك ادبدر النجاد نونك كسري
 وحيمك تخفيفيله قلع باغي حبابل السيف معناسنه النجاد نونك فخياله كافر ووزني اوزن هر قاب كه كاشراب
 قونور كرك چنانغ اولسون كرك غيري اولسون النجدات نونك فخياله خوار جدن بر صنف دركه انلر نجاد عامر
 الخفي اصحابي در النجد نونك فخياله والنجد نونك كسر بله والنجد نونك ودالك فخياله فحوب كيمك معناسنه بقال
 ند البعير يند الخ اذا تفر وذهب على وجهه شارد او شرو فختينيله اراق ره كيمك ونجد شول ديه يه ديرلر كه راش
 كوكه اير شملو اوله يوكسك كيمدن ونجد برنوغ طيمه ديرلر اصلنكه عربى دكادر يوم التناد تانك فخياله ودالك
 تشدد بدله ايرلق كوني النجد نونك كسر بله مثل ونظير معناسنه النجد بدولت بدلة نونك فخي ودالك كسر بله كذاك
 مثل ونظير معناسنه النجد بد تشهير ايمك واشندرمك بقال نددبه اي شهره وسبع بالنشدة نونك كسري
 وشينك سكونيله النشدة ان نونك كسر بله وشينك سكونيله كذاك از مشي طلب ايمك تقول نشدت الضالة
 انشد هانشد ونشد انامن الباب الاول اذا طلبتها ونشد تشددك الله بددم ديكدر سالتك بالله معناسنه بقال
 نشدت فلانا انشد اذا قلت له نشدتك اي الله اسألتك بالله كذاك ذكرته اياه فنشد اي نذكر الانشاد همزه نك
 كسر بله بلنك وسعر او فحق التناسل سؤال ابد شيمك الاستشاد همزه نك كسر بله وشينك سكونيله شعر
 او قوماسن طلب ايمك بقال استنشدت فلانا شعره فانشد نيه النشيد نونك فخياله وشينك كسر بله شول
 شعر دركه خلق انجد او فخور النضد نونك فخي وضادك سكونيله ترتيب ايمك بقال نضد متاعه نضد نضدا
 من الباب الثاني اي وضع بعضه على بعض التنضيد على وزن التكرير بعناه شدد للمبالغة في وضعه مترافعا
 وترافع صق ترتيب ايمكه ديرلر النضد فختينيله شول واسبابي دركه بري بري اوز رينه بغاش اوله الانضاد

نجد

نشد

نضد

همزه نك فخياله نضدك جمعي بغاش اسبابلر معناسنه ونضد شول تحتيه ديرلر كه اوز رينه اسباب يغوب ترتيب
 ابدلر انضاد الجبال طاغله اولان شول طاسلر دركه بري بري اوز رينه ترتيب اولنشدرو انضاد السحاب دخي
 شول بلونلر ديرلر كه بري بري اوز رينه اوله وانضاد الرجل كشنك شول عيلر يينه وطاييلر يينه ديرلر كه شرفه
 مقدم اولالر النضاد نونك فخياله برنسنه ذوكيمك بقال نضد الشئ نضاد امن الباب الرابع اذا فني الانضاد همزه نك
 كسري ونونك سكونيله ذوكيمك بقال انضدة انا و قومك مالي ذوكيمكه دخي ديرلر بقال انضد القوم اذا ذهبت
 اموالهم وفني زادهم الا سنفاد همزه نك كسري وشينك سكونيله قدرتن جمله صرف ايمكه ديرلر بقال اسنفد
 وسعه اي استفرغه المنافذ ميمك فخي وفانك كسر بله شول خصم دركه خصومته مقدورن صرف ايليه وفي
 الحديث ان نافتهم نافدوك وروى بالقاف على معنى ان ناقشتم النقد صايق بقال نقد الدراهم ونقدت له
 الدراهم من الباب الاول اذا اعطيته ونقد اي بيدخي ديرلر بقال درهم نقد اي وازن جيد الانضاد همزه نك كسري
 ونونك سكونيله قبض ايمك بقال نقد تهاله فانتقد هاي قبضها ورنسنه متصل بقوب طور مغه ده ديرلر
 بقال مازال فلان ينقد بصره الى الشئ اذا لم يزل ينظر اليه المنافذة ميمك فخي وقافك فخياله حساب صور شيمك
 بقال ناقدت فلانا اذا ناقشته في الامر ومناقشته حسا بلشيعه ديرلر النقد فختينيله برجنس قيونه ديرلر كه ابقارى
 قصه ويوزي چركن اولور ووبو جنس قيون محرين جانبند اولور النقد فختينيله كذاك نقدك واحد
 بقال اذل من النقد واضمعي ايدي اجود الصوف صوف النقد يعني طوارتو بلر ينك ايوسي نقدتوني در
 ونقد طوارك طرفي صوبلق وديشلمري ديني نيك درنقول نقد الخافر من الباب الرابع ونقد اسنانه اختری تا كل
 اسنانى تكسر اسنانه تفصير ايمشدر غلط درالنقد نونك فخي وقافك كسر بله جون اولوب بو يومين اوغلان
 النقدة نونك فخياله برنوغ انجد رو بريرك ابدلر نقد همزه نك وقافك فخياله كري ديدك كرى جانور وبولفظ
 معرفه درسته كم ارسلايه اسامه ديرلر علم جنس اولمق اوزن ومنه قولهم بات فلان بليل نقد يعني كري كچه سبله
 كچه ابدى زيرا كري كچه ابله او يومان النكد فختينيله مضايقه اوزن اولوب مشند اولمق بقال نكد عيشهم نكد
 نكد امن الباب الرابع وقيونك صوبى ازا ولغه دخي ديرلر بقال نكدت الر كيه اي قل ماؤها النكد نونك فخي وكافك
 كسر بله چئن كسسه معناسنه بقال رجل نكد اي عسر الانكاد همزه نك فخي ونونك سكونيله نكدك جمعي چئن
 كسسه نك معناسنه بقال قوم انكاد المتاكيد ميمك فخي وكافك كسر بله كذاك جمعي المتاكدة ميمك فخياله وكافك
 فخياله چختنلشيمك بقال ناكده فلان التناكد تانك فخي وكافك فخياله كذاك بري بريله چختنك ايمك بقال هما
 يتناكدان اذا تعامرا الانكاد همزه نك فخي ونونك سكونيله مشثووم اولان كسسه النكداء نونك فخي وكافك سكوني
 والفك مد بله شول ناكده دركه انوك ولدى طور نغين سودى چوق اوله يا وريسن امر مرد كچون الانكدان
 همزه نك فخي ونونك سكونيله زمان بن مالك بن عمرو بن تيم ويربوع بن حنظله دركه مزرورلر حنظله
 دبنلشدر الانكدان مازن ويربوع هان ذا اليوم اشتر مجموع النهود فختينيله شول تازه قرمه سى دركه
 هنوز يوم نغنه بشليله بقال نهدي الى العد ونهيد من الباب الثالث اذا نهض يعني فحن عدوبله خصومته طور سه
 ونهيد قرمكه لمي فالقمعه ديرلر يقال نهدي نهدي الجارية نهيد نهود امن الباب الاول اذا اشرف وكعب بالنشد بد
 لغة في كعب بوفعالر جمع نسخ موجوده ده صيغه نك كير اوزن درالناهد هانك كسر بله والناهد ميمه سى
 فالقمش قر النهدي نونك فخي وهانك سكونيله شول ات كه فرموده ويوكسك اوله تقول منه نهدي الفرس نهودا
 من الباب الخامس ونهيد على نسفه لره مباشرت ابدن كسسه ونهيد چندن برقييله نك ادى درالنهدي نونك فخي
 وهانك سكونيله يوكسك قوم المهادة ميمك فخياله وهانك فخياله جنك ايمكه قيام كوسترمك ومناهيه

نقد

نقد

نكد

نهد

پرمهله حساب ابد شمسك التناهد يولد اشلر برى برينه بران نفقه چقرمق الانهاد همزه نك كسر به ونونك
 سكونيله برنسندي طوامز مق بقال انهدت الحوض اذا ملأته النهدان نونك فتي وهانك سكونيله طلونسنه
 بقال حوض نهدان وقدح نهدان قن طولسه وهنوز طشمسه النهدة نونك فتي وهانك كسر به شول
 طعامدركه خنطل تخمنك ايجي تمام قينيوبار بوب قوي اولدقدن صكره اوزر ينه بران اون سحر لرخي رلر
 النهد نونك فتي وهانك كسر به قالن اولان قايق بقال زبدنهد اذالم بكى رقيقافصل الواو الواد دير به
 كوكم بقال وادابته بنداها وادا من الباب الثاني اذا فنهافي القبر وهي حية وواد صوت شديدي دخی ديرلر
 المودة ميك فتي وواوك سكونيله وهمزه نك ضميلة دير به كوكملن كسنه قبيله كنك نك عادي بوابدي كه
 قيزلرن طوغدغي كبی دير به كوكملر دی الوئيد واوك فتي وهمزه نك كسر به صوت شديدي واهسته يوريكه
 دخی ديرلر بقال مشي مشي وئيد اى على تودة وتودة تانك ضمی وهمزه نك فتي به بيب يوريكه ديرلر الا تاد
 همزه نك كسرى وتانك كسرى وتشديديله والتودة فختينيله وهمزه نك ضمی وتشديديله بيب يوريكه
 بقال اتاد في مشيه وتو في مشيه وبونلرافتعل وتقل در تودة دن مشنق در پس اتادده تاحرفي واودن
 دوغشدر و بقال انهد في امر كاي تثبت وتودة تانك ضمی وواوك فتي وتشديديله اهسته يوريكه على مامر انفا
 الو بد فختينيله خشم ايتك بقال و بد عليه اى غضب مثل وند وويد فختينيله ديرلر قتي اولوب زحمتلواولغه
 دخی ديرلر وبوشول مضدر در كه بونكله صفتلنور بقال رجل و بد اى سى الحال يستوى فيه الواحد والجمع
 كقولك رجل عدل ثم يجمع فيقال الا وباد كى بقال العدول على توهم النعت الصحيح المستوي به ميك ضمی و بانك
 كسر به سى الحال اولان كسنه و بد معناسنه الوتد واوك فتي وتانك كسر به قازق كه برنسنه بغلا غيچون قاقرلر
 الا وتاد همزه نك فتي به وندك جمعي قازقلمر معناسنه ووندده تانك فتي دخی لغت در الود واوك فختيله كندلك
 قازق معناسنه لغت در ادغام ابدنلر قتنده تقول وندت الود تادده وندت من الباب الثاني وقن امر ايتملواولسك
 ند وندك بالميتدة ذيرسن الميتدة ميك كسر به قازق قاقق التمدق معناسنه الوندان واوك فتي وتانك كسر به
 ابكي سورى نسنه در كه قولق ايجنده اولور قازق مثالند واكعيان دخی ديرلر عين مهمله نك فختيله الوند الواند
 بك قاقلمش قازق ديك اولور تا كيد در شغل شاغل كى التويد ار كشي التز حركته كتور مك بقال وند الرجل اذا
 انعط وانعاط غين معجمه طاء معجمه ايله اى حركته كتور مك الوجود ضمتينيله بولق بقال وجهه مجده وجود او مجده
 دخی ضميلة لغت عامر يدر بونك باب مثاله نظيري يوقدر الوندان واوك كسر به وحيك سكونيله زمش كسنه يى
 بولق بقال وجد ضالته وجد انا ووجدان خشم ايتكه دخی ديرلر المودة ميك فتي وحيك كسر به خشم ايتك
 بقال وجد عليه في الغضب مودة ووجدنا حكاها بعضهم الوجد واوك فتي وحيك سكونيله زياده عنك اولق
 بقال وجد في الحزن وجد من الباب الثاني ووجد غنى اولغه دخی ديرلر الوجد واوك ضميلة كندلك غنى اولق الوجد
 واوك كسر به وحيك سكونيله والوجدة حيك كسر به وده لك تخفيفيله كندلك غنى اولق معناسنه الايجاد
 همزه نك كسر به وجوده كتومك بقال وجد الله مطلق بى طفره بوايجاد غنى قلغه ده ديرلر بقال الحمد لله الذي
 اوجزني بمد فقر واجد في بعد ضعف يعنى فقر دن صكره غنى وضعف دن صكره قوى قلدى وايجاد مهموز الفادندر
 و بقال وجد الشئ على ضيغة المجهول فهو موجود مثل حم فهو محوم وايجاد يوقدن وار ايتكه ده ديرلر بقال
 اوجد ولا بقال وجد الله لا بقال جمه التوجد فختينيله وحيك ضمی وتشديديله محزون اولق بقال توجدت
 لفلان اى خزنت له الوحدة واوك فتي وخانك سكونيله يالكر لى انفراد معناسنه بقال رايته وده ووحدة
 لغظنك انصه اى كوفيون قتنده ظرفيت اوزن در وبصر يون قتنده مضدر بت اوزن در جميع حاله كويكه تقديري

وا

و

و

و

و

كلام اوحدة برؤيى ايجاد يعنى اندن غير كسنه كور مدم اندن صكره وده بوجله نك موضعنه وضع اولندى
 و ابو العباس ايتدى مختلدر كندك نكلام اخر وجه اوله كه اول وجه رجل كندى نفسنده منفرد اولمغين
 كويكه رابت رجلا منفرد افراد اديك اوله واندن صكره وده بوجموعك مقامنه اقامت اولنه ووحده مضاف
 اولماز الامر بلك بوقولنده فلان نسيم وده وحيكس وده وعبير وده ونسيج طوقتمق معناسندن مأخوذ در
 و بزغابت ايجده اولدقه انوك منوالند اخر بزوضع اولماغين نسيم وده ديرلر لا نظيره معناسنه استعمال
 مقام مده در وحيكس وده وعبير وده مقام ذمه استعمال اولنور وحيكس جيمك ضميلة صيغه
 تصغير اوزن ولد حمار معناسندن مأخوذ در مستقل برايه اولن كسنه يه اطلاق اولنور وعبير وده دخی صيغة
 تصغير اوزن بومعنايدر كى غير عين مهمله نك فختيله وياه مثناة تحتائيله ولد حمار وحشي در ونسيج وده
 اصلنده نسيم افراد ابدى همزه نك كسرى وده لك جري ايله وقتكه وده موضع مصدر محزون وضع اولندى
 مصدر كى اول دخی محزون اولدى وكاه اولور كدر حيل وده دخی ديرلر الواحد مراتب عدد نك اولى در الا حدان
 همزه نك ضمی و خانك سكونيله واحدك جمعي در شابه شباه كى وراى ايله رعيان كى وواحد كاه اولور كه بى نظير
 معناسنه ده كلور بقال فلان واحد زمانه اى لا نظيره و فلان لا واحد له اى لا شبيهه واحدان واحدك جمعي دخی
 كلور بى نظير معناسنه اسودله سودان كى اصلى وحدان ابدى الواحدون فرايتدى واحدون واحدك جمعي در
 بقال انتم حى واحد و حى واحدون كى بقال شردمة فليلون وشردمة شينك كسرى وراه مهمله نك سكونيله
 جماعت معناسنه در التوحيد على وزن التكرير به لك التوحيد همزه ايله كندلك به لك بقال وده واحد كى بقال
 شاه وثلثة يكبلدى واوجلدى معناسنه الواحد فختينيله والوحد واوك فتي و خانك كسر به والوحيد واوك
 فختيله كرمه زنى اوزن بردانه بكانه معناسنه بقال رجل وده وده ووحيد اى منفرد التوحد فختينيله و خانك
 ضمی وتشديديله بكانه اولق وتوحد صفتق معناسنه ده كلور عصمت كى بقال توحده الله اى عصمه ولم يكل الى غيره
 يعنى بارى تعالى اى بالذات صقلمسون غير حواله قلمسون اكر چه كرك بالذات وكرك بالواسطه صقلمين اول در
 بنوالوحيد عربدن بر جماعتك اسمى در كه بنى كلاب بن ربيعة بن عامر بن صعصعة نك قبيله سندن در الايجاد
 برطوغورمق بقال اوحدت الشاة ففى موحدة اذا وضعت واحدا مثل افردت اذا وضعت فردا الموحدة ميك
 ضمی و خانك كسر به برطوغورن قيون وايجاد بى نظير ايتكه دخی ديرلر بقال اوحده الله اى جعله واحد زمانه
 الا وده همزه نك فتي وواوك سكونيله بردانه اولان كسنه بقال فلان اوحد اهل زمانه و بقال لست فى هذا
 الامر باوحد ولا بقال للآخر وده على حدة خانك كسرى وده لك فتي وتخفيفيله باستقه ديك اولور بقال
 اعط كل واحد على حدة اى على حيله وحدته واه در عوضدر وحيال جاء مهمله نك كسرى وياه مثناة تحتائيله
 ازا معناسنه در بقال قعدت على حيله اى ازا به موحده ميك و خانك فختيله بررديك اولور بقال دخلوا
 موحده موحداى فرادى احاد همزه نك ضميلة ووحاد واوك ضميلة وموحده بونلر جملة سى برمعنايدر لا ينصرفلر در
 شه كم ثلاث ده ذكر اولن سندر الايجاد ميك كسر به واحد دن برجز وبومعشار كى در عشرين كه معشار اوند بر
 ديك اولور الوجد واوك فختيله و خانك سكونيله دوه سيراندن برنوعدر الوجدان واوك و خانك فختيله بمعناه
 بقال وخذ البعير يخذ وخذ او وخذ انا وهوان يرمى بقوائمه كشى النعام يعنى دوه قوشى كى اياقلمن ترق يوريسه
 الواحد خانك كسر به الواحد واوك فتي و خانك تشديديله ذكر اولن ان وجه اوزن سيراندن دوه الود واوك ضميلة
 وده لك تشديديله الود ادة واوك فختيله تنى معناسنه ومجت معناسنه ده كلور والود ادة واوك فختيله
 رجائيك معناسنه تقول وددت او تفعل ذاك وددت لوانك تفعل ذاك اود ودامن الباب الرابع اى تخنيت الود

و

و

واوك كسرى وءالك تشد بد به محبت معناسنه تقول منه بودى ان يكون كذا ودوست معناسنه ده كاو رالود
 واوك فخييه محبت معناسنه و بر طاعك اسيدرو بر بتك اسيدركه نوح هم قومك ايدى صكره كاب قبيله سنك
 اولدى دومة الجندل ديدك كرى حصارده محفوظ ايدى وعبد ودنام كسسه بوندن اوتروشميه اولمشدر
 والمودة ميمك وواوك فخييه كذلك محبت معناسنه درالاولده ميمك فخي وواوك ضمييه ووك جمعيد رقد حله
 اقدح وذبيله اذوب كى الوديد كذلك دوست معناسنه الالوداء همزه نك فخي وواوك كسره بله وديك جمعى
 دوستلر معناسنه التواد تانك فخييه سوشمك الودود وواوك فخي وءالك ضمييه محبت معناسنه الوداء وواوك
 ضمييه وءالك فخي والفك مدبله دوستلر معناسنه بقال رجال ودداء يستوى فيه المذكور والمؤنث لكونه
 وصفاد اخلا على وصف للبالغه الورد وضمينه حاضر اولق يقال ورد فلان وروا اذا حضر الالوده همزه نك
 كسره بله حاضر قلق بقال اورده غير اى احضره الاستيراد كذلك حاضر قلق معناسنه بقال استورده الورد
 واوك كسره بله جزء معناسنه بقال قرأت وردى ووردصويه كلكه دخي ديرلر صدرك مقابلى در ووردوراد
 معناسنه دخي كاو رصويه كيجيلر معناسنه الورد وواوك ضمييه ورائك تشديد بله شول كسسه لدر كه صويك اورلر
 وورد ستمه طوندغى كونه دخي ديرلر نقول وردة الحى اذا اخذت لوقت المورود ميمك فخي ورائك ضمييه ستمه
 طومتش كسسه برا عربى بر كسسه يه ايتدى ما امارا فراق المورود يعنى اسمته لو كسسه نك افاقته علامت ندر
 ايتدى الى حضاى يعنى در ملك در وارد الارنيه بورى اوجى اوزن اولان كسسه بقال فلان وارد الارنيه اذا كان فيها
 طول وارنيه همزه نك فخييه ورائك سكويه بورنك يوم مشق يرينه ديرلر التورد فخييه ورائك ضمييه بلوك
 بلوك كلك بقال تور لخليل البلد تاي دخلتها قليلا قليلا قطعة قطعة حبل الورد وواوك فخي ورائك كسره بله
 بر طمر در كه عرب طافه سبي تيندن در ديوزم ايدرلر وونين شط طمر ديدك كرى طمر در كه ميمك ابكى جابيه
 اولان قالى طمر لدر الورد وواوك فخي ورائك سكويه كل ديدك كرى معروف چچكدر الورد كذلك وواوك فخي
 ورائك سكويه ووردك واحدى در بر كل معناسنه وكل رنكه بكر دى ايچون ارسلانه دخي وورد ديرلر واول لونه
 اولان اتدخى وورد ديرلر كه اول طورى ايله اشقر پينندن اولان رنكدر وورد مؤنثه اطلاق اولنور الورد وواوك
 ضمييه ووردك جمعى در مثل جون وجون وحقه وسياهه اطلاق اولنور اضداد دندر الورد وواوك كسره بله
 كذلك جمعى الورد وواوك ورائك ضمييه ات ودر نكلو اولق بقال ورد الفرس يورد وورده من الباب الخامس
 اى صار ورد الورد وواوك ضمي ورائك سكويه شول رنكدر كه طورى ايله ال پينندن اوله غبسه وشقرة كى
 وغبسه غين معجه وسين مهله ايله كول رنكده اولمقد ركا كسرى معناسنه الالير بدات ودر رنكده اولمق
 بقال ايراد الفرس كاتقول ادهام واكات وواصلندن اوراد ايدى واو يايقلب اولندى ساكن اولوب ماقبلى
 مكسور اولد غيچون المورود ميمك ضمي ورائك فخي تشد بد بله كل رنكده اولان نسنه بقال قيص موردا اذا صبح
 على لون الورد و بومضرج اولندن اچقد در ومضرج ضاد معجه ايله وجميله كل رنكدر قوين اولندر الورد ورائك
 كسره بله يول معناسنه در طر بق كى المورود ميمك فخي ورائك كسره بله كذلك طريق معناسنه الزماورد زانك
 ضمي وواوك فخي ورائك سكويه خليفه لقمه سى ديدك كرى طعامدر ومعر بدر عامه زماورد ديرلر الوساد
 واوك كسره بله يوز يصدغى الوساده بمعناه الوسائد وواوك فخييه جمعى در يصد قلمر معناسنه الوساد وواوك ضمي
 وسينك سكويه كذلك جمع در يصد قلمر معناسنه التوسيد تانك فخي وواوك سكويه يصدق قومق التوسيد
 فخييه وسينك ضمي تشد بد بله يصدغى يصدغى بقال وسيد الشى فتنو سدا اجملته تحت راسه الالساد
 كلى اوه قندر مق نقول اوسدت الكلب اذا غريته بالصيد نحو اسدت الوصيدة وواوك فخي وصادك كسره بله وواوك

ورد

وسد

وصد

اوكى

اوكى فناء دار معناسنه الالساد همزه نك كسره بله قيوينى بعلق نقول اصدت اذا اغلقته واوصد الباب على لفظ
 مالم بسم فاعله الموصد ميمك ضمي وصادك فخييه بعلنش قيو بقال اوصد فهو موصد مثل اوجع فهو موجع قال الله
 تعالى انها عليهم مؤصدة قالوا طبقة يعنى قياخشدر الوصيدة وواوك فخي وصادك كسره بله شول اغل در كه مال
 حفظى ايچون ايدرلر خطيره كى نهايت خطيره اغاچدن واغاج بود اقلر نندن چورلن اغل در ووصيده طاشدن
 چورلن درالاستيصاد همزه نك وتانك كسره بله اغل طومتق نقول استوصدت فى الجبل اذا اتخذت فيه الوصيد
 واوك فخي وصادك كسره بله كوكارى برى برينه قرب بتن اوت الوطد وواوك فخي وطانك سكويه برنسنه
 طورق و ثقيل قلق بقال وطدت الشى اطده وطدامن الباب الثانى وسدا ييمك معناسنه كاو ر بقال وطدت على
 باب الغار الصخر اذا سد تبه ونضدته عليه ووطد برنسنه يه صقمغه دخي ديرلر مثل وهصه وغره وهص صا
 مهمله ايله وغر غين وزاء معجته بله برنسنه يه صقمق التوطيد على وزن التكرير بمعناه تقول وطدته توطيدا
 اذا اثبتته وثقلته التوطد فخييه وطانك ضمي وتشد بد بله ثابت اولمق الميطدة ميمك كسره بله شول اغاچدر كه
 دلجك لت انوكه طوبلر رأس المثقب معناسنه الوطاند وواوك فخييه يابونملى قواعد بنيان معناسنه
 الواطد ثابت معناسنه الطادى كذلك ثابت معناسنه در واطدك مقلوبى در الوعد وواوك فخي وعينك
 سكويه خير ده وشرده استعمال اولنور قال الفراء بقال وعد ته خير او وعد ته شرا وچنه خيرى وشرى برى
 برندن فرق ايتك اسنسه لخير ده وعد وعده ديرلر وشرده ايعاد ووعيد ديرلر پس على اصلندن وعد ايدى ها
 واودن عوض اولمشدر العدات عينك كسره بله عدك جمعى وعدك ل معناسنه ووعدك جمعى كلر وعده نك نسينندن
 عدى ديرلر زنه ده زنى ديدك كرى كى واوى ردا يميزلر شبة ده ردا يندك كرى كى اما فراعدى وزنوى ديرلر شوى
 ديدك كرى كى واوى ردا ييمك كه وكاه اولور عدك اضافته هاسن اسقاط ايدوب عد الامر ديرلر عدة الامر
 معناسنه عدة عينك كسره بله احسان ايتكى بوينه المقتدر الاليعاد همزه نك كسره بله والوعيد وواوك فخي
 وعينك كسره بله شرة بيت ايتدو كمن خبر ورومك چچنكه شربت ايدوب باحرفيه استعمال ايتسه لالفه
 استعمال ايدرلر بقال اوعدن بالسن الميعاد ميمك كسره بله وعدك ايتك ووعده زمانى ووعده مكاني الموعده
 ميمك فخي وعينك كسره بله كذلك مصدر معناسنه واسم زمان واسم مكان معناسنه ده كاو ر و بونجلىن در
 هر فعل كه انوك اولى واويا خود يا اولوب مستقبلىن دوشش اوله يعدو وزن يهب ويضع وبئلى كى صغنىق
 معناسنه مستقبلىك عين الفعلى مكسور اولمعين انوك مصدرى واسم زمانى واسم مكاني دخي مكسور العين
 كاو ر وواسقاط اولد قدن صكره مضارعك عين الفعلى مكسور اولد غنه ومفتوح اولد غنه اعتبار بوقدر
 الالبرقاج كه كندر نه كمشدر كه انلر موحود ومورق در اسم رجله وموكل در اسم موضعك يا خود بر جلك اسمنده
 وموزن در اسم موضعك كه بونلر جمله سماء در قياس بودر كه كسره بله كله لروا كرم مضارعك عين الفعلى مفتوح
 اولوب واو ثاب اولور سه يوجل كى قورقق معناسنه ويوجع كى اغرق معناسنه ويوسن كى امر غنىق
 معناسنه عين الفعلى اسم زمانه واسم مكانه مكسور اولوب مصدر نه مفتوح اولور موجهل كى
 واكر اولى حرف علت اولد وغندن غيرى اخرى دخي حرف علت اولور سه مفعول وزنى مفتوح العين
 كاو ر كرك اولندن وواسقاط اولسون كرك اولماسون مولى كى موفا كى وموى كى بلى دن قرب معناسنه ويوفى دن
 وفامعناسنه ويوفى دن نكدر معناسنه التواعد تانك فخي وعينك ضمييه وعدك ايد شيمك بقال تواعد القوم اى وعد
 بعضهم بعضا بوخير ده استعمال اولنسنه در اما شرده اتعد واديرلر الاتعاد يه مرنسنه يه نيت ايتدو كن خبر
 ويرمك واتعاد وعد قبول ايتكه دخي ديرلر و بونك اصلى اتعاد ايدى واوتايه قلب اولنوب ادغام اولندى

وطد

وغد

و بر طائفه اشعيا بعد فهور مؤنث ديرل همزه ايله نته كم يا تسر ديرل ايشار جزورده و جزور حيمك فتي و زاء
 معجده نك خيميله بوغرلنن دوه و اينسار ذكر اولنان دوه نك اعضاسن بولشمك التوعد فختينيله وعينك ضمي
 و تشديد بيله وعيد دن متا تراولمق الواعد خبر و برجي يقال يوم و اعداد اوعد اوله بحر يعني قن ابتدا سنده اسي
 علامتي بلورسه و يقال ارض و اعدة اذ ارجي خيها من التبت وعيد الفحل ايركك حيوانك اوازي قن جمله
 قلدقه چاغر سه الوعد و اوك فختيله و غينك سكونييله خدمت ايليه نقول و غدت القوم اغدهم من الباب
 الثاني اذا خدمتهم و و غدت شول كسنيه دي رلر كبوغزي طوقلغنه خدمت ايليه نقول منه و غدا رلر جل من الباب
 الخامس و و غدت ميسر او قلرندن براوقد ركه انوك نصبي بوقدر و ميسر ميمك فتي و سينك كسر بيله قار او يني در
 المواعدة ميمك ضمي و غينك فختيله مواضعه كي دروزنه و معناده و مواضعه ضاد و خاء معجتهيله رفيقه كله برابر
 سير ايتكدر اصمعي ايتدي مواغه كاه اولور كه برناقه نك سيرينه دخی اولور بولداش سيرن اعتبار ايتك سرن
 زير اول باقدنك رالی و بر ياخي اولر بر بنه موافقت ابد سیر حالنده الوعد و اوك فتي و فاك سكونييله بر كسنيه
 اوزر بنه اچا كلكه كلك يقال و قد فلان على الامير اذا ورد رسول و افدك جمی دخی كاور صاحبله محب كي و و قد
 طاغك يوقر و سنده اولن قوم كه بغاش اوله الوافد فانك كسر بيله اچي اولان كسنيه و و افد دوه سور بسندن
 ابلر و كيدن دوه يه ديرل الاوفاد همزه نك فختيله و فاك جمعيد و و افاد عربدن بر قوم در الوفود ضمتينيله
 كذلك و فاك جمی در اچيلر معناسنه الوفاة و اوك كسر بيله اسمدر اچيلاك معناسنه الابداد همزه نك كسر بيله
 اچي كوندركم يقال و فدة انا الى الاميراي ارساته و ابفاد بر نسنه نك اوزر يينه چقوب حواله اولغنه دخی
 ديرل يقال للفرس ما احسن ما و فده حار كه يعني اناك اوموزي بوكسك اولسه بو بيله ديرل و خارك حاوراء
 مهملتين ايله اناك اوموزينه ديرل و ابفاد سرعت ايتكه ديرل الوافدان يكافده طعام چينر كن بومري اولان رلر در كه
 انسان زياده بشلو اولدقه انلر غايب اولور لال استيفاد بر كونه اتورمق كه اول ياغ اوزنه و اتورمق در ديرل الوفود
 ضمتينيله اوديا لكلمق الوقود و اوك فتي و فاك سكونييله يعناه القدة فاك كسري و دالك تحفيظه كذلك
 يعناه الوقود فختينيله يعناه ايضا الوقدان فختينيله يعناه كذلك يقال و قد النار و قد النار و قد النار فختينيله
 و فاك ضمي و تشديد بيله يعناه يقال و قد النار و توقدت الابداد همزه نك كسر بيله و الاستيقاد همزه نك
 و تانك كسر بيله يا لكلمدرمق يقال و قد تها انا و استوقد تها ايضا الانقاد همزه نك كسري و تانك كسري
 و تشديد بيله يا لكلمق توقد معناسنه الوقود و اوك فختيله و فاك خيميله اودون هيزم معناسنه و ضمتينيله
 مصدر در اوديا لكلمق معناسنه نته كم مرور ايتدي يعقوب ايتدي و النار ذات الوقود دخی قرات اولندي
 ضمتينيله الموقد ميمك فتي و فاك كسر بيله اوديا لكلمدر جقير اسم مكاندر مجلس كي الوقدة و اوك فختيله
 و فاك سكونييله زياده اسي اولن كونلر كه اون كوندر يا خود اون بش كوندر ايام باخو معناسنه
 التوكيد بر نسنه يي يكتك يقال و كدت العهد و السرج توكيد اواكده تا كيد اجمعني و بالوا و افصح الابداد بر نسنه يي
 بعلق يقال اوكله و اكده ايكاد ابعني ايكيسنك دخی مصدر يردر الوك و اوك فتي و فاك سكونييله قصد
 معناسنه يقال و كد و كده اي قصد قصده الوكاد و اوك كسر بيله شول ايتدر كه انكله ايتكي صغر كن بغلر لال ولد
 فختينيله حاصل اولان دول مفرد معناسنه و جمع معناسنه استعمال اولنو رالولد و اوك ضمي و لا ملك سكنيه
 ولد معناسنه در بني اسدك مثالي رندن در بوكه ولدك من دم عيني ك ديرل بعني اوغول كوز قانتندن حاصل اولور
 و كاه اولور كه ولدي ولدك جمی قيلور لال اسدله اسد كي الولد و اوك كسر بيله و لنده لغت در و اوك خيميله
 و عر دلك ما دري اي ولد الرجل هو ديدك لري نه مقوله كسنيه در ديك محله اولور الوليد و اوك فختيله

ولا ملك

و غد

و قد

و قد

و كد

ولد

ولا ملك كسر بيله صبي معناسنه و عبد معناسنه ده كاور و عر بلك هم في امر لا ينادي وليه ديدك كاري ات
 سكرته دن مأخوذ در قن ات چاك اولسه چاغر مدن دخی سكر در اچيلر ك عادي در ات زياده سكر تسون
 ديو چاغر لربناء على ذلك هر امر عظيم ده و هر شي كثيرده بولام سو بلنور اولدي قن حصولي مكن اولسه
 الولدان و اوك كسر بيله و لا ملك سكونييله وليدك جمی در الوادة كذلك و اوك كسري و لا ملك سكونييله وليدك
 جمی در الوليدة و اوك فتي و لا ملك كسر بيله وليدك مؤنثي در صبيه و جاريه معناسنه الولائد و اوك فتي و همزه نك
 كسر بيله وليدك جمی در الولاد و اوك كسر بيله الولادة كذلك و اوك كسر بيله طوغورمق يقال و لدت المرأة اذا
 حانت و لادها التوالد فختينيله و لا ملك خيميله بري رندن طوغق و چوق اولق يقال توالدوا اي كثر و اولد
 بعضهم بعضا الولد لا ملك كسر بيله بابا پدر معناسنه و حامله اولان قيومنه دخی و الديرل يقال شاة و الادي
 حامل ابن السكيت دن بو بيله روايت اولندي الوالدة كذلك لا ملك كسر بيله انما در معناسنه الولدان لا ملك
 كسر بيله بابا ايله انا يقال هما الولدان التولد فختينيله و لا ملك ضمي و تشديد بيله طوغق يقال تولد الشيء من الشيء
 الميلا د ميمك كسر بيله بر كسنيه نك طوغد غي وقت المولد ميمك فتي و لا ملك كسر بيله بر كسنيه نك طوغد غي ير
 التوليد على وزن التكرم طوغور تق يقال ولد الرجل غنه توليد اكا يقال نتج ايله تعجا المولدة ميمك ضمي و لا ملك
 فتي و تشديد بيله خالص ايلين يقال عربة مولدة المولد كذلك ميمك ضمي و لا ملك فتي و تشديد بيله صرف عرب
 اولين يقال رجل مولد اي عرب غير محض اللدة لا ملك كسري و دالك تحفيظه بر كسنيه نك ياشدashi هم
 سني معناسنه اخرنه اولان ها اولندن كيدن و اودن عوضدر زير اولادندن مشتق در يقال هماندان
 اللدات لا ملك كسر بيله جمی در اللدون كذلك لا ملك كسر بيله و دالك خيميله جمی ياشد اشلر معناسنه الومد
 فختينيله و الومدة كذلك فختينيله كچه نك زياده اسي اولسي يقال و مدت ليلة ثمانين الباب الرابع و و مد بر كسنيه
 غضبه كلوب قز معنه دخی ديرل يقال و مد الرجل و هو لغة في و يد اي غضب و حي الوهدة و اوك فختيله و هانك
 سكونييله چقور يه ديرل الوهاد و اوك كسر بيله چقور ير معناسنه فصل الهاء الهميد هانك فتي و بانك كسر بيله
 حنظل تخمي و حنظل حاء مهمله نك فتي و نونك مكوفى و طاء معجده نك فختيله قرقه دو ككي ديدك كاري نسنه
 كه اكا ابو جهل قوفى دخی ديرل التهميد فختينيله و بانك ضمي و تشديد بيله حنظلي صيوب تخمي الموق يقال للظلم هو
 بتهيد اذا سخرج ذلك ليا كله و طاء معجده نك فختيله دوه قوشنك ار كنه ديرل الابداد همزه نك كسري
 و هانك فختيله حنظل تخمي قور بدقد نصمكره ديوشتر ملك بعداني بر رة قيوب برجه كون اوزر نه صود كوب
 اورمق برجه كره اجسبي كيد نجه دو بيله ابدوب بعدد و كوب بشور ملك هود هانك فتي و بانك ضمي و تشديد بيله
 بني تخيم و لا يند بر رك ادبدر الهميد ضمتينيله التهجيد فختينيله و حيمك ضمي و تشديد بيله اويق يقال هجد و نهجد
 اي نام ليه لا و اويانقلق معناسنه دخی ديرل يقال هجد و نهجد اي سهر و هو من الاضداد التهجد تانك فتي و هانك
 سكونييله اويق يقال هجدني اي نومي الالهجاد همزه نك كسري و هانك سكونييله دوه بوييني رة قومق يقال
 اهجد البعير اذا التي جرانه بالارض و جران حيمك كسر بيله دوه بويينك اچيوزي الهدهانك فتي ايله بنايي
 او بنادب ضعيف ايتك بر حيثيله كه يقبلو اوله يقال هدا البناء يهده هدا اذا كسره وضععه
 و هدة المصيبة اي او هنت ر كنه يعني مصيبت بر جانبني خراب ايتسه ومنه قولهم ما هده كذا اي
 ما كسره اصمعي ايتدي هدر رجل ضعيف معناسنه ده كاور قن بر كسنيه بر كسنيه يه و عيدا ايتسه اي لغير
 هدر ير يعني بن قتي ضعيف دكلم ديرو مدح اولنق معناسنه ده كاور يقال فلان يهد على ما لم يسم فاعله
 اذا نني عليه بالجد والقوة و جلد حيمك و لا ملك فختيله بر كلك معناسنه در تقول مرت برجل هدر
 من رجل معناه اثقلك وصف محاسنه و بوند ابي لغت اولي در كه هدر كله سني بعضيلر مصدر مخراسنه

ومد

وهي

هبي

هده

بخاری قلغین شیشه و جمع ایتمد بیلر و یا بئث صیغه سی اوزن کتور مد بیلر و بعضی فعل قلوب تئینه و جمع و یا بئث خصوصاً لر رعایت ایتمد بیلر تقول مررت برجل همدك من رجل وامرأة همدك من امرأة ورجلین همدك ورجال همدوك ویا مرأتین همداك وینسوة همدنك وبرا را بی ایتدی همدك من رجل کریمه ورجل جواده دیرلر و همدیو حالت ضعفدن حاصل اولن اوزه دیرلر بقال همدیهد من الباب الثاني الهمدید هانك فخی و دالك كسر بله دیوار یقلد قله اواز ویرمك بقال همدید اواز ینقانسنه دخی همدید دیرلر الانهد ادهمزه نك كسر بله و نونك سكونيله انكسار معناسنه در بقال انهد الحبل ای انكسر الهد هانك كسر بله قورق كسنه رجل حبان معناسنه الهاد براوز در كه دریادن پید اولورانی دریا كارنده اولان كسه ل ایشیدر لره انوك رعد اوازی كبی ینقولناسی اولوریر بوزنده و كاه اولور كه اندن زلزله دخی پید اولور الهدده هارك فخی و دالك سكونيله كوكر حین اواز بئك ینقولناسی و بقال الفحل بهد هدی هدی ره هدهده الهدا همد هانك فخیله هدهده نك جمی اواز ینقولناسی معناسنه و هدهده عورت اوغلاننی تحر بك ایتكه دخی دیرلر تا كا و یخوی و ان التهدید علی وزن التكریم قورقتمق تخوف معناسنه التهدید فختتبله و دالك ضمی و تشدید بله قورقتمق الهد همد هارك ضمی و دالك سكونيله بر معروف قوشك ادید الهدا همد هانك فخیله همدك جمی مزبور قوشلر معناسنه الهدا دید هانك ضمی و بانك كسر بله زیاده قوی اولان سودكه او بئش اوله الهدید هانك ضمی و دالك فخیله الفسر كذلك هدا بد معناسنه در هدا بد دن قصر اولمشدر و همدید كوز قراغوا و لمغه دخی دیرلر بئش معناسنه یقال بعینه همدی ای عئش و یقال انه لا یبرء داء الهدید مثل القلایا من سنام و كبید و قلا یقلینه نك جمی در قارون معناسنه و سنام دوه اور كچنده حاصل اولان یاغ و كبید جگر در بعضی قراغو اولان كسنه بیونلردن ابو علاج یو قدر فانه كله سنه اولان ضمه ضمه مختاسه در زیر الشباعله اولور سه وزن یرنده اولماز الهد هانك فخی و رانك سكونيله اتی اری بشورمك بقال همدت اللحم اهرده همدان الباب الثاني ای طخته حتی تهر او تفسیح و عرضه دمك بقال همد اهردی العرض ای طعن فیه و بی یارمق معناسنه ده كور بقال همدت الثوب ای شقته التهر بد علی وزن التكریم بمعناه شدد المبالغة یعنی زیاده اری بشورمك الهدی هانك كسری و رانك سكونيله والفك قصر بله برنوع اوت در كه انكه صاری بویارلر المهرود میك فخی و هانك سكونيله شول بزدركه ذكر اولمان بویا بله صاری بوی بئش اوله الهمود ضمتبله اودجك بقال همدت النار همد همودامن الباب اول ذاطقت و ذهبت البتة و همود بئسكه دخی دیرلر كهنه اولمق معناسنه یقال همد الثوب یهد همود اذا بلی الهمة هانك فخی و میك سكونيله ايسم اولمق سكنه معناسنه الا همداهمزه نك كسر بله و هانك سكونيله بریرده طور مق اقامت معناسنه بقال اهدی فی المكان اذا اقام فیه و اهما د سرعت ایتكه دخی دیرلر یقال اهدی فی السیر اذا السرع فهو من الاضداد الهامة میك كسر بله قوری یركه اوقی اولیه و هاهمه قوری اوتدخی دیرلر بات یابس معناسنه الهمدان هانك فخی و میك سكونيله یندن برقیله نك ادیدر همد بر عورت ادیدر منصرف اولمی و غیر منصرف اولمی جائز در اگر همدك جمع نكسیار وزن جمع اولوغسن دیلسك همد دیرسن ضمتبله و اگر جمع سلامتله جمع الوغسن دیلسك همدات دیرسن و همد بولا بئك ادیدر و اكاستیت ایتك دیلسك همدوانی دیرسك و اگر دیلر سك های مضموم قیلر سن داله تابع قیلو بنی التهنید علی وزن التكریم بر كسنه نك كوكلن المق بقال همدتی فلانة ای یتقتی بالمغازلة و مغازله غین و زاء معجمتین ابله دوست ابله لطفیه ایدوب مصاحبت ایتك نته كم یتیم عاشق قلمدر المهد میك ضمی و نونك فخی

و تشدد بدله شول قلچدر که هنددمورندن دوزلمشدر الهنیده هانک ضمی و نونک فخی و یانک سکونیه
یوز عدد دوهیدر لر جریر ایتدی هنیده هر نسنه دن یوز عدد دیزلر اله و د هانک فخی و واک سکونیه توبه
ورجوع اینک بقال هاد یهود هوذا اذا تاب ورجع الی الحق و هاد یهودی اولدی معناسنه ده کاور الهائده
توبه ابدن کسنه الهود هانک ضمیله و واک سکونیه هانک جمعی در توبه قایچیلر معناسنه بقال قوم هود
مثل حائل و حول و بزل و بزل و هود یهودی معناسنه ده کلور و حائل حاء مهمله ابله بو کسر اولان باقه که
هام لهنک مقابلی در و بزل باء موحد و زاء معجه ابله سکر یاشنده اولان دوه در که طقوز بنه کیرمش
اوله التهود فختنه و واک ضمی و تشدد بدله توبه قلوب عمل صالح ایشلمک و تهود یهودی اولته دخی دیلر
بقال تهود اذا صار یهود یا الهود یانک فخی و حانک ضمیله جهود لر در یهودین معناسنه نهایت یاء اضافی یعنی
یاء نسبی حذف ایشلمدر در زنجی و زنج دبدکاری کی و ذکر اولننه نبادر بوکه الف لام داخل قلدر قلمری و شعیره
و شعیر طری اوزن جمع قلدر قلمری و اکریاء نسبتک حذف اعتبار اولوغسه الف لامک دخولی جائز
اولمدری ز بر یهود معرفه در مؤث و مؤث اولد و غنک وجهی بودر که عربلرک کلامنه بو قبیله بحر اسنه جاری
اولمشر بر یعنی طائفه مخصوصه نک علمی قلمشدر حی بحر اسنه جاری اولمش دکلدر تا که معنای نک کیده
اوله هود بر بنینک اسمی در علیه السلام منصرفدر تقول هذه هود اذا اردت سورة هود فان جعلت هودا
اسم السورة لم تصرفه و كذلك نوح و نون التهود بدیب بدیب یوریک دیب معناسنه و بونک اصلی هواده دن
ما خود در که هواده صلح ایتک در و فی الحدیث اسرعو المشی فی الجنابة و لا تهودوا کما تهود الیهود و النصاری
و كذلك التهود بدی فی المنطق هو السكون فيه یعنی کلامی نرم سویلک بقال غناء مهودای ملائیم ساکن و تهود بد
شراب بر کسنه بی مست ایتکه دخی دیلر و تهود بد بر کسنه بی یهودی ایتکه دخی دیلر و فی الحدیث قابوای یهودانه
الهوادة هانک فخیله صلح و میل المهادة صلح اید شمتک و میل اید شمتک مصالحه و مباله معناسنه الهودة
فختنه دوه اورچی سنام معناسنه الهود فختنه کذلک هوده نک جمعی در اورچلر معناسنه الهید هانک فخی
ویانک سکونیه بر نسنه بی تحریرک ایتک تقول هدت الشی اهیله هید اذا حرکته و فی الحدیث هده یعنی من المجد
ثم اصلاحي حرکه یعنی مسجدک تحریرکی اصلاحي ایچون کر کدر یس هده ده که ضمیر مسجد را جعدر و تقول ما بهیدنی
ذلک یعنی اول بقحرکته واضطراب کتورمز پس اندن مبالا تم یوقدر یعقوب ایتدی بهید کلمه سمیه حرف نفی
نکلم اولنسی لازمدر استعمال عربی حرف نفیسر نکلم اولنر الهیدان هانک فخی و یانک سکونیه قورقق
جیان معناسنه هید هانک فخی و یانک سکونیه له و هید هانک کسر یله و هاد بونلرک اوجی دخی شول کلمه لر در
که بونلر له دوه بی منع ابدر لر و عربلرک ماله هید و لاهاد دبدکاری ما بقال له هید و لاهاد معناسنه در یعنی
اکامانع اولور کسنه بو قدر التهید علی وزن التکریم یعنی الهید عن یعقوب یعنی یعقوب روایتند تهید دخی هید
معناسنه کلور بقال هدت الرجل و هید کتاب الذال من کتاب ترجمة الصحاح فصل الف الاخذ هیه نک فخی و خانک
سکونیه بر نسنه بی لمی بقال اخذت الشی اخذه اخذنا و لته و اخذ سیرت معناسنه ده کلور بقال ذهب بنو فلان
ومن اخذ اخذهم بالنصب ای ومن سار سیرتهم وابن السکیت ومن اخذ اخذهم روايت قلدی ذلک رفیعله ای
اخذ اخذهم ای سیرنهم الاخذ هیه نک کسر یله اسمر سیرت معناسنه بقال ذهب بنو فلان ومن اخذ اخذهم
ای اخذه اخذهم و ابو عمر و ایتدی بقال استعمل فلان علی الشام و ما اخذ اخذه بالکسر ای لم یأخذ ما وجب علیه
من جنس السیرة و لا تقل اخذه بالفتح و بقال لو کنت من الاخذت یاخذنا ای بخلافنا و شکلنا اخذ خانک ضمی
و ذلک سکونیه امر در اخذ دن و بونک اصلی اأخذ در هیه بی ثقیل کور دکلرندن او ترو حذف ایتدی لر

هود

المجلد

五

حرفه دیرلکه اخری ساکن اوله الحذ حانک فتحی وذلک سکونیه حثت وزنی اوزن شول سیره دیرل
که سرعتله اوله بقال قرب حذ حاذ وقرب فتحته نه تمام رکبیه یور یوب صوبه ابرمه دیرل و حثت بر اونک
ادبد الحذ حانک فتحی ونونک سکونیه قیونی تمورده بریان ایدوب پشور مک بقال حذت الشاة احذها
حذامن الباب الثانی و حذاتی برایی کره سکر دوب کونه فار شودر لسون دیواوزر به چل اورتمک قن در لسه
کبا الفرس دیرل بقال حذت الفرس احذها حذ اذا الحضره شوطا و شوطین ثم تظاهر علیه الحلال
فی الشمس لیعرق المحنود میمک فتحی و حانک سکونی ونونک خمیه ذکر اولنان وجه اوزن در لدن ات الحنید
حانک فتحی ونونک کسری ومدبله بمعناه و بریان اولمش قیونی دخی دیرل و بوندن مأخوذ در عربلرک بوقولی
کذا اسقیت فاحذ دیرل یعنی سقی حالته شراب اوزن بریان صودوک الحنذ فتحته نه زیاد اسمیه دیرل شدت
حر معنائه یقال حذت الشمس ای احرقته حذ بر یک ادی در مدینه منوره قریه الحوذ حانک فتحیه
وواوک سکونیه سرعتله سورمه دیرل سوق سریع معنائه تقول حذت لابل احوذها حوذ الاحوذ
همزه نک کسری و حانک سکونیه مکذلک سرعتله سورمه دیرل تقول احوذت لابل احوذها الاحوذی
همزه نک فتحی و حانک سکونی و یانک تشدید یله برسنه ده حذاتی اولوب سرعت اوزن اولان کسنه اسمی
ابتدی احوذی شول کسنه درکه واقع اولان اموره بصیرت اوزن اولوب طوندی نسنه نک حقدن کله
والندن نسنه قور تلمه حاذ المتن حال المتن کبی ات ارقه سنه نکلی طور دخی یرو فی الحدیث مؤمن خفیف الحاذی
ای خفیف الظهر الحاذان انک او بلی اردندنه قویری دکنکی یرلر الحاذ براوت در الحاذة واحدی در
الحوذان حانک فتحی وواوک سکونیه براوت در که چچکی صاریدر الاستخوذ همزه نک کسری و سبنک
سکونیه غالب اولمق بقال استخوذ علیه الشیطان ای غلبه و بوکله واوله کلشدر اصل اوزن زیر عرب
طائفه سی استنصاب دیرل واستصوب دیرل واستجوب دیرل و بوعر بلر قنده قیاس مطرد در
وباری تعالی نک الم يستخوذ علیکم دبدوکی الم یغلب علی امورکم ویستول علی مودنکم معنائه در فصل
الحاء الحنذ بذ حانک کسری ونونک سکونی وذلک کسری ومدبله یوجه طاع باشیدر و حنذ بذ اقره ده
دیرل فحل معنائه و خایلری چقمشه ده دیرل خصی معنائه اضداددن در الحناذ بذ حانک فتحیه ایوالم
معنائه در افراس حیاد کبی کرک اقر اولسون کرک اناخس اولسون بو حینه اضداد مرثیه سندن چقمش
اولو راع اولماغین بو عبیدر وائی اوزن الحاذة میمک فتحی وواوک فتحیه برسنه بیخالف اتمک بقال بنو فلان
حاوذ وناالی الماء الحواذ حانک کسری بله اسمیه نک وقت غیر معلومه کلسی فصل الدال الی ابوذ ذالک کسری
وباء موحده نک خمیه بر جنس بزدرکه نیرینه ایشلنور و نیر نونک کسری یله شول اغاچه یرلکه اوزر نه بز طقنور
کویا که بود پیو ذک جمعی در فیعول وزنی اوزن ابو عبید ابندی بونک اصلی فارسی لسانده دود در وکاه اولور
که بونی دال غیر معجه ابله تعرب ایدرل فصل الراء الر بذه رانک کسری و بانک سکونیه شول پوک پارسه در
که انوکله دوه بیقطان سوررلر کذلک ر بده دیوشول بزپان سنه دیرلکه انوکله ایشلنور کبی ریک التلر بینه جلا
ویرلر الر بذه فتحته نه ر بده معنائه لغت در و ر بده کذلک شول موضعه دیرلکه ابوذر الغفاری انده دفن
اولمشدر و بنو غفار غین معجه نک کسری و فانک تحفیه یله شول قبیله در که ابوذر غفاری النردن در و ر بده
کذلک شول رنک میز بوکه دیرلکه دوه نک بو بینه صارلر الر بذه فتحته نه ر بده نک جمعی در دوه بو بینه صلو بوکار
معنائه ابو عبیدر وایندنه نوادر فعله شوبله واقع اولمشدر که ر بده بالقذاح تر بذریدر ایدرل باب رابع
قن که بر کسنه نک الی نیز اولوب صنعتده ماهر اولسه الر بذ رانک فتحی و بانک کسری بله بور یسنه خفیف
القوام اولان کسنه و کذلک کلامده چوق سقطاتی اولان کسنه الر بذیه رانک فتحی وذلک کسری بله و یانک

حذ

حوذ

حنذ

دبذ

ربذ

تحفیه یله شر و فتنه بقال بین القوم و بذیه ای شر الر ذانک فتحیه ضعیف یغمون دیرلکه قطقطدن زیاده
اوله و قطقط قافلرک کسری بله زیاده ضعیف اولان یغمو الر ذانک همزه نک کسری بله و رانک سکونیه ضعیف
یغمور بغدر مق بقال اردت السماء المرذة میمک فتحی و رانک فتحی وذلک تشدید یله یقال ارض مرذة کسائی بو یله
روایت بشدر و ابو عبید ابندی ارض مرذ علیها دیرل مرذة و مرذة دیرل اموی ابندی بوم مرذ دیرل ر ذور ذان
معنائه یعنی ضعیف یغمور لی کون فصل الراء الر مرذ رانک فتحی و میمک فتحی و راء مهمله نک فتحی و تشدید یله
ز بر جدد بکری یا شل طاسدر که جواهر قسمندن در معرب در فصل الشین الشذوذ حثته نه بر طائفه نک
ایچندن سچلوب چقمق بقال شد عنه یشد و یشد شد و ذان من الباب الاول والثانی اذا انفرد عن الجمهور
الشاذ بر طائفه نک ایچندن سچلوب چقمق کسنه الاستاذ بر سنه یی اربوب سچمک بقال اشده غیره الشذاذ
شبنک فتحی وذلک اولینک تشدید یله شول کسنه لره دیرلکه بر قومک بنینه اوللر وانلردن اولیه لر شذان الحضا
شبنک فتحیه وذلک تشدید یله و اخرنده نوله متفرق اولان و فاق طاشلر و شذان الناس خلقت متفرق لره بینه
دیرل الشجذ شبنک فتحی و جمیک سکونیه بریان یغمون دیرلکه ضعیف اوله که بو بغشه دن قویجه اولن
یغمور در که بغشه بانک فتحی و غین معجه نک سکونیه و شین معجه ابله شول ضعیف یغمور در که یری الاجه
غناک ایلیمه الاشجاذ همزه نک کسری و شبنک سکونیه ضعیف یغمور بغدر مق بقال اشجذت السماء اذا
ضعف مطرها الشجذ شبنک فتحی و حانک سکونیه یچاغی کسکین اتمک تقول شجذت السکین اشجذه شجذا
من الباب الثالث اذا حذت الشجذ میمک کسری و حانک فتحیه بیلکی طاشی که انوکله یچاق بلرلر الشجذان
فتحته نه شول کسنه در که آج اوله کسنه معنائه الشجذان فتحته نه شول کسنه در که او یخواب و بومایه
وکوزی دکر اوله الشجذ شبنک فتحی و قافک کسری بله کوزی دکن کسنه الشجذ فتحته نه کوزدکمک بقال شجذ
الرجل یشقذ شجذ من الباب الرابع اذا کان عیونا و عیون عینک فتحیه کوزی دکن کسنه در و حرکت معنائه
ده کلور ابن الاعرابی وائی اوزن بقال ما یشقذ ولا نقذای حراک یعنی قلدر حالی بو قدر و شجذ کذلک کتمک
و بعد اولمق معنائه ده کلور بقال شجذ الرجل اذا ذهب و بعد الاستقذا همزه نک کسری بله و شبنک سکونیه
اراع اتمک بقال اشقذه فشقذای طرده فذهب المشاقذة میمک فتحی و قافک فتحیه عداوت ابد شیمک بقال
فلان یشاقذنی ای یعاد بنی لشقذ شبنک کسری و قافک سکونیه حریا و ر یسنه دیرل و حریا حاء مهمله نک
کسری و رانک سکونیه شول کر تیکله دبد کبی جانور در که کوشنر جاننده و زسه اول دخی یوزن اول جاننده
دوند ر الشجذان شبنک کسری و قافک سکونیه شجذک جمعی در کرش کله یا و برلری معنائه صوبله
صنوان کبی و صموصاد مهمله نک کسری ونونک سکونیه خر ماد بندن چقان فدانه دیرل الشجذاء شول عقاب
دیرل کز زیاده اجقمش اوله یعنی شبدیه الجوع اوله الشماذ شبنک کسری بله و میمک تحفیه یله شول نا قیه دیرلکه
حامله اولمغین قویرغن قالدرن الاشماذ همزه نک کسری بله و شبنک سکونیه قوج قیونک قویرغن اور مقدر
تا که قویرغن قالدر و رب التناذ خال اید ابو جراح ایندی قوچلردن بعضی اشماذ ایدر و بعضی غل ایدر
و غل غین معجه نک فتحیه قویرغن قالدر مدهن ادخال اتمکه دیرل المشواذ میمک کسری بله و شبنک دخی
سکونیه دولبنده دیرلر عامه معنائه و فی الحدیث امرهم ان یسحوا علی المشاوذ والنساخین مشاوذ مشواذک
جمعی در دولبنده معنائه و تساخین تاء مثانک فتحیه و سین مهمله و خاء معجه ابله جزمه لر که
ایاغه کیرلر النشوذ فتحته نه وواوک فتحی و تشدید یله دلبنده صارفق الاشتیاذ همزه نک کسری
وسینک سکونیه بمعناه بقال تشوذ الرجل و اشماذ یعنی نعم فصل الطاء طبرزد فتحته نه و رانک سکونیه

رذذ

زمرذ

شذذ

شجذ

شجذ

شجذ

شجذ

سفرجل وزنی اوزن یک سکره دیرلر بقال سکر طبرزد بال دال المعجی و طبرزد بال دال المهملة و طبرزن بالنون ثلث لغات معربات کثیر زدن منقولدر نجاعه فافعه محتاج اولد و غجوز نیرزد دیرلر الطرمدة علی وزن دحرجه یسوزی سویلیوب ایشلماکه دیرلر و طرمده اهل بادی کلا مندن دکادر المطرمذ میم ضمی و طانک فخی و میم ثانیته کسر بله لاف اوروب ایشلد و کن سو بلین کسنه در فصل العین العوذ عینک فخی و واولک سکونیه و سنه یه صغنی پناه ایدنک معناسنه بقال عدت بفلان و یقال عوذ بالله منک بمعنی اعوذ بالله منک الاستعاذه فمره نیک کسری و سبیک سکونیه کذلک صغنی معناسنه بقال استعدت به ای لجأت الیه العیاذ عینک کسر بله صغنی و ملجأ معناسنه بقال هو عیاذی ای ملجأ و عیاذ اهورنک یا خود ناقه نیک تازه طو غور میس بقال می فی عیاذهای بحدثن نتاجها و حدثن فحتمبله تازه لک معناسنه الا عاده همره نیک کسر بله صغنی و مق یقال عدت غیری به التعویذ علی وزن التکریم یجناه بقال عوذ به و نعوذ به صغنی معناسنه ده کلور عوذ کبی المعاذ میم فحیمله صغنی و عر بلرک معاذ الله دبد کاری اعوذ بالله معاذامعناسنه در مصدری فعلدن بدل قیلرسن اگر چه فعله استعمال اولناد بسمه سبحان الله کبی و یقال معاذة الله و معاذ وجه الله و هو مثل المعنی والمعانة و المأتی و المأناة و معناه و معناه معنای کلام معناسنه و ما فی و ما تاة وجهه معناسنه در تقول ایت الامر من ما تاتبعنی من وجهه العوذة عینک ضمیمه و المعاذة میم فحیمله صغنی معناسنه معوذ الفرس میم ضمی و واولک فخی و تشدید بله انک قلا ده سی بری بقال دائرة المعوذ تسحب یعنی انده موضع قلا ده دائری مسحب در که دیشلدر انده اون سکر دأره واردر المعوذتان میم ضمی و واولک کسری و تشدید بله قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس سور لری العوذ عینک ضمی ابله تازه طو غور نلر حدیثات النتاج معناسنه اهوردن اولسون انلر دن یا خود دو لردن اولسون العائد عوذک واحدی در حائل ابله حول کبی و حائل قصر قال ناقه یدیرلر حاملک ضد بدر العوذان عینک ضمیمه و اخرنده نونله کذلک عائذک جمعی در تازه طو غور انلر معناسنه مثل راع و رعیان و حائر و حوران و راعی و حوایان و حائر صوابر کلجک بر جمع ماء معناسنه العوذة عینک ضمیمه فعولت وزنی اوزن تازه طو غور مق تقول هی عائذ بینه العوذة و بواول وقت اولور که طو غر قد نصکره اون کون کجه یا خود اون بش کون کجه اون بش کون کجد کدن صکره عاید دیمزلر مطلق دیرلر میم ضمی و طاء مهمله ابله و فایله العوذ عینک ضمی و واولک فخی و تشدید بله شول اوت در که دیکن دیمندن بش اوله یا خود صرب یرده بش اوله که اکا طوارا یرشمیه و شول اندخی دیرلر که سکو که یا بشمش اوله بقال طیب اللحم عوذة العوذ فحتمبله و العواذ عینک فحیمله کراحت معناسنه یقال ما ترکت فلانا الا عوذاً منه و عواذ امنه ای کراحت و عوذ کو جه خلاص اولغه دخی دیرلر یقال فلت منه فلان عوذاً اذا خوفه ولم بصربه او ضریر بد قتل و لم یقتله و افلات فایله و تاء مثنائه خلاص بولمق معناسنه در عید الله عینک فخی و یانک کسری و تشدید بله بر قبیله نیک ادی در بقال هو من بنی عید الله و لا تقل عائذ الله و عید جودی یدخی دیرلر وجودی حمیک ضمی و دالک کسری و یانک تشدید بله شول طاعدر موصل قرینه که حضرت نوحک علیه السلام کبسی طوفان زمانده انده قرار ایشلدر عائذه بر جماعتک باباسی ادبدر ضبه قبیله سندن که اول عائذه بن مالک بن ضبه در فصل الغین الغذیة صاری صو وایرک که جرأحتده اولور بقال عذیة الجرح لمدة و غثبته و مده میم کسری و دالک تشدید بله صاری صو و غثبته غین معجم نیک فخی و تاء مثلثه نیک کسری و مد بله و تاء اخرله یانده اولان ایرک الغذینک فخی و دالک تشدید بله ایرک افقی بقال غذا الجرح یغذ غذ من الباب الثانی اذا سال ذلك منه و دوه نیک یا غری او کلوب فی الحمله بشار راوسه کذلک غذا البعیر دیرلر

[illegible]

وضعیله

ط, مذ

عوف

غُذِّ

کری دینگری جانور خا پست معناسنه القناده قافک فخی و فانک کسر بله جمی کر پیلر معناسنه القنفذه
 كذلك قافک ضمی و فانک فخیله مؤتی و قنفذه كذلك دوه نك قولای اردنه تراقدی برمسیل عرق معناسنه
 و قنفذ شول بره دیرلر که صق اوت و بری برینه صارلمش اوت بتون قنفذ الدراج قافک و فانک ضمیله بر موضعک
 اسیدر ذکر اولنان معنادن ما خود در فصل الکلف الکدان کافک فخی و ذلک تشدید بله یومسوق طاسلر در که
 کریمه بکرز انکاذ تان ذالک فخی ابله شول یومری انلر در که او بلغوک طشره سنه اولور که اکایا یحق اتی دیرلر
 فصل اللام الیجذ لامک فخی و جمیک سکونی ابله برنسنه بی ویردکن صکره کیمو طلب ابدوب الحاح ایتیک
 نقول لجنی فلان یلجن من الباب الاول اذا اعطيته ثم سألک فاکثر و لجنک جنائی یلامق معناسنه ده کاور
 الیجن بالفتحین بمعناه یقال لجن الکلب الاناء یلجن لجن من الباب الرابع اذ لحسه جوهری پدر بوابو حاتم را بی در
 بونی کتاب ابوابیدن نقل ایتیم بلا سماع وطوار اوتی اوتلامغه دخی دیرلر یقال لجن الکلاء اذا اکت الماشیه الکلاء
 ابو عبیدن بوبله روایت اولندی و اصمعی ایتدی لجنه دیرلر جمیک فخیله لسه معناسنه که لیس سین مهمله نك
 تشدید بله طوار اوتی اوتلمقدر اللذه لامک فخیله طاد چاشنی معناسنه اللذات جمی اللذات لامک فخیله
 واللذاه كذلك لامک فخیله طتلو بولق نقول لذت بالشی لاذ اولن لاذة من الباب الرابع اذا وجدت لذت لاذ
 الالذاه همره نك کسری و لامک سکونیه و التلذذ فختینله و ذالک ضمی و تشدید بله کذلک برنسنه بی انلر
 بولق یقال لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق لذت بولق
 فخی و ذالک کسری و مدبله طتلو اولان نسنه الاستلذاذ برنسنه بی لذت بولق یقال استلذذ اذا عده لذت لاذ
 اللذذ الک سکونیه و اللذذ الک کسر بله الذی ده لغت در اللذذ اثنیه در نونک حذفه اللذذین جمع اللذذین دخی دیرلر
 کاه اولور که اللوذ لامک فخی و و اوک سکونیه و اللیاذ لامک کسر بله صغفق یقال لاذ بولوذ لیاذ من الباب الاول
 اذ الحاء الیه و عاذ بولوذ طاغک بر جانیله دیرلر جانب جبل معناسنه و طاغک اطرافنه ده دیرلر الا و اده همره نك
 فخیله لوزک جمی در صغفق برلر و طاغک جانبلی معناسنه الملاوذه میمک ضمی و و اوک فخیله و اللواو لامک
 کسر بله بر یچه کسنه بری برینه صغفق یقال لا و القوم ملاوذه و لواو اوکر لاذدن مشق اولیدی لیاذ ادرلر دی
 یابله اللوذان لامک فخی و و اوک سکونیه بر رجاک اسیدر فصل المیم الملاذ میمک فخی و لامک تشدید بله شول
 لاق اوروب بلان سو بلین کسنه در که کلماتی وله و فعلی وجوده کلیه الملاذ میمک فخی و لامک سکونیه دورتمک
 طعن معناسنه یقال ملذه بالرح اذا طعنه یعنی کوندر له دور تسه و ملذات سکر در کن قوله قاری اچقدر المذان
 فخیله له شول کسنه در که نصیحتی اشکلر ابدوب غیری نسنه ستر ایلیه مندم میمک ضمی و ذالک ضم اوزن
 بناسیله و مذ میمک ضمی و ذالک سکونی اوزن بناسیله بونلر دن هر بری حرف جر اولمغه صالح اولور بونقیلر برجه
 فی حجر اسنه جاری اولور لیکن شول زمانه دخل اولور که سن اند حاضر سن نقول مارا یتنه منذ اللیلة و اسم اولمغه
 دخی صالح اولور بونقدیر برجه مابعدی مرفوع اولور تارخ اوزن و توقیت اوزن تارخ اچون اولمغی و قند مارا یتنه
 مذیوم الجمعه دیر سن یعنی اول نقطاع رویت یوم جمعه ده در توقیت اچون اولمغه مارا یتنه مذ سنه دیر سن
 یعنی مدت عدم رویت برلر در بونقدیر برجه مذک مابعدی نکره اولور غیری اولماز مذ سنه کذا دیر سن بلکه
 همین مذ سنه دیر سن و سببویه ایتدی مذ زمانه من کی در مکانه و بر جماعت کله منذ من ابله اذن مرکب
 اولور کله و واحده قلتمشدر دیرلر جوهری ایدر بوبر کلامدر که بونک محتنه دلیل یوقدر الماذی ذالک کسری
 و یانک تشدید بله بیاض بال غسل ایض معناسنه و ماذیه شول در عه دیرلر که بیاض و ملائم اوله و در عه ذالک
 کسر بله عورنلر کیدکی کوکله دیرلر و حمره دخی ماذیه دیرلر سوچی معناسنه فصل النون النون النون فخی و یانک

کذ

لجن

لذ

لوز

ملذ

مند

موز

نند

سکونیه

سکونیه الله برنسنه بی اتمق نقول نبت الشی انبذه من الباب الثانی اذا القیته من يدك و نبت جزوی نسنه
 معناسنه ده کاور یقال ذهب ماله و بقی منه نبت و بارض کذا نبت من مال و من کلاء و فی رأسه نبت من شیب و اصاب
 الارض نبت من مطرای شی یسیر التنبیذ علی وزن التکریم بمعناه شد للکثرة المنبوذ میمک فخی و نونک سکونیه
 شول او غلندر که له سی بوله بر قشدر المنابذه میمک ضمی و یانک فخیله جنکی اشکار ایتیک النبذه نونک فخی
 و یانک سکونیه و النبذه نونک ضمیله بر جانب ناحیه معناسنه الانباز بر جانب کیم یقال نبت فلان اذا ذهب ناحیه
 النبت نونک فخیله و یانک کسری و مدبله شول شر ایدر کخرمای یا خود قوری اوزمی صوبه اصله اولور
 یقال نبت نبت اذا اتخذت الانباز همره نك کسر بله نبت طوطق معناسنه در النبت ان فختینله و النباز نونک
 فخیله حرکت ایتیک نقول نبت العرق یباز اذا تحرك و بونص العرق معناسنه ده لغت در المنبذه میمک کسری
 و نونک سکونیه یصدق و ساده معناسنه الناجذاضی دیشلر نیک اخی النواجن اناجذک جمی در و هر انسانک
 دورت نواجنی وارد در دیشلر نیک نهایتنه اضی دیشلر نندن صکره و اول نواجنه ضرر الحلم دیرلر بعد البلوغ
 بتد و کندن اوترو و ضرر ضاد معجه نك کسری ابله اضی دیشنه و حلم حاء مهمله نك ضمیله عاقل و بالغ اولمغه
 دیرلر یقال ضحک حی بدت نواجنه چنکد ضحک زیاده اولمغین اسنغراب اولنسه بوبله دیرلر و کاه اولور که نواجن
 انک اضی دشنه دخی استعمال اولور دوه قسمک اضسنه انیاب و حمال طر قتلورک اضسنه سوالغ دیرلر
 کی المنجد میمک ضمی و جمیک فخی و تشدید بله شول کسنه در که امورانی تجربیم ایتیکله استکام بولمش و یخته
 اولمش اوله النفاد نونک فخیله و النفوذ ضمتینله یکک یقال نفذ السهم لرمیه و نفذ الکتاب الی فلان و ریمه
 رانک فخی و یانک تشدید بله صید معناسنه در الانفاذ همره نك کسری و نونک سکونیه کچورمک و التنفيذ
 انفاذ معناسنه النفاذ فانک کسری ابله کچی یقال رجل نافذ فی امره ای ماض و امره نافذ ای مطاع النفذ
 فختینله حقیق بر منفذ معناسنه و منه قواهم اتی نفذ ما قال ی بالخرج منه یعنی سوز نیک عهد سندن چندی
 و نفذ یکک معناسنه دخی کاور یقال طعنه لهما نفذ ای نافذ الانفاذ همره نك کسری و نونک سکونیه خلاص
 ایتیک یقال نفذ من فلان الاستنقاذ و التنقذ فختینله قافک ضمی و تشدید بله کذلک خلاص قلمق معناسنه
 یقال استنقذه منه و تنقذه منه یعنی اذ انجاه و خلاصه النقد فختینله شول نسنه در که انی خلاص ایدر سن که
 فعل وزنی اوزن در مفعول معناسنه نفذ کی منفوض معناسنه و قبض کی مقبوض معناسنه و نفذ نونله
 و فابله و ضاد معجه ابله برنسنه بی سلکمه کله دوشن نسنه در النفاذ نونک فخی و همره نك کسر بله شول اتردر
 که عد و الندن النش اوله النقیذه نونک فخی و قافک کسری و مدبله عد و الندن النش ات نقانک مفردی در
 منقذ میمک ضمی و قافک کسر بله رجا لدن بر کسنه نك ادی در فصل الواو الواو و اوک فخی و جمیک سکونیه
 شول دکندر که طاغیه انوک اچینه صوایر کیلور الواو و اوک کسر بله و جک جمی در صوایر کندیلری اولان
 دلیکله معناسنه الوقذ و اوک فخی و قافک سکونیه شو بله اور مقدر که اعضاسی کوشیوب اولومه قریب اوله
 و و قد او یخو غلبه ایتیکه دخی دیرلر یقال وقذه النعاس اذا غلبه و نعاس نونک ضمیله و عین مهمله ابله ایز غنمق در
 الموقوذه میمک فخی و و اوک سکونیه شول قیوندر که اعاجله اولدر لمش اوله یقال شاة موقوذه الموقوذه میمک
 ضمیله و قافک فخیله اصمعی ایتدی شول ناقه دیرلر که صرار انک مه سنه تا یتیر ابدوب محروح ایتش اوله و صرار
 صادمهمله نك کسر بله ناقه نك مه سنه بغلدر قاری ایدر ولدی امه سون دیوو بومقامه صاحب صراحت
 موقوذه ناقه که مکیدن و دوشیدن بسیار در یسنان و اتر کرده شد دبدکی غیر صحیح اولور الوفید و اوک فخی و قافک
 کسر بله و مدبله شول کسنه در که قوی و لیا یقال رجل وقید ای مایطرق و طرق طانک کسری و رانک سکونیه

نجد

نفذ

نقد

وجز

وقد

قوت و شحم و لحم و عذبس ایتدی موقوده شول ناقه در که انی ولدی امه و موم سی بیوک اولمان از سودن چقره
 و موم سی امه دن و حکمه دن ششمین مریض اوله فصل الهاء الهذ هانک فخیله قطعه سرعت ایتک و قرات
 ایتمه سرعت ایتک یقال هو بهذ القران هذا و بهذ الحدیث هذا من الباب الاول اذا کان یسرده یعنی کلان بری
 برینه اولش در و ب سرعت ایتسه الهذ و هانک فخیله شول مجاغه دیر که زیاده کسبی اوله بقال سکون هذوذ
 ای قطاع اصمعی ایتدی هذاذبک دیرل هانک فخیله خلقی برنسنه دن منع ایتک دیلسلر بقال هجاجیک
 و هذاذبک علی صیغه التثنیة یعنی هذابعد هذای انقطاع ابعد انقطاع کا قالوا فی لیمیک و معدیک و هجاجیک
 دخی هانک فخیله هذاذبک معناسنه در اهتزاز هذمه نیک کسر بله برنسنه یی تیز کیمک بقال اهتذذت الشی
 اقتطعه بسرعه الهرب هانک کسری و رانک سکونی و بانک کسر بله مجوس طائفه سنک عبادت ایتدی
 اتشه خدمت ابدن کسنه الهرب هانک فخی و بانک کسر بله هر بیک جمعی اتش خدمتکار لری معناسنه
 فارسیدن تعریب اولمشدر الهرب هذمه سرعتله سیرایمکه دیرل که خبیبدن ادنی اوله و خبب بلکه دیرل خاء معجه نیک
 و بانک فخیله الهرب هانک فخی و بانک کسر بله و الفک قصر بله بر جانب اوزن یوریک بقال عدی الجمل الهرب هانک
 ای فی شق یعنی دوه بر جانبی اوزن یان یان سکرندی شته کباب الضاد فصل العین ده عرض کله سنک مشققاته
 ایتشدر العرضة ان یحشی معارضة و بقال هو یحشی العرضة و یحشی العرضی بالالف المقصورة اذا مشی
 مشیه فی شق فیها یغنی من نشاطه صاحب صراح بومقامه هر بیک بالکسر مشبه تشبه مشی الهرب هانک دیشدر
 تتبع و تامل اولنه الهماذی هانک فخیله و اخر نه یانک تشدید بله تیز یورین دوه سریع السیر معناسنه و ناقه یی
 دخی هماذی دیرل هاء تانیث سر و هماذی المطر شدت مطره دیرل ابو عبیدر و ابی اوزن هذمه هانک فخی و واک
 سکونیه بغور رنلق دبد کاری قوش قطاة معناسنه و هذمه بر جاک اسمی در باب الراء من ترجمة الصحاح فی اللغة
 فصل الالف الابر هانک کسری و بانک سکونیه لکنه که انوکله دیکش دیکر ل و ابرة الذراع قولک ابجه برینه
 دیرل مستدق الذراع معناسنه الابر هانک کسری و بانک فخیله ابره نیک جمعی کنه ل معناسنه الابر هانک
 فخی و بانک سکونیه کلمه انک اچنده کنه بدر مک بقال ابرت من الباب الثانی اذا طعمته الابر فی الحبر و ابر خرما
 اعاجی اصلاح ابدن ایرکک خرما و بر مکده دیرل و ابر عقرب کنه سن اه رمغه ده دیرل الماء بورا کنه یحش کسنه
 وفی الحدیث المؤمن کالکلب الماء بور الماء بورة اصلاح اولش نسنه و منه سکه مأبورة و سکه سبک کسر بله
 تازه خرما اعاجلرینه دیرل الابر تان للفرس مافی عرقویه یعنی ابرت تان انک او کچه سنه اولان سوری نسنه لره دیرل
 التا بیر تانک فخی و هانک سکونیه نکریم و زنی اوزن خرما اغاجی اصلاح ایتک المأبورة میمک ضمی و هانک
 فخیله و بانک فخی و تشدید بله اصلاح اولش اغاج مأبور کی الابر هانک کسر بله اسمدر اغاجی اصلاح
 معناسنه التا بر فخیله و بانک ضمی و تشدید بله اباری قبول ایتک یعنی اصلاحی قبول ایتک بقال تا بر الفسیل
 اذا قبل الابر و فسیل فانک فخیله حذان نهال معناسنه الا بئمار خرما اغاجیک یا خود کنک بر کسنه دن اصلاح
 ایتسن طلب ایتک نقول انبیرت اذا سالت غیرک ان تأبرخاک اوزر عک الماء بر میمک فخی و هانک مدبله مساجد
 و زنا و زنه شول قوغر جیلقلر در که ابکی عدا و نلو کسنه نیک ما بیتی افساد ایلر المیثرة میمک کسری و هانک
 سکونی و بانک فخیله مأبرک مفردی در قوغر جیلقلر نمیه معناسنه الابر هانک فخی و بانک سکونیه قلبک
 یوزنده اولان جوهر و اثر حدیث روایت ایتکه دخی دیرل نقول اثر الحدیث اثره من الباب الاول اذا ذکرته من غیرک
 الماء ثور میمک فخی و هانک سکونیه شول حدیثدر که انی خلف سلفدن نقل ایتش اولر و ما ثور شول قلجه
 دخی دیرل که انی جن ایشلش اوله پس ما ثور اوردن دکلدر جوهر لوق معناسنه الابر فاعل و زنی اوزن خبر

هذذ

هر بیک

همذ

هذوذ

ابر

اثر

نقل

نقل ابدن کسنه و حدیث نمیه صلی الله علیه وسلم وارد اولمشدر که امیر المؤمنین عمری باباسنه اند اچدکن
 ایشید و ب نهی ایتدکه عمر ایتدی فاحلفت بهاذا کرا و الا اثر یعنی رسول نهی اندکدن صکره اصلا و ابی دیواند
 اچمدن کندم و نه خود غیر بدن نقل ابدن فلان کسنه و ابی لا افعل کذا دبدی دیو خبر و بر دم و ذاکرا
 دبدی اوندوب بعده نذکر ایتک معناسنه دکل در بلکه نیکم ایتک معناسنه در تقول ذکر لفلان حدیث
 کذا و کذا و اثر اول معناسنه ده کور و منه قولهم افعل هذا اثر اما و اثری ایشرای اول کل شیء الا تره هانک ضمی
 و بانک سکونیه شول علامت در که یان او کلد قدن صکره باقی قالور و کاه اولور ثانی دخی مضموم ابدنر عسرله
 عسرکی و بعض شعرده ناسدن بعض کسنه اثری ضمیمه قلیج جوهری ایلر تفسیر ایتدی و اثر کذلک دوه نیک
 طبانه دمرله نشان ایتمکدر تاکد یاوی قلندقه معلوم اوله المیثرة میمک کسری و بانک فخیله شول دمور که
 انوکله دوه طبانه نشان جکر لثور تانک ضمی و هانک سکونی و بانک کذلک ضمیمه تفعل و زنی و زنه معناها
 لبا میثرة الشرح غیر مهموز و مسیره میمک کسر بله شول نسنه در که اکر اوزرینه قور لر اکر بن کسنه یی
 انجمنسون دیو الا تره هانک کسری و بانک سکونیه یاغک صافسی روغن خالص معناسنه و ایز معناسنه ده
 کاور بقال خرجت فی اثره ای فی اثره الا تره فخیله شول علامتدر که برنسنه دن باقی فله و قلیج پان سنه ده دیرل
 و رسولک صلی الله علیه وسلم سنننه دخی اثر دیرل الا تره هانک فخی و مدبله اترک جمعی در سنت ل معناسنه
 الاستبثار هانک کسری و سبک سکونیه استقلال معناسنه بقال استا تر فلان بالشی ای استبد به و اختیار
 معناسنه ده کاور بقال استا تر لله بفلان اذ مات و رچی له الغفران الا تره فخیله اسم در استقلال معناسنه الا تر
 هانک فخی و بانک ضمیمه ابن السکیت و ایلنده شول کسنه به دیرل که اقرانی اوزن بعض اخلاق و افعال حسنه
 اختیار قله الماء تره میمک فخی و هانک سکونی و بانک دخی فخیله اولوق مکرمت معناسنه الماء تره میمک فخی
 و بانک ضمیمه کذلک اولوق معناسنه در مکرمت کی لفظا و معنی را و بومقوله او اولغه و اصل اولان کسنه نیک
 مناقبی ذکر اولمور خلف سلفدن نقل ایتکه الا بئمار اختیار ایتک بقال اثر فلان علی نفسی ای اخترت لا تیر
 هانک فخی و بانک کسر بله سرداش معناسنه بقال فلان اثیری ای خلصانی و خلصان خانک ضمی و لا ملک
 سکونیه خالص دوسته دیرل و اثر کاه اولور کثیره اتباعا استعمال لته و مستقل معنایه استعمال و لمان بقال شی
 کثیر اثیر بشیر کی که بشیر دخی اتباعا ذکر اولمور کثیر بشیر دیرل الا نیره شول طواردر که یرده یاغی یا خود طرناغی
 زیاده تا نیر ایلیمه الا ناره هانک فخیله شول کسنه در که بر جماعتک صوکی اوله بقیه معناسنه بقال ناره من علم
 ای بقیه منه و بقال سمیت لابل علی اثاره ای علی بقیه شحم کان قبل التا نیر علی وزن التکریم برنسنه نیک بشیر اثرن
 باقی قللق الا جر هانک فخی و حیمک سکونیه ثواب معناسنه بقال اجره الله یا جر هانک فخی و بانک سکونی و بانک
 و الثانی و برنسنه بر کسنه ثواب و لغه دخی دیرل بقال اجر فلان خمسة من ولدای ماتوا فصاروا اجره و اجر کمک
 او کله ده دیرل و اجر صمنش کی صار مغه دخی دیرل بقال اجر تیده علی بناء المحبول ای جبر ت الا جر و ختمینله
 صمنش کک او کللق بقال اجر العظم یا جر اجر او جر و ان الباب الاول اذ بری الاعجاز اجر و بر مک بقال اجره الله
 اعجاز الا جر هانک ضمی و حیمک سکونیه کرامعناسنه کور الاستیجار جرته طویق نقول استا جر ت الرجل
 فهو یا جرئی فی حج ای تصیر اجیری و حج هانک کسری و حیمک فخیله لار دیکدر الا جر هانک فخی و حیمک
 کسری و مدبله جرته طویق کسنه الا تجار هانک کسری و هانک ثانیه نیک سکونیه اجر نه یاشمق بقال
 ا تجر علیه بکذا من الا جر لهما جرته خدای تعالی جبر نقصان ایتک بقال اجره الله ای جبرها علی عثم و عثم عین
 ماله نیک فخی و ثا ماله نیک سکونیه صمنق صار مغه دیرل و مؤجره او ی کرایه و بر مکده دخی دیرل بقال جرته

اجر

الدارای اگر یتها و عامه اجرت دیر را اجاره همزه نك كسرى و حيك تشديد ببله طام سطح معناسنه در اهل شام
 و اهل حجاز لغتند ابو حنيد و ابى اوزن الا جاجير فختينله اجارك جمى در الا جاجرة كذلك جمع در سطوح
 معناسنه الا جر همزه نك فختى و مد ببله و حيك ضمى و رانك تشديد ببله كرم در كه انوكه بنايبر قرمد معناسنه
 الا جر همزه نك مدى و حيك ضمى و رانك تخفيفيله فاعول و زنى اوزن كرم مد معناسنه لغت در ا جر همزه نك
 فختى و مد ببله و حيك فختيله اسماعيل يعقوب ك والده سنك اسمى در صلوات الله عليه و سلامه التاخير على ورن
 التكريم صوكه قومق التاخير فختينله و خانك ضمى و تشديد ببله صوكه قالمق بقال اخر تفتاخر الاستيخار كذلك
 صوكه قالمق بقال استاخر مثل تاخر الاخر همزه نك فختى و مد ببله و خانك كسر ببله شول نسنه در كه اولدن صكره
 اوله و بوصفت در بقال جاء اخر اى اخير ابونك تقديرى فاعل در فعلل دكلدر الاخرة مؤنثى الاوخر فختينله
 و خانك كسر ببله جمى در صوكه قنلدر معناسنه الاخر همزه نك فختى و مدى و خانك فختيله ابكى نسنه نك اول
 بر سيدر الاخرى همزه نك ضمى و خانك سكوفى والفك قصر ببله اخر ك مؤنثى بوقدر واركه اخرى ده وصفيت
 معناسى و اردر زير افعال من كذا اولماز الا صفت اولور و عر بلك جاء فى اخريات الناس ديد كارى فى او اخر هم
 معناسنه در و اخرى كاه اووركه ابد اخلنده استعمال اولنور بقال لافعله اخرى الليالى ابد و اخرى المنون
 اى اخر الدهر و منون ميمك فختى و ذونك ضميلة و زكار معناسنه در الاخر همزه نك فختى و قصرى و خانك كسر ببله
 كذلك صوكه معناسنه در بقال فى الشتم ابعدا الله الاخر صوكى كلسون محلنده الاخره همزه نك فختى و قصر ببله
 و خانك كسر ببله و يره سى نسبته معناسنه بقال بعته باخره و بنظره اى بنسبته الاخره فختينله و همزه نك
 قصر ببله صكره ديك ولور بقال جاء فلان باخره و ماعرفته الا باخره اى اخير الاخره فختينله مؤخر معناسنه در
 بقال شق ثوب باخر اى من مؤخره و جاءنا اخر اى اخير مؤخر العين على وزن المؤمن كوز قويرى كزاف جانبند
 اولور شتم مقدم العين على ذلك الوزن ايضا كوز بكارى در كه بورون جانبند اولور بقال نظرا اليه مؤخر عينه
 و بمقدم عينه و مؤخره الرجل كذلك لغت قليله در دوه پالانك اردى معناسنه اخره الرجل دوه پالانك
 ارد قاشى كد دوه ميين كسنة اكا يصد نور المؤخر ميمك ضمى و خانك فختى و تشديد ببله بر نسنه نك كرو سى كه
 مقدمك نقيضى در بقال ضرب مقدم راسه و مؤخره الميخار ميمك كسر ببله اخر ما عاجيد در كه خرماسى خرماسى
 اولو نجه دير لييه الاخر همزه نك ضمى و خانك فختيله اخر ينك جمى در الاخرى همزه نك ضمى و خانك سكوفيله
 والفك قصر ببله اخر ك مؤنثى در الاخر همزه نك فختى و مدى و خانك فختيله فاعل تفضيلدر غير معناسنه و اخر
 لا ينصرف در قال الله تعالى فعدة من ايام اخر زير اشول فاعل كه انوكه كلة من استعمال اولنه جمع اولماز و مؤنث
 قلنا نكره اولد قجه نقول مررت برجل افضل منك و برجل افضل منك و بامراة افضل منك و اكر اكالف لام
 دخل اولسه يا خود مضاف اينك تشبيه و جمع و ثابت ايدرسن نقول مررت برجل الافضل و بالرجال الافضلين
 و بالمرأة الفضلى و بالنساء الفضل و مررت بافضلهم و بافضليهم و بفضلاهن و بفضلهن و قالت امرأة من العرب
 صغراها مراها و امر ك مؤنثى در اقوى معناسنه و فاعل تفضيل من كله سز و الف لام سز استعمال ايمك حائز اولم
 مضاف اولد قجه و من ايله الف لام دخی متعاقبا داخل اولور بر يره جمع اولماز و اخر كله سنه حال بويله دكلدر
 زير اخر مؤنث اولور و جمع اولور من سز و الف لام سز و اضافتسز نقول مررت برجل اخر و برجل اخر و اخرين
 و بامرأة اخرى و بسوة اخر و قنكه اخر معدول اولوب صفت اولد يسه صرف دن منع اولدى و بونك برله اخر
 جمع در قنكه اخر له بر كسنة نسبه اينك منصرف اولور اخر نكره اولد قده مسمى باخر مراد اولماغه الاخرى اخرى
 ايچون تصغيردر همزه نك ضمى والفك قصر ببله الادرة همزه نك ضمى و دالك سكوفيله خايه ده اولان شيددر

خر

ادر

الادر

الادر همزه نك مدى و دالك فختيله شول كسنة در كه خايه سنه شيش اوله بقال رجل ادر اذ كان بين الادرة الار
 همزه نك فختى و رانك تشديد ببله جماع ايمك نقول ارها و ارها را من الباب الاول المير ميمك كسرى و همزه نك
 فختيله كثير الجماع اولان كسنة الا زر همزه نك فختى و زانك سكوفيله قوت معناسنه و بارى تعالينك اشديه زرى
 ديدكى قولنده ظهري معناسنه در و كوكلك ايشى باغلندى ريمعقد از معناسنه الموازرة معاونت ايمك نقول
 ازرت فلان اى عائنه و العامة نقول و ازرت الا زر همزه نك كسر ببله چار ديد كارى نسنه كدافى اور تورلر تذكىرى
 و تا ينى جائردر الا زرة بمعا ك بقال للوساد و سادة الا زرة الفك مدى زانك كسر ببله جمع قلنى در الا زر فختينله
 جمع كثر تيددر مثل حمار و اجرة و حمر المير ميمك كسر ببله و زانك فختيله از معناسنه در كقولهم ملحف و ملحف
 و مقرر و قرام و ملحف و مقرر دخی چار اشب معناسنه در التا زير على وزن التكريم از اريدرك التا زير فختينله
 و زانك ضمى و تشديد ببله از اركيمك نقول ازرت تا زرا و تا زراوت قالننوب يرى برينه و صار مشر ماغده در برلر
 بقال تا زرا نبت اذ التف و استند الا زرا از اركيمك الا زرة همزه نك كسر ببله و زانك سكوفيله بر نوع از اركيمك
 نقول اتر ازرة حسنة مثل الجلسة و الركبة از رالفك مد ببله و زانك فختيله اسم اجمى در الاسر همزه نك فختى
 و سبنك سكوفيله بر نسنه يى صرمه بعلق بقال اسر قتيه يا سره اسر امن الباب الثانى شده بالاسار و قتب دوه
 سمرينك اغا جنه ديرلر و بقال هذا الشئ لك باسر اى بقدره بلى بجميه بلى بقال هذا لك برتمه و رمة زانك ضمى
 و ميمك تشديد ببله شول ايب در كه طوارك بويته باغلر و خلق معناسنه ده كاور بقال اسره الله اى خلقه
 و شد دنا اسر هم اى خلقهم الاسر همزه نك كسر ببله صرم قد معناسنه و صرم دوال يعنى اوزنكى بغلد قلىرى
 قايشه ديرلر و بوسيدن اسيره اسير ديرلر زير ازمان اولده اسير طوئلد و غنى زمانه صرمه بعلق نور ايدى پس
 هر طوئلن كسنة به اسير ديد ببلر اكر چه صرمه بعلقناز ايسه ده الاسر همزه نك فختى و سبنك سكوفيله و الاسار
 همزه نك كسر ببله بعلق بقال اسرت الرجل اسر و اسار امن الباب الثانى الاسير و الماسور اسير اولمش كسنة
 الاسرى همزه نك فختى و سبنك سكوفى والفك قصر ببله اسيرك جمى و الاسارى همزه نك ضمى والفك قصر ببله
 كذلك جمع در الاسيسار اسير اولمق بقال استا سرائ كن اسير الى الاسر همزه نك ضمى و سبنك سكوفيله افشان
 يولى طوئلن احتباس بول معناسنه حصر ديد كارى كى غايطك احتباسنه بقال اسر الرجل يوسر اسر الماسور
 ميمك فختى همزه نك سكوفيله افشنى حبس اولنان كسنة عود اسر شول اغا جدر كه حبس بولى اولن كسنة نك
 قارى اوزن قورلر الاسرة همزه نك ضمى و سبنك سكوفيله جماعت بقال هم اسرة فلان اى رهطه لانه يتقوى
 بهم الاشر فختينله حرون اولمق بطر معناسنه بقال اشريا شراشرا من الباب الرابع اذ بطر الاسر همزه نك فختى
 و سبنك كسر ببله حرون معناسنه الاشران همزه نك فختى و سبنك سكوفيله بمعناه الاشارى همزه نك فختى
 و اخرند الفك قصر ببله اشرا نك جمى در سكر ايله سكارى كى المشير ميمك كسرى و همزه نك سكوفيله حرون
 اولان طوار بقال ناقة ميشير و جواد ميشير مذكرى و مؤنثى برابر در تا شير الاسنان ديشلرى كسكن ايمك
 المؤشر ميمك ضمى و همزه نك فختى و سبنك تشديد ببله و فختيله كسكين اولان نسنه بقال الجعل مؤشر العضدين
 يعنى جعلك قوللرى كسكين دره جعل حيك ضميلة و عين مهملة ايله شول بوجهك ديرلر كه نجاست يوزلر زير انوك
 قوللرينك اوجى دست اركى در الاشر فختينله الاشر همزه نك ضمى و سبنك فختيله ديشك كسكين مثل سطب
 السيف و سطب و سطب شين معجه نك ضميلة قايچك يوزنده اولان جوهر لرى دروفى المثل اعيننى يا شرف كيف
 بدر در و در داللك ضمه ل ايله ديش بى تى در برلر منبت اسنان معناسنه يعنى يتشمش جوان ايكى عاجز اولدم
 پور ايكى قنده قالدى الاشر و كذلك فختينله ديش كسكى الاشر همزه نك فختى و سبنك سكوفيله اغاچ كسبك بقال

ازر

اسر

اشر

اشرت

الحشبة بمشار المشمار ميمك كسرى وهزمه نك سكونيله اغاج كسجك الت يحقي معناسنه الاشرة هزمه نك فخي
ومد به وشبك كسر به كسلس ماشون معناسنه عيشة راضية كى مرضية معناسنه الاصر هزمه نك فخي
وصادك سكونيله حبس ايمك يقال اصره يا صره اصر اذا حبسه واموى ايتدى صرافيق معناسنه ده كور
يقال اصرت الشى اصر اذا كسرت الاصرة هزمه نك فخي ومد به وصادك كسر به شول نسنه در كه سنى بر كسنيه
ميل ايتدى قرابت نسنيه وقرابت صهره كى يا خود انعام واحسان كى يقال ما يا صرى على فلان اصره اى ما
يعطى قرابة ولا منه المأصر ميمك فخي وصادك كسرى وفخيله اسم مكان لمأصر ميمك وهزمه نك فخي ومد به
مساجد وزنى اوزن جمى وعامه مغاصر ديرل الاصر اهره نك كسرى وصادك سكونيله عهد معناسنه وكنه
ذنب معناسنه واغلق ثقل معناسنه الاصر هزمه نك كسرى ابله والاصر هزمه نك فخي ويانك سكونيله شول
قصه ايه ديرل كه حشبه نك اشغه سنه بغلر قازغه بند ايتم كچون واصار اوت دى ديرل حشبه نك معناسنه الاصر
ضمينه اصر ك جمع الاياصر على وزن المساجد ايصرك جمع در الما اصر شول قو كشيدير كه زياده قريابوله يقال
هو جارى مواصرى اى اصر ايتنه الى جنب اصر ايتنى واصار جادرا نكنده ولان قصه ايه ديرل ته ان كدى
الاىصر هزمه نك فخي ويانك سكونيله اوت حشبه نك معناسنه يقال لفلان محش لايجز ايصره اى لا يقطع
حشبه المتأصر ميمك ضمى وتانك وهزمه نك فخي ومد به قو كشى ولان كسنيه يقال ثم حى متأصرون اى
مجاورون الاصر هزمه نك فخي وصادك كسر به متقارب معناسنه الاطر هزمه نك فخي وطانك سكونيله راي
اكوب قورمق نقول اطرت انقوس اطرها طر من الباب الثانى اذا حنبت ها وطر اوقك كزينه سكر صار مغد ديرل
يقال اطرت السهم اطرا التا طر فختينله وطانك ضمى وتشديد به مقيم اولق يقال تطرت تاطر اذا قامت فى بيتها
وتاطر كوندركل كه دى ديرل يقال تاطر الرخ اى تلى الاطر هزمه نك كسر به لك قصيفى خشبة انخل معناسنه
واطر الحافر شول قلاره ديرل كه انك طرفى اوزن دورا تيشدر واطر الشفه دى بوندن ما خود در اغرك
اطر افند ولان قلار معناسنه وبالجملة هر نسنه كه بر نسنه دى دورا بليه اكا طار ديرل الاطر هزمه نك ضمى وطانك
سكونيله شول سكر در كه اوق كزيتك التنه صار لور يارلسون دي وواطره شول علاجه ديرل كلى قانله
قار شدروب جناق فانغن انوكه اصلاح ايدرل الاطر هزمه نك فخي وطانك كسرى ومد به كناه ذنب معناسنه
يقال اخذنى باطير غيرى الاطر هزمه نك فخي وفانك سكونيله دوه زجت چكوب اقلد قدن صكره سهرمك يقال
افر البعير اى افر افر من الباب الرابع الاfran هزمه نك فخي وفانك سكونيله برلفطدر كه اشراته تبعيته استعمال اولور
يقال رجل اشران افران اى بطر يعنى حرون در الافور ضمتينله زياده سكرتلك يقال افر افر افر من الباب
الثانى اذا استدار احضار واحضار حاء مهمله وضاد معجه ايله قاتى سكرتلك وافور خد متد چاپك اولغه دى
ديرل يقال افر الرجل اذا خف فى الخدمة الميقر ميمك كسر به شول كسنيه در كه خد متد چاپك اوله افر ضمتينله
بريك ايدرل الاكره فختينله اكارك جمع در كوي كه تقدير اكارك جمع در هزمه نك مد به الاكار هزمه نك فخي وكافك
تشديد به انجى بذر ك معناسنه الاكره هزمه نك ضمى وكافك سكونيله چوقر حفره معناسنه يقال تا كرت كرا اذا
حفرت حفر المموا كره ميمك ضمتينله مزاعت طر بقيه بر كسنيه يرويمك مخاره معناسنه الاكره هزمه نك فخي
وميمك سكونيله امورك مفردى در حال معناسنه يقال امر فلان مستقيم وامون مستقيمة وامر بيورمق
معناسنه ده كور تقول امرته بكذا امر الاوامر فختينله امرك جمع در وامر بر نسنيه چوق ايتك المأمورة چوق
اولمش نسنه وفى الحديث خير المال مهرة مأورة وسكة مأورة ومه ميمك ضمتينله ديشى قولن كره اسب ماده
معناسنه وما مون اولادى ونسلى چوق ديكدر وسكه سين مهمله نك كسر به تازه ديكلمش خرمالغاجى

اصر

اطر

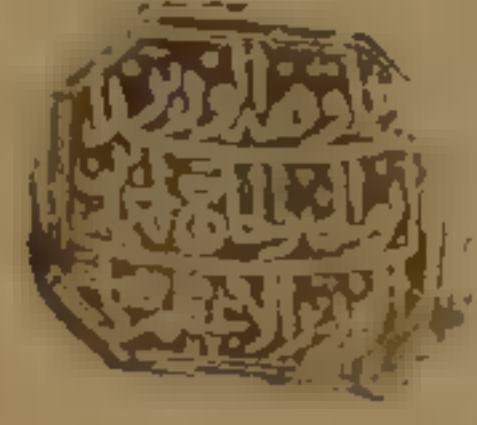
اقر

اقر

اكر

اكر

ومايون اصلاح اولان خرمالغاجى اركك خرما اصماغله ابو عبيد ايتدى بوحد بشه ما مون نكثير معناسنه
اولان امر دن در ز برامرته مدله وامرته مد سز نكثير معناسنه لغتدر ولور باب رابعدر كشرت معناسنه در پس
علمته واعلمته غلبندن اولور امرله ايجار ك مثلى ابو عبيد رايي اوزن يعقوب ايتدى بونى ابو عبيد غيرى
دخس يوقدر و ابو الحسن ايتدى امر ماله ديرل باب رابعدر مالى چوق اولدى معناسنه وامر القوم ديرل قوم
چوق اولدى معناسنه وامر الله ماله ديرل مدله چوق ايتدى معناسنه بو تشديد به حذبت شريفه مهره
مؤمردنك كركدى ما مون واقع اولدى مايون يازدواج انجون در وقوله تعالى امرنا متر فيهاى امرناهم بالطاعة
فمعصوا يعنى بارى تعالى نك بو قولنده امر بيورمق معناسنه در كشرت معناسنه دكلد روقد بكون من الامارة
يعنى كاه اولور امر امير املق معناسنه دى كور يقال امر وامر عليه اذا كان واليا و كان سوقه وسوقه سبتك ضمتينله
ز يدست اولوب خد متكار اولان كسنيه كه حجب الامور ديك ولور و امر باب رابعدر اشد معناسنه دى كور
يقال امر امره يا امر اى استند الامر هزمه نك كسرى وميمك سكونيله اسمدر شدد اولق معناسنه ومنه قوله
تعالى لقد جئت شيئا امراى شدد اوقيل يعنى عجب الامرة هزمه نك فخي وميمك سكونيله بر حال ديك اولور
وقولهم لك على امره مطاعة معناه لك على امره اطيعك فيها يعنى سنكچون بند بر حال واردر كه بنم اول حالته بناء
سكطاعتم مقرر در كه بو بناء مره در امر دن ولا نقل امره نكسر الهزمه انالا مرة من الولاية يعنى كسر هزمه ابله ويحق
بكلك معناسنه كور الايجار بر نسنيه چوق ايتك يقال امرت بالمد وامر الله ماله على ما امر الا ميمك هزمه نك فخي وميمك
كسر به امر صاحبي اولان كسنيه يقال امر يا من الباب الاول وامر يا من الباب الخامس اذا صار امير الاميرة
هزمه نك فخي وميمك كسر به اميرك مؤنث الامرة هزمه نك كسرى وميمك سكونيله مصدر در برك اولق معناسنه
التأمر على وزن التكرم بك ايتك المؤمر ميمك ضمى وهزمه نك فخي وميمك اخيرك فخي وتشديد به بك اولان
كسنيه يقال هو امير مؤمرا ميمك ضمى وتشديد به مسلط اولق يقال تأمر عليهم اى تسلط
المؤامرة مشاها ايتك يقال امرته فى امرى مؤامرة اى شاورته والعامة تقول وامرته الا ايتام امرى قبول ايتك
يقال امرته فامر الامر يعنى اكبيور دم اول دى سو رغي قبول ايتدى و ايتام قصد ايتكه وهت ايتكه دى
ديرل يقال ايتروا به اى هموا به وتشاور وافيه الاستيثار مشاها ايتك التأمر على وزن التباعد كذا مشاها
ايتك معناسنه الاماره الامارة بفخ الهمة فيهما وقت وعلامت معناسنه در الامر فختينله شول اوفق
طاشلردن ديكلى علامتله در كه حرك الرده اولور الامرة كذلك فختينله واحدى علامت طاشى معناسنه الامر
هزمه نك كسرى وميمك فخي وتشديد به ضعيف الرأى اولان كسنيه الامرة كذلك هزمه نك كسرى وميمك
تشديدى وفخيله بمعناه يقال رجل امر وامر اى ضعيف الرأى يا تمر كل احد يعنى هر كسك بيورغن طو ترامع
وامعة كى وامع شول كسنيه در كه هر كى كور سه سنوكه جدينى معك معناسنه وامر كذلك قيون قوزيسنك
كوچوكنه ديرل مؤنث امره كور يقال ماله امر وامر اى شى الاوار هزمه نك ضمى وواوك تخفيفيله اتش حرارتى
وكوش حرارته وصومر لوق حرارته دى ديرل واور برصونك اسيدر الاهرة فختينله واسپانى متاع البيت
معناسنه الاهر فختينله والاهرات اهر تنك جمع الاهر هزمه نك فخي ويانك سكونيله ذكر الت رجل معناسنه
وارجماع ايتك معناسنه ده كور يقال اهر اهر اهر اذا اجامعها و اهر شمال به دى ديرل هيرد بركرى كى الاير
هزمه نك فخي ومدى ويانك ضمى ايله ايرك جمع الايور ضمتينله كذلك ايرك جمع الايار هزمه نك فخي ومد به كذلك
ايرك جمع در التلمر معناسنه الايارى هزمه نك ضمى ويرانك كسرى ويا اخيرك تشديد به لى بيوك كسنيه عظيم
الذكر معناسنه الاير هزمه نك كسرى بيله شمال بلى يقال اير و اير كسر الهمة وفختها كى يقال هير وهير بود ذكر اولان فرا

بار

بهر

بهر

بهر

بهر

زوانی دره بعضی را بیدار می آید و همزه نك كسر به راسی بلك اسمی در ریم حان معناسنه اواردن مأ خود در همزه نك
ضمیمه كه اوارود اسپسینه دیرلرته كم الان مروا یتدی و او ك ما قبلی مكسور و او لمین یا یه قلب اولمشدر فصل
الباء البئر بانك كسری و همزه نك سكونیله قیو چاه معناسنه الابور همزه نك فحی و بانك سكونیله و همزه نك بانك
ضمیمه بئر ك جمعی قلنی الابار همزه نك فحی و بانك سكونیله افعال وزنی اوزن ك ذلك بئر ك جمعی در الابار همزه نك
مدی و بانك فحیله احاد وزنی اوزن ك ذلك بئر ك جمعی در قیولر معناسنه بود ذكر اولنان بعض عربك لغی در
همزه نك قلب مكان ایتكه البئر بانك كسر به فعال وزنی اوزن بئر ك جمعی كثری البئر بانك فحی و همزه نك
سكونیله قیو قازمق بقال بارت بئر اذ احفرها البئر بانك فحیله ك ذلك ذخیره طوطوق معناسنه ده كا و رابوز بد
ایتدی بئر ك بشورمك ایچون چقور قازمغه دخی دیرلر بقال بارت بئر اذ احفرها البئر بانك فحی و همزه نك
بورة لطفه فیها ان معناسنه كه اره همزه نك كسر به اتش ایچون قازان اوجا قدر البورة بانك ضمی و همزه نك
سكونیله قازان چوقر حفره كبی دروزنا و معنی البئر بانك فحی و همزه نك كسری و مد به فعلیه وزنی اوزن ذخیره
معناسنه الابئرا فاعال وزنی اوزن ذخیره طوطوق بقال ابتأرت الشی اذ اخرته البئر بانك فحی و بئرا بانك
سكونیله برنجی جانورلر دن شول جانور در كد ارسلا نله خصوصت ابدر البئور ضمیمه بئر ك جمعی البئر بانك فحی
و بانك سكونیله تمام اوزان اول كسبك معناسنه بقال بئر ت الشی بترامن الباب الاول الابتأرت كسلك انقطاع
معناسنه البئر كسكن قلی سیف قاطع معناسنه و ابتر شول كسینه یه دیرلر كه اذ كد نجه او غلی قالمیه و ابتر هر
نسینه یه دیرلر كه انده خیر اولیه الابتر همزه نك فحیله قویروغی كسلكش مقطوع الذنب معناسنه البئر بانك فحی
و بانك سكونیله قویروغی كسلك بقال بئر بئر بترامن الباب الرابع البئر بانك ضمی و بانك فحیله بئر ك ضمیمه یه
قویروغی معناسنه و فی الحدیث ما هذه البئر و خطبه بئر شول خطبه یه دیرلر كه اولند حمله و تصلیه اولیه
الابتئران همزه نك فحی و بانك سكونیله مركبدن و عبیدن عبارت در و بونلر ده خیر از اولد غنه بئرا بونلر
ابتر دیرلر الابئران همزه نك كسر به ابتر قلیق بقال ابتر الله ای صیره ابتر الابا تر همزه نك ضمی و بانك كسر به
شول كسینه در كه رحمی قطع ابلیه البئر یه بانك ضمی و بانك سكونیله و بانك كسری و بانك و تشدد به
زید بلر دن بطائفه نك اسمی در كه مغیره بن سعد نسبت و لنورلر كه انوك لقبی ابتر در البئر بانك فحی و بانك كسر به
برلفظدر كه كثر محله كثره تبعیله استعمال اولنور بقال كثیر بئر و كا اولور كه مستقلا دخی استعمال اولنور
البئر بانك فحی و بانك سكونیله بئر نك جمعی در كوده ده چقان اوفاجق چبانلر معناسنه و بئر و بئر و كوده ده
چبانققلر چقمغه دخی دیرلر بقال بئر وجهه بئر من الباب الاول و بئر من الباب الرابع و بئر بئر من الباب
الخامس فیها ثلث لغات و بئر اوفق قیولر دخی دیرلر كه صوی یقین اوله البئور ضمیمه جمعی قیو جقار معناسنه
البئور ضمیمه بئر ك جمعی در ك ذلك چبانلر معناسنه البئر بانك فحی و بانك سكونیله بئر و بانك كسری و بانك كسری
وزن التكرم چبان كتورمك بقال بئر جله اذ انقطعت و شقظ نونله و فانك ضمی و تشدد به بئر و كا بزر
نسینه چقار مق البئر بانك ضمی و جمبك سكونیله شروا مر عظیم و فرا یتدی البئر بانك فحی و جمبك كسر به
برلفظدر كه كثره اتباعه استعمال اولنور بقال كثیر بئر البئر بانك فحی و بانك كسری و بانك تشدد به بلال
دواهی معناسنه البئر بانك ضمی و جمبك سكونی و بانك تشدد به بلال بئر بانك فحی و بانك كسری و بانك كسری
ابله قاری كبی و غیری قافك ضمیمه معروف قوشدر البئر فحیله كو بلك چقوب یوكسك اولمشدر بحیثیله كه
دبی قال اوله خروج السره معناسنه الابجر همزه نك فحی و بانك سكونیله شول كسینه در كه كو بی چق اوله البئر
بانك فحی و جمبك سكونی و الفك مد به كو بی چق اولان عورت البئر بانك ضمی و جمبك سكونیله جمعی كو بی

چشم اولان كسینه لر معناسنه و قولهم افضبت الیک بحری و بحری یعنی جمعه عینی سكا كشف ایتدم و عجر
عینك ضمیمه قونی بو كو ملی و قونی بیوك اولان كسینه لر اعجرك جمعی در بزر ك شكم و شكم پر كه معناسنه و فی المثل
عیر بحیر بحیره نسبی بحیر بحیره یعنی عیملو كسینه عین اوندب ابلا ری قندی و بعضی را یتدی بحیر كه مكر ذكر
اولندی ابكی كسینه نك اسیدر ان بحیره بانك ضمی و جمبك سكونیله پر كسینه نك اسیدر كه طایف و لا یتنه شراب
ضمیمه معروف در حار معناسنه البئر بانك فحی و بانك سكونیله در یاكه رك مقابیلدر بعضی را یتدی بحیره بحر
دیرلر واسع اولوب درین اولد و غیچون كه بحرك مأ خدا اشتقاقی شق معناسنه در الابجر همزه نك فحی و بانك
سكونی و بانك ضمیمه بحرك جمعی در كدر معناسنه البئر بانك كسر به ك ذلك بحرك جمعی در البئر همزه نك ذلك
بحرك جمعی در و هر نهر عظیم بحر اطلاق اولنور و یوكسك دخی بحر دیرلر فرس واسع البحری معناسنه
و حدیث شریفه طلحه نك فرسی حقه ده ان وجدناه بحر ایور لشدرو ماء بحر دیرلر احو معناسنه الابحار
همزه نك كسری و بانك سكونیله صواحی اولمق بقال بحر الماء اذ المبحر و البحار ذكر سفرن ایتكه دخی دیرلر بقال بحر
الرجل اذ اركب البحرین بحر شول یوفقه بلوتلر در كه یای ایلرندن مقدم ظهور یابدوب یوكسك طور و رحاء
مهمله و خاء معجمه ابله استعمال اولنور البئر بانك فحی و بانك سكونیله شهر بله معناسنه بقال هذه بحر تنای
ارضنا و بحره اشكان معناسنه دخی كلور بقال لقیته بحره بحره ای بارز نالیس بنی و بنه شئی و بحره صاد
مهمله نك فحی و خاء مهمله نك سكونیله پرده سز معناسنه در بحره و بحره ابكسی دخی لا یتصرفلر در و بحر یار مق
و یرتق معناسنه ده كلور بقال بحرت اذن الناقه اذ شققتها و اخر قتها من الباب الثالث و بحر حرك عمقه دخی
دیرلر الباهر شول قانه دیرلر كه قرمز بلغی خالص اوله و با حرا حقی معناسنه دخی كلور البئر بانك فحی و بانك
سكونی و بانك تشدد به بله بمعناه بقال دم با حرا حقی و بحرا بی شوره منسوب اولنه دیرلر كه اكبحرین دیرلر یزیدی
ایتدی قیاس بوابد بكه بحری دیرلر و لكن بحره نسبت مشبه اولمشون دیو بحرا بی دیرلر البئر بانك فحی
و بانك كسر به شول ناقه در كه قولانی علامت ایچون كسلكش اوله و اول شول ناقه در كه سیاه نك یاوریسی در
وسایه شول ناقه یه دیرلر كه اون دفعه طوغور مش اوله و اونی دخی دیشی طوغور كه بومقوله ده بی زمان
جاهلیته از ایدوب قوللر زدی و بحیره انوك صكره طوغور یاور بسیدر كندی دخی اناسی كبی از ایدوبلر دی البئر
فحیله و بانك ضمی و تشدد به بله و غیری خصوصه درین اولمق البئر فحیله برنسینه دن خوف ایدوب
مخیر اولمق و بحر زیاده صوصمه دخی دیرلر بحیثیله كه صوی ایچوب قانیله بقال بحر الرجل بحر من الباب الرابع
اذ التحیر من الفزع و بقال بحر ایضا اذ الشد عطشه فلم یرو من الماء و بحر ك ذلك بر صه دیرلر كه دوه یه عاش اولور
بقال بحرت الابل البحران بانك ضمیمه و بانك سكونیله خسته یه حادث اولان تغیره دیرلر كه طبیب و لا یتلر استعمال
ایدولر یقولون هذا یوم بحر ان معناسنه استعمال اولنور بقال هذا یوم
یا حوری علی غیر القیس كویا كه با حور نسبت اولنور الباهر علی وزن الصابون و الباهر علی وزن
العاشوراء بالالف الممدودة و توزیمه اولان غایت اسی كونه دیرلر و بونلر ك جمله سی كلام مولددر البئر بانك
ضمیمه و بانك سكونیله و بانك ضمیمه فلفل وزنی و وزن قصیر اولوب اعضاسی ری برینه قریب اولنه دیرلر و بحیره
دخی دیرلر بحیره بحیره دن قلب اولنقله و بحیر بر قیبه نك باباسی اینه دخی دیرلر كه طی قیبه سنیدن در و اول
بحیر بن عتود بن غیر بن سلمان بن ثعل بن عمرو بن العوث بن جلم بن دین طی در البئر علی وزن الد حرجه
ایر مق نقریق معناسنه البئر علی وزن التدرج طاغلق و اولمق بقال بحرت الشی فبحیر ای بد و ففتبد
و فرا یتدی بحیر الرجل متاعه دیرلر و بعثر الرجل متاعه دیرلر اذ فرقه و قلب بعضه علی بعض یعنی بری اوزر نه

بحر

فوندرسه وسود کسکه دخی دیرل بقال بحر اللبن اذ انقطع و تحب یعنی دانه اولسه ابو الجراح ایتدی بحر
 الشی و بعثته دیرل جنانی استخراج ایدوب کشف ایسک البخار بانک ضمیمه شول نسبه درکه تنون کی صونک
 یوزنه قالفار بخور بانک فخی و خانک ضمیمه شول نسبه که انوکله بخور لوزلر الجز فختینله اغرقو تقدر بقال
 بحر فقه من الباب الرابع الانجر همزه نك فخی و بانک سکونیه اغزی قوقن کسکه کنده دهان معناسنه البحر
 فختینله و خانک ضمی و تشدید یله بخور لوق رایحه طیبه کسب ایتک معناسنه نبات بحر بانک فخی و خانک
 سکونیه اق بلونلر درکه یوفقه اوله و حاء مهمله ابله دخی لغت در التبحر علی وزن التدرج صائی صائی یوریک
 بقال فلان یس البحریه یعنی صالترق یورره مپس سین مهمله یله صائی یوریکه دیرل البدور ضمیمه سرعت
 ایتک بقال بدرت الی الشی ابدر الیه بدور ای سرعت المبادرة میمک ضمی و دالک فختیه کذلک سرعت ایتک
 بقال بادرت الیه التبادر تانک فخی و دالک ضمیمه سرعت اید شمک بقال تبادر القوم اذ اتسار عوا الابدار علی وزن
 الاقتدار برنسینی سرعتله الموق بقال القوم ایدر و السلاح اذ اتسار عوا الی اخذه البدر بانک فخی و دالک
 سکونیه ایلک اون دور دخی کیجه یواصل اولانی بقال لیله البدر لیلله تاریخ عسرة و بدردید یلر کونشه مبادرت
 ایتد کیچون کویا که خروجنه کونشک غرونه توقفا یتز بعضیلر ایتدی بدن تمام اولد کیچون بدردید یلر الابدو
 همزه نك کسر یله ای ایدنه داخل اولمق بقال ایدر نا فخن مبدرون ای طلع لنا البدر ویدر بر موضعک اسمی در
 تذکیری و تانی جانی ژدرو بواصلند برصویک اسمی دروشعی ایتدی بدر برقیونک اسمی درکه بدر اولد کسکه نك
 ایدی و یوم البدر بد کیری بو معنادن ما خودر البدره بانک فخی و دالک سکونیه اوغلاق در بسنه دیرل زیا
 اوغلاق امرکن در نیسی چقار سه ل سود ایچون قلسلر سکوه دیرل سین معجه نك فختیه و کافک سکونیه و یاغ
 ایچون قلسلر عکه دیرل عین مهمله نك ضمی و کافک تشدید یله و فخن اوغلاق در سین مده دن کسکه قدن
 صکره چقار سه ل سود قوما ایچون قلسلر بدن دیرل و یاغ قوما ایچون قلسلر مسأ دیرل سیمک کسری و سین
 مهمله نك سکونی و همزه نك فختیه و دال مهمله ابله و فخن طوقلی اولسه چقاران در بسنه یاغ قوما ایچون و طب
 دیرل و اوک فخی و طاء مهمله نك سکونیه و یاغ قوما ایچون فخی دیرل نونک کسری و حاء مهمله نك سکونیه و بدن
 اون بیک در همه دخی دیرل وزیاده کورن کوزه دخی عین بدن دیرل بقال هذه عین بدرة ای تبدر بالنظر الیه
 و بقال تامة کالبدرو صاحب مهذبک بدنی چشم پرکوسته تفسیر ایتسی غالباً بو معنادن ما خودر المبادرة
 حوت و غضب بقال اخشی علیک بادرتی حدته و بادن برنسینه بدیهه اولمغه دخی دیرل البوادر شول یرمز
 حالتلر درکه غضب جالند ظهور کور بقال بدرت منه بوادر غضب ای خطا و سقاطه عند ما احتدی یعنی اندن
 حالات قبیحه ظهور کدی غضب و حدت جالند و بوادر بیونله و موزیننده اولان انه دخی دیرل کرک انسانده
 کرک سایر حیوانده اولسون البدر بانک فختیه و یا نك سکونیه جعفر وزنی اوزن خرمن دو کدکاری یر
 البدر بانک فخی و ذال معجه نك سکونیه تخم و تخمی ائکه دخی دیرل بقال بدرت البدر ای زرعتی من الباب الاول
 و بدر هر جنبه طاعلق محلدن دخی استعمال اولنور بقال تفرقت ابله شذر بدرا اذ تفرقت فی کل وجهه و شذر
 دخی سین معجه نك فختیه و ذال معجه نك سکونیه کذلک طاعلق معناسنه و شذر انجودانه سنه طلاق اولنور
 بدرت تخم دانه سنه طلاق اولند دخی کی غالباً طاعلق معناسنه بونلردن انتقال اولنور و بدرا اتباع طریقیه دخی
 استعمال اولنور فر ایتدی کثیر بدیرل بشیر بد کیری کی بالغت اوله یا خود لافعه اوله و لافعه لامک ضمی و ثاء
 مثلثه نك سکونیه و عین معجه ابله دل پلتک اولمق معناسنه التبذیر نکریم وزنی اوزن مالی بیوجه طاعلق التبذرة
 تانک کسری و بانک سکونیه زیاده مسرف اولان کسکه بقال رجل تبذرة ای یبذر ماله و یفسده البذور

بانک فخی و ذالک ضمیمه اسراری فاش ایدن کسکه البذر ضمیمه جمعی بقال قوم بذر کما یقال صبور و صبر بذر
 بانک و ذالک فختیه و تشدید یله برصویک اسمیدر ته کم شاعرک بو شعر نه واقع اولمشدر سقی الله امواها عرفت
 مکانها جابا و ملکوما و بذر و لغمر اکد بونلر جمله مکمه مشرفه نك قیولر نك اسمیدر حر سها الله تعالی الابد عرار
 طاعلق بقال ایدر و ای تفرق و او انک صکره مسنه دخی دیرل بقال ایدر عرت الخیل اذ ارضت تبادر شیاً تطلبه یعنی
 برنسینه ی طلب حینده ات قلعنک بو یله دیرل و بو ابو السید عروابی در البدر بانک کسر یله ایلک ایتک که
 عقوقک مقابلیدر و مطیع اولمغه دخی دیرل بقال فلان یر خالق و برینده صادق اولمغه دخی دیرل بقال یر
 فلان فی عینه ای صدق و حج مقبول اولمغه دخی دیرل بقال بر حجه بفتح الماء و بر حجه بضم الباء و بقال یر الله حجه
 بر بانک کسر فی هذا کله التبر فختینله و و لک ضمی و تشدید یله طاعت ایتک البره بانک فختیه مطیع اولان عورت
 یقال الام برة بولد هالمبره فختینله کذلک ایلک ایتک معناسنه بقال بررت والدی ابره بر بانک کسر الی بانک فختیه
 ایلک ایدن کسکه و بر صحر معناسنه ده کور که بحرک مقابلی در البار معناه بقال انابره و بار به ای محسن الیه
 الا برار همزه نك فختیه برک جمعی در بانک ایدر یحیلر معناسنه و فی المثل لا یعرف هرا من برای لا یعرف من بکره
 من یرم و ابن الاعرابی ایتدی هر قیونی دعوت ایتک و بر سور مکر البره فختیه بارک جمعی الا برار همزه نك کسر یله
 حقی قبول ایتک بقال ابر الله حجه و ابرار عالی اولمغه دخی دیرل بقال ابر فلان علی اصحابه ای علاهم و ابن السکیت
 ایتدی ابرار به داخل و لمقدر یقال ابر فلان اذ ارب البر الیه بانک فخی و و لک تشدید یله صحر معناسنه البراری
 بانک فخی و راء ثانیه نك کسر یله جمعی صحر ال معناسنه البریت بانک فخی و و لک کسری و تشدید یله فعلیت و زنی
 اوزن صحر معناسنه و قتا که یاسا کن قلند یسه هاتیه منقلب اولدی عفریت و عفریه کی البرار بیت بانک فختیه
 جمعی در صحر ال معناسنه برة بانک فخی و و لک تشدید یله برک اسمیدر معرفه در یعنی احسان معناسنه علم در
 و بره بنت مرتیمک همشیره سیدر که تخم مراوغلی در و بره نضر بن کنانه نك والده سیدر البره بانک فخی و و لک
 سکونیه عر عه و زنی اوزن اوزن معناسنه و حین غضبه اولان کلام معناسنه در بقال یر رفهو و برار مثل تر رفهو
 ثنار البر بار بانک فخی و و لک سکونیه غصبله نکل ایدن کسکه و ثنار ثاء مثلثه ابله کثیر الکلام اولان کسکه بر
 جعفر وزنی اوزن بر طائفه نك اسمیدر البر ابره باء اولینک فخی و ثانیه نك کسری یله جمعی در اخر نه ها عجمه ایچون
 و نسبت ایچون داخل اولمشدر د پارسک هاینی حذف ایدر سن البر یر بانک فختیه و و لک کسر یله اراک دید کاری
 اغاجک میوه سیدر البر برة بانک فختیه بر یرک واحدی و بر یره نسا طائفه سندن بر نك ایدر البر بانک ضمی
 و و لک تشدید یله بغدای البره کذلک بانک ضمیمه واحدی و سببویه ایتدی برار و زنی اوزن جمع اولنق جائز
 د کدر و مبرد جائز در بدی قیاسه بناء البر بور بارک ضمیر یله شول نسبه در که بغدای دن چکر ل عامه عریف
 ایدوب بلغور دیرل و بو مقامه صاحب صراح بر بوری کند پانء خشک ابله تفسیر ایتشدر البر یر بانک فخی
 و و لک سکونیه تره تخمی و تره امثالنک تخمی و بر یاغنه دخی اطلاق اولنور و عصا یله اورمغه دخی دیرل بقال
 یرن بالعصا اذ اضربه بها البر بانک کسر یله افصح در تخم معناسنه الا برار همزه نك فختیه استه فاند قلمری
 حواجدر که لذت و یرسون دیو قاترل یر کی معدنوس کی بونلره بکر نه که وار یسه البیزر بانک فخی و یا نك
 سکونیه جعفر وزنی اوزن قصار تو قمی البیازر بانک فختیه قان اغاچ لر عصی صحام معناسنه البیازر بانک فختیه
 و یا نك سکونیه یاز یازک معری در که یاز یاز طوغنی دیمکدر یاز دار معناسنه البیازر بانک فختیه
 ضمی و سینک سکونیه خرما قورغی که اولنه طلع دیرل طاء مهمله نك فخی و لامک سکونیه اند صکره خلال دیرل
 خاء معجه نك فختیه اند نصکره بلج دیرل بانک فختیه و حاء مهمله ایله اند نصکره بسر دیرل اندن صکره و طب دیرل

اندن صکره قدر دل و بسر مغول از صویدیر که حدیث العهد اوله مطر له یعنی یغمر و یغما غله ظهور کاهش را له
 البسار بانک کسر بله جمعی رخ و رماح کی البسرة بانک ضمی و سبک سکونیه بسره و احدی کونشه دخی اطلاق
 اول نور اول طلوع غده و شول اوت دخی بسره دیر که دخی کالن بولما مش اوله که اوتک ابتدا یردن چقنه بارض دیرلر
 ضاد معجه ایلله اندن صکره جمیم دیرلر جمیم مفتوحه ایلله اندن صکره بسره دیرلر اندن صکره صمعدیرلر صا
 مهمله نك فخیله و عین مهمله ایلله اندن صکره حبشش دیرلر البسرات و البسره جمی الالبسار همزه نك کسر بله خرما
 قورق اولق بقال البسر النخل ای صار ما علیه بسره و ابسار کی در یاده اوتو و رتغه دخی دیرلر بقال البسر المركب
 فی الجرای وقف التبسر علی وزن التکریم طلب ایتک بقال البسر ته ای طلبته البسر بانک فخی و سبک سکونیه
 كذلك برنسنه بی بی محل طلب ایتک بقال البسر الرجل الحماة بسره اذا طلبها فی غیر موضع الطلب و حیاتی اولردن اول
 صمقم و بسره نلومک سودی او بفرزدن اول اچور مکه دخی دیرلر و بسری نیدنی غیر ایلله خلط ایتکه دخی دیرلر
 و فی الحدیث لا تبسروا ولا تجروا و تجر ما نك تجیر یعنی تقلز نیدنه برقیق درو بسره ناقه یه جماع ایتکه دخی دیرلر
 ناقه نك تمام استهاسی یو غکن بقال البسر الفعل الناقه اذا ضربها من غیر ضبعه و ضبعه ضاد معجه و باء موحد
 ایلله جماعه استهاسی و لوق الالبسار بمعناه بقال البسر الفعل الناقه البسور و تحتینله یوزی برنسنه دن دورمک بقال
 بسره الرجل وجهه بسور من الباب الاول اذا کاع و عیس بقال البسر و بسره الباسور علی وزن الصابون یرعلت درکه
 مقعدده و برننننن اولور البواسیر جمی البسرة و تحتینله و البسر کذالك انسانک ظاهر بدنی و بشرة الارض
 یروزنه اولان نباتات لا بشار همزه نك کسر بله یروزی اولور اولق بقال قد ابشرت الارض و ما حسن بشرتها
 و بشر خلق معناسنه ده کور المباشرة میمک ضمی و شینک فخیله برنسنه یه بالذات یا یسحق و مباشره المرأة
 ملا مستم او حجر مباشره اء مهمله نك کسر ی و حیمک سکونیه ابقره زیاده مائل اولان قسرق البشر بانک فخی
 و شینک سکونیه در بنک یوزن صویق بقول بشرت الادیم بشر من الباب الاول اذا اخذت بشرته و بشره جکر که
 اوت و نلغه دخی یرلر و بشر جماع ایتکه و برنسنه مشتوملغه دخی دیرلر مرده معناسنه بقال بشرت الرجل بشره
 من الباب الاول و برنسنه یه ایشد و بسره و اولغه دخی دیرلر بقال بشرت بکذا من الباب الرابع ای استبشرت به
 و برکسنه یه کولر یوزله بولوشمغه دخی دیرلر بقال بشرنی فلان بوجه حسن البشر بانک کسر بله کولر یوزل و لک
 طلق الوجه معناسنه و بشر بطاغک اسید رجزیره ده و بنی تعلیه منسوب برصویک اسمی در المباشرة میمک ضمی
 و شینک فخیله در یسنک اوزری یری اولان کسنه بقال فلان مؤذم مبشر اذا کان کاملا من الرجال کانه جمع این
 الادمه و خشویه الجلد و ادمه فختینله در بنک اته یا یسحق جانی الالبسار و التبشیر مشتوملغ و مسرور و اولق
 معناسنه ده کور بقال بشرته بولود فابشر البسار و نقول ابشر بخیر بقطع الالف یعنی الف قطعله و منه قوله تعالی
 و ابشر و ابانجته البشارة بانک کسر بله و البشارة بانک ضمیله اسملر در ابشار معناسنه و بشاره مطلقه خیردن
 غیر بله استعمال و نماز و شرده استعمال و لد قد قید ایلله اولور کقوله تعالی فبشرهم بعذاب الیم بشری بانک ضمی
 و شینک سکونی و الفک قصر یله بر جاک اسمی در لا ینصرف در کرک معرفه اولسون کرک نکره اولسون تأنیث
 و لزوم تأنیث دن اوترو هر چند صفت دخی اولماز سه ده زیر اسم علامت تأنیث اولن الف اوزن بنا و لنشدر تاء
 تأنیث کی مذکر اوزن عارض اولمش دکلدر و باری تعالی نك ابشرای هذا غلام دیدکی قولی عصای کی در
 و ثنیه سنه یه بشری دیرسن بانک تشدد بدله التباشیر تانک فخی و شینک ضمیله بری برینه مشتوملقد بقال
 نباشر القوم ای بشر بعضهم بعضا التباشیر تانک فخی و شینک کسر ی و مدله بشارت بشری کی و نباشیر الصبیح
 صبحک اوایی در و هر نسنه نك اوایلنه تباشیر دیرلر و بوندن فعل مشتق اولماز التبشیر بانک فخی و شینک کسر یله

بشر

بشارت

بشارت قلیجی و کویکک یوزلویه ده دیرلر یقال شاب بشیرای جمیل و امرأة بشیرة و ناقه بشیرة المبشرات میمک ضمی
 و شینک کسر ی و تشدد بدله شول یاله دیرلر که یغمر و یغمه سندن مشتاق خبرن کتور رل یقال هذه ریح
 مبشرات البشارة بانک فخیله جمال معناسنه در التبشیر تانک ضمی و بانک فخی و شینک کسر ی و تشدد بدله
 بر قوشک اسمی در که کاصفار یه دیرلر بعضلر شول قوشدر که یا غندن اصلور دخی اوتردیشلر البصر فختینله
 کوره ک ایچون اولان قوت که کوزده خلق اولنشد ر حاسه بصیر یه معناسنه و بصیر بانک معناسنه ده کور عام کی
 بقال بصیرت الشی من الباب الخامس اذا علمته قال الله تعالی بصیرت بآلم تبصر و ایه البصار همزه نك کسر بله کورمک
 یقال بصیرت الشی ای رأیته البصیر بانک فخی و صادک کسر یله کور یی کسنه ضریک مقابلی در و ضریر ضاد
 معجه نك فخی و راء مهمله ایلله کوزی کورمین کسنه و بصیر عالم معناسنه ده کور المباشرة میمک ضمی و صادک
 فخیله برنسنه یه اراقدن نظر ایدوب بقمق البصارة بانک فخیله بر خصوصه اهل نظر اولق التبصیر علی
 وزن التکریم برنسنه یه بلدر و ب ایضاح ایتک و بصیر یه کتمکه دخی دیرلر یقال بصیر القوم تبصیر اذا صاروا
 الی البصرة التبصیر علی وزن التکریم برنسنه یه فکرله بلك تأمل معناسنه المبصره میمک ضمی و بانک سکونیه
 و صادک کسر یله کور یی مضیه معناسنه و منه قوله تعالی فلما جاءهم اياتنا مبصرة قال الاخفش انها تبصرهم
 ای تجعلهم بصرا المبصره میمک و صادک فخیله حجت معناسنه البصرة بانک فخی و صادک سکونیه شول
 ملائم طاشلر در که بیاضه مائل اوله و بیاض اولیه و بوجهتدن بصیر یه بصیره دبدیلر و اگر های اسقاط
 ایدرسک بصیر دیرسن بانک کسر بله البصیر تان بصیره ایلله کوفه شهری البصیره بانک فخی و صادک کسر ی
 و مدله حجت و برنسنه یه دقت نظر بله بقمق قال الله تعالی بل الانسان علی نفسه بصيرة قال الاخفش جعله
 هو البصيرة کا بقال هو للرجل انت حجت علی نفسک ابوز بد ابتد بصیره شول قانه دیرلر که یره دو کلس اوله
 وجدیه شول قانه دیرلر که جسم بولاشمش اوله اصمعی ابتد بصیره شول قانه دیرلر که اوتو که صید اولنور
 ابو عمرو دخی بوبله دیشدر البصر بانک فخی و صادک سکونیه بر سختیانی بر سختیان اوزن قویب دیکمک
 نته کم بزک اپکی جانیین دیکر لری بری اوزرینه قوماغله الباصر دقت نظر صاحبی اولان و منه قولهم رأیته
 صاحب اصرا ای نظر ایتدبق شدید و بونک بناسی نسبت ایچون در لابن و تامر کی صاحب لبن و صاحب تمر
 معناسنه نته کم موت مائت دیرلر مبالغه ایچون کویا که اول نسنه کندی نفسنی شدت نظر له کور یی در البصیر
 بانک کسر ی و نونک سکونیه و صادک مهمله نك کسر بله صر چه یرمق یا نند اولان یرمق البصیر بانک فخیله
 و صادک کسر بله بصیر جمی البصر بانک ضمی و صادک سکونیه برنسنه نك جانی طرف معناسنه و فی الحدیث
 بصیر کل سماء مسیره کذا که مراد هر کوکک و النلغین بیان در بصیر بانک ضمی و صادک سکونی و الفک قصر یله شام
 شرف قربنده بریرکادی در که اکا قلیچلر نسبت اولنور سیوف بصیری دیرلر البطر فختینله حرون اولق یعنی
 کون اولق بقال بطر یطر من الباب الرابع و یقال بطر عیشک کا یقال رشدت امرک یعنی معبشتکی منتظم
 قلند و بطر حیرت معناسنه ده کور البطر بانک فخی و طانک سکونیه یرمق معناسنه کور بقال بطر الشی
 ابطره بطر الابطار همزه نك کسر یله حرن قلمق بقال ابطره المال و ابطار مختیر قلمغه دخی دیرلر و ابطار برکسنه یه
 قدر نندن زیاده نسنه تکلیف ایتکه ده دیرلر یقال ابطر فلان اذ رعه اذ کلفته اکثر من طوقه و ذرع ذال معجه
 و عین مهمله ایلله اصلندن قول معناسنه در صکره دن طاقت معنا سنه استعمال اولندی البیطار بانک فخی
 و یانک سکونیه آت یا غنه نعل اوزن کسنه البیطرة علی وزن الد حرجه بیطارلق صنعنن ایشلمک المیطر میمک
 ضمی و یانک فخیله و طانک کسر یله بیطارلق ایشلمی البیطر بانک کسر ی و یانک فخیله هر یوزنی
 اوزن بیطار معناسنه و هر برارسلان دیرلر البطر بانک کسر ی و طانک سکونیه هد معناسنه یقال

بصر

بطر

بظر

بهر

بعر

بفر

بغش

بقر

ذهب دمه بظرای هدر البظر بانك فتي وظانك سكوبيله فرجك ابكي جانبك ان سنده اولان لمزابد دركه
 سندن باقی فالمش اوله البطارة بانك ضميلة بمعناه وبطارة الشاة شولات پان سیدرکه قیونک فرجک کنارند در
 وشولوز ونجهات پان سنه دیرلر که اوست طودقه اولور اگر حدن زیاده اوزون اولمازسه حشره دیرلر
 حاء مهمله نك كسر بله و ثاء مثلثه نك سكوبيله واكر في الجملة اوزون اولور سه صاحبته بظر دیرلر الا بظر همزه نك
 فتي بانك سكوبيله شول كسسه دركه اوست طود غنك ورتسی اوزنحه اوله وامیر المؤمنین علمینك شریحه
 رضی الله عنهما فانقول انت بها العبد الا بظر دبدکی قولی بوندن درو بقال بظر الرحل بظر امن الباب الرابع البعیر
 بانك فتي وعینك كسر بله دوه كد حیوانات قسمندن درار ككنه و دیشسنه اطلاق اولنور انسان کی که مذکره
 وموئنه شامل دركه بعض عربدن صرعتمی بعیری و شربت من لن بعیری روایت اولنمشدر که صرع صادمهله
 ابله یه دوشورمکه دیرلر و بعیره بعیر اطلاق اولماز دورت یاشنه کیر مدكجه الابعة همزه نك فتي و بانك سكوبی
 وعینك كسر بله بعیرك جمعی الابعار همزه نك فتي وعینك كسر بله والبعران بانك ضمی وعینك سكوبيله كذلك
 بعیرك جمعی البعر بانك فتي وعینك سكوبيله دوه بحاسی البعرة واحدی الابعار جمعی بقال بعر الشاة والبعیر
 بعر بعر امن الباب الرابع البعثرة علی وزن الدحرجة طاعنق بقال بعثرة الرجل متاعه وبحشره اذافرقه وقلب
 بعضه علی بعض واستخراج ایتیمکه وكشف ایتیمکه دخی دیرلر بقال بعثرت الشیء وبحشره اذافرقه وكشفته
 وابوعبیده ایتدی باری تعالی نك بعثرت ما فی القبور دبدکی قولنده بعثرا ثیرواخرج معنا سنه در و برنسنه نك
 اشغه سن بوقر وكتورمکه دخی دیرلر بقال بعثرت حوضی ای هدمته وجعلت اسفله علاه البغور ضمتینله بلدن
 دوشمك سقوط نجم معنا سنه بقال بفر النجم بفر بغور امن الباب الثالث ای سقط وهاج بالمطر وجمدن مراد
 ثیادركه ثیادركه ثیادركه سقوط طمطه مطر ظهور ایدر البغرة بانك فتي وعینك سكوبيله قاتی یغمور دفعة كلك نقول
 بغرت الارض علی البناء للجهول یه یغمور دوشمك معنا سنه البفر فختینله برمرضدرکه صومغله حاصل اولور
 اصمعی ایتدی بفر بصومغله قدرکه دوه یه عارض اولور دائیاصوایمكدن خالی ولزوصوبیه قانز تا که اندن برمرض
 حاصل اولوب هلاك اولور و بقال منه بفر بفر من الباب الرابع وقریش قبیلله سندن بر شخصی قنایوب مات بوك
 بشما و مات امك بفر ایدر بلر و بشم بانك وشینك فتي وعینك سكوبيله و بفره جانیه متفرق دیک اولور
 بقال بفرقت ابله بفر بفرای تفرقت فی كل وجه البعثرة علی وزن الدحرجة بری برینه کیروب قارشق بقال تركت القوم
 فی بعثرة ای فی هیچ واخلط التبغش علی وزن الدحرجة كوكل بولنق بقال تبغشرت نفسه ای غثت که
 غشیان غین معجه و ثاء مثلثه ابله كوكل قارشق و بقال اصبح فلان متبغشرا ای منقسا و تنقس قافله
 وسین مهمله ابله كوكل دوغك ومعده بولنق و كاه اولور که عین غیر معجه ابله دخی كلور دبد بلر
 جوهری ایتدی بن بونی بر احدن روایت قلمز البفر فختینله او كوز که حیوانات قسمندن در اسم جنس در
 و بفر متحیر و عاجز اولمغه دخی دیرلر بقال بقر الرحل بقر امن الباب الرابع اذا حسر و اعیاء و حصور حاء مهله
 وسین مهمله ابله اعیاء کی بقر معنا سنه در البقرة واحدی مذکره وموئنه اطلاق اولنور زیرها واحد
 دلالت ایتسون ایچون در تا نیت ایچون دكلدر البقرات جمعی الباقرة قافك كسر بله بقر سورسی که چو بانلری
 ابله بله اوله البقور بانك فتي و بانك سكوبيله بقر معنا سنه الباقرة كذلك بقر معنا سنه در اهل عن لغی
 اوزن رسول صلی الله علیه وسلم مزبور له زكات نامه سن كوندرد که فی كل ثلاثین باقورة بقرة دیشدر
 البقار بانك فتي وقافك تشد بدبله بدره نك اسمیدر البقر بانك فتي وقافك سكوبيله برنسنه بی
 اچق وواسع ایتك بقال بقرت الشیء بقر امن الباب اول وقولهم بقرها عن جنبینها ای شق بطنها

عن يلدھا

عن يلدھا البقر فختینله وقافك ضمی وتشد بدبله علامه و ماله واسع اولمق محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی
 طالبه رضی الله عنهم محمد باقر دبد بلر علمه وسعی اولد و غمجون الباقرة قافك كسر بله اچقی وواسع قلیچی
 بوجهندن فتنه باقرة كداء البطن دیرلر و داء بطن دن مراد شول صاری صودرکه بطنی خراب ایدر البقیر
 والبقيرة بانك فتي وقافك كسر بله شول كوكلكه دیرلر که انوك بكاری یوقدر اکثر یا فی نسا طایفه سی کیر و بقی
 شول ناقه ییدرلر که ولدندن و تروقاری یارلمش اوله و بقی صغر سور یسنه دخی دیرلر البقیری بانك ضمی وقافك
 فتي وتشد بدبله والفك قصر بله برنوع او یوندركه اوغلا بختلر او بنارلر مثلا طیرانی یغارلر و چون سنه چزی
 جزرلر و اوزر بنه صومچرلر و اول طیراغلك ایچند برقل کزلیوب برماغله دور ایدرلر اول کزلیوبی بولما غیچون
 و بواویونه لسان فرسده کوهامون دیرلر التبقر علی وزن التکریم بقیی او یونن او بنق بقال بقروای لعبوا
 البقیری البقرة علی وزن الدحرجة كذلك عاجز اولمق بقال ببقیر الکلب اذا راى البقر فحیر کبقال غزل اذا
 راى الغزال فلمی ای ترك و یبقره برکسنه بادیه ده قومی ترك ایدر بوشهرده ساکن اولمغه دخی دیرلر و سرعته
 یوررکن باشن اشغه طوقغه دخی دیرلر البکر بانك كسر بله قیز او غلن و بکر شول عورته دیرلر که برقارن
 طوغور مش اوله و ولدنه دخی بکر دیرلر كرك مذكر و كرك مؤنث اولسون و بکر ناقه نك برقارن طوغور اننه
 دخی دیرلر و بکر برکه اورمغه كسوب ارمغه دخی دیرلر بقال ضربته بکر و فی الحديث كانت ضربات علی ابكاوا
 اذا اعتلى قد و اذا اعترض قط یعنی دپه ده اورسه ابکی نیم ایدردی و ارقری اورسه ابکی بولردی الابكار
 همزه نك فتي بکر ك جمعی كرك قز او غلن معنا سنه اولسون كرك كسوب ارمق معنا سنه اولسون البكاره
 بانك فتي بکره اولمق البکر بانك فتي وكافك سكوبيله دوه نك جوان اولننه دیرلر و بکر برقبیلله نك باباسی ایدرکه
 بکر بن وائل ابن قاسط در البكرة مؤنثی تازه ناقه معنا سنه البكار بانك كسر بله بکر ك جمعی بكد دوهلر
 معنا سنه فرخله فراخ کی که فرخ یاوری دیرلر البكاره بانك كسر بله كذلك بکر ك جمعی فخله فخله کی که فخل
 فابله و حاء مهمله ابله ارکه دیرلر و بالجملة دوه دن بکر بنی امدن فی منزله سنه در و بکره فتاة منزله سنه در
 و قلو ص جاریه منزله سنه در قافك فتي وعینك سكوبيله و صادمهله ابله و بعیر انسان منزله سنه در و حمل رجل منزله سنه در
 و ناقه امرأة منزله سنه در الابكر همزه نك فتي وكافك ضميلة بکر ك جمعی قانی جوان دوهلر معنا سنه و ابكری
 راجز نام شاعر یابله نونله جمع ایدوب صیغه تصغیر اوزن ابكر بن دیشدر و بکره قیوا ووزنند صومچمکچون
 اولان نسنه ییدرلر که عامه تحریف ایدوب بقره دیرلر البکر فختینله بکره نك جمعی درو بوشاذ اولان جمعلر دندر
 زیرافعه و زنی فعل اوزن جمع اولنر الابقاج کله حلقه ابله حلق و حما ابله حما و بکره ابله بکر کی و حما حاء مهمله ابله
 قره ابلغه دیرلر البكرات فختینله بکره نك جمعی قیوچر خلری معنا سنه و بکره بر جماعت بریره جمع اولمق
 معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال جاؤ اعلی بکره ایهم اذا جاؤ امعا ولم يتخلف منهم احد و بولکلامی اطراد
 و جماع محامده سو بلرلر حقیقتله اول محله بکره یوغیسه ده البکر فختینله صباح و قی معنا سنه دخی کلور سحر
 کی بقال سیر علی فرسك بکر ابو بکر اعلام رجالدن در و خلیفه رسول الله اسمی در رضی الله عنه
 و بولکه نسبت اولنسه بکر ی دیرلر اسم اولی حذف ایتك ابله وهر اسم که اب ابله بن ابله مصدر اولوب
 كنبت اوله انوك نسنه اسم اول حذف اولنور البكرة بانك ضمی وكافك سكوبيله صباح و قی تقول
 ایتیه بکره ای باکرة واکر یوم معینك صباحی مراد اولسه ایتیه بکره دیرسن غیر منصرف اولمق
 اوزن و بوظروف غیر ممکنه دن در یعنی لا ینصرف اولان ظروفندن در البکره ضمتینله صباح و قتنه
 داخل اولمق بقال بکرت ابکر بکور لمن الباب الاول التبکیر علی وزن التکریم والابکار بکسر الهمزة والابتکار

بکر

بکسر الهمة وسكون الباء وكسر التاء والمباكرة بضم الميم وفتح الكاف كلها بمعنى صباح وقتنه داخل اولقدر
وبكر محله كافك تشدد بده بکرد بکر کافک کسر یله باب رابعدن و بکردخی د بکر کافک خميله باب خامسدن
وابوز بد ابتدی ابکرت علی الوردا بکارا دیرلر و ابکرت الغدا دیرلر و ابکرت غیری دیرلر و ابکر الرجل دیرلر قن
دوهاری صویکدکده صباحه داخل اولسه و ابکار هر نسنه یه سرعت و مبادرت ابکده دخی دیرلر و بومعنا یه
نبکیر دخی استعمال اولنور بقال ابکر الیه و بکرای فی ای وقت کان کما بقال بکرو الصلاة المغرب ای صلوهها عند
سقوط القرص ومنه قوله یعالی بالعشی والابکار و ابکار بر فعل درکه معنای وقتنه دلالت ابدرکه اول بکرد
نته کم یاری تعالی نک بالغدو والاصال قولنده غدو بر مصدر درکه غداة اوزن دلالت ابدر البکر بانک فخی و کافک
کسر بله شول کسنه درکه ایشه ارکندن مباشرت ابلیه صاحب بکرو معناسنه و کافک سکونی دخی کاشدر
حذر ابله حذر کی الباکورة کافک خميله قارون وزنی اوزن فاکه نک اولی تور فند معناسنه الابتکار همزه نک
وتانک کسر بله تور فندیه ایر شمتک بقال ابکرت الشی اذا استولیت علی یا کورته نته کم ابتکار صباح وقتنه
داخل اولغه دخی دیرلر علی مامرو فی حدیث الجمعه من بکرو ابکرتکری بکرسنه جمعه یه مبادرت ابلیسه و خطبه نک
اولنه ایر شسه البکور بانک فخی و کافک خميله شول خر مافدانی درکه اول ایر شته البکیرة بانک فخی و کافک کسری
ومد بله بمعناه البکر خمینله جمعی خر مافدانلری معناسنه البور بانک خميله شول کسنه درکه فاسد وهالاک
اولوب انده خیر اولیه و مؤنثه دخی اطلاق اولنور بقال رجل بور و امرأة بور ابو عیبه روائی اوزن و بایرک
جمعی دخی کلور هالاک معناسنه بقال قوم بورای هاکمی قال الله تعالی وکنتم قوم ابور امثل حایل و حول و حایل
شول ناقه یه دیرلر که یو کلور اولیه حاملک مقابلی در و اخفش بعصیلر دن حکایت ابدوب ابتدی بور جمع
معناسنه لغت در بایرک جمعی دکدر نته کم انت بشرو انتم بشر دیرلر البوار بانک فخیله هلاک اولق بقال بار فلان
من الباب لا اول ای هلاک و بوار کساده دخی دیرلر بقال بار المتاع اذا کسد و یقال نعوذ بالله من بوار الایم و ایم طول
عوریه دیرلر و بوار اعل فاسد اولغه ده دیرلر بقال بار عله ای بطل و منه قوله تعالی و مکر اولمک هو بمرور الیارة
همزه نک کسر بله هلاک ابتمک بقال اباره الله تعالی ای اهلکمه البائر مخیر اولان کسنه بقال رجل حائر یا تر
اذالم بجه لشی یعنی برنسه یه توجه اید مسه پس یا تر حائر انبعا ذکرا و انمش اولور البور بانک فخی و واک
سکونیه تجربه ابتمک بقال بان بیور ای تجربه و اختبره و تقول برت الناقه ابور ها بورا و هو ان تعرضها علی الفحل فنظر
الاقح ام لا یعنی ناقه فی ارکک دوه یه عرض ابنسک بو کلور میدر دکمیدر بلتمک ایچون و بو کلور اید غنک علامتی
بودرکه ارکک ناقه فی استشمام ایتدکده قبول ابدر و بار الفحل الناقه دخی دیرلر چنکه فحل ناقه نک یو کلی
اولد و غن و اولماد غن بلمکچون استشمام اینسه و منه قولهم برلی ما عند فلان یعنی بلم ایچون تجربه به قل فلانک
کوکلنده نه وارد و بور شول ره دیرلر که زراعت اولتمامش اوله و فی الحدیث ان لنا لصاحیه من البعل و البور
و المعامی و الاغفال صاحیه ضاد معجه و حاء مهمله ابله شول ره دیرلر که انی کون دوکو بعل ففتح بایله و دین
مهمله نک سکونیه شول ره دیرلر که اکایغمو ریا رشیمه و معامی ففتح میله و عین مهمله ابله شول ره دیرلر که اند اثر
عمارت اولیه و اغفال همزه نک فخیله و غین معجه نک سکونیه و فایله ارض موات که احیا اولتمامش اوله الایثار
همزه نک کسری و بانک سکونیه تجربه ابتمک امتحان معناسنه الباریار انک کسر بله و البوریا بانک خميله
شول حمیدر که تشدن اور رار اصمعی ایتدی بوریا فار سیدر عریسی الباری و البوری در باشدید الیاء
فیها و کذلک الباریه یعنی بونلر خالص عربیدر حصیر معناسنه البهر بانک فخی و هانک سکونیه مغاوب اولق
و سر نکون اولق و غلبه قلمق بقال بهر ای غلبه و بهر صولغه دخی دیرلر بقال بهر الحمل بهر بهر من الباب

بور

الثالث ای اوقع علیه البهر و بهر ای ابدن اولغه دخی دیرلر بقال بهر القمر اذا ضاء حتی غلب ضوءه و ضوء الکواکب
الباهر شول ایدر که منور اوله بقال قمر باهر و بهر فضل صاحی اولغه دخی دیرلر بقال بهر الرجل ای برع و حسنه
غالب اولغه دخی دیرلر بقال بهر ثلثة النساء اذا غلبتهن حسناتهن قول العرب الازواج ثلثة زوج بهر و زوج
دهر و زوج مهر یعنی زوج یا حسن ایچون اولور یا حوا دهر ایچون اولور یا مهر ایچون اولور البهر بانک
خميله نفسی نیز البوب و یرمک الابتها نفس نیز النوب و یرمک البهر بانک خمی و هانک سکونیه برنسنه نک
اورت سى بقال بهرة الليل والوادی والفرس ای وسطه الابهز همزه نک فخی و بانک سکونی و هانک فخیله شول
طمر در که قن منقطع اولسه صاحی هلاک اولور و انلر قلمدن ناشی اولوب سائر شرابن طمر لری یعنی انلر طمر لر
انلر دن منشعب اولور و ابهر یابد طائفله کایه نک ان یرینه دخی دیرلر طائف طاء مهمله یله یابک خانه سنه دیرلر
و کلیه کافک خميله یابدن اوق دکدو کی انجه یه دیرلر الابهز همزه نک فخی و هانک کسر بله قوش فنا دینک
واخر نده اولان دورت بک که قناد بککری نک دورت و لکنه قوادم ابکچی دورت بلکه خوافی و او بخی دورت
بلکه اباهر دورنجی دورت بلکه کلی دیرلر بهراء برقیله نک اسیدر البهرانی بانک فخیله قبیله مز بوریه
منسوب اولان کسنه بحرانی کی و لکن قیاسه مخالف در قیاس بو درکه بهر ای دینله و اوله البهار بانک فخیله
او کوز کوزی د بدکاری چچکدر کاویشم معناسنه که انوک اوننک یراغی قوی برچقدر چچکی صاری درایام
ر بیعه اولور البهار بانک خمی ابله اوزاندن ایچوز رطل اولان نسنه عمر و بن العاص ابتدی طلحه بن زبیر و فات
ابتد و کده اوج بهار ترک ابتدی که بهر بهار ده اوج قنطار التون و ارا بدی پس عمر و بهاری وزن اولنا جق ظرفدن
عبارت قلدی و ابو عید ابتدی بهار اوج یوزر طلحه اطلاق اولنور کلام عربده و بن کاهه مز بوریه فی غیر عربی
طن ایدرم غالب بودرکه قبطنی اوله یرمک الابتها همزه نک و تانک کسر بله برنسنه فی بلان دعوی ابتمک و بقال
ابتها فلان بفلانه علی صیغه مجهول ای شهر بهایقی دعواسنه کذبله منتم اولوب شهرت بولدی الابهزار
همزه نک کسری و بانک سکونی و هانک کسری و مدبله کیمجه یاری اولق بقال ابهار اللیل ابهرار اذا انتصف
و بعضیلر ابتدی کیمجه نک اکثری کیمجه دخی دیرلر و ابهرار کیمجه اوزون اولغه دخی دیرلر بقال ابهار علینا اللیل
ای طال البهر بانک خمی و هانک سکونی و تانک خميله بخر معناسنه لغت درکه قصیدیمک اولور کما بقال شر
النساء البهار البهزة در حجه وزنی اوزن شول ناقه درکه عظیمه اوله البهار جمعی عظیم ناقه ل معناسنه فصل التاء
الان تار علی وزن الا کرام برنسنه نک اردنجه بقه قلمق بقال انارته بصری ای ابعته ایاه التبر تانک کسری
و بانک سکونیه شول التوندر که سکه اورولماش اوله چنکه سکه اورلسه دینار و عین دیرلر و تبر
التون دن غیره اطلاق اولتماز و بعضیلر کومشه دخی ندر دیرلر دبدی التبریه تانک کسری و بانک
سکونی و رانک کسری و یانک فخی و تخفیفیه قو کاک که باسنه اولور بقال فی رأسه تبریه و ابو عید
ابتدی تبریه هبریه ده لغت دروهم یه دخی قو کاک معناسنه درکه باسنه کیمک مثالنله اولور التبر
تانک فخیله هلاک معناسنه در التبر علی وزن التکریم کسر انتمک و اهلاک انتمک یقال تبره
تبر ای کسره و اهلاک و هو لاء متبر ما هم فیه ای مکسر و مهلاک التبر تانک فخی و جیمک سکونیه
و التجارة تانک کسری ابله الم صائم ابتمک و تاجر تانک فخیله تاجرک جمعی دخی کلور صاحبله
صحب کی التجار همزه نک کسری و تانک کسری و تشدد بده بمعناه و هو افتعال منه
التاجر جیمک کسر بله تجارت ایدچی کسنه بقال تجر بجر من الباب الاول و مختار صحاحه باب ضربدن

بهر

بهره

تأ

تبر

تجر

دیشدر سهوناسخدر التجار تانك كسرى وحيك تخفيفيله والتجار تانك ضمي وحيك تشديديله كذلك
 تاجر كجعي وطائفه عرب جمع ابدن دخی تاجر دیرلر التجارة حيك كسری به شول ناقه درك بازاده صائیه
 بر بیه نته كم كاسه صائیه یرمیندر وابوعبیده ناقه تاجر دخی روایت میسدر تاسر ذكر اولنان معنایه
 المجر میك ضمی وتانك فخی وتشديديله وحيك فخیله شول یره دیرلر كه اندك تجارت اولنه بقال ارض مجر التجر
 تانك فخی وتانك تشديديله جكر دك طاش التندن قحجق جكر دكی قرر كن بقال ترت النواة بتر من الباب الاول
 و بتر من الباب الثاني اذ اندرت من مرضاها ومرضاح میك كسری وضاد معجه وحاء مهمله ايله جكر دك فده حق
 الت در الانرار همزه نك كسری به برنسنه بی كسوب اتفه دیرلر بقال ضرب به بالسيف فاترهای قطعها واندرها
 و بتر العلام القله بالقلاء وقله قافك ضمی ولا ملك تخفيفيله بر كوجرك اغاچدر كه انی راخر اعجله اوروب
 صبیان انوكله اویون و بتر لاول الت ضرب اولان اغاچه مقلادیرلر میك كسری به وایراغ ایتكه دخی دیرلر بقال
 اتره القضاء ای ابعده الترتورتانك ورتانك ضمیله اراغ اولمق بقال ترفلان عن بلمه اذ الباعدا الترتورتانك ضمیله شول
 ابی در كه بیو جیلر انی بنا اوزن استعمال ایدرلر بقول الرجل لصاحبه عند الغضب لا قینك علی التری یعنی سنی
 طر بق استقامته كتوررم الترة تانك فخیله سمر مك تقول منه تررت من الباب الرابع ای صرت تار التار طولی
 متلی معنایه الترة علی وزن الزلزلة برنسنه بی تحريك ایتك وفي الحديث ترروه وبرزوه یعنی مست اولان
 كسنه بی تحريك ایتك مست اولدغن بلك ایچون وبرزوه دخی ترزه معنایه عطف تفسیر در الترتورتانك اولینك
 فخی وثانیه نك كسری به بیوك ایشلر امور عظام معنایه الاترور همزه نك ورتانك ضمیله محاسب اوغلانی كه
 محاسب اوغلانی اولدخی بانما ایچون علامت كونه مثلاً اكثر یا سیاه كیدكری یرده سیاه لباس كیمیه علامت
 ایچون التغور ضمیمه چوملك قینق بقال تغرت القدر بتر من الباب الثالث ومن الباب الرابع لغه ایضا بقال
 تغرت اذا غلت الترة تانك فخی وفانك كسری به اوست طود قدده اولان جقور یرو ابن السكيت ایتدی نفره
 قر نوه در وقر نوه قافك فخیله بر جنس اویه دیرلر كه انوكله دری دباغت ایدرلر كذا فی بعض نسخ الصحاح
 الترتورتانك فخی ومیمك سكونیله خرما كه میوه قسمندن در اسم جنس در الثرة واحدی الثرات فختینله ثمرنك
 جمعیدر تابله الثور ضمیمه و الثرات تانك ضمی ومیمك سكونیله ترك جمعی در تاسر و بواكی صیغه ابله مراد انواع در
 زیر جنس حقیقی اوزن جمع اولماز قلیل وكثیره شمولى اولد و ایچون التمار شول كسنه در كه انوك
 تری اوله بقال تامر ولابن ای ذوق و ذولبن وكاه اولور كه تامر خرما ایدرلر می معنایه كلور بقال ثمرهم فانا تامر ای
 اطعمتهم ثمر التمار تانك فخی ومیمك تشددیده خرما صتن كسنه الثمری تانك فخی واخر نده یانك تشددیده خرما
 سون كسنه الثمر میك ضمیله وتانك سكونی ومیم ثانیه نك كسری به خرما سی چوق اولان كسنه كثیر الثمر
 معنایه بقال ثمر الرجل اذا كثر عنده الثمر الممور ميم اولینك فخی وثانیه نك ضمیله از غی خرما اولان كسنه
 التامورة علی وزن القارورة صومعه عبادت كاه معنایه و پیشه معنایه ده كلور بقال فلان اسدی
 تامورته ای عربنه و عربن عین مهمله نك فخی و راء مهمله نك كسری به پیشه كه ایچنده جانور كننور و تامور یورك
 اوزرنده اولان در یردخی دیرلر غلاف قلب معنایه وایرغه دخی اطلاق اولنور التامور علی وزن الكافور فرد
 واحد معنایه یقال مافی الدار تامور ای احد غیر مهموز در یعنی استعمالی نادن صكره همزه ابله دكادر و تامور
 قانه دخی دیرلر بعضیلر نقشه دیرلر ددی و بقال اكل الذئب الشاة فاترك منها تامور ای فرد او مافی الر كیمیه
 تامور ای شی من ماء وركیمیه راء مهمله نك فخیله و یانك تشددیده قیویه دیرلر التومری تانك ومیمك

ضمیله

تور

تفر

تفر

تفر

ضمیله فرد واحد معنایه در كذا لك بقال ما بالدار تومری ای احد ومارا بت تومری یا احسن منها یعنی مرأة
 مزبون دن احسن مخلوق كورمدم و بقال ایضا مارا بت تومری یا احسن منه للرجل التثیر علی وزن التكریم ای
 وخرمای قورمق یعنی هر برین غورمق مراد اولور قین ثمیر اللحم و ثمیر الثمر دیسلر الاثثار همزه نك كسری به
 اطمینان وزنی اوزن اولمق و مستد اولمق بقال انما والشی مثل اتمل واتما لك بونلر دخی انما معنایه در
 التنور تانك فخی ونونك ضمی وتشددیده شول نسنه در كه اندك اتمك بشور لر وقوله تعالى وفار التنور قال
 علی كرم الله وجهه هو وجه الارض یعنی نور دن مراد یروزی در التنور تانك فخی وواوك سكونیله شول جنا قدر
 كه انوكله صوايحج روتور شول كسنه یردیرلر كه قومك یبنند ایلی اوله رسول معنایه ابن در یرد ایتدی تور عربی
 خالصدر و تور دور معنایه دخی استعمال اولنور ابو عمر وروایند بقال فلان بتار علی ان یوخذای بدار علی ان
 یوخذ التیار تانك فخی و یانك تشددیده موج معنایه در و تیز اقبی نسنه بی دخی تیار دیرلر بقال قطع عرفا
 تیار اتاوة مرة معنایه بقال فعل ذالك تارة بعد تارة ای مرة بعد مرة تارات ونیر تانك كسری و یانك
 فخیله تارنك جمعی در و تیز ایدن مقصور در نته كم قیم قیامدن مقصور در زیر اقامه انسانك جمعنده قیاس
 قانات و قیام ایكن قانات و قیم دبدیلر حرف علت ایچون تغییر ایتدی بیلر كورلمزی رجبه كلمه سنك جمعنده
 رحاب دبدیلر رحاب دبدیلر و رجبه فضا معنایه در تار كاه اولور كه تارة دن تایی حذف ایدوب تار
 دبدیلر التیهور تانك فخی و یانك سكونی وهانك ضمیله شول قومدر كه انی سیل یغمش اوله و بومقامده
 صاحب صراحك نیهور بالفتح ربك توده دبدوکی سهو اولدخی ظاهر اولور كه توده دبه جك دبك اولور
 و بزم اساسه زحشر برك نیهور من الرمل هو الذی بنهار ولا یتماسك دبدیك تأیید ایدر كویا كه صاحب صراح
 جوهر برك حیمه ماله جرف دبدوكن حاء مهمله ابله زعم ایشدر و قین بر كسنه یا غن كیش اولسه بییه تیهور
 دیرلر و تیه تانه معنایه مبالغه ایله از مق دبك اولور والله اعلم فصل الثاء التاء تانك فخی و همزه نك سكونیله
 والثورة تانك ضمی و همزه نك سكونیله انتقام الملق بقال تأرت القتل تأرا و ثورا ای قتلت قاتله و یقال
 تأرتك بكذا ای ادر كتبه تأرا منك یعنی اندن سنك انتقامك الدم ویا رشول كسنه بی دخی دیرلر كه دوستك
 اولدر مش اوله الثارات جمعی ومنه قولهم یا ثارات فلان ای یا قتله فلان الثاء المنیم میك ضمی ونونك كسری به شول
 انتقام در كه انوك طالبی كا واصل اولدقه راحت اولوب او یخویه وان الثاء رشول كسنه در كه برنسنه در قرار
 ایتیه نك كسنه دن انتقامن المنیجه الا تاه همزه نك كسری و تانك كسری وتشددیده همزه ثانیه نك دخی مدیده
 انتقام الملق بقال تأرت من فلان ای ادر كتبه تأری منه واثا راصلنده اثا رابدی فته عاك تاسی ثایه منقلب اولوب
 ثاا ایچنده ادغام اولندی الاستثاء علی وزن الاستكرام انتقام المنیجون مدد طلب قلق بقال استثاء رفلان ای
 استغاث استثاء ر بقتوله الا بجرار همزه نك كسری و تانك سكونی و یانك كسری به خوف حیننده در ترك للمثابة
 میك ضمی و یانك فخیله برنسنه بی مشغول اولمق الثبر تانك فخی و یانك سكونیله منع ایتك بقال ثبره عن كذا
 بثره من الباب الاول ثبر ای حبسه و بقال ما ثبرك عن حاجتك الثبره تانك فخی و یانك سكونیله دوزیر
 بقال بلغت الخلة الى ثبره من الارض یعنی دوزیره واقع اولسه و ثبره شول جقور دیرلر كه یرده اوله و ثبره
 كذا لك بر موضعك اسمی در ثبر بر طاعك اسمی در كه مكه مشرفه ده واقع اولشدر بقال اشرق ثبر كیمانغیر
 یعنی یا ثبر یسن مشرق اول تا كه بر دخی سرعت ایدو وز بوكلای حجاج سوبلر منادن رجوع ایتك دلدكه
 شمك اشراقی حیننده و غیر غین معجه ایله نسرع معنایه در الثبور ضمیمه هلاك وخسران معنایه در
 المثیر میك فخیله مجلس وزنی اوزره شول یردر كه عورت لنده وضع حمل ایلیه وناقه نك وضع حمل

تور

تیز

تار

تبر

ایندی روده اطلاق اولنور وگاه اوور که بر کسسه نك مجلسنه دخی مطلقا متبر دیرلر الخیره نك فخی و حیمک
 سکونیه دنك اورتسی وواسع اولان ری و شجره البحر در یانك اورته سنه دخی دیرلر و شجره اینلو بدخی دیرلر
 عریض معناسنه بقال ورق قجر ای عریض الانفجار همزه نك کسری و نونك سکونیه افق انفجار ده لغت در
 بقال انفجار الدم اذا انفجر البحر نك فخی و حیمک کسری و مدبله صقیلن سنه نك کیکی و عامه تاء مثانه استعمال
 ایدرلر الخیره نك فخی و حیمک سکونیه بحیر خلط ایتمک و فی الحدیث لا یخرو ای لا تخلطوا بحیر البحر مع غیره فی النبیذ
 الثر نك فخی و رانك تشدید بله صوی چوق اولان نسبه بقال سحاب رای کثیر الماء و غین ره غین معجه ابله
 بر بلوت در ککه اهل عرافه قبله جانبندن کور و ناقه ثره شول دیشی دوه ییدرلر که انوک صوی یولی واسع اوله
 و طعنه ثره دخی دیرلر قن سکویار سی واسع اولسد و ثری غنك ایتمک معناسنه ده کاور بقال ثرت المکن
 مثل ریته اذ اندیته یعنی غنك ایتمک و ثر ناقه نك سودی چوق اولغه دخی دیرلر بقال ثرت ثر و ثر من الباب الاول
 و الثانی الثر و رة نك فخی و رانك ضیمله شول ناقه ییدرلر که سودی چوق اوله الثر ثره علی وزن الزلزله چوق
 سو بلك كثره كلام معناسنه و دونه نكرار سو بلك بقال ثر لزلزل لثر نك فخیله کثیر الکلام اولان کسسه
 بقال هو ثر یار مهاز و مهاز میمک کسر بله و ذال معجه ابله بسیار کوی اولان کسسه و ثر یار بر نهر ک ادبدر
 الثر و ران نك ضمی و عینك سکونی و رانك ضیمله شول ممه باشی کی سکلر در که انك خایسنده اولور الثر یار
 ثر و رانك جمع در ثر و ران معناسنه و طر ثوت دبد کاری نبتک میوه سیدر الثر شجره علی وزن الدحرجه
 بر نسبه بی دویك و الا انفجار علی وزن الا قعساس دویك بقال ثر نك فخی و عینك سکونیه اوک دیشی
 المشعج و المتعجم مشعجك تصغیر بدر بعض حروفن ترخیم ایتمکله الثر نك فخی و عینك سکونیه اوک دیشی
 و ثر اوک دیشی فاقعه دخی دیرلر بقال ثر ته ای کسرت ثره و چیمکه صیمینك اوک دیشلری دوشسد ثر الصبی
 دیرلر بناء مجهول اوزن و ثر کدک طوتغه دخی دیرلر بقال ثر ناهم ای سددنا علیهم تلم الجبل و تلم ناء معجه نك
 ضیمله کدک در دیکر و ثر قور خو محله دخی دیرلر که کسور بلده اولسون کرک سر حدلر ده اولان
 در بندلر ده اولسون المتغور میمک فخیله دیشلری دوشن اوغلان الانفجار همزه نك کسر بله و نك کسری
 و تشدید بله اوغلنك دیشی تمک بقال ثر الصبی و بواصلنك انفجار ایدی افتعالك تاسی ثای قلب اولنوب
 ادغام اولندی و انفجار اولق دخی جائز در نای مثلثه بی تامثاته قلب ایتمکله الثر نك فخیله و عینك سکونیه
 کو کسسه اولان جقور جه یرکه ابلکی کو بر جکک ار اسنده در و ثر کدک دخی دیرلر الثر نك ضمی و عینك فخیله
 ثر نك جمعیدر کدک معناسنه بقال هذه مدینه فیها ثر و تلم الثر نك فخی و فاك سکونیه ریجی جانور لک
 فرجی و گاه اولور که استعاره غیره دخی استعمال ایدرلر الثر فخیله ثر ده اولان قایش که اکابار دم دیرلر که
 عامه تحریف ایدوب بالدم دیرلر الانفجار همزه نك کسر بله طران بالدم اورمق المتفجار میمک کسر بله شول
 طوان دیرلر که اگری کپو بیاته الاستفجار اذ انک ایکی اوبلیغان سندن اوجقور بغلغی ره کتورمک بقال
 استفجار لزلزل بثور باذارد طرفه بین رجليه الی حیزه و استفجار کلب قوی رغز اوبلو قلی ان سنه المغه دخی
 دیرلر بقال استفجار کلب بذنبه ای جعله بین فخذیه الثر فخیله دیشی ثرک واحدی در الثر اسم جنس در قلیله
 و کثیره متناول در الثر فخیله ثرک جمع الثر نك کسر بله ثرک جمع جیل ابله جبال کی و فرایندی ثرک
 جمع ثر در کتابله کتب کی و ثرک جمع الثر در عینقه اعناق کی الثر ضیمینه مال ثر معناسنه در وسطن ساکن
 فلسی دخی جائز در اوبو و و کان له ثر قرأت ایتدی ضیمینه و انواع اموال ابله نفسیر اولندی و ثر ثرک جمع
 دخی کلور ته کم و فرایندی الانفجار همزه نك کسر بله اغاج عیش و یرمک بقال الثر الشجر ای طلع ثره یعنی عیشی

شجر

ثر

ثر

ثعبر

ثر

ثر

ثر

ظهور ایتدی و نلومده باغ ظاهر اولغه دخی دیرلر بقال اثر السقاء اذ اظهر علیه تحب الزید و مال چوق اولغه ده
 دیرلر بقال اثر لزلزل ای کثر مال الثمر میمک کسر بله ییشلی اغاج بقال شجر نامر اذ ادرک ثره الثر نك فخی و میمک
 سکونی و الفک قصر بله کذلک ییشلی اغاج بقال شجره ثر ای ذات الثر نك فخی و میمک کسر بله باغ
 یقار رکن ابتداد اندانه ظاهر اوان باغ که جمع اولوب قاب کیر میس اوله التیمیر علی وزن التکریم نلوم ذکر اولن وجه
 اوزن باغی ظاهر قلق و تیمیر مالی چوق ایتمک ده دیرلر بقال ثر الله مال ای کثره ابن ثر نك فخی و میمک کسر بله
 ایدرلر اولان کیمه لیلله ثر معناسنه ثر السیاط فخیله قاجنك اوجنده اولان دو کومار الثر نك فخی
 و اوک سکونیه و الثوران فخیله توز قالمق بقال ثر الغبار بثور و ثور و ثور ثر نك فخی و میمک کسر بله
 و حصیه حقیقه دخی دیرلر بقال ثر بفلان الحصیه و ثور و ثور مغمه ده دیرلر بقال ثر به الناس ای و ثور اعلیه
 و ثور کرمک ده دیرلر بقال ثر نفسه ای جشأت و صغرمه ده دیرلر الثور مؤنثی الثور نك کسری
 و اوک فخیله جمع صغرمه معناسنه عودله عودله کبی الثیر نك کسری و مدبله کذلک ثورک جمع الثیران نك
 کسر بله بو دخی ثورک جمع در حیره ابله جیران کبی الثیر نك کسری و یانك فخیله سیبوی ایتدی و او یایه
 قلب ایتدی بلر ماقبل مکسور اولد غیچون لکن بومطر دد کلد و مبردا ایتدی ثیره دبد بلر تا که ثوره الاقط بی ابله
 علی ماسیحی ثونک بی فرق اوله کویا که بونی اول فعله و زنی اوزن بای ایتدی بلر عینك سکونیه اندن صکره
 تحریک ایتدی بلر و ثور بر قیلله نك باباسی در مضرا و لاندن که ثور بن عبد مناة ابن اد بن طابخه بن الیاس بن
 مضر در و بوقیلله سفیان ثور نك جماعتی در و ثور بر طاعدر مکده که ثور اطلحل دیرلر و قران عظیمه ذکر
 اولان غار مذکور طاعدر در بعضلر ایتدی طاعک ادی اطلحل در و ثور بن عبد مناة اول طاعدر قوند و غیچون
 اکثورا اطلحل دبد بلر و فی الحدیث حرم مابین غیر الی ثور ابو عبید ایتدی مدینه متورده ثور اسلمو طاع
 یوقدر ثور اسلمو طاع مکه مشرفه ده در بعضلر ایتدی الی مع معناسنه در کویا که مدینه مکده مضاف
 ایتدی تحریک و ثور دیو کشکه دخی دیرلر اقط معناسنه الثور نك کسری و اوک فخیله جمع بقال اعطاء ثوره
 عظامان الاقط و ثور کو که بر رچک اسمی در اما عر بلرک سقط ثور الشفق دبد کاری قوللر نده ثور انشار شفق
 معناسنه در بعضلر معظم شفق معناسنه در دبدی و صوا یچنده اولان یاشل یوسنه دخی ثور دیرلر ابو زید
 روایتند الثر یسطی اقدن چقن چکر که بقال کیف الدباء فیقال ثر نافر دبا ففتح دال مهمله ابله چکر که در و طو بر اقدن
 چقدغی حینه چکر که یثایر دیرلر مخرمه دخی حینه نافر دیرلر و ثایر دیو او بر میس یاش قلنه دخی دیرلر موی
 ر و لید معناسنه بقال رایتی ثر لاس اذ ایتیه و قد اسعان راسه و اشعینان شین معجه و عین مهمله ابله
 صاج اور بر مکده دیرلر و ثایر غصبه دخی دیرلر بقال ثر یثایره ای هاج غصبه المشاوره میمک ضمی و اوک فخیله
 یحرمق مواثبه معناسنه الثور نك فخی و اوک سکونیه بر نسبه یا ککنوب متراید اولق بقال انظر حتی
 یسکن هذه الثور یعنی صبر ابله بوقتنه نك شدتی کچمه التثویر علی وزن التکریم بر نسبه بی او یحروب زیاده
 فاق بقال ثور فلان علیهم السرای هیجه و اظهره و ثور یو بحث ایتمک ده دیرلر بقال ثور القرآن ای بحث عن علمه
 و ثور یو کس دوه بی قالد ر مغمه ده دیرلر الاستنارة همزه نك و تانك کسر بله کذلک چوکن دوه بی قالد ر مغمه بقال
 ثور البرک و استنار هالی از غنجا و انفضها و برک باه موحدنك فخی و راء مهمله نك سکونیه شول دوه در که چو کس
 اوله و از اغاج زاء معجه ابله قوی ر مق و انفضض ضاد معجه ابله قالد ر مغمه فصل الجیم الجوار حیمک ضمی و همزه نك
 فخیله خوار کی صغر جفر مق بقال جائز الثور مجاری صا و قرأ بعضهم عجل جسداله جوار فی روایه الخفش
 و نضرع معناسنه ده کاور بقال جائز لزلزل الی الله تعالی ای تضرع بالدعاء الجور حیمک ضمی و همزه نك فخیله

ثور

جان

یغوری جوق بلوت بقال غیت جورای سجات کثر المطر اما جور چیمک کسری وواوک فقی و تشدد بدله
 بوندن صکره ذکر اولنوران شاء الله تعالی الجبر چیمک فقی و بانک سکونیه برکسنه بی فقیرا بکن غنی قلمق و صنمش
 سکوی صارمغه دخی جبر دیرل بقال جبر العظم جبر او جبر قدرک مقابلنه دخی دیرل ابو عبیده ایتدی بو کلام
 مولد در الجبور ضمتنه صنف صارمغه دیرل بقال جبر العظم بنفسه جبر رای انجبر الاجبار و الاجبار فقیری
 غنی ایتک بقال جبر الله فلا نافع جبر او انجبر ای سد مفاقره یعنی فقری رل رین سد ایتدی الجبار ایتک نان معناسنه
 بقول العرب للجبر هو جابر بن حبه ابو جابر کذلک ایتک کنی در جابر ایتک اطلاق اولنجه قیاس بوایدی که ابو جابر
 بغداید نیلیدی الاجبار همزه نک کسریله اکره ایتک بقال اجبره علی الامر ای اکرهته علیه واجبار جبره نسبت
 ایتکه دخی دیرل بقال اجبره ای نسبت به الجبر کما بقال اکرهته اذ نسبت به الی الکفر الجبار چیمک ضمیمه هدر و ضایع
 معناسنه بقال ذهب دمه جبار ای هدر او فی الحدیث المعدن جبار یعنی قجن معدن اسلینرک اوزرینه معدن
 یقلسه دی هدر اولور مستأجره نسبه لادم اولماز و جبار ثلثا کونک اذی در و عر بارک اسماء قدیمه سندن در
 الجبار چیمک فقی و بانک تشدید بدله شول خرما اغاجی در کد کال ایر شمر اوله بقال فخله جبارة و ناقة جبارة ای
 عظيمة سمیة و جبار شول کسنه دیرل که غضبه کد کده قتل ایدر اوله المجبر میمک ضمی و بانک کسری
 و تشدد بدله شول کسنه در که صنف صره التجبر علی وزن التکریم متکبر اولن بقال تجبر الی ای تکبر و تجبر او ت
 بر کره بتد کدن صکره کیر و تمکه دیرل بقال تجبر النبت اذ انبت بعد الاصل الجبریه فختنه و بانک تشدد بدله
 قدر یمنک خلاقی در و جبرید دخی دیرل بانک سکونیه الجبره و جیمک و بانک فختله یله و رانک ضمی وواوک تشدد بدله
 و الجبروت فختنه و رانک ضمیمه و الجبره جیمک فقی و بانک ضمی و تشدد بدله فروجه و زنی اوزر بونلرک
 جمله سی کبر معناسنه در الجبر کسری بنه و بانک تشدد بدله و مدیله فسیق و زنی اوزر زیاده متکبر اولان کسنه
 الجبره جیمک فقی و بانک کسریله و الجبار جیمک کسریله صارقی یعنی فائق قول باغی و شول اغاچلر که انوکله
 صنف صرارل جبرئیل براسدر که مرکب در جبرک ابله اضافتیه و بونله بریچه لغت وارد بری جبرئیلدر مثل
 جبرئیل همزه ابله و همزه سز جایز در و بری دخی جبریل در جیمک کسریله و بری دخی جبریل در همزه نک
 قصر بله جبرعل کی و بری جبر بن در نونله الحرح جیمک ضمی و حانک سکونیه یوه این معناسنه کرک فان یواسی
 اولسون کرک غیری اولسون الحرح جیمک کسری و حانک فختله و الا حجار همزه نک فختله ححرک جمع الاحجار
 همزه نک کسریله یوایه کیر مکهم مضطر ایتک بقال ححرته ای الحما ته الی ان بدخل ححره الاحجار همزه نک کسریله ححارک
 مطاوعی بقال ححرته فاححر الاحجار همزه نک و تانک کسریله این ایتک بقال ححر لنفسه ححر ای اتخذه و الححران
 جیمک ضمیمه و حانک سکونیه ححر معناسنه در که الان مروایتدی و بونک نظیری در جئت فی عقب الشهر
 و عقبانه فی الحدیث اذا حاضت المرأة حرم الحران که مراد فرج مرأه جرام اولور دیکر الحرح جیمک فختله قتل
 اولان بل سنه تشدد بدله معناسنه الحرحه جیمک فقی و حانک سکونی و رانک فختله طارلق و خلق یمز اولن
 سی الخلق معناسنه میم زیاده اولن شدر الحرح جیمک فقی و حانک سکونیه کوز اچرو و تمق بقال ححرته عینه
 ای غارت و تاخر معناسنه ده کلوز بقال ححر فلان ای تاخر المجاهر میمک فختله کیر لچیمک رل بقال مجاهر
 القوم لمکانهم الجواهر جیمک فختله اینه و کیرلور لره کیروب کیرلننن سنه ل الجدر علی وزن جعفر قصر
 اولان کسنه و حدر برکسنه اسمی در الحرح فختنه قیونک اچی بیوک اولن اتساع بیر معناسنه بقال ححر
 جوف البئر من الباب الرابع ای اتسع الحرح علی وزن التکریم قویی و اتسع قلمق توسیع البئر معناسنه الجدر جیمک
 فقی و دالک سکونیه و الجدر جیمک کسریله دیوار حائط معناسنه و جدر بزوع اولنک اسمی در و جدر مرکبک

حجر

بحجر

جدر

بو یمنه اولان دیش یان سی در الجدر ضمتنه جدارک جمعی الجدران جیمک ضمی و دالک سکونیه جدرک جمعی در
 جدر معناسنه مثل بطن و بطنان الاحجار همزه نک کسریله جدر دیکله معرف اولان اوت تمک بقال
 ادر المکان اذ انبت فيه ذلك الجدر جیمک فقی و دالک سکونی و الفک مدیله شول قیوندر که در یسنی چیمک
 زحمتی دلمش اوله الجدری جیمک ضمی و دالک فقی و بانک تشدد بدله و الجدری فختنه و بانک تشدد بدله ابکسی
 دخی ایت در چیمک دبد کیری مرض معناسنه الجدر علی وزن التکریم چیمک جعفر مق بقال جدر الی رجل
 علی البناء للمجهول الجدر و میمک فقی و جیمک سکونیه چیمک جعفر مش کسنه صحاح نسخه لره واقع اولان بودر
 و لکن هر ه بدن و صاحب صراحدن نقل اولنن جدر در میمک ضمی و دالک فقی و تشدد بدله و قاموسه ابکسی
 جائز اولعه اشارت اولن شدر المجدره میمک و دالک فختله چیمک مرضی جوق اولن یر بقال ارض مجردة ای
 ذات جدری و المجدره لایق معناسنه دخی کلوز بقال هذ الامر مجردة لذلک الامر ای مجردات الجدر حقیق
 معناسنه در بقال فلان جدر یکذ ای حقیق و انت جدر یان تفعل کذلک الجدر جدرک جمعی الجدریون کذلک
 جمعی و جدری کذلک شول یه دیرل که طرافی دیوار یا بلش اوله و قیادن کسلن اغله دخی جدر دیرل جدر فختنه شام
 شریف قریب بده برقر یمک اسمی در کد کاتر نسبت اولنور الجدره فختنه شول اورد که انسانک بو یمنه جعفر
 و جدر کذلک از ددن بر جاعتک اسمی در بعضی لرایتدی کعبه مشرفه نک دیوار بنی انلر یا یمشلر ایدی اکبناء
 انلره جدر دبد بلر الحدره علی وزن الد حرجه کتابک محو اولان یرلرینه قلم یورتک بقال جدرت الکتاب اذا
 امرت القلم علی مایدر منهلین و بونک کی در قجن بونک نقشی بوزلد قده اعاده ابلسک صاحب الکتاب
 جوهری بدر بن ظن ایدرم که بومعرب اوله الجدر بضم الجیم و الذال و الجوزر بفتح الذال لغتان فی ولد البقرة
 الوحشية الخ اذ علی وزن المساجد جمعی الجدر جیمک فقی و دالک سکونیه اصل معناسنه در الجدر جیمک
 کسریله اصمعی روایتدی کذلک اصل معناسنه در و فی الحدیث ان الامانة نزلت فی جذر قلوب الرجال و ضرب
 حسابده عشرة مائة نک جدر بدر تجذیر علی وزن التکریم برنسنه نک کوکن کسمک بقال جذرت الشیء ای
 استأصلته المجدر میمک ضمی و دالک فقی و تشدد بدله قصیر معناسنه در الجدر جیمک و دالک فختله حیدر
 وزنی اوزر مجدر معناسنه در که قصیر دیک اولور علی مامر انفا الجدر مور جیمک و میمک ضمیمه و الجدر مار جیمک
 کسریله بودق دی که قالن الحرح اقی فلور کسلد کدن صکره میم زیاده اولن شدر الجدر جیمک فختله جذمارک
 جمعی بقال اخذت الشیء مجذامیره اذ اخذت کله کسان یروانی اوزر الحرح جیمک فختله و رانک تشدد بدله
 دست کوزه معناسنه الحرح و الجدر جیمک اوله فقی و ثانیه کسریله جره نک جمعی دستیلر معناسنه و طاع دینه
 دخی جدر دیرل اصل جبل معناسنه الحرح جیمک کسریله شول نسبه در که ای دوه در و نندن اعاده ایدوب
 صافره مثالنه چیمکه اکا کویش دیرل لاجترار همزه نک کسریله دوه کویش کتورمک و منه قولهم لا فعل ذلک
 ما خلتف الحرح و الدرة و دره دالک کسریله دوه کویشک استغیانی در ته کجره یوقر و جقی در الحری
 کسریله و بانک تشدد بدله بالقدن بزوع در که بلان بالغی دیکله معروف در الحریه کذلک کسریله قوش
 قور سنی حوصله معناسنه الحرح جیمک ضمیمه براشون مقداری راغیدر که او جدره دوزاخی واوره سنه اچی
 وارد رانکه اهو اولنور و فی المثل ناوص الحرح ثم سالها منا و صه نونله و صادمهمله ابله ممارست معناسنه در بونک
 وجهی بودر که اهو دوزاغه دوشسه خلاص اولنغیجون بر مقدار مضطر اولوب قور نلما سنه سنی ایدر خلاصدن
 نو مید اولیحق ساکن اولور بومثل شول کسنه حقتن ضرب اولنور که ابتدا مخالفت ایلوب صکره ناچار
 موافقت ایلیمه الحرح و جیمک فختله و رانک ضمیمه شول ات در که بدکه کلیه بقال فرس جزو راذا کان یمنع القیاد

جدر

جندر

جازو

جذر

جدر

و جرو شول قيو پيدار که دینی درین اولوب صوی دوه ابله چکیله الحار و علی و زن انکافور سندن حاصل
اولان دره الحارة چیمک فخی و رانک تشدید به شول عسکر در که کثر شدن حرکتی ثقیل اولوب اهسته
یوروی به بقال کثیبه جرارة و حبش جرار و جران عقرب دخی دیرلر قوی رغنی سور بدکندن اوتور الحار چیمک
فخیله شول ابله در که دوه نیک باشنه طغرل طوان اوین طقد قلی کی و بویولاردن غیری نسنه در و جری
اسمیه بر کسنه نسیه اولمشدر الحار چیمک فخی و رانک تشدید به چیمک بقال جررت الحبل و غیره اجره من الباب
الاول جر الحجرة میمک و چیمک فخیله کوکله صمانلق یولی دبد کاری نسنه که کشان معناسنه مجره دید بلر زیا
مجر اولو عسکر یولی در اکاذشیه اولنوب که کشان مجره دید بلر الحریرة جنایات معناسنه در بقال جر علیهم
جررة ای جنی علیهم جنایة الحارة شول دوه در که یولار ابله چکیلور اوله جان مجرون معناسنه در راضیه مرضیه
معناسنه اولدغی کی فی عبسة راضیه قولند و دافق مدقوق معناسنه اولدغی کی من ماء دافق قولند
وقی الحدیث لا صدقه فی الابل الحارة که مراد قومک قولند غی دوه لده صدقه یوقدر دیکدر زیا صدقه
بیانده اولنلین دوه لده در حار حار حاء مهمله ابله اولده جم ابله ثانیده اتباع در یعنی حان تبعینله ذکر اولنده در
اسی کون معناسنه ابو عبیده ایتدی عرب طائفه سنک اتباعله اولان کلامی حار یاردن یا بله هلم جراینی چک
چیمکله بقال کان ذلك عام کذا و هلم جرالی الیوم جرک چیمک فخی و رانک تشدید به اجل معناسنه در بقال
فعلت کذا من جرک ای من اجک پس بوفعلی و زنی اوزنه اولور و جرک دیک جایرد کادر و کاه اولور که من
جرک دیرلر بلا تشدید جرک چیمک فخیله و الفک مدبله بمعناه پس معتل اللامدن اولور لاجر اهرمه نیک
کسر بله دوه یاوریسنک دبلن یار مقدر امسون دیو و اجرار سوریکه دخی دیرلر بقال اجرت الرماح اذا
فرحو املها و کوندی صبحوب کیر و چکوب المغهده دیرلر بقال اجره اذا طعنه و ترک الرخ فیه مجره و بر کسنه بی
کندی حالته قویوب ار خاء عنان ایتکه دخی دیرلر بقال جر رته سنه اذا ترکته بصنع ما یشاء و تأخیر ایتکه
دخی دیرلر بقال جر رته الدین اذا اخرته له و بر کسنه بی کندی صوته اویدر مغهده دخی دیرلر بقال جر فی فلان غالی
اذا تابها و اغالی اغنیته نیک جمید رغین معجه و یا مشدده ابله صوت و غنام معناسنه الحارة میمک ضمی و رانک
تشدید به چکشرک و خصوصیت ایتک التجیر علی وزن التکریم چیمک جر معناسنه مبالغه ایچون و نیکر ایچون
تشدید و انمشدر لاجر اهرمه نیک کسر بله چیمک جر معناسنه و دوه کویش کتر مکده دخی دیرلر بقال اجتر البعیر
من الحرة و جر چیمک کسر بله کویش معناسنه در که بعض حیوانات بر نسنه چیمک کی اولور و روات در که کویش
کتور مک اشکنه سی اولان حیوانه مخصوص در لاجر اهرمه نیک کسر بله چیمک بقال اجر الشی ای انجذب
الحجرة علی وزن الدحرجة دوه بوغازنده اوانی دوندن مکدر الحار چیمک فخی و رانک سکونیه چاغر غن
دوه بقال جر جر البعیر فهو جر جار کا نقول ترثرال جل فهو ترثار و ترثره ثاء مثلثه و راء مملله ابله جوق سو بلك
کثرة کلام معناسنه و جر جار یرکوزل را حملی اوتده دخی دیرلر الحار جر چیمک فخیله یوک دوه لجر جور و تمبیلله
عصفور کی جراجرک واحدی الجر جر چیملرک کسری و رانک سکونیه بقله که حیویات قسمندن در الجر جیر
چیمک اولک کسری و ثانیته دخی کسر بله و مدبله تره که نباتات قسمندن الحار و جر چیمک فخی و رانک ضمیمه
بوغر ایچون اولان دوه مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور الحار و تمبیلله جمی الحارة چیمک ضمیمه بوغر لنن دوه نیک الی
و یاغی و یاغی ذکر اولنن اعضایه جزاره دبد کاری نیک وجهی بودر که بونلری اکثر یا جزاره یعنی قصاص و یرلر
ته که عامله و یرلر نسنه بی نماله دیرلر و چنکه فرس عیل الحارة دبد کاری ایقلمی فرموده اولماسن و سگری
جوق اولماسن دلر و باش فرموده اولماسن دلر زیا باش یوک کی اندک عیب عد اولنور الحار و تمبیلله شول

اتدرکه اتی قورت قوش یسون دیو قوش اولالر بقال ترکوهم جر اذا قتلوهم و جر رکسوره دخی دیرلر
هاوج معناسنه الحرة واحدی و جر سمر اولان قیون دخی دیرلر بونک دخی واحدی جر در لاجر اهرمه نیک
کسر بله بر کسنه بی بوغر لجن قیون و یرمک بقال اجرت القوم اذا عطیتهم شاة بذبحونها نجه اوکشا و عنرا
یعنی کرک مذکر کرک مؤنث کرک قیون کرک کچی اولسون و اجرار قیون قسمنده استعمال اولنور اجر رتهم ناقة
دینمز زیا ناقة اکثر بودر که بوغر لنق ایچون اولماز و اجرار اخر ما غا جنک میثی دیرلر که قریب اولمس بقال اجر
الخل ای اصرم و اجرار دوه نیک بوغر لنمغه قریب اولمس بقال اجر البعیر ای حان له ان تجز بعض بکتلر قوجه
کسنه بی اجرت یاشیج دبسلر اول دخی ای بی و تحتضرون دیر یعنی سز دخی یازه لک حالته اولمکه حاضر سز
دیر و اختصار خاء معجه ابله اکین تازه ایکن میلمکه دیرلر و بعضیلر اجرت روات قلدی زابین معجتین ابله یعنی
اجر زیا شیح دیرلر دبدی اجر البردن اخذ اولمغه لجن بقا دیک دیرلر قریب اولمس بقال اجر ریمک کسر بله
وزانک فخیله اکل اولور غیچون صقلنن طوار فرایتدی جر فخیله جر چیمک کسر بله اکل ایچون اولان
طوان اطلاق اولنور اما جرره فخیله قیون نوعنه مخصوص در الحریرة چیمک فخی و رانک کسر بله در یا ایچنده
اولان اطه جر ره دبد بلر قردن منقطع اولدغندن اوتور و الحار جر ره نیک جمی و جر ره بر مخصوص یرک
ادی در که دجله ابله فراتک مابنی در اما جر ره عرب ابو عبیده ایتدی حفرانی موسی دن قصای ینه و ارجمه در
طول جهندن و رمل یریدن منقطع سماوة و ارجمه در عرض جهندن الحار چیمک فخی و رانک سکونیه
انجیدن میثی قطع ایتک معناسنه نقول جر زرت الحار جر زره جر زرا من الباب الثانی اذا صرمت و صرم صاد
مهمله ابله میثی کسمکه دیرلر و طوار بوغر لنق معناسنه ده که بقال جر رت الحار و اجر رها من الباب الاول اذا
مخرنها و جلدنها و تجلید دوه نیک در یسن چقرمغه دیرلر الحار چیمک فخی و رانک کسر بله دوه بوغر لد قلمی یر
وفی الحدیث عن عمر ای که و هذه الحار رفان لها صر اوة کضر اوة الخمر و صر اوه صاد معجه بله معتاد اولمق معناسنه در
اصمعی ایتدی مجزردن مرد ابو حدیث شر بقاء جمع ناسدر زیا جر جمع ناس اولور غالب الحار چیمک فخی و رانک
سکونیه صو یرمطالمعه دخی دیرلر بقال جر ر الماء مجز رو مجز من الباب الاول والثانی اذا نصب و نصبوب
ضاد معجه ابله صو یرم داغل اولمقد و جر ر صو کیز و افقه دخی دیرلر ته کم مد ابلر و افقه دره بو حالت بعض
صوله مخصوص در که کاه ابلر و افرو کاه کیر و افرا جر چیمک کسری و سبیک سکونیه و الحار چیمک فخیله
کویری در که اوزرندن مرور ایدرلر و جر چیمک فخیله دوه نیک و غیره یوکنه دخی دیرلر الحارة مؤنث
الحارة چیمک فخیله جرات ایتک بقال جر علی کذا الحار حارة من الباب الاول الحار تانک فخی و سبیک
ضمیمه اقدام ایتک بقال تجاسر علیه ای اقدام الحار چیمک فخیله و سبیک ضمیمه زیا ده اقدام اولان کسنه
الحار چیمک و سبیک ضمیمه صبح و قنی احاق بقال جسر الصبح مجشر جشور من الباب الاول اذا انطلق
الحار یه سبیک کسر بله و ایتک تشدید به صباح و قنی ایچمک و بوندن فعل نصرف اولماز و کاه اولور که
جاشریه ابله یرمعین قیله دبلر رته کم بعض اشعار ده وقع اولمشدر الحار و تمبیلله بر کسنه بیانده اخشام لیوب
اوینه کلامک بقال اصبح یوفلان جسر اذا کانوا یبیتون مکانهم فی الابل لای رجعون الی بیوتهم کذلک مال جسر
دیرلر شول طوان که ساند کورلوب اوه کلیمه و جسر دکر کنارنده اولان باحق قور یوب طاش کی اولمق بقال
جسر الساحل مجشر جسر من الباب الرابع و جسر سودک تلومی سوددن کیر اولمغه دخی دیرلر الحار چیمک
فخی و سبیک کسر بله کیر اولان تو لم و سح معناسنه الحار چیمک فخی و سبیک سکونیه طواری اوتلاغه
چغار مق برطر بقا که اوده اخشامیه بقال جسر ناد و یا مجشر هاجسر من الباب الاول ای اخر جناها الی الرعی

جسر

جسر

ولا نروح المجشرة ميمك ضمی وشینك فتي وتشد بديله شول ات سور یسی دركه اونلاغه چقارله بقال خیل
 مجشرة بالچی ای مرعیة الجشیر حیمك ضمی وشینك سکونیلله اوکسرک سعال معناسنه وکوسده اولان ایریلک
 خشونت صدر معناسنه الجشور شول دوه دركه انوک قوری اوکسرکی اوله بقال بعیر مجشورای به سعال
 جاف بقال جشیر مجشیر علی مالم یسم فاعله الجشیر حیمك فتي وشینك کسری ومبدله بیوک چواله دیرلر که اچنه
 متاع قورلر ودریدن اولان ترکشه ده دیرلر که اچنه اوق قورلر الجشیر حیمك فتي وعینك سکونیلله هریرتی
 جانورک نجاسنی بقال جعفر مجسر من الباب الثالث المجسر ميمك فتي وحیمك سکونی وعینك فخیله درکه مجرج
 نجاستدر جعار حیمك فتي ورنك کسری اوزن بناسیلله صرئلان دبدکاری یالبلی قوردك اسمی درکه جعار
 دبدکاری جعفری یعنی نجاسنی جوق اولد غیچون درکسراوز رینه مبنی اولدی زیرابونده عدل وتانیث وصفت
 غالبه جمع اولدی وصفت غالبه دن مراد بودرکه موصوفی اوز رینه غالب اولمشدر برحیثله که موصوفی
 انوکله بلنور اولمشدر اسمیلله بلندی کی ووجاعرة دن معدول درخیمکه ایکی سبیلله اسم صرفدن منع
 اولندیسه اویح سبیلله مبنی اولسی لازم اولدی زیرامنع صرفدن صکره لازم کان حالت بنادر و بواختیار
 جوهری درزیراسا لرلر قتنده اسباب منع صرف اوج اولق و اوچدن زیاده اولق موجب بنادکدر وحلاق ده
 دخی حال بو بله در وحلاق حاء مهمله ابله منیه نك یعنی موتك اسمی در الجاعر تان حمارك اردنه اولان ایکی
 خط در واول اتك قویق ابله اورد غی یرلر در واصمی ایتدی جاعر تان اتك یا نجق ائلری نك اوزرنده اولان
 یومری یرلری در بعضیلر جاعره حلقه دیرلر دبدی الجعار حیمك کسر بله وعینك تخفیفیلله شول ایلر درکه
 قیویه اینن کسنه اتی ییلنه بغلیوب براوجن برقاغنه بغلر تا که قیویه دوشیمه الجعر فختینله وعینك ضمی
 وتشد بديله قیویه اینن کسنه نك وجه مزبور اوزن ییلنه ایل بغله سی نقول تجعرت بمحبوبك ای بشی قوی الجعر ور
 علی وزن العصفور خرماتك یرمزی الجعفر علی وزن جعفر قصیر القامه اولوب غلیظ اولان کسنه الجعبره مؤنثی
 الجعظری علی وزن الجعفری قالن وکوبد اولان کسنه الجعظارة حیمك کسر بله کذلک قالن وکوبد اولان
 کسنه در ابن السمکیت روایتله الجعفر حیمك فتي وعینك سکونی وفانك فخیله کوچک ارمق نهر صغیر معناسنه
 وجعفر عامر دن برقیبلله نك باباسنك اسمی درکه اول جعفر بن کلاب بن ربیع بن عامر درکه بونلره جعافره دیرلر
 الجعفر حیمك فتي وفانك سکونیلله شول یچی یاوری یسنه دیرلر که دور دخی ایداخل اولوب یانلری قهر مغه بشلیله
 واولغه معتاد اولوب انسندن کسبلله الجفرة مؤنثی وجعفر شول قیویه دیرلر که واسع اولوب ایچی یا یلمش اوله
 جفر الهباءة حیمك فخیله بریردر عطفان ولا یئنده کفانده صوایر کور و بومقامه صاحب صراح جفرة
 الهباءة فی پارکین معروف ابله تفسیر ایتشدرو یارکین یغور صوبی ایرکان یره دیرلر و عبارت جوهر یدن فهم
 اولنان مطلقا صوایر کان یردر الجفرة حیمك ضمی وفانك سکونیلله بریرک واسع اولوب دکرمی اولسی الجفار حیمك
 کسر بله جمعی برمه ابله برام کی و برمه بابه موحد نك ضمیمه طاش چومالك معناسنه در بوسیدن ایچروسی
 واسع اولان یره جعفره دبدیلر المجفر ميمك ضمی وفانك کسری بله اورتالغی جوق اولان ات اولسون واکر غیر
 اولسون بقال فرس مجفرونا قه مجفرة ای عظیم الوسط الجفار حیمك کسر بله نجد ولا یئنده برصودر که بئی تمیه
 نسبت اولنور که یوم الجفار دبدکاری بوندن مأخوذ در الجفیر حیمك فتي وفانك کسری ومبدله اوق قویجق
 نسنه کنانه کی ولکن جفیر کنانه دن دخی واسعدر الجفور ضمیمه اركك دشیه جوق وارمه دن بوشیوب رجوع
 ایتك بقال جعفر الفحل عن الضراب مجفر بالضم جفورا من الباب الاول اذا اکثر الضراب حتی حسر وانقطع وعدل
 عنه وقویقینه وارمه دن عاجز اولسه برض دیرلر جعفر دیرلر المجفرة ميمك وفانك فخیله محل قطع معناسنه در

جعفر

جعفر

جعظری

جعفر

جعفر

جعفر

جعفر

ومنه قیل الصوم مجفرة للنكاح یعنی صوم جماعه مقطع در یعنی جماعی قاطع در الجفر وسع اولق بقال جعفر
 جنباه ای اتسع الا جفار همزه نك کسر بله ترك ایتك بقال اجفرت ماكنت فيه ای رکتته و بقال اجفرت فلانا
 قطعته وترکت زیارة الجمر حیمك فتي وميمك سکونیلله جمره نك جمعی درکه اتشك کوزی دیک اولور جمره النار
 معناسنه الجمره واحدی وجره بیک ائلویه دخی دیرلر بقال جمره کالجمره یعنی بیک ائلوکسنه که اتش کی در حدتته
 وبالجملة هر قبیلله که قبیلله آخر ابله بریکوب کمال اتحاد کسب ایتسلر انلره جمره دیرلر غیره مخالفت ایتدکاریجه وادوبعیده
 ایتدی جمرات عرب اوچدر بنوضبه درکه ضبه اداوغلی درو بنو الخارث درکه حارث کعب اوغلی درو بنو غیر درکه غیر
 عامر اوغلی در بونلردن ایکی جمره سوینوب جمره لکدن خروج ایتدی اولاضبه سویندی ربابه مخالفت
 ایتد کیچون ثانیانو الخارث سویندی مذحجه مخالفت ایتد کیچون همین غیر باقی قالدی زیرایر کسنه یه
 مخالفت ایتدی بعضیلر ایتدی جمرات عبس در وحارث در وضبه در بونلر لام برادرلر در و بونك یانی بودر
 که یئندن برعورت کوزر که واقعه سنه فرچندن اویح جمره ظهور وابدیر پس یئندن برکسنه یه تزوج
 ایدراندن حارث بن کعب بن عبد المدان تولد ایدر که انلر دخی ولا یئنه اشراقی دراندن صکره اتی بغیض بن ربث
 تزوج ایدراندن عبس تولد ایدر که بونلر عرب طایفه سنك سلاحشورلری اکلوب اندن صکره اتی اذ تزوج
 ایدر که اندن ضبه تولد ایدر پس ایکی جمره مضردن ویر جمره یئندن اولور و جمره مناسك یئندن اولان
 جمراتك واحدی در که اول اویح جمره در که بری بری عقبیجه اتارلر اوافاجق طاشلرله و جمره اوافاجق طاشه دخی
 دیرلر الجمار حیمك کسر بله جمعی الجمره ميمك کسری وحیمك سکونی وميمك فخیله شول نسنه در که برنجدن
 وکومشدن دوزوب اچنه اتش قیوب انوکله بخور بقالر الجمار جمعی الجمر ميمك کسری وحیمك سکونی وميمك
 ثانیه نك فخیله کذلک شول نسنه در که ذکر اولنان وجه اوزن اچنه اتش یقرلر الجمر ميمك ضمی وميمك ثانیه نك
 فخیله شول نسنه در که اتی جمره یقرلر عودا غایبی کی مثلاً و جمره برک طرناغه دیرلر بقال حافر جمره الجمار همزه نك
 کسر بله اتشه عود برقیق بقال اجمرات النار جمر الجمار حیمك ضمی وميمك تشد بديله شحم حنظل دبدکاری نسنه
 که طباقتنه معروف در و اکثر نسخده شحم نخل واقع اولمشدر صواب قریب اولان دخی بودر و اول شول نسنه در
 که خرما اغاجنك اوجنه بترکه اکا خرما کو بیکی دیرلر الجحیر علی وزن التکریم خرما کو بکن کسمك نقول جمرات النخلة
 اذا قطعت جوارها ونجیر کذلک جمره انغه دیرلر ونجیر الجیس عسکری عدو ولا یئنده حبس ایدوب سرحد بوغازندن
 کچور مامك ونجیر شعر دخی بوندن در که صاچی جمع ایدوب اردندن بغلقدر بقال جمرات المرأة شعرها اذا جمعت
 وعقدت فی قفاها ولم ترسله فی الحدیث الضافر والمبلد والجمر علیهم الخلق وضافر ضاد معجمه و فابله وراء مهمله
 ابله صاچن ایللور ورن کسنه وملبد صاچنه صمغ سورن کسنه طاغلاسون دیوتنه کم محرم اولانلر ایدر الجمر
 فختینله وميمك ضمی وتشد بديله حبس اولق بقال تجروالی تحبسوالا جمار سیرده سرعت ایتك بقال اجمر
 البعیرای اسرع ولا بقال اجمر بالزای واجمار اجتماعه دخی دیرلر بقال اجمر القوم علی الشی ای اجتماعه علیه الجحیر حیمك
 فتي وميمك کسری ومبدله خلقت جمع اولد غی بر جمع معناسنه بقال هذا جمر القوم ای مجتمهم انا جمر کذلک
 حیمك فتي وميمك کسر بله کجه ابله کوندزه اطلاق اولنور انلرده اجتماع واقع اولد غیچون انا سمیر دبدکاری
 کی انلرده سمر واقع اولد غیچون و سمر فختینله حکایتنه دیرلر ابن جحیر حیمك فتي وميمك کسری ومبدله قر کو کجه
 لیه مظلومه معناسنه الاستحمار همزه نك کسر بله طاشلرله استحما ایتك المجیر ميمك ضمی وحیمك فخیله نضعیر
 صیغه سی اوزن برطاغك اسمی در الجمره علی وزن الدخرجه حمار کندی نفسنی جمع ایتك در برنسنه یی
 ایصبر غیچون الجهو رحیمك وهانك ضمیمه شول قومدر که جمع اولوب اطرافنه حواله اولمش اوله موسی ابن

جعفر

طاحنه دن روابت اولنور كه بر كسنه نك دفننه حاضر اولد قه ايتدي جهرو واقبره جهره اي اجموعا عليه التراب
ولا تطبنوه وجهو ردير لر حلقك عظيمه الجمهرة على وزن الدحرجة خبرك بر جانين سو بلوب بر جانين كتم ايتك
بقال جهرت عليه الخبره الحبره بطرف وكنت الذي تربد الجور حيمك فتي وواوك سكوني له طوغري يولدن
چقمقدر بقال جار عن الطريق وجار عليه في الحكم التجوير على وزن التكرم بر كسني في جون نسبت ايتك بقال جون
تجوير اي نسبه الى الجور وتجوير بر كسني بي اوروب دوشو رمكه دخی دیر لر بقال ضرر بخوره مثل کون
وتجویر بر نسبه بی جمع ایدوب بر قق التجور علی وزن التكرم يراو زرينه دوشمك تجویرك مطاوعی دري قال
جون فقجو رجور حيمك ضميلة بر شهر ك اسمی در مذکر و مؤنث استعمال اولنور الجار قو كشي همسايم معناسنه وجار
مشل كسني يدير لر كه انوك فريادينه ايرشمر اوله سن بر ظالم ظلم ايدركن وجار ظالم دن خلاص ايدندخی دیر لر
بقال الله جارك كذا في الاساس المجاورة ميمك ضمي وواوك فتيه قو كشافق بقال جاورته مجاوره وجوار او مجاوره
ممجده معتك اولغه دخی دیر لر وفي الحديث كان مجاور في العشر الاواخر الجوار حيمك كسر بله بمعناه والجوار حيمك
ضميله كذا لك والكسر افصح التجاور تانك فتي وواوك ضميلة بر قايح كسني بری بر بله قو كشلوق ايتك بقال تجاور القوم
الاجتوار همزه نك وتانك كسر بله تجاور معناسنه در بقال اجتور القوم وواعلال اولندي زير اجتور تجاور
معناسنه در و تجاورده اعلال اولندي ما قبل ساكن اولد عيچون و اگر اجتور تجاور معناسنه اولسه لا بداعلال
اولنور دي الجارة على وزن العادة زوجه بقال اربعة الرجل جارتها الاستجارة همزه نك وتانك كسر بله بر كسني دن
مدد طلب ايتك الاجارة همزه نك كسر بله مدد ايتك بقال استجار من فلان فاجاره منه واجان خلاص
معناسنه ده كلور بقال اجار الله من العذاب اي انقذه وانقاذ قافله و ذال بحجه بله خلاص ايتك معناسنه الجور
حيمك كسري وواوك فتي ورتك تشدد ببله هجف وزني اوزن رعدا واذنيك محكمي بقال غيث جور محكم
اواز لو بلوت وبارل جور محكم اواز لودوه معناسنه وهجف ثقيل كسني يه دیر لر الجهرة اشكان اولق بقال رايته
جهرة وكلته جهرة الجهر قوي ياك ايتك بقال جهرت البئر جهر من الباب الثالث وجهري يوزنه بلا شعور سير
ايتكه دیر لر بقال جهرنا الارض اي سلكنها من غير معرفة و بر طافقه نك اوز زرينه علی الغفله وارمغه دخی دیر لر
بقال جهرنا في فلان اي صحنها على غرة وتلوي سودله چلقق باغي ظهور ايتسون ديو وجهر رفع صوتا يمهكه ده
دیر لر بقال جهر بالقول اذ ارفع بصوته و بر كسني كوز و كه عظيم كورنگه دخی دیر لر تقول جهرت الرجل
وجهرت الجبس اذ اعظم وكثرت عينك حين رأيتهم الاجتماع همزه نك وتانك كسر بله بمعناه بقال اجتهرت البئر اي
نقيتها واخرجت مافيها من الحماة واجتهار بر كسني كوز و كه عظيم كورنگه دخی دیر لر بقال اجتهرت اذ ارايته عظيم
المرأة وكذلك الجبس اذ اكثر وافي عينك المجهورة ميمك فتيه ياك اولمش قيو اخفش ايتدي عرب جهرة الركية دير
فجن صوبي بالجن سترابسه ياك ايدلوب صوبي صافي قلند قه ومنه قوله تعالى حتى بر الله جهرة اي عيانا
بكشف ما بيننا وبينه الا جهر همزه نك وهانك فتي وما بينك حيمك سكوني له كوشه كورمين كسني الجهره حيمك
فتي والفك مد بله مؤنثي بقال كبش اجهر ونجة جهره الجهر مشول سود در كه اكصو قار شمامش اوله وجهير مشول
كسني يه دخی دیر لر كه حسن منظر صاحبي اوله الجهره مؤنثي بقال رجل جهير وامره جهيرة اي ذو منظر الجهورة على
وزن الدحرجة رفع صوت ايتك الجهورى الصوت وازي بلند اولان كسني جهير الصوت بمعناه بقال منه جهر
الرجل من الباب الخامس الاجهار كلامي اشكان قاي المجهر ميمك كسري وحيمك سكوني له وهانك فتيه اكتر يا
چاغري سو بلين كسمنه المجاهرة بالعداوة عداوق اشكاره قلق الجهرة حيمك ضميلة وهانك سكوني له
هيته ومنظر بقال ما احسن جهر فلان اي ما اجتهر من هيته وحسن منظره الجهره حيمك فتي وهانك سكوني
والفك مد بله جماعت معناسنه بقال كيف جهرايم اي جماعتكم الجوهر على وزن جو رب اسم معرب در

قبيلتي طاش معناسنه وعرضك مقابلته دخی استعمال اولنور الجوهره واحدى الحروف المجهورة اهل نحو
قتمه اون طقوز حروف در كه انلري جمع ايدر ظل قور بض اذ غرا حنط مطيع حرفلري و بونلره مجهور ديد بلر
زير ايونلر كلفظ حانك نخر جملر بنه اعتمادي اشباع اوزن در جهر حيمك فتي ويانك سكوني ورتانك كسري
اوزن بناسيله عرب قتمه يمين در حقام معناسنه در الجيار حيمك فتي ويانك تشدد ببله نون خرمه معناسنه
وحيار مشول حرارته دیر لر كه كوكسه پيدا اولور يا اچلقدن ياغ ضمدن الجائر كذلك ذكر اولنان حرارت
معناسنه در فصل الحاء الخبر حانك كسري ويانك سكوني له مركب كه انوكله يازي يزار لر وجهير اثره دخی دیر لر
الجور جمع بقال به حيو راى اثار وسرور معناسنه ده كلور وجهير لونه دخی اطلاق اولنور وفي الحديث يخرج
رجل من النار قد ذهب حبره وسبره فرائيدي حبر لون معناسنه در وسبر هيته معناسنه در اسمي ايتدي
حبر وسبر جمال وبها معناسنه در وجهير بهود بيلر ك عالمه ده دیر لر كعب الاحبار بوندن ما خود در
فتحه دخی لغت در ولكن كسر افصح در زير حبر حيو روزني اوزن جمع اولماد احبار وزي اوزن
جمع اولندي اگر حاء مفتوح اولق فصيح اولسه حيو روزني اوزن دخی جمع اولنور دي الحبرة ميمك كسري
وحانك سكوني ويانك فتيه مركب قود قلري محل الاحبار همزه نك كسر بله اترقوب كتمك بقال احبره
اي ترك اثر الخبر حانك فتي ويانك سكوني له مصدر در حسن وجمال صاحبي اولق معناسنه پس حانك كسر بله
اسم اولور فتيه مصدر اولور كان من قولهم حبره حبره بالضم حبر او حبرة وقال الله تعالى فهم في روضة يحبرون اي ينعمون
قلق معناسنه ده كلور بقال حبره يحبره بالضم حبر او حبرة وقال الله تعالى فهم في روضة يحبرون اي ينعمون
وبكرمون ويسرون وجهير بهود بيلر ك عالمه دخی دیر لر كعب الاحبار بوندن ما خود در بعض روايتك التحبير
على وزن التكرم كوزل ايتك كرك خطي كرك شعري كرك غيري نسبه بي حبر ميمك ضمي ويانك كسر بله وتشدد ببله
زمان جاهليت طفيل غوينك همي ايتدي شعري كوزل ديد و كچون العيون نك فتي وحانك سكوني ويانك ضميلة
بفعول وزي اوزن مسرور اولان كسني الاحبار همزه نك فتيه حبر ك جمع كرك حانك فتيه كرك كسر بله وكعب
الاحبار كعب الاحبار ديد كرك بيلك وجهي ابو عبيد واهي اوزن بودر كه احبار مركب معناسنه اولان حبر دن
ما خود در زير امر بركتب متعددة صاحبي ايتدي وابو عبيد ايتدي محدثون روايتي اوزن احبار حبر ك جمع در
حانك فتيه وجهير مشول عالمه دیر لر كه كلامي تحبير وتحسين ايلر احبار حانك فتي وبانك تخفيفيله اثر معناسنه در
الحبار كذا حانك فتيه حبارك جمع در اثر معناسنه الحبير على وزن التكرم دوه نك غرندن قن كو پكر
وحبير تلومه دخی دیر لر ويكي بزه دیر لر بقال ثوب حبير اي جديد الحبار ميمك كسر بله مشول بزه دیر لر كه اوني نيز بتون
واوني كوزل اوله الحبرة حانك كسري ويانك فتيه عنبه وزي اوزن برديانه دیر لر كه معروف قاسندر الجبر حانك
كسري ويانك فتيه جمع والحبرات كذلك جمع در الحبرة حانك كسر بله ديشلر دنده اولان صروق در قلم معناسنه
نته كم باب حاده قلم نفسيرى مروايشدر الحبر كسر تيله حبره نك جمع هائي اخرننه طرح ايتكملة نته كم قياس
بودر الجبر فتيه ديش دي صرر مق بقال حبرت اسنانه يحبر حبر من الباب الرابع مثل تعب تعب تعب اي قلحت
وحبر يان تازه ايتكه دخی دیر لر بقال حبر الجرح حبرا اي بكسر وكسائي ايتدي يان اوكلوب اثرى باقى قالمغه دیر لر
ومسرت بولمغه دخی دیر لر نته كم بولامد واقع اولمشدر الحمد لله الذي اعطى الحبر ديشلر كه حبر ما خود در
عربلر ك حبر في هذا الامر حبرا كلامن دن و باحمر بك اولمشدر اصلننه ساكن ايكن الحبر حانك ويانك كسر بله ورتانك
تشدد ببله بر شهر ك اسمي در الحابور على وزن الكافور فسقه مجلسنه دیر لر الحباري حانك ضميلة واخر نك الف
مقصود بله طوي ديد كلري قوش مذكره ومؤنثه طلاق اولنور بونك واحدى وجهي بكسان در الحباريات

جبر

حبر

جور

جهر

حرام معنسانه التحجير على وزن التكرى اى اغله كيرمك يقال حجر القمر اذا استدار بحظ دقيق وكذلك اذا صارت
حوله دارة في العمود ووهنك كوزى الحرافنه مدور داغ اور مغه دخی دیرل محجر ميمك ضمی وجميك فتي وتشديد بله
بر موضعك اسمی در اسمی كسر جميله غير بلر فتح حيله رهايت ابشملدر الجار حانك فتي وجميك تشديد بله
رجاك اسميدر بكران وائل جماعتندن الحجر حانك جميك فتح بله وماينده نونك سكونيله والنجور حانك
وجميك ضمير بله بوغر حلقوم معنسانه نون زياده ابشمله الحادر دالك كسر بله ارلردن درنكلو اولوب اجتماع
اعضاسي اولان كسنيه وحادر اطرافنده اتى طولواولان كوز بقال ناقه حادرة العينين اذا امتلأ بالحد
حانك فتي وذاك سكونيله اعضاسي بمجمع الخلق اولان كسنيه بقال حدر يحدر حدر من الباب الخامس وحدر
كبي انكينه صالمغه دخی دیرل بقال حدرت السفينة حدرها حدر من الباب الاول اذا ارسلتها الى اسفل ووبو
باب افعالدين كلز يعنى حدرت السفينة ديفز وبل قتلوق اولوب بر كسنيه حالي نزلله اولغه دخی دیرل بقال
حدرنهم السنة اى حطتهم وجاءت بهم حدر وابتعدى ولا يبتعدى وحدر سرحت اينمكه دخی دیرل بقال حدر في
قراية حدر حدر من الباب الاول الحدر حانك فتي وذاك سكونيله اطرافنده اتى طولواولوب بمجمع اللحم اولان كوز
الحدر حانك ضميره وذاك سكونيله اون دن قرقه وارنجه لان دوه صرمه كبي صاحب صراح او توزه وارنجد
ديش الحادر على وزن الكافور كوپه كه فولاغه طقرل الحدر فتحته بله رك چقورى وانش اولان باني صيب
كبي وزناو معنى الحدر حانك فتي وذاك ضميله هبوط كبي دره زناو معنى وهبوط اولمكان دركه اندن مشغه اينر سن
الحدر ضمته بله اشغه اينمك وحدر وشمكه دخی دیرل بقال حدر جلد الرجل يحدر حدر من الباب الاول اى
تورم الاحدار همزه نك كسر بله برنسنه بي برندن ارمق بقال حدر ثوب اى كفه ورك اطرافنده اولان چققرن
بوكم نته كم پرده لك وكلمرك چققرن بوكرل الحدر حانك فتي وذاك ضميله اجتماع وكثرت بقال حذ وحدورة
اى ذوا اجتماع وكثرة الانحدار همزه نك كسر بله اشغه اينمك انهابط معنسانه تقول انحدرت الى البصرة المنحدر
ميمك ضمی وذاك فتحته موضع انحدر الحدر على وزن التكرم كوز ياشى اشاغه اينمك الحدر حانك ضمی ونونك
سكونى وذاك كذلك ضميله كوز قراسى حذقة بصر معنسانه الحدر حانك وذاك ضمی وماينده نونك
سكونيله بمعناه بقال هو على حدر عينه وعلى حدرورة عينه قن اكابض اينمكين انى ثقيل كورب نظر اينمكه
قادر اولسه الحدر حانك كسر بله ونونك سكونى وذاك كسر بله كذلك كوز قراسى فر ايتدى جعلته على
حدرورة عيني وحدرورة عيني دیرل قن انى نظر كاه ابدنوب كوز ناندن ايرمه حدر حانك فتي وذاك سكونى
والفك مدبله برعوز نك اسميدر الحدر حانك وذاك فتي ويانك سكونيله ارسلان كه برنجى جانور لردن در
وحيدن امير المؤمنين عليهنك كرم الله وجهه والاسى ابتد تعين ايتدى اسميدر نته كم بيور مشدر انا الذى
سمتى اى حيدن زير احين ولادنده اتاسى ابوطالب غايبك والاسى كه فاطمه بات اسددر باباسى اسمنى
قومسدى قنكه ابوطالب حاضر اولدى اسداسمن كرى كوروب على ديواسم تعين ايتدى الحدر حانك
كسرى وذاك سكونيله شولز بون ناقه كه ارقلغندن اتى قوريش اولوب صغري سنده اولان يوحه مككرى
جقه كلش اوله الحدير حانك كسر بله وذاك سكونى وبانك كذلك كسر بله بمعناه بقال ناقه حدر وحدير
الحداير حانك فتحته وبانك كسرى ومدبله جمى ارق ناقه لر معنسانه بقال نوق حداير الحدر حانك
كسرى وذاك سكونيله والحدر فتحته بله صفق تحذر معنسانه بقال حذرت الشىء اخذره حذرا
من الباب الرابع الحدر حانك فتي وذاك كسر بله احتراز ايتدى كسنيه متنبه معنسانه الحدر حانك
فتي وذاك سكونيله بمعناه الحدرورة جمى الحذرى حانك فتي والفك قصر بله كذلك جمى وحذارى
حذريه نك دخی جمى كلوز وحذريه تفسيرى عن قريب كلوز ان شاء الله تعالى وحذر بعض اشعاره

متعلی

متعدی استعمال اولند قوله سبب و بیوجه نوادر دن درد بیشتر وزیر استول نعت که فعل وزنی اوزن اوله
 اول مفعوله تعدی بثر الحذف ری علی وزن التکریم قور قتمن تخویف معناسنه و الحذف حانک کسر بله محاذن معناسنه در
 که حذر اید شمه دیک اولور ابن احوار همزه نیک فخیله عاقل و ز برک ابن حزم و ابن حذر معناسنه حذر حانک
 فخی و رانک کسری اوزن بناسبله قطام کی احذر معناسنه در الحذورة حذر ذات خوف معناسنه الحذر
 حانک فخی و ذالک ضمیمه قور قی کسسه و قری قوله تعالی و انما لجمع حاذرون و حذرون ایضا بضم الذال و اخفش
 بتدی استیواب کریمه واقع اولان حاذره منتهیون معناسنه در حاضر او ایخی و یرقلخی معناسنه و حذرون
 خائفون دیکد رتبه کم الان مرور بتدی الحذریه حانک کسری و ذالک سکونی و یانک تخفیفیه فعلیه و وزنی
 اوزن بر قطعه برک یک جمعی حذاری کلور رتبه کم مرور بتدی و بنی سلیم قبیله سنک ایکی حره سنک بر بنه حذریه
 دیرلر و یونک وجهی بودر که حره حاء مهمله نیک فخی و رانک تشدید بله طاسلو یره دیرلر و بنی سلیم ایکی
 جانی طاسلی اولمغین برینه حذریه دیرلر برک اولد غنه بناء و حذریه خروسک اکسه سی توینده دخی دیرلر بقال
 نفس الیک حذریته ای عفر بته یعنی جنک حینده خروس بونی توینی اور یرندی و عفر بت عین مهمله ایله
 و یاء مخففه بله بیون توینی در کرک خروس اولسون کرک ارسلانده اولسون الحذریان حانک کسری و ذالک
 سکونی و رانک کسری و یانک تخفیفیه زیاده خوفناک اولان کسسه ابو حذرون اوس بن مغیرک اسمی درکه
 رسولک مؤذنی ایدی صلی الله علیه وسلم الحذافیر حانک فخی و فلک کسر بله بر شیئک یوقروری و چون یانلری
 بقال اعطاء الدینا بحذافیرهای باسرها الحذف حانک کسر بله حذفیک و احدی الحز حانک فخیله اسی که
 برک مقابلی در صوغق معناسنه الحزارة حانک فخیله اسلاک برودنک مقابلیدر الحرة حانک فخیله شول یردرکه
 قره طاسلری جوق اوله و انده طاسلر اتشیه یاغش کی پان لغه یوز طوطش اوله و صوسز لوق معناسنه ده
 کلور عطش کی الحار حانک کسر بله جمعی و الحرات حانک فخی و رانک تشدید بله کذلک جمعی و الحرون کذلک
 حانک فخی و رانک تشدید بله و اوایل نون بله جمع ایشلر در ارضونی جمع ابتد کبری کی و الا حرون هفزه نیک
 و حانک فخی و رانک تشدید بله حره نیک جمعی در لکن جمع اولور زیر ابو حقیقتد حره نیک جمعی اولور جمع قلت
 صیغه سی اوزن و حری حانک فخی و رانک کسری و تشدید بله اعلام جالدندرن شل بن حری معروفدر و حری
 شول دوهمید دیرلر که خرده یعنی قره طاسلو یرده ری اولنور و الحرة حانک کسر بله صوسز لوق عطش معناسنه و منه
 قولهم اشد العطش حرة علی قره یعنی صوسز لغک اشدی صوغق کونده اولان صوسز لوقدر و حره نیک حاسنی
 مکسور ایتد کلری قره دن او ترودر یعنی قره نیک قافی مکسور اولمغین در الحران حانک فخیله صوسز عطشان کی
 و زنا و معنی الحری حانک فخی و الفلک قصر بله مؤنث عطشی کی الحار حانک کسر بله جمعی عطاش کی حران حانک
 فخیله جزیره در شهرک ایدی درا کر بونک و وزنی فعلان اولور سه یعنی اخر نه نون زائد اولور ایسه بوابدن
 اولور و اکرا نند اولماز ایسه و وزنی فعال اولوب باب نوندن اولور الحز حانک ضمیمه عبدک مقابلیدر زانده معناسنه در
 و حر وسط معناسنه دخی کلور بقال حر ال مل و حر الدار قوم اور تسی و او اور تسی دیک محله و حر یوزده
 یومری اولوب طشره طور یره دخی دیرلر یکاق معناسنه بقال لطمه علی حروجه و لطم طبا نجه الیه اور معده دیرلر
 و حر خوارج طائفه سندن اولان کسسه یی دخی دیرلر فرار و ایتند بقال رجل حرای بین الحرویه و حروزی نیک
 تفسیری کلوران شاء الله تعالی الحران حانک ضمیمه ثنیه در مراد حر ابله قنداشی ای در همزه نیک ضمیمه و یانک
 تشدید بله در صیغه تصغیر اوزن و حر کوکرجین یاور یسنه دخی دیرلر فرخ حمام معناسنه و اهو
 یاور یسنه دخی دیرلر ولد طیبیه معناسنه و بلان یاور یسنه دخی دیرلر ولد حیه معناسنه و ساق حر قره نیک
 ارککنه و احرار بقول یسمدن بنی نماتاته دخی دیرلر و بومقامه صاحب مهذبک حر البقل تره که

حرف

بتوان خورد چه بخته وجه خام نوع مخالفتدن حالی دکلدر و حر کوزل معناسنه دخی کور یقال ماهذا
منک بحر ای بحسن و لاجیل و خالص معناسنه ده کور بقال طین حر ای لار مل فیه الحره ضد امه حره
مؤنی درو حره کریمه معناسنه ده کور بقال نقه حره و سحابه حره ای کثیره اللبن و کثیره المطر و حره الذفری
ذال معجه نك کسری و الفک قصر بله کویه دکنی ریگ اسمی در بنا کوش معناسنه الحرائر حانک فقیله حره نك
جمعی و لیلته حره بکاری از اله اولمان کچیه دیر لر کافی قولهم بانت فلانة بلیله حره ذال لم یقدر بعلمها علی افتضاها
و فض فائله و ضاد معجه بله مهر روز مغه دیر لر و از اله بکارت اولنان کچیه لیلته الشیاء دیر لر الحریره حانک فقی
و رانک کسر بله حر ریگ واحدی در اپیک و اپیکدن اولان قاش و حر بره شول استه دیر لر که اون ایله
و سوله بشمش اوله الحر بر اپیک و اپیکدن اولان قاش و حریره حرارنلو اولان کسنه کسر ک غضب
حراری اولسون کسر غیر حرارت اولسون الحروره حانک فقی و رانک ضمیمه حرارت معناسنه بقال فی
لا اجد لهذا الطعام حروره فی فی ای حراره و لدعا و لدع ذال معجه و عین مهمله ایله یاق معناسنه الحروراء
حانک فقی و رانک ضمی و الفک مدبله بر موضعک اسمی در الحروریه حانک فقی و رانک ضمی و یانک تشدید بله
خوار جدن بر طائفه در که اول اجتماعری اول موضع اولشدر الحروری کذلک حانک فقیله
حروریه طایفه سندن اولسی اشکان اولان کسمه الحرور حانک فقیله شول اسی بلدر که کچیه ایله اسر سام بی
کبی در نهایت سام کوندز اسنه دیر لر و ابو عبید ابندی حروراک کثری کچیه ایله اسر و کاه اولور که
کوندز دخی اسر و سموم اکثر کوندز اسر و کاه اولور که کچیه ایله اسر الحرار حانک فقیله قول ذاد اولقی یقال حر العبد
بحر حرارا من الباب الرابع الحریه حانک ضمی و رانک کسری و یانک تشدید بله رقیتمک مقابلیدر و لکن باب
مذکور ک مصدری حریه کاسه حریه اصلیه ایله حر اولدی دیک مراد اولور بقال حر الرجل بحر حریه اذا
صار حرا اصلا و اگر حره کاسه حانک فقی ایله صوسر لوق معناسنه کور بقال حر الرجل بحر حره ای عطش بود ذکر
اولنان امور ثلثه باب رابعدن کلور و اما اخر نهاده افعال بر قاج بابدن کور باب رابعدن و باب ثانیدن و باب اولدن
کلور بقول حررت یا یوم فانت بحر و بحر و حر و حراره و حرور و الا حراره همزه نك کسر بله ذکر اولنان معناه
لغت در کسائی روایند و احرار بر کسنه نك دوه لر صوسر اولمغه دخی دیر لر بقال احرار جل فهو بحر ای صارت
ایلله حرار اعطاشا الحریمک ضمی و حانک کسر بله دوه لر صوسر اولان کسنه التقریر علی وزن التکریم صورت
کتابی نقش ایتمک و قول از ایتیمکه دخی دیر لر و ولدی خدای تعالینک خدمته تخصیص و تعین ایتیمکه دخی دیر لر بیت
الله خدمت ایتمک و مسجده خدمت ایتمک کبی الاستحار بر نسنه مشه و لوق بقال سحر القتل و حر بمعنی الحر حانک
فقی و رانک سکونیه بر نسنه یی و ارنلیوب تقدیر اینک بقال حررت الشیء حرره و احزن من الباب الثاني و الاول
الحازر رانک کسر بله تقدیر ابندی کسنه و اکشی بو غورده دخی دیر لر بقال حرز اللبن و اللبنی ذی حصص الحره حانک
فقی و رانک سکونیه اورند انمش بقال هذه حره المال ای خیاره و بقال هذا حره تنفسی و غیر ما عندی الحرزات
فقتبینه جمعی و فی الحديث لا تأخذ من غزوات نفس الناس شیاً یعنی زکات مالندن مختار و کریمه اولنلرندن
الملك الحرزور حانک فقیله و واک کسر بله کوچک دپه جکر الحروره حانک فقی و رانک سکونیه و واحدی الحرور
کذلک حانک فقی و رانک سکونیه شول اوغلاندر که اعضاسنه شدت و قوت کلیه و حالا خدمت اوزن اوله
و یعقوب ایتدی شول اوغلاندر که کاله ابر سئوب خدمته بر ایلو لکن هنوز خدمت انهمه مش اوله الحرور فقیله
و واک تشدید بله بمعناه الحروره حانک فقی و واک کسر بله جمعی حریران حانک فقی و رانک کسر بله روم
ایلرندن شول اینک اسیدر که تورک او کندن در الحس حانک فقی و سینک سکونیه ای حق کشف معناسنه

ز

۸۴۲

بقال

بقال حشرت کی عن زراعی احشیره حسر امن الباب الثانی ای کشف و یورلق معناسنه ده کلور اعیما کی بقال
حسرتنا حسراته عدی ولا بتعدی الحاسر سینک کسر بله شول کسنه در که او غرشه جسی وتو غلغه سی اولیه
الا حسار هم نک کسر بله اخلق انکشاف معناسنه الحسرة میمک کسری وسینک فتحیله سیدو رگ مکسنه
معناسنه الحسور فتمتبله یورلوبز بون اولق بقال حسر البعیر محسر حسور امن الباب الثانی اذا عیا الا سقسار
همزه نک کسری وسینک سکونیه والחסر علی وزن التکریم کذلک ابکیسی دخی یورلق معناسنه در الاحسار
همزه نک کسر بله یور مق بقال احسرتة الحسیر یور لن کسنه ومنقطع اولان نظره دخی دیر لر وحسیر مختسر
معناسنه ده کلور الحسری حانک فتی وسینک سکونی والفک قصر بله حسیرک جمی قتیله قتلی کی الحسور
فتمتبله کوز طوق بقال حسر بصره محسر حسور امن الباب الثانی ای کل وانقطع نظره من طول المدی وما اشبه
ذلک وکل ال برسنه عل مانه اولق ومدی فتمتبله زمانوز مانک نه اینده دیر لر الحسور میمک فتحیله کذلک منقطع
اولان نظر الحسرمیمک فتی وسینک کسر بله کوز له کور لین واصاف خبر معناسنه بقال فلان کریم الحسری کریم
الخبر الحسرة حانک فتی وسینک سکونیه برسنه بی زیاده ارزو انک فوت اولد دن صکره الحسیر کذلک
حانک فتحیله وسینک سکونیه برسنه بی ارزو ابد نک بقال حسر علی الشی محسر حسر او حسرة من الباب
الرابع ای تلف التحسیر مختسر قلن بقال حسرت غیری تحسیر او تحسیر قوش توین دو ککه دخی دیر لر بقال
حسرت الطائر تحسیر ای سقط ریشها التحسیر فتمتبله وسینک ضمی وتشدد بد بله ارزو مند اولق ودوه نک
توینی دو شمکه دخی دیر لر بقال تحسره بر البعیر ای سقط وو رفتمتبله دوه یو کنه دیر لر الحسرمیمک ضمی وسینک
فتی تشدد بد بله ابدال اولنان کسنه بقال رجل محسرای موزی وفی الحدیث اصحاب محسرون ای محزون بطن محسر
میمک ضمی وسینک کسری وتشدد بد بله مناده بر موضعک اسمی در الحشر حانک فتی وسینک سکونیه شول
قولاه دیر لر که انچه ولطیف اوله نته کم عرب النمرند اولور بقال اذن حسرای لطیفه کا نها حشرت حسرای رب ت
وحددت وقولقدن غیر به دخی استعمال اولور واذان حشر دخی دیر لر تنبیه وجمع اولما زربا باصلنده
مصدر در ماء غور ماء سبک کبی وگاه اولور حشراق بلکنک لطیفنه دخی دیر لر وکوند رک دخی انچه سنه
ولطیفنه ده دیر لر بقال حشرة حشرای یعنی کوند ری انچه ولطیف اقدم وبومقام صراحه حشری نوک نیراه
تفسیر الحشر اوراق دم فی معناسنه ظاهر بودر که غلط در زیر اصحاب الحشر من القذذ مالطف دی شدرو خفی
دلدر که قذذ اواق بلکل بدر اواق دم فی دلدر واین کمال پاشانک محیط اللغة نام کتابنده حشر تبر کردن سنان
دیدوی دخی مخالف اولور علی مالاخفی واخفش سهم حشر وسهام حشر حکایت ابتدی حانک فتحیله اوله
وضمیه ثانیه نته کم جون وجون ووردو وودو ووط ووط دیر لر وجون حییم فتحیله اق نسینه دیر لر ووط ثانک
فتحیله کو سجه دیر لر وحشر جمع ایمک معناسنه ده کلور بقال حشرات الناس احشر هم حشرای جمعهم
ومنه يوم الحشر وحشر موت معناسنه ده کلور سعید بن مسروق عمر مدنی روایت اینشد که باری تعالی نک واذ
الوحوش حشرت قول شریفندن هلاکت معناسنه دروا هلاک معناسنه ده کلور بقال حشرت السنة مال
فلان ای اهلاکت الحشرة فتمتبله یروز ند یورین جانور لر که خرده لری الحشرات کذلک فتمتبله حشر نک
جمی الحشر میمک فتی وسینک کسر بله جمع اولاجق بر الحشر نیمک صلی الله علیه وسلم اسم شر بفردن در
وقال علیه السلام لی خمسة اسماء انا محمد واجد والمأجیح محموله لی الکفر والحاسر احشر الناس علی قدیمی ای خلقی
والعاقب الحشور حانک فتی وسینک سکونی وواوک فتحیله جزول کبی شول ات در که یانلری
قالقمش اوله منتفع الجنین معناسنه بقال فرس حشو وجزول جمیله وراء مهمله ابله طاشلر حجان معناسنه

خبر

حصیر

الحسرة مؤني الحصر حانك فتي وصاد مهمله نك سكوني له برسنه في طار ايتك واحاطه ايتك بقال حصيره
 يحصره حصير اي ضيق عليه واحاط به وحصير عدو ويطا بفه في احاطه ايدوب تضيق ايتكه دخی دیر لر بقال
 حصیر العدو وحصیر وناذاضيقوا علیه واحاطوا به وحصیر حبس ايتكه دخی دیر لر بقال حصیرت الرجل فم وحصیر و
 ای حبسته لخصیر حانك فتي وصادك كسری ومد به بخیله وحصیر بور یاید دخی دیر لر تنه كم مشهور در وحصیر بیان
 معناسنه ده کاور جنب کبی اصمعی ایتدی حصیر شول طمر ك مابنی در كه اتك و دوه نك یا نند ارقری ظاهر
 اولور یان نهایت بولدوغی ره دك وحصیر پادشاهه دخی دیر لر و رای حجابده اولدو غیچون وحصیر حبس
 خانه یه دیر لر قال الله تعالی وجعلنا جهنم للكافرين حصیرا وحصیر خرمه اقود قلمری ره دخی دیر لر الحصار حانك
 كسری ايله شول یا صدغه دیر لر كه دوه نك اوز رنه برغوب مؤخرن یوكسك ایدر لر دوه سمر بنك اردقاشی
 كبی و مقدمن دخی یوكسك ایدر لر سمر ك او ك قاشی كبی وحصیر عدو وحصیر احاطه ايتكه دخی دیر لر بقال
 حاصره محاصرة وحصیر الاحتصار دوه نك اوز رنه بوجه اوزن یصدق قومق بقال احتصرت البعیر الحصر
 فتحته یله یور اوب عاجز اولق بقال حصیر الرجل یحصیر حصیرا مثل تعب تعب وحصیر كوكس طار لغته
 دخی دیر لر بقال حصیرت صدور هم ای ضاقت واما باری تعالی نك او حاتم حصیرت صدو رهم بیوردغی قول
 شریفته اخفش وکوفیون حصیرت جمله سنك حال ولباسن جائز كورد بیلر اگر چه فعل ماضی در و سبوی
 كلمه قد سر جائز دكدر دیوب حصیرت جمله سنی دعائیه یحمل ایتدی وحصیر نخل معناسنه ده کاور بقال
 شرب القوم فحصیر علیهم فلان ای نخل وهر كسنه كه برسنه دن امتناع ایدوب اكا قادر اولسه حصیر عنه دیر لر
 بوسیدن حصیر فی القراءه دیر لر وحصیر عن اهله دیر لر اهلیله جمع اولماسه الحصر حانك فتي وصادك كسری به سرفی
 زیاده صقلین كسنه الحصور حانك فتي وصادك ضمیه صویولی طار اولان ناقه ضیقه الاحلیل معناسنه
 حصیرت الناقه دیر لر صادك فتحیه وحصیر عور نه جماع ایتینه دخی دیر لر وحصیر نخیل اولان كسنه ییدخی
 دیر لر حصیر كبی الحصر حانك فتي وصادك سكونیله قارن بغامق اعتقال البطن معناسنه ومنه بقال حصیر الرجل
 وحصیر علی البناء للمجهول فیها لا حصار منع ايتك قال ابن السكیت احصره المرض اذا منعه من السفر او من
 حاجة یربدها قال الله تعالی فان حصیرتم وكشي كندی نفسی تضیق ايتكه دخی دیر لر بقال حصیر فی بولی وحصیر فی
 مرضی ای جعلنی احصر نفسی الحصرة حانك فتي وصادك معجمه نك سكونیله برسنه نك قری وچور سی ومنه بقال
 كلمته بحصرة فلان بمشهد منه الحصر حانك فتي وصادك سكونیله كذلك برشهر ك ادى در مسكن ديكه
 معروف اولان یرمقابله سنه كه مسكن كافك كسری به كوفه قری بنه یرك ادى در الحصر ميمك وصادك
 فتي ايله حضور وقریب معناسنه بقال كلمته بمحضر فلان ای بمشهد منه ومحضر نخل معناسنه ده کاور
 وصویو رجوع ایدر جاك یره دخی محضر دیر لر وفلان حسن المحضر دیسه لر غایب اولنی خیره یاد ایدر ديك
 اولور الحضر فتحته یله محضر معناسنه در وحصیر كذلك شهره اولق كه بدوك مقابلی در الحضر حانك فتي
 وصادك سكونیله سكرتك عدو معناسنه وحصیر قلغه دخی دیر لر بقال حصیره غیره الاحصار همزه نك كسری به
 سكرتك بقال الحضر الفرس احصارا والاحتصار بمعناه بقال حضر الفرس ای عدو الاحتصار سكرتك بقال
 استحضرت ای عدو بته الحضر ميمك كسری و حانك سكونی وصادك كسری ومد به بقال هذا فرس محضر و هذه
 فرس محضر ای كثیر العدو ولا بقال محضر وهو من النواذر وعدو عین مهمله نك فتي وذاك سكونیله سكرتك در
 الحاضر صادك كسری به شهره ساكن اولان كه باد بنك مقابلیدر بادیده ساكن اولان معناسنه وحاضر
 جماعت كثیره ییدر لر بقال حاضر طی پس بومعنی جمع اولور تنه كم سمان سامر و حجاجه حاج دیر لر

حصیر

وسامر سین مهمله ايله حکایت ایدیحی معناسنه در بقال فلان حاضر بوضع كذا ای مقیم به الحصار
 حانك فتي وصادك تشدید یله حاضر ك جمعی مقیم معناسنه الحاضر ميمك فتي وصادك كسری به حاضر ك جمعی
 والحصرة بالفتحین كذلك حاضر ك جمعی مثل كافر وكفرة الحاصرة بادیه نك یعنی بیابانك مقابلی كه انلر شهر لر
 وكو بیلر در بقال فلان من اهل الحاصرة وفلان من اهل البادية الحضری فتحته یله ویا نك تشدید یله حاضر ده
 ساكن اولان كسنه ییدر لر تنه كم ییدر یی بادیده ساكن اولان كسنه ییدر لر حصار حانك فتي ورائك كسری ووزن
 بناسیله یر بیلر ك اسمیدر بقال حصار والوزن مخلفان یعنی حصار اولدو بیلر ووزن اولدو بیلر یونلر ك ايكسی
 اند ايجمه ك باعث اولیجیلر در زربونلر سهیل اداو بیلر مشاب اولدو غیچون كورن بوسهیل در دیوبین ایدر
 الحضری حانك فتي وصادك كسری ومد به دورت بش نك كسنه در كه غایب عزم ایدر لر الحضر حانك فتي
 وهزمه نك كسری به حضریه نك جمعی وحصیره كذلك شول یر یكه دیر لر كه جر اخته جمع اولور و شول صاری صویو
 دیر لر كه ولد له رحمة حاصل اولور بقال القت الشاة حضریه نه او هو ما بقیه بعد الولد من السخو والقذی وسخو
 سبنك ضمیه وغانك سكونیله شول صاری صودر كه ولد له ظهرون كاور وقذی قافك فتحیه وذاك معجمه والف
 مقصوره ايله شول قوی بیاض نسنه در كه قیون قوز بیلر كن ظهرون كاور والمحاصرة ميمك فتي وصادك فتحیه دیر
 بیلر اوتور مق بقال حاضریه ای جائیه عند السلطان وبواب مغایبه دن و مكاشره دن در و محاصرة سكر دشكه
 دخی دیر لر بقال حاضریه حصار ای عدوت معه الحصار حانك كسری به یور یسی وسكرتسی كوزل اولان دوه بونك
 واحدی وجمعی یر ایدر در وحصیر كذلك سكر دشك معناسنه ده کاور تنه كم الان مرور ایتدی وحصیر شول ناقه یی
 دیر لر كه قوی اوله و یوكرك اوله بقال ناقه حصار اذا جمعت قوة ورحله ورحلت رانك ضمیه جودت سیره دیر لر
 الحصار حانك كسری به شهر ده مقیم اولق الحصاره بفتح الحاء بمعناها فی رواية الاصح الحضور ضمته غیبتك
 مقابلیدر بقال حصار الرجل حضور من الباب الاول وفر ایتدی حضر دخی لغت در صادك كسری به بقال حضر
 القاضی امرأه ولكن مضار عنه یحضر كاور پس ما خبیس كسری عینله اولق مشكل اولور و قساوت حاصل اوله ده
 دخی حضره الهم دیر لر الحضر حانك فتي وصادك كسری به شول كسنه در كه سفره یرامیه المحتضر ميمك فتي وصادك
 كسری به شول كسنه در كه حضره كه یعنی بادیه یی ترك ایلله الاحتصار همزه نك وذاك كسری به قساوت كلك
 المحتضر فتحته یله وصادك فتي وتشدید یله بمعناه المحتضر ميمك فتي وصادك فتحیه والحضور ميمك فتي وصادك
 ضمیه كثیره الافه معناسنه در بقال اللبن محتضر ومحضور ای فیها فقه كثیره فان اللبن یحضره و بقال اللبن محتضر
 فغط اناك یعنی سود قود غك طرفی ستر ايله والكنف محضوره یعنی ادب خاله لر محل حضر در قال الله تعالی واعوذ
 بك رب ان يحضرون ای ان یصیبنی الشیاطین بسو الحضور ضمته حاضر ك جمعی بقال قوم حضور ای حاضر ون
 و بواصلنن مصدر ایدر جمع معناسنه استعمال اولندی حضور حانك فتي وصادك ضمیه ییدر یرك ادى در
 حضر موت حانك فتي وصادك سكونیله برشهر ك ادى در و برقبیله نك دخی ادى در وحصیر ايله موت ايكی
 اسم در كه اسم واحد قلمشدر كر دیرلر سك اسم اولی فتح اوزن مبتی قیلر سنه اسم ثانی لا ینصرف اعرابیه معرب
 قیلوب هذا حضر موت دیرسن وكر دیرلر سك اولی ثانیه اضافت ایدوب هذا حضر موت دیرسك یعنی حضری
 معرب قیلوب موتی محر و ایدر سن حال بو بیلدر سامر ایدر مرزده ومارسرسك وسامر ایدر سن كرتن
 كاهیه دیر لر ورام هر مرز شهر ك ادى در ومارسرسك اسماء عجمی در الحضری حانك فتي وصادك سكونیله ویا نك
 تشدید یله حضر موت منسوب اولان كسنه حضر موت تصغیر بیلر الحصارمة جمعیدر نقول فلان من الحصارمة
 حصار صر فلان دیرلر كیر جانور كه یر تجیلر دن در و بعض دیار ده اكاییلو قورت دخی دیر لر و مرز بون حصار
 دیرلر قاری عظیم اولدو غیچون وبومعرفه در منصرف اولماز معرفه لكی حالته ونكره لكی حالته زیرا

حصیر

حظر

حفر

حقر

حكر

حمر

بوعلم جنسدر صيغة جمع اوزن زير اوطب حضره اوطب حضاجر ديرلر ووطب واوك فتي وطاء مهملة نك
 سكونيله سودنلومنه ديرلر و بونقر يردن فهم اولنو ركه حضجر ك اصل معناسى نلوم اوله الخطر حانك فتي
 وطاء معجه نك سكونيله منع ايتك حجر معناسنه كه ابا حنك مقابليدر الخطور ميمك فتييله منع اولنان نسنه
 محرم معناسنه الخطر حانك كسر بله و الخطيرة حانك فتي و طانك كسرى و مدبله شول حولى در كه دوه ايچون
 ايدرلر بلدن و صغوقدن حفظ ايتسون ايچون كه اكاغل ديرلر لحظر ميمك ضمى و طانك كسرى بله اغل اسثلين
 كسنه و بارى تعالى نك قول شريفتنه كه شيم لحظر قرات و نشدر طانك كسرى بله و فتييله شول كسنه كه
 كسر له قرات ايتدى معنای فاعلى دبلدى نته فحظه قرات ايدن مفعولى ديدى نك الخطيرة قليل الخير اولان
 كسنه بقال نه لنگر الخطيرة و نك نونك فتي و كافك كسرى بله معناسى نك اولان كسنه ابو عبيد ايتدى بنظر ايدرم
 كه بولامده امواله حظيره نسيمه اولنش اوله بخيل اولان كسنه مالى منع ايتد كيچون پس حظيره فعييله اولور
 مفعول معناسنه و ظاهر بودر كه استعانه اوله خيرى حظيره بي تشبيه ايتش اولر وسيله نجات ولد غي جهندن
 پس نك الخطيرة قليل الخير معناسنه اولمى بواعة باريله ولور لحفر حانك فتي و فانك سكونيله والا حتفار همزه نك
 كسر بله قازمق يقال حفرت الارض احفرها من الباب الثاني واحتفرت الارض وحفر ارقمق معناسنه ده كاور
 بقال حفره حفر اى هزاره و بقال ما حامل الا والحمل يحفرها الا الناقة فانها سمن عليه وحفر ديشرد بينه اولان
 چور كه دخی ديرلر تقول فى اسنانة حفر بقال حفرت تحفر مثل كسر بكسر كسر اذا فسدت اصولها وجوهر بنك
 بوتعبيرندن فهم اولنور كه كسر فعل لازم دخی كله مكر كه مراد مجر ديان بيان اوله ويعقوب ايتدى حفر شول
 سولجيم در كه ديشلرد بنه حفار بقال اصبح فم فلان محفورا الحفرة حانك ضمى و فانك سكونيله چوقور كه
 قازمغه حاصل اولمشدر لحفر حانك ضمى و فانك فتييله جمعى قازن يرلر معناسنه الاستحفار بريك قازمى قريب
 اولمق بقال استحفر النهر اذا حان له ان يحفر الحفر فحتميله قازان چقور دن حقان طير اقدر هدم كى فحتميله
 يفتدى معناسنه بعضيلر ايتدى حفر شول مكندر كه انده حفر واقع اوله لحفر فانك كسر بله طوارط رباغى الحوافر
 جمعى و كاه اولور كه حافر بله استعانه تقدم ديار لحافرة بر نسنه نك ابتدا سى وفي المثل النقد عند الحافرة قال يعقوب
 اى اول كله و بقال التبع القوم فاقتتلوا عند الحافرة اى عند اول ما التقوا يعنى ابتدا بولوندى قارى حينه و بارى
 تعالى نك بالمدود و دون فى الحافرة قول شريفتنه مراد فى اول امر نادى كدر و حافره بر كسنه نك كلكى يوله دخی
 ديرلر بقال رجع على حافرة اى الطريق الذى جاء منه لحفير حانك فتي و فانك كسر بله قير ده ديرلر لحفور ميمك
 فتييله شول غزدر كنده سوباجى چقمش اوله بقال اصبح فم فلان محفورا قير لا حفار همزه نك كسر بله قولن
 ديشلردن كشمك بقال احفر المهر للاثناء والارباع والقروح اذا ذهبت و واضعه و طلع غيرها انما كسر همزه بله
 ايكنجى بلى تمام ايدوب و حجيمه داخل اولمق ارباع دورد حجيمه قروح بشجيمه داخل اولمق و روضع ضاد معجه بله
 قولن ديشلردن لحفرى حانك كسرى و فانك سكونى و الفلك قصر بله براوتوك اسيدر لحفير دليل اولان نسنه
لحافرة حانك فتييله دليل اولمق يقال حفر حقان من الباب الخامس لحفر حانك فتي و فانك سكونيله دليل طومتق
 بقال حقره من الباب الثاني الاحتقار كذلك حور طومتق الاستحقار بمعناه كذلك بقال احتقره واستحقره اى استصغره
 التحاقر نك فتي و فانك ضمى و فانك فتي و تشديد بله دليل اولان نسنه لحقرة ميمك فتي و حانك سكونى
 و فانك كذلك فتييله دليل كورمك بقال هذا امر محقرة بك اى حقارة الاحتكار طعمى جمع ايدوب بهايه
 چقسون ديوحبس ايتك لحقرة حانك ضمى و كافك سكونيله محتكر اولمق لحقرة قير مزى نك الاحمر همزه نك

وميمك

وميمك كسر بله والا حيرار همزه نك كسرى وميمك كسرى ومديله قيرمق و احمر نك ادغامى جائز اولدوغنك
 وجهى بودر كه ملحوق دكلدر و اكر باعیده بونك امثالى اوليدى ادغامى جائز اولماز دى اقعنسك ادغامى جائز
 اولدوغى كى احمر نجم لفظنه ملحوق اولدوغچون الاحمر همزه نك فتي و حانك سكونيله قيرمى لونه متصف
 اولان نسنه بقال رجل احمر و احمر عجم طائفة سنده دخی ديرلر بقال اى كل اسود منهم واحمر ولا بقال ايض معناه
 جميع الناس عربهم وعجمهم واحمر و قد اربن سالفك لقبى در كه صالح نينك صلوات الله عليه ناقه سن
 اول سكريلمش ايدى الاحمر همزه نك فتي وميمك كسرى ايله جمعى و نك قيرمى رنكله بويان نسنه دياسك
 كذلك احمر ديسن ولكن بونك جمعى لحمر كور حانك ضمى وميمك سكونيله لحمر حانك فتي وميمك سكونيله
 والفك مديله عجم طائفة سيدر كه عربك مقابلى در زير انك اكثر ايشق اللون در و حمر اير نسنه نك يكپسنه
 دخی ديرلر يقال وطأة حمراء نازة اير معناسنه كه وطأة دهيء اسكى اير معناسنه در و دهيء دال مهملة ايله سياه
 ديك اولور و سنده حمراء قتلقي يلنه دخی ديرلر يقال سنده حمراء اى شديدة الاحمر همزه نك فتي وميمك
 كسر يله عجم طائفة سندن بر قوم در كه كوفه ده مقيم اولمشلردى و مضر لحمر ديرلر مضر تفسيرا اولموا و اسه
 واحمره شراب و سمرات و زعفران دخی ديرلر الاحمران همزه نك فتييله و نونك كسرى بله انله حمردن عبارت در بقال
 اهلاك الرجال الاحمران اللحم والخمر و نك اهلاك الرجال الاحمره ديسه لصيغة جمع اوزن خمر و لحم و زعفران مراد
 اولور كه زعفرانيله طيبانق زباده معتبر در طائفة عرب قتلند الموت الاحمر زباده شديدا اولان اولم و منه
 الحديث كذا الاحمر البأس اتقينا رسول الله اى اذا اشتد احتمال الهلاك التجأ الى الاحمر حانك كسر بله خرديد كارى
 حيوان غير معناسنه عين مهملة نك فتييله لحمر حانك فتي وميمك كسرى ومديله و لحمر شول اق قايشه ديرلر كه
 اوزرى صوب بلشدر انوكله اكر لكرين يكرلر و لحمر حانك ضمى وميمك سكونيله و لحمر حانك كذلك
 ضمتيله والا حمرة همزه نك فتي و حانك سكونى وميمك كسرى بله بوجمله سى حمارك جمعى در لحمر حانك ضمى
 و يانك كسرى و تشديد يله نصغير و زنى و وزن جالدين بر كسنه نك لقبى در لحمر يانك فتي و حانك سكونى وميمك
 ضمتيله بيان اشكى حمار الوحش معناسنه لحمار حانك موئن و حماره شول طاشلره ديرلر كه حوضك اطرافنه ديكلر
 ناكه صوبي يمانه قيمه وكذلك صيادك او كاهه اولان او بنك اطرافنه ديكلر كارى طاشلره دخی حماره ديرلر حمار
 قبان حانك كسرى بله و فانك فتييله و يانك تشديد بله بر بوجكدر كه چكر كه شكانه اولور انجهرك و اوز و زرق
 و قنائلرى بوقدر و اكبعض ولا يتد دوه جك ديرلر لحماران حانك كسرى بله شول بكي طاشلردن كلى ديكور قرى
 اوزر بيه بر طاش قورلر ناكه اوزر نك كسك قور بله و اول طاشه علاه ديرلر عين مهملة نك فتييله حمار حانك كسرى بله
 عاد قومندن بر كسنك دى در انوك اولادى وفات ايتكن العياذ بالله تعالى كفر عظيمه كافر اولوب ولا يثنه هر كم
 او غراديسه اى كفره دعوت ايدردى اگر اجابت ايتسه قتل ايدردى حتى ضرب مثل اولوب كفر من حمار ديد بلر لحمر
 حانك ضمى وميمك فتي و تشديد بله بر باشى قيرمى قوشچى در كه اكاقيه قوشى ديرلر سرجه يه شبيهه در لحمر و احدى
لحمر و لحمر حانك ضمى وميمك فتي و تخفيفيله بمعناها ابن لسان الحمرة عرب خطيبلرندن بر نك لقبيدر كه ادى
 عبد الله بن حطين در لحمار حانك فتي وميمك تشديد بله اشك صاحبي اولانلر در كه سفرده يوك كوتورر لحمار
 كذلك حانك فتييله وميمك تشديد بله و احدى در جمال كى دوه جى معناسنه و يقال كى قاربى معناسنه
 الحمرة ميم اولك ضمى و ايتنك كسرى و تشديد بله خرميه دن بر طائفة در كه انلر مبيضة نك فحالفيدر و مبيضة دخی
 ياء مشدده نك كسرى بله و ضاد معجه ايله انلر كى بر طائفة در حمارة القيظ حانك فتي و و انك تشديد بله ياز كوننك
 اسيدر و قيظ قافك فتي و يانك سكونيله و طاء معجه ايله ياز كونيدر صيف معناسنه و كاه اولور كه ضرورت
 شعر ايچون راي تخفيف ايدرلر لحمار حانك فتي و و انك تشديد بله جمعى لحمر حانك فتييله سنانك لغنى اوزن نكلم ايتك

ومنه قولهم من دخل طفا حمرى تكلم بكلام حمرى سحر فخرج امره اخراج وانفسد اكر چه صور تا خبر در
 و طفا قطام وزنى و وزن بر شهر ك ادى در بن ولا يندى لجر ميمك كسرى و حانك سكوفى و ميمك اخرك فحيلة سمر اتى
 اسب پالاتى معنا سنه الاحامر همزه نك ضمى و ميمك كسرى به بر شهر ك ادى در الجرحانك فحى و ميمك سكوفيه
 قابشك يوزن صويق و يعقوب ايتدى حمر قابشك باطن صوب يعقوب انوكله بر سنه ديكندر تاكه
 سهولته ديكله و حمر كذلك قوبنك دريسن جقر مغه ديرل بقال حمر شاته حمرها اذ انتقها و شق نونك فحى و تانك
 سكوفى بله قيونك دريسن جقر مق در حمر حانك كسرى و ميمك سكوفى و يانك فحيله بر قبيله نك باباسنك سمي در كه
 اول حمر بن سبائى بن شعب بن يعرب بن قطان در و زمان اوله ملك انلردن اولوردى و حمر ك على عرج ابدى سفر جل
 وزنى اوزن فحيله لجر فحيله اتك اغزى ر امر رايحه بغلق اريه يي چوق بوب تخمه و ليدن بقال حمر البر ذون حمر حمر
 من الباب الرابع اذ اصاب له سنق من الشعر فينتن فاه و سنق سين مهمله ابله و نونله تخمه و لمق در و بر ذون بانك
 كسرى و ذالك فحيله بار كير معنا سنه در لجر حانك و ميمك كسرى و رانك تشد بد بله شول يغمون ديرل كه يوزنى
 قو و روب صويه غابت شد تنن الحنيرة حانك فحى و نونك كسرى و ميمك كرك اورتى سنه فاشن رى
 عقد الطاق معنا سنه و حلاج يائنه دى ديرل صاحب صراح حنيره كنكره طاق ديمشدر حالا كه كنكره ديوار
 اوزرنه اولان بدنلردن ديونعير ايشلدر دتاء مل اولند لجر قرحانك كسرى و نونك سكوفى و رانك فحيله و قافك
 سكوفيه قصير القامة اولوب مذموم اولان كسنه سيمويه ايتدى نون قجن ثاقى واقع اولوب ساكن اولسه اكار ايد
 د بنز الادلل قاطعه لجر حانك فحى و و او ك سكوفيه لجر و فحيله رجوع ايتك معنا سنه بقال حار حمر حور
 و حور و اى رجوع و بقال حار بعد ما كار و كوزن ياده اولغه ديرل و بقال نعوذ بالله من الحور بعد الكور اى
 من نقصان بعد الزيادة الحور حانك فحيله كذلك رجوع معنا سنه و فى المثل حور فى محارة اى نقصان فى نقصان
 و بو مثل ضرب اولنور شول كسنه حقه كه حالى ز ياده دن نقصانه يوزن طوته و حور كذلك اسمدر
 رد معنا سنه و منه قولك طخت الطاحنة فاحارت شيئا اى ماردت شيئا من الدقيق و حور كذلك هلاك
 معنا سنه در الحار هالك معنا سنه بقال فلان حار باثر اى هالك كباثر دى هالك معنا سنه در و حار كساد
 معنا سنه دى كور الحارة ميمك فحى ابله صدف كه انجوقابى در و انجوقابنه شبيه اولان سنه لدر قولك انك ايج
 يوزى كى مثلا و محارة الحنك دى بطوارط ما غننه نعليند علاج ايتدى ره دى ديرل و حان او موز باشى و دوندى ره
 ديرل مرجع كنفه معنا سنه الحار ميمك فحيله مرجع معنا سنه لجر و فحيله شول قمرى در پلردن كد انوكله سيدر
 قلملر الحورة فحيله كذلك و احدى و حور كوزن اق و سياعى سياه اولق الحوراء شول عورت در كه كوزنك فى
 ز ياده اق و قراسى ز ياده قره وله نته كم مروايتدى بقال امراة حوراء اى بينة الحوراء حورار كوزن وجهه مذكور اوزن
 اولق بقال حور حور عينه حورار او حورار بر سنه اق اولغه دى ديرل بقال حور الشئ اى بيض اصمى ايتدى بن
 بلرم كه كوزنه حور و وجهه اولور ابو عمرو ايتدى حور كوزن لجر لجر سياه اولق در كيك كوزى و بقر كوزى كى و ايتدى
 بنى ادمه حور و يوقدر بله نسايب حور العين ديد كلى مز بورلك كوزى كيك كوزن و بقر كوزن تشبيهادر الحور
 على وزن التكرم زى غارتق و غيرى سنه يي اغرتقه دى ديرل بقال حور الطعام فاحور اى بيضته فابيض
 و دوه نك كوزى دائره سنه داغ اور مغه دى ديرل بقال حور عين بعيرك اى حمر حور لبا كى و حور رانك كى
 انكى يا بوب حاضر لغه دى ديرل بقال حور الحزمة اذا هيأها و اذ اهلها لضعها على الملة و موله ميمك
 فحى و لامك تشد بد بله اسى كول اسى قوم الحور بون حانك فحى و رانك كسرى و يانك تشد بد بله عيسى نك
 صلوات الله تعالى عليه اصحابدر و مز بورلره حور ايون ديد كلى براغند قلى ايجون ابد بكه انلرك صنعنى
 قصار اق ابدى بعضيلر حور اى معينه ديرل ناصر معنا سنه بنى اكرم صلى الله عليه وسلم ايتدى

حمر

حور

الزهر بن عى و حور اى من امى و احنالدر كه نيك صلى الله عليه وسلم كلام شربفنده ز بيره حور اى اطلاق
 على وجه اللشيه و له الحور ايات نسا طائفه سيدر و مز بورلره حور ايات ديد كلى بياض اولد قلى ايجوندر
 الاحور همزه نك فحيله و حانك سكوفيه مشتى ديد كلى بيلد زدر و احور عقله دى ديرل بقال ما يعش
 با حور اى بعقل الاحور همزه نك فحيله و يانك تشد بد بله بياض اولوب تراولان سنه الحور اى حانك ضمى
 و و او ك تشد بدى و الفك قصر بله ما كولات قسمندن شول تركه در كه اغار دلمش اوله بقال هذا دقيق حور اى
 الحورة ميمك ضمى و حانك سكوفى و رانك تشد بد بله انچدن شول بيوك چنا قدر كه ياغ سور مكله اغر دلمش اوله
 الحوره ميمك كسرى و و او ك فحيله شول انچدر كه تمكجى انوكله اتمك اچر و حور شول اغاچه دى ديرل كه قيو
 اوزرنه اولان بكره انوك اوزرنه دوز و كاه اولور كه انى دمور دن دى ديرل الحور حانك فحيله دوه ياورى سى در
 و مز بون حور ديرل تاكه اناسندن منفصل و لجر فحى منفصل و لجر فحيله و لجر فحيله و لجر فحيله و لجر فحيله
 كسرى بله جمع قلى الحيران حانك كسرى بله و الحوران حانك فحيله كذلك جمع كثرى الحوران حانك فحيله و و او ك سكوفيه
 شام شربفنده بر يك ابدى الحورة ميمك ضمى و و او ك فحيله ايكى كسنه برى بله جوابلشمق الحور و ر قاج كسنه برى
 بر بله جوابلشمق لاجارة همزه نك كسرى بله جواب دوندن مك بقال كلمته فاحار لى جواب الحور حانك فحى و و او ك
 كسرى بله و ميمك و الحورة كذلك الحورة ميمك فحى و حانك فحيله و الحور حانك فحيله بونلرك دوردى دى
 بر معنايه در جوابدن عبارندن بقال كلمه و مار جع الى حور اول حورية ولا حورة ولا حور اى مارد جوابا
 الحيرة و الحير حانك فحى و يانك سكوفيه ايكى كسنه دى حير اولق بقال حار حير حيرة و حير اى حير فى امره الحيران
 حانك فحى و يانك سكوفيه حير اولان كسنه الحيارى حانك فحى و الفك قصر بله جى بقال هو حيران و هم قوم
 حيارى الحير على وزن التكرم حير قلق الحير فحيله و يانك ضمى و تشد بد بله حير اولق بقال حير حيرة و حير و حير
 صوبك بر به جمع اولوب دور ايتسى و مكان صوبله طولغه دى ديرل بقال حير المكان بالماء اذ امتلا لجاير همزه نك
 كسرى بله صوب جمع اولد و غى بر مجمع ما معنا سنه الحيران حانك كسرى بله و الحوران حانك فحيله حار جى صوبه علمى
 معنا سنه الحار الباء ايشه كوجه رامين كسنه بقال ر جل حار باثر اى الم بجه بشى الاستحارة بر كسنه نك
 سوبله سن ديك بقال استحاره اى استنطقه و هضم اولق بقال استحير الشراب على البناء للجهول اذ اسيع
 و اساعه سين مهمله و غين معجه بله هضم اولق و استحاره بر صوبله طولق بقال استحار المكان بالماء اذ امتلا منه
 المستحير ميمك ضمى و حانك كسرى و ميمك كسرى و ميمك كسرى و ميمك كسرى و ميمك كسرى و ميمك كسرى
 معنا سنه الحير حانك فحى و يانك سكوفيه لجر لجر شبيه اولان بدر يا خود قور و يوشيه اولان بدر و منه حير الكربلاء
 الحيرة حانك كسرى و ميمك كسرى ابدى كوفه قورند الحيرى حانك كسرى و اخرده وان يانك تشد بد بله ذكر اولنان
 شهره منسوب اولان كسنه حارى يانك تشد بد بله حيره يمينسوب اولان كسنه در و بونست على خلاف
 القياس در كوايكه يابى الفه قلب ايتشدر و حيرى ابدى معنا سنه دى كاور بقال لائيك حيرى دهر اى ابد
 فصل الحاء الحير حانك فحى و يانك سكوفيه شول اى قو يوجق سنه كه عظيم اوله توشه دان برك معنا سنه الحور
 ضمتنه جمع و كاه اولور كه ناقه كاتشيه و لنوب كثره ليند خبر له نسيه و لنور الحير فحيله و اقع اولدى ديو
 يا خود اولمادى ديو بليد بيلن سنه لاخبار همزه نك فحيله جمع الاخبار همزه نك كسرى بله و الحير على وزن
 التكرم خبر و يرمك بقال اخرت بكذا و خبر بمعنى الاستخبار همزه نك كسرى و سببك سكوفيه خبر طلب ايتك
 الحير فحيله و يانك ضمى و تشد بد بله كذلك خبر طلب ايتك الحير ميمك و يانك فحيله خبر و يره جك ريك منظر ك
 مقابلى در نظر ابد جك بر معنا سنه الحيرة ميمك و يانك فحيله كذلك بمعناه الحيرة ميمك فحى و يانك فحيله

حير

حبر

معناه ايضا الخبراء خانك فتي ويا نك سكوني والفك مديله شول دوز ملائم اولان پردر كه انده سدر ديد كاري
 اعاج بتر اخباري خانك ورا نك فتيه ويا نك اخباري خانك فتي ويا نك كسري به صماری و صماری كی جمی الخبیرات خانك
 فتي ويا نك سكوني به كذلك جمی الخبیرات خانك فتي ويا نك سكوني به رسدر بتور مك بقال خبر الارض من الباب
 الرابع الخبر خانك فتي ويا نك كسري به شول پردر كه سدر بتون الخبراء خانك فتي ويا نك سكوني والفك مديله
 معناه الخبراء خانك فتي ابه شول ملائم پردر كه انده حشرات دل كاري چوق اوله الخبر خانك فتي ويا نك سكوني به
 بك معنائه بقال خبر بخبر من الباب الرابع وبقال من این خبرت هذا الامر وخبر بجره واما معناه معنائه ده
 كاور نقول خبرتة اخبره خبر او خبره بالکسر من الباب الاول اذ ابلاوته الخبره خانك كسري ويا نك سكوني به تجربه
 اتمك على مامر انفا الخبر خانك فتي ويا نك كسري ومديله بلجي عالم معنائه وكني اكر معنائه وخبر او تدي
 ديرل نبات معنائه وفي الحديث يستحب الخبير ويا نك كسري به معناه قطع معنائه اي يقطع النبات
 ويا نك كسري به يوكنه دخی ديرل ويا نك كسري به خبره اغزنه اولان كويكر الخبره ميمك فتي ويا نك
 فتيه يردن حاصل اولان نسنه نك بعضی اوزن عقد مزراعت ابديوب اشتراكه كين كك الخبر خانك كسري
 ويا نك سكوني به كذلك مشاركت اوزن زراعت اتمك الخابور على وزن الكافور بربرك اسيد رشام شرهنا حيه سنه
 خبير خانك فتي ويا نك سكوني ويا نك فتيه بوضعك اسيد رحازده بقال علمية لدري وجمی خبيري ودر
 فتيه جرحه ديرل وعسكر صنه دخی ديرل هزيت معنائه الخبره خانك فتي ويا نك سكوني به حصه كه حين
 قيمته اخذ اولنور كرك حومه اولسون وكرك غير به اولسون قال ابو عبيد بقال خبر واخبره اذ استروا شاة
 فذبحوها وافتسموها الخبر خانك فتي ويا نك سكوني به خبره اتمك بقال خبره اي ظله الخبر خانك فتي ويا نك
 تشد بديله غابت ظم اهلي غدار معنائه الخبيرة خانك فتي ويا نك سكوني ويا نك فتي وعينك ضميلة شول
 نسنه در كه انوك برقرار حالي وليموب سرعت زواله اوله سراب كی وشول نسنه كی كه ياز كونلر نه حرارت هوا ده
 اورجك وای كی كوك يوزندن نازل ولور وكاه ولور كه غوله و بلايو قورده دخی خيتعور ديرل الخبيرة خانك ضميلة
 بر نسنه نك بقیه سی وخشار شول نسنه در كه طعام بد كاري سيني اوزرنه باقي قالمش اوله الخبر خانك ونونك فتي
 ويا نك كسري به حقير نسنه در كه خلقك متاعندن باقي قلور يوكرن يوكند كنلر الخبره ضميلة غليظ اولمق كه
 رفته مقابلی در بقال خبر اللين بخبر من الباب الاول وافر ايتدي خبر دخی ديرل باب خامسندن ولكن لغت قليلة در
 وكسائي خبر دخی روايت ايتدي كسري به ورطائفه يقار شغه دخی ديرل بقال خبرت نفسه بفتح الشاء اي اختلطت
 واقامت معنائه ده كاور بقال خبر فلان اي قام في المي ولم يخرج مع القوم الى المبرة ومثله ميمك كسري به وهينك
 سكوني به كين المي انقام معنائه وكرمه اجوف يائي ولور سه طعام معنائه اولور الخبره خانك فتي ويا نك
 فتي والفك مديله خاثر ك جمع مختلط اولانلر معنائه بقال قوم خبيرة الانفس الخبري خانك فتي ويا نك سكوني
 والفك قصر به كذلك جمع مختلط معنائه الاخبار همزه نك كسري به ياغي غلظي اوزن ترك ابديوب اتمك بقال
 اخبر الزبن تركته خاثر اولذلك اذ الم نذبه وفي المثل ما يدري اي خبر ما يذب الخبر خانك كسري به ويا نك سكوني به
 يوده ستر معنائه المخدرة ميمك فتي ويا نك فتي وتشد بديله اهل يوده اولان عورت بقال جارية مخدرة اذا
 لزمت الخدر لخادر ذلك كسري به داخل يوده اولان كسنيه بقال اسد خادراي داخل الخدر وخدر دن مراد ارسلانك
 يتاغ ابدندي مبشه در وخادر شول كسنيه ديرل كه كسل اوزن اولوب فتور دن خالي اوليه الاخبار همزه نك
 كسري به ارسلان مبشه ده يتاغ التزام ايدنك بقال خدر الاسد اي ارم الخدر واخدر بر كسنيه اهلي ينيه مقيم
 اولوب انلري خالي ترك ايتما مك بقال اخدر فلان في اهله اي اقام فيهم واخداو يغمون طوقه دخی

خبر

مختبر

خبر

خبر

ديرل

ديرل بقال اخدر القوم اذ اطلهم المطر واطلال طاء مهمله ابه يغمور حله مك خدر خانك فتي ويا نك سكوني به
 انصار دن بر جماعت در كه ابو سعيد خدری نلردن در الخداری خانك فتي ويا نك تشد بديله قرة كويكه ليل مظلم
 معنائه وقره بلوت سحاب اسود معنائه الخداریه خانك فتي ويا نك كذلك تشد بديله عقاب ديد كاري
 قوش لوني سياه اولدو ويچون خداری ديرل بقال بعير خداری اي شد بد السواد وناقة خداریه الخدر فتيه
 بر نسنه يفتور كك واو يوشمق بقال خدرت رحلي وخدرت عظامي يعني قن ايقي اويشه وككله فتيه
 بو به ديرل ويغمون دخی خدر ديرل الخدر خانك فتي ويا نك كسري به شول كوندركه انده يغمور سيمش اوله الخدره
 مونثي بقال يوم خدر و ليلة خدره الا خدری همزه نك ويا نك تشد بديله بيان اشكي حجاز وحشي
 معنائه الخدر خانك فتي ويا نك سكوني به اهو سور يسندن ايرلق بقال خدر الطي من الباب الاول اذ تخلف
 عن القطيع الخري خانك فتي ويا نك كسري ومديله صوجفلامق بقال خدر الما يخر خري رامن الباب الثاني وخر شول
 دوز يره ديرل كه ايكي يوكسك ريك ينيه اوله الاخرة همزه نك فتي ويا نك تشد بديله خبر بر كجمي
 دوز يره معنائه الحرارة خانك فتي ويا نك تشد بديله چاغلي بيكار بقال عين خراة الخور وضمينه دروشمك
 وسجديه وارمق بقال خدره ساجد اخخر خور رامن الباب المزبور اي سقط الاخر همزه نك كسري به دوشمك
 بقال ضرب به فاخرها اي اسقطها الخخرة على وزن الزلزلة اويون كسنيه نك وبوغلن كسنيه نك خورلدسي
 ونلايدين دخی كلور بقال خدر عند النوم وخر خري على وزن التزلزل قارن در يرك وضمينه ويا نك
 زياده عظمتندن او ترو الخدر خانك فتي ويا نك تشد بديله در مك بوغري كه اندن بغداد اي دوكلور الخدر فتيه
 كوز كوچك اولمق لاخر همزه نك فتيه ويا نك سكوني به ويا نك فتيه كوزي كوچوك اولان كسنيه بعضيلر
 ايتدي خدر بر كسنيه كوزي قوي غيله بقر كي ولقد الخدر خانك فتي ويا نك سكوني به بر طائفه در الخازر تانك فتي
 ويا نك ضميلة دقت نظرايچون كوز قياغن صقمقدر تعامي وتجاهل كي كه دائه اولين نسنه في اظهار اولور الخدره
 خانك فتي ويا نك فتيه همزه كی بر مر ضدركه فقره ظهره يعني ارقه ككنده ظاهر اولور الخدر روالخدره خانك فتي
 ويا نك كسري ومديله خدره ات يارلن چوملكك صوده تمام بشورب اوزينه اون دوكله اولان طعامه ديرل
 واكر اندات اولماز ايسه مجرد اولنه طبع اولنور سه عصيه ديرل الخدر خانك كسري به ويا نك كسري ومديله
 معروف جانور در الخنازير خانك فتيه ويا نك كسري به معروف مرضه دخی ديرل كينيونك ظهور ايدن چنانلر در
 وخنزير بوضعك اسيد رنه كم بعض استعاره ككشدر الخيزران خانك فتي ويا نك سكوني ويا نك معنه نك
 ضميلة معروف اغاچدر كه كا عروق قناه ديرل وخيزران قامشه دخی ديرل الخيزر خانك فتي ويا نك كسري به
 خيزر نك جمی الخيزر نه خلك فتيه ويا نك ضميلة كذلك كيد ساكن اولان كسنيه الخيزري خانك فتي ويا نك
 سكوني ويا نك دخی فتي والفك قصه به والخوزري خانك فتي ويا نك سكوني والفك قصر به بر جنس يور يكر
 كه انده نوع نفكك واردر يعني قوللن صالوق وانكركن طاغدرق يور يكر الخسر خانك فتي ويا نك سكوني به
 والخسران كذلك خانك فتي ويا نك سكوني به ضرر ايتك بيع وشراده پس بوفر قله فرقان كی در
 معنای فرقده بقال خسر في البيع خسران الباب الرابع الخسر خانك فتي ويا نك سكوني به اكسلك نقص
 معنائه بقال خسرت الشئ من الباب الثاني اذا نقصته وقال الله تعالى هل انبكم بالا خسر من اعمالا اخفش
 ايتدي اخسر بنك واحدی اخسر در اكبر كي التفسير على وزن التكریم هلاك ايتك الخنا مير خانك فتيه
 على وزن القناديل هلاك معنائه در واحدی يوقدر الخسار والخسارة خانك فتيه ويا نك سكوني به
 والخسري خانك فتي ويا نك سكوني وسينك فتي والفك قصر به هلاك اولمق وازمق معنائه الخسارة

خبر

خسر

خسر

خشر

خضر

خضر

خاندك سيميله سيني اوزونده باقى قلاىن طعام كه اندك خيمر اوليه كذاك هر نسنه نك ريز پنه دخی خشان ديرل
 اخشر خاندك فخي وشينك سكونيله بر نسنه نك يرامنى كيدر مك بقال خشرت لشي اخشره خشرامن الباب الثاني
 اذ انقيت منه خشارته وخشارت ادنى اولان كسنه يه ديرل بقال فلان من الخشارة اذا كان دون الحصر خاندك فخي
 وصادك سكونيله انسانك بلى وسط الانسان معنا سمنه الحصر ميمك ضمى وخاندك فخي وصادك دخی فخي
 وتشديد بيله بلى انجه بقال كشخ خضر يعنى انجه باللو ونعل خضرة يعنى انجه باللو نعلين ورجل خضر القدمين
 اذا كانت قدمه تس الارض من مقدمها وعتقها وتحوى انحصها مع دقة فيه يعنى ايا غنك ورتة سى يره دكسه
 وبلى انجه اولسه لخاصرة بوش دوكر شاكه معنا سمنه الحصر فخي نيله صوغوق الم ورمك معنا سمنه بقال خضر الرجل
 اذا المله البرد فى اطرافه يعنى الن يا خود ايا غن صوغوق انجنسه بقال خضر ت بدى وكون صوغوق ولغه دخی ديرل
 بقال خضر يومناى استند برده الحصر خاندك فخييه وصادك كسر بيله صغوق اولان نسنه بقال ماء خضر
 اى ماء يارد الحصر خاندك كسرى ونونك سكونيله وصادك كذاك كسر بيله كوچوك پرمق اصمغ صغرى معنا سمنه در
 الخفاص خاندك فخييه وصادك كسر بيله جمى كوچوك پرمق مقلر معنا سمنه لخاصرة خاندك فخييه بر شهر ك ايدر شامه
 الخضره ميمك كسر بيله وخاندك سكونى وصادك فخييه قحجى وقحجيه شبيهه نسنه در وبالجملة هر نسنه كه
 انى انسان الله الوب طوته كرك عصا كرك عصا نك غيرى كا خضره ديرل المخاصرة ميمك ضمى وصادك فخييه
 بر كسنه مصاحبك الله الوب كرك مكم وخصاره كذاك ابكى يولد شك هر برى بر بوله كيدوب ابكى يول قاوشدغى
 برده برى برينه بولوشغه ديرل الخضر تانك فخي وصادك فخييه بر بيله كسنه برى بر بيله الله يا شوب كز مكه
 ديرل بقال تخاصر القوم اذا اخذ بعضهم بيد بعض الاختصار همزه نك كسر بيله وخاندك سكونيله طربق اقر بن
 اختيار ايدوب كاسلوك ايتمكدرك ولامى اختصار ايتمك كلامى ايجاز ايتمكه ديرل الخضره خاندك ضمى وصادك
 سكونيله ياشل رنك كه ياشل رنك او نسنه ايله قائم در وخضره ات قسمند و دوه قسمند بوز اولوب سياهاله
 مختلط اولمق در نته كم بنى ادمه قره يا غز اولمق درالا خضرار على وزن الاحرار ياشل اولمق الاختصار على وزن
 الاعشى شبك كذاك ياشل اولمق بقال خضر الشى واخصو ضر الخضر على وزن التكريم ياشل قلق بقال خضره
 انا و كاه اولور كه اخضر اسوده اطلاق اولور قال الله تعالى مد هامتان قالوا خضر او ان يعنى زياده قوين ياشل
 اولد قارى جهندن قره يه مائيل اولد غيچون مد هامتان بيور لمشدر وقرى عراقه دخی سواد عراق ديرل انجارى
 چوق اولد غندن و ترى الخضره خاندك فخي وصادك سكونى والفك مد بيله كوك اسمان معنا سمنه وخضره دمور غرق
 اولمش عسكه دخی ديرل وخضره الد من شول كوزل عورت در كه بد اصل اوله زير ادمه ده بتن اوت هر نه دكلو
 تازه اولسه تامر اولمق يعنى هر نه دكلو تازه اولسه بر نسنه يه مفيد اولمق ومنتج اولماز ودمنه دالك كسرى وميمك
 سكونيله يور تير بيه ديرل نشان خانه معنا سمنه وخضره اولوشهره دخی ديرل بقال باد الله خضره هم اى
 سواد هم ومعظمهم واهمى بوكه انكار ايدوب باد الله خضره هم ديدى غين معجه ايله غضارت معنا سمنه كه
 تازه لكدر و اباد دال مهمله ايله هلاك ا تسون ديك اولور الخضره خاندك فخي وصادك كسرى ومد بيله شول خرما
 اغاخنه ديرل كه انوك قورغى ياشل ايك دوكه الاختصار همزه نك كسرى وخاندك سكونيله وقى ياشل ايكن محمكدرك
 وبقولون لشجى جررت ياشجى فيقول يابنى وتختضرون يعنى بيه عمر كك حصا دى زمانى كدى ديسه لركاه اولور
 اكن تازه مجاور دير خضاره خاندك فخييه در يانك اسميدر معرفه اولمق لا ينصرف در نقول هذه خضاره طاميا
 اى مر نفعاً ماؤه الخضرى خاندك ضمى ورنك كسرى و يانك تشديد بيله بر قوشدر كه اكاخيل ديرل واخيل ارى
 قوشيدر و بعضيلر بيون بوران قوشى در كه بنكرى واردر ديشلر در امانه بيله وقانون ده سياه رنك قوشدر

دیش خضارى خندان به منسوب ديك اولور بو تقدير جهه در يامار تيلر زدن سياه اولانار مطلق اولمق قرب
 اولور الخضر خاندك فخييه شول سود در كه صويى چوق قانش اوله وخضار كذاك بكى بتن اوت الخضره
 ميمك فخييه وصادك فخييه صلاحي ظاهر اولما دن بيع ايتمكدرك هنوز ياشلكن و بومقوله بعدن نهى اولمشدر
 و بوحكمه داخلدر خرمانك وسير و انك بيع كه هنوز صلاحي ظاهر اولماش اوله بوسيدن در كه بعضيلر
 خرمانك بر كسمن ز ياده سن بيع ايتمكى كرى كور مشلدر در الخضرى خاندك ضمى وصادك تشديد بى والفك
 قصر بيله شقارى وزنى اوزن اكن معنا سمنه در وشقارى شين معجه ايله وقافله وراه مهمله ايله براونك دى در
 الخضر خاندك فخي وصادك كسر بيله اخضر معنا سمنه در اخفش روايتى اوزن كه بارى تعالى نك فاخر جنا مننه خضرا
 بيوردغى قول شر بندن واقع اولمشدر نته كم عربك ارنيله غرة ار كها مطره قولند غر اخر معنا سمنه ومطر امطر
 معنا سمنه واقع اولمشدر وغز نونك فخي وميمك كسر بيله ريسياهلر اولان بولوت در الخضر والمضر خاندك كسرى
 وصادك سكونيله ومضر كذاك ميمك كسرى وصادك سكونيله بر رده معاذ كر اولنسه لهدر معنا سمنى مراد اولور
 بقال ذهب دمه خضر امضر اى هدر اخضر خاندك كسرى وصادك سكونيله موسى نك قرى اولان نى صلوات
 الله عليهم اوكاه اولور كه خضر دخی ديرل خاندك فخي وصادك كسر بيله كيدله كيدكى و ثانى فصيح در الخطر فخييه
 هلاكه مشرف اولمق وخطر كذاك اوكدله ديرل كديارش محله هر كم كجر سه اكو رلور وخطر قدر و منزل يه دخی
 ديرل ومثله دخی ديرل بقال هذا خطر لهذا اى مثل له فى القدر الخطير خاندك فخييه وطانك كسرى ومد بيله كذاك
 مثل معنا سمنه در بقال هذا خطير لهذا اى مثله وخطير يولان دخی ديرل زمام معنا سمنه وشرف سابق اولان
 كسنه يده خطير ديرل بقال رجل خطير اى له شرف مقدم وقدرا الخطيرة هلاكه قرب اولمق بقال خاطر بنفسه
 الاخطار مالى اوكدل قلق بقال خطر المالى جعله خطر اين المترهين يعنى اوج قوين كسار پندنه اوكدل تعيين
 ايتدى و بر نسنه يه خاطره كتور مكد دخی ديرل بقال الخطر الله يالى الخطر خاندك كسرى وطانك سكونيله براوت در
 كه انوكه خضاب ولغوب يعنى حناكى استعمال اولنور اعضابو يامده ولكن كثير المادد وكثرت مائله استهاري
 اولد غيچون صويى چوق اولان سوده دخی خطير ديرل وخطر چوقلق دوه يه دخی ديرل الاخطار همزه نك فخييه جمى
 چوقلق دوه ل معنا سمنه خطير خاندك فخي وطانك سكونيله والخطر ان فخييه دوه قورغى مره بعداخرى قالدروب
 او بلغنه ورمق بقال خطر البعير ذنبه يخطر او خطر امان الباب الثاني وكوندر دتره يوب حركت ايتمكه دخی ديرل
 بقال خطر الرمح يخطر اى اهتر واهتر از ائين معجته بيله دتره مكدرك وخطر ان يورر كن صالغه ديرل وخطر ان
 الدهر زمانه نك مصيبتلى وافتلى در بقال خطر الدهر خطر ان كبا بقال ضرب ضربه الخطر خاندك فخي وطانك
 تشديد بيله دتره بجى بقال رمح خطراى ذواهتر از بعضيلر ايتدى خطر ان رمح كوندر ك صنيحق محله اينوب
 چقمسى در بقال رجل خطر بالرمح اى طعان وحذيقه بن بدرك ائتك دخی اسمى خطرا بدي لظورة فخييه
 بر كسنه قدره منزل صاحبي اولمق بقال خطر خطورة من الباب الخامس الخطور فخييه بر نسنه قلبه لايچ اولمق بقال
 خطر الشى يالى يخطر خطورا من الباب الاول الخفير خاندك فخي وفانك كسرى ومد بيله مدده ايرشن كسنه
 فريادر س معنا سمنه بقار خفرت بالرجل اخفر من الباب الثاني اذا جرته وكنت له خفير اتنعه الخفير على وزن التكريم
 بمعناه بقال خفرت خفرت او خجل ايتمكه دخی ديرل الخفر فخييه وفانك فخييه مدد طلب ايتمك بقال تخفرت بملان
 اذا استجرت بر وسألتها ان يكون لك خفير الا خفار همزه نك كسر بيله نقض عهد ايدوب غدر ايتمك بقال خفرت
 اذا انقضت عهده وغدرت بر واخفار بر كسنه يه مددجى قوشغه دخی ديرل بقال اخفرت اذا بعثت معه خفير ابوذكر
 اولنان ابو الجراح العقيل روايتى در الخفرة خاندك ضمى وفانك سكونيله اسمدر عهد و ذمت معنا سمنه بقال وقت

خطر

خفو

خمر نك خفارة خاندك خميلاه والخفارة خاندك كسرى بله كذلك عهد معنا سنه الحفر ففتحته زيا ده او توافق شدت
حيامه مانسته بقال خفر من الباب الرابع الخفرة خاندك ففتحى وفاندك كسرى بله اهل حيا اولان عورت بقال جارية خفرة
الخفرة ميمك فمى وفاندك كسرى وتشدد بد بله بمعناها الخافور على وزن الكافور قوان چيكي ديد كرى چيكد
نوى مادران معنا سنه اسمعدين بويلاه رابت وانمشد رالحمر خاندك فمى ولا مك ففتحى وتشدد بد بله سكر وزنى وزن
باقله كه حيوات قسمندن در بعضيلر بورچقدرد بدى الحمره خاندك ففتحى وميمك سكونيله والحمر كذلك والحمور
ففتحته ثرة وقر وقر كرى در معنى اولى واحدا ايچون وابكچيسى اسم جنس ايچون واو چي سى جمع ايچون اولمقد
بقال خمره صرف ابن الاعرابى ايندى خمره خمر ديد بلر ز راحتر ترك اولمقله رايحه سى مخمر اولمشدر معنى متغير
اولمشدر كه تخمير تغيره ديرلر بعضيلر ايندى خمره خمر ديد كرى عقله اختلاط واختلال وييد كچون درو خمر له
كاه اولور شره معناسنى ديلرلر بقال ما عند خل ولا خمر اى خير ولا شر وخمره رايحه يه دخی ديرلر بقال وجدت خمره
الطيب اى ريحه وخمر خمره ما به قائمه دخی ديرلر بقال خمرت العجن الخمره من الباب الاول والخمره من الباب الثانى
اى جعلت فيه الخمر وخمر كرلو اولمقله دخی ديرلر بقال خمر عنى الخبراى خفى واو انقله دخی ديرلر اسخيا معناسنه
ابو عمر واينى اوزن بقال خمرت الرجل الخمره اذا استحييت منه وكزلكه دخی ديرلر بقال خمر فلان شهادته
اى كنها الخمر خاندك كسرى وميمك كسرى وتشدد بد بله فسيق وزنى اوزن دائما شرب بدن كسنه الخمار
خاندك فميلاه سرخو شلقدن باقى فلان اورد و خمار خاندك خميلاه وفتحته خلق اراسنه دخی ديرلر بقال دخل فى خمار
الناس وخمار هم لغة فى غمار الناس وغمارهم اى فى زحمتهم وجماعتهم الخمر خاندك ففتحى وميمك كسرى بله خمار دن
آييلن كسنه بعضيلر ايندى خمر اول كسنه در كه مرض اى سراسمه ايتمش اوله وخمر شول يره ديرلر كه انوك
پرده سى وقوت و ليق يرى چوق اوله پرده لى يا خود قىالى طاغلى مثلا الخمرور ميمك ففتحى وخاندك سكونى وميم
اخرك فميلاه خمارى اولان كسنه الخمره خاندك فمى وميمك سكونيله شول كوچك سجاده در كه خمر ماچو پندن
ايشلموب ايله اولور وخمره شول نسنه يه ديرلر كه انى يوزه سوررلر يوزك لوفى كوزل اولسون ديوكه بعض ولايتده
اكاكلك ديرلر كله كونه معناسنه وشول مايد در كه خمر دن وخمر كچو كند سندن نيذه وطيبه قاترلر وخمره شول
اكشى خمره ديرلر كه انك ما يه سى قيلرلر الخمار خاندك كسرى بله عورنلر باشنه اورتدى نسنه در كه اكلچك ديرلر الا خمار
على وزن لافتعال عورت ياك طوئق بقال خمرت المرأة وانها حسنة الخمره الخمره خاندك كسرى بله چلك اورنمك
وفى المثل العوان لا تعلم الخمره ففتحته شول نسنه در كه سنى ستر ايليه بقال توارى الصيد فى خمر الواد اى بن
السكيت ايندى خمر الوادى شول نسنه در كه پرده اوله كرك سميل چيكي اولسون كرك قوم يغنى اولسون كرك اشجار
اولسون ابن السكيت ايندى دخل فلان فى خمار الناس ديد كرى بوندن مأخوذ در نته كم مرور ايندى وقجن
بركسنة يولد اشنى حيله بله الله سه هو يدب له الضراء وخشى له الخمر ديرلر معنى مضرتى هسته ابد وب سترن سر عتله
ايدرو خمر مزاجه معناسه دخی ديرلر خمار كى نتم كم مرور ايندى وكزلكه ده ديرلر نقول قد خمر عنى فلان من الباب الرابع
اذ اتوارى عنك لا خمار همزه نك كسرى بله پرده اولمقل بقال خمرت الارض اى كثر خمرها و الخمار بر نسنه كزلكه دخی
ديرلر بقال خمرت الشئ اى خمرتم و الخمار اعطاك نتمكه دخی ديرلر بقال خمرنى كذا وكذا اى اعطنيه هبة تلى ملكنى اياه الخمر
خاندك ففتحى وميمك كسرى وميد بله والخميرة كذلك خاندك ففتحى وميمك كسرى وميد بله شول ما يه در كه خمره قائلور
ونخيمر بابت معناسنه دخی كالور بقال عندى خبز نخيمر و خيس فطير و خيس حاء مهمله نك ففتحته ويانك سكونى
وسين مهمله ايله يا غله خمر مادن اولان طعاند الخمير على وزن التكرم ستر اتمك تعطينه معناسنه بقال خمر وجهه
وخمر اءك الخمره ميم اولك فمى وثانك ففتحى وتشدد بد بله شول قيوندر كه باشى اق وساخر جسدى سياه اوله رخاء
معناسنه كوا كه خمره خمار دن مأخوذ و باشنه اق چلك اورننه تشبيهه الخامرة ميم اولك فمى وثانك ففتحته

مخالطه

مخاطبه معنا سنه و بر رده مقیم اولغه دخی دیرل بقال خامر الرجل المكان ای لرمه و مخامره کرلنک معنا سنه ده
کلور بقال الضبع خامری ام عامری ای سنبیری و بوجله لروم معنا سنه اولمق دخی مخمندر که صیاد لربو کلای صر نلانی
بغله کن دیرلر تا که حرکت آیمیه و ام عامر صر نلانی سمیدر و صر نلانی یا لیلو قورت دبد کلری جانور در الاستخار
همزه نکه و تانک کسر بله قول بد نوب ذلیل ایتمک بقال استخیر فلان فلانی ای استعبد و منه حدیث معاذ من استخیر
قوما اولهم احرار ای اخذهم قهر اولمک علیهم محمد بن کثیر ایندی بو بر کلای مدر که برم قاتمرده معروفدر یعنی بن
ولایتمده مشهور در دور لودخی نکلم اولماز با حمر اخانک فخی و الفک قصر بله بادیده بر موضع کسبی در که ابراهیم
بن عبد الله بن حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم قبر شریفی اند در ام خنور خانک فخی و ونونک ضعی
و تشدد بله نور و زنی و وزن صر نلانی دبد کلری یختی جا نور در و ام خنور بلایه دخی دیرلر داهیه معنا سنه الخنور
خانک یحکم فخی و مایند نونک سکونیه معروف یرا قدر و جوهری سکین کبیر بله نفسیرا تشدد الخنور
خانک و حیک صمی و مایند نونک سکونیه شول ناقه در که سودی چوق اوله الخناجر خانک فخی و حیک کسر بله
خنور ک جمع سود لودوه ل معنا سنه الخور غور کی چقور بره دیرلر که یکی یوکسک یرک پینده اوله و خور حیوانک
دیرنه اور مغه دخی دیرلر بقال طعنه فخار خورای اصاب خورانه و خوران بونک عقینده نفسیرا اولنور الخوران خانک
فخی و واوک سکونیه حیواندن نجاست چقد و غی و الخوار خانک ضعی و واوک فخیله صغر چاغر مق بقال خار النور
مخور خورای صاح و منه قوله تعالی و اخرج لهم عجلا جسدا له خوار الخوراة ضعیف اولوب منکسر اولمق بقال خار
الرجل مخور خوراة من الباب الاول اذ اضعف وانکسر الاستخارة همزه نکه و تانک کسر بله طلب شفقت ایتمک
استعطاف معنا سنه بعضیلر ایندی استخان خواردن در صوت معنا سنه و بونک اصلی بودر که صیاد یختن اهو
یاور یسن اهو یا غنده بولسه قول اغن بورر چاغر سن دیو تا که اوازن شیدوبانه سی کلوب دوزاغه دو منه
و استعان بانی دخی کلور علی ماسیحی الا خارة همزه نکه کسر بله صرف ایدوب دوندر مک بقال اخرنا المطایالی
موضع کذا تخیرها اخارة صرفناها و عطفاها الخور فختینله ضعیف اولمق الخوار خانک فخی و واوک تشدد بله
و الخواراة كذلك فتح و تشدد بله ضعیف اولان کسنه بقال رجل خوار و ریح خوار و ارض خواراة
و سودی چوق اولان ناقه یه دخی خوان دیرلر الخور خانک ضعیله جمیدر ضعیف ارل و سودی چوق
ناقه لرمه سنه اخیر خانک فخی و یانک سکونیه شول نسنه در که شرک مقابلی در بقال خرت یار رجل
و خیر روزی قلق معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال خار الله لك و مال معنا سنه ده کلور قال الله
تعالی ان ترک خیرا ای مالا الخائر خیر لو اولان کسنه بقال انت خائر الخیار خانک کسر بله جمع در
اسرارک مقابلی در و خیار اسم دخی کلور اختیار معنا سنه و خیار قثا معنا سنه ده کلور که معروف
میوه لردن در عربی دکلدر الخیر خانک فخی و یانک کسری و تشدد بله خیر له متصف اولان کسنه یا بی
تخفیف دخی ایتمک جائز در میت و میت کی بقال امرأة خیرة و خیرة و خیرة فضل و زیاده معنا سنه دخی
کلور قال الله تعالی اولمک لهم الخیرات ای المثوبات الفاضلة و الدرجات العالیة و قال الله تعالی فیهن خیرات
حسان بوا بت کریمه ده اخفش ایندی وقتا که خیر له بر نسنه صفتلنسه سائر صفتیه تشبیه اولنوب اخرینه
هات تأیید الخاق اولنور فاعل تفضیل معناسی مراد اولماز اما یختن که بونکله فاعل تفضیل معناسی مراد اولنسه فلانة
خیر الناس دیرلر خیرة الناس دیرلر و فلان خیر الناس دیرلر اخیر الناس دیرلر و فاعل معنا سنه اولدو و یحیون
تثنیه و جمع اولماز الخیر خانک کسری و مد بله کرم معنا سنه در اخیرة خانک کسری و مد بله اسمدر
خار الله لك قولندن خدا خیر و یرسون معنا سنه الخیرة خانک کسری و یانک فخیله غنیه و زنی اوزن اسمدر

اختیار معنای سنه اختار الله قولندن مأخوذ در و مختار معنای سنه ده کلور بقال محمد خیرة الله من خلقه
و خیرة الله دیک دخی جائز در اختیار معنای سنه لا اختیار همزه نك کسر به و خانك سکون به اورند بلك اصطفا
معنای سنه الخیر علی وزن التکریم معناه الخیر میك ضمی و خانك فتحی و بانك کسری و تشدید به مختارك نصغیر بدر
تا حذف اول تشدید حرف زاید اولد و عیون و الب یا به تبدیل اول تشدید اصلند یادن مقلوب اولد و عیون
حالت نکسیر ده الاستخارة همزه نك و تانك کسر به خیر طلب ایتیم بقال استخر الله یخر لك یعنی حقندن خیر
طلب ایت تا که خیر بوله سن الخیر علی وزن التکریم ایکی نسنه نك پینده خیر قلمق الخیری خانك کسری و مدی
و اخرند اولان یا نك تشدید به بر نوع چچکدر که اطباء قانده معروف در اقی و قر می سی و صار و سی اولور فصل
الدال الدبر الدک فتحی و بانك سکون به بال ر بلری و غول تعبیر اولنور جماعت معنای سنه در اصمعی ایتدی بوبر
جمعدر که واحدی یوقدر الدبور خمتینله دبرك جمع در او غولر معنای سنه و در سائر آریله دخی اطلاق اولنور
بوسبیدندر که عاصم بن ثابت انصاری رحی الدبر دبدبلر و بونك وجهی بودر که وقتا که مزبوری مشرکین شهید
ایتد بلر دبدبلر که اعضا سن کسه لرحق تعالی کفارك اوزر بنه عظیم آریله مسلط قیلوب طاغندی تا که مسلمانلر
مزبوری الوب دفن ایتد بلر و بوندن مأخوذ در عر بلرک جعلت کلامه در اذنی دبدکلری قوللری یعنی انوک
کلامندن اغماض عین ابدوب صاغر لغه اوردم دیک محله الدبره دالک فتحی و بانك سکون به و الدبارة دالک
کسر به برد و غمیر الدبر کذلک دالک فتحیله و الدبارة دالک کسر به جمع بر قاج دو غمیر معنای سنه ذات الدبر دالک
فتحی و بانك سکون به بر دبه نك اسمی ابن الاعرابی ایتدی اصمعی بونی تضعیف ابدوب ذات الدبر دیشدر الدبر خمتینله
و الدبر دالک ضمی و بانك سکون به ارد خلف معنای سنه قال الله تعالی و یولون الدبر و بوا بک کریمه ده جمع معنای سنه
قلندی نته کم طرف جمع معنای سنه قلندی لایرنند الیهم طرفهم ایت کریمه سنه و در بر نسنه نك اخرند دخی دیرلر
دیر دالک ضمیله و بانك فتحیله صیغه نصغیر اوزن بنی اسدندن بر قبیله نك سمیدر الدبر دالک کسر به مال کثیر
معنای سنه در بونك واحدی و جمع برابر بقال مال دبر و مالان دبر و اموال دبر و بقال جل ذود برای کثیر الضیعة
و المال ابو عبیده اوز بن دن بوبله روایت ایلدی الدبره دالک کسر به و بانك سکون به قبله نك مقابلی در بقال ماله
قبله و الدبره ای لم بهتد لجهة امره و بقال لیس لهذا الامر قبله و الدبره اذالم يعرف وجهه و الدبر فختینله یا غرکه
ات ارقه سنه اولان یار در چوق یوک چکمه دن الدبار همزه نك فتحیله دبرك جمع در یا غرلر معنای سنه شجرله
اشجار کی و دبر یا غر اولمق معنای سنه ده کلور الدبار همزه نك کسر به یا غرا ایتیم بقال دبره القتب و الدبار بر کسنه نك
طواری یا غر اولمغه ده دیرلر بقال دبرال جل اذ ادبر بعیر و الدبار کتمک معنای سنه ده کلور بقال دبرالنهار ای ذهب
و بالغ اولمغه دخی دیرلر و منه قوله تعالی و اللیل اذ ادبر علی قرأه و دبور بلنه داخل اولمغه ده دیرلر بقال دبرو ای
دخلوا فی الدبور و ادبارا قبالتک نقیضی در الدبره فختینله عسکر صنف هزجت معنای سنه و بواسطه در ادبار دن و ادبار
اقبالک مقابلیدر علی مامر انفا الدبری فختینله و اخرند بانك تشدید به و بقال شرالری الدبری و هو الذی
یسح الخیر عند فوت الحاجة ابوز بدایتدی فلان لا یصلی الصلوة الا دیر یادرلر فخن اخر وقتند قلسمه و محد ثلر
دیر یادرلر ضمه الدبران فختینله بش بلدن در ثور بر جند که انلره سنام ثور دیرلر منازل فردن در الدبره قومک
نهایی در اخر الرمل معنای سنه و دبره الانسان بنی آدمک و کجه سی او ستنده اولان سکر در و دبره الطایر قومک
یا لکن اولان بر مغبی که بر نسنه بی انوکله طو ترود دبره الحافر طواریک بیلکی اردنده اولن سکی در و دبره کورش
طو ترق فتنده بر جنس بغدادیه در الدابر بانك کسر به تابع معنای سنه در و دابر شول اوقه دیرلر که
نشانی دلوب اوتنه یینه کجه و دابر قومار او قلندن فایرک مقابلی اولان در و دابر بقیه قومه دخی دیرلر اس الدابر

ده نکه کون بقال همیهات ذهب کاذب اس الدابر المدابر میك ضمی و بانك کسر به قار او فلرندن دابر دبدکلری
او قک صاخی در الادابر همزه نك ضمی و بانك کسر به انابر کی شول کسنه در کرحی قطع ایتیم اوله ابو عبیده ایتدی
شول کسنه در که هم بر احدک قولن قبول ایتیمه و هم بر نسنه یه ملتفت اولیمه الدبیر الدک فتحی بانك کسری و مد به
عورت ایتیم اگر کن اردن چکدرکی ایتیم در یعقوب ایتدی قبیل اول نسنه در که ای کو کسه کتون سن و دبیر اول
نسنه در که ای کیره بر غه سن و بقال فلان مایعرف قبیلان دبیر دن و کون بلر معنای سنه المدابر بانك فتحیله
نسبند خالص اولان کسنه در فخن مقابل ابله استعمال اولنوب فلان مقابل مدابر دیره لکه ابوین جهتندن
خالص در دیک اولور اصمعی ایتدی بونك اصلی اقباله و ادبان دن مأخوذ در الادبارة همزه نك کسر به شول
شقدر که دوه قولا غنک اردنده اوله نته کم او کنده اولانه اقباله دیرلر زغه مثالند و زغه زاء معجه ابله و نونله قیون
بویینه خدای اصلی اولن نسنه در بوجق مثالند المدابرة میك ضمی و بانك فتحیله شول قیوندر که انوک ادبان سی
اوله نته کم مقابله شول قیوندر که انوک اقباله سی اوله بقال دبرنها و قابلها و ناقه ذات قبالة و ادبارة و مدابره عداوته
دخی دیرلر بقال دابر فلانای عادیته دبار الدک ضمیله چار شنبه کونک اسمی در عر بلرک اسماء قدیمه سندن در
الدبار الدک فتحیله هلاک معنای سنه در دمار کی الدبار الدک کسر به دبان نك جمع در که دبان برد و غمیر به دیرلر
ننه کم مرایتدی و دبار وقت کتد کندن صکره دیک اولور بقال فلان یا فی الصلوة دبار ای بعد ما ذهب الوقت
الدبور الدک فتحی و بانك ضمیله شول بلدر که صبا یه مقابل اسر و صبا شول بله دیرلر که مطلع شمسندن اسر کجه
و کوندر بر اولد فده الدبور خمتینله اوق شانی دلوب کچمکدر بقال دبر السهم بدبر دبرو امن الباب الاولی خرج
من الهدف و بر نسنه الوب کتمکه دخی دیرلر بقال دبر بالشی ای ذهب به بقال دبرالنهار ای ذهب و تابع اولمق
معنای سنه ده کلور و منه قوله تعالی و اللیل اذ ادبر علی قرأه ای تبع النهار و قرأه دبر و صوک معنای سنه ده کلور بقال
فتح الله ما قبل منه و مادبرو بیر اولمق معنای سنه ده کلور بقال دبرال جل ای ولی و شیخ و بر کسنه اولد کدن صکره
اندن حدیث روایت ایتیمکه دخی دیرلر بقال دبرت الحدیث عن فلان اذا حدثت به عنه بعد موته و روزگار
دبون دو غمکه دخی دیرلر بقال دبرت الریح ای تحولات دبورا و دبور بلنه او غر مقه دخی دیرلر بقال دبر القوم
على البناء للمجهول اذا اصابتهم ریح الدبور المدبور میك فتحی و بانك ضمیله دبور بلنه او غر مش کسنه
الادبر همزه نك و بانك فتحیله حجر بن عدینک لقبی در ز براد و ندکی حاله اردندن کوندر له و رتشلردی
الاستدبار همزه نك و تانك کسر به استقبالا ک مقابلی در که سفره کیدنی کوندری کتمک اولور نته کم
استقبال اکافر شو چقمقدر التدبیر علی وزن التکریم بر نسنه نك عاقبتنه و مأله نظر ایتیمکدر و ندبیر قولی
کندودن صکره ازاد ایتیمکدر و حدیث رایت ایتیمکه دخی دیرلر بقال دبرت الحدیث اذا حدثت به عن غیرک
و هو بدبر حدیث فلان ای رویه المدبر میك ضمی و بانك فتحی و تشدید به بعد الموت عتقی تعیین اولن قول
التدبر فختینله و بانك ضمی و تشدید به بر نسنه بی فکر ایتیمک التدابر تانك فتحی و بانك ضمیله بر قاج کسنه
بری برندن منقطع اولمق بقال دابر القوم ای نقاط و اوفی الحدیث لاندابرو ای لا ینقطع بعضکم عن بعض الدثر
دالک فتحیله و تانك سکون به مال کثیر بقال مال دبر و مالان دبر و اموال دبرال دثر فختینله کذلک چوق معنای سنه
بقال عسکر دثرای کثیر فهو من الاول الا انه جاء بالتحریک یعنی دثر فتح ثابله دثر دن در سکون ثابله الدثار
دالک کسر به شعار اوزن کیلن لباسدر و شعار شین معجه نك کسر به شول لباسدر که ننه انوک
اراسنده غیر لباس اولیمه الدثر فختینله و بانك ضمی و تشدید به دثار کیمک بقال دثارای ثلفف فی الدثار
و ند ثر بر نسنه نك اوزر بنه چقمغه دخی دیرلر بقال دثرال جل فرسه اذ اوثب علیه فرکبه الدثر و خمتینله

دثر

دغلوب خراب املق دروس معناسنه بقال د ترالسم ای اندرس انداثر تانک فخی و تانک ضمیمه بمعناه بقال انداثر
 الرسم ای المخی الدثور دالک فخیله و تانک ضمیمه ای وصائی و لیان کسنه و دائما و یخوده اولاندخی دیرلر نووم
 معناسنه الدتدثیر علی وزن التکریم قوش به اسن اصلاح ایتک بقال د ترالطایر ندر تیرا اصیل عشه و عش شین
 معجمه ابله و عین مهمله ابله قوش به اسی الدجران دالک فخی و حیمک سکونیه مسرور کسنه در که سرورندن
 غیر حرون اوله یعنی کون اوله به مقوله کسنه به حیران دخی دیرلر الدجر فخیته مسرور اولوب کون اولمق
 بقال د جرد جرد من الباب الرابع الد جاری دالک فخی و الفک قصر به جمع دجران بقال قوم د جاری مسرورون
 الدی مجورد الد فخی و یانک سکونیه و حیمک ضمیمه کجه قرا کوسی و قرا کو کجیه دخی دیرلر الد حور ضمیمه
 برنسنه ی سور و باران ایتک بقال د حره ای بعد قال الله تعالی اخرج منها مذموم و مادم حور ای مقصی و مقصی
 قافله و صادم مهمله ابله اقصادن در ابعاد معناسنه الد حور ضمیمه خور و ذلیل اولمق بقال د حره الد حور ابله
 د حور من الباب الثالث الد اخر خانک کسر به ذلیل اولان کسنه الا د خاره همزه نک کسر به ذلیل ایتک بقال
 ادخره غیره الد خرار دالک فخی و خانک سکونیه شول بیاض بزدر که مصبون و مر غوب اوله تحت دارک معربی در
 و ذکر اولنان بزخته و تحت صاحبلم بنه منسوب اولد و غیچون تحت دارد بدیلر الدرد الد فخی و و رانک تشدید به
 سودلبن معناسنه بقال لادر دن ای لا کثر خیره بونی بد دعا و دم مقامند دیرلر و بقال لله دن ای لله ولله درک
 من رجل بولکلامی دعا و مدح مقامند دیرلر و ظاهر بودر که کلمه من کاف خطابی بیان اوله تنه که تعالیت من رحیم
 قولند بیان در دیشلر در الدرد دالک فخی و رانک ضمیمه شول ناقه در که سودی چوق اوله الدار بمعناها الدردار
 دالک ضمیمه و رانک تشدید به دارک جمعی کافله کفار کی بقال نوق درار و نوق نونک ضمیمه ناقه نونک جمید الدرد
 دالک فخی و رانک کسری و مدبله سریع معناسنه بقال فرس دیرلر الدرة دالک ضمیمه انجولو او معناسنه الدرد
 والدرات و الدرد دالک بوالفاظ ثلاثه نک هر رنده ضمیمه و رانک ثالثه فخیله دن نونک جمعی انجول معناسنه
 الدردی دالک ضمیمه و رانک و یانک تشدید به شول بلدن در که نورانی و راق اولوب دن منسوب اوله بیاض
 اولد و غندن و تروکاه اولور کد الی مکسور ایدوب دری دیرلر تنه کم سحری و سحری و لوی دیرلر الدرة دالک
 کسر به شول نسنه در که انوکله ضرب اولمور عامه تحریف ایدوب تون دیرلر و دن كذلك سودک چوق اولوب
 انقاسنه دیرلر و درة سر عتله سکرتمکه ده دیرلر بقال للساق درة ای استدرار الجری و رواج معناسنه ده کور
 بقال للسوق درة ای نفاق و نفاق نونک فخیله رواجه دیرلر و بلوندن یغور دو کلمه دخی دیرلر بقال السحاب درة
 ای صب المدرار میمک کسری و دالک سکونیه زیاده یغور دو کجی بلوت بقال سماء مدرار ای ندر بالمطر الدرد
 فخیته سمیت و اسلوب معناسنه بقال هما علی در و واحد ای اسلوب واحد و یولک استقا متنه دخی دیرلر بقال
 نحن علی در الطریق ای علی قصده و در بل کلد کی یره دخی دیرلر مهب الريح معناسنه الدرد و ضمیمه سود متوالیا
 اتفق بقال درت حلویه السملین و حلویه حانک فخی و لاملک ضمیمه کفاردن حاصل اولان مال کک خراج کک
 مال غنیمت الادرار همزه نک کسر به ناقه سود و یرمک بقال ادت الناقة فخی مدر وادرار
 روز کار بلودی یغدر مغه دخی دیرلر و منه قولهم بین عینیه عرق بدن الغضب و یرر وایتد
 یحرکه الغضب واقع اولمشدر المدر میمک فخی و دالک کسر به سود و یرمک ناقه هاسر وارد اولمشدر
 حایض و طالق کی و الاستدرار كذلك صاعق بقال الريح تستدر السحاب ای تستحلبه و استدرار
 یکنی نکه طلب ایتکه دخی دیرلر بقال استدرت المعزی ای ارادت الفعل و بقال استدرت من المعتل
 بالذال المعجزة زیرا استدرادخی طلب محله دیرلر الدرد دالک ضمیمه لربه و ما یبند رانک سکونیه

اوغلانک

دثر

دخر

دحر

دخر

ددر

اوغلانک دیشی بتاجک لرلی در مغار زاسنان معناسنه و فی المثل اعیننی با شرفکیف بدرد و اشرکسکین
 دیش دیمکدر تنه کم مرور ایتدی الدردا دالک فخیله جمعی دیش بتاجک لر معناسنه الدردرة علی وزن
 الد حرجه برنسنه ی اغزه اوب کو مک بقال در در الصبی البسرة ای لا کها و لوک برنسنه ی اغزه اوب کو مک در
 الدردا دالک فخی و رانک سکونیه اشجار دن بر نوع در الدرد و دالک ضمیمه لربه عصفوروزنی اوزن
 شول صودر که دور ایتکین اند غرق احتمالی اولور کد اب معناسنه ده درین دالک ضمیمه و رانک تشدید به
 برکه در که محل کذب استعمال اولنور بقال ده درین و سعد القین بونک اصلی بودر که سعد ادود مورجی
 عجم طائفه سندن ایدی بن نوا حبسنه ایشلر دی قنکه عملی کساد اوزن اولسه لسان فارسی ابله ده پند رود
 دیر ایدی اشبو قریه یه و داع اولسون یان کیدرم دیکی اشعار ایدوب بوسوزی اهل قریه ایشلر سونلر
 دبوسو بلردی عرب بولکلامی تعریب ایدوب بونکله ضرب مثل ایتدی بلر و ایتدی لره درین و سعد القین یعنی
 دمورجی سعدک کجه کیدرم دبدکنه اننه که اول یان دخی بوند در الد سار دالک کسریله کی اپی که انوکله
 کیمک فخته لری بری بر بنه چانلور بعضیلر مختلر دبدی الدسر ضمیمه جمعی ایلر معناسنه قال الله تعالی
 و حملناه علی ذات الواح و سرود سر دخی سبنک سکونیه جا زدر عسرله عسری الدسر دالک فخی و سبنک
 سکونیه بملک دفع معناسنه ابن عباس رضی الله عنهما غیر حقه ایتدی انما هو شی بدسره البحر دسرا
 ای بدفعه و بقال دسره بالرح من الباب الاول ای دفعه به الدوسر دالک و سبنک فخیله شول رجه دیرلر که
 فرموده اوله و دوسر كذلك نعمان بن منذرک عسکر نیک اسمی در الد و سرة مؤنثی الدوسری دالک فخی ابله
 كذلك و اخر ند یانک تشدید به شول دوه در که فرموده اوله کویا که فرموده معناسنه اولان دوسره منسوب در
 الدوسر ای بمعناه ایضا الد فخیته فساد و ددر کد لک یرمز اولمق بقال ددر العود بدرد در من الالباب الرابع
 الد عر دالک فخی و عینک کسر به شول اودوندر که یرمز اولوب توتونی چوق اوله الد عارة دالک فخیله ذکر
 اولنان معنادن مأخوذ در که اهل فسق و اهل فساد اولمق معناسنه در الد عر عینک کسر به فاسق معناسنه در
 بقال هو خبیث داعر ای بین الد عر و الد عارة الد عارة مؤنثی و داعر کد لک برارک دوه نونک اسمی در که اصل اولغله
 معروف الد داعریه شول دوه در که ذکر اولنان دوه یه منسوب در الد عر همزه نک فخی و دالک سکونیه
 شول انجور اولان حقه قدر که کجه کره حقیما غله بر طرفی یا نوب عل مانده اولغین اتشی چقا زاوله الد عشرة
 علی وزن الد حرجه بقیمای در هدم معناسنه المد عشر میمک فخی و تانک فخیله بقلش مهدوم معناسنه در
 و فی الحدیث لا تقتلوا اولادکم سرائه لیدرک الفارسی فید عشره یعنی منفعتیه یرمز دیولا دصغار کزی قتل ایتک
 زیر اول یتشوب کالان بولد قه انلور لی اختر الدغرة دالک فخی و غینک سکونیه برنسنه ی قایق اختلاس
 معناسنه و فی الحدیث لا قطع فی الدغره یعنی اختلاس ایدن کسنه نک سارق کی الی قطع اولنما زو بونک اصلی
 دفعدن در و فی الحدیث علام تعذب بن اولادکن بالدغره و علام اصلند علی ما یدى ماء استفها مک الفی حذف
 اولمشدر و در دغری لکی ابن کسنه نک علاج ایچون دچکن بصمقد ر الدغری دالک فخی و غینک سکونی
 و الفک قصر به کد لک دفع معناسنه در یقال دغرا لاصفا ای دغرا و اعلیهم ولا تصافوهم یعنی سزانلری
 دفع ایلک صفا ایدوب دوزن لک دغری و لاصفی دخی روایت اولنور عقری و حلقی و عقر او حلقا روایت اولندخی
 کی و بونک معناسی حق تعالی انوک جسد نه و بوغاز نه الم یرشد و سون دیک اولور الدغرة علی وزن
 الد حرجه قارشدن مق بقال دغرت علیه لخرای خلطت علیه الدغری و الدغری دالک ضمیمه و فخیله
 و اخر لند یانک تشدید به فارش معناسنه در بقال خلق دغری ای مخلوط المدغم اولک ضمیمه و تانک فخی ابله

دسر

ددر

دعشر

دغمر

دغمر

خفی معناسنه در الدفردالك فخی ابله وفانك سكونيله قو حقی بدرایحه بغلق معناسنه بقال دفر الی تنامنه
 وبو معنادن دنیایه ام دفر دبیلر والد فروام دفر بلایه دخی اطلاق او انور داهیه معناسنه دفر الدالك فخی
 ورا نك كسری اوزن بنا سیه قطام کی براسمدر محل شمه استعمال اولنور دفره ومنثنه معناسنه بقال الامه
 یادفار الدفره دالك فخی وفانك كسری بله یرمز رایحه لو كسینه وامیر المؤمنین عمر ك واد فراده بدی قولی بوندن در
 وانتهام معناسنه دفر دفر زیاده بدرایحه معناسنه استعمال اولنور بقال دفرادافر المایحی به فلان ای ثنا
 وبو کلام بر کسینه نك ایشی: بخصوصه نقیصه اولنق محله سو بلنور الد فخر دالك فخی وفانك سكونيله جعفر
 وزنی اوزن جزء کتاب معناسنه در الدفردالك فخی وتا نك كسری بله جمعی الدقراره دالك كسریله وقافك
 سكونيله بلادیه معناسنه ودقراره قونجی معناسنه ده کاور غام کی بقال رجل دقراره ای غام الدقرار
 والدقراره هابله وهاسر تان که یاغه کیر الدقرار بدالك فخیله دقران نك جمعی در یرمز لقلر معناسنه بقال فلان
 بغری الدقرار یرای الاحادیث والفحش الدقری دالك فخیله والفك قصر یله بر یاغچه نك اسمیدر الدمار
 دالك فخیله هلاك معناسنه در التدمیر علی زن التكرم هلاك ابك بقال دمره ندمیرا و بقال دمر علیه ایضا
 بمعناه وندمیر صیاد صید کاهه اولان خانه سنه دوه توین دوتسی ایتکد رتا که صیداً دم رایحه سن الوب
 اور کیه الدمور خمتبیله بریره بلاذن داخل اولق بقال دمرید مردمورا من الباب الاول اذا دخل بغیر اذن
 ندمر تانك فخی ودالك سكونی ومیمك فخیله بر شهر ك ادی در شام شریفه التدمیری تانك فخیله كذلك واخر نه
 یانك تشدید بله عرب طاوشانی دبد کیری جانور در یر بوع معناسنه که صغیر اوله وقصیر اوله الدینار دالك
 كسری ومد بله التون اصلی دنار ایدی نونك تشدید بله حرف تضعیفك بری یایه تبدیل اولندی تا که فعال وزنی
 اوزن اولان مصدن ملننس اولیه کقوله تعالی وکذبوا بایاننا کذابا الا اخر نه ها داخل اوله که بود دفعه اصل
 اوزر بنه جاری اولور التباسدن امین اولد غیچون صنان ودنامه کبی صنان صادمهله وراء مهمله ابله ایت
 اگر دگری بلك باشنه دیر لرأس مغزل معناسنه ودنامه دالمهله ابله قصیر اولان سنه المدنر میمك فخی ونونك فخی
 وتشدید بله شولت در که نونك بکری اوله ابرشدن زیاده الدار او مؤث سماعی در ولکن مذکر اعتبار اولندی
 ولنعم دار المتقین ایت کریمه سنه مشوی وموضع تا و بلیله کما قال نعم الثواب وحسنت مرثقا فان التائب فيه
 نظر الی المعنی الادور همزه نك فخی ودالك سكونی وهمزه نك فخیله افعول وزنی اوزن جمع قلنی در وهمه واولدن
 دونه در وهمه سر استعمال ایتك دخی جائز در الدیارد الدك كسری بله جمع کثرتی در جباله اجیل وجبال کی الدور
 دالك فخی وواو ك سکونيله كذلك جمع کثرت در اسدله اسد کی الداره اخص در داردن راوديك اولور هاوحدت
 ایچون اولد غنه بناء واره ای اعلی هاله قمر معناسنه الدوری والدیارد الدك اوله فخی ورا نك كسری ویانك
 تشدید یله ودالك ثانیه فخی ویانك تشدید یله احد معناسنه در یقال ما بهادوری وما بهادیرای احد و دیار
 فیعال صیغه سیدر درت کلمه سندن مأخوذ در که بونك اصلی دیوار در فجن یاه ساکندن صکره واه واقع
 اولسه وما قبل مفتوح اولسه یا به قلب اولنوب ادغام اولنور ایام و قیام کی که قیام قیوم معناسنه در الدور
 دالك فخیله وواو ك سکونيله دوغلك بقال دار الشی یدور دورا الدوران فختبیله بمعناه ایضا یقال دار بدور
 دورا الاداره همزه نك كسری یله دوندر ملك بقال اداغیره وادان باش چکندر مکه دخی دیر لر بقال ادر
 بالرجل التدویر علی وزن التكرم كذلك دوندر ملك بقال دوربه وندویر كذلك بر سنه بی مدور قاعه
 دخی دیر لر المداره میمك فخی وواو ك فخیله معالج معناسنه در الدفاری دالك فخی وواو ك
 تشدید بله واخر نه یاه مشدده ابله دهر معناسنه در که انسانی دور او دور او احواله دوندر

دفتر

دقر

دمر

دز

دور

الداری یانك تشدید بله عطار معناسنه در و بودار بنه منسوبد که دارین براسکله در بحر بند وانه بر بازار
 وار در که تجار هند جانبندن نافه مسکی اکا بیلر لرو فی الحدیث مثل الجلیس الصالح مثل الداری ان لم یحذک
 من عطره علقك من رایحه یعنی صاحب بولدا شك مثلی عطار کی در ار سکا مسکندن و یرمز سه باری سنه
 رایحه سی قالور و احدا حاه مهمله و ذال معجه ابله اعطام معناسنه و داری نعمت صاحبی اولان کسینه دخی دیر لر
 داری دید کیرینه باعث بودر که دارده مقیم در بنه علی هدادان نسبت اولمشدر الدایرة شول چیزی در که
 انوك مرکزندن محیطنه چکلن خطلر برابر اوله بری بوندن متفاوت اولیه الدواثر جمعی بقال فی الفرس ثانی عشر
 دائرة و دأره عسکر صغره دیر لر هریت معناسنه قال الله تعالی علیهم دائرة السوء المدارة میمك فخی ورا نك
 فخیله شول سختیان در که مدور کسلوب قوغه اسلو بنه دیکلوب انوكه قیودن صو چکلو ردور دالك
 فخیله بر صمك ادی در و وار کذالك باش چکر نك دیر لر بقال دیر بالرجل علی البناء للمجهول الدیر دالك فخی
 ویانك سکونيله معبد نصاری اصلی واوی در الا دیار همزه نك فخیله دیر ك جمعی الدیرانی دالك فخی ویانك
 سکونی ویای اخیره نك تشدید بله صاحب دیر اولان کسینه راس الدیر شول کسینه در که اصحابنه رئیس اوله
 الدهر دالك فخیله وهانك سکونيله زمان وحديث شریفه که لا تسبو الدهر فان الدهر هو الله بیور لمشدر
 وجهی بو در که نازل خدای تعالی به مضافکن دهره اضافت ایدر لر پس انوك فاعلنه سب اولنسون که
 حقیقه فاعلی الله در ديك اولور و دهر عادت معناسنه ده کلو بقال ما ذاك بدهری وهمت معناسنه ده
 کلو بقال مادهری بکذا ای همتی الدهر و خمتبیله دهر ك جمعی در و بعضی بار دهر اید معناسنه در دبدی دهر
 داهر بر کله در که اید لا باد معناسنه در دهر دهار یرد اللرك فخیله و تانیه رانك كسری بله زمان تشدید
 معناسنه در لیه لیلایه و هارانهرو یوم یوم وساعة سو عا دید کیری کی دهر الداهرین راء تانیه نك كسری بله
 اید لا باد دیکدر الدهری دالك فخی ویانك تشدید بله یاشلو کسینه مسن معناسنه الدهری دالك فخیله لمحد
 معناسنه نعلب ایدی دهری و دهری فخیله و فخله دهره منسوب ديك اولور که اور که حرب طائفه سی
 نسبتند تغییر کلمه ایدر لر مثلاً سهلی دیر لر سینك فخیله سهله نسبت اولند قد که سهل دوز بر ديك اولور سین
 مهمله نك فخیله الدهوره دالك فخی وهانك سکونی وواو ك فخیله بر سنه بی جمع ایدوب چوقور یره ایتق بقال
 دهورت الشی اذا جمعتهم قد فته فی مهواة ومهواة دن یرد لر که ایتک طاعك راسی در و بقال هو بدهور والقم
 اذا کبرها ولقم لامك فخی وقافك فخیله لقمه نك جمعی در فصل الدال الا اذا همزه نك كسری ودالك سکونيله
 قندر بخریک ایتك بقال اذ ارت بالرجل بصاحبه اذ را ای حرشته واولعتبه وخریش حاء مهمله وراء مهمله
 وشین معجه ابله قندر مق الدال اذال معجه نك فخی وهمزه نك سکونيله بر سنه بی حریص اولوب جرات ایتك
 بقال ذیر علیه من الباب الرابع وفي الحدیث ذیر النساء علی ازواجهن وکراحت معناسنه ده کلو بقال ذیرای کرهه
 وانصرف عنه واعتیاد معناسنه ده کلو بقال ذیر بالشی ای ضری به واعتیاد وضراوه ضاد معجه ابله اعتیاد
 معناسنه در اصمعی ایدی بونك معناسی نفرن ونسرن واجتران دیکدر روعر بلك امرأة دائر دبد کیری دخی
 بوندن در فاعل صیغه سی اوزن علامت تانیت سر الدرة دالك فخی وهمزه نك كسری بله کر بهه معناسنه در یقال
 ان شونك لذیرة المذیر میمك فخی وهمزه نك كسری یله شول نافه در که ولدن وضع ایدی حینه اندن نفرت یلیله
 بعضلر ایدی مذایر شول نافه در که ولدن بورنی او جیهله سو به یعنی محبتی درونی اولیه الذیر دالك فخی ویانك
 سکونيله یازمقدر کتابت معناسنه ز برکی بقال ذیرت الکتاب ذیره واذیره من الباب الاول والثانی الذخیره دالك
 فخی وخانك كسری ومد بله جمع اولنوب حفظ اولنان سنه الذخیره جمعی بقال ذیرت الشیء اخره

دهر

ذا

ذیر

ذخر

ذکر

ذکر

ذکر

من الباب الاول الادخار همزه نك كسرى و دالك دخی كسرى و تشد بد بيله افتعال وزنی اوزن در الاذخر
همزه نك كسرى و دالك سكونی و خالك كسریله ايرق دیدكاری اوت در الاذخرة كذالك همزه نك و خالك
كسریله واحدی در الذر قر نجه نك خرده سنی صغار غل معنا سنه بوسیدن بعض رجاله ذر دیو تسمیه
ایدرلر وای ذر اصحابدن برینك كنبی ایدی رضی الله عنه و ذر صاچمعدخی دیرلر بقال ذررت الحب والملح
والدواء ذره ذر من الباب الاول اذا فرقت الذرة ذالك فخیله ذرك و احدی الذریه ذالك ضمی و رانك كسرى
و تشدیدی وینك دخی تشد بد بيله بر كسنة نك و لدی الذراری ذالك فخی و رانك كسرى وینك تشد بد بيله جمعی
ذریه لمعنا سنه الذریات ذالك ضمی و رانك كسرى و تشد بد بيله وینك دخی تشد بد بيله جمعی و بوندن
ما خود در طببانك ذریه دبدكاری الذریه ذالك فخی و رانك كسرى ایله شول دوا در كه صاچمعدله استعمال و لنور
الذرة ذالك فخی و رانك ضمی و مد بيله بومعنا ده لغت در الاذرة همزه نك فخی و ذالك كسریله جمعی الذرور
ضمینله كون طوغنی بقال ذرت الشمس نذر ذرور من الباب الاول اذا طلعت واوت بتوب ریوزنه چمغه دخی
دیرلر بقال ذر البقل اذا طاع من الارض ابوز بددن بوبله زوایت اولندی المذارة میك ضمی و رانك تشد بد بيله
والذرار ذالك كسریله ناقه بد خوالق علوق معناسنه و علوق عینك فخیله شول ناقه یه دیرلر كه ولد نه سود
و یرمیه و لدی صكره دن یا قلمه و لد اولغله و ابوز بد ایتدی فی فلان ذرار كذرار الناقه دیرلر فلان ایچون
اعراض وارد در غضب ایتمكین ديك مغلند المذار میك ضمی و رانك تشد بد بيله بد خوالق ناقه مذا یركی الذعر
ذالك فخی و عینك سكونیله قور فقی بقال ذغرة ذغرة ذعر من الباب الثالث اذا فرغت الذرة ذالك ضمیله
اسمدر قور خومعنا سنه المذعور قور خود لمش كسنة بقال ذعر علی البناء للمجهول فهو مذعور الذعور ذالك
فخیله و عینك ضمیله شول عور ندر كه عیب و نهسته قور خود له و ذعور شول ناقه یه دیرلر كه همزه سنه یا بشلد قد
ایچو چكله ذوالاد عاربركك لقبی درین بکلر ندن كه اهل غن شوبله زعم ایتمشلدی سناس دیكله معروف
طائفه فی بن اوزن اول صالمش اوله اكبناء مز بور دن زیاده خوف ایتمشلدی الذ فر فختینله كسكین رایحه در
كر ك رایحه طیه اولسون كرك رایحه قیحه اولسون و ذفر قوائق رایحه بغلغه دخی دیرلر الاذفر رایحه لو
اولان سنه یقال مسك از فرای بین الذفر بقال ذفر بد ذفر من الباب الرابع الذرة ذالك فخی و فانك كسریله
زیاده خوب رایحه لو باعجه بقال روضة ذفرة الذفر ذالك فخی و فانك كسریله قولتوخی رمز رایحه بغلین
كسنة بقال هذا رجل ذفرای له صنان و صنان صادمهله ایله یرمز رایحه یه دیرلر الذفری ذالك كسری و فانك
سكونی والفك قصر یله دوه نك قولانی اردنه اولان یردر كه ابتدا اول درلر و ابتدا اول درلر كیچون اكاذفری
دبدیلر كه بوذفر غرقدن در یعنی در رایحه بغلغه سندن ما خود در بقال هذه ذفری اسيلة ذفری بلاثنون
استعمال اولنور اخر نه الف تانث اولوب لا بنصرف اولد غیچون واسيله سین مهله ایله اوزن یوزن لودیه كدر
اصبع ایتدی ای عربین العلیه ایتدم ذفری ذفر دخی در ایتدی نم و معزی معز دخی در دبدم ایتدی نم و معز كی
دیكدر معز دخی اول معنایه اولور و بعض كسنة لذفرای حالت تنكیده منوز قیلر الف الحاق عدا یتكله
در همه و هجره ملحق اولق اعتبار بيله و هجره در هم وزنی اوزن طویل معناسنه در الذریات ذالك كسری
و رانك فخیله ذفرانك جمعی و الذفرای ذالك و رانك فخیله كذالك جمعی و بوالفكه ذفرانك اخر نه در یادن
منقلب اولق تقدیر نه در و بوسیدن بعضیلر ذفر دبدی ثنوینه محار دبدكاری كی الذفر ذالك و فانك
كسریله و رانك تشد بد بيله عظیم الذفری معناسنه و ذفری قولق اردنه ابتدا درلرین یردر كه الان مرور ایتدی
الذرة ذالك و فانك كسریله و رانك تشدیدی یله الذفر ذالك فخی و والفك مد بيله شول رمز

رایحه او

ذکر

ذکر

رایحه لو اوندركه انی طوار یز بد رایحه اولد غیچون و ذفرای یعقوب روا پنده شول عسكرمه دیرلر كه دمورلری
كیرلش یصلش اولوب یرمز رایحه بغلش اوله ذكر فختینله مؤنك مقابلی در اركك معناسنه الذكور
ضمینله و الذكر ان ذالك ضمی و كافك سكونیله و الذكارة ذالك كسریله حجر له حمان كی بونلرك اوچی دخی
ذكر ك جمعی در مذكر لمعنا سنه و ذكر عضو مخصوصه دخی دیرلر كه الت رجالدر المذاكیر الت جماع معناسنه
اولان ذكر ك جمعی در علی خلاف القیاس كویا كه اركك معناسنه اولان ذكر له الت معناسنه اولان ذكر ك صیغه
جمعه یبملرن فرق ایتمشلدی در اخفش ایتدی بو رجعدركه بونك واحدی یوقدر عباد بد و ابایل كی و عباد بد
ما سدن فرق فختلغه یه دیرلر و ابایل معروف قوشلردر و ذكر دمورك سر نه دخی اطلاق اولنور و نبأ تانث
غلینط اولوب اچیلغه ما بل اولنه دخی ذكر دیرلر و ذكر شول قلیجه دخی دیرلر كه دموری براق اولوب كایله
صوار لمش اوله و ابو عبیده ایتدی ذكر شول قلیجه دیرلر كه انوك یوزی پولاددن اولوب ارقه سی قره دمور
اوله و ابو عبیده ایتدی عوام ناس بو مقوله قلیجه عمل جن در دیرلر المذكر میك ضمی و كافك فخی و تشد بد بيله
كذالك شول قلیجه دیرلر كه دموری ابو اوله سیف ذكر معناسنه المذكره میك ضمی و كافك فخی و تشد بد بيله
شول ناقه در كه هیانده و جنبشند اركك دوه یه شبیه اوله الذكارة ذالك ضمیله و كافك سكونیله كسكینك
حدث معناسنه بقال ذهبت ذكره السیف و ذكره الرجل ای حد نهما و فی الحدیث انه كان يطوف فی ليله
علی نسائه و تفتسل من كل واحدة منهن غسل فستل عن ذالك فقال انه اذكر ای احد الذكر ضمینله
كسبجیك بقال سیف ذو ذكر ای صارم الذكیر ذالك فخی و كافك كسری و مد بيله یادداشتی و حفظی خوب
اولان كسنة التذكیر علی وزن التكریم تانثك خلا فید و الذكر ذالك كسری و كافك سكونیله و الذكری ذالك
كسری و كافك سكونی و والفك قصر بيله نسیانك نقیضی در الذكارة ذالك كسریله و كافك سكونیله كذالك
نسیانك مقابلی در و ذكر صیت و صدا یومدح و ثناء یه دخی دیرلر قال الله تعالی ص والقران ذی الذكرا الشرف
تقول ذكرته ذكری ممنوعان الصرف و ذكره كاه اولور مذكر معناسنه كاه و نقول كم الذكارة من ولدك ای الذكور
الذكر ذالك ضمیله و كافك سكونیله كذالك خاطره طوب او ثناء مق بقال ذكرته بلسانی و بقلی التذكر
فختینله و كافك ضمی و تشد بد بيله اكق یاد ایتمك معناسنه بقال تذكرته الاذكار همزه نك كسری و ذالك
سكونیله اكدر مق و اذكار مذكر و لد طوغر مغه ده دیرلر بقال اذكرت المرأة ای و ادت ذكر التذكیر علی وزن
التكریم اكدر مق بقال اذكرته غیری و ذكرته غیری ایضا الاذكار همزه نك كسری و ذالك كسری و تشد بد بيله اكق
اصلی اذكر ایدی و اذكر بعدا مه آی بعد نسیان و جوهر ینك بو تعبیرندن فهم اولنان بودركه امه همزه نك
ضمیله نسیان معناسنه كله و لكن حال بوبله دكلدر بلكه امه آیت مز بوده حین معناسنه در نسیانله نفسیر
لازمیله تفسیر در التذكارة تانثك فخی ذالك سكونی و كافك كسریله شول نسنه در كه انوك وسيله سیله مقصود
اولنان نسنه نذر كراولنور المذكر میك كسری و ذالك سكونیله شول عور تدر كه ولد مذكر طوغر مق معتادی اوله
بذكر یانك فخی و كافك ضمیله ربیعه قبیله سندن بر جماعت در الذمر ذالك كسری و میك سكونیله بهادر شجاع
معناسنه و بوندن دورت لغت و ادر ذمر علی تامر و ذمر بفتح الذال و كسر الم مثل كبید و كبید و كبید باغره دیرلر نه كم
معروف در الذمیر او چخی لغت ذمیر در ذالك فخی و میك كسری و مد بيله الذمر دور دخی لغت ذمیر در ذالك و میك
كسری و رانك تشد بد بيله فلز كی بولفظلرك جمله سی شجاع معناسنه در و فلز تشده ارین جواهر دن منفصل
اولان فضیلا نذر الاذمار همزه نك فخیله ذمرك جمعی در كسر ذالل الذم ذالك فخیله و دخی میك سكونیله
قندر مق حث معناسنه بقال ذمته اذمره ذمر من الباب الاول و ذمر ارسلان اكر مغه دخی دیرلر بقال ذمر

الاسد من الباب المذكور التذامر تانك فتي وميمك ضميلة خلق ري برن قند رمق بقال تذامر القوم اي حث بعضهم بعضا واذ لك في الحرب الذمار ذالك كسر يله كذلك قند رمق معنا سنه و بعضيلر ايدي ذمار شول نسنه در كه انسانه انوك حفظي لازم اولور عرض وناموس كي وقولهم فلان جامي الذمار اي اذ اذ مرو غضب حمي وبقال فلان ا منع ذمارا من فلان پس معنای اوله نظر حامي مينك ذمار اضافي مجازي اولور و ذمار ذمار ديديلرن را ذمار اهلنه ذمار ايچون قند رملق واجبد رنته كم حامي الحقيقه ديديلر اهلندن كشي اني دفع ايتك واجب اولور ايچون التذمر كشي مندي نفسني لوم ايتك برنسنه فوت اولدغندن اوتره و بر كسنه نك فعلنه انكار ايدوب تخويف ايتك يقال ظل تذامر على فلان اذ انكر عليه له و اوعده التذمير بر كسنه اني ناقه نك فرجه ادخال ايتنه در ولدي مذكر مي مؤث ميدير در بلك ايچون المذمر ميم اولك ضمي وميم ثابتنك فتي وتشديد بيله اوموزاورته سي ويون وماحول تا قواق ديديلر بيله وارجحه مذمير ديرلر زيرا نذمير ايدوب قند رن دوه نك اكثر يا قحيله بورالر بيله اوروب قند ررلر التذمير على وزن التكرم ناقه نك مهران دوه بخاستيله ملوث ايتك رياوريسي امسون ديود تديرديشلر قرر مغه دخی ديرلر يقال ذير فمه نذ پير اعلی البناء للجهول اذا اسودت اسنانه فصل الراء الزير رانك كسري ومد بيله والير رانك فتي و يانك سكونيله والير رانك فتيه شول ايتك در كه طوارك ارقلغندن اريش فاسد اولمش اوله مغز نك معناسنه فرار وائي اوزن الاراة همزه نك كسري يله ايلكي ضعيف ايتك بقال ارار الله مخه اي جعله رقيقا فصل الزاي الزانك فتي وهمزه نك سكونيله والير على وزن التكرم ارسلان اوازي كه ارسلانك سينه سنه دور ايدوب يقال زاريز زار اوزن ثيرامن الباب الثاني الزاير همزه نك كسري بيله كيرجي ارسلان شيرغرين معنا سنه ويقال ايضا زار الاسد من الباب الرابع الزير رانك فتي وهمزه نك كسري يله على وزن الطرب زائر معنا سنه در كه الان مرور ايتدي التزور على وزن التكرم ارسلان اكر مق بقال تار الاسد الزارة فختينله ارسلان ساكن اولدوغي مبشه بوك معناسنه بقال ابو الحارث مرزبان الزارة ابو الحارث ارسلانك كنبتي در و مرزبان ميمك فتي و زانك ضميلة ريس معناسنه در الزيرة زانك فتي و يانك سكونيله دمور ياسي الزير زانك ضميلة و يانك فتيه جمعي قال الله تعالى اتوني زيرا الحد يد الزير بالضميتين جمع ايضا معناها و قال الله تعالى فتقطعوا امرهم بينهم زيرا اي قطعوا الزيرة زانك ضمي و يانك سكونيله ايتكي كورك ان سي كاهل معنا سنه يقال ر جل از برونه شول ايتكي بلد زده ديرلر كه انلر اسد بر جنگ اموزلر كي در فزانده نازل اولور الازير ايتكي كورك ان سي بيوك وفرموده اولان كسنه عظيم الزيره معناسنه وزيرة الاسد دخی بوندن مأخوذ در الميراني ميمك فتي و زانك سكوني و يانك دخی كذ لك فتيه اوموزي فرموده اولان ارسلان يقال اسد مزبراني اي ضخم الزيرة الزانك فتيه و يانك سكوني و الفك مد بيله بر جاريه نك اسيدركه احنق بن قيسك جاريه سي ايدى سليطه يعني دل زار اولغين غضبه كلكه احنق قد هاجت ز براء دير ايدى بناء على ذلك مثل اولدى و هاجت يالكلندي ديكدر الزير زانك فتي و يانك سكونيله زجر در منع معنا سنه بقال زيره زيره زيرامن الباب الاول اذ انتهره ايرده وزير عقه دخی ديرلر بقال ماله زيراي عقل و تاسك و بواصلند مصدر ايدى وزير كذلك قيوي طاشله اورمكدريقال بئر مزبورة و زير كذلك كتابته دخی ديرلر يقال زير زير زيرامن الباب الاول والثاني الزيرة زانك كسري و يانك سكونيله خط معناسنه قال الاصمعي سمعت اعرابيا يقول انا عرف زيرقي اي خطي و كتابتي الزير زانك كسري و يانك سكونيله كتاب معناسنه در الزير بوزر ضمتيله زيرك جمعي در قدرله قدوركي و بوجهندن بعضيلر و انبند اودز بوراوقديلر

ذير

ذير

زار

زير

المزير ميمك كسري و زانك سكونيله و يانك فتيه قلم معناسنه الزير زانك فتيه كتاب معناسنه در فاعول در مفعول معناسنه زيرت دن مأخوذ دروز بورداود نيينك صلوات الله عليه كتابه ديرلر الزير زانك فتي و يانك كسري ومد بيله شول طاغدر كه موسى صلوات الله عليه خدای تعالى نك شرف كلاميله اند مشرف اولدى الزير زانك كسري و يانك كسري و تشديد بيله قويا ولان كسنه الزير زانك و يانك فتي و و او ك ماينده سكونيله كوتري معناسنه در الزير اير مثله و زانومعنى بقال اخذت الشئ زيره و زيرا اي اخذت كله ولم ندع منه شيئا و زيره لغة فيه ايضا الزيريه على وزن العنبريه برنوع بيوك كي در الزير زانك ضمي ونونك سكوني و يانك ضميلة بال اريسي مؤث سماعيد الزير زانك كسري بيله زير معناسنه لغت در ابن السكيت بو بيله روايت قلدي الزاير زانك فتيه و يانك كسري ومد بيله جمعي ار بيلر معناسنه المزيرة ميمك و يانك فتي و زانك سكونيله اريسي جوق يركويا كه كله مزبون يي ايج حرفه ردايشلر در حرف زوايدى حذف ايدوب صيغه مزيره يي انوك اوزينه بنايتكم له نته كم ارض معقرة ومثله ديرلر عقاري و تعالى يعني دل كورلي جوق يرمعناسنه الازير رانك سلكوب توين طاغثيق بقال زار الكلب اي تنفس وتوي كندى طاغثغه دخی ديرلر بقال زار الشعر اي تنفس و ابو زيد روايتنده واز بئر توي تمكه دخی ديرلر يقال زار النبت والو اذ انبت و و بر فختينله دوه توينه ديرلر الزير زانك كسري وهمزه نك سكوني و يانك كذلك كسري بيله شول نسنه در كه بكي يز نك اولور خرد يكله معرف قاشتك يوزنه اولان نسنه كي كاندن حاوايله تعبير اولنور الزارة على وزن الدحرجه زحوا و غلق بقال زار الثوب فهو مزرا لمارا بر ميمك ضميلة و يانك كسري بيله و فتيه خاوي زير زانك كسري وهمزه نك سكوني و يانك ضميلة كذلك حاومعناسنه زيره لغت در يعقوب روايتي اوزن نته كم ضميلة ذكر اولمشد رباب لامه وضئيلضاد معجه بيله صغير الجسم ديك اولور الزير زانك كسري و يانك فتي و طانك سكونيله قطره كي روم سرحدندن بر بوغازك اسيدرو قطره قافله و طاء مهمله بيله كتاب قوي محق بر در الزير زانك كسري و يانك فتي و عين مهمله نك سكونيله و الفك قصر بيله خلق يرامز اولان كسنه بوسيدن رجالدن بعض كسنه يه اسم اولمشد رابو عبيده ايتدي زير زانك سول يوز بك قبلي جوق اولان كسنه در كه قاشلري وسقلى كوراوله دوه دوه دخی حال بو بيله در بقال جل زير زير ابو عمر دخی بو بيله روايت قاشلر الزير زانك فتي و حيمك سكونيله منع ايتك ونهي ايتك بقال زجره زجره من الباب الاول وزجر كهائنه يعني مغيباتدن خبر و يرمكه دوه ديرلر نقول زحرت انه يكون كذا وكذا و دوه سورمكه دخی ديرلر نقول زجر البعير اي ساقه الازدجار كذلك منع ايتك ومنع اولفق الازجار همزه نك كسري بيله و ما بعدنك سكونيله ممنوع اولفق بقال زدجره فزجر و از دجر يش جوهر ينك بوتعبيرندن زدجر لازم ومتعدى كلك فهم اولنور الزير زانك فتي و حيمك ضميلة شول ناقه در كه ولدن نظر ايتدكه بكر دوب رايحه سن استثم ايدى حيمك انكار ايليه الزيرة على وزن الدحرجه باش يرمغي شهادت يرمغيله اورتيرمغلك اورينه اورمقدرو عده يه اشارت ايچون الزير زانك كسري ونونك سكوني و حيمك كسري ومد بيله اسيدر معنای مز بورده الزحير زانك فتي و حاء مهمله نك كسري ومد بيله قارن كيمك استطلاق بطن معناسنه وزحير شدنله نفس المغه دخی ديرلر بقال زحرت المرأة عند الولادة ترحر وترحر من الباب الثالث والثاني الزحار زانك ضميلة كذلك قارن يكمدر زحار زانك فتي و حاء نك سكونيله رجالدن بر كسنه نك اسيدر الزحار زانك فتي و حاء معجه نك سكونيله و الزحور ضمتيله دن سيلدن طاشيق و در ياتوج ايتك بقال زحار الوادي من الباب لثالث اذا امتد جدا و ارتفع وزحار النبات دخی ديرلر قن اوت اوزه سه الزحار خانك كسري بيله توج ايدن دوييا بقال بحر ذخر و عرق فلان زحار ديرلر قن كرم

زار

زير

زير

زجر

زجر

زح

اولسه وکرمی ترابد اوزن اولسه الزخاری زانک ضمی و خانک تخفیفی و یانک تشدید بله اوت اوزابوب
 بری برینه صر مشوب چچکلنک بقال قد اخذ النبات زخاریه اذ اوصل الی هذه المرتبة و مکان زخاری
 النبات دخی دیرلر زانک کسری و رانک تشدید بله کوکله دو که سی الا زاره همزه نك فخیله
 جمعی دو که لر معناسنه و دوه بی زیاده کوروب کوزه دن کسینه یده نه لر من از راره دیرلر الزره زانک
 کسری و رانک تشدید بله دوه کوروب کوزلنک بقال بهازره اذ اکانت الابل سمانا بومقامه صاحب
 قاموس جوهری تخطئه ابدوب بو نصیف شنیع در زراکه اصلی بهازر دیرلر مو حله ایله بهرن نك
 جمعی در دیشدر نه کم فصل باده مرورا بچشد و لکن ایکی سنه جوهر نك کلامن مؤبد در بری دوه بی
 کوروب کوزدنه لر دیرلر کوری و بری دخی بهازره تاه تا بئله کلمسی که بوغا لبا نسبته و عجمه ده اولور
 اشاعره و فلاسفه کبی زری ن حبش زانک کسری و خانک ضمی و بانک فخیله صیغه تصغیر اوزن قراء
 تابعین دن برکسنک اسمید ر الزر زانک فخیله مصدر در دو که ملک معناسنه بقول زرت القميص علی
 از ره زامن الباب الاول اذ اشدت زان علیک بقال از رعلیک قميصک وزن و وزن بضم الراء و فخیله و کسرها
 و زرسو رنک معناسنه ده کلور بقال هو یزر الکتاب بالسيف و زرا بصر مق معناسنه ده کلور عرض
 کبی الا زاره همزه نك کسری بله کوکله دو که تا قق التز ز فخیله و زانک ضمی و تشدید بله کوکله
 دو کلمک بقال از ورت القميص ای جعلت له از رافتر ز الزره ميمک ضمیله و رانک تشدید بله ایصر شمع
 المزرمیمک کسری بله و زانک فخی و رانک تشدید بله زیاده ایصر یحی بقال حمار مز الزر زانک فخی و رانک
 کسری و مد بله کوزر یشن اولوب یلدر مق بقال زرت عینه تر من الباب الثاني ز ویرا عینه تران اذ اتوقد تا
 الزر زور زانک ضمی و رانک سکونی و زای ثانی نك ضمیله کذلک بر قوشک دی در که صغر حق دیکله معروفدر
 الزر زره علی وزن الزره تصغر حق اولزه او بکدر بقال زر زری صوت زاره زانک ضمیله رجاء دن برکسنه نك
 اسمید ر الزر فخیله برکسنک قلی از اولق قله شعر معناسنه الا زره همزه نك فخیله و زانک سکونیله
 قلی از کسینه بقال زعر یزعر من الباب الرابع و از عرا و قی ازیره دخی دیرلر الزره زانک فخیله و رانک تشدید بله
 بد خواو لمق در و برندن فعل تصرف اولما ز الزر و زانک ضمی و عینک سکونی و رانک ضمیله بد خواو لان
 کسینه سی الخلق معناسنه و زعر و را لوج بد کلری میوه که طاغیه بئر نکی صر و ولد قی می خوشرک اولور
 الزر زانک فخی و عینک کسری بله زعر و معناسنه در عامه قصرا بدوب زعر دیرلر بقولون رجل زعر
 و فیه زعارة الزعران زانک وفانک فخیله و ما بین عینک سکونیله مشهور و ادر که عامه محر بف ابدوب
 صفران دیرلر الزعران زانک فخی و فانک کسری بله زعفرانک جمعی مثل ترجمان و تراجم و صحیحان و صحاح
 کبی و صحیحان دوزیر دیمک اولور از عفره علی وزن الدحرجه زعفران بویاسنه بویامق بقال زعفران الثوب
 اذ اصبغته المزعر ميمک ضمی و فانک فخیله شول ارسلان در که صر و نکلا و اوله الزر زانک فخی و فانک سکونیله
 مصدر کو تو ر ملک معناسنه بقال زفر الحمل زفره زفر من الباب الثاني ای جمله الا زره همزه نك کسری بله
 مصدر در معنای مذکور را وزن بقال از دفر الحمل الزر زانک کسری بله و فانک سکونیله یوک حمل معناسنه
 الا زفر همزه نك فخیله زفرک جمعی یوکر معناسنه و زفر قریه دخی دیرلر مشک معناسنه الزو افر زانک
 فخیله شول جاریه لر در که قریه کو تر لر و ز وافر معین و ظهیر اولانله دخی دیرلر الزفره فانک کسری بله
 کذلک معین اولانر معناسنه بقال هم زافر تم عند السلطان ای الذین یقومون بامرهم و زافره السهم
 اوق یلکنک التي یاننه دیرلر و عیسی بن عمر ابندی زافره السهم اوقک ثلثانندن اشقه سی در که

ز

زعر

زعر

زفر

قرن جانبی اوله الزفر زانک فخی و فانک کسری بله نفس شدت سبیلله مستغرق اوله در یعنی نفسی الیامقدر و زفر
 حمار اوزانک اولی و شهیق حمار اوزانک آخری در ز فر زفر نفسی ادخال و شهیق اخری در بقال زفر زفر من
 من الباب الثاني ایضا الزفره زانک فخی و فانک سکونیله اسم در حمار جفر می معناسنه الزفرات فانک فخیله جمعی در
 زفرات اسم در صفت دکلدر کاه اولور ضروره شعر ایچوق اسکان دخی اولنور الزفره زانک ضمی و فانک سکونیله
 اتمک اولنق بری وسط الفرس معناسنه یقال انه لعظم الزفره الزفر زانک ضمی و فانک فخیله اولوسید معناسنه
 وسید زفر دبد کلرینه باعث زرد ستنه اولنلرک مؤتنه کفیل اولوب بارکر انلر چکدی ایچوند روزفر
 ابوحنیفه نك اصحابندن بر نك اسمید رضی الله تعالی عنهم الزکره زانک ضمی و کافک سکونیله شراب ثلوملر نك
 کچرکی در التزکر فخیله و کافک ضمی و تشدید بله بر سنه ثلوم کبی طومق در یقال تزکر بطن الصبی ای امتلاء
 زکریا زانک کافک فخی و رانک کسری و یانک تشدید بله یغیرلر دن بر نك اسمید ر صلوات الله علیهم و بونه
 اوج لغت وارد بری الف مدوده و بری الف مقصور و بری دخی الفی حذف ای بکدر اکر الف مدوده و الف
 مقصوره ابله اولور سه لا بنصرف اولور و اکر الف حذف اولور سه منصرف اولور و مدودک ثنیه سی زکریا و ان
 کلور و جمعی زکریا و ون کلور و اوله و زکریا و ون کلور حالت جرده و نصیده و نسبته زکریا و ی کلور و قن
 نفسکه اضافت ایسک زکریای دیر سن بلا و اوتنه کجرای دیر سن حمرانک اضافتند و اضافتک ثنیه سنه
 زکریا و ی دیر سن و اوله زرا حالت انقطاعند زکریا و ان دیر سن و جمعه زکریا و ی دیر سن و اوله کسری بله بونه
 رفع و جر و نصب بر اولور مسلمی ده وزیدی ده برابر اولدی کبی و مقصورک ثنیه سنه زکریا و ی دیر سن
 زکریا نك الفن اجتماع ساکنیندن اترو تحریک ابدوب یا یه قلب ایسکله و حالت نصیده زکریا و ی دیر سن
 و جمعه هولا زکریون دیر سن الفی حذف ایسکله اجتماع ساکنیندن اترو و تحریک ایسکله زکریا و ی دیر سن
 مضموم ایسکله اولور سن باخود مضموم اولما و مکسور دخی اولما زما قبل مخرک اولیچوق پس بواجلندن در که
 ثنیه یه مخالف اولدی الزمره زانک ضمی و ميمک سکونیله ناسدن بر جماعت الزمر زانک ضمی و ميمک فخیله جمعی
 جماعتلر معناسنه الزمر زانک فخی و ميمک کسری بله قلی از اولان کسینه و مروتی قلیل اولان کسینه الزمر زانک و ميمک
 فخیله برکسنک قلی از اولق و مروتی قلیل اولق یقال زمر الرجل مر زامن الباب الرابع الزمر زانک کسری بله دوه قوشی
 اوزی و مصدر دخی کلور یقال زمر النعام زمر من الباب الثاني زمار اواماده قوشنک ارککنه مخصوص اولان عار
 یعار استعمالی در عین مهمله و راء مشدده ابله الزمر ميمک کسری و زانک سکونیله دودک که ساز قسندن در
 المزمر ميمک اولک فخی و ثانی نك کسری و مد بله جمعی و منه بقال زمر الرجل زمر و زمر زامن الباب الاول و الثاني
 الزمر زانک فخی و ميمک تشدید بله دودکی طائفه عرب زمار دیرلر زمار دیرلر و عورت ایچون زامره دیرلر زماره
 دیرلر و فی الحدیث نهی عن کسب الزماره ابو عبیده ابتد زماره بی حدیث شریفه زانیه ابله نفسیرا یتدلر اما بن
 بلنزم که بو نفسیری قندن اخذ ایتدلر دبدی الزمره علی وزن الدحرجه صوت معناسنه در قن برکسنه نك
 چاغر می و حیقمر می جوق اولسه بقال للرجل زمره و غمره ای صخب و صیاح و صخب صاد مهمله و خاء
 معجه ابله چاغر حیقمر مقدر صیاح کبی الزماجر زمره نك جمعی بقال فلان ذوز ماجر و زماجر حکا به عقوب
 الزمره علی وزن الدحرجه ایضا لوق معناسنه در ثعلب ابتد زمره شول اوقدر که اوزون و آنچه اوله
 وزمره زماریه دخی دیرلر زانیه معناسنه الزمره زانک فخی و ميمک سکونی و هانک فخی و رانک کسری
 و مد بله شدت بر معناسنه الزمره علی وزن الدحرجه کوز قزمق بقال زمره عینه من الضب ای
 اجرتا الا زمره زمره نك کسری و زانک سکونیله یلدر برق اور مق بقال از مهرت الکواکب ای تحت

زکر

زمر

زمر

زمر

زمر

دیر که بره یقین اولوب اوزون اوله یعنی ستاک اولیه یقال جمال سبطرات ای طوال علی وجه الارض و تاتایت
 ایچون دکدر بلکه حمامات و رجالات دبدکاری قولر نه اولان تا کی در السبطر سبک و یانک فخی و یانک
 سکونی و کذلک طانک فخیله عیث کی بر بونی اوزون قوشدر که اکثر یادی بقین اولان صورده اولور اکا
 ابو العیزاردیو کنت ایتشدر عین مهمله نیک فخی ابله و زاء معجه نیک فخیله و راء مهمله ابله و عیث عین مهمله نیک
 فخیله و یاء مثانله و ثاء مثانله ابله ارسلان معناسنه در اسبکر ارهمزه نیک کسر بله استقامت واعتدال صاحبی
 اولق یقال اسبکر الخار به اذ الاستقامت واعتدلت واسبکر الرجل اذ الضطجع و امتد مثل اسبکر و ابو زیاد
 الکلابی ابتدی المسبک میم ضمی و سبک سکونیله و یانک فخی و کافک کسر بله شول بکت در که معتدل القامه
 تام الخلقه اوله و مسبک اورله مش قیلله دخی دیرل یقال شعر مسبکرای مستر سل الستر سبک کسری و تانک
 سکونیله پرده الستور و خمتینله و الاستار همزه نیک فخی و سبک سکونیله کذلک جمعی الستر سبک ضمی و تانک
 سکونیله شول نسنه در که انوکله بر نسنه ستر اولور الستار سبک کسر بله بعناه الستار جمعی و شول ستان که
 بعض اشعار ده واقع اولمشدر اول ابکی طاغدن عبارت در الستر سبک فخیله و تانک سکونیله مصدر در
 اورتک معناسنه یقال سترت الشی استره اذ غطيته الاستار همزه نیک و تاء اولک کسری و سبک سکونیله
 و الستر فخیله و تانک ضمی و تشدید بله ایکسده کر نیک معناسنه در یقال سترت الشی فاستر هو و تستر ای
 تغطي المستر میم ضمی و تانک فخی و تشدید بله مستور فخدن معناسنه و باری تعالینک حجابا مستورا
 یوردخی قول شربی حجابی حجاب و الاول مستور بالثانی معناسنه در و مراد کثافت حجابی بیان در زیر
 انک قبلرینه پرده لو و قولقرینه ثقلتر حاصل اولوب بله دن و اشبه دن محروم و اشمل دره بعضیلر ابتدی
 مستور کله سی بر مفعولدر که فاعل معناسنه کلشدر کقوله تعالی ان کان وعدا ما یتای انیا المستور و میم فخی
 و سبک سکونی و تانک ضمیله و الستیر سبک فخی و تانک کسری و مدبله صالح کسنه عقیف معناسنه الستیره
 مؤنثی الاستار همزه نیک کسر بله و سبک سکونیله اعداد دن دورت درار بع معناسنه و دروت یحق مثقالک
 و زنده دخی استار دیرل الاسانیر همزه نیک فخیله و تانک کسر بله و مدبله جمعی السحر سبک فخی و جیم سکونیله
 قردر مق یقال سحرت التنور اسحره سحرا اذ احميته و طولدر مق معناسنه ده کور یقال سحرت النهر ملأته
 و یقال سحرت النماذ اذ املئت من المطر و نماذ تانک کسر بله از اولان صورده دیرل ماء قلیل معناسنه و سحردوه
 ولدن ارزواید نوب چاغرمق یقال سحرت الناقة سحرا من الباب الاول السحرة سبک ضمی و جیم سکونیله
 طولن صوردر السحر سبک ضمی و جیم فخیله جمعی المسحور میم فخی و سبک سکونیله طولش صوومنه
 البحر المسحور و مسحور شول سوده دیرل که انوک صوی زیاده اوله و دیزلش اصلش انجویه ده دیرل یقال کالو لواء
 المسحور المسحور سبک فخی و جیم ضمیله توترق که انکه تنوری علولندر رال السحیر سبک فخی و جیم
 کسری و مدبله دوست خلیل و صدیق معناسنه در السحراء سبک ضمی و جیم فخی و الفک مدبله جمعی
 دوستلر معناسنه الساحر جیم کسر بله شول ره دیرل که اکاسیل کلوب طولدر مش اوله الساجو ر علی و زن
 الکافور شول اعجدر که کلبک بوینه طقرل یقال کلب مسوجر و ساجو ر بر موضعک اسمی در الاسو حرار
 همزه نیک و واک کسر بله کلبک بوینه اغاج طقمق المسوجر میم ضمی و واک و جیم فخیله و تانک تشدید بله
 بوینه اغاج طقمق کلب المسحور و خمتینله ناقه نیک و لدنی ارزواید و چاغرمسی یقال سحرت الناقة سحورا
 اذ امدت حنینه و حنین حاء مهمله نیک فخیله و نون اولک کسری و مدبله شوق وارز و ابله ایکلدمک السحراء
 سبک فخی و جیم سکونی و الفک مدبله شول کوزدر که انوک یا ضنه حرت قارشه الاسحره همزه نیک و جیم

سطر

سبک

ستر

سحر

فخیله

فخیله شول کولدر که یالغی پاک اوله غدیر حر الطین معناسنه المسحور میم ضمی و نونک سکونیله شول صاحبه
 دیرل که صار قد لمش اوله و اسحار دوه لر بری بری اردنجه کسنه دخی دیرل یقال اسحرت الابل فی السیر اذ اتابعت
 سحار سبک ضمیله و جیم تخفیفله بر موضعک اسمیدر المسحور میم ضمی و سبک سکونی و هانک کسری
 و تانک تشدید بله اق ایض معناسنه السحر سبک ضمیله و حاء مهمله نیک سکونیله او بکن حکر معناسنه الاسحار
 همزه نیک فخیله جمعی ردله ابراد کی و اسحار سحرک دخی جمعی کاور فخیله صباح معناسنه علی ماسچی السحر
 سبک فخیله و حانک سکونیله کذلک او بکن معناسنه در السحور جمعی مثل فلس و فلوس و کاه اولور که
 سحرک اولنوب سحر دخی دیرل نهر ابله هرکی و سطنه حرف حلق اولدغندن او تر و یقال للبحیان قد انتفخ سحره
 و منه یقال للارنب المقطعة الاسحار و المقطعة السحور و المقطعة النیاط یعنی طوشانه مقطعة الاسحار دیرل
 نفأ لا بو وجهله تعبیر اولغله صید و لئاسن رجایدرل و متأخریندن بعض کسنه مقطعه روایت قلدی طانک
 کسر بله کویا که طوشان غایت سرعتدن جکر ن یانلر و نیاط نونک کسر بله و طاء مهمله ابله بر طمر در که
 قلبه در قح منقطع اولسه صاحبی هلاک اولور السحر فخیله صحن اوله اولان زماندر نقول لقیته سحر یا
 هذقن اول کجه نیک سحری مراد اولسه لای نصرف اولور زیا معرف باللام دن معدول اولور زیا سحر بو
 حینه معرفه اولور نه دکواضافندن و لام تعریفدن مجرد ایسه نه کم ابن الزبیر ابناءز بیردن بر نه غلبه ایتشدر
 حتی اگر سیر علی فرسک سحر یافنی دیسک مرفوع دخی اتمز سن زیا بوظرف غیر ممکن اولور و اگر سحر له مطلقا
 بکره معناسن دیلسک منصرف قیلر سن نه کباری تعالی بیور مشدر لال لوط نجیناهم بسحر و اگر سحر له
 بر کسنه بی علم وضع اینسک یا خودای تصغیر اینسک منصرف قیلر سن زیا بو معدول و زنی اوزنه دکدر
 لحر کی همزه نیک و خانک فخیله نقول سیر علی فرسک سحیر و اناللم رفعه لان التصغیر لم یلخ فخل فی الطورف المنکنة
 کاد خله فی الاسماء المنصرفه السحرة سبک ضمیله اول سحر سحر اعلی معناسنه یقال ایتته بسحر و سحره الاسحار
 همزه نیک کسر بله سحر وقتنه سیر ایتک یعنی یوریمک و سحر وقتنه داخل اولق یقال اسحرنا ای سرنافی وقت
 الاسحر و اسحرنا ایض ای صرنافی السحر الاسحار خروس سحر وقتنه اوتک یقال اسحر الیک ای صاحب فی ذلک
 الوقت السحور سبک فخیله شول طعامدر که سحر وقتنه اکل اولور السحر فخیله و حانک ضمی و تشدید بله
 سحر وقتنه اکل ایتک السحر سبک کسری و حانک سکونیله افسون اخذ معناسنه و هر نسنه نیک که ماخذی
 لطیف اولوب دقیق اوله اکادخی سحر دیرل یقال سحره و بسحره سحران من الباب الثالث و سحر الدمغه دخی دیرل
 یقال سحره یعنی خدعه و بر نسنه دن متسلی و فارغ قلغه دخی دیرل تعلیل و ثلهیه معناسنه الساحر حانک
 کسر بله علم سحری بلن کسنه التسخیر علی وزن التکریم کذلک سحر ایتک معناسنه قال الله تعالی انما انت من
 المسحورین و بعضیلر ابتدی مسحور شول کسنه در که او بکن صاحبی اوله یعنی من خلق ذا سحر بو تقدیرجه معنای
 ایتانما انت بشردیمک اولور و بعضیلر ابتدی من المعالین معناسنه در و معنای تعلیل لان مرور ایتدی الاسحفار
 همزه نیک کسری و سبک سکونیله برکوی اولق واسع الکلام معناسنه یقال اسحفر الرجل فی خطبته اذ مضی
 و اتسع فی کلامه المسحفر میم ضمی و سبک سکونی و فانک کسر بله بول شهره دیرل یقال بلد مسحفر ای واسع
 السحر فخیله و المسحور میم و حانک فخیله و السحرة سبک ضمی و حانک سکونیله و السحر و خمتینله جمله سی بر
 معنایدر مسحوره یالمق دیمک اولور یقال سحرت منه اسحر سحر الخ من الباب الرابع و ابو زید سحرت بروایت
 ابتدی و بواقع اللغتين در و اخفش ابتدی سحرت منه و سحرت بروحکت منه و سحکت به و هر بیت منه دیرل
 السخریه سبک ضمی و حانک سکونی و یانک تشدید بله اسمدر مسخره لوق معناسنه السخری سبک ضمی

سحر

سحر

و خانك سكونی و يانك تشد بد بله سپنك كسري و يانك كذاك تشد بد بله جمله سي بر معناه در و قری
بهما قوله تعالى ليخذ بعضهم بعضا سخريا التسخير اجر تسخير ايشن تكليف ايمك بقال سخره تسخير اذا كفاه عملا بلا
اجرة و تسخير دليل ايمكه دخی دیرلر التسخير فختينله و خانك ضمی و تشد بد بله بمعناه يقال تسخره السواخر شول
كيلر در كه مطيع اولر و زكار لری موافق اولغين بقال سفن سواخر اذا الطاعت و طابت لها الریح السخرة سپنك
ضمی و خانك سكونیله شول كسنة در كه اجر تسخير عمل طوئلور بقال خادمه سخره و سخره شول كسنة يه دیرلر كه
انی مسخر يه اللر السخرة سپنك ضمی و خانك فختيله همزه و زنی اوزن شول كسنة در كه ابللری مسخره يه الور
السخر سپنك فختی و خانك سكونیله جعفر و زنی اوزن بر نوع اعجدر و غدر معنانه ده كور بقال ركب فلان
السخر اذا غدر السدر سپنك كسری و دالك سكونیله نيق ديدكاری يشك اغاجی السدره واحدی السدرات
سپنك و دالك كسری بله و السدرات سپنك كسری و دالك فختيله السدرات سپنك كسری و دالك سكونیله
بونلر جمله سدنك جمعی در السدر سپنك كسری و دالك فختيله كذاك سدنك جمعی السدر سپنك فختی و دالك
كسری و مد بله بر نهر ك اسیدر بعضیلر بر قصر ك اسیدر دبد بلر و بومعرب در سه دله كله سندن و اول قصر ك
بری بری ایچنده او چ قبه سی اولد غنه بناء سه دله دبد بلر كدل یورك معنانه در قبه ایچون استعاره اولمشدر
مثل الحاری بكمین و دنوك تفسیرینه تعرض اولما مشدر نه صاحب صراح و نه غیره غالبامراد خاری بناسی كی كه
كین ادلور دده واقع اولمشدر ديك اوله یا خود خلوی دن خاء معجه ابله اسم شجر مراد اوله و انوك چچككك
اكامله تمثيل قصد اولمش اوله الاسدر بن همزه نك فختی و سپنك سكونیله و دالك كذاك فختيله اوموزلدر
وقولهم فلان يضرب اسدر يه و اصدر يه بالصادای عطفيه و منكبه اذا جاء فارغ البس يده شئ و لم نقض طلبته
و طلبه طانك فختی و لامك كسری بله مطلوب معنانه در یعنی قجن مقصودی حاصل اولما دن كاسه و بله دیرلر
وكاه اولور كه از ديه دخی دیرلر زاء معجه ابله السادر دالك كسری بله شول كسنة در كه ايشلدی نسنه یی قاومز
و متخیر معنانه ده كور السدر فختينله و السدر سپنك فختيله حرارندن كوز متخیر اولمق بقال سدر البصر
سدر او سدره من الباب الرابع ای تخیر من سدره الحر السدر سپنك فختی و دالك كسری بله كوزی متخیر اولان
كسنة و سدر در یاه دخی اطلاق اولنور اسماء مجردن در السدر سپنك فختی و دنوك سكونیله و دالك فختيله
برجنس بیوك كیلنه نك اسیدر السدر سپنك فختی و اخرنه يانك تشد بد بله برجنس او قدر كه سندن يه
مخصوصدر و سندن برجنس اعجدر و سندر ی كذاك بر شاعر ك اسیدر السدر سپنك فختی و دالك سكونیله
عورت صایجن صالیو رمكدر بقال سدرت المرأة شعرها الاسدر همزه نك كسری و دنوك سكونیله صایج
صالیو یرلك و بولفت در سدرت فانسدل قولنده و انسدر فی الجملة سرعت ايمكه دخی دیرلر بقال انسدر فلان
ای اسرع بعض الاسراع السماد سپنك فختيله و دالك كسری و مد بله ضعف بصدر در مستاك حالده و او یخو
اولنده و باش چكز نه حالده و سمد ایدره میم صكره دن زیاده اولمشدر الاسمد رابصر ضعيف اولمق بقال
اسمد راسمد رار السدر سپنك كسری و رانك تشد بد بله شول كسنة در كه قلبله كیزلنور الاسر همزه نك فختيله
و سپنك سكونیله سر ك جمعی و اسر سر ك دخی جمعی كور و منتر اوزن اولان نسنه لر معنانه عنبله اعناب كی
وايه ده و الله اولان خطلمر معنانه ده كور و فی المثل ما يوم حلیمة بسر بومثل هر متعارف و مشهور اولان
نسنه ده استعمال اولنور و وجهی بودر كه حلیمة بنت الحارث بن ابی شمر الغسانی وقتكه باباسی حارث مندر بن ماء
سما جانینه عسكر چكدی رتغار ایچنده حلیمة طیب حاضر قلوب اول طیبله عسكری طیبیلندر مغل اول كون
حلیمة به نسبت اولنوب جمعیت كونی اولوب طاهر و متعارف اولغین انوكه ضرب مثل اولندی الاسار بر جمع

سختیر

سدر

مترو

الجمع و فی الحديث ثبوت اسار و وجهه و سر جماعه دخی اطلاق اولنور و سر ذكر معنانه ده كور و نسب خالص
معنانه ده كور فان سر النسب محضه و افضلله و سر الوادی در منك ایویرینه دیرلر الاسرة همزه نك فختی
و سپنك كسری بله جمعی در ایویرینه دیرلر الاسرة همزه نك فختی و سر ر ك دخی جمعی كور و سپنك ضمی و راء اولك
فختيله كو بكر معنانه و اسره سر ر ك دخی جمعی كور و تختلمر معنانه و سر ر ك دخی جمعی كور و سپنك كسری
و رانك فختيله خطلمر معنانه الاسرة سپنك فختيله مصدر در نسب خالص اولمق معنانه و الاسرة الوادی
كذاك دن نك ایویرینه دیرلر الاسر سپنك فختيله جمعی و سر اريك اخر كچه سنده ده دیرلر الاسر سپنك كسری بله
كذاك ايك اخر كچه سی و هو مشتق من قولهم اسنسر القمر ای خفی ليله الاسر و ليله سر ر كاه اولور بر كچه
اولور و كاه اولور ايكی كچه اولور الاسر سپنك فختی و رانك كسری و مد بله كذاك كز اولان نسنه در سر
معنانه الاسر سپنك فختی و همزه نك كسری بله سر ر نك جمعی الاسر سپنك ضمیله شول نسنه كذاك ایویرینه
اوغلن طوغدغی حینه كسری بقال عرفت ذلك قبل ان يقطع شرك ولا تقبل شرك لان السرة لا تقطع اغاهی
الموضع الذي قطع منه الاسر سپنك فختينله و الاسر سپنك كسری و رانك فختيله لغتلمر در سپنك ضمیله اولان
سر معنانه يقال قطع سر الرصی و سر ر فختينله ايك اخر كچه سنده دیرلر ته كم سر سپنك كسری بله و رانك
فختيله منتر اوزن رنده اولان نسنه لر دیرلر كز منتر قانی اولسون كز یا پشن بالق اولسون و سر الله و الله
اولان جز بلره دیرلر خطوط الكف و خطوط الجبهه معنانه السرة سپنك ضمیله كو بك كه عضو معروفدر
و دره نك اور تیرینه دخی دیرلر الاسر سپنك و الاسر سپنك ضمیله جمعی كو بكر معنانه و عین الفی سرانك
تحر بك ایتمز ساير لرده تحر بك ایتدكاری كی مدغم اولد غنه بناء و سر ر ك دخی جمعی كور و تختلمر
معنانه قال الله تعالى على سر متقابلین و بعضیلر تضعیفله اجتماع ضمتی كری كو ر و ب حرف تضعیفك
اولن بومقوله یرلر ده مفتوح قلوب سر ر ك جمعه سر و دلك جمعنه ذلل دیرلر الاسر سپنك فختيله كو بك
كسرك تقول سر رت الصبی اسره سر امن الباب الاول اذا قطعت سر و سر كو بكه دور تمكه دخی دیرلر بقال سره
ای طعنه فی سرته و سر چمق چالمفه دخی دیرلر بقال سر رت الزنا سره سر اذا جعل فی طرفه عوبد اند خله فی قلته
لتقدح و قلت قافك فختی و لامك سكونیله دلك سور اخ معنانه و عوبد عودك تصغیری بوداق معنانه
و بقال رجل بر سر ای بیر و یسر و قوم برون سرون الاسر سپنك كسری و رانك فختيله بر موضعدر دورت
میل مكه مشرفه دن ارا قدرانده نیلر ك كو بی كسلك كچون سر ر دیشلدر الاسر سپنك ضمی و رانك
تشد بدی و كسری بله و یانك دخی تشد بد بله شول جاریدر كه انله بتمغیون منزل احضار اولنه و بوفعلیه و زنی
اوزن در سره منسوبدر ك سر جماع و اخفام معنانه در زیر انسان اكثر یا بومقوله جاریه فی زوجه سندن
اخفا بدر و سره نك سیننی مضموم قلندی زیر انال كاه اولور و نسبتله تغییر اولنور خاصه ته كم دهره نسبتده
دهری دبد یلر دالك ضمیله و ارض سهله یه نسبتده سهلی دبد یلر الاسر سپنك فختی و راء ثانیه نك كسری بله
سریه نك جمعی در و اخفش ایتدی سریه سروردن مشتق در ز را بومقوله جاریه ابله غالب بودر كه سرور
حاصل اولور الاسر سپنك فختينله و رانك ضمی و تشد بد بله و الاسر سپنك فختينله و رانك كسری و تشد بدی ابله و طء
ایچون جاریه صقلق بقال تسررت جاریه تسراره تسررت جاریه تسر یا مثل تظننت و تظنبت الاسر سپنك فختينله
حزنك مقابلی كه سونك معنانه المسرة میك و سپنك فختيله كذاك سونك معنانه بقال سر فی فلان
مسرة و سر هو علی مالم یرسم فاعله یعنی سوندی ديك محلدن سر دیرلر صیغه مجهول اوزن الاسر سپنك فختی
و رانك كسری و مد بله تحت معنانه در و بونك باش طور دخی یرینه دخی سر یردیرلر و كاه اولور كه ملكدن

و نعتدن دخی سریره تعبیر ایدرلر السرا سبک کسر به سر رده لغتدرایم والذی اولان خطلم معناسنه نه کم
 مرواریدی لاسر فختینله ایچی بوش نسنه اجوف معناسنه بقال سرزندک یعنی چقیق اغاجنک دلکنه چپوق
 ادخال ایت فانه اسراذ کان اجوف السراء سبک فخی والفلک مدبله مؤنثی بقال قناته سراء ای جوفاء بنه السراء
 واسر دخیل معناسنه دخی کاور و دخیل اول کسینه در که بر کسینه نک امور نه قار شوب اسرار نه واقف اوله
 واسر شول دوه میدرلر که کره سنده جراحی اوله و کره کافک کسر به دوه نک دوشنه دیرلر که چوکوب
 اوتور دقه اوز رینه اوتور و سر اشاد بلغه دخی دیرلر که ضرانک مقابله ایدرلر الاسرار همزه نک کسر به بر نسنه بی
 کیزلمکه دیرلر واشکان ایتکه ده دیرلر بقال اسررت الشی ای کتته واعلمته فهو من الاضداد و بومعنا لک ایکسیله
 دخی باری تعالی نک بوقول شریفی تفسیر اولمشدر و اسر والندامة الماراً والعذاب و خبر اولمشدر معغه دخی دیرلر
 بقال اسر الیه حد پشای افضی واسررت الیه الموده و بالموده ای اعلمتها و اخبرت بها المسارة میله و السرار
 سبک کسر به قول اغه فسلد مک بقال ساره فی اذنه مساره و سرار التسار تانک فخیله برجه کسینه بری بر به
 کیزلوسو بلشمک بقال تسار و ای تاجوا المسرة میله کسر به شول محوف نسنه در که بر کسینه اخرک قول اغه
 قوب انوکله کیزلوسو بلشور غیر بلر ایشما سون دیو السر سور سبک فخی و رانک سکونی وسین تانک
 کذلک ضمیمه شول عالم در که زیرک اولوب تصرف امور قادر اوله السطر صر صر معناسنه بقال بنی سطر
 و غرس سطر اوسطر خطه و کتابته دخی دیرلر و بواسلند مصدر در السطر فخیله بمعناه الاسطر همزه نک
 فخیله جمعی سبیله اسباب کی الاساطیر جمعک جمعی واساطیر باطیله دخی دیرلر الاسطوره همزه نک ضمیمه
 والاسطارة همزه نک کسر به باطیل معناسنه اولان اساطیرک واحدی لاسطر همزه نک فخی و سبک سکونیه
 و طانک دخی ضمیمه والسطور ضمیمه بونلرک ایکسیده سکون عینله اولان سطرک جمعلر بدر فلسله افلس
 و فلس کی بقال سطر سطر سطر من الباب الاول ای کتب و سطر بمعنی معناسنه ده کاور بقال سطره ای
 صرعه الاستطار علی وزن الاحترام بمعناه بقال استطر اذا کتب المسیطر والمصیطر میله و مابعد نک فخی
 و طانک کسر به بر نسنه نک اوز رینه مسلط اولان کسینه که اکا نظر اولوب انوک احواله متکفل اولوب علمان
 یزه پس بونک اصلی سطر دن مأخوذ در زیر کتابت مسطر در و کتابت ایجاد ایدن مسطر در طانک کسر به
 بقال سیطرت علینا و قال تعالی است علیهم بوسیطر المسطار میله کسر به بر نوع شر ایدر که اند فی الجملة و شرک
 وار در و صاد مهمله ابله دخی لغت در السعیر سبک فخی و عینک سکونیه تشی یا لکنندرمق بقال سعرت النار
 و الحرب من الباب الثالث ای هیجتها والهمتها و قرئ واذ الحیم سعرت و سعرت بالتحفیف والنشدید للبالغة
 و سعیر اندروب با جتفه دخی دیرلر بقال سعیراهم بالنبل ای احرقناهم و بقال ضرب هبر و طعن نر و رمی سحر
 و هرات قوپرچی اور معغه دیرلر باه موحد ابله و نتر قاقچ کی اولان دور تخمه دیرلر نوله و تاء مثانله و سحر شرجه تده
 و سعت و یرمکه دخی دیرلر بقال سعیرهم شر ای اوسعههم و لا بقال سعیرهم و اسعر جعنی یسعردید بلر شعیر نه
 اسعر لفظن ایدر ایتد کیچون المسعر میله کسری و سبک سکونیه و عینک فخیله و المسعار میله کسر به شول
 اوزون اعجبدر که انوکله آتش اوچلر و لر و بوسیدن عرب طایفه سی انه لمسعیر الحرب دیرلر شول کسینه یکه
 اوغرش اوچلر و سحر کذلک اوزون بولی اولان کسینه یه دیرلر بوسیدن سحر بن کدانه که محد ثلردن در
 مسعر دید بلر اما اصحاب حدیث اکامیک فخیله مسعر دید کسری و انوک امثالی اولوب مسعر نامیه مسمی اولاناره
 مسعر دید کسری میله فخیله نفلاً لادری یعنی دخی اوزاماسن یوم اند کز نه بناء المساعر میله فخی و عینک
 کسر به دوه نک قسقی رری قولتقاری کی و بوطلری نهایت بولدغی رری کی الاستعار همزه نک و نک کسر به

سطر

سعر

برمرض قولتقدن و قسقی ردن باشلق بقال استعرا الحرب فی البعیر اذ البدأ بمساعره واستعار اوغر لقدم سرعت
 ایتکه ده دیرلر بقال استعرا لاصوص کانهم استعلوا یعنی کویا که انش شعله سی کی ایدرلر سرعت الاستعرا علی
 وزن الاستفعال و السعیر فختینله و عینک فخی و تشدید به اودیالکننق بقال استعیرت النار و تسعیرت
 ای توقدت السعیر سبک فخی و عینک کسری و مدبله اودا تش معناسنه و یربتک دخی اسیدر که همزه
 قبیله سنه مخصوص ایدی و سعیر مسعود معناسنه ده کورننه اخفش ایتدی سعیر باری تعالی نک و کفی
 بجهنم سعیر ایدر دخی قول شریفه مسعود معناسنه در دهن مد هون و صریع مصروع معناسنه اولدغی
 گی ز یسعیرت فخی مسعوده دیرلر السعار سبک ضمیمه تشک اسیمی حر النار معناسنه و زیاده اجله دخی
 دیرلر السعیر ضمیمه عذاب زحمتنه دیرلر فرار و ایتد که باری تعالی نک ان المجرمین فی ضلال و سعیر قولند واقع
 اولمشدر و سحر کذلک جنونه دخی دیرلر المسعوره مجنونه اولان دوه بقال ناقة مسعوره ای مجنونه السعرة
 سبک فخی و عینک سکونیه طواف ایتک معناسنه بقال سعرت الیوم فی حاجتی سعرة ای طففت السعرة
 سبک کسر به و عینک سکونیه شول نسنه در که کونشدر کور نور که کاذن دیرلر السعیر سبک کسر به و عینک
 سکونیه زخ که باز اوده جاری اولور الاسعار همزه نک فخیله جمعی التسعیر علی وزن التکریم زخ نقد یر ایتک
 البستعور یاء تحتانک فخی و سبک سکونیه و تانک فخیله بر موضعک اسمی در تنه کم بعض اشعار ده واقع
 اولمشدر و بعضیلر ایتدی بر شجرک اسیدر المسعود میله فخیله سام بلی اور مش کسینه بقال سحر الرجل علی البناء
 للمجهول فهو مسعود اذ اضر به السموم و سموم سبک فخی و میله ضمیمه سام بلی دبد کسری بلدر کسریده اسر السعرة
 سبک فخی و عینک سکونیه بر نکدر که قرایم بلدر السعیر سبک فخی و عینک سکونی و تانک فخیله نباتات دن
 براوتدر که اکا کیک اوی دیرلر بعضیلر کتب طبعه ای صادله یاز دبلر تا که شعیره ملتبس اولیه ترک اعجام حالند
 السفر فختینله مسافه قطع ایتکه دیرلر الاسفار همزه نک فخیله سفرک جمعی و سفر کذلک یاض نهان دخی
 اطلاق اولنو و السفر فختینله یاز بحیلر کتبه کی و زنا و معنی اخفش ایتدی سفره سافرک جمعی در کتبه کتبه
 و کافر له کفره کی السفر سبک کسری و فانک سکونیه کتاب معناسنه در الاسفار همزه نک فخیله جمعی در
 قال لله تعالی کثل الحار یحمل اسفار السفر سبک ضمیمه شول طعمادر که مسافر ایچون اتخا اولنو و سفره یه
 سفره دبد کسری بومعنادن مأخوذ در السفیر سبک فخی و فانک کسری و مدبله اغچدن دوشن بر اقدرو بوکه
 سفیر دبد کسری روز کارانی سپور دکی ایچوندر ز یامسفره سپور که یه دیرلر و سفیر رسوله دخی دیرلر و قومک
 بپنن اصلاح ایدنه ده دیرلر السفر اسفیرک جمعی فقیله فقها کی السفارة سینک کسر به اصلاح ایتک بقال
 سفرت بین القوم اسفر سفارة من الباب الثاني ای اصلحت المسفرة میله کسری و فانک فخیله سپور که در
 مکسسه معناسنه نقول سفرت البیت اذا کنسته السفارة سبک ضمیمه سو یزندی کناسه معناسنه المسافرة
 میله ضمیمه و فانک فخیله و الاسفار سبک کسر به سفر ایتک بقال سافرت الی بلد کذا مسافرة و سفار و سفار
 شول دموردر که دوه نک بورنی اوزن قوز و کاه اولور ای دخی بورنی اوز رینه طولشدر بیا قسن یولا ر ایدرلر
 السفر سبک ضمیمه جمعی نقول سفرت للبعیر ای جعلت السفار علی نفه و مسافرة مز ابله معناسنه ده کاور بقال
 الراح سافر بعضها بعضی یعنی ریاخک بعضی بضن از اله قیلور و بعضی بقا ایدر ز ریا صبا بلی دبورک چوز کسن
 از اله ایدر و جنوب بلی لجه لندرب بقا ایدر مز بورلر کسری برینه نسبش ارش وار ف نسبش کی اولد غیچون السفر
 سبک فخی و فانک سکونیه یاز یاز مق بقال سفرت الکتاب اسفره سفر من الباب الثاني و یوز اچق
 معناسنه ده کاور بقال سفرت المرأة تسفر ای کشف عن وجهها السافر یوزن اچچی عورت و سفر ایدر

سعر

سفر

کسنة المسافر ميک فتيحه يوزده اجلن ير السفر سبنك فتي و فاك سکونيله مسافر معناسنه اولان سافرك
 جعي صاحب له صبح کي السفر سبنك ضمي و فاك تشديد به کذلک جعي را کيله رکاب کي و مقام کثره السفره
 دخی دیرل بقال کثرت السفره بوضع کذاي المسافرون السفور و سبنك مسافرت ايمک بقال سفره
 سفور امن الباب الثاني اذا خرجت الى السفر المسفر ميک کسرى و فاك فتيحه سفره قوى اولان دوه المسفرة
 ميک کذلک کسرى به مؤنثي الاسفار همزه نك کسرى به طک یرى اغار مق بقال اسفر الصبح اى اضاع و في الحديث
 اسفر و الباء الفجر فانه اعظم للاجر اى صلوا مسفرين و بعضيلر ايتدى اسفارك معناسى حديث شريفه صباح
 غازن اوزادک صبح زياده اغار مجده کدر و اسفار يوز براق و نورانى اولغده دیرل بقال اسفر وجهه حسنه اى
 اشرق الانسفار همزه نك کسرى و نونک سکونيله انکشاف معناسنه در بقال انسفر مقدم راسه من الشعر اذا
 انکشف و انسفر سفار سبنك فتي و رانک کسرى به قطام کي برقيونک اسفدر السفير سبنك کسرى به و فاك
 سکونى و سين اخرک دخی کذلک کسرى به لسان فارسى اوزن سمسار معناسنه در و ان السکيت ايتدى
 سفير بيک دیرل که اول بولایتدن بولایت به ياده سکر دن کسنة در السقرات فتيحه کونشک زياده تاثير
 ايمسى بقال سقر ته الشمس اذا لوحته المسفر ميک ضمي و سبنك سکونى و فاك کسرى به و رانک تشديد به
 زياده اسى اولان کون السقر فتيحه جهم ايتشک اسفدر دن برى در السکران سبنك فتي و کافک سکونى
 ايله سرخوش اولان کسنة مست معناسنه السکرى سبنك فتيحه و کافک سکونيله و الفک قصر به
 و السکارى سبنك فتي و الفک قصر به و السکارى سبنك فتيحه و الفک کذلک قصر به بونلرک اوچى دخی
 سکرانک جمعیدر السکرى سبنك فتي و کافک سکونى و الفک قصر به سکرانک مؤنثى و بنى اسد لغتده مؤنثى
 السکرانه کلور بقال سکر يسکر سکران من الباب الرابع مثل بطر بطر السکر سبنك فتيحه اسم در مستاک
 معناسنه الاسکار همزه نك کسرى به و سبنك سکونيله مست ايمک بقال اسکره الشراب المسکير ميک کسرى به
 و سبنك سکونى و کافک کسرى و مد به کثير السکر اولان کسنة يعنى زياده سرخوش اولان کسنة السکير
 سبنك کسرى و کافک کسرى و تشديد به دائيم السکر اولان النساكر تانک فتي و کافک فتيحه مستاک اظهار
 ايمک مست دکلان السکر فتيحه خرماسر اى نبذتم معناسنه و في التنزيل تخذن منه سکر و الاسکار سبنك
 فتي و کافک تشديد به نبذتم کسنة سکره الموت سبنك فتي و کافک سکونيله شدت موت معناسنه
 السکر سبنك فتي و کافک سکونيله نهرک صوين بخلق بقال سکر ت النهر اسکره سکر امن الباب الاول اذا
 سد ته السکر سبنك کسرى به صوبندى عرم معناسنه اسکور و سبنك بل اسکر کن ساکن اولمق بقال سکر ت الریح
 تسکر سکر و امن الباب الاول اذا سکنت بعد الهبوب الساكرة ساکن اولان کيحه التسکير على وزن التکریم بوغق
 بقال سکره تسکير اى خنقه و بقال البعير يسکر اخر بذراع حى بکاد يقتله و تسکير کوز نظر دن منع اولغده دخی
 دیرل قال الله تعالى سکر ت ابصارناى حبست عن النظر و حيرت و ابو عمر و بن العلاء ايتدى بونک معناسى غطيت
 و غشيت دیکدر که مقصود کوز پرده لوا و لقد ر و حسن تخفيفه قراءت ابد و ب سحر ت ايله نفسير ايتدى سحر له
 کوز بخلق معناسنه المسکر ميک ضمي و سبنك فتي و کافک فتي و تشديد به مخمور معناسنه در السکر سبنك
 ضمي و کافک فتي و تشديد به معروف و قدر فارسى معرب در السکره و احدى السمر فتيحه مسامره در حکايت
 ايمک معناسنه على ما سيجي عقبيه المسامرة ميم اولينک ضمي و ميم ثانیينک فتيحه کيحه ايله حکايت و مثل ايمک
 بقال سمر من الباب الاول السامر ميک کسرى به مثل ایدن کسنة و سامر مثل ایدن جماعته دخی دیرل حجاجه
 حاج ديد کارى کي السامر سبنك ضمي و ميک تشديد به سامرک جعي ابناسمير انابنک تشيه سى اولوب سميرده

سفسر

سقر

سکر

سمر

سبنك

سبنك فتي و ميک کسرى و مد به کيحه ايله کوندزدن عيارندرن رابونلرده غالب بودر که حکايت و مثل
 ابدلور بقال لا فاعله ماسمر اناسمير ايدى و بعضيلر ايتدى سميردن مراد دهر در و ابناسمير کيحه ايله کوندزدن و بقال
 لا فاعله السمر و القمر اى مادام الناس بسمرون فى ليله قراء ولا فاعله سمير الليالى السمار سبنك فتيحه رقيق اولان
 سوددر و التسمير على وزن التکریم سودى صوب به رقيق ايمک وارسال معناسنه ده کور تشهير کي و في حديث
 عمر رضی الله عنه انه قال ما يقرر رجل له كان بطا جاريته الا لحقت بولد هافن شاء فليسکها و من شاء فليسمرها
 اصمعى ايتدى عمرک مرادى تشهير در شين معجه ايله ارسال معناسنه لکن سين مهمله به نحو بل ايتشدر که
 مقصودى ديلرسه جاريسن اسماک ابنسون ديلرسه صالحو يرسون و طئه اقرار ايدى بچک ولد کند و به الخاق
 اولنور ديجکرو تشهير منج اور معنه دیرل بقال سميرت الشئ تشهير السمره سبنك فتيحه و ميک سکونيله اسمرک
 لوفى در الاسمر همزه نك فتيحه و سبنك سکونى و ميک فتيحه قره ياغز اولان کسنة نقول سمر من الباب الخامس
 و سمر من الباب الرابع ايضا الاسمير على وزن الاحير قره ياغز اولمق بقال اسمار اسمير ارا حکاها القراء السمر سبنك
 فتيحه و الفک مديله بغدادى حنطه معناسنه الاسمران صوب به بغدادى در بعضيا صوب به کوندزدن ديشلر
 ما به رخ معناسنه السمره سبنك فتي و ميک فتيحه بيه ده اولان ديجکرو اغچاردن در السمر سبنك فتي و ميک
 ضمي ايله جعي السمرات کذلک سبنك فتي و ميک فتيحه جعي در الاسمر همزه نك فتي و ميک فتيحه جمع قلت در
 الاسمر همزه نك ضمي و سبنك فتيحه اسمرک تصغير بدرو فى المثل اسبه شرح شر جالوان اسمر اوشر ج لوند
 و شر جان لوان متعارنه دیرل السمار ميک کسرى و سبنك سکونيله دمور دن اولان منج السمر سبنك فتي
 و ميک سکونيله کذلک منج اور مق بقال سمر ته اسمره من الباب الاول السمير به سبنك ضمي و ميک فتي و ياء ثانیينک
 تشديد به برجنس کيدرد ياده اولان کيلردن الاسمرار همزه نك کسرى و سبنك سکونى ايله اقشعراروزنى
 اوزن برنسنه برك اولمق بقال اسمر الشوك اذا يدس و صليب و اسمر الظلام اذا استند و اسمر الرجل فى القتال
 السمير به سبنك فتي و ميک سکونى و يانک تشديد به حکم اولان کوندراغاجى بعضيلر ايتدى سمير به شول
 کوندردر که سمير ادلو کسنة به منسوب در که مزبور کوندرايشلردى بقال رخ سميرى و رماح سميريه السهمدر
 سبنك و ميک فتي و هانک سکونيله و دالک فتيحه شم و لم صاحي اولان کسنة بقال غلام سميردى سين فرا
 ايتدى سميردر لفظدر که کثرت لجه مدح مقامند استعمال اولنور و واسع مملکت معناسنه ده کور بقال
 بلد سميردى واسع السنور فتيحه و و اوک فتي و تشديد به برجنس لباسدر که درى دن اولور وزن اسلوبند
 السنور سبنك کسرى و نونک فتي و تشديد به و و اوک سکونيله پسى ديد کارى جانور هر معناسنه السنانير
 سبنك فتي و نون ثانیينک کسرى و مد به جعي السمار کسرى به و ميک تشديد به رومدن بررچاک اسميدر که
 کوفه ده خورنق دیکله معروف سرايى نعمان بن امر القيسه اول يادمش ايدى سرايى تمام اولدقدن صکره
 نعمان مزبورى سرايى طامندن اشغه براغوب هلاک ايتدى تا که برکسنة به دخی سرايى مرقومک مثلن يا پيميه
 پس طافه عرب بيننده مثل ضرب اولنوب جزاء سمار ديد بيلر السور سبنك فتيحه و و اوک سکونيله شهرک
 اطرافند اولان بار و الاسوار همزه نك فتيحه السيران سبنك کسرى و مد به سورک جمعيلر بدير و سور کذلک
 سبنك ضمي و و اوک سکونيله سورنک جمعيلر بسره بسره کي که سورن بندان بمنزله دیرل که ماعدادن مقطوع
 و متاز اوله و سور قرآن دخی بوندن ما خوددر زير اسون قرآن دخی بمنزله در که ماقبلندن و مابعدندن
 مقطوعه در السور سبنك ضمي و و اوک فتيحه سورن قرآنک جمعيلر السورات سبنك ضمي و و اوک سکونيله
 کذلک سورنک جمعيلر سورى سبنك ضمي و الفک قصر به بشرى کي عراقه ارض بابلدن بريرک ابددر که

سمهر

سمهدر

سمر

سور

اول سر یا نیر شهری در السوار سبک کسر به یلرک کد نسا طافه سی قولونه طقار الاسورة همزه نك فتي
وسبک سکونی وواو کسر به جمی یلرک کد نسا طافه سی قولونه طقار الاسورة همزه نك فتي
من ذهب الاساور همزه نك فتي وواو کسر به کذلک اسون نك جمی در قال الله تعالی یحلون فیها من اساور
من ذهب و عروبن العلاء یندی اساور ک واحدی اسوار در همزه نك کسر به وضمیله واسا ورات بدن کسینه لره
دخی دیرلر بعضیلر اتینلر در دیشلر واسا و عجم طافه سندن بر جماعت در کد قد بدن بصره ده نزول یتشار در
احامره طافه سی کوفه ده نزول یتندی کی النسور علی وزن التکریم یلرک طافه سی بقال سورته ای البسته
السوار فتنسور النسور علی وزن التکریم یلرک کیم و تسور دبور اوزن چقمغه دخی دیرلر بقال تسور الحایط
ای تسلفه السور سبک ضمی و همزه نك دخی ضمی و مد به یجره مق بقال سار الیه یسور سوار اذ اوب
المساورة سبک ضمی و وواو کد فخیله یجره مق بقال ساون ای واثبه السورة سبک فتي وواو کد سکونیه یجره مق
بقال ان لغضبه لسورة السوار سبک فتي وواو کد تشدید به یجره ی و غوغا بدی کسینه و شرابک سورنی
باشه یجره مسی در وعقر جنتک باشه چقمسی در بوم مقامه صاحب صراح جوهر نیک سورة الحمة دبدکن
حماد صوب یزی نب ابله نفسیر یتشدر حالا که حه حانک ضمی و میمک تخفیف یله زهر عقر معناسنه در
وسور پادشاهک قهر نه و غلبه سته دخی دیرلر الاسوار همزه نك کسری و ضمیله و سبک سکونی ابله ات بدن
کسینه لرجی اساور کورنه کم مرور ابندی و ابو عبید ابندی اساورات اوز رنه قوی اولنلر در چاپک سوارلر
معناسنه و هابادن عوض در زیر اصلی اساور ابندی ننه کم زاده نك اصلی زنا دیق ابندی اخفش دن بو وجه
اوزن روایت اولنلر السهر فخیله اویا نقلقد رارق معناسنه بقال سهر سهر من الباب الرابع الساهر هانک
کسر به اویانق کسینه السهران سبک فتي و هانک سکونیه کذلک اویانق اولان کسینه الاسهار همزه نك
کسر به و سبک سکونیه اویاندر مق بقال اسهر غیره السهره سبک ضمی و هانک فخیله همزه کی اویانق اخی
چوق اولان کسینه یعقوب بدن بو به روایت اولنلر الساهور علی وزن الکافور شول نسه در که عر یلر اکا
غلافی قر دیرلر که اول ای طوند غی وقت کورنن قر القدر و بعضیلر ابندی ساهور ساهور نك کولکه سیدر که
ساهره یوزنه دیرلر و منه قوله تعالی فاذا هم بالساهرة الاسهران همزه نك فخیله حمارک بورتیه شول بکی طمر در
که انلر دن صواقن کیرکین اولسه السیر سبک فتي و یانک سکونیه و المسیر میمک فتي و سبک کسری
و مد به التسیار تانک فتي و سبک سکونیه اوچی دخی مصدرلر در کرمک معناسنه بقال بارک فی مسیرک ای
سیرک و هو شاذ لان قیاس المصدر من فعل یفعل مفعول بالفتح بقال سارت الدابة و سارها صاحبها یتعدی
ولا یتدی و قولیم فی المثل سرع نك ای تغافل و احتمل پس بونه فعل مقدر اعتبار اولنور که نقد یرکلام
سرودع نك المراء و الشک یعنی یوری شک و شبهه فی قلبکدن ترک ایت و سیر شول قایشه دیرلر که در بدن
دیرلر السیور ضمیله جمی قایشلر معناسنه السیره سبک کسری و مدی ابله طریقت معناسنه در بقال سار
بهم سیره حسنه و سیره بغدایه دخی دیرلر میره معناسنه الاستیار همزه نك و تانک کسر به بغدای یوکن
چکمک امتیار کی المسایرة میمک ضمی و یانک فخیله بر کسینه ابله کزوب سیر ابد شیک بقال سیاره ای جاواه و مجارة
براکر مکدر سیر طر بقیله التسیار تانک فتي و یانک ضمیله کذلک سیر ابد شیک بقال سیاره فتنسیر المسیره
میمک فتي و سبک کسری و مدی ابله سیر اتمک بقال بنیهما مسیره یوم التسییر علی وزن التکریم اخراج
معناسنه بقال سیره من ابله ای اخرجه و اجلاه و نزع ابدوب کیدر مکه دخی دیرلر بقال سیرت الجل عن ظهر
الدابة ای نزعته عنه المسیر میمک ضمی و یانک فتي و تشدید به شول بزر که انده یول یول خططر اوله قایشلر کی که

سهر

سیر

که سیر قایشه ده دیرلر ننه کم مرور ابندی السیار سبک فتي و یانک تشدید یله قافله معناسنه و عر یلرک
اصح من عبرانی سیارة دبدکارند ابو سیاره بر کسینه نك کنبی در که اول ابو سیارة العدوانی در که اتوک عادنی ابندی
خلقه مجادله ابدوب انلری دفع اتمک ایچون قرق یل حارندن ابندی و بواسلوب اوزره کچندی السیراء سبک
کسری و یانک فتي و الفک مد به شول الاجه قاشدر که انده صاری خططر واردر السیار کوتری خلق یقال سیار
الناس ای جمیعهم السار لغة فی السیار بقال سار الشی ای سیاره و عر یلرک یا س خصوصنه اولان امثالندن در
بوکه ابدلر اسیر الیوم و قد زال الظهر یعنی یوزماندن صکره یا س حاصل اولدی زیر حاجنی اولان کسینه
اوبله دن اول مباشرت ایدر اوبله خود مرور ابشدر پس یا س کمشدر غروب شمس حالته یا س کلدکی کی
فصل الشیخ السیر سبک کسری و یانک سکونیه قارش که بر مقبری اجمعه بر نسبه اولرلر الاستیار همزه نك
فخیله و سبک سکونیه جمی قار شلر معناسنه و خرده محله دخی استعمال اولنوب جل قصیر الشیر
دیرلر متقارب الخلق معناسنه قن اعضا سی بری برینه قریب اولسه الشیر سبک فتي و یانک سکونیه
مصدر در قار شلر معناسنه یقال شبر الثوب اشبره و اشبره من الباب الاول والثانی پس بو شبردن
مأخوذ در ننه کم بعته دیرلر قو یلخدم معناسنه باع دن اخذ اید بنی و شبر حق نکاحه دخی دیرلر بقال اعطیت
المراة شبرهای حق النکاح و جاء النهی عن شبر الفعل و هو کراء الضراب و مطلقا اعطامعنا سته ده کلور ابن
السکیت روایت یقال شبر فلانا مالا اوسیفا اذا اعطیته و بونک مصدری شبر در سکون یا یله الاعجاب نام
شاعر تحریرک ابدوب الحمد لله الذی اعطى الشیر دیشدر کویا که اعطی العطیة معناسن قصد ابشدر الاشبار
همزه نك کسر به شبر معناسنه لغت در نقول اشبرته اذا اعطیته التشیار تانک فتي و یانک ضمیله بری
برینه بقین کلام کویا که ییلر ننه بر قرش یقال شبر بقال تشیار الغر یقان اذ انقاربا فی الحرب کانه صار بينهما
شبر او مدکل واحد منهما الی صاحبه الشیر الشیر سبک فتي و یانک ضمی و تشدید یله تنور و زنی اوزن
بوری در نفیر معناسنه و بعضیلر بو معر بدر دبدی الشیر فخیله کوز قیای دور ملک در الاشتر همزه نك
و تانک فخیله شول کسینه در که کوزنک قیای دور لیس اوله یقال شتر الرجل من الباب الرابع و یقال شتر ایضا علی
البناء للفعول مثل افن وافن وافن فانی فخیله ضعف رأیدرلر و شتر ته دخی کلور کوزی قیای دور دم معناسنه
الاشتران مالک نام کسینه در وواو غلی در الاشتر همزه نك کسر به کوز قیای غن دور مک الانشتر همزه نك
کسری و نونک سکونیه کوز قیای دور ملک یقال انشتر عینه التشتیر علی وزن التکریم تعیب اتمک بقال
شتر بفلان تشتیر اذ انقصته و عتبه الشنرة شبنک و تانک فتي و ما یبده نونک سکونیه یرتق خرق معناسنه
بقال شتر ثوب ای مزقه الشنرة شبنک فتي و تانک کسر به بر مقمل اصابع معناسنه و کوبه معناسنه دخی کلور
اهل جن لغی اوزن کوشور کی الشنرة شبنک ضمی و نونک سکونی و تانک ضمیله شنارک واحدی و ذو شنار
ملوک یندن بر ملک اسمیدر بعضیلر ابندی ذو شنار کوبه لرضا حی دیمک اولور الشجر فخیله و الشجرة
کذلک نباتات ارضدن بالدر اوزن طورن در ساق اوزن قائم معناسنه الشجرة شبنک فتي و حیمک کسری
و مد به والشجرة شبنک فتي و حیمک سکونی و الفک مد به اغاجی چوق یر یقال ارض شجرة و شجرة ای کثیره الاشجار
و یقال واد شجر ولا یقال واد اشجر و شجرانک واحدی شجرة در جمع قسمته بو کانه کلمه مشدر الابرأج کلمه که
انلر قصبه و قصباء و طرفة و ظرفاء و حلفاء و حلفاء درو بونلر هر بری براغاجک اسمیدر و اصمعی حلفانک
مفردنه حلفه دیر ایدی لامک کسر به سار اخوانه مخالف و سیمویه ابندی شجرة واحد و جمع کلور قصباء و طرفاء

شبر

شتر

شتر

شجر

و حلفا کلدی کی الشجرة میك فقی و سبنك سکونی و جیمك كذلك فخیله اغاجی چوقی و بقال ارض
 منجرا لا شجر همزه نك فقی و سبنك سکونیه و جیمك كذلك فخیله اغاجی زیاده اولن یر بقال هذه
 الارض اشجر من هذه ای اکثر شجرا الشجر میك کسریله و جیمك فخیله شول اغاچدر که انوک اوزرینه
 قفتان یا خود بزرا غورل المشاجر میك فخیله و جیمك کسریله محفه اغاچلری درو ابو عمر ابتدی محفه دن
 کچرك اوسنی اچوق یرنسنه در محفه کی الشجر سبنك شاجر معنا سنه در بعض روایتی الشجار سبنك
 کسریله واحدی و شجار کذلک شول اغاچه دیرل که انی قیواردن قورل لسان فارسیه اکامرس دیرل و کذلک
 شول اغاچه دخی شجار دیرل که اول تحتك التنه قورل استحکام اچون و شجار قیواغاچنه دخی دیرل خشب البیتر
 معنا سنه و دوه داغلرندن برجنس داغه دخی دیرل الشجر سبنك فقی و جیمك کسریله غریب معنا سنه در
 كرك انساندن اولسون كرك دوه دن اولسون و شجر سبنك لوقه دیرل که کندی اغاچندن اولمیان اولقرك
 اراسنه و شمس اوله الشجر سبنك فقی و جیمك سکونیه ایکی جکه نك بری برینه قاوشن یری و شجر منعه دخی
 دیرل بقال ما شجر ك عنه ای ما صرفك عنه و بقال شجر تی عنه الشو اجرای صرفتی الصوارف و دورتك
 معنا سنه ده کاور بقال شجره بالرخ ای طعنه و شجر او ده یرك دیکمه دخی دیرل بقال شجر بینه ای عمه بعمود
 و خلقت بنینه اختلاف و شیمکه دخی دیرل بقال شجر بین القوم اذا اختلاف بینهم و برنسنه بی مشجر اوزرینه
 برقه دخی دیرل و مشجر شول اوزرینه اسباب اصدقلری اغاچدر نته کم الان مرور ابتدی الاشتجار و النشاجر
 همزه نك کسریله نزع اید شیمك بقال اشجر القوم و تساجرو ای ثنا زعوا و تشا جرد و شیمك معنا سنه ده
 کاور بقال تساجرو بالراح ای نطاعنوا و اشتجار برکسنه الی ایکی التنه قه معه دخی دیرل بقال اشجر الرجل اذا
 وضع به تحت شجره علی حنكه المشجرة میك ضمی و جیمك فخیله ایکی کسنه نزع اید شیمك و طوارقن اوتی
 اولیله و برنسنه قلمد قله اغاچ اولمغه دخی دیرل بقال شاجر المال اذا رعى العشب و البقل فلم یبق منهما شیء
 فصا رالی الشجر برعاه الشجر میك ضمی و جیمك فقی و تشدید به شول قاسندر که نقشی اغاچ هیئی اوزر اوله
 الشجر سبنك فقی و حاه مهمله نك سکونیه و الشجر سبنك کسریله کذلک عمانله عدن بیننده اولان ساحلدر
 و عمان عینك ضمی و میك تخفیف به یرك ایدر الشجر سبنك فقی و حاه مهمله نك کسری و مد به ککر دن کان
 اوزی قالدر معه دیرل رفع صوت معنا سنه یقال شجر الحمار بشجر شجر امن الباب الثانی الشجر سبنك کسری
 و خانك کسری و تشدید به اعلام درو بوفسیق و زنی اوزر در زرافعیل فانك فقی و عینك کسری
 و تشدید به و فعیل فانك ضمیله کذلک کلام مر به یوقدر الشجر سبنك فخیله و ذلک سکونیه شول خدایی
 التون در که معدنه بولنور معدنن چقان طاشی ارمکسرن الشذرة ذکر اولنان التونك یرپان سی
 و شذر راچونك او فاعنه دخی دیرل صفار اللؤلؤه معنا سنه شذر مذر فخیله شذر مذر شبنك کسری
 و ذلک فخیله طار طغان دیک محله استعمال اولنور یقال نفر قوا شذر مذر و شذر مذر اذا هبوا
 فی کل وجه الشذر فخیله و ذلک ضمی و تشدید به انسان اردانکن ایکی ایاضی اراسندن الوب قوشاغنه
 صوفی و حیوان قویرغن ایکی بو طی اراسنه المغه دیرل و تشذر اوغراشه حاضر لنق و او غرش ممتد
 اولمغه دخی دیرل بقال تشذر القوم فی الحرب اذا تطاولوا و تهرادنن بتمکه دخی دیرل بقال تشذر فرسه
 ای رکه من و رائه و تشذر قورخو خیرن و یرمکه دخی دیرل و عید معنا سنه الشو ذر سبنك فقی و و اوک
 سکونیه چارشب در محفه معنا سنه و بونك فارسیه اصلی جاذدر الشجر سبنك فقی و و انك تشدید به
 خیرك مقابلی در که یرمزلق بقال شررت یار جل من الباب الرابع و شررت من الباب الاول لغنان فیه

شجر

شجر

شذر

شذر

الشذر فخیله و الشرارة فخیله بونلرك اوچی دخی مصدر لر دز بر معنا یقال شررت شر او شررا و شرارة و شر
 اسم نفصیل معنا سنه دخی کاور بقال فلان شر الناس و لا یقال اشرا الناس الا فی لغه ردیه تکقول امرأة
 من العرب عینك بالله من نفس حری و عین شری ای خبیثه من الشراخر جته علی فعلی مثل اصغر و صغری و شرر
 و شراره اتشدن اوچن فخلجه ده دیرل شرارة النار معنا سنه و شرر و شیمك معنا سنه ده کاور یقال شررت
 الثوب ای بسطته فی الشمس و کشکی قورنما غیچون دوشیمکه ده دیرل بقال شررت الاقط اشتره سر اذا جعلته
 علی خصفه یخف و کذلک شررت الملح اشره و اللحم و نحوه و خصفه خاء معجمه و صداد مهمله ابله برنسنه در که
 خرما بمر اغندن اورلر الا شراره همزه نك فخیله و الا شراره همزه نك فقی و سبنك کسری و الفک مد به جمع در
 یونس ابتدی اشارك واحدی شذر در مثل زند و از ناد و ز ندنا نك فقی و ونوك سکونیه چحق معنا سنه در
 الشر سبنك فقی و و انك کسری و مد به اهل شر اولان کسنه مثل بتم و ایقام الشر سبنك کسری و و انك
 کسری و تشدید به فسیق و زنی اوزر کثیر الشر اولان کسنه الشرة سبنك کسری ابله حرص و نشاط
 یقال شرة الشباب لحرصه و نشاطه و شره کذلک مصدر در الشران سبنك فخیله عطشان و زنی اوزر
 برجنس سنکدر که آدمك بوزر او شر و لکن اصغر مزو کاه اولور که اکاذی دخی دیرل الشر سبنك ضمی و و انك
 تشدید به عیب معنا سنه یقال ما قلت ذلك لشرك و انما قلت له لغير شرك ای لغير عینك المشاره میك ضمیله
 و و انك فقی و تشدید به خصو مت اید شیمك محاصمه معنا سنه الا شرارة همزه نك کسری به و سبنك سکونیه
 شول نسنه در که انوک اوزر بینه کشك و کشدن غیری نسنه سرلر قور یسون دیو الا شار برهمزه نك فقی
 و و انك کسری و مد به جمعی و بعضیلر ابتدی اشار یر شول قوری ات پانلری در که اکاذی دیرل الا شار
 همزه نك کسری به شره نسبت ایتك یقال اشترته ای نسبته الی الشر و بعضیلر اشارك بو معنایه کلمه سنه
 انکار ایتد یلر و اشار اظهار معنا سنه ده کاور بقال اشترت الشیء ای اطهرته الشرشرة علی وزن الزلزله
 برنسنه بی یار مق و کسمك و شر شره اغراغه دخی دیرل ایتال معنا سنه و شر شره برانك دخی اسیدر و بریانك
 یاغی طلمغه دخی شر شره دیرل بقال شواء شر شرای یتقاطر دسمه شلشلی کی که شلشلی دخی طلمغه دیرل
 الشر اششرین اولك فخیله و شین تانینك کسری به ایتال و اسباب و شر شر نفسه ده اطلاق اولنور بقال القی
 علیه شر شره ای نفسه حرصا و محبه و شر شر قورقه اصلی اولان تویلر الشر شر سبنك کسریله برانك
 ادی در شر شره ده لغت در نته کم مرور ابتدی الشر سبنك فقی و و انك سکونیه شول غضب باقشی در که کوز
 قویر غیله اولور و شر رایی ترسنه بو ککه و کوندری صاغه و صوله دور تکه و دکر منی صاغ جانبیه
 چورمکه ده دیرل الشر فخیله وجه مذکور اوزر بقمق بقال فی خطه شرر الشزار برنجه کسنه بری
 برینه غضب نظریله نظر ایتك بقال تسازر القوم ای نظر بعضهم الی بعض شذر المشزور میك فقی
 و سبنك سکونی و و انك ضمیله خلا فنه بو کلمش ایتلر المستشزرات میك ضمی و و انك فقی و و انك کسری به
 یوقاری قالد رلن صاچ بقال غدا یر مستشزرات و غدا یر شول قالدرد که باشدن اشغه صارقر
 شذر سبنك کسری و مد یله و و انك فخیله بر شذرک ایدر الشصبر سبنك فقی و صادق
 سکونیه برنسنه بی سیرك دیکم که ایلیمک معنا سنه اولور و برنسنه بی دیکوب یر یره کتورمک
 بقال شصبرت عین لبازی اشصبرها شصبرا ای خطتها الشصبار سبنك کسری به نا قه نك رحمی
 بعد الولاده چقما غیچون استعمال ایتد کاری اغاچلر اخله معنا سنه نته کم زند نفسیرنده مرور
 ایتشد و الشصبر فخیله اهو یا و رسی الشا صر صا دك کسریله بمعناه ابو عیمید ایتدی اعر ایدن

شذر

شصبر

چون کسینه دیشد رکه اهو یا ورسنه طلا دیر لطاء مهمله نك فخیله اندن صکره خشف دیر لطاء معجه نك
 کسری و شین معجه نك سکو نیله قن شاختری بلور سه شادن دیر لر شین معجه و دال مهمله ابله و قن قوی
 اولوب حرکت بذر اولسه شمر دیر ل فخیله اندن صکره جذع دیر ل کذلک فخیله اندن صکره نئ دیر ل
 تانک فخی و نونک کسری و یا نك تشدید بله و اهو نئ اوله دن خالی اولماز تا اولونجیه دکن یعنی نونک
 اوزرینه اسم آخر زیاده اولماز الشطر شینک فخی و طانک سکو نیله نصف معناسنه درو فی المثل حلب حلبا
 لك شطره یعنی سودی صاغ یار یسی سنوک اولسون الاشطر همزه نك فخی و شینک سکو نیله و طانک فخیله
 جمعی نصفه معناسنه و منه قولهم فلان حلب الدهر اشطره یعنی دهر ک هر جان صاغدی و خیر و شر کوردی
 و بونک اصلی : قه همه سندن مأخوذ در که انوک دورت باشی وار در ابکیسی ایلر و ابکیسی کورد و هر ابکیسه
 بر خلف دیر ل و شطره نك بر مقدارن صاغوب بر مقدارن ایقومغه دخی دیر ل نقول شطر تاقی و شاتی اشطر ها
 شطر اذ احلبت شطر او ترک له شطر آخره شطر جانب معناسنه ده کور بقال قصیدت شطره ای نحوه و منه
 قوله تعالی قول وجهک شطر المسجد الحرام المشاطرة میم ضمی و طانک فخیله یاری بواوشمک مناصفه معناسنه
 نقول شاطرت فلان مالی اذ اناصفته التشطیر علی و زل التکریم ناقدنک مبهسی با شترینک ابکیسن با غلمق
 بقال شطر ترقی تشطیر اذ اصررت خلفین من اخلافها الشطور و شینک فخی و طانک فخیله شول قیوندر که
 انوک نك سنی بری اوزن و بری قصه اوله کذلک نك سنی بری قوریانه دخی دیر ل و شطور شول نا قه ییدخی
 دیر ل که نك سنیک باشنک ابکیسی قوریش اوله زیر اناقه نك نك سنیک باشی دورندر الشطره شینک کسری
 و طانک سکو نیله یاری ارکک و یاری دیشی طومق بقال ولد فلان شطره ای نصف ذکر و نصف اذ الشطور
 فخیله سکا نظر ایدر کن سنوک غیر که نظر ایدر کی اولمق بقال شطر بصره بشطر شطور رامن الباب الاول
 و صاحب صراحک بو مقامه شطور شوخی کردن دیدکی صواب دکلد رزیرا جوهری شوخی کردن معناسنه
 کان شطارت دردیشدر الشاطر طانک کسری بله شول کسینه در که خبا نته اهلی عاجز قومش اوله الشطارة
 شینک فخیله مصدر در کستاخلق ایتک معناسنه بقال شطر من الباب الاول و شطر من الخامس الشطران
 شینک فخی و طانک سکو نیله یاریسی طومق چنق بقال قدح سطران ای نصفان الشطیر شینک فخی و طانک
 کسری و مدیدله بعید معناسنه در صمعی روا بنده یقال بلد شطیرای بعید و بقال شطر عنی فلان ای نای عنی
 الشطر شینک ضمی و طانک سکو نیله بعید معناسنه در یقال نوی سطر ای بعیده و نوی نونک فخیله
 مسافر قصد ایتدی جهت دیر ل مؤنث استعمال اولنور الشنطیر شینک کسری و نوی نونک سکو نیله و طانک
 کسری و مدیدله و الشنطیر کذلک شول کسینه ییدر ل که بدخو اوله سیء الخلق معناسنه پس شنطیر
 مذکره دخی اطلاق اولنور و کاه اولور که شنذیره دخی دیر ل ذل معجه ابله ذال طایه قریب اولد غیچون
 یا لغت اوله یا غود لغت اوله یعنی دبلنده بعضی افی اولنلک نکلمی اوله الشعر شینک فخی و عینک
 سکو نیله انسانه بن و سایر حیوانان بن قیل در الشعور فخیله و الاشعار همزه نك فخیله
 جمعی الشعرة شینک فخی و عینک سکو نیله و احدى بر قیل معناسنه و شعره ابله کاه اولور اقی
 قل مراد اولور یعقوب و رایتی اوزن بقال رای فلان الشعرة اذ رای الشب و لکن بو تعین قرینه دن
 حاصل اولمق احتمالی وارد رالف لام عهد ایچون اولمق کی مثلاً اگر چه جوهری تعرض ایتمشدر لاشعر
 همزه نك فخیله بد نك قبلی چوق کسینه الشعر شینک ضمی و عینک سکو نیله اشعر ک جمعی بقال قوم شعر
 و عبید الله بن زیاد اشعر بر کدیر لدی کو کسی قبلی اولدو غیچون و برک بام و حله نك فخیله و رانک سکو نیله صدر

شطر

شنطر

شعر

معناسنه در و اشعر انک طرنا غنک اطر افنده بن قالمده دیر ل الاشاعر همزه نك فخیله و عینک کسری بله
 جمعی و اشاعر ناقه نك فر جنک اطر افنده دخی دیر ل و اشعر شعر بیت احسن اولنه دخی دیر ل اگر چه مشهور اولان
 شاعر بیت احسن اولان در نته کم لکن الیوم اشعر من لیبید دینلشدر بقال مارا بت قصیده اشعر جماعتها
 و اشعر خنده بر قبیله بابا سیادی دخی کور اول اشعر بن سبادر که جد اعلا سی قطان درو عرب طائفه سی
 جاءنک الاشعر و ن دیر ل نسبت یاسن حذف ایتکه الشعره شینک کسری بله عورت طائفه سنک فاسفی قلی در
 خاصه اراطائف سنه لطلاق اولماز الشعر شینک فخی و عینک کسری و مدیدله اریه که حبوبات قسمندن در
 الشعرة کذلک شینک فخیله و عینک کسری بله و احدى و شعره شول دموردر که بجا غلک صاپی نها بت بولدی
 برده اولور صاپی دموری طو تسون دیو که کاپر زواند دیر ل و شعره قریب بانلق دوه ییدخی دیر ل الشعر شینک
 فخی و همزه نك کسری بله اعمال جمعه دیر ل هر نسنه که حق تعالی نك طاعتنه علامت قلنه اکا شعرا دیر ل که
 مفردی شعره درو بعضی لم مفردی شعان در دبد بلر مشاعر میم فخیله مناسک دیر ل بدو شعر الحرام میم
 و عینک فخیله جمعه اولان مشاعر کبری و میم کسری دخی لغت درو مشاعر حواسه دخی دیر ل که حواس
 ادر که الت اولان نسنه لر در سمع کی بصر کی الشعر شینک کسری بله شول لباسدر که جسده انوک بننده اخر لباس
 اولیه و شعر شول نسنه ییدخی دیر ل که قوم ای حالت حربیه علامت قیلور ل تا که بعضی بعضی یله الشعر
 شینک فخیله اغاچدر شجر معناسنه بقال ارض کثيرة الشعار و الاشعار همزه نك کسری و شینک سکو نیله قریب
 قریب اولدغن بلما کچو علامت قوم مقدر بقال اشعر الهدی اذ اطعن فی سنامه الاین حتی تسیل منه الدم لیعلم
 انه هدی یعنی اور کچنک صاغ جانن دور لر تا که اقان قانندن انوک قریب اولدوغن بلر و فی الحدیث شعر امیر
 المؤمنین ای شبن کانه مجاز من المعنی الاول و اشعار بر نسنه یی بر نسنه یی پشدر معغه دخی دیر ل بقال شعر الرجل هما
 ای لرق بیکان الشعران من الثیاب بالجسد یعنی غصه اکالازم قلندی شعر بده ملازم و ملاصق قلندی کی
 و اشعار بجا غه برز وانه قلمغه ده دیر ل بقال اشعر الت سکیکن ای جعلت له شعرة و بلدر مکه دخی دیر ل بقال اشعر ته
 فشر ای در بته فدری و شعر کیدر مکه ده دیر ل بقال اشعر ته ای البسته الشعر و بقال اشعره فلان شرا
 ای غشیه و اشعر الحب مرضا و قارنه اولان جنین قلمغه دخی دیر ل بقال شعر الجنین و فی الحدیث ذکاة الجنین ذکاة
 امه اذ الشعر الشعر فخیله و عینک ضمی و تشدید بله کذلک جنین قلمق الشعر شینک کسری بله بر نسنه یی بلک
 یقال اشعر التی اشعر شعرا من الباب الال ای فطنت له و منه قولهم لیت شعری به ای لیتی علمته و صیبویه
 ایتدی بونک اصلی شعرة ایتدی لکن بوندن های حذف ایتدی لرتنه کذهب بعدر ها و هو ابو عذر ها قولند
 حذف ایتدی لرو عذر اصلنه عذرة ایتدی عینک فخیله بکارت معناسنه و شعر کلام منظومه دخی اطلاق
 اولنور الاشعار همزه نك فخیله جمعی الشاعر شعر دین کسینه الشعر آء شینک ضمی و عینک فخیله جمعی در
 علی خلاف القیاس اخفش ایتدی شاعر لابن تامر کی در یعنی شعر صاحبی دیک اولور و بو که شاعر دیر ل
 عقل فطنی اولدغندن و تر و شعر دبد کچون دکل و شاعر اولمق معناسنه ده کور نته کم مرور ایتدی بقال شعر
 یشر من الباب الخامس المشاعر میم ضمی و عینک کسری بله شاعر لک صثن کسینه حالاکه شاعر اولیه المشاعر
 میم ضمی و عینک فخیله شعر ایدر شمه و باب مغالبه دن شاعر ته فشر ته اشعره کور عینک فخیله بن اکا شعر
 دیه ده غالب کلام معناسنه و مشاعر ایکی کسینه بر کواکبه یا نغغه ده دیر ل بقال شاعر ته ای ناوتمه فی شعار
 واحد الا سنشعار خوفی کبر لک بقال سنشعر فلان خوفای اخره الشعر شینک کسری و عینک سکو نی
 والفک قصیر بله بر بلدز در که جوزادن صکره طوغرو بونک طلوعی شدت حرده اولور و شعر ایکی بلدز در

بري شعري العبود در كه اول جوزاده در و بري شعري العيص باد كه اول ذراعده در و عرب طائفة سي شوبله رعم
 ايدر كه بوندر كه ابكسي سهيلك اختلري اوللر الشعراء شبنك فتي وعينك سكوني والفك مديله شفتالو
 ديدكاري ميوه نك بر قسمي در واحدی و جمعی را بر در و شعراء بر سنكه دخی دیرلر كه اكنه سی وار در و شعرا بلایه
 دخی اطلاق اولنور یقال داهیه شعراء و داهیه و بر اء و و بر اء موحد و راء مهمله ابله و بردن ما خود در توی
 معناسنه کویا که شعراء دن و و بردن کال مراد اولور توی حیوانانده کالی مستلزم اولد غیچون و قن بر کسنه بر سنه
 سويلسه واکانکار اینسه ل جيت بها شعراء ذات و بردن یرو و شعراء جوق اغاچلره ده دیرلر ابو عبیدرو اینده
 و موصله بطاغ وار در اکاشعرا ن دیرلر ابو عمرو ابتد اکاشعرا ن دیدکاری اغاچلری چوق اولد غندن او ترودر
 الشعراء بر شبنك فتي و رانك كسر بله خيارك فاغنه دیرلر صغار القفا معناسنه الشعرة شبنك ضمی وعينك
 سکوني و رانك ضمیله واحدی و شعرا بر براو یونه دخی دیرلر مفردی یوقدر یقال لعینا الشعرا بر و هذا العب الشعرا بر
 و شعرا بر تفرق محله دخی استعمال اولنور یقال ذهب القوم شعرا بر ای تفرقوا اخفش ابتد یونك واحدی
 یوقدر الشو بر صیغه تصغیر اوزن محمد بن حران الجعفینك لقبی در الشعرا شبنك فتي و غین معجمه نك سکونیه
 کلب افشان ایدر کن یاغن قالدومق یقال شعر الکلب یشر من الباب الثالث اذ ارفع احدی رجله لیبول و شهر
 خالی قالمغه دخی دیرلر یقال شعر البلد اذا خلا من الناس و شعر بر کسنه یی بریدن چقرمغه دخی دیرلر یقال
 شغرت بنی فلان من موضع کذا ای اخر جتهم الشاغرة شول شهره دیرلر كه هر کس انی غارت اینكه قادراوله یقال
 بلد ساغرة بر جله او ذالك اذا لم یجتمع من غارة احد و رجل تعبیری غایت سهوائی اشعار ایچوندر الاشعار
 همزه نك كسر بله صواد یولدن صیه اولمق یقال اشغر المنهل اذا صار فی ناحیه من الحجة و محجة طر بقه دیرلر
 الاشتعار همزه نك و تانك كسر یله عدد چو غلق یقال اشتغر العدد ای كثر واتسع و اشتعار حساب
 بصیرت اوزن اولما مق یقال اشتغر علی فلان حساب اذالم یهتد له و اشتعار محرا ده اوزمغه دخی دیرلر یقال
 اشتغر فی الفلاة اذ البعد فیها النشغرتانك و شبنك فتي و غینك ضمی و تشدید یله سیرده مقدورن دریغ
 اینما مك در ابو عبیدرو اینی اوزن یقال تشغر البعیر اذالم یدع جهدا فی سیره الشعرا شبنك كسر بله زمان
 جا هلیته اولان نكا حلدن در كه بر کسنه بر کسنه ییسن بكا قزی یاخود قز قز نداشکی چفتلندر بندخی
 اول مقابله ده سكا قز می یاخود قز قزند اشمی چفتلندر یم ما بنیزده مهر همین بو اولسون دیرلر دی
 و فی الحدیث لا شغار فی الاسلام شغر بفر فختنله ابکی کلمه در كه بر لفظ قلوب طار طغان محله استعمال
 ابتد بلر اخرلن فتح اوزن مبنی قلوبن یقال تفرقوا شغرا بر ای فی كل ناحیه الشفرة شبنك فتي و فانك
 سکونیه بیوك بچاق سکین عظیم معناسنه و فی المثل اصغر القوم شغرتهم ای خادم القوم شغرتهم یعنی
 شغره خد متکار اصغر مثاب سنه در و صاحب صراح بو مقامه جوهرینك مرادن اذعان اید غیوب
 شغره یی خادم معناسنه در زعم ابتد و ابتد شغره کارد و نشکرده و بنزی شمشیر و خادم و فی المثل
 اصغر القوم شغرتهم ای خادمهم انتهى و بشقجك محقسنه دخی شغره دیرلر كه اول انوك سختیان كسجك
 النی در و قلعجك كسکین بر بنه دخی دیرلر الشفر کذ لك شبنك فتي و فانك سکونیه احد معناسنه کلور یقال
 ما بالدار شغرا ی احد کسائیدن بو بله روایت اولندی الشفر شبنك ضمی و فانك سکونیه کوز قیاغنك
 کر پك بتد کی برلری و شفر الرحم رحمت کناری و هر نسنه نك كنار شفر دیرلر الشفر شبنك فتي
 و فانك كسری و مدبله کذ لك کر پك بتد کی یروندن کناری الشا فر فانك كسر بله کذ لك رحمت کناری
 الشفاری شبنك ضمی و یانك تشدید بله شول عرب طوشانی در كه قولقلمی قلی اوله المشفر ميمك

شفر

شفر

كسر بله

كسر بله و شبنك سكوني و فانك فتيه دوه طوداغنه دیرلر ننه كم محفله جيمك و فانك فتيه و ما اينده حاء
 مهله نك سکونیه ات طوداغنه دیرلر المشافر ميمك فتي و فانك كسر بله جمعی و مشافر الحبشی بوندن استعان
 اولمشدر یعنی حبشی طوداغنه مشفر دیشملر در تشبیهها و فی المثل اراك بشر ما احار مشفر بشردن مراد ظاهرا
 اعضا در و احار دن مراد نكلم ورد جواب در و حاصل معنی ظاهر حالك کیفیت یا لکدن معنی در ديك اولور
 بو ذکر اولان جوهری عبارتندن فهم اولناندر و محملدر كه معنی بن سنی بشرطن ایدرم نكلم ابتدا جكه باطنكه
 وافق دكلم بشر ميسن یاخود سبع ميسن ديمك اوله الشفري شبنك و فانك فتي و الفك قصر بله برشا عرك
 اسیدر كه از قبيله سندن در و بو فعلی و زنی اوزن در و بونك حقه مثل ضرب اولنوب اعدی من الشفري
 دیشملر در ز رازم بور عداوتی غالب اولانلر دن ایدی الاستفرا همزه نك و فانك كسری و شبنك و تانك
 سکونیه تفرق معناسنه و بو کلمه نك افعللال و زنی اوزن بنا سنه تامل اولنه الشفرة شبنك ضمی و قافك
 سکونیه اشقرده اولان لون در و انسانده اولان شقرت قیلاری صافی قرمزی اولوب بشره سی بیاض اولمقدور
 وائده تویی صافی قرمزی اولوب پلسی و قویرغی دخی قرمزی اولمقدور و اگر پلسی و قویرغی سیاه اولور سه اکایت
 دیرلر كه طوری ديك اولور و دوه ده اشقر اولدر كه محکم قرمزی اوله الشقرة شبنك فتي و قافك سكوني والفك
 مدبله برانك اسیدر كه طوغور دخی قولی دپوب اولدر مشدر الشقرة شبنك فتي و قافك كسری ابله شقایق
 نعمان دیدکاری چچكدر كه اكاجك چچکی دیرلر شقرة شبنك فتي و قافك كسر بله بنی ضبه ده برقبيله نك
 اسیدر چچكه اكادسیت اولونسه قافی مفتوح ایدوب شفري دیرسن الاشقا همزه نك فتي و قافك كسر بله
 یزند برقبيله نك ایدوب المشقر ميمك ضمی و قافك فتي و تشدید بله بر قادی حصارك اسیدر كه بحر بنده در الشقور
 خمتنله حاجت معناسنه در یقال اخبرته بشقوری كیقال افضیت اليه بعجری و بجری یعنی قلمه هر نه كه
 واریسه اكعرض ایلدم و اصمعی شین مفتوح در دیدی ابو عبید ضم الحدر دپدی زیر اشقور ضمله قلبه
 متصل اولوب مهم اولان امور در كه واحدی شفر در و شقور شبنك فتيه نعت معناسنه در الشقاری شبنك
 ضمی و قافك تشدید ی و والفك قصر بله برانك اسیدر الشكر شبنك ضمی و كافك سکونیه احسان ایدن
 كسمه یی مدح اینكدر احسانی مقابله سنه یقال شكر ته و شكرت له لكن لامله استعمالی افسح در و شكر مرأیه
 اضافت و لنوب شكر المرأة دیسلر فرجی مراد اولور الشكور خمتنله شكرك جمعی بدله برودکی و مصدر دخی کلور
 فعول کی و باری تعالی نك لا یزید منكم جزاء ولا شكورا ییو ردخی قول شریفی جمعیه و مصدر بته محتمل در
 الشكران شبنك ضمی و كافك سکونیه كفرانك خلا فیدر الشكر فختنله و كافك ضمی و تشدید بله یعنی الشكر
 یقال تشكرت له ای شكرت له الشكور شبنك فتي و كافك ضمیله از علفله اکتفا بیدن حیواندر الاشكار همزه نك
 كسری و شبنك سکونیه بغم و محکم یقال اشكرت السماء ای اشتر و قعها و مه سودله طولمغه دخی دیرلر
 یقال اشكر الضرع ای امتلا اشكر فختنله مه سودله طولمق یقال شكرت الناقة تشكر شكران الباب
 الرابع اذ امتلا ضرعها الاشكار همزه نك كسری و شبنك سکونیه سودی طولی اولان ناقه یی صانغ یقال اشكر
 القوم ای محابون شكره الشكره شبنك فتي و كافك كسر بله مه سی سودله طولی اولان ناقه الشكره شبنك
 فتي و كافك سکونیه مه ده سود چوق اولمق الشكاری شبنك فتيه والفك قصر یله سودلی دوه لر
 یقال هی ابل شكاری و غنم شكاری الشكری شبنك فتي والفك قصر بله مفردی یقال هذه ضرة شكری
 اذا كانت ملی من اللبن الشكیر شبنك فتي و كافك كسری و مدبله شول فداندركه اغاچك اطر افنده كو كندن بر
 یقال شكرت الشجرة يشكر شكران الباب الرابع ای خرج منها الشكیر و كاه اولور كه ضعيف اولان قیلده دخی

شفر

شفر

شكر

شکر دیرل الشکران شبنک و کافک فخیله و ما بیند یانک سکونیه نیا تا ندن بر نوع اونک اسمیدر الشمر
 شبنک فخی و میک سکونیه یور رکن صائق بقال مرفلان بشمر شمر من الباب الاول التثمیر علی وزن التکریم
 لباسی یوقر و قالدر مق بقال شمر ازاره بشمر اذار فعه و یقال شمر عن ساقه و شمر فی امره ای خف یعنی چایک
 اولدی دیک مراد اولسه بوبله دیرل و اصمعی ابتدی بشمیر سالد ر شمر السفینه و شمر السهم دبد کارندن
 مأخوذ در سال معنا سنه الشمری شبنک فخی و میک فخی و تشدد بدله و اخر نه یانک دخی کذلک تشدد بدله
 صغافغه منسوب اولان کسنه و کاه اولور که شبنی مکسور قیلر الشمریه فختبندله و میک و یانک تشدد بدله
 سریع اولان ناقه بقال ناقه شمریه ای سریعه الان شمار همزه نک کسری و نو نک سکونیه بر نسنه یه
 حاضر لنق بقال انشمر لامرای تهیا له التثمیر فخیله و میک فخی و تشدد بدله کذلک بر نسنه یه حاضر لنق
 الاشمار همزه نک کسری و شبنک سکونیه سرعت انک بقال اشمر الفرس ای اسرع التثمیر شبنک کسری و میک
 کسری و تشدد بدله فسیق و زنی اوزن زیاده سریع اولان کسنه بقال ناقه شمیرای سریعه الشماره
 میک کسری بله سول قیون در که ممه سی قار نه یا بشمیر اوله بقال شاة شامره اذا انضم ضرعها الی بطنها
 الشمر شبنک و میک کسری و و انک تشدد بدله زیاده یرمز بقال شر شمر ای تشدد بدله الشمر ممل اولک فخی و می
 ثابنک فخی و و انک کسری و تشدد بدله یو کسک اولان طاع جبل عالی معنا سنه الشمیر فختبندله و یانک
 سکونی و ذالک فخیله سریع معنا سنه در بقال بعیر شمیر الشمیر مؤتی بقال ناقه شمیر الشمار شبنک
 فخیله عیب و عار معنا سنه در الاشارة همزه نک کسری بله بر نسنه یه تعیین طر بقیله کوسر ملک یقال اشار الیه
 بالید ای اوی و علی کلمه سیله استعمال اولسه رأی مراد اولور یقال اشار علیه الشور شبنک فخی و و اوک
 سکونیه بال صائق نقول شرت العسل اذا اجتمعتا و شور طواری بیعه عرض انک محله ابلر و کبرو
 سور مکده دیرل بقال شرت الدابة شورای عرضتها علی البیع اقبلت بها و اوک برت و وقعاق بن شور بر جلک
 اسمیدر و شور و سروب کوز لکنه دخی دیرل بقال شار الفرس ای سمن و حسن الاشیار همزه نک کسری
 و شبنک سکونیه کذلک بال صائق و اشرت دخی لغت در بومعنا ده ابو عمرو و و انک اصمعی انکار انشدر
 و اشیار دوه سمر مکده دخی دیرل بقال اشعارت الابل اذا سمعت بعض السمن المشار میک فخیله قوان که بال اریسی
 انه یو ابار المشار میک فخی و و اوک کسری بله بال کوجن کسجک التلر المشور میک کسری و و اوک فخیله واحدی
 المشار میک فخیله بال صاغن کسنه الشوار شبنک فخیله و اسبابی متاع البیت معنا سنه و دوه سمر نک
 اسبابی متاع الرجل معنا سنه و سنوار عورت فرجی در وار فرجنه ده دیرل و شور لباسه و هیئته دخی دیرل
 الشارة کذلک هیئت معنا سنه النشور علی وزن التکریم رسوای انک معنا ی سابقدر مأخوذ در کویاکه
 عورت کشف انک معنا سنه اولور بقال شور به کانه ابدی عورته و بقال ابدی الله شواره ای عورته
 و تشور خجل انک معنا سنه ده کلور النشور خجل اولق بقال شورت الرجل فنشورای خجلته فخل و تشور
 اشارت انکه ده دیرل بقال شور الیه بیده ای اشار المشاره بردوخم یرکه انجیلر قتنه معروفدر المشار میک کسری
 و شبنک سکونیه طواری بیعه عرض انک محلی بقال یاک و الخطب فانها مشوار کثیر العشار یعنی تطویل کلامدن
 اجتناب ابله که جوق سوبلین جوق اکور الشیر شبنک فخی و یانک کسری و تشدد بدله شول طوار در که سروب
 کوز لکنش اوله بقال فرس شیر و شیر کوزل صور نلو یید دخی دیرل بقال لرجل صیر و بشیرای حسن الصورة و بشیر
 مشاوره یه صالح کسنه ییده دیرل بقال فلان خیر بشیرای یصلح للمشاورة الشیار شبنک کسری ابله شیرک جمعی
 جیدله جیاد کبی طائفة عرب یوم سبته شیاردیرل دی المشورة میک فخی و شبنک سکونی و و اوک فخیله و الشوری

شمر

شمخ

شمر

شمر

شور

شبنک فخی و الفک قصر بله و المشورة میک فخی و شبنک فخیله دانشق المشاورة میک فخی و و اوک فخیله
 و الاشارة همزه نک کسری و شبنک سکونیه بونلرک جمعه سی بر معنایه در و اسنشان دوه سمر مکده دخی
 دیرل بقال استشار البعیرای سمن المستشیر سمن دوه و مستشیر حیواندن شول از که دیرلر که دیشنک
 یوکل اولد غن بله الشورة شبنک فخیله و و اوک سکونیه صورت معنا سنه در ابن السکیت و و انک بقال
 ر جل حسن الصورة و المشورة الشهيرة شبنک فخی و و انک سکونی و و انک فخیله شهر به کبی زیاده یا شلو
 اولان قاری عجوز کبیره معنا سنه الشهر شبنک فخی ابله برای معنا سنه و مشهور فله دخی دیرل بقال
 شهرت الامر شهره شهر من الباب الثالث ای جعلته مشهور و اولق صیر معنه ده دیرل بقال شهر سیفه ی شهره
 شهرای سله الشهور و شبنک جمعی الاشهار همزه نک کسری بله برای کجک یقال اشهر نای اقی علینا
 شهر و بومعنا ده اختلاف البشیر در ابن السکیت ابتدی اشهر نای هذا المكان دیرل انفا فیه شهر معنا سنه
 ثعلب ابتدی اشهر نای فیه دیرل دخلنا فی الشهر معنا سنه المشاهرة میک فخی و و انک فخیله ایه کسشمه در
 معاومه بله کسشمه اولد فخی کبی الشهرة شبنک فخی و و انک سکونیه بر نسنه آسکان اولق الاشتهار همزه نک
 کسری و شبنک سکونیه واضح اولق بقال شهرته فاشتهر و آسکان بولغه دخی دیرل بقال لفلان فضیله
 اشتهرها الناس التثمیر علی وزن التکریم واضح قللق بقال شهرته تشهیرا لشهادة شبنک کسری و و انک
 سکونیه فاحش معنا سنه در بقال رجل شهذارة ای فاحش دالله و ذالک لغت در معافصل الصاد الصبر
 صادق فخی و یانک سکونیه بلا وقتنه نفسی فریاددن ممنوع اولمقد ر بقال صبر فلان عندا لمصبه یصبر
 صبر من الباب الثاني و اخر نسنه یی منع انکه ده دیرل یعنی لازم و متعدی کلور بقال صبرته انا ای حبسته
 قال الله تعالی واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم وفي الحديث فی رجل امسک رجلا فقتله اخر اقاتلوا القاتل
 واصبر و الصبارای حبسوا الذی حبسه الموت حتی یوت و صبر الرجل دیرل قن یین ابد نجیدک حبس و انسه
 یا خود قتل و نجیه دیک حبس و انسه قتل فلان صبر او حلف فلان صبر او حلفه الا صبر ار همزه نک کسری
 و صادق سکونیه بمعناه بقال اصبر الرجل المصبرة میک فخی و صادق سکونی و یانک فخیله شول یین در
 که انوک اوزر بنه حبس و انشدر و شول مصبون که اندن نهی و انشدر اول و نجیه حبس و انسه در و شول
 ذی روح اولان نسنه که یر بکن حبس و انوب اندن صکره رمی و انوب قتل اولنه انوک حقه قتل صبر ابد بنور
 التصبر فختبندله و یانک فخی و تشدد بدله نکلفه صبر انک الا صبار همزه نک کسری بله کذلک صبر انک یقال
 اصطبرت و لا یقال طبرت لان الصاد لا ندغم فی الطاء فان اردت لا دغام قلبت الطاء صاد او قلت اصبرت لا صبار
 همزه نک کسری و صادق کسری و تشدد بدله کذلک صبر انک معنا سنه الصبر صادق فخی و یانک کسری
 و تشدد بدله کفیل معنا سنه بقال صبرت اصبر صبر من الباب الاول و صبر شول اقبلو ده دیرلر که یا غور
 یا غدر میه و اصمعی ابتدی صبر شول بلوند رکه بعض بعضی اوزر نه اوله در جه ابله الصبارة صادق
 فخیله کذلک باب اولدن مصدر ردر بقال صبرت صبارة ای کفالت به و کفیل و یرمک معنا سنه ده
 کلور بقال اصبر فی یارجل ای اعطنی کفیل الصبر صادق فخی و یانک کسری بله شول اچی دوا در که
 اکا ز و ای دیرلر و یانک سکونی ایشد لمه مشد ر الا ضرورت شعرده الا صبار همزه نک فخیله
 شول اقبلو دره دیرلر که بری بری اوزر نه اوله الصبر صادق کسری و یانک سکونیه و الصبر
 صادق فخی و یانک سکونیه اصبارک و احدی در یعقوب فرادن و ایتدی اوزر و اصبار چناغک
 اطرافنه ده دیرلر بقال اخذها باصبارها ای تامه تجمیعها بونک دخی و احدی صبر کلور صادق فخی و یانک

شهر

شهر

صبر

سكونيه بقال دهقت لكاس باصبارها باصبارها الى را سها واصمى ايتدى قن بر كسنة كاليه شدة وغرسه
 لقيها باصبارها ديرلر و صبر غساندن بر جماعتك اسميدرو صبر كذلك بصرك مقلو بيدركه بصبر بر نسنه نك طرفه
 وقاله لغنه ديرلر و صبر شول بره ديرلر كه انه اوفق طاشلر اوله ورك بر اوليه بوسيدن ام صبار صادق فتي و بانك
 تشد بدله طاشلر بره ديرلر ام صبور صادق فتي و بانك ضمي وتشد بدله امر شد بد بقال وقع القوم في ام صبور
 اى في امر عظيم في الشدة الصبارة صادق فتي و رانك تشد بدله شدت معناسنه در بقال صبارة الشتاء اشدة
 برده الصبر صادق ضمي و بانك سكونيله جت ديد كاري نسنه در كه ايچنه بعداى قورلر الصبر صادق ضمي
 و بانك فتيه صبره نك جمعي و صبره كوتري ديك مقامنه دخي استعمال اولور نقول استربت الشئ صبرة
 اى بلا وزن ولا كيل الصبر صادق فتي و بانك سكونيله طاشلر الصبار صادق فتيه صبره نك جمعي الصبارة
 كذلك صادق فتيه و ضمي له دخي لغتدر صبارك جمعي و هاجم جمع اولد غنه بناء داخل اولشدر الصبور صادق
 ضمي ونونك سكوني و بانك ضمي و مدله شول خر ما اغاچي در كه يالكز قلوب شاغبي ايفلوب قابي صوباش
 اوله و صبور جالدين شول كسنة ديرلر كه يالكز قالة ولدي و قرداشي اوليه و حوضك خاصة اولو غنه دخي
 ديرلر ابو عبيدراي شنده و دموردين و قلابدن اولان قابلكر صوابك كيجون اولان ام يكنه ده ديرلر الصبره
 صادق فتي ونونك سكوني و بانك فتيه خر ما اغاچي وجه مذكو اوزن اولمق بقال صبر اسفل الخلة الصبور
 صادق ونونك فتي و واوك سكوني و بانك فتيه براغاچك اسميدركه اول كنار اغاچيدرو بعض يرده كاچام
 فستغى ديرلر و بعضلر صنوبر يمينك اسميدر ديدى الصبار صادق فتيه و بانك كسر بله قشك شدت شدت
 شتاه معناسنه الصبر صادق كسري ونونك فتي وتشد بدى و بانك كسر بله كذلك شدت شتاه معناسنه الصبر
 صادق كسري ونونك فتي وتشد بدى و بانك سكونيله رد عجوز كونلرندن بر كونك ادبدر و مخملدر كه صبرله
 صبر بايكسي بر معنايه اوله و بانك خر بيكي ضرورت شعر ايچون اوله الصبر صادق فتي و حانك سكوني والفك
 مدله بر به معناسنه در غير منصرف در اكر چه صفت دكلر و علت عدم انصراف تأنيث و لزوم حرفي
 تأنيث در و بشرى ده دخي حال بوبله در پس محراء واسعه دير سن محراء ديز سن زياتا تأنيث اوزن تأنيث
 داخل اولمق لازم اولور و محراء شول ديشي مركبه دخي ديرلر كه لونده محرت اوله يعنى باشند محرت اوله الصباري
 صادق فتي و رانك دخي فتيه جمعي الصبر اوت صادق فتي و حانك سكونيله كذلك جمعي و هر فعلاء نك جمعي
 بوبله اولور افعلي صيغه سنك مؤنثي اولسه عذراء و خبراء و وورقاء كي ورقا سم رجل اولد غنه بناء شنه كم عذرا
 بكر معناسنه و خبراء معجمه و باء موحد ابله سدر اغاچن بتورن بر معناسنه در و محارنك اصلي محاري ابدى
 يانك تشد بدله و بعض اشعار ده ياي مشدده ابله دخي كلسدر زير اسن محراء ي جمع ابله رانك پنه
 بر الف ادخال ابدوب را يي مكسور ابدور سن سائر الف جمعلك مابعدى مكسور اولد غي كي مساجد كي و جعافر
 كي مثلا پس رادن صكره اولان الف اولاي يايه قلب ابدور سن ماقبلي مكسور اولد غندن اوترو تا نيث ايچون
 اولان الف ثانيه دخي يايه قلب ابدوب ادغام ابدور سن بوتقيد راوزن محاري اولور ياء مشدده ابله وليكن
 ياء اولاي حذف ابدوب ياء ثانيه يي الفه قلب ابدوب محاري ديد بيلر رانك فتيه تا كه الف حذفن سالم اوله
 تنوين داخل اولد غي حينه و بوني الف تأنيثدن منقلب اولان بابله الف تأنيثدن منقلب اولين يانك پنه
 فرق ايچون ايتد بيلر مري و مغري كي مثلا قن جمع ابدوب مراي و مغازي ديسلر و بعض عرب ياء اولاي حذف
 ايتيوب ياء ثانيه يي حذف ابدور و رانك كسر بله الصباري ديرلر و هذه محار در رتته كم الجوارى و جوار ديرلر
 و جوهري نك بوتقير يندن فهم اولنان بودركه محاري كله سنه رامكسور اولور سه منصرف اوله الف تأنيث

صبر

صبور

مح

كند كندن اوترو مفتوح اولور سه لا ينصرف اوله الفتا نيث بدلي اولان حرف تأنيث اولد غندن اوترو الا صبار
 همزه نك كسر بله محرايه داخل اولمق بقال صبار الرجل اذا خرج الى الصبر الصادك ضمي له و حانك سكونيله
 طاشلر بر بنده اچق قلان ير الصبر صادق ضمي له و حانك فتيه جمعي و صبره صكره اولان لونه ديرلر الا صبر
 همزه نك فتيه شول حيوان در كه انوك باشند اشقرلق اوله بقال حمارا صباري فيه حمة الا صبار اوت قوي اولوب
 قوت اوزن يور يكه ديرلر بقال اصهار النبت اصهارا اى هاج حمة حمة صادق فتي و حانك سكوني و تانك فتي
 اوزن بناسيله اشكان ديك اولور نقول لقينه حمة حمة اذرا ايتيه و بلس بينك وينه ساتر المصاحريك ضمي
 و حانك كسر بله شول كسنة در كه خصميه محراءه مقالله ابدوب حيله و خدعه ايتيه الصبر صادق فتي
 و حانك كسري و مدله شول سود در كه انوك اوز رينه قرقن طاش بر غورلر قيناسون ديواندن صكره
 اوز رينه ياغ دو كرلر ده ايجرلر و كاه اولور كه انوك اوز رينه اون دو كرلر دخي ايجرلر الصبر فتيه نك ازلان طريق
 اوزر سه سود بشور ملك بقال محرت اللبن الصبره محرا من الباب الثالث ابو الغوث ايتدى صخيره خاء معجمه ابله در
 مخزون ماخوذ اولما غله قيام معناسنه فهيره فهدن ماخوذ اولد غي كي كه فهيره نك كسر بله ال ايچنه صغان طاشه
 ديرلر و فهيره شول سوده ديرلر كه ذكر اولن طاشي قردروب ايچنه بر غورلر قيناسون ديوان صبار صادق ضمي له و حانك
 طاغدن جانبه اولان قصبه سيدر و توأم تانك ضمي له ساحلدين جانبه اولان قصبه سيدر و محار عبد القيس دن
 بر رچلك اسميدر صبار صادق ضمي و حانك سكونيله بر عورتك ادبدر كه احسان اولمق مقابله سنه عقاب
 اولشدر بناء على ذلك مثل ضرب اولنوب مالي ذنب الاذنب محرد بد بيلر الصبر صادق فتي و حانك سكونيله
 قيا الصخر و خمتينله جمع الصخر فتيه نك بمعناه الصخرة صادق فتي و حانك سكونيله و الصخرة صادق فتيه
 محرك واحد در صخر بن عمرو بن الشر بد صادق فتي و حانك سكونيله خنسانك قردن اسيدرو خنسانك
 فتيه بر عورتك اسميدر الصخرة خانك كسر بله طوير قردن اولان چنق كاسه سفالين معناسنه الصدر
 صادق فتي و دالك سكونيله كوكس سبنه معناسنه الصدر و خمتينله جمعي كوكس لمر معناسنه و صدر مذكور
 بعض اشعار ده مؤنث كلسي تا و بيله بناء در و صدر اوله دخي ديرلر و صدر اوقك ياريسندن استغفا بجه رينه
 وارنجه ديرلر زير اللد قدده اول جاني مقدم اولور و صدر بر شيدن بر بلو كه ديرلر و صدر مصدر دخي كلور
 رجوع معناسنه بقال صدر يصدر صدر اء صدر ته فصدر اى رجعت فرجع المصدر ميمك فتيه اسم
 مكاندر و مصدر افعال دخي بوندن و الصدر صادق ضمي و دالك سكونيله انسانك كوكس نك بوقر و سي
 و بوسيدن كوكسلك ديد كاري له اسه دخي صدر ديد بيلر المصدر و ميمك فتيه شول كسنة در كه كوكسي
 زحتلو اوله الصادر دالك كسر بله شول طر بقدر كه اهلي صودن دوندك اول طر يقدن دور الصدر صادق
 كسر بله شول كوچك كوكلاك در كه تن اوز رينه كيلو روفي المثل كل ذات صدار خاله اى من حق الرجل ان يغار
 على كل امرأة كايغار على حرمة الصدر صادق كسري و دالك فتيه بر جنس علامت در كه ده نك كوكسي اوزر نه
 اولور الصدر فتيه نك اسم در صودن يا خود شهر دن دوغه معناسنه نقول صدرت عن الماء و عن البلاد وفي
 المثل تركته على مثل ليلة الصدر يعني حين صدر الناس من حجم المصادرة ميمك ضمي و دالك فتيه بر كسنة
 اكرام ايتمك بقال صادره على كذا التصدير على وزن التكرير ات كوكس اور وب سائر انلردن ابلر و يكمك
 و تصدير بر نسنه ايچون صدر قلغه ده ديرلر بقال صدر كتاب اى جعل له صدر ايچي بر نسنه يي اكصدر قلدي كا
 بقال صدر كتابه بالسبلة والحمدلة و بر كسنة يي نقديم ايتمكه ده ديرلر بقال صدره في المجلس فتصدر و تصدير
 قولانه دخي ديرلر كه اتك سينه سنه بغيرلر و تصدير حقيق غيري در كه حقب حاء مهله و قافله ذكر ي جانيندن

صخر

صدر

چنان اینه دیرلر قاسق باخی معناسنه التصدر فختینله و دالك ضمی و تشدید بدله صدن یکک الماصدر میم ضمی و دالك فخی و تشدید بدله سینه سی برک اولان کسنه بوسیدن ارسلان مصدر دیرلر الصرة صادق فخی و رانک تشدید بدله صوت اعلا بله حیقمق و صره جماعته دخی دیرلر و حزن دن و غیر بدن اولان شدته دخی دیرلر و زیاده حرارته دخی دیرلر الصرار صادق کسر بله شول مرتفع اولان مکانله دخی دیرلر کاکو و جقمیه الصرة صادق ضمیله شول کسنه درکه ایچنه اچیه قورلر الصر صادق فخی و رانک تشدید بدله کسنه اغرن باقی یقال صررت الصرة ای شدتها و قولای باشته هم ایتمکه دخی دیرلر یقال صر الفرس اذنیله ای مهمالی راسه بولین السکیت روابی در و ابن السکیت ایتدی قن که متعدی استعمال اینسک همزه ابله استعمال ایدوب صر الفرس دیرسن و صر ناقه نکه سن بغله ده دیرلر یقال صررت الناقه ای صررت علیها الصرار الا صرار همزه نکه کسر بله ات قولای غن قصیق و برنسنه نکه اوزرینه اولغه دخی دیرلر یقال صر علی کذا ای اقام و دام المصرو و میم فخی و صادق سکونیه طار اولان ات طرناخی یقال صر و ای ضیق الصرار صادق کسر بله شول اینه دیرلر که ناقه نکه سینه بغلر ولدی اینه سون دیو الصر صادق کسر بله بر صوغ و قدر که نباتاتی اوره صر در الصر و رة صادق فخی و رانک ضمیله شول کسنه درکه حج ایتمه مش اوله بقال رجل ضرورة و امرأة ضرورة مذکر و مؤنث بونه برابر الصار و رة علی وزن القار و رة و الصر و ری صادق فخی و رانک ضمی و یانک تشدید بدله و الصرارة صادق فخیله بونلرک اوچی دخی بر معنای در که حج ایتمه مش کسنه دیک اولور فرایض عرب دن ره ایت ایدوب ایتدی ایشتم که ره ایت قوم صرار دیرلر دی الصرار صادق فخیله صرار تنک جمعی در حج ایتمه مش کسنه لر معناسنه اما یعقوب ایتدی صرار اول کسنه در که نسا طائفه سنده جماع ایتمه مش اوله کویا که اول انلرک ترکنه مصر اولمشدر تنه کم حدیث شریفه وارد اولمشدر لا ضرورة فی الاسلام الصراری صادق فخی و یانک تشدید بدله کچی ملاح معناسنه الصراریون کذلک صادق فخی و یانک تشدید بدله جمعی الصراری مثل القاضي کذلک ملاح معناسنه در تنه کم باب معتلله ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الصار و رانک تشدید بدله حاجت معناسنه در بقال لی قبل فلان صار و ای حاجه و صان صوسزلق معناسنه ده کلور عطش کی بقال قصع الحار صارت ای شرب الماء فذهب عطشه و قصع قافله و صاد مهمله ابله و عینله کذلک صوسزلق کیدر مکه دیرلر الصر ایر بونلرک ایکنسک دخی جمعی در و بواو عمر و رابی در و لکن ابو عمرو و بوخصوصه تعییب اولمشدر زیر اصرا صریر ره نکه جمعی در و صاره نکه جمعی صوار در دیرلر الصر المصاره میم ضمی و رانک تشدید بدله اکره معناسنه بقال صاره علی الشی ای اکره الصرار صادق فخی و رانک تشدید بدله اواز و یرچی صرار اللیل شول بوجکدر که چکر که دن بیو جکدر کیجه ابله او تر و بعض عرب اکصدی دیرلر الصریر صادق فخی و رانک کسری و مدبله اواز و یرمک بقال صر القلم یصرو و صر الباب و صر الجندب یصرو صریر رامن الباب الثانی ای صوت و جندب چکر که دن بر نوعدرتنه کم مروا تشدر الصر صادق فخی و رانک کسری و تشدید بدلی و یانک تشدید بدله و الصریر صادق کسری و یاقینک تشدید بدله شول اچیه در که نقد اولنور کن اوازی ظاهر اوله الصریر صادق کسری و رانک تشدید بدلی و الفک قصیر بله شعری کی برنسنه یی جدا ایدوب عزیمت ایتک کدو صررت علی الشی دبد کری قولرندن مأخوذ در ابو سماء اسد بدن روایت اولمشدر کد ناقه سن یاوی قلدره ایتدی یا الهی اکر بکانه قومی و یرمز سک سکا عبادت ایتزم چونکه ناقه سنک یولارن بر چالیه صارلمش بولدی ایتدی علم رن انها منی صری یعنی بین سابق در وندن سو بلند کم بلدی اکبناء ناقه می و یردی و یعقوب و واپننه اصری همزه نکه فخی و صادق و رانک کسری و اصری صادق کسری و رانک فخی و تشدید بدله

وصری صادق و رانک کسری و صری صادق و رانک فخیله واقع اولمشدر اختلاف اوزن الا صطار همزه نکه کسری و صادق سکونیه طار اولمق بقال اصطر الحافری ضاق الصرصره علی وزن الزلزلة اخطب دبد کری قوشک اوتسی که اکاخیل دخی دیرلر و جندبک اوتسنه صری و اخطبک اوتسنه صرصره دبدلر کویا که جندبک اوازنده مد نقد یرایتدلر و اخطبک اوازنده ترجیع نقد یرایتدلر اکبناء بوبله حکایت قلدرلر بقال صرصر الا خطب صرصره و صقرک و سایر طوغانک دخی اوتسنه صرصره دیرلر صرصر بر نهرک اسمیدر عراقه و صغوق بله دخی صرصر دیرلر بعضیلر ایتدلر صرصرک اصلی صرر ایدی صادق فخی و رانک فخی و تشدید بدله صردن مشتق در اندن صکره راء و سلطانک مقامنه فاء الفعل کتور ایدی که صادق حرفی در تنه کم کبکیو اکله سنک اصلی کببوا بیدی و تحجف کلسنک اصلی تحجف ایدی و کبکب باشی اشغه اولدی دیکدر و تحجف قور بیدی دیکدر الصرصراتی صادق فخی و راء اولی نکه سکونیه و نونک کسر بله شول دوه در که عرب دوه سیله بخنی دوه دن حاصل اولور الصرصرانیات یانک تشدید بدله جمعی بعضیلر ایتدی صرصرانیات فواج در یعنی ابکی اور کجلو دوه لر در و صرصراتی در یا بالقلرندن بر نوع بالغه ده دیرلر الصرصره صادق اولک فخی و یانک کسری ابله شام ترکانلر بدر الصرصر و صادق ضمیله جر جور کی بیوک دوه لر ایل عظام معناسنه الصعر فختینله یوزده اولان میل در یعنی یوزده دورک اولمق در یوزن بر جانه مائل قلعه کبدن اوتورو و بحالت یوزه مخصوصدر التصعیر علی وزن التکریم یوزی بر جانه مائل قلمی یقال صعر خدای اماله من الکبر و منه قوله تعالی ولا تصعرخک للناس المصاعرة میم ضمی و عینک فخیله بمعناه الاصغر همزه نکه فخیله و صادق سکونیه متکبر معناسنه در و فی الحدیث لبس فیه الا صغر او ایتدی لبس فیه الا ذهاب بنفسه او ذلیل و ذاهب بنفسه در مراد نفسی یرنده قوم یوب تکبره بلتین در و کاه اولور که بعض انسان و دوه قوشینک ارکی ره دلش حسیدله اصغر اولور یعنی تکبر شکلنده اولور الصعر صادق و عینک فخی و ما پنده میم سکونیه شدید معناسنه در و میم زیاده اولمی صکره دن اولمشدر الصعری صادق فخی و یانک تشدید بدله کذلک تشدید معناسنه الصعرة صادق و عینک کذلک فخیله برک بر معناسنه در صغیر صادق ضمی و عینک فخی و یانک سکونیه بر جالک اسمیدر که صغیر المازنی دیرلر ثعلبه نکه باباسی در الصعریه فختینله و یانک تشدید بدله سیرده ارقی کثک در و بو صردن مأخوذ در فختینله میل معناسنه که الان مرورا تشدر الصعیریه صادق فخی و یانک سکونیه و عینک فخی و یانک تشدید بدله دوه نکه بو پنده بر جنس علامتدر الصعرو و صادق و رانک ضمی و ما پنده عینک سکونیه بر جنس صغیر کد انوک اوزنسی و بورلمسی اولور الصعیریر شول صغیر در که اغاچدن اقوب قورینس اوله الصعرة علی وزن الدحرجة برنسنه یی مدد ر قلمق التصعیر علی وزن التدرج بر نسنه مد و راولمق بقال صعررت الشی فتصعیر ای استدرا الصعیر علی وزن جعفر براغاچدر سدر منزله سنده الصعیر علی وزن الصنوبر بمعناه الا صغیر بالفاء علی وزن الاحرنجام طاعلمق تفرق معناسنه بقال اصغیرت الحجر ای ابدعرت الصغیر صادق کسری و عینک فخیله کوچکاک بقال صغر الشی من الباب الخامس الصغیر صادق فخی و عینک کسری و مدبله کوچک الصغیر صادق ضمیله بمعناه الاصغار همزه نکه کسر بله کوچک ایتک بقال اصغره غیره و اصغار کوچک قریب دیکه دخی دیرلر بقال اصغرت القریبه ای خرنها اصغیره و خرن خاء معجمه و راء مهمله و زاء معجمه ابله سختیان دیکدر التصغیر علی وزن التفعیل بمعناه بقال صغره بمعنی الا صغیر برنسنه یی کوچک عدائیک بقال استصغره ای عده صغیر التصاغر تانک فخی

صعر

صعیر

صعیر

صعیر

صغر

وغینک خمیله حقیر کورنگ بقال تصاغرت الیه نفسه ای تحاقرت الصغراء صادق خمی وغینک فخیله
صغیرک جمی ولكن استعمالی بعض اشعارده واقع اولمشدر الصغری صادق خمی وغینک سکونی والفک قصر بله
اصغیرک مؤنثی در الاصغر همزه ناک فخی وصادک سکونی وغینک فخیله کجیرک الصغیر صادق خمی وغینک
فخیله صغیرانک جمی سببویا یتدی نسوة صغردینم و قوم اصغر دینم الالف لام بله زیر عرب طائفه سنی
استندم که الاصغر دیرلر واکر درسک جمعنده الاصغر ون دیرسن الصغار صادق فخیله مذلت و ظلم
معنایسته در الصغیر صادق خمی وغینک سکونیه بمعناه الصغیر فخیله مصدر در خو رودلیل اولمق معنایسته
بقال صغیر الرجل بالکسر صغیر من الباب الرابع و بقال تم علی صغیرک وصغیرک الصاغیر غینک کسر بله طایفه راضی
ولان کسنه المصغوراء میمک فخی وغینک خمی والفک مدبله مذلت معنایسته در صغیر کبی المصغرة میمک
اضمی وصادک سکونیه وغینک کسر بله سول یردرکه اوقی کوچوک اوله بقال ارض مصغرة ای بنتها صغیر
لم یطل ابن السکیت بوبله روایت ایشدر الصغرة صادق خمی وفانک سکونیه شول رنکدرکه صرو
رنکلو اولان نسبه بله قائم در وصغیرت که اولور جنون دخی دیرلر بقال انه انی صغرة للذی یعتری الجنون
فجن عقلی کیده جک کونلرده اولسه زرا اول کونده انی زعفرانله مسح ایدرلر الاصغر همزه ناک وفانک
کسر بله وما یبندده صادق سکونیه والا صغیر ارفادن صکره یاه ساکنه بله صرمق بقال اصغر الشی
واصفارای صار ذاصغر التصغیر علی و زن اکثریم بر نسبه بی صاری قلیق بقال صغره غیره الاصغر همزه ناک
فخیله صار و رنکلو اولان نسبه الاصفیران ثنیه سی والتون وزعفران معنایسته دخی کلور بعضیلر
ورسله زعفراندر دیدیلر و ورس بر نسبه در که انوکله صار و بویارلر واصغر شول صاری انه دیرلر که
لسان فارسده اکازرده دیرلر اصغیر یتدی اصغر دینم تانک یلبسی وقوی ری صاری اولمق بجه بنو الاصغر
روم طایفه سی و عرب طایفه سی که اولور اسنوده اصغر اطلاق ایدرلر الصغیر صادق خمی وفانک
سکونیه توج که اندن محض ونیسی ایشلرلر وابوعبیده کسرله دخی روایت ایشدر وصغیر خالیله دخی
دیرلر بقال بیت صغیر عن المتاع ای خال عنه وبقال رجل صغیر الیدین الاصغر همزه ناک فخیله کیرو
خالی معنایسته در و فی الحدیث ان اصغر البیوت من الخیر البیت الصغیر من کتاب الله تعالی الصغیر فخیله
خالی اولمق بقال صغیر یصغیر من الباب الرابع بقال نعوذ بالله من صغیر الاناء و بوندن مراد طوار هلاک اولمقدیر
که حیوانات هلاک اولمق طعام قابلی بوش اولور وصغیر برایک ادبدرکه محرم ایندن صکره کلور وصغیر
شول یلان دیرلر که عرب طایفه سی زعم یتدی اوزن انسانک قارنده پید اولوب اجقد قجه اصرر
وانوک ایصر مسندن حاصل اولان اجیه لدغ دیرلر و فی الحدیث لا صغیر ولا هامة ظاهر بودرکه هامة
میمک تشدید بله هوامک مفردی در حشرات معنایسته در وصغیر نفسه و قلبیه دخی اطلاق اولنور بقال
لا یلتاط هذا بصغیر ای لا یلرقی والتیاط طاء مهمله بله محبت ایتکه وتعلق ایتکه دیرلر الاصغر همزه ناک
فخیله صغیرک جمی صغیر ایلری معنایسته الصغیران شول ایلکی ای در که انوک برینه محرم دیوادو یرمشلر در
زمان اسلامه الصغیر فخیله و یانک تشدید بله شول دولدرکه قیظی دن صکره طوغه و قیظی قافله
ویاء مثناة تحتانیله و طاء معجه بله سهیل یلدری طوغردن اول حاصل اولاندر وصغیر شول یغیور
دیرلر که کوز اینک اولنده یغیر الصغیریه فخیله و یانک تشدید بله روات در که کوز اینک اولنده بتر الصغیر
صادک فخی وفانک کسر بله صقلق چالمق بقال صغیر الطائر یصغیر صغیرا من الباب الثاني الصغیر صقلق
ایدچی قوش ومنه قولهم اجین من صافر و صافر احد معنایسته ده کلور بقال ماب صافر ای احد الا صغیر

همزه ناک فخی ابله زیاده صقلق ایدن کسنه بقال هو اصغر من بلبل والنسر یصغر ونسر نونک فخیله
کرکس معنایسته در الصغیریه صادق خمی و یانک تشدید بله بر قوشک ادبدر ومهذبک صاری سرجه ناک
ادی در دیش الصغیر صادق خمیله کذلک صغیر معنایسته که صقلق دیک اولور وفرانک روایتی بودن
که فی کلامه صغار دیرلر اثناء کلامنده صقلقه شنیه نسبه اولسه وصغار قارنک صار و صو جمع اولمغه
دخی دیرلر که اکا نایط دبد کیری طمری قطع ایتکه علاج ایدرلر و نایط نونله وهمزه ابله ارقدده
بر طمر در الصغیر صادق فخیله بهمی دبد کیری اوتک یابی دو وبهمی یانک خمی والفک قصر بله چاقر
دبکی دبد کیری اوت در المصغیر میمک خمی وفانک کسری وتشدید بله صقلق و یر دیرچی ومنه قولهم
فی الشتم فلان مصغیر استه و بوصفیردن در صغیردن دکدر یعنی دیردن اخراج ریح ایدچی در الصغیر
صادک فخیله والفک مدبله نباتاندر براوندر و یایه دخی صفراء دیرلر قوس معنایسته الصغیریه
صادک خمی وفانک سکونیه و یانک تشدید بله خوار جدن بر طایفه ناک ادبدر که زیادین اصغره
نسبت اولندیلر که ریسلمی در و بر قوم شو بله زعم ایتدیلر که نسبت اولندیلر کسنه عبدالله بن
الصغیر اوله وصغیریه صادق کسر بله اوله الصغیر صادق فخیله وقافک سکونیه شول طوغن در که کابلبلان
دیرلر و چاقره دخی صغیر دیرلر زرا موالی عجم صغری چرغله تفسیر ایشلر در و چرغسه بلبانه و چاقره
اطلاق اولنور وصغیر زیاده اکشی سوده دخی دیرلر یقال جاءنا بصغرة تروی الوجه یعنی یوزی دوستورر
زیاده اکشلیکندن تهکم بصغیریه دخی دیرلر بومعنایه علی مامر وصغیر همزه دخی دیرلر اهل مدینه یاننده
وصغیر کولونکله طاش فائعه ده دیرلر نقول صغیرت الحجاره صغیر اذاکسرتها بالصاقور و صاقور کولونکه
دیرلر تهکم کلور وصغیر وصغیر کونشک زیاده تأثیرن دیرلر بقال صغرة الشمس الصغیر صادق فخی
وقافک کسر بله تمز اولمغه صالح اولان نسبه بقال رطب صغیر للذی یصلح للذی المصغیر میمک خمی وقافک
فخی وتشدید بله شول خرما در که زیاده برک اولدغندن اوزرینه تمزدو کلر ملائم اولسون دیوو بعض
وقته سینه دخی استعمال اولنور زیر عرب طایفه سی صادی سینه چوق قلب ایدرلر فجن برکله ده
قاف یا طایعین یا خاء واقع اولسه مثل الصدع والسمخ والصراط والبصاق والصقب صدع شق ایتکه
وصماخ قولاعه وبصاق اغزیارینه وصقب عموده دیرلر الصاقور علی وزن الکافور ابو عمر و یتدی بو شول
بیوک قازمه در که انوک انجه باشی واردر طاش کسمکچون استعمال ایدرلر و اکمغول دخی دیرلر میمک
کسری و واک فخیله اصغیرنک دخی روایتی ابو عمر و وایتی کبی در الصغیر صادق خمیله و یانک تشدید بله خرج
نجاست در معنایسته الصغیر فخیله یرمز رایحه تنن معنایسته الصغیر صادق فخی و میمک کسر بله بقال یدی
من المیمک صغرة الصغیر صادق خمیله و میمک سکونیه جانب معنایسته الا صغیر همزه ناک فخیله جمی بقال
اد هقت الکأس الی اصبارها واصبارها ای جوانبها وادهاق طولدرمق معنایسته در الصغیر صادق فخی و میمک
کسری و مدبله انی کیکنه یا پیشن ادم که اندن ترخوسی کلور الصنارة صادق کسری ونونک تشدید بله لیک
باشیدر رأس مغزل معنایسته و صناره قلقان قولینه دخی دیرلر و اهل یمن قولاعه صنار دیرلر الصغیر صادق
خمیله و واک سکونیه بویوز ومنه قوله تعالی یوم ینفخ فی الصور کبی یتدی لا ادری ما الصور یعنی
بن بلزم که صور نیه دیرلر دبدی و بعضیلر یتدی صور صورتک جمی در بسرله بسره کبی ای ینفخ فی صور المونی
الارواح الصور صادق خمی و واک فخیله صورتک جمی و حسن یوم ینفخ فی الصور قراءت یتدی الصور
صادک کسری و واک فخیله کذلک صورتک جمی در و بوضو درده لغت در صادق خمی و واک فخیله

صغیر

صغیر

صغیر

صغیر

الصوار صادق كسر به او كوز سور يسي قطع بقر معنائه الصبران صادق كسرى ومد به جمع سور بلر
معنائه وصوار مشك فانه دخی دیرل وعاء المسك معنائه الصبار صادق كسر به صوارده افتدر
وصوارك نفسیری الان مروايتدی الصور صادق فخی وواوك سكونيله شول خرم اغچلری دركه خرده
فدانلری اوله بو جمع در واحدی یوقدر وصور باسده اولان كجيك معنائه ده كور بقال انی لاجد فی
رأسی صورة ای حكة صان برطاغك ادبدر بعضیلر ایتدی صان اغاچلری چوق یره دیرل ارض ذات
شجر معنائه الصور فختینله میل معنائه در الاصور همزه نك وواوك فخیله میلی اشكان اولان
كسینه بقال رجل اصور بین الصور ای مائل مشتاق الاصاره همزه نك كسر به مائل قلق الانصیار
همزه نك كسری ونونك سكونيله مائل اولمق بقال اصاره فانصار ای اماله فمال التصویر علی وزن التكریم
صور نلو قلق التصویر علی وزن التكرم صور نلو اولمق بقال صور الله تعالی صورة حسنة فتصویر ورنسینه ی
فكر ایتك بقال تصورت الشی ای توهمت صورته وتصویر وشمكه میل ایتكه ده دیرل بقال طعنه فتصویر
ای مال الی السقوط الصبر صادق فخی ویا نك كسری وتشدید به كوزل صور نلو اولان كسینه بقال
وجل صیر شیرای حسن للصورة كذا نقل عن الفراء وستان هیئته وقیا فته دیرل الصور صادق فخی
وواوك سكونيله مائل قلق بقال صان یصوره ویصیره ای اماله وقری فصر هن الیک بضم الصاد وكسرها
قال الاخفش یعنی وجهن بقال صرالی وصر وجهك الی ای اقبل علی وقطع معنائه ده كور بقال صرت
الشی ای قطعته شول كسینه كذا بت كریه ده صرهن اقطعهن معنائه در دبدی لازم كور كه نظم شریفه
تقدم وتا خیر اعتبار ایلنه كویا كه خذ الیک اربعة من الطیر فصرهن تقدیرنه اوله الصوار صادق فخی
وواوك تشدید به دعوت ایدنه وارن شرحیه دیرل بقال عصفور صوارللدی یحبب اذا دعی الاصحار
همزه نك فخیله عورتك اهل یثنی در خلیفان روایت اولمشدر كه عربدن بعضی ایتدی الصهر صادق
كسری وهانك سكونيله احمای واختانه اطلاق اولنور واحماز وجه نك باباسنه واناسنه اطلاق اولنور
واختان كویا كوله اطلاق اولنور المصاهرة میك ضمی وهانك فخیله بر قومدن قزالمق نقول صاهرت الیهم
اذا تزوجت فیهم الاصحار همزه نك كسر به وصادك سكونيله بر كسینه به نسب وتزوج وجوار جهنندن
اتصال اوزن اولمق بقال اصهرت بهم اذا اتصلت بهم وتحرمت مجوار ونسب وتزوج الصهر صادق فخی
وهانك سكونيله ارتك الانصهار همزه نك كسر به اریك بقال صهرت الشی فانصهر ای اذبت فذاب
الصهر صادق فخی وهانك كسری ومد به اربی نسبه پس عربارك لاصهر نك بیمن صرة دبدك لری
ارتك معنائه راجع در الاصحار بلندن مق بقال اصهار الحرباء ای نلا طهره من سدة الحرة وحر با
كرتن كلیه دیرل حاء مهمله نك فخی والفق مد به الصهارة صادق ضمی ابله سز ویاغلی اولمق بقال ما
بالبعیر صهارة ای طرق وطرق طاء مهمله نك كسر به سمرات یاغنه دیرل شخم معنائه الصهری صادق كسری
وهانك سكونيله ویا نك تشدید به صهر مخ معنائه لغت در وصهر مخ حوض مثالنده اولان قیودر كه
ایچند صوار كسون دیو بپارل الصبر صادق فخی ویا نك سكونيله الصیرورة صادق فخی ویا نك سكونی
ورانك ضمیله مصدر لر دراومق معنائه بقال صار الشی كذا یصیر صیرا وصوره وصور كسمك معنائه ده
كلور بقال صان یصیره وهولغه فی یصوره ای قطعه وكذا اذا اماله المصیر میك فخیله وصادك كسر به رجوع
معنائه بقال صرت الی فلان مصیر اقولنه تعالی والی الله المصیر و یوشاد در قیاس مصار ایدی معاش كی
التصیر علی وزن التكریم قلق بقال صیرته انا كذا ای جعلته صیور صادق فخی ویا نك ضمی وتشدید به

صهر

صبر

برنسنه نك اخری وراجع اولاجق نسبه سی و یوفیعول وزنی اوزره درورای وعقل معنائه ده كور بقال
مالهم صیورای رأی وعقل التصیر فختینله ویا نك ضمی وتشدید به بر كسینه باباسنه بكرمك بقال تصیر
فلان اباه الصبر صادق كسری ومد به برنسنه تحصیل اولغه قریب اولمق بقال فلان علی صیر امر اذا كان
علی اشراف من قضایه یعنی اتمامی اوزن اولسه وصیر كذا لك صحناته دیرل و صحنه صادق كسری وحاء مهمله نك
سكونيله برنوع طعا مدر بالقدر ایدرل وحدث شریفه واقع اولشدر كه سالم بن عبدالله یاندن بر
كسینه مروايتدی كه انوك قمتنده صیر وار ایدی سالم مزبور صیردن طادب بونی یجیع ایدرسن دبدی
وارباب حدث صیری بوحدثده ذكر اولنان طعامله نفسیر ایتدی وصیر قیویار یغنه دخی دیرل شق
الباب معنائه و فی الحديث من نظر من صیر باب ففقیئت عینه فهو هدر و بوحدث شریفه صیر شق
معنائه تفسیر اولمشدر وابوعبید ایتدی بو كلیه بیومعنایه انجق بوحدثده استند الصیره صادق
كسری ومد به دوه اغلی در خطیره البعیر معنائه الصبر صادق كسری ویا نك فخیله جمع اغلر معنائه
سیرة به سیر كی فصل الضاد الضبر صادق فخی ویا نك سكونيله بیان جوزی كه زیاده بك اولور
وبو بیان نارنه اطلاق اولنار كه اكابر دیرل مظ طاء معجه ابله وصاحب صراحك بو مقامه صبر چار
مغز و اناردش دبدی كلام جوهر ییه مخالف اولدغی خفی دكلدر و صبر غازیلر جماعتنه دخی اطلاق
اولنور و صبر برنسنه نك اوزرینه قیادیزمكه دخی دیرل بقال صبر علیه الصخر یضبره ای تضده وكاغدی
برره جمع ایدوب بقلغه دخی دیرل بقال ضبرت الکتب اضبرها ضبر اذا جعلتها اضبارة ابن السكيت دن بو به
روایت اولمشدر الضبارة صادق فخی ویا نك تحفیفه اعضاسی فرموده اولوب محكم اولمق بقال فلان
ذو ضبارة ای موثق الخلق وات دورت یاغن جمع ایدوب حجرة مغه دخی دیرل بقال صبر الفرس اذا جمع قوائمه
ووثب وعامر بن ضباره بر كسینه نك اسمیدر الضبر صادق ویا نك كسر به ورتك تشدید به حجرة یچی چایك
ات ديك اولور طمروزی اوزره وطر دخی طاء مهمله ابله ذكر اولنان معنایه در الاضبارة همزه نك
كسری وضادك سكونيله شول نامه لر یاخود شول كاغلدر كه بریم بغلر اضممه كبی بقال جاء فلان
باضبارة من كتب الاضابر همزه نك فخیله ویا نك كسری ومد به جمع الضبطر صادق كسر به ویا نك فخیله
هنر كی شدد معنائه در الضجر فختینله عدن طارلوب اضطراب چكمك بقال ضجر ضجر من الباب
الزاج ودوه چاغر مغه ده دیرل بقال ضجر البعیر اذا كثر رغاؤه و رغاؤه مهمله نك ضمیله وغبین معجه ابله دوه
اوزن دیرل و كاه اولور كه ضجر نك ودر نك عین الفعلی ساكن قلمو رافعال یثنه فخذك عین الفعلی ساكن قلمندغی
كی اسمیثنه الضجر صادق فخی وچیمك كسر به غلو كسینه الضجور كذا لك غله مضطرب اولان كسینه الاضجار
همزه نك كسر به غم ورمكه مضطرب قلق المضجر میك ضمیله وچیمك كسر به غم ورمكه مضطرب قلیح
كسینه المضاجر میك فخیله وچیمك كسر به والمضاجر میك فخی وچیمك كسری ومد به جمع الضر صادق فخی
ورانك تشدید به زیان كك نفعك مقابلی در الضرر اسمدر مضرت معنائه وطار معنائه ده كور بقال
مكان ذو ضرر ای ضیق و بقال لا ضرر عليك الصارورة علی وزن القارورة یعنی الضرر بقال لا ضرر عليك
ولا ضرارورة ضرورة معنائه دخی كور بقال رجل ذو صارورة ای ضرورة النضرة تانك فخی وضادك
كسری ورتك تشدید به بمعناه ایضا بقال لا ضرر عليك ولا نضرة الضرورة صادق فخی ورتك ضمیله حاجت
معنائه در بقال رجل ذو ضرورة ای حاجة الاضطرار همزه نك كسر به ناچار اولمق بقال اضطر اليه ای الحی
اليه المضارة میك ضمی ورتك تشدید به كذا لك ضرر معنائه بقال ضرره وضار یعنی واحد ابن السكيت ایتدی

صبر

ضبطر

ضجر

ضرر

عربك لا يضرك عليه حمل ولا يضرك عليه رجل ديد كرى لا يزيدك معنائه در يعنى بود و ده دن غيرى دوه
 و بورجلدن غيرى رجل سكا كفايت آيت و مضاره انضمام معنائه ده كور و فى الحديث لا تضارون فى رؤيته
 و بعضهم يقول لا تضارون بفتح التاء اى لا تضامون الضرة ضادك ففتح و رانك تشدد بدله مع التاء الضرع
 معنائه بقال ضرة شكرى سودله طولى معه ديك اولور و شكرى شين معجته فك فتح و كافك سكوى و الفك
 قصر بده طولى ديك اولور و ضره مال كثيره دخی ديرلر و ضره باش پرماغك التند اولان ات درو بوالية
 الكف ديد كرى اته مقابل اولاندر ككه اول صرچا پرماغك التند اولان يومر جهات در و ضره ز و جك اخر
 عورته دخی ديرلر الضر تان ففتح بده صيغه تنبيه اوزن دكر منك ابكى طاشى حجرى الرحى معنائه الضر ضادك
 كسر بده شول عورندر كه انك اوزر بده بصورت النور و بوجوه ريك اخر كلامندن فهم اولاندر اول كلامندن
 فهم اولان بر عورتك اوزر بده اخر عورت الموق در كه معنای مصدرى اولور و قاموسه اسم مصدر اولسنه
 تصریح اولنشد و ابو عبد الله طولدن ضادك كسرى و ضى روايت اولنشد المضر ميمك ضى و ضادك
 كسر بده شول كسسه در كه انوك اوزر بده مال كثير اخشامليه و بوضره دن مأخوذ در كه مال كثير معنائه در
 الضراء ضادك ففتح و لك مد بده قائل معنائه با ساكى و ضره ابه با ساكى اسم مؤنث در مذكر لى يوقدر فرا
 ايتدى بونلر اكر ائوس اضراوزن جمع اولنسلر نعت معنائه اولان نعمانم اوزن جمع اولند غنى كى جائز اولوردى
 الضر ضادك ضميله ارقلق و حال يتلوفى در المضرة ميمك و ضادك ففتح بده منفعتك مقابلى در الضرا ضادك
 كسر بده ضرا بده شكم مضارة معنائه المضارة ضادك ففتح بده كورلك عى معنائه الضر يرضادك ففتح و رانك
 كسرى و مد بده كور ذاهب البصر معنائه الضرا بده محتاج اولنلر اطلاق اولنور و ضره بده نك بر جابنه دخی
 ديرلر بقال نزل فلان على احد ضرى وى الوادى اى على احد جانبيه و ضره بنفسه و بقيه جمعه دخی ديرلر و بر
 نسنديه تحمل ابدوب غن چككه ده ديرلر بقال نلنل و ضره على الشى اذا كان ذا صبر عليه و مقاساة له و منه
 قولهم ناقة ذات ضرى اذا كانت شديدة النفس بطيئة اللغوب و ابو عمرو ايتدى طوار قسمندن ضرى راكا ديرلر
 كه هر نسنديه تحمل ابدراوله و ضره يرضر ايمك معنائه ده كور مضارة كسى و ضره يرك اكثر
 استعمالى غيرت معنائه در بقال ما لشد ضره عليها الاضرا ز ياده قر بيا و ملق معنائه بقال اضرا بى فلان
 اى دنامنى دنوا شدد اواضرا بر مقدار سكر تكه ده ديرلر بقال اضرا بعدواذ الاسرع بعض الاسراع و اضرات
 كنى كومه دخی ديرلر بقال اضرا الفرس على اللجام اى ازم عليه مثل اضره بالمعجنتين و اضرا بر كسسه
 عورت اوزر بده عورت المغه ده ديرلر المضر ميمك ضى و ضادك كسر بده عورت اوزر بده
 عورت الان ارا و اوزر بده عورت النان عورت بقال رجل مضر و امرأة مضر ايضا اى لهاضرا و مضريره
 يقين اولان بلوده دخی ديرلر بقال محاب مضر اى مسف و مسف ميمك ضميله و سين مهمله ابه بده بيا و لان در
 الضيطر على وزن حيدر شول مجسم كسسه در كه رز بل و دنى اوله الضبوطر على ذلك الوزن والمعنى الضبوطر على
 ذلك الوزن و بالالف المقصورة فى اخره بمعناها ايضا الضيطار ضادك ففتح و يانك سكوتله بمعناه الضيطارون
 ضادك كذلك ففتح بده الضيا طرة ضادك ففتح و طانك كسر بده كذلك جمعى مثل سطار و سيطرة الضفر ضادك
 ففتح و فانك سكوتله صاح او رلى و غيرى نسنه او رله سنه دخی اطلاق اولنور و نلنل و رلسه و ضفر سى
 معنائه دخی استعمال اولنور بقال ضفر ضفر من الباب الثانى اى عد و ضفر دوه سمرنك قولانه دخی
 ديرلر الانضفار ابكى ايب برى بر بده صار لى بقال انضفر الحبلان اذا التويا معا الضفيرة او رلس صاح بقال ضفرت
 المرأة شعرها و لهاضفيرة الضفران ضادك ففتح و فانك سكوتله ابكى بده كصاح كه او رلس اوله و قوم بفتح بده
 دخی ضفيره ديرلر و صوبندى ايجون بفلان طراغه ده ضفيه ده ديرلر و اوقله طلو اولان قبون دخی ديرلر الضفرة

ضيطار

ضفر

ضادك ففتح و فانك كسر بده شول قومه ديرلر كه برى بر بده بغلنش اوله رمله منعقد معنائه الضفر ضادك ففتح
 و فانك كسر بده جمعى التضافر تانك ففتح و فانك ضميله برى بر بده ياردم ايمك تعاون معنائه بقال تضافر و اعلى
 الشى اى تعاون اعليه الضفر ضادك ضى و ميمك سكوتله ارقلق دروات ارقلقى در و الضفر ضمت بده بمعناه مثل العسر
 و العسر الضور ضمت بده كذلك ارقلق معنائه لغت در بقال ضمير ضمور من الباب الاول الاضمار همزه نك
 كسر بده ارقلق بقال ضمير تانا و اضمار بر نسنه بى كز لمكده دخی ديرلر بقال ضميرت فى نفسى شى اى كتمته الضفر ضادك
 ففتح و ميمك كسر بده اسم در كز لمك معنائه الضما بده جمع المضر ميمك اولك ضى و ثابنك ففتح بده اسم مكان واسم
 مفعول معنائه كور الضمير على وزن التكريم كذلك ارقلق معنائه و ضمير اى ز ياده بسليوب سمرند كدن
 صكره كروا و لى غدا سنه در ايمك در كه بوقرق كونه حاصل اولور و اضمار ميمك كسر بده ذكر اولنان مدت در
 و مضاراته تعليم اولنان مكانه دخی ديرلر الاضمار همزه نك و طانك كسر بده كذلك ارقلق بقال ضميرته ضمير
 فاضطر المضمطر ميمك ضميله و ضادك سكوتله و ميم اخر ك كسر بده شول چمال انجودر كه ابكى طرفى برى بر بده
 يابشق اولمغله وسطى انجه اوله الضفر ضادك ففتح و ميمك كسرى يا خود سكوتله شول كسسه در كه قارى هموار
 اوله و جسمى لطيف اوله الضامر ميمك كسر بده او رتالى انجه اولان دوه بقال ناقة ضامر و ضامرة الضمار ضادك
 كسر بده شول دين يا خود شول و عدد در كه حصولى رجلا و نيمه و بالجملة هر نسنه بى كه اعتماد اوله كاضمار ديرلر
 بنو ضره كنانه قبيله سندن عمرو بن امية الضمرى نام كسسه نك جماعى در ضمير ضادك ضميله صيغه تصغير اوزر
 شام سريقه بر طاغك علميدر الضومر ان ضادك و ميمك ففتح بده يا حين قسمندن فسلكان ديد كارى اوت كه
 رايحه طيبه سى وارد و شامل اللغه ده مير عاشقان در ديش اما اصح اول اولان اولمق فهم اولور و زير امير
 عاشقان ذى رايحه اولان اولنلر دن دكدر الضمران ضادك و ميمك ففتح بده بر نوع اوت در صراحه بو وجهه
 ضبط اولنشد اما بعض نسخة ككه ده ميمك سكوتله ضبط اولنشد و شاعر كبحن معنا منبت الخلى و منبت
 الضمران والنص ديدكى وجه ثانياً تا بيد ايدر الضمران ضادك ضميله و ميمك سكوتله بر ديشى كلك اسميدر تنه كم
 نابغه شعرند واقع اولنشد الضور ضادك ففتح و وواوك سكوتله و الضير ضادك ففتح و يانك سكوتله ضرر
 معنائه لغت در بقال ضاره يضوره و بضميره ضمير اوضور اكسائى ايتدى بعض عربى ايشدم كه لا ينفعى
 ذلك ولا يضورنى ديردى التصور ففتح بده و وواوك ضميله ضرب جبنه چا غروب چما ليوب فرياد ايمك
 الضورة ضادك ضميله شول ر جلد در كه حقير اولوب كوزه خور اوله فصل الطاء الطحر طانك ففتح و حانك
 سكوتله كوز چياغن ائق بقال طحرت العين قذاها بطحر طحرا اذا رمت به الطحرة طانك ففتح و حانك سكوتله
 بلوت پاره سنه ديرلر و خاء معجته ابه دخی لغت در بقال مافى السماء طحرة و طحرة و بقال ماعلى السماء طحرة اى
 شى من غيم و ما بقيت على الابل طحرة اذا سقطت اوبارها و ماعلى فلان طحرة اذا كان عاريا و قد يحرك العين
 لما كان حرف الخلق و اوبار و برك جمعى در كه دوه يوكى ديك اولور الطحور طانك ففتح و حانك ضميله چياغن
 ائق كوز و طحور سرعت ابدنه دخی ديرلر و طحور شول يايديرلر كه اند غنى اوق اراغه كيه المطحر ميمك كسر بده
 و طانك سكوتله و حانك ففتح بده شول اوق در كه راق كيه المطحرة ميمك كسرى و حانك ففتح بده كذلك شول
 حرب در كه خلق انوكله دفع اولنه الطحير طانك ففتح و حانك كسرى و مد بده على اولان نفس بقال طحور
 الرجل بطحير او هو مثل الزحير و زحير زاء معجته و خاء مهمله ابه قانى قانى نفس الحق الطحور و طانك ففتح و حانك
 سكوتله و الطحورة بپاره بلوت ديك اولور ابو عمرو و روائى اوزره و اسمعى ايتدى طحور و شول بلوت
 پاره لى در كه انجه و يوفقه اوله بقال مافى السماء طحور و روطحور و باخاء و الخاء الطحريه طانك كسرى و حانك

ضوق

طحر

سكونی و یانك تخفیفله طحری یکی در پان معناسنه اوله ده یا بله و یا بله بر معنایه در الطحمة علی وزن
 الدحرجة صوبله مصلفی طولدر مق بقال طحمت السقاء ای ملأ ته ویایی کر شلمکه دخی دیرلر بقال طحمت
 القوس ای و ترنها الطحمر یرة و الطحمر یرة طانك فخی و حانك سكونی ابله بلوت معناسنه در این السکیت روایتی
 اوزن بقال ماعلی السماء طحمر یرة و طحمر یرة ای شی من غیم کذلک حابله و خابله لغت در الطحور و طانك فخی
 و حانك سكونیله و رانك ضمیمه طحور و کی در و زنا و معنی و طحور و بلوت پارسه دیکدر ننه کم مرو و ایندی
 الطحار یطانك فخیله جمعی و طحار یا جناس مختلفه دن اولان خلق و منه قولهم جاءنی الطحار برای اشابه بین
 الناس متفرقون و اشابه همزه نك ضمیمه شوبدن در اختلاط معناسنه و ابو عبیدن بوبله روایت و انشدر
 که طحور و رانك و رانك ضمیمه شول ر جلدی که نه مجلد اوله و نه غلیظ اوله الطرة طانك ضمیمه و رانك
 تشدید بوبله برك چاقسز حانی کفه الثوب معناسنه و هر نسنه نك طرفند طحور دیرلر بقال طرة النهر و طرة الوادی
 لشفر و شفر شین معجه ابله و فایله جانبه دیرلر الطرر طانك ضمیمه و رانك فخیله جمعی الاطرار همزه نك فخی
 و طانك سكونیله اطراف معناسنه در بقال اطرار البلاد لا طرافها و طره الن قلنه دخی دیرلر ناصیه معناسنه
 الاطران کذلک طانك ضمیمه مرکبک اوموزنك ایکی جانبند اولان خطلدر و ابو ذؤبب بیان صغری نك
 اوموزنك اولان خطلره دخی اطلاق اولنوردیدی و ارقه سنه اولان خطه طرة المتن دیرلر طریقه المتن
 معناسنه و بومعنایه در طرة من السحاب دبد کاری طر اطانك ضمیمه و رانك لتصایله جمیع معناسنه در الطرورة
 ضمیمه اوت بتم بقال طر التبت طر و رامن الباب الاول اذ انبت و طر و تازه بکدک بقی بتمکه دخی دیرلر
 بقال طر شارب الغلام الطار رانك تشدید بوبله شول بیق در که هنوز تمش اوله الطر طانك فخی و رانك کذلک
 تشدید بوبله کوندی کسکین ایتک تحدد السنان معناسنه و کاه اولور که طر شق و قطع معناسنه دخی
 استعمال اولنور و طر دوه ی طر دایتمکه دخی دیرلر مثل معناسنه بقال طررت الابل ای طر دتها و ضمیمه امان
 نواحیه و یعقوب ایتدی طررت الابل دیرلر یقن انوک بر جانبدن یور یوب اندن صکره جانب اخرندن یور یوسک
 تا کدانی طوغر له سن و بر کسننک الی اور لوب منقطع اولغه دخی دیرلر بقال طررت بده مثل ترت اذا سقطت
 الاطرار همزه نك کسری و طانك سكونیله الی اور و ب د و شرمک بقال ضریه فطر بده ای قطعها و اندر ها و اطرار
 ناز لغه دخی دیرلر بقال اطرای ادل و فی المثل اطرای فانک ناعله ابن السکیت ایتدی بومثلک معناسی اطرای فان
 علیک نعلین و بومثل ضرب اولنور مؤنثه و مذکره و اثین و جمعه و لفظ تأنث اوزن وارد اولمشدر زرا
 بومثل اصله بر عورته خطاب اولمشدر پس انوک اوزرینه جاری اولمش قالمشدر و ابو عبید ایتدی بونک
 معناسی اربک الامر فانک قوی علیه دیکدر و ایندی بونک اصلی بودر که بر جلاک چوبانی اولان عورتی کورد بکه
 دوز یرده طواری رعی ایدوب صرب یرده ترک ایدر اکا ایتدی اطرای یعنی دره نك طررن طوت کاه اول دره نك
 اطرافی در زیر اسنوک یا غکده نعلینلر وار در ابو عبید ایتدی بن ظن ایدرم که نعلینله مراد یا غنک در یسی
 قال اولمش در و اطرار بر نسنه یه قندر معغه دخی دیرلر بوز بد زوایتی اوزن المطر میمک ضمیمه و طانك کسریله
 نا محل اولان غضب در اصمعی ایتدی مطر شول کسنه در که نازی اولوب کردن کش اوله بقال جاه فلان مطر ای
 مستطیلا مد لا الطر یطانك فخی و رانك کسری و مد بوبله و جیه اولان کسنه الطر طر طارک ضمیمه ل بوبله و رانك
 ما بینک سكونیله انچه اوزن و ن و باشی انچه اولور الطفرة طانك فخی و فانک سكونیله بحر موق و به معناسنه بقال
 طفر یطفر طفوراً من الباب الثاني الطمور و یوقر بحر موق بقال طمر الفرس و الاخیل یطفر فی طیرانه

طحمر

طخر

طرر

طفر

طمر

من الباب الاول والثانی لغه ایضا و اخیل بر قوش در سیاه رنگ و تفصیلی مرور اینشدر طمار طانك فخیله و رانك
 کسری اوزن به بناسیه مکان مرتفعه دیرلر اصمعی ایتدی یقال انصب علیه من طمار مثل قطام و کسائی
 ایتدی من طمار یعنی رانك کسری و فخیله المطر میمک کسری و طانك سكونی و میمک ثانیک فخیله یا یجیلر
 استعمال ایتدی ایب الطومار طانك ضمیمه و مد بوبله شول اوزن ککندر که انی دور رلر الطومار جمعی المطمورة
 میمک فخی و طانك سكونیله شول چقور در که اندر ترکه صقلنه و الطمر طانك فخی و میمک سكونیله ذکر اولنان
 چقوری ترکه ایلله طولدر مق بقال طمر نه من الباب الاول ای ملأ نه الطامر میمک کسریله بره که موز یاندن در
 بر غوث معناسنه و طامرن طامرن شول کسنه یه دیرلر که کیم ایدوی معلوم اولیه الطمر طانك فخی و میمک
 کسری و رانك تشدید بوبله چایک اولان ات یقال فرس طمر ای مستعد للوثب و العدو و ابو عبید ایتدی
 طمر شول ات در که مشمر الحق اوله یعنی الی و یاغی قوری اولوب اتی از اوله الطنبور طانك ضمیمه و نونک سكونی
 و یانك ضمیمه و مد بوبله ساز قسمندن اولان معروف نسنه در فارسیدن تعریب اولمشدر و الطنبور طانك کسریله
 و نونک سكونیله طنبورده لغت در الطوار طانك فخیله اوک قربنده تمتد اولان یه دیرلر فناء در معناسنه
 و بر کسنه یه قریب اولغه ده دیرلر یقال لا طور ب ای لا قریب الطور طانك فخی و و اوک سكونیله انوک مثلی در
 قریب اولمق معناسنه بقال لا طور ب یعنی لا قریبه و قد مرو یقال لا تطر حرا نای ماحولنا و حرا حایله و رایله که
 مهملتین در و الفک مد بوبله و قصر یله قریب معناسنه در و طور حد معناسنه ده کور بقال عدا طور ای جاوز
 حد و طور تارة معناسنه ده کور مره کی قال الله تعالی و خلقکم اطوارا قال الاخفش طورا علقه و طورا
 مضغعة الاطوار جمعی یقال الناس اطوارای اخیاف علی حالات شئی و اخیاف خاء معجه ایلله اومور مختلفه یه
 دیرلر و بقال بلغ فلان فی العلم طوری ای حدیه ای اوله و اخره و بود کر اولنان را مفتوح اولدغی تقدیرجه در
 و ابو زید رانی مکسور ایدر بدی بلغ اقصابه معناسنه ابو عبید روایتی اوزن الطور طانك ضمیمه و و اوک سكونیله
 معروف طاغیر الطوری طانك ضمیمه و رانك کسری و یانك تشدید بوبله وحشی اولان نسنه کرک طیور دن
 اولسون کرک بنی امدن الطورانی طانك ضمیمه و یانك تشدید بوبله بیان کو کر جننه اطلاق اولنور و طوری احد
 معناسنه ده کور یقال ما بین الطوری ای حد الطهارة طانك فخیله یا ککک بقال طهر الشی طهارة من الباب
 الاول و طهر طهارة کذلک من الباب الخامس الطهر طانك ضمیمه و هانک سكونیله اسمر طهارة معناسنه و طهر
 حیضک مقابله دخی اطلاق اولنور و صاحب مصادر طهر ضم طایله مصدر در دیشدر بو تقدیرجه جوهری
 تقلنه مخالف اولور التطهیر علی وزن التکریم پاک ایتک یقال طهره تا تطهیر التطهر فخیله و هانک ضمیمه و تشدید بوبله
 پاک اولمق یقال تطهرت بالماء و هم قوم یتطهرون ای ینزهن من الادناس الطاهر پاک یقال هور جل طاهر
 الثیاب ای منزله و امرأة طاهر من حیض و طاهرة من البجاسة و العیوب یعنی حیضدن طهارة صفة نسائ
 اولد و غیچون تاء تأنثه احتیاج اولماز الطهاری طانك فخی و الفک قصر یله پاک اولان نسنه ل طاهرک
 جمعی در علی خلاف القیاس کویا که طهراتی جمع اینشدر در طانك فخیله الطهور طانك فخیله شول شیدر که
 انوکله بر نسنه پاک قلمور فظور کی و سحور کی و و قود کی فظور فانک فخیله و طاء مهمله ایلله و ارج اچما غیچون
 احضار اولان طعام و سحور کذلک سحر اچون اولان طعام و و قود و اوک فخی و قافک ضمیمه آتش بقما غیچون
 احضار اولنان نسنه تو ترق معناسنه قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا المطهرة میمک فخی و طانك سكونی
 و هانک کذلک فخیله و المطهر میمک کسریله شول ات در که انوکله طهارة و لنور میمک فخی افسح در
 المطاهر میمک فخیله جمعی و بوسیدن سواکه مطهرة الفم دیدیلر الطایر قوش مرغ معناسنه و طایر انسان
 انسانک شول غلنه دیرلر که بو بننه لازم قلنش اوله الطیر طانك فخی و یانک سكونیله طایرک جمعی در

طنبور

طور

طهر

طیه

صاحبك جمعی صاحب اولدی غی کبی وقطرب ابتدی کاه اولور و طبر واحدی اطلاق اولنور و ابو عبیده دخی بویه
 روایت قلمشدر و قری فیکون طبر یا ذن الله و طبر یرمز قال معنایه ده کاه و رطبر دن مأخوذ در اسم اولمق
 اوزن و منه قولهم لا طبر الا طبر الله کما یقال لا امر الا امر الله ابن السکیت ابیدی طائر الله دیر طائرک دیر و طبر الله
 دخی دینر المطارة میمک فخیله قوشلری چوق یر بقال ارض مطارة اذاکانت کثیرة الطبر و یر طائرک کان علی رؤسهم
 الطبر دیر کای لمهابة اولان سکوت محله استعمال اولنور و بونک اصلی بودر که جن غراب دوه نک باشنه
 قونسه کنه سن دیو شر مکچون دوه باشن دیر تر غراب اوچسون دیو ذو المطارة میمک فخیله و طائرک
 اسیمدرو بیتر مطارة اغزی بیوک قیوید یرل یقال بتر مطارة اذاکانت واسعة الفم الطبر و ره طائرک فخی و یانک
 سکونی و رانک ضمیمه و الطبران فخیله اوچق بقال طار یطبر طبر و ره و طبرانا و طبر و ره خفته دخی
 دیر لر که ثقلک مقابلی در الاطارة همزه نک کسر بله اوچور مق والتطیر و المطایره تبعناه بقال اطارة غیره
 و طبره و طایره و یر طبرک ضروب امثالندن در بونی اوچور لوزمانده و خبرک کثرتی حینده هم فی شی لا یطیر
 غرابه دیر لر یعنی هم فی برکه و خصب و اطیرا غراب فهو مطار دخی دیر لر الطبره طائرک فخی و یا نک سکونیه
 خفت معنایه در طبر و ره کبی نته کم مروایتدی الطایر تانک فخی و یانک ضمیمه طاعلق تفرق معنایه
 یقال تطایر الشی اذ تفرق و تطایر اوزا مغه دخی دیر لر بقال تطایر الشی اذا طال و فی الحدیث خدا تطایر
 من شعرك الاستطارة همزه نک تانک کسر بله یا بلوب منتشر اولمق بقال استطار الفجر و غیره انشروا سبطیر
 الشی علی البناء للجهول ای طیر التطیر علی وزن التکریم رمز قال طوئق بقال تطیرت من الشی و بالشی الطیرة
 طائرک کسری و یانک فخیله عنیه و زنی اوزن اسم در یرمز قال طوئق معنایه و فی الحدیث انه کان یحب الفال
 و بکره الطیرة و قوله تعالی اطیرنا بک واصله تطیرنا فاد غمت التاء فی الطاء فاجتلبت الالف لیصح الابتداء بها
 المطیر میمک ضمیمه و یا نک فخی و تشدید بله تازه معنایه بقال عود مطیر ای مطری فالاول مقلوب من الثاني
 فصل الطاء الطیر طائرک کسری و همزه نک سکونیه دایمر ضمه معنایه الطوار طائرک ضمی و همزه نک فخیله
 و دخی مدبله جمعی دایمر معنایه و الطور و ضمیمه و الاطار همزه نک فخیله و طائرک سکونیه افعال و زنی اوزن
 كذلك جملة در المطارة میمک ضمی و همزه نک فخیله دایمر طوئق نقول طاءرت مطارة اذ اتخذت طاءرا الاطار
 همزه نک کسری و طائرک کسری و تشدید بله كذلك دایمر طوئق یقال طاءرت اولدی طاءرا پس بوافعال
 یا بندن ولور و بوند کلام اظلم ده اولان کلام کبی اولور که اظلم دخی اصلنده اظلم ایدی و بواوزن زیدروایتی در
 الطائر طائرک فخی و همزه نک سکونیه ناقه بی کندی ولدندن غیری و اید یاقق یقال طاءرت الناقه طاءرا
 اذا اعطفتها علی ولد غبرها و فی المثل الطعن یطأره ای یعطفه علی الصالح یعنی کوندر له دور تک صلحه مضطر
 قلور و بقال طاءرت الناقه ایضا اذا عطف علی البوی بعدی و لا بعدی و بواوک تشدید بله شول در یر لر که
 ایجن طولدر و ب دوه یاوریسی شکلنده ایدر لر تا کد ناقه انی ولدی صنوب سودی کسبیه الطوار طائرک
 فخی و همزه نک ضمی و مدبله شول ناقه در که ولدندن غیری ولدی یا قلمش اوله الطوار طائرک ضمی و همزه نک فخیله
 ناقه ذکر اولنان وجه اوزن ولدنه یا قلمق کاه اولور که طوار له صاج ابقلری صفتلور کوله یا قلمش اولد غندن
 اوترو ناقه ولدنه یا قلدخی کبی الطائر طائرک کسر بله ناقه یغماه ابله علاج ایتکد رو غماه غین معجه نک
 کسر بله شول بزر که ناقه نک ولدنه سور و ب ناقه نک بور ننه بغلر لر تا که غیری ولدی قو قو لدقه کندی
 ولدی رایحه سن الوب کندی ولدی صنه و فی حدیث ابن عمر رضی الله عنهما انه استثری ناقه قرأی بها
 تشریم الطائر فردها و تشریم تا بخر جراححت در الطائر طائرک ضمی و رانک فخیله بر طاءر که انوک کسکن

طائر

طرد

جانی

طرد

جانی وارد برحق کسکنی کبی الطائر طائرک کسری بله جمعی رطابله رطاب کبی و ربع ایلر باع کبی الطائر طائرک
 کسری بله كذلك جمعی در صرد له صردان کبی و صرد صداد مهله نک ضمی و راء مهله نک فخیله بر قوشک اسیمدرو کمر و ر
 انشدر المطارة میمک و طائرک فخیله ذکر اولنان کسکن طاشی چوق اولان یر الطائر طائرک فخی و رانک کسری و مدبله
 ایری یرک صفی در زمین درست معنایه الاطر همزه نک فخی و طائرک کسری بله جمعی رغیفله ارغفه و حزر بله
 احزه کبی و رغیف راء مهله و غین معجه ایلر بزوع ایتکد که اکا کرده دیر لر و حزر یز حاء مهله و زاین معجین ابله
 ایری یر دیر لر و الطائر طائرک ضمیمه كذلك طر یرک جمعی در حزر بله حران و رغیفله رغنن کبی الطائر طائرک ضمی
 و فانک سکونیه طر نون ناخن معنایه و یای باشنک کرش دو کوملندی یردن اوچور و راجحه طفر دیر لر و متبذل
 اولان کسینه یر دخی کلیل الطفر دیر لر و طفر کوزده بتن در یر دخی دیر لر داخته چشم معنایه الاطافار همزه نک
 فخی و طائرک سکونیه و الاطر همزه نک فخی و فانک ضمیمه و نسخه هر و یردن اطر بدلنه اطقو ز نقل اولنشد
 همزه نک ضمی و طائرک سکونیه و مختار الصحاح دخی مصر ح اولان بودر و الاطافیر همزه نک فخی و فانک
 کسری و مدبله بونلرک اوچی دخی طفرک جمعی در طر نقلر معنایه و اطافار کندنک یر یسنه دخی دیر لر و اوفق
 یلدن لر دخی دیر لر کواکب صغار معنایه الاطر همزه نک و فانک فخیله طر نون اوزن کسینه بقال ر جل اطر
 بین الطفر بالفحین اذ کان طویل الطفر کما یقال شعر اذ کان طویل الشعر و جوهر یر نک بوتعبیرندن فهم اولنان
 بودر که طفر فخیله طر نون اوزن معنایه اوله فوز معنایه اولدوغی کبی الطفرة فخیله بر یان در بدر که
 کوزده حاصل اولوب کوزی و ورانند یر و ن جانندن کوزک بیکارندن بتوب کوزک اقدن یا باب قراسنه یر شور
 ابو عبیدن بویه روایت اولنشد یر قال طفرت عینه تطفر طفران الباب الرابع الطفر فخیله مقصوده
 واصل اولمق فوز معنایه یر قال طفر بعدوه و طفره ایضا مثل حق و حقه و طفر کوزده ذکر اولنان در یر نک
 و اخفش ابیدی طفرت علیه دخی دیر لر طفرت بمعنایه و طفر رؤیت معنایه ده کلور بقال ما اطر نک
 عینی مندر زمان ای مارا نک و طفر دوز یر دخی دیر لر که اوت بتون الطفر طائرک فخی و فانک کسری بله طفر بونان
 کسینه الاطافار همزه نک کسری بله مظفر قلمق یر قال طفره الله بعدوه و التظفر علی وزن التکریم بمعناه یر قال طفره الله
 بعدوه و تظفر و تظفر المایه و الما مثلاً و میوه یر طر نون با تور مغه دخی دیر لر و تظفر اوت طر نون مقداری چقمغه
 دیر لر یر قال طفر النبت اذ اطلع مقدار الطفر المظفر میمک ضمی و فانک فخی و تشدید بله حربه دولت و نصرت
 صاحب اولان کسینه الاطافار همزه نک کسری و طائرک کسری و تشدید بله طر نون الشدر مک یر قال طفر
 رجل اذ اعلق طفره پس اطافار افعال و زنی اوزن در تاطایه قلب اولنوب داغام اولنشد و اطافار طفر بولغه
 دخی یر لطافار طائرک فخی و رانک کسری و زنی بناسیه یئنده یر شهرک ادبدر بقال من دخل طافار حرم یعنی شهر یمه
 داخل اولان بنی حیر لغن نکلم ایتکد کرک و بقال جزع طفاری و عود طفاری و جزع حیمک فخی و زاء معجه نک
 سکونی و عن مهله ابله شول بونجقدر که اقله و قرایله الاجه اولمان کوزی کاتشیه ایدر لر و عود عین
 مهله نک ضمی و مدبله معروف اغاچدر که انوک کله بخور اید نورل الطهر طائرک فخی و هانک سکونیه بطنک
 مقابلی در و منه قولهم لا تجعل حاجتی بظهر ای لا تفسد او طهر شول دوزله دیر لر که سفرده انلر له اجمال
 و ائقال ثقل اولنور یر قال بنو فلان مظهر و اذ کان لهم طهر ینقلون علیه کما یقال فخبون اذا کانوا اصحاب
 نجایب و نجیبه او کونلش اعلاد و یر دیر لر و طهر یاک توکنک قصه جانی نته کم قنات یلکنده
 ظاهر اولور و طهر صحرا ده اولان یوله دخی یر طر بقی البر معنایه و طهر شول کسینه لر در که حالت خربده
 قفادارک اولور لر و یقال هو نازل بین طهر یهم و طهر انیهم بفتح النون ای فی وسطهم و لا ثقل طهر انیهم

طرد

بکسر النون و آخر ابتدی عربک لقیته بین الظهر این دبد کبری بونک معناسی فی الیومین دیکدر یا خود
 فی الایام دیکدر و هم ابتدی بین الظهر بن دخی دیرلر ابو عیداحمد روایت میدی و کی اوزن الظهر طانک ضمیمه
 وهانک سکونیه زوالدن صکره اولان وقتدر ومنه صلاة الظهر الطهر طانک فخی وهانک کسری و مدیده
 اوبله اسپسی بقال اتته حد الطهیه و حین قام قائم الطیره ای وقت شدنها الطهر طانک فخی وهانک کسری
 و مدیده یاردم ایدی معین معناسنه ومنه قوله تعالى والملائكة بعد ذلك ظهیر وظهیر بوايت کریمه ده جمع
 اوانمادی زرافعیل وفعول کاه اولور که بونلرده مذکر و مؤنث و تشیه و جمع برابر اولورنته که خدای تعالی انا رسول
 رب العالمین بیور مشدر و ظهیر قوی معناسنه ده کور بقال بعیر ظهیر ای بین الظهارة اذ کان قویا و انا قه طهیره
 الطهر ی طانک کسری وهانک سکونیه و یانک تشدید یله شول دوه در که احتیاج اولدقده استعمال
 اولما غیچون صقلنه الظهاری طانک فخی و یانک تشدید یله جمع در لایمصر فزیرا واحدنه یاء نسبت
 ثابتدر و ظهیری شول نسنه بدخی دیرلر که انی و راء ظهردہ ترک ایدوب اوئش اوله سن ومنه قوله تعالى
 واتخذ قومه وراکم ظهیر یا الطهر طانک کسری وهانک سکونیه کذلک یاردم معناسنه بقال فلان ظهیر تی علی
 هذا الامر وانا ظهیرک علی هذا الامر ای عونک الظاهر هانک کسری یله باطنک مقابلی در الظاهرة مؤنثی شول
 کوزه دیرلر که مقله سی بیوک اوله و مقله میمک ضمیمه و قافک سکونیه کوزک اغیلہ قراسنک مجموعنه دیرلر
 و ظاهر زائل معناسنه ده کور بقال هذا المرطاهر عنک عار ای زائل ومنه قولهم ظهیر فلان بحاجتی ادا استخف بوا
 وجعلها بظهر کانه ازالها ولم يلتفت اليها وجعلها ظهیریه ای خلاف ظهیر و ظاهره دوه صوارمه ده
 اکادیرلر که دوه بی نصف نهاده صواده کتور لظواهر ظهیر نک جمع و ظواهره برده بتن نباتات دخی دیرلر
 يقال حاجت ظواهر الارض اذ ايسس بقلها یعنی نباتات قوریغه باشلسه بویله دیرلر و بوا صمی روایتی در
 و اصمی ابتدی ظواهر اشراف ارضه دخی اطلاق اولنور و قبیلہ قریش ظواهر دیرلر ظاهر مکده زول
 ابتدک یحون الطهره فختینله و اسبابی متاع بیت معناسنه و ظهیر قومه و اقر بایدده اطلاق اولنور بقال جاء
 فلان فی ظهیرته ای فی قومه و ناهضته و ناهضه نونله و ضاد معجه ایلہ بابا جانبدن اولان اقر باید دیرلر الظور
 فختینله کذلک ارقه اغریسنه دیرلر يقال ظهیر الرحلی یظهر ظهرا من الباب الرابع اذا اشتكى ظهیره الطهر
 طانک فخی وهانک کسری یله ارقه سی اغرین کسینه الطهر و فختینله برسنه اشکان اولم بقال ظهیر الشی ظهیرا
 من الباب الثالث اذا تبين وغلبه معناسنه ده کور تقول ظهیرت علی الرجل اذا غلبته و برسنه نک اوزرینه
 چقمعه دخی دیرلر تقول ظهیرت لیت اذا علوة الاظهار همزه نک کسری یله عالی قلمق معناسنه تقول اظهرت
 بفلان ای اعلیت به وغالب قلمق معناسنه ده کور يقال ظهیر الله تعالی علی عدوه و اظهار ظهیر و قتمنه داخل
 اولمغه دخی دیرلر يقال اظهرنا ی سرنا فی وقت الظهر المظاهرة میمک ضمیمه وهانک فخیله معاونت معناسنه
 و مظاهره بوزی استان و بریزی بریزه تطبیق اتمکه دخی دیرلر يقال ظهیر بین و بین ای طارق بینهما و طابق وزه ج
 زوجه سنه ظهرا بتمکه دخی دیرلر يقال ظاهر من امرأة اذا قال انت علی کطری قال الله تعالی والذین یطاهرون
 من سائهم التطاهر تانک فخی وهانک ضمیمه تعاون معناسنه و وظاهر ارقه ارقه یورمکه دخی دیرلر يقال تظاهر
 القوم ایضاً ابر و اکنه ولی کل احد ظهیر الی صاحبه الاستظهار همزه نک و تانک کسری یله استعانت
 معناسنه در يقال استظهر به ای استعان واستظهار خفظ معناسنه ده کور بقال استظهر الشی ای حفظه و قرأه
 ظاهر الظاهر طانک ضمیمه بیلکک اورتسنده اولان استخوانک ظهیر نه بندن ایشلین وق یلکی در که اول بیلکک
 قصه جانبی در الظهر ان طانک ضمیمه وهانک سکونیه بطنانک مقابلی در و بطنان بطنک ضمیمه بیلکک اوزون

جانبه دیرلر بقال رش سهمک نطهران ولا ترشه بیطنان و ظهران ظهرک جمع در بطنان بطنک جمع اولدوخی
 کی و فعلک جمع فعلان کور عبدالله عبدان کی الظهارة طانک کسری یله یوز بطنه نک مقابلی که بطنه استار دیک
 اولور الظاهر کذلک طانک کسری یله زوج زوجه سنه انت علی کظهر ای دیکک التطهیر علی وزن التکریم والتطهر
 فختینله وهانک ضمی و تشدید یله زوج زوجه سنه ظهرا بطنک بقال تطهر من امرأة و ظهیر من امرأة تطهیرا
 المظهر میمک ضمی وهانک فخی و تشدید یله ارقه سی قوی اولان کسینه شدید الطهر معناسنه المظهر میمک ضمی وهانک
 کسری و تشدید یله جالدن برکسنه نک اسمیدر و مظهر اوبله و قتمنه ایش ایشلینه دخی دیرلر اصمی روایتی
 بقال انا فلان مظهر ای فی وقت الطهیر اصمی ابتدی برکسنه ی مظهر دیواد و رد کبری بوسیدندر ابو عید
 ابتدی اصمیدن غیری انا فلان مظهر روایت قلمشدر در هانک تخفیفیه وجه دخی تخفیف ایلہ اولمقدور
 دبدی فصل العین العبره عینک کسری و یانک سکونیه سمدرا اعتباردن و عبره یکمسنه لره اعتبار اتمک
 الاعتبار اوکت الملق وانتقال اتمک يقال اعتبار فلان ای تعظ واعتبر الی جل ای انتقل العبره عینک فخیله
 برکسنه کوز یاشن دو کدکرتقول عبر الی جل یعبر عبر من الباب الرابع العابر کوز یاشی دوکن کسینه مذکره
 و مؤنثه اطلاق اولنور و کاه اولور کدکوز ده دخی اسناد اولنوب عبرت عینه دیرلر و عابری کخیبیه دخی دیرلر بقال
 رجل عابری سبیل ای مارا طریق الاستعبار همزه نک و تانک کسری یله کوز یاشی دوکک بقال استعبرت عینه
 اذا دعت العبران عینک فخی و یانک سکونیه کوز یاشی دوکن کسینه باکی معناسنه العبره فختینله کوزده و ان
 حرارت در که اکاغلق ترتیب اولور العبر عینک ضمی و یانک سکونیه بمعناه بقال لامه العبر والعبر و رای فلان
 عبر عینه و عبر جانب معناسنه ده کور يقال هذا عبر النهر ای شطه و جانبه و بخصوصه دوام اوزن اولمغه
 دخی دیرلر يقال حمل عبر اسفار و جمال عبر اسفار و اناقة عبر اسفار یسنوی فیہ الواحد والجمع و مؤنث مثل
 الفلک ای لایزال یسافر علیها و کذلک عبر اسفار بالکسر و عبر کذلک ضمیمه کثر معناسنه کور ابو عید اصمیدن
 روایت ابتدی کوزن العبر عینک ضمی و یانک سکونی و یانک تشدید یله شول سمدرا غایجی در کدکرتکارلرنده
 بتوب انه بویوب یلنور العبر عینک کسری و یانک سکونی و یانک تشدید یله والعبر ای عینک کذلک
 کسری و یانک سکونیه و یانک نوندن صکره تشدید یهود طائفه سنک لغی در العبر عینک فخی و یانک
 ضمیمه شعر بین دیکله معروف بلد زکری که اول جوزانک خلقند در اکعبور دبدیلر زاجر ده بنی که کشاندن
 مهر و ابد المعبور میمک کسری و عینک سکونیه شول نسنه در که انوک اوزرندن کیلور کرک قنطرم اولسون
 کرک کی اوسون قن کیلری برینه بغلیوب کویری یلسر و ابو عید ابتدی معبر شول مرکب در که انوک اوزرندن
 عبور اولنور یعنی طاشله انجمن ترکیب اولنندر العبور ضمیمه والعبر عینک فخی و یانک سکونیه کچک کرک
 صودن کچک ولسون کرک غیر بدن اوسون اصمی ابتدی عبرت الکتاب عبره عبر ایدرلر قن سن ای کند و نفسکده
 تفکر ایدوب رفع صوت اتمسک العبارة عینک کسری یله دوش یورمق تعبیر معناسنه تقول عبرت الرویا
 عبرها عبارة اذا فسرها قال الله تعالی ان کنتم للرویا تعبیرون فعل بالذات متعدی ایکن لامه استعمال اولندی
 تقویت علی ایچون نتمه ان کنت للمال جامعادیرلر العبارة بطنک کسری یله استعالی جائز اولن اغت يقال لغة عابره ای
 جائزه الاستعمال الاعبار همزه نک کسری یله قیونی بریل ترک ایدوب قرقامق يقال عبرت الغم اذا ترکتها عامما
 لا تجزها المعبره میمک ضمی و یانک فخیله قرقامش قوی بون بقال عبرت الشاة فی معبره و معبر سنت اولنمان
 اوغلان دخی دیرلر بقال غلام معبر اذا لم یجتن وجاریه معبره اذا لم یخفض و خفص خاء معجه و ضاد معجه ایلہ

ابله نسا طافه سن سنت ایتکدرو بلی قرقابوب بلی وافر اولان اوقه دخی دیرلر بقال سهم معبرای موفر
 الریش التبعیر علی وزن التکریم دوش یورمق تقول عبیره ال ویا تعبیر اذ افسر نه او برکسنه دن خبر ورمکه دخی
 دیرلر تقول عبرت عن فلان اذ انکلمت عنه وبقال اللسان یعبر عما فی الضمیر ای بخبر عنه و تعبیر بمقدار الخدی
 ایا ویا وکورد کد نصیحه بریره جمع ایدوب وزن ایتکه دخی دیرلر الاستعبار همزه نك وتانك کسر بله برکسنه یه دوشی
 تقر ایدوب تعبیرین طلب ایتک یقال استعبرت فلانا لویای ای قصصتها علیه لیعبیرها العبیر عینک فخی
 و بانك کسری و مد بله بریحه اجزاد رکذ عفرانه جمع ایدرلر اصمیدن بویله روایت ولندی و ابو عبیدایتدی عبیر
 عند العرب یالکز عفرانه اطلاق اولنور و فی الحدیث ان یخز احد اکن ان یخز تو متین ثم یطعهما بعیدر او زعفران
 و بوحدیث شریفه دلالت واردر یالکز زعفرانه عبیر اطلاق اولنماد غنه و توم تانك ضمیمه بیض معناسنه در
 العبور ان عینک فخی و بانك و تانك کذلک فخیله و ما یبینه و اوک سکونیه بر خوب رایحه لواوتک اسمیدر
 و بونه دور لغت واردر یری ذکر اولنان و یری دخی عبور ان در عینک و بانك فخیله و تانك ضمیمه و یری دخی
 عبیر اندر عینک فخی و بانك کسری و مد بله و تانك دخی فخیله و یری دخی عبیر ان در تانك ضمیمه العیسور
 عینک ضمی و بانك سکونی و سبک دخی ضمیمه و مد بله شول ناقه در که سریع اوله العبقر عینک و قافک فخی
 و ما یبینه بانك سکونیه بر یری در که عرب طائفه سی فی موضع حن در دیوز عم ایدرلر اکباء هر نسنه که انوک
 حدائقه و صنعتیه یا خود قوتنه عجب اولسه اکاسبت ایدرلر العبقری عینک فخی و بانك سکونی و اخر نه بانك
 تشدید بیه مصنف نسنه بونه واحدله جمع برابر اولور العبقریه مؤنثی یقال ثیاب عبقریه و فی الحدیث نه کان
 یسجد علی عبقری یعنی شول بساط او زن سجده ایدردی که انده الوان مختلفه و نقوش متنوعه و ایدر ی و یقال
 هذا ظم عبقری ای عجیب و قوی معناسنه ده کلور یقال هذا عبقری قوم للرجل القوی و فی الحدیث فلم ار عبقریا
 یقری فریه پس خدای تعالی طافه عرب خطاب ایدوب ایتدی عبقری حسان بعضلر عبقری قراءت
 ایتدی کندی قتلر نه متعارف اولان اغتله و لکن بوخطادر ز را منسوب نسبتی او زن جمع اولنماد العبقره
 عینک فخی و بانك سکونیه در حرجه و زنی او زن یلدن متی یقال عبقر السراب اذ انلا لا و سراب سین مهمله
 ابله شول نسنه در که اسی هواده بریلر ده صوکی کوزینور العبقر فخیله و قافک ضمیمه و رانك تشدید بیه
 اصلی عبقر در بعض اشعار ده ضرورت وزن ایچون یا تحریک اولنق لازم کلدکه قاف مضموم قلندی تاکه مثلی
 کلین بنا او زن اولیه پس الحاق اولندی شول بنایکه مثله وارد اولمشدر که اول عر بلرک ایدر نه عبقر دبدکار بدر
 و حبه قردخی روایت اولنور کویا که بونلر اصلنده ایکی کله ایدی رکه قلندی زیر ابو عمر و بن العلاء ایدر نه عبقر
 روایت قلور که عب شول ضغوقدر که حب غامله نازل اولور یعنی طلوا یله نازل اولور پس عین حادن مبدل
 اولور و قرقافک ضمیمه صغوق معناسنه در بدکی العبهر عینک فخی و بانك سکونیه جعفر و زنی او زن در یسنه
 طلوا اولان کسنه بقال رجل عبهر ای متلی الجسم و امرأه عبهر و عبهره و یا یل قبضه سی طلوا اولمغه دخی دیرلر بقال
 قوس عبهری اذ کان متلی الجسم و عجم عین مهمله ابله و سین مهمله ایله یای قبضه سنه دیرلر العتر عینک
 کسری و تانك سکونیه اصل معناسنه در و فی المثل عادت لعترها لبس و لبس سین مهمله ابله بر جارینك اسمیدر
 و بو مثل ضرب اولنور شول کسنه حقه که ترک اندکی خلقة عودت ایلیه و عتر کذلک براوند که انوکله دوا
 اولنور مرزنجوش کی مرزنجوش بر خوب اولندر بعضیلر چیکدم چیکدی در دیشلار و فی الحدیث لا بأس للمحرم
 ان یتداوی بالسنا و العتر و ابو عبید ایتدی عتر کوچک اغچلر در و عتر شول قیونده دخی دیرلر که طایفه عربدن
 مشرک اولان کسنه لر جب اینه ای الهلری ایچون بوغازلر العتیره بعناه مثل ذیچ و ذبیحه یقال عتر الرجل یعتر عترا

عبور

عبس

عبقر

عبهر

عتر

بالفتح

بالفتح من الباب الثاني اذ اذبح العتیره و یقال هذه ايام ترحيب و تعترای یعنی رجب اینه قربان ایتک زمانیدر العترة
 عینک کسری و تانك سکونیه عترک واحدی و عتره شول قلا دیده دیرلر که مسکله و خوب رایحه اونسنه لرله
 یوغر لر و عتره نسله و یقین خصمه و قومه دخی اطلاق اولنور یقال هم عترة الرجل ای نسله و رهطه الادنون
 و عتره دیشک کسکنه دخی دیرلر و نسج جوهر یله که عترة الانسانکه واقع اولمشدر ظاهر بودر که نصیص
 کتابدر عترة الانسان کر کدر سبک تقدیمه و عترة بل دمور بیک او زربنه قود قلی رقری اغاجه دیرلر که بیاله
 یقازن کسنه انوک اوزر بینه یا غن بصغله قرق العتر عینک فخی و تانك سکونیه رجب اینه قربان کسمک نته کم مرو
 ایتدی و عتر کوندر دترمکه دخی دیرلر بقال عتر المرح یعتر عترا من الباب الثاني ایضا اذ اضطرب و اهتز العتران
 فختینله کذلک کوندر دترمک معناسنه یقال عتر المرح عتر المرحه عینک فخی و تانك سکونیه طایف زلت
 معناسنه العثار عینک کسر بله کذلک طایف معناسنه بقال عتر فی ثوبیه عثار اوات ضرور چمکه دخی دیرلر
 بقال عتر بفرسه فسقط یعنی اتی سور چدی و اول دخی یقلدی العثر عینک فخی و تانك سکونیه هر نسنه یی
 طویق و بانك العثر و ختمیه بمعناه یقال عثر یعثر عثر او عثر و ای اطعم علیه الا عثار همزه نك کسر بله و عینک
 سکونیه بلدر مک مطلع قلی معناسنه یقال عثره علیه غیره و منه قوله تعالی و کذلک اعثرنا علیهم الثعثر فختینله
 و تانك ضمی و تشدید بیه دل سو بلر کن صر مشوب صریق یقال تعثر لسانه اذ اناعثم العاثر علی وزن الکافور
 شول چقور در که ارسلان و سائر جانور صیدا یتکچون قازرلر و قن برکسنه بر ورطه یه دوشسه وقع
 فی عاثر شد دیرلر و عافور شره دیرلر فایله یا لغت مستقله اوله یا خود دلشغه اوله یعنی بعض لسانه لکت اولما غن
 اوله و اصمعی ایتدی لغت منه عاثر ایدرلر لغت منه شده دیک محله و وقع القوم فی عاثر شد دیرلر فی شده
 دیک محله العثر عینک کسری و تانك سکونی و بانك فخیله توز غبار معناسنه و عثر دیرلر عینک فخیله زرا کلام
 عربیه فعیل و زنی یوقدر ضیهدن غیری و ضیهد مصنوع در لغت اصلیه دکادر و معناسی شد بد و صلب
 دیکدر العثر عینک فخی و بانك سکونی و تانك فخیله غیبه و زنی او زن اتر معناسنه در بقال مارا یت لهم اتر
 و لا عثره عینک فخی و تانك سکونیه یی و لا یبینه بر شهرک ایدرلر عینک فخی و تانك تشدید بیه و فخیله بر
 موضعک اسمیدر العثری فختینله و اخر نه بانك تشدید بیه شول اکن در که انی بغمور صوبندن غیری نسنه
 صور من العثره عینک ضمی و حیمک سکونیه شول دو کومدر که اغچه یا خود جسدده اولان عروق اولور عجره کذلک
 عینک ضمی و حیمک سکونیه ر جالدن برکسنه نك ایدرلر و کعب عجره صحابه دن در رضی الله تعالی عنهم انجرة عینک
 کسری و حیمک سکونیه بر جنس د و لبند کیمکدر بقال فلان حسن العجره العجره فختینله حجه و ارتفاعه دیرلر الاعجر
 همزه نك و حیمک فخیله قرنی بیوک کسنه یقال رجل اعجری بین العجره عظیم البطن و کبسه طموا اولمغه دخی دیرلر
 یقال همیان اعجری متلی و فرموده معناسنه دخی کلور بقال فحل اعجری فخم العجره فختینله انلنوب سزا اولمغه دیرلر
 بقال عجر الرجل بعجر عجر من الباب الرابع ای غلط و سن العجر عینک فخی و حیمک کسر بله و العجر عینک فخی و حیمک ضمیمه
 قان ایتک معناسنه در یقال و طیف عجر و عجر بکسر الجیم و ضمها ای غلیظ التجر فختینله و حیمک ضمی و تشدید بیه
 قان بیوک اولمق العجر میمک کسر بله و حیمک فخیله شول نسنه در که نسا طافه سی با مثلر بینه بغلر مندیل
 معناسنه الاعجار همزه نك و تانك کسر بله عورة باشن بغلق و اعجار باشه د و لبند صار غغه دخی دیرلر العجر عینک
 فخی و حیمک سکونیه ات قویر غن کیر و سنه او زتق سکر در کن اند نصیحه سر عتله سکر که اطلاق اولندی یقال
 مر الفرس بعجر عجر اذا مر اسر بعوا عجر قلی بغلغه دخی دیرلر بقال عجر علیه بالسيف ای شد علیه و وین بوککه دخی
 دیرلر یقال عجر عنقه بعجرها عجر من الباب الثاني ای ثناها العجران فختینله دوه یینوب بر جابه توجه ایتک استد که

عثر

عجر

عجبر

عذر

دوه کندی او کورلری جانبته چکنوب رجوع ایتمک یقال عجز به بعیره عجزا کانه ارادان برکب به و حوا فر جمع به
 قبل الافه و اهله مثل عکر به و الاف همز مک ضمی و لامک تشدید بدله ما لوفلر معناسنه در العجرة عینک
 و حیمک فتحی و ماینه نده نونک سکونیه طوداغی او زدوب دورمک یقال عجز الرجل اذ آمد شفلیه و قاجهما
 و دیشلر درکه عجزه طوطقه استعمال اولنورنته کم زنجره زاء معجه و نون و حیمله پرمقه استعمال اولنور
 العجیر عینک فتحی و حیمک کسری و مدیده عورنله جماعه قدرتی اولین کسنه و زلی معجه ابله دخی لغت در العجورة
 عینک ضمی و نونک سکونیه و حیمک کذلک ضمی و مدیده سبشه قانی غلاف قاره معناسنه الاعتذار همز مک
 و تانک کسر بله کاهدن عذر دیمک و اعتذر رجل الی ابرهیم النخعی فقال له قد عذرتک غیر معتذر ان المعاذیر
 یشوبها الکذب یعنی برکسنه ابرهیم نخعی رضی الله عنه اعتذار ایتدکله برسنی بغیر اعتذار معذور طوترز زرا
 اعتذار کذبدن خالی اولماز دیدی و اعتذار عذر مقبول و لغه دخی دیرلر یقال اعتذرای صار ذاعذر و اعتذار اثر
 دار محو و لغه ده دیرلر دروس معناسنه و بکرک بکارتن زاله اینه که دخی دیرلر اقتضا معناسنه العذر عینک
 فتحی و ذالک کسری و مدیده عذر قبول بدن کسنه و منه قولهم عذیرک من فلان ای هلم من بعذرک منه بل یلومه
 و لایلومک یعنی شول کسنه و ارکه خصمکی لوم ایدوب سنی معذور طوته و عذیر شول حالته دیرلر که کشی ان
 طلب ایدر عذرو بهانه ایدر نکچون العذرة عینک ضمی و ذالک سکونیه بونغاز اغریسی درکه قانندن اولور و اول
 قان جمع اولان یره دخی عذن دیرلر که اول دلچک دبد کبری عضوه قریب اولان یردرو عذن شول قاردر که
 اذلک اموزنده بتر شوبله کاته بنن کسنه اکا یا پشردخی بنرو صاحب صراح بو مقامک عذن موی پشانی اسب
 دبد کی سهودر زرا جوهری ماعلی المنسج من الشعر دیشدر منسج خود او موزدرالن دکلدر العذر عینک
 ضمی و ذالک فتحیه جمعی و اصمعی ایتدی عذن بر بلوک صاحبه دیرلر و عذن ینده بر قبیله ادی درو عذن شول اوفق
 بلند زلر درکه کهکشانک و اخرنده اولور که اول بش بلند زدر و عذن بکارت دخی دیرلر العذر عینک فتحی و ذالک
 سکونیه و الفک مدیده بکر اولان قزه دیرلر العذاری عینک فتحی و الفک قصر بله و العذراوات کذلک عینک فتحی
 و ذالک سکونیه جمعی ننه کم محاری ده ذکر اولندی ابو عذر عینک ضمی و ذالک سکونیه بکرک بکارتن زابل قلن
 کسنه یقال فلان ابو عذر ها اذ کان هو الذی فترعها و اقتضها و فترع فائله و عین مهمله ابله و اقتضا ض قافله
 و ضاد معجه ابله فزلق الموقدر ذی عذر بمعناه یقال مانت بنی عذر هذا الکلام ای است یا ول من اقتضه العذرة
 عینک فتحی و ذالک کسر بله او اوکی فناء دار معناسنه و فناء دار عذن دبد کله ینه باعث بودر که اکثر یا عذر بی یعنی
 نجاسنی انه القابدر العذر عینک ضمی و ذالک سکونیه و العذر ضمتینله معذور طوطق یقال عذرة فیما صنع
 اعدن عذرا و عذرا من الباب الثانی و عذیرک جمعی دخی کلور و عذیر شول حالته دیرلر که نکله عذر و بهانه
 اولوغسی مراد اولورنته کم مرورا ایتدی المعذرة میمک فتحی و عینک سکونیه و ذالک کسر بله اسم در عذر
 معناسنه و العذری عینک ضمی و ذالک سکونی و الفک قصر یله کذلک اسمدر معذرت معناسنه العذرة
 کذلک عینک کسری و ذالک سکونیه بومعنا یدر رکه و جلسه کی المعاذیر میمک فتحی و ذالک کسری و مدیده
 معذرتک جمعی قال مجاهد فی قوله تعالی بل الانسان علی نفسه بصیرة ولوالقی معاذیر ای ولوجادل عنها یعنی
 ولوجادل فی حق نفسه العذر عینک کسر یله طوارک یوزنه اولان یولار باشلی و رجاله دخی عذر
 شول قله دیرلر که عذر موضعنه بتر یعنی بوزک کارنده بتر و عذر شول داغه دیرلر که طوارک یوزنه یولار
 باشلی طوردغی رده اوله و فساد و ضلالتله ازغن اولان کسنه ینه خلع عذر دیرلر و عذارین که صیغه
 تشبیه اوزره ذی الرمة کقولنده واقع اولمشدر ایکی طاعدن عبارت در که اوزون طاغدر و بعضلر

طریقلردن

طریقلردن عبارت در دیش العذر عینک فتحی و ذالک سکونیه طواره یولار و رمق یقال عذرت الفرس
 بالعدار عذره و اعدن من الباب الاول والثانی اذ شدت عذره و عذرت سنت اینه که دخی دیرلر یقال عذرا الغلام اذا
 ختنه و ابو عبید ایتدی و غلانه و فزده استعمال اولنور یقال عذرت الغلام و الجاریه اعدرهما عذرا من الباب
 الثانی اذ ختنتهما و اما جاریه ده خفض استعمالی اکثر در خاء معجه و ضاد معجه ابله یقال خفضت الجاریه و عذر
 بوغاز اغریسن دیرلر که دخی دیرلر یقال عذره الله فعذرای هاج به و جمع الخلق من الدم و بو عذرندن ما خودر
 عینک غیمله و عذریب چوق و لغه دخی دیرلر یقال عذرا فلان ای کثرت عمو به الا عذار همز مک کسر بله بمعناه
 یقال عذرت و عذار سنت اینه که دخی دیرلر یقال عذرت الغلام و الجاریه والا کثرت خفضت الجاریه علی مامر و عذار
 صاحب عیب و لغه دخی دیرلر و فی الحدیث ان بهایک الناس حتی یعذروا و انفسهم ای نکثرتنوبهم و عیوبهم
 و ابو عبید ایتدی عذار عذرندن در یعنی انلر عقوبته مستحق اولورلر بر مرینه ده که انلر عقاب بدن معذور اولور
 و عذار اثر جرح ایتله ترک اینه که ده دیرلر یقال عذریب ای ترک معاذ راو بر خصوصه جد و اهتنام اینه که دخی دیرلر
 یقال عذریب الامر ای بالغ فیه و هلاک قریب و لغه ده دیرلر یقال ضرب فلان فاعذرای شرف علی الهلاک و عذار
 مهملات چوق و لغه دخی دیرلر یقال عذرت الدار ای کثرت فیه العذرة و صاحب عذرا و لغه ده دیرلر یقال عذر
 الرجل اذ صار ذاعذره فی المثل عذر من اعدر و عذار عذر قبول اینه که ده دیرلر و عذار سنت و کندن اولان طعامه
 دخی دیرلر التعذیر علی وزن التکریم بر خصوصه تقصیر اینه که و نجاسته بولشدر مرغه دخی دیرلر یقال عذره
 تعذیر ای اطخه بالعذرة و عذرا اینه که دخی دیرلر قال الله تعالی و المعذرون من الاعراب تشدید یله و تخفیف یله
 قراءت اولمشدر و اما تشدید یله اولان کاه اولور که عذرند محق اولور و کاه اولور غیر محق اولور محق اولوچق معتذر
 معناسنه اولور تا ذالک قلب و لنوب داغام اولند قله حرکتی ماقبلنه و بر مکتله ننه کم تخصمون ده اولمشدر خا نک
 فتحیه و عینک کسری دخی جائز در اجتماع ساکنین دن او ترو و ضمی دخی جایز در میمه تابع قلوبن و اما محق اولما محق
 معذرا و اور مفعول هزنی و وزن زرا مرض و مقصود در اعتذاری بغیر عذرا و لما عین و بن عباس رضی الله عنها و جاء
 المعذرون قراءت ایدر دی تخفیف یله و ایدر دی والله هکذا اثرات عذرندن و هم ایدر دی لعن الله المعذرين کویا
 که معذرت تشدید یله لعله عذر ظهار ایدر ندر دیرلر و طوان داغ او و ب علامت قلمغه دخی دیرلر یقال عذره عین
 بعیرک ای سمه بغیر سمه بعیری لتعارف ایلما العاذر ذالک کسر بله یا ان اثری در الجرح معناسنه و عاذراستخاضه
 طمرینه دخی دیرلر عرق الاستخاضه دبد کبری کی عاذل معناسنه ده دیرلر یا لغت یا لشعه اوله یعنی افت لسان اوله
 العذرة کذلک اثر جرح دروسنت و کندن بشن طعامه دخی دیرلر العاذر و علی وزن الکافور شرم معناسنه در که خیرک
 مقابلیدر اصمعی رواینده یقال لقیتم منه عاذرا و ای شرا و بو عاذر ده لغتند یا خود لشتند یعنی افت لساندر
 و عاذرون داغه دخی دیرلر خط که کی طوان اوررلر العواذیر عینک فتحی و ذالک کسری مدیده جمعی التعذر فتحیه و ذالک
 ضمی و تشدید یله بر سنه مشکل و لقی یقال تعذر علیه الامر اذ تعسر و تعذر مهلاته بولشمرغه ده دیرلر عذرت دن
 مشتق اولما غله یقال تعذر یعنی نلطخ و تعذر اعتذار اینه که ده دیرلر یقال تعذر بعنا اعتذر و احتج انفسه و رسم
 یقلوب مندرس اولمغه دخی دیرلر یقال تعذر الرسم ای درس المعذر میمک ضمی و ذالک کسری
 و تخفیف یله شول کسنه در که انوک عذری اوله و بومعیندن ابن عباس و جاء المعذرون قراءت
 ایتدی ذالک کسری و تخفیف یله و مشدده اولان وجه ثانی بیان اولندی که اول معذر معتذر
 معناسنه اولمقدر اصلنه معتذر اولما غله المعذر میمک ضمی و ذالک فتحی و تشدید یله یولاری
 که طوارک یوزینک ایکی جانبته در العذرة فتحیه و و اوک ضمی و تشدید یله یرمز خو بی کسنه

عذفر

عر

سبی الخلق معنای عذاف عینک ضمی وفانک کسر بله عظیم وشدید اولان دوه بقال جل عذافر العذافرة مؤنث بقال ناقه عذافرة عذافر كذلك عینک ضمی وفانک کسر بله برجلک اسمیدر وارسلانه دخی عذافر دیرل العر عینک فخی ورائک تشدید بله او یوزد بد کری مرصدر جرب معنای سنه تقول منه عرت الابل تعمر من الباب الثاني وعر برکسنه برمزلق ارشدر مکده دخی دیرل بقال هو یعر قومه ای بدخل علیهم مکر وها بلطخهم برعری کوره لکه دخی دیرل القاء سر جین معنای سنه بقال عراضه یعرهای سمد ها وسمید سین دال مهملتین بله یری کوره لکه دیرل التعر بر علی وزن التکریم كذلك یری کوره ملک العارة او یوز اولان دوه الاعر همزه نك وعینک فخیله والعار بونلرک انکسی دخی او یوز اولان طوار معنای سنه در ابو عبید ره انکه بقال جل اعر و عاری جرب العر عینک ضمیله شول فرجه لر در که دوه نك دود قلر نه وایا قلر نه جقر قوبا کی واندن صاری صو اقرار پس دوه لرک صحیح اولنلری داغلنور تا که مریض اولنلرک مرضی انلره دخی سرابت انیله بقال عرت الابل علی صیغه المجهول نته کم نابغه بوشعر نه اشارت ابتدی فحملتتی ذنب مر کدی العریکوی غیره وهوراتع ابن در بد ابتدی هر کم عری فخیله روابت قلدی اول غلط ابتدی زیرا فخیله اولان جرب معنای سنه در حرب خود داغلنر وقوبا قافک ضمیله ترکی دبد کری نسنه در که بدنه جقر یا بلور واکا غریار بله علاج ابلرل المعروره میمک فخی ورائک ضمی ومدبله ذکر اولنان مرضه مبتلا اولان دوه العرة عینک ضمی ورائک تشدید بله جنون یقال به عره وهو ما اعتراه من الجنون وعره دوه نجاسنه دخی دیرل طوار ترسنه وهو حوش نجسنه دخی دبد کری کی عره قوش نجاست القا انکه دخی دیرل بقال عر الطائر یعر عره سلخ وعره كذلك نجاستلو معنای سنه ده کاور العارور علی وزن الکافور كذلك نجاستلو معنای سنه والعاروره بمعناه ایضا الاعرار نجاستلو اولق بقال اعرت الدار فی بعض النسخ اعرت الدابة المعرة میمک وعینک فخیله کنه اثم معنای سنه الاستعرار همزه نك ورائک کسری وسینک سکونیه برنسنه یا بلق بقال استعمرهم الحرب ای فشا فیهم العر عینک فخیله او کوز کوزی دبد کری چیچک نباتات بردن در طیب الایحه در واکا طیبیلر بهار دیرل العر عینک کسریله دوه قوشی او تکه دیرل بقال عار الطایم یعار عر او هو صوتو بعضیلر ثلاثیدن دخی کاور دبدیلر بقال عر الطایم یعار عر عر عینک فخی وراه ثانیه نك کسری اوزن بناسیله بر صغیرک اسمی در وفی المثل بایت عرار بکحل وعرار وکل کافک فخی وحاء مهمله نك سکونیه ابکی صغیر در که بری بر بله طوة شوب انکسی دخی هلاک اولمشدره بومثل ابکی نسنه بری بر بله بر اولدی دیک محله استعبال اولنور و بایت بوا دن در سوا معنای سنه العرارة عینک فخیله بدخوا اولق سوء خلق معنای سنه ورائک دخی اسمیدر واولولغه دخی دیرل بقال هو عرارة خیرای فی اصل خیر وعرارة شدت معنای سنه دخی کلور اصمعی روایتند التعار تانک فخی بله او یخودن سحره یوب چاغر مق بقال تعار الرجل من الليل اذهب من نومهم مع صوة العر عینک فخی ورائک سکونیه سرو اغاجی بر موضعک دخی اسمیدر العر عره علی وزن الرزلة بر او یوند که او غلا یخقلر او بر و شیشه نك اغر نه اولان قیاغن جقر مغه دخی دیرل بقال عرت رأس القارورة اذا استخرجت صماها و عرض حاجت انکه دخی دیرل بقال عرت بک حاجتی انزلتها عر عر عینک فخیله ورائک کسری اوزن بناسیله كذلك ذکر اولنان او یونک اسمیدر کسر اوزن بنا اولندی عره دن معدول واد غیچون قرقار کی قرقره دن معدولدر وعر عر او دوه چاغر مغه ده دیرل نته کم بوشعر ده واقع اولمشدر بدعو ولیدهم بهار عار قن صبی او بناغه اقران و امثال بولسه وازن قالدروب عر عار دیو چاغر تا که انوک اوزن ایشدنلرک هر بری چقوب اولیونی او بنیه لر العر عره عینک ضمی ورائک سکونیه ققمه وزنی اوزن طاغک دپی اعلا ی جبل معنای سنه و دوه اور کجمنک یوکسک یری و بورنک دخی

یوکسک

عز

عسر

یوکسک یرینه عر عره لانف دیرل وخلق یرمز لغنه دخی دیرل بقال رکب عر عره اذا ساء خلقه کما یقال رکب رأسه المعرار میمک کسریله وعینک سکونیه شول خر ما اغاجیدر که یخشن یرمز بتوروب الخ خر ماسی اوله العریر عینک فخی ورائک کسری ومدبله شول حد بشدر که غریب اوله وحدیث غریب اکادیرل که اولر سوله متصل اوله ولکن راویسی یا تا بعیندن یا اتباع تا بعیندن اوله الاعر همزه نك وعینک فخیله شول دوه در که انوک اور کی اولیه تقول منه اعر الله البعیر المعتر میمک ضمی وعینک سکونیه شول کسنه در که احتیاج کو ستره و برنسنه طلب ایتیه العر عر عینک ابتداده ضمی و بعد کسری بله سیمز ملحم معنای سنه بقال جزه ر عر ارای سیمینه و جزور جیمک فخیله وزاء معجه نك ضمیله بوغاز لغیچون اولان دوه و بر موضعک دخی اسمیدر العر ارای عینک كذلك ضمیله و اخر نه یانک تشدید بله شول طوز در که موضع مذکور بنسوب اولور بقال ملح عر ارای و عر ارا لوی دخی دیرل سید معنای سنه العر ارای عینک اولک فخیله جمعی و عر ارا دوه اور کجمنک اطرافنه دخی دیرل التعر بر اولولق تعظیم وتوقیر معنای سنه وتعز یرتا دیمه دخی دیرل بوسیدن شول ضرب که حد شریعین ادنا اوله اکاتعز یر دیرل وتعز یر طوان یوک اور مغه دخی دیرل بقال عزرت الحار اذا اوقرت العیزار عینک فخی و یانک سکونیه براغا جک اسمیدر و ابو العیزار بر یونی اوزن قوشک کنی در که اکثر یاز اولان صولار ده اولور واکا سیطر دخی دیرل عریر عینک ضمی ورائک فخیله اسماء رجالدن در و منصرف اولور و خفتندن او ترا کر چه اسم اعجمی در نوح کی ولوط کی زرا عرک تصغیر بدر و عر خود ساکن الوسطدر العسر عینک ضمی وسینک سکونیه یسر ک مقابلی در عیسی بن مرایتدی هر اسم که اوج حرف اه زه اولوب اولی مضوم ووسطی ساکن اولسه عرب طایفه سندن بعضی انی ثقل ابدا وب وسطن مضوم ابلر و بعضی تخفیف ابدا وب وسطن ساکن ابلر عسر و عسر دیرل سینک سکونیه و ضمیله ورحم ورحم ورحم دیرل كذلك سکونیه ورحم حاء مهمله بله رحمت معنای سنه در یقال عسر الامر یعسر من الباب الخامس عسرافه و عسیر العسیر عینک فخی وسینک کسری ومدبله مشکل نسنه العسر عینک فخی وسینک کسری بله یچار ز اولوب استعسانده اکتمک لازم کلن ایش بقال عسر علیه الامر یعسر عسر امن الباب الرابع اذا التأت والتأت ثاء مثلثه بله اکتمک معنای سنه در و عسر شول ناقه یه دخی دیرل که باش بلیه العسر فخیله عورنک لغو غر می صر یلنق معنای سنه بقال عسرت لمرأة اذا عسر ولادتها العسران فخیله كذلك دوه قور غن قالد رمق بقال عسرت النافق بذبها عسرا نامثل ضرب یضرب ضربا اذا اسالت بر و شول شین معجه بله قالد رمق معنای سنه در العسر عینک فخی وسینک سکونیه عسرت حالند دین طلب ایتیمک و بر کسنه یه صول جانبندن کلامه دخی دیرل بقال عسری فلان ای جاء علی یساری الاعسر همزه نك فخیله صولاق اولان کسنه که هر نه ایشلر سه صول الیه ایشلر و اعسر شول کو کر جنه دیرل که قناد ینک صول جانبندن یا ضی اوله اعسر یسر همزه نك وسینلرک و یانک فخیله ابکی الیه ایشلین کسنه بقال لر جل اعسر یسر ولا نقل اعسر یسر و کان عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اعسر یسر الاعسر عینک فخی وسینک سکونی والفک مدبله شول طوشخیل دی که معروف قوشدر که صول جانبینک بلیکی جوق اوله صاغ جانبنه نسبت وهم عسراء شول طوشخیل دیرل که قناد ینک اوجندن اولان بلمکری اق اوله الاعسار همزه نك کسری وعینک سکونیه بر کسنه نك الی طاوا اولوب فقیر اولق المعاصرة میمک ضمی وسینک فخیله میاسره نك مقابلیدر بر قاج کسنه بله صر یلشوب حتملشک التماسر تبا سرک مقابلیدر بر قاج کسنه بری بر بله صر یلشوق معنای سنه المعسور میمک فخی وعینک سکونیه مبسورک مقابلی در بوا یکسی دخی مصدر لر در اما سیمو یرایتدی بونلر صفتلر در زرا سیمو یرقندن مصدر مفعول وزنی اوزن کلک جایز دکادر وعر بلرک وعد الی میسون والی معسون دبد وکی قولنی سیمویه تا و بل ابدوب دعه

الى امر يوسر فيه والى امر يعسر فيه معنائه حمل ابلر ومعقول افطن دخى تا ويل ابلر وب ما يعقل فيه معنائه
 حمل ابلر يعنى ما تصور فيه معنائه العسرى عينك خمى وسينك سكوفى والفك قصر بله يسرانك مقابلى دركه
 يسرى اسانلق ديك اوورا كچه ارباب نفسيك كلامدن تبادر ابدن بودر كه يسرى اسان معنائه اوله
 نته كم فسينيسه ه لليسرى نفسينه اشارت تيشلدر العسرة فحقينه شولاق باكلر دركه قنادك ابلر وسنه
 اولور العسيرة عينك فحقى وسينك كسرى ومد بله شول نافه دركه بل كچه يوكوا وليه العسرى عينك فحقى وسينك
 كسرى بله شول نافه دركه باش بليه الاعشار همزه نك كسرى وعينك سكوفيه باش بلين نافه يه نيك نقول
 اعشارها اذار كبتها قبل ان تراض واعشار بر كشي او غلنك مالندين المعه ده ديرلر اوغلى انوك مال الدوغن كربه
 كور ركن بقال اعشار الرجل من مال ولله اذا اخذ من ماله وهو كان العوسرانية عينك فحقى وواوك سكوفى وسينك
 كذلك فحقيله ويانك تشدد بله شول نافه دركه باش او كشدن بئاش اوله بقال نافه عوسرانية وحمل عوسرانى
 اذار ك قبل ان يراض العسيرة عينك كسرى بله صرلان ديد كارى جانور ك ياورى دركه قورودن حاصل اوله
 بونه مذكر وموث بر ابدالر العسيرة عينك فحقى ويانك سكوفيه وسينك فحقيله وحيلك خمى ومد بله شول نافه در
 كدر ك اوله العسرك جعفر وزنى اوزن اشكر معنائه در العسركان كذلك عينك فحقيله عرفه ابله مثنى ديد كارى
 معروف موضع در كلام جهر بله عرفه واقع اولمشدر لكن عرفه عرفه طلاقى عرنى محض دكدر كلام موله
 شينهدر نته كم كاسه كدر العسيرة على وزن الدر حجة شددت معنائه دره لشكر يسامق معنائه دخى كاور
 بقال عسرك الرجل المعسرك ميمك خمى وكافك كسرى بله عسرك يساين كسنة المعسرك ميمك خمى وكافك فحقيله عسرك
 يسامق بر يوم مقامه صاحب صراحك العسيرة لشكرى شدن مرد ديد وكى سهودر زيرا عسركه عسرك
 يسامق در عسرك طائفه سندن اولمق دكدر وبه معنائى صاحب مصادرك العسيرة لشكرى ساختن ديدكى
 كلامى تا بيد ابلر العسيرة عينك فحقى وسينك سكوفيه اعداددن اون عدد معنائه موضوع در بقال عشرة
 رجال وعشرة نسوة عكس تا ثبت اوزن وان السكيت يتدى عرب طائفه سندن بعض كسنة عيني ساكن قلوب
 احد عشر در تسعة عشر كنه سنه دك اثنى عشر دن ماعد اسنه زيارعين اثنى عشره ساكن اولماز الفك ياخود
 يانك سكوفيندن او ترو واخفش ايتدى عينك تسكيني اسم طول وكثرت حركات اولد غنه بناء دره كذلك
 ديلرسك احدى عشرة امرأة ديرسن شينك كسرى بله ديلرسك شينى ساكن قيارسن تسع عشرة كنه سنه
 وارنجه كسرى اهل نجدك وتسكين اهل حجاز كدر امام ذكر ايجون هين احد عشر ديرسن شينك فحقيله غيريسى
 جايزد كدر العسرون عينك كسرى وسينك سكوفيه اسم مفرد در بكرمى عدد ايجون موضوع در عشرة
 كنه سنك جمعى دكدر زيارجمع اولد غنه دليل يوقدر قن عشره كنه سن مضاف ايسك عشره وعشرى
 ديرسن واوى يايه قلب ايمكله ما بعدنه يا اولد وغندن او ترو والعشر عينك خمى وسينك سكوفيه عشره نك
 اجزاسندن بر جزئى در وعشر كذلك ضممه مالك عشرن المعه دخى ديرلر نقول عشرت القوم اعشرهم عشرا
 من الباب الاول اذا اخذت عشرا موالههم وبونقر يردن ظاهر اولور كه صاحب صراحك عشر بالتع مصدر منه ده بك
 كرفتن ديدكى جوهر ينك كلامه مخالف اولور العشير عينك فحقى وسينك كسرى ومد بله بعناه الاعشاء
 همزه نك فحقى وعينك سكوفى وسينك كسرى بله عشير ك جمعى نصبيه انصبا كى وفى الحديث تسعة اعشاء الرزق
 فى التجارة يعنى رزقك لحقون بلو كى تجارنه در المعشار ميمك كسرى وعينك سكوفيه كذلك عشر معنائه در
 عشر دن غيرى رده استعمال ولماز العاشر عشر الحى كسنة عشرت القوم دن ماخوذ در وعشار وتجيده دخى ديرلر
 العشار عينك فحقى وسينك تشدد بله كذلك عشر ايجى كسنة عاشر معنائه العشر عينك فحقى وسينك
 سكوفيه بر جماعتك ايجنه اونى كسنة اولمق بقال عشرت القوم اعشرهم عشر من الباب الثانى اذا صرت عاشرهم

عسبر

عسبر

عسرك

عشر

العشر عينك كسرى وشينك سكوفيه دوهى ايجى صوار معك مدتى كه سكر كون اولور اونى كون صوار لوروه
 صوسران كونلر نك واقع اولان كسرى در ربع كى وخمس كى وعشر دن صكره صوسر ليجون اسم استماع اولما مشدر
 الا بكم ميجى كونلر كه بكم ميجى كونلر صويه كد كن ظموا هاعشران ديرلر عينك كسرى بله كاون سكر كون اولور وحقينه
 بكرمى كونى تجاوز قيله انو كيجون مخصوص نسيه يوقدر لكن اول مقوله اولانلر جوازى ديرلر حيله وزاء معجبه بله
 وهمزه ابله الاعشار همزه نك كسرى بله وعينك سكوفيه بر كسنة نك دوهى اون كونلر بر صوا ايجر اولمق بقال اعشر
 الرجل اذا وردت ابله عشرا واعشار اون اولمغه دخى ديرلر بقال اعشر القوم اذا صاروا عشرة العواشر عينك فحقى
 وشينك كسرى بله شول دوهى دركه اون كونلر بر صويه وارلر المعاشرة ميمك خمى وسينك فحقيله مخالطة در يعنى
 ايجى كسنة بر بر بله قارشوب محبت ايمك در العاشر شينك فحقيله كذلك مخالطة معنائه العشرة عينك
 كسرى وشينك سكوفيه اسمدراختلاط معنائه العشرة عينك خمى وسينك فحقيله بر ديكملوا خچدر كد انوك
 صغى ه اردر وانوك قتاد اغاچى كى غشى منتهى در قتاد عيشه اولان انتفاخ كى العشر عينك خمى وسينك فحقيله
 والعشرات عينك كذلك خمى وشينك فحقيله بونلر ك ايجى دخى جعفر ذكر اولنان اغاچلر معنائه وعشرايك
 كچه لرندن اوج كچه سنه اطلاق اولنور كد انلر تسعدن صكره واقع اولان كچه لر در وابوعبيد تسع وعشرى
 ابطال ابدوب كلام عربى وقوعنه انكار ايتدى الارقاج كله نك وقوعنه قابل اولد بكه محله بيان اولمشدر در
 ابو عبيد ابو عبيد دن بوجه اوزن روايت ايتمشدر يوم عاشوراء اخرنه الفك مد بله ويوم العشوراء عينك
 فحقى وشينك خمى ه الفك مد بله كذلك محرم اينك اونى كونى المعاشر ميمك خمى وسينك كسرى بله بر حجه جماعت المعشر
 ميمك وشينك فحقيله معاشر ك واحدى العشير عينك فحقى وسينك كسرى ومد بله قبيله معنائه در وعشير
 معاشره دخى ديرلر هم محبت معنائه بوسيدن عشير زوجه معنائه كلورو فى الحديث انكن نكثرن اللعنى
 ونكفرن العشير يعنى الزوج لان يعاشرها وتعاشره وقال الله تعالى لبئس المولى وبئس العشير سعد العشيبة
 بر قبيله نك باباسى درين جانبندن كه اول سعد بن مزحج در دشار عينك فحقيله عشره كله سندن معدول در بقال
 جاء القوم عشرا عشراى عشرة عشرة ابو عبيد ايتدى احاد وثناء وثلاث واربعدن اكثرى مسموع اولما مشدر
 الا كيت نام شاعر ك شعرنه كلشدر العشارى عينك خمى ويانك تشدد بله شول نسنه دركه اوزنه فى اون ارشون
 اوله العشار عينك كسرى بله جمعى دراون ابلق حملى اولان دوهى معنائه كه انلر دن بونقير بر حه مخاض اسمى زابل
 اولور وانلر دن عشار اسمى زابل اولماز تا ولدن وضع ابد نجيه دك ووضع اند كدن صكره دخى عشار ديرلر العشاء
 عينك خمى وشينك فحقيله والفك مد بله عشار ك واحدى اوزنندن اونى كچن يوكلى دوهى معنائه بنوعشرا
 كذلك عينك خمى وشينك فحقيله بنى فزان دن بر قومك اسمى در العشر او ان عشراء نك تنبيه سى العشر او ات جمعى
 بقال ناقتان عشر او ان ونوق عشراوات همزه ثابى واوه قلب ايمكله التعشير على وزن التكريم نافه عشرا
 اولمق يعنى اون ابلق يوكوا اولمق بقال عشرت الناقة تعشير اى صارت عشرا ومصحف شربفه عشر يازمق
 وتعشير حمارك بر دمه اون كره چاغرمسى در الا عشار همزه نك فحقى وعينك سكوفيه نصيبيلر معنائه در بقال
 اعشار الجزور لا صباه وپان نكش چوملكه دخى ديرلر بقال برمة اعشار اذا انكسرت قطعوا برمه بقاء موحدينك
 خمى وراء مهله نك سكوفيه چوملكه ديرلر وبقال قلب اعشار يعنى پان قلب وقلب قافك فحقيله يورك
 ديد كرى عضو وضميله بيلرك معنائه در بونلر جمع صيغة سى اوزن كدى اجز اعتبار بله نته كم ربح اقصاء
 ديرلر پان نكش كوندن واعشار قوش قنادنك مقدم اولان باكلر بنه دخى ديرلر تعشار نك كسرى بله بر موضعك
 اسميدر العشور فحقينه ونونك سكوفيه حكم شدد معنائه العشور مثنى العشر عينك فحقى وصادك

عشور

عصير

سکونيله زمان دهر معنا سنه و بونه ابکی لغت دخی واردر بری عصر عینک ضمی و صادق سکونيله و بری دخی
 عصر فختنيله عصر له عصر کی العصور فختنيله عصر ک جمع العصر ان کجه ابله کوندن معنا سنه کاور واول نهاله
 اخر نهاله معنا سنه دخی کاور غداة وعشی کی وصلوة عصره بوسیدن صلوة عصر دیشر در وکسانی ایندی
 عصر بطی معنا سنه دخی کاور بقال جاء فلان عصر ای بطیا کسانیدن ابو عبید بوجه اوزن روایت تشدر
 وعصر صقمغه دخی دیرل بقال عصرت العنب من الباب الثاني قال الله تعالى فيه يغاث الناس وفيه يعصرون قال
 ابو عبید يعصرون ای بخون وهي من العصر وهي النجاة وقال ابو الغوث يستغلون وهو من عصر العنب ومنه قولهم
 لا افعله مادام لرب عاصرا ای بد العصر فختنيله ملجأ و بناء معنا سنه در وعصر کذلک توزه دیرل غبار معنا سنه
 وفي الحديث مرت بنا امرأة متطيبة لذب لها عصر بنو عصر فختنيله کذلک عبد القيس قبيلة سندن بر قومک دیرل
 مرجوم العصری فختنيله ویا نك تشدید بله ذکر اولان قومدن در العصرة عینک ضمی وصادک سکونيله ملجأ
 و بناء وعصره کذلک اتصاله دیرل بقال هو لاء موالين العصرة ای دنیه و دنیه دالمه له نك کسری و نونک سکونيله
 قربه واتصاله دیرل الاعتصار همزه نك کسری وعینک سکونيله صغمتق معنا سنه بقال اعتصرت بفلان ای
 التجأت اليه واستخرج معنا سنه دخی کاور بقال اعتصرت ماله اذا استخرجته من به وفي الحديث يعتصر الوالد
 علی ولده فی ماله ای یمنعه اياه و یحبسه عنه واعتصار اوزم صقمغه دخی دیرل بقال اعتصرت العنب واعتصار شیره
 طوتغه دخی دیرل بقال اعتصرت عصیر ای اتخذته واعتصار از صواجمکه دخی دیرل بوغازه طورن طعمای هضم
 انکچون التعصر فختنيله وصادک ضمی وتشدید بله کذلک صغمتق معنا سنه در التجاکي و اوزم صقلغه دخی دیرل
 بقال تعصر العنب ان العصر المعتصر میمک فختی وعینک سکونی وصادک کسر بله شول کسنه در که بر نسنه بیانشوب
 بز مقدار الة الانعصار اوزم صقلق بقال عصرت العنب فانعصر وتعصر العصاره عینک ضمیله صقلغه اتان
 شیره و باقی فلان چوکدی یه دخی دیرل نفل معنا سنه المعصره میمک کسری وعینک سکونيله وصادک فختیله
 شول نسنه در که انوکله اوزم صقلر کریم المعصر میمک وصادک فختی و ما یبندن عینک سکونيله شول کسنه در که
 سوال وقتند کریم اوله المعصر میمک ضمی وصادک کسر بله شول قزدر که هنوز بالغه اولوب حیض کور مش اوله
 بقال اعصرت کانهاد خلعت عصر شبانها و بلغته المعاصر میمک فختی وصادک کسر بله جمعی بلوغه ایر شمش قزدر
 معنا سنه و بعضیلر ایندی معصر شول قزدر که بلوغه ایر شیمه و لکن قرب اوله زباجا ریه ده اعصار غلامه
 مرا هقه کی در که مر اهاق بلوغه قرب اولان اوغلان دیرل جوهری پدر ابو الغوث الاعرابی دن بوبله اسماع ایتدم
 المعصرات میمک ضمی وصادک کسر بله شول بلونلر در که یغور ابله صقلور الة اعصار همزه نك کسری وعینک
 سکونيله صقمقه بلوت یغمغه قرب اولمق اعصار شول بله دیرل که توزی صاوروب یردن کو که دیرک کی قلور
 قال الله تعالى فاصبها اعصار فيه نار بعضیلر ایندی بوشول بلدر که رعد و برق صاحبی اولان بلودی سورر
 کتور را اوله یعصر یانک فختی وصادک ضمیله واعصر همزه نك فختی وصادک ضمیله بونلر بر جاک اسمیدر لایصرف در
 زب ابو بقتل و قتل کی در و دو بر قیله نك اباسی در که با هله انلر دن در و با هله بر عورتک اسمیدر العنصر عینک
 وصادک ضمی و ما یبندن نونک سکونيله والعنصر عینک ضمی وصادک فختیله بونلرک ابکیسی دخی اصل وحسب
 معنا سنه العصر عینک وفانک ضمی وصادک ما یبندن سکونيله بر بویادر که قشر یاتی صاری بویار و اوزی قمری
 بویار العصرة علی وزن الد حر جمة بر نسنه فی عصر له بویامق بقال عصفت الثوب التعصفر علی وزن التدرج
 عصر له بویامق بقال عصفت الثوب فتعصفر العنصر عینک ضمی وفانک ضمی ومدی وصادک ما یبندن
 سکونيله سرچه دبد کاری قوشدر العنصره موثی وعصفور بر یوکسک کو کدر لک الننه واول ابکی ککدر که

عصر

عصر

صاغه و صولده انلر ه عصر فوران دیرل وعصفور دماغک بر پان سنه دیرل که دماغن منفصل کی در که ابکیسک
 ان سنه بر در بچک واردر العصافیر عصر فورک جمعی در و عصافیر القتب دوه پالانک چوبلر بنه دیرل که انلر اصله
 عراصف در قلب ایدوب عصافیر دیرل وانلر شول چوبلر در که سیمکیر له بغلور در یا خود دوه در سیمله بغلور
 واول دورت چوبلر سمر اغاجنک قاشنه اولور هر سمر قاشنه ابکی چوی قلو رل وعصفور الاکاف سمرک
 عر صوفنه دیرل کذلک مقلوب اولمق اوزر بنه و بوشول اغاج پان سیدر که سمرک اوک قاشنک ابکی جانبک ان
 یرنه مشدود در وفي الحديث قد حرمت المدينة ان تعصدا وتخطط الالعصفور قتب او مسد محالة او عصاء
 حدیقه یعنی مدینه منورنک شجاری واوراقی منع اولمشدر مکر یا لان اغاجی یا خود بکره ای و یا بالته واکاشیه
 اولنلرک صابی ایچون اوله وعصافیر المنذر بکار فتنه انتخاب اولنان اعلاد وهر در حسان بن ثابت ایندی نایغه
 نام شاعر ایتدم حسدی بر احمه ایتدم شول حینده که نعمان بن منذر اکعصافردن یوزدوه وکومش جام
 واولی عطافلدی العطر عینک کسری وطانک سکونيله کوزل رایحه لونسنه طیب معنا سنه العطر فختنيله
 کوزل رایحه استعمال اینک بقال عطرت المرأة تعطر عطر من الباب الرابع العطرة عینک فختی وطانک کسر بله
 کوزل رایحه استعمال ایدن عورت وعطره کوزل دوه یه دخی دیرل بقال ناقة عطره ای کریمه المتطرة میمک ضمی
 وطانک کسری وتشدید بله بمعناها المعطیر میمک کسری وعینک سکونيله وطانک کسری ومد بله کثیر العطر
 اولان رجل وامرأة یه دخی اطلاق اولنور المعطار میمک کسر بله وعینک سکونيله کذلک کثیر العطر اولان کسنه
 بقال امرأة معطیر ومعطار ومعطار کوزل دوه یه دخی دیرل بقال ناقة معطاری کریمه المعطرات میمک ضمی وطانک
 فختی وتشدید بله شول کوزل دوه لدر که کو یا تو یی اوزر حنا اور لمشدر العفر فختنيله طویرا قدر تراب معنا سنه
 وعفر کذلک انی ابتدا صوارمغه دخی دیرل العفر عینک فختی وفانک سکونيله بر نسنه فی طیراغه سورمک بقال عفره
 فی التراب یعفره عفر من الباب الثاني التعفیر علی وزن التکریم بمعناه بقال عفره تعفیر اذا مرغه وتعفیر عورت
 مهنه سنه طیراق سورمکه دخی دیرل اوغلان مهنه دن نفرت ایدوب مهنه دن کسلسون دیو بعضیلر ایندی قطامه
 اولان تعفیر یعنی مهنه دن کسمک معنا سنه اولان تعفیر عر بلرک لغیت فلاناعن عفر دبدکی قولندن ما خود در
 وعن عفر عینک ضمیله بعد شهر معنا سنه در زب امرضعه ولدن مهنه دن کسمک دبدک بر ابکی کون امر مز صبرن
 تجر یا تمکچون وتعفیر اللحم اتی قوم اوزرنه کونه قار شوسروب قور و قور و تعفیر بیاض قلغه دخی دیرل
 تبیض معنا سنه وفي الحديث ان امرأة شکت الیه ان مالها لا یزکو فقال ما لونها قالت سود قال عفری ای استبدلی
 اغناما بیضا فان البرکة فیها العفر عینک فختی وفانک کسری ومد بله ذکر اولنان انک اسمیدر وعفر شول عورته
 دیرل که همسایه لرنه بر نسنه هدیه قلز وعفر شول سوبقه دیرل که قانقسر قاور لمش اوله الانعصار همزه نك کسر بله
 و نونک سکونيله طویرا قلمق بقال انعصر الشی ای تریب والاعتقار کذلک همزه نك کسری وعینک سکونيله
 طیرا قلمق معنا سنه در بقال اعتقر الشی واعتقار ارسلان یرتغه دخی دیرل بقال اعتقره الاسد اذا فرسه الاعفر
 همزه نك فختیله قمری اولان قومر مل احر معنا سنه واعفر بیاض اولان نسنه یه ده دیرل قاتی بیاض اولما یحق
 العفر عینک فختی وفانک سکونی والفک مد بله شول قیوندر که بیاضنه حمرت غالب اولور بقال شاة عفره وعفر ابک
 اون و چخی کجه سنه ده دیرل صحاح نسخله لرنه لیله ثلث عشر واقع اولمشدر مشهور موافق اولان ثالث عشر در
 العفر عینک ضمی وفانک سکونيله شول اهورلر که بیاضنه حمرت غالب اولوب قصیر الاعناق اولالر و بومقوله
 اولانلر اهورلر سکرتمه جهمتندن ضعیف اولنی در که یوکسک یرلر ده و صرب موضعلر ده اولور المعفورة
 میمک فختی وعینک سکونيله شول یردر که انوک اونی نمش اوله الیعفور یانک فختی وعینک سکونی وفانک ضمیله

عطر

عفر

و مد به شول اهور یاوری در که هنوز قوت بولاش اوله و بقرو حشی ولدنه دخی دیرلر ایله افیر جمی و بعضیلر
 ایتدی بعافیر اهورنک ایرککری در یعفر یانک فخی و فانک ضمیمه اسم رجندر واسودین یعفر بر شاعرک اسمیدر
 اگر یعفر ده اولان یایی مفتوح قیلر سک لای نصرف قیلر سن زیر ابو بقتل کی اولور یونس ایتدی رویم دیکله
 معروف شاعری ایشتمدم کدی یعفر دیر ایدی یانک ضمیمه بو نقی رجه منصرف اولور زیر شبه فعل زائل اولور
 العقار عینک فخیله شول اغاچدر که اندن اود چقار لر فی المثل فی کل شجر نار واستمجد المرخ والعفار یعنی هر
 اغاچه آتش وارد و لکن مرخ و عفار تفصیل اولمشد و عفار کذلک خرما اغاچنی اصلاح ایدوب کارک خرما
 اغاچندن سننه الصاق ایتکدر بقال کنافی العفار وهو بالفاء اشهر منه بالقاف و عفار کذلک قفار ده لغت
 در که قفار قاتقسنر ایتکدر العفر عینک کسر به یخی جانور لر دن طکور زید کاری جانورک ارکی در خنزیر
 معناسنه و عفر رجل خبیثه دخی دیرلر العفره کذلک عینک کسر به خبیثه اولان عورت العفریت عینک کسری
 وفانک سکونی و رانک کسری و مد به هر سننه ده مبالغه اوزن اولان کسنه در ابو عبیده و ای اوزن بقال فلان
 عفریت نفرت و عفریه و نفریه دخی دیرلر بیه تحتانیلرک فخر به شرمه و زنی اوزن و فی الحدیث ان الله تعالی یغض
 العفریه النفریه الذی لایرز فی اهل الامال عفریه اصل صحیح در نفریه بمعنیله ذکر اولوخه در وحدیث شریفه رز
 راء مهمله و زاء معجه ابله نقصان معناسنه در العفاریه عینک فخی و رانک کسری و یانک فخیله عفریت کی در
 ابو عبیده و اینده و بومقرد در جمع دکلر و خلیل ایتدی شیطان عفریه و عفریت دیرلر وهم العفاریه و العفاریت
 دیرلر یا تحتانیه فی مفتوح ایتد کری حینه هاء تا بنه استعمال ایدرلر وساکن قلدر قری حینه هائی تابه قلب
 ایدرلر و عفریه داهیه دخی دیرلر بلا و لغت معناسنه العفره عینک ضمی و فانک سکونیه ارسلا نک اکسنه سننه
 اولان قالری در و خروسک و غیر حیوانک اکسنه سننه اولان شول توی در که جنک حالده باشی اوزرینه
 کتور العفریه عینک کسری و یایی تحتانیلرک فخیله بمعناها العفرات عینک کسری و فانک سکونیه بمعناها ایضا بقال
 جاء فلان نافساعفر بته اذا جاء غضبان ونفس فونله و فایله و شین معجه ابله طاعنق معناسنه در المعافرمیمک ضمی
 و فانک کسر به شول کسنه در که اهل هنر اولوب ایشه قادر اولان کسنه لره یولد اش اولوب انلر فضلن
 کسب ایدر المعافرمیمک فخی و فانک کسر به همد اندن برقیله نیک اسمیدر لای نصرف در نکره لکی و معرفه لکی حالده
 زیر لای نصرف اولان جمع صیغه سی اوزن کلشدر المعافریه میمک فخی و فانک کسری و یانک تشدید به شول
 بزدر که کر اولنان قیله یه منسوبدر بقول ثوب معافری فنصرفه لانک دخلت علیه یاء النسبه ولم تکن فی الواحد
 العفرنی عینک فخی و رانک سکونیه و الفک قصر به فعلنی و زنی اوزن ارسلا ندر اسد معناسنه و ارسلا ن
 بونکله نسیمه اولندی شدتی اولد غیچون و دیشی ارسلا نه دخی اطلاق اولنور بقال لبوءه عفرنی و لبوءه لامک
 فخی و یانک ضمی و مد به دیشی ارسلا نه دیرلر و عفرنی کله سننه نون ابله الف سفر جل و زنه الحاق ایچوندر العفرناة
 تاء تا بنه وزن مزبور اوزن بقال ناقه عفرناة ای شدیدة قویه العافور علی وزن الکافور کذلک شدت
 معناسنه در بقال وقع القوم فی عافور شتر و هو لغه فی عاثر شرای فی شدة العفره عینک و فانک ضمیمه و رانک
 تشدید به شدت معناسنه در بقال جاء فلان فی عفره حرومی لغه فی افرة الحر و عینک فخیله دخی لغت در کسائی
 روایتی اوزن بقال جاء فی عفره الحر و بعضیلر ایتدی عفره الحر اول حر معنا سننه در العفرین عینک و فانک کسری
 و رانک کسری و تشدید به و مد به ارسلا نی چوق برما سنه معنا سننه بعضیلر ایتدی هر ضابط قویلیث
 عفرنی دیرلر و اصمعی ایتدی عفرین شهرک اسمیدر العفر عینک فخی و قافک سکونیه یان لمق جرح معناسنه
 و سکر لکه دخی دیرلر بقال عفره من الباب الثانی اذا جرحه او قطع عرقه و اخر ما اغاچنک باشن خرما کو بیکله به

کسمکه دخی دیرلر نقول عقرت الخل اذا قطعت رأسه کله مع الجمار و جمار حیمک ضمی و میمک تشدید به خرما
 کو بکنه دیرلر و عقر طوارک رافه سن یاغرا ایتکه دخی دیرلر نقول عقرت ظهر البعیر عقر اذا دبرته و عقره السرح
 فانه عقره عقر حبس ایتکه دخی دیرلر و منه قولهم عقرت بی ای اطلت حبسی کذلک عقرت بعیری فلا قدر علی السیر
 و عقر برکشینک یاغی صاعکن خوف و دهشتدن بوریکه و جنک ایتکه قادر اولماق نقول منه عقرت من الباب
 الرابع ای دهشت و منه قول عمر رضی الله عنه فعقرت حتی خررت الى الارض و عقر قصره و هر بناء مرتفعه دیرلر
 و عقر بابل و لایثمه بریکادی در که زیدین مهلب انده قتل اولندی و عقر هر سننه نک اصلنه ده دیرلر و اصمعی
 ایتدی عقر داردارک اصلی در که اول قومک محله سیدر و برکسنه یه بد دعا ایتلو اولسلر جد عاله و عقر اولمقادیرلر
 یعنی حق تعالی انوک بورن و قول اغن دوشر سون و جسدن یان لیوب اکابو غراغریسن مساط ایشون و جددع
 حیمه و دال عین مهملتن ابله در و العقر عینک فخی و قافک کسری و مد به یالی کسنه العقری عینک فخی و قافک
 سکونی و الفک قصر به جمی بقال قوم عقری مثل جرح و جرحی و عقری کذلک عینک فخی و قافک سکونی و الفک
 قصر به ذکر اولنان معنایه یعنی عقر معناسنه استعمال اولنور بقال عقری له و لقی بلا توین علی ماسند کره
 فی باب القاف ان شاء الله تعالی العفور عینک فخی و قافک ضمیمه یخی کلب بقال کلب عفور التعقیر علی وزن التکریم
 یان لمق معناسنه عقرکی و تعقیرک کثرتی واردر عقره نسبتله العفایر عینک فخیله اصول ادویه معناسنه در
 العقار عینک ضمی و قافک تشدید به عفاقریمک مفردی معقریمک ضمی و قافک کسری و تشدید به بر شاعرک
 اسمیدر که اول معقر بن جمار الماری در که بنی غیر قبیله سنک نیز زیان اولان فصحا سندن ایدی التعاقر تانک فخی
 و قافک ضمی ابله بری بر به جنک ایدوب طوارن سکر لک بقال تعاقر ابلهما اذا عرقباها یباریان فی ذلك و تباری
 تابه و یاء مو حده ابله معارضه یه دیرلر المعافرمیمک ضمی و قافک فخیله نفرت اید شمش و سو کشمش و هجوابد شمش
 و ملازمت اید شمش و خراجحه ده امان اوزن اولمق العقر عینک ضمی و قافک فخیله و العقره کذلک عینک ضمی
 و قافک فخیله طوارق سن جراحت ایدن ایر بقال سرج عقر و عقره ای معقر غیر و اق و عقر و اطلاق اولماق
 الاذی روح اولنده و عقره کذلک شول بونجه دیرلر که نساطا بیه سی اوچقور یرنه کتور لر حامله اولماق غیچون
 و عر بلرک عقره العلم النسیان دید کری بوندن ما خود در العقار عینک فخیله یردر و انکله در و خرما اغاچدر
 و منه قولهم ماله داره لا عقار و کذلک فی البیت عقار حسن دیرلر متاع حسن والات حسننه معنا سننه المعقریمک
 ضمی و قافک کسر به شول کسنه در که عقاری چوق اوله الا عقار همز نیک کسر به بر کسنه نیک عقاری جوق
 اولمق بقال عقر الرجل اذا کثر عقاره و عقار بر کسنه یه دهشت و یرمکه دخی دیرلر بر حیثیله کیوریکه قادر
 اولیه العقاراء عینک فخی و الفک مد به بر موضعک اسمیدر ابو عبیده روایتی اوزن العقار عینک ضمی ابله خمرک
 اسمیدر و عقار دید کری عقله منافرت ایتد کیچون در بعضیلر ایتدی کو په ملازمت ایتد کیچون در ابو عمرو دن
 بو به رایت اولمشد رو بونک اصلی عقر حوضدن ما خود در که عقر حوض عینک ضمیمه حوضک مؤخرینه
 دیرلر نته کم کلور ان شاء الله تعالی و عقار کذلک برجنس بزرگ اسمیدر که لونی اچمدر العفریه عینک فخی و قافک
 کسری و مد به کسائش ابجک ساق مقطوعه معنا سننه و عقره اوزن معنا سننه ده کور بقال رفع فلان عقریه
 ای صوته و بونک اصلی بودر که برکسنه نیک یاغنک بری قطع اولند قد کسینلر یاغن قلدر و ب اول بر یاغنی اوزن
 قویوب محکم چاغردی بناء علی ذلك هر محکم چاغرن کسنه چاگرد قدر رفع عقریه ته دید بلر و عقریه مقتول اولان
 شریف کسنه یه دخی دیرلر بقال مارا بت کالیدوم عقریه و وسط قوم یعنی بو کون قبل اولنان رجل شریف کی الان عقر
 همزه نیک کسر به و نونک سکونیه سکر لک بقال عقرت البعیر و الفرس بالسیف فانه عقر اذا ضربت به قوائمه

واعتقار يا غراولعه ده ديرل بقال عقره السرج فاعتقر الاعقار همزه نك كسرى وعينك سكونيله كذلك يا غرا
اولق بقال عقره فاعتقر العقر عينك ففتح وقافك كسرى ممد بله سكير لنن طوار العقرى عينك ففتح وقافك
سكونى والفك قصر بله مؤنثى بقال فرس عقيروخيلى عقرى العاقر قافك كسرى بله شول قوم يعنى دركه همزه برنسنه
تورميه وعافر شول عورت دركه اول حامله اولميه وعافر شول ان دخی ديرل كه انوك ولدى حاصل اولميه العقر
عينك ضمى وقافك سكونيله عورت وسائر حيوان غور من الملق بقال لقحت النافه عن عقرى يعنى طوغور مده دن
قال قدن صكره حامله اولدى وبقال عقرت المرأة يعقر عقر من الباب الخامس اذا صارت عاقر امثل حسنت
حسنا بوز بدره ايتى اوزن وعقر كذلك عورتك مهرينه دخی ديرل فحن شبهه اوزن وط اولنسه ويضمة العقر
كذلك عر بلرك نغم ايتدوى اوزن خروس يومرده سى درز پراخروس عر نك بر كره يومردل وانوك يومرده سى
برجنس يومرده دركه كچير كدر اوزن ونلغه مايلى در بيضمة العقر ديدك رينه باعث بودر كه پكر بكارنى انوكه تجربه
اولنور و بوندن مأخوذ در عر بلرك كانت بيضمة العقر ديدك رى شول انعام حقنه كره كره واقع اوله بعضيلر ايتدى
بيضمة العقر عر بلرك بيضمة الانوق والابلق العقوق ديدك رى كى دركه بوجاهل مرينه سنه اولان نسنه ده استعمال
اولنور وانوق همزه نك ففتح ونوك ضميه كرس ديدك رى قوشدركه بوجه طاغلر ده صرب برلر ده يومردل عين
يومرده سنه كسنه طفر بولمان وابلق شول ار كك ات دركه لوني اق ايله سياه قارشق اوله وعقوق عينك ففتح
وقافك ضميه حامله ديدك رى ار كك ات حامله اولق خود محال در وعقر النار اتشك اورته يرى ومعظمى وعقر
الحوض حوضك مؤخر اولن بى دركه دوه صواده وار دقه انده قرار ايدر عقر وعقر ديرل قافك سكونى وضميه
عسرله عسر كى وعقر دارد يودارك اعلمنه دخی ديرل اهل مدينه لغنى اوزن الاعقار همزه نك ففتح وعينك سكونيله
عقر ك جمعى العقرة عينك ففتح وقافك كسرى بله شول نافه دركه حوض اوزن كلكه عقر دن غيرى يوده اجميه
يعنى حوضك مؤخر دن اجمه ننه كم از بيحوضه صوكلد كى يردن ايجن نافه يه ديرل العنقر عينك ضمى ونونك
سكونيله وقافك ضميه قامش كوكى بقال عنقر القصب زيادة النون وبقال عنقر الرجل عنصروه وعنصر عينك
وصادك ضميه اصل وحسب معناسنه در العنقر عينك ضمى ونونك سكونى وقافك ففتح وقافك كسرى وممد بله
افت وبلاد اهييه معناسنه بقال عقرته الدواهي اذ اهلكته العكر عينك ففتح وكافك سكونيله ميل در عطف
معناسنه بقال عكر يعكر عكر من الباب الثانى العكره عينك ففتح وكافك سكونيله كذلك بناء مره در بر كره
ميل ايتك معناسنه وفي الحديث قلنا يا رسول الله نحن القرارون قال بل انتم العكارون نافئة المسلمين وعكر
دوه غلبه ايدوب راكبنى الوب مكانه ايلتمكه دخی ديرل بقال عكره بعيره مثل عجره اذ اعطف به الى اهله وغلبه
الاعكار همزه نك كسرى وعينك سكونيله ظلت قارشوب ايلتمكه دخی ديرل بقال اعكر الظلام اختلط كله كره بعضه
على بعض من بظاء انجلاته واعتكار يعمر وچوق يعغه دخی ديرل بقال اعكر المطر اذا اكثر التعاكر تانك ففتح وكافك
ضمى ايله اختلاط معناسنه در بقال تعاكر القوم اى اختلطوا العكر ففتح تانك ففتح وكافك كسرى وعينك سكونيله
چو كنديسى وعكر چو كندى جمع المغه دخی ديرل بقال عكرت المسرجة يعكر عكر اذا اجمع فيها الدردى وصونك
وشراك وياغك عكرى اخرى وقويسى در بقال عكر الشراب وعكر عكره كله سنك جمعيد وعكره دوسوز سنه
ديرل ننه كم كاور العكر عينك ففتح وكافك كسرى بله شول شراب دركه قوين اوله الاعكار همزه نك كسرى بله شراب قوين
قلق ايجنه دورد قاتغه بقال اعكر تان واعكار دوه سور سنه مالك اولمغه ده ديرل بقال اعكر الرجل اذا كان عنده
عكره المعكر ميك ضمى وكافك كسرى بله سورى صاحبه اولان كسنه التعكير على وزن التكريم بمعناه بقال عكرته
تعكير اذا اجعلت فيه العكر العكره ففتح ينله دوه سور سنن برقطعه در وابوعيين ايتدى عكره الى دوه
ايله يوز دوه نك ماينى در واهمى ايتدى عكره الى دوه النش دوه يه نيش دوه يه وانجه وعكره ديك دبنه دخی ديرل

عنقر
عقفر
عكر

اصل اسان معناسنه عكره كى عين دال مهمله ايله العكر عينك كسرى وكافك سكونيله اصل معناسنه بقال
رجع فلان الى عكره وباع فلان عكره اى اصل ارضه وفي الحديث لما نزل قوله تعالى اقرب للناس حسابهم تناعى
اهل الضلالة قليلا ثم عاد والى عكرهم اى الى اصل مذهبهم الردى واعمالهم السوء العكر عينك ففتح وميك سكونى
والعكر عينك ضمى وميك سكونيله چوق زمان ديرى اولق بقال عمر الرجل يعمر عمر او عمر ايفتح العين وضمان الباب
الرابع اذا عاش زمانا طويلا وبوقياسه فالفدر زيرا قياس بونك مصدر لدر بر معناه ولكن قسمه انجح عين مفتوحه استعمال
قولهم اطال الله عمرك وعمرك وبونلر كره مصدر لدر بر معناه ولكن قسمه انجح عين مفتوحه استعمال
اولنشدريس قنكه سن بونك اوز رينه لام ابتداء داخل فلسك ابتداء اوزن مرفوع قلوب لعمر الله ديرسن
پس لام توكيد ابتداء ايچون اولوب خبر محذوف اولور ونقدى ركلام لعمر الله قسمى ولعمر الله ما القسم به ديك اولور
ونحن لام ابتداء ايله كتر مسك مصدر نصبي كى منصوب قلوب عمر الله ما فعلت كذا وعمر ك الله ما فعلت كذا ديرسن
پس لعمر الله وعمر الله كلامك معناسى احلف ببقاء الله ودوامه ديك اولور ونقنكه عكر الله ديسك كويا كه
بتعبيرك الله ديك اولور يا قاراك له بالبقاء معناسنه وعمر عينك ففتح وميك سكونيله بر جاك اسيدرو اوله زلور عر ايله عرك
ضمينه جمى وعرك دخی جمى عور كاور عمر وعينك ففتح وميك سكونيله بر جاك اسيدرو اوله زلور عر ايله عرك
بين فرق التكميچون وحالت نصبنده واوى ترك ايدرسن نصب الفى فرقه كفايت ايتد كندن او تر وعمر يه عينك
فتحى وميك سكونى وواوك ففتح ويانك سكونيله وهانك كسرى بله ايكى لفظ دركه لنظ واحد حكمنه قلنور وسيموي
ونفطويد دخی بوبله در بونلر ده دخی هامك سور درز ياربونلر ك اخرى اعجمى در اصوله تشبيهه در پس غاق كله سنه
تشبيه اولنوب مكسور قلندى واكر نكره فيلر سك منون قيلوب مررت بعمر يه وعمر يه اخير ديرسن تانيد
هانك نوبيله ومبر داپتدى مز بورلر ك تنبيه سنه وجمعنه العرو بهان والعرو يهون ديرل ومبر ددن غيريسى
ايتدى شول كسنه كه هذا عمرو وسيمويه رأت عمرويه وسيمويه يهدى اعراب ايتك اوزن اول كسنه تنبيه
و جمع قلدى ومبر دتنيه وجمع قلده اعراب ايتكى شرط ايتدى العمره عينك ضمى وميك سكونيله حجه اولان
افعال مخصوصه درو بونك اصلى زيارندن مأخوذ در العمر عينك ضمى وميك ففتحيه جمى وعمره كذلك بر كسنه
زه جه سنى زوجه سنك اهلى مايننده تروج ايدوب زفاف انلر جانبده اولمقدروا كرز و زوجه سن كندى اهلى
جانبده نقل ايدرسه اكارس ديرل عينك ضميه العبارة عينك كسرى بله بيقيلن نسنه يى يا بق بقال عمرت الخراب
اعمره عماره من الباب الاول وعماره قبيله وعشيره معناسنه ده كاور العامر ميك كسرى بله معمور معناسنه در ماء دافق
كى مدفوق معناسنه وعيشه راضيه كى مرضيه معناسنه العمير عينك ففتح وميك كسرى وممد بله معمور
معناسنه در بقال مكان غيرى عامر وصيق طوقش زه دخی اطلاق اولنور بقال ثوب غيرى صفيق العومرة
عينك ففتح وواوك سكونى وميك ففتحيه غوغا وكور لى كه كترت جمعيتن باشى اولور الا عمار همزه نك كسرى
وعينك سكونيله برنسنه يى عمرى اولد قجه بر كسنه يه ويرمكدربو شرطه كه اولد كدن صكره يه كندويه عودت
ايد بقال امرته داروارضا اوبلا اذا اعطيت اياها وقلت هي لك عمرى او عرك فاذا مت رجعت الى واعر برى رى
معمور بولغه دخی ديرل نقول امرت الارض اذا وجدناها معمورة وابوز بدابتدى اعمار بارى تعالى يه نسبت
اولند قده تعبير معناسنه كاور بقال اعمار الله بك منزلك ولا بقال اعمار الرجل منزل به بالالف العمرى عينك ضمى
وميك سكونى والفك قصر بله اسمد برنسنه يى عمرى اولد قجه باعشلق معناسنه ننه كم مرور ايتدى الاعمار
همزه نك كسرى وعينك سكونى ايله زيارت ايتك بقال اعمارهم اى زان واعمار حجه عمر ايتكه دخی ديرل واعمار
دولند كيمكه دخی ديرل بقال اعمار اذ تعم بالعمامة العبارة عينك ففتحيه هر سنه دركه باش اوزن قوز كرك

عمر

دوایند اولسون کرک تاج اولسون کرک بونلردن غیر اولسون العمار عینک فخیله شول ریحان درکه
 انوکه محالس شرب تربین اولنور ولسان فرسده کامیوران دیرلر قن برکسنه ذکر اولنان محالس اهلی اوزن
 داخل اولسه اول ریحاندن برسنه صونوب انوکه طموایدلر الاستعمار حیوة وعمر ویرمک و ساکن قلمق قال الله
 تعالی واستعمرکم فیها ای جعلکم عمارها تعمیر علی وزن التکریم اوزون عمر ویرمک یقال عمره الله تعالی تعمیر ای
 طول عمره العمار عینک ضمی و میمک تشدید بله بریده قرار ایدن کسنه لرجن طابغه سندن بقال عمار البیوت
 لسکانهامن الجن المعمر میمک فخی و مایند عینک سکونیه شول منزلدرکه صو جهتندن و اوللاق جهتندن
 واسع اولد یعمر یانک فخی و عینک سکونی و میمک فخیله بر جلاک اسمیدر لاینصر فدر زرباذهب مثالودر العمران
 عینک ضمی و میمک فخیله ابو بکر و عمر در رضی الله عنهما فرار وایتی اوزن و معاذ هر ابتدی عمر نیله مراد عمر بن الخطاب
 و عمر بن عبد العزیز دکلدر زربا عتمان رضی الله عنه نسائک سیرة العمر بن دبدبلر حالاکه اول زمانه عمر بن عبد العزیز
 وجوده کلامشدی و اصمعی قتاده دن روایت ایدوب ایتدی مزبونه امهات اولادک عتقندن سوال اولند قده
 اعتق العمران فاینهمان الخلفاء امهات الاولاد دبددی پس قتاده نک بو کلامنه عمر نیله مراد عمر بن الخطاب و عمر بن
 عبد العزیز در زربا ابو بکر له عمر بننده خلفامور و ایتما مشدر العمران عینک فخی و میمک سکونیه عمر و بن جابر بن
 هلال بن فزان و بدر بن عمرو بن جویه بن فزان در الیعامیر یانک فخی و میمک کسری و مدبله اوغلاقلر جد بلر
 معناسنه و قیونک کچر ککری الیعمور یانک فخی و میمک ضمی و مدبله یعامیر ک مفردی اوغلق و قوزی معنا سنه
 عامر میمک کسر بله برقیله نک باباسی ایدر که اول عامر بن صعصعه بن معوی بن بکر بن هوازن درام عامر صر نلان
 دبد ککری جانورک کننی در العامر ان میمک کذلک کسر بله عامر بن مالک بن جعفر و عامر بن طفیل بن مالک بن
 جعفر در العنبر عینک فخی و یونک سکونی و یانک فخیله بر جنس طیب درکه معروفدر و عنبر تمین برقیله نک
 اسمیدر که اول عنبر بن عمرو بن عیم در بلعنبر یانک فخی و لامک سکونی ابله بنو العنبر معنا سنه در نون حذف
 اولمشدر ته کباب الشاده بلحرت کله سنه ذکر اولمشدر العنبر علی وزن العنبر بر جنس کک سینکدر ذباب
 ازرق معنا سنه عنبر بر جلاک اسمیدر که اول عنبر بن معوی بن شداد العبسی در سیبویه ایتدی عنبره نک نونی
 زابله دکلدر العورة عینک فخی و وواوک سکونیه انسانک اودیری در وهر سنه که اندن حیا و اولنق لازم اوله
 اکاعورت دیرلر العورات وواوک سکونیه جمعی فعله وزننک الفله تابله جمعه حرف ثانی تحریرک و انمق و او یا خودیا
 اولمد و غی یده اولور و بعضیلر عورات النساد وواوک فخیله دخی قراءت ایتدبلر و عورت هرخلله دخی اطلاق
 اولور که انده خوف اولنه کرک سرحدلده اولان در بند اولسون کرک حالت حر بله اولسون و طاغله اولان یارقلره
 دخی عورات الجبال دیرلر و مشرقه و مغرب دخی عورتی الشمس دیرلر و عورت اسمدر مذموم اولمق معناسنه الا عور
 همزه نک و وواوک فخی و مایند عینک سکونیه عییلو و مذموم اولان نسنه بدل عور شول کسنه یده دیرلر که
 مذموم اولوب بر مقبول کسنه یده خلف اوله و کاه اولور خلف عور دخی دیرلر و عوریک چشمه دخی دیرلر و شول
 کسنه یده دیرلر که حاجتندن منع اولنه العور فخیله برکوزلوا و لمق یک چشم معناسنه بقال عارت العین تعار
 من الباب الرابع و عورت عینه دخی دیرلر وای حالی اوزن ابقا ایدوب الفه قلبا تیمکله اصلنه صحیح اولد غنه
 بناء که اول عورت در زربا عورنده وواوک ماقبلی ساکن درا کبناء صحیح اولمشدر پس حرف زواید حذف اولنوب
 تشدید رفع اولنغله عور قالمشدر و عورتک اصلی عور اولسنه دلیل سائر اخواتی درکه انلر اسودیسود و احمر
 یحمر درو الوانده بو وزننن غیر مستعمل دکلدر و عیوبده دخی قیاس ارج و اعمی دیک پدی عرج و عی محلمده
 ولکن مسومع اولما مشدر و عورت عینه عور هادخی دیرلر متعدی کلک اوزن العوراء عینک فخی و وواوک سکونی

عنبر

عنتر

عور

والفک

نوز فاشدر چی سنه بقال عنده من المال عایرة عین ای یحار فیها البصر من کثرته کانه یللا العین فیکاد یعورها
 العایر شول وای یا خود شول طاشدر که اتان بنیمه بقال اصابه سهم عایرا ذالم یعلم من رماه و عایر کوزده اولان
 چپاغه دخی دیرلر و عایر غرایه دخی دیرلر حدت بصری اولد غیچون پس بو نسیمه تشوئه بناء اولور العوایر عینک
 فخیله و همزه نک کسر بله شول چکر که درکه جماعت متفرقه اولر عوایر عینک ضمی و وواوک فخیله بریرک ایدر
 و خصمت مذمومیه دخی دیرلر و عرب خصمتین مکروهتین دن شکوایدلر اولسلر کسیر و عویر و کل غیر خیر
 دیرلر و عویر عورک تصغیر ی کور علی طریق الترخیم العوایر عینک فخیله عیب معناسنه در بقال سلعة دوات
 عوار و قد تضم العین العوار عینک ضمی و وواوک تشدید بله قرانقوج دید ککری قوش خطاف معناسنه و کوزده
 اولان چپاق بعینه عواری قذی و عوار قور خق کسنه یده دخی دیرلر بددل معناسنه العوایر عینک فخیله
 و وواو ثانی نک کسری و مدبله عوارک جمعی واکر دلر سلک شعده یایی کتور میوب عوار و دیرسن ابو علی نحوی ایتدی
 عوار و کله سنه و او همزه یه قلب اولنمادی طرفه قریب پکن زربا ضرورت شعر ایچون حذف اولنان یا مراد در
 پس یا ملفوظ حکمنده اولوب و او طرفدن بعید اولد یسه همزه یه قلب اولنمادی العاریة رانک کسری و یا نک
 تشدید بله کویا که عار منسوب اولمق معناسنه در زربا عاری بی طلب ایتک عار و عیب در العارة عار بت معناسنه در
 العواری عینک فخی و یانک تشدید بله عار بتک جمعی التعور فخیله و وواوک ضمی و تشدید بله عاری بی و یوب الملق
 یقال هم بتعورون العواری بینهم و تعور بر سنه یی الدناله و یوب الملقه دخی دیرلر بقال تعور ووالشی الاستعارة
 همزه نک کسر بله عاریت طلب ایتک الا عارة کذلک همزه نک کسر بله عار بت ویرمک بقال استعانه ثوبا قاعاره ایاه
 ومنه قولهم کیر مستعار و کیر کافک کسر بله و مدبله دمور چی التلرندن درو بعضیلر ایتدی مستعار مته عاور
 معناسنه در یعنی الدناله ویرمک معناسنه در متداول کی الا عوار همزه نک کسری و عینک سکونیه کراحت
 ریت معناسنه ابو عیمیدر وایتی اوزن و عوار صیدک صیاده قولای دوش سنه دخی دیرلر بقال عورلک الصید
 ای امکنک و انلوزک غریبه قابل بریری مکشوف اولمغه دخی دیرلر بقال عور الفارس اذ ایدافیه موضع خلل
 للضرب و عوار کوزی چقار مغه دخی دیرلر بقال عورت عینه فوهلغه فی عرتها المعور میمک ضمی و وواوک کسر بله
 مخوف اولان بر بقال هذامکان معورای یخاف فیه القطع ای قطع الطریق التعویر علی وزن التکریم کور
 ایتک ویمکاری بآرمغه دخی دیرلر بقال عورت عین الرکیه اذ کیستها و رکیه راء مهمله نک فخی و کافک کسری
 و یانک تشدید بله درین اولیمان قوی و کس باء موحد و سین مهمله ابله یومق و تعویر برکسنه نک جانبندن بلان
 سو بلک یقال عورت عن فلان اذ کذبت عنه ورددت و مطلقا منع معناسنه ده کاور نقول عوریه عن الامر
 اذ اصرفته عنه ابو عیمیدر ایتدی قن صو طلب ایدن کسنه دن صومع اولونسه مثلا قد عورت شربه دیرلر
 المعاورة میمک ضمی و وواوک فخیله کیله یی عیار ایتک معیاره معنا سنه بقال عاورت المکلیل و هی لغه فی عار بتها
 و معاویر یولد اسنک اسلک کی ایشلمک بقال عاورن الشی ای فعل به مثل مافعل صاحب به الاعتوار همزه نک
 و تانک کسر بله الدناله اولمشدر مقند اول معناسنه بقال عاور ووالشی اذ اند اولوه فیما بینهم العاور تانک فخی
 و وواوک ضمیله بمعناه و عاورنک و اونی الفه قلب ایتدبلر زربا عاور تعاور معناسنه اولماغین انوک اوزرینه بنا اولندی
 تهم تجاور واده بیان اولمشدر و تعاور و طاغدوب زائل بلمکه دخی دیرلر العور عینک فخی و وواوک سکونیه و العیر کذلک
 عینک فخی ای نک سکونیه ایتدی دخی تعاور معناسنه در بقال عاورت الریاح رسم الدار و عان یعور و عیره اذ اخذه
 و ذهب به العهر عینک فخی و هانک سکونیه ابو عمرو وایتی اوزن زبانه معناسنه در العهر فخیله عهرده لغت در نهر لذه نهر کی
 جهری ایتدی فخیله کسنه ابو عمرو روایت یوقدر بقال عهر یعهر من الباب الثالث العاهر زبانه یی و فی الحدیث الولد

عهر

للفراش وللعاشر الح العهر عینک کسری وهانک سکونیه اسمدر زنا بئک معناسنه العاهرة هانک کسری بل زنا
 ایدچی عورت المعاهرة میمک ضمی وهانک کسری بله کذلک بمعناها والعهره عینک فخی وهانک کسری بله کذلک بمعناها
 التعیهر فختنه له ویا ناک سکونی وهانک ضمیله فاسق وفاجر اولق بقال تعیهر الرجل اذا کان فاجر العیهر عینک فخی
 ویا ناک سکونیه حمار معناسنه درو حشیدسنه واهللسنه اطلاق ولنور العیهر کذلک عینک فخی ویا ناک سکونیه
 مؤنثی الاعیار همزه ناک فخی وعینک سکونیه والمعیوراء میمک فخی وعینک سکونی والفک مدبله والعیورده فختنه
 فخاله فوات کی یونلرک اویچی دخی جمد حمارل معناسنه وعیال العین کوز قیاغه دیرلر و منها قولهم فعات ذلك قبل
 عیهر ما جرى ای قبل لظ العین ابو عیبه ایتدی فعلت دیرلر افعلا دیرلر و بقال ما دری ای من ضرب العیهر هو ای
 ای الناس هو فیکون ضرب العیهر کنایه عنه ای عن الناس وعیر قومک ولوسنه دخی دیرلر یقال عیهر القوم سیدهم
 ومنه قولهم عیهر عیور و زیاده عشرة و یونک بیانی بودر که کن بنی امیه دن رخلیفه وفات بنسیر بنه کان خلیفه
 عسکرک وظا بنه اون الفحه ترقی ایدردی یعنی خلیفه خلیفه ی مقابل دراون الفحه فضله سیله وعیر قازغه دخی دیرلر
 وند معناسنه وعیر مدینه منوره برطاغک اسمدره فی الحدیث له حرم ما بین عیهرالی ثور وعیر النصل غره ناک
 اورته سنه ولن یومری ری وکوره کک دخی اورته رنده اولان یومری ری بنه عیهر الکف دیرلر ویا غلک اوز رنده اولان
 یوکسک ری بنه عیهر لقدم دیرلر و قولاک ایچنده اولان یومری ری عیهر الاذن دیرلر وکغذک اورته سنه اولان
 خطه عیهر الورقه دیرلر وکوکر جنبه بکر ررقوشه عیهر السراة دیرلر ووشول رده که خیر اولمایه هو کجوف العیهر دیرلر زرا
 عیهر حمار معناسنه درو حمارک جوفندن انتفاع اولنور سنه یوقدر بعضیلر ایتدی یونک اصلی خلی من جوف
 الحمار دیدکری قوللر بدر بعضیلر ایتدی عیهر یوم مقامه طبل معناسنه درو عیهر یوز نه کنکه دخی دیرلر بقال
 عار فی الارض من الباب الثانی اذا ذهب فی الارض وعیرات او بکابو بکاسکر تمکدر مر حندن بقال عار الفرس
 اذا انفلت وذهب هاهنا وهاهنا من مر حه وعیر بر قومی افساد کنکه دخی دیرلر بقال عارال جل فی القوم یضر بهم
 مثل عات العاهرة مشهور معناسنه در بقال قصیده عایرة ای سائرة و بقال ایضامات العرب بنا عیهر من کذا
 ای اسیر و عاهرة شول قه ییدرلر که کندی سور یسندن ایرلوب اخر سور یید اخل اوله ارکک دوه بله جفتلشنیدن
 اوترو لعا شول ارکک دوه در کد بر قه یی قویب اخرنا قه یی وانبقال الجمل عایر اذا کان بترک الشول لی اخری و شول
 قویق قالد رمغه دیرلر عیهر حده عینک ضمی ویا ناک فخیله معجب برایه دیک ولور بقال فلان عیهر وحن اذا کان
 معجبا فی حسن رایه پس بودمه راجع کلام اولور واکرد پلر سک عینی مکسور قیلر سن شیخه دیرلر
 کی شیمک کسری بله وعودر بنزنته کم شویخ دینر الاعارة همزه ناک کسری بله اورکنک وقاچور مق بقال اعان غیره
 المعار میمک ضمیله اورکد لش طوار العیار عینک فخی ویا ناک تشدد بله اول جانبه بو جانبه نشاطندن صحه دینر کنکه
 بری بری عقبه صحه وارسلاته دخی عیار دیرلر شکارن طلب ابته دن اول جانبه بو جانبه کلوب کتد کچون تعاور
 تانک کسری بله برطاغک اسمدر حبل معناسنه التعیهر علی وزن التکریم باشد قافق سر زش معناسنه بقال عیهر کذا
 والعامه نقول عیهر بکذا العار سو کلکه صالح اولان صفت وعیب بقال عاره اذا عابه المعایر میمک فخیله ویا ناک کسری بله
 معایب معناسنه التعایر تانک فخی ویا ناک ضمیله بری برن عیلمک بقال تعایر القوم اذا تعایبوا العیار عینک کسری بله
 کیله یی وراز و فی عیار انک بقال عایت المکاییل والموازن عیارا بقال عاهرت علی مامرو تقول عایروا بین
 مکایلمک وموازنکم وهو فاعل وامن العیار ولا نقل عیهر والمعیار میمک کسری بله عیار معناسنه در نبات معیهر میمک
 کسری ویا ناک فخیله بلالک وافتلرک ایدرد واهی معناسنه العیهر تانک عینک فخی ویا ناک سکونیه شول دقه در که عیهر
 یعنی حمار وحشیه تشبیه اولنور سر عتده ونشاطنه العیهر عینک کسری و مدبله شول دوه در که اوز رینه در که
 تحمیل اولنور الاعیارات عینک کسری و مدبله عیهر کجی اهل می جائردر جوهر بئک و تعییرندن فهم اولنر بودر که

ذکر اولنان

غیر

غیر

غیر

غیر

غیر

اولنان صیغه مسموعی اولیه یا خود قیاسی اولد غنه اشارت اوله فصل الغین الغبار غینک ضمیله توز الغبرة
 فختنه له بمعناه الغبرة غینک ضمی ویا ناک سکونیه توزه سیمیه اولان رنک الاغبار همزه ناک ویا ناک کسری بله و غینک
 سکونیه توزر نکنه اولق بقال اغبر الشی اغبرار الغبراء غینک فخی ویا ناک سکونی والفک مدبله رارض
 معناسنه ویا ناندن برنوعه دخی غبراء دیرلر بنو الغبراء کذلک غینک فخی والفک مدبله فقیرلر الوطاء الغبراء
 بوزلن از و طاءة سوداء کی که و طاءة سودا دخی محو اولان ازه دیرلر و غبراقیس بن زهیر العیسنک انک سمیدر
 الغبراء غینک ضمی ویا ناک فخی ویا ناک سکونی والفک مدبله ابکده دبد کری میوه سجد معناسنه و غبراء شول
 نبینده دیرلر که حبش طایفه سی اتی طار بدن ایدر مسکرات قبیلندن درو فی الحدیث ایاک والغبراء فانها حمر العالم
 الغبر غینک ضمی ویا ناک فخی وتشدد بله مده باقی فلان سود بقال بها غبر من لبن ای بالناقة واین کمال وصاحب
 مذهب تانک سکونیه ضبط انشملر غالب الیکسی دخی لغت در تنه کم قاموسه فهم اولنور و لکن ابن کمال مطلق
 سودله نفسیری مناسب اولماز الاغبار همزه ناک فخی و غینک سکونیه جمع و غبر الحیض حیضدن باقی قلان
 نسنه لر و غبر المرض مرضک بقیاسی دره غبر اللیل دخی کچنه ناک بقیاسنه اطلاق اولنور الغبور ضمتنه باقی فالحق
 بقال غبر الشی یغیر من الباب الاول اذا بقی الغایر یکن نسنه ماضی معناسنه ویا ناک فخی دخی اطلاق اولنور پس
 اضداد قبیلندن ولور الغیر فختنه له بان تمام ایشلمدن او کلوب نکر ارا حلق داهیه الغیر شول بلادر که وصفه
 قابل اولیه العرق الغیر غینک فخی ویا ناک کسری بله قانی طور مین طمر الاغبار همزه ناک کسری بله بر حاجتک طلبنده
 حده واهتمام ائیک بقال اغبرال جل فی طلب الحاجة اذا طلبها و یغور حکم اولق بقال اغبرت السماء اذا جد وقعه
 واشتد وتوز صاور مغه دخی دیرلر نقول اغبرت اذا اثر الغبار التغیر علی وزن التکریم کذلک توز صاور مق بقال
 غبرت تغیر التغیر علی وزن التکریم باقی قلان نسنه یی المق بقال تغیرت من المرأة ولد اروا بت اولنور که بر کسسه
 بریاشلو عورت الدقه الدغک عورت یاشلو دود بدبلر ایتدی لعلی تغیر منها یعنی رجا ایدرم که اولاد دن باقی
 نسنه یی اخذ ایدم پس انوک برودی حاصل اولد قه ادا فی غبر قود پلر غینک ضمی ویا ناک فخیله عمرونی اوزن
 الاغبر همزه ناک فخی و غینک سکونی ویا ناک دخی کذلک فخیله اغبره قریب در یعنی توزر نکنه قریب اولان
 نسنه درو صوا یچنده اولان بوسنه ده اغثر دیرلر و اغثر ادا فی کسنه یه دخی دیرلر الغثره غینک ضمی ویا ناک سکونیه
 شول توزر نکیدر که یاشله ما بل اوله الغثره مؤنثی الغثر غینک ضمی ویا ناک سکونیه ادا فی دن اولان
 کسنه لر سفله الناس معناسنه واحدی اغثر در تنه کم مرور ایتدی احمرله حمر و اسودله سود کی الغیثه
 غینک فخی ویا ناک سکونی ویا ناک دخی فختنه له کذلک ادا فی معناسنه کلور و حدیث شریفه که راع غثرة واقع
 اولمشدر فختنه له کویا که غیره ناک یاسی حذف اولمشدر ورعاع رانک فخیله و عینین مهملتین ابله کذلک اراذل
 معناسنه درو غیره کذلک خلق بری برن چکنیوب ابقلق درو منه قولهم کانت بن القوم غیثرة سدد بده
 ای مد اوسه بعضهم بعضا فی القتال المغثورة میمک ضمی و غینک سکونی ویا ناک کذلک ضمیله شول نسنه در که
 عرفط ورمث اتی کتد و دن نضج ایدوب اخراج ایدر مع مثالند عسل کی لذ بد دراکل اولنور و لکن رایحه گریه سی
 وارد و عرفط عینله و طاء مهملتین بله بر دیکملوا اغا جک اسمدر ورمث دخی راء مهمله ناک کسری ویا ناک مثله ابله
 مرعای ابلدن اولان دیکملدر ندر المغثر میمک کسری و غینک سکونیه مغثورده لغت در ذکر اولنان مع معناسنه
 یعقوب حکا بنی اوزن الغثر میمک ضمی و غینک فخی ویا ناک مثله ناک سکونی ویا ناک کسری بله شول اری بزر که
 یرمزطو قنمش اوله الغدر غینک فخی ویا ناک سکونیه و فاسر لوق ائیک بقال غدر به من الباب الثانی فی القادر ترک
 وفالبدن کسنه الغدر غینک ضمی ویا ناک فختنه له بمعناه و حلات شبنه ندا طریقیله استعمال اولنان
 غدر درو فی الحدیث یا غدر الست اسمی فی غدرنک و غدره بناء مره در غینک فخیله و محل جمع یال
 غدر دیرلر الغدر فختنه له کچمه قرا کو اولق بقال غدرت اللیلة تغدر غدر من الباب الرابع اذا ظلمت و غدر ناکه

ابلدن وشاة غندت ياربوب قالمغه دخی دیرلر بقال غدیرت النافه عن الابل والشاة عن الغنم اذا تحلفت عنها وغدر
 برکیره دخی دیرلر که طسلو اوله وغدر کلانه وقتالده ثابت ولغه دخی دیرلر بقال رجل ثبت الغدر ابن السکیت ایتدی
 ما اثبت غدن دیرلر ما اثبتته فی الغدر معنسانه وغدر شول یه دیرلر که دلکری ویا قاری اوله وغدر رجله وفسه
 دخی اطلاق اولنور قجن رجلاک دبلی خصومت محلده علی الاستمرار نکلم ایتسه الغدیرة غینک فقی ودالک
 کسری ومدیلر که اولنش ناهه الغدیرة غینک فقی ودالک کسری ابله قراک واولان کچه الاغدار
 همزه نکه کسری بله کذلک کچه قراک واولق بقال اغدرت اللیله اذا اطلعت کذا فی بض نسخ
 الصحاح المغدرة ميمک ضمی ودالک کسری بله قراک واولق بقال اغدرت اللیله اذا اطلعت کذا فی بض نسخ
 المغادرة ميمک ضمی ودالک فقیله ترک ابلک الغدیرة غینک فقی ودالک کسری ومدیلر که سیلدن قالمش اوله
 بس فعیل بمعنی مفاعل اولور غادن دن یا غود فعیل بمعنی مفاعل اولور غادن دن یا غود فعیل بمعنی فاعل اولور زرا
 غدیر اهلنه غدیر ایدر بمعنی انلردن حاجت وقتنه منقطع اولور بی بقا اولد غیچون الغدر ان غینک ضمی ودالک
 سکونیه غدیر کجی والغدر ضمینه کذلک کجی الغدیرة غینک فقی ودالک کسری ومدیلر که سیلدن قالمش اوله
 صار قن صاچ کسومعنسانه الغدیر غینک فقیله همزه نکه کسری بله کجی غدیر غینک ضمی ودالک فقیله
 وغدر غینک ودالک ضمه لبله برجلک اسمیدر الغدیرة علی وزن الدرجه غضب در وکثرت غوغا وغلبه در
 بقال سمعت لفلان غدیرة وغدیرة حکمی تنفيذ ابلک کرک ظلم جهنندن اولسون کرک عدل جهنندن اولسون
 غشمره کبی المغد ميمک ضمی وغینک فقی ميمک کسری بله شول ریس در که عشرینه حکم ایدر هر چه دپلسه ظلمه
 اولسون یا عدلله اولسون وغدیرة غدرمه ده لغت در که غدرمه برسنه بی کوتری صائق در التغمیر فقیله
 ودالک سکونیه وميمک ضمه لبله غدیرة غدرمه معنسانه در کثرت غلبه معنسانه نته کم الان مروا بتدی الغدیر غینک
 فقی وميمک کسری ومدیلر که واقع اولان اصوات بقال فلان ذو غدا امیر الغدیر غینک ضمی وميمک کسری بله غدارمه
 لغت در که غدارم چوق اولان صویدر لری ابو عبیدروا بی اوزن الغرور ضمینه در یه اولن شکله در یعنی بوکندی
 رلری در و غرور شول متاع دنیا یه دیرلر که انوکله الدنلور والاه مق معنسانه ده کاور بقال غره یغره غرور من الباب
 الاول اذا خدعه بقال ما غرک بفلان ای کیف اجترأت علیه ومن غرک من فلان ای من اوطاک عشوة منه وعشوه
 عینک ضمه لبله تشه دیرلر یعنی سنی کم پان یی ایدی که انوک تشنه او غردک الغر غینک فقی ابله واحدی در ومنه قولهم
 طوبت الثوب علی غره ای علی کسره الاول اصبی ایتدی ربه در روایت در که اکبر ثوب عرض اولند قه اول ثوب
 نظر ایدوبانی ثقیب ایتد کدن صکره اطوه علی غره دبدی یعنی اولکی شکلی اوزن طمی ایتدی الغره غینک ضمی
 ورنلک تشدید ببله شول بیاضدر ابلک الننه که در همدن بیوک در و غره شربف معنسانه ده کاور بقال فلان غره
 قومه ای سیدهم الغر غینک ضمی ورنلک فقیله غره نکه کجی بقال هم غر قومهم و غرایک ایتد اسنه اولان وچ
 کچه وهر سننه نکه اولنه واکر منه غره دیرلر وعبده و جاریه دخی غره دیرلر فی الحدیث قضی رسول الله صلی الله علیه
 وسلم فی الجنین بغره کویا که مجموع بدندن غره ابله تعبیر اولنشدن الا غره همزه نکه وغینک فقی ابله شولت در که
 الننه غره سی اوله واق معنسانه ده کاور ابيض کی الغران غینک ضمی ورنلک تشدید ببله کجی بیاض اولان
 کسنه ل بقال قوم غران واغر شربف معنسانه ده کاور الغر غینک کسری بله والغر غینک فقی ورنلک کسری ومدیه
 احوال تجر به ایتدن کسنه غیر محرب معنسانه بقال رجل غر و غرای لیس محرب قیاس محرب به را کسور واما غدی
 ولكن عرب مفتوح استعمال ابله کلشدر نته کم باب باده مروا بتدی و غر کذلک مؤنثه دخی صفت اولور و غرای
 اوزن اولنه دخی دیرلر بقال عیش غرای اکان لا یفرع اهله و غرای الدماغه معین اولنه ده دیرلر بقال نا غرک من
 فلان ای ان یا نیک ما تغر به و غرای خلق حسنه ده اطلاق اولنور قجن رکسنه پیرا و اسه او غرایه و اقبل هر یه دیرلر
 وهر یه ریز خلقه دیرلر الغره غینک کسری بله والغیره کذلک غینک فقی ورنلک کسری ومدیلر که مؤنثی بیته

غندر

غدر

غرور

الغرة معنسانه وغره اسم دخی کاور احوال بلامک معنسانه وغره غفلت معنسانه ده کاور الغرة غینک فقیله
 احوال بلامک بقال غریغره غرة من الباب الثانی نقول کان ذلک فی غراتی وحدائی ای فی غری الا غرا همزه نکه
 فقیله غرک کجی غینک کسری بله نته کم مروا بتدی الا غره همزه نکه فقی وغینک کسری بله غریک کجی الغرا الدنجی
 کسنه غافل معنسانه الا غترار همزه نکه کسری بله الدخ نقول غترت یارجل واغتره ای اتاه علی غره منه یعنی اکا
 الدندی و بقال غتر بالشی علی صیغه المجهول ای خدع به الغر فقیله خطر معنسانه در ونهی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم عن بیع الغر وهو مثل بیع السمک فی الماء والطیر فی الهواء والغرور غینک فقیله ورنلک ضمه لبله
 ومدیلر که شیطان معنسانه در ومنه قوله تعالى ولا یغرنکم بالله الغرور و غرور کذلک سول دوا در که انوکله غره
 اولنور لد و دلعوق وسعوط دبد کاری کبی لدود لاملک فقیله ودالین مهملتینله شول دوا در که اغرک بر جانبیه
 دو کاور و دلعوق لاملک فقی و عین مهمله نکه ضمه لبله شول دوا در که دبلله بلانور سعوط سین مهمله نکه فقی و عین
 مهمله نکه ضمه لبله و طاء مهمله ایلله شول دوا در که بورناستشاق اولنور الغرا غینک کسری بله از او یخونوم قلیل
 معنسانه وغرا مقدار معنسانه دخی کاور بقال لبث فلان غرا شهر اذ امکت مقدار شهر وغرا ناهه نکه سودی
 از اولمغه دخی دیرلر فی الحدیث لا غرا فی سلوة وهوان لا یتم رکوعها وسجودها الغران قلیحک ابلکی جانبی در ابلکی
 جانبی دخی کسکین ای یحوق بالجملة هر سننه که کسکین اوله کسکین لان ری انوک غرای اولور الا غره همزه نکه
 فقی وغینک کسری بله کجی وغرا عجله یه دخی دیرلر بقال اتانا علی غرای علی عجله واصبی ایتدی غرا طر بقیته دخی دیرلر
 بقال ریمت ثلاثة اسهم علی غرا واحد ای علی طریقه واحدة وولدت فلانة ثلاثة بنین علی غرای بعضهم
 خلف بعض وبنی القوم بیونهم علی غرا واحد وغرا شول غونه دیرلر که اوق غری انوک اوزر بنه یشلنور بقال ضرب
 نصله علی غرا و بقال لیت الیوم غرا شهر ای مثال شهر فی الطول وغرا قوش یا ورسنه اغر بله طعام ویرمکه
 ویرلر بقال غرا طایر فرخه یغره غرا اذ اذقه وزق زاء معجمه ابله اغرله طعام ویرمکه دیرلر وغرا باب مفاعل دن
 کذلک سودا واولق بقال غارت النافه ای غرت فرغت الدرة وفی المثل سبق در ته غران یعنی سودی ویرمسنه منعی
 سبقت ایتدی وغرا بازار کاسد اولمغه ده دیرلر بقال غارت السوق تغار غرا کسدت ودرت دره دیسلر نفقت
 معنسانه اولور که وراج دیک اه اور المغار ميمک ضمه لبله شول ناهه در که سودی از اوله المغار ميمک فقیله سودی از
 اولان ناهه بقال نوق مغار الغرة غینک کسری بله ظروف قسمندن غرا که ایچنه صمان قورلر جوهری ایدر برنظن
 ایدرم که بومعرب اوله الغرای غینک فقی و همزه نکه کسری بله کجی التفریر علی وزن التکریم نفسی غرن حمل ابلک یعنی
 خطره القا ابلک بقال غر ینفسه تغیر التفریر تانک فقی وغینک کسری ورنلک تشدید ببله بمعناه بقال غر ینفسه
 تغیر و تفریر بقال حلل تحلیللا ونحله وعلل تعلیلا وتعلل وتغیر صیبنک اوک دیشلری ظهور ایتکه دخی دیرلر
 بقال غرت ثیمه العلام اذا طلعت اول ما طلعت الغره غینک فقی وما یبندن ورنلک سکونیه روحک بوغازده
 تردد ایتدی در و بقال الراعی بغر بصوته ای یدده فی حلقه ای تردد الغر غینک کسری وما یبندن ورنلک سکونیه
 صوت بوغازده تردد ایتدی بقال بغر بصوته فی حلقه ای تردد الغر غینک کسری وما یبندن ورنلک سکونیه
 بیان تاوغی دجاج بری معنسانه بعضلر حبش تاوغی در دیش الغره واحدی الغره غینک ضمی ورنلک سکونی
 وغین ثانیه نکه کذلک ضمه لبله ابلک الننه اولان غره سیدر و شریف اولان کسنه یه دیرلر بقال رجل غره ای له
 شرف الغرا غینک فقیله کثرت معنسانه در بقال غرا الشی یغرن من الباب الخامس الغر غینک فقی ورنلک کسری
 ومدیلر که چوق اولان سننه کثیر معنسانه بقال غر یمعروف احسان کثیر معنسانه الغر غینک فقی ورنلک کسری
 ومدیلر که سودی چوق دو بقال غرت النافه غراة من الباب الخامس ایضا اذا کثرت لیلها الغر غینک کسری بله غرایه نکه
 کجی الغر غینک فقی ورنلک سکونیه اسم در ضرب مثله جوق معنسانه الغر غینک ضمی ورنلک سکونیه

غزو

جمیدر جونه جون کبی حیمک فخیله اوله خیمه ثانیه وجون ایضه واسوده اطلاق اولنور اضداد دن در
وحشر له حشر کی بقال اذن حشر بفتح الحاء واذن حشر بضم الحاء وحشر لطیف وانداملود یکدر الاغزار
همزه نك کسر به قومك دوه سی سودلو اولمق یقال اغزر القوم اذا غزرت ابلهم التغیر علی وزن التکریم ابکی
صاغنك ار اسند بر صاغنی ترك ابکدر سود چوق اولسون دیو و بسود از اولغه باشلد قه اولور الغشمة
غینك فخی وشینك سکونیه دحر جة وزنی اوزن کذا فین برایش ایشلمک وسیل کلکه دخی دیرلر بقال غشمر
السيل اذا قبل الغشمر علی وزن التدرج برنسنه فی قهر له المعه دیرلر بقال غشمر ای اخذه قهر المتغشمر ميم اولك
ضمی وثانیه نك کسر به غضبناك اولان کسنه بقال رأبته متغشمر ای غضبان الغضار غینك فخیله شول با یلقد ركه
حر اوله قولوا وله الغضارة غینك فخیله دیرلك خوب اولمق طیب عیش معناسنه بقال انهم لغی غضارة من العیش
وعدول معناسنه دخی کلور بقال غضر عنه یغضر من الباب الثاني ای عدل عنه وحس ومنع معناسنه ده کلور
بقال غضره ای حبسه ومنعه المغضور ميم فخی وغینك سکونیه معبشئ خوب اولان کسنه نقول بنو فلان
مغضورون وغضرم الله تعالی الغضراء غینك فخی وضادك سکونی والفك مد به كذلک حسن معبشت بقال
هم فی غضراء من العیش ای فی خصب وخیر اسمی ابتد اباد الله خضره هم دیرلر بلکه اباد الله خضره هم دیرلر
اهلاك خیرهم معناسنه وغضراء شول یا شل طیراغه دیرلر که صقر کی لزج اوله یقال لبط فلان بره فی غضراء
وانباط نوله وباء موحده ابله وطاء مهمله ایله قوی قازنلر صویبر شمک الغاضر ضادك کسر به شول در بدر که
دباغنی لطیف اوله غاضره بنی اسدن بر قیله نك اسمیدر و بنی صعبه دن بر جماعتك اسمیدر و بنی ثقیدن
بر طاء فنه نك اسمیدر غضور غینك وواوك فخی وما یبندن ضادك سکونیه بر اونك اسمیدر وغضور طی قبیله سبه
منسوب بر صویك اسمیدر الغضنفر فختینله ونونك سکونی وفانك فخیله ارسلان اسد معناسنه وغضنفر
فرموده معناسنه دخی کلور بقال رجل غضنفر ای غلیظ الجثة الغفر غینك فخیله وفانك سکونیه ستر ابلك
معناسنه دروغفر یار لغیق معناسنه ده کلور وغفر متاعی طرفه قومغه ده دیرلر بقال غفرت المناع اذا جعلته
فی الوعاء برنسنه یحتمل اولمق معناسنه ده کلور یقال اصبع ثوبك فانه اغفر للوسخ ووسخ سین مهمله نك فخیله
وخاء معجه ابله کردد نس معناسنه و یان او کله یوز طو تشیکن از مقدر وغفر شول تو بلر در که عورنك
بالدرنه والننه دخی اور الغفر فختینله لغت در غفر ده یقال غفر یغفر غفر او غفر او چ بلد زدر میزان بر جندن که
قر اکانل اولور و عورتك بالدرنه والننه اولان تویه دخی دیرلر غفر ده فانك سکونیه لغت در نته کم مرو رایتدی
وغفر بریه روزنکه ده دیرلر بقال غفر ثوبك یغفر غفر من الباب الرابع الغفران غینك ضمی وفانك سکونیه غفر
معناسنه که ستر ابلك دیک اولور الاغفر اهرمه نك وفانك کسر به وما یبندن غینك سکونیه بر پوروزنك
بقال اغفار الثوب اغفرار الغفر غینك ضمی وفانك سکونیه بیان کچیسنك او غلاغی الاغفار همزه نك فخیله جمی
المغفرة ميم ضمی وغینك سکونی وفانك کسر به ذکر اولنان او غلاغی انسی المغفرات جمی المغفرة غینك ضمی
وفانك سکونیه شول شیدر که انو که برنسنه اورنلور یقال اغفر واهذا الامر بغفرته ای صلحوه باینده فی ان صلح
الغفار غینك ضمیله غفر ده لغت در صاری توی معناسنه نته کم الان مرو رایتدی المغفر ميم کسر به وفانك
فخیله شول زدر که باش مقداری ایشلنور نقیه نك لثنه کیلور الاستغفار همزه نك کسری وسینك سکونیه
مغفرت طلب ابلك المغفرة ميم فخی وغینك سکونی وفانك کسر به یار لغیق بقال استغفر لذنبه واستغفر من ذنبه
یعنی واحد مغفر ذنبه مغفرة وغفر او غفر ان الاغتفار همزه نك کسری وغینك سکونیه یار لغیق بقال اغفر ذنبه
یعنی غفر الغفور غینك فخیله یار لغیق الغفر فختینله جمی والغفر کثرت معنا سن تا کید ایچون کلور
بقال جاء اجماع غفر اجماع الغفر وجم الغفر بالمد وجم الغفر ای جاء و اجماع عثم الشریف والوضیع ولم یخلف

غشمر

غضمر

غضور

غضنفر

غفر

احد وکانت فیهم کثرة وبعض نسخهم من جماع غفر اجماع الغفر واقع اولمشدر ماعدا مذکور دکادر وظاهر
بود که ثانی اصح اوله ز باب ميم مدوده اشارت اولمشدر فقط و اجماع الغفر کلمه سی اسمدر فعل دکادر لکن
منصوب اولور کثرته دال اولان مصدر لر کی قولك جاوئی جمیعاً وقاطبة وطرا وكافة وجماعیه الف لام داخل
قلد بلر عراك کلمه سنده داخل قلد قلری کی اور دوها العراک دبد کلری قوللر نه وعراک جمیعاً معناسنه در دوه یی
صویه کثورد بلر جمیعاً دیک اولور الغفيرة غینك فخی وفانك کسری ومد به لر لغیق طبعی بقال ما فیهم غفيرة
ای لا یغفرون ذنباً لاحد الغفار غینك کسر به شول بر یان سیدر که عورنلر باسنه اورنلر یا غدن
صقند قلر یچون که چک دید کلری برك التنه اولور الغفارة غینك کسر به شول بلود در که اخر بلودك دوننه
اوله وغفار شول سختیان یان سیدر که یایک طونجه وضع ایدر لر گیر شه ضرراً یسوسن دیو بنو غفار غینك
کسری وفانك تخفیفیه کنانه دن بر قوم در که ابوذر غفار برك جماعتیدر المغفور ميم ضمی وغینك سکونی وفانك
کذلک ضمیله شول صمغ کی نسنه در که دیکنلوا غچدن ظاهر اولور وانی از بد اولد غچون کل ایدر لر واکا مغشور
دخی دیرلر غین معجه و ثاء مثله ابله المغفر ميم کسری وغینك سکونی وفانك فخیله معناه کالمغشور فی روایة
الکسانی الاغفار همزه نك کسر به دیکنلوا غاج صمغ ویرمك بقال اغفر الرمث اذا خرجت مغافیره یعنی صمغی
ظهورایتسه و صمغك ظهوری کوز ایا مندر رمثك بیر اغی صبر مغه باشلد قه اولور یقال ما احسن مغافیر هذا
الرمث المغفر فختینله وغینك سکونی وفانك ضمیله والتغفر فختینله فانك ضمی وتشدد بد به بونلرک ایکه سید
مغفور دیو شرمک معناسنه در شول کسنه که مغفور استعمال ابتد فعلندن تغفر بدی وشول کسنه که
مغفر استعمال ابتد ميم کسر به فعلندن تغفر بدی وکاه اولور که مغفور عشرده و ثامده وسلمده و طامده
وبونلر دن غیری اشجار ده دخی اولور الغمر غینك فخی وميم سکونیه چوق صویه دیرلر یقال غمره الماء یغمره من الباب
الاول اذا علاه ومنه قيل للرجل غمره القوم اذا علوه شرفاً وغمر ايواته دخی دیرلر جواد معناسنه وغمر الخلق دیرلر خاء
معجه ابله وغمر الداء دیرلر سخی معناسنه و بحر عظیم معناسنه ده کلور الغمار غینك کسر به والغمر وضمینله
جمولدر استخیا معناسنه بقال هو من قوم غمار وغمر عظیم الماء اولان بحر معناسنه ده کلور بقال بحار غمار وغمر
الغمورة ضمتینله کثرة مامعناسنه در یقال ما شد غمورة هذا النهر الغمره غینك فخی وميم سکونیه فانیلق شدت
معناسنه وغمره صونك وخلقك از حمانه دخی دیرلر الغمار غینك کسر به از حمانه معناسنه اولان غمره نك
جمیدر بقال دخلت فی غمار الناس ای فی کثرتهم غینك کسر به وضمیله لغت در الغمر غینك ضمی وميم فخیله
کذلک غمره نك جمی شد بلر معناسنه نوبتله نوب کی الغمرات فختینله جمعدر کذلک شد ایدر معناسنه بقال
غمرات الموت ای شد ایدر الغمر غینك ضمی وميم فخیله کوچك قدح التغفر فختینله وميم ضمی وتشدد بد به
طونجه ایچامک غمردن ما خود در قدح صغیره معناسنه الغمر غینك ضمی وميم سکونیه وميم ضمیله دخی
لغت در شول کسنه در که اموری بحر ب ایتما مش اوله بقال رجل غمر وغمر الاغمار همزه نك فخیله غمرک جمی للغمره
غینك ضمیله موئی امور بحر ب ایتما مش اوله بقال رجل غمر وغمر الاغمار همزه نك فخیله غمرک جمی للغمره
غماره من الباب الخامس المغمر ميم اولك ضمی وميم ثانیه نك فخی وتشدد بد به کذلک امور بحر ب ایتما مش اوله بقال غمره
ميم اولك ضمی وثانیه نك فخیله اولوی قایر میوب مقالنه و جنگ ایدرک یقال غماره اذا باطشه وقاله
ولم یبال الموت و بطش طاء مهمله وشین معجه ابله قولله یا بشقه دیرلر المعامر ميم اولك ضمی وميم ثانیه نك
کسر به شول کسنه در که محل مهلکدیه داخل اوله الغمره غینك ضمی وميم سکونیه شول
طلادر که ورسدن اتخا اولنور و ورس زعفران دیرلر و بر صاری بویایه دخی دیرلر التغمیر علی وزن التکریم ذکر
اولنان طلالی سورنك یقال غمرت المرأة وجهها تغمیر ای طلمت به وجهها لیصفوا لونها التغمر فختینله وميم

غمر

ضمی و تشدید بله بمعناه الغیر غینک کسری و میمک سکونیه صوصا مق عطش معناسنه و غیر کذلک حقه
وحسنه دیرلر الغیر فحتمله کین بعلق بقال غرضدن بغیر غراوغرا من الباب الرابع وغرات رایحه سنه و بالق
رایحه سنه دخی دیرلر بقال غرت یدی من اللحم الغیر غینک فحتمی و میمک کسری بله اندن یا خود بالقدن رایحه
بغلین سنه بقال غرت یدی فحتمی غرة کما نقول من السهل سهکة ومنه مند بل الغیر یا غلق معناسنه الغامر
میمک کسری بله معمر او لماین یر عامر ک مقابله در بعضیله ابتدی غامر اکامین یردر زراعته محتمل ایکن و غامر
دبد بلر زیر اکاصو و حبوب ستراید پس بوفاعل اولور مفعول معناسنه کقولهم سرکتم و ماء دافق فاعل وزنی
اوزن بنا اولندی تا که غامر اکا مقابل دوشته و شول یرکه اکاصو یرشما یوب موات ارض قبیلندن اوله اکا غامر
دیرلر الغیر غینک فحتمی و میمک کسری بله و مدبله شول یا شول اوت در که قوریشش اوتک التندن ظهور یرادر الانعام
همزه نک کسری بله صویط الملق انعام معناسنه الغور غینک فحتمی و واک سکونیه هر سنه نک دینه دیرلر قعر
معناسنه بقال فلان بعید الغور و غور دوزیره دخی دیرلر ارض مطمئنه معناسنه و غور نهامه به وینه قریب
اولان یرلر دیرلر و غور یره باتان صویه ده دیرلر بقال ماء غور مصدر له صفتلندی در هم ضرب و ماء سبک و اذن
حشر دبد کری کی و سبک سین مهمله ابله دو کلمش دیکد رنته کم حشر حاء مهمله و شین معجه ابله لطیف
و موزون دیکد و غور دیت و یرمک معناسنه ده کور بقال غارنی الرجل بغورنی اذ اوداک من الدیه و بغیرنی
دخی لغت در و صومارق معناسنه ده کور بقال غارهم الله بطر بغیرهم و بغورهم ای سقاها و بقال اللهم غرنا
منک بخیر و غرنا و غرا و غرا فی الارض بغیرها دیرلر سقاها معناسنه و غارنا بخیر دیرلر اعطانا خیرا
معناسنه و غور کوندن اسی اولغه ده دیرلر بقال غار النهار ای اشتد حره و نفع و یرمکه ده دیرلر بقال اللهم غرنا
منک بخیر ای اغنا و بغیر دخی لغت در و غور بر سنه نک نها بینه یرمکه دخی دیرلر بقال غار یغور غور ای ای
الغور و لا بقال اغار و غور صوره طامغه دخی دیرلر بقال غار الماء غور ای سفلی فی الارض و غور کوزو قور
اولغه ده دیرلر بقال غارت عینه تغور غور او کون طولوغه ده دیرلر بقال غارت الشمس تغور غور الغور
علی وزن الدخول صوره بقی بقال غار الماء یغور غور او کوزو ایجر و بغه ده دیرلر بقال غارت عینه تغور غور و
اذا دخلت فی الرأس و غارت تغار لغه فیه ایضا و کون بغه دخی دیرلر بقال غارت الشمس غور و اذا غرت الغیار
غینک کسری بله کون بقی بقال غارت الشمس غیار الفار شول اودر که طاعده قیادن کسری لهف معناسنه و غار
عسکره دخی دیرلر حبش معناسنه و دفنه غاجنه دخی غار دیرلر و منه دهن الفار و غار رستک معناسنه ده کور غیرت
کی الغیر ان غینک کسری و مدبله جمعی المغار میمک فحتمله و المغارة کذلک میمک فحتمله کهف معناسنه در و کاه اولور
اهولر بتاغنه ده مغار دیرلر مکانس معناسنه الغور غینک فحتمی و واک فحتمی و یا نک سکونیه غارک تصغیری در
وفی المثل عسی الغور ابو ساصمی ابتدی بومثاک اصلی بودر که بر مغان نک ایچندن خبلی کسنه ساکن ایکن مکان
اوزر لرنه یقلدی یا خود انلر کاوز ربنه عد و کلوب جمله سن قتل ابتدی پس بومثال اولدی هر سنه ده که
انوک اخری شراوله ابن الکلبی ابتدی غور یر معروف صویک ادبدر که کلب قبیلله سنه منسوبد و بومثالی زیادم
عورت نکلم ابتدی شول دمده که قصیر اللحمی نام کسنه دوه لرنه طوغری بولی قوبوب ذکر اولنان صوبی
طوته بخلاف ستمه کندی الغاران غارک ثنیه سی و بطنه فرج معناسنه ده کور بقال النقی الغاران ای الجیشان
الغارة شول بلو کدر که غارت ابدی اوله و غارت بصقن ایتمک معناسنه ده اسمدر اغار دن و غارت یب بومککه دخی
دیرلر بقال جبل شدید الغارة ای شدید القتل الاغارة همزه نک کسری بله بصقن ایتمک بقال غار علی العدو و بغیر
اغارة و اغاره ایب بومککه ده دیرلر نقول غرت لجل اذ فتلته و اغار بر کسنه زوجه سی اوزر بینه اولمکه ده دیرلر بقال
اغار فلان اهله ای تزوج علیها ابو عبیدر و ابی اوزن و اغار سرعت ایتمکه ده دیرلر و کوا بوقولون اشرق شمیر

غور

کما

کما بغیر ای تسرع للخر و شمیر ثاء مثلثه ابله بر طاعک اسمیدر مکة مشرفه ده و اغار سکر تمکه ده دیرلر و منه
قولهم اغار اغارة الثعلب اذا اسرع و دفع فی عد و وه والد فحتمی و سکر تمکه ده سرعت ایتمه دن عبار ندر
التغور علی وزن التکریم بر سنه نک اخرینه بتمک بقال غور ناوغرا بجعنی و تغور یقیلوله ایتمکه دخی دیرلر بقال
غور و ای انزلوا للقاء بله الغارة و ابو عبیدر ابتدی قایلله یه غار دیرلر و قایلله معناسنه در که اوله و قتلند
او یقندن عبارت در الماعار میمک ضمیمه غارت ایتمک بقال اغار اغارة و مغار المغاورة میمک فحتمی و واک فحتمی
کذلک غارت ایتمک بقال غاورهم مغاوره المغاور میمک کسری بله مقانله ابدی بقی بقال رجل مغور ای مقانل
المغاور میمک فحتمی و واک کسری و مدبله مقانله ابدی جماعت بقال قوم مغاور بالمغیره میمک فحتمی و غینک
کسری و مدبله کذلک غارت ابدی جماعت بقال خیل مغیره و مغیره بر جلک اسمیدر و کاه اولور که
میمی مکسور ابدلر رنته کم منن و منن دیرلر میمک فحتمی و کسری بله و منن بدرایحه اولان سنه یردیرلر
المغیره میمک فحتمی و غینک کسری و یا نک تشدید بله سباییه دن بر صنفد رکه مغیره بن سعیده منسوبد و
الاستغارة همزه نک کسری و سینک سکونیه سمر مک بقال استغاری من و دخل فیه الشحم و استغار حبان
یمویب ششمکه ده دیرلر التغاور قوم بر یرینه غارت ایتمک بقال تغاور القوم اذا غار بعضهم علی بعض
الغیره غینک کسری بله و مدبله بغدای طعام معناسنه و غیره نفع و یرمک و دبت اذا ایتمک معناسنه دخی اسم کلور
و مذهب و صراحه غیره فی خروار ابله تفسیرا بشتدر ظاهرا بودر که بغدای یوکی مراد در اما صحاحدن فهم
اولن غیره مطلقا طعامدن عبارت اولمه در الغیر غینک کسری و یا نک فحتمله غیره کلمه سنک جمعیدر و بعضیله
ابتدی غیر یا نک فحتمله واحد در غناب کی جمعی الاغیار در همزه نک فحتمله غیر کذلک اسمدر تغییر معناسنه
الغیار غینک کسری بله نفع و یرمک بقال غار اهله بغیرهم غیار اذا مارهم و نفعهم و غیار دکش ایتمکه دخی دیرلر
التغیر علی وزن التکریم بر سنه بی بر حالدن بر حاله دوند ر مک و بوکارن اهل سفر اصلاح ایتمکه ده تغییر دیرلر
بقال نزل القوم بغیرون ای یصاحون الحال و رجال رحاک جمعیدر حاء مهمله ابله یوک معناسنه التغیر فحتمله
و یا نک فحتمی و تشدید بله بر حالدن بر حاله دوند بقال غیرته فتغیر الغیر و غینک فحتمی و یا نک سکونیه
مصد رلدر بر کسنه عرضنه خلل یر یردن احترازا بتمک معناسنه بقال غار الرجل علی اهله یغار
غیرا و غیره من الباب الرابع الغیر غینک فحتمی و یا نک ضمیمه و الغیران غینک فحتمی و یا نک سکونیه
غیرت ابدی جمعی معناسنه و مؤننه دخی غیر دیرلر بقال امر ا غیور و نسوه غیر الغیر ضمیمه غیور ک جمعی الغیاری
غینک فحتمی و الفک قصیر بله و الغیاری غینک فحتمی و الفک قصیر بله غیر انک جمعی و غیاری غینک فحتمله غیر ای چون
دخی جم کور مؤنث صیغه سندن الف مقصودن ابله الغیار میمک کسری و غینک سکونیه غیر نلو کسنه المعالیر
فحتمله مغیارک جمعیدر الغیر غینک فحتمی و الفک قصیر بله غیر نلو عورت المغیره میمک فحتمله و غینک
کسری و مدبله و المغیره میمک فحتمی و غینک سکونیه و یا نک ضمیمه صوار لمش یرارض مسقیه
معناسنه المغیره میمک فحتمی و یا نک فحتمله مبادلله بیع ابد شتمک بقال غایت الرجل مغیره ای عارضته
بالبیع و بادلتها تغیرت انک فحتمی و یا نک ضمیمه برقا بر سنه بر یرینه مخالف اولق بقال تغیرت الاشیاء
اذا اختلفت غیر غینک فحتمی و یا نک سکونیه سوی معناسنه در الاغیار همزه نک فحتمی و غینک سکونیه
جمعی در و غیر بر کلمه در که انوک بر کلمه صفتلنور و کاه اولور استثنای چون دخی استعما اولنور صفت
واقع اولدقه ما قبلنک اعرابنه تابع اولور و استثنای چون اولدغی وقتد الا دن صکره اولان کلمه نک
اعرابیله معرب اولور و بونک و حقی بودر که غیر اصلنک صفت ایچون در استثنای ایچون اولمسی
عارضدر فرا ابتدی بنی اسدک و قضایه نک بعضی غیر منسوب ابدلر لا معناسنه اولدقه کسری

غین

کلام کند و در اول تمام اولسون کرک اولماسون ماجاءنی غیرک و ماجاءنی من احد غیرک دیرلر غیرک انتصابا بیلله
 وکاه اولور که غیر لامعناسنه اولور پس بومعنا یا اولد قده حالت اوزن منصوب اولور کقوله تعالی فن اضطر
 غیر باغ ولا عا د فین اضطر خائفا لا باغیا معنا سنه وکذلک قوله تعالی غیر ناظرین لاه و قوله تعالی غیر محلی الصید
 فصل الفاء الفاء فانک فخی و همزه نک سکونیه چکان دبد کری جانور جک موش معناسنه الفاءه کذلک
 فانک فخی و همزه نک سکونیه واحدی و فان رجس بله دیرلر که طوارک بلکنه عارض اولور قن یا بشلوب
 صقلسه طاغور الفتر فانک فخی و همزه نک کسر بله فان سی چوق یبقال مکان فترای کثیر الفاء
 المفارة میمک فخی و فانک سکونی و همزه نک کذلک فخیله فان لوی فارة المسک فایله و الفاء بلا همزه کوبک
 مشکى نافه مشک معناسنه فارة الابل دوه دن کلن رایحه طیبیه در که اول تازو ات اولنیوب ر عناق چکلر
 بیوب صواب چوب عودت ایتدکه بدنه رطوبت کلوب اولر طوبتدن حاصل اولان رایحه طیبیه در الفتره
 فانک فخی و تانک سکونیه ضعف وانکسار در و فتره حق تعالی نیک رسولرندن ابکی رسولک ما پیته دخی
 دیرلر فتره و فتمتبله کذلک ضعیف اولمق معناسنه بقال فتره و غیره بفتر فتور التفخیر علی وزن التکریم
 ضعیف ایتدک بقال فتره الله تفتیرا الفاء تانک کسر بله ضعیف اولان نسنه و طرف فتر شول نظره دیرلر که
 کسکین اولیه یعنی روئی سریع اولیه الفتر فانک کسری و تانک سکونیه باش پر ماغیله شهادت پر ماغک
 مابینی در اچق طولدخی حینه و فتره عورت اسمی دخی کلور الفکر بن فانک کسری و تانک فخی و فانک کسری بله
 و آخر نه نون جمعه بلار و افتر معناسنه دواهی کی و فانک ضمی دخی لغت در الفا ثور کافور وزنی اوزن شول
 خوان در که یعنی بیوک طبقدر که اتی مردن ایدرلر و مرمره شبیه اولان نسنه دن ایدرلر چینی کی مثلا بقال هم
 علی فائور واحدای علی مابده واحدة و فائور بر موضع اسمی دخی کلور الفجر فانک فخی و جیمک سکونیه
 صوا فقی یقال فجرت الماء افجره من الباب الاول فجرا و فجر کجه ناک آخر نه شول بیاض قدر که کجه ناک اولنه
 اولان شفقه مقابلدر الا فجار همزه نک کسری و نونک سکونیه صوا فقی بقال فجرت الماء فان فجر التفخیر
 علی وزن التکریم کذلک صوا فقی نکتیر ایچون تشدد ایدر و تشدد التفخیر فتمتبله و جیمک ضمی و تشدد بله
 کذلک صوا فقی بقال فجرت التفخیر فانک ضمی و جیمک سکونیه صوا فقی بقال فجرت التفخیر صوا فقی بقال
 بقال مفاجر الوادی لما یرفض انیه السیل و ارفضا ض فایله و ضاد معجه بله صوا فقی بقال فجرت التفخیر میمک ضمی
 و جیمک فخیله قوم ایچنده اولان یول طریق رمل معناسنه الافجار همزه نک کسری بله فجره داخل اولمق تنه کم
 صباح صبحه داخل اولمق و فی کلام بعضهم کنت احل اذا سمحت و احل اذا فجرت یعنی سحر وقتنه داخل اولد قده
 قوزدم و فجر وقتنه داخل اولد قده کوجردم الفجار فانک کسر بله عربده اولان و غراش کونلرندن برکونک اسمیدر
 و بومقوله کونلر دورت کره واقع اولمشدی قریش و کنانه ابله قیس عیلان بیننه و هزیت قیس اوزرینه واقع
 اولمشدی و قریش طائغه سی بوکونه فجار دبد کلر پنه باعث بودر که اشهر حرمه واقع اولمشدی که اشهر حریم
 رجب و ذی القعدة و ذی الحجه و محررم در وقتا که قریش طائغه سندن انده مقانله واقع اولدی قد فجر نادیدر
 بناء علی ذلک کافجار دبو نسیمه اولندی الفجر و فتمتبله فسق ایتدک بقال فجر فجور و کذب ایتدک معناسنه ده
 کلور و بونک اصلی میلدن در و فاجر مابل معناسنه در الفجر فتمتبله کرم در و خیر و احسانه مابل اولمق در
 فجار فانک فخی و و رانک کسری اه زنه بنا سیله قطام کی فجور معناسنه در معرفه در و عورت دخی محل شمره
 یا فجار دیرلر یا فاجرة معناسنه الفخر فانک فخی و خانک سکونیه اولولمق الا فجار همزه نک و تانک کسر بله بمعناه
 و یکشم نسنه لری دخی عدا ایتدکه فخر و افجار دیرلر الفخر فتمتبله فخر معناسنه لغت در نهر ایلله نهر کی یقال
 فخر بفخر من الباب الثالث و افخر بفخر التفخیر فانک فخی و خانک ضمیله بر نجه کسسه بری بر نجه

فار

فتر

فتر

فتر

فجر

فخر

اولولمق بقال فخر القوم الفخیر فانک فخی و خانک کسری و مدیله شول کسسه در که سکا اولولونه
 بونک نظیری خصیم در که سکا خصومت ایدن کسسه یه دیرلر الفخیر فانک کسری و خانک دخی کسری و تشدد بله
 فخری کثیر اولان کسسه سکیر کی که کثیر السکر اولنه دیرلر التفخیر فتمتبله و خانک ضمی و تشدد بله تغطم
 و تکبر معناسنه در بقال فلان متفخر و متفجس ای متکبر و فخر فایله و جیمه و سین مهمله ابله تکبر معناسنه در
 الفاخر میمک ضمی و خانک فخیله بر کسسه ابله طر فیندن اولولمق و خنق و باب مغالبه دن فخرت الرجل فخرته
 افخره فخر ادرسن قن سن اندن بابا و نه جهتندن اکرم اولسک ابن السکیت روایتی اوزن الا فخر همزه نک کسری
 و فانک سکونیه بر کسسه یی بر کسسه ناک اوزرینه تفضیل ایتدک بقال فخر ته علی فلان اذا فضلت علیه فی الفخر
 التفخیر علی وزن التکریم بمعناه بقال فخر ته علیه تفخیر او بودخی ابن السکیت روایتی در الفخره میمک فخی و فانک
 سکونی و خانک فخیله و الفخره خانک ضمیله لغت در کذلک صفت حمید ده مکرمت معناسنه الفخر فانک فخی
 و خانک ضمیله ذکر بیوک اولان ات و اوزدکی بیوک و بودا قلی قال اولان خرم ما غا حنه دخی فخر دیرلر و اصمی
 ایتدی فخر و عه سی بیوک اولوب همه ناک دیکری و کوچوک اولان ناهیه دخی دیرلر الفخر فانک فخی و خانک
 تشدد بله بقالقندن اولان چناق و چوماک خرف معناسنه الفاخر خانک کسر بله خوب اولان نسنه و فاخر
 شول خرما یه دیرلر که دانه سی بیوک اولوب چکر دکی اولیه الفاخر علی وزن الکافور قن چچکی دبد کری
 معروف چچکر بوی مادران معناسنه الفاخره فانک ضمیله و خانک کسر بله شول عورت در که یوالتمه
 یوریه طوغری یوریکه قدرتی اولما غندن الفدر فانک کسری و دالک سکونیه بر پان ات در که بره جمع اولمش
 اوله الفادر دالک کسر بله شول بیان کچیس در که یاشلوا له مسن معناسنه و بعضیلر ایتدی جثمه سی عظیم
 اوله وفادر جماعه سست اولان ارکه دخی دیرلر الفواد جیمی الفد و فانک فخی و دالک ضمیله کذلک بیان کچیس
 معناسنه و بومقامه صاحب صراح قادری و فدوری تخیر ابله نفسیرا تشدد مناسب دکلر زبر انجیر مطلقا
 صید معناسنه در الفدر فانک ضمی و دالک سکونیه و الفدر فتمتبله فدورک جمعی در ذکر اولنان و زنه بیان
 کچیس معناسنه المفدره میمک و دالک فخی و فانک سکونیه ذکر اولنان کچیلری چوق اولان یر الفدر و فتمتبله
 ارکک دیشیه و ارمه ده سست اولمق بقال فدر الفعل یفدر فدور من الباب الثانی اذا جفرو عدل عن الضراب
 و جفرو فتمتبله جیمه و فایله و راء مهمله ابله ارکک دیشیه چوق و ارمه سست اولوب عدول ایتدک الفدر
 فانک فخی و دالک کسر بله احمق معناسنه در الفندر یفانک کسری و نونک سکونی و دالک کسری و مدیله شول
 عظیم قیاد که طاغ با شندن استاغده و شمش اوله الفندر فانک کسری و نونک سکونی و دالک کسری و مدیله
 بمعناه الفزار فانک کسر بله قاجق بقال فریفر فرارا من الباب الثانی اذا هرب الافرار همزه نک کسر بله قاجر مت
 بقال فره غیره و افرا دوه قولن دیشلرن بر قعه دخی دیرلر بقال فرت الابل لاشاء اذا هبت روضهها و طلع غیرها
 و اثناء مثلثه ابله اوک دیشلرن بر قعه دیرلر الفرو فانک فخی و و رانک ضمیله شول عورت در که محل نهتمندن
 پر هیز ایدر اوله الفرفانک فخیله پر هیز اوزن اولان کسسه بونده تشیه و جمع و مؤث برابر اولور و فی الحدیث
 هذان فرقریش افلا رد علی قریش فرها و کاه اولور که فر فارک جمع اولور قاجچیلر معناسنه راکب له
 راکب صاحب له کبی و فرائک دیشنه بقمغه دخی دیرلر بقال فررت الفرس افره فر من الباب الاول اذا
 نظرت الی اسنانه و بر نسنه دن بحث ایتدکه دخی دیرلر بقال فررت عن الامر اذا بحث عنه التفار تانک فخیله قاجشوق
 بقال القوم تفاروا اذا نهار بوا الافترا همزه نک کسر بله کولر کن دیشلری احمق بقال فتر
 فلان ضاحکا اذا ابد السنانه الفرة فانک ضمیله اسپنک اولی ابتداء حر معناسنه بعضیلر ایتدی اسپنک
 شدیدر الافره همزه ناک و فانک ضمیله و الافره همزه ناک فخی و فانک ضمیله کذلک ابتداء حر معناسنه در

فدر

فدر

کسینه ابن السکیت ایندی فقیر اول کسینه در که انوک فی الجمله وجه معاشی اوله و مسکین اول کسینه در که انوک
 اصلا کسینه سی اولیه و اصمعی ایندی مسکین فقیردن حالی احسن اولن در و یونس ایندی فقیر مسکیندن
 حالی احسن اولن در یونسک استدلالی بود که در کبر فقیره افقر انت دیشلر لا والله بل مسکین دیو جواب
 و بر مش زاده عرض احتیاج محله و ابن الاعرابی ایندی فقیر اول کسینه در که اصلا بر نسته یه قادر اولیه و فقیر
 کونکن صو چقد غی ریه دخی دیرلر و فقیر شول چوقون دیرلر که خرمافد انک دینه قاز لر دیکلر کی حینه
 و فقیر ارقه سی کی صن کسینه یی دخی دیرلر التفقیر علی وزن التکریم خرمافد انک دینه چوقو و قازمق بقال
 فقرت للودیة نفقیراودیة و اوک فخی و یانک تشدید بله خرمافد انک دیرلر و بونجق دلمکه دخی دیرلر تقول
 فقرت الخرز اذا انقبت المفقیر میمک فخی و یانک تشدید بله شول قلبد کد کاره سنه کد کاره اوله بقال
 سیف مفقرای فی متنه حزو و حزو زای معجه ابله قطع معناسنه در و صاحب صراحت بود قامده مفقری
 شمشیر در سته تفسیری ظاهر کلام جوهریه مخالف اولو را کر درست سین مهمله ابله او او رسه و اگر معجه
 ابله اولو رسه تفسیر مفسره مساوی و مطابق اولماز مکر که نحیف نساخ اولوب در شندن تحریف اولش
 اوله الافکار همزه نك کسری و فافک سکونیه صید سکار قه سن و یرمک در و منه قولهم افقرک الصیدی
 امکنک من فقاره فارمه یعنی فرصت در رمی ابله و افقار عاری بی و ر مکه دخی دیرلر بقال فقرت فلانا فقی ای اعتره
 فعار هالیر که ها و افقار فقر ایمک معناسنه ده کلور بقال افقره لله الفقری فاک فخی و قافک سکونی و الفک
 قصر بله اسم در ناقه بی عاریت و یرمک معناسنه المفاقر میمک فخیله و قافک کسری بله و جوه فقر اولان
 نسنهل بقال سد الله مفقره ای اغناه وسد وجوه فقره ما افقره فعل نجب در فقر دن ما اغناه کی غنادن
 ولکن بونلرک ابکسی دخی شاذ در زیر بونلرک فعالی ففقره استغنی در پس بونلر دن فعل نجب بناسی صحیح
 دکلر التفکر فخیله و کافک فخی و تشدید بله بر نسته فی تأمل ایتمک الفکر فاک کسری و کافک سکونیه و الفکره
 کذلک فاک کسری و کافک سکونیه اسملر در تفکر معناسنه الفکر فاک فخی و کافک سکونیه مصدر در تفکر
 معناسنه کذلک یعقوب ایندی فکر حاجت معناسنه ده کلور بقال ایس لی فی هذا الامر فکری ایس لی فی
 حاجه و الفتح افصح من الکسر الافکار همزه نك کسری بله و التفکر علی وزن التکریم و التفکر علی وزن التکریم جمله سی
 بر معنایه در بقال افکر فی الشئ و فکر فیهِ و فکر اذا تأمل فیهِ الفکر فاک کسری و کافک دخی کسری
 و تشدید بله فسیق و زنی اوزن کثیر التفکر معناسنه در الفور فاک فخی و و اوک سکونیه و الفوران فخیله
 قائم بقال فارت القدر ثفور فور و فورانا اذا جاشت و جیش حمله و شین معجه ابله چوماک قنبغه دیرلر و منه
 قولهم ذهبت فی حاجتک فلانا من فوری قبل ان اسکن الفایر همزه نك کسری بله غضب معناسنه در بقال فار
 فایره اذا جاشت غضبه یعنی غضبی قنبسه و بونار ثایره ده لغتدر الفور فاک فخی و و اوک سکونیه شدت
 معناسنه در فورة الحراسینک شدتی معناسنه در و فورة العشاء بنسونک شدتی که شفق غایب اولوب
 زیاده قر او لمسی در الفور فاک فخی و مدبله اهورل معناسنه در جمعدر لفظندن مفردی یوقدر بقال
 لا فعل کذا ما لا لات الفورای بصیصت باذنا بها و بصیصه صا دین مهملتین ابله قویرق صالغده دیرلر و ذنب
 ذال معجه ابله و نونک فخیله قویرق معناسنه در الفور فاک فخی و و اوک تشدید بله اومه دبد کاری ککاک
 دلیکی که جان کمیکدر بقال فورة الورك الفورة فاک فخی و و اوک تخفیفله چوماک زیاده قیزب
 قنبغه سیدر الفیار فاک کسری بله شول دمور در که تراز و دبلنک ابکی جانبده او او الفور فاک کسری و ها ک
 سکونیه شول طاشدر که اله الدقه ایه سن طولدن ند کیر و تا بنی جایز در و فقر قیشدن یوقیلنک یاباسی

فکر

فور

قهر

ادیدر که اول فخر بن مالک بن النضر بن کنانه در الافکار همزه نك فخیله جمعی و اصمعی فخر و فخره دیککی جایز کوردی
 اوله هانک سکونی و ثانیده فخیله الفهیره فاک فخی و هانک فخی و یانک سکونیه فخرک تصغیری و فخرک معناسی
 ال طاشی در تنه کم الان مرو را ایندی و عامر بن فحیره بر جاک اسمی در الفهیره فاک فخی و هانک کسری و مدبله
 شول اکشی سودر که اکا قمر مش طاش براغورلر و قنبغه باشلد قن اوزرینه اون دو کوب فارشدر برلر الفهر
 فاک فخی و هانک سکونیه بهر و دیرلر تور بت او قوی محق برلری مدراس معناسنه میمک کسر بله و یونک اصلی
 بهر ایدی عبرایندر صکره دن تعربب اولمشدر الفهر فاک فخی و هانک سکونیه برار و و رله جماع ایدب قبل
 ال انزال اخم عو ته واروب انده انزال ایتمکدر و حدیث شریفه بوندن نهی اولمشدر الفهر فخیله بمعناه مثل
 نهر و نهر التفهیر علی وزن التکریم یورلر اعیام معناسنه بقال فخر ال رجل تفهیر اذا اعیام و دیشلر در کات سکرته سنک
 خیزی کچر کد نقصانک ابتدای ترا در اندن صکره فتور در اندن صکره تفهیر در التفهیر فخیله و هانک فخی
 و تشدید بله مال وافر اولمق بقال فخر ال رجل فی المال اذا اتسع فیهِ جوهری ایدر کویا که بونجدر دن دوغده در
 یا خود اعیام و فتور معناسندن غیر بر معنادر فصل القاف القبر قافک فخی و یانک سکونیه کور مرار معناسنه
 و قبر میثی دفن ایتمکه ده دیرلر تقول قبرت المیت اقبره قبر من الباب الاول و اقبره من الباب الثاني اذا دفنته القبور
 فخیله جمعی المقبره میمک و یانک فخیله و المقبره میمک فخی و یانک فخیله و یانک فخیله و یانک فخیله و یانک فخیله
 المقابر میمک فخی و یانک کسری بله جمعی المقبر میمک فخی و قافک سکونی و یانک فخیله کذلک مقبر منک جمعی در
 بعض اشعارده کلدکی اوزن المقبری میمک و یانک فخیله و یانک تشدید بله و المقبری میمک فخی و یانک فخی
 و یانک تشدید بله مقبره یه منسوب اولان کسینه الاقبار همزه نك کسری بله قبره قومغه امر ایتمک بقال قبر ته ای
 امر ته یان یقبر تمی حجاجه اقبر ناصالحا دبدی حجاج صالحی قتل ایدوب صلب اندکده یعنی زه اذن و یرمز بوری
 دفن ایدلم دبد کده و نکم و دبدی یعنی اجازت و یردی ابن السکیت ایندی اقبار قبر قلی معناسنه ده
 کلور بقال قبر ته ای صیرت له قبر ایدفن فیهِ و باری تعالینک ثم اماته فاقبره دبدکی جعله من یقبر معناسنه در
 یعنی بنی آدم دفن اولندی کلامه القا اولن انلر دن قلندی اگر امالم پس انساله اکر ام ایچون اولان اشیادن در القبره
 قافک فخی و یانک فخی و تشدید بله طویغارد دبد کاری قوش چکاوک معناسنه القبر قافک فخی و یانک
 فخیله قبره نك جمعدر القبر ایتمک فخی و نونک سکونی و یانک فخی و الفک مدبله قبر معناسنه لغت در طویغارد
 معناسنه القنابر قبر نك جمعی عنصلا ابله عناصل کی و عنصلا عین مهمله و صاد مهمله ابله بیان صوغایندر
 القنبره قافک فخی و نونک سکونی و یانک فخیله عامه استعمالند فخر معناسنه در و بعض اشعارده دخی
 قنبر واقع اولمشدر ابو عبیده روابی اوزن قنبر قافک و یانک فخی و ما یبندن نونک سکونیه بر جاک اسمیدر
 القنبریه قافک فخی و یانک سکونی و یانک کذلک فخیله و یانک تشدید بله بر جنس زدر القنبریه فخیله
 و عینک سکونیه و یانک کذلک فخیله و الف مقصود بله براد لشی اولو اولان نسته عظیم الخلق معناسنه مبررد
 ابتدای قنبریه عظیم و شد بل اولان نسته دره قنبریه کله سنه الف زاید در نیکتر ایچوندر الحاق ایچون دکلر و بر
 حرفدن منقلب دخی دکلر بلکه اتساع بنا ایچون در زیر کلام عربده حروف اصلیه سی الی حرفلو بر کله
 یوقدر که قنبریه الحاق اولمش اوله و اخرنده اولان الف تا نیت ایچون دکلر بلکه مجردش حرفلو بنا الی
 حرفلو بنایه الحاق اولمش ایچون در زیر راتا نسته قنبریه دیرلر کر الف تا نیت ایچون اولیدی تا نیتک دخیلی جایز
 اولماز دی و قنبریه مثالولا ینصرف اولور و معرفه ک حالنده و نکره ک حالنده منصرف اولور القنبریه
 قافک فخی و عینک کسری بله قنبریه جمعدر بعض حروفی طرح اولمغه زیا دورت حرف اوزرینه زاید

قبر

قنبر

قتر

اولندن جمع و تضعیف بنا و انماز حتی و یا عیه رد او انما بحه مکرکه حرف رابع حرف مداوله اسطوانه و حانوت
 کبی القتر قافک و تانک فحط بله توز غبار معناسنه القتره قافک و تانک كذلك فحط بله قترک واحدی بریان
 توز معناسنه و منه قوله تعالى ترهقها قتره و رهق سترایمکه دیرلر القتر قافک ضمی و تانک سکونیه جانب
 معناسنه اولان قتر ده لغت در القتره كذلك قافک ضمی و تانک سکونیه صیادک کو ملتسه سی که اغاچدن
 چاقوب یا یجنه کیروب کیزلنور ناموس صیاد معناسنه القتر قافک کسری و تانک سکونیه برنوع قترند که مرمات
 قسمندن در و مرمات میم کسر بله نشان اوقنه دیرلر و قتره کو چوک اوقه دخی دیرلر ابن قتره قافک کسری
 و تانک سکونیه برجنس خبیث کوچک بلاندر غالب اوق یلانی دبد کاری دو قتره لفظی ابن قتره اسمنه معرفه
 و لا یصبر قدر القاتر تانک کسر بله شول بلاندر که ده و نه نکره سن یا غرا یتز بقال رجل قاترای واق لا یعقر
 ظهر البعیر و قاتر تمام وزن اولان قلقانه دخی دیرلر بقال جوب قاترای حسن التقدير و جوب جیمک فحی
 و واک سکونیه قلقانه دیرلر و قاتر بشرکن رایحه سی چقن اته دیرلر بقال لحم قاتر القتر فحطبله و تانک ضمی
 و تشدید بله او غرا شه حاضر لقم درنقطر کبی بقال قتر فلان اذ انهما للقتال کما بقال تقطر القتر قافک فحی
 و تانک کسری و مد بله زهره اولان اکسر بله کباشلر بدر و س المسامیر معناسنه و قتر یرلکه دخی دیرلر
 شیب معناسنه القتر قافک ضمیله بریان رایحه سی ریح الشواء معناسنه بقال قتر اللحم یقتر من الباب الثاني اذا
 ارتفع قتان و قتر اللحم دخی لغت در تانک کسر بله باب رابعدن ابو عمرو و ابی اوزن و قنار عود رایحه سنه ده
 دیرلر القتر قافک فحی و تانک سکونیه و القتر و خمتبله نفقه عیالده تقصیر اتمک بقال قتر علی عیاله یقتر قتر
 و قتر و من الباب الاول و یقتر من الباب الثاني اذ اضیق علیهم فی النفقه التقدير علی وزن التکریم و الاقتار
 همزه نکر کسر بله بونلرک اوچی دخی لغت در بر معناده و نقیر انک رایحه سن تهیج اتمک نقول قترت للاسد اذا
 وضعت له لحافی الزبیه یجد قتان و زبیه ضم ز او سکون باء موحد بله صیاد صید ایچون بنا یتدوکی اوک سققی در
 و اقتار رایحه عود استعمال اتمک و فقیر اولم معناسنه ده کلور بقال اقترت المرأة اذ انجرت بالعود و اقتر الرجل
 اذا انقتر المقتر میم ضمی و قافک فحطبله و تانک تشدید بله رایحه اونسنه بقال کباء مقتر و کباء کافک کسری
 و الفک مد بله عود اغاچنک برنوعی المقتره میم ضمی و قافک سکونیه و تانک کسر بله رایحه عود استعمال بدن
 عورت بقال اقترت المرأة فهی مقتره اذا انجرت بالعود القتر قافک فحی و حانک سکونیه ز یاده قوجا بوب
 ضعیف اولان کسنه و یا شلوده یه دخی قتر دیرلر و مؤنثه ناب دیرلر و شارف دیرلر قخره دیرلر اما بعضلر قخره
 دخی دیرلر القدر قافک فحی و دالک سکونیه برنسنه نکر میلغنه دیرلر و قدر نقدر معناسنه ده کلور بقال قدرت
 الشیء اقدر و اقدر من الباب الثاني و الاول ای قدرته و اکل معناسنه ده کلور و فی الحدیث اذ انعم علیکم
 الهلال فاقدر و اله ای اتوا ثلاثین و قدر برنسنه فی تضییق اوزن اتمکده دیرلر بقال قدر علی عیاله مثل قتر و قدر
 علی الانسان رزقه قدر مثل قتر و حق تعالینک قدری و قدری دالک سکونیه و فحطبله عظمی معناسنه در
 و نواصلنه مصدر در قال الله تعالی و ما قدره ای ما عظموه حق تعظیمه و قدر ابنه قدر حق
 تعالینک تقدیر ابتدکی قضایه دخی دیرلر المقدره میم فحی و قافک سکونی و دالک ضمیله و المقدره میم و دالک
 فحطبله قدرت معناسنه در بقال مالی علیه مقدره و مقدره ای قدره و منه قوائم المقدره نذهب الحفیظه
 و حنیظه غضب معناسنه در القدره برنسنه یه قادر اولم القدران قافک ضمی و دالک سکونیه کذلک قادر اولم
 بقال قدرت علی الشیء اقدر قدره و قدران من الباب الثاني و قدرت علیه من الباب الرابع لغه فیه ایضاً علی رویه
 ابن السکیت و قدرت غنا معناسنه ده کلور بقال رجل ذو قدره ای ذو یسار و الانقذار همزه نکر کسری

ونونک

ونونک سکونیه برنسنه تقدیر اولننه موافق کلمک بقال قدرت علی الثوب قدر انا نقدر ای
 جاء علی المقدار القادره قدرت صاحبی و قریب معناسنه ده کلور بقال بین ارضک و ارض فلان لیله تقادره
 اذا کانت لینه السیر مثل قاصده و رافعه یعقوبدن و ابی اولنان اوزن التقدير علی وزن التکریم برنسنه ی
 اورا لقم بقال قدرت الشیء تقدیرا الاستقدار همزه نکر کسری بله طلب قدره بقال استقدر الله خیر الله تقدیر
 فحطبله و دالک ضمی و تشدید بله برنسنه حاضر لقم بقال تقدیر له الشیء ای نهیا الاقتدار همزه نکر کسری
 و قافک سکونیه برنسنه یه قادر اولم و اقتدار طعانی چو ملکه بشور مکه دخی دیرلر بقال اقتدر القوم اذ اطحنوا
 فی قدر و بقال نقتدرون ام تشتون و اشتوا بریان اتمکده دیرلر القدر برچو ملکه بشن نسنه مطبوخ فی القدر
 معناسنه نقول منه قدر و اقتدر مثل طنج و اطبخ القدر قافک کسری و دالک سکونیه چو ملکه دیک معناسنه
 مؤنث سماعی در امانت صغیری قدر کلور بلاهه علی خلاف القیاس القدر قافک ضمی و دالک تخفیفله
 دوه قصابی جزار معناسنه بعضیلر طباخدر و دبدی قدر بن سالف که اکا حرمود دیرلر صالح بنینک ناقه سن
 سکر این در الا قدر همزه نکر و دالک فحی و ما یبینه قافک سکونیه ز جالندن قصیر اولان کسنه و اقدر شول
 اته دیرلر که یورر کن قبیح ایاهی اوک یا غندن ایلر و بینه القدر فحطبله نطاقتک مقابلیدر که نایاک اولم معناسی
 اولور القدر قافک فحی و دالک کسر بله نایاک اولان نسنه القدره قافک فحطبله کذلک نایاک کلک و کریه کور مکه
 دخی دیرلر بقال قدرت الشیء من الباب الرابع اذا کرهته التقدر فحطبله و دالک ضمی و تشدید بله کذلک کریه
 کورمک الاستقدار همزه نکر کسری و سبنک سکونیه کذلک کریه کورمک بقال تقدرته و استقدرته اذا
 کرهته القدر قافک فحی و دالک ضمیله نسا طباخه سندن شول کسنه در که نجاستلر دن اجتناب اوزن اوله
 و قدر ابو عبیدر و ابی اوزن شول ناقه یه دیرلر که دوه سور یسبنک برکنارند یا قوب انلر دن اراق اوله و کنوف
 دخی بومقوله ناقه یه دیرلر الا کنوف اراق یرده یا قتر القدره قافک ضمی و دالک فحطبله همزه وزنی اوزن
 شول کسنه در که ملامت لازم کلن یرلر دن برهیز اوزن اوله القاذوره علی وزن القاروره و ذوالقاذوره شول
 کسنه در که کسنه بله دو ستملق اتمیه و کسنه بله اختلاط اتمیه بقال رجل قاذوره و ذوقاذوره ای لا یخالط
 الناس المقدر میم فحی و قافک سکونی و دالک کذلک فحطبله شول کسنه در که خلق اندن اجتناب بله المقدر
 میم ضمی و قافک سکونی و دالک فحی و حانک کسری و رانک تشدید بله دو کوشمکه و سو کوشمکه حاضر اولان
 کسنه که دایمانی غضبه کلش کسنه کبی کوره سن ابو عبیده بوکله ذال معجه و دال مهله ایله لغت در دبدی
 و مقدر دخی بونلر کبی در لفظا و معنی اسمعی ایتدی خلفا حرم دن مقدر ک معناسن سوال ایتدکه برخصوض
 لفظله نفسیرا تیموب تمثیل طریقیله کوب دینه اولان سنور متوحشی بلر مین مقدر ک معناسی بودر
 دبدی و سنور سبنک کسری و نونک فحی و تشدید بله بسی معناسنه در القدر قافک فحطبله ارام اتمک و ارام
 اید جک و راصعی ایتدی قرار و قراره برنوع قیوندر که ایقلمی قصه و شکلی قیعدر القرای قافک فحی و اخرننه یانک
 تشدید بله در زی خیاط معناسنه القدره قافک فحطبله مد و اولان دوزر زمین هموار معناسنه القدر قافک
 فحطبله برنسنه در که اکرله بالان یبینه در اکار جال بنر نسا بنر ابو عبیدر دن ماعداسی قرحفه در دبدی بلر هودج
 معناسنه و قرتاق یاور یسنه دخی دیرلر فروجه معناسنه و قروقره صوغوق اولان نسنه معناسنه ده کلور
 بقال یوم قروقره لیله قره ای بارده و قرجو ملک یا غسون دبو صود و مکه دخی دیرلر بقال قدرت القدر اقرها اذا
 صبت فیها القدره لئلا تحترق و قراره قافک ضمیله چو ملکه دو کولن صود و قرجو کسنه نکر باشنه صود و مکه دخی
 دیرلر بقال قدرت علی رأسه دلوان ما بار دای صبت و کسنه نکر قولاً غنه خبر سو بلکه دخی دیرلر بقال
 قرحطبت فی اذنه یقره کله صبه فیها القار صوغوق نسنه بقال یوم قار القاره مؤنث بقال لیله قاره یوم القرح کذلک

قدر

قرد

قافك فحيلة شول كوندركه قربان بيرانك ايلرو سنده در و يوم قرد بدكارينه باعث بودركه اول كونه خلق
منزل لر نه قرار ابد وب بر جانيه حركت ايتزل القران قافك فحيلة صباح واخشا مدر القرقافك فحيلة صوغوق
بد معناسنه وقرقران دخی اطلاق ايدر لر ومنه قولهم عند شدة نصيب صابت بقر یعنی شدت قران بولدی وگاه
اولور وقت بقر دخی دیرل القرارة قافك فحيلة شول صوردركه اش بشد كدن صكره چوملكه دوكرل یاغسون
دیو القرورة قافك ورنك فحيلة شول نسنه دركه چوملكك دینه یا پشور ابو عیبه وانی اوزن وقراری
مفتوح ابد وب قرن دیر ابدی القرقور قافك فحيلة وراء اولك سكونيله اوزن اولان كی سفینه طوبله
معناسنه قراقراف اولك فحی وقاف ثانیك كسر بله بر صوبك ایدر ومنه قولهم غزاة قراق غینك فحيلة
قراق غزاسی معناسنه وقرقر ایواوازلو معناسنه ده كلور القراقری قاف اولك فحی وثانیك كسری
ویانك تشدید بله قراقری ایواوازلو معناسنه در بقال حاد قراق وقرقری ای حسن الصوت وحادی حاء
مهمله ابله شول كسسه دركدوه سورركن تغنی ابليله قرقره دن مأخوذ دركه قرقره قومری و تسنه دیرلر نه كم كلور
ان شاء الله تعالى قران قافك فحی ورنك تشدید بله بر جلك اسمیدر و بعض استعاره بر دره اسمنه دخی
استعمال وانشدر القررة قافك كسر بله صوغوق معناسنه در بقال شد العطش حرة علی قررة ورمبا قالوا احد حرة
تحت قررة وقرره شول وقتیه دیرلر كه مرض انده عودت ایدر اوله بقال ذهبت قرتها ای الوقت الذي یأتی فیهِ
المرض والهالة لعله یعنی قرهاه اولان ضمیر علتها راجع در القرریه كسر بله ورنك ویانك تشدید بله قورصق
علف دان معناسنه جریه كی كه جریه دخی جمك كسری وراء مهمله نك دخی كسری وتشدید بله ویانك دخی
تشدید بله قورصق معناسنه در وقرریه اسماء رجالدن در وایوب بن القرریه فحیاء عربدن در القارورة رانك
فحی ومدبله شبشه القواریر قافك فحی ورنك كسر بله جمی شبشه لر معناسنه القور قافك فحيلة ورنك
فحی ومدبله شول صغوق صوردركه انوكه اغتسل ایدر لر القرق فحی ورنك ما یبندن سكونيله هموار و مجلا
اولان یل القرقر علی وزن الزلزلة بزوع كوكلمكدر فحی معناسنه وقرقره سعد نام كسسه نك ایدر ككه
نعمان بن منذرك فحی ككه یعنی كوله سنه سبب اولوردی وقرقره كوكر جین اوتسنه دخی دیرلر بقال قرقرت
الحامة قرقرة وقرقره قارن كورولد مكه دخی دیرلر بقال قرقر بطنه اذا صوت ودوه اوازینه دخی دیرلر القراق
قاف اولك فحی وثانیك كسر بله جمی بقال قرقر البعید اصفاف صوته ورجع القرق قافك فحی ورنك سكونيله
اواز صافی اولق بقال بعیر قرقار الهدیر اذا كان صافی الصوت فی هدیره القرقیر قافك فحی ورنك ما یبندن
سكونی وراء ثانیه نك كسری ومدبله كوكر جین اوتك بقال قرقرت الحامة قرقیر قراقری قافك فحی ورنك ما یبندن
رانك سكونی وراء ثانیه نك كسری ویانك تشدید بله بر موضعك اسمیدر مكه مشرفه قرق قافك فحی
وراء اولك سكونی وثانیك كسری ووزره بناسیله صوت بت معناسنه ام در پس بومعدول اولان ككه لر دن در
اكر جهر باعیدن عدل سموع اولامشدر رالاعر عار وقرقر ككه لنده وعر عار عینین مهلتینله ورا بن مهملتینله بر
جنس اه یوندد عوت یتكده ام معناسنه در القراق قافك فحيلة بر رده طور مق استقرام معناسنه بقال قرقرت بالمكان
اقرقران من الباب الرابع القور وضمیتینله كذاك بر رده طور مق بقال قرقرت باقرقرار وقرقران من الباب الثاني وقرقر
سرور حالنده كوز صوغوق اولغه دخی دیرلر بقال قرقرت بعینان من الباب الرابع وقرقرت بعینان من الباب الثاني
قرور القررة قافك فحيلة كذاك مصدر در كوز صغوق معناسنه بقال قرقرت بعینان وقرقرت بعینان من الباب الرابع
والثانی قررة فیهم او بقال قرقرت عینه تقر وقرقر فیض سخت وخنوت حرارتیه دیرلر الاقرار همزه نك كسری بله برقرار
قلق بقال قر الله عینه ای اعطاه حی تقر فلا نطمح الی من هو فوقه و بقال حی نبرد ولا نسخر فلا سرور دمه باردة

دمعة حارة یعنی حالت سرورده كوزیاشی بره دنله و حالت خزنه حرارتیه كلور واقم اقراراف معناسنه ده
كلور بقال اقر بالحق اذا اعترف به وقرارافه نك حملی ظاهر اولغه ده دیرلر بقال اقرت الناقة اذا ثبت حملها
واقرار صوغوق معناسنه ده كلور بقال اقر الله فهو مقرور علی غیر قیاس یعنی اقراردن صفت مقروركك
قیاسه مخالفدر كویا كقدردن بنا وانشدر المقارة میك فحی ورنك تشدید بله ساكن اولق بقال قان مقارة
اذا قر معه وسكنه فی الحدیث قاروا الصلوة یعنی سرغازده سكون اوزن اولك پس بوقراردن اولور وقراردن
اولماز التقرار تانك فحی وقافك سكونيله والتقرة تانك فحی وقافك كسری ورنك تشدید بله برقرار قلق
بقال اقررت هذا الامر تقراره ونقرة التقریر علی زن التكریم ركسسه بی اقراره كتورمك ورنسسه بی قراره
قلعه ده دیرلر خبری ركسسه نك قتنده مقرر قلعه ده دیرلر بقال قرقرت عند الخبر حی استقر التقرار تانك فحی
ورنك تشدید بله قرار ایتك استقرار معناسنه بقال فلان ما یتقار فی مكانه ای ما یتقرر الاقرار همزه نك
كسری بله دیشك رحمنه ار كك منبسی قرار ایتك بقال اقرمء الفحل فی الرحم اذا استقر واقترار اش
اوزرینه صكره دن دوكلن صوی ناخورش ابدوب اكل ایتكه دخی دیرلر نقیلا اقررت بالقارة اذا ایتد مت
بها وقراره قافك فحيلة اش یاغسون دیو صكره دن قونن صوردرنه كم مرو راستدی واقترار چوملك دینه
یا بيشنی المغه دخی دیرلر بقال اقررت القررة اذا اخذت ما التصق بالقدر واقترار صوغوق صوبله یونعه ده
دیرلر بقال اقررت بالقرو و اذا اغتسلت به واقترار دوه سمر مكه دخی دیرلر بقال اقرت الناقة اذا سمیت القررة
قافك فحی ورنك فحی فحيلة دخی روایت اولنور شول طعامدر كه چوملكك دینه یا بيش اوله القسر قافك فحی
وسینك سكونيله ركسسه بی رنسنه یه مضطر قلق بقال قسره علی الامر قسرا اذا كرهه علیه وقهره وقسر بحيلة
قیمله سندن بر جماعت دركه اندر عبد الله بن خالد القسر ینك جماعتی در الاقنصار همزه نك و تانك كسر بله
كذلك رنسنه یه مضطر قلق بقال اقنصره علیه القیاسر قافك فحی وسینك كسر بله والقیاسرة كذلك قافك
فحی وسینك كسر بله بونلرك ایكسی دخی بیوك دوه لر معناسنه در القیسر ی قافك فحی ویانك سكونی ویای
اخیره نك تشدید بله بیوك دوه معناسنه در قیاسرك مفردی در القیسری قافك كسری ونونك فحی وتشدید
واخرنه یانك تشدید بله زیاده یا شلوا لان ییر بعضیلر قیسری دخی روایت قلدی نونك كسر بله القسور
قافك وواوك فحی وما یبندن سینك سكونيله براونك ایدر ووقسور ووقسور ره ارسلا نك دخی دیرلر قال الله تعالى
فرت من قسورة بعضیلر ایتدی قسور دن مراد انبی اولان صیادلر در القسیرین قافك كسری ونونك
دخی كسری تشدید بله ونونك فحی دخی روایت اولنور شام ستر یقه بر شترك ایدر القسیرین قافك كسری
ونونك فحی تشدید بله واخرنه یا مشدده ابله قسیرینه منسوب اولان كسسه اخرنه اولان حرقلر ساقط
اولماز تنه كم باب الباده نصیبین نسیننده اشارت اولنشدر القشر قافك كسری وسینك سكونيله قابق كرك
اغاج قابق ایلسون كرك غیر ی نسینه نك اولسون وقشر انسانك لباسنه دخی دیرلر فی حدیث قیله كنت اذا
رأیت رجلا ذرا عا وذا قشر طمح بصری الیه وقیله بر عورتك اسمیدر قافك فحيلة ورنك فحيلة وجاهت
وطمح طامهمله وحاء مهمله ابله رنسنه یه حرصله بقمق القشور وضمیتینله قشرك جمی القشرة قافك كسری
وسینك سكونيله قشرك واحدی القشر قافك فحی وسینك سكونيله قابق صویق بقال قشرت العود وغیره
اقشره واقشره قش من الباب الاول والثانی اذا زعت عنه قشره التقشیر علی وزن التكریم قابق صویق بقال
قشره تقشیر المقشر میك فحی وقافك وسینك فحی وتشدید بله قابق صوبلش نسنه بقال فستق مقشر
الانشار همزه نك كسری ونونك سكونيله والتقشر فحی ورنك فحی وتشدید بله رنسنه قانندن

قسر

قشر

صوبلوب حقیق بقال نقشر العود ونقشر معنی القاشرة شبنك كسر بله شول یغور در كه یر یو زن صوبه
 وقاشره باش یار یغنك ادنی مرتبه سنه ده دیلر همین دری صوباته و ككه تا یرا تید كچون القشر قافك
 فخی وشبنك كسر بله قافنی چوق اولان نسنه بقال قشرای كثیر القشر القشر فختینله ز یاده حمرت الاقشر
 همزه نك فخی وقافك سكونی وشبنك فخیله ز یاده حمرت صاخی اولان كسنه بقال رجل اقشر القاشور علی
 وزن لكافور شولات در كه یارش انلر نيك اك صوكنك كاه و اكافسكل دخی دیلر فانك كسری وشبنك سكونیله
 وسكیت دخی دیلر سین مهمله نك ضمی وكافك فخی و یلك سكونیله قاشور شوم اولان نسنه یه ده دیلر
 القاشورة علی وزن القارورة قحط اولان یلدر بقال سنه قاشورة قشیر قافك ضمی وشبنك فخی و یلك
 سكه نیله برقیله نك باباسی ادی در كه قشیر بن كعب بن ربیع بن عامر بن صعصعه بن معاویه بن بكر بن هوازن در
 قاشور شبنك كسر بله یار كك دوه نك ادیدر كه بنی عوانه بن سعد بن زید منا بن عیمك ایدی ك انلر ك قومنك دوه لری
 ار كك طوغر ردی پس اولر كك دوه یی عاربئ الدبلر تا كه كندولر ك ناقه لینه اشوب دیشی طوغر لری پس نه لری
 ونسل لری عوماهلا ك اولما غن اشأ من قاشرا یجلر نك مثل ولدی القشیر قافك كسری وشبنك سكونیله خشن
 اولوب ناهموار اولان عصا الاقشیر اونی یه ری طور مق و ترمه نك بقال قشیر جلد الرجل اقشیر الملقشیر
 میك ضمی وقافك سكونی وعینك كسری و رانك تشدید بله تویی یه ری طور نك كسنه القشیر قافك فخیله
 وعینك كسر بله مقشیر ك جمع در میم حذف اولندی زائد اولد غنه بناء القشیر یرة قافك ضمی وشبنك فخی
 وعینك سكونی و رانك كسری و مد بله كوده قار یجلنوب تویی و یرمك القصر قافك فخیله وصادك سكونیله
 سرای وقصر كجه معناسنه ده كاور عشی كی بقال ایتنه قصر ای عشیا قصر غایت معناسنه ده كاور بقال
 قصر ك ان تفعل كذا ای غایتك وقصر حبس معناسنه ده كاور بقال قصر ت الشی اقصره قصر امن الباب الاول
 اذا حبسته وقصر اخشاملق معناسنه ده كاور بقال قصر ناعنی امسینا ورنسنة فی صالو یرمكه ده دیلر
 بقال قصر ت السیر اذا رخیته ورنسنة نك بر مقدارن ترك ایتكه ده دیلر بقال قصر ت من الصلوة اقصر
 قصر امن الباب الاول و برشی رنسنه یه مخصوص ایتكه ده دیلر بقال قصر ت الشی علی كذا الم تخار زیم
 الی غیره وبقال قصر ت اللقحة علی فرسی اذا جعلت درهاله یی نافذك سودن ته مخصوص قاسك ولقحه
 لامك كسری وقافك سكونیله سودی صاغلان دوه وقصر یری دو كوب غارتقه دخی دیلر بقول قصر ت الثوب
 اقصره قصر امن الباب الاول ایضا اذا دققت القصور فختینله جمع سر ایلر معناسنه وقصر الظلام كیچك نك
 كوندزه اختلا طنه دیلر كه اخشام یر شهمن عبارت در وقصور رنسنه دن عاجز اولمغه ده دیلر بقول قصر ت
 عن الشی قصور اذا عجزت عنه ولم تبلغه و اوق شاندن یری قالمغه ده دیلر بقال قصر السهم عن الهدف وهدف
 فختینله و قائله نشان كه اوق تمعچون دبكرا المقصرة میك فخی وقافك سكونیله وصادك فخیله كذا كجه نك
 كوندزه قار شهسی در المقاصر میك فخی وصادك كسر بله مقصر نك جمع القصار قافك ضمی والفك قصر بله
 نهايت معناسنه در والقصار قافك ضمیله بلا الف بمعناها والقصار قافك فخیله بمعناها ایضا بقال قصار اك
 ان تفعل كذا وقصارك ان تفعل كذا وقصارك ان تفعل كذا ای غایتك و اخر امرك وما افقتصرت علیه المقصر میك
 فخی وصادك كسر بله ادنی اولان نسنه بقال رضی فلان بمقصر مكان یحاول ای بدون مكان یطاب القصر وقافك
 ضمی وصادك سكونیله قریب معناسنه بقال هوا بن عه قصرة ای دنیا و دخی دالك ضمیله و كسر بله ونونك
 سكونیله قریب معناسنه در المقصرون میك فخی وصادك ضمی ایلر بمعناها بقال هوا بن عه مقصوره وقصورة
 الجامع جامعك ركوشه سیدر كه مستقل ایلر وبقصر ت الشی دن مأخوذ در حبست معناسنه وقصون شول

قشیر

قصر

عورتی لر كه اوده حفظ اولوب طشر مچه مغر خصیت و یرلمیه القصری قافك ضمی وصادك سكونیله والفك
 قصر بله شول یا كوكی در كه بو كر له قریب در كه اول یا كوكی كچسی وضعیف در القصیری قافك ضمی وصادك
 فخی و یلك سكونی والفك قصر بله بمعناها وقصیری فخی معناسنه ده كاور القوصرة قافك فخی و وواك سكونی
 وصادك كذا لك فخیله و ز لك تشدید بله شول نسنه در كه ای بوریا حصیر ندن یشایوب الحینه خرماقور لری و كاه
 اولور كه رانك تخفیف یله دخی استعمال اولور القصرة فختینله بیونك دیی اصل عنق معناسنه القصر فختینله
 جمع و یونكله قرات بندی بن عباس یاری تعالینك نهاتری بشر ك القصر ییوردغی قول شر یغنی و یونی قصر فخیله
 نفسیر ایتدی كه خرم اغاجنك دیی ديك اولور وقصر یرمضه دیلر ك بیون دینه عارض اولور بقال قصر البعیر
 یقصر من الباب الرابع و ابن السكیت ایتدی قصر یرمضه كه بیون عارض اولوب ای بوكر بیونله اولان مقصلا لری
 یعنی ك یرلر داغلمغه كاه اولور افاق بولور و یومقوله مرض انسان دخی عارض اولور بقال قصر الرجل اذا اشتكى
 ذلك القصاره قافك ضمیله شول دانه در كه سنبله دن قالور خرم من رنك القصری قافك كسری وصادك سكونیله
 و یانك تشدید بله اسم منسوب در ذكر اولنان دانه معناسنه القصر قافك كسری وصادك فخیله قصه اولوق
 بقال قصر الشی یقصر قصر امن الباب الخامس فهو نقیض طال قاصرة قاصرة الطرف شول عورته دیلر كه
 زو جندن غیر یه نظرایمه القاصر صادك كسر بله صوغق صوبق بقال هذا ماء قاصری یار القصار قافك فخی
 وصادك تشدید بله زاغردن كسنه قصر ت الثوبن مأخوذ در نته كم مرور ایتدی التقصیر علی وزن التكرم
 كذا لك زاغرتق معناسنه در بقال قصر ت الثوب تقصیر او تقصیر صلا نك وشعره قصر كی در یعنی بر مقدارن
 كیدر وب بر مقدارن ایقو مقدر و تقصیر رنسنه ده نكاهل ایتكه ده دیلر القصیر قافك فخی وصادك كسر بله
 طوباك مقابلی در كه قصه ديك اولور وقصیر بن سعد اللجی حذیة الارش مصاحی اولندر و حذیة بر ملكك
 اتیمدره قصر شول ندر كه صاخی یانك اولنا مغد قومیوب كندی قتنه بسلیه ز یاده نفیس اولدوغنه بناء
 القصار قافك كسر بله قصر ك جمع الا قصر همزه نك فخیله ز یاده قصه اولان نسنه الا قصر همزه نك فخی
 وصادك كسر بله قصر ك جمع اصغر له صاغر كی القصیرة قافك فخی وصادك كسری و مد بله شول عورت در كه اوده
 حفظ اولوب طشره چقرلمیه بقال امرأة قصیرة قاصیر قافك وصادك فخی و ما یبند یانك سكونیله روم ملكی در
 الافتصار همزه نك كسری وقافك سكونی ایلر رنسنه ایلر كفا ایتك لا قصار همزه نك كسر بله رنسنه دن قادر
 لیكن الچكوب امتناع ایتك بقال قصر ت عنه اذا كففت عنه مع القدرة اما قادر اولسك قصر ت یرسن الفم
 نته كم مره ابندی واقصار اخشام قركوسنه داخل اولمغه ده دیلر واقصار عورت قصیر القامه ولد لوطوغر مغه
 دخی دیلر بقال قصر ت المرأة اذا اولدت اولاد قصارا و فی الحدیث ان الطوبیلة قد تقصر والقصیر قد تطیل یعنی
 اوزون بو یلی عورتك اولادی كاه اولور قصه بو یلی اولور واقصار قیونك و كینك یاشلو اولدوغندن دیشی
 استمغه ده دیلر بقال قصر ت النعجة والمعز اذا استناحتی تقصر طرف اسنانها المقصر میك ضمی وقافك سكونی
 وصادك كسر بله شول قیوندركه دیشی اشمش اوله یحقوب رواتی اوزن الاستقصار همزه نك و تانك كسری وشبنك
 سكونیله رنسنه یی تقصیر اوزن عدا ایتك بقال استقصرة ای عه مقصر واستقصار رنسنه یی قصر ایتكه ده
 دیلر التقصار تانك كسری وقافك سكونیله والتقصاره كذا لك تانك كسری وقافك سكونیله برقلاده در كه
 بوغنی بدكری نسنه یی شبیه در التقاصیر تانك فخی وصادك كسر بله تقاصرك جمع قلاده لر معناسنه القطر
 قافك فخی و طانك سكونیله یغور در مطر معناسنه وقطره نك جمع دخی كاور وقطر رنسنه طلمغه دخی دیلر
 بقال قطر الماء وغیره بقطر قطر امن الباب الاول و طلمق معناسنه ده كاور بقال قطرة انا بتعدی ولا بتعدی وقطر
 فطران سورمكه ده دیلر بقال قطرت البعیر اذا طلمت به بالقطران القطران فختینله صووصونك غیر طلمق القطران

قطر

قطران دېد کړی معروف نسته المقطور ميمک فخیله وقافک سکونيله قطر الشمس دوه المقطرن ميمک ضمی
 وقافک فخی ورنک دخی فخیله کذلک قطر الشمس دوه معنا سنه درنونی اصل حرف منزله سنه تزیل ایتکله
 الاقطار همزه نك کسر به برنسه طمغه قریب اولمق بقال افطر الشئ اذا حان له ان یقطر القطور ضمتنه کنک
 یقال قطر فی الارض قطور اذا ذهب القاطر طانک کسر به شول دوه یه دیرل کد بولی دایم القاطر دن خالی اولمیه
 یقال بعیر قاطر القطر قافک ضمی وطانک سکونيله ناحیه جانب معنا سنه الاقطار همزه نك فخی وقافک
 سکونيله قطرك جمعی در جانبم معنا سنه وقطر وقطر طانک سکونی وضمیله عسرله عسر کبی شول
 عود درکه انوکله نجر اولنور المقطر ميمک کسری وقافک سکونی وطانک فخیله شول الت درکه انوک
 ایچنه عود بقارل مجمره معنا سنه ومقطره شول اغاچه دیرل کد انوک کد کړی واردر محبو سلرک یاغن
 انوک ایچنه قورل تو مرق معنا سنه القطر قافک کسری وطانک سکونيله محاس در بقر معنا سنه ومنه
 قوله تعالی من قطران وقطر کذلک برجنس بررد در که اکا قطر یه دیرل القطار قافک کسر به قطرك جمعی در
 یغمر معنا سنه وقطار دوه قطارنه دخی دیرل القطر ضمتنه والقطرات کذلک ضمتنه قطارک جمعی القطارة
 قافک ضمیله شول نسته در که کوبدن وکوپک امثالندن طملر التقاطر تانک فخی وطانک ضمیله بلوک
 بلوک کلک بقال نقاطر القوم اذا جاؤا رسالا وهو مأخوذ من قطار الابل التقطر فختنه وطانک ضمی
 وتشدد بدله قتاله حاضر اولمق پیش بونقتر معنا سنه لغت در التقطیر علی وزن التکریم برجانبی اوزن برقی
 یقال طعنه فقطره نقطیر ای القاه علی احد قطریه وهما جانباه ونقطر بر جانب اوزن دوشمکه ده دیرل بقال قطره
 فتقطر اذا القاه علی احد جانبیه وتقطر بر نسته یی قطره قطره اقماغه دخی دیرل ونقطیر الابل دوه بی
 قطار لمغه دخی دیرل وفی المثل النفاض نقطر الحلب یعنی یقن قومک ازغی قلمسه دوه یی قطان دیروب
 قطار ببع ایتکه کتور و نفاض نونک ضمیله وفابله واخر نه ضاد معجه ابله ازغی توکنن
 کسنه لدر الاقطار همزه نك کسر به وقافک سکونيله وطانک کسری ومدبده اوت قور یغه بشملق
 بقال اقطار البت اقطیر اذا نهیا لیس قطری فختنه واخر نه یانک تشدد بدیه قطری بن فناء المازنی
 نام کسنه نك اسمیدر وبعضیلر شوبله زعم اندیلر کهه اصلی اسم قطری النعالدن مأخوذ اوله
 وقطری قطره منسوب اولندر وقطر فختنه قطیفله عمان یبنده برشهرک اسمیدر ونعال کسر نوله
 ایق قابلی معنا سنه در القطرة قافک فخی ونونک سکونی وطانک فخیله کسری جسر معنا سنه
 القطر قافک کسری ونونک سکونی وطانک کذلک کسر به افت داهه معنا سنه القطار قافک کسری
 ونونک سکونيله برنسته در که انوکله وزن وعیار ابدیرل ومعاذ بن جیلدن روایت در که قنطار بیک ابکیوز
 وقیه اوله وبعضیلر ایتدی یوز بکرمی رطل در که هر رطل نصف من درو من ابکی یوز الشمس در همدرو بعضیلر
 ایتدی بر صغر در یسی طلو التونه قنطار دیرلرو بوندن غیر دخی قنطارک نفسیر نه جوق کلمات اولنشد
 والله اعلم المقطرة ميمک ضمی وقافک فخی وطانک دخی کذلک فخیله شول قنطار لدر که تمام العیار اوله ومنه قوام
 قناطر مقطرة القطیر قافک کسری وطانک سکونی وميمک کسری ومدبده شول اچه فابق در که
 حکردک اوزرنه اولورو بعضیلر ایتدی خر ماجر کد کینک ظهرنه اولان اچه نسته در خر ماغاجی اندن
 بتر القناطر قافک ضمی وطانک کسر به والقطر بر قافک فخی وميمک سکونی وطانک فخیله بونلرک ابکیسده
 شد بد معنا سنه در بقال یوم قاطر یوم قطر یاذا کان شد بد الاقطار همزه نك کسری وقافک سکونيله
 شد بد اولمق بقال قطر یومناذا اشتد المقطر ميمک ضمی وقافک سکونی وطانک کسری ورنک تشدد بد به جمع
 اولی نسته مجمع معنا سنه ومنه بقال اقطرت العقر اذا عطفت ذنبها وجمعت نفسها ویاو عبیدر وایتی در

قنطر

قنطر

قنطر

المقطرة قافک وطانک فخی مابنده ميمک سکونيله قریب اغرن باغلق در ابو عرو وایتی اوزن نقول قطرت القربة
 اذا شد ذنبها لوكا وکاو لوك کسر به قریب اغرنه اولان باغه دیرل بند مشك معنا سنه المقطر قافک کسری وميمک
 فخی وطانک سکونيله والقطرة کذلک قافک کسر به بونلرک ابکیسده کتاب حفظ اولناحق طرفه دیرل القعر
 قافک فخی وعینک سکونيله در نیاک کسری قیوده کسری غیر نسته ده وقعر اغاجی دندن قوی بر معده ده
 دیرل یقال قعرت الشجرة قعرا اذا قلعتها من اصلها و بر نسته نك دینه ایر شمکه ده دیرل یقال قعرت البئر ای نزلت
 حتی انتهیت الی قعرها وكذلك الاناء اذا شربت ما فيه حتى انتهیت الی قعره القعران قافک فخی وعینک
 سکونيله در ین بقال قدح قعران ای مقعر القعيرة قافک فخی وعینک کسری ومدبده در ین جناق بقال
 قصعة قعيرة الاقعار همزه نك کسر به قیوی در ین ایتک بقال اقعرت البئر اذا جعلت لها قعرا التقعیر علی
 وزن التکریم کذلک در ین ایتک تعمیق معنا سنه وتقعیر اشای کلامه طوداغی بو ککدر التقعر
 فختنه وعینک ضمی وتشدد بدله در ین اولمق تعمق معنا سنه القعسر قافک فخی وعینک سکونيله
 جعفر وزنی اوزن والقعسری کذلک جعفری وزنی اوزن اخر نه یاء مشدده ابله فر موده دوه بقال
 جمل قعسری الاقنعصار همزه نك کسری ابله وقافک ونونک سکونی ومابنده عینک کسر به دیو شراب
 یره یقین اولمق بقال اقنعصر الرجل اذا نقصر الی الارض اخفش روایتی اوزن القفر قافک فخی وفانک سکونيله
 المقفار ميمک کسری وقافک سکونيله شول سحرادر که اونی وصری اولمیه القفار قافک کسر به جمعی بقال
 ارض قفر ومقارة قفر ایضا وقفر بر کسنه نك اردنجه کیمکه دخی دیرل بقال قفرت اثره اقفره من الباب الاول
 اذا قفوت وقفریه وایچمه اولماغه دخی دیرل بقال زلنا بانی فلان فبنما القفرای لم یقرونا وقری قونقلعه دیرل
 وقفر عورت اندن اشغه اولمق معنا سنه ده کلور بقال قفرت المرأة نقفر قفران من الباب الرابع القفرة قافک
 فخی وفانک کسر به شول عورت در که قلیله اللحم اوله القفاز قافک فخیله قانقسر ایتکه دیرل بقال اکل خبزة قفارا
 الاقتفار همزه نك کسری وقافک سکونيله بر کسنه نك اردنجه کیمک بقال اقتفرت اثره التقفر فختنه
 وفانک ضمی وتشدد بدله بر کسنه نك اردنجه کیمک الاقفار همزه نك کسری وقافک سکونيله اوخالی اولمق بقال
 اقفرت الدار اذا خلت واقفار بر کسنه نك قتنه اتمک قاتقی قالمغه دخی دیرل بقال اقفر الرجل اذا لم یبق عنده
 ادم وفی الحدیث ما اقفر بیت فيه خل القفور قافک فخی وفانک ضمی وتشدد بدله تنور وزنی اوزن تازه بتن
 خرمانک قاتقی وقفور برجنس اوتنه دخی دیرل القفاخر قافک ضمی وخانک کسری به والقفاخری کذلک قافک
 ضمی واخر نه یانک تشدد بدله فر موده اولوب عظیم الحشه اولان کسنه القنفر قافک کسری ونونک سکونی
 وفانک فخیله وخانک سکونيله جرد حل وزنی اوزن نون زائد اولمق اوزن کذلک عظیم الحشه اولان کسنه و جرد حل
 حمله وحاء مهمله ابله بیوک دوه یی دیرل القفندر فختنه ونونک سکونی ودالك فخیله قبیع المنظر اولان کسنه
 القمر فختنه ابله دیرل غره قردن اوج کیمه کد کدن صکره قرنسمیه اولندی بیاض اولد وغندن اوترو القمر
 قافک ضمیله نصغیری وقروکوز قاشغه دخی دیرل خیر بصر معنا سنه بقال قمر الرجل بقمر قمران من الباب الرابع
 اذا لم یبصر فی الثلج وقمر قریب ای تاء ثیر به یاغش کی اولمق بر حیثیته کد در نیک داخلیلر ظاهری مابنده صوکیور
 اوله ابن السکیت روایتی اوزن القمر فختنه وميمک ضمی وتشدد بدله ای ابندنه کلک بقال قمر ته اذا ابنته
 فی القمرء وبقال قمر الاسد اذا خرج فی القمرء یطلب الصيد ونقمر قمره غالب اولمغه ده دیرل ابن درید روایتی
 اوزن القمر قافک کسر به قار اوینی اوینق المقامرة ميم اولک ضمی وثانک فخیله قار اوینی اوینق
 معنا سنه کذلک القمار تانک فخی وميمک ضمیله برنجه کسنه قار اوینی اوینامق بقال قماروا
 اذا لعبوا القمار القمر قافک فخی وميمک سکونيله برنجه کسنه ابله قار اوینا یوب غالب اولمق

قعر

قعسر

قعصر

قفر

قفجر

قفندو

قمر

بقال قرت الرجل افره قرامن الباب الثاني اذا لاعتبه فغلبته وباب اولدن دخي كاور مغالبه قصد اولند قد بقال
 قامة فقمة افره قرا قارده بر كسنة يغالب كاسك بوبله ديسن العود القماري قافك فتي واخرنه يانك
 تشديد ببله شول عودا غاجيدر كه بلاد هندن بر موضعه منسوب در القمري قافك ضمي وميك سكوني ويانك
 تشديد ببله بر معروف قوشك اسيدر قمره منسوب در كه قمر قافك ضمي وميك كذاك سكوني له ذكر اولنان
 قوشلردن عبار ندر يا افر ك جمع اولمغله احمر له حمر كي يا خود قمر قمر بنك جمع اولمغله رومي ببله رومي وني ابله
 زنج كي القمريه قافك ضمي وميك كذاك سكوني له موئي نذكر بنك اسمي ساق حردر القماري قافك فتي
 قمر بنك جمع در لا ينصرف در الا قمره منك فتي له اق ايض معنائه بقال سحاب قمر وجمارا قمر القمريه قافك فتي
 وميك سكوني والفك مدبله ابدنلق اولان كجه بقال ليله قراء اي مضبنة الا قماره منك كسر ببله وقافك
 سكوني له اي دين اولمق بقال اقرت ليلتنا اذا اضاءت واقار بر نسنة نك اوزر نيه اي طوعغه ده دير لر بقال
 اقرا اذا طلع علينا القمر واقار خرماني صوغق اورمغه ده دير لر بقال اقر التمر اذا ضربه البرد فذهب
 حلاوته قبل ان ينضج القمر ميك ضمي وقافك فتي وحيك كسر ببله يا يحيي قواس معنائه فارسي دن
 معرب در القنور فختينله وواوك فتي وتشديد ببله باشي بيوك اولان حيون بقال بعير قنور اذا كان
 ضم الراس وبعضيلر ايندي هر نسنة نك بدخوي اولوب صعب اولانه قنور دير لر التقوير على وزن
 التكريم مدور كسك بقال قون اذا قطعه مدورا الا قتيار همزه نك كسري وقافك سكوني له كذاك
 مدور كسك معنائه بقال اقتون واقتان اذا قطعه مدورا القوارة قافك ضمي وواوك تخفيفيله د كرمي
 كسيلن پان ومنه قوارة القميص كه كوكلك بقا سندن چقان د كرمي پان در ومنه قوارة البطيخ
 قاوندن ابتدا كسيلن د كرمي پان در القوارة قافك فتي وواوك سكوني والفك مدبله واسع معنائه در
 بقال دار قوارة اذا كانت واسعة الا قورين همزه نك فتي وقافك سكوني وواوك فتييله ورنك كسري
 ومدبله افتر دواهي معنائه والا قوريات همزه نك وواوك فتي ويانك تشديد ببله بمعناه بقال لقيت
 منه الا قورين بكسر الراء والا قوريات اي دواهي العظام الا قورار همزه نك كسري ببله دري بورشقي
 ويوست اوزن اولمق كه اكثر بيرله عارض اولور بقال اقور الجلد اقورارا اذا تشيع المقور
 ميك ضمي وقافك سكوني وواوك فتي ورنك تشديد ببله شول ات در كه ببلي اينجه اوله القارة يوكسك
 اولماين ديه وقان ديشي ايويه دخي دير لر خرس ماده معنائه وبرقييله نك دخي اسيدر وقان ديد كلر نيه
 باعث بريره جمع اولد قلري ايجون در وبونلر ايجلغله معروف طابغه در وفي المثل قد انصف القارة من
 راماها القاري يانك تشديد ببله قان قبيله سنه منسوب اولان كسنة القارجي وقار قمره صقره دخي دير لر قير
 معنائه وقار دوه يد دخي دير لر ابل معنائه ذي قار بر كوناك اسمي در كه پرو زاد لو باد شاه بني شيان اوزر نيه غرايه
 كلكه بني شيان كا غالب اولدي عربك عجم اوزر نيه غالب اولمسنك ابتداسي اول كونه واقع اولدي والقور
 قافك ضمي ومدبله كذاك جمع ديه جكلر معنائه الانقيار همزه نك كسر ببله قيو بقلق بقال انقارت البثرا اذا
 انهدمت القور قافك فتي وواوك سكوني له يا غل اوجي اوزن بصوب يوريك وازي اشد لمسون ديو بقال قار بقور
 القاي شول كسنة در كه يا غل اوجي اوزن يوروي القهر قافك ضمي وهانك سكوني له غالب اولمق بقال قهره قهره
 اذا غلبه الا قهار همزه نك كسري وقافك سكوني له مقهور بولمق بقال قهره اذا حذمت مقهورا وقهره اثنان تأثير
 اتمكه ده دير لر بقال قهر الهم على البناء للمجهول اذا اخذت النار وسال ماؤه القهره قافك ضمي وهانك سكوني له
 اضطراب معنائه در بقال اخذت قهره اي اضطراب القهر قافك فتي وهانك سكوني وقافك فتي والفك
 قصر ببله بر جنس دونهك رفاذ قلت رجعت القهر قافك فتي وهانك سكوني وقافك فتي والفك
 لان

قمر

قمر

قور

قهر

لان القهر قافك فتي وهانك سكوني وقافك فتي ورنك تشديد ببله برك طاش
 سنك سخت معنائه القهر قافك فتي وهانك سكوني له ورنك تشديد ببله كذاك برك طاش معنائه در همن
 احمد بن يحيى روايتي اوزن القهر قافك كسري ومدبله قمره صاقر زفت معنائه التقدير على وزن التكريم بر نسنة
 زفتك بقال قيرت السفينة اذا طليت بها بالقار قافك فتي ويانك تشديد ببله بر دوه نك اسيدر سكوني له اول
 صاني بن الحارث نام كسنة نك دوه سيدر الله اعلم فضل الكاف الكبير كافك كسري ويانك فتييله ياشلوا ولوق
 مسن معنائه بقال كبر الرجل بكبر كبر من الباب الرابع اذ السن وكبر كذاك اولوق در عظيم اولمق معنائه
 بقال كبر بكبر من الباب الخامس اذ اعظم المكبر ميك فتي وكافك سكوني ويانك كسر ببله مصدر در كذاك يشلو
 اولمق معنائه بقال كبر الرجل مكبرا او بقال علاه المكبر الكبره كافك فتي ويانك سكوني له اسيدر يشلو
 معنائه بقال علت قلا كبره الكبر كافك فتي ويانك كسري ومدبله اولوق ابله متصفوا ولا نكسنة الكبار كافك
 ضمي ويانك تخفيفيله بمعناه الكبار كافك فتي ويانك تشديد ببله بمعناه كبر اولان كسنة الكبر كافك كسري
 ويانك سكوني له عظمت معنائه در وكبر بر نسنة نك اولوسنة دخي دير لر قال الله تعالى والذي ولي كبره الكبرياء
 كافك كسري ويانك سكوني ورنك كسري والفك مدبله كذاك عظمت معنائه در الكبره كافك كسري
 ويانك سكوني له بر كسنة نك اولاد نك اخرى اولمق بقال فلان كبره ولد ابويه اذا كان اخرهم يستوي فيه
 الواحد والجمع والمؤنث ابو عبيد ايندي عربلر ك بوقولي هم عجرة ولد ابويه ديد كلري كي در الكبر كافك ضمي ويانك
 سكوني له نسبه اقوي اولان كسنة وفي الحديث الولاء لكبر وبونك معنائه بودر كه بر كسنة وفات بدوب او غلن
 واو غلي او غلن ترك ايسه ولا او غلي ايجون در او غلي او غلي ايجون دكلر ومطلقا ز ياده لك معنائه ده كاور
 بقال كبر سياسة الناس في المال وسياسة حكومت معنائه در الا كبره همزه نك كسري وكافك سكوني
 ويانك فتي ورنك تشديد ببله بمعناه بقال فلان كبره قومه اي كبر قومه يستوي فيه الواحد والجمع والمؤنث
 الكبر فختينله كبره ديد كلري سنه در كه نباتات قسمندن در فارسيدن تعريب اولمشدر الا كبر همزه نك فتي
 وكافك سكوني له ويانك دخي فتييله ز ياده اولو اولان كسنة الكبري كافك ضمي ويانك سكوني والفك قصر ببله
 اكبرك موئي در الكبر كافك ضمي ويانك فتييله كبر انك جمع در الا كبر همزه نك فتي ويانك كسر ببله اكبرك جمع
 الا كبرون همزه نك فتي وكافك سكوني له كذاك اكبرك جمع وبونك جمعند كبر ديزلر احمد ده حرد ديد كلري كي
 ز يابو مقوله جمع كلك صفته مخصوص در كبري واسود كي واكبر له خود برشي صفتلر اخر صفتلر دخي كي هذا
 رجل اكبر ديزلر حني من كله سبي ابله اراد اتمينجه يا خود الف لام داخل قامينجه المكبراء ميك فتي والفك مدبله
 اولور كبر معنائه الكبر يانك كسري ببله كبر معنائه بقال توارثوا الجدة كبراء عن كبري في العز
 والشرف الاكبار همزه نك كسر ببله بيوك عدايمك بقال اكبرت الشئ اذا استعظمته واكبار صي تغوط اتمكه ده
 دير لر بقال اكبر الصبي اذا تغوط وهو كناية يعني اكبار لفظي تغوط نصيرج اولنه ميجون نكلم اولنه والتكبير على
 وزن التكريم بر كسنة في اولمق در تعظيم معنائه التكبر فختينله ويانك ضمي وتشديد ببله ولولمق تعظم معنائه
 الاستكبار همزه نك كسر ببله بمعناه الكبريت كافك ورنك كسري وما بينه يانك سكوني له معروف در وقولهم اعز
 من الكبريت الاحمر كقولهم اعز من بيض الانوق وانوق همزه نك فتييله ونونك ضمي ومدبله بر قوشدر كه ز ياده صرب
 يرلر ده يومر دلفين يومر ده سني كسنة كور مزو كبريت خالص معنائه ده كور بقال ذهب كبريت اي خالص اكثر
 كافك كسري ويانك سكوني له دوه اورجي كوهان اشتر معنائه سبي اتمدي كتر لفظي بر پتده اسماع
 ايتدم غيري رده اسماع ايتدم اكثر فختينله كذاك دوه اورجي معنائه سنه در الكثرة كافك فتي
 ويانك سكوني له جوقلق كه قلتك مقابلي در وكثرة د يئلسون كافك كسري ببله زير الغر ديد در
 الكثير كافك فتي ويانك كسري ومدبله جوق معنائه بقال كثر الشئ من الباب الخامس

كبر

كتر

كشر

وسپنك كسر به فاجق رمعنا سنه بقال عود لب المكسر اذا عرفت جوده بكسره وبقال فلان طيب المكسر
 اذا كان محمودا عند الخيرة وخبره خاء معجنتك كسرى وبانك سكونيله امتحان معنا سنه در وغبالبارسنه تجر به
 اولند قد باطى ظاهر بنه او يارمى ديوفاد لوب كولد كچون طيب المكسر ديرلر انكسرات فختينيله المله صائنه غين
 اوزن اولمق بقال رجل ذوكسرات وهزرات اذ كان يغبن فى كل شى وهزرات زاء معجه وراء مهمله ابله غبن
 معنا سنه در كذلك انكسار كافك ضمى ابله اود ونه فاضى بقال كسار الخطب لد قاقه كسرى كافك كسرى وسپنك
 سكونى والفك فصير به فرس ملكر ينك لقبى در كافك فحقى دى لغت درو بو خسروك معربى در كه خسرو ملك
 ديك ولور انكسروى كافك كسرى وسپنك سكونى ورنك فحقى ويانك تشد بدبله كسرايه منسوب اولان
 كسنة انكسرى كافك كسرى وسپنك سكونى ويانك تشد بدبله كذلك كسرايه منسوب اولان كسنة حرمى
 كى جانك كسر به ورنك سكونيله حرم كعبه به منسوب معنا سنه ابو عمرو روايتى اوزن الاكسرة همزه نك فحقى
 وسپنك كسر به كسر انك جمى در على خلاف القياس زى قياس كسرون كلك ابدى رانك فحقيله عيسون
 وموسون كلكى كى سپنك فحقيله انكسر كافك فحقى وسپنك سكونيله ديش كوستر مك بقال كسر البعير عن باب
 اذا كشف عنها ابن السكيت ايتدى كسر تبسم معنا سنه در بقال كسر الرجل وانكل واقتروا تبسم كل ذلك تبد ومنه
 الاسنان بس انكل انكلا لدن در نونله واقترا فرادند راقبله وراء مهمله ابله جمله سى تبسم معنا سنه در انكسر كافك
 ضمى وطانك سكونيله ياي وصفند ذكر اولونسه يايك قولغى مراد اولور كوشه كان معنا سنه وكظر كذ لك كوبرجك
 ديد كارى ايكى كلك ما بينه اولان كد كد ديرلر كه سپنك صدر نند در مابين تر قوين معنا سنه جوهرى ايدر
 بوكله اسماع اولمق سرن بكتابن نقل اولمشدر وجوه رينك بوكلامى مشعر در كه عامه كلاتى بدون السماع
 اولمبه ننه كم صحاح اسمك دى مقة ضاسى بودر الاكسار همزه نك كسر به وكافك سكونيله دوه يا ورسنك ورنكى
 سمر اولمق بقال كسر الفصيل اذ احملى فى سنامه شخما المكسر ميمك ضمى وكافك سكونيله شول دوه يا ورسى در كه اورجى
 سمر اولمق انكسرة كافك فحقى ونونك سكونى وعينك فحقيله شول ناقه در كه عظيم الجثة اوله انكسار كافك فحقى
 وعينك كسر به جمى ابو عبيدك ابوزيد ندى روايت اوزن انكسر كافك فحقى وعينك سكونيله صبينك كسرت
 اكلدن قازنى طولمق و سمر مك معنا سنه در كلور بقال كسر بطنه كسر انكسر كافك ضمى وعينك سكونيله برد بكتلو
 اوت در لكسرة كافك وواوك فحقيله وعينك سكونيله بورى بيوك اولان كسنة عظيم الانف معنا سنه كذا وجد
 فى بعض نسخ الصحاح انكسر كافك وبانك ضمى وعينك ما بينه سكونيله شول نسنه در كه بعد اى خرمى دو كلكى
 زمانه و بعد اى ايرنلند غى زمانه ظاهر اولور باشى يومر محه اولور بناء على ذلك كلكك باشنه يومرى
 اولد و غيچون انكسار ديرلر وكسار كعبرك دى جمى كلور انكسرة كافك فحقى وعينك سكونى وبانك دى فحقيله قلجمله
 كسبك بقال كعبره بالسيف اى قطعه المكسر ميمك ضمى وبانك كسر به مكعبر ضمى نام كسنة نك لقبى در مكعبر ديد بلر
 بر قومى قاجدن كچورد كچون در انكسر كافك ضمى وفانك سكونيله ايمانك ضد بدر بقال كسر بالله كسر امن الباب الاول
 وكسر كذلك نعمة انكار ايمك معنا سنه در كلور كه شكر ك مقابلى در انكفور ضمتينيله وانكسر ان
 كافك ضمى وفانك سكونيله نعمته انكار ايمك معنا سنه مصدر لدر بقال كسره كفورا وكفورا
 وقوله تعالى ان اكل كافرون اى جاحدون وقوله تعالى سبحانه فالى الطالمون الا كفورا اوقال الاخفش
 هو جمع انكسر مثل رد وورد وكفور كفرك جمى دى كلور كافك فحقيله قريه معنا سنه ومنه قول معاوية اهل
 انكفور هم اهل القبور اى انهم بمنزلة الموتى لا يشاهدون الامصار والجمع وما شبهها وكفور قبور معنا سنه در كلور كه
 كفر قريه ده ديرلر ومنه قيل اللهم اغفر لاهل انكفور انكسر كفر له متصفا ولان كسنة وكافر قريه كچيه دى ديرلر
 كافر سائر معنا سنه اولوب هر نسنه يى ستر ايتد كچون وكافر اول كسنة يى ده ديرلر كه زن اوزن غيى لباس كيه

كسر

كظر

كهر

كنهر

كعبر

كفر

وبالجملة هر نسنه كه بر نسنه يى ستر ايسنه قد كفره ديرلر ابن السكيت ايتدى كافره كافر ديد كرى حق تعالى نك
 نعمتلر ستر ايتد كچون ندر وكافر بحر معنا سنه در كلور كنى ستر ايتد كچون حالت غروبده ونهر عظيمه ده
 ديرلر وكافر اكجى معنا سنه در كلور زراع كى تخمى طيراغله اورند كچون انكسار كافك ضمى وفانك تشديد به
 كافرك جمى وكفارا انجيلر معنا سنه در كلور زراع كى ننه كم مرور ايتدى انكسرة كافك وفانك فحقيله كذ لك كافرك
 جمى انكسار كافك كسرى وفانك تخفيفيله كذ لك جمى جايعله جيايع كى ونايله نيام كى وجاييع اج كسنة ديد كدر
 كرسنه معنا سنه انكسرة موئى انكسار كافك فحقى وفانك سكونيله كافره نك جمى انكسر كافك فحقى وفانك سكونيله
 اورنك ستر معنا سنه بقال كسرت الشى انكسرة كفر امن الباب الثانى اذ استمرت وكفر كويه دى ديرلر قريه معنا سنه
 وفى الحديث يخرجكم الروم منها كفر انكسار من قري الشام وكفر كوى معنا سنه اولد و غيچون كفر توتوا وكفر تعقاب
 ديرلر شام شريف ناحيه سنه اولان كويلر بك بعضنه كد توتوا وتعقاب اسماء رجالدن در ذكر اولنان كويلر انلره
 نسبت اولنور وكفر طات ليله دى ديرلر المكفور ميمك فحقى كافك سكونى وفانك ضميه اورنك نسنه بقال رما د
 مكفور اذ اسفت الرمح القراب عليه حتى غطته يعنى كولى طيراغ صاچقه ستر ايسنه انكسر كافك كسرى وفانك
 سكونيله ظلمت ليل معنا سنه در فحقيله دى لغت در ننه كم مرور ايتدى وكفورا لوطاغه دى ديرلر جبل عظيم
 معنا سنه ابو عبيدك فرادند كى روايتى اوزن المكفر ميمك ضمى وفانك كسرى وتشديد به سلاح اورنك كسنة
 سلاح پوش معنا سنه الاكسار همزه نك كسر به بر كسنة يى كفره نسبت ايمك يعنى كافر اولدى ديك نقول
 انكسرت الرجل اذ ادعوت كافراو بقال لانكسر احدا من اهل قبلتك اى لا تنسبهم الى الكفر التكفير على وزن التكرم
 بر كسنة ياي خافق كوستروب خضوع وخشوع ايمك ننه كم كفره رعيتك كوكسه قويوب سپا هيلر بنه
 خضوع وخشوع ايدرلر ونكفير عينه حنله لازم كنى ايشلكه ده ديرلر ونكفير كنماحى ستر ايد ويا لاله ايتكه ده
 ديرلر ننه كم تولى زاله ايتكه احباط ديرلر انكفور خرماتك ايتد اظهور ايدن ميوه سى بو عروله قرار و ايتى اوزن واصمى
 ايتدى كفور ذكر اولنان ميوه نك قايه دره كفور طيب قسمندن معروف نسنه در انكسرى كافك ضمى وفانك
 فحقى ورنك تشد بدبله والفك قصر به خرماتك ايتد اظهور ايدن ميوه سنك قايى لا كفهر ار همزه نك
 كسر به يوز ترش اولمق بقال رايته مكفهر الوجه اى عبوس الوجه و بقال كفهر الرجل اذ عبس وتعبيس يوز
 انكسره ديرلر ومنه قول ابن مسعود اذ القيت لكافرا لقله بوجه مكفهر يعنى كچن كافره ملاقى واسك كورل يوزله ملاقى
 اولمبه وكفهر ار بر نسنه بوز رنكه مابل اولمغه دى ديرلر بقال فلان مكفهر اللون اذ اخرج لون الى الغيرة مع الغاظ
 المكفهر ميمك ضمى وكافك سكونيله شول بلوت در كه سپاه و غليظ اولوب برى بوزن نسنه اوله انكسر فحقينه
 ذكر باشى انكسرة كذلك فحقينه واحدى المكفور ميمك فحقى وكافك سكونيله شول كسنة در كه سنجى ذكر ينك
 باشنه ضررا يرشدر مش اوله انكسرى كسر تينله ورنك تشد بدى والفك قصر به زمكى كى ذكر باشى بيوك اولان
 كسنة و زمكى زاي معجه ابله وكافك تشد بدبله قوشك قويرغى بتدى رابن السراج روايتى اوزن المكامرة ميم اولك
 ضمى وبانك فحقيله كره خصوصنه مباحثه ايدوب غلبه ايمه در بقال كامرته فكمرته كره اذ غلبته بعظم انكسرة
 انكسرة كافك فحقى وميمك سكونيله نور يكلد ادم برى بر بنه قريه باولمق كره كره دى حروف مهمله ابله
 قصبه القامة اولان كسنة نك سكرته سنه ديرلر و قريه كراغرن بخلغه دى ديرلر بقال كسره انكسر كافك
 ضمى وميمك سكونى وبانك كذلك ضميه قصه بويلوا ولان كسنة لكما تر كافك ضمى وبانك كسر به بعنه مثل انكندر
 وانكندر على امر كندر و كنادر دى قصه بويلو معنا سنه در حروفى نيدبل وانماغله انكسرى كافك ضمى وميمك فحقى
 وتشديد به وئا مثلثه نك سكونى والفك قصر به امرود ديد كرى معروف ميوه نك ايدرلر انكسرة

كفر

كفهر

كمر

كسر

كشر

کافک کذلک ضمی و میث تشدید و ثانی سکونیه و واحدی الکور کافک فخی و واول سکونیه و دو بلند صار مق
 يقال کار العامة علی رأسه بکورها کور اذا لاناها ولوت ثاء مثلثة ابله و بلند صار مق معنا سنه درد و بلند ک
 هر بدورنه کور دیرل و کورنق صله دخی دیرل و منه قولهم نعوذ بالله من الکور بعد الحورای من النقصان بعد الزیاده
 و کورد و سور یسندن جماعت کشیه دخی دیرل يقال علی فلان کور من الابل و بعض اشعار ده صغر سور یسند
 دخی اطلاق اولمشدر و کور سرعت معنا سنه دخی کاور يقال کارالر جل اذا السرع فی مشیه و بوابن درید روایتی
 اوزن در الکور کافک ضمیمه دوه بالانیدر جمع التلریله الا کوار همزه نك فخی و کافک سکونیه جمی الکیران کافک
 کسر بله و مد بله جمی و کورد مورجی اوجا غنه دخی دیرل یا لحدن یا لیس اولسه و کوراری قوانیه دخی دیرل الکوارة
 کافک ضمی و واول فخیله و تخفیفیه شول بالدر که هنوز شمع ایچنده اوله يقال کوارة التحل لعلها فی الشمع الکوارة
 کافک ضمی و مد بله شهر و ناحیه معنا سنه در الکور کافک ضمی و واول فخیله جمی شهر و ناحیه ل معنا سنه انکاره
 شول نسنه در که ارقه یه کور لور ثوب قسمندن التکویر علی وزن التکریم متاعی بریره جمع ابدوب بغلق و بر نسنه ی
 مجتمعا بر قغه دخی دیرل بقال طعنه فکون اذا القاه مجتمعا و نکور و بلند صار مغه ده دیرل کور معنا سنه و نکور
 اللیل علی النهار کیمه نك کوندزی ستر اتمسنه دیرل و بعضیلر ابتد ندک و کیمه نك کوندز اوزر بنه زیاده اولسی در
 کوندز دن کیمه یه قانما غله و قوله تعالی اذا الشمس کورت قال ابن عباس غورت ای از بلت و کنت و قال قتاده ذهب
 ضو ها و قال ابو عبیده کورت مثل نکور العامة ثلف فخمی یعنی صر رسن بوز رسن التکور فختینله و واول ضمی
 و تشدید بله مجتمعا و شملک يقال کون فتکورای سقط و نکور صغوب حاضر لغه دخی دیرل شمر معنا سنه
 الا کتیار همزه نك کسر بله ات قوشیده سکر در کن قویر غن قالدر مق يقال اکتار الفرس اذا رفع ذنبه فی حضره
 و حضره ماء مهمله نك ضمی و ضاد معجمه نك سکونیه سکر تک المکور میم فخی و کافک سکونی و واول فخی
 و رانک تشدید و الفک قصر بله دخی و لثیم اولان کسنه و ابن السراج ابتد مکوری بوری اوجی بیوک اولان
 کسنه یه ده دیرل و مکوری کون ذن ما خود در جمعه معنا سنه و بوم فعلی و زنی اوزن در دبدی یعنی اولنده اولان
 می زاید در زرا کلام عربی فعلی و زنی اوزن کله کلامشدر دیدی و کاه اولور که اخرنده الفی حذف ابدوب
 مکور دیرل الکور کافک فخی و هانک سکونیه کون یو کسلوب کوندز قنار روشن اولق ارتفاع نهار معنا سنه يقال کهر
 النهار بکهر کهر من الباب الثالث و منع ایتیمک معنا سنه ده کور و عبد الله کفاما الیثم فلا نکهر قرائی اوزن کسائی
 ابتد کهره و قهره بر معنایه در الکنهور فختینله و هانک سکونی و واول فخیله بیوک بلوت سحاب عظیم
 معنا سنه در کسائی روایتی اوزن الکیر کافک کسری و مد بله د مورجی کوروی در که اول یا نلومدن اولوب مدور
 اولور یا خود سختیاندن اولوب کوشه لری اولور و اما یا لحدن بنا اولان اول کور در کیدر کلدرو کیر بر طاعنک دخی
 اسمیدر فصل المیم المئرة میم کسری و همزه نك سکونیه کینه و عداوت اطلاق اولنور المئر میم کسری
 و همزه نك فخیله جمی المائر میم فخی و همزه نك سکونیه بر قاج کسنه نك پنبه عداوت بر غوب افساد
 ایتیمک المماءرة میم ضمی و همزه نك فخیله بمعناه نقول مارت بین القوم مائر و مارت مماءرة اذا عادت
 بینهم و افسدت و مائن فخر ابدشیمک معنا سنه ده ککور مفاخره کبی اموی روایتی اوزن نقول
 مائرته مماءرة اذا اخرته المئرة میم کسری و همزه نك فخیله اسمدر عداوت بر قق معنا سنه بعض کتب
 صحه ده بوبله ضبط اولمشدر و لکن ماسبقه یاز لنه مخالف اولور که عنبه صیغه سی مفرد ائله نادن در
 دغشدر فصل باده نظر اولنه پس وجه همزه نك سکونی اولور تنه که بعض نسخه ده اوله واقع اولمشدر
 المئر میم کسری و همزه نك فخیله جمی در المئر میم فخیله و همزه نك کسر بله امر شد بد معنا سنه در
 يقال هم فی امر میثای صعب شد بد المئر میم فخیله و تانک سکونیه حکمک مد معنا سنه نقول مترت الحبل

کهر

مائر

متر

اذا

اذا مد و کاه اولور که متر له جماعتن کفایت اولنور و متر قوش نجاستن اتقه ده دیرل صغنیق معنا سنه يقال متر
 به صلیحه ای بر مابه نته کم متخ دخی و معنایه کلور و سلخ سین و حاء مهملتین ابله قوش نجاستی در و متر ترده لغت در
 قطع معنا سنه یعنی متر کسمک معنا سنه ده کاور المجر میم فخی و جیمک سکونیه جوق اولان اشکر عسکر عظیم
 معنا سنه و مخر بر نسنه بیع اولتقدر اشم و باقه نك قرنه اولان ولدنه بدل و فی الحدیث انه نعی عن المجر و مخر عقله دخی
 دیرل يقال ماله مجرای عقل الاجار همزه نك کسری و میمک سکونیه قرنه اولان ولدنه بر نسنه صغنیق يقال اجرت
 فی البیع اجار و اجار قیرنک قرنه اولان وادی بیومکه دخی دیرل يقال اجرت الشاة اذا عظم مافی بطنها
 من الولد و نکون هی مهر و له لا تقدر علی النهوض یعنی ارقاعندن ایاغ اوزن طوریز اولسه المجر میم فخی
 و جیمک کسر بله قارنده وادی بیوک اولان قیون المجر فختینله اسمدر قیون قرنه ولد بیوک اولق
 معنا سنه و مخر صو سزلق معنا سنه ده کور مخر کبی نته کم نون میم تبدیل اولنق شایع در نخت الد لوابله نخت
 الد لوکی که مخر و مخر بر معنایه در که اول قیو ایچنده قوغه یی در تمکدر طولسون دیو المجره میم فخی و جیمک سکونیه
 کذلک قرنه وادی بیوک اولان قیون که ایاغ اوزره طوریمه یعقوب روایتی اوزن اصمعی ابتد عسکر عظیمه مخر
 دبد کوری بومعاندن در یعنی ثقلتی اولد غیچون در و ابن لسان المجره که عرب فحما سندن بر کسنه در اندن قیون
 سور یسندک حالی سوا ل اولندقه ابتد مال صدق قریه لاجمی بها اذا افلقت من مجریها یعنی قیون بر مال
 صمخ دو که خوب هو اولن قریه یه بکر زین ابکی شدنن خالی اولسه بری شدت دهر و بری شدت سباع و بعض
 نسخه ده من مجریها باندنه من جریها واقع اولمشدر و جره جیمک ضمیمه و رانک تشدید بله دام معنا سنه در که
 انوکله صید اله کتور بلور المجر میم فخی و خانک سکونیه کی در یاده یور رکن صوبی اوازله یار مق در يقال مخرت
 السفینه مخر مخر من الباب الثالث و مخر من الباب الاول اذا جرت تشق الماء مع صوت و منه قوله تعالی و تری
 الفلک مواخر فیه ای جوار ی و مخر یه صو صالیو بر مکه ده دیرل يقال مخرت الارض ای ارسلته فیها الماء
 المخور ضمیمه مصدر در کی صوبی اوازله یار مق معنا سنه نبات مخر میم فخی و خانک سکونیه شول بلونلر در که
 ایام صیفدن اول کلور که انلر یوفقه بلونلر در حرکت ایتزلر الاستمخار همزه نك و تانک کسر بله بلدن جانبه
 توجه ایتیمک نقول استمخرت الريح اذا استقبلتها بانفک الاستمخار همزه نك کسری و میمک سکونیه بمعناه
 فی الحدیث اذا اراد احدکم البول فلیتمخر الريح من این مخر اها فلا تستقبلها کیلا یترد علیه البول و امتخار و کورنلیوب
 سیمکه دخی دیرل نقول امتخرت القوم اذا انتقیتم خیارهم و نخبتم المخره میم کسری و خانک سکونیه
 و المخره میم ضمیمه او کورنلیوب اختیار اولنن نسنه ابوز بدروایتی اوزن الماخور علی وزن القارور فاسقلر
 صحبت ابتد بکی بر مجلس فساق معنا سنه الماخور یانک فخی و میمک سکونی و خانک ضمی و مد بله اوزن طویل
 معنا سنه المدره فختینله کسک کلوح معنا سنه و عرب طایفه سی قریه یه مدر دیرل يقال اهل المدر و الو بر و اهل
 و ردن مراد کور خلقی در خیمه لری دوه یو کندن اولد غیچون که و بر فختینله و باء موحه ابله دوه یوکی معنا سنه در
 مدر فختینله کذلک چنده بر قریه نك ابدرو منه فلان المدری المدریه فختینله شول کوندلر در که بو بنوزی
 کسکین ابدوب کوندرد مورک بر بنه وضع ابدلر المدر میم فخی و دالک سکونیه حوضی یا یوب اصلاح
 ایتیمک نقول مدرت الحوض امدن اذا اصلحته بالمدر ماردالک کسر بله بر کسنه نك ابدلر هلال بن عامر بن
 صعبه قبیله سندن که بخاله معروف در و فی المثل ابل من مادرز اول کسنه حوضندن دوه سن صوار دقندن
 صکره حوضک دینه ماء قلیل قالدر ایچنه افشان ابدوب انوکله حوضن صوادی تاکه کسنه اول حوضه
 باقی قلان صوبی یچیمه المدر میمک و دالک فخیله شول بر در که نك کسکی النوب حوضک مر متنه صرف اولنور

مجر

مدر

طاشلرك الرقلى سد او ثماغله الامدرهمه نك فتي وميك سكونيله شول كسنه دركه جنبى متفتح
اوله يعنى يانلى قبا اوله وامدر شول ياليلو قورده ديرلر كه مجاسندن جسدنه بر مقدار نسنه اوله
بعضيلر ايتدى لوفى اويله اوله شذر مذر ميك فتي و ذالك سكونيله هر جانيه طاغلى ديك محله استعمال
اولور يقال تفرقت ابلة شذر مذر اذا تفرقت فى كل وجه وشبنتك وميك كسرى دى لغت درومدر كلسى
شذر كلسه سته اتباع اولور المذر ميك فتي و ذالك سكونيله يومر دى بيدى اولوق يقال مذر البيضة من الباب
الربع اذا فسدت ومذر معد فاسد اولغه دى ديرلر يقال مذر معدنه اذا فسدت الامذار همز نك كسرى به
يومر دى بيدى ين ايتك يقال مذر نها الدجاجة اذا افسدت الامذار همز نك فتي وميك سكونى و ذالك
دى فتيه شول كسنه دركه ادجانيه جوق وان المذر فتيه نك و ذالك ضمى وتشديد به كوكل و ذك
يقال رايت بيضة مذر فذرت نفسى اى خبت المذر ميك ضمى و ذالك فتي وقافك كسرى و رانك
تشديد به منقطع اولان سود يقال مذر الرائب امذر اذا انقطع وصار اللبن ناحية والماء ناحية و رائب
وراء مهملة ايله وهمزه ايله و باء موحدة ايله يوغرت معناسنه در وفى حديث عبد الله بن خباب حين قتله
الخوارج على شاطئ نهر فسال دمه فى الماء فما امذر اصمعى ايتدى يعنى عبد الله قانى صوده مجنح اولدى بر
حيثية كه قان بر جانيه و صو بر جانيه كيد بلكه قانله صو قار شوب معاجريان ايلدى المارة ميك فتيه ايجلق
كه خلا و نك مقابلى در و مارة شول طرفه ديرلر كه صفرا يعنى و دانوك ايجند اولور كه اول جكره متصل اولان
نسنه در و اول جمع حيوانه و اردر مكروده و دوه قوشنده اوليه المير ميك فتيه ايجى وان نسنه لامر همزه نك
فتيه ايله جمى و امرار كه نابغه نام شاعر ك شعر نه واقع اولشدر ايجى صولر معناسنه در المراتن ميك ضمى ايله نباتات
قسمندن ايكى جنس اوت در كه انلرك برينه شجر ديرلر شبنك كسرى به و حاء مهملة ايله و برينه الا ديرلر همزه نك
فتيه و مديله يقال رعى بنى فلان المراتن اى الاء والشجر الامر فتيه نك ز ياده ايجى اولان نسنه يقال هذا امر من
كذا و امر شول بغير سقدر كه انده نجاست جمع اولور الامر بن جمع نونله افتر معناسنه ابو زيد روايتى اوزن
يقال لقيت منه الامر بن اى الدواهي و امر ز ياده محكم معناسنه ده كلور يقال فلان امر عقدا من فلان اى حكم
امر و منه و اقى ذمة الامر ان الفقر و الهرم و هرم فتيه نك و راء مهملة ايله ز ياده بمر اولمقدر المرى ميك ضمى و رانك
تشديد اى و الفك قصير به امر ك مؤنثى قالت امرأة من العرب صفرا هامرها المارورة على وزن القارورة راجى
داندر كه بغداى ايجند اولور المرى ميك ضمى و رانك فتيه و يانك سكونى و الفك مديله بمعناها ميك
ضميله ميك باباسى در كه مرن ادين طاحنه بن الياس بن مضر در مرميك ضميله قريشدين بر قبيله نك باباسى دركه
مره بن كعب بن اوى بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر در مرميك كذلك قبس عيلان قبيله سندن بر قبيله
باباسى دركه اول مره بن عوف بن سعد بن ذبيان بن بغيض بن ريث بن عطاف بن سعد بن قبس عيلان دو
المرى ميك ضمى و رانك كسرى و تشديد اى و يانك دى تشديد ايله ترخاناشى ديد كلى طعامدر ابكامه
معناسنه ايجلقه مېلى اولد غيچون مرى ديشلر در و عامه محقق استعمال ايدرلر ابو مره ابليس كنبى در
المرا ميك ضمى و رانك تخفيفه راجى اغاجك اسيدركه دوه افنى يدكه طودا دى ديو شلوب برره كلور المارة
كذلك ميك ضميله مرارك و احدى و منه بنواكل الماروهم قوم من العرب الميريك فتيه ايب حبل معناسنه
ومر كيمكه و كيمكه دى ديرلر يقال مر عليه ير مرا من الباب الاول اى اجاز و مر ير مرا يعنى ذهب المرو و خمتيله
كذلك ذهاب معناسنه در بطن مرميك كذلك فتيه مكه مشرفه دن بر قونق برده بر موضعك اسيدركه
المرة ميك فتيه بر كره ديك اولور الميريك فتيه و المرات كذلك ميك فتيه و المار ميك كسرى به مره نك

جى يقال فلان معنعه ذل را راى معنعه مرار او يدعه مرار المرميك فتيه معروف طاش المارة ميك
فتي و رانك سكونى ايله شول عورت دركه ما حمة اولوب نازك اولد و غنه بناء بور ركن اعصابى ديه المرمورة
ميرك ضميله بمعناها المرم فتيه نك سكونى و ميك ضميله دره مك اهتران معناسنه المرة ميك كسرى به
صفرا دركه و رت طبيعتك برى در و مره قوت دى ديرلر و شدة عقله دى ديرلر المير ميك فتي و رانك كسرى به
قوى معناسنه در يقال رجل مريى ذو قوة و مريى و مريى عزيت معناسنه ده كلور و مريى دى شول ايبه
ديرلر كا و زون و لطيف اولوب ايو بوكلش اوله المير ميك فتي و همز نك كسرى به جمى المرمور ميك فتيه شول
كسنه دركه كا صفر اغالب اوله مرمى اولك ضمى و ميم ثابنتك كسرى به و رانك اسيدركه شرقى بن القطاى ايتدى بزم
اسب و خطمى اى حدث بدن طي قبيله سندن بر قاج كسنه دركه مرمى مره انلرك برى دركه سكر اوغلى و رابدى
وانى جاد كلسنك هر بر به او غلنه ادو ير مشدى كه ايجد دى اخرينه و انجحه سكر كلسه در الاسمر همزه نك
كسرى به كيمك ذهاب معناسنه و اسمر اسخرامه دى ديرلر يقال اسمر مريى اذا اسخرامه عزمه اسمر ميك ضمى
وسبنتك سكونى و ميم ثابنتك فتيه نك عزم اولنان نسنه و منه قولهم تجدن فلانا لوى بعيد المسمر يعنى خصومتنه
قوى بولور سن والوى همزه نك فتيه نك سكرش اولوب رايتنه متفرد اولان كسنه بيدرلر المير ميميك فتيه
كيد جك بروكك معناسنه ده كلور الامر همزه نك كسرى به ايجى و لوق يقال امر الشئ اذا صار مر او امر ايجى تهكه ده
ديرلر يقال امر الشئ و امره غيره و امر ايجى محكم بو ككه دى ديرلر يقال امرت الحبل فهو مر اذا فتلته فتلشد ايدا
و امر ايجى سو بلك معناسنه ده كلور و منه قولهم ما مرفلان و ما احلى اى ما قال مرا و لاحلوا المارة ميم اولك
ضمى و رانك تشديد ايله معالجه معناسنه دركه ايب بو كك معناسندن منشعب در و منه قولهم ما زال فلان بى
فلانا و يمان اى يعالجه و يلتوى عليه ليصرعه يعنى بصوب مغلوب ايدنكه دور شمه دن حالى دكلدر المران
ميك ضمى ايله كوندر اعاجى در شجر الرماح معناسنه و بونك تفصيلى باب نونله كلوران شاء الله تعالى زبرا
اخرنه اولن نون زايد دكلدر فعال و زنى اوزن المير ميك فتي و رانك كسرى و مديله بهادر و شديدا القلب
اولان كسنه ابو عبيد روايتى اوزن المارة ميك فتيه نك بهادر اولوق يقال مرفلان مارة من الباب الخامس
الامر همزه نك فتيه نك ز ياده بهادر اولان كسنه يقال فلان امر منه الا ما ز جمى افيل ايله فاقيل كى و افيل
كوجك دوه معناسنه در المير ميك كسرى و رانك سكونيله شرابلر دن بر نوع در و ابو عبيد ايتدى بن عمر رضى الله
عنهما شرابلى تفسير ايدوب ايتدى تبع باء موحدة نك كسرى و رانك سكونيله و عين مهملة ايله نبيذ عسل در
وجعه جيمك كسرى ايله و عين مهملة ايله نبيذ شعيرد و مرمى و رانك اولان در و سكر سين مهملة نك و كافك
فتيه نك خرمادن اولان در و خرياش اوزم دن اولان در و اما سكر كه ضمتيله و رانك سكونيله حبش
طائفه سنك خمرى در ابو موساي اشعري ايتدى سكر كه طار بدن اولور و اسقرقع دى ديرلر سبنتك
و قافبتك ضميله و عين مهملة ايله كويا كه سقرقع سكر كه نك معربى در كه سكر كه حبش اسانى اوزن در و مرمى راجى
اولان كسنه بيدى ديرلر المير ميك فتي و رانك سكونيله بر نسنه نك چاشنيسن كور مكيجون بلامق المير فتيه نك
و رانك ضمى و تشديد ايله بر نسنه اى ازا ايجك در تقول تزر الشراپ اذا شربته قليلا قليلا المشرة فتيه نك
بريوزى يقال ما احسن مشرة الارض اى بشرتها و نباتها و مشرة الارض شبنك تسكينيله دى جازدر الامشار
همز نك كسرى به و ميك سكونيله ريباتانى اظهار ايتك يقال امشرت الارض اذا خرجت نباتها و امشرت الاعضاء
اذا خرجت لها ورق و اغصان التشير على وزن التكريم بمعناه يقال مشرة الاعضاء تشير و اغصان عيون مهملة نك
كسرى به وضاد معجه ايله ديكنلو اغاج معناسنه و تشير بر نسنه اى طاغفه دى ديرلر تفريق معناسنه تقول

مضمون

مضمون

قسمت اول

تشد بد نكثيرا چون اولور المضمر ففتحته وصادك ضمي وتشدد بدله مضري اولان كسنيه له تشبه قصد
ايملك المضرة ميمك ففتح وصادك كسري ومديله شول طعمادر كه لمن ماضر دن اتخاذا اولنور وواضر اكشيكه
يوزتوتن سودر نتمكم مروزي تدي المطر ففتحته يغمر وباران معناسنه الامطار همزه نك ففتحته جمع المطر
ميمك ففتح وطانك سكونيله يغمر وريغمر يقال مطرت السماء مطر من الباب الاول ومطر متعدي دخي كلور
يقال مطرنا على صيغة المجهول الامطار همزه نك كسري له يغمر وريغمر يقال امطره الله ونابذن بعض
كسنيه مطرت السماء وامطرت ديرلر بمعنايه المطور ففتحته نكك ذهاب معناسنه يقال مطر الرجل في الارض
مطور اذا ذهب ومطر ومطور سرعت ايتمكه ده ديرلر يقال من الفرس يطر مطرا ومطورا الى اسرع الثمر ففتحته
وطانك ضمي وتشدد بدله كذلك ذهاب معناسنه ويقال ذهب البعير فاذا رى من مطر به وخطر سرعت
ايتمكه ده ديرلر المطر ميمك ضمي وطانك كسري وتشدد بدله سرعت ايذنات وذكر اولناتك راكبنه
دخي ديرلر الاستمطار همزه نك كسري له يغمر وطلب ايتمك استسقا معناسنه يقال استمطر القوم اي سألوا
ان ينزل عليهم المطر المطر ميمك كسري وطانك ففتحته شول نسنه دركه يغمر وريغمر دخي حينه كيرلر يعني
يغمر لوق ديد كلري لباس كركند اولسون كرك غيري المعر ففتحته قيل دوكلك يقال معر الرجل معرا من الباب
الرابع المعر ميمك ففتح وعينك كسري له قبلي دوكان كسنيه الامر همزه نك وعينك ففتحته قبلي ازاولان كسنيه
قليل الشجر معناسنه وشول مكانه دخي ديرلر كه اوقى ازاوله قليل النبات معناسنه المعر ميمك ففتح وعينك
كسري له اوقى ازاولان ير يقال ارض مغرة اذا كانت قليلة النبات يعقوب روايتي اوزن الثمر ففتحته وعينك
ضمي وتشدد بدله قيل دوكلك ولون متغيرا ولمعه ده ديرلر يقال تعر لونه عند الغضب اذا تغير الامار همزه نك
كسري وميمك سكونيله فقيرا ولوق يقال امرال رجل اذا افتقر المغرة ميمك ففتح وعينك سكونيله قمرى
يا لوق كه اشى ديككه معروف دره مغرة نافع يغمر وده ديرلر يقال مغرت في الارض مغرة من مطر المغرة
ففتحته اشى معناسنه لغت در الامر همزه نك ففتح وميمك سكونيله وعينك دخي ففتحته شول كسنيه دركه
قيلري قول اوله ودرسي قول اوله اشى رنكي اوزن وامر شول ات دركه استقر اوله ولكن اشقر اغند نوع كدرت
اولوب اشى رنكين بغليه الامار همزه نك كسري له قيونك سودي صاغلور كن قان چقمق برمرضدن وترو المغار
ميم اولك كسري وثانك سكونيله شول قيون دركه صاغلور كن قان چقمق عادتى اوله لمرض اليه المعر ميمك ففتح
وعينك سكونيله سرعتله نكك يقال مغر في البلاد من الباب الثالث اذا ذهب فاسرع ويقال را بته يغر به بعيره
ومغر نافع يغمر وريغمر دخي ديرلر يقال مغرت في الارض مغرة من مطر المقر ميمك ضمي وقافك ففتحته ابي اولوق
يقال مقر الشئ يقر مقر اذا صار المقر ميمك ففتح وقافك كسري له ابي اولان نسنه ومقر صبره دخي ديرلر كه
ازواي ديككه معروف ذوادرا صمعي روايتي اوزن المقر ميمك ففتح وقافك سكونيله دخي استعمال اولنور ذكر اولنات
معناده الامار همزه نك كسري له برنسنه ابي اولوق يقال امقر الشئ اذا صار المقر ميمك ضمي وقافك كسري له
اكشي سودلن خامض معناسنه در اين الاعرابي روايتي اوزن المقر ميمك ففتح وقافك سكونيله برنسنيه ايله بو بنى
دوكلكر دق العنق معناسنه يقال مقر عنقه يقرها مقر من الباب الاول المنقر ميمك ففتح وقافك ضميله شول
بالقدر كه طوز لوصوايچنده ترشي قلنش اوله منقر ديك جائز دكلدر المكر ميمك ففتح وقافك سكونيله حيله
ايتمك وبركسنيه في الدمق خديعت معناسنه يقال مكر بمكر من الباب الاول ومكر اشيه واشى رنكده قايغه دخي
ديرلر مغرة معناسنه ورنوع ديككه لواغاچه دخي مكر ديرلر المكور ففتحته جمع الامتكار همزه نك كسري له اشى
رنكده اولوق يقال مكره فامكر اى خضبه فاخضب الماكر كافك كسري له حيله ابدن كسنيه الماكر ميمك ففتح
وكافك تشدد بدله مبالغه ايله مكر ايدجي المكور ميمك ففتح وكافك ضميله شول عورن دركه اعصابى طولى اوله

طر

مغز

...

三

五

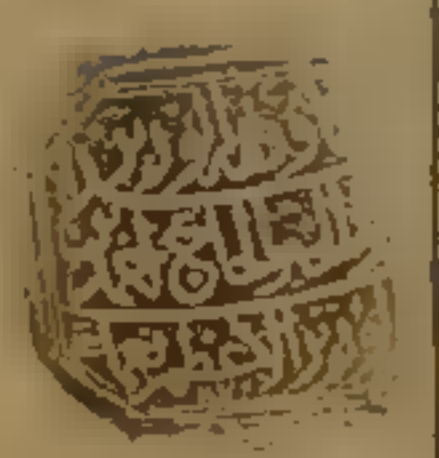

يقال امرأة متكورة الساقين اذا كانت غدا لا وخذ لا حانك فحيلة ودال مهملة ايله طوي بقل وبل كلى اول عورت
المور ميل فتي وواوك سكوب كلب كلك يقال مار الشئ مور مور اذا تحرك وجاء وذهب كما تكلفا
النخل العبدانة ونكفوصا التقدر وعيدانه عين مهملة فتي ويا نك سكوبيله اوزون خرمالاجي درومور افق
معنائه ده كلور يقال مار الدم على وجه الارض تردد ايتك معنائه ده كلور يقال البعير تور عضده اذ ارد
في عرض جنبه ورجوع ايتك معنائه ده كلور يقال لادري اغارام ماراي اتي على الغورام دار ورجع الى مجد
وغور ورجد بر بر كادي در الامارة همزه نك كسري يله اقمق يقال مار غيره الثور فحتميله وواوك ضمي وتشديد يله
معناه وقوله تعالى يوم تقرر السماء مور اقال الضحك تخرج وجا وقال ابو عبيد كفا والاخفش مثله ونكفو كاسه
ياش اشاعة قياغعه ديرل المائر همزه نك كسري يله افحي نسندل در مواراة اليه ميمك فتي وواوك تشديد يله
شول ناقه در كسري يله اوله المور ميمك ضمي ومد يله يل ايله اولان توز غبار مع ازج معنائه المواراة ميمك ضميلة
مركبك تويي كه ارقه سندن دوكلور الثور فحتميله وواوك ضمي وتشديد يله مركب توين دوكل يقال تاور
عن الحار نسيله اذ اسقط عنه ايام ال بيع ونسيل نونك فحيلة ده كان قيله ديرل المارية ياك تشديد يله صيرحق
اولان نسيله يقال قطاة مارية اذا كانت ملساء وقطاة قافك فحيلة وطاء مهملة ايله ات صغري سي در وصاحب
صراح دو مقامه قطاتي معروف اولان دوش معنائه حمل ايدوب قطاة ماريه سنك خوان زم يشم تابان
ديشدر بعدى خفي دكلور مار سر جرجم اسملر ندر حد ائند ايكي اسمدركه بر قشدر المهر ميمك فتي وهانك
سكوبيله عورت ايچون ويريلن كابين اچيه سي صداق معنائه وذكر اولنان اچيه في تعيينه ده دي درل يقال
مهرت المرأة امهر هامهر الامهار همزه نك كسري يله كذلك مهر ويرمك معنائه وفي المثل كالمهورة احدى خدمتها
وخذمه فحتميله اياق بلا زكاري خلخال معنائه المهيرة ميمك فتي وهانك كسري ومن يله اذ اولان كسبه حره
معنائه المهارة ميمك فحيلة استاد اولمق حذاق معنائه يقال مهرت الشئ مهارة مهرة بن حيدان ميمك فتي
وهانك سكوبيله بر قبيله نك باسيدر المهر ميمك فحيلة وهانك سكوبيله ويا نك تشديد يله دوه در كه مزبون
منسوب در المهارى ميمك فحيلة ويا نك تشديد يله جمع مهر منسوب دوهل معنائه وياي ديارسك تخفيف
ايدوب المهارى در سن المهر ميمك ضمي وهانك سكوبيله ات قواني ولد فرس معنائه ومهر انك كوكسى اوز اولان
ككه ده دي درل الامهار همزه نك فحيلة والمهار ميمك كسري يله والمهارة كذلك ميمك كسري يله بونلرك اوچي ده
مهر ك جمع در ات قولونلري معنائه المهرة ميمك ضمي وهانك سكوبيله ات قولونك ديشي سي المهر ميمك ضمي
وهانك فحيلة مهر نك جمع المهرات ميمك ضمي وهانك سكوبيله كذلك مهر نك جمع المهر ميمك ضمي وهانك
كسري يله شولات در كه قولوني واردر يقال فرس مهر اى ذات مهر الميرة ميمك كسري ومد يله شول تركه در كه يوكله
كتورل المير ميمك فتي ويا نك سكوبيله تركه كنور مك يقال ماراهل جيره مير او منه قولهم ماعناه خير ولا ميارا امتيار
همزه نك كسري يله كذلك تركه كنور مكدر المائر تركه كنور جي الميار ميمك ضمي ويا نك تشديد يله جمع تركه كنور ميمك
معنائه المياراة ميمك فتي ويا نك تشديد يله كذلك جمع رجالة كسري رجالة ارجالك جمع در يال معنائه
يقال نحن نتظر ميارنا وميارنا فصل النون النبر نونك فتي ويا نك سكوبيله قالد مرقرع معنائه تقول
نبر الشئ ائبره نبر من الباب الثاني اذ ارفعه النبر ميمك كسري ويا نك فحيلة شول مرتفع مكان در
بجامعه ده كه اوزر نك خطبه او قنور ارتفاع معنائه من مأخوذ در النبرة نونك فتي ويا نك سكوبيله
معنى اولان كسبه اوزن اشعه پرده ده ايكن يوقار وقالد مق در ونبره حر كك ايتك ده ديرل يقال نبر
الغلام اذ اترع وترع راء مهملة وعين مهملة ايله بوى چكوب حر كك ايتك معنائه در النبرة نونك
فتي ويا نك سكوبيله همزه معنائه در تقول نبر تحرف نبر او يقال قرش لا تتر اى لا تهمز وقيل لا عرابي اتمز

الفار قال السنور يهزها النبر نونك كسري ويا نك سكوبيله بر يو جكدر كه كنه يه شبيه در دوه اوزر نك يور يسه
يور يدي يرل شيشر النبر نونك كسري يله جمع ذكر اولنان بوجكدر معنائه الانبار همزه نك فتي ايله كذلك
جمع انبار شول نسندل ديرل كه ايجنه تركه قورل واحد نبر در نونك كسري ويا نك سكوبيله ابن السكيت روايتي
اوزن نفسله انقاس كي ونفس نونك كسري وقافك سكوبيله شول نسندل در كه انوك اوزر يينه يازي يزارلر وانباز
بر شهر ك اسمي دخي كلور النبر نونك فتي ويا نك سكوبيله محكم چكك وفي الحديث فليمنتر ذكره ثلاث نترات يعني
بعد البول والطعن النتر مثل الخلس يعني طعن نتر اولدر كه هم دوريه وهم برندن فالدين النارة شول ياي در كز ياده
برك اولدو غندن كريشن كسه يقال قوس نارة اذا كانت تقطع الوتر النتر فحتميله فاسد اولوب ضايغ اولمق النتر
نونك فتي ويا نك سكوبيله صايح يقال نثر الشئ ائبره نثر من الباب الاول وبرزنه يي نفسله طاع غمق
معنائه ده كلور وفي الحديث اذا اسنشت فانتشر الا نثار همزه نك كسري يله صايح يقال نثره فانتشر وانباز
برزنه يي نفسيله طاع غمق دخي ديرلرود ورتوب بورن قنغعه ده ديرل يقال طعنه فانتشره اذ ارفعه النثر نونك
كسري يله اسمدركه صايح معنائه النثر نونك ضميلة بر نسندل صايح نسنه المنثر ميمك ضمي ويا نك فتي
وتشديد يله صايح نسنه نونك ضميلة بر نسندل صايح نسنه المنثر ميمك ضمي ويا نك فتي
ده ديرلر النثر نونك فتي ويا نك سكوبيله حيوانات بور نند اولان نسندل في اتق ايچون نفسن شدنله اخراج
ايتك در انساك اخسر مسي كي يقال نثر الشاة اذ اطرحت من نفها الاذي ونثره ايكي بعلك اورت يرنه اولان
اچي رك بورن عودنك مقابله سندن در وار سلانده دخي حال بويده در ونثره ايكي بلد زه ديرلر كان برلر ندر بر قرش
مقداري يرور در وانلر ده اثر بياض وار دراق بلوت مثاب سندن اكانف اسد ديرلر قرا كانزل ولور ونثره بول ذره
دخي ديرلر دوع واسعه معنائه ابن السكيت ايتدي يقال للدرع نثره ونثله ونثله نون ايله وباء مثانله اوزون ديمك در
النار نونك كسري يله شول قيون در كه قن او كسور سه بور نندن بر نسندل حقه نافر دخي بو معنائه كورا صهي روايتي
النور نونك فتي ويا نك ضمي ومد يله شول حيواندر كه وليد يوق اوله النور نونك فتي ويا نك سكوبيله اغاج
يوغق يقال نجر خشبة بنجرها نجر من الباب الاول اذ احتها ونحت نونله وحاء مهملة ايله وباء مثانله كذلك
يوغق معنائه در ونجر صوي قزمش طاش بر قغله اسنغعه ده ديرلر يقال نجر الماء نجر اذا اسنحت بالصفة
ورضغه راء مهملة وضاد معجمه ايله قزمش طاشدر ونجر طواري محكم سور مكه ده ديرلر النجر ميمك كسري ويا نك
فحيلة طواري ز ياده سورن كسبه يقال رجل نجر اى شد بد السوق للابل ونجر اصله وحسبه دخي ديرلر ولونده
ديرلر النجر نونك كسري يله وضميلة كذلك لون معنائه در وعبر بلرك مثالنندن در بو كه كل نجر ابل نجر هاي يعني
دوه نك هر نكي ائند وار در ووكلامي متلون اولوب برقرار اولمان كسبه ايچون ديرلر وابوعبيد دن روايت وانباز
كه نجر مكه مشرفه ايله مد بنه منون اولدوغى يرلر النجر نونك فتي ويا نك تشديد يله ذكر اولنان صنعتك اهلي
بنو النجر انصار دن بر قبيله نك اديدر النجرة ميمك كسري ويا نك فحيلة شول قزمش طاشدر كه في صواست معنيون
قز در مش اوللر النجرة نونك فتي ويا نك كسري ومد يله شول صودر كذكر اولنان اسلوب اوزن اسنمش اوله
وغير الكلا في ايتدي بنجره شول صاغلش سودر كه ايجنه ياغ قانله النجر نونك فتي ويا نك سكوبيله شول النجر نونك
قيونك او كجه سي انوك اوزر نند ووزو نجران صواسمش اولان كسبه يده ديرلر نجران كذلك نونك فتي ويا نك
سكوبيله ولايت يند بر شهر ك اديدر النجر فحتميله صواسمق در كه دوه يوقيون عارض اولوب صوي فاعامق
هر ايجد كجه صواسر و بوحالت بيان تخميرن يكدن حاصل اولور نته ك انسانده حاصل اولور اكش سودي
چوق ايجنه دن يقال نجرت لابل من الباب الرابع كما يقال نجرت باليم النجر نونك فتي ويا نك سكوبيله قلا ده يه

نتر

نثر

نجر

نجر

دیرلر کوسدن و نحر کوندنك ابتداسنه ده دیرلر اول نهار معناسنه و نحر کوسه قریب یرده بوغز لقی در دنج
 بوغز ده اولدغی کی و نحر برکسنه نك کوسنه اور معنه ده دیرلر نته نحر کوس اوز برینه حقیقه دیرلر نقول نحر
 الرجل اذا صبت في نحره و نحرته اذا صرت في نحره النحر ميمك و حالك فحقيله كذلك قلا ده برینه دیرلر و نحر قربان
 و قربانك غیر بوغز لد قری ر النحر ميمك کسر بله جوق قربان کسجی کسنه انه النحر دیرلر برکسنه بی سحایله
 و صفایله ده مبالغه اینس لر عرب طائفه سنك کلامندن در که از النحر بوا بکها دیرلر بوا یک باء موحدنك فحقی
 و همزه نك کسر بله سز دوه لر دیکدر الخیره نونك فحقی و حانك کسری و مدبله ایلك اخر کونیدر و ابو الغوث
 ایندی ایلك اخر کجه سیدر کونیله بله ز را کندیدن صکره کلن ای اول نحر لری یا کوسنه حقیق معناسنه یا کوسنه
 اور مق معناسنه پس بحیره نحره معناسنه اولوب فعیل معنی فاعل اولور النواحر نونك فحقی و حانك کسری بله
 ناحره نك جمعیدر الناحر ان حانك کسری بله ایکی طمر در انك کوسنه دایرة الناحر شول طمر لره دیرلر که انك
 مذبحندن صدرت و صدر نندن اسفله وارنجه اولور الانحر همزه نك و تا نك کسری بله برکسنه کندی نفسی
 بوغز لقه دیرلر بقال نحر الرجل اذا نحر نفسه و فی المثل سرق السارق فانه یعنی اوغربدن اوغورلدغی مال اوغورلندقه
 کندی نفسن بوغز لدی غالباً بو مثل ذی حق اولان صبر ایندی اولین ایندی محندن استعمال اولنور و انحر
 بر قایح کسنه برنسنه یه حر یص اولوب بری برینه نحمیلك اینکه دخی دیرلر بقال نحر القوم علی الشی اذا تشاحوا علیه
 حرصا التناحر نونك فحقی و حانك ضمیمه بر قایح کسنه بری برن بوغز لقه دیرلر بقال ناحر القوم فی القتال النحر
 فحقینه برنسنه چور یوب طاغلق بقال نحر الشیء من الباب الرابع اذ ابلی و نفقت النحر نونك فحقی و حانك کسری بله
 چور یوب طاغلق نسنه بقال عظام نحره النحر نونك ضمیمه و حانك سکونیله بل زیاده اسمك النحره نونك فحقی
 و حانك سکونیله كذلك بل قئی اسمك النحره نونك ضمیمه و حانك فحقیه همزه ووزنی اوزن انك و حمارك و خنزیرك
 بورنك بل روسی در مقدم الانف معناسنه بقال هشتم نحرته ای انكسرافقه النحر ميمك فحقی و حانك کسری بله بورون
 دلیکی ثقب الانف معناسنه و النحر ميمك و حانك کسری بله بمعناه ميمك حرکتن خانك حرکتنه تابع قلبد بلر نته کم
 منتن کله سنده ميمك حرکتن تايه تابع قلوب منتن دبد بلر بونلر ایکسیسه نادر در زیر مفعول ميمك و عینك کسری بله
 کلام عربی جار ی اولان بنار دن دکدر النحر ميمك و حانك ضمیمه لغت در نحر معناسنه النحر نونك فحقی
 و حانك ضمیمه شول نقه در که بورننه اور مینجه سوزدن صاغدر مرز بعضیلر ایندی بورننه یرمق اذ خال انمینجه
 صاغدر مرز النحر نونك فحقی و حانك ضمیمه و اخر نده یانك تشدد بدیله شول کسنه در که انوک افشانی یولی واسع
 اوله النحر نونك فحقی و حانك کسری بله بورون بله چاغر مقدر صوت بالانف معناسنه نقول منه نحر نحر من الباب
 الاول و نحر من الباب الثاني نحر الناحر حانك کسری بله شول مکدر که انوک دلیکنه بل کیروب چقد قله نحر لره چقه
 یعنی اواز له چقه و ناخر احد معناسنه دخی استعمال اولنور بقال ما بها ناخر ای ما بها احد یعقوبك باهلمیدن
 ایندی روایت اوزن الندر نونك فحقی و ذلك سکونیله ساقط اولوب شاذ اولق معناسنه کاور بقال ندر الشیء بندر
 ندر اذ اسقط و شذ النواذر نونك فحقی و ذلك کسر بله بو معنادن مأ خود در یعنی شاذ و قیاسدن ساقط
 معناسنه در الانذر همزه نك کسر بله ساقط قلیق معناسنه در یقال نندن غیره اذ اسقط و بقال ندر من الحساب
 کذا ای اسقط و بقال ضرب بله بالسيف فاندرها ای اسقطها الندره نونك فحقی و ذلك سکونیله و الندره فحقینه
 بونلرک ایکسیسه کونلر اسی دیکدر مابین الايام معناسنه یقال لقیتته فی الندره و الندره ای فیما بین الايام
 الندری فحقینه و الفلق قصر بله بمعناه نقول لقیتته فی الندری و اگر دبلر سک لقیتته ندری در سن الف لامسر
 الانذر همزه نك فحقیه و نونك سکونی و ذلك دخی فحقیه خرمن بری که اهل زراعت قتنده معروفدر بیدر معناسنه

نحر

ندر

ندر

ندر

ندر

وخرمن برینه اندردنك اهل شام لغت در الانذر همزه نك فحقی و ذلك کسر بله جمعی و اندر شام شربغه
 برقرینك ادی در و قن اکسبت اینسك لاندری دی رسن بقال هولا، الا ندر یون الانذر همزه نك کسر بله خبر
 و یرمك لکن قورخو خبرن و یرمکه فحقی و صدر النذر نونك و ذلك ضمیمه اسم در اندر معناسنه قال الله تعالی
 فكيف كان عذابي و نذر ای انداری النذر و ضمیمه جمعی و نذر نذر ك جمعی دخی کاور رهنه رهن کی و بعضیلر ایندی
 نذر ك جمعی ده کاور منذور معناسنه قلیل کی مقبول معناسنه النذر نونك فحقی و ذلك کسری و مدبله قورخو
 خبرن و یحی منذر معناسنه و نذر اندر معناسنه ده کاور النذر نونك فحقی و ذلك سکونیله الله ایچون بر عباد قی
 عهدیه المی بقال نذرت لله سبحانه و تعالی کذا اندر من الباب الاول و اندر من الباب الثاني خفش ایندی عرب
 طائفه سی نذر علی نفسه نذر ایندرت مالی و نا اندن نذر دیرلر بزه بونی یونس نقل ایلدی طائفه مز بوردن
 دیدی این منادر ميمك ضمیمه و ذلك کسری بله بر شاعر کسمیدر و شول کسنه که ميم مفتوح ایدر اول انی لای نصرف
 قلوب منذر ك جمعیدر دیرلر بر شاعر مرز محمد بن منذر بن منذر در اول کسنه که ميم مفتوح قیلر اول
 منصرف قیلوب انلر قبیله منادر در دیر یعنی ال منذر دریا اول قبیله نك جماعتندن در دیرمهاله و مسامعه کی
 النذر العریان عربلرک قولنده واقع اولمشدر بر رجلك اسمی در که عوف بن عامر خلیفه کوننده مز دورك اوز برینه
 جمله ایند کله انوک الی و زوجه سنك دخی الی قطع اندی و خلاصه بر بتك ادی در که اولت اولدغی او ده ذوالخلصه
 دیرلر مشرک کرب کعبه سیدر التناذر تا نك فحقی و ذلك ضمیمه برنجه کسنه بری برینه قورخو خبرن و یرمك بقال
 نادر القوم اذ اندر بعضهم بعضا النذر نونك فحقی و ذلك سکونیله از اولوب حقیر اولان نسنه الزارة نونك فحقیه
 برنسنه حقیر اولق بقال نذر الشیء نذر الزارة من الباب الخامس المنزور ميمك فحقی و ذلك ضمیمه حقیر اولان نسنه
 یقال عطاء منذور اذ کان قلیلا التناذر علی وزن التکریم تحقیر معناسنه در بقال لایعطی حتی یبزر ای یلج علیه
 و یصغر من قدر المنزور نونك فحقی و ذلك ضمیمه مدبله شول عورت در که ولدی قلیل اوله زار نونك کسری بله
 بر قبیله نك باباسی ادی در که اول زار بن معد بن عدنان التناذر فحقینه و زانك ضمیمه و تشدد بدیله برکسنه کندی
 زار قبیله سنده منسوب قلوب اوزن انلره داخل قلیق النسر نونك فحقی و سبنك کسری بله کرکس دبد کگری قوشدر
 الانسر همزه نك فحقی و سبنك ضمیمه جمع قلیق النسر و ضمیمه جمع کثرتی بعضیلر ایندی نسر ك مخلمی یعنی برنجی
 طرفی بو قدر بلکه انوک برنجی اولما ی قوشلر طرفی کی طرفی واردر نسر نونك فحقی و سبنك سکونیله بر بتك
 ادی در که ذی الکلاع قبیله سنده منسوب درو یغوث دلوبت مدحج قبیله سنده منسوب درو یعوق دلوبت همدان
 قبیله سنده منسوب در که بونلر نوحك صلوات الله علیه قومك بتلری در قال الله تعالی ولا یغوث و یعوق و نسرا
 و کاه اولور که بوکه الف لام داخل قلوب النسر دیرلر و نسر انك طرفی ایچنده بر یار یاس اتیان سی در چکر که
 شبیه و حصاة شبیه و نسر بلد زلر ایچنده ایکی یلد زدر که برینه نسر طایر و برینه نسر واقع دیرلر و نسر طوغن
 بورنلهات دیکده دیرلر یقال نسر نسر من الباب الاول المنسر ميمك کسری و سبنك فحقیه طوغن بورنیدر
 سایر قوشلرک بورننه منقار دبد کگری کی و منسر بر قطعه عسکر در که عسکر عظیمك او کجه کیدر المنسر ميمك
 فحقی و سبنك کسری بله كذلك بر قطعه عسکر منسره لغت در الناسور علی وزن الکافور بر معروف علت در که
 کوزیمکار نده حادث اولوب علی الدوام یشرمدن خالی اولماز و کاه اولور و تورقیرک چور سنده و دیش انلرنده
 دخی حادث اولور و صادله دخی لغت در و ناسور شول طمره دیرلر که کسلد که قانی طور میه الاستنساو نسر
 اولق بقال استنسر البغات اذ اصارکا للنسر و فی المثل ان البغات بارضنا یستنسر ای ان الضعیف یصیر قویا
 و بغات بانك حرکات ثلاثیه که کسدن کوچرک بر قوشدر که مردار خوار دیرلر الناسار نونك کسر بله بر صودر که

نشر

بنی عامره منسوب بدو یوم الفسار دبدکاری بودند مأخوذ در که اول بنی اسد ایله ذبیان قبیله سنک کونی در گدپی
 چشم بن معاویا وزینفه وارد قلری کوند زالنشر نونک فحی وشینک سکونیه کوزل قوقودر ریاحه طیه
 معناسنه ونشر کذلک شول و ته دیر کدقور دقدن صکره عقیب صیفه اکایغموور یغماغله یشره حیوانات یجون
 مضراولماغن خلق بومقوله اتی اولئامدن اجتناب ایدوب ندن فرار ایدر لر ونشر ذکر اولئان اونک بماسنه دخی
 دیر لر یقال نشرت الارض اذ انتبت فیها ذلک ونشر برنسنه یی اچوب یا پمغه دخی دیر لر یقال نشر المتاع وغیره
 یشره نشر امن الباب الاول اذ بسط ونشر برنسنه یی دست ان ایله کسمکه ده دیر لر یقال نشرت الخشبۃ انشرها
 اذ اقطعها بالنشر ونشر خبری متابع اینکه ده دیر لر نقول نشرت الخبیر اذ اذ عته المنشر یمیک کسر بله دست ان
 یحقی معناسنه النشرۃ نونک ضمیمه یحقیقیدن دو کلن خردوات الناشرة اول مقوله اوت بترن یروناشره قولوک اچ
 یوزنک اولان طمره دیر لر انواشر نونک فحی وشینک کسر بله جمی طمر لر معناسنه ونشره برکسنه نک اسمیدر
 رجالدن النشر فحینه طاعلش نسنه منشر معناسنه وفی الحدیث انما ک نشر الما و یقال رأیت القوم نشر ای
 منشرین واکسی الباری نشر ای منشر اطویلاطو غانک توبی اوزادی معناسنه ونشر قیون کجه ایله یا یلوب
 اولئغه ده دیر لر النشر و نونک کسری وشینک سکونیه شول علف در که طوارانی بد کله باقی قلور فارسی
 معر بد النشر و نونک فحی وشینک ضمیمه طاعدیجی بل یقال ریج نشرور النشر فحینه جمی یقال ریاح نشر
 النشرور فحینه میت اولد کدن صکره دیری اولق یقال نشر المیت بنشر نشرور ای عاش بعد الموت یوم
 النشرور فحینه میت دیر لدی کون الانشار همزه نک کسر بله مینی دیر لیک یقال انشرهم الله تعالی اذ الحیاهم ومنه
 قراء ابن عباس کیف تنشرها بالضم واحتج بقوله تعالی ثم اذا شاء انشره وقرأ الحسن نشرها بالفتح فرائدی
 حسن نشر وطی معناسنه ذهاب اولدی وایتدی وجه بوابدی که انشر هم الله فنشر وهم دیتدی یعنی انلری
 خدای تعالی دیر لدی انلر دخی دیر لدی معناسیله تفسیر ایدیدی و صحاح نسخه لر نک نشر وهم الفله کتابت
 اولئشدر غالمهم ضمیر جمی تا کید اولد غنبد بناء در التنشیر شایع فلق ومنه صحف منشرة شدد للکثرة وتنشیر
 سحر بوزمغه دخی دیر لر فی الحدیث فلعلم طبایصا به یعنی سحر اثم نشره یقل اعوذ برب الناس ای رقاءه وسحر
 دفعیون نسخه یازمغه ده دیر لر النشرۃ نونک ضمی وشینک سکونیه افسون معناسنه الانشار همزه نک کسر بله
 خبر شایع اولئغه دیر لر یقال تنشر الخبر ای ذاع والنشر اراک الی حرکت کله که ده دیر لر یقال انشر الرجل اذ انعطوا نعاظ
 نونله وعین مهمله وطاء معجه ایله الت حرکت کله در وانشار طوارک سیکری ششمکدر و یوطوار یورلوب تعب
 حکمه دن حاصل اولور نسنه در واول منشر سکیره عجایب دیر لر عین مهمله نک ضمیمه وحیمه ویا تحتانی مثنا له
 النصر نونک فحی وصادک سکونیه یردم ایتیک یقال نصره علی عدوه بنصره نصر امن الباب الاول ونصر ناصر کدخی
 جمی کلور صاحب ایله محب کی ونصر کا اولور یغموور یغموور معناسندن عبارت اولور یقال نصر الغیت الارض
 اذ اغاثها یعنی یغموور قچن ری سورسه ونصر برقیله نک باباسی دی در بنی اسد دن که اول نصر بن قعین در قافک
 ضمیمه ونصر عطایه دخی دیر لر المنصورة یمیک فحی ونونک سکونیه وصادک ضمیمه یغموور له صوار لشی یقال نصرت
 الارض فهی منصوره اذ مطرت النصرۃ نونک ضمی وصادک سکونیه اسمد یاردم ایتیک معناسنه النصیر نونک فحی
 وصادک کسری ومدیله والنصر صدادک کسر یله یردم ایدجی الانصار همزه نک فحیله نصیر ک جمی یاردم ایدجیلر
 معناسنه شریفه اشراق کی الاستصار همزه نک کسر بله نصرت طلب ایتیک یقال استنصره علی عدوه اذ اسأله
 ان ینصره علیه لنصر انک فحی وصادک ضمیمه رفاع کسنه بری برینه یاردم ایتیک الانصار همزه نک کسری ونونک
 سکونیه انتقام الملق یقال انتصر منه اذ انتقم نصر ان نونک فحی وصادک سکونیه برقریه نک ایدر شام شریفه

نصر

که اول

نصر

نظر

نظر

که اول قریبه نصاری نسبت اولنور و بعضیلر انوکادی ناصره در دبدی النصاری نونک فحی والفک قصیر بله
 نصر انک ونصر اننک جمی درندای کی که ندماننک وندماننک جمی در و لکن نصران استعمال اولنادی
 الایاء نسبتله زیارجل نصرانی وامرأة نصرانیة دبدیلر النصیر علی وزن التکریم نصرانی فلق یقال نصره
 اذ اذعاه نصرانیا وفی الحدیث قابوا به یهود انه ونصرانه النصر نونک فحی وصادک سکونیه التون ذهب معناسنه
 الانصر همزه نک فحی وصادک ضمیمه جمی ونصر قریش قبیله سنک باباسی در که نصر بن کنانه بن خزیمه
 بن مدرکه بن الیاس بن مضر در النصار نونک ضمی وصادک تخفیفله کذلک التون معناسنه در ونضار
 شول قدحه دیر لر که الغون اغاجندن اولوب درین وقرمزی رنگلر اولور قدح نضار دیر لر وقدح نضار دیر لر
 ومهذب نضار شمشاد اغاجی در دیش یعنی اردج اغاجی بونقد برجه معنای اضافت ظاهر اولور والنصیر نونک
 فحی وصادک کسر یله ومدیله بمعناه ایضا و بعضیلر ایتدی نضار هر نسنه نک خالصنه دیر لر ونو النصیر خیمیر
 یهودیلر ندن برقیله در که عرب طائفه سنه داخل اولشلر در حالا کداندلر نسیلر ندن موسی نک قنداشی هارونه
 علیهما السلام نسبت اوزن دیر لر النصرة نونک فحی وصادک سکونیه حسن ورونق یقال نصر وجهه
 بنصر نصره من الباب الاول اذا حسن و یقال نصر الله وجهه بتعدی النصارة نونک فحی ایله کذلک
 حسن معناسنه یقال نصر نصارة من الباب الخامس و بوند لغت ثالثه ده واردر که اول نصر در باب رابعدن
 النصیر علی وزن التکریم کوزل ایتیک یقال نصر الله تعالی وجهه ونصیر منعم فلق معناسنه ده کلور یقال
 نصر الله امرأ ای نعمه وفی الحدیث نصر الله امرأ سمع مقالی فوجاها الانصار همزه نک کسر بله بمعناه
 یقال انصر الله تعالی وجهه ای جوله حسنا الناصر ضادک کسر بله قوی یاسل دیک محندن استعمال اولنور
 سیر سیر معناسنه یقال اخضر ناصر کقواهم اصفر فاقع وایض ناصع الناطر طانک کسر بله والناطور علی وزن
 الکافور باغ بکچسی حافظ الکرم معناسنه النواطیر نونک فحی وطانک کسری ومدیله جمی الناطرون کذلک
 طانک کسر بله شام شریفه بریر کادی درو بونک اعرابی نصیبین اعرابی کی در که باب باده
 ذکر اولئشدر النظر فحینه برنسنه یی باقوب فکر اینکدر والنظران فحینه کذلک بمعناه یقال نظرت الی
 الشیء من الباب الاول ونظر انتظار معناسنه ده کلور ونظر قو کشیلق محندن دخی استعمال اولنور یقال حی
 حلال ونظر یعنی بر محله ده اولری بری برینه مقابل قو کشی در بری برن کور و یقال داری نظری دار فلان ومقابله
 معناسنه دخی کلور یقال اذ اخذت فی طریق ونظر الیک الجبل فخذ عن یمنه وعن یساره ونظر یاوز کوزله
 بقمغه ده دیر لر یقال نظر الدهر الی بنی فلان فاهلکم التناظر تا نک فحی وطانک ضمیمه اولری بری برینه مقابل
 اولق یقال دورنا نظرای نقابل النظرة نونک فحی وطانک سکونیه یاوز کوز عین جن معناسنه یقال
 رجل فیه نظرة ای شعوب وشعوب شین معجه ایله وحاء مهمله ایله برکسنه نک جسمی متغیر اولق الناطر
 طانک کسر بله کوزک مقله سنه شول کوچک سیاهدر که کوز بکی اند در وناظر حافظ معناسنه ده
 کلور الناطران طانک کسر بله برونک ابکی جانندن ابکی طمر در که کوز یاشی انلرک اوزر ندن آقار یعقوب
 روا بی اوزن النظرة نونک فحی وطانک کسر بله والناظر همزه نک کسر بله تأخیر معناسنه در نقول انظر ته
 اذ اخرته الاستنظار همزه نک کسری وشینک سکونیه مهل طلب ایتیک التناظر فحینه وطانک ضمی
 وتشد بدیله هلت یرمک یقال تنظره اذ انتظره فی مهلة تنظر نونک فحی ورا نک کسری اوزن بناسیله قطام کی منتظر
 اول معناسنه در ومنه قولهم تنظر ای انتظر المناظرة یمیک ضمی وطانک فحی ایله بحث ایدر شمل یقال
 ناظره اذا ادار لبحث مع المناظرة یمیک وطانک فحیله نظر ایدر ک یمرقبه معناسنه یقال منظره خبر

من مخبرة ومنظره شكل وقيافتدن نظ متعلق اولدغي يره ده ديرل يقال رجل حسن المنظر والمنظرة وامرأة
 حسنة المنظر والمنظرة ايضا المنظر اني ميمك وطانك فخياله واخرنك يانك تشديد يله حسن وجمال صاحبي
 اولان كسمنه يقال رجل منظراني ومخبراني اذا كان صاحب حسن وجميل الذكر النظارة نونك فخي وطانك
 تشديد يله شول قوم دركه برنسنه ينظر ايدر اولال بنو النظار نونك فخي وطانك تشديد يله بر قومك
 اسميدر عكل قبيله سندن النظار يه يانك تشديد يله شول دوه دركه انلره منسوب اوله بقال ابل نظاريه
 النظرة نونك ضمي وطانك سكوني وورانك ضمي ونونك تشديد يله شول عورت دركه برنسنه كوردكه اندن
 برنسنه ظن ايليه يقال امرأة نظرنه سمعنه وسمعنه دخي وزن مذكور وزن شول عورت دركه برنسنه ايشنسه
 اندن برنسنه ظن ايليه النظير نونك فخي وطانك كسري ومديله برنسنه نك مثلي النظر نونك كسري وطانك
 سكوني يله بمعناه مثل الند والند يلدكه ندله ند دخي مثل معناسنه در النظيرة نونك فخي وطانك كسري ومديله
 والنظورة نونك فخي وطانك ضمي يله بونلرك ايكيسيد شول كسمنه دركه كوزه كور نور ويار اوله بقال فلان نظيرة قومه
 ونظورة قومه للذي ينظر اليه منهم النظائر نونك فخي وهمز نك كسري يله ايكيسيد دخي جمعي در منظور بن سيار
 ميمك فخي ونونك سكوني يله بر كشنك اسميدر رجالدن النعرة نونك ضمي وعينك فخياله همز نونك اوزن يري وبشل
 وكوزي وك سنكلر در قورغي جانندن ايكنه سي واردر انوكله طر نغي بتون اولان طواري صوقاروكاه اولور مريكك
 بورننه كير مريك باشن الور كيدر برنسنه في دوندن مز ونعره كاه اولور جنيندن عبارت اولور مطلقا كرك نسا
 طائفه سنك كرك غيري حيو وانك بقال ما حلت نعرة قط يعني حائل اولمشدر وكبر معناسنه ده كاورا ميمك روايتي
 اوزن يقال في راسه لنعرة اي كبر النعرة فختينيله مهم اولان مصلحت معناسنه دراموي روايتي اوزن بقال في راسه
 نعرة اي امراهم به بوايكي روايت ابو عبيد دن نقل اولمشدر النعرة نونك فخي وعينك سكوني يله ذكر اولنان سنك
 اصرمق بقال منه نعر الحمار بنعرا ونعر شهر لرك مكه ده ديرل بقال نعر فلان في البلاد اذا ذهب فيها ونعر طمر دن
 قال افعه دخي ديرل بقال نعر لعرق بنعرا من الباب الثالث اذا فار منه الدم النعرا نونك فخي وعينك تشديد يله
 والنعر نونك فخي وعينك ضمي يله قاني اقل طمر النعر نونك فخي وعينك كسري يله شول مريك دركه في مز بور
 سنك ابصر مش اوله النعرة نونك فخي وعينك كسري يله مؤنثي بقال حمار نعر واثن نعرة وابوعرو ايتدي
 نعر شول كسمنه دركه بر مكنه قرارا ييمه النعرة نونك فخي وعينك سكوني يله شول اوزدر كه خيشومدن
 يعني ككردن چاغله قال الرازي في وارب الكعبة المستورة والنعرات من ابى مخدورة يعني اذله
 النعير نونك فخي وعينك كسري ومديله ذكر اولنان طريق اوزن چاغرمق يقال نعر الرجل بنعرا
 نعر من الباب الثالث ورفتنه يه قيام كوستر مكه ده ديرل يقال ما كانت فتنه الانعر فيها فلان
 ي نهض فيها ونهوض نونك وضاد معجه ايله اياغ اوزر بنه طور مغه ديرل النعرا نونك فخي وعينك
 تشديد يله فتنه يه سعي ابدن كسمنه بقال ان فلان النعرا في الفتن اذا كان سعاء فيها الناعور على وزن
 الكافور شول دولابدر كه في صودو ندر روانوكله بريه صوچكر كن انوك صداسي واردر النواعير نونك
 فخي وعينك كسري ومديله جمعي النعير نونك فخي وعينك كسري ومديله بعيد معناسنه در يقال
 فلان نعيم الهم اي بعيد يعني درين فكرلو در الانعرا همز نك كسري يله مسواك اغاچيش بتورمك بقال انعر
 الاراك اذا ترو وبنوي اول وقت ديرل كه مسواك اغاچنك يشي نعره دكواوله يعني ذكر اولنان سنك مقداري
 اوله النعرة نونك ضمي وعينك فخياله همز نونك اوزن شول بوزني قورمزي قوشدر كه سرجه قدر در
 النعير نونك ضمي وعينك فخياله جمعي النعير نونك ضمي وعينك فخي يانك سكوني يله تصغيري وفي الحديث يا ابا

نعر

نعر

غير ما فعل بك النعير النعرا نونك كسري وعينك سكوني يله جمعي صردله صردان كي وصردر كر كن
 ديد كاري قوش النعير نونك فخي وعينك سكوني يله خشمه كلك بقال نعر الرجل من الباب الرابع اذا اغتاظو
 اغتياظ غيظه وظاء معجه ايله غيظدن در خشم معناسنه اصمعي ايتدي نعر شول كسمنه دركه خشمه كلك دركه
 سمينه سي قيمته وفي حديث علي رضي الله عنه ان امرأة جاءتته فذكرت ان زوجها يطار جاريتها قال ان كنت صادقة
 رجلاه وان كنت كاذبة جلد ناك فقالت ردوني الى اهلي غيري نفرة وغيري غيظه فخياله واخرنك الف مقصود
 ايله غيرنلو عورت معناسنه در بعني بني غيرتم وغيظمله هلمه ردايدك ونعر جوملك قينغه ده ديرل بقال نعر القدر
 اذا غلت النعير فختينيله وعينك ضمي وتشديد يله خشم ايتك معناسنه در ابن السكيت روايتي اوزن يقال ظل
 فلان ينعر على فلان اي يتدمر عليه وندمر دال مهمله وراء مهمله ايله خشمه كلكه ديرل الانعرا همز نك كسري يله
 امغارده لغت در وامغاراشي ديد كاري بوي يله قورمزي بوي قدر المنعرا ميمك كسري ونونك سكوني يله شول
 قيوندر كه صاغلور كن قان چقمق عادتني اوله مغار كي نته كم مورو ايتدي بقال ثاة منعرا كبا بقال منعرا المنعرا
 نونك فخياله قايچق والنفور ضمتينيله بمعناه بقال نفرت الدابة تنفر نعر من الباب الثاني وتنفر نفور من الباب
 الاول ونفور بر جماعت اوركوب طشره چقمقه ده ديرل بقال نعر القوم في الامر نفور النعير نونك فخي وفانك
 كسري يله ذكر اولنان جماعتدن ايلرو چقن كسمنه ل النعرة نونك فخي وفانك سكوني يله بمعناه بقال جاءت نفرة
 بني فلان ونفيريهم اي جماعتهم الذين بنفرون في الامر ونفريهم نعر معناسنه ده كاور ونفرك فختينيله تفسير يه عن
 قريب كاوران شاء الله تعالى النعرا نونك كسري يله اسميدر قفغلق معناسنه بقال في الدابة نعر مثل الحران وحران
 حاء مهمله نك كسري يله حارنلق دركون لك معناسنه النعير نونك فخي وفانك سكوني يله حجاج منادن كوچمكه
 ديرل كه اول ذوا لجه نك اون اكجي كوند اولور بقال نعر ايجاج من مني نعر ونفر نعر معناسنه ده كاور كه نعر اوچدن
 اونه وارنجه اولان جماعت در على ماسيحي الانعرا همز نك كسري يله والتغير على وزن التكريم والاستنفار
 همز نك وتانك كسري يله بونلرك اوچيده اوركك معناسنه در ونفيري وانفاري غلبه ايله حكم ايتك معناسنه ده
 كاور بقال نفريه عليه نفيرا اذا قضى له عليه بالغلبة وكذلك انفره عليه وتغير لقب قومغه دخي ديرل بقال نعر
 عنه اي لقب لقبها كانه عندهم نفير للجن والعين عنه وقال اعرابي لما ولدت قيل لابي نعر عنه فسماني قنفذا
 وكناي ابا العداء وقنفذ كرييه ديرل ونفر طاعلق معناسنه ده كاور يقال لقبيته قبل كل صبح ونفراي قبل
 الفجر على ما مر في باب الحاء ونفر ششمك معناسنه ده كاور يقال نعر حله اذا ورم وفي الحديث تحلل رجل بالقصب
 فنفر فها يرم وابوعبيد ايتدي بو معناسنه الفاء من الشيء من ما خود در قن بري برندن راغ اولسلر واستنفار
 اوركك معناسنه ده كاور قال نفريته عن الشيء ونفريته واستنفريته عنه واستنفرت عنه منه قوله تعالى حم مستنقرة
 بكسر الفاء اى نفرة ومستنقرة بفتح الفاء اى مذعورة ومذعور ذال معجه وعين مهمله ايله قور خودلش معناسنه در
 النعر فختينيله برقاچ كسمنه در رجالدن اوچدن اونه وارنجه وقال الفراء نفرة الرجل ونفريته هظه يوم النفر فانك
 سكوني يله خلق منادن كوچدي كون كه اول يوم القردن صكره اولور ليلاه النفر كذلك منادن كوچ زمانى مراد اولور
 واكايوم النفر دخي ديرل فختينيله يوم النفر ضمتينيله ويوم النعير نونك فخياله وفانك كسري ومديله كذلك منادن
 كوچ كوني معناسنه در المنافرة ميمك ضمي وفانك فخياله حسبك محاكه ايد شمه يعني مباحثه ومجادله ايد شمه بقال
 نافر فخره بنفر بالضم لا غيرى غلبه يعني باب مغالبه مراد اولدق بويلاه بنور المنفور ميمك فختينيله مغلوب اولان
 كسمنه النافر فانك كسري يله غالب اولان كسمنه النفريت نونك وورانك كسري يله ومديله بركله دركه عفر يته
 نبعية لذكر اولنور تا كيد النعر نونك فخي وفانك سكوني يله قوش منقار يله دانه كوتورمك يقال نعر
 الطائر الحية ينقرها نعر من الباب الاول ونقر برنسنه يي دلكه دخي ديرل ونقر او فور مكه دخي ديرل بقال

نعر

نعر

بقال تقر فی الناقورای فی الصور و تقر بر کسنه فی تعیب ایشکده دیر لر نقول تقرت الرجل تقر اذا عبته
 قات امرأه لزوجه امری علی بن نظری ولا تقر فی علی نبات تقری ای مربی علی الرجال الذین بنظرون ولا تقر فی
 علی النساء اللواتی یعین من مریهن و تقر دیک دماغه یا بشدروب بعد اغزاک اجمعله صادر اولان صوته دخی
 دیر لکه طواری سور مک ایچون ایدر لر نقول تقرت بالفرس تقر اذا الصقت لسانک مجنکک ثم تفتح و تقر شول
 اوزده دیر لکه باش رمغی اوتیه رمغه اور مقدن حاصل اولور المنقار میک کسر بله شول الت در که بخار لر انو کله بر نسنه
 دیر لر و منقار قوش بور ننه دخی دیر لر المناقر میک فحی و قافک کسری و مدبله جمعی النقرة نونک فحی و قافک
 سکونیه هیچ نسنه دیک اولور یقال ما اتابک نقرة ای ما اعطاک شیئا و بصورت نفیه مخصوص کله در
 اثباته استعمال اولماز المناقر قافک کسری بله شول او قدر که نشانه واصل اوله و نشانه واصل اولما نه ناقر
 دیر لر النقری نونک و قافک فحی و الفک قصر یله پراکنده دیک اولور یقال دعوتهم النقری ای دعوة خاصة
 و هو ان تدعو بعضا دون بعض الانتقار همزه نونک کسری بله ذکر اولنان دعوت معنسانه در کذلک بعضیلر ایتدی
 بونک اصلی تقر الطیر دن ما غود در قن قوش بورادن و رادن دانه دیوشر سه النقرة نونک فحی و قافک سکونیه
 سیمیکه اولان کومش نه میرده اولان کو چک چقون دخی دیر لر و نقرة القفاد دخی بوندن ما خود در که اکسه ده
 اولن چوقور در النقر نونک فحی و قافک کسری و مدبله شول چقور در که چکر دکاک ارقه سنه اولور و فدان
 اندن تقر و تقر شول اغاچه دیر لکه فی دلوب ایچنه نبیذ قور لر غایت قوتلو اولد غیچون بواولدر که حقنه نهی وارد
 اولمشدر نبیذی شد بد اولد غنه بناه و تقر حقیره اثبا عیچون دخی استعمال اولنور یقال حقیر نقیر و تقر اصله
 دخی دیر لر یقال فلان کریم النقر ای کریم الاصل النقرة نونک فحی و قافک فحیله همزه وزنی اوزن بر مرصد که
 قیومنه عارض اولور ایتد ابو کرندن عارض اولمغه بشلر و اندن او یلو قلی نیک ایچ بوزی شیشوب اقسغه بشلر
 کذا فی بعض نسخ الصحاح النقر نونک و قافک فحیله قیون ذکر اولنان مرضه مبتلا اولمق یقال تقرت لسانه تقر نقر
 من الباب الرابع النقرة نونک فحی و قافک کسری بله ذکر اولنان مرضه مبتلا اولان قیون یقال سائة نقرة و بهانقرة
 النقر نونک فحی و قافک کسری بله غضبه ک اولان کسنه یقال تقر یقر نقر من الباب الرابع كذلك المنقر میک و قافک
 فحیله و مابینه نونک سکونیه شول اغزی طار کو چوک قیودر که دیو کسک و رک رده ایدر لر صوینی چکلسون دبو
 المناقر میک فحی و قافک کسری بله جمعی المنقر میک کسری و نونک سکونیه و قافک فحیله شول بیل دبد کری
 الت در که انو کله برقر لر کنند معنسانه و منقر کذلک برقبیله نونک باباسی ایدر ریم دن که اول منقر بن عبید بن
 الحارث بن کعب بن سعد بن زید مناة بن تمیم در التقر علی وزن التکریم بر نسنه فی صور و ب تفتیش ایتک و تقر صقلق
 اور مغه دخی دیر لر الانتقار همزه نونک کسری بله منع معنسانه در یقال انقر عنه اذا کف و قال ابن عباس ما کان الله
 تعالی یمنقر عن قاتل المؤمن ای ما کان الله لیکف عنه حی بهلکه انقر همزه نونک فحی و نونک سکونی و قافک کسری بله
 روم و لا یبند بر موضع در که انده بر قلعه وارد و چوقور معنسانه اولان تقر ک دخی جمعی انقره کور رغیفله ارغفه
 کبی و رغیف راء مهمله و غین معجه ایلده کرده دبد کری التکریم النقرة نونک فحی و قافک کسری بله معرفه نونک
 مقابلی در النکر نونک فحی و قافک سکونیه و النکور فحیله انکار ایتک نقول نکرت الرجل من الباب الاول
 اذا انکرته الانکار همزه نونک کسری بله و الاستنکار همزه نونک و نونک کسری و سبک سکونیه کذلک
 انکار ایتک معنسانه و انکار و منکر اولان نسنه فی تغییر ایتک معنسانه ده کلور التکریم علی وزن
 التکریم بر نسنه فی مجهول قلی معنسانه در التکریم فحیله و قافک فحی و تشدید بله مجهول املق یقال
 نکر فتنکرای غیره فتنکرای مجهول المنکر میک فحی و نونک سکونی و کافک فحیله انکار اولنان نسنه

نکر

المناکیر میک فحی و کافک کسری و مدبله جمعی النکر نونک فحی و کافک کسری و مدبله منکری تغییر ایتک
 معنسانه منکر و نکر میک فحی و کافک فحیله و نونک فحی و کافک کسری بله ابکی ملک اسمید و النکر نونک فحی
 و کافک کسری بله و النکر نونک فحی و کافک فحیله بونلرک ایکسیسه زیرک یعنی اهل عقل و اهل حیلله اولوب منکر
 اولان کسنه معنسانه در بقال رجل نکر و نکر ای داه منکر و منکر اولان نسنه یه انکار ایدنه دخی دیر لر الانکار همزه نونک
 فحیله جمعی عضدله اعضاء و کبدله اکباد کبی النکر نونک فحی و کافک سکونیه منکر اولان نسنه قال الله تعالی
 لقد جئت شیئا نکر او کاه اولور کاف فحیله دخی تحریک ایدر لر عسرله عسر کبی و نونک اولمغه ده دیر لر النکر نونک
 فحی و کافک سکونی و الفک مدبله بمعناه النکارة نونک فحی ایلده زیرک فطانت معنسانه و بر نسنه مشکا
 اولمق معنسانه ده کلور یقال نکر الامراذ اصعب و اشد النکرة نونک فحی و کافک سکونیه و النکرة نونک فحی
 و کافک سکونیه لر یرکک معنسانه در بقال للرجل اذا کان فطنا منکر اما اشد نکره و نکره المناکرة میک فحی
 و کافک فحیله جنک اید شیمک مقائله معنسانه قال ابو سفیان ان محمدا صلی الله علیه وسلم لم ینکر احد الا
 کانت معه الا هو ال و هو ل قور قنق معنسانه در التناکر تانک فحی و کافک فحیله بلر لکن کلک تجاهل معنسانه
 الینکوریانک فحی و نونک سکونی و کافک فحی و مدبله طوغری و معتدل اولمین بول یقال طریق ینکوری علی
 غیر قصد الینکیریانک فحی و نونک سکونی و کافک کسری و مدبله بر طاعلک ایدر النکر نونک فحی و میک کسری بله
 برنجی جانور لر دن قیلان دبد کرای جانور در یلنک معنسانه و غرقیلان رنکنده اولانه دخی دیر لر ومنه قولهم
 ازیمها غرة ارکها مطرة یعنی سن بکان کوسترین سکاک و ق کوسترینم اخفش ایتدی بو باری تعالی نیک فاخر جنامنه
 خضر اید و کی قوی کبی در که خضر اخضر معنسانه در النور فحیله جمعی قیلانر معنسانه النقرة نونک فحی
 و میک کسری بله مؤنثی و غره یوکنن ایشلنور برجنس برده یه دیر لکه فی اعراب کیر و سعد حد یثنه بیور لمشدر
 نبطی فی حیوته اعرابی فی غرته اسدی تامورته و حبه حاء مهمله نونک فحیله شول قوشقدر که صوفیلر مراقبه یه
 وارد قده دیر لر وار قیلان جمع ایدوب بغلر و تامون تاء مثانله و راء مهمله ایلده مپش به که یچنه سیباعتور و غیر
 برقبیله نونک باباسی ایدر که اول غرن قاسط بن هنب بن افسی بن دعی بن جد بله بن اسد بن ربیع در النقر فحیله
 و یانک تشدد بله غرقیلله سنه منسوب کسنه و میک مفتوح املسی توالی کسر اندن احتراز در ز برابو کلدده
 اولان حرف غیر مکسور بر املحین ثقات مزبون فی دفع ایلده مز غرنونک کسری و میک سکونیه لر جالدرن
 بر کسنه نونک ایدی در غرنونک فحی و میک فحیله فیس قبیلله سندن بر جماعتک باباسی ایدر که اول غیر
 بن عامر بن صعصعه بن معاویه بن بکر بن هوازن در الاخر همزه نونک و میک فحی ایلده شول بلود در که بر سیاهلری
 اولما غله قیلان رنکنده ایلده و شول ته دخی دیر لکه قیلان رنکنده اوله یعنی بر مقدار یری بیاض و بر مقدار
 یری غیری نونک اوله النکر نونک و میک فحیله قیلان رنکنده اولمق یقال غر السحاب بنر غر من الباب الرابع
 اذا صار علی اون النمر تری فی خللها نقاطا النمر نونک فحی و میک سکونیه لغزک جمعی در بقال لغز لائی فیها
 سواد و بیاض و نونک و عینک فحیله دورت ابقلو حیوان چار یا معنا سنه التمر فحیله و میک فحی
 و تشدید بله عدوت کوسترین قور قوشلر لر و یرمک یقال لغز ای نکر له و تغیر و اوعده لان النمر لا یلقاه ایدا
 الامتنکر اغضبان النمر نونک فحی و میک کسری و مدبله شول صودر که هضم اولمچی اوله کک لذب
 اولسون کک اولما سون و یاک اولان حسبه دخی دیر لر بقال ماء غیری نا جمع و حسب غیری ذاک و نا جمع
 نونله و حیلله و عین مهمله ایلده منضم اولان صویدر لر و ذاک یاک اولان نسنه یه دیر لر غاره نونک فحیله

نکر

نور

رجا لدن يكسنه نك اسمي در النور نونك خميله وواوك مديله ضيا معناسنه درونور نارك دخی جمی كاور
 الانوار همزه نك فخیله جمی و چچكك معناسنه ده كاور نورك جمی اولمغه فتح نونله ونور زیاده نفور اوزن
 اولان اهوره دخی دیرلر و محل تهمتدن قجوب زیاده پرهیز اوزن اولان عورنلر ده دیرلر پس نورك اصلي نور
 اولور خمیتنه قذ الله قذل کی و قذال قافله و ذال معجه ايله باشك اردی در پس سرمعناسنه و قذال کی
 اولسنك وجهی بودر ككه بونك دخی واحدی نوار در حنی نساطا یفه سندن بعضنه نوار دیو نسیمه
 ایدرلر و یقال فرس و دیق نوار اذا استودقت و هی تريد الفعل وفي ذلك عنها ضعف ترهب صولته یعنی قن
 ار كك طلب ایتك حالنه صولت مجامعتدن خوف و پرهیز اوزن اولسه ونور قاجرمق معناسنه ده كاور
 و فستق اغاجنه دخی دیرلر النور نونك فخیله وواوك سكونیله والنوار نونك كسر یله برنسنه دن قاجمق
 یقال نرت من الشیء انو ونور اوزن اذا انفرت عنه وقاجرمق معناسنه ده كاور نقول نرت غیری اذا نقرته
 ونور چچككه ده دیرلر الانارة همزه نك كسر یله ضیا لثقی الاستنارة كذلك همزه نك كسری وسینك سكونیله
 بمعناها یقال انار الشیء واستنار اذا اضاء وانان اغاج چچكككه ده دیرلر التنویر علی وزن التكریم طلك یری
 اعارمق ونور اغاج چچكككه ده دیرلر یقال نورب الشجرة اذا طلعت نورها ونور اكنه ايله دوكن قلعده ده
 دیرلر یقال نور ذراعه اذا غرزها بارة ثم زر عليها النور ونور نونك فخیله و همزه نك خميله دوكنی یاشل
 ایلسون دیو سور دكاری دوده یه دیرلر نته كم كاور ان شاء الله النار اتش معناسنه موئت سماعی در واوی در
 زیر اتصغیری نویره كاور الانور همزه نك فخی و نونك سكونی وواوك خميله جمی النیران نونك كسری
 ومدیله كذلك جمی در واوی یه قلب اولمشدر ماقبلی مكسور اولد غیچون و نار علامت ابل معناسنه ده كاور
 ومنه قولهم ما نار هذه الناقة ای ماسمتها وسمت سینك كسری ومیمك فخیله نشان معناسنه و فی المثل
 نجارها نارها یعنی ناقة نك رنكی علامتیدر التنور فختینله وواوك خمی و تشدد بدیله اتشی اراقدن كورمك
 نقول تنورت النار من بعيد اذا تبصرتها وتور خرز مه سور و خكه ده دیرلر یقال تنور الرجل اذا نطلى بالنورة
 و نطلى طلا دندر سورنك معناسنه النور و نونك فخی و همزه نك خميله ومدیله تخم یاغن یقماعه حاصل
 اولان ایس در كه انوكله اكنه ايله اولان دوكنه علاج ایدرلر یاشل اولسون دیو و ونور ك همزه سی
 و اودن مقلوب اولدخی نقد یرجه در النوار نونك خمی وواوك تشدد بدیله اغاجك چچككی در نور الشجر
 معناسنه النورة كذلك نونك خمی وواوك تشدد بدیله واحدی المنارة میمك فخیله یول اوزر بنته قونن
 علامت ذوالمنار میمك فخیله ملوك یندن بر ملكك لقی در كه ادی ابرهه بن الحارث الراش در اكا ذوالمنار
 دیدك رینك وجهی بودر كه طریقه ابتداء علامتی اول وضع ایئسدی واقع اولان غزال نه تاكه عودت ائدكه
 یولی یاوی قلیله لر و منان موذن اوزر نه اذان اوقوما غیچون یاید قلیری یوكسك یره ده دیرلر و منان شول
 یوكسك نسنه یه ده دیرلر كه اوزر نه چراغ یقرلر پس منان مفعله وزنی اوزن اولور میمك فخیله استنارندن
 مأخوذ اولور المنار میمك فخی وواوك كسر یله جمی در واوله كد ككك اصلي بودر كه نور دن مأخوذ اولر كسنه كه
 بونك جمعنه المنار دبدی همزه ايله حرف اصلي بی حرف زائیه تشبیه ایلدی نته كم مصابك تشبیه اولمشدر
 زیر امصابك اصلي مصابوب در النهار كوندز كه كیجه نك مقابلی در بوجع اولماز نته كم غدا ب و سرب جمع اولماز
 و اگر جمع ایلو اولسك جمع قلمنه انهر دیرسنه كثر نده نهر دیرسن خمیتنه و نهار طوی قوشنك ار ككه ده دیرلر
 كتاب فرقه اصمعی بوبله ذكر ائدی نهار بن توسعه بر شاعر ك اسمیدر تقیم قبیلله سندن النهر نونك فخی وهانك
 سكونیله والنهر فختینله ارمق الانهار همزه نك فخیله جمی قال الله تعالى فی جنات ونهار و بونك وجهی

بودر كه

نهر

بودر كه كاه اولور و احد ذكر اولنوب جمع مراد اولور كما قال الله تعالى ويولون الدبر وكما يقال فی ضياء وسعة
 ونهر منع ایتكه ده دیرلر یقال نهره اذ امنعه ونهر خرق قازمغه دخی دیرلر نقول نهرت النهار اذ احقرته ونهر صوری
 یاروب دن قلعده ده دیرلر یقال نهر الماء اذا جرى فی الارض وجعل لنفسه نهرا ومطلقا اتق معناسنه ده كاور
 یقال نهر الشیء اذا جرى الاستنهار همزه نك كسر یله كذلك اتق معناسنه در واستنهار یان واسع اولمغه ده
 دیرلر النهر نونك فخی وهانك كسر یله صاحب نهار معناسنه یعنی نهب وغارتی كوندز ده قلعده صاحب
 نهار دیرلر الانهار همزه نك كسر یله اتق نقول انهرت الدم اذا اسلته وانهار زخمی واسع قلعده ده دیرلر نقول
 انهرت الطعنة اذا وسعتها وانهار كوندزه داخل اولمغه ده دیرلر نقول انهرنا اذا دخلتم فی النهار الانتهار همزه نك
 وتانك كسر یله و ما یبندن نونك سكونیله بمعناه نهر وان نونك و رانك فخیله بر شهر ك ایدر المنهره میمك وهانك
 فخیله قومك اولر او كنده اولان میدان در كه كاسو پرنیدلر دن دوكرلر النهار نونك فخی و بانك كسر یله
 مهلكه اولان یرلر فی الحديث من جمع ما لا من مهاوش اذهبه الله فی نهار مهاوش میمك فخیله وشین معجه ايله
 غصب و حرام معناسنه در النهار نونك فخی و بانك كسری ومدیله قومدن اولان یوكسك طاغلر در النهار
 نونك و بانك خمی وهانك ما یبندن سكونیله نهار یك واحدی النیر نونك كسری ايله لباسك علی در و لجه سنه
 دخی دیرلر و چچككه بزیر بن اوزن طوقونسه عیق اولوب محكم اولور نقول نرت الثوب انیره نیز اونیبر الفدان نیمه
 جفت او كوزلر بنك بو بنندن ارقری طورن اغاج بیوندرق معناسنه النیران نونك كسری ومدیله جمی الانیار
 همزه نك فخیله كذلك بیوندرق معناسنه ونیر شول اثره و علامته دیرلر كه انوكله یول بلوا اولور ونیر بنی
 غاضریه منسوب بر طاغك اسمیدر الانارة همزه نك كسر یله بمعناه نقول انرته و همزه نك اذا احكمته مثل اراق
 و هراق ذوالنیر بن نونك كسری ومدیله و رانك فخی و یانك سكونیله قوت و شدتی ابكی صاحبی قدر نجه اوان
 كسنه یقال رجل ذو نیرین ای قوته و شدته ضعف شده صاحبه نیران نونك كسری و یانك تخفیف یله
 بر رجلك اسمی در و اوردن بن نیار قضاعه قبیلله سندن و محابدن در اسمی هانی در فصل الواو الواء وواوك
 فخی و همزه نك سكونیله قور خنق تخوف معناسنه یقال وعره بیر وعره اذا فرعه الاستیاء همزه نك كسری
 وسینك سكونیله وتانك كسری ومدیله دوه بری بر بنه اویوب قاجمق یقال استوارت الابل اذا اتباعت
 فی نهار اصمعیدن ابو عیدر و ابی اوزن و اوز بدایتدی قن دوه لر اور كوب طاغه قاجسلاستوارت دیرلر قن
 اور كوب دوزه قاجسلاستوارت دیرلر الواء وواوك فخی و همزه نك كسری یله قور خلو ییقال ارض ورة
 ای شديدة الاوار وواو همزه نك خميله و ارمعنا سندن در مقلوبدو كسائی روابی اوزن الورة وواوك فخی
 و بانك سكونیله بر جانور جكدركیددن كوچك قور قسز بوزكول رنكده اولرده ساكن اولور الواء وواوك فخی
 و بانك سكونیله جمی الواء وواوك كسر یله كذلك جمی و بونكله رجالدن بعض كسنه نسیمه اولمشدر
 و و بر بدعجوز كوندن بر كونك اسمیدر و بار وواوك فخی و رانك كسری وورن بناسیله عا دقو مجون اولان یرلر دن
 بر ك ایدر الواء و فختینله دوه یوكی پشم شتر معناسنه و و دوه تو یلمك معناسنه ده كاور یقاله بر البعیر و برا
 من الباب اربع الواء وواوك فخی و بانك كسری یله تو یلمن دوه الايام همزه نك كسری ومدیله دوه نك تو یی جوق اولمق
 یقال اور البعیر اذا كان كثير الواء وواو بانك كسری یله احد معناسنه در یقال ما بها و ارای احد بنات و همزه نك
 فخیله بر جنس منتر در طیراق رنكده تو یلی و او یق اولور التویر طوشن صرب یرده یور یك یقال و برت
 الارنب تویر اذا امت في الحزونة وحزوت غلیظیله و صرب محله دیرلر اوز بدایتدی طوشنده و طوشندن غیری

نهر

نیمه

واو

ديكدر واخفش ايتدي بر كسنة بر كسنة نك ائيله آثم اولماز ديكدر وايتدي بومعنادن وزر يوزر ديسن باب
 رابعدن وزر يوزر ديسن باب ثايندن وزر يوزر ديسن بناء مجهول وزن الموزورة ميمك فتي وواوك سكونيله
 كناهه مركب اولن كسنة لوحديت شريفه كه ما زورات واقع اولشدر همزه ايله مقابلة سنده ما جورات واقع
 اولدغنه بناء در كراي كذا ذكر اولشدر اسه موزورات بيور لوردي واوله الابرار همزه نك كسري ومدبله حفظ
 ايمك احراز معناسنه بقال وزر لشي اي اخر زته الوزر واوك فتي و ناك سكونيله غالب اولمق بقال وزر فلانا
 اي غلبته الوشر واوك فتي وشينك سكونيله اغايي بحقيه بجمك بقال وشرت الحسبة بالمشارو بواسرت كاسنده
 لغت درووشر كذاك ديشي بليوب يوفقه وكسكين ايمكدره في الحديث لعن الله الواشرة والمؤشرة يعني ديشن كسكين
 ابدن مرا هيو وكسكين ابدن يوريلان مرا هيو خدای تعالينك لعني كه ديشن كسكين ايمك عربده عادت دي الوصر
 واوك كسري وصادك سكونيله اصرده لغت در عهد معناسنه نته كم ارت وورث ديرلر واساده ووساده ديرلر
 ووصر قاضي سجنله وكتاب عهده دخی اطلاق اولنوروفي الحديث ان هذا الشترى مني ارضاً وقبض مني ووصرها فلا يرد
 على الوصر ولا يعطيني الثمن يعني نه الدغي حجي رد ابدرونه خود دئي ويرر الوصر فحتميله كيره نسخ معناسنه وياغلي
 اولوب ملوث اولمق بقال وضرت القصبعة توضحر وضرا من الباب الرابع اذا دسمت ووضر فاسد اولن طعامدن
 استقام اولن رايحه دخی ديرلر ابو عمرو وروايي اوزن ووضر دويه سور دكري قطر انك بقيه سنده دخی ديرلر
 ابو عبيدروايي اوزن الوطر فحتميله حاجت معناسنه ووندن فعل بنا اولماز الاوطار همزه نك فحتميله وطر ك جمعي
 حاجنلر معناسنه الوعر واوك فتي وعينك سكونيله صرب اولان ير بقال جبل وعر ومطلب وعر ولا بقال وعر
 بكسر العين في رواية الاصمعي ويقال وعر وعرورة من الباب الخامس وعر قليله دخی ديرلر بقال فلان وعر المعروف اي
 قليله وعر كاه اولور بر كاهيه ابا عاذكر اولنور بقال هذا وعر وعر وقليل وعر كذا في الصحاح وفيه تأمل فان صحه ارادة
 معناه الاصلي لا يناسب حمله على الانباع ووخ تاه مثاله وحاء مهملة ايله قليل معناسنه در الايعار همزه نك كسري بله
 قليل ايمكه ديرلر بقال او عره اذا قلله التوعر فحتميله وعينك ضمي وتشديد يله صرب اولمق بقال توعر اي صار
 وعر التوعر على وزن التكرم صرب قلمق بقال وعر ته انا توعرنا الاستيعار همزه نك وتاك كسري بله بر ي صرب
 بولمق تقول استوعرت الشيء اذا وجدته وعر الوغرة واوك فتي وعينك سكونيله زياده اسي شدة حر
 معناسنه ووبسبدن عداوت كين معناسنه ده كلور بقال في صدن على وغر اي ضغن وعداوة وتوقد من الغيظ
 وضغن ضا دمعجه نك كسري وغين معجه نك سكونيله كينه وغينط وغضبه ديرلر الوغر فحتميله كين طوتمق
 معناسنه مصدر در بقال وغر صدن على وغر من الباب الرابع ووغر عسكر اوزنه دخی ديرلر صوت جيش
 معناسنه الواغر عينك كسري بله كين طويجي كسنة بقال هو واغر الصدر على الايعار همزه نك كسري ومدبله
 بر كسنة في كينه القابل بقال او غرت صدن على فلان اي احبته من الغيظ وايفار قزدر مغه دخی ديرلر بقال او غرت
 الماء اي احبته وكاه اولور كه خنزيرك توين كيدر مكچون دير بله اسي صويه باتور مغه ايفار ديرلر نته كم نصاري قومي
 كاه اولور كه خنزير ي دير يكن اسي صويه باروب توين يولد قدن صكره بوغزلرر وايفار كذاك اسي طاش بر قغله
 سودي قزدر مغه ديرلر نقول او غرت اللبن اذا اسخنه بالحماء وايفار عامل خراج المغه دخی ديرلر بقال او غر
 العامل الخراج اي استوفاه بعضيلر ايتدي ايفار سلطان بر كسنة يه بر يري ويروب خراج الممقدر وكاه اولور
 كه ضمان خراج دخی ايفار ديرلر وبولفظ مولد در الوغرة واوك فتي وعينك كسري ومدبله شول
 سودر كه قيز مش طاشله قيز درلر الوغرة كذلك واوك فتي وعينك كسري ومدبله بمعناها
 التوعر على وزن التكرم كذلك اسي طاش بر قغله سودي قزدر موقر الوفر واوك فتي وفانك سكونيله

وشر

وصر

وضر

وطر

وعر

وغر

وفر

مال كثير و بر نسنه تام ومكمل اولمق بقال وفرت الشيء وفرا ووفر ووفرت برك اوتي مكمل اولوب هنوز
 نيامكه دخی ديرلر الفرة فانك كسر بله عدوزني اوزن كذلك برك اوتي مكمل اولمق الوفراء واوك فتي والفك
 مدبله شول بر در كه اوتي نيامش اوله ووفراء شول قريه ديرلر كه تام در بدن اولوب در بدن بر نسنه قطع
 اولنماش اوله الاوفر همزه نك وفانك فحتميله ذكر اولنان وجهه اوزن اولان مشك بقال سقاء او فر الوفرة شول
 صاحبه ديرلر كه شحمة اذنه نك نازل اوله يعني قولك لك يوشق اتمه دك ايرشه اندن اشاغه نزل اولوب اوموزله
 ايرشمه جمه ديرلر جيمك ضميلة ايرشور سه لمه ديرلر لامك كسري بله وميلرك تشديد يله الوفر واوك فتي وفانك
 سكونيله بر نسنه تام ومكمل اولمق بقال وفرت الشيء وفرا الموفور ميمك فتي وفانك ضميلة تام وكامل اولان
 نسنه الوفور ضمته بله بر نسنه چوق اولمق بقال وفرا الشيء وفرا ايس متعدي ولازم كلور وعر بارك توفره محمد
 ديد كلري وفرتة عرضه وماله ديد كلري قوللرندن ماخوذ در وفر ايتدي قجن بومثل استعمال اولمق لازم
 كاسه توفر ومحمد بيسن توثر ديزسن وبومثل شول يرده استعمال اولنور ككه بر كسنة بر كسنة يه احسان
 ايسه اولدخی احسان قبول ايدوب كيرو صاحبته ردايلسه يعضو راولقسن محسن اليه توفر ومحمد ديرلر
 التوفير على وزن التكرم بر نسنه يي وافر قلمق بقال وفر عليه حقه توفيرا لاستيفار همزه نك وتاك كسري بله بر
 نسنه يي تام المي بقال استوفره اي استوفاه التوفر فحتميله وفانك ضمي وتشديد يله بر كسنة نك حرمتم
 تمام رعایت ايمك بقال توفر عليه اي رعي حرما ته المتوافرون بر يرينه قائلغه چوق اولان كسنة ل بقال
 هم متوافر من اي هم كثير الوفر واوك فتي وقافك سكونيله قولك برك اولمق ثقل اذن معناسنه بقال وفرت
 اذنه توفر وفر من الباب الرابع وان كل القياس في مصدر الفتح ووفر قولاي صاغر قلمق معناسنه ده كلور بقال
 وقر الله اذنه يقرها وقر من الباب الثاني وبقال اللهم قراذنه ووقرت اذنه على المالم يسم فاعله فهي موقورة ووقركك
 يار مغه دخی ديرلر تقول وقرت عظم اقره وقر اذا صدعته الوقر واوك كسري وقافك سكونيله يوك حمل معناسنه
 بقال جاء فلان يحمل وقرة لا يقار همزه نك كسري ومدبله يوك يوكلك بقال او قر بعيره واكثريا قاترو مر كب
 يوكنده وقر استعمال اولنور ودوه يوكنده وسق استعمال اولنور وايفار خرماسي چوق اولمغه
 دخی ديرلر بقال او قرت النخلة اذا كثر حملها وايفار اتك طرناغن مجروح ايمكه دخی ديرلر بقال او قره الله تعالى
 كسائي رواي اوزن رهس ايله ارهص كي وارهاص راوصاد مهملته بله كذلك طرناغن مجروح ايمكدر الموقرة
 ميمك ضمي وقافك فحتميله حمل ثقبلي لان عورت يقال امرأة موقرة اذا حملت حملا ثقبلا وبقال نخلة موقرة وموقرة
 وحكي موقر ايضا وهو على غير القياس لان الفعل لبس للنخلة وانما قيل موقر بكسر القاف على قياس قولك امرأة
 حامل لان حمل الشجر مشبه بحمل النساء واماموقر بفتح القاف فشا يعني موقر قافك فحتميله نخله نك فعلي
 اولمغني سبدن نه حتميقه اونه خود تشبيهها طالق قبيلمدن اولمغه بحال اوليوب ترك تا نيت شاذ اولدي اما
 موقر كسر قافله انوك خلا فحتميله كه بوفعل نخله اولمغن امرأيت تشبيهه اولمقه اسطه سيله شاذ اولدي ولكن جوهر ي
 لمرأة موقر استعمال قافك كسري بله صحح اولسنة تعرض ايتدي كويا كه قرينه مقامه حواله قلدي و بوتقر بدن
 مختار الصحاح صاحبك وكسر القاف على غير القياس لان الفعل لبس للنخلة ديدكي سهوا ولدغي ظاهر
 اولور زي را على خلاف القياس اولان موقر در فتح قافله موقر دكلدر الوفرة واوك فتي وقافك سكونيله ايله ات
 طرناغه طاش ياخود طاسدن غيري نسنه دكوب مجروح ايمك تقول وفرت الدابة من الباب الرابع ووبو
 معنى مصيبتة صبرده دخی استعمال اولنور بقال كات وقرة في صخرة يعني مصيبتة تحملي شول مرتبه ده در
 كه بر نسنه نك قيايه تا نيري نجه ايسه مهيمية نك دخی كاتا نيري اوبله در الوفر واوك فحتميله بر كسنة حم اوزن

وقر

اولوب اغر اولقدر يقال وقر الرجل يقر وقارا وباري تعالى نك مالكم لا ترجون الله وقارايو ردغي حق تعالى نك
 عظمندان نچون خوف ايترسن ديكدر اخفش روايتي اوزن القره قافك كسر بله عد و زني اوزن بمعناه
 و يقال وقر بقرقرة وقره جوق قيوشدخي ديرلر وقيركي تنه كم عن قرب كلور الوقور وواوك فخي وقافك ضمي
 ومدبله سنكين وحليم اولان كسنه قال الله تعالى وقرن في بيوتكن يعني سز اولر بكرده سكون ووقار اوزن اولوك
 وبعضيلر قرن في بيوتكن قراءت ايتديلر قافك فخييله بوتقد يرجه قراردن اولور كه اصلي اقرن در راء اولي
 تخفيف ايچون خدق اولوب فخي سقافه ويرلدكه همزه نك مابعدى مخرك اولوب همزه دن استغنا
 حاصل اولغين اسقاط اولندي وكسر له قراءت ابدنك دخي قراءتي اقرن دن اولدغنه بناء اولمق دخي محتلدن
 تنه كم فظلمت نفكهون ايتدند طانك فخييله وكسر بله قراءت اولمشدر و بوسناذ اولان تخففلمدن در التوقيه
 على وزن التكريم تعظيم ابدوب اغر لمق الموقر ميمك ضمله وقافك فخي رتشد بدبله مجرب اولان كسنه يقال رجل
 موقر اي مجرب التيقور تانك فخي ويانك سكوني وقافك ضيله وقار معناسنه در ويثقور ك اصلي و يثقور ابدى
 واوى تايق قلب ابدوب يثقور ديد بلر الوقير وواوك فخي وقافك كسرى ومدبله طاغده اولان عظيم دلك ووقير
 لفظي كاه اولور فقير نبعتيله ذكر اولنور ومنه قولهم فقير ووقير وبعضيلر ايتدى بونك معناسى فقير مديون
 ديكدر كه وقير او قره الدين دن مأخوذ در دين اكثقت ويردى معناسنه ووقير جوقلق قيونه دخي ديرلر الوكر
 واوك فخي وكافك سكونيله يوه اشيان معناسنه الوكر وختينيله والاو كار همزه نك فخييله جيمى يوه لم معناسنه
 ابو يوسف ايتدى ابو عمرو دن استماع ايتدم كه ابدردى وكر مطلقا طير جنسك يا بدغي يوه سى در هر قنده
 اولور سه كرك طاغ اوزر نكه اولسون كرك اغاچ اوزر نكه اولسون وكر يوه يه داخل اولغه دخي ديرلر بقال وكر
 الطيار بكر وكر اذا دخل وكره وكر ناقه نك برجنس سكرتسى در كه انده محرمق واردر وناك دخي بواسلوب اوزن
 سكرتسنه اطلاق اولنور وكر مشك طولدر مغده ديرلر نقول وكرت السقاء وكر اذا ملائمة الوكرى فختينيله
 والفك قصر بله ذكر اولنان وجه اوزن سكرتسك وكرى قصيره اولان ناقه يدخي ديرلر التوكير على وزن التكريم كذلك
 مشك طولدر مق نقول وكرت السقاء توكير اذا ملائمة وقارنى يراينكه دخي ديرلر بقال وكر فلان بطنه وتوكير بكي
 اوابدك ضيافتنه دخي ديرلر لا بكار همزه نك كسرى ومدبله كذا لك قارنى يراينك معناسنه در التوكير فختينيله
 وكافك ضمي وتشد بدبله قوشك قور صاغى طولمق بقال توكير الطيار اذا امتلئت حوصلة فصل الهاء الهير هانك
 فخي ويانك كسر بله دوز اولان رارض مطيئنه معناسنه الهير هانك فخي ويانك سكونيله بمعناه الهير وختينيله جيمى
 دوز يرلر معناسنه وبعضيلر ايتدى هير و ستول دوز الاكدر كه كچرك ديه لاراسنه واقع اولمشدر و صراح صاحبى
 عظيم قبالدر كه كچرك طاغلا راسنه واقع اولمشدر ديونفسير ايتشدرو باختلاف محاحك نسخله رى مختلف
 اولدغنه بناء در بعض نسخه ده محون وبعض نسخه ده مخور واقع اولمشدر ولكن اصح اولكي در ز راء خور معناسى
 سائر لغته بولنامه شدرو هم صاحب صراحك بومقامه سنكه اى برك بر پشتهاد بدكي محاحه مخالف الدغى خفى
 دكلدر ز راجوهرى بين الرواى ديشدر على الرواى ديامشدر الهيرة هانك فخي ويانك سكونيله اتپارسى قطع لم
 معناسنه بقال هيرت له من اللحم هيرة اي قطعت له قطعة الهير فختينيله دوه سمر مك بقال هير الجمل بهير هير من الباب
 الرابع الهير هانك فخي ويانك كسر بله والا هير همزه نك ويانك فخييله سز اولان دوه كثير اللحم معناسنه الهيرة هانك
 فخي ويانك كسر بله والهير هانك فخي ويانك سكوني والفك مدبله سز اولان ناقه الهير هانك فخي وواوك
 سكوني ويانك فخييله شول ميمون در كه زياده قلا اوله كثير الشعر معناسنه وصاحك بوتعبير يه
 صاحب مذهبك كفتار بسيار موبله نفسيرى مخالف اولور زيرا كفتار يالوقورده ديرلر الهير هانك

وكر

هير

فخي

فخي ويانك تشدد بدبله بمعناه وهيار بر جلك اسميدر قريشدين هيرة بن سعد هانك ضمي ويانك فخييله برنابد
 اولمش كسنه نك اسميدر كه لا نيك هيرة بن سعد ديرلر ابد كازم ديك مقامه الهير يه هانك كسرى ويانك
 سكوني ويانك تخفيفله شول كيك كى نسنه در كه صاچ اراسنه حاصل اولور قونق معناسنه الهير هانك
 كسرى ونونك سكوني ويانك كسر بله خنصر و زني اوزن ياليلو قوردك يا وريسى اوزن بد ايتدى ام الهير
 ياليلو قوردك اسملرندن در بنى فزان لغته و ابو عمرو ايتدى هير ولد حمار معناسنه در بوسيدن ديشي
 اولن حمار ام الهير ديرلر الهير هانك كسرى وتانك سكونيله ساقط اولان كلامه ديرلر وهتر كذلك امر عجيبه
 ودا هيمه ييعنى افته ديرلر بوسيدن كسنه كه زياده زكى وصاحب راى اولسناه لهتر اهتر ديرلر افتلاردن بر
 افت معناسنه الهاتر تانك كسر بله بلفظدر كه تا كيداز ياده ساقط ديك محلنده استعمال اولنور بقال هتر
 هاتر المهر ميمك ضمي وتانك فخييله زياده ياشلو اولدغندن بونان كسنه بقال هتر الرجل على صيغة المجهول
 فهو مهتر اذا خرف من الكبر المستهتر ميمك ضمي وتانك فخييله شرايز ياده حريض اولوب شرب خردن او ترو
 طعن اندك كن قاير ميبوب شرب خرايدن كسنه بقال فلان مستهتر بالشراب اذا كان مولعا لا يبالى ما قيل
 فيه التهاثر تاء اولك فخي وتانك ضيله ايكى كسنه برى برينه باطل سو بلك ديك الهير هانك فخي وچيمك
 سكونيله و صلاك ضد بدر كه ترك ايتك معناسى اولور الهجران هانك كسرى وچيمك سكونيله بمعناه بقال هجرته
 هجر او هجرانا و هجر هرزه وهذيان سو بلكه ده ديرلر بقال هجر المريض بهجر هجر او هجر نصف نهار معناسنه ده
 كلور زياده اسى هواده الهجره هانك كسرى وچيمك سكونيله اسمدر ايرلق معناسنه الهجران هانك
 كسرى وچيمك سكونيله كذلك برى حبشه يه اولان هجرت وبرى مدينة منورة يه اولان هجرت المهاجرة ميمك
 ضمي وچيمك فخييله برى ترك ابدوب بريره وارمق التهاجر تانك فخي وچيمك ضيله كسشمك تقاطع معناسنه
 الهاجر جيمك كسر بله هذيان سو بيلين كسنه المهجور باطل وهذيان اولان كلام قال الله تعالى ان قومى
 اتخذوا هذا القرآن مهجوراى قالوا فيه غير الحق بوذكر اولنان ابراهيمن ابو عبيدك روايتي اوزن در مجاهد دن
 دخي بولهر راءت اولمشدر الهجر هانك ضمي وچيمك سكونيله اسمدر اهجاردن واهجارك تفسيرى ذكر
 اولنور الا هجر همزه نك كسرى بله فخش و باطل سو بلك وكذلك ز و ابدسو بليوب جوق سو بلكه دخي
 ديرلر واهجاردن بله اسبسنه داخل اولغه ده ديرلر بقال ايتنا اهلنا مهجرين كى بقال موصلين اى داخلين فى وقت
 الهجرة والاصيل الهجرات جيمك كسر بله والهجرات ميمك ضمي وچيمك فخييله فواخس سو بليوب عرضه
 نخل اولور كلمات ايتك بقال رماه بهجرات ومهجرات اى بفضايح الهجرة جيمك كسر بله نصف نهار غابت اسى
 اولان زمانده التهجير على وزن التكريم كون زياده اسى اولمق يقال هجر النهار وتهجير هاجر وقتند سير
 ايتكه دخي ديرلر التهجر فختينيله وچيمك ضمي وتشد بدبله كذلك هاجر وقتند سير ايتك وتهجير مهاجر يه
 مشابهت قصديتكه دخي ديرلر وفى الحديث هاجر واولا تهجر والمهجرة ميمك ضمي وچيمك كسر بله شول ناقه در كه
 شحم و لحم وسير وسر عتد سائر ناقه لردن فايق اوله وبعضيلر ايتدى مهجره شول ناقه در كه خلق برى برينه لى
 دائما وصف ابد شمكين صفتيله اكوب ادبله اكلى ترك اولنه الا هجر همزه نك وچيمك فخييله اكرم معناسنه در
 بقال هذا هجر من هذا اى اكرم و بومعنى هر شده استعمال اولنور الهجر هانك فخي وچيمك كسرى ومدبله
 شول شور اولان قورى اوت در كه لى حيوانات چكنيوب فاقش اولغين ترك اولنه وهجير هاجر يه دخي
 ديرلر او بله اسبسى معناسنه وحوض كبيره دخي ديرلر هجر فختينيله بر شهر ك ادبدر مذكرو منصرفدر الهجر
 هانك كسرى وچيمك كسرى وتشد بدبله فسيمق زني اوزن عادت واسلوب الهجيرى هانك كسرى وچيمك كسرى

هتر

هجر

و تشدید و الفک قصر به و الا هجری همزه نك و حيك كسرى و هانك سكوفى و الفك قصر يله بونرك اوجى
 دخی بر معنایه در بقا مانال ذلك هجيره و اهجيره و اجر ياه اى دأبه و عادته و مهجور شول اركك طوان ديرلر كه
 ناشى اياغنه بغلواوله الهجار هانك كسرى به شول ايب در كه اوجن دوه نك اياغنه خرده سنه بغليوب
 براوجن بليينه بغلرلر اكر دوه عريان ايسه و اكر يالانله ايسه پالان اغاجنه بغلرلر نقول منده هجرت البعير هجيره
 هجران الباب الاول و هجر ياي كرىشه دخی ديرلر زه كان معناسنه الهجر فختينله و دالك سكوفيله دخی لغتدر
 بر كسنيه نك دمی ضايع اولق يقال هدر دمه بهدر هدران الباب الثاني اذ ابطل و شراب قينغه دخی ديرلر يقال
 هدر الشراب بهدر هدر اذ اعلی و غليمان غين معجه ايله قينقى معناسنه در و يقال ذهب دم فلان هدر
 اى باطلا لبس فيه قودولا عقل و هدر دوشك معناسنه ده كاور يقال ضرب فهدرت رتته بهدر هدر و
 اى سقطت ريه كسرى ايله چكر معناسنه در و هدر عرغ ديكلكه معروف ديكن بيومك يقال هدر العرغ اذا
 عظم نباته التهدير تانك فختي و هانك سكوفيله كذلك شراب قينقى يقال هدر الشراب بهدر االهادر همزه نك
 كسرى به سلطان بر كسنيه نك دمن هدر قلى يقال اهدر السلطان دمه اى ابطله و اياحه الهذرة فختينله
 اعتبار دن ساقط اولنلر معناسنه در يقال بنو فلان هذرة اى ساقطون ايسوا بشي الهذرة هانك فختي و دالك
 فختيله همزه وزنى اوزن ساقط معناسنه در الهذره هانك فختيله و دالك كسرى و مديله كوكر چين اوتك
 يقال هدر الحام هدير اى صوت و دوه چاغر مغه دخی ديرلر يقال هدر البعير هدير اى ردصوته فى حجرته الهواد
 هانك فختي و دالك كسرى يله چاغر محي دوه بل يقال ابل هوادر التهدير على وزن النكر كى كذلك صوت ايتك يقال
 هدر بهدر نهدير اوفى المثل كالمهدير فى الغنة يعنى شول دوه كى كه حظيره ده حبس اولماغله چاغر و بو مثل ضرب
 اولنور شول كسنيه خفته كه چاغر و ب حيقره حاله كقر بنده كسنيه اولميه شول دوه كى كه جماعتن منع اولنوب
 دوه اغلنه حبس اولماغين فرياد ايدوب چاغر الهادر دالك كسرى يله شول سودر كه بوقر و سى قوبى
 واشغه سى صولى اوله و بوسوه ايصغه بشلقد اولور الهادر همزه نك و دالك فختيله شيشن نسنه منتفخ
 اولن نسه معناسنه يقال جوف اهدراى منتفخ الهذره هانك فختي و ذال معجه نك سكوفيله هذيان سو بلك يقال
 هذر فى منطقه بهذر و بهذر هذران الباب الاول والثاني الهذر فختينله اسمدر هذيان سو بلك معناسنه الهذر
 هانك فختي و ذالك كسرى به هذيان سو بليجي كسنيه الهذرة هانك فختي و ذالك فختيله همزه وزنى اوزن
 مبالغه ايله هذيان سو بليجن كسنيه الهذر هانك فختي و ذالك تشديد به و المهادر ميمك كسرى و هانك سكوفيله
 كذلك مبالغه ايله هذيان سو بليجي معناسنه در الهذر همزه نك كسرى يله هذيانى چوق سو بلك يقال
 اهدر فى كلامه اى كثر الهذر يان هانك كسرى و ذالك سكوفى و رانك دخی كسرى ايله كلائنه سر يع و خذمتنه
 چاپك اولن كسنيه بو تقرر دن فهم اولنور كه صاحب مذهب الهذر يان بيهوده كوى ديدكى كتب لغته اولان
 مخالف اولور الهذر هانك كسرى و رانك تشديد يله پسى كرى معناسنه و هراسمدر هر رته هرادن اذ اكر هته
 وفى المثل لا يعرف هرامن بر يعنى كند بى كرى كورنله احسان ابدنك بينن فرق ايتز بعضيلر ايتدى بو مثله هر
 قيونى دعوت ايتك و بر سورمك معناسنه در الهذرة هانك كسرى و و انك فختيله جمعى يسيلر معناسنه قردله
 قردمى قافك كسرى به ميمونلر معناسنه الهذرة هانك كسرى به مؤننى الهذر هانك كسرى و رانك فختيله جمعى
 قربه ايله قرب كى راس هر هانك كسرى يله بر موضعك اسمى در الهذر هانك فختي ايله بر مرصدر كه دوه يه عارض
 اولدقه ايجن سوروب اسهال ايدرو بو مقامه صاحب صراح هرازالضم بيمارى كه پوست شتر راينداند
 ديشدر غالباً جوهرى عبارتند نسخ لفظن غاء معجه ايلطن ايتشدر حاله كماء ماله ايله در نجاست القا ايتك

هذر

هذر

هذر

معناسنه المهور ميمك فختيله مرض مزبون مبتلا اولان دوه الهذر هانك فختي و رانك كسرى و مديله كليك
 اورمكدن دنى اولن اواز بدر صغوق تاثيره عدم تجملدن حاصل اولور يقال هراكلب بهر هرامن الباب الثاني
 و هر بر نسنه يى كرى كورمكه دخی ديرلر يقال هر فلان الكاس و الحرب اى كرههما المهارة ميمك فختي و رانك
 تشديد به بر كسنيه نك يوزينه چاغر و ب رمز سوز سو بلك يقال هان اى هرفى وجهه الهراان هانك فختي
 و رانك تشديد به ايكى بلد زدر كه برينه نسر واقع و برينه قلب عقرب ديرلر و مزبور لره هراان ديد بلر انلر
 طوغدغى حينه قيش قنى اولد و غيچون الهرة على وزن الزلزلة قيونى دعوت ايتك نقول هر هرت بالغنم اذا
 دعونها و هر هره بر نسنه يى تحريك ايتكه دخی ديرلر نقول هر هرت الشئ اذا حركته و هى لغة فى قرقر ته
 و جوهرى بدر بن بولفظى ابوتريك كتاب اعتقاندن نقل ايتدم كسنيه دن اسماع ايتك سوزن الهذر هراكل
 ضميمه و رانك سكوفيله شول چوق صودر كه جريان ايتدكه هر هره سى اسماع اولنله يعنى صوتى ظاهر اوله الهذر هانك
 فختي و رانك سكوفيله عصا به اورمق يقال هزن بالعصا هزرات اى ضربو بر نسنه يى صقوب چمدلكه دخی
 ديرلر و هزر بر قبيله نك دخی اسمى در المهر ميمك كسرى و رانك فختيله هر بازارد دى كسنيه يقال هوذو
 هزرات و ذو كسرات الهذر هانك كسرى و رانك فختي و رانك سكوفيله ارسلان شير معناسنه الهز نير
 فختينله و نونك سكوفى و رانك فختيله شول كسنيه يه ديرلر كه بد خواله سى الخلق معناسنه الهز نير ان كذلك
 بدخو معناسنه يقال رجل هز نير ان اذا كان خلقه سيما الهيشر هانك و شيدك فختيله و ماينده رانك سكوفيله
 شول اغاچدر كه اوزون و ملائم اولور الهيشور هانك فختي و رانك سكوفى و شينك ضميمه بعناه الهصر هانك
 فختي و صادق سكوفيله فائق كسرى معناسنه يقال هصره و هصر بر نسنه يى اكوب كند و كه ميل ايتدر مكه دخی
 ديرلر نقول هصرت الغصن و بالغصن اذا اخذت براسه فاملته اليك الاهتصار همزه نك و تانك كسرى به كذلك
 فائق معناسنه يقال اهتصره الهيصر هانك و صادق فختيله و ماينده رانك سكوفيله ارسلان شير معناسنه الهصور
 هانك فختي و صادق ضميمه و الهعبار هانك فختي و صادق تشديد به شكارن شكست ايدى ارسلان الهقر فختينله
 و واوك فختي و تشديد به اوزون طول معناسنه الهكر هانك كسرى و كافك سكوفيله نجي زياده قلى الهكر
 فختينله بعناه يقال هكر الرجل بهكر هكر او هكران الباب الرابع اذا اشتد عجبك مثل عشق يعشق عشقا و عشقا
 الهكر هانك فختي و كافك كسرى به نجب ايدى كسنيه الهذر هانك فختي و ميمك سكوفيله و مك يقال همر الماء و الدمع
 يهره همر اذا صب و همر سودى هب صاغنه دخی ديرلر يقال همر مافى الضرع اذا حلبه كاه و مال و يركه دخی ديرلر
 يقال همر له من ماله اى اعطاه الهمار هانك فختي و ميمك تشديد به و المهار ميمك كسرى و هانك سكوفيله و المهر ميم
 اولك كسرى و ميم تانينك فختيله شول كسنيه در كه اغزندن كلات اقه يعنى پركوى اوله الاهمار همزه نك و تانك
 كسرى به ات سكر دوب جريان ايتك يقال اهنر الفرس اذا جرى لانهار همزه نك و هانك كسرى و نونك سكوفيله
 صواقق يقال انهم الماء اذا سال الهور هانك فختي و واوك سكوفيله قوم اتق و طو و اراق او يلق الهور و خمتينله
 بعناه يقال هار الحرف بهور و هور و و اوجرف جيمك فختي و رانك سكوفيله سيل جيمكى اولان يارد و و هور و
 كسنيه يى تهمت ايتكه ده ديرلر نقول هر ته بالشئ اذا نهته به الهورة هانك ضميمه اسمدر نهت ايتك معناسنه
 الهار همزه نك كسرى به ايجى قوم و او بر بليجي الهارى رانك كسرى به هار دن مقلوب در و منه يقال جرف
 هار راى مكسور ايدرلر مرفوع اولاجق محله و مقصود هار ديكدر و صحاح بو تلايدن ربا عيه مقلوبدر
 ته كم شاك السلاح شاكى السلاحه قلب اولنشدردن نمكين شرح ابيات صحاحه جوهر ينك بو عبارتى غلطدر
 ديشدره لكن توجيه ممكندر تلايدن و ربا عيدن مراد اعدردن ديكلكه يعنى ثلاثى جزء كليده متناول اولمعه زيار

هزر

هزم

هصر

هقر

هكر

همر

هور

هارده همره نك ايكن هاري اهلوب رايح اولمشدر التهور ير علي وزن التكرم بر يري او بر مق التهور ففتحته
وه او ك ضمي وتشديد بدله او يلقى الانهيار همره نك وهانك كسر بدله كذلك او يلقى بقال هورنه فتهور وانهار
اي انهدم رتهور بر نسنه يه واقع اولغه دخي ديرلر قلت مبالا سبيله بقال فلان تهور راي لا يبالى فيما وقع
وتهور كجه نك اكثرى كجوب ظاني اكسله ده ديرلر بقال تهور الليل اذا مضى اكثره وانكسر ظلامه وقبشك
شدق كجوب برود ته نقص كلكه دخي دير بقال تهور الشتا اذا ذهب اكثره وانكسر برده وصاحب صراح
تهورى توده يعنى ديه ايله تفسير ايمشدر حق ككدر الاهتوار همره نك وتانك كسر بدله هلاك اولق بقال اهتور
الشيء اهلك لتيهور تانك فتي و يانك سكوني وهانك ضميمه شول يوكسك قومدر كه سيل بچكندن قالمش اوله
التهوير علي وزن التكرم سيل بچكندن قالن ياري بقمق التهور ففتحته و يانك ضمي وتشديد بدله بقال بقال
هيرت الجرف فتهير فهي لغة في هورته فتهور الهمر هانك فتي و يانك سكوني له شمال بلي وهانك كسر بدله
دخي اغت دره فرالتيدي هير وهير ايله ايرده لغت در شمال بلي معنا سنده اراق بله هراق كبي اليهيريانك فتي وهانك
سكوني و ياي ثابته فتي و رانك تشديد بدله طج دبد كاري دبكندو اغاجك صغي درو بونك وزني بفعل در
زيرافيل وزني عربلر ك كلامنده يوقدر واحمرا تيدي حجر يهيم بر ك طاشه ديرلر و طحك صمغه دخي يهيم
دبد كاري بر ك اولد غچون در و اين السراج ايتدي كه اولور بونك اخريته الف الحاق ابدوب يهيم ايرلر و يهيم
ناطله دالت ابدن اسملر دن در وعر بلر ك اذنب من اليهيم دبد كاري بهيم دن مراد سراب در كد او زاق صحرارده
صوكي كور بنور فصل الياء بيمر يانك فتي و يانك سكوني و رانك كسر بدله ر موضعك اسيمدر كه اكبر ين
ديرلر و بونك اعرابي باب ياده نصميمين كله سنده مرورا ايمشدر الير ففتحته مصدر در طاش بر ك اولق
معنا سنده الا يرفخته تينه و رانك تشديد بدله بر ك طاش وفي حديث لقمان لني لم يصرا ازل الذرفي حجر الا يريهني كوجك
قر نجه نك يا غنك اثن كورر بر ك طاش اوز رنه الير يانك ضمي و رانك تشديد بدله ايرك جمع در يار برلفظدر
كه حار كله سنده تبعيته ذكر اولنور بقال شي حار يار يانك فتيه كذلك برلفظدر كه حران كله سنده
تبعدر يقال حران يان الير يانك ضمي وسبيلك سكوني له عسرك مقابلي در كه اسانلق ديك اولور و يسر
دخي ضمتينه عسر وزني اوزن ذكر اولن ان معنا يذرو يسر دهن ادا لور يده بني يربوعه منسوب برقيونك
اسيمدر كه قديمي قيولر دن در الميسور ميمك فتي وسبيلك ضميمه اسان اولن نسنه كه معسور ك مقابلي در الير
يانك ضمي والفك قصر بله اسانلق التيسير علي وزن التكرم اسان ايمك وتوفيق ويرمك يقال يسر له لسيري
اي وفقه لها يعنى حق تعالى اكاسم ولى توفيق اينسون ونيسير قوينك سودى ونسلي جوق اولق بقال يسر ت
الغنم اذا كثر ايمانها ونسليها الميسر ميمك ضمي وسبيلك كسرى وتشديد بيله طوار ينك سودى جوق اولان
كشي جنبك مقابليد كه جنب طوار ينك سودى از اولاندر يقال رجل ميسر البسرة يانك فتي وسبيلك
سكونيله صول جانب يقال قعد فلان بسرة اذا قعد شامة وشامة شين معجه نك فتي وهمره نك سكوني له
صول جانب در الير يانك فتي وسبيلك سكوني له ابي بوكر كن الى اشاعه چكمكه اولان بو ككدر نتم كشر زالى
يقرو چكمكه اولان بو ككدر نتم كم بو كك حالته ابيكي اليرى برينه ضم اولند قده مشاهد اولنور و طعن يسر
الى بوز جانينه تحر بكه اولان بو ككدر و يسر قار او بننه اولان اتى پاي ابدوب بولوشمكه ده ديرلر بقال يسر
القوم الجزوى اجتزروها و اقتسموا اعضاءها واجتزروا دوه يي بوغز ليوب در يسن چقار معجه ديرلر التيسر
فتحته و وسبيلك ضمي وتشديد بدله بر نسنه حاضر اولق يقال تيسر لفلان الخروج الاستيسار همره نك وتانك
كسر بدله معناه بقال استيسر لفلان الخروج اي ثوبا الا يسر همره نك وسبيلك فتيه صولاق اولان كسند در كه

اينك مقابلي در كه اين صاغ اولان كسند در الميسرة ميمك وسبيلك فتيه صول قول جانني كه ميمه نك مقابلي در كه
ميمه صاغ قول جانني ديك اولور و يسر غنى اولغه ده ديرلر الميسرة ميمك فتي وسبيلك ضميمه معناه وقرى
قوله تعالى فظنرنا الى ميسره بالا ضافة وقال الاخفش وهو غير جائز لانه ليس في الكلام مفعول بغيرها واما مكرم
ومعون فهما جمع مكرمة ومعونة الميسر ميمك فتي وسبيلك كسر بدله عرب طايغه سى بينند اولان قاردر كه
او قارله او بنارلر البسرة ففتحته ال ايه سندن اولان جز بلر در كه بر يرينه بولشيمه ومسحب اولان بومقوله
جز بلر در و يسر ه كذلك شول طاعه ديرلر كه او يلقى اوز رنه اولور ابو عمرو و رايي اوزن الا يسر همره نك
فتيحه جمع البسرات ففتحته بيلي اولان ال وياق كه طواره اولان اوصاف مدوحه دن در التيسر و تانك
فتي و يانك سكوني وسبيلك ضميمه الن وياغن نقل ايمش كوزل اولق يقال دابة حسنة التيسر و راي حسنة
نقل القوام بعضيلر ايتدي نيسر و رانك اولمقدر سمين معنا سنده الياسر سبيلك كسر بدله صول جانني طويجي كه
يامنك مقابلي در و ياسر قار او بناجي معنا سنده ده كلور بقال يسر ييسر و بواو سعيدر و ايي در و بونه يا
حذف اولندي ييعرده ويمنع ده حذف اولندي كي يايه اخر له قوت ككندن او تروى بو حالت بولندي
ايچون يبعده حرف علت حذف اولندي واحدى اليائين اخر له قوت بولد غنه دالت ابدن بو كه بنواسد
يحل ديرلر يانك كسر بدله حاله يعلم ديزلر يانك كسر بدله يا اوز رنه كسره يي ثقيل كور دكلر مجون اكر سايل
دير سه كه يايي بچون حذف ايتد بلر يائين جمع اولد غي رده مثلا تابه والفله ونونله جمع اولد غي رده يعنى
نيسر ده و ييسر ده ونيسر ده جواب و ريلو كه بواو و ح حرف يادن بديل اولمشدر يا اصلدر و بومعنا يي
تا بيدر فعلت وفعلت وفعلنا كلى فعل وزني اوز رنه ميني اولمش البسرة ففتحته ياسر معنا سنده در كه مقامر
ديك اولور و اعسر يسر شول كسند يديرلر كه صاغله صول ايله طويغه قادر اوله الا يسر همره نك فتيه
يسر ك جمع قار او بچيلر معنا سنده المياسرة ميمك ضمي وسبيلك فتيه صول قوله وارمق بقال ياسر يا حبابك
اي خذ بهم ياسر او مياسره مسايله ايمكه ده ديرلر بقال ياسره اي سايله التيسر تانك فتي وسبيلك ضميمه كذلك
صول قوله وارمق معنا سنده در بعضيلر نياسر ك بومعنا يي كسند انكار ايتدي لاتيسار همره نك كسرى وتانك كسرى
وتشديد بيله قارده اولان دوه يي پاي ابدوب بولشمك لاتيسار همره نك كسرى ومد بيله والا ييسار همره اولي نك
كسرى وتانك سكوني له بونلر ك او بچي بومعنا يي بقال ياتيسر ونها ائيسار اكا قالو في اتعد البسار يانك فتيه
صول معنا سنده ميمك مقابلي در و ياسر ديك جايز دكلر يانك كسر بيله و ياسر و يسان غنى اولغه دخي ديرلر
الا ييسار همره نك كسرى ومد بيله غنى اولق يقال ييسر اذا استغنى يوسر مضارع يا واه دو زما قبلي مضموم
اولد غندن او تروى يسان نك فتي و رانك كسرى اوزن بناسيله غنى اولق ميسر معنا سنده يقال انظر في حثي يسان
اي الى ميسرتي و بو كسر اوزن بولندي مصدر دن معدول اولد غچون كه اول مصدر ميسر در مثلا و يسان
كه اولور علم شخصه اولور البسرة يانك فتي وسبيلك كسرى ومد بيله قليل معنا سنده در و كه اولور اسان
معنا سنده ده كلور يستعور يانك وتانك فتي وعينك ضميمه بريرك اديدر بعضيلر راغا جك اسيمدر ديدي
و بوفعلول وزني اوزن در مبرديتدي اولند اولان يانفس كله دن در عضر فوط كله سنك عيني منزله سنده در
زياد ورت حرف دن اولان بنانك حرف زائد اولنه زياده اولنماز الاشول ميمكه كندى فعلى اوز رينه بنا اولن ان
اسمه زياده اولمشدر مدح كبي مثلا وعضر فوط عين مهمله وطاء معجه وطاء مهمله ايله دبكندو اغا جده ديرلر
اليعر يانك فتي عينك سكوني له اليعرة كذلك شول يكي اوغلا غي در كه ارسلان دو زاغنه بغلرلر وفي المثل اذل
من اليعر اليعار يانك ضميمه يكي چاغرمق يقال بعرت العنز ييعر بغار من الباب الثاني اذا صاححت اليعور يانك فتيه

شول قیوندر که سودنی صاعن کسسه نك اوز رینه افشان ایدوب سودی فاسد ایدر جوهری ایدر بواکه
 بودله نقل اولمشدر اما این ابو لغو نیدن ایشتم که اول بعور دردی را بدی باء موحد نك فخیله بعدن و بولدن
 مشتق اولمق اوزن الیعاره یانك فخیله ناقه اوز رینه اركك عرض اولمشدر اگر ناقه اشتها اظهار ایدر سه ایلدور
 والا فراغت اولمور و بونا فقه قیمة لمونا فقه اولدغی زمانه اولور و الله تعالی اعلم بالصواب تم باب الرء بعون الله تعالی
 باب الزای من کتاب رجة الصحاح الجوهری فصل الالف الازهمز نك فخی و یانك سکونیه والا بوز ضمتیه
 اهو سکر درکن سحر اقم بقال ازل الطبی یا بر من الباب الثاني وصاحب صراح بو مقامه ابو زرجستن اهوره در
 دو بدن دبدکی نوع مخالفندن خالی دکلدر زیر اطمی اهوره در اهوره دکلدر الازهمز نك فخی و یانك تشدیدیه
 والا بوزهمز نك فخی و یانك ضمیمه سکر درکن سحر ایچی اهو الارز برنج که حبوبات قسمندن در بونده الی لغت
 وارد در بری رز درهمز نك فخیله و یانك ضمیمه و یانك تشدیدیه و یانك تشدیدیه
 همزه نك فخی زانك ضمیمه تابع قلوبین و او پنجبسی از درهمزه نك ضمیمی و یانك سکونی و یانك تخفیفیه
 و دور پنجبسی از در ضمیمه و یانك تشدیدیه و یانك تخفیفیه و یانك تخفیفیه و یانك تخفیفیه
 تشدیدیه و پنجبسی از در رانك ضمیمی و یانك سکونیه الارز فخیله بر برك اغاچدر که اندن عصار ایدر لر
 الارز همزه نك فخی و یانك سکونیه صنوبر اغاچیدر ابو عبیده رانی اوزن الارز جمعی در مثل قمره و قمر الارز
 همزه نك فخی و یانك سکونیه و یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله
 تار من الباب الثاني وارزه قوی اولان ناقه میدخی دیر لر ثابت اولد غیچون و صفوق کیجه میدخی دیر لر ابو عبیدک
 ابو زید دن اولان رولانی اوزن الارز همزه نك فخی و یانك سکونیه و الارز ضمیمه دیوش اوب بریه کاک
 و صقلی بخلدن و یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله
 اهتر یعنی یانك بر نسبه طلب اولنسه صقلوب بریه کلور و یانك طعامه دعوت اولنسه ایلوب حرکت کلور
 و فی الحدیث ان الاسلام لیا زالی المدينة کما ز راحیه الی حجرهای ینضم الیها و یجتمع بعضه الی بعض فیها الارز
 همزه نك فخی و یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله
 معناسنه الارز همزه نك فخی و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله
 یقال از قدرت تو زانرا اذا غلت و فی الحدیث انه کان یصلی و فی جوفه از زکاز زکاز من البكاء و مر جل میمک
 کسریله و یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله یانك کسریله
 چو مالک زیاده قابلق بقال یتزت القدر اتران اذا استند غلیها الارز همزه نك فخی و یانك تشدیدیه و یانك تشدیدیه
 او یحروب قنر رمق اغرامعناسنه قال الله تعالی نالو سلنا الشیاطین علی الکافرین و زهم از ای تغریهم علی المعاصی
 و از قار شمن معناسنه ده کلور اختلاط کی و بر نسبه یی دیوش و بریه ضم ایتیمک بقال از زت لشی اوزن اذا ضمت
 بعضه الی بعض صاحب صراح بواکی معنای یی برندن فرق ایتیموب ایتدی از زت لشی اذا ضمت بعضه
 الی بعض الارز همزه نك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری
 دبدی مرغ ای معناسنه الارز کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری
 کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری
 خروج معناسنه بقال برز یمز بروز من الباب الاول اذا خرج الازهمز نك کسریله اظهار ایتیمک بقال برزه غیره
 البر از یانك کسریله لشکر صفندن طشره چقمق محار و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری و یانك کسری
 دیر لر غایط معناسنه المبارزه میمک ضمیمی و یانك فخیله طشره چقمق او غر شق المبرز میمک و یانك فخیله اذا نجان

از

از

از

برز

متروضا

متروضا معناسنه البر از یانك فخیله فضای واسع معناسنه فر ایتدی راز شول پردر که انده قو بقیلجق نسبه
 یو قدر کرك اشجار قسمندن و کرك حجار قسمندن کرك غیر بدن التیز فخیله و یانك ضمیمی و تشدیدیه فضای
 حاجت ایچون طشره چقمق بقال برز لر جل اذا خرج الی البر از الحاجة التیز لر علی وزن التیز نسبه یی اشکار
 قلمق بقال برز لشی برز اذا طهرته و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 علی اصحابه و کذلک ات معادن مقدم کلکه دخی دیر لر یارش میدانده البرز یانك فخی و یانك سکونیه شول
 عورت در که جليلة القدر اوله و طشره چقمق و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 رجل برز و امرأة زده دیر لر یانك اشکار سو بشم و عقده وصف اولونسلر و خلیل ایتدی برز عقیقه دیر لر یعنی
 صاحب معناسنه ده کلور و برز که اولور علم امرأة دخی اولور المبرز میمک فخی و یانك ضمیمه شول مکتوب در که
 ایتیمک بقال کتاب مبرز ای منشور و هو علی غیر قیاس حتی انکر ابو حاتم المبرز الواقع فی بعض الاشعار و قال
 لعنه الماز بور یعنی المكتوب و جوهری ایدر مبرز لبیدک شعر نه دخی واقع اولمشدر انکارک اصلی یوقدر
 دیشدر لکن جوهریه جواب و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 دکلدر یو توحیه اولمق بعید دکلدر پس انکار اصل وضعه نظر اولور استعما له نظر اولماز البرغز یانك فخیله
 جعفر و زنی اوزن بقرو حشی ولدی در البر یانك فخی و یانك تشدیدیه صومیق بقال برزه بیزه و اذا سلبه و فی المثل
 من عزای من غلب سلب یعنی غالب اولان مغلوبک صومیق بقال برزه بیزه و اذا سلبه و فی المثل
 ای جذبه لیه و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 والفک قصر یانك خصیصی کی اسمدر صومیق معناسنه و خصیصی خاء معجمه و صاد مهمله ابله اختصاصندن در
 البرز یانك کسریله هیئة معناسنه در و سلاح معناسنه ده کلور البرغز یانك فخی و یانك سکونیه برنشاط در که
 ابله مخصوصدر یعنی دوه به مخصوص سرو در الباغز یانك غینک کسری و یانك تشدیدیه برجنس برز البرغز
 یانك و لامک کسریله فرموده عورت بقال امرأة بلرای ضمیمه ثلث ایتدی فعل وزنی اوزن صفت کلما مشدر
 الا بواکی کلکه کبری امرأة بلز و بری دخی اتان ایدر و ایدر چوق طوغر نه دیر لر نته کاتان دیشی مرکبه دیر لر البرغز
 یانك فخی و یانك سکونیه عطفله دفع ایتیمک و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 کسسه در که جدی رسول الله صلی الله علیه وسلم صحبت ایتیمشدر الباز طوغر نه کبازی دخی دیر لر لغت در الارز همزه نك
 فخی و یانك سکونیه جمعی طوغر معناسنه البیزان یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله و یانك کسریله
 کلور قاضیه قضیه کی فصل التاء الترو و ضمیمه ات برك اولمق بقال ترز اللحم اذا صلب التارز زانك کسریله قوی
 و یانك اولمق الارز همزه نك کسریله برك ایتیمک بقال ترز المرأة عجینها و اتران یابس قلمغه دخی دیر لر بقال ترز
 العد و یانك الفرس اذا لبسه و عدوات سکر تکه دیر لر التیز زانك فخی و یانك تشدیدیه شول کسسه یه دیر لر که
 قصیر القامة اولوب انی صق وله التیز زانك فخی و یانك سکونیه اوق صید صیلند قمره دتره مکدر بقال تارز
 السهم فی الرمية اذا اهتر فیها و ریمه یانك تشدیدیه عید معناسنه در فصل الجیم الحارز جیمک و همزه نك فخیله
 بو غلق بقال جیمز بالما جاز من الباب الرابع اذا غصبت به الحارز جیمک فخی و همزه نك سکونیه اسمدر بو غلق
 معناسنه الجیمز جیمک کسری و یانك سکونیه بخیل اولان کسسه الجیمز جیمک فخیله و یانك کسری
 و یانك قوری ایتیمک خیز یابس معناسنه الجیمز ضمیمه شول پردر که انوک اوئی اولیه کویا کاندن اوت منقطع
 اولوب انده یغمر منقطع اولمشدر و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله و یانك فخیله
 و بری دخی جیمک فخی و یانك سکونیه و بری دخی فخیله نهرله نهر کی الجزه جیمک کسری و یانك فخیله

برغز

برز

برز

برغز

بلز

برز

بوز

برز

برز

نیز

جاز

جیز

جزز

جزرك جمعى حيمك خميله حجر به حجره كى و حجر حيمك ضمي و حاء مهمله نك سكويه حشرات يواسى اولان دليكه
ديرل الاجاز همزه نك فتحى و حيمك سكويه ففتحته نك اولان جزرك جمعى سبيله اسباب كى الاجاز همزه نك كسرى
و حيمك سكويه او تسره داخل املق يقال جزرك قوم كما يقال ايسوا الجزرة حيمك فتحى و رانك خميله اوتى بنى
يقال ارض مجرورة اذا اكل ثمارها الجزر ففتحته نك او تسره و معنائه كلكى كى قتل يلقى لينة دى ديرل و جزر يوغلق
و فرموده لوق معنائه ده كور يقال انه اند و جزر اى غلط الجزر حيمك ضمي و رانك سكويه ككذلك او تسره
ديد كلى كى كرز دى ديرل دمور نمود معنائه يقال ثلث جزرة مثل حمر و حمره على مرقال يعقوب ولا تقل
اجرة الجزر حيمك فتحى و رانك سكويه او تسره ديد كلى كى كسكه دى ديرل يقال جزرة مجرورة جزر من الباب
الاول اذا قطعه الجزر حيمك خميله كسبحي قلىح يقال سيف جزراى قطاع و بچى ناقة يده ديرل ككول معنائه
الجزر حيمك فتحى و رانك ضمي و مدله شول كسكه دركه قن طعام يسه سبى او زنه نك نسبه قوميه عورنه و ناقة ده
دى حال بويله در يقال ناقة جزر و الجزرة حيمك فتحى و رانك سكويه برنسبه يى كو كندن كسبك و منه قولهم
ان ترضى شاة الجزرة يعنى بعض صاحب بعض ايتدى كسكه يى كو كندن هلاك انبجحه راضى اولان الجزر رانك
كسرى يله زياده او كسرى اولان كسكه شدد السعال معنائه و جازر طوغور مين عورنه دى ديرل عاقر معنائه
الجازر شول ارض يادسه دركه برك اوله و اى قومه يا خود قومه شبيهه يوم مشق راحاطه ايتش اوله الجوارز حيمك
فتحى و رانك كسرى به جمعى يابس يرل معنائه الجزر حيمك كسرى و رانك سكويه نسا لبا سندن برجنس لباسه
ديرل كه دوه يو كندن اولور بعضيلر قالن كوركه ديرل دبدى فرو غليظ معنائه الجزر حيمك و بانك ضمي
و ما بيند رانك سكويه لهن ريك و الدايحى اولان كسكه و قرزدى ديرل قافل و بانك خميله بونار كيكسى دى كى كى
لفظندن تعريب اولمشدر اصلى فارسيدن الجزر موز حيمك و ميمك خميله و رانك سكويه كو چوك حوض الجراميز
حيمك فتحى و ميمك كسرى و مدله بر كسكه نك جسده ديرل مجموع اعضا سندن عبارندر يقال جمع جراميز
اذا قبض ليشب يعنى يحرمق ايچون ديو شرسه ابن جر موز حيمك و ميمك خميله زيرى قتل بدن كسكه نك دبدى
الجرمزة على وزن درج و الاجاز همزه نك و رانك كسرى به ايكسى دى ديو شرسك معنائه در يقال جرمز
الشي و اجزى اى اجتماع الى ناحية العزم ففتحته نك و ميمك خميله ككذلك ذهاب الليل معنائه يقال جرمز الليل
اذا ذهب الجزر حيمك فتحى و رانك تشديد به كسبك قطع معنائه نقول جزر البر و الخمل و الصوف اجزى جزا
من الباب الاول اذا قطعها يعنى بقداى و خرمابى يوى قطع ايتسك الجزر حيمك فتحى و كسرى به كسبك يقال هذا
زمن الجزر و الجزر اى زمن الحصاد و صرام الخمل الاجاز همزه نك كسرى به ديرمك زمانى قريب املق يقال جزر الخمل
و البر و العنم اى حان لها ان يحرق قومك تركه سى ديرمكه قريب املقه ديرل يقال اجز القوم اذا اجزت غنم و خرما
قورخ معنائه ده كور يقال اجز الثمر اذا بيس المجرة ميمك كسرى به ديرجك الت الاستجرا همزه نك و تانك كسرى به
اكن ديرمكه كلك يقال استجرا المراى استحصدا الاجز همزه نك و تانك كسرى به اوتى حيمك يقال اجزرت
الشبع وغيره و شبع شينك كسرى به و مدله و حاء مهمله ايله ياوشن دبدى كلى اوت دركه
يايس يرلده بتر و انشد الكسائى ليزيد بن الطيرة و قلت لصاحبي لا تحبسنا بنزع اصوله و اجز شيخا و بروى و جدر
الاجز از همزه نك و دالك كسرى به معناه الجزر من خميله خرماقور يوق يقال جزر الثمر يجر جزر و ان الباب
الثانى اذا بيس و يقال ترفيه جزر و اى بيس الجزر حيمك كسرى به برقيونك بر بالى يوى يقال اقرضى جزرة
او جزرين فيعطيه صوف شاة و شاتين الجزرة حيمك فتحى شول قيون دركه انوك توبى قطع اولور و بوجلوب
و كويه و علوفه كى اولور مفعول معنائه الجزرة حيمك خميله شول خردوات دركه سختياندن و غيرى نسبه دن

كسيلور كن دو كور الجزرة حيمك فتحى و رانك كسرى و مدله كسيلن يو كدن بر بلوك الجزرة حيمك كسرى
و زاء اولينه سكويه ككذلك بر قطعه يو كدر و شول رنكلو يو كدر كه اى محفده ن اصغر الجزر حيمك فتحى و لامك
سكويه اى محاق قايحى صابنى دوه سكر به بعليوب محكم ايتك يقال جزر السكين و السوط اجازة جزر من الباب
الثانى اذا شددت بعلباء البعير و على عينك كسرى به سكر به جزر قالن كو كندن دى ديرل نيزه سطر معنائه
التجيز على وزن التكريم معناه الجلاز حيمك كسرى به ذكر اولنان سكر به ديرل ابو مجلز ميمك كسرى به تابعيندن
بر كسكه نك اسيدن يعقوب ايتدى بواسم جزر سنان دن مشتق دركه جزر سنان كو كندر ك اغلظندن عبارندن
الجلاز حيمك كسرى به و لامك سكويه محسوب او غلظنه ديرل الجلازة حيمك فتحى و واوك كسرى به جمعى محسوب
خدد متكارلى معنائه الجلاز حيمك كسرى و لامك فتحى و تشديد به و واوك سكويه فستغه بكر و بر
نسبه دركه جام اغاجند بتر الجلفر يز حيمك و فاك فتحى و لامك سكوى و رانك كسرى و مدله شول قارى دو
كه اعضا سنده دره مك كلس اوله و هنوز ايشدن قالميه و عامرى ايتدى شول قارى دركه اند قدرندن بقيه
قاله الجزر حيمك فتحى و ميمك سكويه سيران بر نوعدر كه عنق دن اشد در و عنق عين مهمله ايله و نوله كى كى كى
يور يكدن يقال جزر البعير مجز جزر من الباب الثانى الجزر حيمك فتحى و ميمك تشديد به شول دوه دركه كاكجمر
بنو و مجز ميمك كسرى به دوى ذكر اولن وجه او زنه يور بدن در الجزر ففتحته نك و الفك قصر به يور يكن
اولن طوار يقال حمار جزى اى سر بى قال الشاعر كفى ورحلى اذا رعتها على جزى جازى بالمال و الناقة
تعد و الجزر و كذلك الفرس الاجازة حيمك ضمي و ميمك تشديد به برجنس دوه دركه يو كدن ايدرل
دى كيرل الجزر حيمك ضمي و ميمك سكويه بر مقدار نسبه خرمادن و غيرى دن الجزر حيمك ضمي و ميمك
فتحيله جمعى الجميز حيمك خميله صيغه تصغير او زنه برجنس يشدر كه انجيره مشابه و الاجازة حيمك كسرى به
شول تحت دركه ميت او زنه وضع اولمشدر و اكر تحتك او زنه ميت اولمشه سريرد يرل و نفس ديرل
جنازه ديرل و عامه جنازه ديرل فتحله اصميدن بويله روايت اولمشدر الاجاز همزه نك كسرى به مقتولى نيز
قتل ايتك الجميز حيمك فتحى و هانك كسرى و مدله شولات دركه زياده يو كرك اوله الجهاز حيمك فتحيله
دوه نك پالانى و اسمابى و من امثالهم ضرب فى جهازه و بونى شول كسكه حقنه ديرل كه غايب اوله و عودت
ايتيه و مثلك اعلى بودر كه دوه نك پالانى اياقلى راسنه دوشد كده او ركوب قادر اولد و غي يره دك سكر در
الاجهزة همزه نك فتحى و هانك كسرى به جمعى پالانر معنائه در و جهاز فرج مرأه دى ديرل الجهاز حيمك كسرى به
كلين اسبابى فتحيله دى لغندر متاع عروس معنائه و جهاز سفر اسبابه دى ديرل الجهاز على وزن التكريم
اسباب مزبون يى ريب ايتك يقال جهزت العروس تجهيزا و كذلك جهزت الجيش و احضار معنائه ده ديرل
يقال جهز عليه الخيل و جهزت فلانا اذا هيأت جهاز سفره التجهيز ففتحته نك و هانك ضمي و تشديد به حاضر
املق يقال تجهزت لامر كذا اذا تهيأت له جهيزة حيمك فتحى و هانك كسرى و مدله بر عورتك اسيدن كه حاقته
نسبت اولن و رابى السكيت ايتدى مزبون شبيب الخار حيمك و والده سيدر انوك باباسى اى اسير اولد قده
صتون الوب انوكه جماع ابدوب ولد حاصل اولدى ولد قرنده ديرن كجه قارغه برنسبه وار قارغى دلك
استرديايدى بوسيدن احق من جهيزة مثل اولدى الجواز حيمك فتحيله سير و سلوك ايتك تقول جزر
الموضع اجوزه جواز اذا سلكته و سرت فيه و جواز شول صويديرل كه اول ماله ايجر بلور كرك طوار
اولسون كرك اكن اولسون و جواز صوارمغه دى ديرل سقى معنائه الجوزة حيمك فتحيله و واوك
سكويه بر كره ايچو مك سقى معنائه الاجازة همزه نك كسرى به بر مسافه يى قطع ابدوب

همزه نك وتاك كسر به ديوشرب او تور مق بقال رائته محتفزا اي مستوفزا واستيفاز چو ملوب
 او تور معه ديرلوفي حديث على كرم الله وجهه اذا صلت المرأة فلتحتفز واذا سجدت افلا تحوي كايحوي الرجل
 يعني فجن عورت غاز قلسه او تور دقده ديوشرب او تور رسون وسجوده وار دقده قازيله او يلو قلمري
 پين ار كشي كبي خالي قاسون الخاز فحتبيله ولا مك ضمي وتشديد به بر نسته به صغابو حاضر
 اولمق يقال تحلزل الرجل الامر انشمله وتهلز دخی بومعنايه در الحله حانك كسري ولا مك فخي وتشديد به
 قصه بوبلو عورت بعضيلر بخيله اولان عورت در ديدى وفي رواية ابى عمرو بقال رجل حلز وامراه
 حلزة وحلزه علم دخي كلور ومنه الحارث بن حلزة الحمر حانك فخي وميمك سكونيله بر نسته نك طعمي
 كسكين اولوب ديلي بقمقد ر بقال شراب حمز اللسان الحمزة حانك فخي وميمك كذلك سكونيله براوندر
 نبات نون كه طعمي نيز در قال انس رضى الله عنه كناني رسول الله صلى الله عليه وسلم بقاله كنت جثنيها وكان
 يكنى اباحزة يعني رسول بن حمزه ديكلمه معروف اوتى ديوشرب ركن كور وب بكا اباحزه ديوكنت وضع ايندى
 الحمازة حانك فخيله شدت معناسنه در بقال حمز الرجل حمز من الباب الخامس الحيز حانك فخي وميمك
 كسري ومبد به شدت معناسنه در بقال هو حمز الفوا الحماز ميمك كسر به كذلك سدد معناسنه در
 الاحز همزه نك ميمك فخيله كذلك استد واقوى معناسنه وفي حديث ابن عباس افضل الاعمال احزها اي
 امتها واقويها حموز البنان ميم اولك فخي وثابتك خميله بر ماغى اوجى محكم اولان كسنة كد ذى قوت اولان
 كسنة ديك اولور بقال رجل حموز البنان اي شدد الحوز حانك فخي وواوك سكونيله جمع ايمك يقال
 حازه حوزا اذا ضمه الى نفسه وحوز وحيز دوهي هسته سورمك بقال حاز الابل يحوزها ويحيزها
 اذا ساقها سوقاينا الاحوزي همزه نك فخي ويانك تشديد به دوهي سورمه ده چاپك اولان كسنة
 الاحودى دخی دالله لغت در ليله الحوز حانك فخي وواوك سكونيله دوهي ابتدا صويه سور دكاري
 كجه به ديرل الحيازة حانك كسر به كذلك جمع ايمك معناسنه بقال حازه حيازة الاحتياز همزه نك وتاك
 كسر به بمعناه ايضا الخويز على وزن التكريم دوهي صويه سورمك بقال حوز الابل اذا ساقها الى
 الماء المحاوزة ميمك ضمي وواوك فخيله قارشق محالطه معناسنه الخوز فحتبيله وواوك ضمي وتشديد به
 قيور لمق بقال تحوزت الحية وتحيرت اذا ثلوت بقال مالك تحوز تحوز الحية وتحيز تحيز الحية سيبويه ابو عمرو
 روايت ابدوب ايندى تحوز تحوز الحية ديرل رجن طور مق استسه وطور مهده بطو اوزن اولسه الحيز حانك
 فخي ويانك كسري وتشديد به اوه تابع اولان مكان در هر جانندن اولور و بونك اصلي واودن در الحيز حانك
 فخي ويانك سكونيله حيزك تخفيفي در هينه هين كبي ولينه لين كبي الاحياز همزه نك فخي وحانك سكونيله
 جمعي مكانلر معناسنه الحوزة حانك فخي وواوك سكونيله مطلقا ناحيه كه هر نسته نك طرفي در حوزة الملك
 كذلك حانك فخي وواوك سكونيله بضمه الملك در يعنى شهر ك اطرافنده اولان قرا در كاني اول شهر ضبط وصيات
 ابدرا لا تحياز همزه نك وحانك كسر به دونهك عدول معناسنه بقال انحاز القوم اذ اركوا مر كهم الى اخر يعنى
 مكانلر دكشسه لرجن دوست حوالندن خبر ويرسلر انحاز واعن العدو وواو اديرل رجن دشمن حوالندن خبر
 ويرسلر انهم مواديرلر وواو اديرلر وحيص هاء مهمله وصاد مهمله ايله كذلك عدول معناسنه در
 الخواز ابكى عسكر برى برندن عدول ايمك بقال تحاوز الفربقان اذا انحاز كل فريق عن الآخر فصل
 الخاء الحيز حانك ضمي ويانك سكونيله انك نان معناسنه الحيز حانك فخي ويانك سكونيله مصدر در انك

حلز

حمز

حوزة

ياحق

ياحق معناسنه بقال حيزت انظر من الباب الثاني وانك ويرمك معناسنه ده كلور تقول حيزت القوم اذا
 اطعمتهم الحيز وخيز قتي سورمكه دخي ديرلر وخيز دوه الن يره اورمغه دخي ديرلر وبوتشيهادر الاختياز انك
 ياحق بقال اختيزت الحيز انحاز بانك كسر به انك صاحب اولان كسنة لابن وتامركي الحيزة حانك ضمي ويانك
 سكونيله شول انك در كبريري قازوب انشمله قزروب ايچنه خيمر طولدرلر انحاز حانك ضمي ويانك
 تشديد به وانحازي كذلك حانك ضمي ويانك تشديدى والفك قصر به بر معروف اوت در ككه
 ايدكوجي ديرلر الحز حانك فخيله ووانك سكونيله سختيان دكك بقال خزن نصف وغيره خيزه ويخز خزن زمان
 الباب الاول والثاني الخراز حانك فخي ووانك تشديد به سختيان دككي كسنة خزنه حانك ضمي ووانك
 سكونيله سختيانك دكشي در زمعناسنه الخرز حانك ضمي ووانك فخيله جمعي ديكشله معناسنه الخرز ميمك
 كسر به ووانك فخيله زدر فشن معناسنه الخرز فحتبيله بونجوكه ايبلكه ديرلر وخرن الظهر ارقه ده اولان
 او كور غه كوكارينه دخي ديرلر فقار الظهر معناسنه الخرزة كذلك فحتبيله واحدى خرزات الملك فحتبيله
 ياد شاهك تاجنده اولان جواهر در بعضيلر ايندى ياد شاهك مدت سلطنتنده قاچ بيل مرو ايدر سهيل
 باشته تاجنه بر جوهر قورلردي تاكه مدت حكومتي قاچ بيل اولدغى معلوم اوله الخرز حانك فخي ووانك تشديد به
 بر نوع بيز در ثوب قسمندن وخز اوق به صانچمه دخي ديرلر بقال خزه بسهم اي انتظمه وخز ديوار وزن ديكى قومغه
 دخي ديرلر بقال خز حايطة اي وضع فيه الشوك لئلا ينسلق وتسلق سين مهمله به ديوار چقمقدرا الاختراز
 همزه نك وتاك كسر به كذلك اوقده زمك يقال اختره بسهم ايضا اذا انتظمه ويقال طعنه فاخره الخرز و
 ضمتيله جمعي بيزلر معناسنه الخرز حانك ضمي ووانك فخيله طوشانك ار ككي الخزان حانك كسري ووانك
 تشديد به جمعي طوشانلر معناسنه صردله صردان كبي وصر دكر كن ديدكاري قوشدر خزان حانك فخيله
 وزاء اولك تخفيفيه بر طاعك على دركه غارت ايندكاري كونك صبحي وقتنه عرب طائفه سى انوك اوزرند
 اتش يقارلردي خزاي حانك فخي والفك قصر به كذلك ذكر اولنان طاعك على در الخرز حانك ضمي ووانك
 فخي وخاء ثابتك كسر به هدد بوزن اوزن قوى معناسنه در وهدد كوزده كجه قراغيسى ولمق در شب كوري
 معناسنه ابو عبيدرو ابني اوزن اصمعيدن الخنز فحتبيله ات قو خوب رامز را محه بعلق خنز اللحم يخنز خنز من
 الباب الرابع اذا التئ مثل خزن على القلب يعنى خزن دخي ذكر اولان معنايه قلبه صروف وانشد الخنز وانه حانك ووانك
 ضمي ومايبنده نونك سكونيله اولوق صانق نكبر معناسنه بقال هو ذو خنز وانات الخاز باز الراك كسر به بر
 جنس سينك در باب معناسنه بونلر اصلنده ايكي كله ايندى بر كله قلنوب كسر اوزن مبنى قلند بيلر بر حيثيله كه
 حالت رفعه وه الت نصيبه وحالت جرده متغير اولد بيلر واصمعي ايندى خاز باز اصلنده سينك اوزن حكايه در
 وبعض موضع سينك معناسنه دخي استعمال اولندي ديدى وابن الاعرابي ايندى خاز باز بر جنس اوتك
 اديرلر ورو ابدنه دخي خاز باز بر مرض در كه دوه نك و نسانك بوغازنه عارض اولور الخبز حانك كسري
 ووانك سكونيله خاز باز معناسنه لغت در الخوز حانك خميله خلايقدن بر طائفه نك اسيميدر فصل الدال الدرر
 دالك فخي ووانك سكونيله ديكش سبوي كه بيز قسمنده اولور الدرر وضمته در زك جمعي يبور معناسنه نبات
 الدرر و كذلك خمينه كهله وسر كه معناسنه در اولاد در زه دالك فخي ووانك سكونيله دنى طبع اولان كسنة له
 ديرلر ابن الاعرابي واني اوزن نته كم فقر ايبو غبر اديرلر وغبراغين معجه نك فخيلا طيراق معناسنه در الدغز دالك فخي
 وغينك سكونيله عورت نكا حلق بقال دغرا المرأة دغرا اذا نكحها كذا في بعض نسخ الصحاح الدلامز دالك ضمي وميمك
 كسر به قوى دكسكين اولان كسنة الدلمز دالك ضمي ولا مك فخي وميمك كسر به بمعناه مقصور منه الدهلز

خرز

خز

دور

دغز

دلمز

شهرز

شهرز

شهرز

شهرز

شهرز

شهرز

شهرز

شهرز

ایتدی شهر از خوف ایتک معناسنه در شهر از یزه سبک نمی و میم فقی و همزه نك سکونی و زانك کسری
 و مدبله کذلک منقبض اولق معناسنه در شهر یز سبک نمی و کسر بله و هانك سکونی و زانك کسری و مدبله
 طمانی روایتی اوزن بر نوع خرمادر و سین مهمله نك نمی و کسر بله دخی امت در بقال شهر یز و ان شیت اضقت
 مثل ثوب خز و ثوب خز و خز خاء معجه نك فقی و زانك تشدد بله دکر قیوتک تویندن اولان لباسه دیرلر
 الشبزی سبک نك کسری و مدبله بر سیاه اغاچدر که اندن چنانقلر ایدرلر الشبزی سبک نك کسری و مدبله و الفک قصر بله
 بمعناه فصل الضاد الضمر ز کسر نك و زانك تشدد بله فلز و زنی اوزن شول بخیل کسنه در که انوک اندن بر نسنه
 الناز و فلز تشدد ار بدلین جواهرک نفلنه دیرلر که چو کوندیسی و رمزی در الضمر زه کذلک ضادک و زانك کسری
 و زانك تشدد بله قصیرة القامه اولوب دنیة الطبع اولان عورت الضمر ز ضادک و زانك کسری و میم
 سکونیه سودی از اولان دوه بقال ناقه ضرز اذا كانت قليلة اللبن و بوضر ز مک قلبی در رجل ضرز دن
 مأخوذ در میم زانك اولق اوزن رجل بخیل معناسنه بود ذکر اولنان ابن السکیت روایتی اوزن در و غیر بلر ضرز
 قوی معناسنه در دبدی بقال ناقه ضرزای قویه الاضر فختنه و زانك تشدد بله شول کسنه در که یوقرو
 چکه سی اشغه چکه سنه یا بشق اوله بر حیثیتله که نکلم ایتد که یوقر و اضی دیشلری اشغه اضی دیشلر نه ده که
 و منه قولهم اضر الفرس علی فاس اللجام یعنی ات او یانك کن کودی اضر اولان کسنه نك نکلمی کبی الضمر
 ضادک فقی و میم سکونیه سکوت ایدوب نکلم ایتمه مک بقال ضرز بضرز ضرز من الباب الاول اذا سکت
 ولم یتکلم و دوه کوشن اغزنه طو ثوب چیمکه دخی دیرلر بقال ضرز البعیر اذا امسک جرته فی فیه ولم یحتر
 و یوقر یزدن فهم اولنور که صاحب صراحک ضامر اشترکه دبه از دهان بیرون نیارد دبدوی سهودر ز را
 طاهر بود که دبه دن مراد دوه اغزن دن چقن طغار جقدر حالا که مقام نشخوار مقامی و دبدایله نشخوار مراد
 اولد و غی نقدیر جه از دهان بیرون نیارد تعبیری موافق اولد غی خفی دکلدر و ضرز بر کسنه نك ماله ملازم
 ایدوب ایرلامغه دخی دیرلر بقال ضرز فلان علی مالی اذا جمد علیه و لزمه وجود حیمه یا بشوب ایرلامق الضامر
 میم کسر بله ساکت الضمر ضادک فقی و میم حیمه بمعناه الضمر ضادک فقی و و اوک سکونیه
 بر نسنه بی چیمکچون اغزده کرد در مکدر الضمر ضادک فقی و یانك سکونیه ظلم ایتک بقال ضرز فی الحکم اذا جار
 و اکسک معناسنه ده کلور اخفش روایتی اوزن بقال ضرز حقه یضیر ه اذ انجسه و نقصه و اخفش ایتدی گاه
 اولور یا یرینه همزه ابله اسه عمال اولنور بقال ضرز زه یضار زه ضرز الضمر ضادک کسری و مدی و الفک قصر بله
 ظالمه معناسنه صفت در طوبی و حبلی کی قال الله تعالی قسمة یضیری ای جائرة ضاد اصلند مضموم ابدی
 یا سالم اولسون دیو مکسور اولدی ز را کلام عربی فعلی و زنی اوزن صفت یوقدر فانك کسر بله بلکه
 بواسما صیغه لزدن در شعر کی و د فلی کی و شعر کی کو که بر بلد زک ادبدر و د فلی دال مهمله نك کسری
 و فالبه اغوا غاچی دید کلری معروف اغاچک اسمیدر الضار ز ضادک فقی و همزه نك سکونی و الفک قصر بله
 والضمر ز ضادک نمی و همزه نك سکونی و الفک قصر بله ضرز معناسنه لغت در ظالمه معناسنه ته کم
 مروایتدی الضمر ز دخی همزه ابله لغت در معنای مز بورده ابوز بدر وایتی اوزن بعض عربدن اسماعی بو وجهله
 اولماغین فصل الطاء الطراز طانك کسر بله یزک علامتی در سخفی کی مثلافار سیدن تعریب اولمشد و التطریز
 علی وزن التکریم یزه علم قومق بقال طرز الثوب المطرز میم نمی و زانك کسری و تشدد بله علم قوی عجمی
 کسنه الطرز طانك فقی و زانك سکونیه هیئة معناسنه الطراز طانك کسر بله خط معناسنه الطرز
 طانك فقی و ونونک سکونیه سخریه الهق بقال طرز یطرز من الباب الاول الطراز طانك فقی و ونونک
 تشدد بله سخریه الهی کسنه جوهری ایدر بن طن ایدرم که بومولد و معرب اوله فصل العین العجز عینک

فقی

فقی و حیمک سکونیه بر نسنه نك مؤخره اطلاق اولنور نذکیری و تأییدی جائزدر و رجالک و امر انك مؤخره
 اطلاق اولنور و عجز ضعفه دخی اطلاق اولنور تقول عجزت عن کذا العجز عجزا من الباب الثاني الاجاز همزه نك
 فقیله عجزک جمعیدر بر نسنه نك مؤخرلری معناسنه العجز عینک فقی و حیمک کسری و مدبله عورتک
 کر یسنه اطلاق اولنور خاصه المعجزه میمک و حیمک فقیله و المعجزه حیمک کسر بله و المعجز کذلک میمک و حیمک
 فقیله بونلر جمیع عام صدرلر در عجز معناسنه و معجزک فقیله کلیسی قیاس اوزن در و فی الحدیث لاثنا عشر ارجزة
 یعنی بر شهرده مقیم اولمک که انده معاش مشکل له لما غن نفسک من عاجز اوله سز العجز و فقیله عورت قاری اولق
 بقال عجزت المرأة عجز عجزا اذا صارت عجزا العجز فقیله و العجز فقیله عورتک صغریسی بیوک اولق بقال
 عجزت عجز عجزا عجزا من الباب الرابع اذا عظمت عجزها ثعلب ایتدی بن الاعرابی بی اشتدم که ایدر دی عجز الرجل
 د بنر حیمک کسر بله الا صغریسی بیوک اولد و غی حینده و عجز عجزک جمع دخی کلور و فی الحدیث ان الجنة لا بد خلها
 العجز یعنی جنته قار بلر قار بلق صفتیه داخل اولماز العجز عینک فقی و حیمک سکونی و الفک مدبله شول
 عورت در که صغریسی بیوک اوله و عجزا شول قومه دیرلر که یوکسک بغاش اوله و عجزا شول طو شجله دیرلر که
 قوی غی قصه اوله الاجاز همزه نك کسر بله بر کسنه بی عاجز بولق تقول عجزت الرجل اذا وجدت عاجزا واجاز
 بر نسنه ضایع اولغه ده دیرلر بقال العجزه الشی اذا فاته الاجاز همزه نك کسریله شول نسنه در که عورتلری
 صغریلرینه بغلیوب صغریلر بیوک کوسر لرلر العجز علی وزن التکریم قاری اولق بقال عجزت المرأة فعیجزا
 اذا صارت عجزا و فعیجز بر کسنه بی بر نسنه دن فارغ قلغه ده دیرلر و عجزه نسبت ایتمه ده دیرلر المعاجزة میمک نمی
 و حیمک فقیله بر کسنه کیدوب اردندن ایرشلمامک و بر نسنه یه میل و مراجعت ایتمه ده دیرلر بقال انه لیعاجز
 الی نقه اذا مال الیه المعجزه میمک نمی و حیمک کسر بله شول مرخارقه دیرلر که انیدان صادر اولور المعجزات میمک
 نمی و حیمک کسر بله جمع العجز عینک فقی و حیمک حیمه قاری اولان عورت ابن السکیت ایتدی عجزه د بنر
 تاء تأنیله اگر چه عامه دیرلر العجز عینک فقی و همزه نك کسری ایله جمع فار بلر معناسنه و گاه اولور خمره دخی
 عجز دیرلر اسکی شراب اولد و غیچون و قیم و لایند اولن دهناد لوی رده اولن قومه دخی دیرلر مله مخصوصه
 معناسنه ایام العجز عرب قتمند بش کوندر که بری صن در صادمه مهمله نك کسر بله ونونک تشدد بله و بری دخی
 صبردر صادک کسری ونونک فقی و بیا موحه نك سکونیه و بری دخی و برر و اوک فقی و بیا موحه نك
 سکونیه و راء مهمله ابله و بری دخی مطفی الجرددر میمک نمی و طاء مهمله نك سکونی و فانك کسر بله و بری دخی
 مکفی الطعن در میمک نمی و کافک سکونی و فانك کسر بله و طاء معجه نك نمی و عین مهمله نك سکونیه محفه ل
 قیادیجی دیک اولور و ابو الغوث ایتدی ایام عجز بدی کوندر که اول بدینک دور دخی سی آمر در همزه نك
 مدی و میمک کسر بله و بشخبیسی مؤخردر میمک نمی و تانك فقی و میم تانك کسر بله اجاز النخل همزه نك فقیله
 خرمالغاچنک کوکاری در اصول نخل معناسنه العجز فقیله و حیمک نمی و تشدد بله دوه نك اردنه نك تقول
 عجزت البعیر اذا رکت عجزه العجز عینک کسری و حیمک سکونیه کشینک اخر ولدی در بقال فلان عجزه ولد ابویه
 اذا کان اخرهم یستوی فیه المذکر والمؤنث والجمع العجز عینک فقی و حیمک کسری و مدبله شول کسنه در که
 عورتله جماعتیه قادر اولمیه راء مهمله ابله دخی لغت در العجز عینک و لامک کسر بله قوی ناچه بقال ناقه عجزه
 ای شد بدت و عینک و لامک فقیله دخی لغت در فتح قیم لغتی و کسر قیسک لغتی در و گاه اولوراته دخی صفت
 اولور بقال فرس عجزه و عجزه بالکسر والفتح ایضا و مذکره اطلاق اولماز و عجزه بریده بر جنس قومک اسمیدر
 رمله مخصوصه معناسنه العطره علی وزن الد حرجه بر جابه ایرلق بقال عطره اذ انحی و عطر طس دخی لغت در سینله

عجز

عطر

العرزینک کسری وزانک تشدید یله عزت معناسنه درکه ذلك مقابلی دروعز شد بدیعمون دخی دیرلر وعز
 برنسنه نادر اولمغه دخی دیرلر یقال عز الشی یعز عز من الباب الثاني اذا قل لا یکا دیوجد وعز ذات دن صکره
 عز زاولمغه دیرلر یقال عز از اقوی بعد الذل العززة عینک کسری بله والعززة عینک فتحیه ذکر اولنن کی در
 نادر اولمق معناسنه وعزت بولمق معناسنه ده کور یقال عز یعزرة وعزرة من الباب الثاني ویا بولدن غلبه
 ایتیمک معناسنه ده کور یقال عز یعزرة وفي المثل من عز زای من غلب سلب والاسم العززة ای القوة قاتی کلکه
 دخی دیرلر یقال عز علی ان یفعل کذا وواجب اولمغه دیرلر یقال عز علی ذلك ای حق فی المثل اذا عز اخوک فهن
 یعنی قجن بولد اشک سر دلک ایلسه سن ملایت ایت وعز زت برک یزه دخی دیرلر ارض صلبه معناسنه وعزت
 کر مد غلب اولمق معناسنه ده کور یقال عز عزت علیه ای کرمت علیه وقوله تعالی فعز زنا ثلاث یخفف ویشد
 ای قوینا وشد دنا الاعزاز همزه نیک کسری یله عز نلق یقال اعز الله واعزاز فیه نیک سودی کلن برلری طار اولمغه ده
 دیرلر یقال اعزت الناقة واعزاز صغره یوک اورمق عسیر اولمغه ده دیرلر یقال اعزت البقرة اذا عسر حملها واعزاز
 برک یزه یوریکه ده دیرلر یقال اعز زنا ای وقعا فیها وسرنا واعزاز برنسنه بی لو کوروب غم چکمه دخی دیرلر یقال
 اعز ز علی بالصبت بوقد اعز زت بما صابک ای عظم علی المعززة میمک فتحی وزانک ضمیمه برک یریقال ارض معزرة
 ای شدد بده التعز فحتمله وزانک ضمی وتشدید یله عز زاولمق یقال تعز زل جل اذا صار عز زوا تعز زنا فیه نیک
 سودی کلن برلری طار اولمق معناسنه ده کور یقال تعز زت الناقة الاعزاز همزه نیک وتانک کسری یله عزت
 بولمق یقال هو یعز بفلان العز یعزینک فتحی وزانک کسری ومد یله عز نلوا اولان کسنه العزاز عینک کسری یله
 جمعی کر یله کرام کی الاعزة همزه نیک فتحی وعینک کسری وزانک تشدید یله عز زانک جمعی الاعزاء همزه نیک
 فتحی وعینک کسری وزانک تشدید یله والفک مد یله کذلک جمعی یقال قوم اعزة واعزاء العزوز عینک فتحیه
 وزانک ضمیمه شول ناقه درکه همزه نیک سودی چقن برلری طار اوله اعز زه ضمیمه والعزاز عینک کسری یله ناقه نیک
 سود کلن برلری طار اولمق تقول منه عزت الناقة تعزوز واعزاز من الباب الاول العزة عینک فتحیه اهو یاور یسنک
 دستبسی در بنت الطیبه معناسنه و یوسیدن نسا طافه سنک بعضنه عزه دیواد قورلر المعازة میمک ضمی
 وزانک فتحیه خطابده غلبه ایتیمکه دیرلر یقال اعز ه فی الخطاب اذا غلبه التعزیز علی وزن التکریم یغور بری برک
 ایتیمک یقال المطر بعز ز الارض ای بلبدها العز عینک فتحیه والفک مد یله قحط بی سنه شدد یله معناسنه المعز
 میمک ضمی وزانک فتحی وتشدید یله مشدد معناسنه در یقال انکم معز ز بکم ای مشدد بکم غیر مخفف عنکم
 الاستعزاز همزه نیک وتانک کسری یله قوم یا خود غیر یسنه بی برن طو تغه دیرلر یقال استعز زل جل اذا انما سنک
 ولم ینهل وانهال اقوب دو کلکه دیرلر واستعزاز برکسنه یه غلبه ایدوب حقن الندن المعغه ده دیرلر یقال استعز
 فلان محی ای غلبنی واستعزاز صیغه مجهولدن مطلقا مغلوبت معناسنه ده کور یقال استعز ز فلان ای غلب
 فی کل شی من ماض او غیره وقال ابو عمرو یقال استعز بالعلیل اذا اشتد وجعه وغلب علی عقله وفي الحديث استعز
 بکله ورم المعزاز میمک کسری وعینک سکونیه شدد المرض معناسنه یقال فلان معزاز المرض ای شدد بده العزی
 عینک ضمی والفک قصیر یله عز ک مؤنی در وکاه اولور که اعز زه معناسنه ده کور پس عزی عزیه معناسنه اولور
 وعزی قریشله بنی کنانک یکنک اسمیدر صم مخصوص معناسنه و بعضیلر ایتدی عزی بر دیکنلوا اغاچدر بریده
 که کاسره دیرلر قریه غطفان اکا طیرلر دی واوزرینه بر او دخی بنایدوب خد متکارلر قوم مشلردی رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم خالد بن ولید کوند ورب اولوی یقندی واول اغاچ یقادی العز زی عینک ضمی وزانک
 فتحی والفک قصیر یله انک یا محی اتی در طرف ورك معناسنه شول کسنه که الفی قصر ایلر تشیه سنه عز زیان

دیر شول کسنه که الفی مدوده ایلر تشیه سنه عز زیان دیر العشران فحتمله یا غی کسین کسنه نیک یور یسی
 یقال عشر ال رجل یعشر عشرا من الباب الثاني العکازة عینک ضمی وکافک تشدید یله شول عصار درکه اوجی
 دمور لولوله العکاز کیز عینک فتحی وکافک کسری ومد یله جمعی اوجی دمور لوعصار معناسنه العز فحتمله
 اضطراب وخفت درکه انسانه عارض اولور یقال عز یعز عاز من الباب الرابع ویقال بات فلان عز ای وجعا
 قلقا لا ینام العلو ز عینک کسری ولا مک فتحی وتشدید یله وواوک سکونیه بر مرصد درکه انسانک قارنیه عارض
 اولور و بوعلو صله لغت در العاهر عینک وهانک کسری ولا مک سکونیه بر طعام درکه قانندن ودوه یوکندن
 قتلقل بالرنه ایدرلر المعلمز میمک ضمی وهانک کسری یله شول ات درکه بشیمه العز عینک فتحی ونونک سکونیه
 دیشی یکی واهونک دیشسنه و بیان یکسنک دیشسنه دخی اطلاق اولنور وعز کاه اولور اطلاق اولنور
 فرس معناسنه وکاه اولور کوچک دپه یوکاه اولور بر مخصوص قبیلله یطلق اولنور وکاه اولور بر عورت علم
 قلنور وکاه اولور دبشی طوشجه اطلاق اولنور عقاب ائی معناسنه العززة فحتمله شول نسنه در که
 عصا دن اوزون وکوندردن قصه در اوجنه دموری وارد کوندردموری کی که حر بدید کوری اولنور وعزرة
 بر قبیلله نیک باسی ایدی در که اول عزه بن اسدن بر یعد بن زار در وعز زه بر جار یکنک اسمیدر الاعزاز همزه نیک وتانک
 کسری یله ایلوب بر جانسه قو غق در یقال عتزاز جل اذا نعی وزل ناحیه العنز عینک رفاک فتحیه ویا یبند نونک
 سکونیه بر زنجوش دبد کوری خوب رایحه لوات در بعضیلر چکدم چچکی در دبدی المعوزة میمک کسری
 وواوک فتحیه شول سکونیه بر اسدر که مبتدل اوله المعوز کذلک میمک کسری وواوک فتحیه بعباده المعاز میمک فتحیه
 وواوک کسری بله جمعی الاعزاز همزه نیک کسری یله برنسنه یحتاج اولوب قادر اولماق یقال اعوزه الشی اذا احتاج
 الیه فلم یقدر علیه واعزاز فقیر اولمغه دخی دیرلر یقال اعوز اذا افتقر واعزاز محتاج قلغه ده دیرلر یقال اعوزه
 الدهر اذا حوج به المعوز میمک ضمی وواوک کسری یله فقیر اولان کسنه المعوز فحتمله برنسنه بولو غامق یقال
 عوز الشی عوز اذا لم یوجد وفقر اولمق معناسنه ده کور یقال عوز زل جل اذا افتقر فصل الغین العز عینک
 فتحی وزانک سکونیه صانجق یقال عز زت الشیء بالابرة اعز زه عز زان من الباب الثاني وعز ز شول اوزنیکه دیرلر که
 دریدن اوله و اغاچدن ودموردن اولانر کاب دیرلر وعز زیا غی اوزنیکه قومغه ده دیرلر یقال عز زت رحلی
 فی العز زانر عز زان من الباب الثاني ایضا اذا وضعتها فیه لتركب الغار زانک کسری یله شول ناقه در که سودن کسش
 اوله یقال عز زت الناقة تعز ز اقل لبنا الاعزاز همزه نیک کسری وعینک سکونیه سیراز اولمق وار لبق بر یقین
 اولما غله یقال اعز ز السیر اذا نال السیر و بونک اصلی عز زدن مأ خود در قلت لبین معناسنه العز ز عینک فتحی وزانک
 کسری ومد یله طبیعت قریحه معناسنه التعزیز علی وزن التکریم چکر که قویروغن یره صاحبچه قدر یقال عز زت
 الجرادة بن نهاتغر زانمیل رزت تعزاز زدن یکجک فدان کرک خر ما فدان اولسون کرک غیری اولسون عزه عینک فتحی
 وزانک تشدید یله شام شریف قریب بر رک ادبدر که رسولک جدی هاشمک قبری اندر العز عینک ضمیمه رک
 طافه سنندن بر نوعدرو بعض نسخه جیش من الترك واقع اولمشدر جنس من الترك بد لنه اصحی سین مهمله ابله
 اولان نسخه در العز عینک فتحی و میمک سکونیه برنسنه بی الیه صمق وکوز قایه مغه دخی دیرلر یقال عز زت یعنی قال الله
 تعالی واذ امر واهم یتغامزون وخلق بری برینه قوا غه دخی دیرلر وعز طوار یور رکن یکیمکه دخی دیرلر لنکیدن
 معناسنه و بوقدر یورن فهم اولنور که صاحب صراحتک عز نشانندن برین دبدکی سهو محض اولور زیرا
 مز بور نشانندن برین کلامی جوهر ینک عز زت الشیء یبیدی دبدکن تفسیر محله ذکر ایشدر واکر معنای
 مستقل اولور سه جوهر ینک ذکر ایتدی بلکه عامه اهل لغت ذکر ایتدی معنای خارج اولور

عشر

عکز

عز

علاز

عز

عنز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

عوز

الكر كافك فحيلة جمع يقال قوم كركز الیدین كافك فحيلة بخیل معنسانه جعد الیدین دبد کاری کی و كركز شول یایه
 دیرله اغاجی قوری اولمغین اگلاسنده عسرت اوله الكرة كافك فحيلة وزانك تشدد بدبله شول بکره دركه طار
 اولمغین اوزی شد بد اوله المکر و ز میك فحی و كافك سکونیه طار اولان نسنه تنك معنسانه تقول كركز
 الشی فهو مکر و زای ضیق اذ اضیقته و مکر و ز صغوقدن خسته اولان کسنه یهده دیرل الكرا ز كافك ضمیله
 بر صر صر که صغوقدن حاصل اولور بقال کر الرجل علی البناء للمجهول فهو مکر و ز اذ تقبض من البرد الا کثیرا ز
 همزه نك کسری و لا مک کسری و مدبله منقبض اولق بقال اکلار اکلار اذ التقبض و اللام زائدة الکثر كافك
 فحی و ونك سکونیه کوملی اولان مال کنج مدفون معنسانه بقال کنزته کنزته من الباب الثاني و فی الحدیث کل مال
 لا یودی زکاته فهو کنز و کنز جمع یتکده دیرل تقول کنزت الثمر اذ اجمعه الکناز كافك کسری و فحیله اخر ما کسری
 بقال هذا من الکناز ابن السکیت یتدی فحی غیری اشد لما مشد بر بعضیلر یتدی فتح و کسر جائز در جذا ذله
 جذا ذکی صرام ابله صرام کی که بونلر دخی کسم معنسانه در لا کنناز همزه نك و تانك کسریله مجتمع اولق و طولوب
 کالن بولق معنسانه ده کلور یقال کنز الشی اذ اجمع و امتلا الکناز كافك کسریله شول ناقدر که اتی صق اوله
 مکتمزة اللحم معنسانه الکوز كافك ضمی و مدبله ردق که انوکله صو ایلچور و کاه اولور اسم رجله اولور لکیزان كافك
 کسری و مدبله و الا کوا ز همزه نك فحیله و الکوزه كافك کسری و وواوک فحیله بونلرک اوچی دخی کوزک جمع در
 عودک جمع عیدان و اعواد و عوده اولدغی کی الا کنناز همزه نك و تانك کسریله صو بی چالوب الملق بقال کنناز
 الماء اذ اغترفه و هو افتعال من الکوز فصل اللام للکوز لا مک فحی و بانك سکونیه ناقه یاغن دیو شروپ بر نسنه بی
 اور مق اللجر لا مک فحی و جمیک کسریله لزجک مقلوبی در صیر نحق بر معنسانه ابن السکیت روایتی اوزن اللجر
 لا مک فحی و جاء مهمله نك کسریله بخیل اولوب بدخو اولان کسنه الملاحز میك فحی و حانك کسریله طار یلر
 مضایق معنسانه التلاحز تانك فحی و حانك ضمیله قوم بری بریله چکشوب اشمق بقال نلاحز القوم فی القول
 اذ اتعاوضوا و بعض نسخه ده اذ اتعاصبوا دخی واقع اولمشدر اللز لا مک فحی و نك تشدد بدبله و اللز فحیله
 بغلق و یاپشدر مق بقال لره لرا اولرا اذ اشد و الصقه و لرا کاه اولور کره تبعیته ذکر اولور مستقل معناسی
 مراد اولماز و کز بخیل معنسانه در تنه کم و روایتی المیز میك کسری و لا مک فحیله شد بد الخصومة اولان کسنه
 بقال رجل ملز شد بد الخصومة لزوم لما طلب اللز لا مک کسریله خصمیله خصوصتی قوی اولان کسنه بقال
 فلان لرا خصم و لرا ز الباب قیونك اردنه طیار قلی اغاجه دیرل لرا لرا لا مک فحی و همزه نك کسریله
 کوکسه اولان ککلا استخوانها سیننه معنسانه المیز میك ضمی و زانك فحی و تشدد بدبله اعضاسی دیرنکلو
 اولوب صق اولان کسنه التلار یز علی وزن التکریم اعضایی دیرنکلو قلی بقال لره الله تعالی الملاز میك ضمی
 و زانك تشدد بدبله اولاشوب یا شمع نقول لازته اذ الا صقته الالغار همزه نك کسریله مرادی کیزلک بقال
 الغز فی کلامه اذ اعما مراده اللغز لا مک ضمی و عینك فحیله اسم در ذکر اولنان معناده الالغار همزه نك فحیله لغزک
 جمعی رطب ابله ارطاب کی و لغزک اصلی پان فان سی یواسندن مأخوذ در که لغز قاصعا ابله ناقعا پیننده جانب
 سفله علی وجه الاستقامة قازوب اندن جینا و شمالا قازمقدر تا که مکافی خفی اوله و قاصعا قافله و صاد و عین
 مهمله نك فان نك داخل اولاجق دلکنه دیرل و ناقا قانونله و فایله بعد قافله شول فان یواسنه دیرل که یر یوزینه
 چقمقه طیراغی یوفقه قلوب وقت ضرورتله با شیهله دورتوب طشره چقه پس فان دشنی بوالغار له کدیوی
 مختفی قیلر اللغز لری لا مک ضمی و عینك فحی و تشدد بدی و الفک قصر بله لغز معنسانه در و یایه تصغیر دکلور
 ز یرایه تصغیر دور دخی و لماز بلکه بو خضاری و شقاری کی در که خضاری اخیل دبد کاری قوشدر و شقاری

براونك

براونك اسم در نبات قسمیند للکیز لا مک فحی و كافك سکونیه کوکسه مشته اور مق بواو عیبه روایتی در
 و ابوز بدایتی جمع جسمه اور مغه لکر دیرل کوکسه مخصوص دکلور للکیز لا مک ضمی و كافك فحیله تصغیر
 وزنی اوزن اعلام رجالدن در اللز لا مک فحی و میك سکونیه عیب معنسانه و بونك اصلی کوزله یا خود
 اخر نسنه ابله اشارتدر بقال لره بلره لرا من الباب الاول والثانی و بونلرک ابله قیله قراءت اولمشدر باری
 تعالی نك و منهم من یلرک فی الصدقات یوردغی قول شریفی و لرا اور مغه و دفع اتمکه دخی دیرل بقال لره بلره
 لرا اذ اضربه و دفعه اللماز لا مک فحی و میك فحی و تشدد بدبله قنایجی و تعیب ابدی کی کسنه اللز لا مک ضمی
 و میك فحیله بمعناه اللز لا مک فحی و هانك سکونیه بر جماعته اختلاط اتمک نقول لهرت القوم اذ اخلطتهم
 و دخلت بهمهم و یرلرک قار شمعغه دخی دیرل بقال لره القتیاری غالطه الشبب و لهر مشته کوکسه اور مغه ده
 دیرل لکر کی یو عید روایتی اوزن و ابوز بدایتی قولق توزینه و میونه اور مغه دخی دیرل الملهز میك کسری و لا مک
 سکونی و هانك فحیله مشته اور می کسنه و لهر کونلرله دورته که ده دیرل بقال لره بلره بالرخ اذ اطعته فی صحن
 و دوه اور یسی انه سن امرکن باشیهله اور مغه ده دیرل بقال لهر الفصیل ضرع امه اذ اضرب براسه الملهز میك
 فحیله و هانك ضمی ابله قیر سین کسنه بقال رجل ملهوز ثم هوا شمع ثم اشیب دائرة اللاهز هانك کسریله قولق
 توزنه اولان دائره که بوصفه مکروهه دن در اللوزه لا مک فحی و وواوک سکونیه بادام لوزک واحدی در
 ثمره ابله قری الملاز میك فحیله شول یردر که انده بادام اغاجی چوق اوله فصل المیم المرز میك فحی و ورا نك سکونیه
 بر مقاری او حیلله فی الجله صقمق بقال مرزه مرزه مرزا من الباب الاول اذ اقر صه بالطرف اصابعه قرصار فیکا
 لیس بالاطفار و فحیله بر مق او جملر بله صقمق اجنسه اول وقت مرز دیرل قرص دیرل ابو عید روایتی اوزن
 و مرز کسمکه دخی دیرل بقال امرزلی من هذا الجین مرزه یعنی شول خیردن بنمچون بر قطعه کسی و یرالامترا ز
 همزه نك و تانك کسریله بر کسنه نك عرضنه دکه دیرل نقول امرزت عرض فلان اذ انلت منه و نلت نیلدن در
 ایر شمک معنسانه المرز میك فحی و زانك تشدد بدبله چکوب صور مق بقال مرزه مرزه مرزا من الباب الاول اذ اقصه
 المرزه برکه چکمک فی الحدیث لا یحرم المرزه و لا المزنان یعنی حکم رضاعه برکه چکمک و ابکی کره چکمک حرام ایتیز
 معنسانه در التمز فحیله و زانك ضمی و تشدد بدبله از ان چکمک تیز کی زاء معجذن صکره راء مهله ابله المرز میك
 ضمیله میخوش بقال زمان مرزا کان بین الخلو و الخامض المرزه میك ضمیله شول خردر که انك طعمنده اکشیماک
 اوله که بو مقوله اهلی قتنده مقبول دکلور المرزه میك فحیله شول خردر که انوک طعمی لذیذ اوله و مزایله نسیمه
 اولند غنه باعث دبی یا قدغی جهندن در و مرزه دینلک جائز دکلور میك کسریله المرز میك ضمی و زانك
 تشدد بدی و الفک مدبله اشریه دن بر نوعدر بوفعلا وزنی در عینك فحیله ادغام اولمشدر زرافعلاء فانك ضمی
 و عینك سکونیه لسان عربده متداول اولان اینه دن دکلور و بعضیلر ایتدی بوفعال وزنی در مهموز دن
 و لکن وجه دکلور زرا اشتقاق همزه اوزن دلالت ایتیزنکم قراءه و سلاء ده اشتقاق مهموز بته دلالت ایدر
 المرز میك کسریله فضل معنسانه بقال له علی هذا مرای فضل المرزه علی وزن الرزله بر نسنه بی ار غلق تحریک
 معنسانه بقال اخذه مرزه اذ احرکه و اقبل به و ادر قال ابن مسعود فی سکران اتی به تر و ه و مز مزوه و استنکوه
 یعنی اتی تحریک ایدوب اغزن قحولک المرز میك فحی و عینك سکونیه یکی در که قیونك مقابلی در و بواسم جنس در
 المرز میك و عینك فحیله و المعیز میك فحی و عینك کسریله و الا معوز همزه نك ضمی و میك سکونی و عینك ضمی
 و مدبله و المرز میك کسری و عینك سکونی و الفک قصر بله بونلرک جمله سی معز کی اسم جنس در
 بعضیلر ایتدی معوز اهو سور یسی در او توز دن قرقه و ارنج و سیمویه ایتدی معزی منون در منصرفدر

لکر

لر

لهر

لوز

لوز

لوز

معز

کنز

کوز

لوز

لجر

لجر

لوز

لغز

نکر و و کز کی و نهز بر سنه ی تحریک ایتکه ده دیرل بقال نهز را سه اذا حرکه و نهز ات سیرا ایتکه قیام کو ستر مکده ده دیرل بقال نهز ت الد ایه اذ انقضت بصدرها لاسیر و نهز دوه یا وریسی باشی ابله نه سنک ده سن اور مغه ده دیرل امده کی جالنه لهز کی نهز قوغه ی طواسون دیو قیوده تحریک ایتکه ده دیرل بقال نهز ت بالد لوفی البثر اذا ضربت بهافی الماء لتمتلی النهره نونک ضمی و هانک سکونیه فرصت معناسنه لانتهاز همز نهک و تانک کسر بله فرصت بولق بقال نهز نهز اذ اغتمتها المناهزة میمک ضمی و هانک فخیله بری برینه فرصت بولق بقال نهز نهز الفرص و مناهزه اوغلان حد بلوغه ایشمکه ده دیرل بقال نهز الصبی البلوغ اذا اناه التناهر تانک فخی و هانک خمیه مسارعت ایتکه بقال همانه از اماره بلد کذا ای بدیدران و اینه ارباء موحد و دال مهمله ابله سرعت ایتکه معناسنه در فصل الو او الایجاز همز نهک کسر بله کلامی زایتمک تقول و جزت الکلام اذا قصرته الموجز میمک ضمی و جیمک فخیله مختصر اولان کلام الوجز و اوک فخی و جیمک سکونیه بمعناه الوجیز و اوک فخی و جیمک کسری و مد بله بمعناه ایضا التوجز فخیله و جیمک ضمی و تشدید بله بر سنه ی تحصیل ایتکه بقال توجز الشی مثل نجره ابو و خزه و اوک فخی و جیمک سکونیه بر کسنه نک کنی در که شاعر لکله و محد نلکله مشهور در الوجز و اوک فخی و هانک سکونیه کوندر له دورته ک بر حیثیه که اوت به جانبیه یخمیه بقال و خزه با خجر و و خزشی قلیله ده دیرل و و خز بیلک عارض اولغه ده دیرل بقال و خزه الشیب اذا خالطه الو شز فخیله مکان مرتفع نشز کی و و شز شدت معناسنه دخی کلور لا و شان همز نهک فخیله و شز کجی شدن لم معنا سنه بقال اصابعهم اوشان الامور ای شد ایدها الایجاز همز نهک کسری و مد بله بر خصوصه بر کسنه دن تقدم ایتکه تقول او غزت الیه فی کذا و کذا اذا تقدمت التوغیز علی وزن التکریم بمعناه بقال و غرت الیه توغیز اوکاه اولور تخفیف ایدوب و غرت الیه دیرل الو فز و اوک فخی و هانک سکونیه عجله ایتکه الو فز فخیله بمعناه الا و فز همز نهک فخی و و اوک سکونیه جعی عجله لم معناسنه بقال نحن علی افواز ای علی سفرو بقال اشخصنا و انا علی افواز یعنی عجله ابله کتدک و اشخاص شین و خاء معجتین ابله ذهاب معناسنه در و انا علی و فز د بنسون بلا همزه الاستیفاء همز نهک و تانک کسر بله یرلشمیوب یا قارن دیکوب او تور مق بقال استوفز فی قعدته اذا قعد قعودا منتصبا غیر مطمئن الکر و اوک فخی و کافک سکونیه اور مق و دورته بقال و کزه مثل نکره اذا دفعه و ضربه و و کز مشت اور مغه دخی دیرل بقال و کزه ای ضربه مجمع به علی ذقنه و جمع جیمک ضمیله الی جمع ایدوب و ورمق الو هر و اوک فخی و هانک سکونیه ال اغریله اور مق بقال و نهز فلانا اذا ضربته بتقل بدک التوهر فخیله و هانک ضمی و تشدید بله دوه یوکی اغریله بصمق فصل الهاء الهبرزی هانک و رانک کسر بله و بانک سکونیه و اخر نه یانک تشدید بله اندو سوار معناسنه صاحب ترجمان هبرزی برجنس بلان کدر عجم بلان کارندن دیشدر و صاحب صراح هبرزی دست بند اسب ابله تفسیرا تشدر حق بود که اوز مبارزت دن در مقاله معناسنه همزه هایه قلب و تشدر اراق ابله هراق کی کویاکه هبرزی عجم اتلو سنه دیرل زیرا جوهری بو محله هبرزی تفسیر صد دنده اسوار من اساوره الفرس دیشدر و باب راده فصل سین ده سوار تفسیر نه جوهری ابو عیمید دن حکایت ایدوب ایشدر الاسوار الواحد من اساوره الفرس قال ابو عیمید هم الفرس ان والهاء عوض عن الیاء کان اصله اساویر کذلک الزنادقه دیشدر بود لالت ایدر که جوهری نهک هبرزی ابله مرادی اتلو اوله اته واده طاقان الت اولیه ته که اخر کلامنه قال ثعلب کل جمیل حسن هبرزی دبدکی دخی دلالت ایدر ثعلب ابتدی هر سنه که جمیل و لطیف اوله اکا طایفه عرب هبرزی دیر هبرقی و زنی اوزن و هبرقی مورجی و قیومی دیک و لو الو هر و زه علی وزن الد حرجه اولمک موت معناسنه بقال هروز الرجل اذا مات الهز هانک فخی و زانک تشدید بله بر سنه ی تحریک ایتکه الاهتر از همز نهک و تانک

وجز

وشز

وغز

وفز

یکز

هز

هبرز

هروز

یز

کسر بله

کسر بله متحرک اولمق تقول هز ت الشی فاعلمه اذا حرکه فحرک و اهتر از یلد ز دوشر کن حرکت ایتکه ده دیرل بقال اهتر الکرکب فی انقضاضه و اهتر از عسکر ک کور بله مسنه و غوغا و غلبه ایتسنه ده دیرل الهز نه هانک فخی و زانک کسری و مد بله دوه یی شوقه کتور مک بقال هز الحادی الابل هز زرافه تر اذا حرکت فی سیر هانک ایه و حادی حاء مهمله و دال مهمله ابله دوه سورن کسنه یه دیرل و هز ز و زکار اغاجی دیرل کندن حاصل اولان اواز ده دخی دیرل الهز حرکت ایدوب دوشن یلدن الهز هانک کسر بله سرون و نشاطه دیرل و وچومک قیناسنه دخی دیرل الهز یز علی وزن التکریم تحریک ایتکه التهز فخیله و زانک ضمی و تشدید بله متحرک اولمق بقال الیج تمیز الشجرة فتهز ز الهز هزه علی وزن الرزله تحریک ایتکه التهز هز علی وزن التزلزل متحرک اولمق بقال هز هزه فتهز هز الهز هانک فخی ابله ز لازل و زنی اوزن شول فتنه لدر که خلا یقی تحریک ایدر الهز هانک فخیله شول قلیدر که د تر یوب حرکت قیلور الهز هز علی وزن الهدد شول ارمقدر که قار کن حرکت قیلور الهز هز هانک فخی و میمک سکونیه الله بر سنه یی صمق کزک الله صمق اولسون کزک دیوان صمق اولسون بقال همز ت الشی فی کفی همز کلامه همزه ایراد ایتکه دخی دیرل بقال همز ت الحرف فانهز و قیل لا عری اتهمز الفار فقال السنور یهمز هیهنی فان لفظنی همزه ابله تلفظ ایدر مسن دبد کزنه همزه یی صمق معناسنه حمل ایدوب انی پس همز ایدر دبدی و همز تعییب ایتکه دخی دیرل لمز معناسنه و لمز دفع ایتکه و ضرب ایتکه ده دیرل الهامز میمک کسر بله و الهامز هانک فخی و میمک تشدید بله تعییب ایدجی کسنه عیاب معنا سنه الهزه هانک ضمی و میمک فخیله کذلک تعییب ایدجی بقال رجل همزه و امراه همزه همزات الشیطان فخیله شول و سوسه لدر که شیطان انی انسانک قلبنه القا ایدر الهمز هانک فخی و میمک سکونی و الفک قصر بله شول یایه دیرل که اوقی زیاده سورن بقال قوس همزی ای تشدید دفع للمهمز میمک اولک کسری و تانک فخیله و المهمز میمک کسر بله شول د مورد که اتلو اولان کسنه جزمه سنک و کجه سنه وضع ایدر الیهندان هانک کسر بله او پلى انداره لفظندن تعریب اولمشدر بقال اعطاء بلا حساب و لا هندان المهندز میمک ضمی و دالک کسری ابله شول کسنه در که صویوللرینی و بناری تقدیر ابله یه الاعرب طایفه سی حرف زانی سیننه قلب ایدوب مهندس دیرل زیرا کلام عربیه شول ز اخر فی یوقدر که ما قبلنده دال اوله باب السین من کتاب ترجمه الصحاح الجوهری فصل لالف التا پس علی وزن التکریم ذلیل و حقیرا ایتکه تقول ابست به تا پس اذا ذللته و حقیرته و کسرته الابس همزه نک فخی و بانک سکونیه بمعناه بقال ابست به ابا و ابا ایری یه دخی دیرل مکان خشن معناسنه التا پس فخیله و بانک ضمی و تشدید بله تغیر معناسنه الاسب همزه نک ضمی و سینک تشدید بله بنانک علی اصل البناء معناسنه الاسب همزه نک فخیله بمعناه الاسب فخیله کذلک تل معناسنه در اساسدن مقصود در الاسب ضمیمه الاسب جمع در تال معناسنه قد الله قد لکی و قدال قافله و ذال معجه ابله باشکاردی قفای سر معناسنه الاسب همزه نک کسر بله اسک جمع کذلک تال معناسنه عسله عساس کی الاسب همزه نک فخی و سینک سکونیه اسسک جمع سبیله اسباب کی التا پس علی وزن التکریم محکم قلق بقال اسست البناء تا سبسا و تا سبسر علم قافیه ده شول الفه دیرل که انو کله حرف روی بیننده بر حرف اوله ناصب کی مثلا اخر شعر ده اولد و غی تقدیر جیه اس الدهر همزه نک فخی و ضمی و کسری ایله اوج لغت در قدم زمان معنا سنه بقال کان ذلک علی اس الدهرای علی قدم الیهمر الاسب همزه نک فخیله قیونی سوروب اس اس دیک الاسب همزه نک فخی و لامک سکونیه خیانت معناسنه یقال الس یا لس السامن الباب الثاني ومنه قولهم فلان لا بد الس ولا بد الس و مد السه دال مهمله ابله مخادعه معناسنه در والس اختلاط عقل اولان کسنه بقال الس الرجل فهو ما لوس الماء لوس میمک فخی و همزه نک سکونیه و لامک ضمیله مختلط العقل اولان کسنه بقال الس الرجل فهو ما لوس

همز

ابس

اسب

انويچون افعلي بوقدر زير اواسم در نته كم سمنه افعلي كاور فعلا كامه. ايداني منلا ابو سي بانك ضمي هم. مكن
 سكوني والفك قصر بله شدت معناسنه نعي نك مقابلي در الجس بانك فخي. حيمك سكوني له صوبي اقبلي
 بقال بجست الماء فانجس اي فجيته فانفجر و صواقم معناسنه ده كاور متعدي ولازم استعمال اولنور الجس
 بانك ضمي و حيمك فخي و تشديد بله صواقمجي بلونلر يقال سحاب الجس الانجاس همزه نك و بانك كسري له صواقم
 الجس فختينله و حيمك ضمي و تشديد بله بمعناه بقال الجس الماء و الجس اذا انفجر الجس بانك فخي و خلك
 سكوني له ناقص معناسنه يقال شروه ثمن الجس و الجس ناقص قلغه دخي ديرلر يقال الجسه حقه بجسه نجسا
 اذا انقصه و بيع قن معتدل اولسه لا الجس فيه ولا شطط ديرلر و شطط شين معجده نك و طاء مهمل نك فختيله زاده
 معناسنه در وفي المثل تحسبها حقاء وهو باخس يعني اني معامله سنده متلف صنور من حاله اول متلف دكل
 بلكه ناقص قلبي در و الجس كذلك شول يره ديرلر كص. ارمقسين اوت بتون التجس على وزن الكرم كوكه ايلك
 اكسله در سلامي بله عين دن غيري يره قالمجيدك اك صكره باقي قالن بونلر در و سلامي سين مهمله نك ضمي
 والفك قصر بله پرمق كوكاري در و عينه اولان ايلك كوزده اولان ياغ در و بومعني صيغه تفعيله اولان
 مبالغه دن اخذ اولنلر بقال الجس الخ تجس اي نقص ولم يبق الا في السلامي والعيز البرس بانك كسري و رانك
 سكوني له بنه قطن معناسنه البرنس بانك و نونك ضمي و ما بينه راء مهمله نك سكوني له تراوزن نقيه در كه او ايل
 اسلامه اني عابد ل كيردي قلنسوه طو بله معناسنه البرنس فختينله و نونك ضمي له ذكر اولنان نقيه في كيمك
 بقال نرنس الر جل اذا البسه البرنس بانك و نونك فخي و رانك سكوني والفك مديله عقرباء ووزني اوزن لا ينصرف
 اولدغي حاله ناس معناسنه در و عقربا عقربك موثني دره بونه اوپ حافت وارد بري ذكر اولنان و ري دخي
 برن سادو و ري دخي رساء در ابن السكيت ايتدي مادري اي برنس هود يرلر اي الناس هو معناسنه البرجس
 بانك كسري و رانك سكوني و حيمك كسري و مديله شول ناقه در كه سودي چوق اوله بقال ناقه برجس اي غيرة
 و برجس مشري يلد زنه دخي ديرلر فراواني اوزن البرجاس بانك ضمي و رانك سكوني له برنشاندر كه يوكسك
 وضع ايدوب اوق هويا تارلر جوهری ايدربن ظن ايدرم كه بوكلام مولد اوله البر عيس بانك و عينك كسري
 و مديله برجس كي دروز ناومعني كسودي چوق ناقه ديكل اولور و كاه اولور برعس دخي ديرلر يلامد البس بانك
 فخي و سينك تشديد بله دوهي هسته سور مك در بقال بسست لابل اسهاباسمن الباب الاول و بس ارسال
 ايمكه ده ديرلر بقال بس عقارباه اذ الرسل غايه و اذاه و بس پراكنده قلغه دخي ديرلر بقال بسست المال في البلاد
 فانيس اذ الرسلته ففترق فيها و بس بسبسه قلغه دخي ديرلر و بسبسه نك نفسيري بونك عقبنجه ذكر اولنان در
 البسبسه بانك فخي و سينك كسري و مديله سوبقي يعني پسته في ياخود اوني و ياخود اوكتش كشكي صاي ياغيله
 يازبت ياغيله قارشد و رب بشور مادن اكل ايمكدر يعقوب ايتدي پسته ده رطوبت اشد اولور لنده اولان
 رطوبتدن الابساس همزه نك كسري بله چويان ناقه في صغر كن بس بس ديكلر و بس بس برصوت در كه ناقه
 صاغلور كن تسكين ايجون ديرلر و ابساس بس بس ديكله نك قه في منع ايمكه ده ديرلر و ابساس كجي في صويه
 دعوت ايمكه دخي ديرلر البسوس بانك فخي و سينك ضمي ايله شول ناقه در كه سود و يرميه الا چو بانك صغر كن
 بس بس ديسيله و بسوس برعور نك ايدير كه جساس نام كسنه نك خاله سي در و حرب البسوس مثلد شامته
 و وجهي بودر كه مزبون نك برناقه سي كليب نام كسنه نك قور بسنه كيروب برقوش جورده سن فاند قل كليب
 او قلله اتوب ناقه نك مده سنده اوردی جساس دخي اورب كايي قتل ايتدي طرفيندن محاربه قالقوب قرقيل
 مقاله ايتديلر البسبسه على وزن الزلزله بس بس ديوناقه في سور مك و بس بس كذلك نافه في سور مك چون

جس

جس

برس

برجس

برعس

بسس

سويلنور

سو بلنور برصوت در وفي الحديث يخرج قوم من المدينة الى اليمن والشام والعراق يسون والمدينة خير لهم
 لو كانوا يعلمون يعني دوه لر ين سور و ب اطراف ولايته توجه ايدلر حاله كده مدينه انلر خير لودر البساس بالرك فخي
 و سينك سكوني له فقر معناسنه در الترهات البساس تانك ضمي و رانك تشديد و باء اولينك فخي و ثانيه نك
 كسري بله باطل معناسنه در و كاه اولور ترهات البساس دخي ديرلر اضافته حس و بس برلفظ مركب در كه نجبه
 استرسك مقامنده استعمال اولنور بقال جي بمن حسك و بسك اي من حيث شئت و ابو عمر و ايتدي چاهيه
 من حسه و بسه ديرلر من جهه محله و لا طلبه من حسي و بسى ديرلر من جهدي معناسنه البساسه بانك
 فختيله روايتك اسميدركه طبيبيلر قتلند معروف در الا بلاس همزه نك كسري له نو ميده اولق بقال ابلس من رحمة
 الله اي بس هابل بسه ابلس ديد كاري بوجهندن در و انوك اسمي عزازيل در و ابلاس انكسانه خزند دخي ديرلر
 بقال ابلس فلان اذ اسكت عما ابلس فختينله برميوه در كه اخيره بكر زين ولاينه چوق اولور ابلاس بانك كسري له
 اسكيوب عمل مانده اولان اسبابدر و بواهل مدينه لغني در فارسيدن تعريب اولنلر ابلس فختينله ججي و من
 دعاهم ارايك الله على البلس و بلسدن مراد شول بيوك غرارلر در كه بلسدن ديكوب ايجنه صمان طوا در و ب
 تشهير و الجي كسنه في انوك اوزر ينه چقرو ب نديب تشهير ايدلر ابلس بانك فختيله جعفر و زني اوزن
 شول فرموده ناقه در كه في الجملة صالقي اوله التنبس على وزن التكرم كيرو قالمق تقول بنسنت عنه بنسنا اذا خرت
 بر جماعت بولر روايت ايتشد البوس بانك فخي و و او ك سكوني له او پك تقبيل معناسنه فارسي معربدر بقال
 باسه يوسه البهنسه على وزن الدحرجة والتبهنس على وزن التدحرج تكبر و نازله صالتي صالتي يورمك بقال
 بهنس يهنس اذ انجتر يهنس على وزن جعفر ارسلان اسملرندن در البهيسية على وزن المذكور مع ياء
 النسبة خوار جدن برصنفدر كه ابني يهنس ايله مكئي اولن جا براو غلي هبصمه منسوب در كه مزبور سعد بن
 صبيعه بن قيس او غلرندن در بيسان بانك فخي و يانك سكوني له بر موضعك اسميدركه اكخر نسبت اولنور
 فصل التاء الترس تانك ضمي و رانك سكوني له قلقان سپر معناسنه الترسه تانك كسري و رانك فختيله ترسك ججي
 قلقانلر معناسنه الا تراس همزه نك فختيله و التروس فختينله كذلك ترسك ججي قال يعقوب ولا تقبل اترسه
 التارس رانك كسري له قلقان كوترن كسنه التراس فختينله و رانك تشديد بله قلقان ايشلين كسنه التراس
 فختينله و رانك ضمي و تشديد بله قلقان يا بق تسر بالترس معناسنه التريس على وزن التكرم بمعناه الترس
 ميمك كسري و رانك فختيله قياردنه طياد قلري اغاچدر الترس تانك فخي و عينك سكوني له هلاك اولمق و بونك
 اصل معناسي كب در يوز اوزر ينه دوشمك معناسنه كه انتعاشك ضد بدروانتعاش عين مهمله و شين معجه ايله
 دوشن كسنه قالمق در بقال تعس يتعس تعسان من الباب الثالث لاتعاس همزه نك كسري له هلاك ايتك بقال
 انعسه الله تعالى اي اهلكه و يقال تعسالة اي الزمه هلاك التوس تانك ضمي و مديله طبيعت معناسنه بقال فلان
 من توس صدق اي من اصل صدق التيس تانك فخي و يانك سكوني له كچينك او كي التيوس فختينله و الا بياس
 همزه نك فختيله بسك ججي در التياس تانك فخي و يانك تشديد بله اركك كجي صقلين كسنه واهونك ارككه
 دخي بس ديرلر و ديشيسنه عز ديرلر المتيوساء ميمك فخي و تانك سكوني و يانك ضمي والفك مديله كذلك بسك ججي
 ايركچلر معناسنه الاستياس همزه نك و تانك كسري له ديشي كجي ايركك اسمك بقال استيشت العزرك بقال
 استنوق الجمل التيسية تانك فخي و ياء اولينك سكوني و ثانيه نك تشديد بله ايركك صائق جوهری ايدلر
 طايقه واردر كه بسوسية و كيفوفية ديرلر و لكن بنم قلله بونك صحن ثابت دكلدر دير فصل الجيم الجيس
 حيمك كسري و بانك سكوني له قور خق و عاجز اولان كسنه اصمعي روايتي اوزن بقال انه الجس من الرجال اذ كان

بلعش

بنس

بوس

بهنس

ترس

دس

توس

جس

عیبا و عی عن مهمله ابله عاجزه دیرل الجبس فختینله و بانك ذمی و تشدد ببله یور ركن نازله صالتق الخاسر
 جیمك كسر ببله محاربه ده خصمه مزاحمه ابدوب قتاله دور شك شین معجه ابله دخی لغت در نقول جاحسته
 و جاحسته اذ از اجته و زاولته هن الامر الجدیس جیمك فختی و دالك كسری و مدبله زمان اوله برقیله نك
 اسیدر كه منقرض اولشدر در الجاحسة دالك كسر ببله شول یدر كه عمارت اولنیه و اكوب بخلیه و فی حدیث
 معاذ من كانت له ارض جاحسة قد عرفت له فی الجاهلیة حی اسلم ففی بها الجرس جیمك فختی و رانك سكونیله
 صوت خفیفه دیرل نقول سمعت جرس الطیر اذا سمعت صوت مناقیرها علی شئ تاكله و فی الحدیث فیسمعون
 جرس طیر الجنة اذ سمعی ایتدی بن شعبه مجلسه حاضر ایدم بوحیث شریقی نقل ایدر كن فیسمعون جرس
 طیر الجنة دبدی شین معجه ابله بن انوك مقابله سنه جرس دبدم سین مهمله ابله بدن بكانظر ایدوب ایتدی
 خذوها عنه فانه اعلم بهذا منی یعنی انوك دید و كن طوتك كه الفاظ جهتنذر اول بدن اعلم در دیدی و جرس
 كیجه دن بر مقداره ده دیرل بقال مضی جرس من اللیل ای طائفه منه و جرس بال اریسی چیمك بیکه ده دیرل
 بقال جرس التعل العرفط اذا كته و عرفط عین مهمله نك و فالك ضمیمه بر دكنلوا غاچدر و جرس نكلم ایتكه ده
 و ترغ ایتكه ده دیرل الجوارس جیمك فختیله بال اریسی الاجراس همزه نك كسریله قوش اوچر كن قناد نك
 اواز و بر مسی نقول اجرس الطیر اذا سمعت صوت مره و مریمك فختیله مرور ایتك در و اجراس كذلك نسا
 طائفه سنك بیزکی اواز و بر مك نقول اجرس الخلی اذا سمعت جرسه و بقال جرسنی السبع اذا سمع جرسه و اجراس
 دوه سورن كسنه نغمه ایتكه ده دیرل بقال اجرس الحادی اذا حدی الابل الجرس فختینله چنقراق دبد كاری
 نسنه كه كاروان دوه بوی نسنه بغلر و جرس شول نسنه یدر كه فی جلالر و فی الحدیث لا تصب الملا بكة رفقة
 فیها جرس الجرس فختینله و رانك ذمی و تشدد ببله نغمه و ترغ قلمق و نكلم ایتك معناسنه ده كور الجرس ميمك
 ذمی و رانك فختی و تشدد ببله امور تجر به ایدن كسنه در الجریس علی وزن التكریر كسنه فی امور تجر به قلمق
 یعنی محكم قلمق بقال جرسه الامور اذا جر به الجرس جیمك كسری ابله قرقسه لغت در اوفو سنك معناسنه
 جر جیس جیمك كسر ببله بر نینك اسیدر صلوات الله علی بنینا و علیه الجرس فاس جیمك كسری و رانك سكونیله و فابله
 فرموده معناسنه و بعضیلر ایتدی قان و محكم معناسنه در الجرس جیمك فختی و سبنك تشدد ببله ال ابله بر
 نسندی یا تشوب یو قلمق بقال جرسه یه اذ امسه و جرس خبر صور رغه دخی دیرل نقول جرسست الاخبار اذا
 نقضت عنها و این در بدایتدی كاه اولور كه جس كوز ایله دخی اولور الا جنساس همزه نك و تانك كسر ببله كذلك
 الیه یو قلمق بقال اجنسد یه ایضا المجسمة ميمك و جیمك فختیله شول یدر كه طبیب اكال او رب نبضی یو قلمق
 و فی المثل افواها مجاسها یعنی دوه نك اذن كور مك كفايت ایدر سمر لكن یو قان یا بنه زراد و نك ایاو تلال دخی
 غزندن بالو اولور و سمر لکی وار قلمق اغز نه نظر ایدن كسنه یه معلوم اولور الجبس فختینله و سبنك ذمی
 و تشدد ببله خبر صور ز مق نقول تجسست الاخبار اذا انقضت عنها الجاسوس علی وزن الكافور خبر الجی
 كسنه الجواس جیمك فختی و سبنك تشدد ببله خبر صور یی كسنه لرو حكي عن الخلیل الجواس الجواس
 یعنی تجسس ایدر جس ایدوب كور نلر و ایشید نلر در جساس جیمك فختی و سبنك تشدد ببله بر جاك اسیدر
 الجاسوس جیمك ذمی و عینك سكونیله جعش و ش كبی قصیر القامة و لوب مذموم اولان كسنه در ابن السكیت كتاب
 قلب و ایدانه ایتدی رجل جاسوس و جعش و ش دبدیلر سبنله و سبنله و بونك معناسی صغیر و حقیر و لغه
 راجع در الجاسوس جیمك فختی و سبنك كسری و مدبله جاسوسك جمعی ابن السكیت ایتدی هو من جاسوس
 الناس دیرل سین مهمله ابله و جعاشش الناس دیرل شین معجه ابله الجبس جیمك فختی و عینك سكونیله
 محاست رجیع معناسنه و بوكلام مولد در الجاسوس جیمك و ميمك ضمیمه جعس معناسنه در ميم زیاده

ججس

جدس

جرس

جرس

جرفس

جسس

ججس

ججسس

ایمكله

ایمكله الجعامیس جیمك فختی و ميمك كسری و مدبله جعوسك جمعی بقال رمی بجعامیس بطنه الجفاسه جیمك
 فختیله و فابله نك اولمق امتلاء معناسنه الجفس فختینله كذلك فختیله اولمق بقال جفس جفسا من الباب
 الرابع الجلوس ضمتینله اوتور مق و اوتور یجیلر معناسنه ده كور بقال جلس جلسا من الباب الثاني
 الاجلاس همزه نك كسر ببله جلوس ایتدی مك بقال اجلسه غیره المجلس ميمك فختیله و لامك كسر ببله
 جلوس ایدر جك ر المجلس ميمك و لامك فختیله مصدر در الجلاسة جیمك ذمی و لامك فختیله همزه و زنی
 اوزنه كثیر الجلوس اولان كسنه الجلسة جیمك كسری و لامك سكونی ابله بر كونه جلوس ایتك المجلس
 جیمك كسری و لامك سكونیله هم محبت اولان كسنه خدن معناسنه خاء معجه نك كسری و دال مهمله ابله
 المجلس جیمك فختی و لامك كسری و مدبله بمعناه بقال جالسته فهو جلوسی كما بقال خدنی و خدنی المجلس
 لامك ضمیمه هم محبت اولمق بقال تجالسوا فی المجلس جیمك فختی و لامك سكونیله غلیظ اولان
 یرو جلس محكم و محسم اولان دوه یه دخی دیرل بقال جل جلس و نافقه جلس و عظیم اولان شجرة و غلیظ
 اولان عسله دخی دیرل بقال شجرة جلس و شهد جلس اذا كان غلیظا و جلس شول عورته دیرل كه او او كنه
 اوتور مه دن خالی اولیه و مرتفع اولان یره دخی دیرل بقال جلس الرجل اذا اتى نجد الجلسان جیمك ذمی
 و لامك فختی و تشدد ببله كاشن معناسنه كاستاك معرب در الجاموس علی وزن القاموس صوصغری
 فارسیدن معرب در الجوامیس جیمك فختیله و ميمك كسری و مدبله جمعی صوصغر لری معناسنه الجوسر
 ضمتینله چرویش و اكبر و نسنه طوكق بقال الودك و جوس ای ذو جود و و دك فختینله و دال مهمله ابله
 چرویش در الجامس ميمك كسر ببله طوكق نسنه جامد معناسنه بقال الماء جامس ای جامد الجسة جیمك ضمیمه
 و ميمك سكونیله شول خرماقور و غی در كه اولغه باشلیه و لكن هنوز بك اوله الجنس جیمك كسری و نونك
 سكونیله بر قسم نسنه در و بونوعدن اعد در المجانسة ميمك ذمی و نونك فختیله هم جنس اولمق الجنس
 فختینله و نونك ذمی و تشدد ببله بمعناها و این در بدایتدی اصمعی عامه نك هذا جناس لهذا دبدی قوائ
 منع ایدوب بوكلام مولد در دیر ایدی الجوس جیمك فختی و و او ك سكونیله بر ولايته كیروب انك اولانی طلب
 ایتك بقال جاسوا و خلال الدیار اذا تخالوا و طلبوا و ما فیها كی جوس الرجل الاخبار ای یطلبها الاجتیاس
 همزه نك و تانك كسر ببله كذلك طلب ایتك الخوسان فختینله كیجه ابله كزوب دور ایتك فصل الحاء الجبس
 حانك فختی و بانك سكونیله بر نسنه فی القیومق تخلیه نك مقابلی در الاحساس همزه نك و تانك كسر ببله كذلك
 القیومق بقال حبست الشئ و احتبسته یعنی و احتباس بر نسنه محبوس اولغه دخی دیرل بقال احتبس بنفسه
 فهو یتعدی و لا یتعدی و احتباس وقف ایتكه ده دیرل نقول احتبست فرسانی سبیل الله ای و قفت الجبس
 ميمك ذمی و بانك فختیله وقف اولنان نسنه الجبس حانك ذمی و بانك سكونیله كذلك وقف اولنن نسنه
 الجبس فختینله و بانك ذمی و تشدد ببله بر نسنه نك اوزنه حبس اولمق بقال تحبس علی كذا اذا حبس
 نفسه علی ذلك الحبسة حانك ذمی و بانك سكونیله اسیدر احتباسدن بقال الصمت حبسة الجبس حانك
 كسری و بانك سكونیله شول اغچیلر یا خود شول طاشلر در كه صواقند یسینه بیار لر صوی منع ایتك چون تا كه
 قوم اول صودن یحبوب طوار لن صوانر الاحساس همزه نك فختیله حبسك جمعی و حبس بیوك حوضه دخی دیرل
 كه انك صوا یركیلور حابس بر جاك اسیدر الحدس حانك فختی و دالك سكونیله ظن و تخمین بقال هو یحدس
 من الباب الثاني ای بقول شیا ابرای و حدس بر یره قول اغز سر كنهك دخی دیرل و حدس دوه یه كو كسنه او رب چو كرمكه
 دیرل بقال حدست فی لبة البعیر ای و جاتها بود ذكر اولنان معبادر ده و قاموسه واقع اولان اوزنه در اكبر
 جوه رینك عبارتدن تبادر ایدن بودر كه حدس دوه یه كو كسندن ذیمك ایتك اوله نك كم حدس قیون ذیمك ایتكه

جفس

جلس

ججس

ججس

ججس

حدس

دیرلر و حدس اوق اتق معناسنه و یاغله بصیق معناسنه ده کلو رنقول حدست اذ ارمیت السهم و حدست
 برحلی الشی اذ او طئنه و حدس بصیغه ده دیرلر بقال حدسه اذ اصرعه الحدس فحتمینه و دالک ضمی و تشدید به
 برکزلو سننه دن خبر طلب ایتک الحدس حانک و دالک کسری و مایه نه نونک سکونیه زیاده قراکولان کجه
 شب تاریک معناسنه الحدس حانک و دالک فقی و لامک کسریله شول نافع به دیرلر که ثقیله المشی اوله
 یعنی اغریوری به الحراسه حانک کسریله حفظ ایتک نقول حرسه اذ احفظه الحرس فحتمینه و رانک ضمی
 و تشدید به صافقی الاحتراس بمعناه نقول تحرست من فلان و احترست منه اذ امحفظت منه و فی المثل
 محترس من مثله و هو حارس قال فی القاموس هو مثل فین بلعب الخبیث و هو اخبث منه و احتراس کجه
 ابله قیون او غور لعه دخی دیرلر بقال احتراسها فلان اذ اسرقها الحرس فحتمینه سلطانک بکچیلری نکاهیان
 معناسنه الحرسی فحتمینه و اخر نه یانک تشدید به و احدی زیر احرس اسم جنس درواسم جنس اولدغه
 بناء نسبت اولتشد و بونک واحد نه حارس دیز سن مکر که معنای حراست ملا خطه اولوب و صفیت
 اعتبار اولنه اسم جنس معناسی مراد اولیه الحریسه حانک فقی و رانک کسریله و مدبه کجه
 او غرنلن قیون الحراس حانک فقی و همزه نه کسریله جمعی کجه ابله او غرنلن قیونلر معناسنه و منه حریسه
 الجبل طاعده اولان قیون اغلی و کجه ابله ازوب طاعده قان قیون معناسنه الحرس حانک فقی و رانک سکونیه
 دهر معناسنه الاحرس همزه نه فقی و رانک ضمیمه جمعی الاحراس همزه نه کسری ایله مدت مدیده ابله اقامت
 ایتک بقال احرس فلان بالماکان اذ اقام به حرسای دهر الحرس حانک کسری و سبنک تشدید به کیزلو
 اواز و حس نفسا اولن عورته عارض اولان و جمع در و حس شمی معناسنه ده کلو رنقول الحق الحرس بالاس
 بونک معناسی برنسنه یی برنسنه یه الحاق ایت دیکدر یعنی بر جانبیدن برنسنه کاسه سنه اکا کور ایشله و حس
 مصدر دخی کلو رنقت ایتک معناسنه بقال حس له اذ ارق له و حس شول صغوغه دیرلر که نباتاتی یقه و حس
 برنسنه یی شفقت و رقت ایتکه ده دیر بقال حسست له احس من الباب الثاني ای رقت له و حسست
 دخی لغت در یعقوب ره ایتی اوزن سبنک کسریله و حس برنسنه یه یقین حاصل قلعه ده دیرلر بقال حسست
 خبرای یقنت به و کاه اولور سبنی یایه تبدیل ایدرلر بقال حسیت با خبر و حس اتش اوزن ات برقه ده دیرلر نقول
 حسست اللحم اذ جعلته علی الجمر و حس ایتک یا خود بریانک بشسون دیو یقیننه عصابله اتش کتور مک و منه
 قولهم قالت الخبزة لولا الحس ما بالیت بالدس یعنی لسان حاله ایتک ایتش اگر اتش یقین اولسه کوله کومد کلرندن
 متا تراولماز دم و حس نباتاتی یاقن صغوغه دخی دیرلر الحسب حانک فقی و سبنک کسری و مدبه کذلک کزلو
 اواز صوت خفی معناسنه قال الله تعالی الا سمعون حسبها الحس حانک فحتمینه لا مصدر در کذلک صغوق نباتاتی
 یقوم معناسنه بقال حس البرد الکلاء بحسه حسان الباب الاول و حس بطایفه یی قروب کوکن کیمکه دخی
 دیرلر بقال حسسناهم ای استأصلناهم قتلوا قال الله تعالی واذ تحسونهم باذنی و یقال حس البرد الجراد
 اذ اقله و حس طوارن ارقه سن قاشمغه دخی دیرلر بقال حسست الدابة احسها حسا اذ فرجتها و منه
 قول زبدین صوحان حین ارتث يوم الجمل اذ فنونی فی ثبابی ولا تحسوا عتی ترابا ای لا تتفصوه و نفص
 نونله و فایله وضاد معجه ابله برنسنه نه توزن و طویراغن سلکمه دیرلر الحسه تمیم فحتمینه برنسنه
 یا فحق محل بقال البرد محسه الکلاء ای یحرقه و محسه محشه معناسنه لغت در بشن معجه ابله و محشه دیره
 دیرلر اوتو رق بری معناسنه المحسه تمیم کسری و حانک فحتمینه قشاغی کد انوکله طوارک ارقه سن قاشرلر
 الحواس حانک فحتمینه و واک فقی و تخفیفیه بش حاسه در که انلرله برنسنه ادراک اولنور که انلرک
 بری ایتک و بری کورمک و بری قو خولق و بری طامق و بری طوق قدر یعنی برنسنه یی بر عضوی
 ذکر مکله بلکدر الحاسه سبنک تشدید به حواسک مفردی قوت مدر که معناسنه و حاسه

حدس

حرس

حس

برنسنه یه ضرری دکن نسنه بقال اصابتهم حاسه و ذالک اذ اضر البرد او غیره بالکلاء و برک حواسی بشد و بری
 صغوق و بری طولی و بری یل و بری چکرکه و بری حیوانات در الحسوس حانک فقی و سبنک ضمی و مدبه
 قتلوق بلی بقال سنه حسوس ای شدیده المحل الاحساس همزه نه کسریله برنسنه یی یقینا بلی بقال
 احسست به ای یقنت به و کاه اولور احسبت دخی دیرلر احد سینینی یایه تبدیل ایتکه و کاه اولور ما احست
 منه دیرلر سبنک برین حذف ایتکه اسنثقالا و بوشاد اولان تخفیفلر دن در و احساس برنسنه نه حرکتن حس
 ایتکه ده دیرلر بقال احسست الشی اذ اوجدت حسه و اخفش ایتدی احساس ظن ایتک و بولق معناسنه ده
 کلو ر بقال احسست ای غنمت و وجدت و منه قوله تعالی فلما احس عیسی منهم الکفر الاحساس قو یقن انقلاع
 و طاعن معناسنه بقال احسست اسنانه الحس فحتمینه و سبنک ضمی و تشدید به خبرالمق بقال تحسست من
 الشی تخبرت خبره الحس حسه علی وزن الزلزله اتی اتش اوزن برقی الحسوس میمک فقی و سبنک ضمیمه اتش
 اوزن براغش چکرکه یا خود اتشله قتل او اتش چکرکه الحساس حانک فقی و سبنک سکونیه جو مرد اولان
 کسنه یه اطلاق اولنور و نه الاحساس کذلک حانک فقی و سبنک سکونیه عرب طایفه سنندز بر قومک ایدر
 الاحساس حانک ضمی و سبنک سکونیه شول اوفاجق بالقرلر در که اتی قور و درلر حس حانک فقی و سبنک کسری
 اوزن بناسیله برکله در که انسان بونی نکلم ایدر علی الغفله اکابر ضرر مترتب اولدغی حینه اتش احراقی و الت
 جارحه جرحی کی و منه قولهم ضرره فاقال حس یا هذ احسک و بسک بر مرکب کلام در که بجه استرسک
 محله ذکرا اولنور بقال ایت به من حسک و بسک ای من حیث شئت الحسه حانک کسریله حالت معناسنه
 بقال مات فلان بحسه سوءای بحاله سوء حسان حانک فقی و سبنک تشدید به رجالدن برکسنه نه ایدر
 اکر بونی حسدن مشتق قلوب فعلان و زنی اوزن قیلورسک لا ینصرف ایدر سن و اکر حسندن
 مشتق قلوب فعال و زنی اوزن قیلورسک ینصرف ایدر سن زیر انون اصلیه اولوب نون مز به اولماز الحیفس
 حانک کسری و یانک فقی و فانک سکونیه هر روزنی اوزن قصیر القامه اولوب غلیظ اولان کسنه
 الحفیس فحتمینه و یانک سکونیه بلامد فعیل و زنی اوزن حقیقتا کی قصیر القامه اولوب سبز اولان
 کسنه الحس حانک کسری و لامک سکونیه شول شالدر که ده و چولونک التند اولور و حانک و لامک
 فحتمینه دخی ایت در شبه ابله شبه مثل ابله مثل کی و حلس قومار او قیلر نه دوردنچسنه دخی دیرلر احلاس البیوت
 همزه نه فحتمینه شول نسنه در که فاخر قالمچه لالتنه و شرلر فی الحدیث کن حلس ببتک لا نبرج یعنی او کدن
 خالی اولمه و احلاس الخیل ات ارقه سنندن ایتن کسنه له دیرلر بقال حن احلاس الخیل ای نقنیه و انلر مظهرها
 واقتماقافله و تادن صکره نونله س مایه ایدر که دیرلر ام حلس حانک کسری و لامک سکونیه دیشی مرکبک
 کنهی در خرماده معناسنه الاحلاس همزه نه کسریله تکرار اند و یرمک بقال احلست فلان ایتنه اذ امرت
 علیه و احلاس کوک یوزنی و فاق یغمور یا غدر مغه دخی دیرلر بقال احلست السماء اذ امطرت مطرا قیقا لا استخلاسر
 همزه نه و تانک کسریله اوت بر روزنی اورتک بقال استخلاسر النبات اذ اغطی الارض بکثرته الحلس حانک فقی
 و لامک کسریله بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه و حلس حریص اولان کسنه یه ده دیرلر الحلس حانک
 کسری و لامک سکونیه و سین مهمله نه فحتمینه و میم مشدده ابله کذلک حریص معناسنه سلغد کی وزنا
 و سلغد سین مهمله و غین معجه و دال مشدده مهمله ابله حقیق معناسنه در الاحلس همزه نه و لامک فحتمینه شول
 نسنه در که زکی قرمزی ابله سیاه پهنه اوله الاحساس همزه نه و لامک کسری و حانک سکونی ابله ذکر اولان
 و نکله ملون اولق بقال احلس احلسیاسا الحلس علی وزن جعفر بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه
 بعضیلر ایتدی حلس برنسنه یه ملازم اولوب ایرلیان کسنه در الاحلاس حانک ضمی و یانک
 کسریله بمعناه الحلس علی وزن السفر جل کذلک بهادر معناسنه جوهری ایدر بن ظن ایدرم

حس

حس

حس

القدور كما تقول ثلث الاثافي بان تجعل من الثلث معر فباللام واثافي فيه نك جيدر ساج ايغني معنسانه الخامس
 ميمك كسري بله بشخي اولن يقال جاء فلان خامسا وخامى دخی لعت در خامس معنسانه الخامس خنانك كسري
 و ميمك سكونيله دوه صوسر قالدغی كونلردن برنوعدر كه او چ كون اولن قلدغی و يوب دور دخی كون صويكلكدر
 وخمس رجالدن برنك ادبدر وخمس دن برلردن برنوعه دخی ديرلر كه اتی ابتدا ايشلدن دن بکلردن خمس
 ديكله معروف كسنة ابدی الا خمس همزه نك كسري بله كسنة نك دوه سی دور دخی كوني صويكلك بقال خمس
 ارجل اذا وردت ابله خمس او خمس جماعت بش بلوك اولن معنسانه ده كلور بقال خمس القوم اذا صاروا خمسة
 الخوامس خنانك فتي و ميمك كسري بله ذكر اولنان وجهه اوزن اولان دوه ل الخمس ميم اولك ضمی وخنانك سكوني و ميم
 ثانیه نك كسري بله ذكر اولنان دوه نك صاحبي يوم الخمس خنانك فتي و ميمك كسري و مديله بخسنة كوني الا خمس
 همزه نك فتي و ميمك كسري بله جمعی خمس كونلری معنسانه والا خمسة همزه نك فتي و ميمك كسري بله كذلك جمعی
 الخمس خنانك فتي و ميمك كسري بله و مديله عسکر معنسانه در وعسکره خمس دید كلر بنه باعث بودر كه اكثر يا
 عسکر بش بلوك اولور بری مقدمه وری قلب وری ميمه وری ميسره وری دخی ساق در و خمس شول بزه ديرلر كه
 وزنی بش زراع اوله و حديث معاذ بوندن ما خود در كه ايتوني بخمس اوليس ديشدر و لپس طولش
 اليا سدر و بوحديثن مراد صغير و حقير لباس كتورك ديك اولور الخموس ميم اولك فتي و ثانیه نك ضمیله كذلك
 طولی بش ارشون اولان بزدر جر حله مجروح و قتل ابله مقتول كی و خموس شول ابيه ديرلر كه بش قائدن اوله الخمس
 خنانك فتي و ميمك سكونيله قومك ماللر ينك خمس الموقول خمس القوم احسهم من الباب الاول اذا اخذت
 منهم خمس موالهم وخمس قومك بشخي اولمغه ده ديرلر يا خود كندی نفسكه انلری تمام بش قلغه ديرلر و بو
 ابكي معناتك فرق خفي دكلدر زرامعناي اخبرده راخی زمانی لازم دكلدر بخلاف الاول نقول خمسهم احسهم
 اذا كنت خامسهم او كلفتهم خمسة بنفسك الخمس ميم اولك ضمی و ميم ثانیه نك فتي و تشديد يله شول نسنة در كه
 انوك بش جاني اوله الخمس خنانك ضمی و ميمك سكونيله بش بلوك الا خمس همزه نك فتي و ميمك كسري و قولهم
 فلان يضرب احما سالسا سداس ای يسي في المكر والخديعة واصله في اظماء الابل بونقد رجه احما خمس خسدن اولور
 خنانك كسري بله تته كم مروه رايتدی و احداس سدسدن اولور سبنك كسري بله الخماسي خنانك ضمی و يانك
 تشديد يله بش قارش اولان نسنة يقال غلام رباغي و خماسي ولا يقال سباعي لانه اذا باع سبعة اشبار صار رجلا
 يعني او غلامك فامی كیدی قارشه اير بشه رجل اولوب غلاميت در جه سن تجاوز ابدرا خموس خمتبنله متأخر
 اولن بقال خمس عنه بخمس من الباب الاول اذا تاخر الا خمس همزه نك كسري بله كير و قومق يقال اخنسه غيره
 اذا خلفه و مضى عنه الخس فختبنله بورن يوزدن متأخر اولوب بورن نه جي رمقدار بوسك اولن در الا خمس
 همزه نك ونونك فختبنله شول كسنة در كه بورنی وجهه مذكور اوزن اوله الخنساء خنانك فتي و نونك سكوني والفك
 مديله اخنساك مؤنن و بقر جنسی جملة اخنس در یعنی بورنی وجهه مزبور اوزن در اخناس خنانك فتي و نونك
 تشديد يله شيطان معنسانه در و شيطان خناس دید يلر ز را شيطان باری تعالى ذكر اولنسه كير و قجر
 الخنس خنانك ضمی و نونك فتي و تشديد يله بلدر لركواكب معنسانه ز را لمر مغيبه متأخر اولور لري خود
 هری كوندن كوزدن غايب اولور بعضيلر ايتدی خنس كواكب سيمان در ثواب دكلدر و فر ايتدی خنس
 ري تعاليمك ولا قسم الخس الجوار الكنس ييه رذغی فول شريضه بش بلدر دن عبارندر كه انلر زخل و مشترى
 م نهج و هره عطار در ز را بولر سير حالده عجز الزنه متأخر اولوب حالت غروبنه كز لنور لرهو
 كناسنه یعنی بناغمه كز لندي كی اخناس خنانك سكونيله كه بعض شعرده واقع اولشدر خنساء دن ترخيم

خس

اولونه در كه خنساء اعلام نسادن در ضرورت وزن ايچون تغيير و ترخيم اولشدر الخس خنانك كسري و مديله
 شول اغاچلر در كه بود قلری بری برينه اولاشوب طولش در وارسلان پتاغي اولان يره دخی خمس ديرلر
 الخس خنانك فتي و يانك سكونيله جيفه را حه بغلق يقال خاست الحيفة اذا روت وخمس بازار كساد
 اوزن اولمغه دخی ديرلر بقال خاس الميع والطعام كانه كسد دخی فسد وخمس غدر آيمكه دخی ديرلر بقال
 خاس به يخوس ويخمس ای غدر به ونقض عهد آيمكه ده ديرلر بقال خاس فلان الهد اذا نكث الخيس
 على وزن التكرم خور و ذليل قلق يقال خيسه تحيسا اذا ذلل الله الخيس ميمك ضمی و يانك فتي و تشديد يله
 عاق ولا يثنه برزند انك ايددر مخمس ديد يلر محل ندليل اولد غيچون و هر زدن مخمس در يانك فتي و
 وخمس دخی ديرلر يانك كسري و تشديد يله فصل الدال لبس دالك كسري و يانك سكونيله شول نسنة در كه
 خرمادن اقر الاديس همزه نك و يانك فتي و شول قوشه و شول اته ديرلر كه دبس زنكنه اوله یعنی قره ابله
 قرمزى بيننده اوله الاديساس همزه نك و يانك كسري بله ذكر اولنان زنكه اولنق يقال ادبس ادبساسا
 الدبسي دالك ضمی و يانك سكوني و يانك تشديد يله شول قوشدر كه قوم يه بکر دبسه منسوبدر و دبس
 ضم داله ادبسك جيميدر و ادبسك تفسيری الان مروايتدی ظاهر نسخ صحاحدن فهم اولنان بودر و لكن اگر
 دبس برينه دبسه اولسه حمرة كی اولی اولور دی ز را نسبت بقای صيغه جمعه مناسب دكلدر بعضيلر
 ايتدی دبسي دبس رطبه منسوبدر و دال مضموم اولدی نسبتك تغيير جائز اولد غنه بناء دهر يه و سهليه
 تغيير اولندغی كی الادباس همزه نك كسري بله ركناتاتی تمكه باشلدقه قرامسى يقال ادبست الارض فهی
 مدبسة اذا اسودت عند ظهور النبت الدياساء دالك كسري و يانك تخفيفله والفك مديله جكر كه نك
 ديشسى قاموسه و مذهبك فتي كسر داله در اكر چه عامه نسخ صحاحده دال مفتوح در الدبوس دالك فتي
 و يانك ضمی و تشديد يله طويديد كلری الت ضرب معر بدر جوهری رأى اوزن الدبابس دالك فتي و بآء ثانیه نك
 كسري و مديله جمعی طويذر معنسانه الد خمس دالك فتي و حاء مهمله نك سكونيله خلقك اراسن افساد
 ايتك نقول دحست بين القوم اذا افسدت و دحس قيون در یسن چقارر كن الى درى ابله كودنه نك ارايرينه
 ادخال ايتك الد حاس دالك فتي و حانك تشديد يله شول جانور در كه طيراق اچنده كيز لنور الد حاحس
 دالك فتي و حانك كسري و مديله جمعی ذكر اولنان جانور ل معنسانه داحس حانك كسري بله قيس بن زهير
 العيسينك ايتك اسمی در حرب داحس دید كلری ذكر اولنان ايتك حكاية سنه بناء در و اول حكاية بودر كه قيس
 وحذيفه الذبياني والفزاري يكرمی دوه او كدل قويب قرق كچه يراق ابدوب يوز اوق اتمی ردن ذات الاصاد
 ديد كلری موضعدن ميدان تعيين ايتديلر پس قيس داحس نام و غير انام اتن سكرندی وحذيفه خطار نام
 و حنفاء نام اتن سكرندی بنو فزان پسوده بر جماعت قوب يارش اتملر بنك يولن بكليوب غير ايلر و كچمشكن
 منع ايتد كلرنه يينلرنه حار باولوب قرق يل يينلرنن قتال كندی الد حسان دالك و ميمك ضمی و ما ييننه حاء
 مهمله نك سكونيله شول قره يا غرام در كه فرموده و سمن اوله و كه اولور قلب ابدوب دحسان دخی ديرلر
 الد خمس فختبنله شول شش در كه نك طراغنه قريب یرده اولور الد خمس دالك فتي و حانك كسري و مديله
 طوارك بلكنه اولان خرده لرك اشغه سنه اولان لك در و دحس صقاة دخی ديرلر و هر سمن اولانه دحس ديرلر
 و دحس قوم يفتنه اولان ديه دخی ديرلر وعدد كثيره دخی دحس ديرلر الد حاس دالك كسري بله كثير
 معنسانه در يقال عدد دحاس ونم دحاس ای كثير ونم فختبنله دورت ابقلو اولان حيوانات ديرلر چار يا
 معنسانه و حلقه لری خرده اولان زرهه ده دحاس ديرلر بقال درع دحاس اذا كانت متقاربة الحلق

خمس

دبس

دحس

دحس

درس

الدخس دالك ضمي وخانك فحقيله در ياده برحيونك لايدركه شرق اولي خلاص ايد راني رقه سنه الوب
 روز مكه معاونت اينكه واكادلفين دخی ديرل دالك ضمي ولا مك سكرفي وفانك كسري ومدبله دروس
 خمتنه بنالك رسمي بقلغه ديرلواني يقمغه دخی ديرل متعدي ولازم كاوريقال درس الرسم بدرس دروسا
 اذاعفاودرسته الرمح من الباب الاول الدرس دالك فحقي ورائك سكويه كتاب اوقوب علم اوكرنك الدراسة
 دالك كسري به بمعناه يقال درست الكتاب دوساودر اسه ودرس عورت حيص كورمكه دخی ديرل يقال درست
 المرأة درساذاحضت ودرس دوه ده باقي قلان اوپوزه دخی ديرل جرب معناسنه ودرس طريق خفيه دخی
 ديرل ودرس زاسكمكه دخی ديرل يقال درس الثوب درساذاالخلق واصمعي ايتدي درس دوه به نمكه ديرل
 يقال بعير لم يدرس اي لم يركب ابوادراس همزه نك فحقيله عورنك فرجي در الدراس دالك كسري به خرمن
 دوكله يقال درسو الخطه درساذاا سوها ودوس دال مهمله ايله خرمني ايقليوب دانه سن چقار مغه
 ديرل ادريس اسماء رجالدن درواويس نيمه صلوات الله على نبينا وعليه ادريس ديدكاري كتاب الله چوق
 درست اندو كچون ايتدي اصل ادي اوخنوخ در الفك ونونك خمتنه وخاين معجتهن ايله وبومقامه
 جوهره دخل ايدوب ادريس لفظ اعجمي در درسدن مشتق اولسي وجهه دكلدر ديشلدر ولكن جائزدركه
 ادريس اصطلاح عجم اوزن ذكر اولنان معنای مناسب اولوب سايفر وع اندن مشتق اوله جوربه وجوربه جوربدن
 مشتق اولدغي كي جورب معرب ايكن پس ادرسه ادريس ديدكاري لسان عجم اوزن مفهوم درس اند
 بولند غچون اولوردرس ودر است ومدارسه اندن مشتق اولوب لسان عربي مخصوص اولدغي ضررايمز
 اندارسه ميمك ضمي ورائك فحقيله كتابي اوقيوب اوكرنك يقال درست الكتب التدراس فحقينه ورائك ضمي
 والادرس همزه نك كسري ودالك تشديديله ورائك ضميله بونلك اوچي دخی برمعنايه در نقول
 ندرست الكتب وادارستها اذ درستها الدرس دالك كسري ورائك سكويه اسكي بزثوب خلق معناسنه
 الدريس دالك فحقي ورائك كسري ومدبله بمعناه الدراسان دالك كسري ورائك سكويه درسك جي اسكي
 بز معناسنه الدراسان دالك كسري ورائك سكويه بوبئي قالن كسسه غليظ العنق معناسنه وكلمك
 بوبئي قالن اولاننه دخی اطلاق اولنورودراس فرموده معناسنه ده كلور ورفرايتدي درواس بيوك دوه لره
 طلاق اولنورالدراس دالك ضمي وهانك كسري به شديده معناسنه الدردبمس دالرك فحقي ورائك كسري
 ومدبله افتوبلا داهيه معناسنه وز ياده پيراولاننه ده ديرلوز ياده قاريه ده ديرل ورجنس بونجغه دخی
 ديرل التدريس فحقينه ورائك ضمي ايله مقدم اولمق يقال ندرمس اذ انقدم الدرفس دالك كسري ورائك فحقي
 وفانك سكويه بيوك دوه ايل عظيم معناسنه الدرفسه دالك كذلك كسري به موثي يقال ناقه درفسه
 الدرفاس دالك كسري ورائك سكويه بمعناه الدرداقس دالك ضمي ورائك سكويه وقافك كسري به
 بركو كركه باشله بيونك اسنه در الدس دالك فحقي وسپنك تشديديله دوه نك قولتقلر بنه قطران سورمك
 يقال دس البعير اذ اطل الهناء في مشاعره ومنه المثل لبس الهناء بالدس يعني بعض يره قطران سورمك جمله يه
 وفالتمزودس برسنه بي طير اغه كوميكه دخی ديرل نقول دسست الشئ في التراب اذ الخفيه فيه الدسبس دالك
 فحقي وسپنك كسري ومدبله مكر وحيله في كيزلمك يقال دس يدس من الباب الاول الدساسه دالك فحقي وسپنك
 تشديديله شول صاغر بلاندركه طير اراق التمه كيزلنوروكيزلند كچون دساسه ديشلدر الاندساس همزه نك
 ودالك كسري به طيرا غه كيروب كيزلمك يقال اندس اندساسا اذ اندفن الدسه دالك ضميله براويوندركه عرب
 اوغلا بخقري اوينرالدس فحقينه اثر معناسنه دريقال رابت طر بقادعسااي ككثير الاثار المدعاسر

درهس

دردبس

درفس

ددرقس

دسس

ميمك

دعكس

دفنس

دكس

دلس

دلحس

دلهمش

دمس

دمقس

دنس

ميمك كسري ودالك سكويه شول يولدر كداني يولجملر ابقلماغله ملايم ايتشملر الدعس دالك فحقي وعينك
 سكويه دورنك طعن معناسنه وكاه اولور بونكله جماعدن كنايت قلورلر ودعس برسنه بي ايجمكه دخی
 ديرل نقول دعست الوعاء اذا حسوته وحسوها مهمله وسين مهمله ايله برسنه بي شيا فشيما ايجمكد
 المداعسه ميمك ضمي وعينك فحقيله در شمشك مطاعنه معناسنه المدعس ميمك كسري وعينك فحقيله كوندر روح
 معناسنه بعضيلر ايتدي مداس شول كوندرلدر كه اغر اولوب محكم اوله وبواو بعيدر واني در المدعس ميمك
 ضمي ودالك فحقي تشديديله وعينك دخی فحقيله صخراده خلقت اتمك بشور بك يري وبقاچه كوماجك وات
 بريان ابد جك يري وبوباب افتعالدن اولور دعس دن حسو معناسنه الدعسه على وزن الد حرجه تجوس
 طافه سي ببننه بر معروف او بوندر كه اكادستيند ديرل الدفنس دالك ونونك كسري به وفانك سكويه احق
 اولان عورت معناسنه الدفنس دالك كسري وفانك سكويه احق اولان ارمعناسنه الدكاس دالك ضمي
 انسانه عارض اولان اوخنو نغاس معناسنه الدا كس كافك كسري به كادسه لغت در وكادس برسنه ايله
 رامز فال ايدنك اسرمقه وسائر اكابر رنسنه لره رامز فال اندكاري كي حيواناتك صاغن كلسي وصور لدن
 كلسي كي مثلا الدوكس دالك وكافك فحقي وماينده واوك سكويه اعداد ككثيره معناسنه ودوكس ارسلان
 اسلمر ندن برامدر التدللس على وزن التكرم حيله ايدوب متاعك عيمن مشتري بدن كيزلمك المدالسه ميمك ضمي
 ولا مك فحقيله حيله وخدعه ايمك يقال فلان لايدالس اي لا ينجادك ولا ينجي عليك الشئ الدلس فحقينه
 طلعت معناسنه در دلس شول اوتديرلر كه يازاخرننه پير اقلنور الادلاس همزه نك فحقيله جمعي يقال ان الادلاس
 من الراب يعني دلس ديكله معروف اولان اولنر رب قسمندن درو رب دخی رب نك جمعي در رب كذلك اولنر دن
 برنوعدر التدللس فحقينه ولا مك ضمي وتشديديله ذكر اولنان اولنر واقع اولمق وكيزلمك معناسنه ده كلور
 يقال ندلس اذ وقع في الادلاس الدلحس على وزن جعفر فرموده اولن ناقه بلعس كي وزناومعني الدلهمس فحقينه
 وهانك سكوي ميمك فحقيله كچه ايله جراء نلي اولان كسسه بوسيدن ارسلانه دخی دلهمس ديرل جراء تي
 وشدت تي اولد غچون الدمس دالك فحقي وميمك سكويه كچه نك ظلمي زياده اولمق يقال دمس الظلام بدمس
 من الباب الاول وبدمس من الباب الثاني اذ اشتمو دمس دفن ايمكه وكيزلمكه دخی ديرل نقول دمست الشئ
 اذ ادفنته ودمست عليه الحبر دمس اذ اكنته البته التدمس على وزن التكرم بمعناه الدامس ميمك كسري به زياده
 قراكو اولان كچه يقال ليل دمس الادموس همزه نك وميمك ضميله كذلك زياده مظلم اولن كچه الدمس دالك
 ضمي وميمك سكويه عظيم ايشلر يقال جاءنا فلان بامور دمس اي عظام كانه جمع دمس مثل بازل وبزل وبازل
 باء موحد وزاء معجه ايله ضمي ديشن يارن دوه الدياس دالك فحقي ويانك سكويه برزند انك اسميدر كه حجاج
 بن يوسفه منسوب دكرالديامبس دالك فحقي وميمك كسري ومدبله دياسك جمعي در زدنلر معناسنه اكر دياسك
 دالي مفتوح اولور سه شيطانله شياطين كي واكر مكسورا ولور سه الديامبس ديرسن قيراطله قراريط كي
 ودياسه دياس ديدبلر زياده قراكو اولد غندن اوتوري وراوبنه دخی دياس ديرلر زير زمين معناسنه
 وفي حديث المسيح سبط الشعر كثير خيلان الوجه كانه خرج من دياس يعني تازه لكند وب روينه كوا حامدن
 چقمش وزير زميندن چقمش كي در زير انوك وصفنه كويكه باشندن صوطيلر دي ديشلدر وسبط الشعر
 صاچي قورچق اولميان وخيلان خالك جمعي در الدمقس دالك كسري وميمك فحقي وقافك سكويه اياييك
 حريسييد معناسنه الدنفسه على وزن الد حرجه افساد معناسنه نقول دنقست بين القوم اذ افسدت
 سبنله وشينه لغت در الدنس فحقينه كير وياص يقال دنس الثوب بدنس دنسامن الباب الرابع اذ اتوخن التدنس

فخيمه و نونك ضمي وتشديد يله بمعناه التدنيس على وزن التكرم كيرايتمك يقال دنسه غيره تدنيسا لدوس
 بر نسنه يا ياغله بصمق يقال داس الشئ برجله يدوسه دوسا لدوا بس بصجيلر ومنه قولهم انتم اخيل
 دوايس يعني برى برين بصرق ودوس خرمن دو كوب تركه چقارمغه دخی دیرلر ودوس قلیچ اچمغه دخی دیرلر
 يقال دوس سيف اذا صقلته ودوس برقييله نك ادبدر يمنه كه ازده منسوبدر الياسه دالك كسر بله
 كذلك خرمني ابقليوب تركه چقارمق الاندياس همزه نك ودالك كسر بله تركه دوكلك يقال داس الطعام
 فانداس المداسه تميك فخيله خرمن دو كجك يرالدوس ميمك كسرى ودالك سكونی وواوك فخيله خرمن
 دو كجك الت وقليچ اچاق الته دخی دیرلر مصقله سيف معنائه الدهس دالك فخي وهانك سكونیله
 الدهاس دالك فخيله دوزيركه قو ملي وطوپراقلي وبايخقلي اوليوب ملائم اوله الدهسه دالك ضمي وهانك
 سكونیله شول رنكدركه پاص رنكي كي اوله وانوك حمرتي از اوله الدهس همزه نك وهانك فخيله شول نسنه دركه
 ذكر اولنان رنكه اوله يقال رمل ادھس الدهساء دالك فخي وهانك سكونیله والفك مدبله موئي يقال عنز
 دهساء ذكر اولنان لونك اولان كجي معنائه الدهس دالك ضمي وهانك سكونیله دهسانك جمعي الدهاريس
 دالك فخي ورائك كسرى ومدبله افتلر دواهي معنائه ابو عبيدروابي اوزن فصل لاء الرأس باش سیر
 معنائه الارؤس همزه نك فخي ورائك سكونی وهيمزه ثانيه نك ضميله جمع قلبي الرؤوس فتمينه جمع كثری
 وكاه اولور رمي فلان منه في الرأس دیرلر اندن اعراض ايتدی اكباش قالدردمدی ديك محله ورميت به منك
 في الرأس دیرلر بناء مجهول اوزن يعني بنم حقه اولان رأبك باطل اولدی معنائه ورأس سوزك اولنه ده دیرلر
 نقول اعد على كلامك من رأس والعامه نقول من الرأس إلى رأس رائك كسر بله كذلك رأس معنائه نقول اعد
 على رأس امرك اي اوله والعامه نقول على رأس امرك ورأس قلیچ قبضه سنه دخی دیرلر بت رأس رائك فخي
 وهمزه نك سكونیله بركو بك ادبدر ولايت شامه كه شرابه مشهور در ورأس بر قوم دخی اطلاق اولنور قن
 كثرله عزت بولسهر يقال هم رأس اذا كثر واوزو الياسه رائك كسرى بله بر قومه باش اولق يقال رأس فلان
 القوم يرأس رياسه من الباب الثالث الرئس رائك فخي وهمزه نك كسر بله باش اولن كسنه ورئس باشنه
 اورولشه دخی دیرلر الرئس رائك فخي ويانك كسرى وتشديد يله قيم كي كذلك رئس معنائه الرؤوس
 ميمك فخي وهمزه نك ضميله كذلك باشنه اورلش معنائه يقال رسته فهو مرؤوس ورئس اذا صبت رأسه
 الراسي رائك فخي وهمزه نك مدی واخرنه الفك قصر بله باشنه مرض عارض اولان قيونلر حجاجي ورمائي
 كي كه حجاجي ورمائي دخی خسته اولان دوه لره دیرلر حجاجي جاء مهمله وباه موحله والف مقصون ابله در حیدن
 صكره ورمائي راء مهمله وباء مثله والف مقصون ابله در الرأس رائك فخي وهمزه نك فخي وتشديد يله فعال
 وزني اوزن باش صتان كسنه وعامه رواس ديرو اوله الرساء رائك فخي وهمزه نك سكونی والفك مدبله شول
 قيوندر كه باشي سياه وكوده سي بياض اوله الارأس همزه تنك فخي وماينده رائك سكونیله باشي بيوك اولان
 كسنه عظيم الرأس معنائه الرأسي رائك ضمي وهمزه نك فخي ومدی ويانك تشديد يله كذلك باشي
 بيوك كسنه وشاة الرأس دیرلر وشاقو رأسی دیرلر الرؤوس رائك فخي وهمزه نك ضمي ومدیله شول دوه دركه
 باشندن غيري رده باغي قالماش اوله المرأس ميمك ضمي وهمزه نك كسر بله بمعناه ابو عبيدك فرادن
 اندكي روايت اوزن رأس عين بر موضعك اسعیدر يقال قدم فلان من رأس عين وعامه من رأس العين دیرلر
 الرأس كويكرك باشي يقال هو رأس الكلاب فهو في الكلاب بمنزلة الرئس في القوم الرئس رائك فخي ويانك
 كسرى ومدبله بهادر شجاع معنائه وافت معنائه ده كاور ورئس تلوا اولنه ده دیرلر مكتمل اللحم معنائه

دوس

دهس

دهرس

رأس

رئس

يقال

يقال كبش ريس اي مكتمل اعجز مثل ريزكه ريزدخی تلواولوب قوي ريغي بيوك اولنه دیرلر الرساء رائك فخي
 ويانك سكونی والفك مدبله كذلك افت وبلا معنائه يقال داهيه ريساء الرئس رائك ضمي ويانك سكونیله
 دميس كي افتلر وبلا معنائه در يقال جئت بامور ريس اذا نى بدواه الارنباس همزه نك وتانك كسرى
 ورائك سكونیله رنسنه صق املق كرك املولك جهتنه اولسون اكنناز لم معنائه كرك غيري جهتن
 اولسون التر ريس على وزن التكرم مشكي طولدرمق يقال ريس قريته اذ ملاهاواين در پديتدی ريسك
 اصلي ابكي اليه اورمقدر يقال ريسه بيديه الار ريساس همزه نك ويانك كسر بله ضعيف اولق يقال اريس
 امرهم اريساسا وواريت ده لغت در امر لي ضعيف اولوب كندولر طاغلق معنائه الرئس رائك كسرى
 وحيك سكونیله نجاست قدر معنائه وفر ايتدی ريس باري تعالى نك ويجعل ريس على الذين لا يعقلون
 بيوردخی قول شربنده عقاب وغضب معنائه در ويور جزه مشابه دروشو بله طن اولنور كه بولنر لغتلر
 اولار سين زاييد بل اولنش اوله اسده ازديد كاري كي ارسلان معنائه الرئس رائك فخي وحيك سكونیله
 زياده شديده لان آواز عداوazy كي ودوه اوازي كي يقال رجست السماء رجس من الباب الاول اذا رعدت
 ونخفضت غي فخي كه كورلسه وبلونلر دپرنسه الار رجاس همزه نك وتانك كسر بله بمعناه يقال ار رجست
 السماء اذا رعدت الرجس رائك فخي وحيك تشديد يله چاغري جي يقال سحاب رجاس الرجس جيك كسر بله
 اواز ورن نسنه يقال هدارجس حسن اي راعد حسن المر جوسه تميك فخي وحيك ضميله اختلاط معنائه
 يقال هم في رجوسه اي في اختلاط المر جاس ميمك كسرى ورائك سكونیله قارشدن جق الت وبوشول
 طاشدر كه براييه بغليوب قيوي صارقدر لر وانوكله اول قيونك ايچنده اولن صوبي بولاندر لر تاكاول بولانق
 صوچكلكد قوي ياك اوله الرئس نونك فخي وحيك كسر بله ركس كه معروف چيچكدر معرب درواولنه
 نون زائد در زير الكلام عربيه فعل يوقدر امان فعل هاردر واکر بونكله ركسنه يعلم قوسك منصرف قلمر سك
 زير انصرف كي اولور واکر اسماده فعل وزني اوزن كلمه ايلیدی منصرف اولور دی نهشل منصرف اولدغي كي
 زير اسماده فعل وزني اوزن كلمه واردر جعفر كي مثالا الرئس رائك فخي ودالك سكونیله طاشله اتق يقال ردت
 القوم اردسم من الباب الاول اذار ميتهم محجوه ريس كنك معنائه ده كاور يقال ما دري اين ردي اين
 ذهب المراد سمه ميمك ضمي ودالك فخيله طاشلشقي يقال رادست القوم مراد ريس رائك كسرى ودالك
 كسرى وتشديد يله زياده طاش ايحي كسنه المرادس ميمك كسرى ورائك سكونیله شول طاشدر كه قيوي
 براغورلر صوبي وارميدر بلما كچون وم داسله كاه اولورر جالدين بعض كسنه نسيه اولنور و بعض استعاره علم
 اولان مرداس لا ينصرف واقع اولدقه اخفش ضرورت شعره حمل ايتدی ومبر دانكار ايدوب منصرف
 ضرورت ايچون لا ينصرف اولمازا كچه لا ينصرف منصرف اولور اسماء اصل انصرف اولدغيچون دپدی
 الرئس رائك فخي وسينك تشديد يله اسمك ابتدائيه سي وخبرك بعضنه دخی دیرلر ومنه قولهم بلغني رس
 من خبري شئ منه ورس طاشله وويلن قيويي دخی دیرلر ورس برقيونك ادبدر كه خود طائفه سنك بقيه سي
 اني استعمال ادبرلر دي ورس بدره نك دخی اسميد ورس قيوقازمغه دخی دیرلر يقال رسست رساي حفرت
 بر اورس ميني دفن ايمكه دخی دیرلر يقال رس الميت اذ اقبر ورس برجماعتك بينن اصلاح ايمكه وافساد ايمكه
 دخی دیرلر پس احمدادن اولور ورس كندی نفسنه خبر وروب كندی نفسيله سوبلشكه دخی دیرلر يقال
 فلان ريس الحديث في نفسه اي محدث به نفسه ورس بر قومك خبرن الواب احوالن بلكه دخی دیرلر يقال رس
 فلان خبرا قوم اذ القيمه تعرف امورهم الرئس رائك فخي وسينك كسرى ومدیله ثابت اولان نسنه يه

رجس

ردس

رئس

دیرلر ویرسوبک دخی اسمیدر الر سر سده علی وزن الزلزله دوه قالقما غیچون بیکمک بقال رسر البعیر اتمکن
 لایقوض الر عس رانک فخی و عینک سکونیه دترمک و سائکمک بقال ر عس ر عسایم الباب الثالث ور عس اهسته
 یوریکه دخی دیرلر یاورلمه دن ویاغیری حالتدن الر عس عینک کسر بله دیرین و سلیکن کسنه الر عسایم
 فختینله زیاده پیرلکدن باش دترمک الر عس رانک فخی و عینک ضمیمه شول ناقه در کز زیاده پیرلکدن غندن باشی
 دتره به الار تعاس همزه نک و تانک کسر بله دتره ملک ارتعاش معناسنه الار عس همزه نک کسر بله دترمک نقول
 ار عسه مثل ار عسه الر عس رانک فخی و عینک سکونیه مال زیاده اولوب خیر و برکت حاصل قاتی و فی الحدیث ان
 رجلا ر عسه الله تعالی مال الاموی ایتدی یعنی مالن زیاده قلوب برکتلو و اینسه و حسب له و غیره نسنه ده دخی حال
 بو بله در المرغوس میمک فخی و عینک ضمیمه میون و مبارک اولان نسنه الر عس رانک فخی و تانک سکونیه ایاعله
 اورمق بقال ر عسه ر عسه من الباب الثاني الر عس رانک فخی و کافک سکونیه بر نسنه یی تر سنه دوندر مک بقال
 رکسه ازارده مقلوب بالار کاس همزه نک کسر بله کذلک کیر و دوندر مک و منه قوله تعالی واللہ اکر سیم بما کسبوا
 ای ردهم الی کفرهم الار نکاس همزه نک و تانک کسر بله خلاص بولاشکن بر نسنه یه کیر مبتلا اولمق بقال
 انکس فلان فی امر کان قد نجما منه الر عس رانک کسری و کافک سکونیه نجاست رجس معناسنه و رکس کذلک
 جماعت کثیره یه ده دیرلر الر کس کافک کسر بله شول صغر در کذر مک اور ته رنده اولوره ماعد اولان صغر لر
 انوک اوزر بنه دور ایدر خرمن دو ککده و اکاهادی دیرلر و راکس بر دره نک دخی اسمیدر الر کوسیه رانک فخی
 و کافک ضمیمه و یا نک تشدد بد بله بر فرقه در نصاری یله صابین بننده الر مس رانک فخی و میمک سکونیه خبری کیرلک
 نقول ر مست علیه اخبار اذ اکتبه و ر مس مینی دفن ایتکه دخی دیرلر نقول ر مست المیت اذ اذ فتنه و قبری کیرلکه
 دخی دیرلر بقال ر مسوا قبر فلان اذ اکتبه و سوه مع الارض و ر مس طاشله اتفه دخی دیرلر نقول ر مسته حجر
 اذ ارمیته و ر مس قبر طبر اغنه دخی دیرلر و بواصله مصدر ایدی الارماس همزه نک کسر بله کذلک مینی
 دفن ایتک المر مس میملک فخیله قبر یی موضع قبر معناسنه الر و امس رانک فخی و میمک کسر بله شول بلل در که
 طبر اغنی صاوروب ایزلری اور ترالر رانک فخی و یا نک سکونیه صالنی صالنی یوریک تجتر معناسنه الر یسان
 فختینله بمعناه یقال راس ریس ریساور یسان اذ اکتبه فصل السین السجس فختینله متغیر اولان صو و صو
 متغیر اولمق معناسنه دخی کاور جوهر بنک سوق کلامندن و نسخه لک ضبطندن فوم اولنان بودر که ذکر اولندی
 اما سائر کتابلرک نقلنه و قاعده یه موافق اولان بودر که سجس فختینله مصدر و سجس حیمک کسر بله صفت
 اولوب صودن عبارت اوله یقال سجس الماء من الباب الرابع اذ اکتبه و بواصله روائی در سجس عینک سکونیه
 فخی و حیمک کسری و مد بله بر لفظ در که اید معناسن افاده ایدر بقال لاییک سجس سجس و سجس الا و سجس وزن
 مذکور اوزن و همزه نک و حیمک فخیله و سجس الیالی کذلک وزن سابق اوزن ایدامقامنده استعمال اولنور
 السدس سبنک ضمیمه و دالک سکونیه و السدس ضمیمه بر نسنه نک الی بخش و سدس سدس سبنک حیمی
 دخی کاور رغیفله رغیف کی و سدس عن قرب نفسیر اولنور ان شاء الله تعالی و سدس سجس دخی کاور فختینله
 اسدله اسد کی السدس سبنک کسری و دالک سکونیه دوه نک بش کون صودن منقطع اولوب التجی کون
 صویه کلی در نسخ صحاحه تصریح بو بله در ولکن حسی یازد غی رده او یح کون مرعاده کزوب دور دخی کون
 صویه کلک دیشدر بو نقد رجه سدس دورت کون مرعاده کزوب بشخی کون صویه کلک اولور و حمای
 ر بعد دخی بو وجه اوزن فخی ایشدر در و بالجمله کلام جوهری بو مقامه اضطرار بدن خالی دکلر الاسداس
 همزه نک کسر بله دوه اوک دیشلری یاندر اولن دورت دیشک مابعدن الق ایتکه دیرلر بقال اسد سر البعیر

وعس

وعس

وعس

وعس

وعس

وعس

وعس

وعس

اذا الفی السن بعد الرابعة و ذالک فی السنه الثامنة و اسداس قوم الی و لمغه دخی دیرلر بقال اسدس القوم
 اذ اصار و اسد السدیس سبنک فخی و دالک کسری و مد بله سدس معناسنه در ننه کم عشر عشر معناسنه
 کاور سدیس عینک سبنک فخی و دالک کسری و مد بله ایدامقامنده استعمال اولنور ننه کم لان مرور ایتدی شجیس
 عینک قولنده و سدیس شول قیوندر برلکه اوزرینه الی یل کچمش اوله و سدیس شول ازان دیرلکه اوزنی الی
 زراع اوله السداسی سبنک ضمیمه و اخرنله یانک تشدد بد بله بمعناه السدس فختینله یازدن اول اولان دوه در
 و بو شول دوه در که بدی یاشن تکمیل ایدوب سکر بنه داخل اوله و یازل طقوز نجی بله داخل اولاندر و بو مقامه
 صاحب صراح سدس لفظی دیشدن عبارت طوبی سدس دندن هشت سالکی دیشدر حالا که سدس
 دوه نک کند و دن عبارت در سدیس قیوندن عبارت اولد غی کی غالباً منشأ استنباه سن لفظی در و زم کلامی
 جوهرینک و یستوی فی المذکر و المؤنث دیدکی کلامی اخرینه و ارنجه تا یید ایدر سائر کتب لغتک
 تصریحندن ماعد السدس سبنک فخی و دالک سکونیه قومک مالک الی بخش بر بخش الموق بقال سدس
 القوم اسدسهم من الباب الاول اذ اکتبه سدس موالهم و اکر اسدسهم دیرلر باب ثانی دن بن انلرک التجیسی
 اولدم دیک اولور السدوس سبنک فخیله برقیله نک یاباسی ایدی در السدوس ضمیمه یاشل رده یه دیرلر
 و اصمعی ایتدی رده معناسنه اولان سبنک فخیله و اسم رجل اولان سبنک ضمیمه در و این کابی ایتدی سدس
 مشیمان لغتند سبنک فخیله و طی لغتند ضمیمه در السدس سبنک و دالک ضمیمه ایجه و لطیف اولان اطلس
 السریس سبنک فخی و رانک کسری و مد بله شول کسنه در که عورت طایفه سنه جماعه قادر اولمیه ابو عبید
 ایتدی اول عین دبد کیری در و سریس شول رککه برلکه دیشسن بو کلی قلیه السریس سبنک فخی و رانک کسر بله
 کذلک دیشسن بو کلی قلین ایرکک السلس سبنک فخی و لامک کسر بله اسان اولان نسنه بقال شی سلس
 و سلس سدکن طوقیان کسنه یه ده دیرلر بقال فلان سلس البول اذ اکان لا یسکه و سلس رجل مطیعه دخی
 دیرلر بقال رجل سلس ای لین منقاد السلس فختینله و السلاسه سبنک فختینله سائلق السلس سبنک فخی و لامک
 سکونی بله شول ایب در که اقا بونجقلر دیرلر وانی اکثر جاریه لطاقنور السلاس سبنک ضمیمه و لامک تخفیفله
 عقل کتمک المسلولس میمک فخی و لامک ضمیمه عقل کیدن کسنه ذاهب العقل معناسنه یقال سلس الرجل
 علی البناء للجهول سلعوس فختینله و عینک ضمیمه و مد بله بر مشرک ادبدر یعقوب روائی اوزن السنبس سبنک
 کسری و نونک سکونی و باء موحده نک کسر بله طی دن برقیله نک یاباسی ایدر السیاسه سبنک کسر بله
 حکومت بقال سست الرعیه سیاسه السوس علی نون التکریم حاکم قلیق یقال سوس الرجل امور الناس علی البناء
 للجهول اذ مالک امورهم و فر ایتدی بعض اشعارده سوست روائی اولنشد ر بناء معلوم اوزن خطادر و یقال
 فلان مجرب قد ساس و سبس علیه یعنی فلان کسنه حاکیت و حکومت حالتن مجربه ایش صنانش کسنه در
 السوس سبنک ضمیمه و مد بله طبیعت معناسنه در بقال الفصاحه من سوسه ای من طبیعه و یقال فلان
 من سوس صدق و توس صدق یعنی اصل صحیح و طبیعت صادق و دندر و توس دخی تاء مشائله طبیعت معناسنه در
 ننه کم مرور ایتدی و سوس کوه دبد کیری بو جکدر که بوک و طعامه واقع اولور السوس سبنک فخی و و اوک
 سکونیه بر نسنه یه ذکر اولنان بو جک و وقع اولمق بقال ساس الطعام یساس من الباب الرابع اذ اوقع فی السوس
 و سوس قیه نه بت دوشمکه دخی دیرلر بقال ساست الشاة اذ اکثر قلهالاساسه همزه نک کسر بله کذلک
 طعامه ذکر اولنان بو جک و واقع اولمق یقال ساس الطعام و اساسه قیوندر بت دوشمکه ده دیرلر بقال ساست
 الشاة السوس علی زن التکریم بمعناها بقال سوس الطعام ایضا السیاسه سین اولک کسری و مدی و اخرنله

سندس

سرس

سلس

سلعس

سنبس

سوس

سوس

الف مدوده ابله ارقه کچی دیزلدکی روابو عمر وایتدی سبسانده کورک باشی اولان یه دیرلر و مرکبه ارقه یه دیرلر
 و بوفعلا ووزنی اوزن در سردا حه المحقد و سردا حه اتی چوق ناقه یه دیرلر کثیره اللحم معناسنه سیاسی
 سین اولک فحی و ثابته کسری و مدبله در فصل الشین الشاس شینک فحی و همزه نیک سکونیه برک یقال
 مکان شاس و بوشا زکی در و زنا و معنی الشاس فحینه یه برک اولوب غلیظ اولق بقال مکنان اذ اصلب
 و غلط الشوس شینک ضمی و همزه نیک سکونیه جمی برک لر معناسنه جئون کی و جئون ایض معناسنه
 و اسود معناسنه کوراضد ادن در و شاس بر و جاک اسمیدر که علقه نام شاعر کقرداشی در الشخس شینک
 فحی و ذاک سکونیه اضطراب و اختلاف معناسنه در بقال شاخت سنانه اذ اختلاف و مال بعضها و سقط
 البعض من الهرم یعنی پیرلکدن دیشلر نیک بعضی دوشوب بعض اکسه الشاخص تانک فحی و خانک ضمی ابله
 قومک مابنی فاسد املق ابن السکیت روابی اوزن الشرس شینک فحی و رانک کسری به یرمز خلقو کسینه
 الشرس فحینه و الشراسه شینک فحینه بد خوالق الشرس شینک فحی و رانک کسری به بد خوالان کسینه
 و شرس مکان غلیظه دخی دیرلر الشرس همزه نیک و رانک فحینه شد بد لظاف اولوب معاند اولن کسینه الشراس
 تانک فحی و رانک ضمیله خلق ری به عداوت ایتک بقال شارس القوم ای تعادوا الشرس شینک کسری
 و رانک سکونیه طاعنه بن کچرک دیکنلو اغاج المشرس میک ضمی و رانک کسری به شول قومدر که دوه لری
 شرس دیکله معروف دیکن اولتیه بقال بنو فلان مشرسون ای رعی ابلهم الشرس المشرسه میک ضمی
 و رانک کسری به شول پردر که انوک ذکر اولنان دیکنلو اغاجی چوق اوله بقال ارض مشرسه اذ اکت کثیره الشرس
 و بو یعقوب روابی در الشکس شینک فحی و کافک سکونیه چتن خوبلو کسینه الشکس شینک ضمی و کافک
 سکونیه جمی بقال قوم شکس کچال رجل صدق و قوم صدق الشکاسه شینک فحینه چتن خوبلو اولق
 بقال شکس شکاسه من الباب الرابع الشکس شینک فحی و کافک کسری به کذلک چتن خوبلو اولان کسینه
 و بوفار و روابی اوزن در قیاس دخی بودر الشمس شینک فحی و میک سکونیه کونش و شمس مصدر دخی کلور
 بقال شمس یومنا بشمس و بشمس من الباب الاول والثانی اذ اکان ذاشمس و شمس عداوت اظهار ایتکه دخی دیرلر
 بقال شمس لی فلان اذ ابدلک عداوته و شمس بزوع قلاده یه دخی دیرلر الاشماس همزه نیک کسری به کذلک
 کون شمس اولق بقال شمس یومنا الشمس ضینه شمس جمی کونش معناسنه کویا که شمس هر جانبن
 بر کونش اعتبار ایتشدر دتنه کم مفرق جمعده مفارق دیشلر در هر جانبن بر مفرق اعتبار ایتکله و مفرق باشک
 دپه سپدر و شمس مصدر دخی کلور ات سرکشاک ایتک معناسنه بقال شمس الفرس شمس اذ امنع ظهوره
 یعنی نمکه یا خود یوک اورمغه قومسه الشمسه شینک ضمی و میک فحی و یانک سکونیه شمس تصغیری
 الشمس شینک کسری به کذلک ات سرکشاک ابدوب بندر ملک الشمس شینک فحی و میک ضمیله سرکش اولان
 ات بقال فرس شمس و به شماس و رجل شمس ای صعب الخلق و لا نقل شمس ص الشمس میک ضمی و شینک
 فحی و میک دخی فحی و تشدد بدله شول نمسه در که کونشده ایشلور الشمس فحینه و میک ضمی و تشدد بدله
 کونشده قار شوط و رمق عبد شمس عرب اسملرندن بر اسمدر عبشمی عینک فحی و یانک سکونی و شینک فحی
 و یانک تشدد بدله عبد شمس منسوب اولان زیر اسم مضافه نسبتده او یح لغت وار در دپلر سک جزء اوله نسبت
 فیلور سن مثلاً عبد القیس نسبت مراد ایدنسک عبدی دیر سن و اگر دپلر سک جزء ثانیه نسبت ایدر سن
 التماسدن حذر ایدر بن مثلاً مطلبی دیر سن عبد المطلبه نسبت مراد ایدنسک و اگر دپلر سک کله اولی دن
 ایتی حرف و کله دینه دن ایتی حرف الوب بر ریاعی کله ترکیب ایدب اکان نسبت ایدر سن مثلاً عبدی

شاس

شرس

شکس

شمس

دیر سن فحی عبد الدان نسبت مراد ایدنسک و عبشمی دیر سن عبد شمس نسبت قصدا ایتسک تنه کم مره رایتدی
 التشم فحینه و شینک ضمیله عبد شمس قبیله سنه لاحق اولق تنه کم تعبقت عبد قیس قبیله سنه لاحق
 اولمقدیر یا عهدله یا خود جوارله و یا خود و لابله عبشمی عینک فحی و یانک سکونیه و شینک فحینه و میک
 کسری به بر کسینه نیک اسمیدر که اول عبشمی بن زید مناة بن تمیم در ابوعرو بن العلاء ایتدی بونک اصلی عب
 شمس ایدی حب شمس معناسنه که حب کونشک ضیاسی در عین حادن تبدیل اولمشدر و ابن الاعرابی
 ایتدی بونک اصلی عب شمس ایدی همزه ابله و عب بر سنسنک نظیرنه دیرلر عینک فحی و کسری لغت در الشوس
 فحینه کوز قوی رغیله بقمق یا تکبردن او توری یا خود غضبیدن او توری الاشوس همزه نیک و وواوک فحینه
 ذکر اولنان طریقه ابله بقن کسینه الشوس شینک ضمیله جمی الشاوس تانک فحی و وواوک ضمیله کوز قوی رغیله
 نظر قلق و نظر قلدغی جانبه یوزی میل ایتدر مک بقال تشاوس الیه و هو ان یظر الیه بالوجه المذکور
 فصل الضاد الضبب فحینه خبث اولوب بد خوالق بقال ضببست نفسه من الباب الرابع اذا خبث
 الضبب ضادک فحی و یانک کسری به والضببب ضادک فحی و یانک کسری و مدبله شول کسینه در که بد خو
 اولوب خبث اوله الضربب ضادک کسری و رانک سکونیه سیوری دیشلرک و راسنه اولن دیشلر و مذکر در
 مادامکه اکبواسم اطلاق اولنه یه رادیشلرک جمیعسی مؤنث در الاضراس و انیاب مؤنث کلدر الاضراس
 همزه نیک فحینه ضرر سک جمی اضی دیشلری معناسنه الضروس ضینه اضراس کی ضرر سک جمی کلور کذلک
 اضی دیشلری معناسنه و مطر قلیل معناسنه اولن ضرر سک جمی دخی کلور تنه کم عن قرب ذکر اولنور
 و ضرر کذلک ایری و خشین اولان دپه یه دیرلر و ضرر از یغمون دخی دیرلر مطر قلیل معناسنه اضی ایتدی
 وقعت فی الارض ضرر سک دیرلر فحی متفرق یغمور لر یا غسه و ضرر سک قیوایجون یا بدقلری طاشلره دخی
 دیرلر المضروسه میم فحی و رانک ضمیله والضرببب ضادک فحی و رانک کسری و مدبله طاشله یا بلن قیو یقال
 بتر مضروسه و ضرر سک اذ اطوبت الجارة و بوتقر یردن ظاهر اولور که صاحب صراحک ضرر سک سنکهای
 کردا کرد در چاه دیدکی مخالف اولور زیر اصراحک تعبیری قیو اغزنده اولان طاشلره اختصاص کوسر تر
 الضرببب ضادک فحی و رانک سکونیه اضی دیشیله محکم اصرمق بقال ضررست السهم اذا عجمته یعنی دیش
 یلری اوقده تاثیر ایتسه و ضرر سک زمانه شدت اوزن اولمغه دخی دیرلر بقال ضررسم الزمان اذا اشتد علیهم
 الضروس ضادک فحی و رانک ضمیله شول ناقه در که بد خواله بقال ناقه ضرر سک اذ اکت سیمه الخلق تعض
 حالها الضرببب ضادک کسری به کذلک اصرمق معناسنه در وگاه اولور بونکله ناقه نیک طوغور مسی تازه
 اولدغن دپلر لومنه قولهم هی یجن ضراسهای یجدان تاجها و جن حیک کسری به بر سنسنک اولنه دیرلر و ناقه نیک
 که ولدی تازه اولسه جمانی زیاده اولور الاضراس همزه نیک کسری به اضطراب و یرمک بقال اضرسه
 امر کذا اذا اقلقه التضرببب علی وزن التکریم تجر به قلوب محکم ایتک بقال ضررسه الحروب تضرببب اذ اجرته
 واحکمته المضرببب میم ضمی و رانک فحی و تشدد بدله مجرب اولان کسینه و مضرببب بر جنس نقشلور اسبابه
 دخی دیرلر بقال ریطة مضربه اضرب من الوشی و ریطة راهمه نیک فحینه ازان دیرلر جادر معناسنه
 و مضرببب شول طاشلور یه دیرلر که انوک کاب دیشی کی سوری طاشلری اوله ابو عبیدر و ابی اوزن التضرببب
 فحینه و رانک ضمیله یانک هموار اولماسی بقال تضرببب البناء اذ الم یستواضرر همزه نیک و رانک فحینه
 بر لفظ در که اخرسه نهیه یله ذکر اولنور بقال رجل اخرس و اضرر الضرببب فحینه کشی نسینه کله دیش
 قماشق بقال ضررست اسنانه من الباب الرابع الضرببب ضادک فحی و رانک کسری به خالق چتن اولان کسینه

شوس

ضبب

بقال لائیک عجیس عجمی ای ابد اعجیس عینک ضمی و حیمک فخیله تصغیر در ذکر اولنان محله استعمال
اولنور عجیس عینک کسری و حیمک کسری و تشدید یله والفک قصر بله خطیی کی برکونه هسته یوریکدر
العجیس عینک فخی و حیمک کسری والفک مدیله کذلک هسته یوریکدر ابن السراج روای اوزره
العدس عینک فخی و دالک سکونیه یوروزنه کثک بقال عدس فی الارض اذا ذهب وبقال عدس به المنیه
ای اذهبت و منیه میمک فخی و یانک تشدید بله موت معناسنه در وعدس حدس معناسنه ده لغت در یعنی
قولا غرس کثک و ظن ابله سوز سو بله معناسنه لغت در وعدس حکم بصغفه دخی دیرلر و سر عتله سیر
ایکده ده دیرلر العدس فختینله مرجمک دبد کاری معروف دانه در وعدس قاتری زجر ایچون استعمال اولنور
بر لفظ در و کاه اولور قاهره عدس ابله نسیمه اولنور قاترک زجر نه دالات ایدر لفظ اولد غیچون العدسه کذلک
فختینله شول خرده سولجیلر در که انسانک بدنه عارض اولور و کاه اولور قتله مو دی اولور العدس عینک
ضمی و دالک فخیله قثم کی بر جالک اسیدر که اول زر ابن عدس در عامه نسخ صحاحده بویه واقع اولمشدر
و هو زراره بن عدس و لکن حق تعبیر و هو عدس ابو زراره دیک ایدی تا که حمل صحیح اوله العدس فختینله
و یانک دخی فخی و تشدید یله شول دوه یا خود غیری نسنه در که فرموده اولوب قوی الخلق ابله العدس عینک
فخی و یانک کسری بله جمی و بوسیدن کنانه اعرابه عدس دیو نسیمه اند بلر العروس عینک فخی و رانک ضمیمه
بر صفت در که بوند مذکور و موت برادر هر برینه اطلاق اولنور مادامکه دو کون اشاسنه اولر العرس فختینله
رجل معناسنه اولر عروسک جمیدر العرا یس عینک فخی و همزه نک کسری یله امرأه معناسنه اولر عروسک
جمیدر یقال رجل عروس فی رجال عرس و امراة عروس فی نساء عرا یس و فی المثل کاد العروس یکن امیرا
العرس عینک کسری و رانک سکونیه اراک عورتی زوجه معناسنه و دیشی ارسلانه دخی دیرلر الاعراس همزه نک
فخیله جمی و عرسک دخی جمی کلور عینک ضمیمه دو کون طعامی معناسنه کما کلوران شاء الله تعالی العرس بن عینک
کسری و رانک سکونیه صیغه تشبیه اوزنه اراک عورته اطلاق اولنور ابن عرس کلجک دید کاری جانور که اولده
ساکن اولور و لسان فارسیده اگر اسودیرلر بنات عرس جمی در و کذلک ابن اوی و ابن محاض و ابن لبون و ابن
مانک جمع بنات اوی و بنات محاض و بنات لبون و بنات ماء دیرلر و ابن اوی همزه نک مدبله شغال دبد کاری
جا و در که قورده شبیه در و قورددز کچرک در و ابن ماء صوده اولر قوشدر قاز اوردک کی مثلا اما اخفش
بنات عرس و بنو عرس و بنات نعش و بنو نعش دخی روایت ایتدی و بنات نعش کو که بر قاج بلند زک اسیدر العرس
عینک کسری و رانک سکونی و یانک تشدید یله بر جنس یالیلو قورددر که کلجکه مشاب در لون العرس عینک
فخی و رانک سکونیه شول اودر که قش اولر ینک بر دیوارندن اولر دیوارنه و از جمه بر دیوار چکلو بر اوجن تمام
دیوان متصل قلیوب اوزن اورتوب مسقف قیلورلر تا که اوا بسجق اوله و بالجه و مد مصنطه دبد کاری
نسبه اولوب اولور و بونی صغوق و لایترده ایدر لسان فارسیده اکیچه دیرلر اوک بولی طولاشق اولد غیچون
المعرس میمک ضمی و رانک فخی و تشدید یله شول اودر که وجه مذکور اوزنه اوله و ابو عبیده بونی غیری
طریقه نفسیر ایتدی و ابوالغوث انوک تفسیر نه راضی اولدی العرس عینک ضمی و رانک سکونیه تروج
جمعینله اولر طعامدرند کپروتا بنی جائدر العرسات عینک ضمیمه و رانک سکونیه عرسک جمی در
اعراس کی ته کم مرور ایتدی الاعراس همزه نک کسری یله تروج طعامن ایتک بقال عرس
فلان اذا اتخذ عرسا ولا نقل عرس و العامة تقوله و اعراس اهلی اوزن دخول ایتکه دخی دیرلر و اهلی
ابله جماع ایتکه دخی دیرلر و جوهری بومقامه و اعراس باهله اذ ابنی بها و کذلک اذا غشیها

عدس

فرس

دیشدر حالا که حق تعبیر بنی علی اهله در نه کما باب الفه کلوران شاء الله تعالی بنی کله سن تفسیر ایتدی یرده
و اعراس بتون کیچه یور یوب کیچه نک اخر نه قوغغه دخی دیرلر اما بولغت قلیله در العرس عینک فخی و رانک
سکونیه بر ایتک اوجن دوه نک چو کشیکن بونینه و براجن قوله با غلق بقال عرس البعیر اعرسه من الباب
الاول العراس عینک کسری بله ذکر اولنان ایتک اسیدر العرس فختینله دهشت الم بقال عرس ال رجل عرسا
من الباب الرابع اذا دهش العرس عینک فخی و رانک کسری بله دهشته واران کسینه و عرس بر نسبه یه ملازم
اولمغه دخی دیرلر بقال عرس به اذ الهمه التعریس علی وزن التکریم قوم سفرده ایتک بتون کیچه یور یوب کیچه نک
اخر نه قوغغه فی الجملة استمرار ایچون بعده کویچک الاعراس همزه نک کسری بله ذکر اولنان معنایه در اما بولغت
قلیله در المعرس میمک ضمی و رانک فخی و تشدید یله ذکر اولنان وجه اوزنه اوان قونق بری المعرس میمک ضمی
و رانک فخیله بلا تشدید بمعناه العریس عینک کسری و رانک کسری و تشدید یله ارسلان یتاغی اولر العریسه
عینک کسری و رانک دخی کسری و تشدید یله بمعناه دات العرا یس عینک فخیله و همزه نک کسری بله بر موضعک
اسیدر العرس علی وزن الغضنفر محکم اولر دوه العرسه قوی و محکم اولر ناقه قال ناقه عرسه ای قویه
طویله القامة العرسه علی وزن الدحرجه بر کسینه قومندن مفارقت ایدوب انلرک منازعنی ابله ذلیل اولمق و دو
عرطه کی در لفظا و معنی الاعراس همزه نک و رانک کسری بله اجتماع ایتک و قیل زیاده سیاه اولمغه ده دیرلر یقال
اعرنکس الشعرا اذا شتد سواده العرسه علی وزن الدحرجه بر قاج سنه یی بری بری اوزرینه جماع ایتک بقال
عرکست الشی اذا جمعت بعضه علی بعض العرس عینک و میمک کسری بله قیاصخره معناسنه و محکم اولر ناقیه یه
دخی دیرلر قیایه تشبیه اولمغین العرس عینک فخی و سبنک تشدید یله کیچه ابله طولشقی العرس فختینله کذلک کیچه
ایله طولشقی کیچه یی اهل فساددن بری ایتک ایچون بقال عرس عرسا و عرسا من الباب الاول اذ اطاف باللیل
و عرس عاسک جمی دخی کلور طالب ابله طالب و خادم ابله خدم کی و فی المثل کاب عرس خیر من کلب ربض یعنی کیچه
ایله طولشقی کلب بتان کلبدن خیر اولدر الاعراس همزه نک کسری بله کذلک طولشقی معناسنه العرس
عینلرک فخی و سبنک سکونیه قورددز بب معناسنه العرس عینک فخیله کذلک قورده دیرلر زیاقورد
کیچه ابله دور ایدوب نواله طلب ایدر العرسه علی وزن الرزله قورددز کیچه ابله طولشقی بقال عرس الذ بب
اذ اطاف باللیل و عرسه کیچه نک قراکوسی توجه ایتکه دخی دیرلر بقال عرس اللیل اذا قبل ظلامه و قوله
تعالی و اللیل اذا عرس فر ایتدی مفسرون بوابت کریمه ده اتفاق ایتدی لیر که عرس ادر معناسنه لیل اوله
یعنی ظلام لیل یوزد و ندرسه دیک اولور اما یزمن اصحاب زدن بعضی قتمده عرسه لیل قریب اولوب ظلامه
توجه ایتکدر دیدی کذلک عرس السحاب دیرلر بلودیره یقین اولسه العرس عینک ضمیمه بیوک قد حدر که
اندر بیوک اولنه رفددیرلر و رفدر رانک کسری و فانک سکونیه در العراس عینک کسری یله جمی بیوک
قد حدر معناسنه عسک و سبک بر لفظ مرکب در که نه یردن اولور سه دیک محلنده استعمال اولنور و بوحسک
و سبک ده لغت در العسوس عینک فخی و سبنک ضمیمه شول ناقه در که یا لکرا و نلر قسوس کی در و زنا و معنی
و عسوس کذلک شول ناقه در که خلقدن ارغ اولمجه سودو و رمیه و عسوس صید طلب ایدنه دخی دیرلر المعس
میمک و عینک فخیله طلب ایدچک یر العساس عینک فخیله سلاسل وزنی اوزره کرینی دید کاری جانور لر
قناقد معناسنه کیچه ایله چوق کزد کی ایچون العسوس فخر لوق شم معناسنه و عسوس کذلک
کیچه صید طلب ایتکه ده دیرلر عسوس عینلرک فخیله بر موضعک اسیدر بریده و یرز جالک دخی اسیدر
العسوس فختینله و طانک ضمی ایله براغاجدر که خیزران اغاجنه بکرر العسوس علی وزن

عردس

عرطس

عرکس

عرمس

عسوس

عطس

جعفر طلو که کوکدن یغارب الغمام معنا سنه وفي المثل ابر من عضر رس وعضر رس بر اوته دخی دیر لر العضار رس
 عینک خمی ورنانک کسر بله كذلك طلو معنا سنه العضار رس عینک فخی ورنانک کسر بله جمی طلو معنا سنه
 جوالق ابله جوالق کبی که ضمه مفرد و فحله جمع اولور العطاس عینک ضمه اخسر مق بقال عطس عطسا
 وعطاسا کذا فی القاموس العطسة عینک فخی وطانک سکونیه كذلك اخسر مق بقال عطس یعطس و یعطس
 من الباب الاول والثانی وکاه اولور عطس الصبح دخی دیر لر فحن طک یری اغارسه العطاس طانک کسر یله
 شول اهوره دیر لر که قرشکدن استقبال ایدع العطس علی وزن المجلس یرون انف معنا سنه وکاه اولور طانک
 فحیه دخی کلور العیطموس عینک وطانک فخی ویانک سکونی ومیمک ضمه شول عورت در که هر عضوی کمال
 بولش اوله تامه الخلق معنا سنه و دونه دخی تام الخلق اولاته دخی دیر لر العطاس عینک فخی ومیمک کسری
 ومد بله جمی ذکر اولنن وجه اوزن اولان عورنلر معنا سنه العطاس بمعناها یعنی یاسر دخی جمی کلمه ضرورت
 شعرا یچون وضرو رندن غیر یی رده حذفی جایز کلدن زیا احدى الزیادین مفردنه حذف اولنوب عیطموس
 ابکن عطموس اولمشدر پس مفردنه ووا حذف اولنما یحق جمعه وتصغیرده بدلی کلسی لازم اولور که حرف یاد
 العفس عینک فخی وفانک سکونیه حبس معنا سنه وابتدال معنا سنه در المعفوس میمک فخی وعینک سکونی
 وفانک ضمه حبس اولنان کسنه مسجون معنا سنه ومعفوس مبتدله دخی دیر لر الاعتفاس همزه نونک و تانک
 کسر بله کورش طو فقی بقال اعتفاس القوم اذا صطرعوا المعافسة میمک ضمی وفانک فحیه معافسه معنا سنه در
 وفي الحادیت وعافسنا النساء عفاس عینک کسر بله بر ناقة نك اسمی در العفقس فحیه ونونک سکونی
 وقافک فحیه چمن خوبلو اولان کسنه سی الخلق معنا سنه وخلق عفقس دخی دیر لر الاعتفاس همزه نونک
 وفانک کسر بله چمن خوبلو اولن بقال عفقس الرجل اذا عسر خلقه العکس عینک فخی وکافک سکونیه
 دوه نونک یولارنده اولان ایی دیزنه بقلقدر تاکه زبون اولوب ضبط اولنه وعکس برسنه نونک اخرن اولنه
 دوندن مکده دخی دیر لر وعکس بلیه اکادر که زمان جاهلیته بر کسنه اولسه ناقة سن قبری یانه کوتورب ناقة نونک
 باشن کو کسنه محکم بغلیوب بو حال اوزن ترک ایدر لر چمن ناقة ونجیه دک و بوندن مراد لر یو ایش که بو طریقه
 ناقة سی قبری یانه هلاک اولسه حشره وار دقه پیاده وار دیوزنم ایدر لر ایش وعکس شور بایه سود قومماغه
 دخی دیر لر بقال عکست واعکس عکسا العکاس عینک کسری بله مقدماد ذکر اولنن اییه دیر لر یقال دون ذلك الامر
 عکاسه مکاس ومکاس میمک کسر بله النده اولان قیلارمه یا شوب چکمک یاخود عکاسه بمعنیته ذکر اوانش اولور
 العکس عینک فخی وکافک کسری ومد بله شول سود در که شور بایه دو کلورنه مقوله شور با اولور سیه اولسون
 وعکس شول سوده دیر لر که اوزرینه چرویش دو کوب ایچر و صاحب صراح بو مقامه عکس نوعی از طعام که
 از شیر وارد سازند دخی در سه و در زرا هاله اولن طلاق اولنماز وارد خود لسان فارسیه اولن طلاق اولنور غیر
 نسنه بطلاق اولنماز وعکس شول باغ چوغنه دیر لر کدیر طالدر اش اوله اخر بردن تسون دیوالا عکاس همزه نونک
 وتانک کسری بله شور بایه سود قاتق العکسه علی وزن الدحر جقه زیاده قرا کو اولن کجه در بقال عکس الیل اذا
 اظلم العکاس عینک خمی ومیمک کسر بله زیاده قرا کو اولن کجه وعکاس چوق دوه یی دخی دیر لر بقال بل عکاس
 اذا کانت کثیره العکس فحیه بیهوک کنه که طوان یا پشور وکاه اولور بونکه رجالدن بعضینه تسمیه ایدر لر
 العکس فحیه بیهوک کنه که طوان یا پشور وکاه اولور بونکه رجالدن بعضینه تسمیه ایدر لر
 كذلك بغدادین برنوعدر که ایکی دانسی بر قشر ایچنده اولور که اهل صنعا اکثر یابو جنس بغدادی لر العلوس
 عینک فخی ولامک ضمه ذکر اولنان بغدادین اتحاد اولنان نسنه یقال مذاق علوسا ولالوسا

عضر رس

عطس

عطس

عفس

عفقس

عکس

عکس

علس

ای شپا اولور وس برلقمه دن از اولن طعامه دیر لر العلس عینک فخی ولامک سکونیه ایچمک شرب معنا سنه
 ابو عمرو وای اوزن التعلیس علی وزن التکریم بدروب ایچور مک بقال ما علس واضیفتم بشی تعلیسا وتعلیس
 مرض مشتدا ولماغه دخی دیر لر بقال علس داوه اذا اشتد الملعس میمک خمی ولامک فخی وتشدید بله مجرب
 اولان کسنه العلس عینک فخی ولامک کسری وتشدید بله بر طواری در سیه بریان ایتک لا علنکاس همزه نونک
 ولامک کسر بله قیل زیاده سیاه اولن بقال علنکس الشعر اذا اشتد سواده واعلمنکاس برسنه متردد اولماغه
 یعنی کیدوب کلکه دخی دیر لر الملعنکس میمک خمی وعینک سکونی وکافک کسر بله مجمع اولوب صق اولان قیل
 دیر لر العلطوس علی وزن فردوس شول ناقة در که اورند لنش اولوب اشکین اوله العلطیس علی وزن سلسبیل
 دوز اولوب براق اولن نسنه العباس عینک فحیه حرب شدید وافت و بلا و قرا کو یه دخی دیر لر یقال لیل عباس
 ای مظلم و یوم عباس ومشکل ایشه ده دیر لر العباسه عینک فحیه قرا کو اولن بقال عباس عیاسة العیوس
 عینک فخی ومیمک ضمه مشکل ایش بقال امر عیوس وعباس ای مظلم لایدی من این یونی له وعیوس تعسف
 اوزن اولان کسنه یه ده دیر لر بقال رجل عیوس ای متعسف المعسات میم اولک خمی ابله ومیم ثانی کسر بله
 مشکل ایش ومنه قولهم جاءنا بامور معسات ای مظلمه ملویه عن جهتها وملوی بورلش معنا سنه در
 التعماس تانک فخی ومیمک ضمه برسنه دن تغافل ایتک بقال فلان یعماس عن الشی اذا تغافل عنه
 و بر کسنه یی شبهه اوزن قومغه ده دیر لر بقال تعماس علی فلان اذا تعامی وترکک فی شبهه من امره
 العمس عینک فخی ومیمک سکونیه برسنه ده بیلور کن بلزک اظهار ایتک وعمس کتانی اوقیوب
 اوکر فکده دخی دیر لر بقال عمس الکتاب اذا درس عیوس عینک فخی ومیمک سکونیه شول طاعونک اسمی در که
 ابتدای اسلامه شام شر بقال اول اول ظهور ایتشدی العرس فحیه ونونک فخی وتشدید بله رجالدن
 قوی وشدید اولان کسنه العروس علی وزن عصفور قوزی حمل معنا سنه العمار رس عینک فخی ورنانک
 کسر یله جمی قوزیلر معنا سنه وعروس تام الخلق اولان اوغلانده ده اطلاق اولنور ابو عمرو وای اوزن
 العملس فحیه ونونک ولامک تشدید بله شدید وقوی اولان کسنه عرس کی وزناومنی ابو عمرو ایتدی علس شر
 ایتکه قوی ومحکم وسریع اولان کسنه در وعلس قورده دخی اطلاق ایدر لر واما عر بلرک هوا برمن العملس
 دپد کلری قولارنده علس بر جالک اسمی در که والد سن ارقه سنه کوتروب حج ایتشدن العنس عینک فخی ونونک
 سکونیه محکم اولان ناقة بعضلر ایتدی علس شول ناقة در که قور عینک قیلار ی چوق اوله وعنس یندن بر قیلار نونک
 ادی در العنوس ضمه نونک قیزاوده چوق اکذوب تزویج اولنما مغله ابکار عدادندن چقیغه دیر لر یقال عنست
 الجاریه تعنس من الباب الاول و یو ذکر اولنان اصلا تزویج اولنمده اولور واکر برکه تزویج اولنور سیه انوک
 حقه عنست الجاریه دیزلر العانس نونک کسر یله اوده قارین قزوعانس رجله دخی دیر لر العنس عینک خمی
 ونونک سکونیه جمی والعنس عینک خمی ونونک فخی وتشدید بله كذلك جمی یازل ویزل کی و یازل و یازل
 یارمش دوه یی دیر لر وکسانی ایتدی عانس معصردن زیاده اولان در ومعصر دخی میمک خمی وصادک کسر بله
 عورنلر مرتبه سنه ایریشن قیز در الاغباس همزه نونک کسر یله قورق قبلی چوق اولن بقال اعنوس
 ذنبها اذا فر التغبس علی وزن التکریم قیزاوده قارخ بقال عنست الجاریه تعنسا واصبی ایتدی عنست
 الجاریه دیزلر بلکه عنست دیر لر صیغه مجهول اوزن وعنسا اهلها دیر لر صیغه معلوم اوزن دپد کلرند
 العوس عینک فخی وواوک سکونیه کجه دور ایدوب کرخک بقال عباس الذی اطلب شیئا یا کله
 وعوس مال اوزرینه طورب کرکی ککی کوروب کوزنمک العیاسة عینک کسر یله كذلك مالی

علکس

علطس

علطیس

عس

عوس

عرس

علمس

عنوس

عوس

کوروب کوزنک و بومقامه صاحب صراح عوسی ربا بکله نفسیرا تشدر مراد جوهریه مخالفه العایس
 همزه نك كسر بله مالی کوروب کوزدجی کسنه بقال هو عایس مال العوس عینک ضمی و مدبله قیون جنسندن
 برنوعدر العوسی عینک ضمی وینک تشدید بله ذکر اولن قیونه منسوب اولان بقال کیش عوسی العوساء عینک
 فتحی و اخرنه الف مدده بله طکوزان بوجکنک حامله اولانی العیس عینک فتحیه ایرکک صوی منی معنا سنه
 و عیس جماع ایتکه دخی دیرلر بقال عاس الفحل الناقه یعسها عیسا اذ اضربها العیس عینک کسری و مدبله
 شول اقی دوه لر درکه انلرک رنکله عارض اوله الاعیس همزه نك وینک فتحیه واحدی العیساء
 عینک فتحی و الفک مدبله موثنی ذکر اولان لونی اشکان اولان دوه معنا سنه و بعضیلر ایتدی عیس دوه نك
 ایولرینه دیرلر و عیساء دیشی چکر که یه دیرلر عیسی اسم عبرانی دریا خود اسم سریانی در العیسون عینک کسری
 و سبنک فتحیه جمعی بقال جائی العیسون و مررت بالعیسین و رایت العیسین سبنک فتحیه جمیعسنه بصریون
 قننه و کوفیون سبنک ضمی جایز کوردیلر و اول و کسرن جایز کوردیلر یادن اول و بصریون جایز
 کور میوب الف حذف اولند قد نصکره الفک ماقبلی حالی اوزن مفتوح باقی قالمق لازم در دیرلر کرک الف
 اصلیه اولسون کرک غیر اصلیه اولسون اما کسائی الف اصلیه ایله غیر اصلیه بین فرق ایدوب اصلیه ده
 مفتوح قیلوب معطون دیر ایدی و غیر اصلیه ده مضوم قیلوب عیسون دیر ایدی و موسی ده دخی حال ذکر
 اولنان منوال اوزن در عیسوی عینک و واولک کسری و اخرنه یانک تشدید بله عیسی یه منسوب اولان
 و موسی نك نسبته دخی موسوی دیر سن یایی و اوه قلب ایتکه نته کم رمی ده مرموی دیر سن و دیرلر سک یایی
 حذف ایدوب عیسی و موسی دیر سن سینک کسری بله نته کم رمی و ملعی دیر سن محل لهوه منسوب معنا سنه
 فصل الغین الغیس فتحیه بلون در که کول کی بوز اوله یعنی خاکستری اوله الاغبس همزه نك وینک فتحیه ذکر
 اولنان لون ایله متلون اولان نسبه یقال ذیب اغبس والورد الاغبس من لیل هو الذی ندعوه الاعاجم السمند
 یعنی ات جنسندن صارویه مایل اولنه یعنی قوله رنکده اولانه سمند دیرلر غیسی عینک ضمی وینک فتحیه اغبسک
 تصغیری در ترخیم طریقیه و منه قولهم لا یتک ما غباغبس یارب الدهر ابن الاعرابی ایتدی بنم بوکلامک
 اصلیه وجهله اولد غنه شعورم یوقدر بعضیلر ایتدی غیسیدن مراد قورد در ذیب معنا سنه تصغیر ترخیم
 استلوی اوزن نته کم مرور ایتدی و غبا اصلنه غب ایدی حرف تضعیفک بری الفه قلب اولندی تقضاده
 قلب اولندی غی کی که اصلنه تقضض ایدی پس معنی لا یتک مادام الذی یأتی الغنم غبادیک اولور یعنی بنندن
 ایمان صادر اولان قورد قویونه کلد که الغرس عینک کسری بله شول نسبه در که ولد طوغد غی حینه یله چقر
 سومک مثالنه بعضیلر ایتدی غرس بریو فقه در دیر که دوه یاوریسی طوغد قله یوزنه یله طوغر اگر زاله
 اولنسه قتل ایدر الغرس عینک فتحی و رانک سکونیه اغاج دیکمک بقال غرس غرسه غرسا من الباب
 الثانی الغراس عینک کسری بله خرمافدانی و غراس دیکمک زمانته دخی دیرلر الغریسه عینک فتحی و رانک کسری
 و مدبله شول خرمافدانی در که هنوز بنش اوله الغرس عینک ضمی و سبنک تشدید بله رجالدن دنی و ضعیف
 اولان کسنه واحدی و جمعی برابر ایمی روایتی اوزن و غس تعیب ایتکه ده دیرلر بقال غس فلان خطبه
 الخطیب اذا عابها الغسغه علی وزن الزلزله پیسی زجر ایتده مبالغه ایتک نقول غسغست بالهرة اذا بالغت
 فی زجرها غسان عینک فتحی و سبنک تشدید بله یخندن رقیبله در که ملوک غسان نلرن در و بعضیلر ایتدی
 غسان برصویک ایدر و بود کمر اولنان غسان فعلا ن و زنی اوزن اولور سه محلی باب ثون اولور
 الغطس عینک فتحی و طاء مهمله نك سکونیه صویه طالدر مق بقال غطسه فی الماء اذا غسه المغطس
 میمک و نونک فتحی و طانک کسری و مدبله شول طاشد و که دموری چکر و یو مغزیندر

عیس

عیس

غرس

غسس

غطس

الغطرس عینک کسری و طانک سکونیه و رانک دخی کسری و مدبله طالم و متکبر اولان کسنه الغطرس فتحیه
 و رانک ضمیله متکبر اولمق یقال غطرس فلان المتغطرس میمک ضمی و تانک و غینک فتحی و رانک کسری بله طالم
 و متکبر اولان کسنه الغلس فتحیه کجه نك اخرنه اولان ظلت در التغلیس علی وزن التکریم کجه اخرنه سیر
 ایتک یقال غلسنا الماء ای وردناه بغلس و غلسنا الصلوة ای صلیناها بغلس تغلس فتحیه و لامک کسری
 و تشدید بله بر لفظ در که افت و باطل معنا سنه استعمال اولنور لای نصرف در بقال وقع فلان فی تغلس اذا وقع
 فی داهیه و باطل نته کم تحبب دخی وزن مزبور اوزن ذکر اولنان معناه استعمال اولنور خیمتدن اولدغی حاله که
 نومیدلک معنا سیدر الغس عینک فتحی و میمک سکونیه صویه طالدر مق بقال غسه فی الماء اذا مقله فیله لا تغلس
 همزه نك و غینک کسری بله صویه طالمق الاغناس همزه نك و تانک کسری بله کذلک صویه طالمق الغامسه میمک اولک
 ضمی و تانک فتحیه یاتر شفق و مقامسه کشی کندی نفسن حربک اورتیه رینه اتقه ده دیرلر الغموس غینک فتحی و
 میمک ضمی و مدبله شد بد اولان نسبه و عین غموس شول عینه دیرلر که صاحب کناهه غرق اید و طعنه غموس شول
 صاحب قدر که رجانبندن و تانک جانه کجه و ناقه غموس اول ناقه دیرلر که حملی ظاهر اولیه طوغور مسی قریب و نجیدک
 الغمیس عینک فتحی و میمک کسری و مدبله شول او ندر که ایچنه دوشن نسبه یی ستر ایلیمه و بوعامه اهل افتک
 ذاهب اولدغی معنادر بونقد رجه جوهر نیک عبارتده الغمیس من النبات الغمیدر بد کی محله غیر بعضی الغامر
 اولور اما سابقا غیر ک نفسیندن فهم اولنان بودر که غمیس شول تازه اوت در که قوری اونک ایچنه کیر انمش اوله
 بونقد رجه غیر بعضی الغمور اولور اما صاحب صراحک غمیس نبات کز من رافرو پوشد بد کی قصور دن خالی
 دکلدرن ریا ایچنه دوشنی اورتکله ری اورتکله فرقی ظاهر در و غمیس شول کچرک مسیل مایه دیرلر کسبزه ایله
 نباتات و اسنده اوله الغیسان عینک فتحی وینک سکونیه جوانلغک ایتدی و وحدی و بوفعلان وزنی اوزن اولور
 فصل الفاء الفاس فانک فتحی و همزه نك سکونیه بالته دید کیری التبر معنا سنه الفو و س ضمته بله جمعی بالته ل
 معنا سنه و لجامک فاسی شول دمور در که انک طماغنه یرشور و باشک فاسی اکسه ده قفا کیکی نهایت بولدغی
 یرو فاس بالته ایله اور مغه دخی دیرلر نقول فاسته اذ اضربت بالفاء و باشک فاسنه یعنی اکسه ده باش نهایت
 بولدغی یومر یجه ککه اور مغه دخی دیرلر نقول فاسته اذ اصبت فاس رأسه الفجس فانک فتحی و جیمک سکونیه
 اولونمق نکبر معنا سنه بقال فحس بفجس من الباب الاول الفد و کس فتحیه و واولک سکونی و کافک فتحیه
 ارسلان اسد معنا سنه دو کس کی که دو کس جعفر وزنی اوزن کذلک اسد معنا سنه در وفد و کس کذلک
 شاعر بته مشهور اولان اخطلک جماعتدر الفرس فتحیه ات معنا سنه در مذکره و موثنی اطلاق اولنور
 و موثنی ایچون فرسه د بنز الفریس فانک ضمی و رانک فتحیه فرسک تصغیری در و اگر مخصوص موثنی دیرلر سک
 فریسه دیر سن خاصه ابو بکر روایتی اوزن الافراس همزه نك فتحیه فرسک جمعیدر الفارس رانک سر بله لابن
 و تانک فرس صاحبی معنا سنه در و فارس النظر اهل فراست معنا سنه ده کلور الفوارس فانک فتحی و رانک
 کسری بله فارسک جمعیدر انلور معنا سنه و یوشاد در بونک اوزرینه قیاس اولنماز زیافو اعل فاعله کله سنک جمعیدر
 ضاربه ایله ضواریب کی فاعل کله سنک دخی جمعیدر فحس موثنی مخصوص اولسه حایض ایله حوا یض کی یا خودینی
 امدن غیر ایچون اولسون حمل بازل و جمال بوازل کی که بازل ضیسنه بارمش دوه یه دیرلر و جل عاضه و عواضه کی
 و حایط و حوا یط کی و عاضه دیکن او تلاین دوه یه دیرلر ضاد معجمه و اخرنه هایل و اما مذکر عاقله فو اعل اوزن
 جمع اولنمادی الافوارس و هو الک و نواکس اما فوارس جمع اولندغی زیرافارسیست موثنی اولماغین التباسدن امن
 حاصل اولشد و اما هو الک جمع اولندغی زیرافو الک مثله واقع اولشد و بقال هالک فی الهو الک پس اصل اوزن

غطرس

غلس

غمس

غیس

فاس

فحس

فدکس

فرس

جاری اولور ز یا امثالہ جاری اولور غیر ی رده جاری اولمین نسنه و اما نواکس ضرورت شعرده وارد اولمشدر این السکیت ایتدی فارس ایتبن کسنه یوقاره بن کسنه یومر کبه بن کسنه یی طلاق اولور بوقدر وارکه مرنه فارس علی بغل و مرنه فارس علی حمادیرلر و عمان بن عقیل بن بلال ایتدی صاحب بغل بن فارس دیزم بغال دیرم و صاحب جان فارس دیزم حمادیرم الفرسه فانک فحی و رانک سکونی ابله بر بلدر کبه یونه عارض اولوب انده قرار ایدر فارس فرس اوزن قرار ایتدی کی الفریس فانک فحیله و رانک کسری و مدبله غاچدن بر حلقه در که کالسان فارسیده چنبر دیرلر الفرس فانک فحی و رانک سکونی ابله ییونی دق ایتک یعنی صقمق بقال فرس الاسد فرسته فرسا من الباب الثانی اذا دق عنقه و فرسک اصل معناسی بودر صکره شایع اولوب مطلقاً قتل معنا سنه استعمال اولندی و فرس بیون مکن فائعه دخی دیرلر و قد نهی عن الفرس فی الذبح و هو کسر عظام الرقبه قبل ان یرد و فرس قور دقیونی پان لمغه ده دیرلر الافراس همزه نیک کسر بله چو بانک قیونن قور دیان لمق بقال افرس الراعی اذا فرس الذب شاة من غنمه و افراس برنسنه یی برتی جانون فد اقمغه دخی دیرلر بقال افرس الرجل همان الاسد اذا ترکه لیاً کله و یجوه و نصیر بن شیمیل ایتدی اکل الذب دیرلر افرس الذب دیزلر الافراس همزه نیک و تانک کسر بله بمعنی الفرس بقال افرس الاسد فریسه اذا فرسه الفریسه فانک فحی و رانک کسری و مدبله صید شکار معناسنه ابوقراس فانک کسر بله ارسلانک کنهتی در فارس رانک کسر بله و لا بت فرس اهلی در و فی الحدیث و خدمتهم فارس والروم و فارس و لا بت فرسه دخی طلاق اولور الفرسان فانک ضمی و رانک سکونیه انلور فوارس معناسنه فرسان فانک فحی و رانک سکونیه بر قبیلله نیک اسمیدر الفراسه فانک کسر بله اسمدر برنسنه یی دقت نظر ابله ادراک ایتک معناسنه التفرس فحیینه و رانک ضمی و تشدید بله برنسنه یی فراسه بلک بقال نفرت فی خیر او بقال هو یتفرس ای یتثبت و ینظرو فی الحدیث اتقوا فرسه الموت من الفراسه فانک فحیله مصدر در انلوق معناسنه الفروسة ضمتینله و الفروسیه کذلک ضمتینله و اخر نه یای مشده ابله بمعناها بقال رجل فارس علی اخیل ای بین الفراسه و الفروسة و الفروسیه و فروسة و فراست حدیث معناسنه ده کلور بقال فرس یفرس فروسة و فراسة اذا حذق امر اخیل الفرس فانک کسری و رانک سکونیه برنوع اونک اسمیدر نباتانیدن یعقوب روایتی اوزن الفرس فانک وسینک کسری و رانک سکونیه و اخر نه نونله دو نه نیک یا غننه طوارطراغی مثابه سنه اولان نسنه در و کاه اولور فرسن الشاة دخی دیرلر استعان طریقیله و بوفعلن وزنی در ابو بکر بن السراج ایتدی نون فرسنه ز ابله در زیابو فرست دن ما خود در دق ایتک معناسندن الفرناس فانک کسری و رانک سکونیه فرصاد وزنی اوزن بونی قالن اولان ارسلان و فرصادتوت که میوه قسمندن در الفرناس فانک ضمی و نونک کسر بله فرائق کی در نون ز ابله اولمقه و فرائق ارسلانک او کونجه کیدن قولاغزینه دیرلر الفردوس فانک کسری و رانک سکونی و دالک فحیله بستان فرا ایتدی بولفظ عربیدر معرب دکادر و فردوسی جنته بر باعجه نیک ایدر و فردوس بر روضه نیک اسمیدر یعنی بر چمنک اسمیدر و یامه التمه الفرادیس فانک فحی و دالک کسری و مدبله و لا بت شامه بر قاج موضعک اسمیدر المفردس میمک ضمی و فانک و دالک فحیله شول باغ چبو غیدر که اسمه سی چار طاقه الشمس اوله الفرطوس فانک و طانک ضمه لر بله طوکز بورنی انف الحنزی بر معناسنه الفطس فحیینه بورنه فصبه سی یی اولوب بیوان و لمقدر الافطس همزه نیک و طانک فحیله بورنی ذکر اولنان وجه اوزن اولان کسنه الفطسه فحیینه اسمدر بورن وجه مزبور اوزن اولمق معناسنه طامحرک در ز را بوعا هت کی در وزنا و معنی الفطسه فانک فحی و طانک سکونیه بر بونجقدر که انوکله افسون ایدرلر و عرب بلرک کلانندن در بوکه اخذته بالفطسه بالثوباء و العطسه دیرلر یعنی کافسون ایتدی ذکر اولنان بونجقله بر حیثیه که کاه اسمک و اخسر مق عارض اولدی الفطوس ضمتینله اولمک یقال فطس یفطس

فطوسا

فطوسامن الباب الثاني اذ مات الفطيس فانك كسرى وطانك دخی كسرى وتشديد يله فسيق وزنى اوزن ميوك
 چكجه دیرلر مطرقه عليه معنائه الفطيسه فانك كسرى وطانك كسرى وتشديد يله طوكز بورتنه دیرلر انف
 الخنر بمعنائه الفطيسه فانك وطانك كسرى ومايندك نونك سكونيله بعناها الفقوس خمتينله اولمك يقال
 فقوس فطوسامن الباب الثاني الفقس فلنك فخي وقافك سكونيله فاسد قلتي يقال فقوس الطائر يرضته اذا فسدها
 فقوس على وزن جعفر بنى اسد دن برقبيله نك باباسى اديدر كه اول فقوس بن طريف در كه جدا علار لى اسد در
 الفلحس على وزن جعفر حريص معنائه در و كلبه دخی فلحس دیرلر حريص اولد غيچون فلحس وزن مذكور
 اوزن برر جالك دخی اسميدر بنى شيمان قبيله سندن وفي المثل اسأل من فلحس وبونك اصلي بودر كه عسكر محارب دن
 كاسه فلحس غنيت مالندين پاى طلب ايدردى حالاه اوندك ساكن اولوب محارب يه كنه مش ايدى چن
 اولو لغندن وعز نندن وتور و كند و يه پاى و يرسه لر زوجه سچون دخی استردى زوجه سى ايچون دخی و يرسه لر
 دوه سى ايچون دخی استردى الفلس فانك فخي ولا مك سكونيله يول منقور معنائه الافلاس همزه نك فخي
 ولا مك ضمى ايله جمع قلتي يوللر معنائه الفلوس خمتينله جمع كثر لى الافلاس همزه نك كسرى يله مفلس اولمق
 يقال افلاس الرجل اذا صار مفلسا كويا كه النذر اولان اقچه سى فلوس اولوب ز يوف اولدى تنه كم اخبت الرجل
 دیرلر اصحابى خبثا و لسه و چا زدر كه افلس الرجل ديد كلى انوك ز ياده فقير اولوب ياتند فليس قالمدى ديكه
 صالح اولد غنه بناء اوله تنه كم اقهر الرجل دیرلر قهر اولمى اسان اولمق مرئيه سنه وارسه و اذل الرجل دیرلر ندليل
 و تحقير اولمى ممكن اولمق مرئيه سنه وارسه و اكر جوهرى افلس الرجل ديد كلى محمدر كه فليس اعطا و لنگه
 مستحق اولد غنه بناء اوله ديسه نظيرين مز بورينه نسب اولوردى التفليس على وزن التكرم قاضى بر كسنيه نك
 مفلس اولد غنه حكم ايتك يقال فلسه القاضى تفليسا اذا نادى عليه انه افلس اى امر بان نودى عليه
 بالافلاس بعد ما حكم عليه بالفلنفس فانك ولا مك وقافك فخي ايله ونونك مايندك سكونيله شول كسنيه در كه
 باباسى زاد لو قسمى و انه سى عريمه الاصل اوله ابو عبيدروايتى اوزن و ابو الغوث ايتدى فلنفس شول كسنيه در كه
 باباسى و انه سى زاد لو قسمى اوله و هجين اولدر كه باباسى حرا اولوب نه سى زاد لو قسمى اوله و مقرف ميك ضمى وقافك
 سكونى و راه مهمه له نك كسرى يله اولدر كه باباسى زاد لو قسمى اوله و انسى ايله اولميه يعنى هجينك عكسى اوله
 فصل القاف القبس فختينه له اتشدن بر شعله در و قيس اركك ديشى بي نيز يوكو قاف معنائه ده كور يقال قيس
 الفحل قيسامن الباب الرابع المقباس ميك كسرى يله وقافك سكونيله بعناه القيس قافك فخي وبانك سكونيله شعله
 طلب ايتك الاقباس همزه نك كسرى يله شعله طلب ايدنه شعله و يرمك يقال قيسست منه نارا اقبس قيسامن الباب
 الثاني قافسنى اى عطاني منه قيسا الاقباس همزه نك وتانك كسرى يله اتش الموق يقال قيسست منه نارا و اقباس
 علم كسب ايتكه دخی دیرلر يقال قيسست منه علماى استفدت يزيدي ايتدى چن بر كسنيه دن علم ياخود اتش كسب
 ايتك قيسست الرجل علما و قيسست نارا بر سن و اكر اتش انوك ايچون طلب قلسك اقبسته دیر سن قيسه ديز سن
 و كسانى ايتدى اقبسته نارا و علما جازدر صيغه افعال دن و قيسسته دخی جائدر ثلاثين بلافرق طلب كرك
 كندى چون كرك غيرى ايچون و لسون القيس قافك فخي و بانك كسرى و مد يله شول اركك در كه ديشى بي نيز يوكلى
 ايدرو فى المثل اقوة صادفت قيسا لقوه لامك فخي وقافك سكونيله شول ديشيدر كه نيز يوكلى قاله القيس
 قافك فخي وبانك كسرى يله كذلك شول اركك در كه نيز يوكلى قيلور ابو قيس قافك ضمى وبانك فختيله صيغه نصغير
 اوزن و طانك اسميدر مكه مشرفه ده ابو قابوس نعمان بن منذر بن امرئ القيس بن عمرو بن عدى الهيمى نك كه ملك
 عرب در كينى در و قابوس لا ينصرف در عجمه دن و تعريف دن و ترى القدس خمتينله و القدس قافك ضمى و دلك
 سكونيله طهر معنائه در اسم اولمق اوزن و مصدر اولمق اوزن حظيرة القدس جنت ايچون اطلاق

قدس

اولنسی طهر معنا سندن ما خود در روح القدس جبریل ایچون طلاق اولوغسی بومعنا ندر قدس قافک ضمی
 ودالك سکونيله ولايت بخنده بر طاغث سميد والتقدیس علی وزن التکریم یا ک ایتمک تطهر بمعنا سنه القدس
 فختینله ودالك ضمی وتشدد بدبله پاک اولمق تطهر بمعنا سنه الارض المقدسه میمک ضمی ودالك فخی وتشدد بدبله
 پاک اولان یر بیت المقدس میمک ضمی ودالك فخی وتشدد بدبله ومیمک فخی وقافک سکونی ودالك کسری
 وتخفیفله قدس شریف المقدسی میمک فخی ودالك کسری ویانک تشدد بدبله مجلسی کی بیت مقدسه منسوب
 اولان کسنه المقدسی میمک ضمی ودالك فخی وتشدد بدبله کذلک بیت مقدسه منسوب اولان کسنه قادیسه
 دالك کسری ویانک تشدد بدبله بر معروف یرک ادبدر که ابراهیم بنی صلوات الله علیه اکاپاک ومطهر او اوب محله
 حاج اولمقله دعا بتدی قدوس خمتینله ودالك تشدد بدبله باری تعالی ناک اسم شریف نندن درو بوفعول در
 قدس دندن طهارت معنا سنه وسیمویه قدوس وسبوح دیر ایدی اوللرک فختینله نته کم ذروح بیان اولند وخی
 محله مروایتی وتعلب ایتدی هر اسم که فعلول وزنی اوزن در عینک تشدد بدبله انک اولی مفتوح در سفود
 وکلوب وسمور تور و شبوط کی الاسبوحه قدوس که بونلرک اولند ضم اکثر در فختن وابتدی ذروح ده دخی
 ضم اکثر در واز اولور مفتوح دخی اولور و سفود سین مهله و فاهله ودال مهله ابله شیش دبد کری دمور که انو که
 کباب شورلر و شبوط شین معجه و طاء مهله ابله بر نوع بالقدر القدس فختینله سطل دبد کری معروف نسنه که
 عامه تحریف ایدوب ستل دیرلر و باهل حجاز لغی در قدس دبد کری نه باعث واسطه طهارت اولد غیچون در
 القداس قافک ضمیمه شول نسنه در که کوشدن انجوا سلو بنده اشلیوب ایلکه در یزرلر القداحس قافک ضمیمه
 وحاء مهله ناک کسری بهادر اولان کسنه شجاع بمعنا سنه القد موس قافک ومیمک ضمی ودالك سکونيله قدیم
 بمعنا سنه در بقال حسب قد موس اذا کان قدیم القرس قافک فخی ورتک سکونيله زیاده صغوق برد شد بد
 بمعنا سنه بقال لیله ذات قرس ای شد بد و قرس صغوق رک اولمقله دخی دیرلر بقال قرس البرد قرس من الباب الثاني
 اذا اشتد و قرس طوک و بمعنا سنه ده کلور بقال قرس الماء اذا جمد القرس فختینله صغوق مشتد اولمق بمعنا سنه
 لغت در بقال قرس البرد قرس سامن الباب الرابع وابن السکیت ایتدی قرس جامد معنا سنه در لکن ابو الغوث
 بومعنا یه انکار ایتدی القارس رتک کسری به و القریس قافک فخی ورتک کسری وممدبله معنای مز بوردن
 صفت در بقال البرد الیوم قارس و قریس ولا تقل قارس و قریس جامد بمعنا سنه دخی کلور بقال
 اصبح الماء الیوم قریسا و قارسا ای جامدا و سملک قریس شول بالغه دیرلر که بشد کدن صکره چرویشی انجینه
 وضع ایدرلر تا نمجد اولمقله طورر الا قارس همزه ناک کسری به والتقریس علی وزن التکریم طوکدر مقی بقال اقرسه
 البرد و قریسه تقریس صوغغه دخی دیرلر بقال قریست الماء فی الشن اذا برده و شن شین معجه ایله قریه
 دیرلر القراسیه قافک ضمی وسپنک کسری ویانک تخفیفله فرموده دوه جمل ضخیم بمعنا سنه اخرینه یاز یاده
 اولمشدر رباعیه ده و ثانیه ده زیاده اولند غی کی ال قراس قافک فختینله صغوق طاغیر جمال بارده
 بمعنا سنه قراس قافک فختینله بر طاغث ایدرینده القربوس قافک فخی ورتک فخی وتخفیفله ویانک ضمی ایله
 اکرک اوک قاشی پیش که هفتین بمعنا سنه وراسا کن قلنا از الا ضرورت شعرده طرسوس کی زیر افعول بینه عر بدن
 دکدر القراس قافک کسری به ورتک سکونيله کاغذ که اوزرنده یازی یازارلر و قراس اوق اتق ایچون دبد کری
 نشانه دخی دیرلر القراس قافک ضمیمه بمعنا القراس قافک وطانک فخی ورتک سکونيله بمعنا ایضا القراسیه
 علی وزن الدحرجه اوق نشانه ایشدر مک یقال رمی مقرطس اذا اصاب القرقوس فختینله وقافک ضمی ایله
 واسع و دوز اولان یر بقال قاع قرقوس اذا کان واسعا ملس القرقوس قافک کسری ورتک سکونيله اوفق سنک

قدحس

قرمس

قرس

قریس

قرطس

قرقس

مکس خرده معنا سنه القرقسه علی وزن الدحرجه کای دعوت ایتک بقال قرقست بالکلب اذا دعوت به
 القرناس قافک ضمی ورتک سکونيله بورن مثالند طاغدن ایلر وحقن نسنه القسه قافک فخی وسپنک
 تشدد بدبله بر نسنه بی طلب ایدوب اره مق وقوغو حلق ایتکه ده دیرلر نیمه معنا سنه وقس نصار انک علمه
 و دیندر یسلرینه دخی دیرلر القسب قافک کسری وسپنک کسری وتشدد بدبله وممدبله کذلک علمه و دیندر
 نصار انک یسلرینه دیرلر القسب قافک فختینله وسپنک ضمی وتشدد بدبله بر نسنه بی قولق اوروب دیکلمک یقال
 نقسست لصورا هم باللیل ای نسمعتها القسی قافک فخی وسپنک ویانک تشدد بدبله برجنس زدر که مصر دن کتورر لر
 حریر قار شقدرو فی الحدیث له نهی عن لبس القسی ابو عبید ایتدی بواول زدر که ولايت قسه منسوب بدر که بن اول
 ولایتی سیرا تشم دبدی و اصمعی اول ولایت قنده در بلزم دیدی و ابو عبید اصحاب حدیث بونی قافک کسری به
 روایت قیلور و اهل مصر قافک فختینله روایت قیلور دبدی قس بن ساعده الایدی قافک ضمیمه بخران نام
 شهرک ذاهدی و عرب حکما سنک بیری ایدی القسوس قافک فختینله وسپنک ضمیمه شول ناهه در که مرعاده
 یالکراونلار عسوس کی لفظا ومعنی ابوزید و کسائی روایتی اوزن یقال قست الناقه نقس قسامن الباب الاول
 اذا رعت وحدها قس قافک ضمیمه بنی اسد قبیله سنه منسوب بر طاغث اسمیدر و شمر ایتدی قس قسام
 بر دمور معد تنک اسمیدر رار منیه ولایتی دیدی القساسی قافک ضمی ایله و اخرنده یاء مشدده ایله بر قلچدر که
 ذکر اولنان معدنه منسوب در القساس قافک فختینله صویه ار مکچون کجه سرعتله یوریمکدر بر حیثیتله که
 تمام اصلا فتور اولمیه و قس قسام هدایت اوزن اولن دلیل دخی دیرلر و بعضیلر ایتدی قس قسام قنی صغوغه و قنی
 اجلغه دیرلر شدت جوع بمعنا سنه القس قسه علی وزن الزلزله کجه ایله شول سیره دیرلر که زحمت و ره و قس قسه
 کلبه قوس قوس دیو چاغر مغه دیرلر القس قس قافک کسری به وسپنک سکونيله زحمت و یریمی سیر یقال
 سیر قس قس اذا کان دایا و ادایب دال مهله ایله زحمت و یرن نسنه یه دیرلر القسطاس قافک ضمیمه وسپنک
 سکونيله میزان القسطاس قافک کسری به بمعنا لقه فی القس فختینله کوکس طشره چقوب ارقه انجور و کیمک
 که بوکر بلکک مقابلی در الا قس همزه ناک وعینک فختینله والقس قافک فخی وعینک کسری به والمتعاس میمک
 ضمی وعینک کسری به بونلرک اوچی دخی ذکر اولنان صفت اوزن اولان کسنه در بقال رجل اقس وقسم
 ومتعاس واقس شول اته دیرلر که اگری انش اولوب صغریسی بوکسک وله واقس شول دوه یه دیرلر که
 باشی و بونی ارقه سنه مایل اوله واقس شول کجه یه دیرلر که منیع اوله یعنی غایت طویل اوله واقس شول
 رجله دیرلر که منیع اوله یعنی ذی شرف اوله و بر طاغث دخی اسمیدر الا فسان همضم اوغلرندن اقسله هبیره دن
 عبارت در القس قافک فخی وعینک سکونی والفک مدبله شول عزته دیرلر که ثابت اوله القوس قافک فخی
 وعینک ضمیمه شول قوجه در که زیاده دوشکین اوله القوس فختینله وواوک ضمیمه زیاده پیر اولمق بقال
 نقوس الشیخ اذا کبر و اوکهنه اولوب بقلغه یوز طومعه دخی دیرلر بقال نقوس البیت اذا تهدم القعاس تانک
 فخی وعینک ضمیمه بر خصوصه ایرکلوب کیرو قالمق بقال نقاس الرجل عن الامراتا آخر ولم یقدم فیله
 الا قعساس همزه ناک وعینک کسری به کذلک متاخر اولمق بقال القعسس اذا تاخر ورجع الی خلف و بوند
 احد سپنن اخرده ادغام اولندی اخر نجم کله سنه ملحق اولد غیچون الا قعساس همزه ناک کسری به غنی اولوب
 مالی جوق اولمق القعس قافک فخی وعینک سکونيله بدر ایجه اولان طیراق المقعسس میمک ضمی وعینک فخی
 وسپنک کسری به شدید اولن نسنه المقعس میمک ضمی وقافک فختینله مقعسسک تصغیری المقعسس میمک
 ضمی وقافک فختینله کذلک تصغیری نوندن بدل یا کتورر مکله القعسس قافک ضمی وعینک فختینله مبرد قولی

قرنس

قسس

قسطس

قسس

اوزن كذاك مقعنسك تصغيري كه مز بورميك حذف اختيار ابدوب باخرده اولان سيني حذف ايتزدی
 وسيني حذف ابدوب ممي ابقا ايتك سيبويه قولي در مقاعس ميمك ضمي وعينك كسريله تمين برقبيله نك
 باباسي لقبی در اسمي حارث بن عمرو بن كعب در كه جد اعلاسی مناة بن نعيم در المقاعس ميمك فحيله
 مقعنسك جمع در حرف زائده سني حذف ايتك كه اول نون در وسين اخيره در وميم حذف اولنادی
 هر نه دكلو حرف زائده ايسه زير اسم فاعل معناسن افاده ايچون زياده اولندی و بوحذف اولنان
 حرفلر دن عوض ویرمه ده مخیرسن یعنی ديلر سك عوض ویررسن ديلر سك ویررسن و عوض دبدكز
 الغدن صكره اولان حرفين بنينه ياء ساكنه كتور مكدر ديلر سك مقاعس دیرسن ديلر سك مقاعس دیرسن
 و عوض لازم اولوق حرف زائده و در دغی اولدی وقت اولور قندیل ايله قنادیل كی وساير لر يده بوكا قیاس
 اولسون القنعاس قافك كسری ونونك سكونیله يوك دوه بعیر عظیم معناسنه القنعاس قافك ضمي وعينك
 كسری ايله فرمود اولان كسینه عظیم خلق معناسنه القنعاس قافك فحی وعينك كسریله جمعی فرموده كسینه لر
 معناسنه القنس قافك فحی ولامك سكونیله قالن ابد در كه ليفدن يا خود خرم ابدانندن اولور القلوس صمته نيله
 جمعی قلوس السفن كيلر ده اولان بلا مرلر در و قلوس اتغده دخی دیرلر یقال قلوس بقلس من الباب الثاني و قلوس
 اول مرتبه ده بوغزدن كلن طعامدر كرك اغز طلوسی اولسون كرك اولماسون واکر بومرتبه دن صكره كورسه
 اكفی دیرلر و بوخلیل قولیدر و قلوس كاسه شرابی اتغده ده دیرلر زياده طلوا اولدوغی حینه القالس لامك
 كسریله برنسنه بی اتن كسینه القلنسه و فحینه و سبنك ضمی ايله نقيه كه باشته كیرلر القلنسیه قافك ضمی
 ولامك فحی و سبنك كسریله ذكر اولنان معناده لغت در و باجمله قافی مفتوح قلوسك سینی مضموم قیلرسن
 واکر قافی مضموم قیلر سك سینی مكسور ابدوب واوی یا یه قلب ابدرسن و فحی جمع ابدوب یا خود تصغیر
 ايتك مخیر اولور رسن زير ابدون ايكی زياده واردر بری واوی نون ديلر سك واوی حذف ابدوب القلانس
 دیرسن مساجد و زنی اوزن نقيه لر معناسنه واکر ديلر سك القلاسی دیرسن وزن مذکور اوزن كذاك نقيه لر
 معناسنه و حالت تكبر ده قلاس دیرسن واوی حذف ايتك اجتماع ساكنين ايچون واکر ديلر سك ايكسینه دخی
 یا بی عوض ویروب قلا نيسه قلاسی دیرسن القلنسیه قافك ضمی ولامك فحيله ونونك كسریله قلنسه و نك
 تصغیر بدر واکر ديلر سك القلنسیه دیرسن قافك ضمی ولامك فحی و سبنك كسریله واکر مخذوف اولان
 حرفدن عوض ویررسك القلنسیه دیرسن قافك ضمی ولامك فحی ونونك كسری و مدله یا خود القلنسیه
 دیرسن قافك ضمی ولامك فحی و یا اخيره نك تشدید بده واکر قلنسه كله سن تانك حذف ايتك ديلسك
 ثمره كله سن جمع اندوكا كی تایی حذف ايتك كله واوی ترك ابدوب قلنس دیرسن و بونك اصلی قلنس و ابدی
 كلام عربیله آخری حرف علت اولوب ما قبل مضموم كله اولدوغنه بنا و اوحذف اولندی و فحی اسمك آخری
 حرف علت اولوب ما قبل مضموم اولماغی قیاس ايجاب ايتسه ضمه كسره یه تبدیل اولوق واجب اولور پس اسمك
 آخری یا اولوب ما قبل مضموم مكسور اولماغن قاض اعلالی كی اعلال اولوق لازم اولور و احق وادل كله رنده دخی حال
 بویله در خفه و او ایچون جمع اولدقلمی حاله وساير بونك امثالی اولانلر بونك اوزرینه قیاس اولسون
 وحقه حاه مهمله ايله اوزر معناسنه در القلاسه قافك فحی ولامك سكونیله علی وزن الد حرجه نقيه كیدرمك
 القلنسیه فحینه ولامك سكونی و سبنك كسریله نقيه كیمك القلنسن فحینه و نونك ضمیله كذاك نقيه كیمك
 نقول قلنسنه فقلنسی وقلنس اذ البسته القلنسه فلبسها القلنس علی وزن التكرم دف چالوب تغنی ايتك
 القلنس ميمك ضمی ولامك كسری و تشدید بده شول كسینه در كه بك شهره كلكه بك اوكنده شلك ابدوب

قنفس

قلنس

قلنس

اوبنيه

اوبنيه القلنس علی وزن التكرم بك شهره كلكه انواع لهوله استقبال ايتك در ابو الجراح روايتی اوزن القلاس
 قافك فحی ولامك تشدید بده شول در يادركه كو يكن اته توج غالب اولدغندن القلنس قافك ضمی ولامك
 فحی و تشدید و يانك سكونیله قیبط وزنی اوزن صناعده بریعه نك اسمی در كه حبشه یا بمشیدی انی حمیر نام
 كسینه خراب ابدوب بمشیدی و قیبط برجنس حلوادر كه اكانا طف یعنی پشیمنه دیرلر القنس قافك فحی و ميمك
 سكونیله صویه طالمق غوص معناسنه و ولدانه سنك قرتنه دیرند كه قنس الولدی بطن امه دیرلر القلاس
 قافك فحی و ميمك تشدید بده صویه طالمق كسینه غواص معناسنه و قنس صویه طالمق مغدخی دیرلر یقال
 قسته فی الماء فانقمس ای غسته فانقمس پس قنس متعدی و لازم كاور الاقلاس همزه نك كسریله طالمق مق
 معناسنه لغت در یقال القسته فی الماء المقامسه ميم اولك ضمی و ميم تانك فحيله طالمق شوق یقال قامسته
 فقمسته یعنی باب مغالبه دن بن اكله طالمق شدم و غلبه ایتدم دیرسن و یقال فلان بقامس حوتا اذا طر
 من هو اعلم منه یعنی فحن علم سباحته كند و دن اعلمه مباحته ايتسه استغراب ابدوب بده دیرلر و حوت حاه
 مهمله ايله بالق معناسنه در الاقلاس همزه نك و قافك كسریله بلدن مخط اولوب غروبه میل ايتك القاموس
 علی وزن الكافور در يانك اورته سی یقال هذا قاموس البحرای وسطه و معظه و مدو جزر حدیث شریفند
 بیورلشدر ملك مؤكل بقاموس البحر كما وضع رجله فیه فاض فاذا رفعها غاض یعنی در یا یه موكل اولان ملك
 در یا یه ابق بصسه طشر و یا غن قالد رسه چكورو مد صوطا شفعه و جزر چكلمكه دیرلر القلاس فحینه و ميمك
 فحی و تشدید بده درین در یا بحر از اخر معناسنه جوهری ابدن بن ظن ابدرم كه لام زائده اوله و قلنس زياده عظیم
 الشان اولان كسینه یه ده دیرلر القنس قافك كسری ونونك سكونیله اصل معناسنه در القونس قافك ونونك
 فحی و واوك سكونیله دمور توغله نك ديه سی وقونس كذاك ايتك ايكی قولاغی اراسنده اولان سیوری ككدر
 القونس یا ی كان معناسنه نك كیری و تانكی جائز در و قونس ارستونه دخی دیرلر ذراع معناسنه مذروع ارستونه
 قیاس اولند غیچون وقونس كو كه بر رچك دخی اسیدر القویسه قافك ضمی و واوك فحيله قونسك
 تصغیری در مونت اولدوغنه بناء القویس كذاك قافك ضمی و واوك فحيله قونسك تصغیر بدر مذكر
 اولدوغنه بناء و فی المثل هو من خیر قویس سهما القسی قافك و سبنك كسری و یانك تشدید بده جمعی یا بلر
 معناسنه الاقواس همزه نك فحيله و القیاس قافك كسریله كذاك قونسك جمعلری در و قیاس تقدیر
 معناسنه ده كور یقال قست قیاسا و قیاست مقایسه و قیاسا و قیاسك اصلی قووس ابدی زير اوفعول در
 پس لام الفعلی تقدیم ایدوب قسود بدیلر فلووع وزنی اوزن اندن صكره واوی یا یه قلب ابدوب قافی مكسور
 ایتدیلر عصی كله سنك عینن مكسور ایتد كاری كی پس قسی اولدی قلیع وزنی اوزن اول ذوات ثلاثه دن ابدی
 صكره ذوات اربعه دن اولدی یعنی قلب واد غامله حرف اصلی مشابه سنده اولماغن رباعی منزله سنده اولدی
 القسوی فحینه و واوك كسری و یانك تشدید بده قسی كله سنك نسبتي در زير اوفلووع ابدی كه فعول دن
 مقلوب ابدی پس حالت نسبتده واوی رد ایدوب قسوی دیدیلر القنس قافك فحی و یانك سكونیله تقدیر
 ايتك یقال قست الشئ بغيره و علی غیره اقیسه قیسا و قیاسا و لا یقال اقسته المقیاس ميمك كسری و قافك
 سكونیله تقدیر اولوق الت مقدار معناسنه المقایسه ميمك ضمی و یانك فحيله قیاس ايتك یقال قیاست بین
 الامرین مقایسه و قیاسا و قیاسلشفعه دخی دیرلر یقال قیاست فلانا اذا جارتیه فی القیاس یعنی انوكله برنسنه ده
 قیاس ابد شمسك الا قیاس همزه نك و تانك كسریله ایدرمق یقال هو یقتاس الشئ بغيره ای یقتسه به یعنی اكا
 انی او بدررو یقال هو یقتاس بابه ا قیاسا ای یسالك سبيله و یقتديه یعنی اوغل بابا یه اقتدا ایدوب انوك
 مسلكنه سالك اولور القوس قافك ضمیله راهبك صومعه سیدر و راهب رهبانك مفردی در القویس

قنس

قلنس

قنس

على وزن التكرم بياولوب اكلك بقال قوس الشيخ نقويسا الذنحي الاستقواس همزه نك و نك كسر بلة بمعناه
 الاقوس همزه نك وواو ك فتيه ارقه سي اكري ولان كسنة مخني الظهر معناسنه التقوس فختينله وواو ك خمي
 وتشدد بلة ياي كوتومك بقال رجل متقوس قوسه اي معه قوس المقوس ميمك كسري وقافك سكوفي وواو ك
 فختيله شول اب در كه قوشي انلري انوك اوزر ينه صف بغلر ايتد اسكرند كارتد ومقوس ياي قود قلري ظرفه
 دخی دیرل القهلبس قافك فختي وهانك سكوفي وبانك فختي ولا مك كسر بلة جمرش كي ارك التي ذكر معناسنه القيس
 قافك فختي وبانك سكوفيله قياس ايمك بقال قست الشئ بالشئ اذ قدرته على مثله جوهری بولفظی واوبد
 دخی ارا د ايتشد رنته كم الان مرور ايتدی ولكن انصب بودر كه همین یا بلة ارا دولته وقبس مضردن برقبيله نك
 باباسي ابدركه اول قيس بن عيلان درواسمي الناس بن مضردن ونوله وقرنداشي الياس بن مضردن يابله والياسك
 لقبی قيس در القيس قافك كسري ومد بلة والقاس قافك فختيله مقدار معناسنه در بقال بينهما قيس رنج وقاس
 رنج اذ كان بينهما قدر رنج التقيس فختينله وبانك خمي وتشدد بلة قيسه بكرمك بقال نقبس فلان اذ تشبه
 بهم يا خود انلر ما نسب ايليه يا معايله ايله يا همسايه لك ايله يا ولا ايله يعني انلرك از ادلوسی اولغله القيسان
 قافك فختي وبانك سكوفيله طی قبيله سندن ابكي قيسك اسيدركه انلرك بری قيس بن عناب بن ابی حارثه در
 وبری قيس بن هذمه بن عناب بن ابی حارثه در عبد القيس قافك فختيله برقبيله نك باباسي اسيد راسدن كه اول
 عبد القيس بن افسی در كه جدا عللري اسدن ريعه در العقبس عينك وقافك فختيله واخرنه يا، مشدده
 ايله عبد القيسه منسوب اولان كسنة ود بلسك عیدی دیرسن التعقبس فختينله وبانك سكوفي وقافك
 خميله عبد القيس قبيله سنه انتساب ايمك بقال تعقبس الرجل كايقال تعقبس وتقبس كتعقبس عبد شمس
 قبيله سنه وتقبس قيس قبيله سنه نسبتدر فصل الكاف الكاش جنات كه انوكه برنسنه شرب اولنور موث
 سماحي در قال الله تعالى عز وجل بكاش من معين بيضاء و ابن الاعرابي ابتدى كاشه كاش ديزن ايجنه مشرو باندن
 نسنه اولد قجه الكوش خمينله جمعي الكبس كافك فختي وبانك سكوفيله حرق يقوب اورتك بقال كبست
 النهر كبسا اذ اطعمتها التراب وكبس غارت ايمكه ده دیرل بقال كبسوادار فلان اذا اغاروا عليها وكبس باشي
 خرقة يه چكمكه دخی دیرل بقال كبس رأسه من الباب الثاني اذ ادخله في ثياب الكبس كافك كسري وبانك
 سكوفيله شول طرا قدر كه خرقة اوزر ينه وكرلاني بوما غيچون الا كبس همزه نك وبانك فختيله باشن خرقة يه
 چكن كسنة شول وجهله كه ديه سن اقبال ابدوب يوزن اديار ايمش اوله الكباس كافك خميله باشي بيوك اولان
 كسنة عظيم الرأس معناسنه الكباسه كافك كسري بلة خرما صلقى الكبس كافك فختي وبانك كسري ومد بلة
 خرمان برنوعدر الكيسه كافك فختي وبانك كسري ومد بلة شول بلدركه اندركون ناقص كلورو بود ورت بلة
 بواقع اولور الكابوس على وزن الكافور شول نسنه در كه انسانه اثناء نومد عارض اولد قده مضطرب اولوب
 اغر بصدی دیرل و بونی صرع مرضنك مقدمه سي در دیرل الكبس كافك فختي ودالك سكوفيله اغر يوكلو اولان
 طواری سرعتله سير ايتدر مك يقال كدست الخيل كدسا من الباب الثاني التكدس فختينله ودالك خمي
 وتشدد بلة طوار اغر يوكلو كي يورجك يقال تكدي الفرس اذ امشي كانه مثقل الكدس كافك خمي ايله ودالك
 سكوفيله تركه خرمني الا كداس همزه نك فختيله جمعي خرمنلر معناسنه الكداس كافك خميله حيوانانك
 اخسر مسي يقال كدست اذ اعطست الكادس دالك كسري بلة شول نسنه در كه انوكه يرامز ايشه يوم اولنور
 كرك قال اجمعه اولسون كرك اخسر مغه اولسون وديونك امثالي نه كه وارايسه وبقيلدن در قن اهو طاغدن
 يسنه اني يرامزال ايدنوب كادس دیرل نته كم بار حله يرامزال ايدنورلر وبارح شول صيده دیرل كه صيادك

قهلبس

قيس

هقبس

كاش

كبس

كدس

صولنه دوشر الكرس كافك كسري ورنك سكوفيله شول بولله خلط اولنان نجاستلر دو كه بعضي بعض اوزن
 يايلوب قالب قالب اوله وكرس شول اولزه ده دیرل كه اندكاس جمع اوله الا كراس همزه نك فختيله جمعي وكرس اصله
 دخی دیرل الا كراس همزه نك كسري بلة ذكر اولنان حالت اوزن اولمق يعني بول ونجاستله يا خود جماعت كثيره ايله
 طولمق بقال اكرست الدار الكراس رانك كسري بلة اصل معناسنه الانكراس همزه نك وكافك كسري بلة يوز اوزر ينه
 دوشمك و يوزي اوزن داخل اولمق بقال انكرس في الشئ اذا دخل فيه منكبا وانكباب كذلك يوز اوزر ينه
 دوشمكدر الكرس كافك خمي ورنك سكوفيله واخرنه يانك تشدد بلة تحت الكراس كافك فختي وبانك
 تشدد بلة جمعي وكاه اولور كسري دیرل كافك كسري بلة الكروس فختينله وواو ك فختي وتشدد بلة باشي بيوك
 اولان كسنة بزرگ سر معناسنه وكروس بر رجالت دخی اسيددر الكراسه كافك خمي ورنك تشدد بلة بلة
 جزا وراق متعدد معناسنه كراسك واحدی ر الكراس كافك فختي ورنك كسري بلة جمعي جزلر معناسنه
 الكراس كافك كسري ورنك سكوفيله طام اوزر ينه اولان ادب خانه وخام بر معناسنه دخی كاور فارسي
 معرب در الكراسه كافك كذلك كسري بلة برقطعه خام ز الكراسي جمعي خام بزلر معناسنه الكردوس كافك ودالك
 خمي ورنك سكوفيله انلوردن بر عظيم بلوك كروه بزرگ معناسنه الكراديس كافك فختيله جمعي عظيم بلوك
 معناسنه وصاحب صراح بومقامد كدوس كله بزرگ از اسبان ديمشدر غلط ايتشد ر غلما جوهرينك القطعة
 العظيمة من الخيل ديدكي قولند خيل عسكر معناسنه اولد غندن ذهول يدوب سباق كلامدن غفلت
 ايتشد ر وهرابكي كلكه براكه بری رينه بولوشه اكا دخی كردوس دیرلر اوموز باشلري كي ودیرلر كي الكردسه
 على وزن الدحرجة چری باشي اولان كسنة عسكری بلوك بلوك ايتمكد بقال كردس القايد خيله اذا
 جعلها كتبة وكرده وثاقه دخی دیرل بقال كرده وليم به الارض وليم به واحد ايله وجميله يره دوشمك
 ويره بصق در وكرده بر كسنة نك الن وياغن برره جمع ايتمكه دخی دیرل بقال كردس الرجل على الهاء المجهول
 اذا جعت يداه ورجلاه وكرده بقاغيله يوروتمكه دخی دیرلر المكدس ميمك خمي ودالك فختيله شول كسنة در كه
 الي وياغني ياشمش اوله التكدس فختينله وراك سكوفي ودالك خميله ابكي كسنة نك اسيدركه انلرك بری قيس
 وبری معاويه در مالك بن خنظله نك اوغلر يدر جدا عللري مناة بن تيم در الكرس كافك ورنك فختيله كروز
 ديد بکري معروف اوت در الكرس على وزن الزلزل برنسنه يرد ايمك در المكدس ميمك خمي وكافينك
 فختيله شول كسنة در كه انوكه نه سي وانه سنك نه سي جاريه اوله مكر كس ديد بکري كويا كه مذموم اولان
 جماعة ز داو لشمدر الكسبس كافك فختي وسپنك كسري ومد بلة خرمانيننه دیرلر وكسبس كذلك شول تاته دخی
 دیرلر كه طاشلر اوزن قوربد لوب دو كولد كدن صكره زخير قنلور الكسبس فختينله ديش قصه اولمق کوتاهي
 دندن معناسنه الاكس فختينله شول كسنة در كه ديشي قصه اوله الكلس كافك كسري ولا مك سكوفيله كرج كه
 انوكه ياي بيير الكلسه كافك خمي ولا مك سكوفيله كرج رنكنده اولمق الاكلس همزه نك ولا مك فختيله كرج
 رنكنده اولان قورود بقال ذيب الكلس نونك كسري بلة شول اهور در كه كناسه يعني يتاغنه داخل اولور
 الكناس كافك كسري بلة اهورنك اغاج از اسنده كيز لجم يتاغني الكنوس خمينله اهو يتاغنه كير مك يقال كنس الطي
 يكنس من الباب الثاني التكنس فختينله ونونك خمي وتشدد بلة بمعناه الكنس كافك فختي ونونك سكوفيله
 سپور مك يقال كنست البيت كدسه كنسكن من الباب الاول المكنسه ميمك كسري وكافك سكوفي ونونك فختيله
 سپور مك الت جاروب معناسنه الكناسه كافك خميله سپورندي قامه معناسنه وكناسه كوفه ده بر رك اديدر
 الكنسه كافك فختي ونونك كسري ومد بلة نصار ينك معبدی در الكنس كافك خمي ونونك فختي وتشدد بلة

كرس

كربس

كردس

كرفس

كركس

كسبس

كلس

كدس

کوکله اولان کواکب ابو عیبه ایتدی کوکبه کس دبدیلر مغینده مستتر اولد غیچون بعضیلر ایتدی کس
 خنس دبد کیری بلدر لر درکه انلر سیان لر در التکویس علی وزن التکریم باشی اشغه دوندنر مک بقال کوسته
 علی را سه نکویس ای قلبته وفی الحدیث والله تعالی شأنه لوفعلت ذلك لکوسک الله تعالی جل ذکره فی النار
 رأسک اسفک الکوس کافک فخی وواوک سکونیه باشی اشغه دوشمک بقال کس یکوس اذ فعل ذالک یعنی باشی
 اشغه اولسه ووده اوج ایاغی اوزن بوریکه دخی دیر لر سکرلندی حاله التکاس تانک فخی وواوک ضمه بری بری
 اوزرینه بغله دیر لر بقال عشب متکاس اذ اکثر وکثف الکوس کافک ضمی ومدبله شول نسنه درکه چلار لر
 طبل معنا سنه بعضیلر ایتدی بو معر بدر الکوسی کافک ضمی ومدبله و اخر نه دخی تانک تشدد بدبله ابقاری
 قصه اولان ات مکوس میمک ضمی وواوک فخی وتشدد بدبله بریمیک اسمیدر الکهمس علی وزن جعفر قصه
 اولان کسینه وکهمس عربی برقیله تانک باباسی ادبدر الکبس کافک فخی و تانک سکونیه اهل ذکا اولمق که جماعتک
 مقابلیدر ورجال دن برکسینه تانک ادبدر که اول کبس التری در وکبس اوغلان ظریف و ذکی اولغه دخی دیر لر
 انکیاسه کافک کسر بله کذلک اوغلان ظریف اولمق بقال کاس الولد یکبس کبس اوکیاسه الاکیاس همزدنک
 کسر بله ظریف ولد صاحبی اولمق بقال کبس الرجل واکس اذ اولدله اولاد اکیاس الکبس کافک فخی و تانک
 کسری وتشدد بدبله ذکی و ظریف کسینه و الکبس میمک ضمی و تانک فخی وتشدد بدبله بمعناه الکبس کافک کسری
 ومدی والفک قصر بله ظریفه اولان عورتک صفتیدر الکوسی کافک ضمی ومدی والفک قصر بله ذکر اولنان
 معنایه در اکبسک مؤنثی در التکبس فحینه و تانک ضمی وتشدد بدبله ظریفنق نظری معنا سنه المکیاسه
 میمک ضمی و تانک فحینه ظرفت حکمتک بقال کایسته فکسته ای غلبته فی کیاسه و مکاسه یبع و شراده
 غدر ایتکه دخی دیر لر الکبسان کافک فخی و تانک سکونیه غدر معنا سنه در بعض عرب قتنه الکبسانیه
 کافک فخی و تانک سکونیه و یای اخیر منک تشدد بدبله ووافض طابغه سندن برجماعتک ادبدر که انلر مختار بن
 ابی عبیدک احیایدر دیر لر که مزبور ک لقی کبسان ایدی الکبس کافک کسری ومدبله کبس که یچنه انچه قور لر
 الاکیاس همزدنک فخی و کافک سکونیه جمعی کبس لر معنا سنه فصل اللام اللبس لامک ضمی و تانک سکونیه
 کیمک بقال لبست الثوب البسه لبسان الباب الرابع اللبس لامک فخی و تانک سکونیه ملتصق قلق مشتبه قلق
 معنا سنه نقول لبست علیه الامر اللبس من الباب الثاني اذ اخلطت من قوله تعالی وللبسنا عليهم ما یلبسون
 ولبس ظلمت قارشمغه دخی دیر لر اللبسه لامک ضمی و تانک سکونیه التباس اولمق بقال فی الامر لبسه ای شبهه
 لبس بواضع اللباس لامک کسری بله کیلن نسنه و المللبس میمک و تانک فحینه بمعناه واللبس لامک کسری و تانک
 سکونیه کذلک بمعناه ولبس اوزنی معنا سنه دخی کاور بقال لبس الکعبه ولبس الهودج لما علیهما من لباس ولباس
 امرایه و امرأه منک زوجنه دخی اطلاق اولنور قال الله تعالی هن لباس لکم واتم لباس لهن و حیایه دخی لباس تقوی
 دیر لر نفسیر شر یغه بوجه اوزن وارد اولشدر و بعضیلر ایتدی لباس تقوی غلیظ اولوب خشین و قصیر
 اولان کیاسی در اللبوس لامک فخی و تانک ضمه کیلن نسنه و قوله تعالی وعلناه صنعة لبوس لکم یعنی الدرع
 التلبس فحینه و تانک ضمی وتشدد بدبله برنسینه مقارن اولغه ولباس کیمکه دخی دیر لر بقال تلبس بالامر
 والثوب الملا بسة برنسینه قریندر و ببلور سز ایتک بقال لبست الامر اذ اخلطته و ملا بسة باطنه اولانی
 بلکه دخی دیر لر بقال لبست فلانا اذ امرت باطنه المللبس میمک و تانک فحینه استمتاع اولنا حق نسنه الالباس
 همزه تانک کسری بله برنسینه مختلط و مشتبه اولمق بقال التلبس علیه الامر اذ اخلط و امثبه التلبس علی وزن
 التکریم حیله ابدوب مشتبه قلق تشدید مبالغه اچوندنر اللباس لامک فخی و تانک تشدد بدبله اهل تلبس

کهمس

کبس

لبس

اولان کسینه بقال رجل لباس ولا نقل ملبس اللبس لامک فخی وحاء مهمله تانک سکونیه دل ابله بلا مق بقال لحس
 القصعة بلحسها لسان الباب الرابع وفي المثل اسرع من لحس الکلب انه اللبسه لامک فخی و حانک سکونیه
 ولبسه لامک ضمی و حانک سکونیه کذلک بلا مق معنا سنه یعقوب بدن بویه روایت اولشدر الاخاس
 همزه تانک کسری و لامک سکونیه تور مک بقال الحس الارض اذ انبتت الملا حس میمک فخی و حانک کسری بله
 بلا یحق لر و قولهم ترک فلا بلا حلس البقر مثل قولهم بمباحث البقر یعنی صغرا و بلاغی اولان اسمیز لر رده
 ترک ایتدم قانله لقی بامعلومدر بعضیلر ایتدی مراد شول اسمیز لر در که بقر وحشی اند اولان بلار اللاحوس
 علی وزن الکافور شوم اولان کسینه التلبس علی وزن التکریم دوه تانک ایاغنه چارق دیکمک نقول لدست البعیر
 نادیسا اذ انعلته و کذلک خفی اصلاح ایتکه دخی دیر لر نقول لدست الخفا اذ الصلحه للمللس میمک ضمی و ذالک فخی
 وتشدد بدبله اصلاح اولنان خف بقال خف ملدس کاقول ثوب ملدم و مردم اللدیس لامک فخی و ذالک
 کسری ومدبله شول ناقه در که اتی صق و مجمع اوله المللس میمک کسری بله و لامک سکونی و ذالک فحینه ملطس
 معنا سنه لغت در و ملطس میمک کسری بله و طاسین مهملتین ابله شول بیوک طاشته دیر لر که انوکله چکر دک
 فادر لر و که اولور شد بد الوط اولان ارکک اول طاشته تشبیه اولنوب اکادخی ملدس دیر لر الملادس میمک فخی
 و ذالک کسری بله جمعی ذکر اولنان طاشلر معنا سنه اللس لامک فخی و سبک تشدد بدبله اکل ایتک بقال لست
 الدابة الکلاء نلسه لسان الباب الاول اذ انتقته بحفله و حفله طوار طوداغنه دیر لر و تنف اوتی یولغه
 دیر لر الاساس همزه تانک کسری بله یرک ایتد اوتی ظهور ایتک بقال الست الارض ای طلع اول نباتها اللساس لامک
 ضمه ایتد اچقن اوتک اسمیدر طوارانی بولوب اکل ایتد کچون لساس دیر لر الملطس میمک کسری و طانک فحینه
 شول بیوک طاشدر که انوکله چکر دک فادر لر الملطاس میمک کسری بله بمعناه ملدم ایله ملدم کبی که ملدم دخی
 چکر دک فد جق طاشدر اللطس لامک فخی و طانک سکونیه اورمق و یرک بصقدر و ابو عبید ایتدی ملا طسه تانک
 معنا سی نطخ در یعنی انوکله ملوث اولمقدر اللعس لامک و عینک فحینه طودق رنکی در که سیاهه مایل اوله که
 بوخوب عدا اولنور للعساء لامک فخی والفک مدبله ذکر اولنان لون اوزن اولان طوطقدر بقال شفة لعساء
 اللعس لامک ضمی و عینک سکونیه جمعی بقال فتمه لعس ونسوة لعس الالعس مفرد مذ کری و که اولور للعس
 نه اطلاق اولنور بقال نبات العس اذ اکثر و کثف لانه حینئذ یضرب الی السواد للعوس لامک فخی و عینک سکونی
 وواوک فحینه حرصندن خفیف اولان کسینه کرک اکله کرک غیری نسنه ده بوسیدن قورده دخی لعوس
 دیر لر اللاقس قافک کسری بله قنایچی کسینه عیاب معنا سنه یقال لقسه بلقسه لقسان الباب الاول اذ اعاب
 اللقم لامک فخی و قافک کسری بله خلقه لقب طقن و سخریه یه الان و ما یندرین افساد ایدن کسینه ابن السکیت
 ایتدی فلان لقم شکس عسدر لر بدخوی معنا سنه اللقم فحینه بدخوی اولمق یقال لقست نفسی من الشئ
 ثلقس لقسان الباب الرابع اذ اغت و خبت اللمس لامک فخی و میمک سکونیه ایله یا یشمق یقال لمسه بلسه
 و بونکله جماعتن دخی کنایت اولنور للملا مسه میمک اولک ضمی و میمک تانک فحینه یا یشمق و جماعتک معنا سنه
 و بیع ملا مسه شول بیع در که قن متاعه ال دکور رسک ما یبزرده بیع منعقد اولسون دیو قول ایدلر و بوندن
 نهی اولشدر الاناس برنسینه ای اومق و طلب ایتک التلبس فحینه و میمک ضمی وتشدد بدبله طلب در مره بعد
 اخری التلبس میمک اولک ضمی و میمک تانک کسری وتشدد بدبله بر شاعر ک اسمیدر ملبس میمک فخی و لامک کسری
 و مدبله بر حارینه ک اسمیدر اللباسه لامک ضمه شول حاجت در که متوسط الحال اوله یعنی شدید اولیه اللوس
 لامک فخی وواوک سکونیه برنسینه فی طاققدر اللوس لامک فخی وواوک ضمی و مدبله طایحی کسینه بقال رجل

لحس

لدس

لستر

لطس

لعس

لقس

لمس

لوس

لهس

لهس

ماس

مبس

مرس

لوؤس اللواس لامك فحيلة طائق يقال مالا لاس لواساى ماذاق ذواق اللواسه لامك ضيله برلقه دن اقل
اولان در اللهس لامك فحى وهانك سكونيله حسه لغت در بلا مق معناسنه يا خود لغته در يعنى حاي هايه
ما بل تلفظ ابدنل استعمال در اللهسه لامك ضى وهانك سكونيله جزوى نسنه دن عبارت در بقال مالك عندى
لهسه اى شى ليس لامك فحى ويانك سكونيله كنه نفى در فعل ماضى در اصلندك ليس ابدى يانك كسر بله ثقیل
عد اولنوب اسكان اولندى والفه قلب اولنادى زير ابو فعل ماضى اولوب حاله دلالت ايند كچون تصرف
اولنادى و بونك فعل اولدوغنه دلالت ابدن هر نه دكوف فعل تصرف كى تصرف اولناز ايسه ده لست لستنا لست
دبد كلى در ضربت غر بناصر بتم كى وبوافعالك عامل اولانلر ندن قلندى كان كى وكانك اخواتى كى كه اسملرن
مرفوع وخبر لرين منصوب ابدنلر بوقدر واركه ليس كنه سنك خبر ينه باد اخل اولور ليسنك اخواتى خبر ينه
داخل اولماز تقول ليس زبد بطنطق با كله سى تعدي فعل كچون وتاكيد نفى كچون داخل اولمشدر و داخل اولماسى
دخى جايزد زيرامو كد اولان نسنه دن استغنا جايزد روافعالدن بعض كاه اولور حرفه تعدي ايدروكاه
حرفه تعدي ايدرنحو استغناك واشتقت اليك وليس كنه سنك خبرن كندى وزر ينه تقديم جايزد كلدن
سائر اخوانند جايز اولدوغنى كى تقول محسنا كان زبد ولا يجوز محسنا ليس زبد وكاه اولور ليس ايله استثنا
اولنور تقول جاء القوم ليس زيدا كما تقول الاز بد اسمن ليسنك تحتند مستتر قلوب خبرن ليس ايله منصوب
قيلور سن كوايكه ليس الخائى زبد اديرسن وسنكچون جاتى القوم ليسنك ديك جايزد روبرو قدر واركه مضمير
منفصل اولى در اللهس فحيتنه شجاعت الاليس همزه نك ويانك فحيله بهادر كسسه شجاع معناسنه الاليس
لامك كسرى ومد بله جمعى وفر ايتدى اليس شول دوه در كنه دكويوك اور سك كوتور فصل الميم
الماس ميم فحى وهمزه نك سكونيله فاسد قاق تقول ماست بنهم ماساذا فسدت الجوسية ميم فحى وحيك
ضى ويانك تشديد بله كفه دن بر طافه در الجوسى ميم فحيله كذلك مجوسيه طافه سنه منسوب
اولان الجوسى يى نسبتك حذفيله جمعى ابو على النوى ايتدى مجوس ايله يهودك مفرد و جمعى يى نسبتله فرق
اولندى يهودى ويهود مجوسى ومجوس دبد بلر شعيرة وشعيرد بذكرى كى و جمعى الف لام ايله تعريف اولندى
واكر معنای جمعيت ماحوظ اولسه الف لام داخل اولسى جائز اولماز ايدى زير ابو نلر يعنى مجوسله يهود معرفه زدر
وابو على مزبور ايتدى مجوسله يهود مؤنثلر در كلام عرب قيله مجراسنه جارى اولديلر حى كى مذكر اعتبار
اولناديلر التجسس فحيتنه وحيك ضى وتشديد بله مجوس طافه سندن ولمق بقال تجسس الوجل اذ اصابهم
التجسس على وزن التكرم مجوس طافه سندن قلى بقال مجسه غيره وفى الحديث فابوا بمجسانه المرسه فحيتنه
ايب خبل معناسنه المرس كذلك فحيتنه جمعى الامراس همزه نك فحيله مرسك جمعى ايلر معناسنه ومرس
كذلك مصدر كوا راب بكره ايله بكره دمورى نك ان سنه دوشمك معناسنه كاه فعل مزبورى بكره اسناد
ايدوب مرست البكره مرس مرساديلر باب رابعدن المروس ميم فحى ورنك صيله شول بكره در كه اى كندوبله
دمورى ان سنه اليجى اوله و كاه اولور فعل مزبورى ايبه اسناد ايدوب مرس الخبل مرس مرساديلر كذلك
باب رابعدن قين ايب بكره ايله دمورى اراسنه دوشسه الامراس همزه نك كسر بله ايب بكره نك اوزرنه
مجراسنه ككتور مق وامراس ايب بكره ايله دمورى اراسنه برقه دخى ديرلر پس اضداد دن اولور
بعقوب روايتى اوزن المرس ميم فحى ورنك كسر بله اسلوب عادت بقال للقوم هم على مرس واحد اذا استوت
اخلاقهم ومرس شول كسسه به ديرلر كن ياده ماسن اوزن اولالمراس ميم كسر بله دور شمك معناسنه در
المارسه ميم ضى ورنك فحيله بمعناه المرس ميم فحى ورنك سكونيله خرمائى يا خود غيرى نسنه فى صويه

اصلنسون ديورق يقال مرست الترو غيره فى الماء اذ انقعه ومرثه بيدك ومرس او غلجق بر ماغن اغز ينه الوب
اموب حيتنه دخى ديرلر يقال مرس الصبي اصبعه يرسها من الباب الاول وبو مرثه لغت در يا خود لغت در يعنى
سينى تا كى تلفظ دن ناشيد مرس ال سانه دخى ديرلر تقول مرست بدى بالمنديل اذا مسحتها بالمرس فحيتنه
ورنك ضى وتشديد بله والامراس همزه نك وتانك كسر بله بر كسسه نك رمز لغته قصد ايتك بقال مرس
وامترس م اى احتك واحتكاك كاه مهمله ايله شره قصد ايتكدر وامتراس خصو ممتد عناد ايتكده دخى ديرلر
الممرس ميمرك فحى وراء اولك سكونى وثاينك كسرى ومد بله لغت داهيه معناسنه بوففعيل وزر يى اوزن در
فانك وعينك ذكر بربه وكاه اولور داهيه يه عفت دخى اولور بقال داهيه ممرس اى شديده ومجد بن السرى
ايتدى ممرس مرستدن در شدت معالجه معناسنه وممرس دور معناسنه دخى كاورود داهيه ممرس
مستمر اولان لغت ديك اولور المارستان رانك فحى وسينك سكونيله خسته لره علاج اولنان مكان در بيمارخانه
معناسنه فارسى معرب در المس ميم فحى وسينك تشديد بله بر نسنه يه يا شفق بقال مسست الشى امسه مسا
من الباب الرابع وبونك باب رابعدن كلى لغت فصيحى دره ابو عبيد مسست الشى امس مساد دخى روايت بشدر
باب اولدن وكاه اولور مسست الشى دخى ديرلر سينلر ك مقد من حذف ايدوب كسره سن ميمه تحويل ايتكده وبعض
عرب ميمى مكسور ايتيوب حالى اوزن مفتوح استعمال ايدره بوسيدن بارى تعالى لك فطلم نفكمون بيوردغى
قول شربنده كسر بله وفحيله قرات اولنور كه بونك اصلى ظالم ايدى وبوشاد اولان تخفيفلر دن در الالساس
همزه نك كسر بله يا بشدر مق بقال امسته الشى فسه المسيس ميم فحى وسينك كسرى ومد بله يا شفق المسيسى
ميم كسرى وسينك دخى كسرى وتشديد بله والفك قصر بله خصيصى كى كذلك يشفق معناسنه در المسوسر
شول كسسه در كه اندك ارجنون اوله ومسوس شول صويه دخى ديرلر كه اى ايله طملو ماينده اوله الماسه ميم
ضميله جماعدن كناية اولنور التماس تانك فحيله كذلك جماعدن كناية اولنور قال الله تعالى من قبل ان يماس
المساس ميم كسر بله يا شفق ومجامعت ايتك قال الله تعالى ان تقول لا مساس اى لا امس ولا امس مساس ميم
فحى مسين اخيره نك كسرى اوزن بناسيله قطام كى يا شفق معناسنه در يقال لا مساس كسر اوزن بنالوندغى
مصدر دن معدول اولدغچون در كاول مس در الماسه تشديد معناسنه در يقال بينهما رحم ماسه اى قرابه
قرابه و يقال مسست بلر رحم فلان اذا كان بينكما قرابه قريبه و يقال حاجه ماسه اى مهمه ومسست اليه الحاجه
اى شدت المسيمه ميمرك فحى وسينك سكونيله بر نسنه نك قارشق اولسى اختلاط امر والتباس امر معناسنه
المساس ميم فحيله وسينك سكونيله اسمدراختلاط والتباس معناسنه المعس ميم فحى وعينك سكونيله
اوماق ذلك معناسنه يقال معست المنية فى الدباغ اذا دلكته دلكتد بدها وكاه اولور كه جماعدن كناية
اولنور ومنيه ابتداد باغتنه مباشرت اولناز در بدر المعاس ميم فحى وعينك تشديد بله بهادر اولوب
خبر به اقداملوا اولان كسسه المقس فحيتنه كوكل بولنق بقال مقست نفسه من الباب الرابع اذا غتت المقس
فحيتنه وقافك ضى وتشديد بله كذلك كوكل دوغك ابو زبد ايتدى براعرالى مقابردن بر قوش صيدايدوب
اكل ايتد كه طوندغى قوشك ادن صوردى ادى سمائى در دبد بلر بوسوزى اشتد كه كوكل دوندى وايتدى
نفسى مقس من سمائى الاقبرود كر اولنان قوش حد ذاتك كاه صالح اولمايوب اسمى معنای سى موهم اولدغچون
غشائى احباب ايتشدر المكس ميم فحى وكافك سكونيله مبايعه ده مكس ايتك يعنى بيع وشراذه قانلق ايتك بقال
مكس فى البيع مكس مكس من الباب الثانى مكس جايلك ايدوب خراج الملق معناسنه ده كلور ومكس عشر الان
كسسه نك الدغى نسنه يه دخى ديرلر الماسه ميم ضى وكافك فحيله والمكاس ميم كسر بله كذلك بيعه وشراذه

ممس

ممس

مقس

مكس

ملس

موس

میس

نپس

نچس

فانلق ایتک الماکس کافک کسر به عشر البی وفي الحديث لا بدخل صاحب مکس الجنة الملاسه تمیک
 فتحیه دوز اولوب هموار اولق خشونتک مقابلی در الاملیساس همزه مک ولامک کسری ومدبله
 زیاده دوز وهما راولق یقال املاس الشئ املیساسا التلبس علی وزن التکریم دوز ایتک التلبس
 فتحیه ولامک ضمی وتشدیدیه والاملاس همزه نک کسری ومیم کسری وتشدیدیه دوز اولق یقال
 ملسه فملس واملس وبو اصله انفعیل ایدی ادغام اولوب املس اولدی وغللا س قاجق معناسنه ده
 کلور یقال املس من الامر اذا قلت منه وتلبس قاجرمق معناسنه ده کلور یقال ملسته انا الملس همزه مک
 فتحی ومیم سکونی ولامک فتحیه دوز اولان نسنه وارقه سی بتون اولان حیوانه دخی دیرلر فی المثل هان علی
 الاملس مالا لای الدبرکه الملسه مراد ارقه سی مجروح اولماین درود بردن مراد بانک کسری به ارقه سی مجروح اولان در
 وهان سهولت معناسندن در الملس فتحیه کچه قراکوسی مختلط اولق ومنه قولهم ایتیه ملس الظلام ای
 حین اختلط الظلام الاملس همزه مک ولامک کسری به شول محرادرکه انوک نباتی یوقدر الاملس همزه مک
 فتحی ولامک کسری ومدبله جمعی ذکر اولنان محرالر معناسنه الاملس همزه نک کسری ولامک کسری ومدبله
 واخر نه یانک تشدیدیه برجنس انارد کویا که ذکر اولنان محرایه منسوبدر یقال رمان الملسی الملسی میم
 ولامک فتحی والفک قصر به شجی وحفی وزنی اوزن شول ناقه در که اکبر نسنه اصلیه زیاده سرعتله
 یوربد کنندن اوتوری وشجی شین معجه وحیه کذلک سریع معناسنه وحفی حیه وفایله دعوت عامه
 معناسنه در وملسی کذلک برلفظدر که اثنای یعهه ذکر اولنور یقال ایعک ملسی لاهده فی معنی قطعی یبع
 ایتدم برحیثیه که رجوعه مجال اولیه الملس میم فتحی ولامک سکونیه قوچی انیوب خایه سن طمر لر به
 چقر مق وملس رک سورمه دخی دیرلر سوق تشدید معناسنه المملوس میم فتحی ولامک حیه خایه سی
 چقارلن اوغلن الملاسه تمیک فتحی ولامک تشدیدیه شول الت در که انوکله یردور لنور الملس میم فتحی ومدبله
 خفیف وچاپک معناسنه در موسی میم ضمی وسینک فتحیه برجلک اسیدر کسائی ایتدی میم نفس کله دن در
 اخر نه الف را بددر پس موسی فعلی وزنی اوزن در واور وبن العلاء ایتدی میم زاید در مفعول وزنی اوزن در
 یزیدی روایی اوزن بونک بیانی باب معتله کلوران شاء الله تعالی الملس میم فتحی و یانک سکونیه صالنی صالنی
 یوریکدر رختر معنا سه بقال ماس میس ملساومیس شول اغاجه دخی دیرلر که اندن بالان اغاچلری ایشلر لر
 الملسان فتحیه بمعناه بقال ماس ملسا ایتضا الملس میم فتحی و یانک تشدیدیه صالنی صالنی یورون کسنه
 التلبس فتحیه و یانک ضمی وتشدیدیه کذلک صالنی صالنی یوریک الملسان میم فتحی و یانک سکونیه برکوبک
 ایدر زواجی عراقه فصل النون النیس نونک فتحی و یانک سکونیه نکلم ایتک معناسنه نفیده استعمالی اکثر در
 بقال مانیس بکلمه اذا لم یتکلم التلبس علی وزن التکریم بمعناه بقال مانیس صاحب صراح بونی نفیه مخصوص
 ظن ایتدی وایتدی نپس سخن گفتن ودر نفی استعمال کنند حالاکه جوهری ایراد ایتدی شاعر شعر نه اثبات
 مصر حدر النبراس نونک کسری و یانک سکونیه چراق مصباح معناسنه النچس نونک فتحی و جیمک کسری به
 نجاستلو اولان نسنه النچس فتحیه بمعناه قال الله تعالی انما المشرکون نجس فر ایتدی نچس رجسه
 استعمال اولنسه رجسه تبعیتله استعمال اولنور مستقل معنی مراد اولماز رجس نچس دیرلر جیمک کسری به
 ونچس مصدر دخی کلور یقال نجس نجس من الباب الرابع الانچاس همزه نک کسری به والنچس علی وزن التکریم
 نجاستلو قلی یقال انچسه غیره ونچسه یعنی ونچس برنسنه در اشیاء نجسه دن که عرب انی حرز ایدینوب
 کوثر لر یاوز کوزک شرن یاخود جنک مکرن دفع ایتکچون الناجس جیمک کسری به والنچس نونک فتحی و جیمک

کسری

نچس

نچس

ندس

ندس

کسری ومدبله شول مرصدرکه اوکولیه بقال به داعناجس ونچس اذا کان لا یبرأ منه النچس نونک فتحی وحاء
 مهمله نک سکونیه نامبارک اولان نسنه کسه سعدک ضدیدر وباری تعالی نک فی يوم نچس ییورد غی قول
 شریفه صفیت اوزن قراءت اولندی اماضافت اوزن اولق اکثر واجود در النچس نونک فتحی وحاتک
 کسری به نامبارک اولان نسنه بقال نچس الشئ فهو نچس ومنه قیل ایام نچسات ومنه قال الشاعر ابلیخ جذاما
 وحنان اخوتهم طیا وبهرا قوم نصرهم نچس النچاس نونک حیه باقر ونچس کذلک شول توتون درکه انوک
 یالکی اولیه دخان بلالهب معناسنه قال نابغه بنی جمده بضی اضو صراج السلیط لم یجعل الله فیہ نحاسا ونچاس
 طبیعته واصله دخی دیرلر النچاس نونک کسری به طبیعت واصل معناسنه بقال فلان کریم النچاس نه تم کریم التجار
 دیرلر نون مکسون دن صکره حیه النچس فتحیه وحاتک ضمی وتشدیدیه خبر الملق وخبر اراق یقال نچست
 الاخبار وعن الاخبار اذا تخبرت عنها وتبعتها بالاستخبار پس بوسرا وعلانیه اولور الاستخاس همزه مک
 وتانک کسری به بمعناه بقال استخست الاخبار وعن الاخبار ایضا النچس نونک فتحی وحاء معجه نک سکونیه
 اغاجله دورتک بقال نچسه بعود بنچسه نچس من الباب الثالث ونچسه من الباب الاول ونچس اشن بکره نچاس
 کچور مکده دیرلر ته کم عن قرب کلور انشاء الله تعالی النچاس نونک فتحی وحاتک تشدیدیه قول قراواش
 صتان کسنه النچاس خاتک کسری به شول او یوزدر که دوه نک قویروغی یانده اولور النچوس میم فتحی
 وحاتک حیه شول دوه در که وجه مذکور اوزن او یوزی اوله دایره النچاس خاتک کسری به شول دایره در که
 اتک یا بچقارلن اولور که اتک یا بچقی اوبلو غنده قویر غیه اوردو غی یردرو بوتده مقبول دکلدر کریه
 مد اولور النچس نونک فتحی وحاتک کسری به شول بکره در که دلیکی اشفوب واسع اولغین براغاجی
 دلوب بکره نک اول واسع اولان دلکنه کچوروب ارقری طورن بکره اغاجن اول دلنن اغاجه کچورلر النچاس
 نونک کسری به شول اغاجه دیرلر که دلنوب ذکر اولنان وجه اوزن بکره نک ایچنه قونور جوهری ایدر نچده
 بنی تمیدن براعرانی قیودن صو چکر دی و بکره سی نچس اولمشدی برماغم نچس اولان بکره نک ایچنه اولان
 نچاسه قویب نه دیرلر بوکه دبدم حالاکه مرادم حاء مهمله ابله میدر یاخود معجه ابله میدرانی بملک ایدی
 جواب و یروب ایتدی نچاس در حاء معجه ابله بن ایتدم شاعر شعر نه و بکره نچاسها نچاس دیا مشی در حاء
 مهمله ابله اعرابی ایتدی ماسمعنا یهذافی با بنالاولین النچسه نونک فتحی وحاتک کسری ومدبله شول کچی
 سودبنه دیرلر که قیون سودبنه قارشش اوله اوز بددن بویه روایت اولمشدر یعقوب دن نقل طریقه النچس
 نونک فتحی ودالک کسری به شول کسنه در که عاقل اوله النچس فتحیه عاقل اولق بقال ندس بندس ندس
 من الباب الرابع المنداس میم کسری ونونک سکونیه بچنک اولان عورت النچس نونک فتحی ودالک سکونیه
 دورتک طعن معناسنه المنداسه تمیک ضمی ودالک فتحیه دورتک مطاعنه معناسنه النوادس دالک
 کسری به دورتک کوندرلر بقال رماح نوادس قال الشاعر ونحن صبحنا لبحران غارة تمیم بن مروال رماح النوادس
 النچس فتحیه ودالک ضمی وتشدیدیه یریدن خبر المقدر که انده سنی بلزلر یعنی جاسوسلق طریقیله
 نچس ونچس کچی النچس نونک فتحی وسینک تشدیدیه دوهی سوق ایتک بقال ندست الناقه انسه
 نسما از جرته ونس اصمعی روایی اوزن قویروغی معناسنه ده کلور بقال نس ونس نس من الباب الاول
 والثانی اذا ییس النسه میم کسری ونونک فتحیه مفعله وزنی اوزن عصا معناسنه واکرا خرن
 مهموز قلسک نسما تهادن ولور سوق ایتک معناسنه ومنسبه الت زجر دیک اولور النسبه نونک فتحی
 وسینک کسری ومدبله خلق ارسنه غازلن ایتک نیمه معناسنه النسایس نونک فتحی وهمزه نک کسری به

جمعی نیمه از معنای نفس نونک فتنی و سبب کسری و مدله بقیه روح الناس قوری اتمک و ناسه
 ممکن است امیدر شرفها الله تعالی صوبی از اولد غیچون ناسه دیشلدر النسنسه علی وزن الازاله قوش
 طیرانده سرعت ایتیمک النسناس نونک فتنی و سببک سکونیه خلقدن بر نوع در که یورود که برای غی اوزن
 یجر ارق یورر التناس نونک فتنی و نونک سکونیه سیرشدیده دیرلر التنطس فتنینه و طانک ضمی و تشدید به
 پاکلکه مبالغه ایتیمک فی الحدیث عن عمر رضی الله عنه اولو التنطس ما بالیت ان لا اغسل یدی یعنی زیاده
 پاکلک ثوابن طلب ابدوب الی غسل ایدرم غسله محتاج اولد غیچون دکل و تنطس تجسس ایتیمکه دخی دیرلر
 بقال تنطست الاخبار اذا تجسستها الناس طانک کسری به جاسوس معنای در المنتطس میمک ضمی
 و طانک کسری و تشدید به شول کسنه در که اموره دقت نظر صاحب اولوب هر نسنه نونک غور بنه ایشیمکه
 دور و سته النطس نونک فتنی و طانک کسری به مدقق اولان کسنه النطس نونک فتنی و طانک ضمیله معناه النطس
 فتنینه صاحب نظر و صاحب دقت اولغه دیرلر بقال نطس من الباب الرابع نطسا النطس نونک کسری
 و طانک کسری و تشدید به فسیق وزن اوزن طبیب حاذق النطاسی نونک کسری به کذلک
 طبیب حاذق معنای و بعض اشعارده نونک فتنیه دخی روایت اولشدر النعاس نونک ضمیله ایز عنق
 نوم خفیف معنای و فی المثل مثل کنعاس الکلب یعنی انول مطلی نوم کلب کی متصل و دائم در و مطل
 فتنینه بر نسنه یی و یرمکه اکندر مک در بقال نعست نعس نعسان الباب الاول و نعست نعسه واحده
 النعاس عینک کسری به او یخو یواران کسنه النعوس نونک فتنی و عینک ضمیله شول ناچه در که سود و یرمه ده
 جو مرد اوله کویا که سودی و یرکن ایز غنه النفس نونک فتنی و فتنک سکونیه روح معنای در بقال خرجت
 نفسه و نفس قانه دخی دیرلر بقال سالت نفسه و فی الحدیث ما لبس له نفس سائله فانه لا یجس الماء اذا مات
 فیہ و نفس جسده دخی دیرلر و نفس موث سماعی در و اما ثلثه نفس دبد کندن مذکر قلدری انسان مراد
 اولد غیچون در و نفس یاوز کوزه دخی دیرلر بقال اصابت فلانا نفس و کوزد کر مکه دخی دیرلر بقال نفستک
 بنفس اذا صبته بعین و نفس بر دری دباغته کفایت اید جگ حوا یجه دخی دیرلر مازودن و غیر بدن بقال هبلی
 نفسان دباغ النفس فتنک کسری به کوزی دکن کسنه عاین معنای و نفس تقار و قلر بنک بشنجه دخی
 دیرلر بعضیلر نفس دور دنجسیدر دبدی النفس فتنینه معروف در و نفس بر نسنه به محل ایتیمکه دخی دیرلر
 بقال نفس با اذن و بر نسنه یی جوق کورب حسد ایتیمکه ده دیرلر نقول نفست علی بخیر قلیل ای حسد
 و نفس جرعه یی دخی دیرلر بقال کرع فی الاء نفسا و نفسین ای جرعه او جرعتین و لا ترد علیه و اگر اع بر نسنه یی
 ایچمکدر یرنه طور رکن یا چاغله یا الیه قالدر مقسرن و نفس وسعته دخی دیرلر بقال انت فی نفس من امرک
 ای فی سعة الانفاس همزه نونک فتنیه نفسک جمعی و انفاس جرعه معنای اولان نفسک دخی جمعی کاور مثل
 سبب و اسباب التنفس فتنینه و فتنک ضمی و تشدید به نفس الملق بقال نفس الر جل و تنفس الصعد ای حق
 و جل اوزون نفس الدی و صعدا صادک ضمی و عینک فتنی و الفک مدله اوزون نفس چکمه دیرلر
 و هر حیوان که او بکن صاحب اوله اول متنفس اولور و مائی اولان حیوانک او بکن اولد و غی سبیدن تنفس اتمز
 و تنفس طاک یری اگر مغه دخی دیرلر بقال تنفس الصبح اذا تبلی و تبلی حمله صبح اغاروب ظاهر اولغه دیرلر و تنفس
 یای یا بلغه دخی دیرلر بقال تنفس القوس اذا تمدت و تنفس کوندن اوزامغه دخی دیرلر و دریا توج ایدوب صوب
 صاچغه دخی دیرلر و بمقامه صاحب صراحتک تنفس در مدیدن صبح دبد کندن صکره و بر آمدن روز واپ

دریا

نطس

نفس

نفس

دریا توج کردن دبدکی نوع مخالفتدن خالی اولد غی خفی دکلدر النفس نونک فتنی و فتنک کسری
 و مدله مرغوب اولان نسنه الانفس همزه نونک فتنیه سوکونیه بقال هذ النفس مالی ای احبه و اگر مه
 عندی الانفاس همزه نونک کسری به رغبت و یرمک بقال انفسی فلان فی کذا ای رغبت فیہ النفس و النفس میمک
 ضمی و فتنک کسری به اوله و نونک فتنی و فتنک کسری و مدله نایند بو لفظ مقام کثرته استعمال اولور بقال
 لفلان منفس و نفس ای مال کثیر و بقال ما یرنی بهذا الامر منفس و نفس النفاسه نونک فتنیه بر نسنه یی
 بر کسنه یی لابق کورمک نقول نفست علیه الشئ نفاسه اذالم تره یستأهله و نفاست مرغوب اولغه دخی دیرلر
 بقال نفس الشئ نفاسه ای صار مرغو یا فیه المنافسه میمک ضمی و فتنک فتنیه رغبت ایتیمک النفس نونک
 کسری به بمعناه نقول نافست فی الشئ منافسه و نفاسا اذ رغبت فیہ علی وجه المباراة من الکرم یعنی منازعه
 طریقیه رغبت ایتیمک و مباراة معارضه یی دیرلر التنافس تانک فتنی و فتنک ضمیله کذلک رغبت ایتیمک بقال تنافسوا
 فیہ ای رغبتوا بالنفسه نونک فتنی و فتنک سکونیه مهلت معنای و منه قولهم لك فی هذا الامر نفسه ای مهله
 التنفس علی وزن التکریم ارام و اسایش و یرمک بقال نفست عنه تنفسا ای رفعت و تنفس غمی از اله قلغه دخی
 دیرلر بقال نفس عنه کر بته ای فرجه النفس نونک کسری به عورتک او غلن طوغور منی عقبنده اولان حائی
 و نفاس نفسانک جمعی دخی کاور و حوصه عورتلر معنای و فعلانک فعال اوزن جمعی واقع اولما مشدر نفساء ایله
 نفاس و عشاء ایله عشار دن غیری و عشاء حامله ناچه در که حملی اون ایلو اوله النفساء نونک ضمی و فتنک فتنی و الفک
 مدله صفت مذکور اوزن اولان عورت النفساوات نونک ضمیله کذلک نفسانک جمعی حوصه عورتلر معنای
 همزه تانین و اوه تبدیل ایتیمکه بقال نفست المرأة من الباب الرابع اذا كانت نفساء و نفست المرأة دخی دیرلر بناء
 مجهول اوزره النفس میمک فتنی و فتنک ضمی ایله طوغن او غلان و فی الحدیث ما من نفس منقوسه الا وقد کتب
 مکانها من الجنة و النار و بقال ورت فلان هذا قبل ان ینفس فلان ای قبل ان یولد الناقوس علی وزن الکافور شول
 اغاچدر که نصاری لئ اوقات صلواتی اعلام ایچون چالر النواقس نونک فتنی و فتنک کسری و مدله جمعی ناقوسلر
 معنای بو ذکر اولان صاحب صراحتک اخذی در اما عبارت جوهر بدن و غیر بدن فهم اولان بودر که ناقوس
 اعم اوله کرک اغاچ یا سی اولسون کرک غیری نسنه اولسون النفس نونک فتنی و فتنک سکونیه ناقوس چالمق
 و فی الحدیث کاد و ینفسون حتی رای عبد الله بن زید الاذان فی المنام و نفس لقس کبی شول کسنه یی دیرلر که خلقی
 تعیب ایدوب سخر یی الیه النفس نونک کسری و فتنک سکونیه مرکب در که انوکله یازی زرلر الانفس همزه نونک
 و فتنک ضمیله جمعی مرکب معنای الانفاس همزه نونک فتنیه کذلک مرکب جمعی التنقیص علی وزن التکریم دوات
 مرکب قومق بقال نفس دواته تنقیصا النقرس نونک و فتنک کسری و فتنک سکونیه یا غر بی که معروف مرض در
 و نقرس کذلک طبیب حاذق دخی دیرلر و نقرس افته دخی دیرلر بقال دلیل نقرس اذا کان داهیه النقرس
 نونک کسری و ورنک کسری و مدله استاد طبیب حکیم حاذق معنای النکس نونک فتنی و فتنک سکونیه بر نسنه یی
 باشی اشاغه قلمق بقال نکست الشئ انکسه نکسا اذا قلبته علی رأسه الانتکاس همزه نونک و فتنک کسری به باشی
 اشاغه اولمق بقال نکسه فانتکس التکبیس علی وزن التکریم باشی اشاغه قلمق بقال نکسته تنکبسا التکس کافک
 کسری به باشن اشغه قلیحی کسنه النوا کسنا کسک جمعی در باشلر اشغه قلیحیلر معنای و لکن بونک و ورودی
 بعض اشعارده واقع اولمشدر زبانا کسک جمعی نوا کس کسک شاذدر تنه کم قوارسه ذکر اولمشدر المنکوس
 میمک فتنی و کافک ضمیله شول ولد در که طوغر کن ابتدا ابقاری ظهور ایله که بوکه بتن دیرلر یای مثناة
 تحتانینک تاء مثناة فوقانی اوزن تقدیمیه المنکس میمک ضمی و کافک کسری و تشدید به شول ات در

نفس

نقریس

نکس

که باشن یوقرو قالدرمز النکس نونک ضمی وکافک سکونیه مرض افقتدن صکه عودت ایتک بقال نکس
 الرجل نکساو بقال تعساله ونکساوقد یفتح ههنا لالا زدواج اولانه لغة النکس نونک کسری وکافک سکونیه
 شول اوقدرکه یوقارسی فافقین اشغه سی یوقره ویوقاروسی اشغه قلنه ونکس کذلک رجل ضعیفه اطلاق
 اولنورالناموس علی وزن الکافور برکسنه نک هم سری درکه غیر بلردن کتم اتدوکن اکا اطهار ایدیه واهل
 کتاب جبریل علیه السلامه ناموس دیرلر فی الحدیث ان ورقه بن نوفل قال لحدیجة وهو ابن عمها وکان
 نصرانیاً لئن کان ماتقولین حقانه لیا تیه الناموس الذی کان یأتی موسی علیه السلام وناموس کذلک
 صیادک اغاچدن یاپدوغی اوه دخی دیرلر النمس نونک ففتح ویمک سکونیه سری کیزلمکه دیرلر بقال غست
 السراغسه غسا من الباب الثانی اذا کتمه وغست الرجل دخی دیرلر هم سر ایدغک معناسنه المناسه میم
 اولک ضمی ویا نینک فتحیه سر داش ایدغک یقال نامست الرجل اذا ساررت وناموس کذلک شول نسنه ییدرلر
 که کشی انوکله کند واوزین ستر ایدر حمله وتد بیرجهتندن المناس میم اولک ضمی ویا نینک کسریله صیادک
 انجندن یاپدوغی اوه داخل اهلن کسنه الاغاس همزه نک کسری ونونک کسری وتشدید بده کیزلمک
 استنار معناسنه بقال النمس الرجل من باب انفع النمس نونک کسری ویمک سکونیه بریعی جانوردر
 مصر ولا یبندده کذا رددری قتل ایدر قطعه قدید مثالنده در النمس فتحیه یاغ اجیوب فاسد اولمق
 بقال نمس السمن من الباب الرابع اذا فسد النوس نونک ففتح وواوک سکونیه برنسنه اصلی طور دخی
 یرده حرکت ایتک بقال ناس ینوس ونوس صومار مغه دخی دیرلر بقال نست الابل انوسه انوسای سقتها
 الاناسه همزه نک کسریله متحرک قلمق بقال اناسه غیره فی حدیث ام زرع اراس من حلی اذنی ذونواس
 اذواء یبندن بریرک ادیدر ذونواس دبد کزینه باعث بودر که اپکی بلوک صاچی وار ایدی ارقه سنده
 صالتور دی واذواء ملوک معناسنه اذواء بد کزینک اصلی بودر که اسماری اکثر یا ذوا بده مصدردر
 ذوجدن وذو بدن وذونواس کی مثلاً النواس نونک ففتح وواوک تشدید بده شول رجدلدرکه مضطرب
 وایوب مسترخیه یعنی صالغی اوله الناس مخلوقات کرک انسدن کرک جندن وناسک اصلی اناس ایدی تخفیف
 اولنوب ناس قلندی والف لامی همزه دن عوض قلمد بلر زرا کر عوض اولسه بریده جمع اولمازدی حالاکه بعض
 اشعارده جمع اولشد و الناس برقیله نک باباسی ادیدر که اول الناس بن مضر بن زراردر وقرنداشی الیاس بن
 مضر در یا بده النمس نونک ففتح وهانک سکونیه اولک دشیمه لقی اصرمقدر بقال نهست اللحم اذا اخذته بمقدم
 الاسنان ونمس برجنس قوشه دخی دیرلر الانتاس کذلک دیشلر بده لقی دوغق نهس معناسنه یقال نهست اللحم
 وانت نهسته لمنهوس میم ففتح وهانک ضمیمه رجالدن قلیل اللحم اولان کسنه فصل الوالوجس وواوک ففتح وجمیک
 سکونیه صوت خفی فی حدیث الحسن فی الرجل مجامع المرأة والاخری سمع قال کانوا یکرهون الوجس ووجس
 قلبک خوف ایتسنه دخی دیرلر الواجس جمیک کسریله قلبه خطور ایدن نسنه هاجس معناسنه الایجاس
 همزه نک کسری ومد بده خوفی قلبه کیزلمک بقال اوچس فی نفسه خیفه اذا ضمها التوجس فتحیه وجمیک
 ضمی وتشدید بده صوت خفیه قولاق طوبت دکلک الاوچس همزه نک وواوک فتحیه دهر معناسنه در بقال
 لا فعله سحیس الاوچس وسحیس الاوچس دخی دیرلر جمیک ضمیمه یعقوب روایی اوزن ککه بونلر اید
 محندن استعمال اولنور وواوچس طعامدن برنسنه معناسنه ده کلور بقال ماذقت عنه اوچس ای
 شیامن الطعام الودس وواوک ففتح ودالک سکونیه یرده ابتدایتن اوت بقال ما احسن وودسها وودس
 برنسنه خفی اولمعه ده دیرلر بقال وودس علی الشی وودسا اذا خفی وبابله استعمال اولنوسه کیزلمک

نکس

نوس

نمس

وجس

ودس

معناسنه ده کلور بقال این و دست به ای این خباته وکنک معناسنه ده کلور بقال مادری این و دس ای این ذهب
 الابداس همزه نک کسری ومد بده اوت بتوب بری اورتک التودس فتحیه ودالک ضمی وتشدید بده
 بعناه بقال تودست الارض وادوست اذانتت ما غطی وجهها الورس وواوک ففتح وراتک سکونیه برصاری
 اوت درکه چنده اولور یوزه سورن جک علاجی اندن ایدرلر الایراش همزه نک کسری ومد بده برورس
 بتورمک وایراس رمت دبد کزینی دیکنک بیراخی صومر معناسنه ده کلور بقال اورس الرمت ای اصفره ورقه
 بعد الادراک فصار علیه مثل الملاء الصغری یعنی رمتک بیراخی اوزرنده صارویه بویاخش چارکی اولدی
 الوارس راتک کسریله بیراخی صرون دیکنک کارمت دیرلر اورس فعلنده قیاس بواپدیکی نعت مورس
 کلیدی ولکن مورس کلیدی پس بونوادردن در التورس علی وزن التکریم برنسنه بی صاری بویا مقدر
 روس ابله بقال ورست الثوب تورس اذا صبغته بالورس الوریسه وواوک ففتح وراتک کسری ومد بده ورس
 بویا سیه بویاخش چارشب الوسوسه علی وزن الزلزله قلبه اولان خبر حدیث نفس معناسنه الوسواس
 وواوک کسری وسینک سکونیه بعناها بقال وسوست الیه نفسه وسوسه ووسواس الوسواس وواوک
 ففتح وسینک سکونیه اسمدر معنای مزبور دن زلال ایلز لزال کی وباری تعالی نک فوسوس لهما الشیطان
 قول شر بفعله مراد الیه مادر لکن عرب هذه الحروفک جمیع سیه فعلی ایصال ایدر و صیاد وازنه وات اوزنه
 دخی دیرلر که خفی اوله ووسواس شیطان دخی دیرلر الوطس وواوک ففتح وطاتک کسری ومد بده ثوردر
 ووطس بده کاه اولور حرب مراد اولور استعاره یقال حی الوطس اذا اشتد الحرب الوطس وواوک ففتح وطاتک
 سکونیه ایچ ادکله حکم اورمق اصمعی روایی اوزن و ابو الغوث ایتدی ووطس اورمقدر کرک ایچ ادکله واسون
 کرک غیر نسنه ابله اولسون او طاس همزه نک ففتح وواوک سکونیه بر موضعک اسمیدر الوعساء وواوک
 ففتح وعینک سکونی والفک مد بده شول یردرکه ملائم اولوب قوملوا وله الاوعس همزه نک وعینک فتحیه
 مذکری در قوئی اولن برمعناسنه بقال ارض وعساء وسهل او عس المیعاس میم کسری ومد بده کذلک
 قوملی وملائم اولان یروایو عروایتدی میعاس شول یردرکه بصلمش اولیه المواعسه میم ضمی وعینک
 فتحیه دوه نک برجنس یورجسی که اول بو بن اوزدوب ادمن واسع قلمغه اولان یورجسی درو مواعسه کجه
 کتمه دخی دیرلر بقال واعسنای ادینا ولا یكون المواعسه الا باللیل یعنی دوه نک ذکر اولنان وجهه اوزن
 یورجسی کجه یه خصوصدر الوقس وواوک ففتح وقافک سکونیه در بی صویق بقال وقسه ووقسا اذ اقرفه
 وقرف قافله وفابله کذلک در بی صویغه دیرلر وبقال ان بالبعیر لوقسا اذا قارفه شی من الحرب یعنی کجیمیک
 انوک در یسن صویسه الموقس در یسی کجیمیکدن صوبلن دوه الوکس وواوک ففتح وکافک سکونیه اکسملک
 بقال وکس الشی بکس فی الحدیث لهامر مثلها لاوکس فیه ولا شطط ای لانقصان ولا زیاده ووکس اکسملک
 معناسنه ده کلور وکست فلانا اذا انقصته ووکس یان لوکوب ایچندن جراحت بقی قلمغه دخی دیرلر بقال
 برات الشجه علی وکس اذابق فی جوفها شی ووکس تجارت ضرر ایتمکه دخی دیرلر بقال وکس فلان فی تجارته
 علی المالم یسم فاعله الا بکاس همزه نک کسری ومد بده کذلک تجارت ضرر ایتک بقال اوکس فی تجارته علی المالم یسم
 فاعله ایضا اذا خسر الانسان فتحیه طوارک یورجسی وسعت اوزن اولمق بقال ولست الناقه تلک ولسا اذا
 اعنقت فی سیرها واعناق عین مهمله ابله یوریک وسعت اوزن اولمغه دیرلر الولاس وواوک ففتح ولامک تشدید بده
 قوردذب معناسنه المومسه میم اولک ضمی ویم ثابنک کسریله فاجره اولان عورت الوهس وواوک ففتح وهانک
 سکونیه برنسنه بی دوکک دق معناسنه ووهس وط ایتک معناسنه ده کلور ووهس شر ایتک

ورس

وسوس

وطس

وقس

وکس

ولس

ومس

وهس

وقوعه بلی آیمکه دخی دیرلر التوهس فختینله وهانک ضمی وتشدد بدله اغریوکو اولان حیوان یورجسی
 الوهسته واک فخی وهانک کسری ومدبله چکرکه بریان اولوب قوربدلوب بعد دوکلب شویله بنکدر
 یاخودیاغله فارسدروب یکدر المواسته میمک ضمی وهانک فخیله سرله سو بلشمک فصل الهاء الهاجس
 حیمک کسریله خاطره خطورایدن نسنه بقال هجس فی صدری شی بهجس اذا حدس الهجس هانک فخی
 وحیمک سکونیه شول خبردرکه ایشدله اما فهم اولئیه الهجس هانک ورائک کسری وحیمک سکونیه
 ذبلکور ویاه معناسنه ابو عمرو وائی اوزن بعضیلر ایتدی هجارس کجه ابله کزن یرنجی جانورلرک جمعه سنه
 اطلاق اولنورکه دلکودن کیمرک وپیان فان سندن بیو کرک اوله لاله رس هانک فخی ورائک سکونیه دوکک
 دق معناسنه اله ریه هانک فخی ورائک کسری ومدبله هر سه بدکاری معروف طعام المهراس میمک
 کسری وهانک سکونیه شول ایچی او یولش طاسدرکه انوک اچینه بغدی دوکرلر واندن ابدست الورلر
 المهاریس میمک فخی ورائک کسری ومدبله قوی اولان دوهلر الهراس هانک فخیله شول اغاچدرکه انوک
 دکلری واردلر سه هانک فخی ورائک کسریله شول یردرکه انده هراس اولود بکن چوق اوله لاله رس هانک
 فخی ورائک کسریله قوی اولان ارسلان بقال اسد هراس ای شد بد وارسلانه هراس بدکاری دق معناسنه
 اولان هر سدن ماخوذدراله راجاس هانک کسری ورائک سکونیه کوده لو اولان کسنه جسم معناسنه
 الهراس هانک کسری ورائک سکونیه ارسلان الهسته علی وزن الزلزله زن حرکت اندکده حاصل اولان
 اوزن روز یوردن حاصل اولان اوزن کجه ابله ایاقدن حاصل اولان اوزن بونلره بکرینه که وارایسه التهسهس
 علی وزن التزلزل بمعناها الهسهاس هاء اولک فخی ورائک کسریله طایفه جنک اوزی بقال سمعت
 هسهاس الجن ای عز بفهم وعز یف عین مهمله وزه معجه ابله جن اوزنه دیرلر وراغ هسهاس شول چوبانه
 دیرلرکه قیونی کجه ابله رخی ابله الهقلس فختینله ولامک فخی وتشدد بدله شول قورددرکه اچلق چکمش
 وز بون اولمش ابله الهلاس هانک ضمیله شول مرصدرکه ادنی زیاده ضعیف ایدوب انجلدر بقال هاسه
 المص یهلسه هلسامن الباب الثاني المهلوس میمک فخی ولامک ضمیله مسلوب معناسنه بقال رجل مهلوس
 العقل ای مسلوبه وبقال هلس علی البناء للمجهول المهلوس میمک ضمی ولامک فخیله مهلوس معناسنه
 بقال رجل مهلوس العقل بعضیلر ایتدی سلاس عقله اولان مرصدر وهلاس بدنه اولان دراله لاس
 همزه نك کسریله شول کولمکدر که انده نوع فتور اوله واهلاس کیزلوسوز سو بلکه دخی دیرلر بقال اهلس
 الیه اذ السرایه حدیثا الماهاسه میمک ضمی ولامک فخیله کیزلوسو بلشمک بقال هالسه اذ اسان الهلبسبسه
 هانک فخی ولامک سکونیه ورائک فخی وسینک کسری ومدبله عورتلر طاقندخی زوزیور بقال ماعلیها
 هلبسبسه ولاخر بصیضه ای شی من الحلی وبونفیدن غیربد استعمال اولنار الهلقس هانک کسری ولامک
 فخی وتشددیدی وقافک سکونیه قوی وسددید اولان نسنه ووجردله ماحقدروجر دحل حیمک کسری وحاء
 مهمله نك سکونیه فرموده دوه الهس هانک فخی ومیمک سکونیه کیزلوا واهمس الاقدام ابقدن حاصل اولان
 اوزرک اک خفمی قال الله تعالی عز وجل فلا تسمع الا همسا الهموس هانک فخی ومیمک ضمیله شول ارسلاندرکه
 یوره دکن اوزی ضمی اوله المهموسه ضمی اولان نسنه والحروف المهموسه اون درانی حشه شخص فسکت حرفلری
 جمع ایدره بونلره حروف مهموسه بدیلر زیا بونلرک تلفظ اولنورکن موضعلر بنه اعتدای ضعیف در
 برحیثه که نفس حین تلفظ بونلرله بیله جاری اولور المهندس میمک ضمی وهانک فخی ودالک کسریله
 صه بونلر نحه قازمق کرکدرانی تقدیر ایدن کسنه و بوهندازدن مشتقد وهنداز اندازه دیرلر فارسی

هجس

هجس

هرس

هرجس

هرمس

هسس

هقلس

هلس

هلس

همس

هندس

معربدر زانی سیننه بدیل ایتشدر زرا کلام عربده دالدن صکره زایوقدر الهندسه هانک ودالک
 فخی ونوک سکونیه اسددر معنای مزبوره الهوس هانک فخی وواوک سکونیه دوککدر دق معناسنه یقال
 هست الشی اوسه بونی ابو عبید اصمیدن روایت ایتشدر وهوس کذلک کجه ابله اولان طوفاندر وهوس
 شدت اگاه دخی دیرلر وهوس دوهی استه سورمکه دخی دیرلر بقال هست الابل فهاست ای ترعی وتسیر
 یعنی اولنیوب سیر ایدر الهواس هانک فخی وواوک تشدد بدله ارسلان در اسد معناسنه بعضیلر ایتدی هوس
 شول یور یکدر که یور وین کسنه یره محکم طیاغله یوره یوارسلانه هواس دبدلر بکن اصلی بودردیدی
 الهوسان فختینله دوه نك اولنار یورق استه یورجسی ودوه نك بوجله یورجسی ارسلان یورجسنه تشبیه
 اولمشدرکه ارسلانه هواس دیشلدر دریاب یاب یور یوب یاغن یره محکم باصد غیجون الهوسه هانک فخی وواوک
 کسریله کون اولان ناقه که رام اولیه الهوس فختینله جنودن برادر الهس هانک فخی ورائک سکونیه سیر
 ایتمکدر نه نوعله اولور سه اولسون اصمعی ایتدی هبس حکمکه دخی دیرلر یاخیال ایتک معناسنه بقال حمل فلان
 علی عسکرهم فهاسهم اذ اداسهم ودوس دخی کذلک حکمک معناسنه دروهس انجیلرک جمعی الته دخی دیرلر
 الابهس همزه نك وینک فخیله بهادر کسنه شجاع معناسنه فصل الیاء الیاس یانک فخی وهمزه نك سکونیه
 نومید اولمق یقال بیس من الشی یاس من الماب الرابع وفيه لغة اخرى بیس بیس من الباب السادس وهوشاذ
 ومبرد ایتدی عربلردن بعض کسنه مستقبله اولان یایی الفه قلب ایدوب یایس ویاوس دیرواصمی ایتدی
 بیس بیس وحسب وحسب ونع بنع ماضی ومضارعی کسریله در بونلرک جمعه سنه وایوز ایتدی مضمر
 قبیله سنک علیاسی بحسب وبنع و بیس دیر کسریله وسفلاسی فخیله دیروسیبویه ایتدی بونلر بزم
 محامز قنده ابکی لغت اوزن کاوریری باب رابعدن ویری باب ثانیدن رابعدن ماضی وثانیدن مضارع اولوب
 ترکیب اولمق بیس بیس حاصل اولمشدر دبدی اما وحق یق ووفق یفق وورم یرم وولی یلی
 ووثق یثق وورث یرث بونلرده کسردن غیری جایز دکدر لغت واحده اولمق اوزن و بیس علم
 معناسنه ده کاورنخ قبیله سی لغتی اوزن ومنه قوله تعالی افلم یأس الذین امنوا الی ووس یانک فخی وهمزه نك ضمی
 ومدبله نومید اولان کسنه المواسته میمک ضمی و یانک فخیله نومید قلیق الاستیثا س همزه نك وتانک کسریله
 نومید اولمق بقال ایسه فلان من کدافاستیاس منه یعنی ایس الانا س همزه نك کسری وتانک تشدد بدبله کذلک
 نومید اولمق بوافعنا لدریانی آده ادغام ایتمکه تعدده ادغام اولندخی کی الیس یانک ضمی و یانک سکونیه
 مصدر در قوروق معناسنه بقال بیس الشی بیس من الباب الرابع وفيه لغة اخرى بیس بیس من الباب السادس
 وهوشاذ الیس یانک فخی و یانک سکونیه یابس معناسنه در یقال حطب بیس ثعلب ایتدی کویا که بیوست حطب
 خلقی در اکابنا یس دینلمشدر واین السکیت ایتدی بیس یابسک جمعی در کبله را کب کی و بیس بیس
 معناسنه ده کاور فختینله شهک ذکر اولنور انشاء الله تعالی الیس فختینله شول مکانددرکه مقدمارطب
 اولوب صکره یابس اوله ومنه قوله تعالی فاضرب لهم طریقا فی البحر بیسا و بیس خیری اومولین کسنه یه ده
 دیرلر بقال امراة بیس لاتنیل خیر او بقال ایضا شاة بیس اذالم بکن بهالین الیس یانک فخی و یانک
 کسری ومدبله قوروق اوت بقال بیس فهو بیس مثل سلم فهو سلم و بیس دن دخی دیرلر عرق
 معناسنه الا ییاس همزه نك کسری ومدبله یرک اوتی قوروق بقال ایست الارض اذ ایس بقالها
 و بویعقوب روایتی اوزن در وایس قومک قوری اولی یره واقع اولمسی بقال ایس القوم کایقال اجرزوا
 من الارض اجرز الایسان همزه نك و یانک فخیله انجک اوزنده ات اولین محل که صافی کوک اولان یردر

هوس

هبس

بیس

بیس

و بوجله صاحب صراحتك بسان ساقى كوست ديدوكى محل اولدى خفي دكادر الايا بس همزه نك فتي
 و يانك كسريه جمى ساقه ذكر اولان محالر معناسنه التيبس على وزن التكريم قورقو مجفيف معناسنه الاتباس
 همزه نك كسرى و تانك كسرى و تشديد بله قورق بقال بستم فانس بوافعل در ياتا ايجنده ادغام اولمشدر
 والله اعلم بالصواب باب الشين من كتاب ترجمه الصحاح فصل الالف الارش همزه نك فتي و تانك سكويه جراحت
 دى التاريش على وزن التكريم افساد ايتك بقال ارش بين القوم تاريشاى افسدت و تاريش الحرب
 جنكى ارتورق و تاريش النار ايتى او پير مك الاشاش همزه نك فتيه هاشاش كى سرور و نشاط در
 و فى الحديث ان علقه بن قيس كان اذا راى من اصحاب بعض الاشاش وعظم البرش فقتله ايتك بدنده اولان
 نقطه لدر كه ساير قللر بلك لونه محالفدر كه اول سبس ديد كرى الاجه در الارش همزه نك و تانك فتيه
 ذكر اولنان نقطه لرى اولان ات و ارش جذبه بن مالك لقي در و انوك برى و اربدى اكبناء ارش ديشلر
 الارشاش همزه نك و تانك كسريه ات ذكر اولنان لونه اولمق البرشاش ايتك فتي و الفك مدبله جماعته
 ناس معناسنه دخلافى البرشاش در لرى جماعه الناس معناسنه ابن السكيت ايتدى مادري اى البرشاش هو ديرلر
 اى الناس هو معناسنه البرقشه على وزن الدجره الوان مختلفه بله برسنه فى نقشلق و بونك صلى ابو راقش
 ديد كرى قوشدن ما خود در و ابو البراقش الوان مختلفه بله ملون در براقش تانك فتي و قافك كسريه
 بر كلك اسيدرو فى المثل على اهل هادى راقش زير اكر اولن كك دشمنك ايتى يا غنك اوزن ايشد ب اورد كك
 كلك اوزن ايشد ب قيله فى جمله قتل ايتد كرنه بو مثل ضرب اولدى البرقش تانك و قافك كسريه
 سر چه كى بر كوچك قوشدركه اهل حجاز شرشور در لرى شيتن مجتبتك ضمير بله البشاشه تانك فتيه كور
 جمالو اولمق يقال بششت به بشاشه من الباب الرابع البش تانك فتيه كور يوز لو اولان كسسه بقال رجل
 هس بش اذا كان طلق الوجه التيبس على وزن التزلزل كور يوز لو اولوب مسرور اولمق بقال لقيته فقبشش
 فى يعنى انوكه ملاقات لقيه اول مسرور اولدى بونك صلى تيشش ايتى شين وسطى فاء الفعله قلب اولنوب
 تيشش دبلى نه كم تحفف ده تحفف ديد بلر البطشه تانك فتي و طانك سكويه حله قلب و برسنه يه
 عنقله يسمق بقال بطش به ببطشه ببطش بطشان من الباب الاول والثانى المباطشه ميمك فتي و طانك فتيه
 عنقله طوشمى بقال باطشه مباطشه البغشه تانك فتي و غيمك سكويه ضعيف اولان يغمور كه طشه
 ديد كرى يغمور دن ز ياده جهه در بقال يغشت السماء تبغش بغشان من الباب الثالث الباغش غيمك كسريه
 ضعيف اولان مطر المبعوشه ميمك فتي و غيمك فتيه بله اولنان يغمور يغش بقال بغشت الارض على الباء
 للمجهول و هى مبعوشه البوش تانك فتي و و او ك سكويه اجناس مختلفه دن اولان جماعت در البوش الباش
 قارىش اولان خلق الاوباش همزه نك فتيه جمى مختلف اولان جماعتلر معناسنه ابو اسندن مقلوب در
 البوشى تانك فتي و اخر نه يانك تشديد بله كثير العيال اولوب فقير اولان كسسه البوش تانك فتي و هانك
 سكويه برسنه بله شاد اولمق و اكتمشاق اووب سرعت ايتك بقال بوش ايه بوش بوشاذا رتاح له و خوف
 اليه و رياح هاء مهمله ايله شاد اولمق و بوش بشارتدن بردوانك اسيدركه طيللر قننه معروف در و اكا
 تازه اولد فجه مقل در لرى قنن يانس اولسه خشل در لرى خواشين معجتين ايله قنن قومك يوزلرى سياه اولوب
 قبيح الوجوه اسلر وجوه البهش در لرى مقله تشبيها و اهل البهش اهل حجازه در لرى وحدت عمده رضى الله
 عنه وارد اولمشدر بو كك و موسانك بعض حرفى كند و لغنى اوزنه قراءت ايتد و كن ايشد كك ايتدى
 ان اباموسى لم يكن من اهل البهش يعنى ابوموسى اهل حجازدن اولدى زرباهش مقل معناسنه در
 و مقل حجازده بتر غيرى رده بتر البهش تانك كسرى و مدبله ولايت هندده بتر راوت در كه

ارش

اشش

برش

بشش

بطش

بغش

بوش

بهش

بیش

قبيلندن در پيشه كذاك يا تانك كسريه بله بوضعك اسيدرو قاسم بن مغشه ايتدى پيشه و زينه كه مهموز لدر
 ايتى يرك اسملر بدر فصل الجيم الحاش جيمك فتي و همزه نك سكويه خوف قننه قلبك مضطرب اولمى
 و رابط الحاش شول كسسه يدر لرى كليلن فراردن بغليه ز ياده شجيع اولد غيچون الحوشوش جيمك و شينك
 خميله كو كسدر سبنه معناسنه الحش فتيه بله طر ملاقى يقال اصابع شى الحش وجهه و بقال ب الحش
 الحش جيمك فتيه و هانك سكويه مركب صيه سى ولد حمار معناسنه الحاش جيمك كسريه بله و الحش
 جيمك كسرى و هانك سكويه الحشك جيمى اولاد حمار معناسنه و حاش رقيه ليه نك باباسى ادبدر غطفانندن
 كه اول حاش بن ثعلبه بن سعد در كه جدا علاسى غطفان در كه انلر شياخ بن ضرار ك قوميدر الحشه جيمك فتي
 و هانك سكويه مونتى و حشه شول يوك پان سنه ديرلر كه چوبان الى اوزينه صرار اكر مك ايجون جپش و حده
 جيمك فتي و هانك فتي و يانك سكويه بلر فطدر كه محل ذمه استعمال اولنور خود راى معناسنه و عيبر و حده
 دى بومعنايد در عين مهمله نك فتي و ياي مثناك فتي ايله كه عيرك تصغير بدر حمار معناسنه المجاشه ميمك
 فتي و هانك فتيه ايتشه مدافعه معناسنه بقال جا حشه اذا فاه الحش جيمك فتي و هانك كسريه شول
 كسسه در كه قومندن اير اوب رجائى اختيار ايتش اوله الحوش جيمك فتي و هانك فتيه شول و غلندر كه اعضاسى
 تمام قوت بولماش اوله الحشر جيمك و ميمك فتي و و تانك كسريه بله ز ياده قارى اولان عورت در الحامر جيمك فتي
 و ميمك كسريه جمى الحشر جيمك فتي و هانك فتي و يانك سكويه حشر ك تصغيرى اخر حرفن حذف ايتك
 و هر بش حرفلو اولان كله نك جمعنده حال بو بله در قنن حروفى اصليه اولوب ايجنده حرف زائد اولسه
 و اكر ايجنده حرف زائد اولسه حرف زائدى حذف اولى اولور و افعى حشر شول بلان ديرلر كه خشين
 و شدد اوله جرش جيمك فتي و و تانك فتيه بله بوضعك اسيدرو الحرشى جيمك فتي و و تانك
 تشديد بله ذكر اولنان موضع معناسنه اولان نسنه اديم جرشى ديرلر ذكر اولنان يره منسوب اولان درى
 معناسنه الحرشيه جيمك كذاك فتي و يانك تشديد بله مونتى بقال ناقه چرشيه الحرش جيمك فتي و و تانك
 سكويه برسنه ايرى دو كوكلك نيم كوفت معناسنه بقال جرش الشى اذا لم تنعم دقه و جرش اير كسسه نك طراق
 ايله باشن طرايوب قونقلى بن چقارمق يقال جرش راسه بالمشط اذا حكه بالمشط حتى اثارها و جرش كيه نك بر
 مقدارينه دى ديرلر بقال مضى جرش من الليل اى هوى منه بوز يدك و فرانك روايتى اوزن الحرش جيمك فتي و و تانك
 كسرى و مدبله ايرى دو كوكلك نسنه بقال الح جرش ايم طيب يعنى ايرود و كلسه الحراشه جيمك فتيه برسنه
 دو كوكلك باشلند قه چراين ايرى پان لرى الحرشى جيمك و و تانك كسرى و شينك تشديد بله و الفك قصر بله زمكى
 و زنى اوزن ذات و نفس معناسنه و بومقامه صاحب صراح جرشاى تفسير صد دند جرشى دم ديد و كى خطا
 اولدى خفى دكادر كويا كه عبارت جوهر بله اولان نفسى سكون فائله نفس ظن ايتشد و فتيه بله الحرفش
 جيمك و و تانك و فانك فتيه بله يانلرى بيوك اولان نسنه الحرافش جيمك فتي و و تانك كسريه بله بمعناه الحش جيمك فتي
 و شينك تشديد بله دو كوك و فاقق بقال جششت الشى اجشه جشا من الباب الاول اذا دققت و كسرت و جش
 دككله اورمغه دى ديرلر بقال جشه بالعصا اذا ضرب به او قيوي ايرئليوب ياك ايتك دى ديرلر تقول جششت
 البر اذا كنستها و نقيتها الجشش جيمك فتي و شينك كسرى و مدبله پسته سويق معناسنه الجشيشه جيمك
 فتي و شينك كسرى و مدبله بغد ابدن و غير بدن ايرى او كودولن نسنه تقول جششت البر اذا طحنه طحنا جليللا
 الا جشاش همزه نك كسريه بله كذاك برسنه ييرى او كوكلك بقال جششته و اجششته يعنى الجشوش ميمك
 فتي و شينك فتيه او كودلش نسنه جشيش معناسنه الجش ميمك كسرى و جيمك فتيه شول دكر مندر

جاش

حشش

ججش

ججش

ججش

جشش

که انوکله بسته چکرز الاجش فختینه اوازی قالن نسنه بقال فرس اجش الصوت و معاب اجش الرعد الجشه
 جیمک ضمیمه ناسدن بر جماعت در الجعشوش جیمک ضمی و عینک سکونیه عصفو روزی اوزن جعشوش کی
 سبنین مهملتین ابله قصیر القامه اولوب مذ موم اولان کسنه ابن السکیت کتاب قلعه وابد الله کله مزبونک
 سبنله و سبنله استعمالن جائز کور مشدر الجیش جیمک فخی و میمک کسر بله تراش اولمش قاسق بقال جمشه جمشایه
 قچن قاسغین اوستره ابله تراش ایتسه و جیش شول ره دیرلکه انوک اوتی اولیه مکان بی نبات معناسنه و فی الحدیث
 محبت الجیش و خبت مفازیه دیرل و مفازیه جیش دبد کیری اوتی اولما غیچوندر ک و یا که تراش اولمشدر
 الجوش جیمک فخی و میمک ضمیمه شول بله دیرلکه انوک نباتات تمیوب تراش اولمش کی اوله الجوش جیمک فخی و و اوک
 سکونیه کوکس سینه معناسنه جوشوش کی و جوشن کی جیمک ضمیمه اولده و فخیله نایده و جوش بر
 موضعک اسیدر و جوشی کجه نک بر پان سنه دخی دیرل بقال مضی جوش من اللیل ای صدر منه مثل جرش
 الجوش جیمک فخی و هانک سکونیه شول کسنه در که اغلیسیرق رکسنه یه مغنی استر شول اوغلاخج کی که قاجوب
 انه سنه صغنه حالاکه اغلامغه متی اوله بقال جهش الیه جیش و فی الحدیث اصابت طش فخشنا الی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم الاجهاش همزه نک کسر بله برایشه قیام کو سترمک بقال جهشت نفسی و جهشت ای
 نهضت الجیشان فختینه جوملک قبنق بقال جاشت القدر یجیش اذا غلت و کوکل دوغکه دخی دیرل بقال
 جاشت نفسی اذا غلت و بعضیلر ایتدی کوکل دوغکه میل ایتسه اگر خوفندن یا خود غیری حزنندن یورک
 قویب مضطرب اولما سن دبلسک جشأت نفسی دیر سین بود فعه باب مهموزدن اولور و دن طاشوب طولغه
 دخی دیرل بقال جاش الوادی اذا زخر و امتلا جد الجیش جیمک فخی و یانک سکونیه عسکر معناسنه در
 الجیوش ضمیمه جمعی الجیش علی وزن التکریم عسکر جمعی ایتک بقال جیش فلان اذا جمع الجیوش الاستیجاشه
 همزه نک و تانک کسر بله عسکر طلب ایتک بقال استیجاشه اذا طلب منه جیشا فصل الجاش فختینه
 و الجیشه کذلک سیاه اولان طایفه دن بر نوعدر الجیشان حانک ضمی و یانک سکونیه جیشک جمعی حمل ابله
 حملان کی الاحباش همزه نک کسر بله عورت جیش رنکنده اوغلان طوغور مق بقال احبشت المرأة بولدها
 اذا جاءت به حبشی اللون الجیش علی وزن التکریم جمعی ایتک بقال جیش قومه تحبش اذا جمعه و بر کسنه
 ایچون برنسنه کسب ایتکه دخی دیرل بقال حبشت له حباشه اذا کسبت له شیء و حبشت له دخی دیرل ثلاثین
 و جوهری معنای اولی و معنای ثانی بی جمع ابله تعبیر ایتکن عبارتی شائیه تکرار دن خالی دکدر بناء علی هذا معنای
 نایدن کسبله تعبیر اولدی تنه کم مصادره جیش معناسنه کد کنه اشارت و نمشدر الجاشه حانک ضمیمه
 ناسدن شول جماعت که قبیله واحد دن اولیه الاحبوش همزه نک و یانک ضمیمه بمعناها الاحبش همزه نک
 فخیله کذلک بمعناها عبارت صحاحدن فهم اولنان بودر اما ظاهر حالدن اکلن بودر که احبش احبوش
 معناسنه اولیه بلکه احبوشک جمعی اوله تنه کم مذهب الاسما صاحبی جمعینه نصیرچ ایتمشدر الجیش فختینه
 و یانک ضمی و تشدد بله جمع اولمش الجیش حانک ضمی و یانک فخیله و یانک سکونیه بر جیش قوشدر که
 معروفدر تصغیر صیغه سی اوزن وضع اولمشدر کیت و کیت کبی که کیت طوری آه و کیت بلبله
 دیرلر از دستان معناسنه الجیش حانک ضمی و یانک سکونی و اخرنده اولان یانک تشدد بله مکه مشرفه نک
 اسفلنده بطاغک اسیدر بعضیلر ایتدی احبش قریش بوندن ما خود درو بونک یاق بودر که بی المصطلق و بی
 الهون بن حزمه حبشی طاغنه قریشله جمع اولوب اندامچیلر که قریشه معاونتدن عالی اولیه مادام که
 کجه قر اکر اولوب و کوندن ایدنلق اولوب حبشی طاغی رنده قرار ایتد کجه پس احبش قریش دیوب طاغک

جیش
جیش
جیش
جیش
جیش

اسمیه اولند بلر الحشوش حانک ضمی و تانک سکونی و رانک ضمی و مدبله قصیر القامه اولان کسنه
 الحشاش حانک فخی و رانک کسر بله اوغلاخج قکرک حرکتلری بقال ما حسن حشاش الصبی ای حرکاته الحشاشه
 علی وزن الدرجه چکرکه نباتاتی اکل ایتدکنک اوزی الحشوش علی وزن التدرج جمع اولمش بقال حشوش القوم
 اذا حشدوا الی اجتماع الحش حانک فخی و رانک سکونیه کل اولامق بقال حش الضب یحش حشاشن الباب
 الثانی اذا صاد و حش اتره دخی دیرل جراحت اثری کی مثلا الحشاش هانک کسر بله جمعی ربی بن حشاش بوندن
 ما خود در و خاه معجه ابله خراش دیک جائز دکدر و حش طر ملغه دخی دیرل بقال حشه حشاش بالحاء و الخاء
 جمیعاً اذا حشد الحشاش حشاش الضباب کلر لولین کسنه و کلر اولمشک طریق بودر که صیادان کار یواسی
 اوزنده تحریک ایدر تانکه یلان صنوب قوریغن ققره بلانی اور مغیچون بوچنده قوریغندن طور الحشاش
 حانک فخی و رانک سکونی و لفلک مدبله شول یلاندر که در یسی اری اوله و حشاشول کچییکه دیرلکه یا غلتمش
 اوله و حشاش جنس اوتدخی دیرل اوزر لکه بکر الحشاش حانک فخی و رانک کسری و مدبله شول یلاندر که
 نقطه لری اوله و حشاش بر قبیله نک اسیدر بی عامردن و حشاش رجانونه دیرلکه انوک ارسلان طرفی کی
 طر نقری وارد و بر بوینوزی وارد که اول کرکدان داید کیری جانوردر الاحشاش همزه نک و رانک فخیله
 شول التونه دیرلکه انوک خشونی اوله و حشاش کله دخی دیرل خشونی اولد غیچون الحشاش علی وزن التکریم
 قوم ارسلان اولان اغرادر یعنی بری برن بلنک در الحشاش حانک و سبنک ضمیمه شول وفق و برک دیکندر که
 قیونک توبینیا پشور الاحشاش همزه نک و رانک کسر بله غصبه و شره حاضر اولمش اصمیدن ابو عبیدک روایتی
 اوزن و کاه اولور خا ابله دخی کلور الحش حانک فخی و سبنک تشدد بله اتشی علوندرمک تقول حششت
 النارا حشاشا اذا اوقدتها و حششت بستاندخی دیرل الحشاش حانک کسر بله جمعی بستانلر معناسنه ضمیمه
 ضیفان کی و حش حانک ضمیمه دخی لغت در ادبجانه دیرل نخرج معناسنه و ادبجانه یه حش دبد کلر بیک و جمعی
 بودر که اکثر عرب طایفه سی قضاء حاجت ایتکه بستانلر واررل الحشوش ضمیمه جمعی و حش اوت یچیکه دخی
 دیرل بقال حششت الحشاش اذا قطعته و حشاشه اوللق و یرمکه دخی دیرل نقول حششت فرسی اذا القیت له
 حششاش و فی المثل احشک و روثی یعنی بن سکا و نلق القا بدرم سن بکا حشاش القا بدرم سن و احشک
 دیمک دخی محملدر قشقی معناسنه و حشاشه قه بالک یا پشدر مغه ده دیرل و انک و سیر طوارک یا نلری طولغه
 دخی دیرل الحشوش سیروب یا نلری طولن طوار الحشاشه میمک و حانک فخیله دیرل نخرج نجاست در الحشاش
 میمک فخیله جمعی یعنی عن ائیان النساء فی حشاش و کاه اولور سبنله دخی استعمال ایدرل الحشاش حانک فخی
 و سبنک کسری و مدبله قوروین اوندر تازه سنه حشاش دیرلر الحش میمک کسری و حانک فخیله شول
 مکندر که حششی چوق اوله و منه قولهم انک حشش صدق فلا تبحه ای بوضع کثیر الحشاش میمک کسری
 و حانک فخیله شول سنه در که انوکله اوللق یچرل و حشش شول دموندخی دیرلکه انوکله اتش تحریک اولنور
 الحشاشه میمک کذلک کسر بله ذکر اولنان دموندیرلر و بوچهندن بهادر اولان کسنه یه نع حشش الکتابه دبد بلر
 و کتبه عسکره دیرلر و اما شول سنه که انوک اچینه اوللق قورلر اکادخی حشش و حشش دیرلر میمک فخی و کسر بله
 و لکن فخی اولی در الاحشاش همزه نک و تانک کسر بله اوت طلب ایتک اوت جمع ایتک الحشاش حانک ضمیمه
 و سبنک تشدد بله اوللق یچوب اوللق جمع ایدن کسنه الحشاش حانک ضمیمه و الحشاشه کذلک حانک ضمیمه
 بقیه روحه دیرلکه مر یضه واقع اولور الاحشاش همزه نک کسر بله عورنک قارنده اوغلان قوریمق بقال
 احشت المرأة اذا بیس ولدها فی بطنها و احشاش ال قوریمغه دخی دیرل بقال احشت الیذا بیست و شلت

حشوش
حشوش
حشوش
حشوش
حشوش

و بوند بر لغت دخی وارد در که حدیث شریفه وارد او لمشدر که اول حش ولد هانی بطنهادر ابو عبید ایتدی بعض
علا حش روایت قلدی حاشه نه نك ضمیمه الحفش حاشك فحی و فاك سكونیله صوهر جانیدن اقوب بریده جمع
اولمق بقال حفش السیل محفش حفشا من الباب الثاني اذا سال من كل جانب الى مستنقع واحد وحفش
مطهره نك صوطو تیوب صوی افسنه دخی دیرلر وحفش ات برکه سكرتد كدن صكره تكرار سكره كه دخی
دیرلر و خلق بریره جمع اولمغه ده دیرلر بقال هم محفشون علیك ای مجتمعون الحافشه صواقاجق برمسیل ما
معناسنه الحفش حاشك كسر بله ایك قویا جق یردوك دان معناسنه وشول حفش كه حدیث شریفه واقع
اولمشدر مراد كوچك و در بیت صغیر معناسنه ابو عبیدر و ابی اوزن بعضیملر ایتدی حدیث شریفه هلا قعد
فی حفش امه قولندن مراد عند حفش امه دیمكدر یعنی معنای مشهور مراد در كه ابكلك ديك اولور لا حش
همزه نك و میك فحیه انچه ابقلو كسنه دقین الساق معناسنه الحش حاشك فحی و میك سكونیله بمعناه و بقال
رجل الحش الساقین حش الساقین ای دقیقه الحش فحیه بله بجق انچه اولمق بقال حشت قوائمه من الباب الرابع
اذا دقت الاحش همزه نك كسر بله چوملكك اتشینی بالكلندر مق بقال حشت القدر اذا اشعبت وقودها واحش
غضبه كتور مكه ده دیرلر بقال حشت الرجل اذا غضبته الحش علی وزن التكریم بمعناه الحشة حاشك كسری
و میك سكونیله اسمدر معنای مزبورده حشیه كبی كه حشیه حشیدن مقلوبدر الاحش همزه نك و تانك كسری بله
والاستحاش كذلک همزه نك كسری و سبک سكونی و تانك كسری بله غضب یا لك الحش بقال حش الرجل واستحش
اذا التهاب عظامه و قال الحش الدكان ای اقلته یعنی ایكی خروس جنك بنسه الحش فحیه بله هر صید اولنان نسنه
كرك طیر جنسندن واسون كرك حشرات ارض جنسی اولسون الاحش همزه نك فحیه جمعی و حش بلانه
دخی دیرلر حیه معناسنه بعضیملر افعیه مخصوصدر دیدی بو جهتن رجالدن بعضنه حش دیو نسیمیه ایتدیملر
الحش حاشك فحی و نونك سكونیله صید ایتك تقول حشت الصيد اذا صدت و اكك یعنی میل ایتدر مك معناسنه ده
كلور بقال حشیه و احشیه من الباب الثاني وهی لغه فی عنشته اذا عطفته الحوش حاشك فحی و وواوك سكونیله
شكارك اطرافندن كلك دوزاغه دوشسون دیو و حوش دوه بی جمع ایدوب سور مك تقول حشت الابل اذا
جمعتها وسقتها الا حواش همزه نك كسر بله بمعناه بقال حشت الصيد و احوشه الاحشواش همزه نك و تانك
كسر بله قوم صیدی بری بری و وزرته اور كلك بقال احتوش القوم الصيد اذا انفره بعضهم علی بعض و اواعلال
اولمندی اجتور واده اعلال اولمندی كبی و احتواش بر كسنه بی اورتیه الماغه دخی دیرلر بقال احوش القوم علی
فلان جعلوه وسطهم و حوش كنان چكلمكه دخی دیرلر بقال حوش القوم عنی اذا انحوا الحاش یا نك كسر بله خرما
اغا چارندن بر جماعت بونك مفردی بو قدر نته كم صغر سور بسنه رب دیرلر مفردی بو قدر و حاشك اصلی
اشجار دن بر جماعت در كرك خرما اغا چلری واسون كرك غیر ی اغاج واسون بقال حاش اطراف و طرفاطانك
فحیه ابلغون اغاجیدر الاحش همزه نك و حاشك كسر بله قاجق بقال انحاش عنه ای نفروما انحاش فلان
من شی اذا لم یكثر له یعنی مبالاة ایتمسه و قایر مسه الحواشیه حاشك ضمیمه شول نسنه در كه اندن استخیا و لنور
حاش لله دیرلر مقام ننه ده حاش لك دیزلر بو كافیاسیه بلكه حاشك دیرلر و حاشاك دیرلر الحوشی حاشك
ضمی و مدبله دیشی معناسنه در و حوشی الكلام كلامك و حشبی و غیر بی و حوشی شول كسنه یه دیرلر كه خلقه
قارشیه بقال رجل حوشی و فیه حوشیه و حوشك اصلی عربلر زعم ایتدی اوزن شول جن و ابی در كه بیری
دیمكه معروف اولان قوملو حرك انك ماوراسنده در كه اندن انساندن بر احد ساكن اولماز و حوش یا بانی اولان
طوان دخی دیرلر الحوشیه حاشك ضمی و مدبله و یانك تشدد یه شول دوه در كه حوشه منسوبدر و حوش

عرب

عرب زعمی اوزن جن طایفه سنک ارکی در عرب طایفه سی شوبله زعم ایدر لر که ایل حوشیه انلره منسوب اوله
انلرک طوارینه فالنگین خوش القواد خانک کز لک ضمی ومدبله قلمی کسکین وزیک اولان کسنه فصل الحاء
خودش ضمیمه طرملق بقال خدش وجهه یخده من الباب الثاني الخدش علی وزن التکریم کذلک طرملق
قال یخده تخیشامبالغه ایچون یاخود تکثیر ایچون تشدد اولنشد رخداش خانک کسر بله بر جاک اسمیدر
که اول خدش بن زهیر در خرش خانک فتحی ورنانک سکونیه خدش کی دروزناومعنی یعنی طرملق معناسنه در بقال
خرشه یخده من الباب الثاني کسبایتمک معناسنه ده کاور بقال هو یخده لعیاله ای یکتسب و یطلب لر زق
وخرش دوینی یخده کد که کد که دیر لر الخراش میمک کسر بله چوکان معناسنه در وکاه اولور که حاء مهمله
ایله دخی استعمال ایدر لر الاخرش همزه نک و تانک کسر بله کذلک طرملق الخراش خانک کسر بله شول کلب در
که یرنجی و صواحبی اوله وخرش کذلک شول داغه دیر لر که طوان یقار لر و ابوخرش الهذلی خانک کسر بله در
و ابوخرش خانک ضمیمه در الخرش شول اغاچدر سراج الترنیدن که انوکله چیزی جز لر الخرشه فحتمبله بر جنس
سنک در مکس معناسنه وخرشه رجالدن بر کسنه نک اسمیدر که اول سماک بن خرشه الانصاری در الخرشه
خانک کسری ورنانک سکونیه والفک مدبله یلان قاوی و یورده نک اوست قانی که ایچی چقمش اوله اندن صکره
بوکاتشیمه اولنور هر ممتفع اولوب ایچی چقان نسنه که انوک صغری اوله وکاه اووز بلغمه دخی خرشتا دیر لر بقال
القاراشی صدن وخرش اتوزه و هوایوزنده اولان بوسارغه دخی دیر لر بقال طلعت الشمس فی خرشه ای فی
غیره الخشاش خانک کسر بله شول نسنه در که دوه نک بورنی اوز رینه قور لر اغاچدن یا باقر دن یاخود قیلدن
که اکابور و نسا ل دیر لر و خشاش حشرات ارضه دخی دیر لر وکاه اولور مفتوح دخی قور لر الخشاش خانک فحیمه
شول کسنه در رجالدن کد کسکین و مقدم اوله وکاه مضموم دخی قلا لر الانشاء خانک ضمی و شبنک تشددیدی
والفک مدبله قولق اردندن اولان یومر یحج کک و بونک اصلی خششایدی فعلا ورنی اوز ادغام اولنغله
خشش اولدی الخشش او ان خانک ضمی و شبنک فحیمه تشیه سی و بونک نظیر بیدر قوباء ترکی معناسنه که اصلی
قوباء ایدی قافک ضمی و واک فحیمه واک اوز رینه حرکت ثقیل اولغان تسکین اولندی زی و عرب بنالزنده
فعلا یوقدر عینک سکونیه الخشاء خانک فتحی و شبنک تشددیدی والفک مدبله شول یردر که اندبا لحق
و اوفق طاش اوله بقال انبط بره فی خشاء و انباط طاء مهمله ایله قیوقازمق معناسنه در و خشاک لک اری قوایی
واری اولدغی یردر الخشخه علی وزن الزلزله سلاح اازی واکشیمه اولان نسنه نک اوزی و سلاح اوزن
چقر مغه دخی دیر لر الخشخش علی وزن التزلزل سلاح اوزی چقمق بقال خشخسته فخشخش الخش خانک فتحی
و شبنک تشددید یله دوه نک بورنه یولا رطقمق تقول خششت البعیر اخشه خشا اذا جعلت فی نفه الخشاش
و خشش یولان دیر لر ته کم الان مروایتدی و خشخه دخی دیر لر تقول خششت فی الشی اذا دخلت فیه الخش
میمک کسری و خانک فحیمه شول کسنه در که کجه ایله بهادر اوله الخشخاش خانک فحیمه و شبنک سکونیه بر معروف
وندرو خشخاش کذلک شول جماعته دیر لر که اوز لر زنده سلاح اری و وزه لری اوله الخفاش خانک ضمی و فانک
شد بید بله یره سددید کای قوشدر که کجه بله اوچر شب پره معناسنه الخفافیش خانک فتحی و قافک کسری و مدبله
جمعی یره سهر معناسنه الخفش فحتمبله کوز کوچک اولوب خلقتند کور مسی ضعیف اولق لاخفش همزه نک
فانک فحیمه شول کسنه در که صفت مز بون اوزن اوله وکاه اولور و خشش برعلته دیر لر که کجه کوروب کوندز
ور میه و یلو تلو کوند کوروب بلوتسز کوند کور میه الخوش فحتمبله طرملق خدش کی دروزناومعنی یعنی بقال خش
وجهه یخده من الباب الاول یخده من الباب الثاني الخماشه خانک ضمی و میمک تخفیفیه شول جر احمدر که انوک

از شی معلوم اولیوب حکومت عدله محتاج اوله و بومقامه صاحب صراحت خماسه خراشید که ارش واجب
 نیاید از آن دید و کی قصور دن خالی اولد و غی خفی دکلدر اخلاشات خانک خمیه کین بقیه لینه دیرلر بقایای
 سکینه معناسنه الحوش خانک فخیله سنک بعوض معناسنه هذبل لغی او زن الحشوش خانک ضمی ونونک
 سکونی و شبنک خمیه ای قالن مال یقال بغی ایم خنشوش ای قطعه من الابل الحوش خانک فخی وواوک سکونیه
 انسانک و غیرک بوکری خاصره معناسنه الحوشان خانک فخی وواوک سکونیه تنبیه سی بوکورلر معناسنه الحش
 خانک فخی و یانک سکونیه شول بزر در که کتاک یرمزدن اولور فصل الدال المدبوسنه میلک فخی و یانک خمیه
 شول بزر در که کتاک اولمش له بقال رض مدبوسنه اذ الکل الحراذنه الدارش رانک کسر بله فارقین دید کتری
 دری که صغریک رامزی در الد نقشه علی وزن الد خرجه نظر ایدر کن کوزی دیو شرمک بقال دنقش الرجل اذا
 نظر و کسر عینیه و قومک مابین افساد تمکه ده دیرلر تقول دنقشت بین القوم اذ افسدت وکاه اولور که سینه
 دخی استعمال اولور ابو عیمیه وای او زن الد نقش دالک ضمی و قافک فخیله صیغه تصغیر وزن اسماء رجالدن در
 یونسر ایتدی ابو الد قیشه سنو ال ابدوب دقش در دیرلر ایتدی راسمد که بوجه او زن ایشد لوب بو بله
 خمیه اولور معناسی معلوم دکلدر دبدی الد هش فختنهله مختیر اولوق بقال دهش الرجل بد هش دهشا
 من الباب الرابع اذا تحیر و دهش بد هش دخی دیرلر صیغه مجهول او زن المد هوش میلک فخی و هانک خمیه مختیر
 اولان کسینه الادهاش همزه نک کسر بله مختیر قلیق بقال اد هسه الله تعالی الدیش دالک کسری ومد بله اسماء
 رجالدن براسمد که دیش بن هون بن خرجه در وکاه اولور دالک فخیله دخی استعمال اولور که بوقان قیهله سندن در
 مز بون و فرنداشی عضل بن هون فان اطلاق اولور فصل الراء ارش رانک فخی و شبنک تشدید بله صاحب خلق
 صوصا خلقه و فان صا خلقه شاملدر ورش صوصیمکه دخی دیرلر بقال رشتت امکان رشتان من الباب الاول
 ورش مطر قلیله دخی دیرلر ارشاش رانک کسر بله جمعی قلیل اولان مطرلر معناسنه الارشاش همزه نک کسر یله
 مطر قلیل یا غدر مق بقال رشت السماء وارشت اذا جاءت بالرش وارشاش کذلک فان سیمکه دیرلر بقال ارشت
 الطعنه الترشش فختنهله و شبنک ضمی و تشدید بله صوصا خلق بقال ترشش علیه الماء ارشاش رانک فخیله
 صوص سینه سی و فان سینه سی الریش فختنهله دترمک بقال ریش ریش من الباب الرابع الارشاش همزه نک
 و یانک کسر بله کذلک دره ملک بقال ارشاش اذ ارشاش همزه نک کسر بله دترمک بقال ارشاش الله تعالی
 الریش رانک فخی و عینک کسر بله قور خوق کسینه جبان معناسنه الریش رانک فخی و عینک ضمی ابله رعوس
 کبی سین مهمله ابله شول ناقه در که زیاده یشلوا اولد غندن باشی دره میرعش میلک و عینک فخی و مابینه رانک
 سکونیه جزیره نواچسینه بر شهرک ادبه که سرحد در بندلرندن در ورعش شول نوع کوکر جنه دیرلر که اوچر کن
 هوایز زیاده یوکسله و بعضیلر میی مضموم استعمال ایدرلر ارشش رانک و شبنک فخیله علی وزن جعفر
 شول رجل در که اعضاسی دره یوشول دوه در که یور رکن دره یوشول رجل ریش و جل ریش اخرنه نون
 زاید در ارشش رانک فخی و عینک سکونی و الفک مدبله شول دوه قوشنه دیرلر که دره یور و یور ریش
 رانک فخی و قافک سکونیه نقش کبی در لفظا و معنی التریش علی وزن التکریم غزلق ایتک و تریش کلامی
 تزویر ایدوب صورت حسنه کوسترمک الریش رانک فخی و قافک سکونی و الفک مدبله شول بلاندر که
 انوک سیاه نقطه لری واق نقطه لری اوله و ریشامست اولان دوه ناک اغرندن چقن طغار جغه دخی دیرلر شقشقه
 البعیر معناسنه الارشش همزه نک و قافک فخیله الا جه بقال جدی ارشش الاذین اذا کان اذراء و اذرا شول
 اوغلغه دیرلر که کندی سیاه قولق لری الا جه اوله مرشش میلک ضمی و قافک کسری و تشدید بله برشاعرک اسمیدر

خندش

خوش

خیش

خیش

درش

دقش

دهش

دیش

ریش

و عش

ریش

و مرشش حد ذاته ایکی در بری مرشش کبر و بری مرشش اصغر در و اما کبر بنی سدوس قیهله سندن در و مرشش
 دیو نیمه اولسنه باعث کار قش فی ظاهر الادبی قلم دید و کی قوی در و اما اصغر بنی سعد قیهله سندن در
 رقاش رانک فخی و شبنک کسری او زن بناسیمه بر عورتک اسمیدر اهل حجاز بونی کسراو زن مبنی قلو زلر
 کذلک هر اسم که فعال وزنی او زاوله فانک فخیله کسراو زن مبنی قلو زلر فاعله دن مقدول اولد غندن او تزو
 و الفک مد داخل قلو زلر و جمع ایتلر قطام و حذام و غلاب کبی و اهل نجد لا یصرف بحر اسنه اجر ایدرلر عمر کبی بقولون
 هذه رقاش بالرفع و قیاس دخی بودر زیر ابواسم علم در بونه عدل و تانث دن غیری برسنه یوقدر الا اشعار اهل
 حجاز لغی او زن وارد اولمشدر بوذکر اولنان اختلاف اخرنه حرف را اولسه در و اگر اخرنده حرف را
 اولور سه جعار کبی که عینک اسمیدر کفار معناسنه و حصار کبی که بر بلد زک اسمیدر و سفار کبی که بر قیونک اسمیدر
 بشر معناسنه و وبار کبی که بر یرک اسمیدر و بومقوله اولنلر ده اهل نجد اهل حجاز له متفقد در کسراو زن مبنی قله ده
 الارشاش همزه نک و تانک کسر بله ات و سایر طوارخ ایا غنک طرناغیه اوک ایا غنی او ر مقدر الری ضعیف
 اولد غندن او تزو و ارشاش یانک کسری اوق اقلد قله خانه سن او ر مقدر المرشش میلک ضمی و هانک
 کسر بله شول یاندر که ذکر اولنان صفت او زن اوله الارشاش هانک کسر بله ایکی طر در که ایکی قولک ایچ یوزنه
 اولور و ارشاش رانک فخی و هانک کسر بله قولک ایچ یوزنه اولان طرلر در ابو عمرو و ابی او زن ارششوش رانک
 و شبنک ضمی و هانک سکونیه شول ناقه در که سودی چوق اوله ارشش رانک فخی و هانک کسری ومد بله شول
 ناقه در که ارقه سنک اتی از در ابو عبیدر و ابی او زن بعضیلر ناقه ضعیفه یی دیرلر دبدی و رهشش بوفقه ناملیه
 دخی دیرلر نصل رقیق معناسنه و رهشش شول یاندر که کسری اوق اقلد قله خانه سن او ر مقدر المرشش میلک ضمی و هانک
 کسری ومد بله کسری که طیور جنسند اولور و ارشش واحدی بر بلک معناسنه الارشاش همزه نک فخیله جعی
 وریش لباس فاخره دخی دیرلر ارشاش رانک کسر بله کذلک لباس فاخره معناسنه در پس ریشله ریش
 حرمه حرام و لبسه لباس کبی اولور و ریشا و لباس التقوی دخی قراءت اولمشدر بعضیلر ایتدی ریش
 و ریش مالدر و حسن معاش در وریش کاه اولور ریش احسانه ذکر اولنوب اعطاء مائه بریشها دیرلر ابو عبیده
 ایتدی بونک اصلی بودر که ملوک ماضیه بر کسینه یه برسنه هبه ایسیر مثلاً براق دوه هبه افسه لور کجنه
 دوه قوشی بلکی صوقارلردی تا که هبه ملک اولدغی معلوم اوله و اصمعی ایتدی ریشهادیک بر حالها و کسونه
 دیکدر ارشش رانک فخی و یانک سکونیه مصدر در اوقه بلک طمق معناسنه نقول رشت السهم اذ الرقت علیه
 الریش الزاق یا پشدر مغه دیرلر وریش بر کسینه ناک حالی اصلاح ایتکه دخی دیرلر اوق بلکامکه تشبیه نقول
 رشت فلان اذا اصلحت حاله المریش میلک فخی و رانک کسری ومد بله شول او قدر که بلکامکش اوله و منه
 قولهم ماله اقد ولا مریش ای لبس له شی واقد فتح همزه و تشدید ذال معجه ابله بلکسراو قدر الارشش حسن
 حال او زن اولوق الریش ضعیف اولان کوند بقال ریش ای خوار و خوار غاه معجه ناک فخی و وواوک تشدید بله
 ضعیف معناسنه دره ضعیف ناقه یه دخی دیرلر بقال ناقه راسته اذا کانت ضعیفه فصل الشین الشیش شبنک
 کسری ومد بله و الشیش شبنک کسری و الفک مدبله شیشله شیشاده لغت در که شیش و شیشا شول
 خرمایه دیرلر که چکر دی بکشمه مش اوله الشیش علی وزن التکریم خلط ایتک بقال شوش علیه الامر فصل
 الطاء الطرش فختنهله صاغر لاق از اولوب خفت او زن اولوق بعضیلر ایتدی بوکلام مولد در الا طرششاش
 همزه نک و رانک کسر بله خسته اولان کسینه او اولوق بقال طرشش المریش طرششاش ای ندمل و اند مال فاقت
 بولغه دیرلر الطرش طانک فخی و شبنک تشدید بله و الطرشش طانک فخی و شبنک کسری ومد بله ضعیف بقمور

رهش

ریش

شیش

طرش

طرش

دیر کرد و از دبد کاری بعمور دزدن زیاده چه اوله الطمش طانك فخیله ضعیف بعمور یغدر مق بقال طشت السماء
 اذ امطرت مطرا ضعیفا لا طشاش همزه نك كسر به كذاك ضعیف بعمور یغدر مق بقال طشت السماء اذ امطرت
 كذاك المطشوشة میك فخی وشینك فخیله شول پردر كه اوز رینه ضعیف بعمور یا عشی اوله الطمش طانك فخی
 ومیك سكونیله ناس معناسنه در یقال مادر ای الطمش هوای ای الناس هو الطمش طانك فخی ویا نك
 سكونیله اوق نشاندن عدول ایتك وطیش خفته دخی دیرلر الطیش طانك فخی ویا نك تشدد بد به خفیف
 اولان كسسه الاطاشه همزه نك كسر به اوق نشاندن عدول ایتدرك بقال طاشه رای فصل العین العرش عینك
 فخی ورا نك سكونیله تحت ملوك وسقف بیته دخی دیرلر عرش الیت دیرلر و قو لهم ثل عرشه ای وهی امره وذهب
 عزه وعرش كوكلكه ایتد كاری نسنه یه ده دیرلر و عرش القدم ایتد پر مقل اولدغی جانب اولان یومرجه ردر
 ظهر قدم معناسنه وعرش السماء اوق بلد زل در كه عواد بد كاری بلد زلرك التند در واکاسد قوی ری در دیرلر
 وعرش البیث شول اغاچله دیرلر كه قیونك ایچی ادم بوی قدر طاشله یا بلد قدن صكره اول اغاچله یا دیرلر وعرش
 اغاچدن بیو یا فغه دخی دیرلر یقال عرش یعرش عرشا من الباب الاول والثانی المعروشة میك فخی ورا نك
 فخیله اغاچله یا بلش بنایقال بئر معروشة وكروم معروشات وكرم باغ چو غنه دیرلر العرش عینك فخی ورا نك
 كسری ومد به باغ چو غنی التنه قود قلی اغاچله بقال عرش الكرم وعرش بر نسنه در كه محفه یستیمه در
 عورنلر ایچون قلازلر تا كه ده اوزن انوك ایچنده ساكن اوله وعرش شول خیمه یه دیرلر كه انی اغاچدن و ثام
 دبد كاری اوندن بیارلر العرش فخیله جمی قلیب ابله قلب کی و قلیب قیویه دیرلر و بسیدن مكه مشرفه نك
 اولرینه عرش دبد بیلر اغاچدن یا یوب كوكلكه ایتد كرنندن وترو فی الحدیث تمتعنا مع رسول الله صلی
 الله علیه وسلم وفلان كافر بالعرش ونسخ صراحه وفلان بالعرش واقع اولمشدرو كافر بالعرش مقيم بالعرش
 معناسنه در اول كسسه كه جمعه عروش دبدی انوك قتنه مفردی عرش در فلسله فلس کی ومنه الحدیث ان
 ابن عمر كان یقطع التلبیه اذا نظرا لی عروش مكة التعریش علی وزن التكریم باغ چو غنه چار طاق یا یحق بقال
 عرشت الكرم بالعرش تعریش و تعریش مركب اغزن اچوب حله ایتكه دخی دیرلر بقال عرش الحار بعاتنه اذ اهل
 علیها ورفعوا سده وشعافاه وشعوبین محه وحاء مومله ابله اغزا فغه دیرلر و عبارت قاموسه بعاتنه بدله براسه
 واقع اولمشدرو عبارت جوهر بدن طاهر افهم اولنان حمارك تراوی حالی در العرش عینك فخی ورا نك
 سكونیله بیونك ابی جانبده اولن اوزون انلرك بریسی در الا عترش همزه نك وتلك كسریله اوزوم چو غنی
 چار طاق اوزن چقمسی بقال اعترش العنب اذ اعلى علا العراش الاعشاش همزه نك كسریله بر جماعتك
 اوزرینه قونوب انلری یحضور ایتد كرتقول اعششت القوم اذ انزلت منزلا قدر لوه قبال فاذیتهم حتی یحو لوامن
 اجالك العشه عینك فخیله شول خرما اغاچی در كه پیراخی ز اولوب دبی ابلجلمش اوله بقال عشت الحلة وشجرة
 عشه شول اغاچه دیرلر كه بود قلیر ایچله اولوب بنشی بر امر اوله وعشه نسا طافه سندن قلیله اللحم اولاندخی
 دیرلر و دوه ده دخی حال بو به در بقال ناقة عشه اذ كانت بینه العشش العشش فخیله والعشاشه عینك
 فخیله والعشوشه فخیله قلیل اللحم اولوب ضعیف اولق بقال عش بدنه اذ اضمر ونحل ارقلیوب ابلجلمسه العش
 عطای ایتك بقال عش الرجل معروفه اذ اقله وعش صوی ز اولن قو غنه یه دخی دیرلر بقال سقاء سجالا عشا و سجال
 سین مهمله ابله و حمله برك قو غنه در دلو کبیر معناسنه الاعشاش همزه نك كسر به ابلجلب ضعیف ایتك بقال
 اعشه الله العش عینك فخیله قوش بواسی كه فی خار و خسدن جمع ایدر العششه عینك كسری وشینك
 فخیله جمی بوالر معناسنه العشاش عینك كسریله والا عشاش همزه نك فخیله كذاك جمی وقوش بواسنه عشی

طیش

عرش

عشش

اغاج بوداخی اوزن اولد قده در واکر طاغده یا خود دیواره اولسه وكر دیرلر وكن دیرلر واوك فخی وكافك
 سكونیله وقوش بواسی اوزرنده اولسه اخص وادی دیرلر همزه نك فخی وفلك ودالك سكونیله
 وجوه رینك بواسی كندی قتنه مختار اولانه كورن در وكر تفسینه وكر اعدرك ك جدارده اولسون كرك
 شجره اولسون دبد وکی ابو عمرو دن اولن روایت كورن در پس كلامینی بیننده نافع اولماز اگر چه صاحب مختار
 الصحاح نافع طن ایتدی التعشیش علی وزن التكریم بوا یا یحق بقال عشش الطائر تعشیش اذ اتخذ عشا وتعشیش
 ایتك قو و یوب بیات اولغه دخی دیرلر بقال عشش لخبز اذ انكرج وینس ونكرج فخیله ایتك كوف طوب فاسد
 اولق معشش الطیور میك فخیله وشینك فخی وتشدد بد به قوشلر بوا یا بدغی راعشاش همزه نك فخی وعینك
 سكونیله بر موضك اسیدر الا عششاش همزه نك وتانك كسریله قوم بر مقدار تركه كوترمك در ابن الاعرابی روایتی
 اوزن یقال اعشش القوم اذ امتار وامیره لبست بكثیره العشش عینك فخیله شول یوالر در كه بری بری اوزرنده
 اوله العطش فخیله صوسزلر بقال عطش بعطش من الباب الرابع العطشان عینك فخی وطانك سكونیله
 صوسز اولان كسسه وعطشان نطشان دیرلر ایتاعله نطشان مستقل ذكر اولناز محمد بن السری ایتدی
 عطشان اصلنه عطشاء در صحراء کی نون الفتا نشدن بدلد در بو خصوصه جمی عطاشی كلكی دلالت ایدر
 صحاری کی العطش عینك فخی وطانك سكونی وفلك قصر به جمی صوسزلر معناسنه والعطاشی عینك فخی
 والفك قصر به والعطاش عینك كسریله كذاك جمی بقال قوم عطشی وعطاشی وعطشی مفرد
 مؤنث دخی كاور بقال امرأة عطشی ونسوة عطاش الاعطاش همزه نك كسریله بر كسسه نك طواری صوسز
 اولق بقال اعطش الرجل اذ اعطشت مواشیه المعاش میك فخی وطانك كسریله دوه نك صوبه احتیاجی اولدغی
 زمانلر العطش عینك فخی وطانك كسریله صوبی قیر العطش عینك فخی وطانك فخیله بمعناه بقال مكان
 اعطش وعطش اذ كان قلیل الماء العطاش عینك فخیله بر مرصد كه انسانه عارض اولور بر حیثیتله کی صوبی
 ایچر قانز عكاش عینك فخی وكافك تشدد بد به بنی غیر قلیله سنه منسوب بر صویك اسیدر العكاشه عینك
 فخی وكافك تشدد بد به اور و حكاوی بیت عنك بدوت معناسنه وعكاشه بن حصن محابدن بر كسسه نك اسیدر
 ثعلب واین اوزن و كاه اولور كاف تخفیف اولنور العكش فخیله قیل صار مشوب یا یلق بقال عكش الشعر
 من الباب الرابع اذ التوی وتلبد التعكش فخیله وكافك فخی وتشدد بد به بمعناه بقال تعكش الشعر اذ التوی
 كذاك العكشه عینك ورا نك كسری وكافك سكونیله طوشانك دشپسی العكاش عینك كسری وكافك
 سكونیله ر جالدن بر كسسه نك اسمی العمش فخیله كوزك كور مسی ضعیف اولمقدر اكر اوقانه یا شی اقد غیچون
 یقال عمش الرجل من الباب الرابع الاعش همزه نك ومیك فخیله كوزی ذكر اولنان وجه اوزن اولن كسسه العمش
 عینك فخی ومیك سكونی والفك مد به مؤنث العش عینك فخی ونونك سكونیله بر نسنه یی كك عطف معناسنه
 بقال عشت الشی اذ اعطفه المعاشه میك فخی ونونك فخیله بینه صار مشق بقال عانسه فی القتال اذ اعتنقه
 الاعتاش بمعناه بقال اعتنقه اذ اعتنقه كذاك العشش عینك ونونك فخی وشینك سكونیله طوبل القامه
 اولان كسته العش عینك فخی ویا نك سكونیله دیرلك حیات معناسنه المعاش میك فخیله دیرلك المعیش میك
 فخی وعینك كسری ومد به كذاك دیرلك بونلر ابی لفظدر كه مصدر اولغه واسم اولغه صالدر معاب ابله
 معیب وماله میل کی میل ایتك معناسنه الاعاشه همزه نك كسری ابله دیری ایتك بقال اعاشه الله عیشه راضیه
 المعیشه میك فخیله وعینك كسری ومد به كذاك دیرلك المعایش میك فخی ویا نك كسریله جمی دیرلكلر
 معناسنه بلا همزه استه عمل ایدر سك اصل اوزرینه استه عمل ایدر سك ز رابونك اصلی معیشه در و تقدیری

عطش

عكش

عش

عش

عش

مفعله در پس یا اصلیه تحرکه اولمغین جمع همزه به قلب اولماز مکابل ومبايع وبولرك امثالی دخی
 بوبله در واکر فرع اوز رینه اعتبار ایدرسک همزه ببله استعمال ایدرسن مفعله کله سن فعیله کله سنه
 تشبیه ایدوبن تشبیه مصایه یا همزه به تبدیل اولندی یا حال ساکن اولد غندن اوترو ولکن نحو یوندن
 بعضی همزه نك لحن اولسنه ذاهب اولمشدر العیش فحتمله ویا نك ضمی وتشدد ببله دیرلک اسبابن اله
 کتور مده زحت چکک مائیشه همزه نك کسر ببله اسماء نسادندر همزه ببله استعمال اولنور عیشده ببلک
 رواد کلدربو عایش بانک کسر ببله عربدن بقیله نك اسمیدربو عیش دینلک رواد کلدرب فصل العین العیش
 فحتمله کجه دن باقی قلان در بعضیلر کجه نك اخرنده اولان ظنلدر دبدی لاغباش همزه نك فحتمله جمعی کجه دن
 باقی قلان نسنه لمعنا سنه العیش غینک کسری وشبنک تشدد ببله خیانت ایتک بقال غشه یغشه غشا
 من الباب الاول المغشوش میمک فحتمله وشبنک ضمیمه خیانت اولنش نسنه الاستغشاش همزه نك وتانک کسر ببله
 استنصاحک مقابلیدر واستنصاح بر کسمنه بی نامع وخیر خواه عدا یتکه دیرلر پس استغشاش خاین
 وید خواه عدا یتک اولور الغشاش غینک کسر ببله عجله ایتک بقال لقیمه غشاشای علی عجله الاغشاش همزه نك
 کسر ببله مظلم قلیق بقال اغطش الله اللیل اذا ظلمه واغطش مظلم اولمغه دخی دیرلر بقال اغطش اللیل بنفسه
 اذا صار مظلم الغطش فحتمله کوزک کور ممی ضعیف اولمق عیش کی بقال غطش من الباب الرابع الاغطش همزه نك
 وطانک فحتمله ضعف بصری اولان کسنه الغطشاء غینک فحتمله والفک مد ببله موثی المتعاطش میمک ضمی وطانک
 کسر ببله کور مز لکه اورن کسنه متعالمی کی الغطشی غینک فحتمله وطانک سکونی والفک قصر ببله شول سحرادر که
 یولی اولمیه بقال فلا غطشی ای لایه تدی لها الغطش فحتمله ومیمک فحتمله وتشدد ببله کوزی ضعیف اولان
 کسنه پس اصلی رباعیدر عدس کی اگر اصلی جماسی اولوب میم اولی اصلندنون اولیدی اطهار اولورودی تاکه
 عدس مثلاً ویملتبس اولیه وعدس اقوی اولان دو میدیرلر فصل الفاء الفش فانک فحتمله وتانک سکونیه
 برنسنه بی صور روب ارامق بقال فنشت الشیء فنشاً التفتیش علی وزن التکریم کذلک صور وب ایزلک بقال
 فنشه تفتیشا الفحشاء فانک فحتمله وحانک سکونی والفک مد ببله رامز ایشرفا حشه معناسنه هر رمز فعل که حددن
 تحاوز ایلیمه اکافا حش دیرلر الفحش فانک ضمی وحانک سکونیه رمز لبق بقال فحش الامر فحشامن الباب الخامس
 التفاحش فانک فحتمله وحانک ضمیمه الفاحشه رمز ایش وزنایه دخی فاحشه تشبیه اولنور الافحاش همزه نك
 کسر ببله رامز سوز سو ببلک بقال فحش علیه فی المنطق اذا قال الفحش الفحاش فانک فحتمله وحانک تشدد ببله
 بد زبان اولان کسنه التفحش فحتمله وحانک ضمی وتشدد ببله فحش سو ببلک بقال فحش فی کلامه اذا
 نکلم بالفراش فانک کسر ببله دوشک الفرش ختمبله جمعی وکاه اولور عورده دخی فراش دیرلر کایه وفراش دوشمک
 معناسنه ده کلور بقال فرشت الشیء افراشه فراشامن الباب الاول ابسطته واسع قلغه دخی دیرلر بقال
 فرشه امره اذا وسعه یا المفاresh میمک فحتمله وارانک کسر ببله زجات معناسنه بقال فلان کریم المفاresh اذا
 تزوج کر ایم النساء الفرش فانک فحتمله وارانک سکونیه متاع بیندن دوشتن نسنه وفرش اینه دخی دیرلر قن بیراغی
 یره دوشسه وفرش فضای واسعه ده دیرلر ووده لک خرده سنه دخی دیرلر صغار الابل معناسنه ومنه قوله تعالی
 حمولة وفرشافر ایتدی بونک جمعی ایشد لما مشدر محمد رکا اصلندن مصدر اولوب بونکله تشبیه اولنش اوله
 وعربلرک فرش الله فرشادید کاری قولندن ماخوذ اولان بیهابا معناسنه وفرش دوه یاغی فی الجملة واسع
 اولمده رو اگر افراطله واسع اولوب او کچه لری بری رینه طوقشسه بو کاعقل دیرلر بومر تبه مذمومدر بعضیلر
 ایتدی فرش یاغنه قی دیک اولوب نه قاتی یا ذوق اولمقدرا لا فتراش برنسنه دوشمک بقال افترش الشیء اذا

غیش
غشش
عطش
غطش
فشش
فشش
فرش

انسط ویقال ایضا که مقترسه الظهر اذا کانت دکاه واکه جبل صغیره دیرلر و دکاشول طاعه دیرلر که اوزری
 دوزاوله وافتراش برنسنه نك اوز رینه بصمغه دخی دیرلر وافتراش ذراعین قوللری یره دوشمکه دیرلر وافتراش
 لسان کیف ما اتفق سو ببلکه دیرلر یقال افترش لسانه اذا تکلم کیف یشاء ای بسطه الافراش همزه نك کسر ببله
 منعه دیرلر یقال ما افترش عنه ای ما اقلع المفرش میمک ضمی وارانک فحتمله وتشدد ببله شول اکندر که یره دوشمش
 اوله المفرشه میمک ضمی وارانک کسری وتشدد ببله شول باش بروغی در که ککی یارلمش اوله و یارلمش
 اوله الافراشه فانک فحتمله وارانک تحفیه فیه کلید پریشی در بقال اقل فافرش وفراشه هر بوفقه ولان ککه ده
 دیرلر وافتراش الرأس کاسه سر ایچنده اولان یوفقه کوکرو فراشه کله بک پروله دیرلر که کجه ببله اوچوب کندوی
 اتش شمع یره قرو فی المثل اطیش من فراشه وطیش خفته واولور اولماز یره اوغرمغه دیرلر الافراش فانک
 فحتمله فراشه نك جمعی پروانلر معناسنه وفراش نید شول دلنه در که شرابک اوزرنده اولور ودر دانه سنه دخی
 دیرلر قطره عرق معناسنه وفراش شول باخغه ده دیرلر که صوچک کلد کدن صکره یره اوزرنده قوروب قالمش
 اوله الفریش فانک فحتمله وارانک کسر ببله ومد ببله شول بتون طرقلو حیواندر که طوغرد قدن صکره بدی کون کچمش
 اوله غالباً یقره یارد غیچون فریش دیرلر الافراش فانک فحتمله وهرانک کسر ببله جمعی ذکر اولنان حیوانلر معناسنه
 التفرش فحتمله وارانک ضمی وتشدد ببله قوش قنادن اوچوب تحریک ایتکه دیرلر الفش فانک فحتمله وشبنک
 تشدد ببله نلومدن بل چقار مق بقال فش الوطب یفشه اذا اخرج مافیه من الریح وغضبناک اولان کسنه بی
 حالت غضبندن لافششک فش الوطب دیرلر وفش سر عتله سود صاغغه ده دیرلر بقال فششت الناقه وفش
 بنیوت دید کلمری اغاجک میسنه دخی دیرلر الفشوش فانک فحتمله وشبنک ضمی ومد ببله صاغلو رکن
 سودی طاعن نافه در الافشاش همزه نك کسر ببله ککر مک یقال افش الرجل اذا تحشش الانفشاش
 همزه نك وفانک کسر ببله یان نك شبشی ساکن اولمق بقال انفش الجرح اذا سکن ورمه وبر کسنه بی فتور
 وکسل عارض اولمغه دخی دیرلر بقال انفش الرجل عن الامر اذا فتر وکسل الفیاش فانک کسر ببله اولولمق
 مفاخرت معناسنه الفش فانک فحتمله وارانک سکونیه ذکر باش حشفه معناسنه والفشش فانک فحتمله وارانک
 سکونیه کذلک رأس ذکر معناسنه فصل القاف القرش قافک فحتمله وارانک سکونیه کسب ایتک وجمع ایتک
 بقال قرش یقرش من الباب الثاني کتب لغته ونسخ صحاحه موافق اولان بودر اگر چه صاحب صراح باب اوله
 اشارت ایشد قرش قافک ضمی وارانک فحتمله برقیله نك اسمیدر که بابالری نصر بن کنانه بن خزیمه بن مدرکه
 بن الیاس بن مضر در هر کسنه که نصر ولدندن اولدی اول قرشیدر وهر کسنه که کنانه نك وککنانه مافوقنک
 ولدی اوله اول قرشی اولماز واکر قریشیه حی معناسن دیلر سک منصرف قلا رسن واکر قبیلله دیلر سک
 لایه صرف قلا رسن وقریشه قریش دبد کاری معنای اکتساب واجتماع بولوند غنه بناء در القرشی قافک ضمی
 وارانک فحتمله قریشه منسوب اولان کسنه القریشی یا تصغیرک تصریحیه دخی قریشه کاه اولور نسبت اولنور
 قیاسه موافق اولان دخی بودر التفرش فحتمله وارانک ضمی وتشدد ببله کسب ایتک وجمع اولمق معناسنه ده
 کلور بقال تقرشوا اذا جمعوا التفریش علی وزن التکریم تحریش کی در یعنی خلق بری برن یلتیوب اغرا تکریم
 المقرشه میمک ضمی وارانک کسری وتشدد ببله فحتمله اولان ییل التفارش فانک فحتمله وارانک ضمیمه جنک اناسندن
 کوندر لری بری رینه کیرمک بقال تفارش الماح اذا نذخات فی الحرب الاقرش همزه نك کسر ببله برنسنه بی
 دوشنوب سبی ایتک بقال اقرش اقرش اذا سبی بوقوع فیه بویعقوب رو بی اوزر در القش قافک فحتمله
 شبنک تشدد ببله قوم طوارن سمرمش بولمق اقلوب ضعیف اولد قدن صکره التفشش علی وزن

فشش

فیش

قرش

قشش

الززال خسته ایا اولمق بقال تقشقرش المریض المقشقرشتم میمک ضمی وقاف اولک فقی وثابنک کسر بله
 سور قل یا ایها الکافرون وسور قل هو الله احدن عبارت درامعی روایی اوزن زیر سورتان مزبور تان
 مرض نفاقدن بری قیلور لر ابو عبیده ایتدی بوابکی سورن مرض نفاق ازاله ایدر بلا تشبیه قطران دوه نك
 کیچیکن ازاله ایتدی کی کبی القشه قافک کسر بله میون قرده معناسنه وقشه شول صغیر قیزه دخی دیر لکه چشه سی
 دخی صغیره اوله القمش قافک فقی ومیمک سکونیه برنسنه یز بورادن واورادن جمع ایتک القمش علی وزن
 التکریم بمعناه القماش قافک ضمی ومیمک تخفیفیه هر جانبدن جمع اولان نسنه وقاش متاع بیته دخی دیرلر
 القنقرش قافک وفانک فقی ورنک کسر بله حجرش کی زیاده یا ستلوعورته دیرلر القوش قافک ضمی ومدبله
 کوچوک صغیر معناسنه بقال رجل قوش اذا کان صغیر الجثة و بوفارسی معربدرفارسی کوچک دیکدر فصل
 الکاف الکبش کافک فقی وبانک سکونیه قوچ که قیونک ارکی در الکباش کافک کسر بله جمع قوچلر معناسنه
 الاکبش همزه نك فقی وبانک ضمیمه کذلک جمعی وکبش القوم خلقت سیدنه یعنی اولوسنه دیرلر الکدش کافک
 فقی ودالک سکونیه طر ملق خدش کی در لفظا ومعنی بقال کدشه اذا خدشه وکدش کسبه دخی دیرلر بقال هو
 کدش لعیاله ای بکدح وکدح جاء مهمله ابله کسبه دیرلر وکدش بخشش المعنه دخی دیرلر تقول کدشت من فلان
 اذا صبت منه وکدش برک سور مکه دخی دیرلر سق شدب معناسنه الاکدش همزه نك وتانک کسر بله کذلک
 بخشش الملق بقال کدشت من فلان عطاء ایضا الکدش کافک ودالک ضمی وما یبذلک نونک سکونیه سقسغان
 دیکله معروف اولان قوش وکدش ادویدن برنوعه دخی دیرلر الکرش کافک فقی ورنک کسر بله شکنبه که
 هر کوش کتورن جانورده شکنبه انسانده معناه مثابه سنده در عرب بونی موث استعمال ایدر بونه ایکی لغت
 وارد بری کرش رانک کسر بله ته که مروا ایتدی وبری دخی کرش در رانک سکونیه کیدله کیدکی وکیداویکنه
 دیرلر وکرش کذلک انساندن برجماعته دیرلر فی الحدیث الانصاری کرشی وعینی الکرش کافک کسر
 ورنک سکونیه کشمک اولاد صغاری جهنندن اولان عیالی بقال هم کرش منثور ای اولاد صغار وبقال
 روج فلان فلانه فنثرت له کرشها و بطنها اذا کثر ولد هاله الکرشان کافک فقی ورنک کسر بله از قبیله سی ابله
 عبد القیس قبیله سیدر الاستکراش همزه نك وتانک کسر بله قورسوق کرش دکل ایکن کرشه دوغک بقال
 استکراش الانفحه یعنی اوغلق نسنه یز که قورسوغنه انفحه دیرلر نسنه یکه باشلد قور کرش دیرلر انفحه
 دیرلر الا کرش همزه نك کسر بله برنسنه یز کرشه یعنی شکنبه یه داخل قلق وعر بلرکان و جدت الی ذاک
 فاکرش دبدکی شول محله استعمال اولنور که برامر مشکل تکلیف اولنه و بونک اصلی بودر که برکسنه برقیونی
 بوغز لیوب پان پان ابدب شکنبه سی ایچنه قودی تا کد بشوره اقا قیونک باشن وایاغن دخی قودد بیلر ایتدی ان
 وجدت الی ذاک فاکرش یعنی ان وجدت الیه سبیل التکرش فختبیله ورنک ضمی وتشدد ببله یوزا کشمک
 تقبض وجه معناسنه بقال نکرش وجهه اذا تقبض الکرشاء کافک فقی ورنک سکونی والفک مدبله قارنی بیوک
 عورت وکرشاکر لری بیوک اولان دشی مرکبه دخی دیرلر وکرشاشول ایاغه دخی دیرلر که اتلوا وله کثیر اللحم معناسنه
 وطبانی دوز اولوب بر مقاری قصه اوله الکشبش کافک فقی وشینک کسری ومدبله افعینک یوررکن در بسندن
 حاصل اولان اواز اغرنندن کلن اواز دکل بقال کشت نکش وبقال کشت البقرة صاحب وکشبش الشراب شرابک
 قبشک اوازینه دخی دیرلر وکشبش الزند چقمقک اتش طوندخی حینه چقان اوزینه دخی دیرلر ودوه نك اول
 چاغر مسنه کشبش دیرلر الکشکشه علی وزن الزالزله کذلک افعینک در یسی اواز بذر وکشکشه بنی اسد
 قبیله سنک موث خطا بیچون اولان کافی شینه تبدیل ایتسنه دیرلر کقولهم علیش و بش فی علیک وبک

قش
قفرش
قوش
کبش
کدش
کندش
کرش

کشش

المکشاش میمک کسری وکافک سکونیه زیاده چاغر می دوه فچن دوه نك اوزی بر مقدار چقه سکت دیرلر وچن
 فصیح صافی اولسه هدر دیرلر وچن صافی اولوب ترجیع وورد بد اینه قردیرلر الکمش کافک فقی ومیمک سکونیه
 شولر جل در که شرع اولوب جری ومقدم اوله نکش ذکر کوچک اولان ایتدی دیرلر الکماشه کافک فقیله سر بیع
 ومقدم اولمق بقال کش یکمش کاشه من الباب الخامس الکبش کافک فقی ومیمک کسری ومدبله کذلک مقدم اولان
 کسبه الکبش علی وزن التکریم تجیل ایتک بقال کشته تکبش اذا عجلته الاکماش همزه نك کسری ونونک
 سکونیه سرعت ایتک التکمش فختبیله ومیمک ضمی وتشدد ببله بمعناه بقال نکش و نکش اذا سرع الکمشه کافک
 فقی ومیمک سکونیه شول ناقه در که نه سی کوچوک اوله الکبش کافک فقی ومیمک کسری وتشدد ببله کذلک ذکر
 کوچوک اولان ات الاکماش همزه نك کسر بله ناقه نك سنک باشلر بنی صاروب بغلق یقال کشت بالناقه اذا
 صرت خلفها الجمع وصر صادمه له ابله بغلق وخلف بمعناه باسنه دیرلر فصل المیم الحش میمک فقی وحنانک سکونیه
 اتش بقمی بن السکیت روایی اوزن وعش دری صوغفه ده دیرلر بقال مرت بنی غرارة فمحششتی ای محششتی وسحیح
 سین وحاء مهمله تبیله دری صوغفه دیرلر غران قیلدن اولان چواله دبدکاری کی الاحش همزه نك کسری ابله یاقق بقال
 الحشه الحرا اذا حرقه وافت سماوی هر نسنه یز یقوب قتل اولمق معناسنه ده کلور بقال هذه سنة قد احششت
 کل شی اذا کانت حربه ابو عمرو روایی اوزن الاحشاش همزه نك وتانک کسر بله باغق احتراق معناسنه بقال احشش
 الحبر و احشش فلان غضبا الحاش میمک ضمی ابله یا مش نسنه بقال خبز محاش وشواء محاش وشواء بریانه دیرلر الحاش
 میمک فقیله متاع بیت واثاث بیت یعنی او ایتد استعمال اولان اسباب الحاش میمک کسری قیایل مختلفه دن اولن
 قومه دیرلر که جمع اولوب تش یا سنه نقض عهد ایتکه اندا یجرلر المدش فختبیله لک سکیری ملائم اولوب اتی از اولغه
 دیرلر الامدش همزه نك وذلک فقیله الینک سکیری ضعیف اولن کسبه بقال رجل امدش لید وبقال مدش من
 الباب الرابع المرشاء میمک فقی ودالک سکونی والفک مدبله موثی الینک سکیری ضعیف اولان عورت معناسنه
 المرش میمک فقی ورنک سکونیه خدش کی در لفظا ومعنی یعنی طر ملق بقال اصابع مرش المروش خمتبیله جمع یقال
 اصابع المروش والجروش والحدوش کله یعنی مرش شول بر در که بغور بوزن بوز مش ابله بقال لنهینا الی مرش
 من الاقرش الامرش همزه نك وتانک کسر بله قور بر منق انتراع معناسنه تقول امقرش شیمان بده اذا انتزعته
 المرء قوش میمک ودالک وقافک ضمیمه چکدم چچی دبدکاری نسنه که نباتانندن در مرز نکوش معناسنه المش میمک
 فقی وشینک تشدد ببله برنسنه ابله ال سلمک دیرلر الی پاک ایتک ایچون بقال مش بده یشتها اذا مسحها بشی لبسطها
 واصمی ایتدی مش براری نسنه ابله ال سلمک دیرلر الی پاک ایتک ایچون و مش ناقه بی صاغوب مع سنده بر مقدار
 سود الیقومغه دخی دیرلر بقال مششت الناقه اذا حلبتها وترکت فی ضرعها بعض اللبن المشوش میمک فقی وشینک ضمیمه
 ال سلجک نسنه بقال اعطی مشوشا مش بدی ای مند بلاوشیا امسج بدی المشاشه میمک ضمیمه شول ملائم
 اولن کک بشیدر که چیمسی مکندر المشاش میمک ضمیمه جمع ذکر اولنان کک باشلری معناسنه و مشاش بومش
 یه دخی دیرلر ارض لینه معناسنه و مشاش نفسه دخی دیرلر بقال فلان طیب المشاش اذا کان کرم النفس
 المشش فختبیله وشینک ضمی وتشدد ببله ملائم اولان کک باشلر یز نقول تششت العظم اذا کات مشاشه
 او تکتته و تکت صور مغه دیرلر المشش میمک کسری وشین اولک سکونیه زرد الودید کسری میوه در المشش
 میمک فقیله بمعناه ابو عبیدن روایی اوزن المشش فختبیله شول نسنه در که طوار بک یا غنیه سور یلوب چقار
 حی انوک ککوک کبی جمعی اولور ولکن حد ذاته کوک اولماز بقال مششت الدأ به مشش من الباب الرابع
 اصل اوزونه کاوب ادغام اولو غینلرک بری بودر المشر میمک فقی وبانک سکونیه یوکی قیل ابله قارشد رمق

کش

حشش

مدش

مرش

مردقش

مشش

مشش

وقیون سودن کی سودن قارشد ر مغه دخی دیرلر یقال مشه لجر اذا خلطت
 وکسائی یندی مشه لجر دیمک خبرک بعضین سو بلمدم و بعضین کم ایتدم دیمک و میشه مہنک یاروسنه اولن
 سودن یاروسن تجاوا ناسه میشه دیرلر الماش علی وزن الباب فیک دبدکاری معروف دانه درو بو معرب در
 یاخود کلام مولد در فصل النون التناوش تانک فخی و همزه نیک ضمیمه برنسنه دن کیر و قالوب راق اولق التناش
 نونک فخی و همزه نیک سکونیه یا خیر اتمک تقول ناست الامر انا شه ناشاذا اخرته لانتاش همزه نیک و تانک کسری
 ابله متاخر اولق یقال ناسته فانتاش التیش نونک فخی و همزه نیک کسری و مدبله اخیر معناسنه یقال فعله نیشا
 اذا فعله اخیر التیش نونک فخی و تانک سکونیه برنسنه یی بدن اشوب چقار مق یقال نیش ت البقل والمیت التیش
 نیشامن الباب الاول التیش نونک فخی و تانک تشدید مدبله قیردن کفن چقارن کسنه ذکر اولمان معنادن ما خود در
 الانبوش همزه نیک ضمی و نونک سکونیه و تانک ضمی و مدبله بدن چقار بلن او تانک کوکی الانابیش همزه نیک فخی
 و تانک کسری و مدبله جمعی بدن چقان کوکر معناسنه التیش نونک فخی و تانک سکونیه چقار مق و ایر شیک
 معناسنه دکلور یقال ماتتشت من فلان شیای ما اصببت التناش میمک کسری و نونک سکونیه ماشه
 منقاش معناسنه تقول نشت الشی بالمناش اذا استخر جتبه العیش نونک فخی و جیمک سکونیه او ی اور کدوب
 قالد رمق تقول نجشت الصيد انجشه نجشامن الباب الاول اذا استترت یعنی او ی اور کدوب طوز اقدن جانبہ
 سوق اتمک و نجش برکسنه نیک متاعن مراد ک دکل یکن ارتور مقدر غیر بلر کوروب راغب اولسون دیو که
 یونک حقتک لانا جشوا حد بشیله فی وارد اولمشدر و نجش دوه یی طاغند قدن صکره جمع اتمک و سرعت
 اتمک دوه دیرلر یقال مر فلان نجش نجشای اسرع الماش جیمک کسری یله شول کسنه در کدو سورر صید محله
 کلسون دیو النجاش نونک فخی و جیمک تشدید مدبله جیشه ملکنک اسمی در النشیش نونک فخی و شپنک کسری
 و مدبله کولک یاخود حوضک صوی چکله که باشاق یقال نش القدریش نشیشامن الباب الثاني اذا اخذ ما و
 فی النضوب و نشیش صوبک و صونک غیر بنک اواز بنه دخی دیرلر قن قابنسه التناش نونک فخی و شپنک
 تشدید مدبله شول ملحه در که صوی ظاهر اول قد نصکره چکله که باشلیه طوزه محول اولو نجیدک النش نونک فخی
 و شپنک تشدید مدبله بکری در هم که یارم و قیه در ز راطا بقه عرب قرق در همه برو قیه دیرلر و بکری در همه نش
 دیرلر ویش در همه نواة دیرلر النشیشه علی وزن الزلزله در یی نیز صویق تقول نشیشه الجلد اذا سرعت
 ساجه و قطعه عن اللحم النطیش نونک فخی و طانک کسری و مدبله حرکت معناسنه در یقال مابہ نطیش ای حرکت
 النطشان نونک فخیله و طانک سکونیه برلفظدر که عطشان کله سنه بعیتله ذکر اولنور یقال عطشان نطشان
 پس صاحب مهبذک النطشان تشنه دیدوکی روا اولما ز زرا تابعه معنای مستقل مراد اولماز النعش نونک
 فخی و عیمک سکونیه قالد رمق رفع معناسنه یقال نعشه الله بنعشه نعشامن الباب الثالث اذا رفعه ولا یقال نعشه
 و نعش میتک تختنه دخی دیرلر قن اوزرنه میت اولسه ارتفاعی اولد غیچون و قن اوزرنه میت اولسه سر بر دیرلر
 المبعوش میمک فخی و عیمک ضمی ابله تحت اون کوریش میت الانتعاش همزه نیک و تانک کسری بله طاینبوب دوشن
 کسنه نیک طور می یقال انتعش العا ترا نهض من عشرته التبعش علی وزن التکریم نعشه الله دیمک
 تقول نعشت له اذا قلت نعشک الله بنات النعش نونک فخی و عیمک سکونیه ابکی نوع یلد زدر بری بنات
 نعش الکبری در و بو بدی یلد زدر دوردی نعش و اوچی بنات و بری دخی بنات نعش الصغری در
 ذکر اولنان ککی و سیبویه ابله فرامتنق اولد بلر نعشک لا یصرف اولسنه تعریفدن و تانک بنندن
 اوتری لنعش نونک فخی و تانک سکونیه پنبه اتمق و یوک اتمق یقال نعشت القطن والصوف انتعش
 نعشامن الباب الاول العین المنفوش التیش یوک التبعش علی وزن التکریم کذلک پنبه و یوک

ناش

نیش

نیش

نجش

نشش

نطش

نعش

نغش

اتق

اتق الانتعاش همزه نیک و تانک کسری یله تو یلمک یقال انتعشت الهرة اذا زبارت هازیرا توی بتمک و اوت بتمک
 دیرلر التنعش فختنه و فاک ضمی و تشدید مدبله بمعناه یقال تنعشت الهرة كذلك النفوش فختنه اوت و یلق یقال
 نفشت الابل نفش نفوشامن الباب الاول والثانی اذا رعت لیلابلاراع ومنه قوله تعالى اذ نفشت فيه غم القوم
 الانتعاش همزه نیک کسری یله کجه ابله طواری اولنارکن قوب کتمک یقال انتعشت هانا اذا ترکتها لیلابلاراع النفش
 فختنه شول دوه لدر که کجه چو بانسز ترک اولنه التناش نونک ضمی و فاک تشدید مدبله بمعناه التناش نونک
 فخی و فاک کسری یله بمعناه کذلک نفش کجه یی مخصوص اولان اولن مقدار ما هبل کجه دوه و کوند زده استعمال
 اولنور التنعش نونک فخی و فاک سکونیه برنسنه یی الاجه لمق یقال نفشت الشی نفشامن الباب الاول و نفش
 العذق علی البناء للجهول اذا ظهرت فیه نکت من الارطاب یعنی اندر بر رنقطه لظاهر اولسه رطب اولق جهندن
 و عذق خرما سلقمنه دیرلر عین مهمله نیک کسری یله و نفش کذلک منقاشه توی یولمغه دخی دیرلر و نفش ایقدن
 منقاشه دیکن چقار مق تقول نفشت الشوکه من الرجل اذا استخرجت المنقوشة میمک فخی و فاک ضمیمه شول
 باش یارخی در که اندن منقاشه ککلر چقار لور التنعش علی وزن التکریم کذلک نفش اتمک معناسنه در
 المناقشه میمک ضمی و فاک فخی ابله حساب زاده دقت اتمک یقال من نوقش الحساب عذب الانتعاش همزه نیک
 و تانک کسری یله دیکن چقار مق تقول انتعشت الشوکه عن الرجل اذا استخرجتها و انتعاش دوه یا غنیره
 اور مقدر یا غنیر کین سنه یی چقار مق ایچون ومنه قیل لطمه لطمه المنتعش و لطم لا مک فخی و طاء مهمله نیک
 سکونیه طبا نجه ابله اورمغه دیرلر النکش نونک فخی و کافک سکونیه قیونک صوین چکمک یقال نکشت البیر
 انکشها من الباب الثاني اذا زفتها ومنه قولهم فلان بحر لا یمنکش و نکش نباتات قسین مثلاً تو کتمک دخی دیرلر
 یقال اتوا علی عشب فنکشوه اذا افنوه التمش فختنه سیاه و بیاض نقطه لدر التمش نونک فخی و میمک کسری یله
 نقطه لری اولان سنه ومنه ثور غش و ثور غش شول بمان صغر بدر که انوک نقطه لری وارد التمش نونک فخی
 و هانک سکونیه بلان صو قق یقال نهشته الحیة من الباب الثالث اذا السعته و نهش اوک دیشلری ابله برنسنه یی
 ایصر مق معناسنه دوه کور و سین ابله دخی لغت در و نهش روز کار ضرر اتمک دخی دیرلر یقال نهشه الدهر فاحتاج
 و نهش الیدین خفیف معناسنه در کویا که بونش حیه دن ما خود در سرعت اوزن اولد غنه بناء المنهوش
 میمک فخی و هانک ضمیمه سفر زجتین چکوب یورولن کسنه التوش نونک فخی و و اوک سکونیه برکسنه نیک صاحبہ
 و صقلنه یا بشه یچون ال صوغق یقال ناشه بنوشه نوستا اذا تناول لیا خذہ برأسه و لحیته و نوش ایرشدر مک
 معناسنه دوه کور یقال نشته خیرای انلته المناوشه میمک ضمی و و اوک فخیله جنک اثناسنه ابکی عسکر بری برینه
 بقین وار مق النوش نونک فخی و همزه نیک ضمی و مدبله قوت و شدت صاحبی اولان کسنه التناوش تانک فخی
 و و اوک ضمیمه برنسنه یی صوغق الانتاش همزه نیک و تانک کسری یله بمعناه و قوله تعالى و لی لهم التناوش من مکان
 بعید یعنی اخرته ایمانه ایرشک نلره نجه مبر او لورد نیاده کفر اوزن اولد قلدن صکره و تناوش و او ی همزه یه
 دوند مک دخی جا زدر شکم و قتمه اقتب جا زدر و ابکیسبله قرأت اولمشدر فصل الواو الا و باش همزه نیک
 فخیله و و اوک سکونیه انواع مختلفه دن جمع اولان قوم اوشاب ککی بعضیلر ایتدی بو رجعدر که بوشدن
 مقلوبدر و بوش دخی مختلط اولان ناسه دیرلر التوبیش علی وزن التکریم جماعت مختلفه جمع ایتک ومنه الحدیث
 قدو بشت قریش او باشا الوتش و اوک فخی و تانک سکونیه هر سنه نیک ازی و تخ ککی که و تخ دخی
 جاء مهمله ابله شی حقیره دیرلر یقال انه لمن وتشم ای من رذالهم الوحش و اوک فخی و حانک سکونیه
 و الوحش فختنه حیوان به دیرلر و وحش خراب شهره دخی دیرلر یقال لقیمته بو وحش اصمت ای ییلد قفر و اصمت
 صیغۀ اوزن ايسسز معناسنه در لا یصرف در و وحش اوزن اولان کسنه یه دخی دیرلر یقال بات فلان وحشای

نغش

نکش

نمش

نغش

نوش

ویش

وتش

وحش

من ترجمه الصحاح الجوهری فصل الالف الاجاص همزه نك كسرى و حيمك تشديد بله ارك ديكلد معروف اولان
 ميوه دخيل در يعنى معرب در زير كلام عربى كلمه واحده حيله صاد جمع اولماز الاجاصه همزه نك كسرى
 كذلك حيمك تشديد بله اجاصك واحدى يعقوب ابتدى انجاص ديك جايزد كدر الاص همزه نك فتحى
 وصادك تشديد بله اصل معناسنه در الاصيص همزه نك فتحى وصادك كسرى و مدبله ترمه مك رعه معناسنه
 وفاقش دستنك يا خود كويك نصفي كه اينجند ريحان اكر لالاصوص همزه نك فتحى وصادك ضيله شول ناقد در كه
 بر ك اوله بقال است الناقه تا ص ناقد شد بد اولدى معناسنه ابو عبيد رواينى اوزن فصل الباء الجحص فحيتنه
 ابقه اولان ات لحم قدم معناسنه و دوه طمانه دخى ديرلر والد يرمق دبلر نك اولان انك كيه جانيه در الجحصه
 كذلك فحيتنه واحدى و جحص كذلك شول يومرى اته ديرلر كه كوزك اوزن نك يا خود التند شيش اسلوبه اوله
 بقال جحص الرجل من الباب الرابع الجحص همزه نك و خلك فحيله شول كسنه در كه كوزى اطرافند اولان ات
 يومرى اوله الجحص بانك فتحى و خلك سكويه كوزى يا غيله بله جقر مق نقول جحصت عينه انجصها انجصا
 من الباب الثالث اذ اقلعتهم مع شحمها يعقوب ابتدى بجست ديمز سينله البرص فحيتنه بر مرصد ركه انسانك
 بدنه واقع اولور جا بجا بياض اولغله بقال برص الرجل من الباب الرابع الارص همزه نك و رانك فحيله شول
 كسنه در كه ذكر اولمان مرضه مبتلا اوله الارص همزه نك كسرى بله برص رجنه مبتلا قلق بقال ابرصه الله سام
 ابرص همزه نك و رانك فحيله بيوك ككر بومعرفه در بوقدر وار ككه تعريفى علم جنس اولق اوزن در بونلر ابكى
 اسدر كه اسم واحد قلند در دبلر سك اسم اولى فتح اوزن مبنى قيلوب ثانى مبنى مغرب قيلور سن لا ينصرف اعرايله
 و معلوم اوله كه هر ابكى اسم كه اسم واحد قلندسه اول ابكى نوع اوزن در برنوعى بودر كه ابكسى دخى فتح اوزن مبنى اولال
 خمسة عشر كى و لقيته كفه و هو جارى بيت و هذا الشى بين بين كى و كفه كفه كافلك فحيله روبرو
 ديكدر و بين بين ايرته حالو ديكدر نه ايو و نه بتلو و همزه بين بين شول همزه يه ديرلر كه نه حرف لين اوله و نه
 خود همزه اوله و ثفرق القوم اخول اخول و شغريغ و شذر مندر كى اخول خاء معجه ايله اكرم وزنى اوزن و شغر
 بفرشين و غين معجته و باء موحد ايله و شذر مندر شين معجه و ذالين معجته و رايين مهملتنه جمله سى
 متفرق معناسنه در ابكجى نوع اسم اولك اخرى فتح اوزن مبنى اولوب واسم ذانك لا ينصرف اعرايله مغرب
 اولمى در اسمين مختلفين شى واحد ايچون اسم اولق اوزن حاضر موت و بعلبك و رام هر مز و مار سرجين و سام
 ابرص كى اوج اولكى بر ريك ادى در و مار سرجين اسماء اعجام دن در و سام ابرص كرك اسمى در تنك لان مرور ابتدى
 و اكر ديلر سك اولى ثابته مضاف ابدوب هذا حاضر موت دير سن حضري ما قبلند اولان عاملك اعرايله مغرب
 قيلوب موتى مضاف اليه مجرور قلما غله و معدى كره بلاء او ح لغت وارد ركه باب ياده ذكر اولندش و ثنيه سنه
 هذان ساما ابرص دير سن و جعند دبلر سك هو لاء سوام ابرص دير سن و دبلر سك هو لاء سوام دير سن ابرصى
 ذكر ايمز سن و دبلر سك هو لاء البرصه دير سن بانك كسرى و رانك فحيله يا خود الا بارص دير سن مساجد وزنى
 اوزن سامى ذكر ايمز سن البصيص بانك فتحى وصادك كسرى و مدبله بر سنه بلدر يوب برق اور مقدر در خشيدن
 معناسنه بقال بص الشى بى من الباب الثاني اذ المصاصة بانك فتحى وصادك تشديد بله كوز عين معناسنه
 التبعصيص على وزن التكريم كلب انيكى كوزن اچق بقال بصص الحروكه حصص دخى حيله وصادين مهملتنه كلب
 يا ورسى كوزن اچق در البصيصه على وزن الزلزله كلب قويرغن صالمق التبصيص على وزن التزلزل جعناه كذلك كلب
 قويرغن صالمق بقال بصص الكلب و تبصيص اذ ارك ذنبه و تبصيص تملقه دخى ديرلر البصيص بانك فتحى وصادك
 سكويه جدوسى اوزن اولق بقال حصص البصاص اى جاد لا فتور فيه و حصص خلك كسرى و ميمك سكويه دوه يى
 صوبه شكونه بر النك در تبصيص فحيتنه وصادك ضى ايله بر سنه مضطرب اولق بقال تبصيص الشى اذ اضطرب

اجص

اصص

جحص

برص

بصص

بعض

و تبصيص ابلان قتل اولندرقه بور بلوب صار لغه دخى ديرلر بقال تبصيصت الحيه اذا قتلت فتلوت البصوصه
 بانك وصادك ضيله و عينك سكويه بر كجرك جانور در كيه بياض و رواق در البصوص فحيتنه وصادك ضيله
 بر قوشك ابدىر البصيص فحيتنه و نونك سكويه و الفك قصر بله جنى على خلاف القياس سيبويه ابتدى
 جمعه واقع اولان نون زابد در زير امفردنه بلصوص دير سن البلاء صه همزه نك فحيله دحرجه وزنى اوزن
 قاصه ق فرار معناسنه بقال بلاص الرجل اذ افر البوص بانك فتحى و واولك سكويه ايلرو كچمك تقدم معناسنه
 و عورت صغر يسنه دخى ديرلر البوص بانك ضيله رانك لون معناسنه بقال حال بوصه اذ اتغير لونه و هيات
 معناسنه ده كلور يعقوب رواينى اوزن تقول ما احسن بوصه اى سخته و لونه و سخته فحيتنه و مهملتنه شكله
 و هيته ديرلر و بوص عورت صغر يسنه دخى ديرلر بعينه معناسنه و فحيله دخى لغت در تنك مرور ابتدى البوصى
 بانك ضى و مدى و بانك تشديد بله در يا كيلر نون بر جنس كيدز سفينه مخصوصه معناسنه و بومعرب در
 بوصان بانك ضيله بنى اسدن بر جماعتك اسميد و بىص بانك فتحى و بانك سكويه بر لفظ در كه حيص لفظى ايله
 استعمال اولندرقه اختلاط معناسنه اولور بقال وقعوا فى حيص بىص حانك و بانك كسرى بله دخى بوبله در
 و نصيبق ايتك معناسنه ده كلور بقال جعلتم الارض عليه حيص بىص اى ضيقم عليه فضل التاء لا تراص
 همزه نك كسرى بله حكم قلوب طوغرى قلق بقال اترصت الشى اذا حكمته و قومته التريص على وزن التكريم
 جعناه بقال اترصت الشى اذا حكمته كذلك المترص ميمك ضى و تانك سكوى و رانك فحيله و التريص تانك
 فتحى و رانك كسرى و مدبله مستحكم اولان نسنه مسخن ايله سخين كى اصنش نسنه معناسنه و مبرمله برى كى
 بوبك مشايب معناسنه و تريص محكم و طوغرى اولان ترازو يد دخى ديرلر بقال ميزان تريص اى محكم مقوم فصل
 الجيم الجحص حيمك فتحى وصادك تشديد بله كجرك انوكه يابى بيارل معربدر الجصاص حيمك فتحى وصادك
 تشديد بله كج ايشلين كسنه الجحصيص على وزن التكريم كرجلك بقال جحصص دان مثل قصص كد تقصيص
 دخى قافله جحصيص معناسنه در و جحصيص كلب يا ورسى كوزن اچمعه دخى ديرلر بقال جحصص الجرو مثل بصص
 و بصص على مامر انفا و جرو حيمك كسرى و رانك سكويه كلب انيكنه ديرلر فصل الحاء الحرص حانك كسرى و رانك
 سكويه بر سنه يه حرص اولق بقال حرص على الشى يحرص من الباب الثاني الحريص حانك فتحى و رانك كسرى
 و مدبله حرصه متصف اولان كسنه الحرص حانك فتحى و رانك سكويه يار مق و حرص قصار بى و كركن يرتق
 بقال حرص القصار الثوب يحرصه من الباب الثاني اذ اخرقه بالحق حارصه رانك كسرى بله شول باش يار غى در كه
 باشك دريسى زيارش اوله و حارصه شول بلوده ديرلر كه ريزونى يغمورى صوبوب تغيير ايليه الحريصه حانك
 فتحى و رانك كسرى و مدبله كذلك شول بلوت در كه يغمورى ريزون صوبويه الحريصه حانك و بانك فتحى
 و رانك سكويه بركه عورتلر انوكه كند و ريزونى ترين ابدلر بقال ما عليها حر بصيصه و لاخر بصيصه
 اى شى من الحلى الحرقوص حانك و قافك ضى و رانك سكويه پيره اسلوبند بر بوجكدر كه كاه اولور قنادى
 بقبوب اوجار الحمص فحيتنه باش قبل از اولق بقال حصص البيصه راسه و بيضه باشه كيلن دمور تو غلغيه ديرلر
 الا حصص فحيتنه باشك قبل از اولان كسنه و شول قوشه ديرلر كه قنادينك بلكى از اوله بقال طيار حصص الحناجين
 الحصاص حانك فتحى و الفك مدبله قتلان اولان بل كه انك خيرا و ليه الحاصه شول مرضدر كه انوكه قيل دوكلور
 الانحصاص همزه نك و حانك كسرى بله قيل دوكلك يقال انحص شعره انحصاصا اذ اتناثر الا حصان فحيتنه
 عدله حار دن عبارت در زير امز بورلر كه هر بى بهار بله خذ متا بدوب پير اولد فچه بهارى كمله دن خالى اولماز
 الحصة حانك كسرى بله نصيب معناسنه لا حصاص همزه نك كسرى بله حصه و يرمك بقال حصصت الرجل اذ اطيته
 نصيبه الحاص انك فحيله حصه لشمق بقال تحاص القوم تحاصون اذ اقتسموا حصصا الحاصه ميمك ضيله جعناه الحص
 حانك ضيله و ريش ديدكارى صارى حيمك كه يند اولور و بعضيلر زعفران در ديدى الحصص حانك كسرى

بلص

بوص

بىص

رص

جحصص

حرص

حرص

حرقص

حصص

وصادك سكويه طيراق و طاشلر الحصى على وزن الزلزله برنسنه ظهورا يترك بقال حصص الشئ اذان
 وظهر ويقال ايضا الان حصص الحق وحصصه برنسنه في برنسنه نك ايجنه تحريك ايمكدر يرشسون ديو
 وفي الحديث ان سمرة بن جندب اني برجل عني فاشترى له جارية من بيت المال فادخلها معه ليلة فلما اصبح قال
 ما صنعت قال فعلت حتى حصصت فيه فسال الجارية فقالت لم يصنع شيئا فقال خل سبيلك يا حصص وحصصه
 كذلك دوه يوكيله يرنندن قيام ايمكچون ديزن قالد رمق وسيره سرعت ايمكه دخی دیرل الحصاص حانك فتي
 وصادك سكويه حثات كبی شول سیره دیرل كه اند سرعت اوله فتور اوليه بقال قرب حصص وقرب دوه ي
 صويه ايمكه دیرل رته كم باب باده مرور ايتدی ذوال الحصاص حانك فتي وصادك سكويه بر موضعك اسمی در
 الحصاص حانك فتي وصادك سكويه سرعته سكرتك الحص حانك فتيه بمعناه بقال حصص حصص
 من الباب الاول الحصاص حانك فتيه مركب قولان قصبوب سكرتك وفي حديث ابی هريرة ان الشيطان
 اذا سمع الاذان مروله حصص حماد بن سلمه ايتدی عام بن ابی النجود حصص ندر ديو سوال ايتدم ايتدی
 كور مز ميسن حمارچن سرعته سكرتكلوا ولسه قولن قصبوب قورغن صر ابو عبید ايتدی حصص
 بيمكه دیرل ضراط معنائه بعضيلر قولن اما عاصمك قولي بك احسن كلور واهم عينك دخی قولي بودردیدی
 الحقص حانك فتي وفانك سكويه در بدن اور پلن رنيل وارسلان ياور بسی وبوم مقامه صاحب اصرا حك
 عظم خطی وارد كه صالحق ارام ايمكي حصصه ايراد ايتشد رفايله حالاه اول حصص معنالنندن در جوهری
 نسخه لزنه واقع اولدغی اوزن ام حصصه حانك فتي وفانك سكويه تاقوق دجاجة معنائه وحصص جمع ايمك
 معنائه ده كلور نقول حصصت الشئ اذا جمعتهم بن در بدر واني اوزن الحصوص فتيه يانك شيشي ساكن
 اولق بقال حصص الجرح حوصا من الباب الاول اذاسكن ورمه وحموص صالحق شدتله صانمدهن ساكن اولق
 بقال حصصت الارحوصه اذاسكن من فور تها الانحصاص همزه نك وحانك كسريه كذلك يانك شيشي ساكن
 اولق بقال الحمص الجرح حصص حانك كسري وميمك سكويه بر شهر كاسمي در تذكيري وتا ثني جا زدر الحمص
 حانك كسري وميمك فتي وتشديد يله نخود كه حبوبات قسمندن در ومبرد ايتدی حصص ميمك كسري به در
 حالاه بوصيغه اوزن اسماده بر كله كلاسشد رال حلق قصير معنائه وخلق ناحيه شامه بر موضع معنائه
 الحوص حانك فتي وواوك سكويه دكك خياطت معنائه واپي نسنه نك بينن تضيق ايمك بقال حصص
 عين البازي احوصها حوصا يعني طوغانك كوزن دكدم الحياصة حانك كسري به بمعناه وعربارك لا طعن
 في حوصهم ديدك كرى انرك ديككن سوكن واصلاح اتدكن افساد ايدن ديمكدر الحايص همزه نك كسري به
 شول ناقه در كه انوك فرجه اركك ذكرى داخل اوليه فرايتدی حايص رتقا كبی در نساطا بغه سندن
 الحوص فتيه كوزك قورغی طار اولق بقال حوص الرجل حوصا من الباب الرابع بعضيلر ايتدی حوص
 ركوز طار اولق در اول ركوزه نسبت الا حوص همزه نك وواوك فتيه كوزنك قورغی طار اولان كسنه الحوصاء
 حانك فتي وواوك سكوي والفك مدبله موثني الحواصة ميمك فتي وواوك فتيه كوز قورغيله بقمق بقال هو
 الحواص فلانا اي بنظر اليه بقرع عينه ويخفي ذلك يعني نظرن كيز لسه كوز قورغيله بقميله الا حوصا همزه نك
 وواوك فتيه ابي كسنه دن عبارت در كه بری حوص بن جعفر بن كلاب كه اسمی ربيعه در كوزی كو چوك
 اولد غچون حوص ديدلر ویری دخی عمر وبن الا حوص در كه قورمنه ريس اولمشدی الحيص حانك فتي ويانك
 سكويه عدول ايمكه دیرل الحوص فتيه والمحيص ميمك فتيه والمحيص ميمك فتي وحانك كسري ومدبله
 والمحيصان فتيه عدول ايمك معنائه در بقال حاص عنه يحيص حيصا وحيوصا ومحاصا
 وحيصا وحيصا اذ اعدل ومحيص فحاجق يره دخی دیرل مهرب معنائه فچن دوستلر ينه خبرو يرملوا ولسه

حصص

حقص

حصص

حوص

حيص

حاصوا دیرل دشمندن يوزد وندروب قچد بلر ديك محلنده دشمندن خبرو يرملوا ولسه لانهز موادیرل
 الانحصاص همزه نك وحانك كسري به كذلك عدول معنائه در حيص بيص حانك فتي ويانك سكويه وييص
 دخی باء موحده نك فتي ويانك سكويه ابي كله در كه قارشق معنائه استعمال اولنور بقال وقعوافي حيص
 بيص اي في اختلاط من امرهم لاخرج لهم منه وبعضيلر ضيق وشدت معنائه در ديدی و بونلر كله واحده
 حكنه قيلنوب خرلر فتح اوزن مبن اولدی نته كم جاری بيت كله سنده اولمشدر و بعضيلر ايتدی بونلر ابي
 اسمد در حيص وبوص دن مركب در اسم واحد قلوب حيص بيص دنلدی وييصك ياسی واودن منقلب
 اوله درازد واجدن اوترويعنی بيص كله سنده مناسبندن اوتروو حيص تخلفه وبوص سبقت ابدوب فرار
 ايمكه دیرل پس حيص وييص عبارت در هر امر دن كه اندن تخلف وفرار اولنور ابو عمرو حكايت ابدوب ايتدی وقع
 فلان في حيص بيص دیرل حانك ويانك فتيه وحيص وييص دیرل مز بورلر كسري به وانك تحسب على الارض
 حيصا بيمكه دخی حكايت ايتدی لر نويله وحيص بيص دخی دیرل حاييله يانك فتي وصادك كسري اوزن ناسيله فصل
 انحاء الخبيص حانك فتي ويانك كسري ومدبله بر معرف حلوا در كه كاحلواي خانكي دیرل الخبيصه حانك فتي
 ويانك كسري ومدبله بر پان حلوا ديمكدر خبيصك واحدی اولق اوزن الخبيصه ميمك كسري ويانك فتيه شول
 الت در كه انوكه نجره ايجنه حلوا وندورلر بوتقيردن صاحب صرا حك ديك افر وشه ديدکی غلط اولدغی
 طاهر اولور الخرص حانك فتي ورنك سكويه خرما اغاچي اوزن اولان تازه خرماندك وخرما اولور انی
 تقدير ايمك بقال خرصت الخل من الباب الاول الخرص حانك كسري ورنك سكويه اسمد ر نقدير معنائه
 بقال كم خرص ارضك الخرص حانك فتي ورنك تشديد به كذاب معنائه در بقال خرص يخرص خرصا
 من الباب لاول الخرص فتيه ايج او اوب صفوق زحمتن چكمك بقال خرص الرجل من الباب الرابع الخرص
 حانك فتي ورنك كسري به ايج او اوب صفوق زحمتن مبتلا اولان كسنه صوغو قسز اچلغه خرص دبنز اما
 اچلقسز صوغو خصر دیرل الخرص حانك كسري ورنك سكويه والخرص حانك فتي ورنك سكويه
 التوندن وكومشدن اولان حلقه الخرصان حانك كسري ورنك سكويه جمعي حلقه معنائه وخرص خاده
 حركات ثلث ايله شول كوندر دموری در كه كوندر دمور پيك قواني اوزن در كه كوندر دمور پيك سور يسی
 ديك اولور وگاه اولور كوندر ك كندويه دخی خرص دیرل وخرص حانك كسري وضميله ورنك سكويه خرما
 بداغی كه اوزرندن يبراغی صيرلش اوله وخرص كذلك حانك فتيه شول اوجي سورلش اغاچ يان سيدر كه مشك
 نيزنده اولان باغه صانچلور ورمه قولم مايلك فلان خرصا ولاخرصاي شيئا غالبا خرص اولدن حلقه ونايندن
 ذكر اولنان اغاچ مراد در الخريص حانك فتي ورنك كسري ومدبله كوندر دمور بيه دیرل وخر بص صفوق
 معنائه ده كلور بقال ماء خربص مثل خمرای باود الخارص ميمك فتي ورنك كسري به كوندر دمور لری معنائه
 الخربصيه حانك ويانك فتي ورنك سكوي وصادك كسري به ارايشدن برنسنه بقال ماعليها خربصيه
 اي شئ من الحلي وادوصاعد كلابي ايتدی مافي الوعاء خربصيه دیرل شئ معنائه وكذلك مافي السقاء
 خربصيه ومافي البشر خربصيه دیرل مافيهاشي معنائه يعقوب رواي اوزن الحصوص فتيه وضميله والحصوصيه
 حانك فتي وضميله وفتح افصدر برشي برنسنه يه مخصوص اولق الحصيصة حانك كسري وصادك
 دخی كسري وتشديد به والفك قصر به كذلك مخصوص اولق الحصان حانك كسري به خلقك
 يرارلر خواص معنائه بقال اغا بفعل هذا حصان من الناس اي خواص منهم الاختصاص همزه نك
 وآنك كسري ايله برشي برنسنه يه مخصوص قلمق بقال اختصاصه بكذا اي خصيه الخاصة عامه نك مقابلي در

خبيص

خرص

خحص

خلص خاتك خيميله تشدن اولان او اخلصاصه خاتك فخييله فقر معناسنه وخصاصه رالغه وكو چوك دايكه
 دخی درلر تقيب صغیر معناسنه بقال القمر بدامن خصاصه الغيم اخلصاص خاتك فخييله كذلك فقر معناسنه در
 وصاح ايغی ايقلری اراسنده اولان اولان رالغه دخی درلر اخلصاص فخييله صافی اولمق بقال خالص الشی بخاص خلاصا
 من الباب الاول اذا صار خالصا واولش مق معناسنه ده كلور بقال خالص اليه الشی اذا وصل الخلیص علی وزن
 التکریم قور ترمق نقول خلصته من كذا تخليصا اذا اجميته التخلص فخييله ولا مك ضمی وتشدد بدله قور تلمق
 الخلاصه خاتك خيميله صافی وكر بدله اولن نسنه يقال خلاصه السمن لما خلص منه لانهم اذا طبخوا الزبد ليجذوه
 سمن طر حوافيه شيامن سويق وطر وابعار غزلان وز بد قيق معناسنه وابعار غزلان اهو قيق معناسنه يعني ذكر
 اولنان اشيانك برن قيمه بر غورلر يامزى دبنه چوكسون ديوتام چوك كدم يوزنه كان يا غك خلاصه سى اولور
 خلاص خاتك كسر بله كذلك خلاصه معناسنه در ابو عبیدرو ابی وزن الخلوص خاتك فخي ولامك خيميله بر
 نسنه نك دبنه چوكن يامزى قلده وقشه وكداده معناسنه الاخلاص همزه نك كسر بله خالص قابق يقال
 خلصت السمن وطاعته اخلاص ریا ترك ايتمه درلر يقال خلصت لله الدين الخالصه ميمك خيميله معاشر نه
 صفا لوزن اولمق بقال خالصه في العشرة اذا صافاه الخالصه اختصاص معناسنه استعمال اولور بقال هذا
 الشی خالصه لك اي خاصه الخلوص خاتك كسرى ولامك سكونيله مخصوص وختار اولان دوست معناسنه در
 الخلوصان خاتك ضمی ولامك سكونيله بمعناه بقال فلان خلصى كما بقال خدى وخلصاني اي خالصني وهم خلصاني
 يستوي فيه الواحد والجماعة الاستخلاص همزه نك وتانك كسر بله بر نسنه يي اوروند ليوب اختيار ايتمك بقال
 استخلصه لنفسه اذا استخلصه الخلوص خاتك فخي ولامك سكونيله محرا ده بر يرك ادبدركه اند بر مشهور يي كار
 واردر عين الماء معناسنه ذو الخلوصه خاتك ولامك فخييله ختم قبيله سنك زيار تكلم اولان ودر كه يامه ولا بنده
 در كعه اليمامه ديمكله معروف در وانه ريت وار ابدى كه ادى خلصه ايدى حالا ذكر اولنان وهدم اولن شد
 الخلوصه على وزن الدحرجة قايچمق فرار ييمك معناسنه بقال خلوص الرجل اذا فر الخلوص فخييله يانك
 شيشى ساكن اولمق حوصه حاصه له ايله دخی لغت در اين السكيت قلب وابدال كتابه بوجه وزن ذكر
 ايتشدرا لخلص همزه نك وميمك فخييله شول كسنه در كه يا غك طباني كلى اولوب يره ده كه يي الخلوصان خاتك
 ضمی وميمك سكونيله شول كسنه در كه قارنى از اولوب اورته لغى ايجه وله الخيمص خاتك فخي وميمك كسرى ومد بله
 بمعناه بقال رجل خصمان وخصيص الحشا اذا كان ضامر البطن الخصاص خاتك كسر بله جمى اور تلمق از كسنه ل
 معناسنه الخيمصه خاتك فخي وميمك كسرى ومد بله وخلصانه خاتك ضمی وميمك سكونيله موثى اور تالمق ايجه
 عورت معناسنه الخيمصه ميمك فخي وخلصك سكونيله كذلك اچلق معناسنه مصدر در مغضبه ومعقبه
 كى بقال خصمه الجوع خصما وخصمه جوهر ينك بوتشيلندن ظاهر اولان بودركه خصمه عين جوع اوليه بلكه
 جوعه مترتب اولان زبونلق اولته كم خص تركيبنك معنای اصليسى ايجليك وز بون اولمق در فتد ير الخيمصه
 خاتك فخي وميمك كسرى ومد بله شول سياه كلیدر كه دورت كوشه اولوب ايكى جاننده يا قزمزى يا غيرى
 رنگدن علامنى اوله واكلر علامنى اولماز ايسه اكلخيصه درلر الخلوص خاتك كسرى ونونك فخي وتشدد بدله
 وولوك سكونيله خنز يوريسى خوك يچه معناسنه الخنايص خاتك فخي ونونك كسرى ومد بله جمى اولاد
 خنزير معناسنه الخلوص فخييله كوزى چقور اولان كسنه بقال خوص من الباب الرابع الخوص خاتك ضمی
 ومد بله خر ما يبراغى ورق الغل معناسنه الخوصه كذلك خاتك خيميله ومد بله واحدى الاخوص همزه نك
 كسر بله اغاچ بير قلمق بقال الخوصت الغل واخوص العرج ذات فطر بورق وعرج در بكنلو او ته درلر كه كاصارو

خلص

خلص

خلص

خلص

خلص

دېكن وچقر دېكنى ديرلر وفتطير يار لمقدرا لخواص خاتك فخي وواوك تشدد بدله خر ما يبراغى صتان كسنه
 الخوص فخييله بر نسنه يي از الملق بقال خوص منه اي خدمته الشى بعد اشى الخوص على وزن التكریم
 بر نسنه يي از ايكى قبول ابدوب الملق بقال خوص ما عطاك اي خذه وان قل الخيص خاتك فخي ويانك سكونيله
 از اولان احسان بقال نلت منه خيصا خيصاى شيائيسير او اولمق معناسنه ده كلور بقال خاص الشى
 خيص اذا قل فصل الدال الدحص دالك فخي ووانك سكونيله ديمك كه مذبوح اولان نسنه ده اولور بقال
 دحص المذبوح بر جله دحصان من الباب الثالث اذار نكض الدخريص دالك كسرى وورانك دخی كسرى وخاتك
 سكونيله نيز ديد كارى نسنه كه كوكللك يانه ديكرلر الدخريص دالك فخي وورانك كسرى ومد بله جمى نيز زلر
 معناسنه الدرص دالك كسرى وورانك سكونيله فان ياورسى وپسى وپورع ياورسى وبونلره بكر نه كوار ايسه
 وپورع عرب طاوشانه ديرلر الدريص دالك ضمی وورانك فخي ايله درصك تصغيرى درياو ريچق معناسنه
 وفي المثل ضل دريص نفقه يعنى ياورى يوه سن ياورى قلدى وپو مثلى ايشلدكى ايشده عاجز و فرومانده قالن
 كسنه ده استعمال ابد دل الدرصه دالك كسرى وورانك فخييله جمى ياور بلر معناسنه الادراص همزه نك فخييله
 كذلك جمى اصمى روابى اوزن ام الادراص كذلك همزه نك فخي ووالك سكونيله يورع كه عرب طاوشانيدر
 الدعص دالك كسرى وعينك سكونيله شول قوم بغنه ديرلر كه دكرمى اوله الادعاص همزه نك كسر بله اسي بر
 كسنه يي بو كالدوب ولدرك بقال دعص الحرفلانا اذا قتله كما بقال اهره اهره اذا قتله وصاحب صراح بومقامه
 ادعاص كشتن سرما كسى راديشدر غلط در كشتن كرم كدر الدعصاء دالك فخي وعينك سكونى والفك مد بله
 شول دوزدر كه كوش زيا ده تأثيرا يمين حرارى اطرافندن زيا ده اوله الدعوص دالك وميمك ضمی وعينك
 سكونيله شول جانور جكدركه صوي طلر الدعاميص دالك فخي وميمك كسرى ومد بله جمى ذكر اولنان جانورلر
 معناسنه الدعامص كذلك جمى يانك حذ فيله دعيمص الرمل دالك ضمی وعينك فخييله ويانك سكونى وميمك كسرى
 ومد بله بر كسنه نك اسميدر كه زيا ده زكى ابدى وانوكله مثل ضرب ابدوب هو دعيمص هذا الامر ديرلر خصوص
 مزبورك زيا ده اهل وقوفى در ديمك محله الدعص فخييله دوه اوتو طويوب لمتلا اولمق بر حيثيله كه كوش
 كتور مز اوله وپو اكثرا صلحان ديد كارى ونى اولنادن اولور الداعصه عين معجمه نك كسر بله ديزده اولن مدوركك
 انيه زانوم معناسنه الدليص دالك فخي ولا مك كسرى ومد بله ملايم اولوب براق اولان نسنه الدلاص دالك
 كسر بله بمعناه بقال درع دلاص وادرع دلاص الواحد والجمع على لفظ واحد الدلوص فخييله يار لمق لمعان
 معناسنه بقال داصت الدرع تدلص من الباب الاول التدليص على وزن التكریم بر نسنه يي براق ايتمك بقال
 داصت الدرع تدليصا الدلاص دالك ضمی وميمك كسر بله براق اولان نسنه الدلص دالك ضمی ولا مك فخي
 وميمك كسر بله دلاص معناسنه در دلاص مدن مقصور در ميم زابده در الدمالص دخی بومعنايدر مقلوبيدر
 الدملص دخی كذلك مقلوبيدر الاندلاص همزه نك ودالك كسر بله دوشمك بقال اندلص الشى اذا سقط
 من به الدلوص دالك كسرى ولا مك فخي وتشدد بدله وواوك سكونيله خنوص كى شول نسنه در كه الدن
 صيلوب دوشه وخنوص خنزير ياورى نسنه ديرلر الدمص دالك كسرى وميمك سكونيله ديواره اولان
 قور كه اهل بنالاصطلاحه ديواره اولان بر صيراطاشه ديرلر الا تلمك اشغه اولان قون دمص ديزلر رهص ديرلر
 الا دمص همزه نك وميمك كسر بله شول كسنه در كه قاشنك مؤخرى ايجه اولوب مقدمى قالن اوله يا خود باشنه
 اولن قيللرى ايجاسيرك اولوب از اوله الدومص دالك وميمك فخي وولوك سكونيله دمور دن تو غلغه كه باشه
 كيرلر الديصان فخييله ميل ايتمك بقال داص بدريص ديصانا اذار اع وحاد يعنى بر جانبه اكسه و بدنه اولان
 بزك درى التنده تحريك ايتمكله كيدوب كلسى در بقال داصت السلعة اذا حر كتهاييدك فجاءت وذهبت

خيص

دحص

دخريص

درص

دعص

دعص

دعص

دلاص

دمص

وسلعه شولات اچنده اولان يومر بحه نسنه دركه اكا بديرلر الديا صي دالك فتي و يانك تشد بد بله شول
 كسنه دركه اكا قدرت ايرشميه الديا صي اوغري اص معناسنه الدا صه جمعي اوغري بلر معناسنه بايعك جمعي باعه
 اولدغي كي الانديا صي همزه نك و دالك كسر بله برنسنه الدن صير بلوب چقمق و انديا صي خروج و ظهور
 ديرلر بقال اندا صي فلان علينا بشره المنداص بالشريمك كسر بله شول كسنه دركه شرا بشلادن خالي اولميه
 فصل الراء التربص فختينله و يانك ضمي و تشد بد بله برنسنه يمنتظر اولمق المتر بص ميمك ضمي و يانك كسري
 و تشد بد بله شول كسنه دركه بهاي چقمق سنه منتظر اولوب متاعن حبس ابدوب صائمه ال رصه رانك ضمي
 و يانك سكويه انتظار بقال ولي في متاعن رصه اي لي فيه تربص ال رخص رانك ضمي و خانك سكويه او جوزلق
 بقال رخص السعمر من الباب الخامس الارخاص همزه نك كسر بله او جوزلق بقال ارخصه الله ال رخص
 رانك فتي و خانك كسر بله او جوز اولن نسنه الارخاص همزه نك و تانك كسر بله برنسنه اي او جوز اولمق بقال
 ارتخصت الشئ اذا اشتريت رخصا و ارتخصا او جوز عدايمكه دخی ديرلر ارخصه رانك ضمي و خانك سكويه
 برنسنه سهولت كوستر مكم كه تصبيق و تشد بد بله مقابلي درالترخيص على وزن التكرير رخصت و يرمك
 بقال رخص له في كذا ترخيصا الترخيص فختينله و خانك ضمي و تشد بد بله رخصت بولمق بقال رخص فلان في
 امر كذا فترخص هو فيه اذ الم رصه رخص رانك فتي و خانك سكويه تازم و اولان بدن الرخصه ضمتينله
 و الارخاصه رانك فتي له بولنك ايكسي دخی تازم و اولمق ابو عبيد روابي اوزن بقال رخص البدن اذ اكان بين
 الرخصه الرص رانك فتي و صادق تشد بد بله يا بشدر مق بقال رصصت الشئ ارضه رصا من الباب الاول اذ
 الصقت بعضه الى بعض و بيان مرصوص ديدكاري بوندن ما خوفدر الترصيص على وزن التكرير كذلك
 يا بشدر مق و ترصيص عورت نقاب طوعه دخی ديرلر بوجهله كه كوزلندن غيريري كوزنه الرص رانك
 فتي له اوغرا شده ايك عسكري برينه بولوشمغه دخی ديرلر الرصاص رانك فتي له قلاي ديدكاري نسنه كه انوكاه
 قاب قلايديرلر و عامه رانك كسر بله استعمال ابدن المرصص ميمك ضمي و صادق فتي و تشد بد بله قلاي بلنمش نسنه
 الارتعاص همزه نك و تانك كسر بله حركت ابدوب اويا كه بوي اكه قلد مق دراصمي ايتدي ارتعصت الحية ديرلر
 اولدقه قورغن او جابه بوجابه تحريك ايتسه تعصصت كي كه تبعضص دخی ذكر اولنان معنياه درالفصه
 رانك ضمي و فافك سكويه شول صودر كه خلقك را سنده نوبته اوله فرصتك قلبي درالرافص تانك فتي و فافك
 ضمي له صوده نوبتلك بقال القوم يترلفصون الماء يبنوا بونه الارتعاص همزه نك و تانك كسر بله نرخ بوقرو
 قلمق بقال ارتقص السعرا اذ اباوزيد روابي اوزن و لا تقل رقص نسخ صحاح بومقامه اختلاف اوزن در
 بعضنده ارتقص بنائجهول اوزن در و بعضنده بنائ معلوم اوزن در و لكن و لا تقل ارتقص بالقاف واقع
 اولشدر و بعضنده قابل و صادق معجمه ابله واقع اولشدر و لكن طرز جوهر يسه انصب اولان اول ذكر اولنان نسخه در
 الرقص رانك فتي و فافك سكويه حركت ايتك بقال رقص الال اذ اضطر بوال الفك مدبله سرب دركه ياق
 كونلر نه اسي هو ال رده صوكي كورينور و شراب قبنغه بشلغه دخی ديرلر الترقيص على وزن التكرير قلفدوب
 او ياتق بقال رقصت المرأة و لدها رقصا اذ اترت لار قاص همزه نك كسر بله بمعناه بقال رقصت المرأة و لدها
 كذلك و ارقاص يلدر مكه دخی ديرلر بقال رقص ال رجل بعيره اذ امله على الحب و خب فختينله بلكدر الرقص
 رانك فتي و ميمك سكويه واقع اولان مصيبنه عوض ايتك بقال رقص الله مصيبتك رقصا مصا اي جبرها
 و رقص اصلاحه دخی ديرلر بقال رقصت بينهم اذ الصلحت و رقص تاوق نجاست القايمكه دخی ديرلر بقال رقصت
 الدجاجة اي ذرقت و ذرق ذال معجمه ابله و قافله القاى نجاسته ديرلر ابن السكيت ايتدي قبح الله امار مصت به

ربص

رخص

رخص

رخص

رخص

رخص

رخص

ديرلر و لدته معناسنه ال رخص فختينله شول كيردر كه كوزك بيكار ندر جمع اولو را كراقا ريسه غص ديرلر اكر
 طوكر سها كا رخص ديرلر بقال رخصت عينه من الباب الرابع و رخص طوارك طراغي مجروح اولمغه ده ديرلر
 بقال رخصت الدابه رخصا من الباب الرابع الارخاص همزه نك كسر بله مجروح ايتك بقال ارخصه الله مثل
 و قرت و اوغر هاله بو ذكر اولنان كسائي روابي اوزن درمز بورر رخصت فتي مره صه ديتدي صيغه مجهول اوزن
 ننه كم غير يلدر ديد ال رخص همزه نك و هانك فتي له كوزي ذكر اولنان وجهه اوزن اولان كسنه درال رخص رانك
 كسري و هانك سكويه ديوارده اكه استغيا بيلن قوردر بقال رخصت الحايط بما يقميه ال رخص رانك فتي و هانك
 كسر بله شول قبال دركه ديرلش اولوب رنده ثابت و برقرار اوله المرصه ميمك و هانك فتي له درجه و مرتبه
 معناسنه ال رخصه رانك فتي و هانك سكويه طوارك طراغي طاشه بصمدهن مجروح اولمق درال رخص رانك فتي
 و هانك سكويه محكم صمقاق صمشر شدد معناسنه و بوندن ما خوددر رخصي فلان بحقه ديدكاري قوللري
 حقيقون محكم تقاضا ايتدي معناسنه فصل االشين الشخص شينك فتي و حاء مهمله نك سكويه شول قيوندر كه
 سودي جمه كنش اوله واحد و جمعي برادر ناهقه دخی حال بوبله دراصمي ايتدي شخص در فختينله جوهر ي
 ابدن شو ببله ظن ابدن ايكسي دخی لغت اوله نهر له نهر كي عديس ايتدي شخص شول ناهقه دركه اصلا كا رانك
 وارمش اوله و عايط شول ناهقه دركه كا رانك وارمشدر و لكن حامله اولمشدر الشخص شينك فتي و حاء
 معجمه نك سكويه انسانك و غيرينك قرارشي دركه اراقدن كورنور الاشخص همزه نك فتي و شينك سكوي
 و خانك ضمي له جمع قلبي الشخص ضمتينله و الاشخاص همزه نك فتي له جمع كثرقي جوهر ي نك بوقبيرندن فهم
 اولنور كه افعالك مقام كثرته استعمال شايخ اوله و شخص ارتفاع معناسنه ده كور بقال شخص شخص صا من
 الباب الثالث و شخص برشدرن برشهره كنمكه دخی ديرلر بقال شخص من بلدالي بلد شخص صا اذ اذهب و كوزي
 اچوب قيايمغه دخی ديرلر بقال شخص بصره اذ افتح عينيه و جعل لا بطرف يعني كوزي دكسه قاسه و شخص به
 ديرلر بناء مجهول اوزن نچن ركسنه يه برنسنه اضطراب و رصه الشخص شينك فتي و خانك كسري و مدبله جسم
 اولان كسنه بقال شخص فهو شخص من الباب الخامس الشخصيه موثي الشاخص خانك كسر بله شول
 كسنه در كه كوزن برنسنه يه ديكه قاله و شاخص نشانك اوزرندن كچن اوقه دخی ديرلر الاشخاص همزه نك
 كسر بله سفرايمكه قريب اولمق بقال نحن على سفر قد اشخصنا اي حان شخصنا و اشخاص او ااتان كسنه نك
 اوق نشانك اوزرندن كچمكه دخی ديرلر بقال الشخص را مي اذاجا زسه ما الغرض من اعلاه و اشخاص
 غيت ايتكه ده ديرلر بقال الشخص فلان بقال و اشخص به اذ اغتابه يعقوبك ابو عبيد دن اولان روابي اوزن
 الشخص شينك فتي و صادق تشد بد بله والشخص شينك كسر بله برنسنه دركه انوكاه بالق اولر و شخص شول
 اوغريه دخی ديرلر كه برنسنه يه كورده لا بد اي اوغريه اليه الشخص ضمتينله جمعي بقال هوشش من الشخص
 و بوششيه اولور و شخص معبشت تنك اولمغه دخی ديرلر بقال شخصت معبشتهم شخص صا اذ اضاقت
 الشخص صا شخص شينك فتي و صادق ضمي له شول ناهقه دركه سودي ازاوله الشصا يص شينك فتي و همزه نك
 كسر بله جمعي ذكر اولنان ناهقه معناسنه بقال شخصت الناقه تشخص شخص صا من الباب الثاني و شخص ايتص
 شدايد معناسنه ده كور بقال نفي الله عنك الشصا يص اي الشدايد الاشخاص همزه نك كسر بله بمعناه بقال
 اشخصت الناقه الشصا يص شينك فتي له سفر جل و زني اوزن شدت معناسنه و شخص صا بخله معناسنه ده
 كور كسائي روابي اوزن بقال لقيت فلانا على شخص صا اي على عجله الشقص شينك كسري و قافك
 سكويه بولدرن برقطعه و هر شي دن برملوك الشقص شينك فتي و قافك كسري و مدبله شريك معناسنه در

رخص

شخص

شخص

شخص

شخص

بقال شقیصی ای شر بکی فی شقیص من الارض المشقیص میك كسری وقافك فخیله شول ترمه دیر لکه اوزون
اولوب یصی اوله الشناص شبنك فخیله اوزون اولان انه دیرل بقال فرس شناص اذا كان طویلا الشناصی
شبنك فخی و اخر نه یانك تشد بدبله بمعناه بقال فرس شناص و شناصی نه كم دو و دوی دیرل مفازه معناسنه
وقعسرو قعسری دیرل فرموده دوه معناسنه و دهر دوار و دوار دیرل الشوص شبنك فخی و و او ك سكونیله
یومغه و پاك اتمكه دیرل بقال هوی شوص فاه بالسواك الشوصه شبنك فخی و و او ك سكونیله شول یلدر كه ايكولك
التمنه اور جالینوس ایتدی شوصه بر شبددر كه ايكولك ایلچ یوزده اولان پرده سنه اولور الا شوص همزه نك
و و او ك فخیله شول كسنه در كه كوزینك قیاغن یزیموب اچه الشیص شبنك كسری و مدبله و الشیصاء كذلک
شبنك كسری و مدبله و اخر نه الف مدوده ابله شول خرمادر كه چكرده کی رك اولیه و بواول وقت اولور كه
اركك خرمایا كسنه اصلا مش اوله كه كا نلقج دیرل فصل الصباء صادك كسری و مدبله بالحاتر بن كعب
لغتمه یرامز خرمایه دیرل الصیصاء صادك كسری و الفك مدبله بمعناه صیص ابله صیصاء لغت در شیص ابله شیصاء
و صیصاء شول قرقه دو كلكی دبد كری نسنه در كه ایلچی اولیه الصیصاء صادك كسری و مدبله شول دیکن در
كه جلاح انكله بزك ارش وار قن اصلاح ایدر بعضیلر صوف طوقینلر استعمال ایدر دیملر الصیصیه صاد
اولك كسری و مدبله و صاد ثابنك كسری و یانك فخیله خروس یا غنه طرنق مثالنه اولان نسنه كه خر و سه
مخصوصدر تا و قه اولماز الصیصای صاد اولك فخی و ثابنك كسریله جمعی و صیصای صغر بونوزینه دخی دیرل
وكاه اولورانی دمورینه كوندن وضع ایدر لوصیصای حصار له دخی دیرل حصون معناسنه فصل العین العریصة
عینك فخی و رانك كسریله شول فضای و اسعدر كه دیوار بیننده اوله و انده بنالویه العراض عینك كسریله
جمعی ذكر اولنان مید انلر معناسنه العریصات فختینله كذلک جمعی المعرص میك فخی و رانك فخی و تشد بدبله
شول ات در كه قور یسون دیو ذكر اولنان مید انده سرلمش اوله العراض عینك فخی و رانك تشد بدبله شول
بلوت در كه رعدی و برقی اوله و شول كوندن دخی دیرل كه ملایم اولوب دتره بی اوله و دتره بی قلیجه دخی دیرل العراض
عینك فخی و رانك سكونیله كو كوزینك برقی مسمر اولمق ابوز بدروانی اوزن بقال عریصت السماء یعرض عریصان
الباب الثاني اذا دام برقها العرض فختینله سرور معناسنه بقال عریص الرجل من الباب الرابع اذا نشط و بوفرا
روانی درو عریص او ت یا شلقدن یرامز رایحه بغلغه دخی دیرل بقال عریص التبت عریصا اذا خبث ريحه من الندى
العراض عینك كسری و رانك سكونیله شول قیچی در كه سلطان انوكله عقاب ایدر العریص عینك فخی
و صادك سكونیله او ترق رنده اولان بزدم كکی كه انسانده اول یرادلن و اخر چورین كك اولدر دیرل العراض
عینك كسریله شول در كه انی شبشه نك با شنه كیدر لر و اما شول نسنه كه انی شبشه نك اغزنه اذ خال
ایدر لر كا صمام دیرل العقص عینك فخی و فانك سكونیله شبشه نك اغزن رككك تقول عفصت القار ورة اذا
شدت علیها العراض و عفص مازویه دخی دیرل كه مر كچیلر و دبا غلر حوا یچندن در مولدر كلام اهل
بادیه دن دكلدر لا عراض همزه نك كسری و عینك سكونیله شبشه اغزن رككك ایچون دری ایتك بقال عفصت
القار ورة اذا جعلت لها عراضا العقص عینك و فانك كسری و ونونك سكونیله شول عورت در بد زبان اولوب بی
حیا و له العقص عینك فخی و فانك كسریله شول طعمادر كه اغزی بوزنه یعنی منقبض قیله العفوصه فختینله
اغزی بوزمك بقال طعمام عفص و فیه عفوصه اذا كان فیه تقبض العقیصه عینك فخی و قافك كسری و مدبله
بوكلش صاحب بقال فلان عقیصتان العقص عینك فخی و قافك سكونیله شاپچی بوروب باش اوزننه جمع
ایتمكدر ابو عبیدر ایتدی طایفه نسانك بومقوله صاچه عقیصه دیدكاریك و جمعی بودر نك كور العقیصه

عینك

شناص

شوص

شیص

صیص

فرص

عرفص

عقص

عقص

عقص

العقصة عینك كسری وقافك سكونیله باش اوزننه دیوشرلمش صاحب العقص عینك كسری وقافك فخیله
جمعی باش اوزن دیوشرلمش صاحب معناسنه العراض عینك كسریله كذلک جمعی ذكر اولنان معناسنه ابله و هم
و رهام كی كدر همه ضعیف یغمون دیرلر و عراض عقیصه نك دخی جمعی كور ننه كم عن قرب ذكر اولنور ان شاء
الله تعالی بعضیلر ایتدی عقصه شول صاحبدر كه انار كی طوب ایدوب با غلیله العقیصه طوب اولان صاحبك
هر بلوكنه عقیصه دیرلر العراض عینك فخی و همزه نك كسریله جمعی طوب اولان صاحب معناسنه
الاعقص همزه نك وقافك فخیله شول اركك كی در كه بونوزی اردینه اكلكش اوله قولقلری اوزننه
العقص عینك فخی وقافك كسریله شول قومدر كه انده یول اولیه و عقص كذلک فخیله و بدخو اولان
كمسنه یه دیرلر العقص فختینله بخیل و بدخو اولمق بقال عقص عقصا من الباب الرابع المعقص میك
كسری وقافك فخیله شول اوقدر كه اكری اوله سهم معوج معناسنه العلوص عینك كسری و لامك فخی
و تشد بدبله و و او ك سكونیله راغر بدر كه قارنه عارض اولور و جمع بطن معناسنه علو زکی كه علوز دخی زاء
معجه ابله بومعنا یدر العراض عینك فخیله از اولان نسنه یه دیرلر بقال فی ارض بنی فلان عناص من التبت وهو
القلیل المتفرق و بقال ایضا ما بقی من ماله الا عناص و ذلك اذا ذهب معظمه و بقی بئذ منه و بقی فی راسه عناص
اذا اتقی فی راسه شعر متفرق فی نواحیه الاعتیاض همزه نك و فانك كسریله بر نسنه بور یلوب صار مشقی بقال
اعتاص علیه الامر اذا التوى و ناقه بوكلو اولما مغه دخی دیرلر بقال اعتاصت الناقة اذا ضرب بها الفحل ولم تحبل ولا
عله بها العایص شول ناقه در كه نیجه یل حامل اولیه الا عواص همزه نك كسریله ایشی مشكل ایتك بقال اعوص
بالخیم اذا لوی علیه امره و كلا مده مشكل كلمه كتور مكه دخی دیرلر بقال قدا عوصت یا هذا العوص بص عینك
فخی و و او ك كسری و مدبله شول شعر در كه معناسنك استخراجی مشكل اوله العوصاء عینك فخی و و او ك سكونی
و الفك مدبله غرب اولان كلمه كه معناسی بلفك مشكل اوله و عوصا مشكل اولان ایشه دخی دیرلر بقال فلان
یركب العوصاء ای یركب اصعب الامور العوص فختینله بر نسنه مشكل اولمق بقال عوص الشی من الباب الرابع
العوص عینك كسری و یانك سكونیله شول چوق اغاچلر در كه صیق اولوب بری برینه اولشمش و قارشمش
اوله و عیص اصله دخی دیرلر المعیص میك فخی و عینك كسری و مدبله ذكر اولنان اغاچلر كبتدی رالاعیاص
همزه نك فخیله قیلله قریشدن میه بن عبد شمس اكبرك اولادندن اولان كسنه لکه انلر دورت در بری عاص
و بری ابو العاص و بری عیص و بری ابو العیص در و الله اعلم فصل العین العیصه عینك فخی و صادك تشد بدبله
تاصه حزن معناسنه الغمص عینك فخی و صادك فخیله جمعی غمصه ل معناسنه الغمص فختینله بوغازه بر
نسنه طور مق بقال غمصت یا رجل تفص من الباب الرابع الغاص بوغازنه نسنه طورن كسنه الغصان عینك
فخیله بمعناه و غاص خلقله طلو اولان مكانه دخی دیرلر بقال المنزل غاص بالقوم اذا كان متلبا بهم الاغصاص
همزه نك كسریله بر كسنه نك بوغازینه بر نسنه اذ خال ایدوب بوغق بقال اغصصته انا المغاصه میك فخی
و فانك فخیله بر كسنه بی الیوب علی الغفله طو غق بقال غاصت الرجل اذا اخذته علی غرة الغمص عینك فخی
و میك سكونیله بر نسنه بی حقیره صغیر كورمك بقال غمصه یغمصه غمصان الباب الثاني اذا استصغره ولم یره شیئا
و غمص نعمة شكر ایتكه دخی دیرلر بقال غمص فلان النعمة اذا لم یشرها و بر كسنه بی كلماته تعیب ایتكه دخی
دیرلر بقال غمصت علیه قولا قاله اذا عبت علیه المغوص علیه دبند طعن اولنان كسنه الاغصاص همزه نك
و فانك كسریله كذلک حقیر كورمك بقال اغمصه اذا استصغره الغمص فختینله كوزدن اقلن چرك بقال غمصت
عینه غمصان الباب الرابع الغیصاء عینك و میك فخی و یانك سكونی و الفك مدبله شعری دبد كاری ایلچی

عاص

عاص

عوص

عیص

غمص

غمص

غمص

ضمی ورنه تشدید بدله واحدی القرفصه قافک وفانک فخی ورنه سکونه براد می جمع ابدوب الارن وایا قارن
 بغلقدر القرفصاء قافک وفانک ضمی والفک مدینه برنوع اوتور مقدر الفک مدی وقصری جائز در قن قد
 فلان القرفصاء دیسک قعد قعودا محصورا معنایه اولور که اول صوفیلرک حالت مراقبه ده دیزلر قالدروب
 الار بله یا قارن در اغوش ایتمکله اولان اوتور ملری دروایو الهندی ایتدی قرفصا دیزلر اوزن اوتور بوقارنی
 دیزلرینه یا پشدر وبللر بنی قوله وغنه قصبوب اوتور مقدر که طایفه عرب اکثر بوبله اوتور لر القرامیص قافک
 فخی ومیمک کسری ومدبله شول کچرک چوقور لر در که انسان شدت برد اولد قده اند کیزلر نور القمر موص
 قافک ومیمک ضمی ورنه سکونیه قرامیصک واحدی القرفصه علی وزن الدرجه طوغانی اوایچون
 صقلیق بقال قرفصت الباری اذا اقتنیه للاصطیاد المقرض میمک ضمی ونونک فخیله اوایچون صقلیان طوغن
 بقال باز مقرض اذا کان مقتی للاصطیاد القفص فخیله برکسنه نکه اردنجه کیمک بقال قص اثره اذا تبعه
 وقال الله تعالی فار تد علی اثارهما قفصا وقفص حکایت ایتمکده دیزلر اسم در مصدر موضع اولندی حتی
 مصدر بت جانی غالب اولدی الاقتصاص همزه نکه وفانک کسر بله بمعناه بقال قفص اثره واقتصاص حدیث
 نقل ایتمکده حتی دیزلر تقول قفصت الحدیث اذ اروه علی وجهه القفص فخیله وصادک ضمی وتشدید بله
 بمعناه کذلک بقال قفص اثره القفصه قافک کسری بله امر در شأن معنایه القفص قافک کسر بله شول
 قفصه نکه جمعی در که اول یاز بلور قفصیدر القفصا قافک کسر بله جنایتده اود شمک قود معنایه الاقتصاص
 قفصا ایتمک بقال قفص الامیر فلان من فلان یعنی فلان کسنه بی قفصا ایتدی فلان ایچون یا قطع ایتمک
 جهتیه یا قتل ایتمک حیثیه بله وقریب ایتمکده حتی دیزلر بقال ضرب حتی اقصه من الموت وقرب اولمغه ده
 دیزلر بقال ضرب حتی اقصه الموت یعنی قفصه ومعنای اخیر فرار وائی اوزن در واقصا یرقصیص دبد کلری
 وئی بتور مکده ده دیزلر بقال اقصت الارض اذ البتته واقصا قیون یا خودات حامله اولمغه ده دیزلر بقال اقصت
 الشاة اذا استبان حملها المقص میمک ضمی وقافک کسر بله حملی ظاهر اولان المقاص میمک فخیله جمعی
 الاستقصا همزه نکه وفانک کسر بله کندی ایچون قفصا اولنق طلب ایتمک بقال استقصه اذا سألته ان
 یقصه منه التقاص فانک فخی ابله اود شمک کک حساب خصوصه اولسون کک غیری خصوصه اولسون
 القص قافک فخیله کسمک قطع معنایه تقول قفصت الشعر من الباب الاول اذا قطعت وقص دوشه حتی
 دیزلر سر سینه معنایه کک قیونک دوشی کک غیر ینک بقال هو الزم لك من شعرات قصک یعنی کو کسکه
 اولان قیه لر دن افر بدروالو مدر المقصوص میمک فخیله قنادی کساش قوش بقال طایر مقصوص الجناح
 المقص میمک کسری وقافک فخیله مقراض معنایه المقصان مقصک ثقیه سی در و بو محملدر که عبارت
 جوهر بله وهما مقصان دبدوکی مقصک هر جانبه اطلاق صحیح اولد غنه بناء اوله نه کم خفینک هر برینه زهج
 اطلاق صحیح اولد غنه بناء هما زو جان دیزلر و بعض نسخده مقصان دوشمش میمک فخیله بوتقدیر وجهه هما ضیری
 شعر له جناحه کیمک احتمالی ظاهر اولور القفصا قافک ضمیله باشد قیل بند کی یرک نهایت بولد غی محل کک
 اوکدن اولسون کک ارددن اولسون و بونه اویح لغت واردر بری قفصا قافک ضمیله و بری حتی قفصا فخیله
 و بری حتی کسریله و ضم جمله سندن اعلی در اسمی روایی اوزن القفصیه قافک فخی وصادک کسری ومدبله
 براوت در که منتر یا نه بقر القفصیص کذلک قافک فخی وصادک کسری ومدبله جمعی وقفصیه شول دوه یه
 دیزلر که انوک اوزر نه زاده بعض متاع بوکدن زر ضعیف اولد غنه بناء القفصه قافک فخیله کرج حص معنایه
 اهل حجاز لغنی اوزن وفی الحدیث الخاض لا تغسل حتی تری القفصه البیضاء یعنی کوتور دکی پنجه بی یا خود

قرص

قرص

قصص

برینان سن کرج کی کور مد کجه یعنی اکهار بلق یا خود بوزلق مختلط اولیه القفصیص علی وزن التکریم اوی
 کرج حاکم بقال قفص دان اذا جصصها القفصه قافک ضمیله ان قبلی در القفصیه قافک ضمی وصادک
 سکونیه شول رطلدر که قصیر القامه اولوب غلیظ وشدید اوله القفصا قافک ضمی وناپنیک کسر بله
 شول دوه در که عظیم الجثه اوله بقال جل قفصا قفص القفصا قافک فخیله شول ارسلاندر که اوزی مهیب
 اوله و شول یلاندر که شکلی مهیب وخبثی غالب اوله الاقصا همزه نکه کسر بله طور دوغی رده برکسنه بی
 اوروب قتل ایتمک بقال ضرب فافصه اذا قتله مکانه القفص قافک فخی وعینک سکونیه علی الفور اولمک در
 بقال مات فلان قفصا اذا اصابته ضربه اورمیه مات مکانه وفی الحدیث من قتل قفصا فقد استوجب المال
 القصاص قافک ضمیله شول مرصدر که قیون عارض اولد قده فی الحال اولدر بقال قفصت الشاة من الباب الرابع
 المقعوصه میمک فخی وعینک ضمیله ذکر اولنان مرضه مبتلا اولان قیون القفص قافک فخی وفانک سکونیه
 اهونک ابقلر فی بریره جمع ابدوب غلق تقول قفصت الطبی اذا شدت قوا یمه وجمعتها ابو عبیدروایی اوزن
 القفص فخیله شول لسنه در که طیور قفصن حبس ایچون ابدلر الاقصا همزه نکه فخیله جمعی قفصیلر
 معنایه القلوص ضمیله مرتفع اولق بقال قلص الشی یقلص قلو صا من الباب الثانی اذا ارتفع وبقال قلص
 الطل وقلص الماء فی البئر اذا ارتفع ومنظم اولوب دیو مترک معنایه ده کور القاص لامک کسر بله مرتفع
 اولان صوال القاص قافک فخی ولامک تشدید بله بمعناه القلیص قافک فخی ولامک کسری ومدبله التقلیص
 علی وزن والتکریم التقلص فخیله ولا مک ضمی وتشدید بله منظم اولوب مجمع اولمغه دیزلر بقال قلصت شفته
 وثقلصت اذا انضمت وانزوت یعنی طود غی قور لسه و بوز لسه وفی الحدیث تشوی النار وجهه الکافر فیتقلص
 شفته العلیا حتی تبلغ وسطا سه و تسترخی شفته السفلی حتی تبلغ سرتیه وبقال قلص الثوب بعد الغسل یعنی
 بزیند قدن صکره چکلدی و بوز شدی القاصیه لامک کسر بله قیور بلن طود داق القاصی کذلک لامک
 کسر بله قیصلان کولکه بقال شفته قاصیه وظل قاص الاقلاص همزه نکه کسر بله دوه نکه اور کچی فی الجملة ظهور
 ایتمک واقلاص ناکه ناکه ایام صیفده انسنه حتی دیزلر المقلص میمک کسر بله شول ناکه در که یازن سمره المقلص میمک
 ضمی ولامک کسری وتشدید بله شول ات در که یوکسک وستاک اوله و ابقلری اوزون اوله القلوص قافک فخی
 ولامک ضمیله جوان اولان ناکه نسا طایفه سنک نازه سنه جارید دکلری کی القلوص ضمیله جمعی کچ ناکه لر
 معنایه القلاص قافک فخیله کذلک جمعی قدومه قدم وقدا یم کی وقدم کسر دبد کلری ات در که
 انوکله اغاج بوزلر القلاص قافک کسر بله قلیصک جمعی سلب بله سلاب کی که سلب ماتم لیا سنه دیزلر جوهر ینک
 بونظیرندن فهم اولنان بودر که سلاب جمعی اولوب سلب واحد اوله لکن باب باده عکسنه تصریح ابدب کابله
 کتب کی در دیشدر جوهر ینک بونعبیرندن فهم اولنان بودر که قلاص قلو صک بالذات جمعی اوله لکن قدومه
 قدم قدومک جمعی وقدا یم قدومک جمیدر دیشدر وعدوی ایتدی قلو ص ابتداینلن دیشی دوه در ثیه
 دیشلرن براغنه وثیه دیشلرن برقد قدن صکره ناکه دیزلر قلو ص دیزلر وثیه دورت دیشدر ایکی بوقاروده
 وایکی اشغه ده وقعود ابتداینلن ارکک دوه یه دیزلر ثیه دیشلرن براغنه وثیه دیشلرن برقد قدن صکره جمعی دیزلر
 قعود دیزلر وکاه اولور ابقلری اوزون اولان ناکه به قلو ص دیزلر و قلو ص دوه قوشی باور بسنه حتی دیزلر القفص
 قافک فخی ومیمک سکونیه ات ایکی الن معا قالدروب ایکی ابقلریله نجین ایتمک ونجین خیر یوغور مغه دیزلر
 وقص در یامو جیه کی او نمغه حتی دیزلر القصاص قافک کسر بله ذکر اولنان وجهه اوزن او بنین ات بقال دابه فیه
 قاص ولا تقل قاص بضم القاف وفی المثل ما بالعیمر من قاص و عیر حمان دیزلر و بومثل دولندن دوشن کسنه ده

قصص

قصص

قصص

قصص

قصص

استعمال اولنور یعنی ضعیف حال اولنک نشاط و طرب و مبل و لماز القاصص میم کسر بله شول ات در که قجینک
 سکری بور شمش اولمین ذکر اولنمان وجه اوزنه بهر کی بور اوله بقال نه قاصص العرقوب اذا شخ نساه القمص
 قافک فخی و میم کسری و مد بله کک و کلاک پیراهن معناسنه القمصان قافک فخی و میم سکونیه قاصص کجی
 کوکلاک معناسنه الا قصصه همز نه فخی و قافک سکونی و میم کسر بله کذلک قاصص کجی القمصین علی وزن
 التکریم کوکلاک کیدر مک القمص فختینله و میم فخی و تشدید بله کوکلاک کیمک نقول قصصه فختینله اذا البسته
 القمصین قلبس القاصص نونک کسر بله اوجی صیاد معناسنه القمصین قافک فخی و نونک کسری و مد بله القاصص
 قافک فخی و نونک تشدید بله ایکسید صیاد معناسنه در و قاصص صید معناسنه ده کله القاصص فختینله
 کذلک صید معناسنه در بنوق صید معناسنه سندن رقومک ادی در منقرض اوامش در القاصص قافک فخی
 و نونک سکونیه مصدر در اولامق معناسنه بقال قصصه اذا صاده الاقتصاص همز نه و نونک کسری بله کذلک
 اولامق بقال اقتصاصه اذا الصطاده القمص فختینله و نونک فخی و تشدید بله کذلک تکلفه اولمق بقال تقصصه اذا
 تصید القاصصه نونک کسر بله قوشه شول نسنه در که غیر حیواناته اولان بغرسق مثابه سندن در القمص قافک
 فخی و نونک سکونیه دیش کوکیله چقمق در الانقیاص همز نه و قافک کسر بله قوی یقلوب یوملق المنقاص میم
 فخی و نونک سکونیه اصلندن قوین اغاج اما منقاص ضاد معجمه ابله اوزاد یسنه یار یلن اغاج و ابو عمرو اتندی
 بونلر ک ایکسی بر معنای در مقصص میم کسر بله و قافک سکونی و نونک فخیه بر کسنه نونک اسمی در که اول مقصص
 بن صبابه در که فتح کونته رسول اکرم صلی الله علیه و سلم فی قتل یتیم در فصل الکف الکریص کافک فخی و نونک
 کسری و مد بله کشک دبد کسری نسنه اقط معناسنه الکصص کافک فخی و صداد کسری و مد بله دره مک لزه
 معناسنه بعضیلر اتندی کصص حرکت اتمکه وجد جهدن اول جانبه بوجانبه کلکه در بله و منه قوله
 افلت وله کصص و اصص و بصص و افلات خلاص بولمق ابو عبیده اتندی کصص دره مک و دره مک
 شبیه اولان نسنه در الکصصه کافک فخی و صداد کسری و مد بله شول نسنه در که انوکله اهو صید اولنور
 فصل اللام الانقاص همز نه و نونک کسر بله القاصص کبی در لفظا و معنی که القاصص جاء مهمله ابله و جمیله بر کسنه فی
 بر نسنه مضطر قلغه در بله بقال القصصه الی ذلك الامر و التجه اذا جاء الیه واضطره الیه و القاصص بر نسنه بر نسنه
 یا شمه دخی در بله بقال القصصه الشئ ای نشب فیله و القاصص بر نسنه طو و ثلغه بغلغه دخی در بله بقال القصص
 الابهة اذا انسدهما یعنی کنه نونک یوردیسی طو و ثلغه بویه در بله در لخاص لامک فخی و صداد کسری اوزن بناسیله
 فعال وزنی اوزن القصص دن مشتق در شدت و افک اسمی در الحیص لامک فخی و حانک کسری و مد بله طار
 نسنه ضیق معناسنه بقال الحدیص ای ضیق التلخیص علی وزن التکریم کشف و بیه در بله القصص فختینله
 یوقر و کوز قیاضی اثلوا و لمق بقال خص الرجل من الباب الرابع الاخص همز نه و حانک فختینله شول کسنه در که
 کوز نه اوست قیاضی اثلوا و له الاخص لامک فخی و حانک کسر بله اثلوا اولان به بقال صرح لخص اذا کان کثیر
 اللحم لا نکاد تخرج منه اللبن الا بشدة اللص لامک کسری و صداد تشدید بله اوغری در معناسنه اللصوص
 فختینله جمی اللص لامک ضمیمه اوغری معناسنه لغت در اللصوصیه لامک فخی و نونک تشدید بله اوغری
 معناسنه التلصص فختینله و صداد فخی و تشدید بله اوغری یلق ابله اللصوصیه فختینله اوغریسی جوق اولان
 یبقال ارض ملصه ای ذات لصوص الامص همز نه و لامک فختینله اومو زلری بری برینه قریب اولان
 کسنه شول مرتبه ده که قولقرینه دکلو اوله والصل اضی دیشلری بری برینه قریب اوله دخی در بله اللصوص
 فختینله اومو زلری بری برینه قریب اولمق و دیشلری بری برینه قریب اولمق معناسنه ده کلو و التلصص علی

قصص

قصص

کرس

کصص

قصص

قصص

لصص

وزن التکریم بنای محکم یا حق و بر تصیصه لغت در الملاوصه میم فخی و واک فختینله براغاجه نظر اتمک
 نه محلدن قوی ملوایدون بلمک ایجون الا لاصه بر نسنه فی مراد اولان نسنه نونک اوزرینه دورا بتدر مک و فی
 الحدیث فی الکلمه الی الاصل علیها النبی علیه السلام عه ابا طالب فصل المیم المحص میم فخی و حانک سکونیه
 اهو سکر تک بقال الطبی المحص ای بعد و محص بوزن نسنه یاغن اور معغه ده در بله بقال محص المذبح بر حله
 مثل دحص و محص اتش التونی خالص قلغه ده در بله بقال محصت الذهب بالنار اذا خلصته ثای شوبه الحیص
 علی وزن التکریم امتحان اتمک در المحص میم فخی و حانک ضمیمه و المحص میم فخی و حانک کسری و مد بله
 فرموده اولان دوه مستبد الخلق معناسنه المحص میم فخی و صداد تشدید بله بر نسنه فی اغز بله حکوب صور مق
 بقال مصصت الشئ امصه مصاصن الباب الرابع الامتصاص همز نه و نونک کسر بله کذلک صور مق التصاص
 فختینله و صداد فخی و تشدید بله تدیرج و مهلتله صور مق المصان میم فختینله اموب صورن کسنه المصانه
 کذلک میم فختینله موثقی و قولهم یامصان و یامصانه شتم تقوله لمن تصبه یعنی بوکله لرسو کک محلدن استعمال
 اولنور بونی عورت امزردی کسنه خطایا سو بلر که انسنک فلان رن امن دیک اولور یا مصان دیک جار
 دکلدره کذلک رجل مصان در بله قیون سوند امسه که دنه تن ورد التل اشعار اولور ابو عبیدر و ابی اوزن
 المصصه میمک فخی و صداد اولک سکونیه مضضه کبی در و زنا و معنی بوقدر و اردر که صادمه ابله اولان طرف
 لسانله در و معجمه ابله اولان جمع فله اولان در و بونلرک یبندن فرق قصصه ابله قبضه یبندن اولان فرق کبی در
 و قبضه صادمه ابله بر مق اوجلر بله طو و ثقی و قبضه ضاد معجمه ابله الک جمیعسیله طو و ثقی و فی الحدیث کنا
 ثوضاً عما غیرت النار و غصص من اللبن و لا غصص من الثمر و مصصه یومغه دخی در بله غسل معناسنه بقال مصص
 اناءه اذا غسله الماصه بر مرصدر که صبیحه عارض اولور المصص میم فخی و صداد ضمیمه بر طعامدر که فی
 بشور و بر سر که ایجنه قومغه اولور و عامه میم مضموم ایدرلر المصاص میم ضمیمه هر نسنه نونک خالصی بقال
 فلان مصاص قومه اذا کان اخلصهم نسباً یستوی فیله الواحد والاثنان والجمع والمؤنث و مصاص براونک دخی
 اسمیدر المصاص میم اولک فخی و نونک کسر بله کذلک خالص معناسنه استعمال اولنور یقال فرس ورد
 مصاص اذا کان خالصاً فی ذلك یعنی صاری ات که لوتنه خالص اولسه مصصه میم فخی و صداد کسری
 و مد بله بر شکر اسمیدر و لات شامه و مصصه دینک جازد کلدر صداد اولک تشدید بله المعص فختینله ایاق
 سکری بولمق بر حیثیتله که قصیلور کی اولوب قسق اوله پس ال ابله دوزلدوب اصلاح ایدرلر بقال معص فلان
 معصانن الباب الرابع و فی الحدیث شکامرو بن معدی کرب الی عمر رضی الله عنهما المعص فقال کذب علیک العسل
 یعنی سرعتله یوریکه قادر اولمک کی که عسل عسلان ذی بدن مأخوذ در قور دبلس معناسنه الامصاص همز نه
 فختینله اورند لشم اولان دوه لخیار ابل معناسنه جمع در لفظندن واحدی یوقدر و ابن السکیت اتندی المص
 فختینله اورند لشم دوه لدر المصصه کذلک فختینله واحدی المصص میم فخی و غینک سکونیه
 بغر سقلر کسلور کی اولوب اغریق در و عامه فختینله استعمال ایدرلر المصص میم فختینله مرض مزبون مبتلا
 اولان کسنه بقال مغمص الرجل فهو مغموص علی البناء له هول المصص فختینله صیرلنق یقال ملص الشئ من
 بدی اذا زلق المصص میم فخی و لامک کسر بله صیرلنق اولان نسنه بقال رشاء ملص اذا کانت الکف تزلق عنه
 ولا یستمكن من القبض علیه و رشارنک کسری و شین معجمه ابله قیوایینه در بله رسن جاه معناسنه
 الاغلاص همز نه و میم کسر بله الدن قاجق بقال اغلاص الشئ اذا قلت و نون میم ایجنه ادغام اولنور
 لاملاص همز نه و کسر بله عورت اوغلان دوشور مک بقال امصت المرأة بولدها اذا اسقطت

لوص
عص

مصص

معص

مغص

ملص

التملص فحتمله ولا ملك ضمي وتشد بدله خلاص يولق تخلص معنائه يقال ما كدت اخلص من فلان اي
 اخلص الامليس همزة نك ولا ملك كسر بله وما يبدل ميمك سكونيله سر معنائه يقال سيرا امليس المخلص
 ميمك كسر بله كذلك سر معنائه يقال جارية ذات شماس وملاص اي ذات سرعة وشماس شينك خميله
 استجبال معنائه در الموص ميمك فتي وواوك سكونيله يو مق غسل معنائه تقول مصبت الشئ اذا غسلته
 الموصاة ميمك خميله يوبندي غسالة معنائه فصل النون نحوص نونك فتي وحاء مهملة نك خميله ومد بله يوكلي
 قالمين ديشي مركب اتان حائل معنائه النقص نونك ضمي وحاتك سكونيله طاغلك دبي اصل جبل معنائه وفي
 الحدبث ياليتي غودرت مع اصحاب نحص الجبل ابو عبيد ابتدي حدبث شريفه نحص اصل جبل معنائه در
 واصحاب نحص من مراد غزاي احده قتل لولنا لدر ياخود انك غير بدر النوص خمينه وحاء معجه ابله
 ارفاق يقال نحص نحص من الباب الاول اذا اخذ دوهزل كبرايغي بشلو اولد غندن ارقليوب دريسي بورشسه
 وتحدب وحاء معجه ابله دري بورشغه ديرل الاتخاص همزة نك وتانك كسر بله ارقليوب اتى كنك يقال اتخاص لحمه اذا
 ذهب الناحص خاتك كسر بله ارقاين كسسه يقال عجوزنا خاخص اذا اخصها الكبر وخذدها النشوص خمينه
 مرتفع اولق يقال نشوص ينشوص نشوصا من الباب الاول والثاني وديش جقمغه دخي ديرل يقال نشوصت ثيابه
 اذا ارتفعت عن موضعها ونشوص رگسسه شهرندن ارغ اولغه دخي ديرل تقول نشوصت عن بلدي اذا اترجت
 الانشاص همزة نك كسر بله رگسسه في شهرندن ارغ ايمك تقول انشوصته عن بلده وقال ابو عمرو وانشوصناهم
 عن بلدهم اي از عجنانهم ويابك كريشي قالقمغه دخي ديرل يقال نشوص الوتر اذا ارتفع ونشوص عورتا ان اطاعتن
 جقمغه دخي ديرل يقال نشوصت المرأة من زوجها مثل نشزت الناحص ان مخالفت ابدن عورت ناشر معنائه
 يقال هي ناشص وناشز الناحص نونك فتيه قلوب يوكسلن بلوت سحاب مرتفع معنائه النوص نونك فتي
 وصادك تشديد بله سورمك يقال نصصت ناقي واعمي ابتدي نص سيرشده ديرل بر مرتبه كقادر اولد غندن
 نسنه كتم ايميه ومز بور ابتدي بوسيدن نص رفع معنائه كاور يقال نصصت الشئ اذا رفعته ونص
 رگسسه دن رگسسه في مبالغه ابله صوروب تفتيش ايمك بر مرتبه كقادر اولد غندن نسنه دن باقي قالميه
 ونص هر نسنه نك منتهاسنه دخي ديرل وفي حديث علي رضي الله عنه اذا بلغ النساء نص الحقاق يعني منتهاي
 بلوغ عقله ايرشسه وحقاق حقه نك جميد وحاء مهملة نك كسر بله يوكي ياره ين دوه معنائه المنصه فحتمله
 كني اوزينه جقروب جلوه ابتدر دكري تحت كديار عر بله مشهور در پس منصه ارتفاع معنائه ما خودر
 النصصه على وزن الزلزلة برنسنه في غر بك ايمك در برنسنه نك ايجند رلشسون ديو حصصه معنائه
 يقال نصصت الشئ اذا حر كته وفي حديث ابى بكر حين دخل عليه عمر رضي الله عنهما وهو ينصص لسانه
 ويقول هذا الوردي الموارد ابو عبيد ابتدي بوضاده در غيري دكل وبنده ضاد معجه ده لغتدرا كرجه حديث
 شريفه وارد اولما مشدر الناصص عين مهملة نك كسر بله بر جالك اسيدر التنقيص غين معجه ابله على وزن التكريم
 ديرل كي مكدرا ايمك يقال نقص الله عليه العيش تنقيصا اذا كدن وبعض اشعاره نصصه دخي وارد اولما مشدر
 عيشه اسناد اولو نقص من كمال نقص الموت ذا الغنى والفقر التنقص فحتمله وغينك ضمي وتشد بدله عيش
 مكدرا اولق يقال تنقصت عيشته اذا كدت نقص فحتمله مراد تمام ايمك يقال نقص الرجل ينقص نقصه
 من الباب الرابع اذالم يئم مراده ودوده دخي مرادي اوزن صوايحه نصصه البعير ديرل الانفاص همزة نك كسر بله
 فيون بولن دفعة دفعة اخراج ايمك يقال انقصت الشاة بيولها اذا اخرجته دفعة دفعة مثل وزغت وانفاص

موص

نقص

نقص

نقص

نقص

نقص

نقص

نقص

چوق

چوق كويلكه دخي ديرل يقال انقص بالضحك اذا اكثر منه النفاص نونك خميله بر مرصدر كه قيونه عارض اولوب
 جمع بولن دفعا نك اخراج ايدر تاغلا نك واجهه النقصه نونك خميله فان راوغردن كلك النقص نونك فتي وقافك
 سكونيله اكسلك واكسلك يقال نقص الشئ نقصا من الباب الاول ونقصته انا يتعدى ولا يتعدى ونقص عيب
 معنائه ده كاور الاتقص همزة نك وتانك كسر بله اكسلك يقال انقص الشئ اذا نقص واكسلك معنائه ده كاور
 يقال انقصته انا الاستقصا همزة نك وتانك كسر بله نقصان طلب ايمك يقال اسنقص المشتري الثمن اذا
 اسخط المنقصه ميمك وقافك فتي ونونك سكونيله اكسلك نقصان معنائه النقصه نونك فتي وقافك
 كسري ومد بله عيب معنائه النقص فحتمله وقافك ضمي وتشد بدله رگسسه في تعيب ايدوب مساوي سن
 سوبلك يقال فلان ينقص فلانا اي يقع فيه وبثله النكوص خمينه برنسنه دن چكلوب كيرود وغل بكال
 نكص على عقبه ينكص وينكص من الباب الاول والثاني اذا رجع النوص نونك فتي وميمك سكونيله قيل يولق النقص
 فحتمله وميمك ضمي وتشد بدله كذلك قيل يولق يقال انقصت المرأة التمهص على وزن التكرم كذلك قيل يولق
 يقال انقصت المرأة ايضا شدد للتكرير النامصة ميمك كسر بله شول عورت در كه نساطا بفه سن تزيين ايلر
 قاشلر نولوب ووزن المبالغه المناص ميم اولك كسري وميم ثابنك فحتمله منقاش در كه انوكه قل بولار لالنص
 نونك كسري وميمك سكونيله برنوع اوندرا النيص نونك فتي وميمك كسر بله شول اوندو كبركه يندك نصكره
 نوص اوله النوص نونك فتي وواوك سكونيله متا خراولمقدرة نوص ارغ اولغه دخي ديرل يقال ناص عن قرب
 ينوص نوصا اذا فر راع ونوص حمار وحشية دخي ديرل المناص ميمك فحتمله كذلك تاخروفرار معنائه قال الله
 تعالى ولات حين مناص اي ليس وقت تاخروفرار مناص كذلك ملجأ ومقره ديرل الاستناصة همزة نك
 وتانك كسر بله كذلك تاخر معنائه در النوص نونك فتي وواوك كسري ومد بله قوت وحركت معنائه
 ومنه قولهم ما بنويص اي قوة وحرارة المناوصه ميمك ضمي وواوك فحتمله دور شوب چالشمق يقال ناوص الجر اذا
 مارسها وجره جيمك خميله اهود وزاغنه ديرل يعني اهود وزاغنه دوشد كد خلاصه دور شد فصل الوالو الويص
 واوك فتي وتانك كسري ومد بله بلدن مق لمعان معنائه يقال وبص البرق وغيره بص ويصا من الباب الثاني
 اذا برق ولمع الايباض همزة نك كسري ومد بله برنسنه بتد ظهور ايمك يقال وبصت الارض اذا ظهر بنبها ولا وبصت
 ناري اذا ظهر لهبها ابتداء التويص على وزن التكرم كلب ياوريسي ابتداء كوزن ايجق يقال وبص الجرو تو ييصا
 اذا فتح عينيه وجرو جيمك كسر بله كلب ايمكه ديرل الوايصه تانك كسر بله هرايشد كنه اعتماد ابدن كسسه يقال
 ان فلانا الوايصه سمع اذا كان يثق بكل ما سمعه وابصه بر جالك اسيدر الوايصه واوك فتي وحاء مهملة نك
 سكونيله برودت معنائه در ابن السكيت ابتدي چوق كسسه في اشتد كد اصحت ولبس بها وحصه ديرل دي
 يعني بلا دده ياخود ايامه برودت بولمادم الوصوص واولر ك فتي وصادك سكونيله پرده ده ياخود پرده
 مثالاوده كوزمقدري بر دكدر كاندن نظراولنور الوصوص واوك فتي وصادك سكونيله كوچك نقابدر
 التوصيص على وزن التكرم نقاب طوئق در بر حيشته كه كوزندن غيري برنسنه كورخيه ترصيص كي كه مرور
 ابتدي الوصوص واولر ك فتي وثابنك كسر بله بر ك يرلر ده اولان طاشلر در الوقص واوك فتي وقافك
 سكونيله بيوني فائق تقول وقصت عنقه اقصها وقصا من الباب الثاني اذا كسر نها وقصت العنق نفسها جاز
 دكدر جوهر نك ظاهر كلامه فهم اولنان بودر ولكن صاحب قاموس لازم ومتعدى كلسن جائز
 كور مشدر ووقص ات قطع مسافه ايدركن اياغيله يري دق ايمكه ده ديرل يقال الفرس بقص الاكام

نقص

نقص

نقص

نوص

و بصي

وصي

وصوص

وقص

ای تند قها و اکام همزه نك كسر به كچرك د به لره دیرلر جبال صغیره معناسنه الموقوص میك فخی و قافك خمیله
رو بنی فاخس كسنه بقال وقص الرجل علی البناء للمجهول فهو موقوص و بقال وقصت برأحلتها فهو كقولك خذ
الخطام و خذ بالخطام و خطام خاء معجمه نك كسر به ات یولاری الوقص فختینله بیون قصه اولمق تقول وقص
الرجل یوقص من الباب الرابع و وقص كذلك شول اغاج یان لر بدر كه اتشه راغورلر و وقص كذلك صدقه ده عفو
اولن عدد در در مثلاً و ده نك بشده بر نك بر قیون و اردر تجاوز اندكده او نه و ارجمه صدقه یوقدر او نه ابی قیوندر
پس بشله اولنك ارینه و وقص دیرلر و شوق دخی فختینله بو معنایه در بعضی ملر و قصی صغره اولان عفو و شوق
دوه ده اولان عفو اطلاق ایلدی الاوقص همزه نك و قافك فختینله بو بیون قصه اولنك كسنه الايقاص بو بیون قصه
قلمق بقال وقصه الله التوقص فختینله و قافك خمی و تشدید به ات فالعقد بر حیثیتله كه ادملری برینه
مقارب اوله بقال فلان بتوقص و واقصه قافك كسر به كعبه طر بقند بر منزلك اسمی در الوهص و او ك فخی و
هانك سكونیله بر یومشوق سنه یافاق بقال وهصه الله و وهص كذلك بر ك باصمه دیرلر و فی الحدیث ان دم علیه
السلام حین هبط من الجنة وهصه الله كانه رمی به و غمره الى الارض الموهوص میك فخی و هانك خمیله شول
كسنه در كه اعضاسی صفاش كی بر برینه مقارب اوله الموهوص میك خمی و هانك فختینله معناه فصل الهاء
الهص فختینله نشاط و سرور بقال هصص فهو هصص من الباب الرابع الهصص هانك فخی و بانك كسر به مسرور
اولن كسنه الهص هانك فخی و صادق تشدید به یهد بلك بقال هصصت الشئ اذا غمزته هصص هانك خمیله
تصغیر و زنی اوزن بر جماعتك باباسی در قریش قبیله سندن كه هصص بن كعب بن لوی بن غالب در فصل الیاء
التیصص علی وزن التكریم كلب لکی كوزن اجق اوزن بدروانی اوزن بقال یصص الجر و اذا فتح عینیه ابتداء پس
بوجصصه و یصصه لغت در زیر بعض عرب جمعی یاه قلب ابدوب شجره شیر دیرلر و ججائده حیثیات
دیرلر و ججائت بیان ریحانی دبد كری ای اولنك اسمی در باب الضاد من كتاب ترجمة الصحاح الجوهری فصل
الالف الابض همزه نك خمی و بانك سكونیله زمان طویل دهر معناسنه الاباض همزه نك فخی و مدیله جمعی
دهور معناسنه المابض میك فخی و بانك كسر به دیرك ایچ یوزی باطن ركبه معناسنه المابض میك فخی و بانك
كسری و همزه نك ایینه مدیله جمعی دیرك ایچ یوزی معناسنه الابض همزه نك فخی و بانك سكونیله ده نك
هلكن ابیله قولنه یغلق قدر یاغی یوزن یوقر و القسوف دبولو بقلقه اولان نساطری منقبض اولمغه دخی
دیرلر بقال ابض نساه من الباب الثاني والرابع الاباض همزه نك كسر به ذكر اولنان ابیه دیرلر و ابوزید ابندی
اباض ذكر اولنان ابیك بر نوعید و التابض فختینله و بانك خمی و تشدید به دوه ذكر اولنان ابیه بغلق بقال
تابض البعیر و تابض باغلقه دخی دیرلر بقال تابضه غیره كبا بقال زاد الشئ وزد و تابض نساه منقبض اولمغه
دخی دیرلر و نسانونك فختینله ابوبلوقه بر طمر ك اسمیدر المابض میك خمی و بانك كسری و تشدید به ذكر اولن
ابیه باغلن دوه الاباضیه همزه نك كسری و بانك تشدید به خوار جدن بر طایفه در كه عبد الله بن اباض
الیمینك اصحابه و اباض همزه نك فختینله بر موضعك اسمیدر الارض همزه نك فخی و ورنك سكونیله بر زمین
معناسنه و نث سماجی در اسم جنس در واحدینك حتی ارضه ديك ابدی و لكن دیدیلر الارضات فختینله
جمعی زیر اتاسی طاهر اولیمان موثی الف و تا یله جمیع ایدرلر عرسات كی كه عرسات تزوج جمعیند اولان طعاملره
دیرلر الارضون فختینله لوضك جمعیدر ارضانن صكره ارضون دیدیلر حالا كه موث و اوله و نوله جمع اولنماز
مكر كه متعوض اوله شبه كی و طیبه كی كه شبه ناك خمیله جماعت معناسنه و طیبه كذلك طانك خمیله اوقی و جی
طرف سهم معناسنه لكن الف و یلی حذف ایدوب بدلنه و اوله نون و یر دیرلر و ورنك فختن تغییر ایدوب حالی اوزن

وهص
حبص
هصص
بصص
ابض
ارض

ایضا ایستدیلر و كه اولورلی ساكن دخی ایدرلر الارض فختینله ارضك كذلك جمعی و ابولخطاب ابندی الارض دخی ارضك
جمعی كاور همزه نك فخی و مدیله اهلك جمعی اهل كدوكی كی الاراضی همزه نك فخی و صادق كسر به كذلك
ارضك جمعی علی خلاف القیاس كویا كه اراضی جمع ایتشدر اهل اهل و زنی اوزن جمع ایدوب بعه اهل
دبد كری كی و هر لقی اولنك سنه یارض دیرلر الارض الارضیه ارضیه ده همزه نك فخی و ورنك كسری و مدیله
بانك اولوب یقور یچی اولان یرو بقال ارضت من الباب الخامس اذا كت قال ابو عمرو و زلوا وضا ارضیه ای محبة
للین یعنی كوزه خوب كورینور یه نزول ایتدیلر و بقال لارض لك كبا بقال الامر لك یعنی محل زمكه بوبله دیرلر
وارض طوار ایلر یك اشغه سنه دخی دیرلر و ارض ساكنه و دتره مكه دخی دیرلر ابن عباس رضی الله عنه یردیند كه
از لزل الارض ای ارض دخی و ارض زكاه دخی دیرلر دماخی معناسنه و ارض اغاج قور دی اغاج یكه دخی دیرلر
یقال ارضت نخشبه توارض ارض علی البناء للمجول اذا اكثتها الدود الارض همزه نك كسری و مدیله مزكوم
ایلك بقال ارضه الله ارضای از كه فهر ما روض المستارض میك خمی و ورنك كسر به شول خرما فداندیند كه
یرده كوی اوله اما خرما اغاجك اوزندن چقمش اولسه اكارا كدیرلر بقال فسیل مستارض و و و دیه مستارضه
و فسیل فالله و سین مهمله ابیه فدانه و و دیه و او ك فخی و و دال مهمله نك كسر به اوفق فدانه دیرلر الارض همزه نك
كسر به تال كلیه دیرلر قیون یو كندن یا خور دوه یو كندن اولور الارض همزه نك فخی و ورنك كسری و مدیله
شول كسنه ییدرلر كه مقواض اولوب خیراندیش اوله و ارض كاه اولور عریضه نبیعته ذكر اولنور بقال شئ
عریض ارض مستقل معناسی مراد اولماز و بعضی مستقل استعمال ایدوب جدی ارض دیرلر همز او غلق معناسنه
الارض همزه نك مدی و ورنك فختینله الیق معناسنه بقال هوارضهم ان یفعل ذاك ای اخلقهم الارض فختینله
شول قوره در كه اغاجه حاصل اولوب اغاجی را الماروضه میك فخی و ورنك خمیله شول اغاج در كه فی قور دیمش
اوله الماروض كذلك میك فخی و ورنك خمیله شول كسنه در كه كابرخلل ارضش اوله یا جندن یا خور اهل ارضدن
بر حیثیه كه كوده سی و باشی حر كت قیلله بلا قصد الارض فختینله یان ازوب فاسد اولمق بقال ارضت القرحة
تارض ارض من الباب الرابع التارض فختینله و ورنك خمی و تشدید به اوت ارضوب یجكه قابل اولمق بقال تارض
النبت اذا ممكن ان یجوز تارض ركسنه به قصد ابیه كه ده دیرلر بقال جاه فلان بتارض ای بتصدی و یترض
و تارض یرده و اگر لغته ده دیرلر بقال تارض فلان اذا ثبت الاضاض همزه نك كسر به ما جأ معناسنه الارض
همزه نك فختینله صغندر مرق بقال اضنی الیك كذا یوضی و یضی من الباب الاول والثانی ای الخانی واضطری
الا یضاض همزه نك و تانك كسر به مضطر اولمق الا یضاض همزه نك فخی و ورنك كسری و مدیله شول اندركه بشیه
و انیض ات متغیر و لغته دیرلر بقال انض اللحم انیض من الباب الثاني اذا تغیر الا یضاض همزه نك كسری و مدیله ای
بشور و لك تقول انضت اللحم انیضا اذا لم تنفجحه الا ناض همزه نك كسر به شول اغاج اوزندن اولان
خرما و كه ارضش اوله الا ناضه همزه نك كسر به خرما ارضك بقال ناض الغل ناضه اذا انبع
الایض همزه نك فخی و یانك سكونیله عودت معناسنه در ابن السكیت ابندی انیض كلامه ایضا دبد كمری
مصدر و بقال اض یضض ایضا و بقال اض فلان الى اهله اذا رجع و ایض دفعه تحلله دخی استعمال
اولنور اذا قال لك فعلت ذاك ایضا قلت قد اضاكرت من ایض و دخی من ایض یعنی فی نكر او حیثیتله
چوق ایتش من نكراری ترك ابیه واض صار معناسنه ده كملور فصل الباء البرض بانك فخی و ورنك
سكونیله از سنه قلیل معناسنه در و البراض بانك خمیله معناه بقال ما براض اذا كان قلیلاً و هو خلاف

ضض
انض
ایض
برض

الغمر يعني دريك صونك خلا فقدر الرض بانك كسر بله والبروض فتمتبله والابراض همزه نك فتمتبله بونلر جملة
 برضك جمع مدبره برض صونك كوزندن از حقه دخی دیرلر بقال برض الماء من العين برض من الباب الاول اذا
 خرج هو قليل و برض از سنه و برمكه ده دیرلر بقال برض لی من ماله برض برض من الباب الاول والثانی اذا اعطاه
 منه شيئا قليلا البارض رانك كسر بله بردن اول چقان اوت زیر اوردن ابتدا اولنر ظهور ایتد كده اجناسی معلوم
 اولان تا اوز آمد فجه نوع واحد حكمنه اولوب معنای قلت بولمغین بارض دیرلر الابراض همزه نك كسر بله رانك
 ابتدا چقان اوتی جوق و لوق بقال ابرض الارض اذا تعاون بارضها و اكثر التبرض فتمتبله و رانك ضمی و تشدید بله
 شی قليله ابرضك البارض بانك فتمتبله و تشدید بله لوق بقسك علی در كمانه قیبله سندن كه عروه رجالك
 قانی در البض بانك فتمتبله و تشدید بله در یسی نازك اولان كسسه بقال رجل بض ای رقیق الخلد اصغی
 ابتدی برض جسدی ناعم و ملائم اولن كسسه لبض اولسون اولماسون و لبض سازه دوزن و برمكه دخی دیرلر
 چالمغه حاضر اولسون دیو بقال بض اوتان اذا حركها اليهينها للضرب البضه كذلك بانك فتمتبله در یسی نازك
 اولان عورت كرك قره یا غز اولسون كرك بیاض اولسون البضاضه بانك فتمتبله و البضوضه فتمتبله در یسی نازك
 اولوق بقال بضضت با رجل و بضضت من الباب الثاني والرابع البضض بانك فتمتبله و تضادك كسری و مدبله صو
 از افاق بقال بض الماء لبض بضضه اذا سال قليلا قليلا البضض فتمتبله قليل الماء و لوق البضوض بانك فتمتبله
 و تضادك ضمی و مدبله قليل الماء اولان نسسه بقال ركه بضوض اذا كانت قليله الماء و ركه رانك فتمتبله و بانك
 تشدید بله كوچك قیویدرلر و فی المثل ما لبض حجره یعنی طاشی یشرمزو یو مثلی بحیل اولن كسسه ایچون ضرب
 ایدرلر و لبض السقاء و لبض القرية دیرلر كره بعضیلردن روایت اولندی و سقا بله قریبك فرق جوهری
 كلامتدن فهم اولنان اوزن سقا سودنلومنه دخی دیرلر قریب صونلومنه مخصوص اولور البضض فتمتبله و تضادك
 ضمی و تشدید بله از افاق حقی جمله لوق بقولنه بضضت حتى منه اذا استنظفته قليلا قليلا البضض بانك فتمتبله و عینك
 سكونيله بر نسسه نك جزئی الاباض همزه نك فتمتبله و تشدید بله بولونك
 بقال بعضه فتمتبله البضوض بانك فتمتبله و عینك ضمی و مدبله سیوری سلك البضوضه كذلك بانك فتمتبله و عینك
 فتمتبله و احدى البضض بانك ضمی و و عینك سكونيله بر نسسه فی سومك البضاضه بانك فتمتبله و تضادك بقال
 لبض الرجل بغاضه اذا صار جفيعضا التبغيعض علی وزن التكرم سوزمك بقال بغضه لله الى الناس تبغيعضا
 فابغضوه الاباض همزه نك كسر بله سومك مقت معنا سنه المبعض ميمك ضمی و عینك فتمتبله و تشدید بله
 سوزمك لاین كسسه بغيعض بانك فتمتبله و عینك كسری و مدبله بر رجلك اسمیدر كه قیس قیبله سندن بر جماعتك
 یا اسمیدر كه اول بغيعض بن ريث بن عطفان بن سعد بن قيس عيلاندر البغضاء بانك فتمتبله و عینك سكونی و الفلك
 مدبله زده بغض ايمك البغضه بانك كسری و عینك سكونيله كذلك زاده بغض ايمك ما لبغضه فعل فحب در
 بقال ما لبغضه لی و هو شاذ لا يقاس عليه التباض بانك فتمتبله و عینك فتمتبله بر نسسه بر ی بن سومك محابك
 ضد بد و البیاض بانك فتمتبله لبضك لونی دروكاه اولور بیاض و بیاضه دیرلر ته كم منزل و منزله دیرلر التبييض
 علی وزن التكرم اغارمق بقال بیضت البی تبييض و تبييض بر طرفه سود قومه یا خود صو قومه دخی
 دیرلر و منه قولهم بیضت السقاء و بیضت الاناء اذا ملأته من الماء واللبن الابيضاض همزه نك و بانك كسر بله
 اغارمق بقال بیضه فانبض ابيضاضا الابيضاض همزه نك كسری و بانك كسری و مدبله كذلك
 اغارمق بقال ابیاض ابیضاضا البیض بانك كسری و مدبله ابیضك جمعی كرك اق معناسنه اولسون كرك
 قیل معناسنه اولسون ته كم عن قریب كورو بواصلنه بیض ابتدی باء موحدك ضمیله ضمیله كسره یبتدیل

لبضض

بعض

بعض

بعض

ایتدیلر

ایتدیلر یایی صیانت ایچون المباشه اقلن حشمتك بقال بايضه فباضه بیضه ای فاقه فی البیاض باب مغالبندو
 بیوضه دیرلر ته كم افعل تفضیلنه ایض دیرلر بله اشید بیاضا دیرلر اگر چه اهل كوفه ایض دیرلر شاعرك
 ایض من اخت بنی اباض دیرلر قویله احتیاج ایدن و برمزه بورلر جواب و روب بر شاعرك شعرنك واقع
 اولان كله شاذه بله اصل جمع علیه ترك اولنماز دیرلر ایض همزه نك و بانك فتمتبله اق سفید معناسنه و فلیج
 معناسنه ده كور سیفكی و جمعی بیض كور ته كم مرور ایتدی البیض بانك كسری و مدبله خلا یقندن ایض
 اولانلر ته كم اسود اولانلر سودان دیرلر الابيضاض همزه نك و بانك فتمتبله سودله صودن عبارندر و ایضاضان
 ایکی طمره دخی دیرلر دوه نك كو بكنك ایکی جافندن و صاحب طراح دورك پستان شتر دیشدر سهوا یتشدو
 زیر اكه پستان نه معناسنه در حاله كاهالب بله مراد كوك در نافه معناسنه البیضه بانك فتمتبله و بانك سكونيله
 یومرده و دموردن تو غلغه كیهلر راق یا شیر اتسون دیو البیض بانك فتمتبله و بانك سكونيله جمعی و عربلر ك
 هو اذل من بیضه البلد دیرلر كاری قوللر نه بیضه البلدن مراد شول دوه قوشی یومرده سی در كه لنی ترك
 انش اوله و بلد فتمتبله دوه قوشی یاور ی چقر دخی یردرو بیضه خای یومرده سنه ده دیرلر خصیه معناسنه
 و هر كسسه نك حوزنه سنه یعنی تحت صبطنه اولان نسسه یه ده بیضه دیرلر و بیضه القوم قومك فضاسی
 ساحه معناسنه و بیض كذلك شول و رمدركه انك او ك یا غنله اولور یعنی بلدن اولان شش در اصمعی ایتدی
 انك یا غنله بو مقوله حالت عیوب سهله دن در بقال باضت بد الفرس تبیض بیضا و باضت الطائر و تبیض اسی
 غالب و لمغه ده دیرلر بقال باض الحرا اذا اشتد و جقد كننك دیرلر كیهلر دوشمكه دخی دیرلر بقال باضت البهمی اذا
 سقطت نصالها و عربلر ك سد ابن البیض الطریق دیرلر كیهلر و جی بودر كه زمان اوله ابن بیض دیرلر كیهلر معروف
 كسسه بر یوقشده نافه سن سكر لیوب یولی طو تش ایدن و خلا یقنك مرور نه مانع اولمشدی البیاض یومرد لاین
 قوش البیوض بانك فتمتبله و بانك ضمیله یومرد ایچی تاوق بقال دجاجة بیوض اذا اكثرت البیض البیض
 فتمتبله جمعی یومرد ایچی تاوقلر معناسنه صبور بله صیركی و بیض دخی دیرلر بانك كسری بله شول كسسه لغتی
 اوزن كه رسل ده رسل دیرلر سبك سكونيله و یا ی مكسور قله لری یایی صیانت ایچون در الابيضاض همزه نك
 و تانك كسری بله باشه تو غلغه كیمك بقال ابتاض الرجل اذا لبس البیضه و عربلر ك المبیضه دیرلر كیهلر ميمك ضمی
 و بانك كسری و تشدید بله ثوبه طایفه سندن بر جماعتك ایدرلر كه انلر مقنع دیرلر كیهلر معروف كسسه نك
 ایچا ییدر مبیضه دیو نسیمه اولنماز پنه باعث بودر كه دولت عباسیه ایچا ییدن مسوده اولانلر مخالف لیا سارن
 بیاض انش لردی بیضه بانك كسری بله و شهرك ایدر فصل الحیم المرض فتمتبله بر كسسه كندی اغزی یازنی
 یوده میوب بو غولوق بقال جرض بر یقه جرض من الباب الثاني و بو غصه زمانند اغزی یازن كوجه یو تقندن
 اولور الجرض حیمك فتمتبله و رانك كسری و مدبله غصه و فی المثل حال الجرض دون القریض یعنی غصه المی شعر
 المنندن دنی در یونی شعرادن بر كسسه دیشدر و یا باسی كند و یی شعر دن منع ایدر یك خسته و ضمیله و اولد و غن
 كوروب مرجه اجازت ویرد كده دیرلر و قریض شعره دیرلر و جرض بر كسسه اولمكه قریب و لغه ده دیرلر
 بقال هو جرض بنفسه ای بكاد یقضى یعنی هلاك اولمغه قریب اولور و مغموم معناسنه ده كور بقال
 مات فلان جرض ای مغموما الاجراض همزه نك كسری بله اغز یازیلر بر كسسه فی بو غنق كه غم
 و رمدن عبارت اولور بقال جرضه بر یقه اذا غصه الجراض حیمك كسری و رانك سكونيله فرموده
 و عظیم البطن اولن كسسه الجراض حیمك كسری و رانك سكونيله معناه اصمعی ایتدی براعریبه
 ما الجراض دیرلر ایتدی الذى بطنه كالجراض الجراض حیمك ضمی و همزه نك كسری بله و الجرض

جرض

بحمك ضمي ورائك فتي و همز مك كسر به بلا الف علابط ابله علبط كى فرموده اولان كسسه ابو بكر بن السراج
رواين اوزن و علاط دخی فرموده معناسنه در لجر بضه بحمك ضمي ابله كذاك موئى بقال نجه جريضه
مثال علمظه آى ضمة الاجهاض همز مك كسر به ناقه ولدن اسقاط ايمك بقال اجهضت الناقه اذا سقطت
الجهض ميمك ضمي وهانك كسر به ولدن دوشورن ناقه لجهاض ميمك كسرى و حمك سكويه ولدن دوشورمك
معنادى اولان ناقه لجهض ميمك ضمي وهانك فتييله زقه مك قرندن دوشن ولد لجهيض بحمك فتي وهانك
كسرى و مد به معناه لجهض بحمك فتي وهانك سكويه رخصه غلبه ايمك بقال جهض فلان واجهضى اذا
غلبك على الشى الاجهاض همز مك كسر به معناه يقال قتل فلان فاجهض عنه القوم اذا غلبوا حتى اخذ منهم
يعنى المردن انوك دى النسه و بقال صناد الجارحة الصيد فاجهضناه عنه اى نجيناه و غلبناه على ماصاد يعنى
صيدى غلبه ابدوب انوك التندن الدق لجهض هانك كسر به نفسى كسكين اولوب خرا ليو اولان كسسه
الجهوضه ضمتيله و لجهاضه حمك فتييله جري و عد بد النفس اولق بقال فيه جهوضه و جهاضه لجهاض حمك
كسر به سواك اغاجنك كوك اولان يمشى كه هموزا و لما مش اوله لجهيض حمك فتي و يانك سكويه ميل و عدول
ايمك بقال جاض عن الشى يجهض جاضاى حاد عنه لجهيض حمك كسرى و يانك فتي و ضادك تشد بد به
فجف كى برنوع بورمك در كه اندك كسر اوله ابو عبيد رواين اوزن و هجفا غريو كلو اولان نسنه در مثل كى لجهيض
كسر تيله و ضادك تشد بدى و الفك قصير به معناه كذا فى بعض النسخ فصل الحاء لجهيض فتييله خركت بقال
ما به خض و لا نبض اى لا حراك ابو عمرو ابتدى خض صوت معناسنه در و نبض اضطراب عرق معناسنه در يعنى
ظمر حركت ايمك و اصمى ابتدى لا ادرى ما لجهض و خض كرى اى اوزى جقسون ديو ككوب صالى و يرمكه
دخی ديرلر بقال خض بالورث انبض و خض اوقا تان كسسه مك او كنه دوشمك بقال خض السهم اذا وقع بين
يدي الرامى كه بوساردك مقابلى در و صار دصاد ممله و دال ممله ابله اوق نشانى اوت ككه ديرلر و خض قيونك
صوبى اكسلكه دخی ديرلر بقال خض ماء الرية اذا نقص و خض حق باطل اولغه دخی ديرلر بقال خض حقه
اذا بطل الا خباض همز مك كسر به ر كسسه مك خض باطل فلق بقال اخبضه غيره و ابو عمرو ابتدى اخباض
بر كسسه قيو سنده اولان عوى صرف ابدوب و ككك و اخباض اوق نشاندن كچو ريمكه دخی ديرلر كه اصرادك
مقابلى در الحابض ميمك فتي و يانك كسر به بال صغن بالطينك اغا علمرى لجهيض ميمك كسرى و يانك فتييله
بنه و يوك اتحقك مند فده معناسنه الحابض ميمك فتي و يانك كسر به جيمى مفادف معناسنه لخرض فتييله
شول كسسه در كه ايكزده خسته لغنه مبتلا اولوب كندى كياسيسى ايجنه اريوب فاسد اوله بقال رجل خرض
اى مريض فسدى شابه ابو عبيد ابتدى بو نك و ادرى و جيمى رار اولور و ابو عمرو ابتدى خرض شول كسسه در كه لى
قصه و عشق زبون ايمش اوله بقال خرض بالكسر المحرض ميمك ضمي و رانك فتييله كذاك غم و عشق دن زبون
اولن كسسه الا خراض همز مك كسر به عجت بر كسسه فى فاسد فلق الخريض على وزن التكريم بر كسسه فى رابشه
غريك و اغر ايمك الخرض فتييله چوغن ديد كلى كوك امشان معناسنه المحرضه ميمك كسرى و رانك فتييله چوغن
قودقلى طرف الخراض حانك فتي و رانك تشد بد به شول كسسه در كه چوغن اوزن اتش بقا كلك ايمك
ايجون و طاش اوزر ينه اتش بقرون و كرج ايمك چون الخرضه حانك ضمي و رانك سكويه شول كسسه در كه
قارده حصه سى ساقط اوله الا خراض همز مك كسر به بر كسسه مك رانك او غلى طوغن يقال خرض الرجل
لذا ولد له و له سوره الا خراض همز مك فتييله و الخرضان حانك ضمي و رانك سكويه شول ضعيف كسسه در كه
مقائليه حاضر اوليه لخررض همز مك و رانك كسر به عصفر ديد كلى چيچك كه انوك كله بر نسنه

جهض

نجيضم

خضض

خرض

بويارلر الخض حانك فتي و ضادك تشد بد به ر كسسه فى رابشه قندر مق بقال خضه على القتال من الباب الاول
اذا حثه الخضيض على وزن التكريم كذاك قندر مق و شوقه كدورمك لجهيض حانك كسرى و ضادك كسرى
و تشد بدى و مد به و الفك قصير به اسم در خضيض معناسنه الخاض تانك فتييله رتاج كسسه برى برين
قندر مق المحاضه ميمك ضمييله ايمك كسسه برى برين قندر مق و قرى و لا تخاضون على طعام المسكين بضم التاء
الخض حانك ضمييله كذاك اسم در قندر مق معناسنه الخضيض حانك فتي و ضادك كسرى و مد به طاع نهايت
بولد و غي برده اولان دوزير يزد بن الملب حجاجه نامه كوندروب ايتدى انا لقينا العدو و ففعلنا واضطررناهم الى
عررة الجبل فحن بحضيه و عرعره طاغك ديه سيدرو فى الحدبث انه اهدى الى رسول الله بهديه فلم يجد شيئا
يضعه عليه فقال ضع به بالخضيض فاناعدا كل كايا كل العبد يعنى بالارض الخض حانك ضمي و يانك تشد بد به
شول طاشدر كه خضيض جيمك واقع اوله اصمى رواين اوزن رس بومنسوب مغير در سهلى كى و دهرى كى
الخضض حانك ضمي و ضادك فتم و فتييله ادو بيدن ريمك در كه صبر كى ايجدر الخضض فتييله شول
دوه در كه اواسمى كوزر لاجفاض همز مك فتييله جيمى اواسمى كوزن دوه در معناسنه و خضض كذاك شول
اواسمى بانه ديرلر كذاك اولان دوه مير و ككك ايجون احضار اولنه و بوتقريردن فهم اولنور كه صاحب صراحتك
خضض قاش خانو شترى كه قاش خان بروى يان كنند ديد و كى قصور دن خالى دكلدر الخضض حانك فتي و فانك
سكويه جيمى مك بقال خضضت العود خضضا اذا عطفتها و اصمى ايتدى خضض بر نسنه فى الدن بر قفه
دخی ديرلر بقول خضضت الشى اذا القيته من يدك و طرحته الخضض على وزن التكريم دلته فى الدن براغوب
اكن اكمك الخوضه ضمتيله و حاء ممله ابله اكشى نسنه مك دادى و حوضه حمك جيمى دخی كلور شورا و نلر
معناسنه ته كم ذكر اولنوران شاء الله تعالى الخاض ميمك كسر به اكشى نسنه الخضض حانك فتي و ميمك سكويه
كذاك اكشى اولق بقال حمض حمض من الباب الخامس و حمض حمض من الباب الاول حوضه و حمضا بقال جانا
باده ما تطلق حمضاى حوضه و ادل همز مك كسرى و دال ممله مك سكويه قوى سود در كه زياده اكشى اوله
و قولهم فلان حامض الريتين اى مر النفس و ريه ثنيه طر بقيه ذكر اولند و غي ظاهر و باطن مراد اولد و غنه
بناء در زياريه اصلند منظره و هيئته ديرلر و حمض نباتانن طور او اولوب ايجى اولنه ديرلر رمت وائل كى
و طر فاكى و رمت رانك كسر به ياوشان ديد كلى و ت در وائل بيان بلغوفى و طر فاكى وائل اولان بلغوندر و و خله لذب
اولنه ديرلر عرب طافه سى الخلة خبر الابل و الخضض فاكتهما و يقال لهما و منه قولهم للرجل اذا جاء متهدد انت مختل
فخضض و تهدد خوف ايمكه و تخضض ايمكه ديرلر دوه شور اولان اولنه ارام ابتدى كى الخضضه حانك فتي و
ميمك سكويه بر نسنه يه ستهما و ملق و فى حديث الزهرى الاذن مجاجه و للنفس حمضه و مج بر نسنه اغزله اتفه ديرلر
و حمضه دومك حمض ايجون يعنى شورا و ايجون اولن لسته فاسدن ما خود در زياره و هجج طتلوا و نلر و صانوب
ملات حاصل قلسه شور اولان اولنر توجه ابدرا لاجاض همز مك كسر به شور اولن اوت چوق اولق بقال
اجضضت الارض دوه يه شور اوت و نالغه دخی ديرلر بقال اجضضتها انا الخضضه ميم اولك ضمي و ميم بابتك كسر به
شورا و قوق اولن بر الخضض على وزن التكريم بر نسنه فى زورمك يقال حمض لنا فلان فى القرى اذا قلل الحموض
ضمتيله دوه شور اوت و ملق بقال حمضت الابل لحمض حوضه من الباب الاول اذا رعت الحمض و صاحب صراح
بومقامد اب رابعدن اشارت ايمشدر و فيه مالا يخفى فان القياس فيه ان يجي المصدر بالفتحين اذا كان الفعل لازما
الخاضه ميمك كسر به شور اوت و نلر دوه الخوامض جيمى ذكر اولن دوه در معناسنه الخضضه فتييله و يانك
تشد بد به شول دوه در كه شور اوت ايمك مقيم اوله لجهض ميمك فتييله شول مك اندر كه دوه اند شور اوت و نلر يه

خضض

خضض

خضض

بنو حصة حانك فتي وميمك سكونيله في كنانة دن بر جماعتك اسيد ر الحماض حانك ضمي وميمك تشدد بدله بر
 اكشي اوندركه قمر مي چيكي واردركه اول قوزي قولاي ديد كاري اوند ر الحوض حانك فتي وواوك سكونيله شول
 موضعدركه ايجند صوجع اولسون ديو بيارل الاحواض همزه نك فتيه جمع الحياض حانك كسر بله كذلك
 جعي وحوض حوض يافق معناسنه ده كلور تقول حصة احوض حوضا اذا اتخذت حوضا الاستحاض
 همزه نك وتلك كسر بله صوجع اولمق يقال استحض الحوض ميمك ضمي وواوك فتي وتشدد بدله شول ردركه
 حوض كي قلنور خرمافجي صوايحسون ديو الخويض على وزن التكريم حوض كي بر موضعي چو برمك و بر
 نسنه نك اطرافن طول شمه دخی دیرلر يقال نال حوض حول ذلك الامرای دور حوله پس و احوط كي در بقور
 رواين اوزن حوضي حانك فتي وواوك سكوني والفك قصر بله بر يلك اسمي در الحيض حانك فتي ويانك سكونيله
 والحيض ميمك فتي وحانك كسري ومد بله عورت عذر كورمك يقال حاض المرأة حيض حيضا وحيضا وتمره
 اغاجندن قان كي نسنه افقه دخی دیرلر يقال حاضت السرة حيضا اذا سال منها شي كالد م الحايض همزه نك
 كسر بله الحايضه كذلك حيض كورن عورت فرائي اوزن الحيض حانك ضمي ويانك فتي وتشدد بدله حايضك
 جعي الحوايض همزه نك كسر بله كذلك جعي الحيضه حانك فتي ويانك سكونيله بر كره حيض كورمك الحيضه
 حانك كسري ومد بله اسيدر حيض كورمك معناسنه الحيض حانك كسري ويانك فتيه جمع وحيضه
 كذلك شول زيان سنه دیرلر كه عورت انوكه اوزون تطهير ايدر عايسه رضي الله عنها ايتدي لينتي كنت حيضه
 ملقة الحيضه ميمك كسري ويانك فتيه كذلك حيض بری الحايض ميمك فتي همزه نك كسر بله جعي
 الاستحاضه همزه نك وتانك كسر بله ايام حيضدن ماعدان كورمك يقال استحاضت المرأة على البناء للمجهول اذا
 اسمر بها الدم بعد ايامها الاستحاضه ميمك ضمي وتانك فتيه ايام حيضدن ماعدان كورن عورت الحيض
 فتيه نك ويانك ضمي وتشدد بدله حيض كونلر نه غار دن عزت ايتك يقال تحيضت المرأة اذا قعدت ايام حيضها
 عن اله لوة وفي الحديث تحيض في علم الله ستا وسبعافصل الحاء الحوضه على وزن التزلزل صوي وصوره مثالا ونسني
 غريك ايتكدر الحوض على وزن التزلزل صوي وصوره مثالا ونسني متحرك اولمق يقال حوضه تحوض اذا
 حركته فترك الحوض حانك فتيه نك نسا طايفه سنك ز كندن شي قليل يقال ما عليها خضاض اي شي من
 الحلي وخضاض وخضاضه حمقه دخی دیرلر يقال رجل خضاض وخضاضه اي احمق وخضاض مركبه دخی
 دیرلر مداد معناسنه و كاه لولو كه غاي مكسور دخی ايدر الحوض فتيه نك شول وفق بوق حقلر در كه اتي جاري لر
 طاقنور الحوض خض خاء اولك ضمي وخاء تانك كسر بله صوي واشجاري جوق اولان ر الحوض حانك فتي
 وضاد اولك سكونيله بر جنس قطران در كه انوكه دوه يا غلر الحوض حانك فتي وفانك سكونيله حضون
 وواخته دیرلر وخفض عورتي سنك دخی دیرلر يقال خفت الحار يه مثل خنت الغلام الحافض فانك
 كسر بله رافهيت اوزن اولان معاش يقال عيش غافض وهم في خفض من العيش وخفض ملايت اوزن اولان سيره
 دیرلر وور قعلك عیدر در كه رفع شول اولان سيره دیرلر وخفض ازي الحق ايتك دخی دیرلر وخفض وجر ايكسي
 بر معنایه در كه بولر اعراب كسر منزله سنك در بناده نحو يون اصطلا حنه وخفض الحق ايتك دخی دیرلر يقال الله
 خفض من يشاء ويرفع اي يضع وخفض قري سنت ايتك دخی دیرلر تقول خفضت الحار يه مثل خنت الغلام
 لا انخفاض همزه نك وتانك كسر بله قز سنك اولمق يقال خفضتني الحافضه فانك كسر بله عورنلر دن سنت ايدن
 كمنه وخافضه سهولته ولقي سيره دخی دیرلر يقال يني وينك ليله خافضه اي هيئه السير التحفيض على وزن التكريم
 ملايحه سويلك يقال خفض عليك القول وبرايش اسانغله طوغه دخی دیرلر الانخفاض همزه نك وحانك
 كسر بله الحوض حانك فتي وواوك سكونيله صويه داخل اولمق الحياض حانك كسر بله معناه تقول خض الماء اخوضه

حوض

حيض

تحضض

خفض

خوضا اذا خلت فيه وخوض سوزه داخل اولمغه ده دیرلر يقال خاض القوم في الحديث وخوض قاضي
 اورد قن صكره تحريك ايتك ده دیرلر يقال خاضه بالسيف اذا حركه في المضروب الخوض على وزن التكريم كذلك
 تحريك ايتك يقال خوض في نجيعه اذا حركه فيه ونجيع جوف دن كان سياه قان دیرلر الخاضه ميمك فتيه صويه
 داخل اولاجي بر كه خلقك كيدي ري در كرك انلوا لوسون كرك ما لوسون الحماض ميمك فتيه نك فتيه نك
 جعي الخاوض ميمك فتي وواوك كسر بله كذلك جعي كيدي ري معناسنه الاخاضه همزه نك كسر بله صويه داخل
 ايتك يقال خضت في الماء داني واخاضه خلقك طواري صويه داخل اولمغه ده دیرلر يقال خاض القوم اذا
 خاضت خيلهم الماء وشدا ايدنه داخل اولمغه ده دیرلر تقول خضت الغمرات اذا اقمعتها الخوض ميمك كسري
 وخانك سكونيله وواوك فتيه شول اتنه دیرلر كه انوكه شراب فارشدر رلر سويق قرشدر رلر ثيه مجدح
 ديد كاري كي الخاوض تانك فتي وواوك فتيه قوم بری بر بله مصاحبت ايتك يقال خاوض القوم في الحديث
 اذا تفاوضوا فصل الدال الدحض دالك فتي وحانك سكونيله والدحض فتيه نك طايحق بر يقال مكان دحض
 ودحض اذا كان زلقا ودحض طايحق معناسنه ده كلور يقال دحضت رجله ندحض دحضامن الباب الثالث
 اذا زلقت وصاحب صراح باب ثانيه اشارت ايتشدر سهو درود دحض كون وسط سمان زایل اولمغه ده دیرلر
 يقال دحضت الشمس عن كبد السماء اذا زالت عنه الدحض دالك وحانك ضميله حجت باطل اولمق الادحاض
 همزه نك كسر بله باطل قلق يقال دحضها الله وادحاض طابندر مقزلاق معناسنه الدحض دالك ووانك ضمي
 همزه نك سكونيله موضعك اسمي در فصل الرابع برض فتيه نك بالان اي وبغرسنك اعضاي در ويندن در الارياض
 همزه نك فتيه جمع بالان بيلري وبغرسنك معناسنه وريض المدينه شهر ك چون سي وريض الغنم قيون بتاغی
 وريض الرجل رجالك عورتي زوجه معناسنه وهر نسنه كه اكر جوع ايدر يتقوت تحلله كرك او كرك غيري نسنه
 بوسيدن انسانك غدا سنه كفايت ايدوب صلين اقامت ايدن سوده ريض ديد بيلر وفي المثل منك ريضك وان
 كان سماري عني اهالك وخدمك سندن در هر نه دك و مقصود دخی اولور ر ايسه و بوعر بلك انفك منك وان كان
 اجدع ديد كاري كي در و سمار سينك فتيه صوي جوق اولان سود واجدع كساش برون معناسنه در وريض
 فتيه نك رسته نك اطراف ر ريض رانك ضمي ويانك سكونيله بر نسندنك اورتنسي الر بوض فتيه نك قيون بتاغی
 وصقرفات وكب يتاغنه دخی دیرلر بروك ابل وجثوم طير كي وريوض قيون بتاغنه كركه دخی دیرلر تقول منه
 ريضت الغنم ريض من الباب الثاني ر بوضا وريوض قوج قيون دن اولمغه دن فراغت ايتك ده
 دیرلر يقال ريض الكباش عن الغنم بوضا اذا حسر وترك الضراب ولا يقال فيه جفر يعني قوج فراغت ايتك ده
 جفر ديزلر اكر چه جفر اخر حيوانه اول معنایه استعمال اولمور الارياض همزه نك كسر بله قيوني يتاغنه سوق
 ايتك تقول اريضت الغنم وارياض كونك حراري مشد اولمغه ده دیرلر يقال اريضت الشمس اذا اشتد حرها
 حري ريض الطي والشاة وقولهم دعابنا رريض الرطاي ويهم حني يتقلوا في ريضوا يعني قومه وفالدر كاسه
 احضار ايتدي بر حيثيه كه هر بری انوكه ثقلت حاصل قلوب يتاغنه مائل اولدي وشول كسسه كي رريض الرط
 روايت قلدي يامثنا له اول راض الوادي دن ما خود در ديد دريه صوجع اولمق معناسنه المراض قيون
 يتاخي رلر وقيون نه مراض دوه ده معاطن كي در كه معاطن دخی دوه يتاغی در المراض ميمك فتي ويانك كسر بله
 مراضك واحد قيون يتاغی معناسنه الرريض رانك فتي ويانك كسري ومد بله قيون سوري سي در چو بانلر بله
 مريضنه جمع اولر يقال هذا رريض بني فلان الر بوض رانك فتي ويانك ضميله بوجه و قان اولان اغايح يقال
 شجور بوض وقان زنجيره دخی دیرلر يقال سلسله ر بوض اي خيمه الر ايتك كسر بله زنجيره جكميان كسسه

دحض

دحرض

ريض

روض

قرن معنای سه لاری قاض بر نسته بر کس نه یه اضطراب و بر مک و از قاض جکر فاسد اولغه ده دیرل بقال ارتضت کیده
 ادا فسدت و بر کس نه ایچون غصه چکمه ده دیرل بقال ارتضت لفلان اذا حزن له شهر رمضان فحتمله رمضان
 شریف ای رمضان کذلک فحتمله جمعی و از مضاء همزه مک فحتمله و از مک کسری به کذلک جمعی بعضی ملر
 ابتدای اسماء شهر و روض اولند قد هر ای نه موسمه واقع اولد یسه اول موسمه اسمیه اولنشد در شهر رمضان
 ایام خرده واقع الما غین شهر رمضان ایله مسمی اولدی الروضه رانک فحتمله و و اوک سکونیه سبزه زار کرک سبزه
 ما کولات قسمی اولسون کرک غیر ای اولسون لر و رض رانک فحتمله و و اوک سکونیه جمعی و الیاض رانک کسری به
 کذلک جمعی و او یاه منقلب اولدی ما قبل مکسور اولد غیچون و روض قریه نک یار بسی مقدرای اولان صویه
 دخی دیرل و روضه حوض نک دین اور تحک مقدار اولان صویه ده دیرل بقال فی الخوض روضه من ماء اذ غطی
 اسفله و ریاض طایه باش او کر دوب رام ایچمه ده دیرل ریاضه رانک کسری به کذلک طایه باش او کرک بقال
 روضت الم روضه ریاضه الم روض میمک فحتمله و و رانک خیمه باش او کرک طای الم روضه کذلک میمک فحتمله
 و رانک خیمه موئی بقال مهر مروض و نافه مروضه الترويض علی وزن التکریم کذلک باش او کرک بقال روضته
 تشدید مبالغه ایچون در و ترويض خالی یری سبزه زار ایچمه دخی دیرل بقال روضت القراح اذا جعلتها روضه
 و قراح قافک فحتمله بنادان و اشجار دن خالی اولان یر دیرل الرواض رانک ضمی و و اوک تشدید به ریاض نک جمعی
 باش او کرک طایفه معنای سه الراضه علی وزن الباعه کذلک ریاض نک جمعی الریاض رانک فحتمله و و یانک کسری
 و تشدید به شول تور حیواند کرک لند باش او کرک له لکن هنوز تمام رام اولماش اوله اما عرض عینک فحتمله و عسیر
 کذلک عینک فحتمله و سین همزه نک کسری به و قضیب قافک فحتمله و ضاد معجمه نک کسری به جمعی سی تور اولان دوه
 معنای سه در بونلرده مذکور موث برابر و روض غلامه دخی اطلاق اولنور ذکر اولنان معنایه و بونک اصلی
 روض ایدی و او یاه قلب اولنوب ادغام اولندی الاراضه همزه نک کسری به سبزه زار چوق اولماق بقال راض
 امکان و اروض اذا کثرت ریاضه و اراضه در ده صو چوق اولغه ده دیرل بقال راض الوادی اذا استنقع فیها الماء
 و بقال راض الجوض ایضا و اراضه صویه قافک معنای سه ده کلور و منه قولهم شر بوا حی اراضوا یعنی صوبی شول
 حده ایچد بلر کرک قاند بلر کویا که هر یری جمیع ما اولدی و بقال تانا باناه یریض کذا و کذا انفسا الاستراضه همزه نک
 و تانک کسری به صو جمیع اولق بقال استراض الوادی اذا استنقع فیها الماء و استراضه واسع اولغه ده دیرل بقال
 استراض المكان اذا اتسع و منه قولهم فعل ذاک مادامت النفس مستقر بفضه ای منسعه طیبیه المراضه میمک ضمی
 و و اوک فحتمله مداراته بر کس نه بی برایشه داخل قلن بقال فلان راوض فلان علی امر کذا ای بداریه لید خله فی
 فصل الشین الشراوض شینک کسری و رانک سکونیه شول دوه در کد فرموده اوله بقال جمل شراوض مثل جرواض
 الشراویض علی وزن السراویل جمعی فرموده دوه ل معنای سه فصل العین العرض عینک فحتمله و و رانک سکونیه ظاهر
 اولق بقال عرض له امر کذا یعنی عرض اذا ظهر و عرض هر نسته بی بر کس نه یه اعلام ایچمه ده دیرل بقال عرضت علیه
 امر کذا و اظهار معنای سه ده کلور بقول عرضت له الشی اذا اظهرته لوارته ایله و عرض بر نسته بی بر نسته نک
 مکانه بلدر مکمه ده دیرل بقال عرضت له ثوبا مکان حقه و عرضت البعیر علی الخوض و هو من المقلوب و معناه
 عرضت الخوض علی البعیر و بر نسته بی کوزدن چور دم دیک معنای سه ده کلور بقال عرضت الكتاب و عرضت
 الجند عرض العین اذا المرزهم علیک و نظرت ما هالم و عودا غا جن مجمره قومغه ده دیرل بقال عرضت العود
 علی الاء و قاجی اوبلغی اوزینه قومغه یعنی طاقمغه ده دیرل بقال عرض السیف علی فحده یعرضه و یعرضه
 یعنی باب نیندن و باب اولدن کلور و بعرض باب اولدن کلاک بو معنایه مخصوص در و قاجدن چور رمک

معنای سه

معنای سه ده کلور بقال عرضت علی السیف قتل و بر کس نه یه دیو و یری یور تمکه ده دیرل بقال عرضت له القول
 و عرضت من الباب الثالث و الرابع فرائدی مری فلان فاعرضت له دیرل و ما عرضت دخی دیرل رانک فحتمله و کسری به
 و لا تعرض له و لا تعرض له دیرل رانک کسری و فحتمله که ایچسند لغت جیده در و مکویه و مند یندیه کلک خر سهما الله
 تعالی و اطرافه کلک دخی دیرل بقال عرض الرجل ذاتی العروض و عروض عین مهملک فحتمله مکمه و مدینه دن
 و اناره قریب یرل دن عبارت در و عرض متاعه دخی دیرل و هر نسته که التون دن و ایچمه دن غیر در اکا عرض دیرل
 و التونه و ایچمه عین دیرل و ابو عبید ایدی عرض شول متاعه دخی دیرل که اناره کیل و وزن کیر میه و حیوان
 و عقار قسمی اولیه و عرض بر جنس زده دیرل ثوب مخصوص معنای سه و عرض الناس ناسک ما بین ذیک و عرض
 طاعک بر جانینه دخی دیرل که عسکر عظیم اکتشینه اولنوب ایدرل ما هو الا عرض من الاعراض و عرض ارقری
 معنای سه ده کلور که طولک مقابلی در و عرض دوه یه ارقری داغ اور مغه ده دیرل بقول منه عرض بعیر عرضا
 الاعراض همزه نک و تانک کسری به عسکری یوقلیوب کوزدن یچور مک بقول اعترضت علی الدابه اذا کنت
 وقت العرض و اکبا و اعتراض بر نسته ارقری اولغه ده دیرل بقال اعترضت الخشبه فی النهر و اعتراض بر نسته یه
 حایل اولغه ده دیرل بقال اعترض الشی دون الشی اذا حال دونه وات بولانه ارقری کلوب یندن کسینه یه
 طوغری یور یامکه دخی دیرل بقول اعترض الفرس فی رسته اذا لم یستقم لقایده و اعتراض تمام اولین دوه یه
 نیمکه ده دیرل بقول اعترضت البعیر اذا کبته و هو صعب و اوقله بر کس نه یه توجه ایدرل و و و اولدر مکمه ده دیرل
 و بر نسته یه ایچک اولندن باشلما مغه ده دیرل بقول اعترضت الشجر اذا ابتدته من غیر اوله و بر کس نه نک عرضنه
 دکه دخی دیرل بقال اعترض فلان فلانا ای وقع فیها الاعراض همزه نک کسری به بر نسته دن یوزد و ندیر مک بقال
 اعترض فلان ای ذهب عرضا و طولا و یرتهمی جمله یه اسناد ایچمه ده دیرل و فی المثل اعترضت القرقة و یونی و یولی و یولی
 دیرل که جن کی متهم ظن ایدرین دیسار بنی فلانی متهم ظن ایدر مدیه سن یعنی جمیع قبیله بی متهم طویه سن و قرقه
 قافک کسری و رانک سکونیه تهدت معنای سه در و بر نسته بی اینلو قلمغه ده دیرل بقول عرضت الشی اذا جعلته
 عریضا و اعراض او غلاخی اینوب خطی قلمغه ده دیرل بقول اعترضت العرضان اذا خصبتها و عورت ولد فی اینلو
 و طوغر مغه ده دیرل بقال اعترضت فلانه بولد ها اذا ولد تهم غراضا و اعراض ظهور معنای سه ده کلور بقال
 عرضت الشی فاعرض ای اظهرته فظهر کقولهم کبته فاکب و هو من النواجر و اعراض بر نسته ممکن اولغه ده دیرل بقال
 اعرض لك الخیر اذا امکنک و اعرض لك الطبی اذا امکنک المعرض میمک ضمی و رانک کسری به اعراض ایدن کس نه و بر
 نسته دن بی پاک اولان کس نه بقال طامع رضاحت شیت ایضه ر جلیک حیث شیت و لا تنقشیا و قد امکنک
 ذلک و بقال اذا فلان معرضای استدان من امکنه و لم یبال من التبعه و تبعه تانک و رانک کسری به بر نسته یه
 مترتب و لان ضرر معنای سه در المعرض میمک کسری و عینک سکونیه شول و قد در که یلکی یوقدر العرض عینک کسری و رانک
 عرض اولنور المعراض میمک کسری و عینک سکونیه شول و قد در که یلکی یوقدر العرض عینک کسری و رانک
 فحتمله بر نسته اینلو اولق و الغراضه عینک فحتمله بمعناه بقال عرض الشی یعنی عرض عرضا من الباب الخامس مثل صغر
 صغرا و عرضة العرض عینک فحتمله و رانک کسری و مدله اینلو اولان نسته بقال فلان عرض البطان اذا کان فیها
 و بطان بانک کسری به شول قولانه دیرل که دوه پالانی اوزن چکرلر و العرض عینک خیمه بمعناه ای یعنی العرض
 کاکبار یعنی الکبیر و جوهری عراقی مکررا براد ایتشد در عرض معنای سه بر بومقام ذکر ایتشد در دخی عراضه
 عقبنده ذکر ایتشد در لکن مناسب اولان بوا بدیکه استغه ده عراضه عرض معنای سه کلور دیرل یوب کبار و کبیر
 تمیلن بومقامه کتور بدی خلاص ایدی و عرض شول و غلاغه دیرل که یوب و یوب دیشی چیمه جمع اولق و طلب

ابلیه العرض عینک کسری ورنک سکونیه عرضک جمی ارکاء اوغلا قلمعنا سنه العرضان عینک خمی ورنک
سکونیه کذلک جمی العرض فختینله شول نسنه درکه انسانه عارض اولور مرضدن و مرضه سنیه نسنه دن
و عرض دنیا و مال دنیا به دیرلر قلیل اولسون کثیر اولسون بقال الدینا عرض حاضر یا کل منها البر و الفاجر و عرض
عسکری کوزدن کچور ووب یوقلمق معنا سنه ده کلو عرض کی ورنک سکونیه تنه کم مروایتدی پس رنک فخی
و سکونی لغت اولور قبضه له قبض کی و عرض شول اوقه یا خود شول طاشه دیرلر که برنسنه به قصد ابدوب اته
و غیره طوقنه بقال سهم عرض و حجر عرض بالاضافه و منه قولهم علقتهما عرضا بولکلامی شول کسنه نکلم ابدرکه
و عورت ارقری کچرکن بلا اختیار اکا کوکل بقلیه العرض عینک کسر به ارکاء دوه ناقله اوزرینه بیدلوب
کتورنک دراکر ناقله اشتها سی اولور سه جمع اوله والا اولیه و بوناقله زیاده ایوا اولسنه بناء در بقال ضرب
الفحل الناقه عراضا و عراض داغ معنا سنه ده کلو یعقوب ابتدی عراض شول داغدرکه دوه اوبلی اوزره
ارقری کلمشدر و عراض جانب و ناحیه معنا سنه ده کلو در عراض عینک کسر به کذلک شول دوه به دیرلر که
دیکنلوا غاجه بورنیه معارضه ابد العرضه عینک کسری ورنک فخیله و نون زانیه ابد شول ناقله درکه یان
یانی یورنک عادتی اوله نشاطدن و کوز قوریغیه بقمغه دخی دیرلر بقال ظرت الی فلان عرضنه ای بوخر عینی
العرضی عینک کذلک کسر به ورنک فخیله بی و نشاطدن یانی اوزر یورنک بقال هویشی العرضنه ویشی
العرضی اذامشی مشیه فی شق فیها بی عن نشاطه العریض عینک خمی ورنک فخی وضاد کسر به نون ابیات
ابد رسن ملحقه اولد غیچون و آخرنه یانی حذف ایدرسن العارض رنک کسر به شول بلوند رکه افقد ارقری
طون و منه قوله تعالی هذا عارض مطرنا ای مطر لنا لانه معرفه لا یجوز ان یكون صفه لعارض و هو نکره و العرب یقال
بفعل مثل هذا فی الاسماء المشتقة من الافعال کذا قال الجوهری و لکن ان تقول هذه اضافه لفظیه لا تنفید التعریف
فتأمل فیه و عارض طاعنه دخی دیرلر جبل معنا سنه ابو عبید ابتدی یامه به عارض دبد ککرنک رجی بودر
و کاه اولور چکرکه سور سنه دخی دیرلر بقال مرینا عارض قد ملا الأفق و عارض شول عطایه دیرلر که موهوب له
و اهبه اعطایله و انسانک یوزنک بر جانبنه دخی عارض دیرلر و منه قولهم فلان خفیفه العارضین راد بختنه
شعر عارضیه و اغزاک اطرافنه عارض دیرلر بقال امرأة نقیه العارض ای نقیه عرض الغم ابو نصر ابتدی عارضه
دیشلر دبلند کاه اوک دشاردن مابعدی مراد اولور زرا اوک دشاره عارض دیرلر و ابن السکیت ابتدی عارض
ناب دبد ککری دیش و انوک یاتندخی اضی دیش در و بعضیلر ابتدی عارض اوک دیشلر به اضی دیشک ما پینه
الطلاق اولنور العارضه رنک کسر به حاجت معنا سنه العارض عینک فخی ورنک کسر به جمی حاجتله معنا سنه
و عارض شول دوه له دیرلر که دیکن اولتیه و عارضه جر اتونکله قدرته دخی دیرلر بقال فلان ذو عارضه ای
ذو جلد و قدرة علی الکلام و عارضه و سقفه ارقری قود قاری اغاجه دخی دیرلر کرس معنا سنه و عارضه الباب
قیمونک یوقر و جرحه سی که قیونک یوقر و میلاری اکا کچرکه اشیکه مقابل اولان در و عارضه شول ناقله به دیرلر
که کامرض یا خود انکسار واقع اولغین زیماید له بقال بنو فلان لایا کون الالعراض ای لا یغرون الابل
الامن داه یصیبها و بقال هذا عند تعیبهم بذلك و یقول العرب للرجل اذا قرب الیهم لهما عبطام عارضه
و عبط عین مهمله ابله من غیره له ذیم اولنانه دیرلر و عارضتان انسانک بوزنک ابکی جانبنه دخی دیرلر صفحتا
الحدین معنا سنه المعارضه میمک خمی ورنک فخیله برکسنه نک برابرنه سکرتمک نقول عارضته فی المسیر اذا
سرت حیاله و خیال یانی مثنا له برابرها معنا سنه دراکر چه صاحب ترجمان بای موحده مجلنده ذکر ابدوب خطا
ایتمشدر و معارضه برکسنه نک اشلدکی ایشه کون ایشلمک بقال عارضته بمثل ما صنع ای تیت الیه

بمثل

بمثل ماتی و معارضه کتابی مقابله ایتمکده دیرلر تقول عارضت کتابی بکتابه اذا قابلته و برجانی طوقنه دخی
معارضه دیرلر بقال عارضت ای اخذت فی عروض و ناحیه و معارضه عدول ابدوب برجانی کتمکده دخی دیرلر
العوارض عینک خمی ورنک کسر به شول طاعنک علی درکه حاتمک قبری انه درالتعریض علی وزن التکرر
تصریحک مقابلی در یعنی برنسنه فی استکان سو بلامک بقال عرضت افلان و یفلان اذا قلت قولاً وانت تعنیه یعنی
برکسنه ابله بر سوزی سو بلسور کن اخره نکتمه مراد ابدنسک و تعریض کاتب کتابی جمل و مشوش یازمعه ده
دیرلر بقال عرض الکاتب اذا کتب مثیلاً و لم یبین و شیخ ثناء مثله و بام موحده و حمله برنسنه فی مشوش قاعه
دیرلر و اشارت تنبیه معنا سنه ده کلو بقال عرضت فلان لکن افتعرض هول و تعریض برنسنه فی سئلوا یتیمکده ده
دیرلر المعارضه میمک فخی ورنک کسری و مد به شول کلامدرکه نکتمه اولولوب مخاطبک غیر نه بعض حالات اشعار ابله
و فی المثل ان فی المعارض لمندوجه عن الکاتب و مندوجه خلاص معنا سنه درالعریض عینک کسری ورنک
کسری و مدی و تشدید به فسیق و زنی اوزر شول کسنه درکه خلقه شرایتمک قصدندن خالی اولیه المعرض
میمک خمی ورنک فخی و تشدید به شول ات درکه قاتی بشامش له و معروض شول طوان دیرلر که اویلغنه ارقری
داغ اونر العرضه عینک خمیه شول طعامدرکه زخیره چکن کسنه ای رفیق قارنه اطعام ابدلر بقال عرضونای
لطعم و نامن عراضتکم و عراضه ارمغانه دخی دیرلر بقال اشتر عراضه لاهلک ای هدیه و شیائحه له الیه و بوکه
لسان فارسیده راه اورددیرلر و عراضه اینلو معنا سنه ده کلو بقال قوس عراضه اذا کانت عراضه التعرض
فختینله ورنک خمی و تشدید به توجه و قصد معنا سنه بقال تعرضت اسألهم و تعرض اکلمک معنا سنه دخی کلو
نوع کی بقال تعرض الحمل فی الجبل اذا اخذ فی سیره یمینا و شمالا لصعوبه الطريق و قال ذوالبیجادین و کان دلیل رسول
صلی الله علیه و سلم برکوبه یخاطب ناقله عرضی مد او جاوسوی و رکو بمکده مشرفه و مدینه متون ار سنه
برعقبه نک ابدروسوی سو منددر سینک فخیله کتمک معنا سنه العروض عینک فخی ورنک خمیه شول ناقله در
که باش او کردلماش و رام اولماش اوله و عروض میزان شعره دخی دیرلر شعرانو کله معارضه و مقابله اولنوب فصیح
اولند غیچون و بولفظ مونث در جمع و لئما اسم جنس اوله و غیچون و عروض کذلک اشعاردن هر بیتک مصراع
اولسنک جزء اخیرینه دیرلر الاعارض همزه نک فخی ورنک کسر به جمی علی غیر القیاس کویا که اعریض جمع
اولمشدر و اگر دیرلر سک عارض دیرسن یلک حذفیه و عروض طاعنه اولان یوله دخی دیرلر و عروض مکده مشرفه
و مدینه متون بیو بونلرک اطرافنه دخی دیرلر بقال استعمال فلان علی العروض اذا صار عاملاً فیه و عروض شول
دوه به دیرلر که اولتلاق یولسه دیکن اولتیه و عروض فحوی کلامه دخی دیرلر بقال عرفت ذلک فی عروض کلامه
ای فی فحوی کلامه و معناه و عروض شول مکان دیرلر که سکار ارقری کله قین اندن بکاسیر ایشک و عروض صاحب
معنا سنه ده کلو و منه قولهم فلان رکوز بلا عروض ای بلا حاجه عرضت و رکوز رنک فخیله بلجی
معنا سنه در یعنی بهوده بلجی در العرض عینک خمی ورنک سکونیه ناحیه معنا سنه در هر نه جابیدن اولور سه و
بوزنک بر جانبنه دخی دیرلر بقال نظر الیه بعرض وجهه کبقال بصفحه وجهه و عرض مابین معنا سنه دخی کلو بقال
رأیته فی عرض الناس ای فیما بینهم و عرض عوام الناس معنا سنه دخی کلو بقال هو من عرض الناس ای هو من العامة
و قوت و قدرت معنا سنه دخی کلو بقال ناقله عرض اسفار ای قویه علی السفر و عرض هذا البعیر السفر و الجرای
ما یتقوی علیه السفر و الجرح و کاه اولور اجمازدن دیکم مجلنده استعمال اولنور بقال نظرت الیه عن عرض ای عن
جانب و ناحیه و کیف ما اتفق مقامنه دخی استعمال اولنور بقال جرحوا بضربون الناس عن عرض ای عن شق
و ناحیه کیف ما اتفق لایا لون من ضربوا و هر نه رده بولور سک دیکم مجلنده دخی استعمال اولنور بقال ضرب
عرض الحائط ای اعترضه به حیث وجدت منه و بقال کل الحین عرضا ای اعترضه و اشتره من وجدته و لاتسأل

عن اهل اهل الكتاب ومن عمل المجوس العرضة عينك ضمي ورائك سكونيله برنسنه قوی اولوب مقاومت
ایتمک قال فلانة عرضة للزوج وفلان عرضة ذاك او عرضة لذاک ای مقرن له قوی علیه ومقرن میمک ضمی وفاقک
سکونی ورائک کسر یله غالب وضابط اولان کسنه بقال ناقه عرضة للحجارة ای قویه علیها و عرضة هبت معنسانه ده
کاور بقال هم حیوش عرضتهم اللقاء و عرضة مطعن معنسانه دخی کاور بقال فلان عرضة للناس لایزالون یقعون
فیه و برنسنه بی برخصیوصه تعین ایتمک ده دیرلر بقال جعلت فلانا عرضة لکذا ای نصیبه له ومنه قوله تعالی
ولا تجعلوا الله عرضة لایمانکم ای نصیبا و برکسنه برکسنه جائنندن برنسنه ایتمک ده دخی دیرلر بقال هولده دونه
عرضه اذا کان یعرض له و عرضة کورش او بونه برننه دخی دیرلر بقال فلان عرضة بصرع بها الناس و هو
ضرب من الحيلة فی المصارعة العرضة عینک ضمی ورائک سکونی ورائک تشدید بده شول دوه در کد یان یوررتام
رام اولد غندن و تروا العرضة عینک کذلک ضمیله ورائک سکونی ورائک تشدید بده موئی و ابوز بدایتدی
عرضه شول دوه در کد نشاطندن هموار کثیوب و بفقندن خالی اولیه الاستعراض همزه نك و تانک کسر بده
صور نه دن قتل ایتمک بقال الخارجی انه لیستعرض الناس ای یقتلهم ولا یستل عن مسلم ولا غیره واستعراض یوز
طوبی اقبال بدنه و یوز زچور و ب ادبار بدنه احسان ایتمک معنسانه ده کاور بقال استعرض العرب ای سل من
شیئت منهم کذا و کذا یعنی فلان نسنه بی وفلان نسنه بی عرب طایفه سنک قنقمندن دیرلر سیک صور و استعراض
عرض طلب ایتمک معنسانه ده کاور بقال استعرضه ای قلت له عرض علی ما عندک العرض عینک کسری ورائک
سکونيله جسدک رایحه سی کرک رایحه طیبیه اولسون کرک رایحه خبیثه اولسون بقال فلان طیب العرض و منتن
العرض و سقاء خبیث العرض اذا کان منتنا و عرض جسدک کندویه دخی دیرلر و فی صفه اهل الجنة انما هو عرق
یسيل من امراضهم ای من اجسادهم و عرض نفسه دخی دیرلر بقال اکمرت عنه عرضی ای صنت عنه نفسی
وفلان تقي العرض ای بری من ان یثم او یعاب و بعضلر لندی رجالت عرضی حسی درو عرض کذلک بر در نه نک اسمندر
یامه ده و هو وادی کدانوک شجری وله کاعرض دیرلر لا عرض همزه نك فخیله عرضک جمعی ناموسلر معنسانه
واعراض حجاز له یعنی بنده اولان کوبلر و اعراض الله یعنی یلقون لا غنجه و ارا که یعنی مسواک اغاجنه و حوضه اطلاق
اولنور و حوض شورا اولان اوت در العراض عینک کسری ورائک سکونيله غلیظ و شدید اولن دوه العرض عینک
کسری ورائک فخی و تانک سکونيله هر روزنی اوزن کذلک غلیظ و شدید اولن دوه دخی دیرلر العرض علی وزن
جعفر یوسن دبد کای یا سئل نسنه کد صوده اولور صونک دینده بتوب متر اید اولور تا یوزنه کلجه یه دین و بوک
ثور الما دخی دیرلر العرضه علی وزن الدخرجه صویوسن بعلق المعروض میمک ضمی و عینک فخی و میم اخرک کسر بده
یوسن بخلین صودر العرض عینک فخی وصادک تشدید بده ابصر مق بقال عضضت باللقمه فانما العرض من الباب الرابع
و عضضت فخیله یعنی باب اولدن لغت در ریاده و باب نك کسر بده شول قوم در کد قبایل مختلفه دن جمع اوله بقال
عضیه و عرض یه عرض علیه التعاض تانک فخیله ابصر شقی بقال هیا تعاضان اذا عرض کل واحد منهما صاحبه
المعاوضة میمک ضمیله جعناه و العضاض عینک کسر بده جعناه ابضا و عضاض ات ابصر میمک اولمق معنسانه ده کاور
اسم در بقال برت الیک من العضاض وعضاض شدته صبر ایتمک ده دیرلر بقال فلان عضاض عیش ای
صبور علی الشدة وعضاض عیشک کندویه دخی دیرلر بقال عاش القوم العیش منذ العام فاشد عضاضهم
ای عیشهم الا عضاض همزه نك کسر بده ابصر مق بقال عضضته الشی عضضه و فی الحدیث فاعضوه بهن اییه
ولا تکتوا یعنی شول کسنه که جاهلیت نسبی بده تفاخر ایدرسن اکاناسنک التین ابصر دیک التی کفایتله سوالمایوب

صريح

عرض

عرض

عضض

صريح سو یلک اهانة و اعراض قاجله اورمغه دخی دیرلر بقال عضضته بسیفی اذا ضربته و قوی طلو اولوب
درین اولمغه دخی دیرلر بقال ما کانت الیمر عضو ضا و لقا عضضت و اعراض طوار عرض یکده دخی دیرلر و عضضک
نفسیری عن قرب کاور بقال عرض القوم اذا کانت دایهم العض و اعراض بر قومک دوه سنی عضض دیکله معروف
دیکنی اولمغه دخی دیرلر بقال عرض بنو فلان اذا رعت الیهم العض و اعراض ذکر اولنان دیکنی رجوق بتور مک
دخی دیرلر بقال عضض الارض العاض ذکر اولنان دیکنی اولنا یحی دوه بقال بعیر عاض المعض میمک ضمی و عینک
کسر بده دوه سنی ذکر اولن دیکنی اولن کسنه وعضض ذکر اولنان دیکنی جوق اولان ره دخی دیرلر بقال عضض
الارض فخی معضه اذا کانت کثیره العض لعضض عینک فخی وصادک کسری و مد بده ملازمت ایدوب ایلماق
و عضض ات ابصر میمک اولمغه ده دیرلر بقال برت الیک من العضض المعض فخیله تسک بد نجلک نسنه بقال
مالنا فی هذا الامر معض ای میمک العضوض عینک فخی وصادک ضمیله ابصر بده لقمه وعضوض درین اولوب
طار اولان قیویه دخی دیرلر که ساینه ابده چکله یعنی دوه ایله چکله وعضوض شدت زمانه دخی دیرلر بقال زمن
عضوض ای کاب و العضاض عینک فخیله جعناه و شول نسنه در کد ابصر لمق طریقه یله یور بقال ما عندنا عضوض
و عضاض ای مایعض علیه فیو کل وعضوض کذلک شول لندی که ابصر میمک اوله بقال فرس عضوض ای یعرض
التعضض علی وزن التکریم جوق ابصر مغه دیرلر بقال فلان یعضض شفقیه ای یعرض و بکثر ذلک من الغضب
التعضوض تانک فخی و عینک سکونی وصادک ضمیله شول سیاه خرمادر که زیاده طتلوا اولور و انوک معدنی
مجرد بد کری معروف اولان شهر در العضض عینک ضمیله اهل امصار اولان لک طوان بدر د کری علف در کسبه کبی
که شیر لغان یا عینک چو کند یسی در و دو ککش چکر دک کی العضاض عینک ضمی وصادک کسری و تانک تشدید بده
سز اولن دوه بقال بعیر عضاضی اذا کان سیمنا کانه منسوب الی العض وعضضک نفسیری الان مرور ایتدی العضض عینک
کسر بده شول کسنه در که زیاده ز رک اولوب غایت بلیغ اوله بقال عضضت یا رجل من الباب الرابع ای صرت
عضا وعضض برنسنه نک اوزرینه قوی اولان کسنه یه ده دیرلر بقال فلان عضض مالی شدید القیام علیه وعضض
سفرای قوی علیه وعضض شول کلید دخی دیرلر که چمن اولوب احمایه بقال غلق عضض اذا کان لا یکاد یفتح وعضض
شول دیکنلو اغاجه دیرلر که کچرک اوله بقال هذا بلده عضض العضض عینک فخی ولامک سکونيله برنسنه بی
چقر میچورن ر غلق بقال عضضت الشی اعاضه عضاض من الباب الثاني العلهضة علی وزن الدخرجه جعناه العلهوض
عینک کسری ولامک فخی و تشدید بده بقال که سباعدن در کدانی بعض النسخ العوض عینک کسری وواوک
فخیله برنسنه نک بدلی الاعراض همزه نك فخیله جمعی وعضض معنسانه العرض عینک فخی وواوک سکونيله
عوض ویرمک بقال عاضی فلان من الباب الاول الاعاضه همزه نك کسر بده کذلک عوض ویرمک و التعضوض
علی وزن التکریم و المعاضه میمک ضمی وواوک فخیله کذلک عوض ویرمک بقال اعاضی وعضوضی وعاوضی اذا
اعطاک العوض المعوضه میمک فخی و عینک ضمیله عوض ویرمک معنسانه اسمدر الاعیاض همزه نك و تانک
کسر بده عوض المق و التعضوض فخیله وواوک ضمی و تشدید بده جعناه بقال اعتاض و تعوض اذا اخذ العوض
عوض عینک فخی وواوک سکونی وصادک ضمی اوزن بناسیله وفتح اوزن مبنی اولمق دخی لغت در رگله در که
ابد معنسانه در و بوزمان مستقبله قط کی در زمان ماضیه تقول عوض لا افارقک تر بد لا افارقک ابد کا
تقول قط ما فارقک لا تجوزان تقول عوض ما فارقک کا لا تجوزان تقول قط ما افارقک و عوض بر صمک
اسمدر بت معنسانه عوض العاضین کذلک اند معنسانه در تقول لا ایتک عوض العاضین کا تقول دهر
الداهر بن ذی عوض عینک فخی وصادک تنو یله کلجک زمان معنسانه در بقال فعل ذاک من ذی عوض کا بقال

عاض

عوض

فرض

من ذي قبل بكسر القاف ومن ذي انفس بالضمين اي فيما يستقبل فصل الغين الغرض فحتمه شول نشان در كه
 اكافوق اتار و فرض مقصوده دخي ديرلر تقول فهمت غرضك اذا علت مقصوده وغرض فحتمه شول نشان در كه
 يقال غرض بالمقام يغرض غرض من الباب الرابع اذا انشجر فيه وغرض اشتياق معنائه كقولك غرضت اليه
 معنى اشتقت اليه اخفش ابتدئ بكونك نفسيري غرضت من هولا اليه ديكدر زير افعلي بو حرفك كلبسيله افضا
 اولنور يعني مفعوله واصل اولور واخفشك بولامندن فهم اولنر بودر كه حقيقته كله الى انتهايه متعلق اولوب
 فعل مذكور متعلق اولويه فتامل وهر حرفه افضا صحيح اولسي اكناء در الاغراض همزه نك كسر به ملالات
 ويرمك يقال اغرضه غيره الغرض غينك كسري ورنك فحتمه مصدر در تازو اولمق معنائه يقال غرض الشيء
 غرض من الباب الخامس صغر صغركي الغرض غينك فحتمه كسري ومديله تازو اولان نسنه طري معنائه
 يقال لم غرض وغرض خرماتك اول ارسنه دخي ديرلر طلع نخل معنائه الاغرض همزه نك ورنك كسر به
 كذلك خرماتك ابتدئ ارسني وبعضيلر ابتدئ اغرض وغرض هراق اولوب تازو اولان نسنه طري اطلاق اولنور
 الغرض رنك كسري به نسنه طري سحر دن شر وع ابدن كسنه ومنه قولهم وردت الماء غرضاي مبكر الغرضه
 غينك ضمي ورنك سكوني ايله ورنك كسري قولانه دخي ديرلر ته كقبتك قولانه بطن ديرلر و قتب دخي
 دوه بالانه ديرلر جوهر ينك رخاله قتب تفسيره كلامي شابه تنافضي مشعر در زير قتب تفسيره هو رحل
 صغير در ورنك كسري به نسنه طري سحر دن شر وع ابدن كسنه ومنه قولهم وردت الماء غرضاي مبكر الغرضه
 بسره ايله كسري الغرض غينك فحتمه كسري ورنك سكوني به نسنه طري كسري ورنك سكوني به نسنه طري كسري
 معنائه الغرض غينك ضمي ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري
 معنائه الغرض غينك فحتمه كسري ورنك سكوني به نسنه طري كسري ورنك سكوني به نسنه طري كسري
 وغرض نسنه طري طولدر مغه دخي ديرلر المخرض ميمك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 كه محرم حرام كسري طولدر مغه دخي ديرلر المخرض ميمك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 ديرلر يقال غرضت لانا اغرضه من الباب الثاني اذا ملأته وغرض كذلك تمام طولما مغه دخي ديرلر پس غرض
 اضداد قيلندن اولور بعضيلر ابتدئ غرض شول صوموضي در كه اني ترك ابدوب لوازمندن انده نسنه
 قوميه من التفرض علي وزن التكرم مشكي طولدر ماق يقال غرض في سقايتك اي لا تملأه ويقال فلان بحر
 لا يغرض اي لا يزرع وغرض سودك ياخي حقيقه چلقمغه دخي ديرلر يقال غرضت المرأة سقاءها تغرض غرض من
 الباب الثاني ايضا اذا اخضته يعني فحتمه كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري ورنك كسري
 اوغلاغي وفتندن اولنه سندن كسري دخي ديرلر يقال غرضنا السخل اي فطمناه قبل اناه و فطام ممدن كسري وانا
 همزه نك فحتمه وفته ديرلر الغرض غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 لوازي اشاغه قومغه ده ديرلر يقال غرض من صوته وهر نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 اغرض كاوراهل حجاز اغني وزن في التزبل واغرض من صوتك واهل نجد امر نده غرض طرفك ديرلر ادغامه
 وغرض طرف مكرهه تمل ايمكه دخي ديرلر وغرض تازو معنائه ده كاور يقال شيء غرض اي طري وغرض خرمات
 نور فتنه دخي ديرلر الاغراض همزه نك وغينك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 معنائه ده كاور يقال شيء غرض اي طري تقول منه غرضت وغرضت من الباب الرابع والاوول وغرضت
 خرمات نور فتنه دخي ديرلر الغرض غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري

فرضا

غرض

غضاضة التفضيض على وزن التزبل عواكسلك يقال تفضيض اذا نقص يقال مات فلان بطنه لم يتفضيض
 منهاشي وبطنه بانك كسري به امتلايه ديرلر ومقصود كثرت ما لدر الغرضه علي وزن الزازله ناقص قلن يقال
 فلان بحر لا يفضيض الغامض ميمك كسري به الحاق اولان يرو غامض مشكل اولان كلامه دخي ديرلر كلام غير واضح
 معنائه الغموض ضمتنه رايحي اولمق يقال غرض المكان يغرض غموض من الباب الاول وغموض غمضك جي دخي
 كاور الحاق يرلر معنائه الغموضه ضمتنه والغماضه غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 وغماضه من الباب الخامس وغموضه كلام مشكل ولفغه دخي ديرلر يقال غرض غموضه من الباب الخامس الغموض
 غينك فحتمه كسري ورنك كسري به امتلايه ديرلر ومقصود كثرت ما لدر الغرضه علي وزن الزازله ناقص قلن يقال
 كسري به زياده حقور اولان يرلر الغموض ميمك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 علي وزن التكرم كلامي مشكل قلن يقال غرضه انا تغمضا وتغميض اغماض عين ايمكه دخي ديرلر ويبيعه وشراده
 مساهله ايمكه دخي ديرلر يقال غرضت عن فلان اذا تساهلت عليه في بيع او شراء وتغميض نائه صودن منع
 اولند قدن صكره كوزن بوموب صوتك اوزرينده وشمكه دخي ديرلر يقال غرضت الناقه اذا ردت عن الخوض
 فحتمه علي الزايد مغمضه عينها فوردت وزايد منع ابدن كسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 دخي ديرلر يقال ما اكملت تغمضا اي ما كملت الاغماض همزه نك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 مساهله ايمكه ده ديرلر يقال اغرضت عن فلان اذا تساهلت عليه في بيع او شراء وقال الله تعالى ولستم باخذيه
 الا ان تغمضوا فيه واغماض بيع وشراده مبيع زياده وثنى نقص ايمكه دخي ديرلر يقال اغمض لي فيما بيني كانك
 تربد الزياده منه لرد ايمته والحط من ثمنه الاغماض همزه نك وغينك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 الغماض غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 سكوني به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 اغمضت عيناي الغمضه غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 ذو الغمض غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 حامل الغمض غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 صوريه بقمغه ديرلر وغمض صوي زانيمكه دخي ديرلر يقال غاضه الله بتعدي ولا بتعدي ومجول معنائه دخي كاور
 يقال غمض الماء اذا فعل به ذلك وغمض متاعك اي كسلكمكه ده ديرلر يقال غاض ثمن السلعه اذا نقص واكسلكمكه دخي
 ديرلر يقال غمضه انا قال الله تعالى وما تنقص الارحام وقال الاخفش وما تنقص الارحام ويقال غاض الكرام وفاض
 الليام ومنه قولهم اعطاء غمضا من فيض اي قليلا من كثير الاغماض همزه نك وغينك كسري به نسنه طري كسري
 همزه نك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 غمضت الدمع اذا نقصته وحبسته وتغميض ارسلان غمضه يعني مبهشه انيس ولفغه ده ديرلر يقال غمض الاسد
 اذا الف الغمضه وغمضه مبهشه ديرلر الغمضه غينك فحتمه كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 اولوب صوي كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 سكوني به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 عرب كثيرا اتش اغاچندن حقورلر وفرض الزند چقمقك اتش حقورلر وفرض القوس كرش قوم اغيچون كسركاري
 يدر الغرض فانك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري ورنك كسري به نسنه طري كسري
 فراض اي شي من لباس وفرض برنوع خرمات ده دخي ديرلر وامي لتيدي فرض عمان ولا يندك خرمات علسنه

فرض

ففض

ديرلر وغان عين مهملتك منى وميمك تخفيفه لى ولا يند برشهر كاديدر وفرض حق تعالىنك واجب
 قلدى نسنه يدخى ديرلر فرض ديديلر معالى وحدود معينه سى اولد غيچون وفرض قلقلاندخى ديرلر سىر
 معناسنه وفرض قدح معناسنه ده كاوركه قدح قافك كسرى ودالك سكونيله يلكسز وقرنسر اوقه ديرلر
 وفرض عطيه مر سومه يدخى ديرلر بقال ما صبت منه فرضا ولا فرضا بقال فرضت لرجل وافرسته اذا عطيته
 وقد فرضت له فى العطاء وفرضت له فى الديوان المفروض ميمك فتي ورايك ضميله تعيين اولمش نسنه ومنه قوله
 تعالى لا تخزن من عبادك نصبيا مفروضى مقتضا محدد والمفروض ميمك كسرى ورايك فتيه شول دمور ديرلر
 كه انوكه يايك كرىشى ين اچارلر الفريض فانك فتي ورايك كسرى ومديله شول اوقه ديرلر كه يوقر وسندن كرش
 یرى اچلش اوله التفريض على وزن التكریم كثرت ومبالغه ايله قطع ايتيك وقرى قوله تعالى سورة انزلناها وفرضناها
 بالشد بد ابو عمرو بن العلاء يدى فرضناها فصلناها معناسنه درو تفريض فرض ايتيكه دخی ديرلر بقال فرض
 الله علينا نذر يضاهى الفرضه فانك منى ورايك سكونيله نهرك شول كد كنه ديرلر كه اندن صو اولور وفرضه البحر
 در ياده كى اكلندكى رد ايلان واسكله معناسنه وفرضه دواتك مركب قود قلىرى يرينه دخی ديرلر وفرضه
 شول ايشك غاچنه دخی ديرلر كه قيونك او كچه سى انوكه اوزرنده دوز الفروض خمتينه فرضك جمى وفروض
 مصدر دخی كاور صغرى شول اولمق معناسنه تقول فرضت البقرة تفرض فروض من الباب الثانى اذا كبرت
 وطعت فى السن ومنه قوله تعالى لا فارض ولا بكر الفراضه فانك فتيه كذلك صغرى شول اولمق بقال فرضت
 البقرة تفرض فراضه من الباب الخامس اذا كبرت وطعت فى السن الفارض رانك كسرى يله يشلو اولان صغر
 وفارض شول كسنه يده ديرلر كه علم فرايض يله وهر نسنه نك فرموده سنه دخی فارض ديرلر بقال حية فراضه
 اذا كانت عطيه الاقراض همزه نك وتانك كسرى يله واجب قلى بقال افترض علينا اى اوجب الفريضه فانك فتي
 ورايك كسرى يله اسم در واجب قلى معناسندن وفريضه سايمه اولان طواره زكوة ويرلسى واجب اولنه دخی ديرلر كه
 بونصا يارشد وكى تقدير وجه اولور الفراض فريضه نك جمى وقسمت موارث علمه دخی فرايض ديرلر الا فرض
 همزه نك ورايك فتيه علم فرايض زياده بلى كسنه وفى الحديث افرضكم زيد الفريضتان فانك فتي ورايك
 كسرى ومديله قيوندى جذعه يودوه دن حقه يديرلر وقيوندى جذعه ايكجى ياشنه كيرند رودوه دن حقه
 دوردنجى ياشنه كيرند الفرض فانك فتي وضادك تشديد يله بر نسنه فى فادوب ارمقد بقال فريضه يفضيه
 من الباب الاول وفرض كتابك مهن اجمعه دخی ديرلر وفى الحديث لا يفيض الله فانك من فض يفيض ولا نقل لا يفيض
 الله من الافضاض المفضيه ميمك كسرى وفانك فتيه شول نسنه در كه انوكه كرى فادولر الفضااض فانك منى يله
 شول خردوات در كه بر نسنه فاند قدح و كاور الانقباض همزه نك وفانك كسرى يله صنف انكسار معناسنه بقال
 انقباض الشى اذا انكسر وانقباض يرا كنه اولمغه دخی ديرلر بقال فضضت القوم فانقبضوا الفضااض ففتينيله
 طاغىلن نسنه وفى الحديث انت قضض من اعنه الله يعنى رخلك ضلبنه متردد اولوب متفرق اولان نطفه سندن
 خلق اولمش من الفاضه ضادك تشديد يله بلا وافت داهيه معناسنه التفضااض ففتينيله وضادك منى وتشديد يله
 طاغىلن تفرق معناسنه الفضااض فانك فتي وضادك كسرى ومديله طتلو صوماه عذب معناسنه وفضااض اقر
 صويه ديرلر ماه سائل معناسنه لا فتضااض همزه نك وتانك كسرى يله صو ققد دخی كى ايشك بقال انقبضت الماء
 اذا صبت ساعه تخرج الفضة فانك كسرى يله كوش سيم معناسنه لمفضض ميمك منى وضادك فتي وتشديد يله
 كوش شول بقال خام مفضض ايمر صبح بالفضه الفضااضه على وزن الزلزله واسم اولمق كرك برك وسعنى كرك درك
 كرك عيشك وسعنى الفضااض فانك فتي وضادك سكونيله واسم اولان نسنه بقال ثوب فضااض وعيش

فضض

فضفاض ودرع فضفاضه اى واسعة التفويض على وزن التكریم بر كسنه يه برايشى ايمراق يقال فوض
 اليه الامر اى رده اليه وتفويض نكاحه مهر سز تزويج ايتيك الفوضى فانك فتي وواوك سكونى والفك قصر يله
 شول قومدر كه بر اولوب ريمسلى اوليه وبقال نعام فوضى اذا كان مختلط بعضها ببعض وكذلك يقال
 جاء القوم فوضى وبقال اموالهم فوضى بينهم اى شركاء الفيضوضى فانك فتي ورايك سكونى وضادك منى
 والفك قصر يله بمعناه والفك مدى دخی جائز در التفاوض تانك فتي وواوك منى ايله شر بكار ماله برابر
 اولمق بقال تفاوض الشربكان فى المال اجمع وعى الشركه المفاوضة وتفاوض برى برينه بر قايح كسنه مدد
 ايتيكه ده ديرلر بقال تفاوض القوم فى الامر اذا فاض فيه بعضهم بعضا المفاوضة ميمك منى وواوك فتيه ايكى
 كسنه برى يله نكلم ايتيك بقال فاضيه فى امره اى جاره معه الفيض فانك فتي ورايك سكونيله خبر شايح اولمق
 يقال فاض الخبر بفيض من الباب الثانى وفيض صو جوق اولمغه دخی ديرلر الفيضوضه فانك فتي وضادك اولك
 ضميله بمعناه بقال فاض الماء بفيض فيض وفيضوضه اذا كثر حتى سال على ضفه الوادى وضفه ضاد معجمه نك
 كسرى يله دن نك كنارى وفيض سرى اشكان ايتيكه ده ديرلر بقال فاض صدى بالسر اذا باح به وكثرت معناسنه ده
 كاور بقال فاض اللبام اذا كثر ووافيض نيل مصره دخی ديرلر واسمى ايتدى نهر بصريه يه فيض ديرلر وفيض
 جوق سكر دن ايتدى ديرلر بقال فرس فيض اى كثير الحرى وفيض جوق نسنه يه ده ديرلر بقال اعطاء غيضا
 من فيض اى اعطاء قليلا من كثير الاستفاضة همزه نك وتانك كسرى يله كذلك خبر شايح اولمق بقال استفاض
 الخبر اذا شاع وهو حديث مستفيض اى منتشر فى الناس ولا نقل مستفاض الا ان تقول مستفاض فيه
 وبعضهم بقول استفاضوه فهو مستفاض واستفاضة واسم اولمغه دخی ديرلر بقال استفاض الوادى شجرا
 اى اتسع وكثر شجره المستفيض ميمك منى وفانك كسرى ومديله شول كسنه در كه صواتقاسن وغيرى نسنه نك
 ورودن طلب ايله المفاضة ميمك ضميله واسم اولان نسنه ومفاضه قارى بيوك اولان عورته دخی ديرلر بقال
 امرأة مفاضة اذا كانت مخمة البطن الفيوض خمتينه جارى اولان صولر مياه كثيره معناسنه بقال ارض ذات
 فيوض اذا كان فيها مياه تفيض وفيوض اولمك معناسنه ده كاور بقال فاض الرجل فيوضا اذا مات وكذلك فاضت
 نفسه اذا خرجت روحه ابو عبيد وفرار وبنى اوزن كه بولغت بنى تيم در ديديلر واوزن دخی انلر كى روايت ايتدى
 واسمى ايتدى فاض الرجل وفاضت نفسه ديزلر بلكه فيضاضى دمع يه كوز ياشنه وصوده بونك امثالند
 استعمال ايدرلر الا فاضه همزه نك كسرى يله طولدرمق بقال فاض اناه اذا ملاءه حتى فاض وافاضه دكمكه دخی ديرلر
 بقال فاض دموعه وافاضه صود وكوخكه دخی ديرلر بقال فاض الماء على نفسه اذا فرغه وافاضه دوه كوشن
 شكبه سندن يوقر وكثور مكه دخی ديرلر بقال فاض البعير اى دفع جريته من كرسنه فاخرجها وافاضه حجاجك
 عرفادن منايه وار مسنده ديرلر بقال فاض الناس من عرفات الى منا اى دفعوا فيه وهر برد فعيه برافاضه
 ديرلر وافاضه سوزه كير مكه ده ديرلر بقال فاضوا فى الحديث اى اندفعوا وافاضه اوق برافاغه دخی ديرلر
 يقال فاض بالقدح اى ضرب بها الفياض فانك فتي ورايك تشديد يله صوي جوق اولان نهره ديرلر
 بقال نهر فياض اى كثير الماء وجومرد اولوب كثير العطا اولان كسنه يه ده ديرلر بقال رجل فياض اى وهاب
 جواد فصل القاف القبض فانك فتي ورايك سكونيله المق اخذ معناسنه وقبض بر نسنه دوشور مكه ده ديرلر
 بسطك مقابلى در وقبض وقبضه ملكه دخی ديرلر بقال صار الشى فى قبضك وقبضتك اى فى ملكك وقبض
 سرعت ايتيكه ده ديرلر ومنه قوله تعالى ولم يروالى الطير فوقهم صافات وقبض القبض ففتينه مالدن قبض
 اولنان نسنه بقال دخل مال فلان فى القبض الانقباض همزه نك وقافك كسرى يله ديوشور ملك كه انبساطك

فيض

قبض

مقابل در واقتباس مقبوض و لمعه دخی دیرلر القبضة قافک ضمی و بانک سکونیه قبضه یصدغی مقداری
 نسبه بقال اعطاء قبضة من سويق او تری کفامنه و گاه اوور فخله دخی استعمال ایدرلر المقبض
 میمک فخی و بانک کسر به یایک و قلیجک قبضه سی الاقباض همزه نك کسر به قلیجه و مجاغه قبضه اینک
 القبضة قافک ضمی و بانک فخیله شول کسنه درکه بر نسبه ابله تسک اید بنه و اکثیوب انی ترک ایلدیوب بر به
 دخی تسک اید بنه بقال رجل قبضة رفضة للذی تسک بالشی ثم لا یلبث ان بدعه و رفضه و قبضه شول چوبانه
 دیرلر که قیونی کودمه تقبض اوزن اولوب یا بندرمیه التقبض فختینله و بانک ضمی و تشدید به جمع اولوب
 بر نسبه دن ایرکک و تقبض دری بور شماغه دخی دیرلر بقال تقبضت الخلد فی النار اذا التزوت التقبض علی وزن
 التکریم بر نسبه نی جمع اینک و دورمک و تقبض المال مالی الان کسنه یه تسلیم اینک المقبوض میمک فخی و بانک
 ضمیله قبض اولنان نسبه و وفات ایدن کسنه یه دخی دیرلر بقال قبض فلان علی البناء للجهول اذ مات فهو
 مقبوض القابض بانک کسر به و القبض قافک فخی و بانک کسری و مد به سریع معنایه در بقال فرس قبض
 الشدای سریع نقل القوائیم القابض قافک فخی و بانک تشدید به دوه نی سرعتله سورن کسنه یه دیرلر
 بقال حاد قباض و القباضه قافک فخی و بانک تشدید به بمعناه بقال حاد قباضه ایضا و حادی نعماته دوه
 سورن کسنه یه دیرلر القنبضه قافک و بانک ضمی و مایینه نون زائده نك سکونیه قصیر القامه اولان عورت
 القنبض كذلك فختینله و مایینه نون زائده نك سکونیه مذکری بقال رجل قبض و امرأة قبضه القرض
 قافک فخی و بانک سکونیه کسمک قطع معنایه بقال قرضت الشی اقرضه قرضان الباب الثاني اذا قطعت و بقال
 جاه فلان و قد قرض رباطه و رباط نك کسر به ایه و هود و زاغنه دیرلر مقصود یور قونلی اشعار درو بقال
 الفارة قرضت الثوب و قرض خاصه شعر دیمکه دخی دیرلر بقال قرضت الشعر اذا قلته و قرض اولک معنایه ده
 کلور بقال قرض فلان اذ مات و قرض بورجه بر نسبه ویرمکه دخی دیرلر بعد زمان انوک مثنان ویرسون دیو
 و قرض دخی لغت در قافک کسر به کسائی روایی وزن و قرض كذلك مقدما یشلد کاک ایو لکه ویرماز لغه دخی دیرلر
 و بو علی طریق التشبیه اولور و قرض بر نسبه نك جزاسن ایتیمکه دخی دیرلر بقال قرضته قرضاً المقارضة میمک
 ضمی و بانک فخیله كذلك بر نسبه نك جزاسن اینک بقال قرضته ای جاز بته القریض قافک فخی و بانک کسری
 و مد به شعر معنایه در منه قبل حال الجر یض دون حال القریض و جر یض غصیه و غصیه لو کسنه یه دیرلر
 و قریض دوه نك کتوردکی کوشته دیرلر المقرض میمک فخی و بانک ضمیله كذلك کوش معنایه درو به ضیلر
 ذکر اولنان قولله اولان قریض بو معنایه در دبدی القراضه قافک ضمیله بر نسبه ی کسر کن دوکان
 خردوات و قراضه الذهب دخی بوندن مأخوذ در المقرض میمک کسر به کسجک الت مقص معنایه
 المقارض میمک فخی و بانک کسری و مد به جمع مقصیلر معنایه لانقراض همزه نك و قافک کسر به قوم
 دو کتوب کسنه فالماق بقال انقض القوم اذ ارجوا ولم یبق منهم احد و قوله تعالی و اذا غربت تعرضهم ذات
 الشمال ای تقطعهم و تترکهم عن شمالها و جن بر کسنه بر کسنه یه فلان مکانه ملاقی اولدکی دیسه مسؤل سائله قرضته
 ذات الشمال لیلادیر یعنی کچر کن انی صول جانبک ترک ایتدم دیر الاستقراض همزه نك و بانک کسر به قرض طلب
 اینک بقال استقرضت من فلان ای طلبت منه القرض الا قراض همزه نك کسر به ویرمک لا قراض همزه نك
 و بانک کسر به قرض المتی بقال قرضنی و اقترضت منه اذا اخذت منه القرض التقرض علی وزن التکریم
 بر کسنه یه دیری بکن مدح اینک تقر بظ معنایه طاه معجه ابله و ذم اینک دخی دیرلر بقال فلان بقرض صاحبه
 اذ امدحه او ذمه التقارض تانک فخی و بانک ضمیله بری بر مدح اینک یا خود قدح اینک بقال هابتقارضان

قرض

الخیر

الخیر و الشر و ایکی پهلوان میداند بری بر بنه خشمه بقمغه دخی دیرلر المقارضة میمک ضمی و بانک فخیله
 مالی مضار به یو ویرمک القراض قافک کسر به بمعناها بقال قارضت فلانا قراضای دفعته الیه مالا لیمجر
 فیه و یكون الرج بینکما علی ما تشترطان و الوضیعة علی المال یعنی ضرر مال اوزر بنه اولمغه ابن مقرض میمک
 ضمی و بانک کسری و قافک مایینه سکونیه سکسار دبد کری جانور درکه اکثر کوکرجن قتل ایدرکه لسان
 فارسیه اکادله دیرلر لانقضاض همزه نك و قافک کسر به دیوار بقیل بقال انقض الحائط اذا سقط و انقضاض
 قوش او جر کن استغه سورن و لمکه دخی دیرلر و انقضاض الکوکب دخی بوندن درو بوندن تفعل کلدی الاحرف
 اخیر یی ایندیل ایتیمکه بقال تقضی که بواصله تقضض ایدی او یج ضادی بریده کریم کور و ب ضاد اخیر
 یا یقلب ایندیلر نیکم تظنی دبد بمرطن دن و انقضاض ات حکیمکه دخی دیرلر بقال انقض علیهم الخیل القرض
 قافک فخی و ضادک تشدید به لته حکیمک بقال قضضنا علیهم الخیل فانقضت علیهم و قض ایجو دلمکه دخی
 دیرلر بقال قضضت اللؤلؤة اقضها من الباب الاول اذا ثقتها القرض فختینله اوفق طاشلر بقال منه قض
 الطعام بقض من الباب الرابع القرض قافک فخی و ضادک کسر به طاشلو اولان طعام بقال طعام قضض
 و تقول قضضت منه اذا کتبه و وقع بین اضراسک حصی القرضه قافک کسر به قزک بکار تو در عذرت
 معنایه و قضه اوفق طاشه دخی دیرلر و قضه اوفق طاشلر یه دخی دیرلر الاقباض همزه نك کسر به
 بر کسنه نك بتاغی طیر اقلو اولوب خشن اولق بقال اقض علیه المضجع اذا تربع و خشن و بتاغی وجه
 مذکور اوزن قلمغه ده دیرلر بقال اقض الله علیه المضجع ای جعله متمر یا و خشنایتعدی و لا تعدی و اقضاض
 ادنی نسبه یه طمع ایدوب انی طلب ایتیمک بقال اقض فلان اذا تمنع المطامع الدنیه الاستقراض همزه نك
 و تانک کسر به بتاغی خشن بولق القضاء قافک فخی و ضادک تشدید و الفک مد به شول زن درکه ایری
 اولوب یا پیشی خشونت اوزن اوله بقال درع قضاه اذا کانت خشنه الممس لم یسحق بعد یعنی هنوز ملایم
 اولمیه قضهم بقضضهم بو کلهلر باجمعهم محله استعمل اولور بقال جاو اقضهم بقضضهم ای جاو باجمعهم
 یس بو مصدر بت بنی اوزن منصوب اولور و عر بدن بعض کسنه انی کلهم بحر اسنه اجر ایدوب انوک اعرابله
 معرب قیلور الاقباض همزه نك و تانک کسر به قیزک بکار تنی الملق بقال اقض الحاریه اذا فترعها و افترع
 قافله و عین مهمله ابله بکارت ازاله ایتیمکه دیرلر القرضه علی وزن الزلزله عطای کسرایتمک اوزی القرضاض
 قافک فخی و ضادک سکونیه شول ارسلان درکه صیدن رکن کلکرن قردغنک اوزی ایشد به بقال اسد
 قضاض بقضض فرسته القضاء قاف اولک ضمی و قاف ثانینک کسر به بمعناه بقال اسد قضاض
 القرض قافک فخی و عینک سکونیه چوغی اکک تقول ققضت العود اذا عطفته کما یعطف عروش الکرم
 و الهودج یعنی اصمه چوغی و محفه چوغی اکلکی کی التقویض علی وزن التکریم بنای سوکک یقمقسن
 بقال قوضت البیت تقویضا اذا زعت اعواده و اطنا به التقوض فختینله و واک ضمی و تشدید به حلقه ل
 وصفلر بو زلق بقال تقوضت الخلق و الصغوف اذا انتقضت و تفرقت و حلق خلایق جمعینله اولان
 حلقه لک جمعی درو او سو کولک یعنی جزاسی بر بقال اولمق بقال تقوض البیت تقویضا المقوض
 میمک ضمی و واک فخی و تشدید به بقیض نسبه لانقباض همزه نك و قافک کسر به دیوار یارلق
 دوشمکسن ابو زبد روایی اوزن التقیض فختینله و بانک ضمی و تشدید به دیوار یارلق دوشمک
 بقال تقیض تقیضا و تقوض البیت تقویضا و قوضته انا و تقیضت البیضته تقیضا اذا کسرت فلقا
 یعنی فانوب یار یار اولوب ایرسه واکرا ایرماسه انقاض فهو منقاض دیرلر و صرجه ده دخی حال
 ذکر اولنان اوزن در و تقیض مشابهته دخی دیرلر بقال تقیض فلان ایه اذا شبیه القیض قافک

قبض

قبض

قوض

قبض

فتی و یانک سکونیه یار مق بقال قضت انقار ورة فانقاضت و اصمعی ایتدی انقیاض طولا یار لغه اطلاق اولنور
 بقال نقاضتار کیه و انقاضت السن اذ تشققت طولا و قیض یان لوب دوکان یرده قایلرینه دخی دیرلر المقایضه
 میمک خیمیه و یانک فقیله متاعی متاعه دکشمکله بازارا تمک القیضان قافک فتی و یانک کسری و تشدید بله یعان
 کبی یا یعله مشتری معناسنه در التقیمیز علی وزن التکریم تقدیر قلیق بقال قیض الله فلا نالفلان اذا جاء به
 و اتاحه له یعنی کلمه سن مبسر قلسه و منه قوله تعالی و قیضنا لهم قرناه ای قدرنا لهم ذلك و قرنا قرینک جمعی در همتا
 معناسنه فصل الکاف الکراض کافک کسر بله ارکک منبسی در کناقه کرمی فی قبول ایتکد نصکره طشره براغور
 و کراض رجک شکنلرینه دخی دیرلر جمد رلفظندن مفردی یوقدر و ابو عبیده ایتدی انوک مفردی کر ضه در
 کافک خیمیه الکراض کافک فتی و یانک سکونیه ذکر اولنن منی انق بقال کر ضت الناقه تکرض کر ضامن الباب الثاني
 اذ الفظه فصل اللام للضلاض لامک فتی و ضادک سکونیه ز یرک اولان قولانوز بقال دلیل اضلاض ای حاذق
 اللاضضه علی وزن الرزله صاعه و صوله جوق بقوب بصیرت اوزن اولماسن د بک تقول لضضت اذا تلفتت
 یمینا و شما لا فصل المیم المحض میمک فتی و حاک سکونیه خالص اولان سود و خالص شول سوده دیرلر کاکاصو
 قار شماسر اوله کرک اول سود طملو اولسون کرک کشی اولسون و محض خالص سود اچور مکده دخی دیرلر بقال
 محضت الرجل اذ اسقیته المحض و محض خالص محبت ایتکه ده دیرلر بقال محضه الود و کل شیء اخلصته فقد
 محضته و عربی محض خالص النسب اولان عربیه دیرلر مذکروم و ث و جمع بوند برابر اولور و اگر دیرلر سک موث
 و ثنیه و جمع دخی ایدرسن قلب ابله محبت کبی و قلب قافله و محبت حامهله ابله خالص معناسنه در الماحض حانک
 کسر بله شول کسینه یه دیرلر که خالص سود صاحبی اوله بقال رجل ماحض ای ذ و محض مثل لابن و نامر الاحاض
 همزه نک کسر بله خالص سود اچور مک و محاض خالص محبت ایتکه ده دیرلر الامحاض خالص سود اچمک بقال
 امحضت انا المحوضه فمحنله حسنه خالص اولق بقال محض بالضم محوضه ای صار محضای حسبه المحض میمک
 فتی و خاء معجه نک سکونیه یاغ چقار مغیون سودی چالقمق بقال محضت اللبن المحضه و المحضه و المحضه من
 الباب الاول والثانی والثالث و محض قوی ایچنده قوغای چلقمغه دخی دیرلر طولسون دیو بقال محضت بالذلو
 اذ انهرت بهای البر المحضه میمک کسری و خانک فقیله یاغ چقر مغیون سود تحریک ابله جاک قاب المحض میمک
 فتی و خانک کسری و مدبله شول سود در که محریک اولنوب قایفی النش اوله المخوض میمک فتی و خانک خیمیه ابله
 بمعناه الاحاض سود چالقمغه قریب اولق بقال المحض اللبن اذا حان له ان یمنحض فمحنله و خانک خیمیه
 و تشدید بله و الامحاض همزه نک و تانک کسر بله سود یا بقد حرکت ایتک بقال المنحض اللبن و المنحض اذا تحرك في
 المنحضه و المنحض ولدانه سی قرنند حرکت ایتکه ده دیرلر المحاض میمک فقیله و غلان بورسی چکمک و جمع ولادت
 معناسنه بقال محضت الناقه تمنحض محاض من الباب الرابع مثل سمع سماعا و محاض یو کوناقه یه دیرلر واحدی
 خلفه در خانک فتی و لامک کسر بله کندی لفظندن واحدی یوقدر و بوسیدن شول دوه یاوریسی که بر بل
 تکمیل ابدوب ایتکچی بله کیره ابن محاض دبدیلر و بوموئث اولسه بنت محاض دبدیلر ز رانه سندن تفریق
 اولنوب نه سی محاض اولان دوه له یعنی حامله اولان دوه له الحاق اولنور رمز بون کرک حامله اولسون کرک
 اولسون و ابن محاض نکره در قن تعریف دیلسک اوزرینه الف لام داخل قیلورسن ولیکن تعریف جنس
 ایچون اولان الف لامی اذ خال ایدرسن تنه کشارک سحرند کفضل ابن المحاض علی الفصیل واقع اولمشدر
 وجهه نبات محاض و نبات لبون و نبات اوی دیرسن غیر طریقه جمع ایترسن و نبات اوی ابن اوی نک جمعی در
 چقال معناسنه که سباع قبیلندن در الماحض خانک کسر بله شول عورت در که ای و غلان بورسی طومش اوله

کرض

لضض

محض

محض

المحض میمک خیمیه و خانک فتی و تشدید بله جمعی ذکر اولنن عوزنلر معناسنه المرض فمحنله خسته لك
 سقم معناسنه بقال مرض فلان من الباب الرابع الامراض همزه نک کسر بله مریض قلیق بقال امرضه الله
 و امراض برکسنه نک ماله افت یرشمکه دخی دیرلر یعقوب روابی اوزن بقال امرض الرجل اذا وقع في ماله
 العاهه و امراض برکسنه نک رأی صوابه قریب اولمغه ده دیرلر بقال فلان اذا ماطن امرض او اصاب المراض
 میم اولک کسری و میم ثانی نک سکونیه خسته لکی جوق اولان کسنه الثریض علی وزن التکریم خسته یه
 بیمار ایتک تقول مرضته ثریضا اذا قت علیه فی مرضه و ثریض تقصیر ایتکه ده دیرلر الثراض تانک فتی و رانک
 خیمیه خسته دکل ایتک خسته شکل کو ستر مک لریضه میمک فتی و رانک کسری و مدبله شول کونشدر که
 صافی اولیه بقال شمس مریضه اذ لم یکن صافیه و مریضه شول کوزه دیرلر که انوک فتوری اوله بقال عین
 مریضه الامراض همزه نک کسر بله اجمق بقال امضی الجرح اذا وجعک و مضی دخی لغت در و لکن اصمعی
 ایتدی بو لغت معلوم دکلر و ثعلب ایتدی امضی الجرح دیرلر و مقدم امضی دخی دیرلر دیشدی بلا الف
 و امضاض یقمن معناسنه ده کلور بقال الکحل یض العین ای یحرقها و یض کلمه سنده یانک فحقن و ضم دخی
 جایز کور مشلر قاموس صاحبی اشارت ایتدی اوزن المض میمک فتی و ضادک تشدید بله بقیچ دیک اولور
 بقال کلها بله ول مض ای حار و ملول میلرک خیمیه میل معناسنه در که سر مه حکمک الت در المضض فمحنله
 مصیبت اچیمی در تقول مضضت یار جل تضض مضض من الباب الرابع المضض میمک فتی و ضادک کسری
 و مدبله و المضاضه میمک فقیله بمعناه بقال مضض مضض و مضاضه المضضه میلرک فقیله اغزده صوی
 تحریک ایتکه در و مضضه کوز او یخویه وارمغه ده دیرلر بقال ماضضت عینی بنوم ای ماغت التضض علی وزن
 التزازل کذلک مضضه قلیق بقال تضض فی وضوئه و تضض کوز او یخویه وارمغه ده دیرلر بقال تضضض
 النعاس فی عینه مضض میمک و ضادک کسر بله برکله در که لامعناسنه استعمال اولنور حالا که مضض کلمه سنده
 اجابته طمع و اردر یعنی اجابت امید و اردر بقال ان فی مضض اطعما المضض میمک فتی و عینک سکونیه
 و المضض فمحنله رنسنه مشقتلو کورنک ابله غضبه کلک تقول مضضت من ذلك الامر مضضا و مضضا اذا غضبت
 و متق عليك الامتعاض همزه نک و تانک کسر بله بمعناه بقال امتعت من ذلك الامر اذا غضبت منه فصل النون
 النبض نونک فتی و یانک سکونیه طمر حرکت ایتک البضاض فمحنله بمعناه بقال نبض نبض نبضا و نبضانا
 من الباب الثاني و منه قولهم مابه حبض ولا نبض ای حراک و حراک حانک فقیله حرکت معناسنه در
 الانباض همزه نک کسر بله یایک کسریشن چکوب صالیو یرمک اواز و یرسون دیو و فی المثل انباض
 بغير توتیر المنبض میمک کسری و یانک فقیله حلاج توقاخی در مند و محض کبی بو مقام کتب
 لغت تمام اختلاف و اردو بعضی منبض و مندق حلاج یایی در دیشدر و محض توقاغیدر دیشدر
 جار الله علامه نک و صاحب مهذبک و صاحب صراحک تصریحی بونک اوزر بنه در اما جوهر بنک و صاحب
 قاموسک تعبیرندن فهم اولنن بودر که منبض توققندن عبارت اوله اما جوهر بدن فهم اولدغنک
 و جمعی بودر که جوهری منبضی محض کبی در دیشدر و محض توقق معناسنه اولدغنه اتفاق و اردر
 و اما صاحب قاموسدن فهم اولدغنک و جمعی بودر که مزبورندف القطن بندفه ای ضربه بالمدف و المندفه
 ای حشبه التي یطرق بها التوتیر القطن دیشدر و صاحب قاموسک عبارتند بوا احتمال و اردر که مندق یایی
 و مندقه توقاخی اوله و لکن بو کاتصریح ایدر روابی بولنادی المنض نونک فتی و خانک سکونیه و المنضه
 کذلک بریره کوب جمیع اولان ات در اوبلق اتی کبی مثلا و محض اتی کدر مکده دخی دیرلر

مضض

مضض

نبض

محض

مرطی دی رس و بوباب معتله ذکر اولنو ران شاه الله تعالی واکر بونک الفی اصلیه قلسک معرفه ده و نکرده
منون قیلور سن واکر الفی الحاق ایچون قیلور سن نکرده ده منون قیلور سن معرفه ده منون قیلور سن و ابوز بد
بعیر ما روط و اوطوی روایت ایتدی قنن ارطاکل ایلسه الاریط همز نیک فحی و رانک کسری و مدبله راجال دن
شول کسنه درکه اوز و لیدی حاصلی ولیه الارط همز نیک کسری و مدبله و التاریط علی وزن التکریم رارطی
بتر مک بقال ارطت الارض و کدارطت الارض اذا اخرجت الارطی بو ذکر اولنان جامع اللغة نقلی اوزن در
امانسخ صحاحه ظاهر اولان ثلاثین کلکدر الاریط همز نیک فحی و طانک کسری و مدبله دوه نیک ثقلت
حملدن اولان اوزی و دوه پالانک اوزی که ثقلت حملدن حاصل اولور بقال لاتیک مالطت الابل و ایطط
اچلقدن قارن اوتمکه دخی دیرلر دوه یا و رسی اوزو یرمکه ده دیرلر و الله سن و یولد اشن طلب ایتدکه الاقط
همزه نیک فحی و قافک کسر بله کشک دبد کری معروف نسنه که یوغورندن اولور و کاه اولور و اشعارده قافی
ساکن قیلور قافک حرکتن ماقبلنه نقلی ایتدکه الایطط همز نیک کسری بله کشک اتخاذا یتک تقول انتقطت
اذا تحذت الاقط پس بوباب افتعالدن اولور الاقط همز نیک فحی و قافک سکونیه طعمه کشک قافق یقال
اقط طعامه یا قطة اقط من الباب الثاني اذا عمل بالاقط المأقوط میمک فحی و قافک خمیه کشک قائلن طعام
المأقوط میمک فحی و قافک کسر بله اوغراش یری موضع خرب معناسنه و غلیل ایتدی ماقط حربه اولان
طاراق در مضایقه حرب معناسنه فصل الباء البرقطة علی وزن الدحرجه شول دم در که بری یرینه قریب اوله
خطو متقارب معناسنه و اردنه نظر ایدر کرک کیر و دوه که ده دیرلر بقال برقط الرجل اذا ولی ملتفتا لسط بانک فحی
وسینک سکونیه اچوب طاغی نشر معناسنه و صادله دخی لغت در و بسط عذر قبول عذره دیرلر و بسط
برکسنه نیک احشامن ازاله قلعه دخی دیرلر البسطه بانک فحی و سینک سکونیه وسعت معناسنه الانبساط
همزه نیک و بانک کسر بله دوشتمک بقال انبسط الشی علی الارض و انبساط حشمت زایل اولغه دخی دیرلر
بقال بسطت من فلان فانبسط التیسط فحینه و سینک فحی و تشدد بدبله و لابی طول و عرض اسیرا یتک بقال
انبسط فی البلادای سار فیها طول و عرضا البساط بانک کسر بله دوشتمن نسنه فراش معناسنه البساط بانک
فحینه و اساع اولان یر بقال مکان بساط البسیط بانک فحی و سینک کسری و مدبله بمعناه بقال مکان بسیط
ایضا و کوده سی و قوجاخی و اساع اولان کسنه ییده دیرلر بقال فلان بسیط الجسم و الباع و بسیط عروض
شعرک بحر لذن بر بحرک دخی اسیدر غالب بحر و اساع اولد غیچون بسیط دیرلر و معنای وسعتدن در عربلرک
فشلی فراسلا بسطنی دبد کری فراش طار اولدغی زمانه و هذا فراش بسطک دبد کری فراش و اساع
اولدغی حینه و سرتا عقبه باسطه دبد کری مسافه بعیده اولدغی وقتله البسط بانک کسری و سینک سکونیه
شول ناهه در که ولدبله یریده خالی قونوب اندمتدن منع اولوغیه و بسط اچق اولان الدخی دیرلر بقید
معناسنه بقال بد بسطای مطلقه تهکم عبد الله قراه تدبیل بداه بسطان و قع اولمشدر البساط بانک خمیه
جمعی ذکر اولنان ناقه لر معناسنه البساط همزه نیک فحینه کذلک جمعی ظیر ایلطو و اوطا و اکی البساط
همزه نیک کسر بله ناقه ولدبله یریده ترک اولنق الباط بانک فحی و طانک تشدد بدبله چبانی یارمق جراحی
چقسون دیو بقال بطط القرحة اذا شققها و بط قاز و اوردک معناسنه ده کلور البطة بانک فحی و طانک
تشدد بدبله و احدی در هاتا بیت ایچون دکلدر بلکه و جدیت ایچون مذکره و مؤنثه اطلاق اوله و رجانه
کی و دجانه کی البیط بانک فحی و طانک کسری و مدبله عجب معناسنه و کذب معناسنه در و بوندن فعل
مشتق اولماز الا بباط همزه نیک کسر بله ارغه کتمک ابعاد معناسنه بقال ابعط فی السوم اذا ابعده و سوم و تلاغه

اطط

اقط

برقط

بسط

بطط

دیرلر البعط بانک و بانک خمی و عینک سکونیه دره نیک اوزت سی سره الوادی معناسنه البعوط بانک خمی و بانک
خمی و مدبله بمعناه و منه بقال هو بن بعطها للعالم بالشیء کبقال هو بن مجدتها و مجد بانک خمی و جمیک سکونیه
برنسنه نیک باطننه دیرلر المبالطة میمک خمی و لامک فحینه قیلرله اوره شقی مضایقه بالسیف معناسنه التباط
فحینه و لامک خمیه کذلک اورو شقی بقال تباطوا و اتجاد و الابلطط همزه نیک کسر بله برکسنه نیک مالی
کیدوب غیبا و لمق بقال ابلط الرجل اذا افتقر لمبلط میمک خمی و لامک کسر بله فقیر اولان کسنه المبلط میمک
خمی و لامک فحینه کذلک فقیر اولان کسنه بقال ابلط علی البناء للمجهول فهو مبلط اذا افتقر و ذهب ماله کسانی
رهانی اوزن و ابوز بدک دخی قوی بودر و ابلاط طلبه ابرام ایتدکه دخی دیرلر بقال ابطنی فلان اذا الخ علیک فی
السؤال حتی یرم التملیط علی وزن التکریم برنسنه ده عاجز اولمق بقال بباط الرجل تبلیط اذا عیاق الشیء یبلغ
کی که بلغ دخی بلاء موحده و لام مشدده و حاه مهمله ابله ذکر اولنان معنایه در البلاط بانک فحینه یرده دوشتمن
طاشلر در کرک اوایچند کرک غیری یرده البلط بانک فحی و لامک خمی و تشدد بدبله ماکولات قسمندن معروف
نسنه در که عامه بحر بفایدوب پلید دیرلر البلطه بانک خمی و لامک سکونیه شول یغوردر که فطره لری عظیم در
ودفعه و فحاه معناسنه ده کلور البهط بانک و هانک فحینه و طانک تشدد بدبله بر نوع طعام در که بر بجه و صوبله
طبخ اولنور فارسی معربدر که اکاسان فارسیه بتاب دیرلر بو ذکر اولنان جوهری تهجی اوزن در اما قاموسه
و غیری لغت کتابلر نده سودله و بر بجه طبخ اولنان طعامدر لسان هنددن تعرب اولمشدر هندسی بهتابدر
دیشلر فصل الشاء الشاطه ثانک فحی و همزه نیک سکونی ابله قره با لحن حماة معناسنه الشاط بانک فحی و همزه نیک
سکونی ابله جمعی قره با لحن معناسنه فی المثل شاطه مدت بلاء و بومثل متصبه و اصل اولان احق حقنه ضرب
اولنور زیراسیاه بالفتح رطوبی غالب اولدقچه فسادی غالب اولور و مدت مددن در فساد معناسنه
یاخود مددن در اوزتق معناسنه الرط بانک فحی و رانک سکونیه ثلط کی در وزنا و معنی یاخود
لغته در یعنی لسان تلفظه قاصر اولمقین احد حرفینی اخره شبیه کلم ایتدکن در و ثلط چریش دبد کری
نسنه در کهانی یشمق حیلر استعمال ایدر که لسان فارسیه دخی اکامریش دیرلر و بو ذکر اولنان نضر
بن شعیل زوایی اوزن در و ابوالغوث ذکر اولنان لفظک بو معنایه کله سن انکار ایتدی الشرطه ثانک فحی و رانک
سکونیه و طانک کسری و همزه نیک فحینه رطل احمقه دیرلر که ضعیف اوله همزه زاید اولمق اوزن الشرطه ثانک
و میمک خمی و مایبند رانک سکونیه یا ش یا لحن طین رطب معناسنه جوهری ایدر بن ظن ایدرم که میمرا یده
اوله الا ثلط فحینه و طانک تشدد بدبله کوسه اولان کسنه کوسج معناسنه الثلط فحینه کوسه اولمق الثلط
شانک خمیه اظک جمعی کوسه لر معناسنه بقال قوم ثلط ثانک فحینه کذلک کوسه معناسنه الثلط بانک
کسر بله کذلک جمعی بقال رطل ثلط و قوم ثلط الحاجبین ثانک فحینه قاسلری از اولان عورت الثلط
فحینه و بدراجه بغلق بقال ثلط اللحم ثط من الباب الرابع اذا التث و بقال ثعط الماء ایضا الثلط بانک فحی و لامک
سکونیه دوه نجاست رقیقه القا ایتدک بقال ثلط البعیر من الباب الثاني اذا التثی بعره رقیقه و فی الحدیث انهم
کانوا یعرون به و انهم ثلطون ثلطافصل الجیم الجلط جمیک فحی و لامک سکونیه قلی صیرمق یقال جلط سیفه
اذا استله الجلطه علی وزن الدحرجه باشی تراش ایتدک بقال جلط را سه اذا حلقه و المیزان یده فصل الحاء
الخط حانک فحی و بانک سکونیه و الجبوط خمینه علامک ثوابی باطل اولمق بقال حبط اوله حبطا و حبطا من
الباب الرابع اذا بطل ثوابه الا حباط همزه نیک کسر بله عملی باطل قلمق بقال حبطه الله و احباط قیونک صوی
کیدوب اولکی کبی عودت اتمامک معناسنه ده کلور الخط فحینه یا ن فاسد اولمق بقال حبط الخرج حبطا

بعط

باط

بهط

ثاط

رط

رط

ثلط

ثعط

ثلط

جلط

حبط

من الباب الرابع ايضا اذا عرب ونكس وحبط كذلك طواراوتى جوق اونليوب قارنلى شيشوب ايجلرند اولان
 نسنه حقا مغه دخی دیرلر واین السمکیت ایتدی حبط طوار تاغل ایچنه بتن چاودری یعنی سیاه دانلری اولان
 اوتی اولنه دن قارنی ششمکدر که اول اوتنه چند قوق دیرلر جاء مهمله ابله بقال حبطت الشاة من الباب الرابع
 ايضا وفي الحديث وان مما ثبت الربيع ما يقتل حبطا ويلم يعني يا قتل ايدر يا خود قتله قریب ايدر بوسیدن
 حارث بن عمروه حبط دیو نسیمیه ایتدی بلر زیرامز بون ولدنه بعض سفر نه ذکر اولان حالت واقع او اشدی بناء
 علی ذلك من بورلر حبطات بنی قیم دیرلر الحبطی ذکر اولنان قبیله یه منسوب اولان نسنه الحبطی فحتمیله ونونک
 سکونی والفک قصیر بله قصیر القامه اولوب عظیم البطن اولان کسسه کاه اولوز مهموز قیلرلر وکاه اولوز قازلر ونون
 ابله الف کلمه مز بون ده سفر جله الحاق ايجوندر بقال رجل حبطی بالتقوین وحبطة وحبطة وبقال حبطیت
 واکر تصغیر ایتدی دیرلر سک غیر اولوز سن استرسک نونی حذف ایدوب الفدن بدلیا کتور رسن حبط دیر سن
 طانک کسری وتوینیلر زیرامز بورک الفی تانبث ايجون دکلر حبلی و بشری الفی کبی تاکه الفک ما قبلی مفتوح
 اوله واکر استرسک نونی ابقا ایدوب والفی حذف ایدوب حبط دیر سن کذلک هر اسم که انده الحاق ايجون
 ایکی زیاده اوله هر قنقسن دیرلر سک حذف ایدوب سن وحذف ایتدک تقدیر جه دیرلر سک عوض ویر سن
 دیرلر سک ویرم سن واکر حرف اولدن عوض ویر سن حبط دیر سن یانک تشدیددی وطانک کسری بله واکر
 حرف تانبثن عوض ویر سک حبطیت دیر سن نونک کسری ومدهله وعفرنی کله سنه دخی حال ذکر اولنان منوال
 اوزن در وعفرنی ارسلانه دیرلر شدتی اولد غیچون الحط حانک فقی وطانک تشدیددیه دوه نیک پالان واتاک اکر ن
 الموق ویا یک کرشن ایدر مک بقال حط الرحل والسرج والقوس وحط بریره زول ایتدکه دخی دیرلر وحط انیشه
 ایتدکه ده دیرلر بقال حط اذا حدر الحط فحتمیله منزل معنسانه در الا حطاط همزه نیک وحانک کسری بله بر
 نسنه استغه وارمق بقال الحط السعریخ اشغه وارمق معنسانه وغیری نسنه ده دخی حال بوبله در الاستحطاط
 همزه نیک وتانک کسری بله یه حرم ایدوب مبیعک بهاسن اکسملک بقال استحطی فلان من الثمن شیئا الحطیطة
 حانک فقی وطانک کسری ومدهله غندن ناقص اولان مقدار الحطه حانک کسری بله کنهای عفوا یتک ومنه قوله
 تعالی حطه ای حط عناوزارنا بعضیلر ایتدی لفظ حطه برکله در که بنواسراشل فی تلفظ ایتدکه امر اولندی
 اکر تلفظ ایتدکه کنهایلری حط اولنور دی الحطوط حانک فقی وطانک ضمی ابله انیش یرمکان نشیب معنسانه
 وخطوط شول ناقه یه دیرلر که زیاده سریع اوله محطوطه تامتین میک فقی وطانک ضمیله شول جاریدر که
 ازقه سنک ایکی جانبی دخی مدود ومستوی اوله الحطاط حانک کسری بله دوه یوررکن یورلر طیمانه رق یوریک
 الحطایط حانک ضمی ابله کوچوک صغیر معنسانه یقال رجل حطاط اذا کان صغیرا وحطاط بطن یعفر برکسسه نیک
 اسمی در الحطاط حانک فحتمیله شول سیو جی لر در که ذکر باشنک اطرافنه ظاهر اولور وکاه اولور یوزده ظاهر
 اولنه دخی اطلاق اولنور الحطاطه حانک فحتمیله واحدی وحطاطه سودک قیماغنه دخی دیرلر زبدالابن معنسانه
 الحط میک کسری بله شول نسنه در که انوکله وکون ایدر لته تم عرب طایفه سنک قوللرند واللرند اکثر یا احداث
 ایدرلر بعضیلر ایتدی شول دموردر که انوکله سر اچلر سختیان نقش ایدر حطان حانک کسری بله برکسسه نیک
 اسمیدر که اول عمر بن حطان در الحیطان حانک فقی ویا نیک سکونی وقافک ضمی ابله دراج دبد کاری معروف
 قوشک اکرکی الاحتلاط همزه نیک وتانک کسری بله غضب وفجرت وفی کلام علقمه بن علاه ان اول الی الاحتلاط
 واسوا القول الا فرط یعنی ضلالتک اولی غضبه وقولک اقبحی اکنارده در الاحتلاط همزه نیک کسری بله یچینه
 جد وجهد ایتدی الحطاط حانک فحتمیله فانی دبد کاری اوتک یابی در که اکثر یا یلانلر انوکله الفت ایدر بقال

شیطان

حطط

حط

شیطان حطاط کما بقال ذب غزی ونیس حلب وشیطاندن مراد یلاندر که عرب طایفه سی یلانیه شیطان دیر
 وغزی برجنس اغاچه دیرلر وحب حلب حانک ضمی ولا مک تشدیددیه برجنس اوتدر که اکثر یا اهو جنسی ما بیل اولور
 قور جی اوتدر روز نکو در پیراغن قور دقله سودی چقار یه دوشنه رک بتر الحطاطه حانک فحتمیله واحدی
 ذکر اولنان اوت جنسندن براوت معنسانه حطاطه القلب حانک فحتمیله واحدی یورک اوتنه سی حبه القلب
 معنسانه ومنه قولهم اصبحت حطاطة قلبه وحطاطه کذلک بوغازده اولان خشوته دیرلر ابو عبیده روا بئی اوزن
 الحطه حانک کسری ونونک سکونیله بغدادی کندم معنسانه الحط حانک کسری ونونک فحتمیله جمعی بغدادی بلر
 معنسانه الحطاط حانک فقی ونونک تشدیددیه بغدادی صتان کسسه الحطوط حانک فقی ونونک ضمیله شول
 نسنه در که میتلره صاچلر خوب رایحه اولور غیچون الحط فحتمیله ونونک ضمی وتشدیددیه ذکر اولنان
 نسنه فی صاچق بقال حطاطه الرجل الحطیط علی وزن التکریم حنوط صاچق بقال حنط المیت حنطاط
 الحطاطه حانک کسری بله بغدادی صاچق صغنی الحطاط نونک کسری بله قرمز یو یا نیش دری بقال حنط الادیم
 اذا احمر الا حنط همزه نیک کسری بله دوه اولانغی اولان با تانک ایرشوب پیراغی اغار مسی بقال احنط الرمث
 وحنط ايضا اذا درک وایض ورقه الحاطیط یانک کسری بله دیوار الحیطان حانک کسری ومدهله جمعی دیوارلر
 معنسانه وایا یه منقلب اولدی ما قبلی مکسور اولور غیچون الحطیط علی وزن التکریم دیوار یا بمق بقال حوط
 کر مه اذ ابی حوله حاطیط یعنی باغنه اطرافنه دیوار یا پسه وحنوط بر نسنه اطرافنی دورا یتدکه دخی دیرلر ومنه
 قولهم انا حوط حول ذلك الامرای دور الحوط میمک ضمی وواوک فقی وتشدیددیه مثول باغدر که اطرافنه دیوار
 یا نیش اوله الحیطه حانک کسری ومدهله صاچق الحیطاطه حانک کسری بله یچنه الحوط حانک فقی وواوک
 سکونیله کذلک یچنه ابقال حاطه حوطه حوطا وحیطه وحیطاطه اذاکلا هور عامه وکلا اخرنه همزه ابله
 حفظ وحر است معنسانه کور ووحیطه میل ومرجت معنسانه ده کور رتقول مع فلان حیطه تک ولا تقول
 علیک وحوط خرد کرن ايجو چکمه که دخی دیرلر تقول الحار حوط عاتیه ای یچنه الاحتیاط همزه نیک وتانک
 کسری بله ثقه ومعتمد علیه اولان نسنه ابله عامل اولق بقال احتاط الرجل لنفسه اذا خذ بالثقة واحتیاط
 بر نسنه فی اورتیه المغه دخی دیرلر بقال احتاطت به الخیل اذا حدثت الاحتاطه همزه نیک کسری بله بر نسنه فی
 قیلایوب ايجو والمق بقال احاط به علمه واحاط به علما واحاط به کسسه فی اورتیه المغه دخی دیرلر بقال احاطت
 الخیل بفلان اذا حدثت فصل الحاء الحبط حانک فقی وبانک سکونیله قارشد رمق بقال حبط البعیر الارض
 بیه حبطاضر بها ومنه قیل حبط عشواء یعنی برکسسه بر امرده هدایت اوزن اولمه حبط حبط عشواء دیرلر
 وعشواء عین مهمله نیک فقی والفک قصیر بله شول ناقه در که بصرنه ضعف اولماغین بر نسنه دن صاچقماز
 وحنط برکسسه او یوما غیچون کند ونفسنی قنده اولور سه بر اقاغه دخی دیرلر بقال حبط الرجل اذا طرح نفسه
 حیث کان لینام وحنط عصا بله اغاچی اورمغه ده دیرلر پیراغی دوشسون دیو وحنط برکسسه فی بلدن احسان
 ایتدکه دخی دیرلر بقال حبطت الرجل اذا انعت علیه من غیر معرفه بینکما وحنط طوارک او بلوغی اوزرینه
 ارقری داغ چکمه که دخی دیرلر تقول حبط بعیره الاحتیاط همزه نیک وتانک کسری بله وجه برکسسه دن احسان
 طلب ایتدکه دیرلر بقال اختبطنی فلان اذا جاء يطلب معروفک من غیر اصره واصره همزه نیک مدی وصاد
 مهمله نیک کسری بله موجب مرحت اولان نسنه در خابط اللیل یانک کسری بله ناس معنسانه در ومنه قولهم ما ادري
 ای خابط لیل هو ای الناس هو الخباط حانک ضمی وبانک تخفیفیه جنونه شبیه بر حالت در جنون دکلر
 ومنه تقول تحبط الشیطان الحبط فحتمیله وبانک ضمی وتشدیددیه افساد ایتدی الحباط حانک کسری بله مثول

حنط

حوط

حبط

اوزن دافدر که ارقری او بلوغه بقار الخطه خانك كسری به و بانك سكونیله از اولان سوده دیرلر و خطه کجه نك
 بر مقدار ی کچد کند نمکره باقی قلا نه دخی دیرلر و خطه اولردن بر مقدار و خلا یقندن بر مقدار دخی دیرلر
 الخطه خانك كسری و بانك فقیله جمعی الخطه خانك كسری و بانك كذلک سكونیله ثلث مقدارندن نصف
 مقدارن و اوزن سودر كرك چناقده كرك مشكده كرك حوضه كرك كوله اولسون كدو مقدار اولان صویر فرض
 دیرلر و بوندن فعل مشتق اولدغی ظاهر دكلدر جوهری قولى اوزن پس خطه جرعه كبی در معنی و جرعه جمیع
 ضمی و راه مهمه له نك سكونیله كاسه ده باقی قلا ن سودر بعضی خطه جوهر به واقع اولان جرعه در دیش جمیع
 كسری وزای و مجمه نك سكونیله مطلقا ماء قليل معنایه الخطه خانك فقی و رانك سكونیله اغاجك قان صوبق
 بقال خرط العودا خرطه من الباب الاول و اخرطه من الباب الثاني و خرط پیراق صیرمغه دخی دیرلر تقول
 خرط الورق اذا احتته وحت حاء مهمله و تاء مثله اغاج پیراق الیه صیرمغه دیرلر اعلاسندن طویر اخرنه
 و ارنجه و فی المثل دونه خرط القناد بو مثل غایت مافی الباب بودر بوندن اوتیه سی مشكدر محله استعمال اولنور
 و قتاده قافك فقیله دپكنه دیرلر و خرط مسهل اولان دوا بر كسینه فی اسهال ایتمكه ده دیرلر بقال خرطه الدواء
 اذا المشاه و خرط دموری اوزن اتمغه دخی دیرلر بقال خرط لحد بد اذ طولته كالمود مخروط الوجه شول
 كسینه دركه یوزی اوزن اوله و اینلو اولیه و مخروط الحیة سقالی اوزن اولوب اینلو اولین كسینه التخریط علی
 وزن التكریم بمعناه بقال خرطه الدواء تخریطا خرط فقیله شول مرصدر كه تمیه عارض اولوب كرش
 پان لری كبی اویشمش سودر چقرن الاخر اطهمز نك كسری به ناقه ذكر اولنان مرضه مر بض اولمق بقال خرط
 الناقه الخراط میك كسری و خانك سكونیله ذكر اولنان مرض عادتی اولان ناقه و مخراط كذلک شول یلاندر
 كه هر یل قاولمق عادتی اوله الخروط خانك فقی و رانك فقیله شول ات دركه حرون اولوب سر كس اوله الخراط
 خانك كسری به ات حرون اولمق بقول البایع برئت الیك من الخراط ای الجماح الاخر اطهمز نك و خانك
 كسری به ات سیری حاله لچ و عنادا یتك بقال الخراط الفرس فی سیره اذ الخ و الخراط بر كسینه نك اوزرینه
 كلوب رامز سوز سو بلكه دیرلر بقال الخراط علینا فلان اذ اندرا بالقول السی و بدن انجمله كدخی دیرلر بقال
 الخراط جسمه اذ ادق الاخریط همز نك كسری و خانك سكونی و رانك كسری و مد به برنوع طوزلی اوت در
 کیام شور معنایه الاخر اطهمز نك و خانك كسری به قلی صیرمق بقال اخترط سیفه اذ اسله الخریطه خانك فقی
 و رانك كسری و مد به شول جامه دان دركه ایچنه قودقلى اسبابك اوزرینه ایلکلیوب بغلنور الاخر اط
 همز نك كسری به جامه دانی ایلکلیوب باغلق تقول اخترط الخریطه اذ الشرحتها الاخر اطهمز نك و رانك
 كسری و و اوك تشدد بد به سیده شدت اوزن اولمق بقال اخروط بهم السیراخر و اطای اشتد الخط خانك
 فقی و طانك تشدد بد به چیزى الخطوط ضمیمه جمعی چیز بلر معنایه و خط یامه ده بر موضعك اسیدر كه كاخط
 هجر دیرلر كا كوندن نسبت اولنوب رماح خطیه دیرلر زیارلادهند دن كوندنر كا كاتور لوب انده طوغرلر
 و خطر مالك قوم اوزرینه چیزى چیز مسنه دخی دیرلر و خط قلمه یازی یازمغه دخی دیرلر بقال خط بالقلم اذ اكتب
 و خط شق معنایه ده كور یقال ما خط غبان ای ماشقه یعنی تو زنه ایرشمدی لاز میله تعبیر اولنور الخط میك
 ضمی و طانك فقی و تشدد بد به شول كلیدر كه انده خط اوله یقال كساء مخطط ای فیه خطوط الخطوط خانك فقی
 و طانك فقیله شول یابان صغیر دركه طرناغك اوچبله یری طر ملیه الخطه خانك كسری به شول یردر كه بر كسینه
 كمدی نفسی ایچون اختیار ایدوب انده بنایا یامه علامت وضع ایلیه الخطه خانك كسری و طانك فقیله جمعی
 ذكر اولنان وجهه اوزن اولان یرلر معنایه و منه خطط البصرة والكوفة الاختطاط همز نك و خانك كسری به

خرط

خطط

اوغلانك عذر انده خطی یتك الخط میك كسری و خانك فقیله شول اغاجدر كه انوكه چیزى چیزلر خط كس
 معنایه الخطط میك كسری و خانك سكونیله شول اغاج پان سیدر كه فی خط طوغری و لما غیچون استعمال
 ایدرلر الخطه خانك ضمیمه امر و قصه معنایه بقال جاء فلان و فی را سه خطه اذ اجاه و فی نفسه حاجه قد عزم
 علیه و العامة تقول خطبه و فی حدیث قیله ایلام ابن هذه ان یفصل الخطه و یتصر من وراء الحجرة و حجرة حاجزك
 جمعی در مانع معنایه یعنی بر كسینه كه بر مشكل ایش واقع اولدقه عاجز اولیوب فی ندار كه قادر اوله اولوم
 اولماز و خطه مقصد معنایه ده كور بقال خطه نایه ای مقصد بعید و انصاف ایتمك معنایه ده كور منه
 قولهم خذ خطه ای خذ خطه الانتصاف و معناه انتصف و خطه بر رامز كچینك اسیدر عر بلك قبح الله معزی
 خیره خطه دیدك ی قولندن مراد اولدرامعی روایی اوزن و خطه اسم دخی كور خطدن نقطه اسم اولدغی
 كبی نقطدن الخطیطه خانك فقی و طانك كسری و مد به شول یردر كه اوزرینه یغمور یغمیه ایکی یغمور یغمش
 یر ما یبینه الخطیطه خانك فقی و یانك كسری به جمعی یغمور یغمین یرلر معنایه و منه قول ابن عباس حین
 سئل عن رجل جعل امرأته تلبسها و طلقته ثلاثا خط الله نوءها الا طلق نفسها ثلاثا یعنی زوجنی بوشمقندن
 ایسه كندی نفسنی بوشامق بكر ك ابدی و یری خط الله نوءهای اخطاها المظربس نوء نوك فقیله یغمور
 معنایه اولور اخلط خانك فقی و لامك سكونیله قار شد رمق بقال خلط الشی بغيره خلط من الباب الاول
 الاختلاط همز نك و خانك كسری به قار شمع بقال خلطه فاختلط و عقل فاسد اولمغه دخی دیرلر بقال اختلط
 فلان اذ افسد عقله الخالطه میك ضمی و لامك فقیله ایکی نسبه یری برینه قار شمع بقال خالطه الخالط
 خانك كسری به بمعناه و حدیث شریفه لا خلط ولا رط و واقع اولمشدر لا یجمع بین متفرق و لا یفرق بین
 مجمع خشیه الصدقة معنایه در و خلط بر كسینه نك عقلنه حلال كلكه دخی دیرلر بقال خلط الرجل فی عقله
 خلط الخلیط علی وزن التكریم بر نسبه فی فاسد قلیق بقال خلط فی الامر اذ افسد الخلیطی خانك ضمی و لامك
 فقی و تشدد بدی و یانك سكونی و الفك قصیر به سمیه كبی مشوش اولمق معنایه در و منه قولهم و قعوافی
 الخلیطی اذا اختلط امرهم و سمیه كذب دیرلر الخلیط خانك فقی و لامك كسری و مد به اختلاط ایدن كسینه
 الخالط معنایه ندیم منادم و جلیس مجالس معنایه اولدغی كبی و بونك واحد معنایه و جمع معنایه
 استعمالی جائز دروكه اولور الخلط و الخلط اوزن جمع اولنور خارك ضمی و لامك فقی و نایه تشدد بد به و خلیط
 علفه یونجه ابله سمائی بر یر جمعی یتكدر و نبیده كه خلیطین دن نهی اولنمشدر قوری خرمابه قوری
 اوزی و تازه اوزمله تازه خرمایی جمعی یتكدر الخلطه خانك ضمی و لامك سكونیله عشرت یتك الخلط خانك
 كسری و لامك سكونیله اجزای طیبك بر جزء دیرلر و خلط شول اوق اغاجنه دیرلر كه اصلند اگری اولماغین
 هر بار كه طوغرلله اكله دن حالی اولیه الخلط میك كسری و لامك فقیله شول كسینه دركه مصالحه قرشدن
 حالی اولیه یقال فلان خلط مزبل كا بقال رائق فائق یعنی ریختی دیکچی بقیقی یا بیی دبد كری و مزبل زای مجمه
 و فتح بای مثاله زابل قلیچی معنایه در الاستخلاط همز نك و خانك كسری به اركك دوه ناقه اوزرینه چقیم
 چفتلشك ایچون بقال استخلاط البعیر اذ اقعوا قعوا فافله و عین مهمله ابله چفتلشك معنایه در الاخلط همز نك
 كسری به دوه صاحی دوه نك التین ناقه نك فرجنه اذ حال ایتمك الخطه خانك فقی و میك سكونیله بر جنس
 مسواك اغاجیدر كه انوك اكله قابل میوه سی اولور و باری تعالینك ذواتی اكل خط دبدی قولى اكلت خطه
 اضافیه دخی قرات اولندی و خط شول سوده دیرلر كه كشی اوله ابو عبید ایتدی اكر سوددن تازه لك حلاوتی
 كبدوب طعمی متغیر اولر سه اكاسا قط دیرلر و اكر فی الجمله رایحه سی متغیر اولور سه خامط و خمیط دیرلر و اكر طعمی

خلط

خطط

متبدل اولور سه محل دیرلر حاء مهمله نك فتي وتشديد بله و اگر طعمی متبدل اولد قد نصكره في الجملة حلا رتی
اولور سه قوه دیرلر قافك ضمی ابله الخطه خانك فتي وميك سكونیله شول خرد كه ایشكه قریب اولماین
المه رایحه سن بغاش اوله وهنو زار شامش اوله و بعضیلر ایتدی خط اکتی اولان خرد و خط قیوی در یسین
حقاود قد نصكره بران ایتكه دخی دیرلر بقال خط الشاة الخطها خطا من الباب الثاني اذا نعت جلد هاوشو بیتها
الخطه ففتنه بله وميك فتي وميك كسری ومديله ذكر اولنان وجه اوزن بران اولنان قیون و اگر قو بونك توی ازاله
اولنوب در یسیله بران اولنسه اكاسمیط دیرلر الخوط خانك ضمی ومديله برالاق تازه بوداق بقال خوطبان و بان
بریه اغاچلرندن براغاچدر كه طیبیلر قتنه معروف یشی اولور كه اكاب البان دیرلر الخوطه خانك ضمی ومديله
واحدی الخیطه خانك فتي و یانك سكونیله ایداك سلك معناسنه الخیوط ضمتنه جمعی والخیوطه كذلك جمعی خاله
فخوله كبی الخیطه ميك كسری و یانك فخیله اكنه ابره معناسنه الخیطه خانك كسری بله بمعناه ومنه قوله تعالى حتى یلج
الجمیل فی سم الخیاط الخیطه الاسود خانك فتي و یانك سكونیله اوزادیه ظهور رابدن خرد در صبح وقتنه بعضیلر
كیجه قرا كوسی در دبدی الخیطه الايض ارقری ظهور رابدن خرد خیطه الرقبه كذلك خانك فتي و یانك سكونیله
بیونده اولان مردار اباك دبد كری بیاض نسنه بقال جاحش قلان عن خیطه رقبته اذا دفع عن دمه خیطه باطل
على التركيب الاضافی شول نسنه در كه اكالعب شمس دیرلر كه كونه نظر اولد قد اوزون اوزون كورینور مخاط
الشيطان ميك ضمیله بمعناه وخیطه باطل مروان بن الحكمك لقی ایدی زراطو بل القامه ایدی واضطراب
اوزن ایدی و بومقامه صاحب صراحك خیطه باطلی سراب ابله تفسیر ایتسی سهو دور زرا خیطه باطل
تار عنكبوت مثالنده كونه قرشو كورن نسنه در و سراب بریده صومثالنده كورن نسنه در الخیطه خانك
كسری ومديله دوه قوشندن بریلوك در الخیطی خانك فتي والفلك قصر بله على وزن السكری بمعناه الخیطه
خانك فتي و یانك سكونی والفلك مدبله بوی اوزون اولان دوه قوشی الخیطه ففتنه له دوه قوشنك بوی
اوزون اولمق الخیطه خانك كسری بله زدبكك بقال خط الثوب الخیوطه ميك فتي و یانك ضمی ابله دبككش
نسنه الخیطه ميك فتي و خانك كسری ومديله بمعناه شول كسینه كه مخیوط دبدی كلمه فی قلمی اوزن اخراج ایتدی
وشول كسینه كه مخیط دیدی كلمه فی نقصان اوزن اخراج ایتدی حرف یا خطت كلمه سی صیغه ستنه ناقض
اولد غیچون و یانك ما قبل یحريك اولندی اجتماع ساكنیندن اوزن و مفسور قلندی تا كه محذوف اولان یا
اولد غی معلوم اوله و ناسدن بعضی باقی قلان یاء اصلیه در محذوف اولان و اومفعولدر تا كه واوی اولان یائی
اولندن فرق اولنه دیشلر در و لكن اصح قول اولد زرا و اوبنا ایچون زیاده اولمشدر حذف اولونسی و وادكلدر
حذف اولنسی و اولان حرف اصلی در كرك اجتماع ساكنیندن اوزن و اولسون كرك غیری علتدن اوزن و اولسون
وكیرو حال بو بله در هر صیغه مفعول كه ثلاثین اولوب یائی اولن زرا یائی اولنار ك نقصان اوزن و تمام اوزن
كسی جایز در اما واوی اولانظر ده تمام كلمه مشدر الاكلمان كه انلرك بری مسك مذ و وف و بری دخی ثوب مصوون
و بونلر ندرت اوزن كلسلر در و مذ و وف غناك اولان نسنه در مسك تردك اولور و مصوون صیانتدن در
و محو یونندن بعضی بونلره قیاسا مقول و فرس مقو و ددیكی جایزكو رمشلر در مطرد ابله الخیطه خانك فتي
و یانك سكونیله فاز قدر و تده معناسنه هذبل كلامی اوزن ته كم بعض شعرانده واقع اولمشدر و ابو عمرو ایتدی
خیطه شول لطیف اید در كه اغاچ قانندن ایدرلر الخیطه على وزن التكریم اب جكوب علامت ایتك بقال
خیطه الشیب فی راسه كی بقال خط فصل الذال الذال ذاك فتي و همزه نك سكونیله بوغزی زیاده بوغقدر

خوط
خبط

ذاط

نادرین

نادرین اخراج ایدرلر بقال ذاطه مثل ذاته من الباب الثالث اذا خنقه اشد الخنق حتى دلع لسانه و صاحب
صراح باب ثانیه اشارت ایتمشدر سهو در الذعظ ذاك فتي وعین مهمله نك سكونیله نیز بوغازلق بقال ذعظه
یذعظه من الباب الثالث اذا بحه ذحاح و صیا و وحی حاء مهمله و یاء مشدده ابله سر یع معناسنه در و بقال ذعظته
المنیه فتن موت سرعته ایتمشدر الذعظ ذاك وميك فتي وعین مهمله نك سكونیله كذلك سرعته ولان ذبحه
دیرلر میز زیاده اولمشدر الذعظ ذاك فتي وقافك سكونیله اركك دیشی اوزرینه یحراق بقال ذقط الطائر انشاه
بذقطها ذقطا اذا اسفدها عبارت جوهری عامه نسخته قافیه در و قامه وسده فافله و قافله دخی لغت اولسینه
اشارت ایتمشدر فصل الراء الر بطر انك فتي و یانك سكونیله بغلق شد معناسنه تقول ربطت الشی ر بطه وار بطه
من الباب الاول والثانی علی روایة الاخفش اذا شد تها المر بط ميك و یانك فخیله و المر بط ميك فتي و یانك
كسری بله طوار یقیق یر بقال لیس له مر بط عنز و عنز عین مهمله و زای معجه ابله كی معناسنه در الارتباط
همزه نك و تانك كسری بله بغلق بقال فلان یرتبط كذا راسا من الدواب الر یبطر انك فتي و یانك كسری ومديله
باغلن طوار بقال نعم الر یبط هذا الما یرتبط من الخیل و ر یبط غوث بن مره نك لقی در و شول خرد ما قور یغنه دیرلر
كه صوبیر اغلش اوله الر باطر انك كسری بله شول نسنه دیرلر كه انوكه قریب یا خود طوار یا انوك امثالی نسنه
بغلن و الر بط ضمتنه جمعی یا غلر معناسنه و رباط و زاعه دخی دیرلر بقال قطع الطیر رباطه ای حبالته و بقال
جاء فلان و قد قرض رباطه اذا انصرف فجهولا یعنی یورلمشه عودت ایتسه بو یله دیرلر و رباط عدو جائننه
اولان در بنده ملازمت ایتكه دخی دیرلر و رباط طوار بغلیچون یاپلن اودر و رباط الخیل طواری جمع ایدوب بریره
یا غلقد بعضیلر ایتدی و رباط بش طوان و بشدن زیاده یا اطلاق اولنور و بقال لفلان رباط من الخیل كی بقال
ثلا كه تلاحط و ارك اصلنه و طامز لغنه دیرلر الر رباط یانك كسری بله یا غلی و رباط الجاشر حمیله و شین معجه بله بهادر
اولوب شدید القلب اولان كسینه دیرلر كویا كه نفسن فراردن بغلر و بقال خلف فلان بالثغر جیشار ابطه
ومثله كذا رباطه من الخیل یعنی عسكرا ثابت قدم اولسه بو بله دینور الر رباط ميك ضمی و یانك كسری بله بریده
چوق طورن صودر شیبانی و ابی اوزن بقال ماء مترابطی دائم لا یفرج الر رباط رانك فتي و طانك كسری ومديله
چا غریب فریاد ایتك و رطیطه احقه دخی دیرلر الر رباط همزه نك كسری بله كذلك چا غروب خیر مق بقال
ارطوا اذا صاحوا الر رطه رانك ضمی وقافك سكونیله شول سیاه در كه اكا ق نقطه لر قاریشه بقال دجاجة
رطاء الارقط همزه نك وقافك فخیله شول قیوندر كه بوزرنكلو اوله ابغث كی الارقط حمید بن ثورك
لقی در الار ریطه صیغه تصغیر اوزن كذلك مزبور ك لقی در الار رطاط همزه نك وقافك كسری بله ذكر
اولنان لونده اولمق بقال رقطار رطاطا الار ریطاط همزه نك كسری وقافك كسری ومديله دبكك بیراخی
ظهور ایتك ایلقمسرك بقال ارقاط العرج ار قیطاطا اذا خرج ورقه و ذاك قبل ان یدبی و ادب ال مهمله و یاء
موح ابله بیراخی ایلماغه باشلق الر رط رانك فتي و هانك سكونیله قوم و قبیله معناسنه بقال هم رطه دینه و دینه
ذلك كسری و نونك سكونیله قرب اتصاله دیرلر و رط اوزن عددن ناقص اولاندر كه انلر خالص رجال اولوب
انلره امرأة حلط اولنمایه قال الله تعالى و كان فی المدینه تسعة رط یسر رط جمعدر انوك واحدی یوقدر ذود كی كه
ذود ذال معجه نك فخیله دوه سور سینه دیرلر اوچ دوه دن اون دوه یی وار نیمه دكین الار رط همزه نك فتي و هانك
ضمیله جمعی الار رط همزه نك فخیله كذلك جمعی الار رط همزه نك فتي و هانك كسری بله كذلك جمعی كویا كه بوار هطك
جمعدر الار رط كذلك جمعی و رط شول در یه دیرلر كه كویكدن دیزه وار نیمه اولور وانی حیض كورن عورنلر كی
ونصر بن شمیل ایتدی الر رط رانك كسری بله شول در بلر كه اندن قایشلر كسیلور و احدی رط در الر رطه هانك
كسری والفلك مدبله شول عرب طواشانی یواسنه دیرلر كه قازدوغی طیراخی نندن چقاروب جمع ایدر و بو یوايه

ذعظ

ذعظ

دقظ

ربط

رطط

رقط

رھط

داماء دخی دیرل میك تشد بد به الرهطه رانك ضمی و هانك فخیله همزه وزنی اوزن بمعناها مرج راهط هانك كسری
 ابله شام شربقه بریرك اذ بدركه انده بعض محارب واقع اولمشدر الرهطه رانك فخی و یانك سكونیله شول چاره
 دیرل كه براندن اولو رابكی ایندن اولمازالر یطرانك فخی و یانك سكونیله جمی چارلر معناسنه الریاط رانك
 كسر به كذلک جمی ریطة كذلک رانك فخی و یانك سكونیله برعورنك اسمیدر فصل الزای الزخرط رانك و رانك
 كسر به و خانك سكونیله قیونك بورنده اولان سموك و دوه نك سموكنه دخی زخرط دیرل الزطرانك ضمی و طانك
 تشد بد به خلا یقندن برطافقه نك اسمیدر الرطی كذلک رانك ضمی و طانك و یانك تشد بد به واحدی روم
 ابله رومی كی فصل السین السبط سبک فخی و یانك كسر به شول صاحبدر كه قور جق اولیه سبط فختینله
 بمعناه و سبط قور جق اولماق معناسنه ده كور بقال سبط شعره سبط امن الباب الرابع و بقال رجل سبط الشعر
 و سبط الجسم و سبط الجسم مثل فخذ و فخذ اكان حسن القد و الاستواء و سبط نباتان دن رلوتنه دخی دیرل كه تازه
 اكن سبط و قور بد قه حلی دیرل حاه مهمله ابله المسبط میك ضمی و یانك كسر به باشی اشغه طو قق و منه قولهم
 مالی ارك المسبط ای مدلیار اسك كالمهم مسترخى البدن الاسباط همزه نك كسر به اوزانق امتداد معناسنه بقال
 اصبط الرجل اذا امتد و انبسط من الضرب التسييط على وزن التكریم ناقة قارنده اولان حملن دوشورمك بقال
 سبط الناقة و قیونله دخی استعمال اولنور بقال سبط النجعة اذا اسقطت السبط سبک كسری و یانك
 سكونیله ولدك ولد بد الراسباط همزه نك فخیله جمی اولادولد معناسنه و اسباط بنی اسرئیل قبائل عرب
 مثابه سنه در و قوله تعالى و قطعناهم اثني عشرة اسباطا لما ائثني كلمه سی موث قلندی زیر اثنتی عشرة فرقة
 اراده اولندی بعد اول فرقه اسباط اولدی بنان اولندی و لكن اسباط تفسیرد كدر بلكه اثنتی عشر دن بدلدو
 زیر تفسیر واحد منكور اولور اثني عشر درهم دیرل اثني عشرة درهم دیرل و اسباط سبطك دخی جمی كلور فختینله
 و سبط برجنس اوت معناسنه در السباط شول سقندر كه اكنی دیوارك اوزونله یا بلوب التمدن یول كچر
 السوايط سبک فخی و یانك كسری و مدله جمی ذكر اولنان سقندر معناسنه السباطات كذلک جمی و فی المثل
 هو افرغ من حجام سباط اصمى ایتدی سباط دن مراد ماینده اولان سباط كسری در و كالسان فارسیه
 بلاس اباد دیرل و بلاس برجه لك اسمیدر پس روابت اولنور كه پرو زنام ملك نعمان بن مندری موضع مز بورده
 حبس ابد و بخیال را یاغی التند هلاك ایشم ذكر اولنان مثل ركسنه نك حالی معطل اولسی ایچون ضرب اولنور
 زیر اطاق كسری ده زیا ده كساد اولغین اندن مرور ایدن عسكری انوك جراحی و یره سیله حجات ایدر ایش
 السباطه سبک ضمی ابله سویرندی دوكد كاری رسباط كذلک سبک فخیله روم ایلرندن بریاك اسمیدر كه اول
 قش ایلر نك اخری در المسبطة میك ضمی و سبک سكونی و یانك كسری به شول ردركه ذكر اولنان اوت نه چوق
 بتر بقال ارض مسبطة ای كثیره السبط السجلاط سبک و جیمك كسری و نونك سكونیله بریرك اسمیدر بعضیلر
 ایتدی خوب را محه لو اولنور دن برنوعدر السقط سبک فخی و حاه مهمله نك سكونیله بو غرق ذعط كی تنه كم مرور
 ایتدی السقط فختینله و السقط سبک ضمی و خاء معجمه نك سكونیله رضانك خلا فیدر بقال سخط من الباب
 الرابع اذا غضب الساخط خانك كسر به غضب ایدن كسنه الاسقاط همزه نك كسر به غضبه كتورمك بقال
 اسخطه اذا غضبه التخط فختینله و خانك ضمی و تشد بد به احسانی ازرقه مق بقال السخط عطاءه اذا استقبله ولم
 يقع موقعا یعنی احسانی ازرقه یوب احسان یرینه كچمسه السراط سبک فخی و رانك سكونیله یوقق بلع معناسنه
 نقول سراط الشئ من الباب الرابع اسرطه سراطا اذا بلغت الاستراط همزه نك و تانك كسر به یوقق ابتلاع

ربط
زخرط
رطط
سبط
سجاط
سخط
سراط

معناسنه نقول اسرطه اذا التلعتنه و فی المثل لا تكن حلوا فاسترطولا و لا مرا فتعق و اعقاعین مهمله ابله و قافله
 برنسنه زیاده ای اولق و اعقار نسنه ای اولغین اغردن چقاروب برافقه دخی دیرل كویا كه اجلیق معناسن ازاله
 ایچون اولور تنه كم اشكیت سكابت اولنان نسنی ازاله ایچون كور السریطی سبک ضمی و رانك فخی و تشد بد
 و یانك سكونی و الفك قصر به یوقق منه قولهم لاخذ سریطی و القضاء سریطی یعنی الرخی دخی بدی و بدی صاحبی
 طلب ایتدك سراط اوور السریط سبک ضمی و رانك تشد بد به كذلک تصغیر صیغه سی اوزن ذكر اولنان معنایدر
 یعقوب روایی اوزن یقال الاخذ سریط و القضاء سراط السریط سبک و رانك كسری و طانك سكونیله
 بالوده كه حلویات قسمیدن در السراطی سبک ضمی و یانك تشد بد به كسکین اولان قلیح یقال سیف
 سراطی ای قاطع السراط سبک كسری به یول سراط معناسنه لغت در السراطان فختینله نك كه حیوانات
 مادن در و نوكد بر رچك دخی اسمیدر و بر مرض دو كه طوارك بیلكنه عارض اولوب طرناغن دوند در السرومط
 فختینله و و او ك سكونی و میك دخی فخیله غضنفر و زنی اوزن اولان دوه و غیر ی به دخی اطلاق اولنور
 قالمید یصف زق خمر اشتری جزافا بمجترف چون مكان خفاءه قری حبشی بالسرومط السقوط سبک
 فخی و عینك ضمیله شول دودار كه بورنه دو كوز الاسقاط همزه نك كسر به دوائی ذكروری بورنه
 دوكد و اسقاط سبک به كوندوله دورنكه دخی دیرل بقال اسقطه الرمح مثل او جرتنه اذا طعنته بقی صدره
 الاسقاط همزه نك و تانك كسری به بورنه جكمك بقال اسقطت الرمح فاستقط هو بنفسه المسقط میك و عینك
 ضمیله شول كاسه در كه انوك ایچنه ذكر اولنان دو قور بواسم التلردن ضمیله كن كلكرك بر بددر السعیط سبک فخی
 و عینك كسری مدله خرك چو كند سی دردی معناسنه السقط فختینله شول نسنه در كه ایچنه اسباب قورلر
 عامه محریف ایدوب سیددیرل السقیط سبک فخی و فاك كسری و مدله شول كسنه در كه سخی
 اولوب طیب النفس اوله الاسقط همزه نك و فاك كسری و نونك سكونیله اشر به دن برنوع در فاسی معرب در
 اصمى ایتدی لغت رومیه در السقوط خبتینله دوشمك بقال سقط الشئ من یدی سقوط امن الجاب الاول
 و سقوط ولدانه سی قارتندن دو همكه دخی دیرل خلیل ایتدی سقط الولد من بطن امه دیرل وقع دیرل و سقط
 فی بدیهه دیرل ندیم معناسنه بناء مجحول اوزن و منه قوله تعالى و لما سقط فی ابدیهم قال الا خفش و قرأ بعضهم سقط
 كانه ضمير الذم و جوز اسقط فی بدیو قال ابو عمرو و لا یقال اسقط بالالف علی ما لم یسم فاعله و احمد بن یحیی مثله
 الاسقاط همزه نك كسری به دوشورمك بقال اسقطته انا و اسقاط ولد بر قماغه دخی دیرل بقال اسقطت الناقة
 و غیرها اذا الت ولدها المسقط میك و قافك فخیله دوشمك سقوط معناسنه المسقطه میك و قافك فخیله
 اعتبار دن دوشمك حالت بقال هذا الفعل مسقطه للانسان من عین الناس المسقط میك فخی و قافك كسری به
 دوشمك مكاندر مجلس كی و مسقط الرأس ولدن ظهور كلكی یره دیرل بقال هذا مسقط رأسی حیث ولد و انا فی
 مسقط النجم حیث سقط المساقطه میك ضمی و قافك فخیله دوشمك بقال ساقطه اذا سقطت الساقط قافك
 كسری به و الساقطه كذلک شول كسنه در كه حسابا و ذاتالم اوله السقطی سبک فخی و قافك سكونی
 و الفك قصر به جمی السقاط سبک ضمی و قافك تشد بد به كذلک جمی ساقطه معناسنه السقاط تانك
 فخی و قافك ضمیله برنسنه یحرر بص اولق یقال تساقط علی الشئ ای القی نفسه علیه السقطه سبک فخی و قافك
 سكونیله طابنوب دوشمك السقاط سبک كسری به كذلک دوشمك و سقاط كذلک اتك بواش سكرتسی
 و سقاط الخدیث بری خبر و بر ركن بری ساكت اولوب خبر و بر سكوت ایتدك ساكت اولان خبر و بر مكد

شرمط
سعط
سقط

السطح سينك كسرى وقافك سكونيله شول ولد در كه مدت ولادت تمام اولاد دن دوشه وسقط الرمل قومك
 نهايت بولون و غي ريم قطع الرمل معنائه بونك ايكنه سنه دخی اج لغت وار در بری سقط كسرى سينه تنه كم
 مرور ايتدی و بری دخی ضيله و بری دخی فحقيله وسقط النار شول سر اردر كه چقق چلر كن ظاهر اولور بونده
 اوج لغت وار در كسروم و فتح تنه كم مرور ايتدی و بری دخی سقط النار مونت مذكرا اولور وسقط السحاب شول
 بلوت اوجی در كه بره دكش كی كورنه ناحیه افقه السقطان سينك كسرى وقافك سكونيله دوه قوشينك كی
 قنادیدر وسقط اجناح الطائر قوشك قنادی او چلری در كه یرده سورده سقط فحقيله متاعك یرامزی در
 وسقط كتابتاه و حساباه غلط ایتكه دخی دیرلر تقول اسقط فی كلامه وتكلم بكلام فاسقط بحرف وما اسقط
 حرفا يعقوب ايتدی مژ نورك استعمالی دخلت به وادخلته وخرجت به اخر حته وعلوت به واعليتة كی در
 السقط سينك فحقی وقافك كسرى ومدبله قاردر وجه در شبنم معنائه السقيطة سينك وقافك كسرى
 ومدبله شول عورت در كه دنیه اوله السقط فحقيله وقافك فحقی وتشديد بله ركسنه نك سقطن طلب ايتك
 السقاط سينك فحقی وقافك تشديد بله شول قنادر كه اورولن سنه بی كسرو كسدو كی سنه دن اول یره ابر
 وسقاط كذلک شول كسنه یرلر كه متاعك یرامزی بیع ایلر وفی الحدیث كان لا یرسقاط ولا صاحب بیعه الاسلام
 علیه وبیعه بانك كسرى ومدبله بیعدن در ركبه رگوبدن و جلسه جلوسدن اولدغی كی السلاطه سينك
 فحقيله قهر و غلبه معنائه السليط علی وزن التكرم غالب قلمق بقال سلطه الله تعالى فسلط عليهم والنسلط
 فحقيله ولا ملك فحقی وتشديد بله غالب اولق السلطه سينك فحقی ولا ملك سكونيله اسم در تسلط معنائه سنن
 السلطان سينك فحقی ولا ملك سكونيله والی معنائه بوفلان وزنی اوزن در مذكروم و تنه اطلاق اولنور
 السلاطين سينك فحقيله جمعی و سلطان حخته و برهانه دخی دیرلر و بوجع اولماز یرا جرای مصدق جاری در
 السليطه سينك فحقی ولا ملك كسرى ومدبله شول عورت در كه بدن بان اوله السليطه سينك فحقی ولا ملك كذلک
 كسرى ومدبله شول رجلا در كه فصیح اولوب جرى اللسان اوله وسليط عامه عرب قتنه زیتون یا غنه اطلاق
 اولنور اما اهل بن شبروغن یا غنه اطلاق ایدرلر الاسلط همزه نك ولا ملك فحقی وسينك سكونيله ذكر اولنان صفتله
 متصف اولان كسنه بقال هو اسلطهم اسانا السلطه سينك كسرى ولا ملك سكونيله اوزون وق السلطه سينك
 كسرى بله جمعی اوزون وقار معنائه المسالطه سينك فحقی ولا ملك كسرى ومدبله مفتاحك دیشلری المسلاط
 ميمك كسرى وسينك سكونيله واحدی ذكر اولنان دیشلر كری معنائه السلطه سينك فحقی ولا ملك كسرى بله
 كسكين اولان ات طرفلری بقال سنابك سلطات اذا كانت حدا و سنابك بتون طرفی طور ك طرفنك
 او ك طرفی در السطح سينك كسرى وميمك سكونيله ايلك مادام كه اوزرنه بوجحق اوله واكر بوجحق اولسه سلك
 دیرلر سطح دیرلر و سطح اكدره اصلن قایشه دخی دیرلر فترك معنائه السطوط فحقيله جمعی وسطوط سودك
 حلاونی كنك معنائه ده كاور بقال سطح اللبن بسطوط من الباب الاول اذا ذهب منه حلاوة الخليب التسميط
 علی وزن التكرم ذكر اولنان قایشه برشی اصحق تقول سمطت الشئ اذا علقتة علی السطوط المسط ميم اولك فحقی وثانیست
 فحقی وتشديد بله شول شعردر كه پنج مصرعدن مركب اوله و چار مصرعك قافیه سی بری رینه موافق اولود
 بشخبينك فخالف اوله خمسارك مطلععدن صكره كن ایی كی و مسط نافذ معنائه ده كاور بقال خذ حكمك مسط
 ای محوز نافذ و مسط شول ارسال اولنن سنه در كه رد اولمیه السميطة معنی المسطة بقال قصيدة مسطه و سميطة
 اذا كانت علی الاسلوب المذكور السماطان سينك كسرى ايله ایکی جانب كرك انسان جماعتدن كرك خرماء انجلر ندر قال

سلط

سط

مشی بین السماطين السطح سينك فحقی وميمك سكونيله اسی صوبله او غلا غك در یسندن قیلارن بك ایتكدر بریان
 ایتكچون تقول سمطت الحدی السطه من الباب الاول و السطه من الباب الثاني سمطا اذا نظفته عن الشعر بالماء الحار
 لنشویه السطح سينك فحقی وميمك كسرى ومدبله و المسطوط ميم اولك فحقی وميم ثانیست خميله ذكر اولنان وجه
 اوزن قیلاری بك اولان و غلق و سميطة شول تعلينه دیرلر كه برقات اولوب وزینه سختیان دبكلامش اوله و سميطة
 و سميطة خفيف الحال اولوب فقیر اولان كسنه یه دخی دیرلر و سميطة شول كرمه دیرلر كه بری اوزرسته یغلامش اوله كه
 لسان فارسیه اكبر استق دیرلر ابو عبیدروائی اوزن الاسماط همزه نك فحقيله يالك قات اولان فعین بقال نعل
 اسماط اذا كانت غیر مخصوصة یعنی دكلامش اولسه وسر اول اسماط شول كوكلك اشی در كیالك قات اولوب ایچنه
 پنبه قوغش اوله بوسیدن فقیر الحال اولان كسنه یه سميطة و سميطة دهبیلر يالك قات اولد غیچون تنه كم مژ
 ايتدی السماط ميمك كسرى بله شول سود در كه اندن تازه لك لذی كنش اوله وسود طعنه تغیر كلامش اوله السماط
 سينك فحقی وكسرى بله شول كوسه در كه اصلا انوك سقلى اولمیه السنوط سينك فحقی ونونك فحقی ايله والسنوطی
 كذلک سينك فحقی ونونك فحقی ايله سقلى اولمین كوسه السنوط سينك فحقی وواوك سكونيله قسچی كه انوكه ضرب
 اولنور الاسواط همزه نك فحقيله والسياط سينك كسرى بله جمعی وسوط مصدر دخی كاور قسچيله اوزمق معنائه
 بقال ساطه يسوطه سوطان الباب الاول اذا ضرب بالسوط وسوط نصيب معنائه ده كاور ومنه قوله
 تعالى فصب عليهم بك سوط عذاب اي نصيب عذاب وبعضيلر شدت عذاب ايله تفسير ايتدی زیر عذاب
 كاه اولور سوطله اولور وسوط كذلک برسنه نك بعضن بعضنه غلط ایتكه دخی دیرلر المسواط شول الت در كه
 انكله برسنه غلط اولنه عصا كی وكفچه كی مثلا النسوبط علی وزن التكرم زیاده فارشدر مق بقال سوط فلان
 امون السوطة سينك فحقی وواوك كسرى ومدبله محتلط ومشتك معنائه بقال اموالهم سويطة بينهم ای
 محتلطة فصل الشين السبوط شينك فحقی و بانك فحقی وتشديد بله رجس بالقدر الشحط شينك فحقی و حانك
 سكونيله اراق اولق بعد معنائه الشحوط فحقيله بعناه بقال شحط وشحوطا وشحط المزاد اذا بعد
 ومزادن مراد موضع زیارت در الانحط همزه نك كسرى بله بعيد قلمق يقال انحطته اذا بعدت الشحوط شينك
 و حانك فحقی وواوك سكونيله طاعده بتن اغاچلر دن رجس اغاچدر كه اندن یای ایشلر ل الشحوط شينك و حانك فحقی
 وميمك سكونيله اوزون طوبل معنائه ميمی زابده در الشرطه سينك فحقی ووانك سكونيله برسنه نك موقوف
 علیه سی و شرط قان المفه دخی دیرلر بقال شرط بشرط من الباب الاول و بشرط من الباب الثاني اذا بزغ و بزغ معجته بله
 بشرط اورمغه دیرلر الشرطه سينك فحقی ووانك كسرى ومدبله بعناه الشرط فحقيله جمعی بقال شرط علیه كذا بشرط
 من الباب الثاني و بشرط من الباب الاول الاشتراط همزه نك ووانك كسرى بله كذلک شرط ايتك الشرط فحقيله
 علامت اشراط الساعة همزه نك فحقيله علامت قیامت و بشرط مالك یرامز دخی طلاق اولنور الاشراط همزه نك
 فحقيله یرامز بقال لغم اشراط المال ای اراذ لها و اشراط افه دخی دیرلر یعقوب ايتدی بوكله اضداد دن در الاشراط
 همزه نك كسرى بله برسنه یی بیعه حاضرلق بقال اشراط من ايله وغنه اذا اعد منها شيأ للبيع و ركسنه نفسی بر
 فعماچون نصيب ایتكه دخی دیرلر بقال اشراط فلان نفسه لامر كذا ای علمهاله و اعداها الشرط شينك فحقی ووانك فحقيله
 صوباشی خد متكاری شرط دهبیلر كندی ایچون علامت نصيب ایتد كچون بودن قدم ذكر اولنن معنادن مأخوذ در
 اصمعی رولبی اوزن الشرطه كذلک شينك فحقی ووانك فحقيله واحدی الشرطی كذلک شينك فحقی ووانك فحقی
 ووانك تشديد بله شرطك واحدی و ابو عبیده ايتدی شرط دهبیلر احضار اولنور قلمری ایچون یا خود غیر یی احضار

سسط

سوط

شبط

شسط

شرط

ایچون محضر دبد کری کی بشر بط مشینک فخی ورنک کسری و مدبله شول اید در که خرمایا غندن بوکشدن
المشراط میله کسری ورنک فخیله بیشتر که انوکله قان الورل المشراط میله کسری و مشینک سکونیه به معناه
الشرطان فخیته ایکی یلدز در جلدن که ذکر اولنان یلدز لرحاک ایکی بویوزی مثابه سنده درو بونلرک
جانب شمال سنده بر کوچوک یلدز وارد که بدن بعضی اول یلدزی انلردن عدا بدوب ذکر اولنان یلدز اوچدر
دیرلر و مجموع سندن اشراطله تعبیر ایدرلر اشراط مشینک کسری ورنک سکونیه او زون معناسنه یقال رجل
شروط اذا کان طویلا و جملا مشروط مذکور موث بوند برادر الشط مشینک فخی و طانک تشدید به ارغ اولمق
یقال شطت الدار شط من الباب الال والثانی شطا اذا بعدت و شط ظلم ایتمکه ده دیرلر یقال شططت علیه اذا
حرت و شط جانب معناسنه ده کور یقال شط النهر و شط الوادی و شط السنام و کل جانب من السنام شط
الشطوط فمیتنه به معناه یقال شط شطوطا الا شطاط همزه نک کسری به بر خصوص صم ظلم ایتمک یقال اشط فی
القضیه اذا جاروا شططت علیه اذا جرت و طواری و نلا قه ارغه الوب کیمکه دخی دیرلر یقال اشط فی السور اذا
بعد و طلبه دقت ایتمکه دخی دیرلر یقال اشطو فی طلی اذا المعنوا الشاطی طانک کسری ابله جور اید یجی و فی حدیث
تیم الداری نک اشطای ای جائری علی فی الحکم الاشطاط همزه نک و تانک کسری به طواری او تلاقین ارغه ایتمک
الشطوط مشینک فخی طانک ضمی ابله شول ناقه در که اورچی فرموده در الشطاط مشینک فخی و طانک تخفیفه به بعد
اولمق و اعتدال قامت دخی دیرلر مشینک کسری به دخی لغت در الشاطیه شول قیز در که قانی معتدل اوله یقال جاریه
شاطیه الشط فخیته به هر نسبه ده تجاوز ایتمک و فی الحدیث لها مهر مثلها لاوکس منه و لا شط ای لا نقصان
ولا زیاده الشط فخیته به باش قیلنک بیاضی در که اکسواد قر شمش اوله یقال شط شطط من الباب الرابع
الاشط همزه نک و میله ضمیمه شول کسند در که باشنک قاری اغر مغه بشلیه به حیثیه ککه اغی قر اسنه قارسته
الشطان مشینک ضمی و میله سکونیه جمعی اسودله سودان کی الشطاء مشینک فخی و میله سکونی و الفک مدبله شول
عورت در که باشنک قیلر ای قله سیاه قارشق اوله الشط مشینک فخی و میله سکونیه قارشدر مق یقال شططت الشی
اشطه شطط من الباب الثانی اذا خلطته و کل خلیطین خلطتهما فقد شطتهما فمیشیط و شططط عامه قانان
حوایجه دخی دیرلر یقال هذه قدر تسع شاة بشطها ای بتوا بلها الشیط مشینک فخی و میله کسری و مدبله صبح در که
بیاض محبه بقیه ظلمت لیل قارشمش اوله و شیط شول او تدر که کاقوری اوت قارشمش اوله الشماطیط مشینک فخی
و طانک کسری و مدبله طاعلش بان لره دیرلر قطع متفرقه معناسنه الشیط مشینک و طانک کسری به واحدی
متفرق معناسنه یقال ذهب القوم شماطیط ای متفرقین و شماطیط اسکی بزل معناسنه ده کور یقال صار الثوب
شماطیط اذا تشقق الشماطیط مشینک کسری به واحدی بریان اسکی زم معناسنه شوط مشینک فخی و واک سکونیه بر کره
سکرتمک یقال عدا شوط اذا عد اطلعا یعنی بر کر سکر تسمه و یقال بضاطاف بالیت سبعة اشوط یعنی کعبه مشرفه فی
بدی کره طواف یندی که حجر اسوددن حجر اسوده و ارنجه بر شوط دیرلر شوط براح مشینک فخی و واک سکونیه
سباعدن چقال دیکله معروف جانورک اسمیدر شوط باطل کذلک مشینک فخی و واک سکونیه هبانک اسمیدر که
ذن دبد کری خرده نسبه در که او ایچنه داخل اولان ضیای شمسده مشاهد اولور الشو بط علی وزن التکریم
فیون باشنک ایتمکچون و بتلک تنه کم شیط نفسیری ثناسنه ذکر اولنوران شاء الله تعالی الشیط مشینک فخی
و یانک سکونیه هلاک اولمق و شیط قار ایچون ذیچ اولنان دوه دن بریای قلسه انوک انفاقی ایچون دخی استعمال
اولمق و یقال من شیط هذا ای من ینفق هذا السهم و چنکه اندن هیچ پای قالمیه شطت لجز و دیرلر تنفقت معناسنه

شطط

شط

شوط

وقان صاحبی قانن الموق معناسنه ده کور یقال شاط فلان الدماء ای خلطها کانه سفک دم القاتل علی دم المقتول
وقان ضایع اولمق معناسنه ده کور یقال شاط فلان اذا ذهب دمه هدر او عجله قلدی معناسنه ده کور و یاغ
بشوب بقی مر بته سنه و ارمغه ده دیرلر یقال شاط السمن اذا نضج حتی یحترق و کذلک الزيت و جوملک یا نوب
دینه بر نسبه یا بشمغه دخی دیرلر یقال شاطت القدر اذا احترقت و لصق بها الشی الا شاطیه همزه نک کسری به هلاک
ایتمک قصاص ایچون قان دو کک یقال اشاطیه مدمه و اشاط دمه ای عرضه للقتل و اشاطیه چو ملکی یا قوب
دینه نسبه یا بشدر مغه دخی دیرلر یقال اشطتها ان الشیاط مشینک کسری به یاغش بر نسبه نک ر ایچه سی التشیط علی
وزن التکریم قیون باشی او ییلمک پاک ایتمدن او ترواتی داغلیوب چوق بشور مکه دخی دیرلر الاستشاط همزه نک
و تانک کسری به غضبه کلوب حدت و حرارت وزن اولمق یقال غضب فلان و استشاط اذا احتدم کانه التهاب فی
غضبه و احتدام حاو دال مهملتینه به بورك حرارت غضبه به طولق و استشاط دوه تیر سم مکه دخی دیرلر یقال
استشاط البعیر اذا سمن المشیاط میله کسری و مشینک سکونیه شول ناقه در که تیر سمره المشیاط میله کسری و یا نک
کسری به مشیاطک جمعی یقال بل مشیاط فصل الصاد الصراط صادک کسری به و الصراط و الزراط بونلرک جمعی
طریق معناسنه در فصل الضاد الضبط ضادک فخی و یانک سکونیه بر نسبه فی رأیه حفظ ایتمک الضابط یانک
کسری به صاحب رائی و اوب بر نسبه فی حفظ ایدن کسینه الا ضبط همزه نک و یانک فخیته ایکی الیه ایشلین کسینه
تقول منه ضبط الوجل بضبط من الباب الرابع الضبط ضادک فخی و یانک سکونی و الفک مدبله ایکی الیه ایشلین
عورت لضبط فی فخیته و نونک سکونی و الفک قصر به قوی معناسنه در نونله الف زیاده اولمشدر سفر جله
الحاق ایچون الضبط ضادک و یانک فخی و غین معجمه نک سکونی و الفک قصر به شول نسبه در که انوکله او غانجقلر
قور غدا لور اخر ند اولان الف الحاق ایچون در الضراط ضادک ضمی ورنک تخفیفه به مقعدن چقان بل قوان
معناسنه یقال ضبط بضوط من الباب الثانی الضراط ضادک فخی ورنک کسری به بالتمک معناسنه مصدر در ضبط
بضوط دن تنه کم حبق یانک کسری به حبق یحبق دن مصدر در کذلک بالتمک معناسنه و فی المثل اودی العیر الاضطا
یعنی مرکب کفوت و قدر تنه بلندن غیر نسبه سی قالمدی الاضراط همزه نک کسری به بالندر ملک التضر بط علی
وزن التکریم بمعناه و عمرو بن هنده مضبوط الحجان دیرلر شدتی وحدتی اولد غیچون و اضراط و اضرب بط سفر یی
المغه ده دیرلر اضراط و اضرب طری ای هرا بوحکی له بغیه یعنی اغر به اضراط و یردی الضرب ضادک ضمی ورنک
فخی و تشدید به و یانک سکونیه کذلک ضبط معناسنه در یقال الاکل سر بط و القضاء ضرب یعنی دبی اکی سرعت
اتلاعه در اما قضای ضبط و استمرز ابله در الضرب طی کذلک وزن مزبور و وزن و اخر ند الف مقصود ابله ذکر
اولنان معنایه در ورجا یقال الاکل سر بطی و القضاء ضربی قبیطی و زنی وزن و قبیطی قافله و طاء مهمله ابله
پشیمنه حلوا در ناطف معناسنه الاضراط همزه نک ورنک کسری و غین معجمه نک سکونیه غضبه کلوب مشینک
یقال اضراط اضراط الضبط ضادک فخی و غینک سکونیه مزاجه ایدوب بر کسینه فی بریه صمق یقال
ضبطه بضبطه الضبط من الباب الثالث اذا حیه الی حایط و نحوه و منه ضبطه القبر الضبطه ضادک ضمی و غینک
سکونیه شدت و مشقت معناسنه در یقال اللهم ارفع عنا هذه الضبطه و اخذت فلانا ضبطه یعنی
فلانا تضییق ایدم بر نسبه اوزینه اکره ایتمکچون الضابط غینک کسری به بونک معناسی رقیب و امین
معناسنه شبیه در یقال ارسله ضابطا علی فلان مزبور له ضابط دیرلر ایشلین کسینه مضایقه و یرد کری
ایچون نظار لری حسبه و منه حدیث معاذ کان علی ضابط یعنی بنم او زوجه بر ناطر و ایددی ککه

شیط

صراط

ضبط

ضبط

ضبط

ضبط

ضبط

مراد باری تعالی در که هر رده حاضر و نظر در وضاعت دوه نك قولتی یار لمق واتی چوق اولق در وضاعت
 کله دخی دیر لرب معنایه الضعیط ضادك فخی وغینك کسری ومدیله شول قیودر که قره بالخی اولوب
 بدرایحه صوی اولمغین یاتده اولان لذ بقیویه سرابت ایدوب انی دخی بدرایحه قله الضعیط ضادك فخی
 وفانك کسری ومدیله را یی ضعیف اولان کسنه الضفاطه ضادك فخیله را یی ضعیف اولق یقال ضفط من
 الباب الخامس وضفاطه دوه معنایه ده کلور که الت اهور در این سیرین بر نکاحه حاضر اولد قده این ضفاطه کن
 دبدی یعنی دقنر قانده دوردیدی و ابو عیمیدایتدی دقه این سیرینك ضفاطه دبدکنك وجهی بودر که دف اهور
 ولعبه وجهه وضعفر آیه راجع در الضفطه ضادك فخی وفانك سکونیه حماقت معنایه در قال ابن عباس
 فی ضفطه وهذه احدى ضفطاتي یعنی یونیم حماقتلر مدن بری در الضفاطه ضادك فخی وفانك تشدید یله دجاله
 کی در وزن و معنی و دجاله دال مهله یله وحیه عظیم یولد اشلمر معنایه در کاروان کی مثلاً الضبوطه ضادك فخی
 وواوك کسری ومدیله شول حمیر دیلر که سوبق اولوب صوی غالب اوله الضبوطه ضادك فخی وواوك کذلک
 کسری ومدیله شول قره بالحقدر که حوضك دینه اولور یعقوب روائی اوزن الضیاط ضادك فخی ویا نك
 تشدید یله شول رجل در که فرموده اوله فصل الطاء الا طرط همز نك ورنك فخیله قاشلری اولین کسنه بقال
 هذا طرط الحاجبين ولا يستغنى عن ذكر الحاجبين وبعضهم لا يتدنى ذكر اولنان معنایه دلالت ابدن اضرط در
 ضاد معنایه ایله و ابو العوث اضرط بوم معنایه کله سنه انکار ایتدی الطیوط ضمت یله ارکك شوقه کلوب چاغرمق
 بقال الحاط الفحل يطيط طموط من الباب الثاني و بطاط من الباب الرابع جوهرینك بو تعیریندن فهم اولنان ودر که
 بو کله نك وای ویا ئی کله سی جایز اوله شه کم قاموسه تصریح اولمشدر الطاط ارکك دوه که کوکره یحی اوله الطاط
 همز نك کسریله معنایه بقال حمل طاط و طاط و طاط شول رجله دیرلر که شدید الخصومة اوله و طاط طویل
 اولان کسنه یه دخی اطلاق اولنور یقال رجل طاط اذا كان طویل الطوط طانك ضمی ومدیله کذلک طویل
 معنایه در و طوط ینمیه دخی دیرلر قطن معنایه فصل العین العبط عینك فخی ویا نك سکونیه یزی یار مق
 بقال عبط الثوب یعبطه عبط من الباب الثاني اذا شقه و بلا اوشمکه دخی دیرلر یقال عبطه الداهیه اذا نالته و بلا
 عله ذبح ایتکه دخی دیرلر بقال عبط الناقة اذا حبتها و لیس بهاعله و عبطر کسنه نفسی بلا اکره حریم القا ایتکه
 دخی دیرلر بقال عبط فلان الذي نفسه في الحرب بلا اکره و کذب صریح ایتکه ده دیرلر بلا عذر المعبوط ميمك فخی
 ویا نك ضمیله و العبط عینك فخی ویا نك کسری ومدیله یار لمش بز العبط ضمت یله جمعی العبط عینك فخی ویا نك
 سکونیه بر کسنه صالح و سالم یکن دوشوب اولمك بقال مات فلان عبطه اذ مات صحیحاً شاباً الاعتباط برطواری
 بو غازلر در بلا عله و بلا ضروره کذب ایتکه ده دیرلر بقال عبط فلان على الكذب العبطه عینك فخی
 ویا نك کسری ومدیله بلا عله بو غزلن طوار العبط عینك فخی ویا نك کسری ومدیله ذکر اولنان طوارك
 اتی و عبط شول قانده دیرلر که تازه اولوب خالص اوله العلط عینك ضمی ویا نك فخی ولامك کسریله قوی سود
 یقال ابن عثلط و عجلط و عكاط ای تخیر جابر یو ذکر اولنان اصمعی و ابو عمرو وروائی در و بونلر عكاطك و عكاطك
 و عكاطك قصری در العذیطة عینك ویا نك فخی وذلک مایند سکونیه جماع وقتنده حدث احدث ایتك
 و بوجه امر ارضدن در العذیطة عینك کسری ویا نك وواوك سکونی یا نك فخیله شول رجله در که حالت جماعه
 نجاسته لقا ایلده العذیطة مونی العرفط عینك وفانك ضمی ویا نك سکونیه دیکنلر و اغاچلر دن بر توعدر که صغی
 اکل اولنور و عیشی اتی و مدور در العریقه عینك ضمی ویا نك فخی ویا نك کسریله بر جانور در که صغی در
 العریقطان عینك ضمی ویا نك فخی ویا نك کسریله معنایه العضرط عینك ویا نك ضمی وضادك سکونیه تابع

ضفط

ضوط

ضیبط

طرط

طوط

عیبط

عطلط

عذط

عرفط

عمرط

اولان کسنه العضرط عینك ضمی ویا نك ضمی ومدیله معنایه العضرط عینك فخی ویا نك کسریله
 ومدیله جمعی تابعلر معنایه العضرط علی وزن جعفر خایه ایلده بر مایینی عربلرک فلان اهلب العضرط دبدکی
 قوللرنده عضرط دن مراد ذکر اولنان موضع در اهلب قبلی چوق دیکلر کثیرالشعر معنایه العضرط عینك
 ویا نك فخی وضادك سکونی وفانك ضمیله ارکك کلر العضیر ف عینك ضمی وضادك فخی ویا نك کسریله تصغیری
 العضیر یف کذلک تصغیری العطر عینك فخی ویا نك تشدید یله یزی اوزن ادبسنه یار مق بقال عطر الثوب ببط
 عطا من الباب الاول اذا شقه طولا التعطیط علی وزن التکریم کذلک یار مق بقال عططه شدد للتکثیر
 الانعطاط همز نك و عینك کسریله یار لمق انشقاق معنایه العططة علی وزن الزلزلة حکایت صوت در
 بقال عطط القوم اذا قالوا عیط عیط و عیط کسریله بر صوت در که بکثیر حالت لهور و اعبده اتی تلفظ ایدوب
 چاغر لر المعطوط ميمك فخی ویا نك ضمیله مغلوب معنایه در شیعیان ر واینی اوزن العطاط عینك فخیله
 ارسلان اسد معنایه و بهادر معنایه دخی کار و شجاع کی العطط عینك فخی ویا نك سکونیه کی بالتمك
 خروج الیج معنایه بقال عفت العنر عفت عفا اذا حقت و بومقامه صاحب حراح عفتك تفسیر نده
 عطسه دادن و بینی فشاندن او دخی دیرلر دیش و عفت چوبان قیونی سور دکه قیونك فشق رمسی اوزی کی
 اوزیله سر رمکه دخی دیرلر العفیط عینك فخی ویا نك کسریله ومدیله کذلک قیونك فشق رمسی در العفطه
 عینك فخی ویا نك سکونیه فشقن قیون العافطه فانك کسریله دیشی قیون معنایه و عربلرک ماله
 عافطه و لا نافطه دبدکاری قوللرند ابو الدقیس روائی اوزن عافطه دن مراد نجه و نافطه دن مراد عنز و نجه
 دیشی قیونه و عنز کجه دیرلر عربلرک ذکر اولنان قوی انلرک ماله ناغیه و لا راغیه دبدکاری قوی کی در که
 ناغیه دن مراد قیون در ز راغیاء معجمك ضمی و عین معجمه ایله قیون اوزی در و راغیه دن مراد ناه در ز را
 و غا زاء مهمله نك ضمی و عین معجمه ایله دوه اوزی در و عافطه دخی شول جاریه در که چوبانلق خدمتند اوله
 العفاطه عینك فخی ویا نك تشدید یله معنایه العلاطان عینك کسریله یونك ایکی جانبی العلاط کذلک عینك
 کسریله یونده ارقری اورولان داغ در اوزن لغنه اورولنه سطاغ دیرلر سینك کسریله و عین مهمله ایله و علاط
 بیون بغلنن ایلده دخی دیرلر العلاط عینك فخی ولامك سکونیه بیون ارقری داغ اور مق بقال علاط بعیر یعلط
 علاط من الباب الاول و علاط یار لمش یادا ایتکه دخی دیرلر بقال علاطه بشر اذا کره بسوء و علاط او قله اور مغه
 دخی دیرلر بقال علاطه بسهم علاط اذا اصاب التعلط علی وزن التکریم کذلک داغ اور مق در تشدید مبالغه
 ایچوندر و تعلط دوه نك بیوندن ای چقار مغه دخی دیرلر العلاط ضمت یله شول ناه در که یولار سز اوله اصمعی روائی
 اوزن اصمعی ایتدی علاط دغسر اولان ناه در العلاط همز نك فخیله جمعی افسر و دغسر اولان دوه ل معنایه
 العلاط عینك ضمی ولامك سکونیه بیون یاخی قلا ده معنایه العلاط همز نك کسری وواوك تشدید یله
 بیونده اصمعی بقال علاط بعیر علاط اذا تعلق بعنقه و علاط و مصدر نده و اویایه منقلب اولمادی اعشوشب
 مصدر نده منقلب اولدخی کی و او بونده مشدد اولد غیچون و لازم اولق معنایه ده کلور بقال علاطی فلان
 ای از منی الاعلط همز نك ولامك کسری و مدیله مرخ دبدکاری اغاچک بیراخی و مرخ ميمك فخی ویا نك مهمله نك
 سکونی و خاء معجمه ایله شول اغاچدر که فی برینه سور مکه عرب طایفه سی اندن اشترقا و لر العلاط عینك
 ضمی ولامك فخی ویا نك کسریله و العلاط عینك ضمی ویا نك کسریله فرموده اولان نسنه و رقطعه قیون
 سور یسنه دخی دیرلر العلاطه عینك ضمی ولامك فخی ویا نك کسریله کذلک قیون سور یسی العضرط عینك ویا نك
 ضمی ویا نك سکونی ایله و غری اص معنایه العمارط عینك فخی ویا نك کسریله و مدیله جمعی او غر بلر معنایه العمارطه

عضرط

عضرط

عطط

عفت

علاط

عمرط

كذلك جمع اخره اولان تابادن بدل در العرط ففتحته ورائه ففتح وتشد بدله خفيف اولان كسنة كه مامه
 تحريف ابدوب حرت دیرل العرط ففتحته ولا مك ففتح وتشد بدله شديد اولان كسنة العنشط عينك وسنينك
 ففتح ونونك سكونيه بدخو اولان كسنة سي تطلق معنائه وعنشط اوزون معنائه ده كلور طویل كي
 العنشط ففتحته ونونك ففتح وتشد بدله عشق كي طویل معنائه دو بقال رجل ورجل عشط العنشاطه
 عينك ففتح ونونك كسر به جمع نتمك عشاقه عشقك جمع كلور العنشط ففتحته ونونك ففتح كذلك ففتح به
 طویل معنائه در اصل كله عبط در مكر قلمشدر العنطيان عينك وطانك كسر يله يكتله كابت اسيدر
 و بونك وزني فعليان در فانك كسر به ابی بكر بن سر اچروانی اوزن العايط همزه نك كسر به شول ناكه در كه اول
 سنه ده حامله اولما معن اوزينه يوك اوروله واکا حائل دخی دیرل العيط عينك كسر به جمع حامله قالمين دوهل
 معنائه العوط عينك ففتح ومبدله كذلك جمع العوط عينك ففتح وطانك ففتحته كذلك جمع حائلك جمع
 حواله حوال كك كي عايط عيط همزه نك اوله كسري وعينك ففتح كسري ومبدله واصافته ككك
 يل دخی حامله قالمين ناكه در بقال عايط الناقه تعوط وابو عبيد ايتدي بعضلر عوططي وحوللي مصدر در
 جمع دكلدردیدی الاعتباط همزه نك و ناك كسر به والتعيط ففتحته و ناك ففتح وتشد بدله
 والتعوط ففتحته وواو ففتح وتشد بدله ناكه نجه يالر حامله قالمين بقال اعتايط الناقه وتعيط وتعوط
 اذالم تحمل سنوات وكاه اولور كه بكثر شحمن اولور وفي الحديث انه بعث مصدا قافا في بشاة شافع فلم يأخذها
 فقال ايتي بعتايط وشافع شول فيوندر كه انوكه ولدی اوله واعتباط كاه اولور كه برسنه بخار زاولغه دیرل بقال
 اعتايط الامر اذ اعتايط واعتياض عين وصاد مهملتين ابه مشكل اولغه دیرل العيط عينك ففتح و ناك سكونيه بيون
 اوزون نك في الاعيط همزه نك و ناك ففتحته و بون اوزون العيطاء عينك ففتح و ناك سكوني والفك مبدله مو ففتح بقال جل
 اعيط و ناكه عيطاء و بقال قارة عيطاء اذ استطالت في السماء يعني اوزون نك في جانب علوه اولسه و بقال ايضا القصير
 الاعيط اذ كان منيفاي زياده مرتفع اولسه فصل العين العيط عينك ففتح و ناك سكوني ابه قوچك قويرغن
 يوقلن در باغی واز ميدر يلمه كچون و عبط حسن حال اوزون اولغه دخی دیرل وقولهم اللهم غبطا لا هبطا الى نسائك
 الغبطة ونمودك ان نهبط عن حالنا الغبطة عينك كسري و ناك سكونيه بر كسنة رشك ايتدي كسنة نك حالي
 كي اولماسن طلب ايتك اول حالت رشك ايتدي كسنة دن زایل اولماسن طلب ايتكسزن كه طلب ابدرسه
 وومر به به حسد دیرل غبطة دیرل الاعتباط همزه نك وتلك كسر به بر كسنة رشك اولنق تقول غبطه بانال
 اغبطه غبطا و غبطة من الباب الثاني فاعبط كقولك منعتك فامتنع وحبسته فاحتبس الغبط عينك ففتح و ناك
 كسري ومبدله شول بالان در كه انوك اوزينه عوركلر اچون اولان محفه بغلور الغبط ففتحته جمع و غبط
 دوزيره دخی دیرل و غبط بر دن نك دخی اسيدر عجرای غبط ديد كلري بوندن ما خود در الاعتباط همزه نك
 كسر به بالانی دوه نك ارقه سنه على الدوام قویوب اندومك بقال اغبطت الرجل على ظهر البعير
 اذا دامت عليه ولم تحطه عنه و اغباط حتى دوام اوزن طوقغه دخی دیرل بقال اغبطت عليه الحمى ای
 دامت و كوك يوزينك يغموري دائم اولغه دخی دیرل بقال اغبطت السماء اذا دام مطرها القطرة
 عينك ففتح وطانك تشد بدی ابه صوييه بارمق بقال غطه في الماء غطه غطا من الباب الاول اذا مقله
 الانعطاط همزه نك وعينك كسر به صوييه باحق التغطا تانك ففتحته بر حاج كسنة بری برن صوييه
 باقورمق بقال تغطا القوم يتغطون او يتماقلون في الماء و تماقل طالدر شق در الغيط عينك ففتح وطانك

عرط

علط

عنشط

عنط

عوط

هبط

هطط

كسري

كسري ومبدله دوه نك طغار جفن چقارب كوكره مسي واكر طغار جفن چقارب مسه هدير دیرل غطيط دیرل پس
 ناكه دن صادر اولنه هدير دیرل غطيط دیرل زير ناكه طغار جفن چقارب مز و غطيط او ينجو يه وارن كسنة نك
 و بوغول كسنة نك خراسي الغطاء عينك ففتحته بوغور نلق دبدكادی قوشوك ارقه سي وقارني وسا بر جسدی
 بوز اولوب قنادل نك ايچي سياه اولور ويا قاري و بون اوزون الوب لطافت اوزن اولور كسندی جنسك
 سوريسنه قار شيز جوق اولدی وقت ايچي اوچ بر رده اولور الغطاء عينك ففتحته واحدی الغطاء عينك ففتحته
 اولی الغططة على وزن الزلزلة شول صوتی حكايت در كه غططه يه مناسب اوله المغططة تميك ففتح وعينك ففتح
 وعين ثابته كسر به زياده قانين چوملك الغطط ففتحته و تميك ففتحته شول صوت در كه انده بوغور قاق اتری اوله
 الغطاء عينك ففتح و تميك كسر به چوملك قينامسك اوزی در و دريا موجك دخی اواز بدر جوهری ابدر ميم نيم
 قننه زابده در الغلط ففتحته يا كلق بقال غلط في الامر يغلط غلطان الباب الرابع الاغلاط همزه نك كسر به
 يا كلق بقال اغلطه غيره وعرب طايقه سي غلط دیرل كلامه يا كلق واقع اولسه و غلت دیرل حسابيه يا كلق
 اولسه و بعضي اركيسيه بر معنائه كلور لغت در دبدی المغالطة تميك ففتح ولا تميك ففتحته كلامه بر كسنة يي
 غلطه برق بقال غلطه مغالطة في منطقة التغليط على وزن التكريم بر كسنة يي غلط ايتدي ديو غلطه نسبت
 ايتك الاغلوطة همزه نك ولا مك ففتحته شول مسئله در كه انوكه مغلطه يه براغلور ونهي النبي صل الله عليه
 وسلم عن الاغلوطات ومنه قواهم حدیثه حدیثا لا غاليط العيط عينك ففتح و تميك سكونيه حرون اولوب
 نعمی خوركو رمك بقال غط النعمة يغمطها من الباب الرابع و بقال غط عيشه و غطه ايضا بالغف يغمطه غمط من
 الباب الثاني اذ بطره وحقره و غط الناس خلق حقير كورمك وفي الحديث انما ذلك من سفه و غط الحق و غط
 الناس يعني ان يرى الحق سفها و جهلا و محقرو و يحتقر الناس الا غمط همزه نك كسر به جمع دائم اولق بقال اعطت
 عليه الخى اذا دامت وهي لغة في اعطت الغوط عينك ففتح وواو سكونيه اچور و كيرمك دخول معنائه الغيط
 عينك ففتح و ناك سكونيه بمعناه بقال غاط في الشيء يغوط ويغيط اذ دخل فيه بقال هذا رملي يغوط فيه لا اقدم
 الغايط همزه نك كسر به انساندن خروج ابدن نجاست وقولهم اتى فلان الغايط يعني قضای حاجته كادی
 و بونك اصلي بودر كه غايط معنای اصل بسنده چو قورير ديك اولور الغوط عينك ففتح ومبدله جمع والا غواط
 همزه نك ففتحته والغيطان عينك كسري ومبدله كذلك جمع و غيطان وواو ياه منقلب اولدی ما قبل مكسور
 اولد غچون پس عرب طايقه سندن بری قضای حاجت ايتلور اولسه چو ريره مراجعت ايتدي پس هر قضای
 حاجت ابدنه اتی الغايط دبد يار غايط ابه مجاست اراده ايدوب الغوطه عينك ففتح ومبدله بر موصك اسيدر
 شامه كه صويي كثر واشجاری وفرت اوزن در كه غوطه مشق دیرل فصل الفاء الفرط فانك ففتح ورائك
 سكونيه برسنه يي تقصير ابه ضايح ايتك يقال فرط في الامر يفرط فرط من الباب الاول اذ قصر فيه وضعه
 حتى فات وفرط افراط معناسندن اسم دخی كلور حد دن تجاوز ايتك معنائه بقال ياك والفرط في الامر وفرط
 حين معنائه ده كلور ومنه قولهم لقيته في الفرط بعد الفرط اي الحين بعد الحين وبعد معنائه ده
 كلور بقال ايتيه فرط يوم اويومين وابو عبيد ايتدي فرط اون بش كچه دن زياده ده استعمال
 اولماز التفريط على وزن التكريم بمعناه و حمله ايتك معنائه ده كلور بقال فرط عليه اذا
 عجل وعدا ومنه قوله تعالى ان يخاف ان يفرط علينا وان يطفئ وسبقت معنائه ده كلور بقال
 فرط اليه مني قول اذا سبق وفرط القوم افرطهم فرطا من الباب اول ايضا اي سبقتهم الى الماء و تفرط

غلط

عط

عوط

فرط

برگشته بی رغوب کیدوب تقدم ایتکه دخی دیرلر بقال فرطته اذا ترکتہ وبقدمته وبقری قلعہ دخی
 دیرلر بقال فرط الله عنه ما بکره ای نجاه و بومعنی اشعان مخصوص در غیر کلامه اولماز القارط رانک کسر بله
 ایلر و وارن کسنه الفراط فانک ضمی و رانک تشدید بله جمعی ایلر و وارن لر معناسنه فراط القطار سفرو د یعنی
 نو غزلق دیکاری قوشک دن بیوضویه ایلر و وارن لر بدر الا فرط همزه نك کسر بله عجله ایتدر مک بقال فرطه
 اذا عجله وافرط السحابه بالوسمی اذا عجلت به ووسمی اول بهار ده یغان یغمون دیرلر وافرط المرأة اولادا اذا
 قدمتم وافرط طولدر معنه دخی دیرلر بقول فرطت المزاذه اذا ملأها و مزاده میمک فخیله وزاء معجه ابله انة
 قویا جن طرفه دیرلر وافرط ترکد دخی دیرلر بقال ما فرطت من القوم احدا ای مازک و بوکسانی روانی در
 ومنه قوله تعالی وانه مفرطون ای مترکون فی النار منسیون وافرط حد دن تجاوز ایتکه دخی دیرلر بقال فرط
 فی الامر اذا جاوز فيه الحد الفرطه فانک ضمی و رانک سکونیه اسمر خروج وبقدم معناسنه الفرطه فانک فخی
 و رانک سکونیه بکره چقماق وبقدم ایتک معناسنه بناه مره در غرقه ابله غرقه کی حسوه ابله حسوه کی
 و غرقه بکره الیه صولق و حسوه بکره ای محلی معناسنه ومنه قول ام سلمه لعائشه رضى الله عنهما ان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم نك عن الفرط في البلاد الفرط ففتحته شول کسنه در که صولق ایچون بر جانبه توجه
 ایدن قوم دن مقدم واروب انرا ایچون ایلر و قوعه ل احضار ابله بش فرط فعل جعی فاعل اولوب تبع یعنی تابع
 اولدوغی کی بقال رجل فرط وقوم فرط ایضا و فی الحدیث انافر طکم علی الخوض ومنه قیل للطفل الميت اللهم
 اجعله لافراط ای اجر ایتقد منا حتی رد علیه القارط رانک کسر بله ایکی بلدر در یری برندن اربونات نعشی
 سر برینک اوکنده در لر المفارطه میمک ضمی و رانک فخیله سبقت ایتک بقال فارطت القوم مفارطه الفراط
 فانک کسر بله بعناه و فرط انکله سبقت ایتک معناسنه ده کلور بقال تکلم فلان فرط ای سبقت منه کلمه و ماء
 فرط شول صویه دیرلر که اکام سبقت ابلدر سه انوک اوله التفارط تانک فخی و رانک فخیله برینجه کسنه بری برین
 سبقت ایتک الفرط ففتحته شول کسنه در که حد دن تجاوز اولنه ومنه قوله تعالی وکان امره فرطا و فرط
 شول دپه دیرلر که طاعه شیهه اوله الافراط همزه نك فخیله جمعی طاعه شیهه اولان دپه لر معناسنه بقال اليوم
 تنوح علی الافراط یعنی بایقوش نوحه کلور جبال صغیره اوزرینه وافرط اوایل صبحه دخی دیرلر تباشیر صبح
 معناسنه و فرط ترک اولنه نسنه دخی دیرلر بقال امر فرط ای متروک و فرط سریع اولن ایتد دخی دیرلر سائر انلردن
 مقدم اولدغیچون الافراط همزه نك و رانک کسر بله فوت اولق معناسنه کلور بقال فلان لایفرط
 احسان و بره ای لایفترض ولا یخاف فواته وافرط ایتکه نك ولد صغیری وفات ایتکه ده دیرلر بقال افترط فلان
 فرط اذا مات له ولد صغیر قبل ان یملح الحلم الفرطه علی وزن الد حرجه ترکسته اوتورر کن یا خود طورر کن
 ایا قلمی بری برندن یرمقدرفر صبحه کی که فر صبحه دخی فایله و شین معجه و حاء مهمله ابله ذکر اولنان معنایه در بقال
 فرطت المناقاة اذا فحجت للجب و فرط الجمل اذا فحج للبول الفسطاط فانک ضمی و سبنک سکونیه قلدن
 اولن قره او و یونزه برینجه لغت وارد بری فسطاط و بری فسطاط و بری دخی فسطاط و فانک کسری دخی بونلر ده
 لغت در و فسطاط مدینه مصر ک دخی اسیدر القسبط فانک فخی و سبنک کسری و مدیله خر مانک باشند اولن
 نسنه و طر نقدن کیلن طر نون یان سنه دخی دیرلر الافلاط همزه نك کسر بله قور تر مق بقال افلطی الرجل افلاطا
 مثل افلتی خلیل ایتدی افلطی لغه تمیمه در قبیحه در افلتی معناسنه الافلاط فانک کسر بله فحاة معناسنه در
 الافلاط ففتحته بعناه بقال لقیث فلا فلاتا و فلاتا ای فحاة و بقال تکلم فلان فلاتا فاحسن اذا جاء بالکلام
 الحسن فصل القاف القبط فانک کسری و رانک سکونیه شول طاعه در که انلر اهل مصر ک اصلی در القبطی

فرط

قسط

قلط

قافک کسری و رانک سکونی و رانک تشدید ابله ذکر اولنان طاعه یمنسوب اولان کسنه بقال رجل قبطی القبطیه
 كذلك قافک کسری و رانک سکونی و رانک تشدید ابله ایچیچ کتاندن اولان ثاب در که مصر ده ایشلنر و وگاه
 اولور که قافی مضموم ابلدر لر زانسته کاه اولور تغییر جاز کورر لر تنه کسه لی و دهری دیرلر سهله و دهره نسبت
 القباطی قافک فخی و رانک تشدید بله جمعی القباط قافک ضمی و رانک تشدید بله یشمینه حلواناطف معناسنه
 القبط قافک ضمی و رانک فخی و تشدید و رانک سکونیه بمعناه القبطی وزن مزبور اوزن و اخرت الف
 مقصود ابله و القبطی كذلك وزن مزبور اوزن و اخرت الف ممدوده ابله ذکر اولنان معناده لغت در
 انک بانی تخفیف ابلدر سن النی مد ابلدر سک و تشدید ابلدر سک قصر ابلدر سک و القبط قافک ضمی و رانک فخی
 و تشدید و رانک کسری و مدیله نباتات قسنده بر معروف نسنه در که اکل اولنور القبط قافک فخی و رانک
 سکونیه قتلح جذب معناسنه و قحط خلق قتلح یلنه داخل اولمده دیرلر بقال قحط القوم علی لم یسم فاعله
 قحط اذا اصابهم القحط القحط ضمتینله یغمر و حبس او نمن بقال قحط المطر یقحط قحط من الباب الثالث و فر قحط
 بقحط دخی روایت ایتدی باب رابعدن الاحط همزه نك کسر بله قتلحه ایشمک بقال قحط القوم اذا اصابهم القحط
 قحطان قافک فخی و رانک سکونی ابله من قومنک باباسی در القحط قافک ضمی و رانک سکونیه کویه که قولاه
 طه اول الفرطه قافک کسری و رانک فخیله جمعی کویه لر معناسنه القراط قافک کسر بله كذلك جمعی رخله رماح کی
 و قراط كذلك چراغ کفیل جائنده اولان شعله سی در قرط سیس قبیله سندن بر رانک اسمی در القحط
 علی وزن التکریم کویه طافق القحط ففتحته لهورانک ضمی و تشدید بله کویه طافق بقال قرط الحاریه قحط
 و قحط الحاریه کاشی اوزرینه برافق و قحط السراج مومک بورن لملق شعله سی زیاده اولسون دیو القیراط
 قافک کسری و مدیله نصف داندرا علی قرط ابلدی رانک تشدید بله زراحی قراط کور بر حرف تضعیفک
 بری بایه منقلب اولدی دینارده منقلب اولدی کی تنه کم ذکر اولندی و شول قیراط که حدیث شر بقده واقع
 اولشدر انوک تفسیری حدیث شر بقده واقع اولدی اوزن احد طانی کی دیمکر القراط قافک و رانک کسری
 و رانک سکونیه بلا و افت داهیه معناسنه القراطیه وزن مذکور اوزن شی حقیره دیرلر بقال ماجاء فلان
 بقراطیه ای بشی بسیر حقیر القراط قافک ضمی و رانک سکونیه شول چل در که پالانک التنه قورلر
 القراط كذلك قافک ضمی و رانک سکونیه و اخرت نونله بمعناه الاقر نفاط همزه نك کسری و قافک
 سکونی و رانک کسری و رانک سکونی و بعده فایله کجیله ایزکک جمع اولور کن فرجنگ ایکی جانب
 بریره کتور مکدر و جعدن اتری القرمطه علی وزن الد حرجه خطه سطر لی سق یازمق تنه کم بوریمه در قمرطه
 ادی سق اتمق در الاقر غاط همزه نك و رانک کسریله در یور سئوب بریره کلک القرامط قافک فخی و میمک کسری
 ابله ناسدن برطایفه در القرمطی قافک و میمک کسری و رانک تشدید بله واحدی القسوط ضمتینله طلم ابدوب
 حقدن عسول ایتکدر یقال قسط بقسط قسوط من الباب الثاني قال الله تعالی واما القاسطون فکانوا جهنم
 خطبا القسط قافک کسری و سبنک سکونیه عدل معناسنه در و قسط شول کیله دیرلر که اول نصف صاع در
 و قسط حصه و نصیب معناسنه دخی کلور الا قساط همزه نك کسر بله اهل عدالت اولق بقال قسط الرجل
 المقسط میمک ضمی و قافک سکونی و سبنک کسر بله عدالت صاحبی اولان کسنه ومنه قوله تعالی ان الله یحب
 المقسطین القسط قافک ضمی و سبنک سکونیه در یاده حاصل اولان ادویه دن بر معروف دارودر القسط ففتحته
 طوارک ایاغی دیک اولمه در و یعیب عد اولنور معتبر اولان برمه دارا کر یلوبینه کرش کی طوغر لمقدر یقال
 قسط قسط من الباب الرابع الا قسط همزه نك و سبنک فخیله شول طوار در که انوک ایاغی ذکر اولنان وجه اوزن

قبط

قحط

قرط

قرط

قرط

قرط

قسط

قسط

اوله واقسط دوه قسمند اکادير که يا غنک سکيري قوری وله يراد لشند القسطاء قافک فخی وسینک سکونيله
 واخره الف ممدوده ايله شول ناقه در که يا غنک سکيري يامی اوله قاسط سینک کسر به برقیله نیک باباسی
 ادیر که قاسط بن هنب بن اقصی در که جد اعلای رییعه در القسط قافک فخی وسینک سکونيله اینک ساق
 معناسنه بعض کتابدن نقل اولند وخی وزن القط قافک فخی وطانک تشدید به برنسنه یی ارقری کیمیک
 تقول قططت الشی أقطه من الباب الاول اذ قطعته عرضا ومنه قط القلم خلیل ابتد قط برنسنه یی ارقری
 بولمکدرو فی الحدیث کان علی اذ اعتملى قط واذا اعترض قط یعنی امیرالمومنین علیه السلام شانی بوابدی کفار له غزا
 حینکه وزخ بهالی اولمعه ده دیرلر بقال قط السعری قط اذا غلا ووقط قورجی محلول به دخی دیرلر بقال رجل قط
 الشعر المقطه میمک کسری قافک فخیله شول نسنه در که اوزرنه قلم کسلور القطاط قافک فخی وطانک
 تشدید به شول خراط در که حقه لایشر القاط بهالاولان سحر بقال وردنا ارضا قاطا اسعارها القطط
 فحتمله صاحبه زاده قورجی اولمق بقال جمع قطط اذا کان شدید المعودة بقال قطط شعره من الباب الرابع
 وهو احد ما جاء علی الاصل باظهار التضعیف بقال رجل قطط الشعر کما بقال قط الشعر قط قافک فخی وطانک
 تشدید به زمان معناسنه در بقال مار ائنه قط کسائی ابتد صلی قطط ابدی وقتاکه حرف اول ادغامیون
 تسکین اولندی حرف اخیر متحرک ومعر فلدی وبعض قطط دبدیلر فتمتینه ضمه یی ضمه تابع قیلوب مد
 یا هذا بد کسری کبی وبعض قطط دبدیلر قافک فخی وطانک دخی ضمی وتخفیفیه اذ اقلوب اصل
 اوزرنه مبنی قافله اخری مضموم اولمق اوزن مشدده مضموم اولد وخی کبی وبعض قطط مخففته دخی
 ضمه یی ضمه تابع قیلوب قطط دبدیلر قافک فخی وطانک دخی ضمی وتخفیفیه عربلر کم ان مذیومان دبد کسری
 قولی کبی وبقیلوب راشبوز کراولن قطط دهر معناسنه اولد وخی وقت در اما نحن که حسب معناسنه اولسه اکثفا
 معناسندن قاف مفتوح اولوب طاساکن اولور تقول مار ائنه الامرة واحدة فقط وحق مضاف قلنسک
 قطط هذا الشی دیرسن حسبک معناسنه وقطی دیرسن قافک فخی وطاسکونيله وقطی دیرسن قافک فخی وطانک
 کسر به ونون داخل اولد وخی کله نیک اخر نیک سکون صیانت ایچون در سکون اوزن مبنی اولد غندن اوترو و ذکر
 اولنان نون اسمایه داخل اولماز بلکه همین فعل ماضیه داخل اولور نحن اکایا متکلم داخل اولسه ضربی وکلی
 دبد کسری کبی فعلک اخر نه اولان فقه که فعل انوک اوزرنه بنا اولمشدر سالم اولوب اخر فعلی جردن صیانت
 ایچون جوهر نیک بو حکمی فعل ماضیه تخصیص ایتمی محل تأمل در زیا نون وقایه نیک فعل مضارع دخی
 دخولی جائز در یضربنی ویکلی کبی ونون مز بون اسماقیه لانه داخل اولماز الارباق کله یه که انلر قطنی وقطنی وخی
 مبنی ولدنی در بونلرک اوزرنه قیاس اولماز واکر قطنی ده نون اصل کله دن اولیدی قطنک دیرلر دی نونک
 رفعلیه بو خود معلوم دگادر قطاط قافک فخی وطانک کسر اوزن بناسیله قطام کبی که حسب معناسنه در القط
 قافک کسر به رکک پی کبی زمعناسنه القطاط کذلک قافک کسر به جمع القطة قافک کسر به موثی سنون
 معناسنه وقط مکتوب دخی دیرلر وقط احسان براتنه دخی دیرلر ومنه قوله تعالی ربنا عجل لنا قطننا قبل يوم
 الحساب القطط قافک کسری وطانک سکونيله یغمورک خورده سی اصغر مطر معناسنه بقال قططت السماء
 القططه علی وزن الزلزلة خورده یغمور یا غدرمق المقطه میمک فقی وقاف نانینک کسر به خورده یغمور
 یا غدرن بلوت وقططدن زیاده اولان یغموره رذاذ دیرلر راء مهمله وذلین معجین ايله اندن صکره طش
 دیرلر طاء مهمله وشتین معجه ايله که رذاذدن زیاده در اندن صکره بغش دیرلر باء موحده وغین معجه ايله که بو
 طشدن زیاده در اندن صکره غیه در غین معجه و باء موحده و یا مثنائله که بو یفش دن زیاده در غیه کبی در

قطط

حلیه و شجره وحفشه وحشکه دخی القطط طائفة قافک فخی ايله بر موضعک اسمیدر القطط قافک فخی وین
 مهمله نیک سکونيله بغلین و تضييق اتمک بقال قطط علی غریبه القطة قافک فخی وعینک کذلک سکونيله بناء
 هره در معنای مذکور دن الاقطة طائفة نیک و نیک کسر به دولمندی باش اوزرنه صاروب الکک القنه
 طولشدرمق فی الحدیث انه یمنی عن الاقتعاط وامر بالتأخی یاخی حاء مهمله ايله الکک القنه طولشدرمه در
 المقطه میمک کسری وقافک سکونی وعینک فخیله عامه معناسنه ابو عبیدره ایی اوزن القطط قافک فخی
 وفانک سکونيله قوش چفتاشمک بقال قطط الطائر انشاء یقفطها من الباب الاول ویقفطها من الباب الثاني قطط
 اذ اسفدها یوز بد ابتد قطط چتال طر نقلا واولانلرک چفتاشمی در القبط قافک فخی ومیمک سکونيله قوش
 چفتیه چفتاشمی بقال قطط الطائر انشاء یقفطها قفا من الباب الاول القماط قافک کسر به شول اب در که
 قیونی بوغرلر کن یا غنه باغلرلر وقاط شول نسنه یی دیرلر که انوکله بشکله اوغلانی بغلرلر بقال قطط الشاة
 والصبی بالقماط القطط قفا من الباب الاول ایضا واسیرک الن وایاغی برره جمع ایدوب باغله دخی دیرلر بقال
 قطط الاسیر علی البناء للمجهول اذا جمع بین بدیه ورجلیه بحمل القمیط قافک فخی ومیمک کسری ومد به تمام به
 دیرلر بقال مر بنا حول قیط ای تام القنوط فتمتینه امید کیمیک یا ش معناسنه بقال قنط یقنط قنوطان من الباب
 الثاني مثل جلس یجلس جلوسا وكذلك قنط یقنط من الباب الاول مثل قعد یقعد وبنونه اوچخی افش
 واردر که اول قنط یقنط قنوطان من الباب الرابع مثل تعب یتعب تعب القنط فتمتینه والقنط قافک فخیله
 مصدر در باب رابعن ته کم قنوط مصدر در باب اولدن ونایدن لقانط نونک کسر به امید کجی کسنه یی
 دیرلر باب اولدن ونایدن القنط قافک فخی ونونک کسر به ذکر اولنان معنایه در باب رابعن وقری فلانکن من
 القطنین واما قنط یقنط بالفتح فیهما وقنط یقنط بالكسر فیهما فافا ناهو علی الجمع بین اللغتين قاله الاخفش
 القنوط قافک فخی وواوک سکونيله قیون سور یسی کله معناسنه الا قنوط همزه نیک فخیله جمی فصل الکاف
 الکشط کافک فخی وشینک سکونيله برنسنه یی جواب ازاله اتمک بقال کشطت الحل عن ظهر الفرس او القطاء عن الشی
 اذ الکشفته عنه وقشط دخی افش در بوندته کم عبدالله واذ السماء قشطت قراءت انمشدر وطوارک در یسن
 چقارمغه دخی دیرلر تقول کشطت البعیر کسطا اذ ازعت جلدی ولا تقول سلخت لان العرب لا تقول فی البعیر
 الا کشطته او جلده لا انکشطت همزه نیک وکافک کسر به زایل اولمق بقال انکشط روعه اذ اذهب وروع راه
 مهمله نیک فخیله خوف معناسنه در فصل اللام اللبظ لامک فخی وبانک سکونيله ره اورمق تقول لبطت بالارض
 مثل لیجت به اذ اضربت بالارض ولبط طوررکن دوشمهکه دخی دیرلر بقال لبط به لبط لبطا علی البناء للمحول
 مثل لب به اذ اسقط من قیام مصر ووع اولمعه دخی دیرلر التلیط فتمتینه وبانک فخی وتشدید به برکسنه یا توب
 یو التیق الالتباط همزه نیک و نیک کسر به دوه سکر در کن یا قطن ره اورمق یقال مر البعیر بلطبط اذ اعد او ضرب
 بقوا یه کله اللبطة فتمتینه اسم در سکر در کن اللرن یا قطن ره اورمق معناسنه وزیاده اقصق اولن کسنه نیک
 سکر نه سنه دخی لبطه دیرلر ولبطه فرزدق نام شاعرک اوغلنک اسمیدر اللط لامک فخی وطانک تشدید به
 لازم اولمق بقال لبطط بالامر لبطط بالامر ولبط برنسنه یی برنسنه یی اولمشدر مغه دخی دیرلر تقول لبططت الشی
 اذ الصقته ولبط انکار اتمک ده دیرلر بقال لبططت حقه اذ اجدت ولبط برنسنه نیک اوزرنه ورمکه دخی دیرلر تقول
 لبططت الشی اذ استرته ولبط ناقه قورغن بوطی ان سنه المعغه دخی دیرلر بقال لبططت الناقه بنیها من الباب الاول
 اذ جعلته بن فخذها ولبط قلا ده یه دیرلر بقال ربی عنقها لبا حسنا وکرمها حسنا وعقد حسنا

قطط

قطط

قطط

قطط

قو

کشط

لبط

لبطط

كلمه بمعنى اللطاط لامك كسر به جمع قلا ده لمعنا سنه ولط شول كسنه يه دير لك خصومتك يا اخر سنه ده
شد بد اوله التلط فختنه و طانك ضمي وتشديد يله ذكر اولنان معناه يعني انكار حقته دير لك و كاه اولور طاني يايه
قلب ابدوب نلطيت حقته دير لك و اوج طانك بره جمع اولماسن كره كورد كره نطاط اخيره بي يايه قلب ابدور
ننه كم لعادن نلطيت دير لك و لعاع برجنس ملاي اوت درونلي ذكر اولنان اوق ديرمكه دير لك الالطاط همزه نك
كسر به انكار حقته معاونت ايمك بقال الطه اذ اعانه و حمله على ان بلط حقته اللطاط فختنه بر كسنه نك حقته
انكار ايمك بقال مالك تعينه على لاطه و لاطط ديشلر اشغوب ديشلر قالمغه دخ دير لك الملطوط ميمك فخي
وطانك ضمي ايله شول قلقانه دير لك يوزي اوزن قيمانك اوله بقال ترس ملطوط اي منكب على وجهه الالط
فختنه شول كسنه در كد ديشلر دوشمش يا خود اشغوب ديشلر قالمش اوله اللطاط لامك كسر ي و طاء
اولك سكويه ديشلر اشغوب قاري و ياشلونا قه يه دخ دير لك ديشلر دوشمش الملطاط ميمك كسر ي
ولا مك سكويه بزر كرمانه دير لك و دوه نك باشنك اوزنه يره يره يره سنده اولان سيوري ككه دخ دير لك
و ابن مسعودك رضي الله عنه هذ الملطاط طريق بقيه المؤمنين هرا با من الدجال ديد كندن مراد فرات
كتار بدير اللطاط لامك فخي وعينك سكوي والفك مد به شول قيوندركد بوي نك ار قرسنه سواد اوله اللطاط
لامك ضمي وعينك سكويه اسمد و ذلك المعناه و لاطه كذا شول سواده دير لك چا قرك يا خود بلبانك
بوزنه اولور اللطاط فختنه چا غرمق و غوغا و غلبه ايمك كدر اللطاط لامك فخي وعينك سكويه و اللطاط لامك
كسر به بونلر دخ چا غروب غوغا و غلبه ايمك معناسنه در بقال لظوا بلغطون لظوا و لظا من الباب الثالث
لفظ لامك خميله بر طاعك اسيد و اللطاط لامك فخي و قافك سكويه يره دوشن سنه بي قالدومق بقال لظ
الشي بلفظ من الباب الاول اذ اخذ من الارض ومنه قولهم لكل ساقطة لاقطة يعني هر نادر اولن كلامي
استماع ابدوب استعمال ابدوب بونلر لاقطة الحصى قافك كسر به تركيب اضافي در قوش قور صاغي كد انه
بلغ ابتدكي طشدر جمع اولور الالتقاط همزه نك و تانك كسر به يرنن كوترمك والتقاط ا كسزن بر سنه يه
هجوم ايمكه دخ دير لك و ردت الشي التقاط اذ اجمت عليه بغه اللقط لامك فخي و قافك كسر ي و مد به
يا بانه بر اغلن سنه در كد كوترلور و اللقط لامك فخي و قافك كسر به بر قبيله نك اسيد و انه لرن حذ بغه بن بدو
كوتر مشدي قتلن بلبنه بر اغلش بونلر قد حسن دارا و لغين او غلبه تزيج ايمشدي اللقط فختنه شول
سنه در كد بر يره بولوب كوترلور لاقط معدن دخ بونلر ما خور در كد اول شول التون پانلر بدر كد معدن
بونلر و لقط سنبل دخ بونلر در و اول شول دانه در كد خلق اتي حصاد كوترلر كدن صكره جمع ابدور بقال
لفظنا اليوم لقطا كثر اوفي هذ المكان لقط من المرتع يعني بقيه مرعادن شي قليل و ارد ر لقاط السنبل لامك
خميله كد لك حصاد يرنن جمع اولنان دانه در لالقاط همزه نك فختنه خلا يقدن قليل و متفرق اولانلر در
التقط فختنه و قافك ضمي وتشديد يله بورادن و اورادن جمع ايمك بقال نلقط فلان الثمر اذ التقطه من ههنا
وههنا اللوط لامك فخي و و او ك سكويه بر سنه قلبه بر ابدوب محبت اولمق بقال لاط الشي بقلبي بلوط
و بلوط و لوط بر دي واري مرمت ابدوب صومغه دخ دير لك تقول لطي لطي لطي بالطين لوط اذ املطه و طينه
و لوط ردا يه دخ دير لك بقال لبيس لوطيه الالط همزه نك و تانك فختنه قلبه يا قش سنه الالوط همزه نك
و و او ك فختنه كد لك قلبه يا قش سنه بقال هو اللط بقلبي و اللوط واني لا جبهه في قلبي ليطا و لوطا يعني
حبالا ز قبال ليطا همزه نك و تانك كسر به قلبه يا قش بقال هذا امر لا يلبس بصفري
اي لا يلبس بقلبي و صفر صادمه و فاهله قلب در الاستلاط همزه نك و تانك كسر به قلبه يا پشدر مق بقال

لظ

لظ

لظ

لوط

الاستلاط همزه نك و تانك كسر به قلبه يا پشدر مق بقال استلاطوه اي الزقوه بانفسهم و واجب عدايتكم
دخي دير لك لوط لامك ضمي و مد به اسم منصرف در هر چند عجمه و تريف موجود ايسه ده نوح دخ بو به در
صرف لازم اولد غنك و جعي بودر كد كاه اوج حرفلر اولوب وسطى ساكن اولمق غابت خفت اوزن اولمق
احد سببينه مقاوم اولمشدر و هند و عدد كاه لرنه دخ حال بو به در بو قدر واره موثنه صرفي لازم
كور مد بلر بلكه صرف ايله ترك صرف بيننه تخيير ايتد بلر اللواط لامك كسر به قوم لوط عمان اشلمك
الملاوط ميمك ضمي و و او ك فختنه بعناها بقال لاط الرجل و لاط اذ اعمل عمل قوم لوط الليطه لامك كسر ي و مد به
قامش قابي در الليط لامك كسر ي و مد به جعي و ليط كذا لامك كسر ي و مد به اون معناسنه ده كاه و الليطان
لامك فخي و يانك سكويه بر لفظدر كد شيطانه نبعينه ذكر اولنور بقال شيطان ليطان فصل الميم المخط ميمك فخي
و خانك سكويه قورمق و چكك بقال مخطه مخطه مخطه من الباب الثالث اذ نعه و مد و بقال مخط في القوس و مخط
السهم اذ امرق يعني اوقچور سه كه مرق راء همزه يله اوقچر جانبدن اولر جانبدن كورمك راء المخط همزه نك كسر يله
اوقچورمك بقال المخط السهم اذ انفذ المخط ميمك خميله سومك كد بوروندن جاري اولور المخط ميمك فخي و خانك
سكويه بوروندن كن سومكي اخراج ايمك بقال مخطه من انفه اذ رمى به الامخط همزه نك و تانك كسر به سومك ميمك
و امخط قلع سير مغه دخ دير لك امخط سيفه اذ اخترطه و امخط بر سنه بي قابوب المغه دخ دير لك بقال
امخط مافي به اذ نعه و اختلاسه المخط فختنه و خانك ضمي وتشديد يله كذا لامك كسر ي و مد به سومك ميمك بقال امخط
و مخط اذ استنثر المرط ميمك فخي و رانك سكويه قيل يولمق بقال مرط الشعر يرطه من الباب الاول اذ
تفه المرطه ميمك خميله دوشن قيل در الامراط همزه نك كسر به قيل يولمق بقال مرط الشعر يرطه من الباب الاول اذ
الشعر اذ احال له ان يرط المرط ميمك كسر ي و رانك سكويه شول سنه در كد يوكدن يا خود خور دن اسليوب
اني از ابد نورلر المرط فختنه و رانك ضمي وتشديد يله قيل دو كك بقال ترط شعره اذ انحلت الامراط همزه نك
و رانك فختنه شول كسنه در كد سقلى خفيف اوله و امراط شول اوقه دخ دير لك بليكي اولميه و امراط او غرو يه دخ
دير لك معناسنه ابو عمر و روائي اوزن المرط فختنه كذا لامك كسر ي و رانك سكويه شول سنه در كد يوكدن يا خود خور دن اسليوب
بو تفد يرجه امراط جعي اولور و بونكه واحد صفتانني جاز اولد غنك سيني مابعدن جمع كلسي در كد سهم
مرط القذا دخ دير لك بود كر اولنان جوهر ينك مختاري در و لكن مرط سكون را به مفرد در قفله قفل كي در
دينلسه اسهل بلكه اولي اوليدى زير مابعدن جمع كد كك فاه سيني نه اولور كد حقيقتنه امر طيت سهمك
صفتيدر بلكك صفني دكدر المرط فختنه و الفك قصر به برجنس سكرتمه در كد تقر بيك مافوق و اهذ ايك
مادون در اصمعي روائي اوزن المرط ميمك ضمي و رانك فخي و يانك سكوي والفك مد به كويك ايله قاسفك
ما بيني در ومنه قول عمر لاني محذوره رضي الله عنه حين اذن ورفع صوته اما خشيت ان تشق مريطا و ك يعني
ضرر مذكوردن خوف ايمد كي و بعض نسخه ان تفتق واقع اولمشدر ان تشق رينه المسط ميمك فخي و سببك
سكويه بر كسنه ان طوارك فرجنه صوقوب ايجنده اولاني چقار مقدر و بوني اعلا يونلر الحق بار كير اسند دخ
زمانه ابدور بقال مسطها مسطها مسطها من الباب الاول و مسط بر ما غله سير ما غه دخ دير لك بر سنه يه چقر مغيچون
بقال مسط المعاذ اخرط مافيه باصبعك لتخرج مافيه الما مسط سببك كسر يله بر طوز لوصونك اسمي در كد
ايجنه نك ايجي صيرر كذا هر طوز لي صوكه ايجي كسنه نك ايجي سون اكما مسط دير لك المسطه ميمك فخي و سببك
كسر ي و مد به و المسط كذا شول بولانق صودر كد حوضك دننه قالور ابو الغر ايتدي چنكه در ميا ز سيل
اكسه اكما مسطه دير لك ميمك فخي و سببك كسر به و سيل زياده از اولسه مسطه دير لك ميمك ضمي و سببك فختنه

لبط

مخط

مرط

مسط

المشط ميمك فتي وشينك سكونيله صاحي طرمق يقال مشطت المرأة الماشطة تشطها مشطاً من الباب الاول
 الانشاط همزه نك وتلك كسر به طرغق يقال انشطت المرأة المشيطة ميمك فتي وشينك كسري ومد به
 طرخش صاحي يقال له مشيطة وله لامك كسري وميمك تشد به شول صاحي دركه او موزا يرشه المشطة
 ميمك كسري وشينك سكونيله برنوع طرمق در ركه وجلسه كي المشاطه ميمك فتي به طرمق ايله وكن صاحي در
 المشط ميمك فتي وشينك سكونيله طرمق شانه معناسنه الامشاط همزه نك فتي ايله جمعي ومشط ايقله اولن
 طر قلغه ديرلر كه ايق يرمق لرينك سكي لري بر كدي يردو ومشط او موزك التي ياشد اولن كورك كنه دخي ديرلر
 الماط ميمك فتي وتلك تشد به چكمك مد معناسنه يقال مطه يطه من الباب الاول وقاشي كروب كبر قلغه دخي
 ديرلر يقال مط حاجبيه ادم هما وكنبر النط فختينله وطانك فمي وتشد به اوزانوب كرك كنه دخي معناسنه
 الماطيطه ميمك فتي وطانك كسري ومد به حوضك ديند باق قالن صولميطاء ميمك فمي وطانك فتي والفك مد به
 يور ركن صالنوب اللرن صالمق وفي الحديث اذا مشيت امي الميطياء وخذ متهم فارس والروم كان باسهم بينهم
 وباس شدت حر يد ير الماط فختينله جسد ده قيل اولماق يقال معط شعره من الباب الرابع اذا تساقط
 من داء ونحوه الامعاط همزه نك وتلك كسر به بمعناه يقال امتعط شعره اذا تساقط كذلك التمعط فختينله
 وعينك فمي وتشد به بمعناه كذلك الامعاط همزه نك وميمك كسري وتشد به بمعناه ايضاً وهو انفع
 يقال التمعط الحبل وغيره اذا انجر د الامعاط همزه نك وعينك فختيله شول كسنة دركه بدندن قبلي اوليه الذيب
 الامعاط شول قور دركه دوي دوكلش اوله يقال معط الذيب من الباب الرابع ولا يقال معط شعره على البناء للمجول
 واوغري يي لص امعط ديد كاري قورده تشبيهه ادر لصوص معط ديرلر المغط ميمك فتي وغين معجه نك سكونيله
 چكمك الامعاط همزه نك وتلك كسر به چكمك يقال مغطه فامعط ومغط في القوس مثل مخط يعني ياي
 چكسه بو به دينور وامتعاط ارتفاع نهان دخي ديرلر يقال امتعظ النهار اذا ارتفع المغط ميمك فمي وغينك فتي
 وتشد به اوزون بو بلو كسنة غابت طولندن چكمك كسري اولدو غيچون مغط ديد بلر التمعط فختينله وغينك
 فمي وتشد به ات سكر دركن قوللرن اوزاده ورق سكرتلك الماقت كافك كسر به شول ارق دوه دركه زاده
 ارق لغندن برندن طور ييمه وماقت شول كسنة يديرلر كال اچوب اوفق طاشلره نظر قله وعرب طافه سي
 بري برينه ساقطن ماقطن لاقط ديرلر ساقط ماقطك عيدي وماقت لاقطك عيدي لاقط عبد معتقه ديرلر
 جوهر ي ايدر ين بوتقسي ري كابدن نقل ايتدم بلا سماع المقوط فختينله دوه زاده ارقاق يقال مقط يقط
 مقوط من الباب الاول المقاط ميمك كسر به قاط كي در قاط دن مقلوب در قاط ال اويق بغلن ابيه ديرلر
 كرك طوارك كرك بشكك اولن صينك اولسون الاملاط همزه نك فختيله شول كسنة دركه بدندن قبلي اوليه پس
 املاط امرط كي در ونا ومعني واحنف بن قيس املاط ابدري وابوعبيد ابدري سهم املاط امرط كي در يعني
 بل كسراوق معناسنه در الاملاط همزه نك كسر به نافه قرتنه اولن ولدن تو بلنزدن اولدو شور ملك الملط ميمك
 فتي ولا ملك كسري ومد به ذكر اولن نافه نك دوشن ولدن ديرلر الملط ميمك كسري ولا ملك سكونيله نسبي
 قار يشق اولن كسنة يقال غلام ملط خلط اذا كان مختلط النسب الملاط ميمك كسر به يان جنب معناسنه
 بناء ملاط كذلك ميمك كسر به دوه نك قوللري در و ملاط شول باقغه ديرلر كنه نك ابي قورنك ان سنه قورلر كه
 ديوانو كه مرمت اولنور الملط ميمك ولا ملك فتي والفك قصر به اتك بر جنس سكرتسي در مرطي كي ته كم
 مرور ايتدي يقال مضي فلان الى موضع كذا فيقال جعله الله ملط لا عهد يعني اني ذهبت سرع ايدوب
 رجوع ميسر ايمسون ملطية فختينله وطانك كسري ويانك تشد يديله بر شهر ك اسميدر الملط ميمك فتي ويانك

مشط

مط

مط

مط

مط

ملط

مبط

سكونيله

سكونيله كسنة حكمتك ظم ايتك وبعيد اولق وارانك كيمك معناسنه ده كور يقال ماط في حكمه ييط ميطا
 من الباب الثاني وماط فلان اذا ذهب وبعد ابو عبيد ايتدي مطت عنه ديرلر چن اندن اراغ اولسه وارانك
 معناسنه ده كور تقول مطت غيري اذا فختينه وميط دفعه وزجره دخي ديرلر المياط ميمك كسر به كذلك دفع
 وزجر معناسنه يقال القوم في هيماط ومياط يعني مدافعه وممانعه ده درلر المياط تانك فتي ويانك فمي ايله ندافع
 معناسنه در فر ايتدي يقال تياط القوم اذا تباعدوا وفسد ما بينهم الاماطه همزه نك كسر به برنسنه دن اراغ
 اولق تقول امطت عنه اذا فختيت عنه وارانك ايتك معناسنه ده كور تقول امطته اذا فختيته ومنه اماطه الاذي
 عن الطريق فصل النون النبوط فختينله برندن صوقايق يقال نبط الماء يبط من الباب الاول وبنبط من الباب
 الثاني نبوطا اذا سيع الانباط همزه نك كسر به قوني قازن كسنة صويه ايرشمك يقال انبط الحفار اذا بلغ الماء
 الاستنباط همزه نك وتلك كسر به برنسنه بي چقرمق طلب ايتك استخراج معناسنه واستنباط نبطي اولغه
 دخي ديرلر يقال استنبط الرجل وفي كلام اربوب بن القريه اهل عمان عرب استنبطوا واهل البحر ينبط استعربوا النبط
 فختينله والنبط نونك فتي ويانك كسري ومد به بر قوم دركه عراقين بدندن يعني بصره ايله كوفه بدندن اولن
 بطا يحمق قونوب ساكن اولور لرو بطا يحمق شول واسع درلر درك اندن اوفق طاشلر اوله الانباط همزه نك فختيله
 جمعي ونيط قونيونك بدندن قاز لور كن قاييوب چقان صويي دخي ديرلر ونيط شول قيو يديرلر كصويي چو غاش
 اوله النبطي فختينله ويانك تشد به والنباطي نونك فتي والفز ايله ايله والنباط كذلك نونك فتي وياه
 نسبتك حذيله ذكر اولنان قومه منسوب اولن كسنة ييني وياني ويان كي النباطي نونك فختيله ذكر اولنان
 معنائه در يعقوب روايتي اوزن النبط نونك فمي ويانك سكونيله شول يياضدر كه انك قولتوخي وقرني التند
 اولور الانبط همزه نك ويانك فختيله شول ات دركه ذكر اولنان وجه اوزن ياقولتوخي وياخود قوني اوله النبطاء
 نونك فتي ويانك سكونيله والفك مد به موثي يقال شاة نبطاء الشاكلة النبط نونك فتي وحاء مهمله نك
 كسري ومد به صوت شد بدك حمارك ابتدا كرك غنده طاهر اولور يقال بخط من الباب الثاني الخط نونك
 فتي وحاء مهمله نك سكونيله برنسنه بي نورندن اتق يقال بخط من انقه اذ ارمي الانخط همزه نك وتلك كسر به
 بمعناه يقال انخطه اذ ارمي كذلك الخط نونك فمي وخالنك سكونيله ناس معناسنه در ومنه قولهم لا ادري اي
 الخط هو اي الناس هو النشاط نونك فختيله شاد اولق يقال نشط ينشط نشاطاً من الباب الرابع النشاط
 نونك فتي وشينك كسري ومد به شاد اولن كسنة النشاط فختينله وشينك فمي وتشد به برنسنه بي
 چايك اولق يقال نشط لا مركزا وناقه سيرنه سرعت وشدت اوزن اولغه دخي ديرلر يقال نشطت الناقة
 في سيرها اذا شدت النشاط همزه نك كسر به قومك طواري سريع وشدد اولق يقال انشط القوم اذا
 كانت دوابهم نشيطة والنشاط مرعي طواري سمر قلغه دخي ديرلر يقال انشطه الكلاء اذا سمن والنشاط ابيك
 انشوطه سن يعني دوكن چوزوب زابل قلغه دخي ديرلر يقال انشطته اذا حالته يقال كفا انشط من عقال و بو
 ابو زيد روايتي در النشاط نونك فتي وشينك كسري ومد به شول نسنه دركه غاز يلر يوله انوكه غنيتلر نورلر
 دخي محل مقصوده وار مقصون النشاط شينك كسر به شول بقرو حشيدر كه برندن بريره كلش اوله وباري
 تعالينك والنشاطات نشط ابدوي قول شريغندن مراد نجوم دركه بر جردن بر رجه چقار بقرو حشي بر
 شهر دن برشوره چقدغي كي النشاط نونك فتي وشينك سكونيله بلان اضي د شيله ايصرمق يقال نشطته الحية
 تنشط نشو طامن الباب الاول ونشط من الباب الثاني نشط اذا عضته بناها ونشط قيودن بكره سز صو چكمكه
 دخي ديرلر وناقه نك ادمي واسع اولغين يور يسي خوب اولغه دخي ديرلر يقال حسن مانشطت السير يعني سدر
 يديها وسد ومهملته ادم واسع اولغه ديرلر ونشط اي اسان دو ككه دخي ديرلر يقال نشطت الحبل انشطه نشطاً

نبط

خط

خط

نشط

اذا عقدت انشوطه وانشوطه نك تفسيري بونك عقبه كاور الانشوطه همزه نك وشينك خمي ونونك
 سكويه شول دو كودمدر كد جوز لمسي اساندر اوچقوردو كومي كي يقال ماعا لك بانشوطه وعقال دن مراد
 مودت در يعني محبتك قابزده ضعيف دكلدر الانشوط همزه نك وتانك كسر بله ابيك دو كي جوز ملك يقال
 انشوطت الحبل اي مددته حتى ينحل الانشوط همزه نك فتي ونونك سكويه چكلمسي اسان اولن قوري يقال بئر
 انشوط اذا كانت قريبه القعر فخرج الدلو مجذبه واحده النشوط نونك فتي وشينك خمي ومد بله شول قيودر كد
 چكلمه سي مشكل اوله يعني قو غاسي يمز چقميوب جذبات كثيره محتاج اوله وبو قهر رذن معلوم اولور كد صاحب
 صراحتك انشوط انكه ييك كشيدن دلو بر سر چاه ابداره ي بئر نشوط كد لك ديدكي خطادر تا مل اولنه
 ونشوط بر جنس بالغه دخی دیرلو ووشبوطك غير پدرو شبوط شول بالغه دیرلو كه قوروي غيجه ارقسي يصي
 اولور نشيط نونك فتي وشينك كسري ومد بله بر كسنة نك علمي دروفي المثل لايحي رجح نشيط من مروو بومثلك
 اصلي بودر كه نشيط اولور كسنة بصره ده زياد ايچون بر قهر بنالبتك تمام اولمادن فرار ايتش هر باركه
 زياده قهر كي تمام ايت ديسه لايحي رجح نشيط من مروو رايش نشيط ايسه رجوع ايمه مش پس بومثل
 اولمش النطاط نون اولك فتي وتانك كسر بله اورون نسنه ل النطاط نونك فتي وتانك سكويه واحدی
 براوزون نسنه معناسنه النطنطة على وزن الزلزلة چكلمه يقال نطنط الشيء اذا مددته ناعط عين مهمله نك
 كسر بله بر قبيله نك ابدرد همدان دن وناعط بر طاعك دخی اسميدر النقط فختينله ال كثر ت علمدن مجروح اولمق
 والنقيط نونك فتي وتانك كسري ومد بله بعناه يقال نقطت بابه نفطا ونقيط من الباب الرابع ونقيط كچی بوريله
 فشقر مغه دخی دیرلو يقال نقطت العنز تنقط نقيطا من الباب الثاني اذا نثرت بانقها ونقيط چوملك قهنيق
 معناسنه ده كاور يقال القدر ينقط نقيطا اذا غلت وتيجست يعني انلسه وبوتفت كلمه سنده لغت در وغضبه
 كلمك معناسي دخی بوندن ماخوذ در يقال ان فلانا لينقط غضبا مثل ينفق التنقط فختينله وتانك خمي
 وتشديد بله بعناه ايضا يقال تنقطت بابه كد لك النقط نونك فتي وتانك سكويه نفق ياغي النقط نونك كسر بله
 دخی لغت در وكسر افصح در النافطة تانك كسر بله بوريله فشقرن طوار يقال ماله عافطة ولا نافطة اي شي
 النقطه نونك خمي وتانك سكويه معروفه در النقط نونك خمي وتانك فختينله جي النقط نونك كسر بله كد لك
 جي برمه بله برام كي ورمه طاستدن اولن چوملكه دیرلو النقط نونك فتي وتانك سكويه نقطه قومق يقال
 نقط الكتاب ينقطه نقطان من الباب الاول التنقيط على وزن التكریم كد لك نقطه قومق يقال نقط المصاحف
 تنقيط النقط نونك فتي وتانك تشديد بله نقطه قوين كسنة النقط فختينله دوشنلن نسنه لذن بر نوعدر
 الانماط همزه نك فختينله جي سبيله اسباب كي وخط كد لك غلايقدن بر جماعتدر كه يك دل ويك جهت ولهل
 وفي الحديث خير هذه الامة النقط الاوسط باحق بهم التالي ويرجع اليهم العالي يعني كرو قلا نلر انلره لاحق ولوب
 حددن تجاوز ابدنلر انلره رجوع ابدن النوط نونك فتي وواوك سكويه اصمق يقال ناط الشيء ينوطه نوطا اذا
 علقه ونوط ارقه بله قوروق مابننه دخی دیرلو نوط بر نسنه دن اصلن نسنه ده دیرلو وفي المثل عا ط بغير
 انواط يعني بر نسنه في المعه ال اوزادر حالاه اصلمن نسنه يوقدر ووبوكا دي ولبس له بعير ديد كری كي در
 وحادي حاور دال مهمله نلنه دوه في شوقه كتور ملك ايچون ايرلن كسنة در ووجشالقبان من غير شمع ديد كری
 كي در و نوط كچر اخر ما قاني در كه دوه ياتنه اصلا النوطه نونك فتي وواوك سكويه شول ورمدر كه دوه نك
 كوكسنة و بوطلر ينه وقولتقلر ينه عارض اولور يقال يبط البعير على البناء للجهول اذا اصاب ذلك ونوطه
 حقه دخی دیرلكن معناسنه الانواط همزه نك فتي ونونك سكويه شول قبشدر در كه ابر نسنه اصلا اوزنكي
 قايشي كي وجنقراق قايشي كي وذات انواط بر معين اغاچك اسميدر وفي الحديث انه ابصر شجرة دفواء سمي ذات انواط

نطط

نقط

نقط

نقط

نقط

نوط

ودقوا دال مهمله نك فتي والفق مد بله شجرة عظيمة معناسنه در وانواط كد لك شول نسنه لدر كه دوه ووزنه
 اصلور دوه ووكند كدن صكره التنواط تانك فتي ونونك سكويه شول نسنه در كه خفه دن اصلور ترين ايچون
 النوطه نونك فتي وواوك سكويه طلع اغاچك مبدشه سي تنه كم سدر مبدشه سنده عيص وائل مبدشه سنده ايكه
 وعرفط مبدشه سنده فرش وعشر مبدشه سنده وهظ وسلم مبدشه سنده غال سم مبدشه سنده سليل وغضا ورمث مبدشه سنده
 قصيه وغضا وسلم مبدشه سنده صرعي وسائر اشجار مبدشه سنده حرجه دیرلو الانتياط همزه نك وتانك كسر بله اراق
 اولمق يقال تناط اذا بعد المناط سيمك فختينله محل تعلق معناسنه در يقال فلان مني مناط الشراي في البعد النياط
 نونك كسر بله محرانك يولي بعيد اولمق كويكه محراي اخره تعلق ايدوب لا ينقطع اولمشدر ونياط شول طمره
 دخی دیرلو كه يوره كه تعلق ايتمكن قن قطع اولنسه صاحبي هلاك اولور و يقال للارنب مقطعة النياط كما قولا
 مقطعة الاسعار يعني طوشنه مقطعة النياط دیرلر تفاه لاته كم مقطعة الاسعار دیرلر كد لك نفاولا واسجار چكر
 معناسنه در ونياط قوس علاقه قوسه دخی دیرلو النيط نونك فتي وتانك سكويه كد لك ذكر ولان طمره
 دیرلو ومنه قولهم رماه الله بالنيط اي بالموت لنا يطينك كسر بله بر طمر در صلبه كه تمتد در يعني ارقه ده چكاشدر
 لاقطح ايتكم له مصفورا ولان كسنة يعلج اولنور ومصفور برمر يضدر كه مرضي صفرت وجهي مو حيدر
 التنوط فختينله وواوك خمي وتشديد بله بر قوشك اسميدر كه اغاچك ابيلمر صوب اول ابيلمر اوزن يوايما التنوط
 فختينله وواوك كسري وتشديد بله بعناه التنوطه فختينله وواوك خمي وتشديد بله واحدی وصل الواه
 الوبط وواوك فتي وتانك سكويه را ي ضعيف اولمق يقال ويطر في فلان يبط ويطا اذا ضعف رايه الوبط
 فختينله بعناه يقال ويط ويط من الباب الرابع وحبس معناسنه ده كاور يقال اردت حاجة فو بطني
 عنها فلان اي حبسني الوابط تانك كسر بله ضعيف اولوب بور كسراوان كسنة الوخط وواوك فتي وتانك
 سكويه فارشمق يقال وخطه الشبب اذا خالطه وخط بر جانيدن بر جانيدن دورتك معناسنه ده كاور
 وخط وخطه لغت دخی كاور كه وخط سر عله سيرايتكمه دیرلو الورطة وواوك فتي وتانك سكويه هلاك
 ابو عبید ايتدی ورطه اصلنه شول دیرلر كه اندر طريق اوليه الا يراط همزه نك كسري ومد بله والتوريط
 على وزن التكریم ورطيه صالمن التورط فختينله وتانك خمي وتشديد بله ورطه يه دوشمك يقال اورطه
 وورطه توريطا فتورط هو فيها و ابو عبید ايتدی لوراط وواوك كسر بله الله مق وحيه ايتكم در وفي الحديث لا خلاط
 ولا وراط بعضي لم ايتدی بورسولك صلى الله عليه وسلم لا يجمع بين متفرق ولا يفرق بين مجتمع خشية الصدقة
 ديدو كي كي در الوسط وواوك فتي وسينك سكويه والسطه سينك كسر بله بر نسنه في اورته لوق تقول وسطك
 القوم اسطهم وسطا واسطه اذا توسطتهم الوسيط وواوك فتي وسينك كسري ومد بله نسنه اورته منزله عالي
 اولمق يقال فلان وسطك في قومه اذا كان وسطهم نسبوا رفهم محلا لاصبع الوسطى اورته يرمق التوسيط على
 وزن التكریم بر نسنه في اورته ده قلق وقرأ بعضهم فوسطن بر جمعا وتوسيط بر نسنه في ايكي بولكه دخی دیرلو
 المتوسط خلت ايچنده واسطه اولان كسنة وساطت دن ماخوذ در الوسط فختينله هر نسنه نك اعدلى قال الله
 تعالى وجعلنا من امة وسطا اي عدلا وميانه معناسنه ده كاور يقال في وسط بين الجيد والردى ووسط اورته يره
 دخی دیرلر نقول جلت وسط الدار يس وسط اسمدرو وسطك غلا فيدر سكون سينك كه وسط طرف در تنه كم
 كاوران ساء الله تعالى الواسطة سينك كسر بله واسطه قلا ده در كه واسطه قلا ده جواهر ينك اورته سنده اولوب
 اعلا سي اولن در واسط سينك كسر بله بر شتر ك ابدرا كاقصر دخی دیرلر شول قصر دن اوتري كه حجاج بصره ايله
 كوفه پيننه بنا ايتمشدر وواسط مذكرو منصرف در زير السماء بلا دده غالب بودر كه مؤنث اولوب لا ينصرف وله
 لرا لامي وشام وعراق وواسط ودايق وفلج وجر كه بونلر مذكرو منصرف در واکر بونلر ايله بقعه ياخود بونلر

وبط

ورط

وسط

وخط

د بليوب لا ينفرد قلمورسك جا زدر الواسطى سبب ك كسرى ويانك تشديد بيله واسطه منسوب وان كسسه
 وفي المثل تعافل كانك الحصى مبردايتدى ومثلك اصلي بودر كد حجاج واسط قوم من بيايچون سخره يه و طردى بىء
 على ذلك مزبور قايوب مجدده غرابينده يا تخفى عادت بىء غشلى ردى عسى كلوب يا واسطى ديو جا غرد قهر
 قنقى باشى قاندر سه فى طوبى بناخذ متنه باينكىن تعافل ايد وب كسسه باشى قاندر مزاولمشيدى واسط
 الكور سبب ك كسرى وكافك ضميله هوه يالانك بلى روسى الوسط واوك فتي وسبب ك سكونيله طرفدر بين
 معناسه تقول جاست وسط القوم سبب ك خركيله وان بونك خلا فجه درك اول طرف دكادر اسمدروا جمله
 هر رده كه بين استعمالى صحى اوله وسط در تسكينه والا وسط در و بوكلا مدن وسطك ظرفيت طريقيه
 استعمالى صحى اولماديك لازم كلز تا كد جاست وسط الدار كلاميله سوال متوجه اوله وكاه اولور وسط دخی
 تسكين اولنوب وسط دى نور كن وجه دكادر الوطوط واوك فتي وطانك سكونيله قراغوج ديد كارى قوشدر
 خطاف معناسه هاء معجه نك ضميله الوطوط واوك فتي وناينك سربله جمى قراغوجدر معناسه وفى حدبث
 عطابن ابرياح فى الوطوط يصيبه المحرم قال ثلث ادرهم يعنى وطوطى قتل ايدن محرمك جنايى ذكر اولنى موجبدر
 اصمى ايتدى وطوطدن مراد خفاشدر هاء معجه نك ضميله بان سه معناسه بعضيلر خطافدر ديدى نته كم مرور
 ايتدى و ابرعيم ايتدى خطاف مراد اولمق اشبه در زير عايشه رضى الله عنها ايتدى وقتكه بيت مقدس
 قدسه الله اخراق اولندى كلر جنسى غزل بيله نفع ايدوب تشن زياده قلعه دور شورلر دى و طوط جنسى قنائلر بيله
 سيموندر مكه سى ايدورلر دى و ووطوط قورخق وان رجل ضعيفه دخی ديرلر ابو عبيد ايتدى مزبور ووطوط
 اطلاق اولندو غي ذكر اولنان طاره تشبيه ادراماعر بلك ايصم فى اللبل من الوطوط ديد كرنه ووطوطدن
 مراد خفاش اولد غنده شبهه يوقدر الوقط واوك فتي وقافك سكونيله والوقيط واوك فتي وقافك كسرى ومد بيله
 برك رده يا خود طاعده يغمور صوي اركسون ديو قاز بلن جقورده الوقاط واوك كسرى بيله جمى ذكر اولنان جقورلر
 معناسه ووقط يره برقه دخی ديرلر بقال وقط ب الارض اذ اصرعه التوقيط على وزن التكرم صواير كلك ايچون
 جقور قازمق بقال اصافنا سماء فوقط الصخر اى صار فيه وقط يعنى شدندن قيايى دلوب وقط ايتدى الوقط يره
 براغاش يوم الوقيط واوك فتي وقافك كسرى ومد بيله شول كوندركن مان اسلامه تميم ابله بكرن وابل بيننده
 محارب واقع اولمشدر الوقط واوك فتي وهانك سكونيله فائق كسرى معناسه ووهطه نك جمى دخی كلور الوهطه
 واوك فتي وهانك سكونيله صمى روايى وزن الحق يره ديرلر كه بو وهه ده لغتدر الوهطوط واوك فتي وهانك سكونيله
 جمى الحق برلر معناسه ووهطه عشر اى ديد كرى ديكندو اغاجك مبشه سى در نته كم عيص سدر ديد كرى
 اغاجك مبشه سى در ووهطه ولا بت طافق شول باغك اسمدركه عمروين العاصك ايتدى الياط هيزه نك كسرى
 ومد بيله يره اورمق بر حثيه كه كيرندن طور يزا اوله بقال وهطه اذ اصرعه صرعه لا يقوم منها فصل الهاء الهبوط
 ضمينه ايمك زول معناسه يقال هبط هبوطا من الباب الثانى الهبط هانك فتي وبانك سكونيله ايندر مك بقال
 هبط هبوطا من الباب الثانى ايضا ينعدى ولا ينعدى بقال اللهم غبطا الهبط اى نسا لك الغبطه ونعوذ بك ان نهبط
 عن حالنا وكن اكسلكه دخی ديرلر بقال هبط ثنى الساعه اى نقص وثنى اكسلكه معناسه ده كلور بقال هبطه
 انا وار قلدوب اتن ايندر مكه دخی ديرلر بقال هبط المرض لحه اى هزله الا هباط هيزه نك كسرى بيله وهانك سكونيله
 ايندر مك والهباط فتي اكسلكه معناسه ده كلور بقال هبط ثنى الساعه الا نهبط هيزه نك وهانك كسرى بيله اينك
 بقال هبطه فانهبط الهبوط هانك فتي وبانك ضميله شول مكاندركه اندن اشاعه ايندو وحدور معناسه الهبوط
 هانك فتي وبانك كسرى ومد بيله شول ناهه در كه ارق اوله ابو عبيد روايى وزن كه ايتدى عبيد بى ايرصك هبط
 مفر ديدو كى قول بوندن ما خود در كه مزبور بالكر اى وضعيفلى يياتده ذكر اولمشدر الهبط هانك فتي وبانك

وطط

وقط

وهط

هرط

سكونيله

سكونيله بر كسسه نك عرضنه دك بقال هرط فى عرضه هرط امن الباب الثانى اذ اطعن فيه وتنقصه التهارط
 تانك فتي ورتانك ضميله سوكشمك بقال تهارط الرجلان اذ اتشاما الهرطه هانك كسرى بيله ورتانك سكونيله شول
 ديشى قيوندر كه ياشلواوله الهرط هانك كسرى ورتانك فتي ابله جمى ياشلوقيونلر معناسه قرا بيله قرب كى
 الهبط هانك فتي وميمك سكونيله ظم ايمك وحقى ويا طلى معجه مك بقال هبط الناس فلان يهبطهم من الباب
 الثانى اذ اطلم حقهم وهبط بر نسبه يى اورانلن المغه دخی ديرلر الا هباط هيزه نك وتانك كسرى بيله بر كسسه يه
 سوكوب عرضه نقصان كتور مكه ديرلر بقال اهنط عرض فلان اذ اشبه وتنقصه الهباط هانك كسرى بيله
 والمهايطه ميمك ضمى وبانك فتي ابله جاغرشوب غوغاوغليه ايمك يقال وقع القوم فى هياط ومياط ومياط
 ميمك كسرى بيله ممانعت ومدافعت معناسه در النهايط تانك فتي وبانك ضمى ابله قوم يره جمع اولوب مصلحتلر
 اصلاح ايمكدر كه تمايطك مقابلى در فراروايى وزن بقال تهايط القوم اذ اجتمعوا واصلحو الامرهم بينهم فصل الباء
 يعاط يانك فتي وطانك كسرى وزن بناسى ابله قطام كى رلفطدر كه انوكله قوردرن جر اولو والا يعاط هيزه نك
 كسرى ومد بيله فورده يعاط ديو جبقمرق تقول يعطت الذئب باب الطاء من كتاب ترجمه الصحاح الجوهري فصل
 الباء البهظ يانك فتي وهانك سكونيله يوك اكر كسره يوك اكر كسره عاجز اولمق بقال بهظه الجمل يهظه بهظا اذ اتقه
 وعجز عنه المبهوظ ميمك فتي وهانك ضمى ابله يوكدن عاجز اولان كسسه الباهظ هانك كسرى بيله مشقتلو اولان
 نسبه بقال هدا المر باهظ اى شاق فصل الجيم الحوط ضمينه كوزك مقله سى يوك ويوكسك ولحق بقال حطت
 عينه تحفظ ححوظا اذ اعطت مقلهتا وتناات الحاحظ حانك كسرى بيله كوزك مقله سى يوك اولان كسسه الحفظ
 على وزن جعفر بمعناه ميم زياده اولمشدر وواحظ عمرو بن محمرك لقبى در الحاحظان حانك كسرى بيله كوزك
 حدقه ليدر يعنى كوزقرال بدر الحظيه على وزن الد حرحه بر كسسه يى بغلق تقول حطمت الرجل اذ اصفده
 واوثقه وصفد فتي صاد مهمله وسكون فابله بند ايمك در الحظ حيمك فتي وطانك تشديد بيله فرموده اولان
 كسسه وفى الحديث اهل النار كل حظ مستكبر الحفظ حيمك فتي وعينك سكونيله فرموده اولان كسسه الحفظ
 حيمك كسرى ونونك سكونيله اخلاقى حتم اولان كسسه الحفظ حيمك كسرى ونونك سكونيله بمعناه
 الا جفيطا ط هيزه نك وفانك كسرى بيله جيفه ششمك انتفاخ معناسه يقال احفاطت الحيفه اجفيطا ط مثل
 احمارت اذ انتفخت وكاه اولور كه احفاطت الفن تحريك ايدورلر هيزه قلعه اجتماع ساكنيندن حذر ايدوبن ثعلب
 ايتدى احفاطت هاء مهمله ابله اولمق نصيفدر الحفظ ميمك ضمى ولا ميمك فتي وطانك كسرى ومد بيله شول
 كسسه در كه ارقه سى وزن ياتوب ايا قلرن قاندرن پس احلنطى كلمه سنك اخرنده اولان الف الحاق ايچوندر
 وكاه اولور هيزه ابله استعمال ولنوب جلفنطيت واجلفنطيات ديرلر الحواظ حيمك فتي وواوك تشديد بيله فرموده
 اولوب يوريمسند متكبر اولان كسسه الحوط حيمك فتي وواوك سكونيله والحوظان فحظينه مصدر لر در
 يوريمسند تكبرايمك معناسه وفى الحديث اهل النار كل جفطى جواط فصل الحاء الحظ حانك فتي وطانك
 تشديد بيله نصيب ونحت وحظ نحت صاحبه دخی اطلاق اولنور بقال ما كنت اذ احظ ولقد حظت فانك
 حظ الا حظ هيزه نك فتي وحانك ضميله جمع قلنى الحظوظ ضمينه جمع كثر فى الاحاطى هيزه نك فتي وطانك
 كسرى بيله كذللك جمع كثر فى غير القياس كوايكه بو احطك جميد رار هطه ارا هط كى الحيط حانك فتي وطانك
 كسرى ومد بيله نحت نصيب صاحي اولان كسسه الحظوظ ميمك فتي وطانك ضمى ابله كذللك نحت نصيب صاحي
 اولان كسسه تقول انت حظيظ ومحظوظ اى جديددو حظ من الرزق الا حظ هيزه نك حانك فتي بيله زياده نصيب
 يا خود نحت صاحي اولان كسسه تقول انت احظ من فلان الحظوظ ضمينه والحظوظ حانك ضمى وطانك فحظيله

هبط

هبط

يعط

حفظ

جفظ

جفظ

جوط

حفظ

بقال فاط الر حل يقيظ فيظا وفيظا اذ اذامات الفوظ فانك فخي وواوك سكويه ذكرا ولمان معناده
 لغت در الفوظ فانك فخي كذاك معنای مذكوره لغت در بقال فاط يفوظ قوظا وفوظا وبقال فاطت
 نفسه يعني خرجت روحه ابو عبيد بن وكسائي دن بوبله روابت وانشدرو اصمعي عمر بن العلاء دن روابت ابدوب
 ايتدي فاطت نفسه دن بوبله فاطت دن بوبله روابت وانشدرو اصمعي عمر بن العلاء دن روابت ابدوب
 فاطت نفسه دن بوبله فاطت دن بوبله روابت وانشدرو اصمعي عمر بن العلاء دن روابت ابدوب
 وتشدد بوبله نفسي في ابدوب اخراج ايمك بقال تفيظوا انفسهم يعني تقيظوا وها الا فاطه همزه مك كسر بوبله كذاك
 اخراج نفس معنائه بقال ضربته حتى فطت نفسه واطا الله نفسه فصل القاف القرظ فختينله سلم
 اغاجك نير اغي دركه انوكله دري د باغت اول نور المقروط ميمك فخي ورايك ضمي ابله شول در بوبله ذكر اولان
 بپراغله د باغت اول نور المقروط ميمك فخي ورايك ضمي ابله شول در بوبله ذكر اولان
 فخي ورايك تشدد بوبله قرظ ولا بنبه منسوب اولان نفسه كه قرظ ولا بنبه منسوب اولان نفسه كه قرظ ولا بنبه منسوب
 بتد وكندن او ترو بلاد قرظ ديرل القارظ رانك كسر بوبله قرظ د بوبل شولن كسبه وفي المثل لا ايمك او بوبل القارظ
 الغزوي وقارظ غزوي ايمك كسبه ابد بيلر سلم بيلر فخي ديو شرمكه چقمش لردى كير وكديلر سعد القرظ قافك
 ورايك فخي له رسولك صلى الله عليه وسلم مؤذنتك اسميدركه قبال لوموضع ساكن ابدى عمر رضى الله عنه
 والى اولد قبالى مدينه منوره به كتوردى انوك اولادى بوبل كوندك مسجد مدينه ده مؤذنتك ابدى رلر قرظه
 قافك ضمي ورايك فخي له ونصير بونلرك ايمكسى خيبريهو د بيلر نندن ايمك قبيله نك اسميدركه طافه عربيه منسوب
 اولد بيلر نسلر بن موسى نك صلوات الله عليه قنداشى هارونه اسناد ايمككه ومحمد بن كعب القرظى انلردن در
 التقريظ على وزن التكرم بركسبه في حال حيواته مدح ايمكك رنك تابين بعد الوفا مدح ايمكك بقال
 فلان يقرظ صاحبه تقرظا بالطاء والضاد جميعا بوبل ايتدي تقرظ د بوبل كرك حقه مدح ايمكسون كرك
 باطلاه ايمسون التقارظ تانك فخي ورايك ضمي ابله بربى رن مدح ايمك بقال هابيتقارظان المدح اذامدح كل
 واحد منهما صاحبه القيت قافك فخي ورايك سكويه ياز كوندك اسيسى در حمارة الصيف معنائه كه حاء
 مهمله نك فخي ورايك تشدد بوبله در وقيت ياز كوندك بركانه مقيم اولغه دخي ديرل يقال قاط بالمكان اذ اقام به
 فى الصيف وكون غابت اسي اولغه دخي ديرل يقال قاط بوبل اذ اشد حره المقيط ميمك فخي وقافك كسرى
 ومد بوبله اسم مكان در ياز كوندك ساكن اولاجق بركسبه التقيظ فختينله ورايك ضمي وتشدد بوبله ياز كوندك
 بركانه مقيم اولم بقال تقيظ بالمكان اذ اقام به فى الصيف فصل الكاف الكظه كافك كسرى وطانك تشدد بوبله
 برزجت دركه انسان امتلاء طعامدن حاصل اولور بقال كظه الطعام بكظه كظامن الباب الاول وغر وغصه زجت
 ويرمكه دخي ديرل يقال كظنى هذا لى جهدى من الكرب وكظ حتى خولوا دمه دخي ديرل يقال رل كظ لظ اذا كان
 عسيرا تشدد المكالظه ميمك ضمي ابله حربى كركى كسرى ومجاهد قلق التكاظ تانك فخي قوم بوبله
 عداوتك حد دن تجاوز ايمك الكاظ كافك كسر بوبله بمعناه بقال تكاظ القوم اذا تجاوزوا الحد فى العداوة وبينهم
 كظاظ الا كظاظ همزه نك ورايك كسرى بوبله صواقديسى كان سيله طار كلك كثر سيلدن او ترى الكظ كافك
 فخي ونونك سكويه بركسبه دن زجت ومشتت جكمك بقال كظه الامر مثل عنظه اذ اجهت وشرق عليه
 فصل اللام اللظ لامك فخي ورايك سكويه كوز قوير غيله بقمق بقال لظه وخط اليه اذ انظر اليه بوجر عينه
 وموخر مو من وزنى اوزن كوز قوير غيله ديرل اللحاظ لامك فخي كوز قوير غيله ديرل اللحاظ لامك
 كسر بوبله مصدر در بركسبه في صقوب كوز قولق طومق معنائه تقول لاحظته اذ اراعيته الا لظاظ همزه نك

قرظ

قيظ

كظاظ

كظ

لظ

كسر بوبله

كسر بوبله لازم اولم بقال لظ فلان بفلان اذ ازمه ووبابو عرو ورواينى درو الطاظ يغمور دائم اولغه دخي ديرل يقال
 لظ المطراى دام ووبروده اقامت ايمكه دخي ديرل يقال لظ بالمكان اذ اقام به المظ ميمك ضمي ولا ميمك فخي له لازم
 اولان نسنه بقال هو ملاحظ به لا بقارقهو قول ابن مسعود الطوا فى الدعاء بياذ الجلال والاكرام اى الزموا ذلك ابو عبيد
 ايتدي لظاظ بركسبه ملازمت ومواظبت ايمكك بركسبه بعضيلر ايتدي لظاظ ابرامه والاحاحه ديرل الملاحظة ميمك ضمي
 محارب به دعه عداوت و تعصب اوزن اولم المظ ميمك ضمي ولا ميمك كسر بوبله ابرام ايدى كسبه معنائه المظاظ ميمك
 كسرى ولا ميمك سكويه زياده ابرام ايدى كسبه ملحاح معنائه لظ لامك فخي له جتن خوبلو
 اولان كسبه بقال رجل لظ كظ اذا كان عسيرا تشدد اللعظه على وزن الدحرجة حرص
 معنائه اللعظه لامك وميمك فخي وعينك سكويه حرص اولان كسبه اللعوظ لامك وميمك ضمي وعينك
 سكويه بمعناه اللعوظه لامك كذاك ضمي وعينك سكويه بمعناه ايضا اللعاطه لامك فخي وميمك كسر بوبله
 لعموظك جيمى حرص بيلر معنائه اللعاطه لامك كذاك فخي وميمك كسرى ومد بوبله لعموظك كذاك جيمى بقال
 قوم لعاطه ولعاطه اللعظه على وزن الدحرجة ككندن اى صومق تقول لعظت اللحم اذ انتهمسته عن العظم
 وكاه اولور لعظته دخي ديرل قلب اوزر يمه اللفظ لامك فخي وفانك سكويه بركسبه في اغزدن اتقدر بقال لفظت
 الشئ من فى الفظه لفظا من الباب الثانى اذ ارميته ولفظ تكلم معنائه ده كاور بقال لفظت بالكلام اذ اكلمت به
 ولفظ ملفوظ معنائه دخي كاور اصلندن مصدر در الالفاظ همزه نك فخي له جيمى اللفاظه لامك ضمي له اغزدن
 اتلن نسنه التلفظ فختينله وفانك ضمي وتشدد بوبله نكلم ايمك يقال تلفظت بالكلام اذ اكلمت به الالفاظه فانك
 كسر بوبله بركسبه في اغزدن ايمك كسبه وعربلرك اسمح من لافظه ديدكى قوللرند لافظه دن مراد بعضيلر ايتدي
 ككى درزى كوسن كوركن صغغه دعوت اذ كركند اغزدن كوسن براغوب صفايله صاغغه توجه ابدى
 وبعضيلر ايتدي لافظه دن مراد كركند و بعضيلر ايتدي لافظه دن مراد خرو سدر كه دانه في اغز يمه
 المش ايمك براغوب رفيق بركسبه ايتار ابدى بعضيلر لافظه دن مراد در يادر ديدى عنبرى وجواهرى اذ غندن
 او تورى پس لافظه ده اولان هابالغه ايجون اولور المظ لامك فخي وميمك سكويه د بوبله اغز ده باقى فلان
 طعامو ارامق در ياخود د بوبله طوداغن بقدر التماظ فختينله وميمك ضمي وتشدد بوبله بمعناه بقال تلظت الحية
 اذ اخرجت لسانها كتلظت الاكل اللماظه لامك ضمي ايله اغز ده باقى فلان طعام اللماظ لامك فخي له شئ معنائه
 ومنه قولهم ما ذقت لما طالى شيا ولما ط دبل او جيله بركسبه طغغه ده ديرل يقال مشرب الماء لما ط اذا اذقه
 بطرف لسانه الا تماظ همزه نك ورايك كسرى بوبله بركسبه اكل ايمك بقال التماظ الشئ اذ اكاه اللماظه لامك ضمي وميمك
 سكويه نقطه بياضدرو فى الحديث الايمان لظه فى القلب ولظه ايك اشاعه طوداغنده اولان بياضدرا لا لظاظ
 همزه نك وميمك فخي له شولات دركه اشاعه طوداغنده بياض اوله واكر بياض انونك يوقار طوداغنده اولسه اكارم
 ديرل الا لظاظ همزه نك وميمك كسر بوبله نك اشاعه طوداغنده اق اولمى بقال المظ الفرس المظاظ فصل الميم المشط
 ميمك وشبك فخي له الهميم ياتقى يا جذعه يا شبعه يا غود دبكنه يا شبعه وجذع او كسقفنه قودقلى
 كرش اغاجى درواكاشيه اولان اغاچلردر بقال مشطت بوبله تمشط مشطا المظ ميمك فخي له
 وطانك تشدد بوبله بيان انا بركسبه ميمك فخي له سفيان بن سلمهك لقي دركه مزبور سعد العشير
 اولادندندر المماظه ميمك ضمي له غوغا بركسبه بوبله تراغ ايمك التماظ تانك فخي له كذاك جنك
 وجدال ايمكه ديرل بقال تماظ القوم فصل النون النعظ نونك فخي وعين مهمله نك سكويه الت رجل
 حركته كلك النعوظ ضمينله بمعناه بقال نطق الرب بنعظ نطقا ونعوظا من الباب الثالث اذ انتشر ووزب
 زاي معجمو باه مشدده ابله ذكر معنائه در الانعاط همزه نك كسرى ونونك سكويه الت صاحبه

لعمظ

لفظ

لظ

مظاظ

نظ

التي حركته كتور مك يقال انعطه صاحبه وانما طمعا معته خريص او لمعه دخی دیرلر يقال انعطت الدابة اذا فقت
حياتها مرة وقبضته اخرى النكط فحتمله عجله معناسنه يقال نكط الرجل من الباب الرابع الانكط همزه مك كسر به
عجله يتدرو مك يقال انكطه غيره اي عجله عن حاجته التنيكط على وزن التكریم كذلك عجله يتدرو مك يقال نكطه
نكية فافصل الواو والو شيط واوك فحمله وسينك كسر به ومد به شول ملايم مك پان سيد ركرك مك او جند
اولور كركا كورنك دخی دیرلر وو شيطه اجنبی اولنه دخی دیرلر يقال بنو فلان وشيطه في قومهم اي هم حشوفيه
الوشط واوك فحی وشينك سكويه مك پان سن فاقم نقول وشطت العظم اشطه وشط اذا كسرت منه قطعة
وو شط بالته دلي كينه براغاچ پان سی صوقفه دخی دیرلر صاپی او يمسون ديو نقول وشطت الفاسر اذا جعلت
في خرتها قطعة خشب تضيقه بها وخرت خاء عجه مك فحمله برنسنه مك دلي كينه دیرلر الوعط واوك فحی وعينك
سكويه نصيحت ايمك برنسنه مك اخرن اكدرو مق العطة عينك كسر به بعناه نقول وعطته وعطا وعطه من الباب
الثاني لا تعاط همزه مك وناك كسر به نصيحت قبول ايمك يقال وعطته فاعط اذا قبل المو عطة ويقال السعيد من
وعط بغيره والشقي من تعط به غيره الوكط واوك فحی وكافك سكويه ابكك دفع معناسنه يقال وكطه غيره وكطا اذا
دفعه المو كطه ابو عبيدك مصنفند واقع اولان رواي اوزن ميمك ضمی وكافك فحمله برنسنه يمد اومت ايمك
قال الله تعالى الامامت عليه فاما قال مجاهد اي مواكط فافصل الياء اليقظ يانك فحی وقافك ضمی ابله واليقظ يانك
فحی وقافك كسر به ابكم سيد متنبه اولوب حذر اوزن اولان كسنه معناسنه در لا بقاط همزه مك كسرى ومد به
اوياندر مق وابقاط توزقو برمغه دخی دیرلر نقول يقظت الغبار اذا اثرته التيقظ فحتمله وقافك ضمی وتشديد به
اويانق لا استيقاظ همزه مك وتانك كسر به كذلك اويانق معناسنه يقال يقظته من نومه فتيقظ واستيقظ
اليقظان يانك فحی وقافك سكويه اويانق اولان كسنه اليقظة فحتمله اسمدر اويانق معناسنه يقظة كذلك
فحتمله برر جالك اسمدر كه اول يقظة بن مره بن كعب در كه جد

نكط

وشط

وعط

وكط

يقظ

اعلاری فهدر التيقظ على وزن التكریم

كذلك توزقو برمق نقول

يقظت الغبار اذا

اثرته

فقدتم الجلد الاول : بعون الملك الوهاب : من كتاب الفاضل : محمد بن مصطفى الوافي : المترجم اصحاح
الجوهري : للامام العالم : الفاضل : الكامل : المحقق : ابي نصر اسمعيل بن حماد الجوهري :
على ابدى الضعفاء : المأمورين بعمل الطبع : بدار الطباعة المعمورة : في فرة رجب المرجب : سنه :
احدى واربعين : ومايه والف : في البلدة

الطبعة قسطنطينية : صانها الله

عن الآفات

والبلية

✽